

UNIVERSITY OF TORONTO

3 1761 01307204 6

PA
4216
A2
1907
v. 1-2
c. 1
ROBA

Mary Lou Wilson
July 1911

Isocrates

ISOCRATIS
ORATIONES.

RECOGNOVIT PRAEFATUS EST INDICEM NOMINUM

ADDIDIT

GUSTAVUS EDUARDUS BENSELER.

EDITIO ALTERA STEREOTYPA.

CURANTE

FRIDERICO BLASS.

VOL. I.

468531
25.11.47

MCMVII.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

EX PRAEFATIONE

G. E. BENSELERI.

Postquam Bekkerus novum nobis dedit Isocratem, viri, qui in emendandis Isocratis scriptis sunt versati, duplicem inierunt viam. Baiterus et Sauppium Urbinatem codicem constantius etiam secuti hunc librum manu scriptum unicum fere emendationum fontem habuerunt ex eoque circiter ducentos locos a se correctos addiderunt quinque millibus a Bekkero ex eodem codice emendatis. Guillemus Dindorfius contra in Panegyrico et ego in Areopagitico usum Isocratis et rationem dicendi ex testimoniis veterum et ipsa orationum natura et indole perspicuam potiore habuimus et inde scriptorem hic illic esse corrigendum docuimus. Baitero et Sauppio igitur summa lex in verbis Isocratis constituendis erat: sequere Urbinatem, etiam ubi ex consuetudine Isocratis aliud quid commendari videtur, mea est: sequere Isocratis usum dicendi, etiam ubi ex Urbinate aliud quid commendatur.

Isocrates autem I) τῶν φωνηέντων τὰς παραλλήλους θέσεις ὡς λινούσας τὰς ἁρμονίας τῶν ἤχων καὶ τὴν λειότητα τῶν φθόγων λυμαιομένης παραιτεῖται, quibus Dionysii verbis adde ex Hermogene: οὐ γὰρ οὐ μόνον τὰ κῶλα συνέχεται τοῖς συμφώνοις ἀλλὰ καὶ πᾶς ὁ λόγος· τοσοῦτον αὐτῷ τῆς εὐφωνίας καὶ τοῦ κάλλους μεμέληκε. Ipse docuisse dicitur: δεῖ τῇ μὲν λέξει τὰ φωνήεντα μὴ συμπίπτειν¹⁾. Ubi igitur in Isocratis scriptis hiatus restat, ibi locus est corruptus aut non Isocrateus. II) Αἴ τε παρομοιώσεις καὶ παρισώσεις καὶ τὰ ἀντίθετα καὶ πᾶς ὁ τῶν τοιούτων σχημάτων κόσμος πολὺς ἔστι παρ' αὐτῷ καὶ λυπεῖ πολλάκις τὴν ἄλλην κατασκευὴν προσιστάμενος ταῖς ἀκοαῖς. — Περιοδῶ τε καὶ κύκλῳ περιλαμβάνειν τὰ νοήματα πειρᾶται ἄνθρωποιδεῖ πάννυ καὶ οὐ πολὺ ἀπέχοντι τοῦ ποιητικοῦ μέτρον. Haec Dionysius. Ad aequabilitatem igitur membrorum et antithetorum studium animum debet attendere, qui

1) Vide plura in libro meo de hiatu scripto (Frib. 1841. 8.) p. 6—7.

Isocratis verba est restitutus. III) Ἐλέγει μὲν εὖ πάνν καὶ τὰ κράτιστα ὀνόματα τίθησιν· ἀρμόττει δ' αὐτὰ περιέργως. Omnino amat τὴν λέξιν ποικιλίαις κοσμεῖν¹⁾ et etiam τοὺς συνδέσμονς τοὺς αὐτοὺς μὴ σύνεγγυς τίθεναι. Unde disces, Isocratem se non minus in eligendis quam in connectendis verbis diligentissimum praestitisse scriptorem. IV) Ἡ δὲ λέξις, ἣ κέχρηται, καθαρὰ μὲν ἔστιν οὐχ ἥττον τῆς Λυσίου καὶ οὐδὲν εἰκῆ τιθεῖσα ὄνομα, τὴν τε διάλεκτον ἀκριβοῦσα ἐν τοῖς πάνν τὴν κοινὴν καὶ συνηθεστάτην· καὶ γὰρ αὕτη πέφευγεν ἀπηρηχαιωμένων καὶ σημειωδῶν ὀνομάτων τὴν ἀπειροκαλίαν καὶ κέρχεται συμμέτρως. Eiusdem Dionysii verba. Dialecto igitur usitata eum cum iudicio quidem sed constanter usum esse bene est tenendum. V) Ἀπαντας γοῦν [Φιλονικός φησιν] εὔρισκον τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῖς αὐτοῖς τρόποις τῆς λέξεως κεχρημένους, ὥστ' ἐν πολλοῖς τεχνικῶς τὰ καθ' ἕκαστα ἐξεργαζόμενον τοῖς ὄλοις ἀπρεπῆ παντελῶς φαίνεσθαι διὰ τὸ μὴ προσηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις τῶν ἡθῶν φράζειν. At id ipsum, quod Isocrates orationes suas ad unam speciem conformavit easdemque sententias iisdem verbis expressas saepius repetiit, ne vir criticus negligat. Poterit inde plures librariorum errores corrigere. VI) Τάξις δὲ καὶ μερισμοὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἡ κατ' ἐπιχείρημα ἐξεργασία καὶ τὸ διαλαμβάνεσθαι τὴν ὁμοειδίαν ἰδίαις μεταβολαῖς καὶ ξένοις ἐπεισοδίοις, τὰ τε ἄλλα, ὅσα περὶ τὴν πραγματικὴν οἰκονομίαν ἔστιν ἀγαθὰ, πολλῶ μείζονά ἐστι παρ' Ἰσοκράτει καὶ κρεῖττονα. Isocratem igitur, quae bene excogitaverit, etiam bene disposuisse a Dionysio docetur. Quibus Dionysii praeceptis si addideris VII) Urbinatis bonitatem, „quae tanta est, ut non solum Isocratis ceteris codicibus omnibus sed etiam aliorum scriptorum graecorum libris manu scriptis plerisque antistet milibus trecentis“ (sunt verba Baisteri — Sauppī, qui tamen ipsi in septingentis locis eius lectiones non receperunt), eas habebis leges, quas in constituendis Isocratis verbis sum secutus.

1) V. Or. V, 27. et Spengel. *Συναγ. τεχν.* p. 162. ex Isocr. rhet. (Dion. Longin. 21. πρόσθετες τοὺς συνδέσμονς, εἰ θέλοις, ὡς ποιοῦσιν οἱ Ἰσοκράτειοι.)

PRAEFATIO

EDITIONIS ALTERIUS.

Isocratis codicum Bekkerus docet duas familias esse, quae cum aliis rebus inter se differant, tum Antidosi aut integra aut mutila. Illius generis contulit tres codices: Urbinatem Γ , Vaticanum Δ , Laurentianum Θ , alterius autem duos, Vaticanum A , quem iam Coraes usurpaverat, et Marcianum Ξ . Urbinatis lectiones in omnibus orationibus, quae quidem in illo codice insunt, excrispsit, reliquorum quattuor scripturam supplementi vel speciminis causa in paucis tantum orationibus enotavit. Multis autem annis post ex Urbinati non paucas lectiones, de quibus in editione sua vel nihil vel falso retulerat, separatim publici iuris fecit („Abhandlungen der Berliner Akademie“ 1861, p. 1034). Tamen ne sic quidem Urbinatis copias exhaustas esse docuit R. Hercher, Epistolographorum Graecorum editor Parisinus, qui ad epistulas Isocrateas illum codicem multo cum fructu denuo diligentissime contulit. Alter autem bonae notae codex Ambrosianus E , ex quo Antidosis ab A. Mustoxyde primum integra edita est, post Bekkeri demum editionem ab aliis quoque et in aliis orationibus est collatus. Lectionem eius in Panegyrico, Archidamo, Symmachico, Trapezitico integram exhibuit Baiteriana Panegyrici editio, ex collatione maximam partem per Melchiorem Ulrichium instituta; porro ex ipsius Baiteri collatione cum in editione Turicensi passim per omnes orationes multae Ambrosiani lectiones enotatae sunt, tum in Benseleri editione altera, quae prodiit Lipsiae a. MDCCCLIV et MDCCCLV (apud W. Engelmann), in his quinque orationibus quae ibi insunt: Panegyrico, Philippo, Plataico, Archidamo, Symmachico, omnis huius codicis varietas adiecta est. Codicis Scaphusiani Z , qui in prima tantum oratione alicuius pretii est, collatio Turicensibus editoribus praesto fuit, qui ex more suo hic illic eius lectiones indicaverunt; sed in prima oratione eius varietas integra excerpta exstat in Baiteriana Panegyrici editione. Ibidem inveniuntur copiae Victorianae, i. e. lectionis varietas a P. Victorio

in exemplari suo editionis Aldinae margini adnotata (v. Bait. Paneg. praef. p. XII sqq.): pertinent autem hae lectiones praesertim ad Panegyricum Philippum orationemque eam quae ad Nicoclem inscribitur. Denique Laurentianum © in Areopagitico contulit Cobetus, quas lectiones G. A. Hirschig in Annotationibus criticis (p. 41 sqq.) in lucem protulit.

Quae cum ita sint, apparet sane multa adhuc ex libris manu scriptis, Urbinati maxime et Ambrosiano, ad emendandum Isocratem proferri posse, atque equidem, si mihi facultas eius rei fuisset, libenter et mihi ipsi et aliis ampliores copias comparassem. Sed quum rationes bibliopolae, honestissimi viri, non paterentur hanc editionem novam diutius differri, eis quae praesto erant usus sum, sperans vel sic aliquid ad hunc scriptorem emendatius exhibendum profici posse. Etenim inter omnes convenit, Benselerum, quamvis inter paucos Isocratem penitus cognitum haberet et permulta primus recte perspexisset, tamen non semper elegantiae scriptoris satis consuluisse, neque satis codicibus vel bonis vel malis diffisum esse. Nemo negabit, Urbinatis unius ope plura menda sublata esse quam per omnes coniectores umquam fieri potuisset; sed ne id quidem negari potest, et hunc codicem et Ambrosianum, qui ab eius bonitate non ita multum distat, non vulgaribus tantum vitiis sed multis etiam gravioribus infectos esse. Quod quo luculentius appareat, quaedam vitiorum genera exemplis ex his decem orationibus petitis illustrabo. Peccant optimi codices vel maxime eo, quod oculo librarii ad proxima aberrante vel male addunt quaedam vel ad aliorum similitudinem corrumpunt. Exempla haec sunt. Or. I, 13 νόμοις ἐμμένειν] ὄρκοις ἐμμένειν ΓΖ propter ὄρκοις ἐμμένων quod praecedit. — 19 κτημάτων] χρημάτων ΓΖ propter χρημάτων quod praecedit. — III, 2 δι' ὧν] μεθ' ὧν Γ propter μετ' ἀρετῆς quod sequitur. — 57 ἐθίξετ'] διδάσκειτ' ΓΕ propter διδάσκετε. — 58 βεβαιότατον] δικαιοτάτον ΓΕ propter δίκαιοι. — IV, 81 Ἑλλάδα] αὐτῶν πόλιν ΓΕ propter τὰς αὐτῶν πόλεις. — 103 ἡγεμονίας] εὐδαιμονίας Γ propter εὐδαιμονίαν. — 167 τῶν συμφορῶν] τῶν νῦν συμφορῶν Γ propter τῆς νῦν ἡλικίας. — V, 12 ἐπὶ γήρως] ἐν δυσχερείᾳ Γ γρ Ε propter τὰς δυσχερείας. — 34 τῆς ὕβρεως] τῆς μεγίστης ὕβρεως ΓΕ propter τοὺς μεγίστους κινδύνους. — 49 οὐδένα δὲ χρόνον] οὐδεμίαν δ' ἡμέραν ΓΕ propter τῆς ἡμέρας. — 61 τηλικούτων] τηλικούτων κακῶν ΓΕ propter παρόντων κακῶν. — 62 οἴκαδε μὲν] ὕστερον πρΓ propter ἔτεσιν ὕστερον. — 72 ἀπέχρη δ' ἂν μοι] ἀ. δ' ἂν ἤδη μοι ΓΕ propter ὃν ἤδη μοι. — 101 συναγαγῶν] συμπαρασκενασάμενος Γ propter παρασκευῆς? — 115 καλλίστην] καλλίστην δόξαν ΓΕ propter δόξης. — 122 ξενιτενομένους] πολιτενομένους ΓΕ propter πόλεις. — 123 μᾶλλον] μόνον ΓΕ propter μόνον ἐπιχειρήσης. —

VI, 56 οὕτως ἀνάνδρως] οὕτως ἀνάνδρως ἠτηθέντες Γ, οὕτως ἠτηθέντες ἀνάνδρως Ε propter ἄπαξ ἠτηθέντες. — VII, 16 παρόντων κακῶν] παρ. κινδύνων Γ propter μελλόντων κινδύνων. — 20 κοινοτάτῳ καὶ πρασιτάτῳ] πρασιτάτῳ καὶ ὀνομαστοτάτῳ Γ propter ὀνόματι. — VIII, 4 τοῦτοις] τοῖς τοιούτοις ΓΕ propter τοῖς τοιούτοις. — 126 ἀνήγαγεν] ἀνήνεγκεν ΓΕ propter διεννηόχασιν? — IX, 22 τῆς δὲ ῥώμης τοῦς] τ. δ. ῥ. ἀπαντας τοῦς ΓΔΕ propter τοῦ δὲ κάλλους ἀπαντας τοῦς. — X, 16 τὴν ἀρχὴν] τοιαύτην Γ propter τῆς αὐτῆς ταύτης vel τοῦ γένους αὐτῆς. — 26 ὕστερον τὸ γένος] ὕστερον χρόνον τ. γ. ΓΔ propter τοῦς αὐτοῦς χρόνους τὸ τέρας. — 62 θεὸν] θεὸν αὐτὸν ΓΔ propter μόνον αὐτόν. — Adde quae male omissa sunt, vel propter ὁμοιοτέλεστον (qua re nihil in omnibus libris frequentius) vel aliis de causis: III, 30 τούτων Γ omisso τῶν ἰδεῶν, IV, 187 παρόντι καὶ ΓΕ pro παρόντι καιρῷ καὶ, VI, 59 μάχεσθαι Γ pro μέχρι θανάτου μάχεσθαι, X, 26 ῥώμῃ Γ pro ῥώμῃ καὶ τόλμῃ. — In oratione altera § 5 pro verbis εἰς τὰς . . δυναστείας ἐχοντας; III, 57 πειθαρχεῖν habent ΓΕ, βασιλεύεσθαι deteriores, cuius verbi explicatio videtur πειθαρχεῖν. In Philippo § 71 lectionem codicum ΓΕ τιμὰς μεγίστας nemodum vulgata τιμὰς ἀνεξάλειπτους potiore habuit. Adde ex Areopagitico: § 30 κινεῖν vulg., ποιεῖν Γ, quod sensu caret; 33 ἔνδον ἀποκειμένων vulg., οἴκοι κειμένων Γ (οἴκοι etiam Ε), quas inter lectiones optio haud difficilis est. Neque minus explicationis speciem habet quod ibidem § 61 exstat in ΓΕ ἀρχόντων pro ἀρχῶν. Quid μεγαλόφρων, quod in Euagora 46 exhibent ΓΔ pro τυραννικός? — Neque id minimi faciendum, quod exiguae voces quales sunt vel articuli formae vel μέν καὶ τε περ, saepius in optimis codicibus male omissae sunt. Articulus deest in Γ V, 79; X, 50; XI, 31; μέν omittitur IV, 61 (prΓ). 187 (ΓΕ); V, 10 (Γ). 89 (ΓΕ); VII, 8 (ΓΕ). 74 (Γ); VIII, 83 (ΓΕ); καὶ V, 49 (τῆς νυκτὸς τῆς ἡμέρας Γ, τῆς ν. καὶ τ. ἡ. ν., καὶ τ. ν. καὶ τ. ἡ. Ε). 79 (Γ). 99 (Γ); VII, 20 (Γ); IX, 80 (ΓΔ); X, 26 (Γ); περ VII, 14. Itaque quamvis in rebus minutis, ubi sententiae neutro modo damnum fit, auctoritatem optimorum librorum in universum sequendam esse consentaneum sit, tamen sciamus oportet, hac ratione saepissime quidem menda tolli, nonnumquam vero inferri.

In ea autem re a Benselero mihi discedendum putavi, quod ille in praefatione lectiones suas ceterorumque maluit per capita quaedam digerere quam continuo exponere. Vellem mihi licuisset sub una quaque pagina quae adnotanda viderentur subicere, sicut in Hyperidis Antiphontis aliorumque orationibus feci; quod cur in Isocrate fieri non potuerit ratio in promptu est. Enotavi autem lectiones Urbinatis Ambrosiani-

que omnes quae mihi innotuerunt, eis tantum omissis quae ad scribendi loquendive magis rationem quam ad sententiam pertinent (quales sunt ἄν — ἦν — εἰν, ἡδονάμην — ἐδονάμην), vel in quibus codicum nulla omnino auctoritas est (sicut αὐτοῦ — αὐτοῦ); ceterorum codicum varietatem minus curandam putavi, nisi quod de vulgata lectione eadem quae Bekkerus rettuli. In formis autem vocabulorum quales modo significavi Bense-lerum plerumque secutus sum, etiam si quid non prorsus mihi probaretur; nolui enim nimis multa mutare, atque scienter illum in his rebus esse versatum non est quod moneam. In ceteris non raro ab eo digressus sum, adeo ut non multo minus trecentis locis haec editio altera a prima differat. Coniecturas sive meas sive aliorum non ita multas sed tamen aliquas recepi, aliquanto plures in adnotationibus apposui. Editionibus quae post Benselerianam prodierunt usus sum hisce:

R. = Rauchenstein (Panegy. Areopag., ed. IV 1874).

Schn. = Otto Schneider (Demon. Euag. Areop., Panegy. Philipp., ed. II 1874. 1875).

M = E. Mehler (Paneg. Areop., 1861).

J. E. Sandys (Dem. Panegy., 1868).

Commentationes autem virorum doctorum quibus usus sum has nomino.

Cobeti (Cob.) scripta, multas passim coniecturas in Isocratem factas continentia. — R. Enger, ad Panegy. § 64 (Philol. XXVI [1867] p. 711). — F. K. Hertlein (N. Jahrb. 1874, p. 18). — G. A. Hirschig (Hi.), Annotationes criticae, Traiecti ad Rh. 1849. — G. Jacob (N. Jahrb. 1874 p. 157). — L. Kayser (K.), qui editiones Rauchensteini et Schneideri recensuit in Annal. Heidelberg. 1855, p. 613 et in Annal. Fleck-eiseni (N. Jahrb. 1856, p. 356). Eius palmaria exstat coniectura Symm. § 36. — Fr. Ritschl (Rh. Mus. XXIII [1868] p. 690), qui de loco Paneg. § 97 bene meruit. — H. Sauppe in Symbolis ad emendandos orat. Atticos (Gotting. 1873/4). — H. Usener in Lect. Graecis (Rh. Mus. XXV [1870] p. 592). De siglis codicum supra expositum est; unum moneo, quod littera v. plerumque significatur vulgata lectio ea quae ante Bekkerum fuit quaeque ab eo ope Urbinatis codicis sublata est. Itaque nisi quid aliud enotatum est, intellegendum est Urbinatem Ambrosianumque, quatenus accurate cognitum habemus, eam lectionem praebere quae inter verba scriptoris legitur.

Or. I. Inscr. ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ Γ Bk.: πρὸς Δ. παραινέσεις v. — 1 μεγίστην τὴν διαφορὰν Schn. — ὁ παῖς] ἄπας Z. — 2 ὑμᾶς E Turr. (Cor.): ἡμᾶς (ΓΖ) v. Bk. — εὐνοίας ΓΖBk.: φιλίας v. — 3 ἄλλους om. Z. — σὺ μὲν ἀπμὴν φιλοσοφεῖς v. — ἐπιχειροῦσι ποιεῖν EZ. — 4 λόγον μόνον v. Bs.:

om. *μόνον* ΓΖ Bk. — *οἱ δὲ καὶ τὸν ν.* — 5 *ἔργων* num delendum? cf. 2, 2. 8, 62. — 6 *ἀνάλωσεν* EZ v. — *ἔβλαψε]* *ἐλμύματο* γρΓ Ζ Turr. — 7 *ἐν ταῖς διανοίαις ν.* — 8 *δύνασθαι* om. Ζ. — 9 *σοι* om. Ζ. — *ὑπέμενευ]* *ὑφίστατο* corr. ΓΖ Dd. — *ἀπήλαυε ν.* — 10 *αὐτοῦ* E Bait. Turr.: *αὐτοῦ Ζ, ἑαυτοῦ* (Γ) v. Bs. — *φιλόκαλός τε ἦν ν.:* om. *τε* ΓΖ Bk. — *γένει Ζ* Turr.: *τῷ γένει* ΓΕ v. Bs. — 11 *πρὸς ὃν* ΓΕΖ Turr.: *πρὸς ὃ ν.* — *γιγνόμενον* Turr., *γιγόμενον* EZ Bs.: *τινόμενον Γ, γενόμενον ν.* — 12 *ἡγοῦμαι Ζ.* — *ἐνάμιλλος* ci. Schn. (cll. 5, 68. 10, 23 al.): *ἔφάμ.* — *οὐ δυνατὸν* EZ Turr.: *δυνατὸν Γ, ἀδύνατον ν.* — *δοκεῖς* (ci. Bk.) Turr.: *δοκοίης ν.* Bs. — 13 *τοῖς νόμοις]* *τοῖς ὄρκοις* ΓΖ Bs. — 14 *τοὺς ἑαυτοῦ* ex Stobaeo (79, 36) Bs. — *ὑγίειαν* ΓΕΖ Turr.: *ὑγ. συμφέροντα ν.* (*ὑγ. [συμφ.] Dd.*). — *ἐπιτυγχάνοις ν.* — *λήγεις Ζ.* — 15 *ταῦτα* om. Ζ. — *κοσμεῖσθαι* scripsi, deleteo simul quod praecedit *κόσμον:* *κρατεῖσθαι* (*κατακοσμεῖσθαι* Strangius). — 16 *συνειδήσεις* ΓΕΖ Stob. 24, 9 Dd.: *γε συνειδ. ν.* — 18 *ταῦτα διαφύλαττε* ΓΕΖ Dd.: *διαφύλαττε.* — *ἐπιστήμαις]* *ἐπιμελείαις* Wytttenbach. — *μανθάνειν . . λαμβάνειν ν.* — 19 *κτημάτων]* *χημάτων* ΓΖ Bs. — *τὰς* post *μηδὲ* om. Ζ. — 20 *τῷ λόγῳ δ'* scripsi: *τῷ δὲ λόγῳ.* — *ἀπεχθῆσει* Cob.: *ἀπεχθῆς ἔσει.* — 21 *δύναιο ν.* — *πρὸς ἑαυτὸν* ΓΕ Turr.: *πρὸς σαυτὸν ν., πρὸς σεαυτὸν Ζ* Bk. (*ἦ περὶ σὲ τ. ἄλλ. ἔ. ἀξ. Stob. 5, 55*). — *πονηροῖς* ΓΕΖ Turr.: *λυπηροῖς ν.* Stob. — *καὶ σεαυτὸν ν.:* *καὶ αὐτὸν* ΓΕ Turr., *καὶ σαυτὸν Ζ* Stob. Bk. — 24 *πρὶν ἔαν Γ.* — *προτερόεις Ζ.* — *γενήσεσθαι* Cor. Cob. Hi. — *δεόμενος τὸ codd.* Turr.: *δεόμενός του* Cor. Bk. — 25 *τυχῶν δὲ]* *τυ* syllabam a corr. habet Γ. — *μᾶλλον τὸν τρόπον αὐτῶν ν.* — *βασανίζομεν]* *δοκιμάζομεν ν.* — *οὕτω δ' ἄριστα ν.* — *προσμένης* ΓΕΖ Dd.: *περιμένης ν.* — 26 *εἶναι ante νόμιζεις* add. ΓΖ Bk. — *ἀτυχοῦσι μὲν* EZ Bs.: *ἀτ. μὲν τοῖς φίλοις ν.* — 27 post *ὑπαρχόντων* in Γ litterae III vel IV deletae sunt. — *μὲν* post *σπουδαζόντων* add. Γ Bk. (om. etiam Stob. 92, 12). — 28 *an καὶ μὴ κτήματα,* et deinde *κτᾶσθαι* (*κεκτῆσθαι* Stob. 94, 19) *μόνον δυναμ.?* — *ἔνεκα ν.* — *ῥαδίως ἐπιῖσαι* om. *δύνασθαι* Stob. 94, 20. — 29 *βέλτιστα* EZ Bs.: *βελτίω Γ* Stob. v. — *ἀόριστον* Cob. — *κακούς* ΓΕΖ Turr.: *τοὺς κακούς ν.* — 30 *πιστεύσαντας]* *πιστεύοντας ν.* et A Stobaei (14, 15). — *φαιλότατόν σοι χαρίζ. ν.* — *σεμνός τε καὶ ὑπεροπτικός Ζ.* — 31 *πρὸς πάντα ν.* Bs.: *πρὸς πάντας* ΓΖ Bk. — *φιλόνομος Ζ ν.* — *παρὰ . . παρὰ* ΓΕΖ Turr.: *περὶ . . περὶ.* — 32 *ἀποβάλλουσιν ν.* — *διαμαρτάνοντα τῶν εὐθύνοντων Ζ ν.* — 33 *ων . . τούτων]* *ὄν . . τούτω* mg Ζ ν. — *ἀπαγγελοῦντας* Cor. Cob. Hi.: *ἀπαγγέλλοντας.* — *γὰρ φιλάς μὲν* ΓΖ Bk.: *μὲν γὰρ φ. ν.* — 34 *βούλει ν.* — *ἄλλοτριόν του* πο. Schn., om. *τοῦ Ζ.* — *διάνοιαν* Priscian. XVIII, § 158. 185 Bs.: *γνώσιν* ΓΖ Bk., *γνώμην ν.* — 35 *ὅταν δὲ ὑπὲρ ν.* — *τῶν σεαυτοῦ Ζ ν.* Bs.: *σεαυτοῦ*

Γ Bk. — συμβούλω χρῆσθαι ΓΖ Bk.: συμβουλεύεσθαι v. — πῶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ διῶκ. quidam l. mss. ap. Cor., qua lectione hiatus tollitur. — κακῶς] φανύως Suidas gl. φᾶνλον 2 et Ἰσοκρ. 3. — οἰκείων ΓΖ Bk.: ἰδίων v. Suid. — οὔτω δ' οὔτως? cf. 25. — παροξυνθείης βουλευέσθαι Z. — 36 βεβαιότερον Cob. — τὸν ἐκείνου τρόπον Z. — 37 ὧν γὰρ ἐκείνος Z. — nonne τῆς τῶν κοινῶν ἐπιμελείας? Cf. 7, 25. — οἰάπερ v. Bk.: οἶα ΓΖ pr E Bs. — 38 δυνάμενον v. ante Cor.: δύνασθαι ΓΖ Cor. Bk. Cf. 2, 13. — τὸ ἴσον] ex usu Isocratis ἴσον scribendum est, cf. Schn. — ἔχων (Valcken.) ΓΖ Bk.: ἔχειν v. — δοκῆς ἄγαν ὀρέγεσθαι Z, δ. γ' ἂν ὀρ. v. l. ap. Cor. — τὸ δὲ Schn., τὸ δὲ vel τὰ δὲ pr Γ: ἡ δὲ v. — καὶ τοῖς φανύλοις Cor. coll. 2, 32; [Dem.] Erot. 39. — τούτου ΓΖ Dd. Turr.: ταύτης v. — 40 τῷ σώματι μὲν scripsi (cf. 2, 16. 4, 115. 7, 44. 8, 121, Schn. ad Areop. 44): τῷ μὲν σώματι ΓΖ Bk., τὸ μὲν σῶμα v. — τὴν δὲ ψυχὴν v. — 41 ἐρεῖν ΓΖ Bk.: λέγειν v. — σιγῆς] σιωπῆς Stob. 34, 6. — 42 νόμιξε . . περίλυπος post διανοίας § 41 habet Γ. — λυποῦ δὲ ΓΖ Bk.: καὶ λυποῦ v. — 43 καλῆς τῆς δόξης (i. e. καλλίστης δ.) Z. — ἡ φύσις om. ΓΖ pr E Turr. — 44 συμβουλ. μετ' εὐνοίας v. — τὰ λοιπὰ μὴ παρ' ἑτέρου v. — ὧν ἂν ἔχω v. — 45 ἄλλην παιδείαν ΓΕΖ Turr.: ἄλλην σου παιδείαν v. — 46 παροξυνθείη Γ. — ὀρέγεσθαι mg Γ γρ E Turr.: ὀρεχθῆναι v. Stob. 5, 55. — ἡδονὰς ἐκ ΓΖ Stob. Bk.: ἡδ. τὰς ἐκ v. — γνησίας Cor. — 47 πρότερον] πρῶτον v. — ἐλυπήθησαν ΓΖ Bs.: ἐλυπήθημεν v. — διὰ τὰ πράγματα ΓΖ Bs. — ἔνεκα v. Bs. — 48 ἐνθ. δὲ διότι v. ante Cor. — ἡ v.: διὰ τὸ ΓΖ Bk. — φήσαντας ΓΕΖ Turr.: φάσκοντας v. — 49 μόνω v. — ἡ που τοὺς v. — φανύλους ci. Bait. (coll. 4, 138. 8, 24. 15, 33. 70. epist. 2, 15): οὐ φανύλους. — φήσωμεν Γ Bs. — 51 δεῖ Γ Bs.: δὴ Z, χρῆ v. — χρωμένοις Γ Bs., χρωμένους Schn. — 52 ἀφ' ἐνάστων mss. Augeri. — βέλτιστα ΓΖ Bk.: χρήσιμα v. — δεῖ Γ Bk.: δὴ Z, χρῆ v. — κρατήσειεν Z. — subscr. Γ πρὸς δημόνικον. ἅμα τῷ ἑταιρωι εὐσταθίω.

Or. II. Inscr. ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ Γ Bk.: πρὸς Νικολέα περὶ τοῦ βασιλεύειν ἢ περὶ βασιλείας v. — §. 1 ὑμῖν τοῖς βασιλεῦσιν v. — τῶν ἄλλων Γ Bk.: ἄλλο v. — 2 ἡγησάμην δ' ΓΕ Turr.: ἐγὼ δ' ἡγησάμην mg ΓΖ Bk. Bs.; ἐγὼ δ' ἡγησαίμην v. — ταύτην καλλίστην γενέσθαι v. — ἔργων om. ΓΕ; itaque fort. etiam ἐπιτηδευμάτων delendum, cf. 8, 62. 1, 5. — διοικίης libri praeter Γ Turr.: διοικίης Γ, διοικοῖς Bk. — μάλιστα Γ Bk.: καὶ μάλ. v. et Stob. 49, 25. — βουλευέσθαι τὴν ἡμέραν scripsi cum Stob.: τὴν ἡμ. βουλευέσθαι Γ Bk., ἀγωνίζεσθαι τὴν ἡμέραν v. (v. § 11). — 3 τινὲς καὶ τῶν ποιητῶν v. —

4 μάλλον ἔδει τῶν ἄλλων παιδεύεσθαι v. et Stob. praeter cod. A, qui cum Γ consentit. — κατασταθῶσιν v. Stob. — οἱ μὲν γε πλ. Stob. A. — οὐ πλησιάζουσιν αὐτοῖς Γ et Stob. cod. A. — 5 εἰς τὰς . . . δυναστείας v. mg Γ: πρὸς τοὺς τὰς . . . δυν. ἔχοντας Γ. — ἅπαντας v. — ὁρῶσι Γ Bk.: εὕρωσι v. — χρῆν Γ Bk.: χρῆν Bs., ἐχρῆν v. — 6 τὴν ante πρᾶξιν add. Γ Bk. — καθόλου v. — 7 μετὰ μέτρον Γ Bk.: ἐμμέτρων v. — πεποιημένων et συγγεγραμμένων Hirschig. cf. 15, 45. — 8 ἀλλὰ καὶ τό γε v. — νουθετεῖν τὰς μοναρχίας Cob. parum recte, nam in verbo νουθετεῖν inest vituperandi notio, cf. 4, 130. — μόνους v. — ὀνήσειε Γ Bk.: ἀφελήσειε. — αὐταῖς v. Bs. — 9 ἐν κεφαλαίοις τὴν Γ Bk.: τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν v. — περὶ τῶν μερῶν Γ Bk.: περὶ τῶν λοιπῶν mg Γ, περὶ τῶν ἄλλων μερῶν v. — πόλιν τε δυστ. v. Bs.; ipse malim πόλιν δυστ. τε. — τὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν συμπίπτοντα v. — 10 βουλευομένους Γ E Turr.: βουλευσομένους v. — ἔξουσι τὰς βασιλείας v. — οἶας περ ἂν v.: om. περ Γ Bk. — 11 ἀσκητῶν Γ Bk.: ἀθλητῶν v. — βασιλεύουσι mg Γ E Bs. (cf. § 32; 3, 29): βασιλεῦσι. — περὶ ὧν Γ Vict. Bk.: ὑπὲρ ὧν. — ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμ. v. Bs.: τὴν ἡμ. ἀγωνίζ. Γ Bk. — 12 ἔχειν δύναμιν v. — malim ἄξια. — μάλιστα δυναμένης Γ Vict. et v. praeter Cor.: δυναμένης Bk. — 13 ἄλλων] ἀπόντων mg Γ. — τῶν εὐδοκίμωντων] εὐδοκίμωντων καὶ pr Γ. — μειζόνων] μεγίστων mg Γ. — ἀνταγωνιστήν v. — 14 inde a μάλιστα δὲ usque ad βελτίω τούτων § 39 magnam partem recepta sunt in Antidosin (§ 73); sed in Γ ibi dumtaxat prima et extrema verba exscripta sunt. Prima (14) iam § 72 paullum immutata leguntur. — ἄγνοιαν Γ pr E hic et Δ E Θ Ant. 73 (non item 72) Bs.; def. ἄνοιαν K. propter ἀνοητοτέρους. — αὐτοῦ Dd., αὐτοῦ Γ pr E¹ (= E hic) et Δ²E²Θ² (= in Antid.) Turr.: σεαυτοῦ v. (αὐτὸς αὐτοῦ Cob.). — 15 τῶν δεόντων ποιήσειν Γ Δ²E²Θ² Bk.: ποιήσειν τῶν δεόντων v. — 16 θεραπεύσωσι v. hic. — μήτε τὸν ὄχλον ὑβρίζειν v. hic. — ἀδικηθήσονται v. — 17 ὀρθῶς Γ Vict. Δ²Θ²: καλῶς v. hic E². — ποιήσουσι v. et Ant. Θ. — κειμένοις pr Γ Bs.: κειμ. νέμοις v. — 18 προθύμως v., προθυμοτέρως Θ Ant. — περὶ γε τῶν αὐτῶν v. hic. — ἀμετακινήτως v. hic. — τοὺς καλῶς κειμένους del. K. — 19 οἶκει — καταλείψεις cum absint ab Antid., uncis inclusit Bs., eadem ratione etiam in ceteris locis huius orat., quae illic omissa sunt, servata (cf. Bs. de hiatu p. 37—39). quem contra dixit Brückner (Progr. Schweidnitz 1852); cf. etiam meum librum „Att. Bereds.“ II p. 248 f. — οἶκει Γ Bk.: διοίκει v. — ἐνδείκνυσο ἐν μηδεμιᾷ v. — καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημ. Dobraeo scholion videntur ad τοῖς προσιω. adscriptum. — 20 τὰ πρὸς Bk.: τὰ μὲν πρὸς Γ E¹ Δ² Turr., τὰ περὶ v. — δὲ post ἡγοῦ om. pr Γ. — τοῦτ' εἶναι θῦμα κάλλ. v. hic, τοῦτο θ. κ. εἶναι E²Θ². — τίμα usque ad 21 βασιλ.

ἔστι om. Ant., uncis incl. Bs. — τῶν φίλων Γ Bk., τ. τιμῶν v., ego circumscripsi. — ἀληθείαις αὐταῖς Γ Bk.: ἀληθεστάταις. — 21 διασώζειν v. — πολιτικῶν Γ Bk.: ἰδιωτῶν v., ἰδίῳν Vict. — καὶ post νόμιζε add. Γ Bk. — δαπανῶντας Γ Bk.: δαπανωμένους v., δαπανωμ. ἀπὸ τῶν ἰδίῳν mg Γ Vict. — 22 μᾶλλον ἢ Δ²E²Θ² cum Harl. et Augeri R Turr. (Cor.): ἢ v. et App. Stob. p. 77. — ἅπασι usque ad 23 ἀμαρτανομένων om. Antid., uncis incl. Bs. — 23 πολλοὺς add. Γ Bk. — ἐξαιρεῖ Γ Bk.: ἐξαιροῦ v. — περιδεεῖς . . τοὺς . . ἀδικοῦντας Γ Bk.: περιδεῆς . . τοῖς . . ἀδικοῦσιν v. — 24 malim τη χαλεπότητι. — ἄμεινον ἑαυτῶν σε Γ Δ²E²: ἄμεινόν σε v. — μὲν ἴσθι Γ Δ²E²: γίγνου v. (πολεμικὸν μὲν εἶναι χρὴ . . εἰρηλικὸν Θ²). — οὕτως usque ad 25 ἐπιχειροῶσιν om. Ant., uncis incl. Bs. — ἑαυτὸν Γ Turr.: σεαυτὸν. — 25 φιλονίκει scripsi: φιλονεῖει. — περὶ ὧν . . μέλλοι Γ E Turr.: περὶ ὧν ἂν . . μέλλῃ v. (π. ὧν . . μέλλει ci. Turr.). — νόμιζε Γ Bk.: εἶναι νομ. v. — καλῶν Γ Vict. Bk.: μετριῶν v. — 26 καὶ νόμιζε . . ἀτυχῆς om. Ant., uncis incl. Bs. — καὶ κακίας add. Γ Bk. — ἄρξης Γ Bk.: ἄρχης v. — ἀτυχῆς Γ Bk.: ἀπορῆς v. — 27 ἀκριβεῖς . . πράξωσιν om. Ant., uncis incl. Bs. — πλησιάσαντες Γ Bk.: πλησιάζοντες. — εἶναι post χρωμένους add. Γ Bk. (Cor.). — 28 ποιῆς ἢ λέγῃς Stob. 48, 30. — ἄκουε . . λέγωσιν om. Ant., uncis incl. Bs. — τοὺς τε λέγοντας Γ Stob. 48, 33 Bk.: τοὺς λέγοντας. — 29 ψευδῶς om. E²Θ² et Stobaei (48, 34) A Trinc. — αἰσπερ ἂν τοὺς v. hic. — ἢ τῶν Γ Δ² Bk.: ἢ καὶ τῶν v. (E²Θ²) Stob. 48, 35. — μηδεμίαν . . ἀλλ' om. Ant.; quominus uncis adderet errore praetermisit Bs., v. eius praef. XXXVI, 5. ἀλλ' delendum esse ipse conieci Att. Ber. II, 250, 2. — ἔδιζε σεαυτὸν ἐπ' ἐκείναις Ant., quod prob. Bs. — χαίρειν] διατελεῖν mg Γ mg E² γρ Δ². — 30 νόμιζε . . σπουδάζων om. Ant., uncis incl. Bs. — 31 βασιλεῖς Γ Δ² Turr. — ὄλης om. Stobaei (48, 37) A Trinc., post ἦθος habet B. — γεγεννημένους E²Θ². — σὴν ἐπιμέλειαν om. pr Γ. — 32 φάυλοις Γ Δ²E²Θ² Bk.: τοῖς φάυλοις Stob. 48, 38 v. (cf. 1, 38). — τρύφα . . (35) βουλευσει om. Ant., uncis incl. Bs. — ἐσθήσεσιν Γ. — βασιλεύοντας Γ Bk.: βασιλέας v. — 33 ἀμαρτήμασι Γ Bk.: τοῖς ἄμ. v. — κρᾶτιστον μὲν γὰρ Γ Bs.: κρ. μὲν v. Stob. 48, 39. — μᾶλλον ἢ πλεονάζειν Stob. — ὑπεροχαῖς Stob. — ἐνεισιν Γ Bk.: ἰσχύουσιν v. cum Stob. — 34 τῶν προσταγμάτων Γ Bk.: πραγμάτων. — ἐκατέρω Γ Bk.: ἐκατέρω v. — 35 ἀκριβῶσαι βουλευθῆς Γ Stob. 48, 40: ἀκριβῶς εἰδέναι βούλει (βούλη Cor.) v. — βασιλεῖς Γ E Turr. (Bs.). — μέτιθι] μετατίθει Γ. — δυνασθαί σε] ἄμεινόν σε Stob. — τυράννοις ἀπ' αὐτῶν Γ E Bs. rectius verba ἀπ' αὐτῶν post ἄμεινον inserantur. — περὶ τῶν Γ Bk. cum Stob. A: καὶ περὶ τῶν v. (Stob. v.). — 36 τινὰς ἐθέλειν Γ Δ²E²Θ²: ἐθέλειν τινὰς v. — βασιλεῖς Γ E¹ Turr. — καὶ σεαυτῷ Γ Δ²E²Θ²: σεαυτῷ

v. hic. — τεθνάναι καλῶς E²Θ² Bs.: καλῶς τεθνάναι (ΓΔ²) v. hic. — 37 πράξεις ΓΔ²: πράξης E², ποιῆς Θ², ποιήσεις v. hic. — ἄπασαν ἅμα ΓΔ²E²Θ²: ἅμα πᾶσαν v. hic. — θνητοῦ Γ (Ant.) Bk.: θνητοῦ μὲν v. hic (θνητοῦ τοῦ mal. Bk. K.). — ἔτυχες ἀθανάτου δὲ ψυχῆς v. hic. — τὴν μνήμην (γνώμην errore Bk.) ΓΔ² Bk. — 38 τοῖς αὐτοῦ παισὶν ΓΔ²E² (E² αὐτοῦ) Bk.: τοῖς παισὶ τοῖς ἑαυτοῦ v. (τοῖς π. τοῖς σαντοῦ συμβ. ἄν Θ²). — χρῶ . . βελτίω τούτων] haec in Antid. post μεγάλων λέγοντας (39) posita sunt. cf. Att. Ber. II, 250, 5. Bs. autem secutus Ant. ad extremam § 39 (post ἐπισταμένους) illa verba transposuit, eis quae interiecta et in Ant. ommissa sunt (μηδὲ τοὺς . . ἐπισταμ.) uncis inclusis. — 39 μεγάλων Γ² Bs.: μεγίστων. — 40 θανμάσης Bs. ex ci. Baiteri (qui cf. 1, 44. 5, 1. 81. 116. 11, 50. epist. 1, 9. 4, 13. 7, 12. 9, 12): θανάμαζε. — λεγομένων Γ Bk.: εἰρημένων v. et 1, 44. — παρέλαθεν Γ Bk.: διέλαθεν v. et 1, 44. — ἄλλων Γ Bk.: ἰδιωτῶν v. — οἱ δ' αὐτοὶ Γ Bk.: ἔνια δ' αὐτοῦ v. totus locus mihi graviter corruptus videtur; fort.: . . πλήθος πολλοὶ κ. τ. ἄ. κ. τ. ἀρχ. τὸ μὲν τι . . τὸ δ' ἄκ., τὰ δ' . . τὰ δ' αὐτοί. — 41 τούτοις ΓE Bs.: τοῖς περὶ v. sed recepta lectione optimorum codd. aut cum Sauppio τούτ. τοῖς περὶ τ. ἐπ. scribendum erat, aut haec τῶν ἐπιτ. delenda; ipse hoc praetuli. — ἔξεστιν εἰπεῖν Γ Bk.: ἔστιν εὔρειν v. — χαριέστατον Γ Bk.: εἶναι χαρ. v. — πλεῖστα scripsi: τὰ πλεῖστα. — 42 πεπόνθασιν Γ Bk.: ταῦτὸ πεπ. v. — ἐπαινοῦσι . . συνεξαμαρτάνουσιν Γ Bk.: ἐπ. μὲν ἅπαντες, πλησιάζειν δὲ οὐ βούλονται ἀλλὰ μᾶλλον αἰροῦνται συνεῖναι τοῖς ἑξαμαρτάνουσιν v. — 43 γεγενῆσθαι συμβούλους Γ Bk.: συμβ. γεγενῆσθαι v. — 44 ἐνλέξειε τῶν Γ Bk.: ἐκλ. καὶ τῶν v. — ἐσπούδασαν] ἐσπουσαν Γ. — 45 τὰς ante τῶν ἀνθρ. add. Γ Bk. — θρεμμάτων ΓE, quod bene tuetur Cob. ad ὀρτυγοτροφίαν referens: μαθημάτων v. — καὶ φιλοπόνους εἶναι Γ Bk.: εἶναι καὶ φιλ. v. — 46 εἰρημένοις Γ Bk.: εἰρ. λόγοις v. — 47 ἢ ante λοιδοροῦντας add. Γ Bk. — δ' οὐ καθ' ἀπάντων Γ Bk.: δὲ ταῦτα οὐ κατὰ πάντων v. (cf. 8, 56). — 48 ἀμίλλας Γ Bk.: ἀμ. ἄχθονται v., ἀμ. ψυχαγωγούνται mg. A Cor. Bs. (v. § 49). — 49 τοὺς ante τῶν ἡμιθ. add. Γ Bk. — ἀκουστάς ἡμᾶς . . θεατάς Cob. — γενέσθαι Γ Bk.: γεγενῆσθαι v. — τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον Γ Bk.: ἐκεῖνα δὲ γραπτέον καὶ λ. v. — μάλιστα add. Γ Bk. — 50 τὸν οὐχ Γ Bk.: οὐχ. — ὄντα τύραννον v. Bs.: βασιλεύοντα Γ Bk. — κρίνει Γ Vict. Bk.: ἀνακρίνει v. — τῶν χρησίμων Γ Bs.: τῶν πράξεων τῶν χρησίμων v. — 51 περὶ μὲν Γ Bk.: περὶ. — ὄντες Γ Vict. Bk.: διατρίβοντες. — φαίνεσθαι βουλευέσθαι Γ Bk.: γενέσθαι συμβουλ. v. — 52 ἐπὶ τὸ ὁμολογούμενον ἐλθόντα λαμβ. v. — θεωρεῖν τοὺς συμβ. v. — καὶ καθ' ὅλων Γ Bk.: v. τοὺς καθόλου vel (Cor.) τοὺς καθόλου περὶ. — μὲν post τοὺς add. Γ Bk. —

ἀποδοκιμάζειν v. — αὐτῷ χρ. v. — χρήσιμος del. Cob. — 53 τῶν ante κτημάτων add. Γ Bk. — σοι μεγίστην ποιήσειν v. — 54 παρήγεσα v. — ἢ παρὰ Γ Bk.: ἢ v. — κἄν σφόδρα χρῆ Γ Bk.: ἐὰν σφόδρα χρῆσις v. — διαλείπης Γ Bk.: διαλίπης v. — ἀλλὰ μείζους καὶ Γ v.: ἀλλὰ καὶ errore Bk. — ποιήσεις Γ Bk.: αὐτὰς ποιήσεις v. — subscribit Γ: πρὸς νικοκλέα περὶ βασιλείας ὑποθῆκαι. Θεόδωρος ἅμα εὐσταθίωι.

Or. III. Inscr. ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΤΗΡΙΑΙΟΙ Γ Bk. (cum Stob. p. 192): Νικοκλῆς ἢ συμβουλευτικός v., Ν. ἢ συμμαχικός Ξ. — § 2 τούτων τῶν πραγμάτων v. — δι' ὧν v. Bk.: μεθ' ὧν Γ Bs. Cf. § 3. — 3 ἐξαμαρτάνοντας] ἐξαπατῶντας (ita v. ante Cor.) scribendum vel καὶ τοὺς ψευδομ. delendum ei. Dobr. — 4 τύποιεν v. — ἀποκτινύντας v. — 5 αἰσθάνονται v. Bs. (Cob.): αἰσθονται Γ Bk. — ea quae sequuntur (§ 5—9 ἔχοντας) in Antidosin (§ 253—257) recepit Isocrates. — ἐνότων] ὄντων v. hic. — τῶν ζώων Antid. Bs.: τῶν ἄλλων ζώων. — πολλῶ v. hic. — 7 γὰρ καὶ περὶ v. hic. — καὶ περὶ τῶν ἀδίκων v. hic. — καὶ τῶν καλῶν κ. τ. αἰσχροῶν Ant.: καὶ τῶν αἰσchr. καὶ τ. καλ. codd. v. hic. — 8 ταύταις καὶ περὶ τῶν ἄλλων βουλευόμενοι v. hic. — λέγειν δυναμένους Antid., v. hic, Bs. (coll. § 21): δυναμένους λέγειν Γ Bk. — εὐβ. δ' ὀνομάζομεν ei. Mehler ad Areop. § 49. — 9 ἡγεμόνα τὸν λόγον v. hic. — θεῶν Γ E Turr. (coll. 4, 156): θεῶν ἔδη. — 10 κατὰ ante μηρὸν del. Cob., def. Jacob coll. 6, 7, 11, 31 al. — διὰ γὰρ Γ Bk.: καὶ γὰρ διὰ v. — 11 ἕτερον λόγον ὡς v. et argum. orationis. — διαμαρτάνοιτε v. — 12 προσεπιδείξαμι v. — ὅτι καὶ βέλτ. τῶν ἄλλων πολιτ. v. — 13 τίς Γ Bk.: τίς ἐστὶν ὅστις v. — 15 δευτέρῳ . . τρίτῳ . . τετάρτῳ καὶ τοῖς Γ Bs. c. Stob. 47, 9: δεύτερον . . τρίτον . . τέταρτον τοῖς v. et Stob. B Gesn. mg (nisi quod ap. Stob. exstat καὶ). — τῷ μετ' ἐκεῖνον Γ v. Bk.: τῷ μετ' ἐκεῖνο Stobaei AB, τὸ μετ' ἐκεῖνο Bs. cum vulg. Stob. (ἐκεῖνον Trinc.). — 16 δέξαιτο] εὐξαιτο v. c. Stob. 47, 10. — φέρεσθαι] φύρεσθαι Cob. — αὐτὴν εἶναι Γ Bk.: om. εἶναι v. et Stobaei (47, 11) B. — κρῖνομεν Γ Bk. (Stobaei B): κρῖναιμεν Stob. Cor. Bs. — διανοίαις καὶ παντοδαπαῖς v. — 17 πρὸς τὸ βουλευέσθαι καὶ πρᾶξαι Γ Bk.: καὶ πρὸς τὸ βουλευέσασθαι καὶ πρὸς τὸ πρᾶξαι v. — αὐτὰς circumscripsi. — 18 καταδεεστέρως Cob. — δεῖ πάντα v. — φιλοτινίας (φιλοτινίας) scripsi cum Stob. 47, 14: φιλοτιμίας. Cf. 4, 19. — πάντων Γ Bk.: περὶ ἀπάντων v. Stob. — τὰ βέλτιστα v. Stob. Bs.: βέλτιστα Γ Bk. — 19 ὑστεροῦσι v. Stob. 47, 15. — 20 δυσμενῶς Γ E et Stobaei A Trinc. Turr.: πρὸς ἀλλήλους δυσμ. v. Bk. — λαμβάνωσιν v. Stob. — εὐνοίας

ὁμοίως ἔχουσιν v. et B Stob. — 21 μέγιστον πάντων v. et Stob. (47, 16) B. — 22 δ' post μόνον om. Γ. — κατὰ τὴν ἡμ. ἐκάστην Γ Stob. (47, 17) A Trinc. Bk.: καθ' ἡμ. ἐκάστην Cor. e Stob. v., καθ' ἡμέραν v. hic. — φθῆναι ex ci. Cor. Bs.: ὀφθῆναι. — 23 ὅτι παραλαβῶν Γ Bk.: ὅς παρ. v. — 24 καὶ Λακεδαιμονίους om. pr Γ. — τῶν ἄλλων Bs.: τῶν Ἑλλήνων. — τὴν πόλιν Γ E Bs.: τ. π. τῶν Ἀθηναίων v. — ποιήσεται Γ Bk.: ποιῆται. — κατορθοῦσαν] κρατοῦσαν mg Γ. — 25 τοιούτων Γ Bk.: τούτων τῶν v. — τυραννεύομενοι Γ Bk.: τυραννούμενοι v. — 26 ὑπὸ Διὸς Γ Bk.: ὑπὸ τοῦ Διὸς v. — ἀληθῆς ὁ λόγος Γ Bk.: ὁ λόγος ἀληθῆς v. — γὰρ ἂν] γαν Γ, γ' ἂν Bs. — αὐτὴν προέχειν Γ Bk.: προέχειν αὐτὴν v., circumscripsit αὐτὴν Bs. — 27 ἀποχρώντως Γ Bk.: ἐξαρκούντως v. — τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς Γ Bk.: ἡμεῖς τὴν ἀρχήν. — 28 τὴν πόλιν Γ Bk.: πόλιν v. — διένειμεν v. — 29 βασιλεύων Γ E Turr.: βασιλεύς v. — ἀξιοθελὴν v. — ἔγωγε v. — 30 τὸν καθ' αὐτάς Γ. — τῶν ἰδεῶν om. Γ E cf. 10, 54. — τὸν ante τῶν add. Γ Bk. — εἰ δὲ δὴ v. — 31 τὰ πράγματα δὲ v. — εἰδῶς δ' v. — 32 καλῶς] δικαίως Cob., sed cf. 12, 183. 187; 5, 57 (Jacob). — τοιαύτης Γ E Turr.: τοσαύτης v. — 33 δ' ἡμῖν τῆς Ἑλλ. v. — πανταχῇ Γ. — σλουμένων v. — 34 διδομένην μοι χώραν v. — μόνην v. — 35 μηδένα v. — 36 καὶ ante τῶν ἰδ. add. Γ Bk. — δυναστευόντων . . ἀπολλυμένους v. — 37 ὅτι κἀκεῖνοι Γ Bk.: ὡς κ. v. — 39 τοὺς πολλοὺς Γ E Turr.: καὶ τοὺς πολλοὺς. — τῶν ἄλλων Γ Bk.: τῶν πολλῶν v. — 40 ἄλλας κοινωνίας τινὰς v. — τυγχάνουσι τῶν ἄλλων v. — 41 εἶτα καὶ λαυθ. ἔνδον ἐν αὐτοῖς τοῖς v. — τοὺς ἰδίους οἴκους v. — 42 αὐτῶν φύσιν H. Wolfius: αὐτὴν φύσιν. — τὸν πατέρα Γ E Turr.: τ. π. τὸν ἐμόν v. — ἀποστερηθῆναι] γρ. ἀπολελειφθαι re. mg Γ. — 43 ἥμιστά με κἀκεῖνο v. — τὴν δὲ δικαιοσ. καὶ τὴν σωφρ. Bs.: τὴν δὲ σωφρ. καὶ τὴν δικαιοσ. v., τὴν δὲ δικαιοσ. καὶ σωφρ. Γ Bk. — προσέχειν τὸν νοῦν τῶν ἄλλων ἀφελόμενος (Cor. ἀφέμενος) ὧν μηδὲν v. — ἀλλὰ καὶ γνησιωτ. v. — βεβαιότ. καὶ μεγίστων A Lang.: βεβαιότ. καὶ μένισται καὶ μεγίστων Γ et v. ante Langium. — 44 καὶ ante ταῦτα add. Γ Bk. — περιττότερον v. — τὴν σωφρ. καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς προσιλ. v. — τοῖς ἔργοις μηδεμίαν τιμὴν ἔχούσας v. — δ' ἐγκράτειαν Γ Bk.: δὲ καρτερίαν v. — 45 ἅπασι τοῖς καιροῖς τούτοις v. — μὲν γε re Γ Bk.: μὲν Γ pr (cf. § 47), quod mal. Sauppe, μὲν γὰρ v. Bs. Cf. 9, 49. — μάλιστα v.: πλεῖστα Γ Bk. — 46 τοὺς καὶ μετὰ v. Bs.: καὶ τοὺς μετὰ Γ Bk. — 47 γὰρ post οἱ μὲν om. pr Γ. — διαμενοῦσιν E Turr. (Cor. ex ci. H. Wolfii): διαμένουσιν. — προστάξω καὶ συμβουλευσω v. — 48 δὲ χρῆναι πράττειν Γ Bk.: δὴ πράττειν v. (δὴ δεῖν pr. ex ci. Wolfii Cor.). — ἐλλείπητε v. Bs.: ἐλλείπητε Γ Bk. — τι τούτων v. — ταύτῃ κακῶς ἔχειν v. — μηδενὸς Γ E Turr.: μηδενὸς οὖν v. Bk. Bs. — ταῦτ'

ἔστιν v. — ἔξον τὸ σύμπαν v. — 49 καὶ κήδεσθε v. (om. καὶ Cor.). — ἄλλους ΓΕ Turr.: ἄλλους ὑμᾶς v. Bk. Bs. — 50 ἔχειν pr Γ. — ὀφελήσει v. — 51 πλεῖστα] malim μάλιστα, cf. 45. — ἀλλὰ καὶ c. Harl. A Cor. Bs. — τὸ σῶμα ΓΕ Turr.: τὸ σῶμα τοῦμὸν v. Bs. — τὴν διάνοιαν ΓΕ Turr.: τὴν γε διάν. v. Bs. — σωφρ. ἂν βουλευσάσθε περὶ αὐτῶν v. — 52 εἶναι ὑμᾶς διαβάλλειν v. — ἄς ἂν πράττ. ἐμὲ βούλησθε λαμβ. v. — ὦν ἂν ἐγὼ v. — 53 εἶναι ζημίας ἀξίους v. — ἔξαμαρτάνουσιν v. — εὐτυχεῖς v. — 54 ἑταιρίας μὴ ποιεῖτε μήτε v. — γίνεσθαι v. — 55 καὶ διαφυλάττ. v. — τὰς τοιαύτας ταραχὰς v. — μὴ μόνον δὲ τὰς φύσεις αὐτὰς νομ. Stob. 47, 18. — πραοτέρους ΓΕ. — τὸν post τρόπον add. Γ Stob. Bk. — τὴν κακίαν τὴν τῶν ἁ. Stob. — μὴ διὰ τὴν ἐμὴν μᾶλλον πραότητα v. — 56 ὑμῖν αὐτοῖς Γ Bk.: ἑαυτοῖς v. — ὑμᾶς αὐτοὺς ἔξει v. — ἦθεσι v. Bs.: ἔθεσι Γ Bk. — δ' ἐν τε ταῖς v.: om. τε Γ Bk. — 57 ὑποδεικνύοντες ΓΕ Turr.: ὑποδεικνύντες. — ὁποίους v. — βασιλεύεσθαι] πειθαρχεῖν ΓΕ. — εἰρημμένην ΓΕ Bs.: τοιαύτην. — ἐθίξετ'] διδάσκει ΓΕ. — ἦν γὰρ καλῶς Z Bk.: ἐὰν γὰρ Γ v. — πολλῶ μᾶλλον ἄρχειν v., ἄλλων ἄρχειν Hertlein. — 58 καὶ βεβαιότατον τοῖς παισὶ Turr.: καὶ δικαιοτάτον τ. π. ΓΕ Bs., τοῖς παισὶ καὶ βεβαιότατον v. — καταλιπεῖν v. — πιστεύσαντας v.: πιστεύοντας Γ Bk. Cf. 1, 30. Sequitur πιστεύοντας. — ἅπαντας v. — 59 ἡδῖον ἂν τις τὸν βίον δύναιτο διαγεῖν v. — κακίαν δύνασθαι μὲν πλείον τῆς ἀρετῆς ὀφελεῖν νομίζετε v. (κακ. οἴεσθε μᾶλλον τ. ἀρ. ὠφ. Stob. 1, 41). — ἕκαστα v. et Stob. (praeter B, qui ἕκαστον). — 60 καὶ πειραῶσθε om. Stob. 38, 40. — ἐξίσουσθαι] ἀξιοῦσθαι Γ. — καὶ ante ὁ βασ. del. Bs. — περὶ ante παρόντος addidi, cf. v. l. 5, 127; 6, 62. 92. — παρόντος μου E et Γ (quamquam Bk. nota: μου Γ, ad παρ' ἐμοῦ quod proximum est refertur) Turr.: παρόντος ἐμοῦ. — περὶ ante ἀπόντος add. Γ Bk. — 61 ἢ τοῖς λόγοις v. Bs.: ἢ ἐν τοῖς λ. Γ Bk. — τοὺς ἄλλους E (et ex ci. H. Wolfii Cor.) Bk.: cett. cod. et Stob. 5, 56 τοῖς ἄλλοις (Bs.). — 62 νομίζετε καὶ πειραῶσθε v. — ἀγὼ Γ Bk.: ἂ v. — τάχιστα τούτοις Γ Bk.: μάλιστα τούτοις mg Γ, om. adverbium v. — κεφάλαιον scripsi cum ΓΕ: κεφάλαιον δὲ v. Quamquam similibus locis particula addita est (v. Turr.), horum tamen praeceptorum alia est ratio. — οἴουσπερ ἂν v. — καὶ ante περὶ τὴν add. Γ Bk. — 63 ὁμοίως ὑπηρετῆται v. (Bs.). — 64 καὶ μηδὲν ΓΕ Bs.: μηδὲν. — subscribit Γ νικοκλής ἢ κύπριοι.

Or. IV. ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ. § 1 εὐτυχίας ΓΕ Turr.: εὐ-
 ξείας mg E v. cf. 44. Antid. 292. — τούτοις οὐδεμίαν v. —
 4 τοσοῦτον αὐτῶν διοίσειν v., τοσ. διοίσειν αὐτῶν E. — πῶποτε

μηδὲν τοῖς ἄλλοις ΓΕ, μηδὲν πάποτε τοῖς ἄ. Bs². an delenda τοῖς ἄλλοις? — μάλιστ'] μα corr. habet Γ. — 5 περὶ τούτων] περὶ αὐτῶν v., τούτων Vict. — λέγοντα v. — περὶ αὐτὸν pr Γ. — 6 τῆς post ταραχῆς om. Γ. — 8 τοιαύτην] ταύτην Γ. — ὡς οἶόν τ' pr Γ, ὡςτε δυνατὸν Vict. — περὶ τὸν αὐτὸν Γ. — περιθεῖναι] προσθεῖναι v. — τὰ τε παλαιὰ Harpocr. v. ἀρχαίως Dd. Turr.: τὰ παλαιὰ. — διεξελεθεῖν v. — γενομένων Harp. l. c. — 10 τιμῆ καὶ θανμάζοι v. — ἔργων] λόγων v. — ἀριστα αὐτῶν ἕκαστον v. — ζητούντας τι λέγειν v. — 11 εἰς ὑπερβολὴν Cob. (coll. Euag. 23) R.: πρὸς ὑπερβολὴν. — πεποιημένους E Turr.: πεπονημένους v. — ἀμφοτέρους δέον v. — ἀφελῶς Valck. R. Schn. M.: ἀσφαλῶς. Schol. ed. Ald. ap. Orellium Antid. p. 137: ὡς ἐν τῷ πανηγυρικῷ . . . τοὺς μὲν ἀφελῶς τοὺς δὲ ἐπιδεικτικῶς (Hi.). — οὐκ ἂν μὴ δυνάμενον v. — εἰπεῖν uncis incl. M. — 12 τοιοῦτους ἐστὶν ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους v. — εἰκῆ τῶν v. — ἐμοῖς λόγοις ὁ v., ἐ. λ. οἶον Vict. — 13 ὑπογούου E. — ἴσους τῷ μεγέθει λόγους v., ἴσους τοὺς τ. μ. λόγους Z. — 14 μηδεμίαν συγγνώμην EZ Vict. Turr. (coll. 15, 9. 179): μηδεμίαν μοι συγγνώμην. — εἰμὶ μὴ πάσχειν v., εἰμὶ παρασχεῖν pr Γ. — μηδὲν διαφέρων pr Γ Turr.: τῶν ἄλλων μηδὲν δ. E Vict. Bs²., μηδὲν τῶν ἄ. δ. v. Bs¹. — τὰς ὑποσχέσεις ποιῶμαι v. — 15 στρατιᾶς E. — ἐντεῦθεν γε v. — 16 ἐφ' ἡμῖν v. — 17 τοὺς . . . ποιουμένους . . . βουλευμένους v. — τὸ πόλη τούτω Bk.: τὸ πόλεε τούτω E et (litteris ee a corr. positis) Γ Bs., τὰς πόλεις ταύτας ceteri. Cf. 8, 116 (Turr.); contra 12, 156. 157 affert Bs. — αὐταῖς Dd.: αὐταῖς v. Bs². — 18 προαγαγεῖν v. — δυσπίστως ΓΕ Bs². — ἢ κείνων E Turr.: ἢ κείνων Γ, „qui ita solet post vocalem“ (Bk.), ἢ ἐκείνων v. — 19 πρὶν] πρὶν ἢ ΓΕ Bk. — ἐδίδαξαν ΓΕ Bk.: ἀπαλλάξαι v. cum hiatu (διαλλάξαι ci. Bäumlein; an διήλλαξαν?). — φιλονεικίας E v. Bs². — 20 περὶ τῆς ἡγ. v. — 21 ἦν πρότερον v. — γῆν] τὴν Γ. — 22 νομίζωσι v. — ταύτης τῆς τιμῆς del. Schn. — τούτους γ' εἶναι v. — 23 πορρωτέρω v. — ἀμφισβητοῦντας Γ Bk.: ἄ. περὶ αὐτῶν E v. Bs. — ἀνθρώποις οἷς pr Γ. — καλλίστης ὑποθέσεως v. — 24 τοῖς ὀνόμασι τοῖς αὐτοῖς ὡσπερ v. — 25 πατρώων v. — 26 χρόνον ἐξ ἀρχῆς E Vict. — κινδύνων del. Hi. M. Cf. § 51. — 27 δι' ἣν] μεθ' ἣν pr Γ. — καὶ κατασιωπηθείσας om. pr Γ. — καὶ πανταχοῦ v., del. καὶ M. — 28 πρῶτον μὲν οὖν v. — τῆς πόλεως om. pr Γ. — ὅμως αὐτὸν v. — ἀφικνουμένης v. — post χώραν add. ἡμῶν E v. — προγ. τοὺς ἡμετέρους v. — διττὰς om. Γ Bk. Bs². — μετέχοντες v. — ἠδίστους ἐλπίδας ΓΕ. — 29 τοσούτων ΓΕ Vict. Dd.: τοιούτων. — τὸν post ἕκαστον om. E v. — δὲ post τῶν om. pr Γ. — τε ante χρείας add. E Turr. — τὰς εὐεργεσίας καὶ τὰς χρείας v. — ὠφελίας Γ Bk. — τὰς δι' αὐτῶν v. — ἐδιδάξαμεν v. — 30 μικρὸν ἔτι ἡμῶν προστι-

θέντων ν. (μικρὸν ἔτι προστιθέντων Ζ). — 31 ὑπομνήματα ν. —
 ἕκαστον τὸν Dd. cl. § 29: ἕκαστον. — μᾶλλον] μάλιστα ν. —
 32 αὐτοῖ] αὐτοῖς ν. — 33 ὁμολογουμένως H. Wolfius Bait. Bs².: ὁμολογουμένους. — πάρεργον ν. — δωρεᾶς τοσαύτης ν. — 34 ἔχομεν εἰπεῖν ν. — κατακεκλεισμένους E ν., κατακεκλιημένους M. — τῆς ante γῆς del. Hi. M. Cf. 132. — στρατιάς E. — 35 ἐνάτε ρα E ν. — 36 ἀφορισθεῖσαν] πορισθεῖσαν Halbertsma M. — 37 ἐπιδείξειεν om. pr Γ. — τὰς ante πλείστας om. ν. — ἐπὶ τοσαύτην ν. — 38 τροφήν . . διοικήσειν del. K. M. — ἄλλων καλῶν καλῶς ΓE Bs. Cf. Att. Bereds. II, 161. — παρὰ τῶν θεῶν ν. E Bs¹. — 40 περὶ αὐτῶν] π. τούτων ν. — λοιποῖς ν.: ἄλλοις ΓE Vict. Sequitur ἄλλην. — 42 ὅποι Hertlein: ὅπου. — κατεσκευάσατο] κατεστήσατο ν. — ὑπερβολὴν ἔχον ν. — παρ' ante ἐκίστων del. Cb. — 43 σπείσαμένους Γ Bs.: σπ. πρὸς ἀλλήλους. — καὶ μετὰ ταῦτ'] μετὰ δὲ τοῦτο ν. — ἑτέρας] ἄλλας ν. — 44 ἀθροισθέντων Γ Bk. — ἐγγενέσθαι] εἰς ἕν γενέσθαι ν. (ἕν γεν. mg Vict.). — εὐτυχίας] εὐεξίας (ci. Bk.) Dd. Bs¹. Cf. § 1. — 45 ἀφικνουμένων ν. — παντοδαπαῖς ν. — καὶ μὴ μόνον ν. — 47 καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράυνε om. pr Γ. — 48 καὶ διότι ΓE Vict. Turr.: καὶ ὅτι. — τούτῳ] τούτων Γ. — κατορθοῦν] primas litteras a corr. habet Γ. — 49 εὐθὺς om. ν. — ἐλευθερίως M.: ἐλευθέρως. — ἀνδρείας E. — τοὺς τῷ λόγῳ ν. — 50 δ' post τοσοῦτον om. ν. — περὶ τοῦ φρ. ν. — δοκεῖν τεκμήριον εἶναι ν., δοκ. τεκμ. εἶναι δοκεῖν E. — μετασχόντας ν. — 51 ὑποθέμενος Γ Bk.: ὑποθέμενος ἐρεῖν E ν. Bs. — ἡγοῦμαι δὲ . . . § 99 ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν recepta sunt in Antidosin § 59. Ibi cod. Γ dumtaxat prima et extrema verba habet, intermediis omissis, quae tota expresserunt ΔEΘΑ al. Sed varietatem cod. Δ Bekkerus non exscripsit. [E¹ = E hic, E² = E Ant., E = E utrobique]. — τοὺς προγόνους ν. — κινδύνων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον τιμ. ν., περὶ τὸν πόλεμον κινδύνων Ant. § 58. Itaque fort. sicut § 27 κινδύνων potius delendum. — 52 ἄλλων] Ἑλλήνων Vict. — 53 ἐβουλευσάμεθα ν. — 54 τὴν ante τῆς πόλεως add. Γ Bk. — ἡμῖν] ἡμῶν ν., Ant. E cett., Cob. M. — περὶ τῶν πατρίων ν. et Ant. — 55 δεδυστυχηκῶς τῆς ἐπὶ Θήβας ν. — πόλιν ἡμῶν ἀξιῶν ν. (τὴν δ' ἡμετέραν π. ἄ. Ant. EΘΔ). — 56 οἱ δὲ παῖδες Ἡρακλέους ν. — εὐηργέτησεν E¹ ν. — 57 post εἶχε add. E ν.: καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφισβητεῖ περὶ (περὶ om. E¹) τῆς ἡγεμονίας, quae om. Γ et Ant. Δ ν. Cf. § 20 (Dd.). — τίνες . . τολμήσαιεν . παραλιπόντες ν. — post ἦττους add. αὐτῶν E¹ ν. Bs., αὐτοῦ Γ, Ant. EΘ, Bk., quod del. R. (ἄλλων Schn., ἢ τοὺς . . ἢ del. esse ci. Sandys). — ἦν del. K. — τῶν . . ἀξιούντων ν. (ἀξιούν ex Γ affert Bk.). — 58 γὰρ τὸν πόλεμον ν. — 59 οὐ γὰρ . . ἐποίησαν om. (propter ὁμοιοτέλετον) pr ΓΘ². — τῶν ἐχθρῶν κρατήσας ἅπανθ' ν. — βιάσασθαι (ci. Morus) Cor. Bs¹.: βιά-

σασθαι (Bs²). — γενόμενος] γεγονώς v. — 60 ὑπενεγκόντι pr Γ. —
 μὲν ἦν γεγονώς v. (Ant.), μὲν γεγ. ἦν E¹. — εἶχε v. — 61
 εὐεργεσιῶν ἡμῖν v. — πόλιν τῶν Λακ. v. E¹. — μὲν post
 κατῆλθον om. pr Γ. — Μεσῆνην E¹ v. — αὐτοῖς post ἀγαθῶν
 ΓΕ Bk., post ἀπάντων v. in Antid., post παρόντων v. hic.
 Abesse mal. Bait. — 62 εἰσβαλεῖν ΓΕ¹, v. in Ant., Bk. Bs².:
 εἰσβάλλειν E² Bs¹.; ἐμβάλλειν v. — ὀρμηθέντες ΓΕ, Ant. Turr. :
 ὄρμ. αὐτῶν οἱ πρόγονοι v. hic. — τοσαύτην εὐδ. κατεκτήσαντο
 E Turr. : τ. ε. ἐκτήσαντο v. in Ant., τ. ε. κατεστήσαντο Γ Bk.,
 εἰς τ. ε. κατέστησαν v. hic (add. τὸ Ζ). — γεγονόσι(v) ΓΕ, v.
 in Ant. Bk. : γενομένοις v. (γεγονῶσι Vict.). — ἄξιον pr Γ. —
 63 ἀφελόντας ci. Schn. (coll. 5, 29). — ἀκρ. λόγον Ant. — 64
 συντομωτέρας E¹ v. hic. — τοσοῦτον κτέ.] ὡσθ' del. Cor.
 Havet, τούτων ἀπάντων διεν., ἄθ' Enger Hi. — 65 Πελοποννη-
 σίων E²⊙² Bs. (τῶν Πελοπ. v. in Ant.). — κρατήσαντες] νική-
 σαντες v. — τοῦ . . κινδύνου v., πρὸς Εὐρ. ipse circumscripsi. —
 οἰκιστὰς ΓΕ, Ant., Dd. : οἰκ. τῆς Σπάρτης v. hic. — ἡγ. τῶν
 Λακεδ. v. in Ant. E². — 66 τῶν πρὸς Γ Bk. (vulg. Ant.) : τῶν
 πρότερον πρὸς Ε, τῶν πρότερον τῶν πρὸς v. hic ante Morum. —
 ἐνεστησάμην Cob. cll. 12, 288; at Dd. cf. 7, 77. — post με-
 γίστων add. στὰς E²A² Cor. Bs. (om. etiam Prisc. XVIII, § 245). —
 πρότερον διῆλθον πειράσομαι Ε v. hic et Ant. — 67 γενῶν
 ΓΕ⊙² Bk. : ἐθνῶν v. — ἔχοντες Ant. omnes. — δὲ ἡμετέρα
 πόλις v. hic. — 68 ἐλάττω τούτων τεκμήρια E¹ v. hic, ἐλάττω
 γε τεκμ. Cob. M. — πατριῶν] πρωτείων c. vir doctus (v. Philol.
 XIII p. 241). — ἔγκλημα E¹. — νομίξ.] δοκοῦντες E², νομί-
 σαντες Vict. — ἐπικρατήσιν Ε. — 70 τος. διὰ τὴν τότε στρ.
 E¹ Bs. : τοσοῦτον Γ Ant. Turr., διὰ τὴν τότε γεγενημένην στρ.
 τος. v. hic Bk. — 71 ἐκείνου πολέμου συστ. v. — κατὰ τὸν
 αὐτὸν v. — οἰομένων εἶναι] εἶναι om. E², οἰομ. om. Γ¹ —
 72 τῆς θαλάττης τὴν ἀρχὴν v. — 73 τούτους τοὺς καιροὺς v.
 hic, τοὺς αὐτοὺς καιροὺς τούτους Ant. — ἀλλὰ] καὶ Γ, ἀλλὰ
 καὶ E¹. — καὶ ante μᾶλλον om. E². — τὴν πόλιν τὴν ἡμετέ-
 ραν E¹ v. hic. — τοῖν πολέοιν Γ Bk. : τοῖν πολέοιν τούτοις ⊙²
 Bs²., τοῖν π. ταύταιν E¹, ταῖν π. τούτοις Vict., ταῖν π. ταύ-
 ταιν v. E². — ὑπόμνημα codd. Ant. praeter E²⊙² Bk. (sicut
 exstat § 156; 2, 36). — ante γένηται in Γ deletae sunt litt.
 Π vel III. — 74 με οὐδὲ λέλ. v. hic. — εἰπεῖν del. ci. M. —
 μέγιστα τούτων v. — δ' ἔτι Sandys, Jacob, Schn. : δέ τι ΓΕ¹
 Bs²., δὲ Ant., δέ τινα v. hic. — 75 γεγενημένων v. — δυνα-
 στευόντων ἑκατέρα v. hic. — ταῖν v. — ἀρετῇ v. — 76 τοιαῦτα
 τυγχάνοι Bk. : αὐτὰ τυγχάνοι ΓΕ², αὐτὰ τυγχάνει E¹, τυγχάνοι
 τοιαῦτα v. Ant. Bs²., τυγχάνει τοιαῦτα v. hic. — μεγίστην]
 μεγάλην Dionys. de Isocr. c. 14. — 77 οὐδὲ γὰρ τὰς θρασ.
 v. — τὰς ante ἀλλήλων (ἄλλων E¹ R.) add. ΓΕ Dion. Bk. —
 τὰς καθ' ἑαυτῶν v. Dion. — δεινότερον ἔνομ. εἶναι τὸ κακῶς v. —

πόλεως ἀποθνήσκειν ΓΕ¹ Vict. Bk.: πατρίδος ἀποθνήσκειν Dion.
 Ant. (praeter E², qui πόλ. ἀποθν. τῆς αὐτῶν), πατρ. ἀποθα-
 νεῖν v. hic. — τοῖς ἰδίοις circumscr. R. — 78 τοὺς μὲν νόμους
 E²Θ² Bs. Cf. 8, 24 f. — τὴν post ἐκάστην add. Γ Bk. — 79
 ὁπότεροι φθῆσονται ΓΕ²Θ² (ὁπ. τοὺς ἐτέρους φθ. E¹ Vict.)
 Bk.: ὁπ. ὀφθῆσονται v. — εταιρίας v. hic, Ant., Dd. — 81
 ταῖς αὐτῶν δυναστείαις E¹ Vict. — ἄστη] α. τη Γ. — Ἑλλάδα]
 αὐτῶν (αὐτῶν) πόλιν ΓΕ. — 82 τοιαύταις E¹ (Γ?) Bk.: τοιαύ-
 ταις δὲ Ant. et v. hic (τοιαύταις δὴ Cob., contra quem dixit
 Jacob). — νεωτέρους τοιοῦτοις vel ἐν τοιοῦτοις (ita Cob. M.)
 v. — ὑπερβεβηκότας v. E¹ (ὑπερβεβλ. ταῖς ἀρεταῖς Hi., quem
 refutavit Schn.). — πρὸς δὲ] περὶ δὲ E Vict. — 83 μὲν post
 τοσ. add. ΓΕΘ² Bk. — πόλιν ΓΘ² Bk.: πόλιν στρατεύσαντες
 E v. — τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν v. hic Bs.: τ. Ἑ. πᾶσαν Ant.
 praeter E, σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα ΓΕ Bk. — ἦς] om. Γ, ἦν
 E¹Z. — 84 πόλεμον τοῦτον θεῶν v. — ἐκεῖνοι v. E¹. — ἐποίη-
 σαν ΓΕΘ²: κατέλιπον v. mg E. — 85 ἔσχον Ant. — ἀλλὰ καὶ
 περὶ καλλ. v. — ἐφιλονίκησαν Γ Bk.: ἐφιλονείκησαν v. — ἀλλ'
 ἅμα μὲν περὶ v. hic. — εὐψυχίας v. in Ant.: εὐτυχίας Θ².
 ἀρετὰς ΓΕ Bk. — ἐν τοῖς] ἐν circumscr. M. — 86 ἴδιον ΓΕ
 Vict. Ant. Dd.: ἴδιον κίνδυνον v. — κινδυνεύσειν E, Ant., v.,
 Bs¹: κινδυνεύειν Γ Bk. Bs². — ἐφθασαν E¹ Bs.: ἐφθησαν. —
 87 ἀμίλλης αὐτῶν Ant. — τὴν τῶν βαρβ.] τὴν om. Ant. Dd.
 Bs¹. — μάχη ΓΕ¹ Dd.: καὶ μάχη. — φθῆναι ΓΕ Vict. Ant.
 Bk.: ὀφθῆναι. — 89 ὑπερηφανείας v. — συνηγάγκασεν] litteras
 ναγ a corr. habet Γ. — θρουλοῦσιν Γ Bk.: θρουλοῦσιν. — 90
 μέγα om. E². — προσελθεῖν pr Γ. — ἅπαν ἀπήντων τ. τ. π.
 v. E², ἅπ. τὸ τ. π. ναυτικὸν ἀπήντων Θ². — 91 ἀγωνιζόμενοι
 v. hic E¹. Cf. Harpoer. ἀγωνιᾶν: ἀγωνιῶντες ἀντὶ τοῦ ἀγωνι-
 ζόμενοι παρὰ τῶ αὐτῶ ἐν τῶ πανηγυρικῶ. — τῆς ἐν Μαραθ.
 v. hic, Ant. — ἑαυτοὺς ἐξ ἴσου καταστήσαι v. hic. — ἡμέτε-
 ροι Γ Bk.: ἡμ. πρόγονοι v. hic E, ἡμ. πατέρες v. in Ant. —
 ὅτι καὶ πρότερον v. — διὰ τὴν τύχην v. hic. — ἔπειτα δὲ καὶ
 v. hic, Ant. — προσαγαγέσθαι E v. — ἐπὶ τῶ v. hic. — ἐν
 πεζοῖς v. hic E¹. — 92 ὁμοίως v. hic. — καὶ κατ. . . πόλιν
 habet Ant., om. codd. Paneg. Bk., sed eorum loco ab H. Wolfio
 hic inserta sunt καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν διοικήσαντες. — ἐπὶ
 πλέον v. hic E¹. — διενεγκεῖν v. hic. — 93 δὲ ante ἄλλων
 om. Γ Bs¹. — σμικρότητα v. — παρημελήθη v. hic Dd.: ἡμε-
 λήθη ΓΕ¹ Bk. (εἴ τινες . . ἡμελήθησαν E²Θ², εἴ τινες αὐτῶν . .
 παρημελήθησαν v. Ant.). — πεζῆς Γ Bk.: τῆς πεζῆς v. —
 ὑπολειπομένης v. hic. — 94 προσλάβοιεν E². — 95 ἐξ ἅπαντος v.
 hic. — γενομένης E². — 96 διέπλευσαν Cob. M. — ἐκατέρω
 κινδυνεύσωσιν Γ Bk.: ἐκ. τὴν δύναμιν κινδ. E¹, ἐκ. τ. δ. ἀλλὰ
 μὴ πρὸς ἀμφοτέρωσιν κινδ. E²Θ² et (addito ἅμα post ἀμφ.) v.
 hic, similiterque Dion. Dem. c. 40. V. [Lys.] Epit. § 33 (Morus). —

ἔτλησαν v. in Ant., Aristot. Rhet. III, 7, Dionys. Turr.: ἔτόλμησαν ΓΕ v. hic Θ². Restituta vera lectione rursus ἔτόλμησαν ci. Cob. — γιγνομένην v. hic, Ant., Dion. — ἐμπιμπραμείους Dion. Cob. M. — περὶ πατρίδα τὴν αὐτῶν v. hic Dion. — 97 καὶ μὴν οὐδὲ Ritschl (cf. 145. 185): καὶ μηδὲ Dion. Bs., καὶ οὐδὲ omnes hic et Ant. (οὐδὲ om. καὶ Havet). — ἐμέλλησαν Γ Bk. Bs²: οὐκ ἐμέλλησαν Dion., ἐμέλλησαν mg E², ἐμέλλετησαν E¹ Bs¹, ἐτόλμησαν E² mg E¹ v. — εἶαθησάν γε Θ² v. in Ant. Cob. — κατορθώσαντας Cob. — ἐστὶ] εἰσὶ v. hic. — οὐκ οἶδ' ΓΕ Vict. Ant. Bk.: οὐχ ὀρῶ v. hic. — 98 εἰπεῖν ἐστὶ v. E²Θ². — συνναυμαχῆσαντες Θ² Cor. Bs. — post hoc verbum libri ms. Dion. Dem. 40 teste Usenero addunt: δυναμένας δὲ πρὸς δις τοσαύτας κινδυνεύειν, pergunt autem deinde: οὐδεὶς γοῦν πρὸς ἡμᾶς κτέ. At v. infra § 108. — τὴν ἡμετέραν πόλιν v. hic. — 99 στρατιᾶς E. — τ. ἡγ. μᾶλλον ἔχειν E², μᾶλλον τ. ἡγ. ἔχειν Θ². — τό γε παλαιὸν E². — δεινότερα E Vict. — 100 τὴν πόλιν ἡμῶν v. — ὄλεθρον om. Γ. — 101 ἐφ' ἡμῖν v. — ταύταις ταῖς ΓΕ Turr.: τοιαύταις ταῖς Vict., τοιαύταις v. — 102 μήτε ΓΕ Bk.: μηδὲ Vict., μήποτε v. — τοσ. πόλ. κρατεῖν τὸ πλήθος E. — οὐκ ἤδη ΓΕ Bk.: οὐ v. — 103 γεγενῆσθαι v. — ἡγεμονίας] εὐδαιμονίας Γ. — 104 ἐποιοῦμεν v. (ἀν ἐπ. Vict.). — ὑπεναντίας v. — παρ' αὐτοῖς καθιστάντες K. — ἴν' ἐν ἀλλήλοις v. — 105 ταῖς δυναστείαις δὲ v. — δεινὸν οἰόμενοι E, re Γ, Bs., δεινοὶ Γ pr. Vulg. def. K. coll. 2, 14; 7, 64. — ἀποστρεῖσθαι] στέρεσθαι Ar. Rhet. III, 9. — 106 δεῖ om. Γ. — διετέλεσαν (ci. Bk.) Dd.: διετελέσαμεν codd. et v. (Bs²), quod defendens Cob. in proximis πρὸς ἡμᾶς αὐτοῖς (re. γρ. ΓΕ Vict.) reponi iubet. Bk. coniecturam tuetur W. Vischer Philol. X, 245. — 107 χώραν πρὸς μὲν τὸ v. — καὶ κεκτημένοι Γ Bk.: κεκτ. E Bs., κεκτ. δὲ v. — σύμπαντες Γ Bs.: ἄλλοι σύμπ. E, σύμπ. οἱ ἄλλοι v. (circumscrispsit οἱ ἄλλοι Bait.). — 108 ὑποκειμένης δὲ v. E (Bs²). — ἀρχὴν τῆς v. — καὶ πρὸς τὴν ἄλλην v. — τούτοις] τούτοις αὐτοῖς E. — τῶν ἄλλων Ἑλλήνων v. — τούτους] τοὺς pr Γ. — ὅσοι Sauppe Bs.: „εἶναι vel ὅσοι habere videtur Γ“ (Bk.), οἷ v. Bs². — κατεκτήσαντο Cob. (coll. 62. 182). Sed cf. 6, 45. — 109 λαβόντων Γ Bk.: ἐχόντων E v. — ἀπορώτερον v. — Πλαταιῶν M. — φηγοῦσι pr Γ. — 110 δεναρχῶν E Vict. Bs.: δεναδαρχῶν h. l. Γ cum vulg. — διαλυμηνάμενοι v. Bs¹. — ἀπολιπόντες v. — γεγενῆσθαι v. — 111 ἢ δεινῶν ΓΕ Turr.: καὶ δεινῶν v. — ἐνὶ Γ Sauppe Bs¹: ἐνίοις v. (Bs²). — μᾶλλον δὲ τιμᾶν E Vict. — καὶ φονέας iniuria circumscriserunt Cor. Bk. Bs¹. — 112 ἕκαστον ἢ. ἔχειν ΓΕ Vict. Turr.: ἕκαστος ἡμῶν εἶχε v. — συμπενήσοντας Vict. Turr.: συμπεθήσοντας Γ, συμπαθ. v. E. — 113 ἐφίοντ' ἢ Bs¹. Hiatum tollas scribendo τίς δ' pro ἢ τίς, cf. 6, 56; 8, 105. — οὕτω τοσοῦτον

πόρρω v. — τὰς μὲν ἐαυτῶν v. — καὶ τῆς Γ Bk.: τῆς δ' E
 v. — 114 κατὰ πάντων v. — 116 πρὸς ἀλλήλους οἱ πολῖται v. —
 ἀθυμότερον v. — 117 προσῆκεν E (Γ?) Bk.: προσῆκον v. —
 118 ἐπὶ τάδε Γ Bk.: ἐντὸς v. — 119 ταῦθ' et τὴν τῶν a corr.
 hab. Γ. — εἶχεν E Vict. (Γ?) Bk.: εἶχον v. — 120 εἶπερ
 ἀναγκοίη v. — ὑφ' ἡμῶν K., ὑφ' ἡμῖν Cob. — γεγραμμένας
 E Vict. Bs. — θαλάσση E v. — 122 ἄξιον] ἀνάξιον Γ, ἀν
 ἄξιον E, ἀν ἄξιον Bs². — ποθῆσαι v. E. — Λακεδαιμονίους
 E. — ἐπὶ τελευτῆς δὲ v., ἐπὶ δὲ τῆς τελευτῆς E. — ἐκδότους
 τοῖς βαρβάροις ἐποίησαν v. E. — παύσονται pr Γ. — 123 το-
 σαύτην v. — 124 ἐλευθέρους ἀξιοῦσιν εἶναι ΓE Turr.: ἐλευ-
 θέρους ἄξ. Vict., ἐλευθεροῦν ἄξ. v. — τὸν ἐπίλοιπον v. (Dd.).
 — 125 πρότερον μὲν τοὺς μὲν ex ci. Baiteri Bs.: πρότερον μὲν
 τοὺς. — νῦν δὲ εἰς τοσοῦτον v. E (qui δ'). — 126 τὴν δὲ
 Μαντιν. v. — τὴν δὲ Θηβ. v. — Ὀλυνθίοις καὶ Φλιασίοις πο-
 λεμοῦσιν v., Ὀλυνθίους καὶ Φλιασίους πολεμ. Vict. — Reposui
 Φλειασίους ut formam nominis unice veram, cf. praeter alia
 Inscr. Att. 45 Kirchh. — Ἀμύντα] ἀμύνονται E. — βαρβ. τῆς
 Ἀσίας v. — ὅπως μεγίστην v. — 128 τὸ δὲ πάντων M. —
 καθ' ἐκάστην Γ Bk.: μόνον οὐ κ. ἔ. E Vict., μόνον οὐχὶ κ.
 ἔ. v. — τὴν ἡμέραν Dd.: ἡμέραν. — 129 πρὸς ἄλλους E. —
 διαβάλλω pr Γ. — τοιαύτην γνώμην ἔχοντας v. — 130 παροῦ-
 σιν] ἀμαρτάνουσι v. (παρανομοῦσι M.). — λοιδοροῦντας . .
 τοιαῦτα λέγοντας scripsi: λοιδ. . . τοιαῦτα πράττοντας v. Bs.,
 τοιαῦτα λέγοντας . . λοιδοροῦντας ΓE Bk. Cf. 8, 72. — 131
 κοινῶ τῶν v. — ἐξόν] ἐξ ὧν ἔσται v. — ante ἅπαντας deletae
 sunt in Γ litt. duae. — 132 ὀρῶντας τοὺς μὲν v. — [τῆς] γῆς
 Hi. M., cf. § 34. — ὄρη Γ Bk.: τὰ ὄρη E v. — ἀφθονίαν χώ-
 ρας v. Hi. — ἀργῆν E. — 133 ἄλλοθεν ΓE Turr.: ἄλλοθέν
 ποθεν v. — ἀμελήσαντες τοῦ τὴν v. — 134 οὐδὲν ἔστι προουγ.
 v. — οὐδέποτε v. — πολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους v. — διὰ τύ-
 χας v. — διαλύειν v., συνδιαλύσειν Vict. — αὐτοῖν ἐν τῆς v.
 — 135 Τειριβάζου ΓE Turr.: Τιριβάζου v. — πλείστον μέρος
 ἀπ' v. — 136 πόλεις ΓE Bk.: τριήρεις. — 137 τειχίζειν v. E.
 — 138 τοῖς Ἑλλησι Γ Bk.: ἐν τοῖς Ἑ. v. E. — πεποιήται v. —
 ταῦτα τοὺς λέγ. v. — ὁμονοησάντων ἀπάντων αὐτὸς v. (ὁ. πάν-
 των α. Vict.). — προσπολεμεῖν Bk.: πρὸς τὸ πολεμεῖν v. E (de
 Γ tacet Bk.). — 139 ταῖν πολέοιν ἀμφοτέραιν v. — μηδέποτε
 γέγονεν v. — θάτερον ΓE Bk.: τούτων v. — μεγάλας ῥοπὰς v.
 Bs¹. — 140 Ἀκροκόμαν v. — ἀπήλλαξαν E Vict. — 141 πό-
 λεως] πόλεως τῶν ἐν Κύπρῳ v. E. — ἔχει] εἶχε v. — τοῖς
 προγεγενημένοις Clem. Alex. Strom. VI p. 625. — 142 Ῥόδον]
 Κνίδον Hier. Wolfius. Cf. 5 § 63. — Λακεδαιμονίους E. —
 Κόνωνος E Bk. (ci. Hier. Wolfius): κοινωνος Γ, cett. κίμων-
 νος. — κινδύνων circumscripsi, cf. v. l. § 51. 26. — τὸ προ-
 κινδυνεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας E Bk.: προκ. ὑ. τ. Ἀ. Γ, τὸ περὶ

τὴν Ἀσίαν v. — μόνον v. — δὲ ante μηνῶν om. ΓΕ. — κίνδυνον om. pr Γ.; ὁ ἐφεστῶς Conon dicitur. — καὶ συμμαχίαν pr Γ. — μόλις ποτὲ ναυμ. v. — 143 δικαίους v. Ε. — παραλιπῶν v. Ε. — 144 Δερνυλλίδας v. — ἐπῆρξε Γ Bk.: ἐπῆρξε Ε v. Bs. — Θίμβρων v. — Κυρεῖφ στρατεύματι ex Harpocr. v. Κυρεῖον Langius Dd.: Κύρου στρατεύμ. Bk., Κύρου στρατοπέδω codd. (nisi forte στρατεύμ. Γ praebet). — χώρας ἀπάσης ἐκράτησεν v. — 145 καὶ οὐδὲ v. — τοῦ βασιλέως ΓΕ Turr.: βασιλέως v. M. — ἀνδρείαν Ε, item § 146. — οὐδὲν] οὐδὲ Ε. — θαλάττης v. — ἀδελφὸν τοῦ βασ. v., ἀ. τὸν τοῦ β. Bs¹. — 146 ὑπολιπεῖν Γ Vict. Bk.: ὑπολείπειν v. Ε. — τὴν τῶν Περσῶν v. — ἀριστίνδην μὲν v. — ἐπιλελεγμένους v. Ε, ἐξιλεγμένους Vict. Cob. — φανλόττητας Bs.: φανλόττητα (τὰς φανλόττητας mal. K.). — ταῖς ἑαυτῶν πόλεσιν οὐχ v. Ε (qui αὐτῶν). — προδιδομένους v. — 147 ἦττους αὐτῶν v. — ὥστε βασιλεὺς M. — ἐπικούρων ΓΕ Vict.: Ἑλλήνων v. — 148 ἐπιβολῆς Γ Bs¹. — ἐνεγκάντων v. — Τισαφέρην v. — 149 ἐπὶ λείαν Bk.: ἐπὶ λεῖαν ΓΕ, ἐπὶ λίαν Vict., ἐπιμέλειαν cett. — ὡς αὐτὸν ΓΕ Vict.: αὐτῶν cett., αὐτοῦ auctore H. Wolfio v. — ἐπ' αὐτοῖς v. Cob. M. — 150 οὐδὲ γὰρ οἶόν v. — τρόπαιον Ἰστασθαι v. (τρ. ἐστάσαι Vict.). — πῶς γὰρ ἂν ἐν v. Ε. — 151 ὡς ἂν . . διαφθαρεῖεν ΓΕ (quae uncis incluserunt M. R.): ὡσανεὶ . . διεφθαρμένοι v. „Qua vivendi ratione natura hominum maxime corrumpitur“. — ἔξετ. δὲ πρὸς v. — προκυλιζόμενοι v. — ὀλιγοροῦντες ΓΕ Vict. Bk.: καταφρονοῦντες. — 152 τὴν ἐκείνων v. — 153 ὑπὲρ αὐτῶν Bk. Bs². — κινδυνεύσαντας Ε v. — 154 καθ' ἕναστον v. — τὴν Λακεδ. ἀρχὴν v. — ἐπὶ θάνατον v. — ὃς post Θεμ. δ' a corr. habet Γ. — τῶν μεγίστων Γ Bk.: μεγ. Ε, καὶ μέγ. v. — 155 ἐξαμαρτάνουσι v. — διαλελ. οὐκ ἐπιβουλ. v. — κατακάειν Γ Bk.: κατακαίειν Ε v. — 156 εἴ τί τινες ex ci. Valeken. Cor. Dd. — κινήσειαν ΓΕ Bk.: ολιγοδομήσαιεν v. — πόθεν ΓΕ Bk.: ὀπόθεν Α Cor., ὄθεν v. (ὀπόθεν ἐπισκενάσουσι Cob. M.). — τῶν θεῶν ἔδη ἔξ. v. Ε. — τολμήσαιεν v. — 157 ἡμετ. πολλὰ τοιαῦτα v. Ε. — γεγεννημένης ΓΕ Vict. Bk.: προγεγεννημένης v. — πρὸς αὐτοὺς τὴν ὄργην v. — κατέγων ΓΕ. — τελετῇ] τελευτῇ Γ. — 158 ἐνδιατρίβομεν Cob. M., quos refutant Jacob et Schn. coll. 9, 76. — καὶ Περσικοῖς (om. Vict.) ipse circumscripsi. — καὶ δι' ὧν Ε, ἔξ ὧν Cob. M. — πρὸς Ἑλλήνας v. — τοὺς δὲ ΓΕ Bs. (δ'): τῶν δὲ v. (τοὺς δ' ἐπὶ τ. συμφ. μονοφιδουμένους ci. K.). — 159 πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν v. — τῶν στρατευσαμένων Γ Turr.: τῶν ἐπ' ἐκείνους στρατευσαμένων Ε, τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν v. — 160 οὐ σαφέστερον οὐδὲν om. pr Γ Bk., habent ante ὃν οὐκ re. mg ΓΕ (Bs.), post ἀφετεῖον v. — 161 ἐχθρῶν ἐκείνου Γ Bs¹. — 162 Ἐκατόμοις Cor., Ἐκατόμοις Spohnius (cf. v. l. apud Harp. v. Ἐκ. et ἐπίσταθμος). — καίτοι] καὶ v. —

ἐξετάζειν ΓΕ Bk.: προαγορεύειν mg E v. — οὐκ ἄδηλον ὡς ΓΕ Vict. Bk.: πῶς v. (ita vel ὅπως Cob.). — 163 αἱ περὶ Γ Bk.: αἱ εἶσι περὶ v., αἱ εἰσὶν εἰς ὑπέρτερον περὶ E Vict. — οἶον . . Χίος del. ci. Dobr. — Ῥόδος Σάμος Χίος E. — 164 ὑστερήσαντες v. — προσέμενοι Γ. — χειρώσασθαι v. — 165 συλλεγ. τόπων v. — ἐπιστῶσιν ΓΕ Bk.: ἀθροισθῶσιν mg E v. — ἐκείνοι μὲν προσεξ. ΓΕ Bs. (προσεξάμ. Γ). — καὶ περὶ τὴν Ἰωνίαν v. — 166 ὁπόταν v. — 167 τῶν νῦν συμφορῶν Γ. — παρεληλ. χρόνος ἐν v. — πλεῖον v. — 168 οὐδεὶς τῶν πάποτ' E. — ἐπὶ ταῖς συμφορ. v. — ἀλλήλων] ἄλλων Cob. — ἰδίους αὐτῶν v. — 169 δυστυχίαν ἀνδρῶν ἐν τοιοῦτοις καιροῖς ὀδυροίμην v. — 171 διεπέραναν v. — χρόνον κατέλιπον v. — ἐξεστῶσι Bs¹. — καταλειοίπασιν v. — 172 τοσοῦτον E v. — 173 ἐκποδῶν] ἐκ πολλῶν pr Γ. — οἶόν τέ ἐστι βεβαίαν v. — ὀφελείας Γ Bk., ὀφελείας E Vict. Bs.: φιλίας v. — 174 δὲ γεγρονότων v. — ἐταιρείας E. — οὐκ ἔστιν om. pr Γ. — ἐξοριοῦμεν Cob. — μόνον δ' ἂν vel μ. γ' ἂν v. — τοῦτο τάγαθόν Cob. coll. Ar. Eccl. 426. — ἀπολαύσ. ἐν τῶν v. — 175 ἐγκαλοῦσιν v. — μετέχουσι v. — ὑπὲρ τούτων v. — ἠναγκασμένοι Γ. — ὡς ὁ μὲν E Turr.: ὥστε ὁ μὲν. — λυμαινόμενοι καὶ] λυμαιν οἱ Γ. — 176 τὸ δὲ M., cf. 128. — φέρει ἡμῖν v. — πάντες ΓΕ Vict.: πάντ'. — χορῆ v. — κοινῶς ἐν ἀμφοτέροις v. — ἐτέρους] ἐταίρους ΓΕ. — 177 δορυαλώτων Γ Vict. — εἶτε καὶ τούτων κρ. v. E. — 178 ὥσπερ E Vict. Turr.: ὡς. — νεωστὶ τὴν τιμὴν v. — 179 τὴν [τοῦ] βασιλείως Bk. — πρὸς Δία Fuhr. — πρὸς τοὺς ἀνθρώπους v. Bs¹. — 180 συνηνάγκασεν ἡμᾶς v. — καταθεῖναι ΓΕ Turr.: ἀναθεῖναι v. — 181 ὧν καὶ ἄξιον v. — τῶν τε Γ Bk.: τῶν τότε E, τῶν v. — 182 κρείττων εἰρήνης ἐστὶ καὶ θεωρία μᾶλλον v. — στρατεία Bk.: στρατιᾶ codd. — τοὺς τὴν ἠσυχίαν v. — ἄγειν ΓΕ Turr.: ἄγειν βουλομένους. — εἶη Γ Bk.: ἐξείη E, ἐξέεται v. — καταστήσασθαι v. — 183 πολλαχῆ (πολλαχῆ) E Turr. (Cor.): πολλαχοῦ ceteri. — λυσιτελ. μάλιστα v. — τὴν Ἑλλάδα κακῶς v. — διακειμ. πρὸς ἡμᾶς v. — 184 στρ. προσήκει Γ Bk.: στρ. μᾶλλον πρ. E, μᾶλλον πρ. στρ. v. — ἐνθυμουμένους] προνοουμένους v. mg E. — ἀμύνασθαι v. pr E. — 185 αὐταῖς ἐστὶ v. — ἐθέλοντας E v. — τίς γὰρ οὕτως ἠλίθιος [ἢ παλαιός] ἢ ῥάθυμος ἐστὶν ci. M. Hirschigium secutus. Si quid abundat, ῥάθυμος recidere malim. — 186 ἐν τούτοις τοῖς v. — τεύξεσθαι om. pr Γ. — ὅλης Ἀσίας v. — τίς γὰρ ἂν ἢ E Vict. — ποιήσει] ποιήσει E. — τῆς αὐτοῦ v. — μνήμην v. — 187 παρόντι καιρῷ v. Bs.: παρόντι ΓΕ Bk. Cf. 7, 78. — τῶν πραγμ. ΓΕ Vict. Bk.: περὶ τ. πρ. v. — συνορᾶν v. — τὸν πόλεμον om. μὲν ΓΕ. — 188 ἄλλων ἀπάντων ὧν v. — παύσασθαι v. — 189 μεγάλα ὑπισχν. ΓΕ Vict. Bk.: μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους. — αὐτοῖ] αὐτοῖς αὐτοῖ Vict., αὐτοῖς οὗτοι E. — παρούσης ΓΕ Vict. Bk.: τριαύτης v.

Or. V. ΦΙΛΙΠΠΟΣ Γ Bk.: πρὸς Φίλιππον v. — § 1 ἄγνοιαν ΓΕ Bs.: ἄνοιαν v. — διαψευσθεῖς ὑπὸ τῆς v. — ὑπεθέμην v. — 2 σοί τε καὶ v. — πολλῶν καιῶν om. pr Γ. — 3 ἀπεφηνάμην v. — λυσιτελεῖ E. — ἡμᾶς ἔχειν ΓΕΑ Vict. Cor. Bk.: ἔχειν vel μὴ ἔχειν v. — 4 αὐτῶν ΓΕ Bk.: αὐτὸν v. — ὅπερ ΓΕ Vict. Bk.: ὡσπερ v. — φιλονεικίας v. — ὑμᾶς ταύτης E v. — 5 κηρυναίους E. — 6 ὅτι σὺ μὲν λόγῳ v. — παρ' ἡμῶν λήψη v. — ἀποίκους v. — ὡς ἂν Γ Turr.: ὡς εἰ ἂν E, ὡς ἦν v. — κατοικοῦντας ἡμῶν οἶαν v. — Ἀμαδόκω corr. ΓΕ Harpocr. v. Ἀμ.: Μηδόκω pr Γ v. — Χερρ. κατοικοῦντάς τε καὶ γεωργ. Vict. — 7 πολλῶν λεγομένων ΓΕ Bk.: ὄντων τῇ πόλει τῶν λεγομένων ἡμῖν v. — ἡμᾶς . . ἡμῶν v. — ἢ καὶ E H. Wolfius Bk.: ἢ οὐ codd. — αὐτήν ΓΕ Bk.: ὑμῖν vel ἡμῖν v. (om. A). — 8 ἅπασιν Ἑλληνι E. — 9 δὲ περὶ ΓΕ Bk.: δ' ἕκαστα v. — ἀξιοῦσι παρὰ τῶν Ἑλλ. v. — 10 ἅπασιν ante ἡμῖν add. ΓΕ Bk. — συμφέρουσαν ΓΕ Turr.: ξυμφέρουσαν v. — συγγράφαι v. — μὲν post εἰδῶς om. Γ. — τῆς ἐμῆς ἡλικίας v. — 11 πρότερος v. — 12 ἐγὼ ἀπάσας ταύτας v., ἀπάσας ἐγὼ ταύτας E. — ἐπὶ γήρως] ἐν δυσχερείᾳ Γ γρ E. — ὥστε βουλευθῆναι v. — οὐθένα ΓΕ. — 13 τινες add. ΓΕΑ Cor. Bk. — αὐτῶ ΓΕ Bs. — 14 ἐκδεξάμενος Γ Bs². Schn. — ἐπὶ τούτῳ v. — ἔσχον] ἔχων pr Γ. — [καὶ] οὐδὲν Bs¹. — ἐξὸν αὐτοῖς ΓΕΑ Bk.: αὐτοῖς ἐξὸν v. — πλὴν ΓΕ Bk.: ἢ v. — τῶν ῥηθησομ. πραγμ. E. — 15 οὓς ἂν βουλευθείης v. — δύναμιν καὶ πλοῦτον . . ὅσον v. — τὰ νῦν ῥηθησόμενα E v. — προσδεῖσθεθαι pr Γ. — 16 πρὸς τοὺς Ἑλλ. συμφέρον ΓΕ Bk.: στρατεύειν ἰδίᾳ σοι τιμὴν φέρον v. — βιάζ. πρὸς τ. β. χρήσ. ΓΕ Bk.: ἐπὶ τοὺς βαρβάρους κοινῇ χρησίμων v. — τοῦ λόγον παντὸς v. — 17 μέ τινες v. — τῶν πλησιαζόντων pr E v. — προειρημένος E. — 18 ἐξεστηκῶς ᾧ ΓΕ Bk.: ἐξέστηκα. — μέλλεις] μέλλω E v. — 20 ἐπάρξαντας v. — αὐτὸν post λυπούσας add. ΓΕ Bk. — 21 Περραιβοὺς E Turr.: Περραιβαίους Γ Bk., Περρεβαίους Z v. — αὐτούς] αὐτοῖς ΓΕ Bs². αὐτοῖς Schn. — Ἰλλυριοῦ ΓΕ Bs. Cf. 49. — περὶ τὸν Ἀδριάν v. — τοσαῦτα Jacob (coll. 98. 8, 140): τοιαῦτα ΓΕ Bk., τοιοῦτον v. — τοῦ πέμψ.] σοῦ π. mal. Bk. — βυβλίον Γ. -- 22 λίαν add. ΓΕ Bk. — οὖν οὐ μετρίως v. — τῶν ἐν τῇ πόλει τὸν λόγον E v. — 23 ἐθρασύνοντο v. — ἡγῶ Γ Bk.: ἢ ἐγὼ E, εἰς τὸ v. — τοῦτον τὸν λόγον v. — 24 φανῆ] φαίνεται v. — τοῖς ἐμοῖς ΓΕ Bk.: ἐμοί v. — 25 οὐκ ἀλόγως ΓΕ Bk.: οὐ κακῶς v. — 26 δόξης τοῦ λέγοντος v. — ἔτι δὲ καὶ τῶν E v. — ἀπάντων ἔρημος om. pr Γ. — 27 ἡδίους θ' ἅμα v. — 28 ἀμελήσαντες E. — εἴ τι τυγχάνομεν Vict. Bk.: εἴ τυγχάνομεν Γ, εἴ τι τυγχάνοιμεν E v. — 29 μοι E corr. ΓΑ Bs²: σοι v. — 30 χαλεπῶς οἶμαι καὶ E v. Cf. 56. — 31 τούτων τύχῳσι v. — 32 σοὺς] σαυτοῦ E. — ἐκάστη ΓΕ Vict. Bk.: ἐν ἐκ. v. — 33 οἶσπεο

περὶ scripsi: οἷς περὶ v., οἷσπερ ΓΕ Bs. — συναιτίαν] αἰτίαν v. — 34 τῆς μεγίστης ὕβρεως ΓΕ. — οὐδ' ἂν (οὐδὲ ἂν) γεν. A Vict. Cor. — 35 σοι ante τοιοῦτον om. v. — ἐκείνης Ε, ἐκείνοις v. — 36 ὀφείλεις v. — ἕαντὸν ΓΕ Bk., αὐτὸν Bs.: σεαντὸν v. — 37 ἐμποιήσουσι v. — ὑμῖν (ἡμῖν Ε v.) del. Dobr. — ὑφ' ὧν ΓΕ Bs. — 38 ὡς ante παραπλησίως circumscripsit Bs¹. — ἀυξανομένης v. — ἐπὶ Ε Bs². — 39 ἐπιτίθεσθαι v. — οὔτ' ἂν Λακεδ. v. — 40 ἠγούμην v. — γὰρ ἐκατ. ἐμποδῶν ἂν v. — 41 δοκούντων ἀνεπίστων v. — μόνος ἂν συστήσαι Ε v. — τοῖς ante τοιούτοις add. ΓΕ Bk. — ἄλλως Ε. — ἐπεχείρησε Γ Bs². — 42 αἰτίοι ἀλλήλοις v. — Ξέρξην merito suspectum est Dobraeo. — γενομένοις Ε. — 43 δεῖ με λέγειν v. — Ἑλλήνων ΓΕ Bk.: ἄλλων v. — διοικίσαι corr. Γ Vict.: διοικῆσαι Ε v. — 44 μόνους Ε. — συναιτίοι] αἰτίοι v. — 45 μόνον στεργούσας v. — περὶ τοῦτο v. — σοι post τούτων add. ΓΕ Bk. — 46 διεξέλθοιμεν] δε τι ἐξέλθοιμεν Γ, δέ τι δι διεξέλθ. Ε. — ἀκριβῶς ἀλλὰ τὰ v. — σκεψαίμεθα ΓΕ Bs.: σκεψώμεθα v. — τὰ τῶν Λακεδ. v. — 47 οὔτοι μὲν γὰρ v. — καὶ κατὰ γῆν A Vict. Cor. Turr.: κατὰ γῆν. — 48 μεθ' αὐτῶν ΓΕ Bk.: μετ' αὐτῶν v. — εἰσβάλλοντας v. — κινδυνεύειν v. — ἀπόλοιτο v. — 49 ὑπὸ πάντων v. — καὶ τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμ. Ε Turr.: τῆς νυκτ. τῆς ἡμ. Γ, τῆς v. καὶ τ. ἡμ. v. — οὐδένα δὲ χρόνον] οὐδεμίαν δ' ἡμέραν ΓΕ. — 50 πρότερον αὐτοῖς γεγεννημ. Ε v. — ἀσμένως v. — αὐτοῖς πολέμους v. — 51 πλεμουσί γὰρ ἐξ ὅσου v. — ὥσπερ καὶ Λακεδ. v. — ὀλίγου δεῖ Γ. — ἕκαστον ἑνιαυτὸν v. — τὴν χώραν om. αὐτῶν v. — 52 ἀποκτείναντες v. — οὕτως ζῆν v. — 53 μεγίστην ἐξ αὐτῆς δόξαν v. Bs¹: δ. ἐξ αὐτῆς μεγ. Γ Bk., δόξ. μεγ. ἐξ αὐτῆς Ε. — χρήσασθαι Ε v. — τὰς πόλεις τὰς v. — ὁμόροις] ὁμογόροις pr Γ. — καὶ γῆς θαλάττης Γ. — 54 κρατήσαντες ΓΕ. — αὐτοῖς post οὐδὲν add. ΓΕ Bk. — ἐκείνους ΓΕ Vict. Bk.: ἐκείνοις. — πάσχουσι πρὶν ἀπιέναι v. — 55 αὐτῶν add. ΓΕ Bk. — δὲ τὰ πράγματ' (πράγματα) αὐτῶν v. Bs¹. (δ' αὐτῶν περιέστηκε τὰ πράγματα Bk., tamquam ex Γ, cuius de lectione veriora postea retulit). — ὑπ' αὐτοῖς ΓΕ. — καὶ συμβουλεύης add. ΓΕ Bk. — 56 ἐπεποίητο ΓΕ Bk.: ἐποίησατο v. — οἶμαι om. Γ. — διοικήσεις v. — 57 γενήσεσθαι φαν. v. — γυνῶναί σε v. — δυσκολώτερα ΓΕ Bk.: σκολιώτερα v. — ἀντιλέγουσι; πῶς οὐ Bait. Schn. — τὰ ῥᾶω ΓΕ Bk.: ταῦτα v. — 58 πρῶτον μὲν Bs. (cf. 46): πρῶτον codd. — περὶ τὸν Ἀλιβ. v. — φυγῶν Γ Bk.: ἐκπεσῶν v., ἐκπεσῶν γρ. φυγῶν Ε. — μέγεθος τῆς πόλεως v. — ἔσχεν] ἔχειν pr Γ. — 59 εἴ τις λέγειν ΓΕ Bk.: οὔτε λέγειν ἂν τις v. — 60 γεγεννημένας v. — νῦν om. Ε. — ὑφ' αὐτοῦ Γ. — 61 γίγνεσθαι Γ Bs. (cf. 4, 119): γενέσθαι Ε v., γεγενῆσθαι Bait. K. coll. 8, 101. — τηλι. κακῶν αἰτίος ΓΕ (propter παρόντων κακῶν quod praecedit) Bs².

Schn. — *ἐπαινουμένης* v. — 62 *οἴκαδε μὲν*] ὕστερον (ex eis quae praecedunt repetitum) pr Γ. — *εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ πολλῆς δυν.* v. — 63 *τῶν Ἑλλήνων* ΓΕ Vict. Bk.: *τῶν ἄλλων Ἑλλήνων* v. — *βασιλεῖς* E. — *ὑπισχνεῖτο* ΓΕ Vict. Bk.: *ὑπισχνεῖται* v. — *δεῖ πλείω* v. — *Ῥόδον* Γ γρ E Bk.: *Κνίδον* E v. Cf. 4, 142. — *καὶ ante κινήσας* add. ΓΕ pr A Bk. Cf. 4, 87: 10, 26. 41. — 64 *δὲ ἄλλους Ἑλληνας* v. — *τείχη τῆς πατρίδος* ΓΕ Turr. Bs. — *ἀτιμωθήσεσθαι*] *ταπεινωθήσεσθαι* ci. Cob., non immerito de veritate traditae lectionis dubitans. — 65 *Συρακουσίω* Z v., *συρακουσίω* E. — *ἅπασιν* add. ΓΕ Bk. — *συρακούσας* Γ, *συρακούσας* E. — *πεζικὴν* v. — *γεγεννημένων* v. — 66 *καὶ τῶν βαρβ.* v. — 67 *ὑπαρχούσης* v. — *τηλικαῦτα* ΓΕ Bk.: *τοσαῦτα* v. — 68 *ἐφάμιλλον* v. — *ἐλεῖν* ΓΕ (ci. Hier. Wolfius): *ceteri codd. ἔχειν.* — *διάγειν* v. — 69 *ante σαντὸν cum Γ omisi σὺ.* — *βουλεύση* E, *βουλεύσησθε* Vict. — *nonne τοσαύτην?* Cf. § 32. 7, 31. 16, 9. — 70 *εἰσηγούμενος* A Vict. Bk.: *ἠγούμενος* ΓΕ v. — *ἐστίν]* *εἰσίν* v. — 71 *ὧν γιγνομένων* ΓΕ Bk.: *ἐφ' οἷς γιγνομένοις* v. — *πῶς δὲ οὐχὶ περιχαρῆς* v. — *σαντὸν εἰδῶς* v. — *λογιζομένων* ΓΕ Bk.: *λογίζεσθαι δυναμένων* v. (ut est 8, 60). — *μάλιστα παραινέσεις* v. — *ἀμφοτέρᾳ σοι φέρειν* v. — *δυναμένας]* *δυνάμεις* pr Γ. — *ἀνεξαλείπτους]* *μεγίστας* ΓΕ. Cf. Aesch. Sept. 15. Tamen praetulerim *ἀνεκλείπτους.* — 72 *ἀπέχρη* ΓΕ (ci. Hier. Wolfius): *ceteri ἀπόρη.* — *ἂν ἤδη μοι* ΓΕ Bk.; v. *ἂν μοι* reduxit Bs. — 73 *καθιστάναι* ΓΕ (H. Wolfius): *ceteri codd. καθεστάναι.* — *τὴν εἰρ. . . ἰδίους* ΓΕ (cf. Arist. Rhet. III, 10; Philipp. Epist. § 19): *τῆς εἰρήνης οὔσης τοῖς ἄλλοις κοινῆς τὸν πόλεμον αὐτῶν ἰδίων* (hoc H. Wolfius ci., libri ἡδῖω) v. — *σὺ πολὺν* ΓΕ Bk.: *συχνὸν* v. — *ἤδη χρόνον ἅπασιν* v. Collocatio *πολὺν ἤδη χρ.* exstat 4, 162. 8, 30. 36. 10, 4. 15, 285. Epist. 9, 11 (Schn.). — 74 *Φωκέας* v. Bs.: *Φωκεῖς* ΓΕ Turr. — *post Πελοπόνν.* cum ΓΕ om. *διανοῆ* Bk. — *ἀμφικτυονείας* Γ. — *ὡς καὶ* Γ Bk.: om. *ὡς* E v. — 75 *μὲν post μάλιστα* add. ΓΕ Bk. — *ἔπειτο δὲ καὶ* E v. — *λογισμῶ]* *λόγῳ* v. — *ἀναισθήτως]* *ἀνοήτως* v., *ἀναισθήτους* E. — *σε ἐπιβουλεύειν* v. — 76 *λόγοις]* *λογισμοῖς* v. — *παρασκευάζεσθαι* v. — *λέγει* E. — *δοκεῖν ἂν εἶναι* E. — 77 *οὐκ ἂν]* *ἂν* om. pr Γ. — 78 *χρῆ* ΓΕ Turr.: *χρῆ σε* v. — 79 *ἴσως οὖν* ΓΕ Bk.: *ἴσως δ'* v. — *τῶν ante πειδομένων* om. Γ. — *συνίδης* v. — *παρὰ ante μικρὸν* del. Dobr. ut e proximis male illatum. — *καὶ σοὶ* EZ v. Bs².: *σοὶ* Γ Bk. — *τοῖς σοῖς προγ.* E. — 80 *τυχεῖν* ΓΕ Bk.: *εἰπεῖν τυχεῖν* v. — 81 *τὸν τὴν τυραννίδα* E Bs.: *τὴν τυρ.* Γ Bk., *τὸν τυρ.* v. — *χρήσασθαι καὶ μολύνασθαι* v. — *καλινδουμένους* EZ v. Bs.: *κυλινδουμένοις* Γ Bk. — 82 *τοῦτον τὸν τρόπον* v. — *τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι* E v. Bs¹. — 83 *καὶ περὶ ὧν* v. Bs¹.: *καὶ ὧν* ΓΕ Bk. — *σοὶ . . ἐστὶ* ΓΕ Bk.: *ἠγοῦμαι σοι πρακτέον εἶναι* v. — *σε χρῆναι* v. —

τότε μοι δοκῶ συμβουλεύειν (συμβουλεύσειν Cor.) v., cf. Epist. Socr. 30, 5. — διάνοιαν νῦν καὶ v. — ἔγραφον τὴν om. περὶ v. — 84 τὸν λόγον] τοὺς λόγους v. — ὁ λόγος] om. ὁ Γ. — οὔτε δύναμαι καινὰ v. — 85 ἀποστατέον γ' ἐστὶν v. — ὑποπέσοι καὶ συμφέροι v. — 86 λόγου τούτου σύμπαντος E. — 87 κατάγειν v. — 88 τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ΓE Epist. 9, 14 Turr.: τὸν ὀρθῶς βουλευόμενον v. — πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον Γ hic Schn. (cf. § 89): πρὸς β. πόλ. ΓE in Ep. 9 l. c. Turr. Bs., τὸν πρὸς τὸν β. π. E hic, τὸν πρὸς β. π. Z v. hic, πρὸς β. τὸν πόλ. v. in Epist. 9. — διαλλάξῃ τις ex Epist. 9 l. c. Turr.: διαλλάξῃ v. — ἐνεστηκνίας Bs¹., ἐντετηκνίας ci. Cob. — 89 τῶν ἄλλων om. μὲν ΓE. — 90 στρατευσαμένων v., συνστρατευσαμένων E. — ὁμολογοῦσι v. — 91 συμπεσούσης αὐτῶ οὔτω E v. — προσκαλεσάμενος v. — ὑποσχόμενος v. — ἐντελῆ μισθὸν E. — ὑπαγόμενος E v. — ἐκεῖ ΓE Bk. (ci. Cor.): ἐκεῖνῳ v. — 92 ὥστε ΓE Bk.: καίτοι v. — τὴν ἀτυχ. τὴν τότε γενομένην v. — παρασκευάσασθαι pr E (corr. E sec. Bs.) v.: κατασκευάσασθαι Γ corr. E (pr E sec. Bs.) Turr. — 93 πέφρακα] γέγραφα E. — ἐπιστάς . . μὴ πονεῖν ΓE Bk.: εἰ . . ἐλθεῖν ποιεῖν v. — ἑτέρως ΓE Bk.: εἶχεν v. — τὰ post ἅπαντα om. pr Γ. — διαφεύγειν Γ Bk.: διαφυλάττειν E v. — 94 ἦν Γ Bk.: εἶην E v. — πλείον vel πλείονα v. — ἀπεχόμην v. — ἦν σφόδρα Γ Bs.: ἦν που σφόδρα E v. — πρέπον ἦ v. — 95 ταῦτα μὲν οὕτως ἔξει v., om. οὖν etiam E. — γενησομένης] γενομένης v. — ἐθέλης v. — δεκαρχίας EA Bs.: δεκαδαρχίας Γ v. — εἶχον post δυσμενεστ. ex ci. add. Cor. Bs¹. — 96 ῥᾶον] ῥᾶδιον mal. Bk. — συλλέγουσιν ΓE Bk.: Ἑλλῆσι v. — τὴν . . μισθοφορὰν ΓE Bk.: τὸν . . μισθόν v. — 97 στρατιᾶς Vict., στρατίας E. Cf. Schn. ad 4, 88. — 98 ἑτέρους] ἕτερον Vict. — καλῶς εἶχε om. ἂν v. — τὰς σὰς Γ Bk.: πάσας τὰς E v. — δικαίως δ' ἂν pr Γ. — ἅμα add. ΓE Bk. 99 ἀμφοτέρων add. ΓE Bk. — συμβουλεύομεν v. — καὶ post ἐκατέρου om. Γ Bk. — ἰδῆς corr. E. — τὴν τε πόλιν E v.: om. τε Γ Bk. — τὴν τῶν Λακ. v. — 100 ἐξέλαβεν] ἔλαβεν v. — ἄλλων ΓE Bk.: Ἑλλήνων v. — αὐτῶ del. Dobr. — πόλεων add. ΓE Bk. (et ex ci. H. Wolfii Cor.). — ἐγκρατῆς ΓE Bk.: κύριος v. — οὐδεις ὅστις ΓE Bk.: οὐκ ἔστιν ὅστις v. — καὶ post ὑπερεωρ. om. pr Γ. — 101 μὲν γὰρ ἀφειστήκει μὲν scripsi: γὰρ ἀφ. μὲν ΓE Bk., μὲν γὰρ ἀφ. v. — οὗτος] οὕτως E. — συναγαγῶν γρ E v.: συμπαρασκευασάμενος Γ (fort. propter παρασκευῆς quod proximum est) Bk. — πλείστην ὄσσην οἷός τ' ἦν v. — 102 τῶ ναυτικῶ v. Bs. — ἦν μετὰ βασιλέως v. — τῶν ἐθνῶν τούτων v. — 103 ἠπειρον] πειρον E. — πάντων ἂν om. γ' v. — καταλελύσθαι] utramque λ corr. habet Γ. — ταύτην ἀρχὴν pr Γ. — βουλευομένην v. — 104 ἕκαστον ἐνιαυτὸν v. — τ' post ἐκεῖνος om. E. — τὴν ἡμετ. ἀρχὴν καὶ τὴν Λακ. v. — 105 μεταχειρισά-

μενος . . τολμήν σοι ΓΕ Bk.: μεταχειρισάμενοι . . σοι τολμῶμεν v. — στρατιωτικῶν ΓΕ: στρατηγικῶν v. — ἠγοῦμαι ἀρκεῖν πρὸς παράδειγμα τόν v. — πατέρα σοι v. — θέμις ΓΕ Bk.: λέγειν vel cum Wolfio βουλομένῳ λέγειν v. — 106 num ἐβουλ. τοῖς ἄλλοις τοῖς? — ὠρημένοις v. — 107 σφαγὰς καὶ ταραχὰς v. — 108 γὰρ τῶν Ἑλλήνων v. Bs.: γὰρ Ἑλλ. ΓΕ Bk. — ἀξιώσας ἄρχειν v. — διαγαγόντα A Vict. Turr.: διάγοντο ΓΕ v. Bs. — τόν τε γένοι Ε. — 109 οὐ τῶν λογοπ. Ε. — ἀδιεξέργαστον Ε Bk.: διεξέργαστον Γ, ἀδιεργαστον v. — ἀξίως] „ἀρτίως nisi fallor Γ“ Bk. — 110 φιλοτιμία ΓΕ Bk.: φιλοσοφία v. (φιλανθρωπία ci. Dobr., coll. 114, 116). — διπλασίω v. — ἀπέστην ΓΕ Bk.: ἀφέξομαι πάντων v. — ἐξ αὐτῶν] ἐκλεξάμενος A Vict. Cor. — εἰρημένοις v. — ἔχοντα pr Γ. — 111 δεῖ] ἀεὶ Valckenaer. ap. Hirschig. — ποιησάμενος γὰρ ΓΕ Bk.: μὴ γὰρ φραθυμήσας ποιησ. δὲ v. — μεγίστην τότε v. — 112 ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ Vict. Turr.: ἀρετῆς αὐτοῦ (αὐτοῦ) ΓΕ v. Bk. Bs. — 113 καλλίστας Bait. Turr.: κάλλιστα v. Bs². — τὸν κράτιστον ΓΕ Bk.: τὸ κράτ. v. — μὴ δεῖν ΓΕ Bk.: μηδὲ vel μηδὲν v. — φιλονεικεῖν Ε v. Schn. — παρασκευάσης ΓΕ Bs². — 114 οὐδὲ γὰρ τ. θ. ἐνιοι δυνηθ. ἄν v. — βουλευμασιν v. — βουληθείης v. — 115 ράιδιον ΓΕA Vict. Turr., cf. 8, 50. — κτήσασθαι Γ Turr.: κτήσασθαί σε Ε v. — post καλλίστην add. δόξαν ΓΕ. — ἥπερ v. Bs.: ἡ ΓΕ Bk. — νῦν add. ΓΕ Bk. — σκέψαι δ' ὅ τι Schn. — 116 ἐπὶ τὰς εὐεργεσ. τῶν v. — πρῶτης καὶ φιλανθρωπίας Ε v. — μόνων Ε. — ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων v. — 117 ἡμῖν αἰτίους v. — οὗτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς] οὗτ' εὐχαῖς pr Γ. — ἡμᾶς om. pr Γ. — 118 περιβαλέσθαι v. — 120 ἅπαντας (vel τοὺς ἀνθρώπους) Hertlein: αὐτοὺς. — ἀνελεῖν Γ Bs.: ἐλεῖν Ε v. — ὡς λέγουσι Γ Bk.: ἦν λέγ. Ε v. — ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ v. — 121 πᾶνσωμεν v. — ἱκανὸν αὐτοῖς εἰσπορίσαντες v. — 122 ξενιτενομένους] πολιτενομένους ΓΕ. — ὀρίσαι ΓΕ Bk.: ἐχυρῶσαι (ὄχυρῶσαι Vict.) v. — πρὸς ἀπάντων ΓΕ Bs². — 123 ἐπιχειρήσης Ε. — μᾶλλον] μόνον (ex proximis repetitum) ΓΕ. — ἐπὶ ταῦτα αὐτός τε v. — 124 γεγόνασιν v. — ἠξίωσαν ἄρχειν v. — Ἑλλήνων] ἄλλων Γ, ἄλλων Ἑλλήνων Ε. — 125 ἀμύνασθαι v. — 126 πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς om. τ' Ε v. — 127 ὡς περὶ ὧν v. — 128 ἐπὶ τε τὴν] τε om. Γ. — 129 πατρίδα τὴν αὐτοῦ τὴν Turr.: π. τ. αὐτοῦ τὴν ΓΕ, π. τὴν v. — ἐκείνην φαν. πρῶτον v. — 130 τυγχάνω om. Ε. — ἐμοὶ] μοι v. — ἐλπίζω v. — 131 ποιήσομαι Γ Bs². — τούτοις ὑπ' ἐμοῦ μὲν ΓΕ Bk.: τοῖς μὲν ὑπ' ἐμοῦ v., τούτοις μὲν ὑπ' ἐμοῦ Bs¹. — ὠφελῶν Γ Bk. — 132 ὄντας τῶν Ἑλλήνων v. Bs.: τ. Ἑλλ. ὄντας ΓΕ Bk. — βασιλέας τοὺς μεγάλους Bs¹. coll. 4, 121 (nam reliqua quae affert exempla nihil omnino probant). — προσαγορευομένους quod est post μεγάλους circumscr. Bs¹. (ex ci. Sauppilii); aptius K. καλουμένους

(vel ὀνομαζομένους) ci., cf. 9, 72. — ἀλλὰ μεταναστατέον καὶ ἀναστρεπτέον v. — 133 πείθειν σε v. — 134 εὐλογίαν E corr. Γ (qui quid pr. habuerit non liquet) Bs.: εὐδοξίαν v. — καὶ τὴν μνήμην add. ΓE Bk., cf. 4, 186. — 135 ὑπὲρ ante ἄλλον del. Cob. — τῶν ὄντων ἀπλήστως Γ Bk.: τῶν ἀνοήτων ἀπλείστως E, τῶν ἀνοήτως φιλουμένων τοῖς πολλοῖς ὀλοσχερῶς v. — 136 πολλῶν ΓE Bs.: πολιτῶν v. — καταλιπέσθαι E. — συνεβούλευόν σε καὶ v., σοι συνεβ. καὶ E. — 137 σε τοῦτον v. — βαρβάρων ἀνανδρίαν ΓE Bk.: πατέρων ἀνδρίαν v. — ὀνομαστοὺς E. — οἰκησάντων v. — οὕτως ἐστὶ σφόδρα v. — μεμισημένων καὶ καταπεφρονημένων Γ, μεμισημένον κ. καταπεφρονημένον E. — 138 συγκεράσαι corr. ΓE Bs.²: συνερασαι pr Γ, συνεῤῥασαι Bk., συνερανίσαιμι pr A, ὅπως ἂν συνερανίσαιμι v. — vocis εἰρημένους primas litteras corr. habet Γ. — ἂν ἀξιόχρεως corr. ΓE v.: ἂν ἄξιος pr Γ Bk. — οὗτος . . εἶναι ΓE Bk.: ἔδοξεν οὕτως ἢ πραγματεία εἶναι v. — σέ γε ΓE Bk.: σέ τε v. — οὕτω . . αὐτῶν add. ΓE (qui omittit ἂν) Bk. — 139 καταστραφεῖσαν ΓE Bs.: κατασταθεῖσαν v. Cf. 8, 69. — διαστήσαι ΓE Turr.: διαλύσαι v. — 140 δύνανται ΓE Bk.: ἂν δύνωνται v. — ταύτην] τοιαύτην v. — 141 γενήσεσθαι] γεγενῆσθαι v. — οὗτ' ἐν τοῖς β. v. — 142 τῶν νῦν μὲν ἐπιγιν. v. — τῶν προγεγ. ἔχομεν παραβαλεῖν v. — οὐ γλισχερῶς] οὐκ αἰσχερῶς v., οὐ αἰσχερῶς γο E. — τῶν ἄλλων Bs.: τῶν Ἑλλήνων Γ Bk., τῶν ἄλλων Ἑλλήνων E v. Cf. 124. — εἶλε] εἶδε pr Γ. — ἀντιπαραβάλλων ΓE Turr.: ἀντιπαραβαλῶν v. — 144 ἀλλὰ γε μετὰ v. — ἀρετὴν καὶ τοὺς v. — τοῖς ἐκείνοις E. — 145 καίτοι ΓEA Cor. Bk.: καὶ v. — καὶ ἀρίστους om. τοὺς v. — νησιδοίοις E. — παρὰ ante πᾶσιν add. ΓE Bk. — κτησαμ.] κερτημένους v. — 147 ταῦτα γὰρ ἅπαντα v. — κατ' αὐτῆς] κατὰ ταύτης ΓE Bs. — τῆς ἐν Μαραθ. E v. — τῆς ἐν ante Σαλ. om. v. — τῆς τῶν Ἑλλ. σωτηρίας] haec corr. habet Γ loco XII litt. capaci. Cf. 4, 99; 6, 83; 8, 43. — ἅπαντες ἔγν. Γ Bs.: ἅπαντες αὐτὴν ἐγκωμιάζουσιν E v. — τὴν αὐτὴν δὲ ΓE Turr.: τὴν δ' αὐτὴν v. — 148 ἄγανται μᾶλλον v. — τρόπ. τὰ μὲν E. — ἀλλ' ἀηδῶς ὀρώσιν del. Cob. — τὰ μὲν ἀρετῆς Γ. — 149 ἢ Γ Bk.: ἢ E, εἶη v. — αἰτιῶ . . ἐμὴν ΓE Bk.: ἀποβλέπειν εἰς τὴν ἡλικ. τὴν ἐμὴν δεῖ v. — διαδιδόμενοις ΓE. — δόξαν πολὺ μείζω τηρηθῆναι v. — 150 οὔτε μετὰ τῶν ἀγαθῶν v. — συμβαινόντων ΓE Bk.: συνόντων. — ἕκαστος ΓE. — εὐνοίαν E. — 152 ἂν post ὅπως add. ΓE Bk. — ἐγὼ ante τυγχάνω add. ΓE Bk. — παρασχεῖν αὐτὸν εἰς ἂ v. — 153 μὲν τιμᾶν] μαν Γ; τιμᾶν hoc loco omissum post λέγοντας add. E Bs.². — ἐγκωμιάζειν ἐκείνους v. — ἢ τηλικ. ΓE Bk.: καὶ τηλ. v. — καὶ μὴ μόνον τοὺς v. — οὔτινες τοὺς . . ποιήσουσι v. — τὰς πράξεις om. σὰς Γ. — 154 ὡς ἐλαχ. om. ἐν v. — κατίδης Bait. Bs.²: κατίδοις v. —

ὧν ἂν εὖ πάσχωσι v.: ὧν εὖ πάσχουσι ΓΕ Bk. — 155 τοῖς ἐπάροχουσιν Γ Bs².

Or. VI. ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ. 1 τὴν ante μεταβ. add. ΓΕΘΑ Cor. Bk. — 2 τις ἄλλος τῶν ΕΘ v. — πολλὴν ἂν ἦσ. ΓΕ Bk.: ἦσ. ἂν Θ v. — τάξιν τοῦ βίου Θ v. — προήσομαι τὴν πόλιν ἀναξίως προφεισαμένην Θ v. — 3 σιωπᾶν add. ΓΕ Bk. — τούτους μάλιστα ΓΕ Bk.: τούτοις μάλιστα Θ, μάλιστα τούτοις v. — 4 δεδειγμένον Γ (praepositione in mg. posita), E sec. Bs., Turr.: ἀποδειγμένον Θ v. — μηδὲ περὶ ἐνὸς ΓΕ Bk.: περὶ μηδενὸς Θ v. — οὐκ ἐπ' ἀμφοτέρων v. — 5 μεγάλαις] μεγίσταις ΓΕ Bs. an fuit μεγίστοις κακοῖς? — περιβάλλομεν ΓΕ Bs.: περιβάλομεν. — μὲν κατορθώσαντες ΓΕ Bs. At cf. 5, 48. 68 (Turr.). — ὑμᾶς ΓΕ Turr.: ἂν. — ὠφελήσομεν corr. ΓΕ Turr.: ὠφελήσαμεν v. — ἴσως ἂν φαυλ. δόξαιμεν Θ v. (δόξαιμεν etiam E). — 6 εἴ τις τι Γ Bk.: εἴ τε τι E, εἴ τις Θ v. — ἀγαθόν τι Θ v. — 7 πόλεμος οὔτε κίνδυνος Θ v. — τοσούτων ΓΕ Turr. (cll. 4, 33): τηλικούτων. — νῦν Θ v. — βουλευσόμενος συνελήλυθα v. — νῦν Γ Turr.: νυνὶ ΕΘ v. — ὑπομενετέον ΓΕ Bk.: ὑπομενητέον ΘΑ, ὑπομονητέον v. — μὴ λίαν ΓΕ Bk.: μηδὲ Θ v. — 8 δεῖ τοῦμόν ἴδιον ΓΕ Bk.: δεῖ μετὰ τούτων ὁμοιον Θ, δεῖ μετὰ τοῦτο ἴδιον v. — εἰλόμην Θ (non Γ) Bs. — πολλαπλάσιον ΓΕ Bk.: πολὺ πλείονα Θ v. — ψηφισάμενος ΓΕ Bk.: ποιήσας Θ v. — ἐν ἐμοί Θ v. — πατέρες ΓΕ Bk.: πρόγονοι Θ v. — 9 δ' ὑμᾶς om. καὶ Bs¹ cum Θ. — ταυτησί ΓΕ Bk.: ταύτης Θ v. — των . . ἠγησαμένων v. — ἔχειν] ἰσχεῖν v. — 10 αὐτῶν add. ΓΕ Bk. — σημείον post γεγ. addi iubet Hi. coll. § 92. — 11 ἡμῶν mediolanensis et aldina Turr.: ὑμῶν ΓΕΘ v. Bs² — 12 κακῶς ποιήσοντες ἦκουσι Θ v. — κτησάμενοι add. ΓΕ Bk. (cf. Demosth. 3, 36). — ὑμᾶς ΕΑ Cor. Bs¹: ἡμᾶς ΓΘ v. Bs². — συμφορὰν add. ΓΕ Bk. — 13 κατεγνώκασιν ἡμῶν Θ v. — δεῖν ΓΕ Turr.: δεῖν ὑμᾶς Θ, δεῖν ἡμᾶς v. — αὐτοὶ] οὔτοι E. — ὑμᾶς E Bs¹: ἡμᾶς ΓΘ v. Bs². — 14 τοσοῦτον Θ v. — ὑμῖν E. — περιγίνεσθαι ΓΕ. — τοῖς ante τῆς add. ΓΕΘΑ Bk. — 15 τοῦτο ΓΕ Bk.: ταῦτα Θ v. — πρὸς τὰς ΓΘΑ Bk.: τὰς v. — γενέσθαι] γενησθαι pr Γ, γενήσεσθαι E. — 16 διαλεχθ. πρὸς ὑμᾶς ΓΕ Bk.: ὑμᾶς ὑπομνησαι Θ v. — ὄν ΓΕ Bk.: δι' ὄν Θ v. — πόρρωθεν Θ v. — διότι Θ v. Bs.: ὅτι ΓΕ Bk. — ἀποστρεῖν ἐπιχειροῦσιν Θ v. — 17 ἐπεὶ Θ v. — δὲ τῆς τρίτης Θ v. — εἰς Δελφούς ἀφίκοντο ΓΕ Bs.: ἀφίκοντο εἰς Δ. v. — περὶ ὧν μὲν Θ v. — αὐτούς add. ΓΕ Bk. — 18 κατὰ δόσιν Γ Bk.: καταδουλωθεῖσαν ΕΘ v. — ἐκβληθέντος γὰρ τυνδάρω ΓΑ (qui τυνδάρεως). — κατάγοντος pr Γ Bs¹. — αὐτῷ add. ΓΕ Bk. — 19 δορῶλωτον ΕΘ. —

τὰς ἐκ τῆς Ἐρουθ. ΓΕ (qui ἐριθείας) Bk.: ἄς ἐκ τῆς Ἐ. ἐξή-
 λασεν Θ v. — πλὴν ὑπὸ Γ Bk.: πλὴν ΕΘ v. — 20 καὶ τὸ
 στρατόπεδον Θ v. — συνακολουθοῦσιν, quod esse videtur in Γ,
 Bs.: συνακολουθήσασιν v. (— σουσιν ci. Turr.). — αὐτοῖς Ε
 Bs².: αὐτοὶ ΓΘ v. — πίστιν Θ v. — 21 ταύτης Θ v. — 22
 αὐτὸν δὲ γεγεν. ἡγεμόνα Θ v. — 23 ταύτης Θ v. — 24 οὖν
 om. Γ. — ἡμῖν ὑπαρξάντων Θ v. (ὑμῖν hic quoque Ε). —
 ἀναγκαιότερον Ε. — ἢ] καὶ Γ. — εἶναι φανερόν Θ v. — ταύ-
 την τε γὰρ οἶκ. ΓΕ Bk.: ταύτην οἶκ. Θ, ταύτην μὲν γὰρ οἶκ.
 v. — δόντων] ἐνδόντων Θ Bs¹. — Ἡρακλειδῶν] Ἡρακλεῖ τῶν
 κυρίων ci. K., scilicet ταύτην ad Laconicam referens. — δὲ
 post ἀνελ. om. pr Γ. — ἐκείνην δὲ ἐλάβ. Θ v. — καὶ τὸν ΓΕ
 Bk.: κατὰ τὸν Θ v. — 25 ἐκλείπειν v. — ἡμῖν προστάττωσι
 Θ v. — ὑπὲρ Μ. ΓΕΘΔ Bk.: περὶ Μ. v. — ὑμᾶς τὴν αὐτὴν
 Θ v. — εἰπεῖν ἔχομεν Θ v. — 26 πρὶν ἢ Πέρσας Θ v. —
 τὰς πλείστας scripsi coll. 4, 37: τινας. — 27 ὑπαρχόντων ἡμῖν
 Θ v. — ὡσπερ πατρῶαν Θ v. — ἀπεδίδοσαν Θ v. — κατέσχε
 ΕΘ v. — Μεσσηνῆς Θ (μεσσηνῆς) v. — πλέον ΓΕ Turr.: πλέον
 ἢ Bk., πλείον ἢ v. — Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιὰς ΓΕ Bk.:
 Πλάταιαν καὶ Θεσπιάς Θ, Πλάταιαν μὲν καὶ Θεσπιάς v. —
 πεποιήκασιν ἀναστ. Θ v. — τριακοσίων Θ v. — μέλλουσι κατοι-
 κίζειν ΓΕ Bk.: κατοικίζουσι Θ v. — 28 εὐλογώτερον . . ἐξή-
 μαρτον Θ v. — χαλεπώτερον Γ Bs. — στερηθησόμεθα Θ v. —
 ὀψόμεθα pr Γ Bs¹. — 29 δικαίως Μ. εἴχομεν Θ v. — γεγενη-
 μένων ἡμῖν v. — ποιῆσθαι Θ v. — γενομένων v. — 30 ἀμ-
 φισβήτησις ἐγίγνετο Θ v. — δὲ τῆς Μεσσ. Θ v. — οὐθ' ὁ βα-
 σιλεὺς v. — Ἀθηναίων ΓΕ Bk.: Θηβαίων Θ v. — ἐνεκάλεσαν
 Θ v. — 31 ὑμετέραν Ε. — αὐτὴν add. ΓΕ Bk. — δωρεὰν ΓΕ
 Bk.: πόλιν Θ v. — ἡδικημένοις ΘΔ Cor. Bs¹. (qui cf. § 23). —
 πεμψάντων ΓΕ Bk.: πεμψ. ἡμῶν Θ v. — εἰς Δελφούς ἀμφο-
 τέρων Ε. — ἐκείνων Θ v. — καὶ θυσίας οἶας Θ v. (τὰς om.
 etiam Bs¹). — μεταπέμπεσθαι Θ v. — 32 ἂν μαρτυρίαν . .
 παράσχοι τις τούτων Θ v. Pro μαρτυρίαν . . σαφέστεραν ipse
 reposui μαρτύρια . . σαφέστερα. — λαβόντες τὴν χώραν Θ v. —
 διὰ βραχείων πάλιν Θ v. — αὐτῶν ἔτι διελθεῖν ΕΘ v. — ἐλόν-
 τες] ἔχοντες Θ v. — τοὺς Ἡρακλέους cum ΓΕ Bk.: τοὺς Ἡρα-
 κλέος Θ, τοῦ Ἡρακλέους v. — 33 ὧν ἕκαστόν ἐστιν ἱκανὸν Θ
 v. — κατηγ. τολμώντων Θ v. — οὐ ante ποιούμ. add. ΓΕ Bk.
 — εἰπεῖν ἴσως πλείω τούτων Θ v. — 34 ὑμῖν Ε Bs¹.: ἡμῖν. —
 εὐτυχοῦντάς τε καὶ Θ v.: om. τε ΓΕ Bk. Bs. — ἀεὶ ΓΕ Bk.:
 εὖ Θ v. — μείζονα Θ v. — 35 ὅπως] ὡς mal. Bait. — τοῦ
 δικαίου χρῆ Θ v. — προουργαιότερον τὸ συμφέρον οὐδεὶς ΕΘ
 v. — με λέγων ΓΕ Bk.: μελετῶν Θ v. — καλοῦς τε κάγαθούς
 ΕΘ v.: om. τε Γ Bk. Bs. Cf. 8, 133. — τὰς πόλεις τὰς εὖ καὶ
 φιλοτίμως πολιτευομ. Θ v. — περὶ τοῦτο Θ v. (Ε sec. Bs.). —
 36 ἔτι δέ] καὶ Θ v. — τὸ ante τέλος add. ΓΕ Bk. — τὸν ante

τῶν om. pr Γ. — 37 γὰρ περὶ μὲν ΓΕ Bk.: μὲν γὰρ περὶ Θ
 v. — προκειμένοιιν Θ v. — 38 ἑμοῖς ΓΕ Bk.: ἡμετέροις Θ v.
 — μὲν post μηδὲν add. ΓΕ Bk. — ὑμετέρων ΕΛ Cor. Turr.
 Bs²: ἡμετέρων Γ v. — δικαίων ΓΕ Bk.: δεινῶν cett. cod. —
 προεξαμαρτόντας Ε Bk.: προεξαμαρτόντας Γ, προεξαμαρτάνου-
 ντας Θ v. — σχεδὸν ΓΕ Bs.: τυχὸν Θ v. — διαμαρτάνειν Θ
 v. — 39 πω add. ΓΕ Bk. — ἔξομεν ΕΘ v. Cob. — οὐκ ἄγνοεῖν
 ὑμᾶς Θ v. — πλείω ΓΕ Bk.: πλέω Θ, πλεόν v. — προσεπι-
 βάλλειν ΓΕ Bk.: προσεπιτάττειν Θ v. — οἷς ΓΕ Bk.: ὡς Θ,
 ὦν v. — διανοηθῶσιν ΓΕ Bk.: ἐπινοηθῶσιν cett. cod. — συμ-
 βαίνει Θ v. — 40 κατακεκλειμένων Bk.: καταδεεστέρων κατα-
 κειλιμ. Γ Bs², καταδεεστ. κειλισμένων Ε, κατακεκλεισμένων
 Θ v. Unde conicias, pro ἀσθενεστ. fuisse lectionem κατα-
 δεεστέρων. — 41 κρείττους ΓΕ Bk.: κρείττον ΘΛ, κρείττονες
 v. — ἡμῶν ΓΕ Bk.: cett. ἡμῖν v. — 42 μὲν post ὦν add.
 ΓΕΘ Bk. — ἡμύνοντο Θ v. — εἰ διεξέλθοιμι κινδύνους Θ v.,
 διεξέλθοιμι habet etiam Ε. — πορρωτέρω Θ v. — 43 τὴν πό-
 λιν ἀνάστατον γιγνουμένην Θ v. — τὴν χώραν Γ Bk.: τὴν πό-
 λιν καὶ τὴν χώραν ΕΘΛ, τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν v. — τῆς
 αὐτῶν Ε. — δεσπόται τῶν ἄλλων Θ v. — 44 ἂν τις ἐπὶ ταύ-
 τῆς Θ v. — ὑπολειπομένης Θ v. (Cf. 4, 93). — δυσκόλως
 πρὸς αὐτὸν ΓΕ Bk.: δυσχερῶς πρὸς αὐτὸν Θ, πρὸς αὐτὸν
 δυσχερῶς v. — 45 τὴν ante τῶν πολιτ. add. ΓΕ Bk. —
 46 ὁ τῶν Μακεδ. v. — ἅπασαν κατέσχε Θ v. — 47 ἀπεί-
 πωμεν .. ἀκούοντες καὶ Ε. — ἂν ἐλπίδος Θ v. — πράγ-
 ματα περιέστησεν αὐτῶν Θ v. — ὑφ' ἡμῖν ΓΕ Bk.: ἐφ'
 ἡμᾶς Θ, ὑφ' ἡμᾶς v. (ἐφ' ἡμῖν Bs²). — 48 τοσαύτας ΓΕ
 Bk.: τὰς Θ, τοιαύτας v. — παύσεσθαι ΓΕ Bk.: cett. παύεσθαι.
 — ἂν post οὐδεὶς add. ΓΕ. — πολιτεία Hier. Wolf. — εἶναι
 add. ΓΕ Bk. — 49 στερηθέντας Θ v. — διὰ τὴν εἰρήνην om.
 pr Γ. — 50 ἀποτόλμως Γ (αὐτοτελῶς ci. Dobr.). — ὡς ἂν ΓΕ
 Bk.: ὅπως ἂν Θ v. — τις καὶ τοῖς Θ v.: om. καὶ ΓΕ Bk. —
 τῆς ante εἶρ. add. ΓΕ Bk. — γὰρ τῇ καταστ. ταύτῃ Θ v. —
 πανουργίας Θ v. — 51 δέδοικα Ε (ci. H. Wolfius): cett. cod.
 δεδοίκαμεν. — καθέσταμεν ΓΕ Bk.: v. καθίσταμεν vel cum
 Wolfio κατέστημεν. — τὴν αὐτῶν δύναμιν Θ v. — ὡς ΓΕ
 Bk.: ὥστε cett. cod. — διάλυσιν ΕΘ v. — 52 προπ. ἡμᾶς Ε.
 — ἐμβάλειν ΓΕ Bk.: ἐμβάλειν Θ, ἐμβάλλειν v. — αἰσχρὰν
 ἠμολογίαν Θ v. — ἢ περὶ τῶν Θ v. — Λακεδαιμόνιος Θ v. —
 πάντων ἂν ΓΕ Bk.: πάντων v. — γεγενῆσθαι Θ v. — 53
 πλεύσας Θ v. — τοὺς περὶ Γ Bs.: περὶ ΕΘ v. — αὐτὸν]
 αὐτῶν Ε. — Συρακουσίαις Γ. — 54 μῆτε δύνασθαι μῆτε
 πειρᾶσθαι ΓΕ Bs.: μῆδὲ πειρᾶσθαι Θ v. — Ἀσίαν καὶ τὴν
 Εὐρ. Θ v. — 55 παρὰ τὸ δίκαιον ἀναγκ. Θ v. — ὑπε-
 νεγκεῖν ΓΕ Bk.: ὑπομείναι Θ v. — ἀδδηφαγούντων ΕΘ. —
 56 τῶν ἄλλων add. ΓΕ Bk. — τίνας γὰρ ἴσμεν ὦν καὶ ποιήσ.

ΓΕ Bk.: τινὰς παρισταμένων καὶ ποιήσ. ΘΑ, τίνα δὲ τῶν περι-
 σταμένων ἡμῖν ἐξ ἀνδρῶν τοιούτων ἀπειλῶν καὶ ποιεῖσθαι v. —
 οὕτως ἡττηθέντες ἀνάδρωσ ὤμ. E, οὕτως ἀν. ἡττηθέντες ὤμ.
 Γ. — πῶς δ' ΓΕ Bk.: ἢ πῶς Θ v. — δυστ. πολὺν χρόνον Θ
 v. — ἐπαρήσειαν corr. EΘ v. — 57 εἰ Μεσσηνίων om. pr Γ.
 — τῆς χώρας ταύτης Θ v. — 58 τοιαῦτα συμβ. ὑμῖν ΓΕ Bk.:
 συμβ. ταῦτα Θ v. — ἐπάγουσιν ΓΕ Bk.: παρακαλοῦσιν Θ v. —
 ἡμᾶς . . τὴν Μεσσήνην v. — ἥξειν] ἔξειν corr. EΘ v. — πολε-
 μεῖν ὑμῖν Θ v. Bs¹, π. ἡμῖν E. — 59 μὲν post μεγίστην ex
 ci. Bk. add. Bs¹. — γενέσθαι ΓΕ Bk.: ἔσεσθαι Θ v. Bs¹. —
 σωφρόνως ζῆν ΓΕ Bk.: σωφρόνως. — μέχρι θανάτου μάχ. EΘ
 v. Bs¹: μάχεσθαι Γ Bk. — θέλειν Θ v. — ἄ ΓΕ Bk.: δ Θ
 v. — 60 ἂν ἐγὼ πολὺ Θ v. — πρώτους Γ Bk.: προγόνους πρώτους E,
 προγόνους Θ v. — ἀφικνουμένους Θ v. — 61 τοῖς τε νόμοις
 ΓΕ Bk.: τοῖς γενομένοις ΘΑ, τοῖς νομιζομένοις v. — τοὺς δὲ
 τὰς εὐτ. φέρειν μὴ δυν. Θ v. — τὰς συμμαχίδας ΓΕ Bk.: ἔχον-
 τας συμμαχίας Θ v. — τοὺς δὲ . . πράττοντας K. transponi
 iubet post κατεστησάμεθα, mutans simul quod post h. v. se-
 quitur τοὺς δὲ in καί. — θαναμάζειν Θ v. — post ἔξαμ. adde-
 batur ταῦθ' ἡμῖν βοηθήσει, quae auctore Γ (et E) sustulit
 Bk. — 62 ἡγοῦμαι add. ΓΕ Bk. — ἡμῖν ἐπαμύνειν Θ v. —
 ἀλλ' οὖν ὑπὲρ EΘ v. — τῆς σωτ. τῆς ἡμετ. Γ Bk.: τ. σωτ.
 τῆς ἑαυτῶν E, τῆς ἑαυτῶν σωτ. Θ v. — ὅτιοῦν ἂν Γ Bk.:
 πᾶν ὅτιοῦν ἂν E, πάντα Θ v. — ποιήσαντας et mox βουλευ-
 σαμένας Cobet. — ἔστιν ἄς ΓΕ Bk.: τινὰς Θ v. — τῶν νῦν
 ἡμῖν EΘ v. — ὥσπερ τῶν E Turr., ὥσπερ περὶ τῶν Bs.: ὡς
 περὶ τῶν v. — 63 τὸν Αἴγυπτ. ΓΕ Bk.: cett. cod. τῶν Αἴγ. —
 ὅσον ἂν ἕκαστοι δύνωνται Θ v. — ἂν post προθύμως deest in
 Γ (cf. Turr.). — ἐπικουρήσαντας Cob. — θυσίαις προσέχοντας
 ΓΕ (sed mg E οὐσ. προέχ.). — τῶν βελτίστων Θ v. Bs¹: βελτ.
 ΓΕ Bk. — ἀλλ' οὖν ταῖς Ηι. — μεγάλας τὰς ἐλπίδας Θ v. —
 64 ἄλλον add. ΓΕ Bk. — ὃν om. pr Γ. — μάλιστα πολ. ἡμῖν,
 ποθεῖν ἤδη τ. ἡ. ἐ. ΓΕ Bk.: πολλὴν ποιήσεσθαι τὴν ἐπ. Θ,
 καὶν οὐ πρότερον ἀλλὰ νῦν γε πολλὴν ποιήσ. τ. ἐ. v. — τοῦ-
 ναντίον αὐτοῖς ἀποβέβηκεν EΘ v. — 65 ἐπ' αὐτοὺς ὀρώσιν v.
 (ἐπ' et ὀρ. om. Θ). — ἐκάστην τὴν Dd. Turr.: ἐκάστην. —
 γιγνομένας ὀρώσιν Θ v. — δ' ὠμαλισμένοι ΓΕ Bk.: δεδασμέ-
 νοι Θ, δὲ δεδαμασμένοι mg E v. — μηδένα ΓΕ Bk.: μηδὲ Θ
 v. — 66 οὐδ' ante ἦτις add. ΓΕ Bk. — ποιήσαντας Bs². —
 ὥστε ex ci. Bk. Turr.: ὡς. — ἀνατετράφθαι Cob.: ἀνεστράφθαι.
 — ἦσαν ΓΕ Bk.: lacunam Θ, ἐτύγχανον v. — 67 ἀπίστας
 πρὸς Θ v. — ὁμονοίας ΓΕ Bk.: εὐπορίας Θ v. — ἀλλήλων
 εὐπορίας ΓΕ Bk.: ἡμῶν εὐνοίας Θ v. — βάλοιεν Θ v. — 68
 οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν Γ Bs². — τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν v. Bk.:
 τ. δεινῶν χαλεπῶν Γ, δεινὸν ἢ χαλεπὸν EΘ. — 69 διὰ ταχέων
 ΓΕ Bk.: ταχέως Θ v. — μενεῖν Cor. Turr.: μένειν v. Bs². —

ἄν . . νικῶμεν Θ v. — ἀλλὰ καὶν EΘ v. Bs.: ἀλλ' ἐὰν Γ Bk.
 — μεταβαλλομένους αὐτούς Θ v. — αὐτῶν (αὐτῶν) ΓE Bk.:
 αὐτοῖς Θ v. — 70 ποιεῖν Θ v. — ὑπερορῶεν Θ v. — Μεσση-
 νίων v. — καὶ προσηκόντως add. ΓE Bk. — 71 οὐθ' ἕτερον Θ
 v. — πολεμήσωμεν ΓΘ Bs². — ἐγκωμ. ἡμῶν τὴν EΘ v. — ἐλέγ-
 ξομεν Γ Bk.: ἐλέγξωμεν E v., ἐξελέγξωμεν Θ. — παρὰ σχωμεν
 E et corr. Θ. — ἐκείνους ἐλάττω τι τῶν ὑπ. δοκεῖν Θ v. —
 72 μηδὲν Θ v. — δεινότερον συμβεβῆσθαι Θ, δειν. συμβήσεσθαι
 v. — φυλάττειν v. — ὑμῖν E Bs.: ἡμῖν. — 73 εἰς Σικελ. E
 Turr.: εἰς Σικ. v. (ἐκ Σικελίας Θ). — post Σικ. add. καὶ Ἰτα-
 λίαν H. Wolfius ex Dionys. Isocr. c. 9; om. cum ΓE cett. cod.
 Bs¹. — ἀσμένως Θ v. — ταῖς ante περὶ add. ΓE Bk. — πε-
 πόνθασιν ὕφ' ἡμῶν, οἱ EΘ v. — κομίσασθαι Θ v. — ὧν post
 προσδοκῶντες om. Γ. — προϋπάρχουσιν Θ v. — 74 ἀφείσθαι
 Bait. Cob.: ἀφείσθαι ΓE Bk., ἀφίστασθαι Θ v. Cf. § 83. —
 ὅσα corr. habet Γ. — οἰοί τ' ὄμεν ΓE: δυνώμεθα Θ v. —
 ἀπενέγκασθαι] primum α a corr. est in Γ. — ὀχυρώτατον Θ
 v., ἐχυρώτατον E pr., ὀχυρότ. E corr. — 75 ὄψεσθαι Γ. — εἰ-
 κὸς ΓE Bk.: εἰκὸς ἦν Θ, εἰκὸς ἦ v. — ὑμῶν E. — διαπεπρ.]
 συμπεπραγμένον Θ v. — 76 σχολὴν πρῶτον ἄγειν EΘ v. — δὲ
 μηδεμιᾶ πολιτεία τεταγμένη χρώμενον ΓE Bk.: δὲ μηδεμ. (vel
 cum Wolfio δὲ ἐν μηδ.) πόλει τεταγμένον Θ v. — 77 τούτων
 καὶ διασπαρέντων add. ΓE Bk. — ἡμῶν post ἐχθρ. add. ΓE
 Bk. — ἦν ΓE Bk.: cett. εἰ. — μηδὲν δύνωνται ποιεῖν ΓE
 Bk.: ποιεῖν δύνανται Θ, ποιεῖν μὴ δύνωνται v. (μὴ δύνωνται
 ποιεῖν mal. Dobr.). — 78 πόλεις αὐτῶν v. — πολιορκίας Γ Bs.
 — παρεσκευασμένην EΘ v. — ῥαδίαν οὖσαν ΓE Bk.: ῥαδίως
 Θ, ῥαδίαν v. — τῶν ὑπαρχόντων Γ Bk.: τῆς τῶν ὑπ. κήσεως
 EΘ v. — χαλεπὴν εἶναι διὰ Θ v. — τὸν ὄχλον τὸν Θ v. —
 79 πάντων ΓE Bk.: πάντως Θ, cett. παντός. — ἐκείνοις ἀλγει-
 νότατον Θ v. (ἀλγειν. etiam E). — ἐκάστην τὴν EΘ Bk.: ἐκά-
 στην. — ἐνδεεῖς ὄντας τῶν ἀναγκ. Θ v. — τούτοις add. ΓE
 Bk. — αὐταρκεῖν EΘ v. — 80 παρακολουθήσουσιν ἡμῖν καὶ
 Θ v. — παραταττομένους EΘ. — δυσχερείας ΓE Bk. (ci. H.
 Wolfius): cett. δυσχερείας. — οὐδὲν Γ Bk.: οὐδὲ EΘ v. Cob.
 — δεηθεῖμεν Θ v. — ταχέως μὲν αὐτούς ἀναγκ. Θ v. —
 καιροῖς add. Γ Bk. (om. etiam E). — μὴ ἐν τοῖς ἑαυτῶν Θ v.
 — 81 ἐπιλείποι ΓE Bk.: cett. ἐπιλείποι. — nonne εἰ πάσας
 τὰς? Cf. 1, 11, 8, 56. — ἐσομένας ΓE Bk.: ἡμετέρας Θ v. —
 πᾶσι add. ΓE Bk., quo h. l. facile caream. Cf. 7, 58. — ἀν-
 θρώπων] ἀνδρῶν Θ v. — ἐθέλοντι ΓE Bk.: cett. θέλοντι. —
 ποιησώμεθα Θ v. — ῥαδίως add. ΓE Bk. — 82 οἰκιστὰς ΓE
 Bk.: ἐπικρατιστὰς Θ, ἐπικρατεῖς v. — ταύτης v. — πόλεων
 add. ΓE Bk. — καὶ τὰς δυναστείας add. ΓE Bk. — 83 τὴν
 χώραν ὑπὲρ Θ v. — τῶν ἄλλων Dobr.: τῶν Ἑλλήνων Γ Bk.,
 τῶν ἄλλων Ἑλλήνων EΘ v. Cf. 4, 99; 5, 147; 8, 43. — ἀφεί-

σθαι ΓΕ Bs¹. (apud quem corrupte exstat ἀφιεῖσθαι), ἀφέσθαι (v. Bk.) etiam Cob. Bs². Cf. § 74; 15, 42. — παραδείγματα τοιούτων ἔργων καὶ Θ v. — μιμείσθαι Θ v. — 84 φανεῖς ΕΘ. — Μεσσαλίαν ΓΕ, Μασσάλιον Θ. — τοσοῦτον ΓΕ Bk.: τοῦτο Θ v. — ἔλθοιμεν] primas litteras et diphth. a corr. habet Γ. — ὑπομείναιμεν Γ Bait. Bs.: ὑπομείναι. — 85 μὴ περὶ] μὴ δὲ περὶ v., περὶ Θ. — οἰκειοτάτους εὐθύς ἀφ' Θ v. — ἀλλ' ἐκείνους Θ v. — εὐθύς ἀφορᾶν Ε Bs.: ἀφορᾶν. ceteri cod. praeter Γ hoc idem εὐθύς in superiore membro addunt. — ἐπαγορθώσομεν Θ v. μὲν post hanc vocem ex ci. Bk. add. Turr — ἡμ. αὐτῶν οἰκειούς ΕΘ v. — παρεληλυθότα Θ v. — 86 ἐγὼ γὰρ τούτους v. — προτρέψασθαι ΓΕ Bk.: προπαρασκευάσαι Θ v. — ταύτας καὶ πολὺ τούτων δειν. συμφ. Θ v. — ἡμῖν ἐστὶ πρὶν Ε. — ὑπὲρ Μεσσ. ΓΕ Dd.: περὶ Μ. v. — 87 δ' post οὕτω om. γρ Γ. — τινες post ἐνιοι add. ΓΕ Bk. — οὐ μόνον add. ΓΕ Bk. — ἐὰν γὰρ παρακατοικήσωμεν ταύτην ἀύξηθεῖσαν Θ v. — τὸν πάντα βίον Θ v. — διατελέσομεν ΕΘ v. Bs¹. — 88 τι add. ΓΕ Bk. — τούτους ΓΕ Bk.: τοὺς Θ v. — κατοικίῳ. εἰς ταύτην ΓΕ Bk.: κατορθῶσιν εἰς τ. Θ, εἰς τ. κατάγῳσιν v. — ὄντων] ὄψων Γ. — ἀλλὰ πρὸς Θ v. — κακοῖς ΓΕ Bk.: καὶ Θ v., om. Bs¹. Locum 8, 129 conf. K. — 89 ταῖς ἀτιμίαις Γ Bk.: πάσαις ἀτ. ΕΘ v. — ἄς ληψόμεθα ποιήσαντες ΓΕ Bk.: ποιήσαντας Θ v. — ὅπως δ' εἰ Dobr., K., Jacob: ὅμως δ' εἰ ΓΕ, εἰ δὲ Θ v.. ὁμοίως δ' εἰ Bs. — εἰπεῖν . . ἀναστάτοις] εἰπεῖν χρὴ τὸ φαινόμενον αἰρετώτ. ὑμῖν εἰπεῖν ἀναστάτους Θ, εἰπεῖν τὸ φαινόμενον αἰρετ. ἡμῖν ἀναστάτους v. ὑμῖν ex Θ rec. Bs¹. — καταγελάστους Θ v. — φρον. τοιούτοις Θ v. — ἀναιρεῖσθαι Θ v. — μὴδὲν ταπ. . . ποιησαμένους ΓΕ Bk.: ἀλλὰ καλὴν τ. τελ. τ. β. διαπραξαμένους Θ, μὴδὲν ταπ. διαπρ. om. reliquis v., quod probat Dobr. — 90 διαλογισ. ΓΕ Bk.: λογισομένους Θ v. — μὴ τὸ ΓΕ Bk.: μὴ ὃ v., μὴ Θ. — τοῦ βίου ποιήσονται ΓΕ Bk.: ποιήσονται τούτου Θ v. — 91 μὲν οὖν Θ v.: μὲν γὰρ ΓΕ Bk. — Φλιασίους καὶ Κορινθίους Θ v. Scripsi autem Φλιασ. sicut 4, 126. — καλῶς σώζεσθαι Θ v. — τὸν θάνατ. ΓΕ Bk.: θάνατον Θ v. — μετ' εὐδοξίας om. Θ v. — γὰρ περὶ ἀρετῆς v. — πράττοντας φανῆναι Θ v. — 92 δ' αἶ ΓΕ Bk.: δὲ Θ v. — τῶν δ' ἐνθ. γνωσθέντων Θ v. — φιλονεικητέον Θ v. — ψηφισομένων Θ v. — ὥσπερ ΓΕ Bk.: ὡς Θ v. — ὅπλοις ΓΕ Bk.: πολέμοις Θ v. — 93 ὥστε μὴ καταισχύναι ΓΕ Bk.: καὶ μὴ καταισχύνειν Θ v. — περιδεῖν τ. τάξιν λιποῦσαν ΓΕ Bk.: π. τ. τ. ἐκλιποῦσαν Θ, π. αὐτὴν ἐκλείπουσαν τ. τάξιν v. — καὶ δεινῶν ἡμῖν Θ v. — 94 ὑμᾶς Ε. — κελυνόμενον . . διακινδυνεύειν ΓΕ Bk.: προσστατιόμενον . . κινδυνεύειν Θ v. — 95 Ὀλυμπίαν Θ v. — τίς . . τολμήσειε ΓΕ Bk.: τίνας ἂν τολμήσειν ἡμῶν οἴεσθε ἐλθεῖν Θ v. — ἀντὶ μέντοι τοῦ Γ. — καταφρονηθησομένους . . περιστάτους . . περιβλέπτους . . γενη-

σομένους Θ v. — ἀπερίστατος E. — 96 οφομένους Θ v. — ἐν τῆς χώρας ἦν Θ v. — ἀκουσομένους Θ v. — οὕτως om. pr Γ. — ἀν ἀλγήσειεν ΓE Bk.: ἀναγκάσειεν Θ, ἀναγκάσειαν v. — λόγων δηλώσαι vel cum Θ δηλώση v. — 97 ἀνασχέςθαι Θ v. — 98 ἠλαξονεῦσθαι propter κεχρησθαι Hi. — ἀληθιναῖς . . πεπλασμέναις v. Bk., ἀληθινῶς . . καταπεπλασμένως EΓ Bs. Cf. 4, 92. — χρῆσθαι Γ Bs.: κεχρησθαι v. — τοιοῦτον add. ΓE Bk. — τοὺς λόγους αὐτῶν ΓE Bk.: τοὺς μὲν λ. v., τ. λόγ. μὲν Θ. — 99 τῶν ἐν Δ. πρὸς Ἀ. ἀγωνισαμένων ΓE Bk.: τῶν προγόνων τῶν πρὸς τοὺς Ἀ. ἡγωνισμένων Θ v. — θυραιαῖς E. — 100 οὔπερ ΓE Bk.: οὐ Θ v. — αὐτοὺς Turr., αὐτοὺς EΓ: σφᾶς αὐτοὺς Θ v. — 101 μνησθέντες ἐρωαμένως Θ v. — πολεμεῖν v. — περιμείνωμεν Θ v. — καὶ ante διαλ. add. ΓE Bk. — χρῆ γὰρ τοὺς Θ v. — 102 καταφανὲς mal. Bait. — ὁποῖοίτινες ΓE Bk.: οἷοίπερ Θ v. — εἴτι ΓE Bk.: ὅτι Θ v. — 103 νυνὶ Θ v. — δεόντων ΓE Bk.: μὴ παρόντων Θ v. — 104 ἀλλὰ νῦν Θ v. — τὰς πρωτ. Θ v. — λέγω δὲ Θ v. — λαμβανούσας Θ v. — δυστυχήσασαι Θ v. — ἀνέλαβον αὐτὰς Θ v. — τῶν Ἑλλήνων om. Θ v. — ἔσεσθαι πῶποτε Θ v. — 105 ταῦτά ci. Cor. Bait. coll. 18, 44 Bs.: ταυτὸ vel ταυτὸν v. — θαυμασθησόμεθα ΓE Bk.: ἐγνωμασθησόμεθα Θ v. — καταλείψομεν ΓE Turr. (coll. 16, 34): ὑπολείψομεν. — ἡμᾶς εὐλογεῖν Θ v. — τί . . ἀξίως Θ v. — ὑμῶν Bs¹: ἡμῶν. — 106 προσέξουσι EΘ v. — 107 παρὰ τούτων Γ. — φοβηθησόμεθα Θ v. — 108 ποιούμενοι τὸ ζῆν προδοῖται φανῶμεν τοῦ Θ v. — 109 ἦν οὐχ ἔξομεν ΓE Turr.: ἦς οὐχ ἔ. Θ, ἦς οὐκ εὐπορήσομεν v. — γιγνομένοις Θ v. — πολὺ μᾶλλον ἢ ΓEΘ: πολὺ γὰρ μᾶλλον κρεῖττον μεγάλου καιροῦ τιμὴν ἀνταλλάξασθαι ἦ v. — γλιχομένους add. ΓE Bk. — 110 ἀν ὑμᾶς οὕτω Θ v. — ἡμετέρους E. — αὐτῶν add. ΓE Bk. — καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ΓEΘ Bk.: καὶ δυν. τῶν ceteri codd. — οὐδὲν ΓE Turr.: οὐκ Θ v. — 111 πλείστων τ. π. ταύτῃ ΓE Bk.: πολλῶν τῇ πόλει Θ v. — οἴσπερ ἐν . . κατορθοῦσι Θ v.

Or. VII. Inscr. ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ Γ Bk.: Ἀρειοπαγιτικός v. — § 1 καθεστῶτων Bs. cum Dionys Comp. p. 182 R. — 2 ἐτοιμῶς Γ Dion.: ceteri cod. ἐτοιμοὺς. — ὑμᾶς v. — τῆς αὐτῶν add. Γ Bk. (om. etiam Dion.). — 3 καταστήσειν Γ. — τὰ κάκιστα v. — 4 ποίλῃ μετριότης ΓEΘ Dionys. Turr.: μετριότης v. — 6 ἔχω ΓΘ: ἔχειν vel ἔχει v. — ἰδίῳν ΓE Bs.: ἰδιωτικῶν. — οὐ μὴν ἀλλὰ μεῖζω γε Γ Bk.: μεῖζω δὲ v. — γενομένης v. — ἔχειν τὴν δύναμιν v. — 7 φαύλων καὶ ταπεινῶν Γ Bk.: φαύλων τε καὶ μικρῶν v. — μεῖζω v. — ἡμῖν κινδύνους κατέστησαν v. — 8 λίαν add. Γ Bk. — μὲν ante πόλεως om.

ΓΕ. — πρὸς τὸν βασιλέα ν. — 9 ὑμῖν om. pr Γ. — ἢ ante φροντ. om. pr Γ. — ἢ πόλις ἡμῶν καθ. ν. — πλείω] πλείν Cob. — ἀπανηλωκότες ν. — 19 τοιαύταις E cum H. Wolfio Turr.: τοσαύταις ν. — 11 ὅλης τ. διοικ. ΓΘ Bk.: τῆς δ. ὅλης ν. — τῶν πράξεων Γ Bk.: πράξεις ν. — γενομένων ν. — 12 ἀλλὰ ταχέως] ἀλλ' εὐθέως Θ Hi. coll. 14, 29. — καὶ διελύσαμεν del. Cob. M., καὶ διελ. αὐτάς del. K. R. ut explicationem vocis διεσκαριφ., coll. B. A. 239, 20 et Suida: διεσκ. ἀντὶ τοῦ διελύσαμεν. Idem iam Corai in mentem venerat. — ἀν τοῖς πράγμασι χρῆσαι. Bk.: πράγμ. χρῆσαι. Γ, ἀν τοῖς πρ. χρῆσομένην ν. — καλῶς Γ Bk.: λαβεῖν Θ ν. — ζηλοῦμεν ci. M. — 13 τοῖς τείχῃ μέγιστα καὶ κάλλιστα ν. — ἠθροισμένοις ν. — πόλιν add. Γ Bk. — 14 ἕτερον Γ Bk.: ἄλλο ν. — ὄσην περ] περ om. Γ. — οἶαν περ ἄν] περ om. Γ, ἀν om. pr Γ. — αὐτήν ν. — 15 ἐπανορθώσωμεν Γ. — ἐργαστηρίων . . καθεστῶτων Γ Bk.: δικαστηρίων τῶν καθεστηκότων κατηγοροῦμεν ν. — τὸν λόγον ν. — 16 ἀν μόνην ν. — κακῶν] κινδύνων Γ. — 17 μᾶλλον τῇ πόλει ν. — πολλὰ καὶ καλὰ Γ Bk.: πολλάκις καλὰ ν. — 18 πρότερον αἰτίαν ν. — ἕκαστον τὸν ἐναντιὸν E Bk. Turr.: ἕκ. μὲν τὸν ἐν. Γ (?) Bs., ἕκ. ἐν. Z ν. — χεῖρον αἰε φερομ. ν. — χρῆ δεδ. Γ Bk.: δεῖ δεδ. ν. — τοιαύτης ΓΕ Turr.: τοσαύτης ν. — γιγνομένων Γ, γεγεννημ. Θ. — 19 κρίσιν περὶ αὐτῶν ν. — πειράσομαι περὶ ἀμφ. τούτων ν. — 20 κοινοτ. καὶ πραστ.] πρασιότατῳ καὶ ὀνομασιότατῳ Γ, unde conicias πρ. καὶ κοινοτάτῳ, sicut est Ant. 300. — οὐδὲ τὸν τρόπον τούτου ἐπαίδευον ν. — ἰσονομίαν ex proximo παρανομίαν corruptelam traxisse videtur; fuerit ἰσηγορίαν. — ἀλλὰ καὶ ν.: om. καὶ Γ Bk., ἀλλ' ἢ K. R. Schn. — 21 ἰσοτήτων pr Γ. — δὲ πρὸς τὸ πρῶσ. ν. — ἠγνοοῦν τούτων τὴν ν. — καὶ πονηροῦς ν. — 22 κατ' ἀξίαν ν. — καὶ κολάζουσαν circumscr. coll. 3, 14. — πληροῦντες Γ. — 23 ταύτην εἶναι ν. — ἢ τὴν . . γιγνομένην Γ Bk.: τῆς . . γιγνομένης ν. — βραβεύειν ν. — καθεστηκυῖαν Bs. — 24 μεμελετηκότες ν. — εἴ ποτε ΓΕ Turr.: ὁπότε ν. — δεῖσει Γ. — καὶ τοῖς κοινοῖς ν. — αὐτοῖς Turr.: αὐτοῖς. — 25 σφόδρα add. Γ Bk. — ἐλθόντες add. Γ Bk. — 26 οἰκέτας Γ Bk.: οἰκειοτάτων ν. — 27 ταύτην τὴν τιμὴν ν. — πῶς ἄν τις ταύτης ἢ βεβ. ἢ δικ. δημ. εὐροὶ ν. — 28 καταμανθάνειν ν. — τὰ ante καθ' om. Γ. — κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκ. ex ci. Dd. Bs.: om. τὴν codd. — καὶ κατὰ τὰ μέρη ν. — 29 δίκαιον Γ Bk.: δ. μοι δοκεῖ ν. — ὁπότε μὲν Γ Bk.: εἶποτε μὲν ν. — ἰστίαισι Γ. — 30 καταλύουσι Γ. — κινεῖν] ποιεῖν Γ. — τοιγάροισι ν. — 31 προειρημένοις ν. — 33 οὐ γὰρ Γ Bk.: οὐδὲ γὰρ ν. — ἐδέδισαν Cob. R. Schn.: ἐδεδέισαν. — πάθοιεν circumscr. Cob. M. (coll. 6, 89, 15, 197, quibus locis add. Schn. 5, 86, 14, 34.). — προσθέντων E Bk.: ἐθέντων (supra posita re. προ) Γ, πρόσθεν ὄντων Z ν. — διδομένων ν. — ἔνδον]

οἴκοι ΓΕ. — ἀποκειμένων v.: κειμένων Γ Bk. Cf. [Dem.] 42, 6.
 — συμβολαίων Γ Bk.: τοιούτων v. — καταχρωμένους v. — 34
 προϊέμενοι Γ Bk.: προσποιούμενοι v. — ἀποστερήσεσθαι v. Bs.:
 ἀποστερηθήσεσθαι Γ Bk. — κατασταθήσεσθαι v. — 35 τὴν γν.
 ταύτην οὐδείς Γ Bk.: ταύτην τὴν γνώμην v. — συμβάλλειν
 οὐδείς, ἀλλ' v. — ἐνεργὰ] ἔργα pr Γ. — χρήσεις ἐπίσης κοι-
 ναὶ v. — 36 τινὲς ἐπιτιμῆσειαν v. — γιγνομένας Γ Bs.: γεγε-
 νημένας v. — καὶ πρὸς σφᾶς v. — 37 ταύταις Γ Bs. (coll. 15, 289):
 αὐταῖς v. — ἡμῶν οἱ πρόγονοι σφόδρα Γ Bk.: οἱ πρόγονοι
 ἡμῶν. — καὶ σωφροσύνην ἐν τῷ βίῳ v. — ὥστε πάντων αὐ-
 τὴν εὐκρίτως v. — 38 ἔτι γὰρ] ἔτι δέ Γ. — δοκιμασίαν ταύτην
 καθημένων v. — ἐκεῖνοι φόβον . . ἐναπειργάσαντο v. — το-
 σοῦτον μνημ. v., τοιοῦτο μν. Γ Bk. — 39 ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐ-
 ταξίας v. Bs.: τ. εὐτ. ἐπιμελεῖσθαι Γ Bk. — οἱ . . ἐνόμιζον v.
 — γὰρ καλύειν om. ἂν v. — 40 ἐκ τοιούτων τὴν ἐπίδοσιν v.
 — ἐκάστην ἡμέραν v. — τοῖς ἤθεσιν ἀποβ. ὁμοίους ἀνάγκη
 v. — ἐπειτα τά γε Schn. — τ. πόλιν αὐτὴν v. — 41 δεῖ δὲ
 τοὺς εὐ πολ. v. — καλῶς οἶκ. Γ Bk.: ἀσφαλῶς οἶκ. v. — τοὺς
 δὲ καλῶς] τοὺς δ' ἀσφαλῶς Bs. — παιδευομένους Γ Bs. —
 ἀπλῶς Γ Bk.: καλῶς v. — 42 ταῦτα δὲ διαν. v., ταῦτα δὴ διαν.
 Cob. M. — ἐξ ὧν κολ. M. — ὧν ἂν κατασκευάσωσι v. — ἀξιούν
 Γ. — post ζημίας add. βουλήσεσθαι v., quod om. Γ Turr.,
 uncis incl. Bk. — ἀμαρτάνειν v. — 43 μάλιστα παιδευθῆναι
 Γ Bk. („prima et secunda verbi syllaba correctis, cum haec
 mas fuisset, illa aut λν aut δα“ Bk., et in Add. idem: „vide-
 tur fuisse γυμνασθῆναι“): μάλ. δαμασθῆναι tanquam e pr Γ
 Turr., παιδευθῆναι μάλιστα v. — γυμνασίαις scripsi, quod
 commendari videbatur corruptela pr Γ (v. notam quae ante-
 cedit): ἐπιθυμίαις Γ Bk., ἐπιμελείαις ex ci. Bk. (coll. § 55) Turr.,
 ἐν ἐπιθυμίαις v., παρκαμθίαις mal. K. — ἐν ante μόνοις del. Fuhr.
 — ἐμμένειν v. — ἐλευθερίως M. R. sicut 4, 49: ἐλευθέρως v. —
 μέγα φρονεῖν Cob. M. R.: μεγαλοφρονεῖν. — 44 τὰς ἀπορίας μὲν
 ΓΕ Turr. Bs.: τὰς μὲν ἀπ. v. Cob. — 45 μετ' ἐκείνων v. — περὶ τε
 τὴν ἵππ. scripsi: π. τὴν ἵ. Γ Bk., περὶ τε ἵππ. v. — ἀποσχομένους v.
 — 46 ταῦτ' οὐ νομοθετήσαντες τὸν λ. χρ. ὦ. v., ταῦτ' οὖν v.
 οὐ τῶν λοιπῶν ὀλιγ. Θ. — εἰς τὴν βουλὴν ἤγον v. — 47
 μηδεμία ex ci. Bk. Turr.: μήτε μία pr Γ, μήτε ζημία v. —
 ἀμφοτέροις Γ Bk.: ceteri codd. ἀμφοτέρους vel ἀμφοτέρως. —
 48 τοσοῦτον ΓΕ. — ἐδέοντο v. — τι post ἀμαρτήσεσθαι add.
 Γ Bk. — σκιαρφεῖοις Γ Bk.: σκιαρφεῖοις v., σκντορραφεῖοις corr.
 Γ. — ζηλοῦντες ΓΘ Bk.: ὀμιλοῦντες v. — 49 ἐνόμιζον εἶναι
 ἢ . . ἔξαμαρτάνειν v. — γὰρ ἐμελέτων ἀλλ' Γ Bk.: δὲ ἐμελ.
 καὶ v. — τους ante σιώπτειν add. Γ Bk. — ἐνόμιζον] ὀνόμα-
 ζον ci. M. — 50 ἐπιτιμώμεν v. — πολὺν ἂν δικαιότερον v. —
 51 οἱ τὴν ἀρχὴν προτρέψαντες v. — δικῶν] δικαίων Γ. —
 ἡσυχίαν . . ἄλλους (propter ὁμοιοτέλευτον) om. pr Γ. — 52 κακὸν]

κάκιον M. ci. — *ἐπισκευὰς* v. — 53 *ἕνεκ' ἄν τις* Γ: *ceteri* *codd.* *ἕνεκά τις.* — *φιλονικιῶν* Bait. Bs.: *φιλονεικιῶν.* — *τοὺς ἀληθῶς* Γ. — 54 *πολλοὺς* Γ Bk.: *τινὰς* v. — *τοιούτους* Γ Bk.: *τούτους* v. (*τοιούτους ἐν del. ci. M.*). — *τὴν τοιαύτην διοίκησιν* v. — *περιποιοῦσι τῇ πόλει* v., *τῇ πόλει περιποιοῦσιν* Bs. (*περιάπτουσιν ci. Cob.*). — 55 *ἐργασίαις* ΓΘ: *ceteri cod.* *εὐεργεσίαις.* — *θαυνοῦντων* v. — 56 *καὶ περὶ μὲν (οὖν)* v. — *ποτε (ποτέ)* Γ Bk.: *τότε* v. Bs. — *ἐπεξίοντος* v. — *ἐπήνεσαν μὲν* Γ Bk.: *ἐπήνεσάν με* v. — 57 *γε post ὑμᾶς add.* Γ Bk. — *καθεστῶσι* Bs. — *ἐμοί] μοι* v. — 58 *πραγματῶν περὶ* v. — *μὴ κοινῶν* Γ Bk.: *καινῶν* v. — *ἔσχον τὴν αἰτίαν ταύτην* v. — *φανερῶς* v. Bs.: *πᾶσι φανερῶς* Γ Bk. — 59 *πάτριον* v. — *τῶν πολιτῶν] horum loco tres litteras habuit Γ, quarum ultima v. Uncos, quos add. Bk., sustulerunt ceteri.* — 60 *τὴν διάνοιαν διαγινῶναι τὴν ἐμὴν* v. — *καὶ πλεονεξίαις* v. — *ἐτύγχανον* v. — *λόγον ἐχόντως* E Bk.: *λογονεχόντων* Γ, *νοννεχόντως* v. — 61 *ἐν ταύτῃ] ἐν add.* Γ Bk. — *μάλιστα] κάλλιστα* Dobr. — *ἀρχῶν] ἀρχόντων* ΓE. — *τοῖς ἄλλοις ἐπιτ.* Γ Bk.: *ceteri τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπ.* — 62 *μεγίσταις* Γ Bk.: *μεγάλαις* v. — *ἐπὶ τῶν τριῶν.* v. — 63 *τινές* Γ Bk.: *τί* v. — *διήνεγκεν* Γ Bk.: *διέστηκεν* v. — *δὲ παραλείπειν* Γ Bk.: *παραλιπεῖν* v. — 64 *περὶ τὸν Ἑλλήσπ.* v. — *συμφοραῖς* Γ Bk.: *ἀτυχίαις* v. — *ταύτην post ἀρξάσαν add.* Γ Bk. — *post οὕσαν add. v.: καὶ τούτους μὲν ἐκσπόνδους γενομένους, quae cum Γ om. Bk.* — 65 *κύριον ἦν* v. — *ἀρχὴν τῆς θαλάσσης* v. — 66 *τοῖς ὁσίοις* Γ Bk.: *ταῖς θυσίαις* v. — *τὰ δὲ* Γ Bk.: *τούς δὲ* v. — *ἀπολομένους* Γ. — 67 *τῆς δημοκρατίας* v. Bs.: *τοῦ δήμου* Γ Bk. (*μᾶλλον . . δήμου del. K.*). — *φυγεῖν πλείους* Γ Bk.: *φεύγειν πλείονας* v., *φυγ. πλεῖν* Cob. M. R. — *κατιόντες* Γ: *ceteri μετιόντες.* — *πρὸς τοὺς ἄλλους* Γ: *ceteri πρὸς ἄλλους vel πρὸς ἀλλήλους.* — 68 *ὁ δὲ] τὸ δὲ* M. — *τεκμήριον καὶ μέγιστον* v. — *κατεχόντων* v. — *πρὸς τοὺς Λακεδ.* v. — *κοινῇ* M. R. — 69 *τὴν ante ἡμέραν add.* Γ Bk. — *ἡμῖν προσιτάττοντας* v. — *αὐτοὺς* Bs.: *αὐτοὺς* Γ Bk., *σφᾶς αὐτοὺς* v. — *ἀναστ. ὑπὸ Θηβαίων γενομένους* v. — 70 *ἕνεκεν* v. — *τάς . . καθεστηκυίας . . τάς . . πολιτευομένας] τῶν . . καθεστηκυότων . . τῶν . . πολιτευομένων* Γ. — 71 *τινές* *θανάσειαν* v. — *ἡμᾶς* Γ. — *καθεστηκυότων* v. — 73 *ἔχω . . ἡγοῦμαι γὰρ* Γ Bk.: *ἔχων . . ἡγοῦμαι* v. — *μὴ μεγαλοφρονεῖν μὴ δ' v. (μέγα φρονεῖν etiam Θ).* — *ἀνθρώπων* om. pr Γ Bs. — *τυγχάνομεν* v. — 74 *ἐν μὲν] ἐν* Γ. — *ιδίας* Γ Bk.: *ιδέας.* — *ἐν ἐκάστοις* del. Hi. — *καὶ τρέφειν καὶ φέρειν* v. — *οὐ μόνον] οὐ δὲ* Γ. — *καὶ τοὺς λόγους et quod infertur πολὺ add.* Γ Bk. — 75 *καὶ ναυμαχοῦντες* om. pr Γ. — 76 *τὴν εὐλογ. ταύτην προσήκειν ἡμῖν* v. — *γὰρ ἡμῖν τῆς* add. Γ Bk. — *ἄγνωιαν* v. — 77 *ἐπακολουθῶν τοῖς αἰνοῦσιν (vel cum Corae τοῖς νῦν οὖσιν) ἐπιτιμήσω καὶ κατηγορήσω* v. — *ἀποπλανῶ* v. —

παραχωρήσομαι v. — ἔτι] τι Γ. — 78 νῦν οἰκοῦμεν οὐκ v. — οὐ καὶ Γ Bk.: οὐκ ἂν v. — ἅπαντα καὶ Γ Bk.: ἅπαντα κακὰ v. — verbi πεισόμεθα prima syllaba non liquet in Γ. — ἐν τε τῷ E Bs.: ἐν τῷ. — καιρῷ add. Γ Bk. — 79 τιθέντας v. — μὲν post πρῶτον add. Γ Bk. — 80 ἐπὶ τάδε Γ Bk.: ἔγγιστα v. — ποταμοῦ del. ci. M. — 81 καθέστηκεν v. — ἔχει τὰ πρὸς v. — 82 ἔτι δὲ v. Bs.: ἔτι Γ Bk. — λυπεῖν Γ Bk.: κινεῖν v. — ἐμβάλλοντας Γ. — παρέχειν . . παραλείπομεν v. — κατημελήσαμεν v. — εἰς τὰς ἐξετάσεις E. — 83 σπανιζόμενοι v. — αἰετὴν v. — διάξουσιν Γ: δυνήσονται διαγαγεῖν v. — 84 ἡγούμενος μὲν οὖν ἐγὼ v. — ταῦτα πάντα λογιεάμενοι v.

Or. VIII Inscr. ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ Γ Bk.: περὶ τῆς εἰρήνης ἢ συμμαχικός v. — 1 εἰ περὶ Dion. Isocr. 16 Bs¹. — ἤρμοξε v. — νυνὶ (Dion.) παρόντων πραγμάτων v. — 2 περὶ τε πολέμου Dion. v. — βουλευσαμένους Dion. — 3 τῆς φωνῆς Dion. — τοὺς ἄλλους ἅπαντας Dion. — ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν Dion. — 4 ὃ] ἅ ΓE, οἷς om. ὑμῖν Dion. — τέχνην ΓE Dion.: γνώμην v. — τούτοις] τοῖς τοιοῦτοις ΓE. — 5 γὰρ τοι ΓE Dion.: ceteri γὰρ αὐτοί. — ἐφ' οὗς] ἐφ' ὃ Cob. — συνερρήκεν v. Dion. — ἅπασι (Dion.) γὰρ ἐστὶ φαν. v. — ἦδεσθε Dion. v. — 6 καὶ post ὡς om. Dion. — ἦν καὶ πρότερον v. — τοιοῦτο προτείνουσιν v. — τοῖς παροῦσιν] τὸ ἴσον Dion. — 7 ὃ a correctore est in Γ. — περὶ] καὶ περὶ v. — ὅπερ] διόπερ Dion. — 8 ἀλλ' ὡς τῶν θεῶν v. — ὅτι καὶ κατορθώσομεν v. — κρατήσομεν Dion., τῶν ἐχθρῶν ἐπικρατήσομεν v. — ὅ,τι δ' ἂν τύχη Dion. — post γενησόμενον add. ἀγνωσύντας Ritschl, quem contra dicit Sauppe. — 9 μὲν om. Dion. — ἐκλέξει τὸ βέλτιον Dion. — ὥσπερ] ὡς E. — 10 ἡμᾶς E. — ἠβούλεσθε] βούλεσθε pr Γ. — ὑμᾶς post καθορᾶν om. Dion. — 11 δυνήσασιν ΓE Bs². — ἡμᾶς E. — παρέχοιεν v. — 12 δὲ τῶν πρεσβ. v., δὲ τὰ τῶν πρ. Di. — ἀναιρουμένους v. (cf. 44), πολεμεῖν αἰρ. Dion. — 13 οὐ τὴν αὐτὴν ΓE Bk.: ὑμεῖς δὲ οὐ τὴν αὐτ. v. — ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως v. — πονηροὺς v. — ἀσεκεῖτε ΓE Bk.: ἐπαινεῖτε v. Dion. — 14 [καὶ] ὅτι Bs¹. Quidni καὶ διότι? — ὥσπερ πρὸς ΓE Dion. Bk.: ὥσπερ v. — 15 ἐπειτα καὶ περὶ v. — ἔσται ΓE Bk.: ἐστὶ v. — 16 Χίλους τε καὶ Dion. — post Βυζ. add. καὶ Κρόους Dion. Cf. 15, 63 (Turr.). — ἀλλὰ καὶ πρὸς v. — 17 πάντα ἂν ὑμᾶς v. — κατεχόντων βίᾳ v. — 18 πειράσομαι v. — καλῶς ταῦτα v. — 19 τὰ πρὸς τὸν βίον v. — τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν v. — πόλιν πάλιν εὐδαιμον. v. — καὶ γὰρ τοι πενεστ. v. — ἐποίησε ΓE Bs.: πεποίηκε v. — πάντα τρόπον v. — 20 πρὸς εὐπορίαν ΓE Bk.: εἰς εὐπ. v. Cob. —

21 δὲ post μεστήν om. ΓΕ. — γενομένην v. — ἔρημος v. — ἐν ταῖς μὲν ΓΕ Turr. Bs²: ἐν μὲν ταῖς v. — ὑποδεξομένους v. — τοὺς ἀληθῶς v. — 22 Ἀμφιπ. ἡμῖν πολεμήσειν v. — 23 ἐφ' οἷς ΓΕ Bk.: οἷς v. — ἔχομεν E. — 24 δυνηθεῖμεν κατασχεῖν v. — στρατοπέδου ξενικοῦ v. — ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες v. — 25 ἡγοῦμαι δὲ . . . 56 ἐπιχειρήσασιν recepta sunt in Antid. § 66. Cf. ad Paneg. § 51. — μὴ μόνον E² v. in Ant. — τῶν κακῶν] τῶν om. E². — 26 τούτων om. Γ. — εἰπεῖν ὑμῖν v. hic. — ἐν τούτοις] ἐν τοιούτοις E² Ant. Bs. — οἷς νῦν τυγχάνομεν ΓΕ Ant. Bk.: ceteri hic οἷς ἐτυγχάνομεν. — 28 φερούσας] φερομένης ΓΕ Bs². — ἔχειν ΓΕ Bk.: ἔχουσιν v. — 29 διαπράξεσθαι E²Θ² Cor. Schn. (ad 1, 24): διαπράξασθαι. — μεγάλα ΓΕ Ant. Bk.: πολλαὶ v. hic. — 30 καὶ μηδενὸς τῶν ἄλλοτρ. E² v. in Ant. — 32 ἃ δεῖ πράττειν] ἄδειαν Cob. — ὄσην περ] περ om. E Ant. — καὶ τὰς ὀφελείας om. ἄλλας v. hic. — ἀμελοῦντες] ὀλιγοροῦντες v. — πράττειν βέλτιον E v. in Ant. Bs.: πρ. β. τῶν ἄλλων Γ Bk., βέλτ. πρ. Θ², β. τῶν ἄλλων πρ. v. — 33 ἀσκοῦντας καὶ καρτερεῖν καὶ μένειν ἐπὶ τούτοις ἐθέλοντας ἔλαττον v. hic, καὶ ante καρτ. add. etiam E² Ant. — ἄλλους οὐδὲ γινώσκειν οὐδὲν ὧν οὐ E¹, ἄλλους οὐδὲ γινν. οὐδὲν ὧν om. οὐ E² Ant. Bs¹. — 34 ὁρῶ μὲν γὰρ v. hic. — ἀγαθὸν εἶναι νομίζ. v. hic. — ἀπολαβόντας E². — 35 οἴονται] οἶεσθαι ΓΕ. — προηρ.] προαιρουμένων v., προειρημένων E¹. — 36 ὥσπερ προσῆγον K.: ὥσπερ πρόχειρον. — ἐπαινεῖσθαι ΓΕ Bs.: ἐπαινέσαι v. — οὕτω πρόχειρον K.: οὕτω προσῆγον ΓΕ, οὕτω ῥάδιον in Antid. cet. Bk., οὕτω καὶ ῥάδ. v. hic. — τοὺς ἀκούοντας πείσαι ΓΕ; vulg. (Z) revocavit Bs. — λέγωμεν ΓΕ v. in Ant. Bs.: λέγομεν Θ², λέγω v. hic. — φενακίζειν ἡμᾶς E, φ. ὑμᾶς Θ². — ὥσθ' ὅταν v. hic. — 37 κελεύουσιν ὄμ. γίνεσθαι ΓΕ Bk.: ὄμ. κελ. γεγενῆσθαι v. hic, ὄμ. κ. γίνεσθαι v. Ant. — πότερα E²Θ² Bs.: πότερον v. — 38 Μαραθῶνι Dd. Bs.: ἐν Μαραθῶνι. — τοὺς βαρβάρου add. ΓΕΘ² Bk. — πρὸ αὐτῶν γεγενημένοις v. hic. — οὐχ ἀπάντων v. — πολιτευομένους ΓΕ Ant. Bk.: πεπολιτευμένους ceteri hic. — ὧν καὶ ἀπορῶ v. hic. — χρήσομαι E¹. — 39 μὲν ante οὖν om. v. — μὲν ante περὶ om. v. — ἀγνοούσας ΓΕ² Ant. Bk.: ἐννοούσας E¹, νοσοῦσας Z v. hic Bs. (ἀγνωμονούσας ci. K.). — ἐξαμαρτανομ. Antid. — 41 ποιεῖσθαι τοὺς λόγους v. E¹Θ². — τίς γὰρ ἂν Antid. Dion. Dem. 19 (non item 17. Isocr. 17). — ἀξιοῦμεν Bs. e Dion. ll. c.: ἔχομεν (εἰώθαμεν ci. K.). — 42 ἐκείνους τιμῆν v. hic Dion². (= Dion. Dem. ll. c.). — 43 ἄλλων ΓΕ Bs.: Ἑλλήνων v. Dion. — 44 στρατεύειν Dion². — δεῖν] δεῖ pr Γ. — τοῦτον] τούτοις ΓΕ¹ Bs². — ἀλλ' αἰρούμεθα ἀνθρώπους E¹, ἀλλ' ἀνθρ. αἰρ. Antid. — τις πλείονα μισθὸν διδῶ codd. hic (praeter ΓΕ), τινες διδῶσι πλείω μισθὸν Dion². — ἐκείνων ΓΕ¹Θ² v. in Ant. Turr.: ἐκείνου E² v. hic. — ἀκολουθοῦσιν Ant. Bs¹. — 45 εἰ ΓΕ Ant. Bk.:

ceteri hic ἦν. — παρανομίας] πλεονεξίας v. hic. — ἀγανακτώμεν E. — ἀκούωμεν E²Θ². — διαπραττομένους v. — 46 ἔσμεν τῶν καθ' ἡμ. v. hic Dion². — ἰδίους Sauppe Turr.: ἰδίᾳ Dion². Bs², δι' οὗς E²Θ², om. Γ v. Bk. — ἀνθρώπων om. v. hic. — 47 ὄσφ E¹. — 48 ἐπληροῦμεν — ἐνεβιάζομεν — ἐξεπέμπομεν Dion². — 49 γάρ om. ΓE¹. — ἰδὼν ἂν τις Dion². — καλῶς] κακῶς E²Θ². — διοικ. καὶ περὶ v. Dion². — ἂν post οὐκ om. Ant. — καλῶς τε καὶ Dion². — 50 τῶν ἄλλων γεγρονένα Dion². — ξάδιον ΓE²Θ² Turr. Cf. 5, 115. — Τριβαλλοὶ τε καὶ Dion². — αὐτῶν om. ΓE¹Θ² Dion². Bs². — δυνήθ. τῶν πολιτῶν Dion¹. — 51 ποιοῦντας] ἐμποιοῦντας v. hic, ἀγαπώντας Dion¹. Bs¹. — 52 ἀλογίστως] ὀλιγῶρος Θ² mg E². — διαλείποντες v. hic. — ἐνθάδε] ἐνταῦθα v. hic, om. Dion¹. — συμβούλοις χρώμεθα v. hic. — τῶν κοινῶν ἀπάντων v. hic (om. τ. κ. Dion¹). — καθιστάμενοι οὗς E¹, καθίσταμεν οὗς Γ. — τῶν ἰδίων οὐδὲν v. hic Dion¹. — 53 ὃ ΓE²Θ² Bk.: τὸ v. — 54 τε post προστάτας om. v. hic. — γενόμενον ΓE Ant.: ceteri hic δυνάμενον. — 55 μὲν post οἷς om. E². — ἐκέισε E². — σοφωτέροις ἔσομένους Bs¹, σοφωτέροις ἔσομένοις Bk. — πραγμάτων καὶ πολιτικῶν ἢ v. hic, τε πρ. κ. πολ. ἢ E², καὶ πολ. πρ. ἢ Θ² v. Ant. — 56 ἐπιλείποι v. hic. — με deleri posse censet K. coll. 6, 81. — πράγμασι γεγενημένας v. (πράγμασι ἔγγ. E²). — ἐπιχειρήσαιμεν Γ in Ant. Bs¹. K. (coll. 6, 81). — 57 πῶς οὖν εἶπερ v. — ἂν ἀποκρινάιμην v. — 58 τὴν τε Πελοπ. ΓE. Num igitur: τὴν τε Π. ἐλευθερώσαντες? — ἄλλους Γ Bs.: ἄλλους Ἑλληνας v. — εἶχε ποιήσασθαι ταύτην v. — 59 περιέστηκε τὰ πράγματα v. — ἡμῖν . . ἐκείνοις ΓE Bk.: ἡμᾶς . . ἐκείνους v. — ἔχομεν . . παρέχομεν ΓE Turr.: εἶχομεν . . παρείχομεν v. — 60 βεβαίως v. — μᾶλλον εἰς ἔτι παραμείνειεν E. — 61 ὑπολήψεις v. — 62 τίνων . . ποίων ΓE Bk.: ποίων . . τίνων v. — καὶ συμφ. ΓE Bk.: οὐδὲ συμφ. v. — ἡμῖν E. — 63 τὴν εὐσέβ. ΓE Turr. — καὶ τὴν δικαιοσ. om. ΓE (propter homoioteleuton), uncis incl. Bk., om. Turr. — 64 τῶν κακῶν αἰτία v. — 65 τοῦτον ΓE Turr.: τούτων v. — ὑμῶν E Turr.: ὑμᾶς v. — ἀνέχεσθαι v. — 66 τοιαύτην ΓE Turr. (coll. 15, 273): τοσαύτην v. — ἂν post προειλ. add. ΓE Bk. — φανερόν ποιήσειν ἅπασιν v. — 68 ἔλλογίμων ΓE Bk.: Ἑλληνίδων v. — διδασκούσας v. — συμφέρει E. — πολεμοῦντες ἐπανσάμεθα v. — 69 ὅτι μὲν οὖν . . . καθεστ. del. K. — ἐτυγχάνομεν v. — ὑμῖν Γ. — καθεστηκυίας ΓE Turr.: καθεστῶσης v. — καταστρέφασθαι ΓE Bs.: καταστήσασθαι v. Cf. 5, 139. — 70 διδομένην δέξασθαι v. — πολλάκις . . προαιρεῖσθαι v. — 71 οὕτως ἐπεχειροῦν v. — ἑτέροις ΓE Bk.: πρὸς ἑτέρους v. — αὐτοὺς ὑμᾶς βουλόμ. v. — τοὺς Ἑλληνας τοὺς ἄλλους v. — 72 ἀλλήλοις E Turr. (ex ci. Wolfi Cor.): ἀλλήλαις (Γ) v. Bs. — αἰὲ add. ΓE Bk. — βελτίστους ΓE: ceteri codd. βελτίους. — 73 τὰς πονηρίας ΓE Bs.

(coll. Epist. 6, 13), τὰς πονηρὰς Bk., τὰς τε πονηρὰς v. Te ipse reduxi. — οὗτος ΓΕ Bk.: οὕτω v. — 74 διέκειτο ΓΕ Bk.: διαρκεῖτο v. — γνώσεσθε πόσων v. — 75 καταστάσεως E. — 76 ἐγγειρίζειν v. — 78 τοσοῦτο μίσους v. — κατέστησαν ΓΕ Bs¹. Cf. § 95 sq. — 79 συνάγοντες v. — 80 πράγμασιν ἐγγενομ. scripsi coll. § 56: πράγμασι γιγνομένων Γ (qui πράγμασιν) E Bs., χρόνοις γενομένων v. — παρόντων ΓΕ Bk.: ἄλλων v. — 81 λυπήσαντα Cob.: λυπήσοντα. — 82 τῶν πόρων ΓΕ Bs.: ἐκ τῶν φόρων v. — διελόντας ΓΕ Bs. — τοῦτ' ταῦτ' E. — ἐπιδεικνύοντες Γ Turr.: ἐπιδεικνύντες. — 83 μὲν ante συμβήσ. om. ΓΕ. — 84 εἰσβεβληκότων Bait. Turr.: ἐμβεβληκότων. — Δεκελειᾷσιν ἐστηκότος Cor. e A (qui Δεκελειᾷσιν) Bk.: E δεκελείας συνεστηκότος, Γ cum v. Δεκελειοῦ συνεστ., sed in Γ praepositio a corr. est (Δεκελειᾷσιν ἐστώτος Bs¹). — στρατίας v., στρατίαν Γ. — 85 προστείων Γ. — ἐμφανεστέρους E, σωφρονεστέρους v. — 86 μείζοσι ΓΕ Turr.: μείζοσι κακοῖς v. — αὐτοῖς τοῖς ΓΕ Dd.: αὐτοῖς v. — ἐν Δάτω δὲ ΓΕ Turr.: ἐν δὲ τῷ Πόντῳ. — 87 κατὰ πέντε, καὶ δέκα, Dobr. — ἐν ἧν τοῦτο Γ Bk.: ἐνῆν τοῦτο E, ἐνῆν τούτων v. — ποιῆσθαι v. — ἕκαστον ἐνιαυτ. v. — ἀλλὰ συνηθόμενοι ex Polluc. III, 101 Cob.: ἀλλὰ συνησθησ. ΓΕ Bk., ἀλλ' ἐφθασόμενοι v. Bs¹. — 88 τελευτήσαντες v. — φατρίας . . ληξιαρχικὰ E. — 89 δεῖγμα] παράδειγμα v. — ἀντηλαγμένοι E. — ἀπάντων v. Bs.: ἀπάντων τῶν ΓΕ Bk. — ἀλλὰ τὴν] τὴν om. E. — οἰκησάντων v. — τῶν ἄλλων (propter homoioteleuton) om. ΓΕ Bs². — τὰς ante τυρανν. om. E. — διδομέναις δωρεαῖς v. — 90 ἕξιν ΓΕ Bk.: ἕξουσίαν. — οὗτ' ἀνῆρ ΓΕ Bk.: οὐδεὶς οὗτ' ἀνῆρ v. — οὗτ' ἐνδείαις ΓΕ. — 91 ἐπεθύμησαν ΓΕ Bk.: ἐπεχειρήσαν v. — πόνοις κακοῖς E. — 92 τῆς αὐτῶν] τῆς αὐτῆς E. — ἀποσπῶντας v. — ἐν πολιορκίᾳ v. — 93 δεξαίμεθα om. ἂν ΓΕ Bs². — ἄρξαντας Bk. — πάσχουσαν v. — εἰ μὴ τις v. — φροντίζοι v. — μόνου v. — πρόνοιαν ΓΕ Turr.: πρ. ἀπάντων τῶν τοιούτων v. — πεποικιμένων v. — πλοῦτον μέγαν v. — 94 ἐπιγενομένοις v. — 95 διέφθειραν ΓΕ. διέφθειραν οὕτως ὥστε v. — οἱ δὲ Λακ. . . δύναμιν εἰ παρέλ. v. — θάττον ἐκείνοις v. — οἶδεν] εἶδεν Γ Bs. — σαλευθῆναι v. — 96 ἐποιήσαντο v. — ἔχουσι v. — 97 ἀπέχοντο E. — συγκινδυν. τῷ ναυτικῷ v. — 98 συμβαλλομένων ΓΕ. — ἐφθισαν v. — ἐξέπεψαν v. — πρώτους μὲν v. — 99 ἤρκεσε v. — τυραννίδας v. — πολέμων καὶ στάσεων v. — 100 γῆν τῶν Κορινθ. v. — διώκησαν ΓΕ. — Φλιασίους scripsi cum E sicut 4, 126: Φλιασίους. — τὴν ἀργείαν E. — ἐνέβαλον v. — ἐπαύοντο v. — ἦταν ἐν A. ΓΕ Bs. — γενέσθαι v. — 101 τοῖς ἐπιγιγνομένοις Dd. Turr.: ἐπιγιγνομένοις ΓΕ, τοῖς ἐπὶ τῇ τελευτῇ γιγνομένοις v. — πολὺ ἂν τις πῶς οὐκ ἂν ἀληθέστερα v., ἀληθ. om. E. — ἐκτῶντο γὰρ ΓΕ Turr.: ἐκτῶντό τε A Cor. Bk., ἐκ τῶν

τότε Z v. — 102 τὴν κατὰ γῆν . . εὐταξίαν ΓΕ Bk.: τὴν ἡγεμονίαν γῆν εὐταξίαν A, ceteri τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν εὐταξίαν. — δυνάμεως ΓΕ Bk.: ἀρχῆς v. — ταύτης om. E. — γεγεννημένην . . ἐστερηθήσαν v. — ἐνέμενον v. — 103 ὑπολαμβάνοντες v. — 104 ἀρξάμενος v. — τοῖς . . διεφθαρμένοις v. — ὁμοίαις ΓΕ: ceteri codd. ὁμοίως. — 105 τὴν ἀρχὴν ταύτην ΓΕ Bk.: τὴν τοιαύτην ἀρχὴν v. — ἢ πῶς ΓΕ Bk.: πῶς δ' v. — τὴν οὕτω δεινὰ καὶ πολλὰ v. — 106 πλείους] πλείστους ΓΕ. — 107 προηγήμεθα v. — τῶν Ἑλλ. δεσπόται v. — 108 ἠγάγκασεν ΓΕ. — 108 τὴν ἐπὶ τῶν τριακοντα v. — 109 τοὺς ante πολλοὺς add. ΓΕ Bk. — ἀμφότερα καὶ ταῦτ' ΓΕ Bs. — ὠφελοῦντο v. — καρτεροὺς ΓΕ. Cf. 2, 45. — 110 οἱ τινες] εἰ τινες v. — λογισμὸς αὐτοῖς v. Priscian. XVIII, 199. — 111 δεινῶν ἢ ΓΕ Bk.: δεινῶν, τί v. — 112 μισεῖν δὲ τοὺτους ὑφ' ὧν v. — δὲ καὶ τοῖς φίλοις v. — καὶ μηδὲν ἤττον v. — 113 τετραρνηκότης v. — ὑπὸ γονέων v. — ὑπὸ παίδων v. — τοὺς ἄλλους θανατοῦσιν v. — ἕτερον ΓΕ Bk.: ἔργων v. — 114 πάντων αἰσχ. κ. ῥαθ. ΓΕ Bk.: ἅπαν αἰσχιστον v. — ἀγνοεῖτε αὐτῶν v. — ἐλάχιστον ΓΕ Bk.: ἔλαττον v. — τῶν ὁμοίων ΓΕ Bk.: ὁμοίως v. — 115 μέγιστον τῶν ἀγαθῶν ΓΕ Bk.: μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίαν v. — οὐτ' ἐν τοῖς . . οὐτ' ἐν ταῖς v. — μὲν τῶν Θηβαίων v. — νομίζετε . . ἔχειν Z v. Bs.: πονηρῶς ἔχειν νομ. ΓΕ Bk. — 116 πεῖθησθε v. — τὸ πόλη τούτω Bk.: τὰ πόλη τούτω ΓΕ, τὰ πόλεε ταῦτα v., τὸ πόλεε τούτω Bs. — ἐπειδὴ δ' Bs¹: ἐπεὶ δ' v. — 117 χώραν ἀρίστην ΓΕ Bk.: δύναμιν μεγίστην v. — ὑπαρχόντων v. — ἀργύρια E. — τῶν Ἑλλ. οἴκους v. — 118 πλέον τρισχιλ. Γ Turr.: πλέον ἢ τρισχ. v. — αὐτοῖς αἰεὶ πολεμ. v. — τὴν εἰρήνην v. — 119 ἰδιωτῶν ΓΕ Turr.: ἰδίων v. — βελτίστους ΓΕ: ceteri codd. βελτίους. — ἡμῶν v. Bs. — 120 πολὺ ΓΕ Bk.: καὶ πολὺ v. — τελευτήσας ΓΕ: ceteri codd. τελευτήσαι. — 121 οἰάπερ v.: ὅπερ ΓΕ Bs. — 122 ὁ v.: ἂ ΓΕ Turr. Cf. § 4. — ἐν post μόνον add. ΓΕ Bk. — 123 ἐν post ἐκείνων add. ΓΕ Bk. — φυγὰς καὶ τὰς Γ Bs.: φυγὰς τὰς E v. Verba καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τυρ. . . γενομένης del. K. — ὑπὸ τῶν τυράννων Γ Bs.: ἐπὶ τ. τυρ. v. (τετρακοσίων pro τυρ. Fuhr). — γεγεννημένης v. — 124 ὡς ἐφ' ΓΕ Bk.: ἐξ ὧν ἀφ' v. — οὗτοι ΓΕ Bk.: αὐτοὶ v. — 125 τὴν μὲν πόλιν ΓΕ Bk.: τὴν πόλιν v. — ὃν et τῶν ἄλλων ἄρχειν om. pr Γ. — χεῖρω v. — δὲ post τοὺτους om. v. — εὐδαιμονεστέρους ΓΕ Bs., εὐδαιμονεστάτους ci. Sauppe. — 126 χεῖρω v. — ἀνήγαγεν ΓΕ Turr. Cf. autem 5, 146. 15, 234 (Bait.). — 127 ζῆν ἠδέως μήτε v. — 128 προσταγμ.] πραγμάτων Γ Bs². — καὶ λειτουργιῶν καὶ τὰ περὶ τὰς εἰσφορὰς καὶ τ. ἀντ. v. — 129 τὴν ante ἡμέραν add. ΓΕ Bk. — ἡμας E. — ὀρῶντες ΓΕ Bk.: ὀρῶσι γὰρ v. — 131 δυναστεύουσιν ΓΕ Bs²: αὐτοὶ δυναστ. v. — ἐξ ὅτου τρόπου . . τὸν βίον v. — ὅπως καὶ τοὺς v. — 132 ab hac § usque ad

finem or. rursus conferenda est Antid. § 66. — τῶν παρόντων κακῶν v. — συναγωγῶν E¹. — 133 ἄν add. ΓΕ Bk. — ἐπαυροῦσθαίμεθα E²Θ². — ποιούμεθα E¹. — νομίζοντες Γ²: νομ. εἶναι v. hic, εἶναι νομ. Γ¹E Ant. Bk. — καλοῦς τε ἀγαθοῦς Γ²: om. τε Γ¹E v. Bk. — οὐδείς αὐτῶν οὐδέτ. E², οὐδ. τῶν αὐτῶν οὐδ. om. τούτων Θ². — ἐστίν om. Bk. — post πολιτείαν add. E²Θ² v. in Ant.: ἦν οὖν ἀσκήτε καὶ προσδέχησθε τοὺς χρηστοὺς ἀντὶ τῶν πονηρῶν, ὥσπερ τὸ παλαιόν (ᾧ. καὶ τὸ π. Θ²), βέλτιον (scr. βελτίοσιν) ἔξετε χρῆσθαι καὶ τοῖς δημαγωγοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πολιτευομένοις. — 134 δεύτερον ἦν v. hic. — ἦν ἐθελήσ. . . ἦττους] ita etiam E², sed Θ²A²: ἦν ἐπιχειρήτε τὰς συμμαχίας κτᾶσθαι μὴ πολέμοις μηδὲ πολιορκίαις, ἀλλ' εὐεργεσίαις· προσήκει γὰρ τὰς μὲν φιλίας ἐκ τούτων γίνεσθαι, τὰς δ' ἐχθρας ἐξ ὧν νῦν τυγχάνομεν πράττοντες. — ὁμοίως περ ΓΕ. — μὲν αὐτοὺς αὐτονόμους v. hic. — ἐνδιδῶμεν v. hic. — 135 τρίτον ΓΕ Ant. Turr.: τρίτον δ' v. hic. — ἡγήσθε] ποιήσθε E²A², ποιήσθε Θ². — καὶ τὰς δυναστείας καὶ τὰς ἡγεμ. Γ Ant. Turr.: καὶ τὰς ἡγεμ. καὶ σφᾶς αὐτοὺς (cf. 138) v. — ἐνδιδόασιν v. hic, παραδιδόασιν E²A². — 136 καὶ πρὸς τούτοις] καὶ τοιοῦτους Ant. — καὶ ταῖς om. Γ, ταῖς om. Bs. — τῷ μηδὲν] τοῦ μηδὲν Γ. — τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας Γ Ant. Bs. — 137 ὀκνήσουσιν] ὀμονοήσουσιν mg E²Θ² v. in Ant. — ἄξουσιν ΓΕ Bk.: ἔξουσιν v. hic et in Ant. — εἰδωσιν Γ, εἰδῶσιν Bs¹: ἰδωσιν v. — τὴν δύν. τὴν ἡμ. ἐφεδρεύουσαν Ant. praeter E². — τὴν δύν. τ. ἡ.] τὴν ἡμετέραν πόλιν v. hic. — ποιῶσιν Ant. et v. hic. — 138 ἀπέχ. τούτων τῶν v. hic. — ἱκετείας ΓΕ¹ Bk.: ἱκετηρίας ceteri hic, ἱκεσίας Ant. — 139 καὶ προθύμως om. v. hic. — γὰρ πόλις ΓΕ Ant. Bk.: γὰρ ἡ πόλις ceteri hic. — σώζειν βουλομένους Ant. — 140 τῆς τοιαύτης εὐνοίας om. ἡμῖν v. hic. — εἰσρηήσ. καὶ εἰς τὴν πόλιν v. hic. — 141 σωτήρας] σωτηρίας E². — λυμαιῶνας Γ. — τὴν δόξαν τῶν v. hic. — 142 τούτων ΓΕ Ant. Bk.: πάντων v. hic. — εἶπεροι βουλ. Γ, εἶπερ ἐβουλ. E². — τῇ πόλει om. v. hic. — καὶ δυναστείας Θ² v. in Ant. Bs¹. — ἀναλογιζομένους . . ἀπ' . . γενησομένας v. hic. — τὰς ἐν Λακ. βασιλείας ΓΕ Ant. Dd.: τὴν Λακεδαιμονίαν βασιλείαν v. — 143 τοσοῦτον δὲ μακαριώτατοι Prisc. XVIII, 296. — κατασχόντων Ant. praeter Θ (qui βία τυραννεύοντων). — 144 δ' ἐν τοῖς πράγμασιν ἡμῶν v. in Ant. Bs.: δ' ἐν τοῖς τοιοῦτοις πράγμασιν ἡμᾶς v. hic, δὲ τοῖς πρ. ἡμῶν ΓΕ Bk. — τῆς τοιαύτης τιμῆς v. hic. — αὐτοῖς αἰτίαν γενέσθαι v. hic. — 145 καλῶν ΓΕ Ant. Bk.: παντοδαπῶν v. hic. — τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν ΓΕΘ² Bk.: τῶν ἐμῶν ἐτῶν v. — τοιαῦτα λέγειν v. hic. — πολὺ βελτίω Antid. Bs.: πολλῶ βελτίω v.

Or. IX. Inscr. ΕΤΑΓΟΡΑΣ Γ: Εὐαγόρου ἐγκώμιον ἢ Εὐαγόρας v. — 3 εὐκλεῶς v. Stob. 51, 29: εὐκόλως Γ et re. γε Δ Bk. — αιρομένους Γ, αἰρομένους Stob. A. — καταλείψουσιν ΓΔ (Bk.): ceteri cod. καταλείψωσιν. — 4 δυνάμεις αὐτῶν v. — 5 ἄλλων ΓΔ (Bk.): ceteri cod. πολλῶν. — εὐλογηθήσονται v. — 6 ὑπερβάλλη pr Γ Bk.: ὑπερβάλληται re ΓΔ, ὑπερβάλλεται v. Fort. ὑπερβάλλη. — πρόσεστιν ἀγαθόν v., at Stob. 38, 42 cum Γ consentit. — ἥδιον εὐλογουμένων ἀκούειν v. — ἢ τούτων ΔΕ Turr.: ἢ τούτους Γ Bs., ἢ [τούτους] Bk., ἢ τι τούτων (add. ἀποδέχεσθαι post τυγχ.) Ζ v. (ἢ τοὺς ci. Cb.). — 7 τοὺς γε νοῦν v. — περὶ] καὶ περὶ Γ. — δικαιοτέρον v. ἴσμεν ΓΔ Bk.: ὁρῶμεν. — 9 τοῖς ἀνθρώποις τοὺς θεοὺς v. — αὐτοῖς ἐστὶ ποιῆσαι v. — 10 μόνον add. ΓΔ Bk. — αὐταῖς ταῖς ΓΔ Bk.: ταῖς γε. — 11 γροίη ΓΔ: καταμάθοι. — ἐστὶ τῶν λόγων v. — τοῦτο ΓΔ Bk.: οὗτοι. — εὐλογεῖν] εὐ λέγειν v. — 14 ὑπερέβαλεν v. — συγγενείας] εὐγενείας v. — 15 τυχόντες ὧν Γ Bk.: ἀπάντων τυχ. ὧν Δ, τυχόντες πάντων ὧν v. — ἐκείνόν τε ΓΖ Turr.: ἐκείνον ΔΕ, ἐκείνον μὲν v. Bk. — δόξης ὧν v. — ἐπειδὴ τε scripsi: ἐπειδὴ δὲ. — τιμὰς μεγίστας v. — 16 τῶν ἀριστείων ἔτυχε v. — ἔν τε] τε add. ΓΔ. — ἀθανάτη pr Γ Bk.: ceteri ἀθανάτω (Bs.). — 17 τούτων pr Γ. — ἐκατέρου pr Γ Bk.: ἐκατέρων Δ v. — ἐγεννήθη v. — ἐπρώτευσαν μόνον v. — ἐκατέρων pr Γ Bs.: ἐκατέρωθεν v. Bk. (παρ' ἐκατέρων γε Δ). — 19 οἰκισθείσης v. — βασιλεύοντος τότε καὶ δυν. μεγάλας v. — 20 κατασκευάσασθαι τὰ Ε et re Δ Turr.: κατασι. περὶ Γ et pr Δ (Bk., qui κατασι. [τὰ]), καταθέσθαι τὰ Ζ v. — 21 δὲ τῶν Ζ v. Bs.: δὲ καὶ τῶν ΓΔ Bk. — καὶ τῶν ἐγγ. . . ἐχόντων add. ΓΔ Bk. — μείζων v. — καταλιπεῖν v. — 22 ἂν τις μάρτυρας v. — ῥώμης ἅπαντας τοὺς ΓΔΕ. — θεασαμένους τοὺς addidi. — 23 ὥσπερ ἑτέροις τισὶν ΔΕ Turr.: ὥσπερ ἄλλοις τισὶν Aristides (vol. I p. 102, 8), ὥσπερ ἐν ἐτ. τισὶν Ζ v., ὡ. ἑτέροις Γ Bk. — εἰς ὑπερβολὴν ΓΔ Bk.: πρὸς ὃ. v. — 24 μὲν post ὁπότε om. pr Γ. — εἰ καὶ ΓΔ Bk.: καὶ εἶ v. — 25 ἔπραξεν — § 38 ἀρετὴν] haec in recentiore folio habet Δ. — 26 Εὐαγόραν διεφ. v. — ποιήσεις Δ v. — 27 φυγεῖν v. — 28 αὐτοῦ χειροῦς Γ Bk.: τοὺς αὐτοῦ χ. Δ v. — ταύτην τὴν ἀφορμὴν Δ v. — οἱ πλεῖστοι λέγουσι Δ v. — 29 ἂν τις τὴν om. καὶ v. — μέλλοντος Γ Bs.: μέλλων τε v. — πρᾶξιν Δ v. Bs.: πόλιν Γ Bk. — συνακολουθήσαντες Δ v. — ὥσπερ ἢ Γ Bk.: ὥσπερ εἰ Δ v. — 30 ἐχυρὸν E Ald. Bs. (coll. 6, 74): ὄχυρὸν. — ἐν ἀσφαλείᾳ Γ Bk.: ἐπ' ἀ. Δ v. (ἐν ἀσφαλεῖ Cb.). — προσέβαλλε(v) Γ Bs.: προσέβαλε. — 31 γιγνομένους Γ Bk.: συμβαίνοντας Δ v. Cf. 4, 97. — τοὺς ante τῶν add. ΓΔ Bk. — εἶχον Γ Bk.: ἦγον Δ v. — 32 τοὺς ἐχθροὺς ex conii. Saupprii uncis incl. Bs. (καὶ μετ' ὄλ. . . ἄπ. τ. ἐ. del. K.). — ἐλείν EZ Bs.: ἐλῶν (ΓΔ) Bk. — καὶ τοὺς τ' ΓΔ Bs.: καὶ τοὺς

(ἐλὼν τὸ β. τοὺς τ' K.). — 33 καταλίπομι Δ v. Cob.: καταλείπομι Γ Bk. — τῶν πεπραγμένων pr Γ: τῶν ἐκείνη πεπραγμένων. — 34 παραβάλομεν v. — καιροῖς ἀρμόσειεν Γ Bk.: ἀκονοῦσιν ἀρμόσειεν v. — ἐξετῶμεν Γ Bk.: ἔξομεν v. — 35 κτησάμενος ὁσίως ὥσπερ Δ v. — 36 προγεγενημένων Δ v. — τοὺς ante κινδύνους add. Γ Bk. — περιγεγενημένοι Γ E Bs. — 37 ἐπὶ τάδε Γ Bk.: ἔπειτα Δ v. — Μήδων Γ (sed correctae ultima) Δ v. Turr.: Μήδους Bk. — καὶ πλεῖστοι Γ Bk.: ὄν καὶ πλ. Δ, οἱ πλ. v. — 38 στρατηγίας re Γ et E Turr.: στρατήας Γ pr., στρατείας v. Bk. — πέπρακται ἅπαντα Δ v. — τὸν ante τῆς add. Γ Bk. — τὴν ante ἐκατέρων add. Γ Δ Bk. — 39 μάλιστ' ἂν τις v. — εἰ μὴ σφόδρα v. — λεγομένοις Γ Bk.: λεγ. νῦν Δ, νῦν λεγ. v. — ἐτυράννησεν v. — 40 προσῆκον ἦν v. — ἢ ποιητῆς Lange Dobr. (coll. 5, 109. 144): ῥήτωρ ἢ ποι. Γ Δ Bk., ἢ ῥήτωρ ἢ π. v. — 41 ὑπερβαλλόμενος EZ v.: ὑπερβαλλόμενος Γ Δ Bk. — γενόμενος Γ Δ Bk.: γεγινώς. — τοῦ χρόνου Γ Δ Bk.: χρόνον v. — ὁμοίως ci. Turr.: ὁμοίως καλῶς Δ E, καλῶς (cum anaphora non sane Isocratea) Γ v. Bk. — τῆς μὲν ψυχῆς ἕνεκα τῶν ἄλλων v. — ταύτης add. Γ Δ Bk. — 42 εἶχεν] „εἶχειν habere videtur Γ“ Bk. — num τῶν παρόντων? — καὶ καρτερίαις Δ E cum re Γ Turr.: καὶ ταῖς κ. Z v., om. haec verba pr Γ Bs. (uncis incl. Bk.). — παρέλειπεν Cor.: παρέλιπεν. — φθάνειν] φθονεῖν Δ et corr. Γ. — ἐτίμα τοὺς πολίτας Γ Δ (Cor.): ceteri codd. ἐπετίμα τοῖς πολίταις. — 43 ἐν ταῖς τοιαύταις v. — ἀφικνουμένους v. Stob. 48, 48. — ἄλλους Γ Bk.: ἀρχομένους Δ v. Stob. — ἔξαμαρτάνοντας Δ v. Stob. — 44 περιγιγνόμενος Γ (Stob. 48, 50 Cor.): ceteri codd. περιγεγνόμενος. — μετώπου συναγ. Cob. — ἔργοις . . λόγοις Γ Δ Bk.: λόγοις . . ὄρκοις v. (λόγοις . . τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς Stob.). — 45 γιγνομένοις pr Γ (Stob. 48, 54, Arist. Rhet. I c. 9): γιγνομ. ἀγαθοῖς re Γ cum Δ v. — φύσιν τῶν ἄλλων v. (om. τὴν φύσιν Stob. 48, 53). — μικρᾶς Γ Δ. — 46 ὅλως δὲ v. — παραλιπῶν v. — δεῖ τοῖς βασι. Γ Δ Bk.: τ. βασι. πρέπει v. Stob. 48, 57. — τῆς post ἐκάστης add. Γ Bk. — ἐκλεγόμενος v. Stob. — ὅλης add. Γ Δ Bk. (om. etiam Stob.). — τοὺς ante κινδ. add. Γ Δ Stob. Bk. — τυραννικός v. Stob. Bs.: μεγαλόφρων Γ Δ Bk. — 47 Φοινίκων Ald. Bs.: τῶν Φοινίκων. — post χρωμένην add. Δ et re. mg Γ: διὰ τὸ μὴ ἐμπορεύεσθαι τινὰς παρ' αὐτῶν διὰ τὴν ὁμότητα αὐτῶν. εἰ δὲ τις οὖν εἴποι καὶ. — λιμένας Δ v. — παρασκευαῖς v. — πόλεων post Ἑλλ. add. v. — φοβεῖσθαι πολλοὺς v. — 49 τὸν τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα Γ Δ Bk.: τὸν περιέχοντα τόπον. — τὴν νῆσον del. Orelli Hi. coll. 5, 54. 15, 107. — μὲν γε Γ Δ Bk.: μὲν γὰρ. — οἳ τινες ἂν ὁμότατα Δ v. — 50 εἶναι μάλιστα Γ Δ Bk.: μᾶλλον εἶναι v. — καὶ τῶν περὶ τὴν ἄλλην Δ v. Bs.: τῶν om. Γ Bk. — 51 κουφοτέρων Γ Bk.: κοινοτέρων Δ v. (Cf. 10, 36. 7, 70).

Ἀν κούφοτέραν καὶ κοινοτέραν? — εἶναι καὶ νομιμοτέραν ν. —
 52 δυστυχήσας Bs. ex Arist. Rh. II, 23 coll. 5, 62: δυστυχήσας
 τῆς πόλεως Γ, δυστυχησάσης τῆς πόλεως cett. Bk. — παρ' ἐκεί-
 νου ν. — καὶ πολλὰ ΓΔ Bk.: πολλὰ δὲ. — τούτων βεβουλεῦ-
 σθαι ν. — 53 ἔφθησαν ν. — ἔσχον Δ ν. — 54 ἀπαλλάξουσιν
 Γ: cett. cod. ἀπαλλάξωσι: — ταχὺ Δ ν. — 55 πράγμασιν Γ
 Bk.: παροῦσιν Δ ν. — τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακ. ποιῆσθαι ν.
 Verbis τὸν πρὸς Λ. facile caruerim. — στρατόπεδον καταστή-
 σαιτο ν. Bs.: καταστ. στρ. (ΓΔ) Bk. — μόνην Δ ν. — 56 τε
 ante παλαιᾶς om. pr Γ. — ἀπέλαβε ν. — τοῦτό τε scripsi:
 τοῦτο pr Γ Bs., αὐτόν τε ν. Bk. — παρέχοντος et παρασκευά-
 ζοντος Δ. — 57 οὐπερ] ἤπερ mg Γ. — 58 μέγιστον δὲ ΓΔ Bk.:
 καὶ τούτου μέγιστον ν. — 59 τῆς δόξης καὶ ΓΔ Bk.: τὰς δόξας
 ν. — 60 τάλαντα πεντακισχίλια καὶ μύρια ΓΔ Bk.: πεντακισμύ-
 ρια τάλαντα ν. τρισχίλια rc. γρ Δ. — 61 ἕαντοῦ μόνην πό-
 λιν ν. — 62 Πρωταγόραν Δ ν. — τῶν Περσῶν ν. — τὰς ante
 αὐτῶν om. pr Γ. — 64 χρόνον ΓΔ Bk.: καιρὸν ν. — αὐτὸν
 post κύριον add. ΓΔ Bk. — δεινότετον ΓΔ Bk.: θαναμαστότα-
 τον. — ἦν om. pr Γ. — τυραννεύοντος ν. — 65 μεθ' ἀπάσης
 τῆς ΓΔ Bk.: μετὰ πάσης ν. — μείζω ἂν ν. — 66 γὰρ ἂν εὐ-
 ρήσομεν ν. — μύθους νῦν ἀφέντες ν. — σκοποῦμεν ΓΔ: cett.
 cod. σκοπῶμεν. — ὅς om. Γ, quod malit Sauppe; ὡς E et rc
 Δ. Cf. 71. — ἀπεληλ. ἅπαν ν. (ἅπαν del. Dobr.). — 67 γενέ-
 σθαι ν. — 68 αὐτονομίαν ἔσχον ν. — ὡς αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν
 παραδόντας ν. — 69 ἐξ ὧν ΓΔ Bk.: δι' ὧν. — ἂν post
 ἀπορίαν om. ΓΔ. ἂν ἀπορίαν mal. Strange J. J. Suppl. III
 610. — ἀεὶ γάρ μοι Γ Bk.: τοῦτο γάρ μοι ἀεὶ rc Δ, τοῦτο
 γάρ μοι ν. — διάνοιαν ΔE mg Γ Bs.: γνώμην Γ ν. Bk. Cf.
 1, 34. — 70 γεγεννημένων pr Γ. — χρόνον ΓΔ Bk.: βίον. —
 τοὺς post καὶ add. ΓΔ Bk. — εὐρήσομεν ἡμῖν (ἡμῖν Γ) ταῖς ΓE.
 — ἀλλὰ καὶ μακ. ἐξ ἀρχ. ὧν διετ. ΓΔ Bk.: ἐξ ἀρχ. ὧν διετ.
 ἀλλὰ καὶ μ. ν. — μακαριστότατος Δ ν. Bs.: μακαριώτατος Γ
 Bk. — 71 τῶν ἄλλων καὶ τῇ γνώμῃ ν. — τὸν βίον διέτελεσε
 Δ ν Bs.: διετέλ. τ. β. Γ Bk. — νοσημάτων ν. — 72 γεγονό-
 των] γενομένων Δ ν. — οὐδὲν Γ Bs.: οὐδένα. — τινος] τινας
 Γ. — προγεγεννημένων Δ ν. Turr.: γεγεννημένων Γ Bk. Cf. § 70.
 — δαίμων θνητός pr Γ Bk.: δ. ἀλλ' οὐ θνητός Δ ν. — τὴν
 post περὶ om. Δ pr. — ῥηθῆναι φύσιν ν. — 73 ὅσον ἦν κατὰ ν.
 — ἡγοῦμαι μὲν καλὰ μὲν c. Ald. Bs. (ἡγ. μὲν εἶναι καλὰ μν.
 Stob. Flor. 81, 10). — 74 γνώμῃ Γ Bk.: μνήμῃ Δ ν. — μόνοις
 ΓΔ Bk.: μόνον. — ἐξενεχθῆναι codd.; ἐξ. θ' ci. K., ἐξενεχθέν-
 τας Jacob, ἐξεν. del. Bs. — 75 καὶ τοῖς γεγραμμ. ν.: om. τοῖς
 ΓΔ Bk. Cf. § 50. — φύσιν] ῥώμην mg ΓΔ. — τοὺς ἀλλήλων]
 τοὺς ἄλλων Schn. ex conii. Augeri et Coraïs. — ἐνούσας ἐν
 τούτων ῥάδιον ν. — μιμῆσθαι Γ ν. Bk.: τεκμῆρεσθαι mg Γ
 (idem habuisse videtur Δ), τεκμαίρεσθαι Bs. (μιμ. frigere

censens ἐμαύττεσθαι s. ἀπομαύττεσθαι ci. Dobr.). — 76 τοῦτον τὸν λόγον v. — ταύτην παράκλ. Δ Bk. (et ex ci. Cor.): ταύτην τὴν π. Γ v. Bs. — 77 ζηλοῦντες ἐκ τούτων τοὺς v. — 78 λέληθεν v. — φιλοπονεῖν ἐπεχειρήσας v. — 79 ἀμιλλωμένοις Γ Bk.: ἀγωνιζομένοις Δ v. — 80 ἔργον ΓΔ Bk.: ἔστι v. — καὶ λέγειν v.: λέγειν ΓΔ Bk. Cf. 8, 145. — λοιπὸν ΓΔ Bk.: ἄλλον. — καὶ μεγίστων add. ΓΔ Bk. — 81 ὧν αὐτὸς] αὐτὸς ὧν v. — ἀπὸ Διὸς v.: ἐκ Διὸς ΓΔ Bk. Est Isocratis variare praepositiones; cf. praeterea 5, 76, 115, 127; 6, 8; 10, 43. — μὴ πολὺ ΓΔ Bk.: εἰ μὴ πολὺ v. — subscribit Γ: εὐαγόρας: ἑλικώνιος ἄμα τῷ ἑταίρῳ εὐσταθίῳ.

Or. X. Inscr. EΛENH Bs. ex Arist. (Rhet. III, 14), Harpocrate (s. v. Θεράπναι et Ὀμηρίδαι), rhetoribus (Walz. II, 45, 446. VII, 1032): Ἐλένης ἐγκώμιον codd. — § 1 εἰς — 2 συγγραμμ.] „haec codicis Γ primam faciunt paginam suntque lectu difficillima. codicis Δ recentius est folium primum 1 εἰς — 13 ἐφικέσθαι καὶ“ Bk. — δύο Δ Turr.: δὴ E pr., δύο v. — κατὰ πάντων Δ v. — v. ἄλλοι — δυναμένας del. Usener. — 2 γεγεννημένην Δ v. — τῇ ante καινότητι add. Γ Bk. — αὐτῶν] αὐτούς Δ v. — οὕτως ὄψιμ. ἔστιν Δ v. — καὶ τὰ τοιαῦτα Δ Bs. — τούτων ἔτι πραγμ. Δ v. — 3 καὶ πάλιν ἀδύνατα om. pr Γ. — 4 ἀποδειξάντων Δ v. — τόπον] τρόπον Γ. — τερθρείας ΓΔ Bk. (Cor.): ceteri codd. τερθορίας vel τερταρείας. — 5 τὴν ante τούτων om. E. — μᾶλλον add. Γ Bk. — καὶ τοῖς . . ὄψ. del. Fuhr. — 6 φιλοσοφία Γ Bk.: φιλονεικία Δ v. — πῶ add. Γ Bk. — 7 τὰς post καὶ add. Γ Bk. — ἰδίους add. Γ Bk. — 8 ζηλώτερος Γ. — ἢ τῶν ἄλλων Bs.: ἢ ὁ τῶν ἄ. v. (ἦ) . . ἀνθρώπων del. K.). — περὶ τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν Δ v. — 9 ἀπόδειξιν Δ v. — ἄλλων Ἑλλήνων ἀλλ' Δ v. — 12 ἀρετῇ τι λέγειν Δ v. — 13 μικρὰ del. ci. Cor. — ἂ ΓΔ Bk.: ὁ. — 14 εὐλογεῖν ci. Bk. (Cf. Euag. 11). — μὲν post φησί add. Δ Bk. — 15 ἔργων om. pr Γ; ἀνθρώπων potius intellegendum esse ex proximis apparet. — τῆς αὐτῆς Γ Bk.: αὐτῆς. — 16 τὴν ἀρχὴν v. corr. Δ Bk.: τοιαύτην Γ Bs. — γεννηθ. ὑπὸ Διὸς v. — ταύτης τῆς γυναικὸς v. — δέδωκεν ΓΔE Doxopater Walz. II, 446. — post ἄλλων add. ἀπάντων v. — 17 λαμπρότητας καὶ τὰς ἐπιφανείας v. — βουλόμενος ΔE Bs.: καὶ βουλόμενος. — 18 οὕπω] οὕτω Bk. — ἦδη Γ Bk.: εἶδει. — ὁ ante κρατεῖν add. Γ Bk. — 19 ἀνέμενον v. — Καστορός τε καὶ Δ. — κατέθετο ΓΔ Bk.: ἐκόμισε v. EZ (Lucian. Charid. c. 16). — 20 παρακαλοῦντος Γ Bs.: παρ. αὐτόν. — εἰς ante Ἰδίου add. ΓΔ. — προσταττομένων v. — 21 οὐδ' ἐνός Bs.: οὐδενοῦ ΓΔ, οὐθ' ἐνός Δ, cett. codd. οὐθενοῦ. — 22 πρόπειν add. ΓΔ Bk. — 23 περὶ Θησείας

τοῦτ' εἰπεῖν ἔχω v. — ἐφάμιλλον v. — παραπλησίους ΓΔ Bk.
 (Cor.): cett. cod. παραπλησίως. — γὰρ γεγον. ΓΔ Bk.: δὲ γεγ.
 v. — τοῦ ante τῶν add. ΓΔ Bk. — 24 τῆς ante Ἐρυνθ. add.
 ΓΔ Bk. — ἄγειν ΓΔ. — τὰ ante τῶν add. ΓΔ Bk. — πόνους
 ἄλλους v. — ὠφελεῖν v. — 25 προήρητο v. — ἤμελλεν] ἠλπίζεν
 Δ et mg Γ. — γενήσεσθαι ΓΔ Bk.: νομισθήσεσθαι. — πολ-
 λῆς ΓΔ Bk.: μεγάλης v. — τοὺς οἰκούντας ΓΔ Bk.: πάντας
 τ. οἰκ. v. — 26 στρατευσάμενος Γ Bs.: καὶ στρατ. — οἱ καὶ
 τάχει Δ v. Bs.: οἱ τάχει Bk. Γ. — καὶ τόλμη om. Γ (propter
 ὁμοιοτέλετον) Bs. — χρόνω post ὕστερον add. ΓΔ Bk., omisit
 Bs. (coll. 8, 34) propter χρόνους quod sequitur. — 27 γενόμε-
 νον] εμενον Γ, deleta antea littera una. — πάνδημον v. —
 ἄρχων Γ Bk.: ἀσχερῶς Δ, ἀσχερῶς ἄρχων v. — 28 σωματίων
 τοιούτων v. — δυσάπαράλλάκτου Γ. — 29 τὴν Σκείρωνος v.
 — 31 μάχαις αἷς scripsi: μάχαις ἐν αἷς v. — τὴν Καδμεῖαν v.
 — καὶ τὴν σωφροσύνην v. Bs.: om. τὴν ΓΔ Bk. (καὶ τ. σωφρ.
 del. K.). — 32 ἄρχειν ζητοῦντας v. Bs.: ζητοῦντας ἄρχειν ΓΔ
 Bk. — μὲν τῶν πολιτῶν ΓΔ Bk.: μὲν τῆς πόλεως Z v. —
 ἐπιστρατενομένους Z v. Bs.: πολεμίους ΓΔ Bk. — μετ' ἄλλων
 δέ τινων v. — 33 ἀποκτινύντας v. — 34 αἰεὶ om. Γ Bk.,
 reduxit Bs. — ἀπέδειξεν Δ v. — 35 πολιτενομένων v. — τῆς
 ἀρετῆς ΓΔ Bk.: τὴν ἀρχὴν v., τῆς ἀρχῆς Bs. — 36 τοσοῦτον
 δ' Bk.: τοσοῦτου ΓΔΕ („Γ quidem ante deletam litteram unam,
 quam putavi esse δ'“ Bk.), τοσοῦτον non addita particula Z v.
 — 37 ἐπεισάκτω v. — 38 περὶ τὸν αὐτὸν τόπον δι' ἑποχ. v.
 — 39 αὐθις ex conii. Saupprii Bs. (coll. Luc. Charid. c. 17):
 αὐτῆς. — μνηστεύσασθαι v. — ἅπαντες om. pr Γ. — δυναστ.
 ἐν ταῖς πόλεσι τὴν Δ v. — ἦλθον ὡς ἐκείνην v. — 40 συνοι-
 κεῖν v. — ἅπασιν ἀνθρώποις ἕσομ. v. — ταύτην τὴν ἐπικου-
 ρίαν v. — 41 ἧς ἔσχον] ἦν ἔ. Δ v. — καὶ γενομένης v. —
 θεαῖς v. — βασιλείαν τῆς Ἀσίας v. — τοῖς ante πολ. add. ΓΔ
 Bk. — 42 τὴν Ἑλένης ΓΔ Bk.: τῆς Ἑλ. v. — καὶ ante τοῦτο
 add. ΓΔ Bk. — 43 γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδ. Δ v. Malim
 κληθῆναι om. γενέσθαι καὶ, cf. § 16. — παραγενήσεσθαι v. —
 κάλλιον κτῆμα v. — μὴ μόνον . . ἀλλὰ καὶ ΓΔ Bk.: καὶ . .
 καὶ v. — 44 ταχέως] εὐχερῶς re. γρ Δ. — 45 σκοποῦντων v.
 — 46 καταγελαστότατον v. — δήπου ΓΔ Bk.: δή v. — ἔριν
 ΓΔ Bk.: φιλονεικίαν v. — κριτὴν ἐκλέξ. v. — ὄσσην περ
 scripsi: ὄσσην περὶ Γ v. Bk., ὄσσην περ ΔΕ. Cf. 5, 127; 6, 62.
 92; 7, 62. — 47 τῆς ante τῶν add. ΓΔ Bk. — τὸν ante πολὺ
 om. pr Δ. — 48 ἦν ΔΔ Bk. (Cor.): εἶη Γ v. — τοὺς θεοὺς . .
 φιλονεικοῦντας Γ Bs. (coll. § 41): τὰς θεὰς . . φιλονεικούσας.
 — 49 περὶ μὲν v.: ὑπὲρ μὲν ΓΔΕ Bs. Cf. ad 9, 81. — ἦγα-
 γον v. — τηλικούτων] τοσοῦτον v. — 50 τὰς πόλεις Bs. —
 αὐτὴν τοῖς Ἑλλήσιν v. — ἀπελθεῖν ΓΔ Bs.: ἐπανελθεῖν. — 51
 φιλονεικοῦντες cum Γ: φιλονεικοῦντες. — τὴν χώραν εὐδα-

μονεστέραν v. — 52 προειδώς] praepos. a correctore habet Γ, fuisse videtur δειδώς. — Ἡὼς] Ἡρα Δ et corr. Γ, qui quid pr. habuerit non liquet. — συνεξέπεμψαν v. Hertlein: συνέπεμψαν (ΓΔ) Bk. — 53 διενότηθησαν ΓΔ Bk.: ἔγνωσαν. — παράταξιν et Γίγαντας ΓΔ Bk.: τὴν παρ. et τοὺς Γ. v. — 54 μετέσχηκεν v. — διαγνῶναι v. — μὴ add. Γ Bk., in Δ erasum aliquid ante μετεχόντων (Luc. Charid. c. 26 om. μὴ et ἡ τούτων ἕκαστον, quem secutus Lange ἢ τ. ἕκ. uncis inclusit). — ἀλλὰ καὶ πάντα Δ. — τῆς ἰδέας ταύτης v. — ὅτι ΓΔ Bk.: διότι. — 55 βουλευσασθαι v. — 56 τὴν post ἐκάστην add. ΓΔ Bk. — προσάγωνται v. — 57 παραγγέλλουσιν Hirschig (ἐπαγγ. etiam Lucian. l. c. 23). — ὑπ' add. ΓΔ Bk. (et e Luc. Lange). — νομίζομεν εἶναι v. — 58 καὶ αὐτῶν κεκτημένων τὸ κ. v. — ἐξαμαρτάνοντας v. — ὁμοίως add. ΓΔ Bk. — ποιήσαντας ΓΔ Bk.: δράσαντας v. — 59 γιγνόμενος] γενόμενος v. — τὰς φύσεις τὰς τοιαύτας v. — 60 τῶν εἰρημένων pr Γ Bs.: τ. εἰρ. τεκμήριον. — 61 εὐσεβῶς αὐτοὺς Δ v. — κατακαλέσονται mg E Fuhr: ἐπικαλέσονται (ΔΕ) v. Bk., κάτω κατακαλέσονται ΓBs. — 62 Μενελάω τσαύτην v. — θεὸν ἀντὶ v. Bs.: θεὸν αὐτὸν ἀντὶ ΓΔ Bk. — 63 τὴν Σπαρτιατῶν ΓΔ Bk.: τῶν Σπ. v. — ἁγίους καὶ πατρίους v. — ἐπιτελοῦσιν Δ v. — 64 ἐπεδείξατο Δ v. — ἀπεστερημένος Δ v. — 65 τῆς νυκτὸς ΓΔ Bk.: νυκτὸς v. — προστάξαι v. — τὸν τῶν ΓΔ Bk.: τῶν v. — μὲν τι καὶ v.: μὲν Γ, μὲν τι Δ Bk. — 66 λαμβάνειν v. — 67 καὶ χωρὶς v. — γὰρ καὶ τοὺς v. — διὰ ταύτην v. — κατὰ τῆς Ἀσίας Δ v. — 68 ἡξίου ἀρχεῖν v. — δὲ ὁ Σιδώνιος Δ v. — μετ' ἐκεῖνον δὲ v. — 69 ἐπεξεργάζεσθαι Δ v. — πολλοῖς καὶ καλοῖς καὶ καινοῖς v. — subscribit Γ ἑλένης ἐγκώμιον. ἐλικώνιος.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Hac parte (I.) continentur:

Orat. I. *ad Demonicum*. (p. 1—13.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἐγραψε πολλοὺς λόγους, ὧν εἰσὶν αἱ παραινέσεις, εἰ καὶ
τινες ἠβουλήθησαν αὐτὰς εἰπεῖν μὴ εἶναι αὐτοῦ διὰ τὸ ἀσθενὲς
τῆς φράσεως, ἅς πρῶτον εἰκότως ἀναγινώσκωμεν, οὐχ ὡς βελτίο-
νας οὐσας τῶν ἄλλων λόγων· καὶ γὰρ καὶ ὁ πανηγυρικὸς αὐτῶν
προέχει καὶ ἄλλοι πολλοί· ἀλλ' ὅτι περὶ ἡθῶν διαλαμβάνουσιν.
ἀναγκαῖον δὲ τὰ ἡθῆ πρό τῶν λόγων κοσμηῆσαι, ὥσπερ ὁ γεωργὸς
ὀφείλει πρό τῶν σπερμάτων καὶ ἧς μέλλει καταβάλλειν φυτείας
ἐκκόπτειν ἀπὸ τῶν χωρίων τὰ λυμαινόμενα τούτοις, οἷον ἄγρωστιν
καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια· δι' ὃ, ὡς καὶ πρὸς παῖδας ταῦτα
γράφω, ἠναγκάσθη ταπεινότερα χρῆσασθαι τῇ φράσει· ὥστε
αὐτοῦ ἂν εἴησαν καὶ αἱ παραινέσεις. ἄξιον δὲ ζητῆσαι, διὰ
ποίαν αἰτίαν οὕτως αὐτὰς ἀναγινώσκωμεν κατὰ τάξιν, πρῶτον
τὴν πρὸς Δημόνικον, ἔπειτα τὴν πρὸς Νικοκλέα, καὶ μὴ ἀδια-
φόρος, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ λόγοις. λέγωμεν, ὅτι Ἰσο-
κράτης βουλόμενος κοινωφελὲς γενέσθαι, φορτικὸν δὲ ἠγούμενος
τὸ πρὸς πάντας γράφειν τὰς συμβουλὰς, ἠθέληεν ὡς πρὸς τούτους
γράφειν. τὸ δὲ ἀληθὲς πᾶσι παραινεῖ διὰ τῶν τριῶν παραι-
νέσεων, ὥσπερ καὶ ὁ Ἡσίοδος, ὡς πρὸς τὸν ἀδελφὸν λέγων,
ἐργάζετο νῆπιε Πέρση, πᾶσι παραινεῖ. οὕτω καὶ ὁ Ἰσοκράτης.
τάττει οὖν πρῶτον τὸν πρὸς Δημόνικον, ὡς πρὸς ἰδιώτης πρῶτον
διαλεγόμενος, εἶτα βασιλεύειν διδάσκων ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα·
πρῶτον γὰρ τις ἰδιώτης γενόμενος ὕστερον ἔρχεται ἐπὶ τὴν
βασιλείαν. εἶτα λέγει ἐν τῷ πρὸς Νικοκλέα ἢ συμμαχικῶ, πῶς
δεῖ καὶ τὸν ἰδιώτην βασιλεύεσθαι. — Ἀνάγονται δὲ αἱ παραινέσεις
ὑπὸ τὸ συμβουλευτικὸν εἶδος, κέκληνται δὲ παραινέσεις παρὰ
τὸν αἶνον, ὃ ἐστὶ τὴν συμβουλήν, ὡς καὶ Ἡσίοδος· νῦν δ' αἶνον
βασιλεῦσι· στάσιν δὲ οὐκ ἐπιδέχονται· οὐ γὰρ ἔχουσι τὸν
ἀντιλέγοντα. καιρὸς μὲν ἤδη, ὡς εἶπομεν, ἐπ' αὐτὰς λοιπὸν
χωρεῖν τῶν λόγων τὰς ἐξηγήσεις. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναγκαῖον πρό
αὐτῶν τῶν ἐξηγήσεων προηγεῖσθαι τὰς ὑποθέσεις καὶ τοὺς
σκοποὺς τῶν λόγων, δευτέρον πρῶτον τοῦ λόγου τὴν ὑπόθεσιν.
Ἰππὸνικὸς τις, ὡς ἔχει ὁ πολὺς λόγος, Κύπριος μὲν ἦν τῷ γένει,
Ἰσοκράτους δὲ φίλος τοῦ σοφιστοῦ· οὕτως τελευτήσας κατέλειπε
παῖδα, ὀνόματι Δημόνικον. τοῦτον Ἰσοκράτης ὀρῶν παῖδα ὄντα
καὶ πολλῆς ἐπιμελείας λόγων δεόμενον, γράφει αὐτῷ ὑποθήκας.

ὅπως δεῖ ζῆν αὐτὸν διδάξαι βουλόμενος, ὥσπερ ἦν εἶχε πρὸς τὸν πατέρα εὐνοίαν παραπέμψαι καὶ μέχρι τοῦ παιδός, ὡς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τοῦ λόγου προοιμιάζεται. συμβουλεύει οὖν αὐτῷ, γράψας δι' ἐπιστολῆς· οὐ γὰρ ἐξόνατο καταλείψαι τὰς Ἀθήνας διὰ τοὺς μαθητάς. τινὲς δὲ ἐπιχειροῦσι λέγειν τὸν λόγον, ἐπιστολῇ πρὸς Δημόνικον. καὶ ἡ μὲν φαινομένη ὑπόθεσις αὕτη. εἰρήκαμεν δὲ ἐν τοῖς ἄνω, ὡς ὅτι κοινωφελεῖς αὐτοῦ βούλεται ποιήσασθαι τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλεύσαι, πῶς δεῖ ζῆν τὸν ἰδιώτην, καὶ τοῦτο ποιεῖ ἐνταῦθα διὰ τοῦ Δημονίκου, καὶ τὸ πῶς δεῖ βασιλεύειν προβαλλόμενος τὸν Νικοκλέα. φεύγων δὲ τὸ φορτικὸν οὐ φανερώς ἐπιφέρει τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις τὸν ἰδιὸν σκοπὸν. ἀρχεται δὲ ἀπὸ θεῶν, εἶτα εἰς γονεάς μεταβαίνει, εἶτα φίλους καὶ οἶκον καὶ πατρίδα, τὴν τε δίαίταν καὶ τὴν περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν περὶ ψυχὴν. ζωρητέον οὖν λοιπὸν καὶ ἐπὶ τὸ προοίμιον, παρὰ τὸν οἶμον, ὃ ἐστὶν ὁδόν. Ἡσιόδος

μακρὸς τε καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτήν.

ὁδός δὲ τοῦ λόγου οἱ ἀγῶνες καὶ αἱ πράξεις.

Orat. II. ad Nicoclem. (p. 13—25.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ
ΑΝΩΝΥΜΟΤ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Ἦδη φθάσαντες εἰρήκαμεν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οὕτως ἀναγινώσκομεν· ἡ δὲ φαινομένη ὑπόθεσις αὕτη. Νικοκλῆς υἱὸς μὲν ὦν Εὐαγόρου, κατάγων δὲ τὸ γένος ἀπὸ Τεύκρου καὶ Τελαμῶνος, ὡς σὺν θεῷ μαθησόμεθα ἐν αὐτῷ τῷ Εὐαγόρᾳ, ἐβασίλευσε Σαλαμῖνος, μιᾶς πόλεως ἐν Κύπρῳ τῆς νῦν Κωνσταντίνου καλουμένης καὶ μητροπόλεως οὔσης τῆς Κύπρου. πρὸς τοῦτον γράφει· πάλιν ὁ Ἰσοκράτης παραινέσεις, πῶς δεῖ βασιλεύειν ὀρθῶς. Ἐρμιππος δὲ φησὶν ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰσοκράτους, παρατιθέμενος Εὐανδρόν τινα κατὰ τῶν σοφιστῶν εἰρηκότα, ὡς ὅτι λαβὼν εἴκοσι τάλαντα παρὰ τοῦ Νικοκλέους αὐτὸς ὁ Ἰσοκράτης, ἔπεμψεν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, τελευτήσαντος τοῦ Εὐαγόρου, ὥσπερ καὶ τούτῳ βουλόμενος χρήσιμος γενέσθαι μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν.

Orat. III. Nicocles. (p. 26—41.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ Εἰς τὸν ΝΙΚΟΚΛΕΑ Ἡ ΣΤΜΜΑΧΙΚΟΝ
ΑΝΩΝΥΜΟΤ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΤ.

Οὗτος ὁ λόγος οὔτε περὶ τῶν αὐτῶν ἐστὶν οὔτε μὴν παρὰ τοῦ αὐτοῦ λέγεται. ἐν γὰρ τῷ πρὸ αὐτοῦ λόγῳ διελέγετο, πῶς δεῖ βασιλεύειν, ὧδε δὲ πῶς δεῖ βασιλεύεσθαι τὸ ὑπήκοον. καὶ πάλιν ἐκεῖ παρὰ Ἰσοκράτους ἦν λεγόμενα πρὸς Νικοκλέα, ὧδε δὲ παρὰ τοῦ Νικοκλέους πρὸς τοὺς τῶν ὑπήκοων τιμιωτάτους, τοῦ Ἰσοκράτους αὐτῷ πέμψαντος τὸν λόγον. Εἰ δὲ τις εἶποι, διὰ τί γὰρ μὴ πρὸς τοὺς ὑπήκοους ἔπεμψε τὸν λόγον Ἰσοκράτης,

λέγομεν, ὅτι εἰκότως οὐ δι' ἑαυτοῦ ἀλλὰ διὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῖς συμβουλευεῖ, ἐπειδὴ πλήθει συμβουλευῶν ἀνάγκην εἶχε καὶ φόβον κερᾶσαι τῷ λόγῳ, ἵνα πάντως πεισθῇ τοῖς λεγομένοις τὸ πλῆθος. ἐπιγέγραπται δὲ Νικοκλῆς ἢ συμμαχικὸς, οὐχ ὅτι διὰ τοῦ συνδέσμου ἀναιροῦμεν τὸ ἔν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ δύο ἔν ἐστιν, ὡσπερ καὶ οὗτος· Φαίδων ἢ περὶ ψυχῆς. καὶ λέγεται οὗτος ὁ σύνδεσμος διαξεντικὸς, ὁ καὶ τὸ πρότερον πρᾶγμα διαβεβαιούμενος. καὶ γὰρ καὶ ὁ λόγος ὑπὸ Νικοκλέους λέγεται καὶ πρὸς τοὺς ξυμμαχοὺς καὶ ὑπηκόους. ὅτι δὲ διὰ τοῦτο παρ' Ἰσοκράτους ἐστὶν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα πεμφθεὶς. αὐτὸς ἡμῖν σαφὲς ποιεῖ, ἐν τῷ λόγῳ λέγων· τὸν μὲν οὖν ἕτερον λόγον, ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἤκουσατε, ἃ δὲ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀρχομένους, ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλούμενος ἀλλ' ὡς πρέπον μοι περὶ αὐτῶν διελθεῖν.

Orat. IV. Panegyricus. (p. 41—87.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ (Antid. § 57 sq.)

Ὁ λόγος κατ' ἐκείνους ἐγράφη τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμόνιοι μὲν ἤρχον τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς ἐπράττομεν. ἐστὶ δὲ τοὺς μὲν Ἑλληνας παρακαλῶν ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λακεδαιμονίοις δὲ περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύτην δὲ τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος ἀποφαίνο τὴν πόλιν ἀπάντων τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην. ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν τοιούτων εὐεργεσιῶν καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν ἔτι σαφέστερον ἀποφαίνειν ὡς ἐστὶ τῆς πόλεως, ἐνθὲνδε ποθὲν ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὡς τῇ πόλει τιμᾶσθαι προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐν τῶν περὶ τὸν πόλεμον κινδύνων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν.

Orat. V. Philippus. (p. 88—125.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΝ ΛΟΓΟΥ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Ἰστέον, ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἐγραψε τῷ Φιλίππῳ ὁ Ἰσοκράτης μετὰ τὴν εἰρήνην τὴν γενομένην ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Αἰσχίνην καὶ Δημοσθένην· διὸ καὶ ἔσχε καιρὸν γράψαι αὐτῷ, τῷ Φιλίππῳ, ὡς φίλῳ γενομένῳ τῆς Ἀθηναίων πόλεως. ἐν σχήματι δὲ τοῦ ἐγκωμιάσαι αὐτὸν παραινεῖ αὐτῷ διαλλάξασθαι τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τὰς μεγάλας, πρὸς ἑαυτὰς στασιαζούσας, στρατεῦσαι κατὰ Περσῶν. πρέπει γάρ σοι, φησί, τοῦτο ποιῆσαι, Ἡρακλείδῃ ὄντι καὶ οὕτω δυνατῷ. καὶ ὁ μὲν Φίλιππος λαβὼν τὸν λόγον καὶ ἀναγνοὺς οὐκ ἐπέισθη τοῖς λεγομένοις ἀλλ' ἀνεβάλετο τέως· ὕστερον δὲ ὁ παῖς ὁ τούτου Ἀλέξανδρος ἀναγνοὺς τὸν λόγον καὶ ἐρεθισθεὶς ἐστράτευσε κατὰ Δαρείου τοῦ ὑστέρου

καὶ λεγομένον Ὀχου. τὸ μὲν γὰρ κύριον ὄνομα Ὀχος ἐλέγετο. κολακεύοντες δ' αὐτὸν οἱ Πέρσαι ἐπίκλην αὐτὸν ὠνόμαζον Λαρεῖον, ὡς πρὸς τοὺς πρώτους προγόνους.

Ἡ δὲ στάσις τοῦ λόγου πραγματικῆ· συμβουλεύει γάρ. ἔγραψε δὲ ὁ Ἰσοκράτης τὸν λόγον γέροντων ὧν, μικρὸν πρὸ τῆς ἑαυτοῦ καὶ Φιλίππου τελευτῆς, ὡς φησὶν ὁ Ἐρμιππος.

Orat. VI. Archidamus. (p. 125—152.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Μετὰ τὰ Λευκτρικὰ κατέτρεχον τὴν Λακεδαιμόνα Θηβαῖοι, καὶ πολλὰς αὐτὴν ἐκάκωσαν, ὡς καὶ τὰς Λακεδαιμονίων γυναικας ἀπαντῆσαι Λακεδαιμονίοις συνεχῶς φεύγουσι, καὶ εἰπεῖν „ἢ καὶ δεύτερον ὑμᾶς ἔχομεν ἐν τῇ γαστρὶ δέξασθαι;“ καὶ οὕτω συστραφέντες ἐν Μαντινείᾳ ἐνίκησαν, τῶν Ἀθηναίων ἱππέων καλῶς παραταξαμένων. μετὰ τὰ ἐν Μαντινείᾳ οὖν ἔπεμψαν Λακεδαιμόνιοι πρὸς Θηβαίους, αἰτοῦντες αὐτοὺς τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ ὑπέσχεοντο αὐτοῖς ἡσυχάσειν, εἰ Μεσσήνην ἀνοικίσωσι καὶ αὐτόνομον ἑάσωσι. τῶν οὖν ἄλλων συμβουλευόντων Λακεδαιμονίοις ἀνοικίσει, Ἀρχίδαμος ὁ νεώτερος συμβουλεύει Λακεδαιμονίοις μὴ ἀνοικίσει. κατάγεται δ' οὕτως ὁ μικρὸς Ἀρχίδαμος· Ζευξίδαμος, οὗ Ἀρχίδαμος, οὗ Ἄγρις, οὗ Ἀγησίλαος, οὗ Ἀρχίδαμος. καὶ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι πέμψας Ἀρχίδαμος ἐν Ἀθήναις τὸν λόγον παρὰ Ἰσοκράτους ἐδέξατο· ἄλλοι δὲ φασὶ γυμνασίαν εἶναι τὸν λόγον Ἰσοκράτους, τίνας ἂν εἴποι λόγους Ἀρχίδαμος συμβουλεύων Λακεδαιμονίοις. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, στάσις δὲ τῷ λόγῳ πραγματικῆ, κεφάλαιον δὲ τὸ ξυμφέρον.

Orat. VII. Areopagiticus. (p. 152—171.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ συμβουλεύει ὥστε τοὺς Ἀρεοπαγίτας ἀναλαβεῖν τὴν προτέραν πολιτείαν, ἣτις ἦν ἔχουσα πᾶσαν ἐξουσίαν, σχεδὸν εἰπεῖν, τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων πραγμάτων. ἦσαν γὰρ αὐτὴν ἀποβαλόντες ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ἐπιόλιθς τις καὶ Θεμιστοκλῆς χρεωστουντες τῇ πόλει χρήματα καὶ εἰδότες, ὅτι, εἰ ἀνδικιάσωσι οἱ Ἀρεοπαγῖται, πάντως ἀποδώσουσι, καταλῦσαι αὐτοὺς ἔπεισαν τὴν πόλιν, οὕτως οὐπὼς τινὸς μέλλοντος κριθῆναι (ὁ γὰρ Ἀριστοτέλης λέγει ἐν τῇ πολιτείᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὅτι καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς αἰτιὸς ἦν μὴ πάντα δικάζειν τοὺς Ἀρεοπαγίτας)· δῆθεν μὲν, ὡς δι' αὐτοὺς τοῦτο ποιοῦντες, τὸ δ' ἄληθές διὰ τοῦτο πάντα κατασκευάζοντες. εἶτα οἱ Ἀθηναῖοι ἀσμένως ἀκούσαντες τῆς τοιαύτης συμβουλῆς κατέλυσαν αὐτοὺς. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἡ δὲ στάσις τοῦ λόγου πραγματικῆ. κεφάλαιον δὲ τὸ συμφέρον. ἔγράφη δ' ὁ λόγος ἐν ἀρχαῖς τῶν Φιλιππικῶν χρόνων, ὡς καὶ αὐτὸς δηλοῖ.

Orat. VIII. *de Pace.* (p. 172—206.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΔΗΛΟΤ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΟΣ.

Πεμφθείς ὁ Χάρης καταδουλώσασθαι τὴν Ἀμφίπολιν, αὐτονομουμένην κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον καὶ κατ' ἑαυτὴν γενομένην, ὡς τῶν Λακεδαιμονίων μὲν κακῶς διακειμένων μετὰ τὰ Λευκτριὰ, τῶν Ἀθηναίων δ' ἀσθενῶν ὄντων, οὗτος νομίζων εὐχερῶς αὐτὴν ὅτε δὴ ποτε λαβεῖν, καὶ μᾶλλον βουλόμενος τὴν ἀρχαίαν δύναμιν περιποιῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπεχείρησε Χίοις καὶ Ρόδιοις καὶ τοῖς λοιποῖς συμμαχοῖς. εἶτα ἐκείνοι ἀντέστησαν, καὶ ἠττήθη ὁ Χάρης οὕτως ὥστε λοιπὸν αὐτὸν ἀπορεῖν, τί δεῖ ποιῆσαι· καὶ γὰρ εἰ ἀνεχώρησεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ἀμφίπολιν, αὐτοὶ ἂν ἀμυνόμενοι ἤρχοντο εἰς τὴν Ἀττικὴν. ταῦτα δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἤτησαν σπονδὰς, καὶ εὐθύς οἱ Χιοὶ καὶ Ρόδιοι σὺν τοῖς ἄλλοις συνέθεντο. καὶ οὗτός ἐστιν ὁ συμμαχικὸς πόλεμος. Νῦν οὖν πρόκειται ἐκκλησία περὶ τοῦ καταθέσθαι τὸν πόλεμον, καὶ ἀνίσταται ὁ Ἰσοκράτης συμβουλεύων, ὡς δεῖ μὴ πολυπραγμονεῖν ἀλλ' ἠσυχάζειν. καὶ μερίζει τὸν λόγον εἰς δύο, ἓν μὲν τὸ καὶ τοὺς Χίους καὶ τοὺς ἄλλους εἶσαι αὐτονόμους, ἓν δὲ τὸ εἶσαι τὴν ἡγεμονίαν τὴν κατὰ θάλατταν. κατὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος λέγεται Ἀριστείδης ἐπαφεῖναι τὸν ἀντιρρητικὸν τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου τὸ συμφέρον, ἡ δὲ σιάνσις πραγματικὴ· συμβουλὴ γὰρ περὶ τῆς εἰρήνης.

Ἐὰν δὲ ποτε ἀναγκασθῆς κοινὸν προοίμιον εἰπεῖν, τὴν κατασκευὴν αὐτῷ ἰδίαν πρόσταγε, ὡς ἐν τῷδε τῷ περὶ εἰρήνης Ἰσοκράτους ἢ κατασκευὴ ἰδία προσετέθη, ὅπου φησὶ, „περὶ μεγάλων ἤκομεν· περὶ γὰρ πολέμου καὶ εἰρήνης.“ κάλλιστον δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῆς μεθόδου, εἰ μεθοδεύοιμεν αὐτὰ ἐπισημαινόμενοι, εἰ καὶ πᾶσιν εἰωθῶς ὁ λόγος εἴη.

Orat IX. *Euagoras.* (p. 206—225.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Ἰστέον, ὅτι τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψεν Ἰσοκράτης πρὸς τὸν Νικισιλέα μετὰ τὴν παραίνεσιν τὴν πρὸς αὐτόν. πόθεν δὲ τοῦτο δῆλον; λέγομεν, ἐπειδὴ αὐτὸς φανερόν ἡμῖν τοῦτο καθίστησι περὶ τὸ τέλος τοῦ λόγου τούτου λέγων ὅτι οὐ νῦν σὲ παρακελεύομαι σπουδάζειν περὶ τὴν ἀρετὴν ἀλλὰ καὶ πάλαι, ὅ ἐστιν ἐν ταῖς παραινέσεσιν. πρῶτον οὖν ἔγραψεν αὐτῷ τὰς παραινέσεις μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον, εἶτα δεῦτερον τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον, ἵνα πλέον καὶ διὰ τούτου εὖνους αὐτῷ φανῆ τιμῶν τὸν Εὐαγόρου θάνατον. λέγουσι δὲ τινες, ὅτι καὶ τριάκοντα τάλαντα ὑπὲρ τούτου ἐδέξατο. Ζητήσεις δ' ἂν τις ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, διὰ τί ἐπιτάφιον ὄντος καὶ τοῦ ἐπιταφίου ἀπαιτοῦντος παρὰ τὰ ἐγκωμιαστικά πάντα κεφάλαια πλέον τὸ τε θρηνητικὸν ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ τὸ παραμυθητικὸν ἐν τῷ τέλει, ἐν γὰρ μόνοις τοῖς

δύο τούτοις κεφαλαίοις διαφέρουσιν ὃ τε ἐπιτάφιος λόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐνταῦθα δὲ παρῆκε τὰ δύο κεφάλαια; καὶ λέγομεν, ὅτι φαίνεται ἐκ πολλοῦ τοῦ χρόνου τετελευτηκῶς Εὐαγόρας· καὶ ὁ Ἰσοκράτης νῦν πέμψας τὸν λόγον μετὰ πολὺ τοῦ ἐκείνου θανάτου, ἄτοπον ἤγειτο θρηνητικὸν τάττειν καὶ ἀναμνησκεῖν τῶν θρήνων τῶν ὀφειλόντων προτοῦ λεχθῆναι παρ' αὐτὸν τὸν θάνατον. Εἰ δέ τις εἴποι, ὅτι, εἰ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν παρῆκε τὸ θρηνητικὸν, διὰ τί καὶ ἐν τῷ τέλει ἐξέστη τοῦ εἰπεῖν τὸ παραμυθητικόν; λέγομεν, ὅτι, εἰ τοῦτο ἐπήγαγε, μὴ προηγησαμένον του θρηνητικοῦ, ἐτι πλέον ἀκαιρότερον ἐδόκει ποιεῖν. Ἐνθα γάρ εἰσι θρήνοι, ἐκεῖ ὀφείλει καὶ ἡ παραμυθία παρέπεσθαι· εἰ δὲ μηδένα ἐθρηνήσαμεν τῷ λόγῳ, ὑπὲρ τίνος ἐμέλλομεν παραμυθεῖσθαι τοὺς τῷ γένει προσήκοντας; Ὅστε οὖν δύναται ὁ λόγος καὶ Ἐπιτάφιος λέγεσθαι καὶ Ἐγκώμιον· Ἐπιτάφιος μὲν, διότι εἰς τὸν τετελευτηκῶτα Εὐαγόραν γράφει τὸν λόγον, Ἐγκώμιον δὲ, διότι παρῆκε τὰ δύο κεφάλαια τοῦ Ἐπιταφίου. Ἐνίκησε δὲ αὐτὸν τὸν λόγον Ἐγκώμιον μᾶλλον λέγεσθαι. Ἰστίον δὲ, ὡς ὅτι ἀντὶ τῶν δύο τούτων κεφαλαίων ἕτερα δύο ἀντεισήγαγε, τὸ τε τρίτον προοίμιον, ὅπερ οὖν ἔστιν εὐρεῖν περὶ ἐγκώμιον, ὡς προείρηται, καὶ τὸ παραιναικόν. Καὶ τὸ μὲν προσθεῖναι τρίτον προοίμιον ἦν ἀντὶ τοῦ θρηνητικοῦ· τὸ δὲ παραιναικὸν ἐν τῷ τέλει ἀντὶ τοῦ παραμυθητικοῦ· ἐν ᾧ αὐτῷ παραινεῖ, ὅτι „Ὀφείλεις, ᾧ Νικόκλεις, μιμήσασθαι τὰς πράξεις τὰς τοῦ πατρὸς, ἃς νῦν διήλθομεν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ.“ Διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὸ παραιναικὸν ἐν τῷ τέλει ἔταξε καὶ οὐκ ἐν τῇ ἀρχῇ, ἐπειδὴ ἔδει πρῶτον ἀποδειχθῆναι τοῦ πατρὸς τὰς πράξεις, ἵνα πρὸς ταύτας ὕστερον δυνηθῇ αὐτῷ παραινεῖν βιώναι.

Orat. X. Helena. (p. 225—241.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Τινὲς λέγουσιν, ὡς ὅτι καὶ τὸν λόγον τοῦτον ἔγραψε πρὸς Πολυκράτην, ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ καὶ ἐν τούτῳ, οὐκ ἔστι δέ· καὶ γὰρ τὸ ἐναντίον συνέβη. ἐκεῖνος γὰρ Πολυκράτης ἐπελάβετο τοῦ Ἰσοκράτους ὡς κακῶς γράψαντος τὸν λόγον τοῦτον, ὡσπερ ἐκεῖνον ἐπελάβετο ἐν τῷ Βουσίριδι. ἀλλὰ τί οὖν ἔροῦμεν; λέγομεν, ὅτι Γοργίου ἐπιλαμβάνεται τοῦ Λεοντίνου, τοῦ ἐνεγκόντος τὴν ῥητορικὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς κακῶς γράψαντος, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς προοιμίοις δηλοῖ ὑποκατιῶν. (βέλτιον δὲ λέγειν, ὡσπερ ὁ Μαχάων, ὅτι πρὸς Ἀναξιμένην τὸν Λαμψακηνὸν γράφει. φέρεται δὲ ἐκεῖνον λόγος, Ἑλένης ἀπολογία μᾶλλον οὕσα ἢ περὶ ἐγκώμιον.) ἐπαινεῖ μὲν γὰρ αὐτὸν, καθὼ καλὴν ὑπόθεσιν προεἶλετο γράφειν, περὶ Ἑλένης· ψέγει δὲ διὰ πολλῶν ἐν τοῖς προοιμίοις φιλοσόφους τινὰς, τοὺς μὴ αἰρουμένους τοιαύτας τινὰς καλὰς ὑποθέσεις γράφειν, ἀλλ' ἀπλῶς ἄτοπά τινα καὶ παράδοξα λέγειν ἐπιχειροῦντας, μηδεμίαν ὄνησιν ἔχοντα, ἅτινα καὶ διεξέρχεται.

1.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΝΙΚΟΝ.

(α΄.) Ἐν πολλοῖς μὲν, ὦ Δημόνικε, πολὺ διε- 2
 στάσας εὐρήσομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ ^{Steph.}
 τὰς τῶν φαύλων διανοίας, πολὺ δὲ μεγίστην διαφο-
 ρὰν εἰλήφασιν ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνηθείαις· οἱ
 μὲν γὰρ τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ
 καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσι, καὶ τὰς μὲν τῶν φαύ-
 λων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε, τὰς δὲ τῶν ^b
 σπουδαίων φιλίας οὐδ' ἂν ὁ πᾶς αἰὼν ἐξαλείψειεν.
 2 ἡγούμενος οὖν πρέπειν τοὺς δόξης ὀρεγομένους καὶ
 παιδείας ἀντιποιοουμένους τῶν σπουδαίων ἀλλὰ μὴ
 τῶν φαύλων εἶναι μιμητὰς, ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν
 λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς εὐνοίας,
 σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἰκπόνιμον συνηθείας· πρέπει
 γὰρ τοὺς παῖδας ὡσπερ τῆς οὐσίας οὕτω καὶ τῆς φι-
 3 λίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. (β΄.) Ὅρω δὲ καὶ τὴν ^c
 τύχην ἡμῖν συλλαμβάνουσαν καὶ τὸν παρόντα καιρὸν
 συναγωνιζόμενον· σὺ μὲν γὰρ παιδείας ἐπιθυμεῖς,
 ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ, καὶ σοὶ μὲν ἀκμὴ
 φιλοσοφᾶν, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ.
 ὅσοι μὲν οὖν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους τοὺς προτρεπτι-
 4 κοὺς λόγους συγγράφουσι, καλὸν μὲν ἔργον ἐπιχει-
 ροῦσιν, οὐ μὴν περί γε τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας
 διατρίβουσιν· ὅσοι δὲ τοῖς νεωτέροις εἰσηγοῦνται, μὴ ^d
 δι' ἂν τὴν δεινότητα τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀσκήσουσιν,
 ἀλλ' ὅπως τὰ τῶν τρόπων ἤδη σπουδαῖοι πεφυκέναι

δόξουσι, τοσούτω μᾶλλον ἐκείνων τοὺς ἀκονοντας ἃ
ἀφελούσιν, ὅσον οἱ μὲν ἐπὶ λόγον μόνον παρακαλοῦ-
σιν, οἱ δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐπανορθοῦσι.

5 Διόπερ ἡμεῖς οὐ παράκλησιν εὐρόντες ἀλλὰ παρ-
αίνεσιν γράψαντες μέλλομέν σοι συμβουλεύειν, ὧν
χρῆ τοὺς νεωτέρους ὀρέγεσθαι καὶ τίνων ἔργων ἀπέχε-
σθαι καὶ ποίοις τισὶν ἀνθρώποις ὁμιλεῖν καὶ πῶς τὸν
ἑαυτῶν βίον οἰκονομεῖν. ὅσοι γὰρ τοῦ βίου ταύτην τὴν
ὁδὸν ἐπορεύθησαν, οὗτοι μόνοι τῆς ἀρετῆς ἐφικέσθαι ἢ
γνησίως ἠδυνήθησαν, ἧς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον
6 οὐδὲ βεβαιοτέρον ἐστὶ. κάλλος μὲν γὰρ ἢ χρόνος
ἀνήλωσεν ἢ νόσος ἐμάρανε, πλοῦτος δὲ κακίας μᾶλ-
λον ἢ καλοκαγαθίας ὑπηρέτης ἐστὶν, ἐξουσίαν μὲν τῇ
ῥαθυμίᾳ παρασκευάζων, ἐπὶ δὲ τὰς ἡδονὰς τοὺς νέ-
ους παρακαλῶν· ῥώμη δὲ μετὰ μὲν φρονήσεως ἀφέ-
λησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε,
καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων ἐκόσμησε, ταῖς δὲ
7 τῆς ψυχῆς ἐπιμελείαις ἐπεσκότησεν. ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς ἢ
κτῆσις οἷς ἂν ἀκιβδήλως ταῖς διανοίαις συναυξηθῆ,
μόνη μὲν συγγηράσκει, πλούτου δὲ κρείττων, χρησι-
μωτέρα δ' εὐγενείας ἐστὶ, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα
δυνατὰ καθιστᾶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ θαρσα-
λέως ὑπομένουσα, καὶ τὸν μὲν ὄκνον φόγον, τὸν δὲ
8 πόνον ἔπαινον ἡγουμένη. ῥάδιον δὲ τοῦτο καταμα-
θεῖν ἐστὶν ἔκ τε τῶν Ἡρακλέους ἄθλων καὶ τῶν Θη-
σέως ἔργων, οἷς ἡ τῶν τρόπων ἀρετὴ τηλικούτου εὐ-
δοξίας χαρακτῆρα τοῖς ἔργοις ἐπέβαλεν ὥστε μηδὲ τὸν
ἅπαντα χρόνον δύνασθαι λήθην ἐμποιῆσαι τῶν ἐκεί-
νοις πεπραγμένων.

9 (γ'.) Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς προαιρέ-
σεις ἀναμνησθεῖς οἰκεῖον καὶ καλὸν ἔξις παράδειγμα
τῶν ὑπ' ἐμοῦ σοι λεγομένων. οὐ γὰρ ὀλιγορῶν τῆς ἀρε-

τῆς οὐδὲ θάνατον διετέλεσε τὸν βίον, ἀλλὰ τὸ μὲν
 σῶμα τοῖς πόνοις ἐγύμναζεν, τῇ δὲ ψυχῇ τοὺς κινδύ- e
 νους ὑπέμενεν. οὐδὲ τὸν πλοῦτον παρακαίρως ἠγά-
 πα, ἀλλ' ἀπέλαυε μὲν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὡς θνη-
 τὸς, ἐπεμελεῖτο δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθάνατος.
 10 οὐδὲ ταπεινῶς διώκει τὸν αὐτοῦ βίον, ἀλλὰ φιλόκα-
 λος ἦν καὶ μεγαλοπρεπῆς καὶ τοῖς φίλοις κοινὸς, καὶ 4
 μᾶλλον ἐθαύμαζε τοὺς περὶ αὐτὸν σπουδάζοντας ἢ
 τοὺς γένει προσήκοντας· ἠγεῖτο γὰρ εἶναι πρὸς ἐται-
 ρίαν πολλῶ κρείττω φύσιν νόμον καὶ τρόπον γένους
 11 καὶ προαίρεσιν ἀνάγκης. ἐπιλίποι δ' ἂν ἡμᾶς ὁ πᾶς
 χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνου πράξεις καταριθμησαί-
 μεθα. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀκριβὲς αὐτῶν ἐν ἑτέροις καιροῖς
 δηλώσομεν, δεῖγμα δὲ τῆς Ἰππονίκου φύσεως νῦν
 ἐξενηρόχαμεν, πρὸς ὃν δεῖ ζῆν σ' ὅσπερ πρὸς παρά- b
 δειγμα, νόμον μὲν τὸν ἐκείνου τρόπον ἠγησάμενον,
 μιμητὴν δὲ καὶ ζηλωτὴν τῆς πατρῴας ἀρετῆς γιγνώ-
 μενον· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν γραφεῖς ἀπεικάζειν τὰ
 καλὰ τῶν ζώων, τοὺς δὲ παῖδας μὴ μιμεῖσθαι τοὺς
 12 σπουδαίους τῶν γονέων. ἠγοῦ δὲ μηδενὶ τῶν ἀθλη-
 τῶν οὕτω προσήκειν ἐπὶ τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀσκεῖν,
 ὡς σοὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐνάμιλλος γενήσῃ τοῖς τοῦ πα-
 τρός ἐπιτηδεύμασιν. οὕτω δὲ τὴν γνώμην οὐ δυνατὸν e
 διατεθῆναι τὸν μὴ πολλῶν καὶ καλῶν ἀκουσμάτων
 πεπληρωμένον· τὰ μὲν γὰρ σώματα τοῖς συμμέτροις
 πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις αὐξέσθαι
 πέφυκε. διόπερ ἐγὼ σοὶ πειράσομαι συντόμως ὑπο-
 θέσθαι, δι' ὧν ἂν μοι δοκεῖς ἐπιτηδευμάτων πλεῖ-
 στον πρὸς ἀρετὴν ἐπιδοῦναι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 ἅπασιν ἀνθρώποις εὐδοκιμῆσαι.

13 (δ'). Πρῶτον μὲν οὖν εὐσέβει τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς d
 μὴ μόνον θύων ἀλλὰ καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμένων· ἐκεῖνο

- μὲν γὰρ τῆς τῶν χρημάτων εὐπορίας σημεῖον, τοῦτο δὲ τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον. τίμα τὸ δαιμόνιον αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως· οὕτω γὰρ δόξεις ἅμα τε τοῖς θεοῖς θύειν καὶ τοῖς νόμοις
- 14 ἐμμένειν. τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἂν εὗξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ παῖδας. ἄσκει τῶν περὶ τὸ σῶμα γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς τὴν ῥώμην ἀλλὰ τὰ πρὸς τὴν ὑγίειαν· τούτου δ' ἂν ἐπιτύχοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος. 5
- 15 μῆτε γέλωτα προπετῆ στέργε μῆτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου· τὸ μὲν γὰρ ἀνόητον, τὸ δὲ μανικόν. ἂ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα νόμιζε μὴδὲ λέγειν εἶναι καλόν. ἔθιξε σεαυτὸν εἶναι μὴ σκυθρωπὸν ἀλλὰ σύννουν· δι' ἐκεῖνο μὲν γὰρ αὐθάδης, διὰ δὲ τοῦτο φρόνιμος εἶναι δόξεις. ἤγοῦ μάλιστα σεαυτῷ πρέπειν [κόσμον] αἰσχύνην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· τούτοις
- 16 μὴδέποτε μὴδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν· καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λάθῃς, σεαυτῷ συνειδήσεις. τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ, τοὺς δὲ γονεῖς τίμα, τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου, τοῖς δὲ νόμοις πείθου. τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· τέρψις γὰρ σὺν τῷ καλῷ μὲν ἄριστον,
- 17 ἄνευ δὲ τούτου κάκιστον. εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς, κἂν ψευδεῖς ᾖσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν. ἅπαντα δόκει ποιεῖν ὡς μὴδένα λήσω· καὶ γὰρ ἂν παραυτίκα κρύψῃς, ὕστερον ὀφθήσει. μάλιστα δ' ἂν εὐδοκιμοίης, εἰ φαίνοιο ταῦτα μὴ πράττων, ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν πρᾶτ-
- 18 τουσιν ἐπιτιμώῃς. εἰάν ῃς φιλομαθῆς, ἔσει πολυμαθῆς. ἂ μὲν ἐπίστασαι, ταῦτα διαφύλαττε ταῖς μελέταις, ἂ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάμβανε ταῖς ἐπιστήμας· ὁμοίως γὰρ αἰσχρὸν ἀκούσαντα χρήσιμον λόγου

μὴ μαθεῖν καὶ διδόμενόν τι ἀγαθὸν παρὰ τῶν φίλων
 μὴ λαβεῖν. κατανάλισκε τὴν ἐν τῷ βίῳ σχολὴν εἰς τὴν
 τῶν λόγων φιληκοῖαν· οὕτω γὰρ τὰ τοῖς ἄλλοις χα- e
 λεπῶς εὗρημένα συμβήσεται σοι ῥαδίως μανθάνειν.
 19 ἤγου τῶν ἀκουσμάτων πολλὰ πολλῶν εἶναι χρημά-
 των κρείττω· τὰ μὲν γὰρ ταχέως ἀπολείπει, τὰ δὲ
 πάντα τὸν χρόνον παραμένει· σοφία γὰρ μόνου τῶν
 κτημάτων ἀθάνατον. μὴ κατόκνει μακρὰν ὁδὸν πο- 6
 ρεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελ-
 λομένους· αἰσχρὸν γὰρ τοὺς μὲν ἐμπόρους τηλικαῦτα
 πελάγη διαπερᾶν ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρ-
 χουσαν οὐσίαν, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ τὰς κατὰ γῆν
 πορείας ὑπομένειν ἐπὶ τῷ βελτίῳ καταστῆσαι τὴν αὐ-
 20 τῶν διάνοιαν. τῷ μὲν τρόπῳ γίγνου φιλοπροσήγορος,
 τῷ λόγῳ δ' εὐπροσήγορος. ἔστι δὲ φιλοπροσηγορίας b
 μὲν τὸ προσφωνεῖν τοὺς ἀπαντῶντας, εὐπροσηγορίας
 δὲ τὸ τοῖς λόγοις αὐτοῖς οἰκείως ἐντυγχάνειν. ἡδέως
 μὲν ἔχε πρὸς ἀπαντας, χρῶ δὲ τοῖς βελτίστοις· οὕτω
 γὰρ τοῖς μὲν οὐκ ἀπεχθήσει, τοῖς δὲ φίλος γενήσει. τὰς
 ἐντεύξεις μὴ ποιῶ πυκνὰς τοῖς αὐτοῖς, μηδὲ μακρὰς
 21 περὶ τῶν αὐτῶν· πλησμονὴ γὰρ ἀπάντων. γύμναζε
 σεαυτὸν πόνοις ἐκουσίοις, ὅπως ἂν δύνῃ καὶ τοὺς
 ἀκουσίους ὑπομένειν. ὑφ' ὧν κρατεῖσθαι τὴν ψυχὴν c
 αἰσχρὸν, τούτων ἐγκράτειαν ἄσκει πάντων, κέρδους,
 ὀργῆς, ἡδονῆς, λύπης. ἔσει δὲ τοιοῦτος, εἴαν κέρδη
 μὲν εἶναι νομίζῃς, δι' ὧν εὐδοκιμήσεις ἀλλὰ μὴ δι'
 ὧν εὐπορήσεις, τῇ δ' ὀργῇ παραπλησίως ἔχῃς πρὸς
 τοὺς ἀμαρτάνοντας, ὥσπερ ἂν πρὸς ἑαυτὸν ἀμαρ-
 τάνοντα καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ἀξιώσεως, ἐν δὲ τοῖς
 τερπνοῖς εἴαν αἰσχρὸν ὑπολάβῃς τῶν μὲν οἰκετῶν ἄρ-
 χειν, ταῖς δ' ἡδοναῖς δουλεύειν, ἐν δὲ τοῖς πονηροῖς d
 εἴαν τὰς τῶν ἄλλων ἀτυχίας ἐπιβλέπῃς καὶ σεαυτὸν ὡς

22 ἄνθρωπος ὢν ὑπομιμνήσκῃς. Μᾶλλον τήρει τὰς τῶν λόγων ἢ τὰς τῶν χρημάτων παρακαταθήκας· δεῖ γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας τρόπον ὄρκου πιστότερον φαίνεσθαι παρεχομένους. προσήκειν ἡγοῦ τοῖς πονηροῖς ἀπιστεῖν, ὥσπερ τοῖς χρηστοῖς πιστεύειν. περὶ τῶν ἀπορρήτων μηδενὶ λέγε, πλὴν ἐὰν ὁμοίως συμφέρῃ τὰς e πράξεις σιωπᾶσθαι σοὶ τε τῷ λέγοντι κἀκείνοις τοῖς
23 ἀκούουσιν. ὄρκου ἐπακτὸν προσδέχου διὰ δύο προφάσεις, ἢ σεαυτὸν αἰτίας αἰσχροῦς ἀπολύων, ἢ φίλους ἐκ μεγάλων κινδύνων διασωῶν. ἔνεκα δὲ χρημάτων μηδένα θεῶν ὁμότης, μηδ' ἂν εὐορκεῖν μέλλῃς· δόξεις γὰρ τοῖς μὲν ἐπιορκεῖν, τοῖς δὲ φιλοχρημάτως ἔχειν.

24 Μηδένα φίλου ποιουῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις· ἔλπιζε γὰρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε. βραδέως μὲν φίλος γίγνου, γενόμενος δὲ πειρω διαμένειν. ὁμοίως γὰρ αἰσχροὺν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν. μήτε μετὰ βλάβης b πειρω τῶν φίλων μήτ' ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε. τοῦτο δὲ ποιήσεις, ἐὰν μὴ δεόμενος τὸ δεῖσθαι
25 προσποιῇ. περὶ τῶν ῥητῶν ὡς ἀπορρήτων ἀνακοινοῦ· μὴ τυχῶν μὲν γὰρ οὐδὲν βλαβήσει, τυχῶν δὲ μᾶλλον αὐτῶν τὸν τρόπον ἐπιστήσει. δοκίμαζε τοὺς φίλους ἐκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας· τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ βασανίζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν. c οὕτως ἄριστα χρήσει τοῖς φίλοις, ἐὰν μὴ προσμένῃς τὰς παρ' ἐκείνων δεήσεις, ἀλλ' αὐτεπάγγελτος αὐτοῖς
26 ἐν τοῖς καιροῖς βοηθῆς. ὁμοίως αἰσχροὺν εἶναι νόμιζε τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιαῖς καὶ τῶν φίλων ἠττᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. ἀποδέχου τῶν ἐταίρων μὴ μόνου τοὺς ἐπὶ τοῖς κακοῖς δυσχεραίνοντας ἀλλὰ καὶ

- τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μὴ φθονοῦντας· πολλοὶ γὰρ ἀ
 ἀτυχοῦσι μὲν συνάχθονται, καλῶς δὲ πράττουσι φθο-
 νοῦσι. τῶν ἀπόντων φίλων μέμνησο πρὸς τοὺς παρ-
 όντας, ἵνα δοκῆς μηδὲ τούτων ἀπόντων ὀλιγωρεῖν.
- 27 εἶναι βούλου τὰ περὶ τὴν ἐσθῆτα φιλόκαλος. ἀλλὰ
 μὴ καλλωπιστής. ἔστι δὲ φιλοκάλου μὲν τὸ μεγαλο-
 προεπὲς, καλλωπιστοῦ δὲ τὸ περιέργον. ἀγάπα τῶν ε
 ὑπαρχόντων ἀγαθῶν μὴ τὴν ὑπερβάλλουσαν κτήσιν
 ἀλλὰ τὴν μετρίαν ἀπόλαυσιν. καταφρόνει τῶν περὶ
 τὸν πλοῦτον σπουδαζόντων μὲν, χρῆσθαι δὲ τοῖς ὑπάρ-
 χουσι μὴ δυναμένων· παραπλήσιον γὰρ οἱ τοιοῦτοι
 πάσχουσιν, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἵππον κτήσαιο καλὸν κα- 8
- 28 κῶς ἵππεύειν ἐπιστάμενος. πειρῶ τὸν πλοῦτον χρή-
 ματα καὶ κτήματα κατασκευάζειν· ἔστι δὲ χρήματα μὲν
 τοῖς ἀπολαύειν ἐπισταμένοις, κτήματα δὲ τοῖς κτᾶσθαι
 δυναμένοις. τίμα τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν δυοῖν ἔνε-
 κεν, τοῦ τε ζημίαν μεγάλην ἐκτίσαι δύνασθαι καὶ τοῦ
 φίλῳ σπουδαίῳ δυστυχοῦντι βοηθῆσαι· πρὸς δὲ τὸν b
 ἄλλον βίον μηδὲν ὑπερβαλλόντως ἀλλὰ μετρίως αὐτὴν
- 29 ἀγάπα. στέργε μὲν τὰ παρόντα, ζήτει δὲ τὰ βέλτιστα.
 μηδενὶ συμφορὰν ὕνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ
 μέλλον ἀόρατον. τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει· καλὸς γὰρ
 θεσσαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ χάρις ὀφειλομένη.
 κακοὺς εὖ ποιῶν ὅμοια πείσει τοῖς τὰς ἀλλοτρίας
 κύννας σιτιζοῦσιν· ἐκεῖναί τε γὰρ τοὺς διδόντας ὥσπερ c
 τοὺς τυχόντας ὑλακτοῦσιν οἱ τε κακοὶ τοὺς ὠφελοῦν-
- 30 τας ὥσπερ τοὺς βλάπτοντας ἀδικοῦσιν. μίσει τοὺς κο-
 λακεύοντας ὥσπερ τοὺς ἐξαπατῶντας· ἀμφοτέροι γὰρ
 πιστευθέντες τοὺς πιστεύσαντας ἀδικοῦσιν. εἰάν ἀπο-
 δέξη τῶν φίλων τοὺς πρὸς τὸ φαυλότατον χαριζομέ-
 νους, οὐχ ἕξεις ἐν τῷ βίῳ τοὺς πρὸς τὸ βέλτιστον ἀπ-
 εχθανομένους. γίγνωου πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ὁμι- d

λητικὸς ἀλλὰ μὴ σεμνός· τὸν μὲν γὰρ τῶν ὑπεροπτι-
 κῶν ὄγκον μόλις ἂν οἱ δοῦλοι καρτερήσειαν, τὸν δὲ
 τῶν ὁμιλητικῶν τρόπον ἅπαντες ἠδέως ὑποφέρουσιν.
 31 ὁμιλητικὸς δ' ἔσει μὴ δύσερις ὦν μηδὲ δυσάρεστος μη-
 δὲ πρὸς πάντα φιλόνικος, μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλη-
 σιαζόντων ὀργὰς τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως
 ὀργιζόμενοι τυγχάνωσιν, ἀλλὰ θυμουμένοις μὲν ἀν-
 τοῖς εἰκῶν, πεπαυμένοις δὲ τῆς ὀργῆς ἐπιπλήττων·
 μηδὲ παρὰ τὰ γελοῖα σπουδάζων, μηδὲ παρὰ τὰ σπου-
 δαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαιρον πανταχοῦ
 λυπηρόν· μηδὲ τὰς χάριτας ἀχαρίστως χαριζόμενος,
 ὅπερ πάσχουσιν οἱ πολλοὶ, ποιοῦντες μὲν, ἀηδῶς δὲ
 τοῖς φίλοις ὑποιοργοῦντες· μηδὲ φιλαίτιος ὦν, βαρὺ 9
 32 γὰρ, μηδὲ φιλεπιτιμητῆς, παροξυντικὸν γάρ· μάλιστα
 μὲν εὐλαβοῦ τὰς ἐν τοῖς πότοις συνουσίας· ἐὰν δὲ
 ποτέ σοι συμπέσῃ καιρὸς, ἐξανίστασο πρὸ μέθης. ὅταν
 γὰρ ὁ νοῦς ὑπ' ἰῆνου διαφθαρεῖ, ταῦτά πάσχει τοῖς
 ἄρμασι τοῖς τοῦ ἡνιόχου ἀποβαλοῦσιν· ἐκεῖνά τε
 γὰρ ἀτάκτως φέρεται διαμαρτόντα τῶν εὐθυνοῦντων
 ἢ τε ψυχὴ πολλὰ σφάλλεται διαφθαρείσης τῆς δια- b
 νοίας· ἀθάνατα μὲν φρόνει τῷ μεγάλῳ ψυχος εἶναι, θνη-
 33 τὰ δὲ τῷ συμμέτρως τῆν ὑπαρχόντων ἀπολαύειν· ἡγοῦ
 τὴν παιδείαν τοσοῦτῳ μείζον ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀπαι-
 δευσίας, ὅσῳ τὰ μὲν ἄλλα μοχθηρὰ πάντες κερδαίνου-
 τες πράττουσιν, αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεξημίωσε τοὺς
 ἔχοντας· πολλάκις γὰρ ὦν τοῖς λόγοις ἐλύπησαν, τού-
 των τοῖς ἔργοις τὴν τιμωρίαν ἔδοσαν. οὐς ἂν βούλη e
 ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθὸν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς
 τοὺς ἀπαγγελοῦντας· ἀρχὴ γὰρ φιλίας μὲν ἔπαινος,
 ἐχθρας δὲ ψόγος.

34 Βουλευόμενος παραδείγματα ποιῶν τὰ παρελη-
 λυθότα τῶν μελλόντων· τὸ γὰρ ἀφανὲς ἐκ τοῦ φανε-

ροῦ ταχίστην ἔχει τὴν διάγνωσιν. βουλευέου μὲν βρα-
 δέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα. ἡγοῦ κράτιστον
 εἶναι παρὰ μὲν τῶν θεῶν εὐτυχίαν, παρὰ δ' ἡμῶν
 αὐτῶν εὐβουλίαν. περὶ ὧν ἂν αἰσχύνῃ παρορησιάσα- d
 σθαι, βούλῃ δέ τισι τῶν φίλων ἀνακοινώσασθαι, χρῶ
 τοῖς λόγοις ὡς περὶ ἄλλοτριου τοῦ πράγματος· οὕτω
 γὰρ τὴν ἐκείνων τε διάνοιαν αἰσθήσει καὶ σεαυτὸν οὐ
 35 καταφανῆ ποιήσεις. ὅταν ὑπὲρ τῶν σεαυτοῦ μέλλῃς
 τινὶ συμβούλῳ χρῆσθαι, σκόπει πρῶτον πῶς τὰ ἐαυ-
 τοῦ διώκησεν· ὁ γὰρ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰ-
 κείων οὐδέποτε καλῶς βουλευέσεται περὶ τῶν ἄλλο- e
 τρίων. οὕτω δ' ἂν μάλιστα βουλευέσθαι παροξυν-
 θείης, εἰ τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῆς ἀβουλίας ἐπιβλέ-
 ψειας· καὶ γὰρ τῆς ὑγιείας πλείστην ἐπιμέλειαν ἔχομεν,
 ὅταν τὰς λύπας τὰς ἐκ τῆς ἀρρωστίας ἀναμνησθῶμεν.
 36 μιμοῦ τὰ τῶν βασιλέων ἦθη καὶ δίωκε τὰ ἐκείνων ἐπι- 10
 τηθεύματα· δόξεις γὰρ αὐτοὺς ἀποδέχεσθαι καὶ ζη-
 λοῦν, ὥστε σοι συμβήσεται παρὰ τε τῷ πλήθει μᾶλλον
 εὐδοκιμεῖν καὶ τὴν παρ' ἐκείνων εὐνοιαν βεβαιότεραν
 ἔχειν. πείθου μὲν καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασι-
 λέων κειμένοις, ἰσχυρότατον μέντοι νόμον ἡγοῦ τὸν
 ἐκείνων τρόπον. ὥσπερ γὰρ τὸν ἐν δημοκρατίᾳ πολι-
 τευόμενον τὸ πλήθος δεῖ θεραπεύειν, οὕτω καὶ τὸν b
 ἐν μοναρχίᾳ κατοικοῦντα τὸν βασιλέα προσήκει θαν-
 37 μάζειν. εἰς ἀρχὴν κατασταθεὶς μηδενὶ χρῶ πονηρῷ
 πρὸς τὰς διοικήσεις· ὧν γὰρ ἂν ἐκεῖνος ἀμάρτη, σοὶ
 τὰς αἰτίας ἀναθήσουσιν. ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιμελειῶν
 ἀπαλλάττου μὴ πλουσιώτερος ἀλλ' ἐνδοξότερος· πολ-
 λῶν γὰρ χρημάτων κρείττων ὁ παρὰ τοῦ πλήθους c
 ἔπαινος. μηδενὶ πονηρῷ πράγματι μήτε ταρίστασο
 μήτε συνηγόρει· δόξεις γὰρ καὶ αὐτὸς τοιαῦτα πράτ-
 38 τειν, οἷά περ ἂν τοῖς ἄλλοις πράττουσι βοηθῆς. παρα-

- σκεύαζε σεαυτὸν πλεονεκτεῖν μὲν δυνάμενον, ἀνέχου
 δὲ τὸ ἴσον ἔχων, ἵνα δοκῆς ὀρέγεσθαι τῆς δικαιοσύνης
 μὴ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ δι' ἐπιείκειαν. μᾶλλον ἀποδέ-
 χου δικαίαν πενίαν ἢ πλοῦτον ἄδικον· τοσούτω γὰρ α
 κρείττων δικαιοσύνη χρημάτων, ὅσῳ τὰ μὲν ζῶντας
 μόνου ἀφελεῖ, τὸ δὲ καὶ τελευτήσασι δόξαν παρασκευ-
 ἀζει, κἀκείνων μὲν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστι, τούτου δὲ
 39 τοῖς μοχθηροῖς ἀδύνατον μεταλαβεῖν. μηδένα ζήλου
 τῶν ἐξ ἀδικίας κερδαινόντων, ἀλλὰ μᾶλλον ἀποδέχου
 τοὺς μετὰ δικαιοσύνης ζημιωθέντας· οἱ γὰρ δίκαιοι τῶν
 ἀδίκων εἰ μηδὲν ἄλλο πλεονεκτοῦσιν, ἀλλ' οὖν ἐλπίζει β
 40 γε σπουδαίαις ὑπερέχουσιν. πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν
 περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σεαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει·
 μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου
 σώματι. πειρῶ τῷ σώματι μὲν εἶναι φιλόπονός, τῇ δὲ 11
 ψυχῇ φιλόσοφος, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνη τὰ δόξαν-
 41 τα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστη τὰ συμφέροντα. πᾶν ὅ τι
 ἀν μέλλης ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ· πολ-
 λοῖς γὰρ ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας. δύο ποιῶ β
 καιροὺς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ
 ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν. ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος
 τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν
 ἢ λέγειν.
- 42 Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον·
 οὔτω γὰρ οὔτ' εὐτυχῶν ἔσει περιχαρῆς οὔτε δυστυχῶν
 περιίλυπος. χαῖρε μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι τῶν ἀγα-
 θῶν, λυποῦ δὲ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κα-
 κῶν, γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὧν κατὰ-
 δηλός· ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις
 ἀποκρύπτειν, τὴν δὲ διάνοιαν φανεράν ἔχοντα περι-
 43 πατεῖν. μᾶλλον εὐλαβοῦ ψόγον ἢ κίνδυνον· δεῖ γὰρ α
 εἶναι φοβερὰν τοῖς μὲν φαύλοις τὴν τοῦ βίου τελευ-

τὴν, τοῖς δὲ σπουδαίοις τὴν ἐν τῷ ζῆν ἀδοξίαν. μάλιστα μὲν πειρῶ ζῆν κατὰ τὴν ἀσφάλειαν· εἰ δέ ποτέ σοι συμβῆῖ κινδυνεύειν, ζῆται τὴν ἐκ τοῦ πολέμου σωτηρίαν μετὰ καλῆς δόξης, ἀλλὰ μὴ μετ' αἰσχροῦς φήμης· τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἢ πεπρωμένη κατέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἢ φύσις ἀπένειμεν.

44 (ε.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ πολλὰ τῶν εἰρημένων οὐ πρόπει σοι πρὸς τὴν νῦν παροῦσαν ἡλικίαν· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο διέλαθεν· ἀλλὰ προειλόμην διὰ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἅμα τοῦ τε παρόντος βίου συμβουλίαν ἐξενεγκεῖν καὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου παράγγελμα καταλιπεῖν. τὴν μὲν γὰρ τούτων χρεῖαν ῥαδίως εἰδήσεις, τὸν δὲ μετ' εὐνοίας συμβουλευόντα χαλεπῶς εὐρήσεις. ὅπως οὖν μὴ παρ' ἑτέρου τὰ λοιπὰ ζητῆς ἀλλ' ἐντεῦθεν ὥσπερ ἐκ ταμείου προφέρης, ῥῆθην δεῖν μηδὲν παραλιπεῖν ὧν ἔχω σοι συμβουλευεῖν.

45 Πολλὴν δ' ἂν τοῖς θεοῖς χάριν σχοίην, εἰ μὴ διαμάρτοιμι τῆς δόξης ἧς ἔχων περὶ σοῦ τυγχάνω. τῶν 12 μὲν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείστους εὐρήσομεν ὥσπερ τῶν σιτίων τοῖς ἡδίστοις μᾶλλον ἢ τοῖς ὑγιεινοτάτοις χαιρόντας, οὕτω καὶ τῶν φίλων τοῖς συνεξαμαρτάνουσι πλησιάζοντας ἀλλ' οὐ τοῖς νουθετοῦσι. σὲ δὲ νομίζω τούτου κατὰ τὴν ἐγνωκέναι, τεκμηρίω χρώμενος τῆ περὶ τὴν ἄλλην παιδείαν φιλοπονία· τὸν γὰρ αὐτῷ τὰ βέλτιστα πράττειν ἐπιτάττοντα, τοῦτον εἰκὸς καὶ τῶν ἄλλων τοὺς ἐπὶ τὴν ἀρετὴν παρακαλοῦντας ἀποδέχε- b
46 σθαι. μάλιστα δ' ἂν παροξυνθείης ὀρέγεσθαι τῶν καλῶν ἔργων, εἰ καταμάθεις, ὅτι καὶ τὰς ἡδονὰς ἐκ τούτων μάλιστα γνησίως ἔχομεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ ῥαθυμεῖν καὶ τὰς πλησμονὰς ἀγαπᾶν εὐθύς αἰ λῦπαι ταῖς ἡδοναῖς παραπεπήρασι, τὸ δὲ περὶ τὴν ἀρετὴν φιλο-

πονεῖν καὶ σωφρόνως τὸν αὐτοῦ βίον οἰκονομεῖν ἀεὶ
 τὰς τέρψεις εἰλικρινεῖς καὶ βεβαιοτέρας ἀποδίδωσι·
 47 κἀκεῖ μὲν πρότερον ἡσθέντες ὕστερον ἐλυπήθησαν, ^c
 ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὰς λύπας τὰς ἡδονὰς ἔχομεν. ἐν πᾶσι
 δὲ τοῖς ἔργοις οὐχ οὕτω τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς
 τῆς τελευτῆς αἰσθησιν λαμβάνομεν· τὰ γὰρ πλεῖστα
 48 ἀλλὰ τῶν ἀποβαινόντων ἔνεκεν διαπονοῦμεν. (5'.) Ἐν-
 θυμοῦ δ' ὅτι τοῖς μὲν φαύλοις ἐνδέχεται τὰ τυχόντα
 πράττειν· εὐθύς γὰρ τοῦ βίου τοιαύτην πεποίηται
 τὴν ὑπόθεσιν· τοῖς δὲ σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ^d
 ἀρετῆς ἀμελεῖν, ἢ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιπλήττοντας.
 πάντες γὰρ μισοῦσιν οὐχ οὕτω τοὺς ἑξαμαρτάνοντας
 ὡς τοὺς ἐπιεικεῖς μὲν φήσαντας εἶναι, μηδὲν δὲ τῶν
 49 τυχόντων διαφέροντας, εἰκότως· ὅπου γὰρ τοὺς τῷ
 λόγῳ μόνον ψευδομένους ἀποδοκιμάζομεν, ἢ πού γε
 τοὺς τῷ βίῳ παντὶ ἐλαττουμένους φαύλους εἶναι
 φήσομεν. δικαίως δ' ἂν τοὺς τοιούτους ὑπολάβοιμεν
 μὴ μόνον εἰς αὐτοὺς ἀμαρτάνειν ἀλλὰ καὶ τῆς τύχης ^e
 εἶναι προδότας· ἢ μὲν γὰρ αὐτοῖς χρήματα καὶ δόξαν
 καὶ φίλους ἐνεχείρισεν, οἱ δὲ σφᾶς αὐτοὺς ἀναξίους
 50 τῆς ὑπαρχούσης εὐδαιμονίας κατέστησαν. εἰ δὲ δεῖ
 θνητὸν ὄντα τῆς τῶν θεῶν στοχάσασθαι διανοίας, ¹³
 ἡγοῦμαι κἀκείνους ἐπὶ τοῖς οἰκειοτάτοις μάλιστα δη-
 λῶσαι, πῶς ἔχουσι πρὸς τοὺς φαύλους καὶ τοὺς σπου-
 δαίους τῶν ἀνθρώπων. Ζεὺς γὰρ Ἡρακλέα καὶ Τάν-
 ταλον γεννήσας, ὡς οἱ μῦθοι λέγουσι καὶ πάντες πι-
 στεύουσι, τὸν μὲν διὰ τὴν ἀρετὴν ἀθάνατον ἐποίησε,
 τὸν δὲ διὰ τὴν κακίαν ταῖς μεγίσταις τιμωρίαις ἐκό-
 51 λασεν. οἷς δεῖ παραδείγμασι χρώμενόν σ' ὀρέγεσθαι τῆς
 καλοκαγαθίας, καὶ μὴ μόνον τοῖς ὑφ' ἡμῶν εἰρημένοις ^b
 ἐμμένειν ἀλλὰ καὶ τῶν ποιητῶν τὰ βέλτιστα μανθᾶ-

52 νειν καὶ τῶν ἄλλων σοφιστῶν εἴ τι χρήσιμον εἰρήκα-
 σιν ἀναγιννώσκειν. ὥσπερ γὰρ τὴν μέλιτταν ὀρῶμεν
 ἐφ' ἅπαντα μὲν τὰ βλαστήματα καθιζάνουσιν, ἀφ'
 ἐκάστου δὲ τὰ βέλτιστα λαμβάνουσιν, οὕτω δεῖ καὶ
 τοὺς παιδείας ὀρεγομένους μηδενὸς μὲν ἀπίρως ἔχειν,
 πανταχόθεν δὲ τὰ χρήσιμα συλλέγειν. μόλις γὰρ ἄν
 τις ἐκ ταύτης τῆς ἐπιμελείας τὰς τῆς φύσεως ἀμαρτίας
 ἐπικρατήσκειν.

2.

ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

(α΄.) Οἱ μὲν εἰωθότες, ὧ Νικόκλεις, τοῖς βασι- 14
 λεῦσιν ὑμῶν ἐσθῆτας ἄγειν ἢ χαλκὸν ἢ χρυσὸν εἰργα-
 σμένον ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων κτημάτων, ὧν
 αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς εἰσὶν, ὑμεῖς δὲ πλουτεῖτε, λίαν ἔδο- 15
 ξαν εἶναί μοι καταφανεῖς οὐ δόσιν ἀλλ' ἐμπορίαν ποι-
 ούμενοι καὶ πολὺ τεχνικώτερον αὐτὰ πωλοῦντες τῶν
 2 ὁμολογούντων καπηλεύειν· ἠγησάμην δ' ἄν γενέσθαι
 ταύτην καλλίστην δωρεὰν καὶ χρησιμωτάτην καὶ μά-
 λιστα πρέπουσαν ἐμοί τε δοῦναι καὶ σοὶ λαβεῖν, εἰ δυ-
 νηθεῖν ὀρίσαι, ποίων ἐπιτηδευμάτων ὀρεγόμενος καὶ
 τίνων [ἔργων] ἀπεχόμενος ἄριστ' ἄν καὶ τὴν πόλιν
 καὶ τὴν βασιλείαν διοικίης. τοὺς μὲν γὰρ ἰδιώτας ἐστὶ b
 πολλὰ τὰ παιδεύοντα, μάλιστα μὲν τὸ μὴ τρυφᾶν
 ἀλλ' ἀναγκάζεσθαι περὶ τοῦ βίου καθ' ἐκάστην βου-
 3 λεύεσθαι τὴν ἡμέραν, ἔπειθ' οἱ νόμοι, καθ' οὓς ἕκα-
 στοι πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν, ἔτι δ' ἡ παρορησία
 καὶ τὸ φανερώς ἐξεῖναι τοῖς τε φίλοις ἐπιπληῆξαι καὶ
 τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι ταῖς ἀλλήλων ἀμαρτίαις· πρὸς

δὲ τούτοις καὶ τῶν ποιητῶν τινὲς τῶν προγεγενημέ-
 νων ὑποθήκας ὡς χορὴ ζῆν καταλελοίπασιν· ὥστ' ἐξ c
 ἀπάντων τούτων εἰκὸς αὐτοὺς βελτίους γίνεσθαι.
 4 τοῖς δὲ τυράννοις οὐδὲν ὑπάρχει τοιοῦτον, ἀλλ' οὓς
 ἔδει παιδεύεσθαι μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν εἰς τὴν
 ἀρχὴν καταστῶσιν, ἀνουθέτητοι διατελοῦσιν· οἱ μὲν
 γὰρ πλείστοι τῶν ἀνθρώπων αὐτοῖς οὐ πλησιάζουσιν,
 οἱ δὲ συνόντες πρὸς χάριν ὁμιλοῦσιν. καὶ γὰρ τοι κύ-
 ριοι γιγνόμενοι καὶ χρημάτων πλείστων καὶ πραγμά- d
 των μεγίστων, διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταύταις ταῖς
 ἀφορμαῖς πεποιήκασιν ὥστε πολλοὺς ἀμφισβητεῖν,
 πότερόν ἐστιν ἄξιον ἐλέσθαι τὸν βίον τὸν τῶν ἰδιω-
 τευόντων μὲν, ἐπιεικῶς δὲ πραττόντων, ἢ τὸν τῶν
 5 τυραννευόντων. ὅταν μὲν γὰρ ἀποβλέψωσιν εἰς τὰς
 τιμὰς καὶ τοὺς πλοῦτους καὶ τὰς δυναστείας, ἴσοθέ-
 οὺς ἀπαντες νομίζουσι τοὺς ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντας·
 ἐπειδὴν δ' ἐνθυμηθῶσι τοὺς φόβους καὶ τοὺς κινδύ-
 νους, καὶ διεξιόντες ὁρῶσι τοὺς μὲν ὑφ' ὧν ἦκιστα e
 χρῆν διεφθαρμένους, τοὺς δ' εἰς τοὺς οἰκαιοτάτους
 ἔξαμαρτεῖν ἠναγκασμένους, τοῖς δ' ἀμφοτέρω ταῦτα
 συμβεβηκότα, πάλιν ὁπωσοῦν ζῆν ἠγούνται λυσιτε-
 λεῖν μᾶλλον ἢ μετὰ τοιούτων συμφορῶν ἀπάσης τῆς
 6 Ἀσίας βασιλεύειν. ταύτης δὲ τῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς 16
 ταραχῆς αἰτιὸν ἐστίν, ὅτι τὴν βασιλείαν ὥσπερ ἱερω-
 σύνην παντὸς ἀνδρὸς εἶναι νομίζουσιν, ὃ τῶν ἀνθρω-
 πίνων πραγμάτων μέγιστόν ἐστι καὶ πλείστης προ-
 νοίας δεόμενον.

(β'.) Καθ' ἐκάστην μὲν οὖν τὴν προᾶξιν, ἐξ ὧν
 ἂν τις μάλιστα δύναίτο κατὰ τρόπον διοικεῖν καὶ τὰ
 μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττειν, τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύ-
 γειν, τῶν αἰεὶ παρόντων ἔργον ἐστὶ συμβουλεύειν·
 καθ' ὅλων δὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων, ὧν χορὴ στοχάζε- b

σθαι καὶ περὶ ἃ δεῖ διατρίβειν, ἐγὼ πειράσομαι διελ-
 7 θεῖν. εἰ μὲν οὖν ἔσται τὸ δῶρον ἐξεργασθὲν ἄξιον τῆς
 ὑποθέσεως, χαλεπὸν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιδεῖν· πολλὰ
 γὰρ καὶ τῶν μετὰ μέτρου ποιημάτων καὶ τῶν κατα-
 λογάδην συγγραμμάτων ἔτι μὲν ἐν ταῖς διανοίαις ὄντα
 τῶν συντιθέντων μεγάλως τὰς προσδοκίας παρέσχεν,
 ἐπιτελεσθέντα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδειχθέντα πολὺ
 8 καταδεεστέραν τὴν δόξαν τῆς ἐλπίδος ἔλαβεν· οὐ μὴν e
 ἀλλὰ τό γ' ἐπιχείρημα καλῶς ἔχει, τὸ ζητεῖν τὰ παρα-
 λελειμμένα καὶ νομοθετεῖν ταῖς μοναρχίαις. οἱ μὲν γὰρ
 τοὺς ἰδιώτας παιδεύοντες ἐκείνους μόνου ὠφελουῦσιν·
 εἰ δέ τις τοὺς κρατοῦντας τοῦ πλήθους ἐπ' ἀρετὴν
 προτρέψειεν, ἀμφοτέρους ἂν ὀνήσειε, καὶ τοὺς τὰς
 δυναστείας ἔχοντας καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῖς ὄντας· τοῖς
 μὲν γὰρ ἂν τὰς ἀρχὰς ἀσφαλεστέρας, τοῖς δὲ τὰς πο-
 λιτείας πραοτέρας ποιήσειεν.

9 (γ'.) Πρῶτον μὲν οὖν σκεπτέον, τί τῶν βασιλευ- d
 ὄντων ἔργον ἐστίν· ἂν γὰρ ἐν κεφαλαίοις τὴν δύνα-
 μιν ὄλου τοῦ πράγματος καλῶς περιλάβωμεν, ἐνταῦθ'
 ἀποβλέποντες ἄμεινον καὶ περὶ τῶν μερῶν ἐροῦμεν.
 οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογήσαι προσήκειν αὐτοῖς πό-
 λιν δυστυχοῦσαν παῦσαι καὶ καλῶς πράττουσαν
 διαφυλάξαι καὶ μεγάλην ἐκ μικρᾶς ποιῆσαι· τὰ γὰρ
 ἄλλα τὰ συμπίπτοντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην τού- e
 10 των ἕνεκα πρακτέον ἐστίν. καὶ μὴν ἐκεῖνό γε φανε-
 ρόν, ὅτι δεῖ τοὺς ταῦτα δυνησομένους καὶ περὶ τηλι-
 κούτων βουλευομένους μὴ ῥαθυμεῖν μηδ' ἀμελεῖν
 ἀλλὰ σκοπεῖν, ὅπως φρονιμώτερον διακείσονται τῶν
 ἄλλων. δέδεικται γὰρ ὅτι τοιαύτας τὰς βασιλείας ἔξου- 12
 11 σιν, οἷας περ ἂν τὰς αὐτῶν γνώμας παρασκευάσωσιν.
 ὥστ' οὐδενὶ τῶν ἀσκητῶν οὕτω προσήκει τὸ σῶμα
 γυμνάζειν ὡς τοῖς βασιλεύουσι τὴν ψυχὴν τὴν αὐτῶν·

- ἅπασαι γὰρ αἱ πανηγύρεις οὐδὲν μέρος τι θείασι τούτων τῶν ἄθλων, περὶ ὧν ὑμεῖς καθ' ἐκάστην ἀγωνίζεσθε τὴν ἡμέραν. (δ'.) Ἔον ἐνθυμούμενον χρὴ προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως ὅσον περ ταῖς τιμαῖς τῶν ἄλλων προ-
- 12 ἔχεις, τοσοῦτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς αὐτῶν διοίσεις. καὶ b
μὴ νόμιζε τὴν ἐπιμέλειαν ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις πράγμασι χρησίμην εἶναι, πρὸς δὲ τὸ βελτίους ἡμᾶς καὶ φρονιμωτέρους γίνεσθαι μηδεμίαν δύναμιν ἔχειν· μηδὲ καταγνώσ τῶν ἀνθρώπων τοσαύτην δυστυχίαν, ὡς περὶ μὲν τὰ θηρία τέχνας εὐρήκαμεν, αἷς αὐτῶν τὰς ψυχὰς ἡμεροῦμεν καὶ πλείονος ἀξίας ποιοῦμεν, ἡμᾶς δ' αὐτοὺς οὐδὲν ἂν πρὸς ἀρετὴν ὠφελήσαιμεν, ἀλλ' ὡς καὶ τῆς παιδείσεως καὶ τῆς ἐπιμελείας μάλιστα δυ-
- 13 ναμένης τὴν ἡμετέραν φύσιν εὐεργετεῖν, οὕτω διάκεισο τὴν γνώμην, καὶ τῶν τε παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε καὶ τῶν ἄλλων οὐς ἂν δύνη μεταπέμπου, καὶ μήτε τῶν ποιητῶν τῶν εὐδοκιμούντων μήτε τῶν σοφιστῶν μηδενὸς οἴου δεῖν ἀπείρως ἔχειν, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκροατῆς γίγνου, τῶν δὲ μαθητῆς, καὶ παρασκευάζε σαυτὸν τῶν μὲν ἐλαττόνων κριτὴν, τῶν δὲ μειζόνων ἀγωνιστὴν· διὰ γὰρ τούτων τῶν γυμνασίων d
τάχιστ' ἂν γένοιο τοιοῦτος, οἷον ὑπεθέμεθα δεῖν εἶναι τὸν ὀρθῶς βασιλεύσοντα καὶ τὴν πόλιν ὡς χρὴ διοι-
- 14 κήσοντα. μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν· ὅσῳ γὰρ ἂν ἐρωωμενεστέρως τὴν τῶν ἄλλωι ἀνοίαν ἀτιμάσης, τοσοῦτῳ μᾶλλον τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις.
- 15 (ε'.) Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοὺς μέλλουτάς τι τῶν δεόντων ποιήσειν, πρὸς δὲ τούτοις φιλό- e
ἀνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων

οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐ-
 δενὸς οἷόν τε καλῶς ἄρχειν, ἂν μὴ τις χαιρῇ τούτοις,
 ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. μελέτω σοι
 τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχαρισμένως
 16 αὐτοῖς ἄρχειν, γιγνώσκων, ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν 18
 καὶ τῶν ἄλλων πολιτείῶν αὐταὶ πλεῖστον χρόνον δια-
 μένουσιν, αἵτινες ἂν ἄριστα τὸ πλήθος θεραπεύωσιν.
 καλῶς δὲ δημαγωγῆσεις, ἢν μὴθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον
 ἕασι μὴθ' ὑβριζόμενον περιορᾶς, ἀλλὰ σκοπῆς, ὅπως
 οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἕξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν
 ἀδικήσονται· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα
 17 χρηστῆς πολιτείας ἐστίν. (ς'.) Τῶν προσταγμάτων καὶ
 τῶν ἐπιτηδευμάτων κίνει καὶ μετατίθει τὰ μὴ καλῶς b
 καθεστῶτα, καὶ μάλιστα μὲν εὐρετῆς γίγνου τῶν βελ-
 τίστων, εἰ δὲ μὴ, μιμοῦ τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀρθῶς
 ἔχοντα. ζῆτει νόμους τὸ μὲν σύμπαν δικαίους καὶ συμ-
 φέροντας καὶ σφίσι αὐτοῖς ὁμολογουμένους, πρὸς δὲ
 τούτοις οἵτινες τὰς μὲν ἀμφισβητήσεις ὡς ἐλαχίστας,
 τὰς δὲ διαλύσεις ὡς οἷόν τε ταχίστας τοῖς πολίταις
 ποιοῦσιν· ταῦτα γὰρ ἅπαντα προσεῖναι δεῖ τοῖς καλῶς
 18 κειμένοις. τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, c
 τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι,
 πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσιν. τὰς κρίσεις ποιοῦ
 περὶ ὧν ἂν πρὸς ἀλλήλους ἀμφισβητῶσι μὴ πρὸς χάριν
 μηδ' ἐναντίας ἀλλήλαις, ἀλλ' αἰεὶ ταῦτά περὶ τῶν αὐτῶν
 γίγνωσκε· καὶ γὰρ πρόπει καὶ συμφέρει τὴν τῶν βασι-
 λέων γνώμην ἀκινήτως ἔχειν περὶ τῶν δικαίων, ὥσ-
 19 περ τοὺς νόμους τοὺς καλῶς κειμένους. οἴκει τὴν πό- d
 λιν ὁμοίως ὥσπερ τὸν πατρῶον οἶκον ταῖς μὲν κατα-
 σκευαῖς λαμπρῶς καὶ βασιλικῶς, ταῖς δὲ πράξεσιν
 ἀκριβῶς, ἵν' εὐδοκιμῆς ἅμα καὶ διαρκῆς. τὴν μεγαλο-
 πρόπειαν ἐπιδείκνυσο μηδ' ἐν μιᾷ τῶν πολυτελειῶν τῶν

εὐθύς ἀφανιζομένων ἀλλ' ἐν τε τοῖς προειρημένοις καὶ τῷ κάλλει τῶν κτημάτων καὶ ταῖς τῶν φίλων εὐεργεσίαις· τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἀναλωμάτων αὐτῷ τε σοὶ παραμενεῖ καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις πλείονος ἄξια τῶν e δεδαπανημένων καταλείψεις.

- 20 Τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ποίει μὲν ὡς οἱ πρόγονοι κατέδειξαν, ἡγοῦ δὲ θῦμα τοῦτο κάλλιστον εἶναι καὶ θεραπείαν μεγίστην, ἂν ὡς βέλτιστον καὶ δικαιοτάτουσαν αὐτὸν παρέχῃς· μᾶλλον γὰρ ἐλπίς τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς ἱερεῖα πολλὰ καταβάλλοντας πράξειν τι παρὰ τῶν 19 θεῶν ἀγαθόν. (ζ.) Τίμα ταῖς μὲν ἀρχαῖς [τῶν φίλων] τοὺς οἰκειοτάτους, ταῖς δ' ἀληθείαις αὐταῖς τοὺς εὐ-
- 21 νουστάτους. φυλακὴν ἀσφαλεστάτην ἡγοῦ τοῦ σώματος εἶναι τὴν τε τῶν φίλων ὄρετην καὶ τὴν τῶν πολιτῶν εὐνοίαν καὶ τὴν αὐτοῦ φρόνησιν· διὰ γὰρ τούτων καὶ κτᾶσθαι καὶ σώζειν τὰς τυραννίδας μάλιστ' ἂν τις δύναίτο. κήδου τῶν οἴκων τῶν πολιτικῶν, καὶ νόμιξε καὶ τοὺς δαπανῶντας ἀπὸ τῶν σῶν ἀναλίσκειν b καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὰ σὰ πλείω ποιεῖν· ἅπαντα γὰρ τὰ τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν οἰκεῖα τῶν καλῶς
- 22 βασιλευόντων ἐστί. διὰ παντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἀλήθειαν οὔτω φαίνου προτιμῶν ὥστε πιστοτέρους εἶναι τοὺς σοὺς λόγους μᾶλλον ἢ τοὺς τῶν ἄλλων ὄρκους. ἅπασιν μὲν τοῖς ξένοις ἀσφαλῆ τὴν πόλιν παρέχε καὶ πρὸς τὰ συμβόλαια νόμιμον, περὶ πλείστου δὲ ποιῶν τῶν ἀφικνουμένων μὴ τοὺς σοὶ δωρεὰς ἄγοντας ἀλλὰ c τοὺς παρὰ σοῦ λαμβάνειν ἄξιοντας· τιμῶν γὰρ τοὺς
- 23 τοιοῦτους μᾶλλον παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσεις. τοὺς πολλοὺς φόβους ἐξαίρει τῶν πολιτῶν, καὶ μὴ βούλου περιδεεῖς εἶναι τοὺς μηδὲν ἀδικούντας· ὅπως γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους πρὸς αὐτὸν διαθῆς, οὔτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἔξεις. ποίει μὲν μηδὲν μετ' ὀργῆς, δόκει δὲ τοῖς

ἄλλοις, ὅταν σοι καιρὸς ἦ. δεινὸς μὲν φαίνου τῷ μηδέν σε λαυθάνειν τῶν γιγνομένων, πρᾶος δὲ τῷ τὰς τιμωρίας ἐλάττους ποιεῖσθαι τῶν ἀμαρτανομένων.

24 Ἄρχικὸς εἶναι βούλου μὴ χαλεπότητι μηδὲ τῷ σφόδρα κολάζειν ἀλλὰ τῷ πάντας ἡττάσθαι τῆς σῆς διανοίας καὶ νομίζειν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν σωτηρίας ἄμεινον αὐτῶν σὲ βουλευέσθαι. πολεμικὸς μὲν ἴσθι ταῖς ἐπιστήμας καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρηνικὸς δὲ τῷ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτεῖν. οὕτως ὁμίλει τῶν πόλεων πρὸς τὰς ἡττους ὥσπερ ἂν τὰς κρείττους πρὸς e
25 ἑαυτὸν ἀξιώσῃας. φιλονίκει μὴ περὶ πάντων, ἀλλὰ περὶ ὧν κρατήσαντί σοι μέλλοι συνοίσειν. φάυλους ἡγοῦ μὴ τοὺς συμφερόντως ἡττωμένους ἀλλὰ τοὺς μετὰ βλάβης περιγιγνομένους. μεγαλόφρονος νόμιζε 20 μὴ τοὺς μείζω περιβαλλομένους ὧν οἰοί τ' εἶσι κατασχεῖν, ἀλλὰ τοὺς καλῶν μὲν ἐφιεμένους, ἐξεργάζεσθαι 26 δὲ δυναμένους οἷς ἂν ἐπιχειρῶσιν. ζήλου μὴ τοὺς μεγίστην ἀρχὴν κησαμένους ἀλλὰ τοὺς ἄριστα τῇ παρούσῃ χρησαμένους, καὶ νόμιζε τελέως εὐδαιμονήσῃς, οὐκ ἔαν πάντων ἀνθρώπων μετὰ φόβων καὶ κινδύνων καὶ κακίας ἄρξης, ἀλλ' ἂν τοιοῦτος ὧν οἶον χρὴ καὶ πράττων ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι μετρίων ἐπιθυμῆς καὶ b
μηθενὸς τούτων ἀτυχῆς.

27 (ἦ.) Φίλους κτῶ μὴ πάντας τοὺς βουλομένους ἀλλὰ τοὺς τῆς σῆς φύσεως ἀξιούς ὄντας, μηδὲ μεθ' ὧν ἡδιστα συνδιατρέφεις, ἀλλὰ μεθ' ὧν ἄριστα τὴν πόλιν διοικήσεις. ἀκριβεῖς ποιοῦ τὰς δοκιμασίας τῶν σύ-
όντων, εἰδὼς, ὅτι πάντες οἱ μὴ σοι πλησιάσαντες ὁμοίον σε τοῖς χρωμένοις εἶναι νομιοῦσιν. τοιούτους ἐπίστη τοῖς πράγμασι τοῖς μὴ διὰ σοῦ γιγνομένοις, c
ὡς αὐτὸς τὰς αἰτίας ἔξων ὧν ἂν ἐκείνοι πράξωσιν.
28 πιστοὺς ἡγοῦ μὴ τοὺς ἅπαν ὅ τι ἂν λέγῃς ἢ ποιῃς

ἐπαινοῦντας ἀλλὰ τοὺς τοῖς ἀμαρτανομένοις ἐπιτι-
μῶντας. δίδου παρορησίαν τοῖς εὖ φρονουῦσιν, ἵνα περὶ
ᾧν ἂν ἀμφιγνοῆς ἔχῃς τοὺς συνδοκιμάσοντας. διόρα
καὶ τοὺς τέχνη κολακεύοντας καὶ τοὺς μετ' εὐνοίας
θεραπεύοντας, ἵνα μὴ πλέον οἱ πονηροὶ τῶν χρηστῶν
ἔχωσιν. ἄκουε τοὺς λόγους τοὺς περὶ ἀλλήλων, καὶ
πειρῶ γνωρίζειν ἅμα τοὺς τε λέγοντας, ὅποιοί τινές
29 εἶσι, καὶ περὶ ᾧν ἂν λέγωσιν. ταῖς αὐταῖς κόλαξε ζη-
μίας τοὺς ψευδῶς διαβάλλοντας αἵσπερ τοὺς ἔξαμαρ-
τάνοντας.

Ἄρχε σαυτοῦ μηδὲν ἦττον ἢ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦθ'
ἦγοῦ βασιλικώτατον. ἂν μηδεμιᾷ δουλεύῃς τῶν ἡδο-
νῶν, ἀλλὰ κρατῆς τῶν ἐπιθυμιῶν μᾶλλον ἢ τῶν πολι-
τῶν. μηδεμίαν συνουσίαν εἰκῆ προσδέχου μηδ' ἀλογί-
στως, ἀλλ' ἐπ' ἐκείναις ταῖς διατριβαῖς ἔθιξε σαυτὸν
χαίρειν, ἐξ ᾧν αὐτός τ' ἐπιδάσεις καὶ τοῖς ἄλλοις βελ-
30 τίων εἶναι δόξεις. (Θ') Μὴ φαίνου φιλοτιμούμενος
ἐπὶ τοῖς τοιούτοις. ἃ καὶ τοῖς κακοῖς διαπράξασθαι
δυνατὸν ἔστιν, ἀλλ' ἐπ' ἀρετῇ μέγα φρονῶν, ἧς οὐδὲν
μέρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν. νόμιζε τῶν τιμῶν ἀλη-
θεστάτας εἶναι μὴ τὰς ἐν τῷ φανερῷ μετὰ δέους γι-
γνομένας. ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ὄντες μᾶλλον 21
σου τὴν γνώμην ἢ τὴν τύχην θαυμάζωσιν. λάνθανε
μὲν, ἦν ἐπὶ τῷ σοι συμβῆ τῶν φαύλων χαίρειν, ἐνδεί-
31 κνυσο δὲ περὶ τὰ μέγιστα σπουδάζων. μὴ τοὺς μὲν
ἄλλους ἀξίου κοσμίως ζῆν, τοὺς δὲ βασιλέας ἀτάκτως,
ἀλλὰ τὴν σαυτοῦ σωφροσύνην παράδειγμα τοῖς ἄλλοις
καθίστη, γινώσκων, ὅτι τὸ τῆς πόλεως ὅλης ἦθος
ὁμοιοῦται τοῖς ἀρχουσιν. σημεῖον ἔστω σοι τοῦ καλῶς
βασιλεύειν, ἂν τοὺς ἀρχομένους ὀρᾷς εὐπορωτέρους β
καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέ-
32 λειαν. περὶ πλείονος ποιοῦ δόξαν καλὴν ἢ πλοῦτον

μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ἡ δ' ἀθάνατος, καὶ δόξῃ μὲν χρήματα κτητὰ, δόξα δὲ χρημάτων οὐκ ὠνητὴ, καὶ τὰ μὲν καὶ φαύλοις παραγίνεται, τὴν δ' οὐχ οἶόν τ' ἀλλ' ἢ τοὺς διενεγκόντας κτήσασθαι. τρύφα μὲν ἐν ταῖς ἐσθῆσι καὶ τοῖς περὶ τὸ σῶμα κόσμοις, καρτέρει δ' ὡς χρὴ τοὺς βασιλεύον-
 τας ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν, ἵν' οἱ μὲν ὀφῶντες διὰ τὴν ὄψιν ἄξιόν σε τῆς ἀρχῆς εἶναι νομίζωσιν, οἱ δὲ συνόντες διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ῥώμην τὴν αὐτὴν ἐκεί-
 33 νοις γνώμην ἔχωσιν. ἐπισκόπει τοὺς λόγους αἰετὸς τοὺς σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις, ἵν' ὡς ἐλαχίστοις ἀμαρτήμασι περιπίπτῃς. κράτιστον μὲν γὰρ τῆς ἀκμῆς τῶν καιρῶν τυγχάνειν, ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσιν, ἐλλείπειν αἰροῦ καὶ μὴ πλεονάζειν· αἱ γὰρ μετριότητες d μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδείαις ἢ ταῖς ὑπερβολαῖς ἐνεισιν.
 34 (ί.) Ἄστειος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός· τὸ μὲν γὰρ τῆ τυραννίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς συνουσίας ἀρμοῦνται. χαλεπώτατον δὲ τοῦτο πάντων ἐστὶ τῶν προσταγμάτων· εὐρήσεις γὰρ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς μὲν σεμνυνομένους ψυχροὺς ὄντας, τοὺς δὲ βουλομένους ἀστειοὺς εἶναι ταπεινοὺς φαινομένους. δεῖ δὲ χρῆσθαι μὲν ἀμφοτέροις ταῖς ἰδέαις ταύταις, τὴν δὲ συμφορὰν τὴν ἑκατέρω e
 35 προσοῦσαν διαφεύγειν. ὅτι ἂν ἀκριβῶσαι βουλευθῆς ὧν ἐπίστασθαι προσήκει τοὺς βασιλέας, ἐμπειρία μέτῃ καὶ φιλοσοφία· τὸ μὲν γὰρ φιλοσοφεῖν τὰς ὁδοὺς σοι δείξει, τὸ δ' ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων γυμνάζεσθαι δύνασθαι σε χρῆσθαι τοῖς πράγμασι ποιήσει.

22

Θεώρει τὰ γιννόμενα καὶ τὰ συμπύπτοντα καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς τυράννοις· ἂν γὰρ τὰ παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἄμεινον περὶ τῶν μελλόντων
 36 βουλεύσει. δεινὸν ἡγοῦ τῶν μὲν ἰδιωτῶν τινὰς ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἵνα τελευτήσαντες ἐπαινε-

- θῶσι, τοὺς δὲ βασιλέας μὴ τολμᾶν χρῆσθαι τοῖς ἐπιτη-
 δεύμασι τούτοις, ἐξ ὧν ζῶντες εὐδοκιμήσουσιν. βούλου
 τὰς εἰκόνας τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώμα- b
 τος καταλιπεῖν. μάλιστα μὲν πειρῶ τὴν ἀσφάλειαν καὶ
 στυγῶ καὶ τῇ πόλει διαφυλάττειν· ἢν δ' ἀναγκασθῆς
 κινδυνεύειν, αἴρου δὲ τεθνᾶναι καλῶς μᾶλλον ἢ ζῆν αἰ-
 37 χροῶς. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις μέμνησο τῆς βασιλείας,
 καὶ φρόντις ὅπως μὴδὲν ἀνάξιον τῆς τιμῆς ταύτης
 πράξεις. (ια΄.) Μὴ περιόδῃς τὴν στυγῶ φύσιν ἅπασαν
 ἅμα διαλυθεῖσαν· ἀλλ' ἐπειδὴ θνητοῦ σώματος ἔτυχες,
 38 πειρῶ τῆς ψυχῆς ἀθάνατον μνήμην καταλιπεῖν. με- c
 λέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων λέγειν, ἵνα συνεθι-
 σθῆς ὅμοια τοῖς εἰρημένοις φρονεῖν. ἅτι ἂν σοι λογι-
 ζομένῳ φαίνεται βέλτιστα, ταῦτα τοῖς ἔργοις ἐπιτέλει.
 ὧν τὰς δόξας ζηλοῖς, μιμοῦ τὰς πράξεις. ἂ τοῖς αὐτοῦ
 παισὶν ἂν συμβουλεύσεις, τούτοις αὐτὸς ἐμμένειν
 39 ἀξίου. χρῶ τοῖς εἰρημένοις ἢ ζῆται βελτίῳ τούτων. d
 σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζον-
 τας ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας· μὴδὲ
 τοὺς τοῖς μὲν ἄλλοις εὐδαιμονίαν ὑπισχνουμένους,
 αὐτοὺς δ' ἐν πολλαῖς ἀπορίαις ὄντας, ἀλλὰ τοὺς
 μέτρια μὲν περὶ αὐτῶν λέγοντας, ὁμιλεῖν δὲ καὶ τοῖς
 πράγμασι καὶ τοῖς ἀνθρώποις δυναμένους, καὶ μὴ
 διαταραττομένους ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς, ἀλλὰ
 καλῶς καὶ μετρίως καὶ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐτυ-
 χίας φέρειν ἐπισταμένους.
- 40 (ιβ΄.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ πολλὰ τῶν λεγομένων e
 ἐστίν, ἃ καὶ σὺ γιννώσκεις· οὐδὲ γὰρ ἐμὲ τοῦτο παρέ-
 λαθεν, ἀλλ' ἠπιστάμην, ὅτι τοσοῦτων ὄντων τὸ πλῆ-
 θος καὶ τῶν ἄλλων καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ μὲν τι τού-
 των εἰρήκασιν, οἱ δ' ἀκηκόασιν, οἱ δ' ἑτέρους ποιοῦν- 23
 τας ἑωράκασιν, οἱ δ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν ἐπιτηθεύοντες

- 41 ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐν τοῖς λόγοις χρῆ τούτοις [τῶν ἐπιτηδευμάτων] ζητεῖν τὰς καινότητας, ἐν οἷς οὔτε παράδοξον οὔτ' ἄπιστον οὔτ' ἔξω τῶν νομιζομένων οὐδὲν ἔξεστιν εἰπεῖν, ἀλλ' ἠγεῖσθαι τοῦτου χαριέστατον, ὅς ἂν τῶν διεσπαρμένων ἐν ταῖς τῶν ἄλλων διανοαῖς ἀθροῖσαι πλεῖστα δυνηθῇ καὶ φράσαι κάλλιστα περὶ αὐτῶν. ^b
- 42 ἐπεὶ ἀκεῖνό μοι πρόδηλον ἦν, ὅτι τὰ συμβουλευόντα καὶ τῶν ποιημάτων καὶ τῶν συγγραμμάτων χρησιμώτατα μὲν ἅπαντες νομίζουσιν, οὐ μὴν ἠδιστα γ' αὐτῶν ἀκούουσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ πρὸς τοὺς νοουθετοῦντας· καὶ γὰρ ἐκείνους ἐπαινοῦσι μὲν, πλησιάζειν δὲ βούλονται τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν ἀλλ' οὐ τοῖς
- 43 ἀποτρέπουσιν. σημεῖον δ' ἂν τις ποιήσαιο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου ποίησιν· καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους γεγενῆσθαι συμβούλους τῷ βίῳ τῶ τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ λέγοντες αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνοαῖς μᾶλλον ἢ ταῖς
- 44 ἐκείνων ὑποθήκαις. ἔτι δ' εἴ τις ἐκλέξειε τῶν προεχόντων ποιητῶν τὰς καλουμένας γνώμας, ἐφ' αἷς ἐκεῖνοι μάλιστ' ἐσπούθασαν, ὁμοίως ἂν καὶ πρὸς ταύτας διατεθεῖεν· ἠδῖον γὰρ ἂν κωμωδίας τῆς φαυλοτάτης ἢ τῶν οὔτω τεχνικῶς πεποιημένων ἀκούσειαν. ^d
- 45 (ιγ'). Καὶ τί δεῖ καθ' ἐν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν; ὅλως γὰρ εἰ' θέλομεν σκοπεῖν τὰς φύσεις τὰς τῶν ἀνθρώπων, εὐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν οὔτε τῶν σιτίων χείροντας τοῖς ὑγιεινοτάτοις οὔτε τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καλλίστοις οὔτε τῶν πραγμάτων τοῖς βελτίστοις οὔτε τῶν θρεμμάτων τοῖς ὠφελιμωτάτοις, ἀλλὰ παντάπασιν ἐναντίας τῶ συμφέροντι τὰς ἡδονὰς ἔχοντας, καὶ δοκοῦντας καρτερικοὺς καὶ φιλοπόνους εἶναι ^e
- 46 τοὺς τῶν δεόντων τι ποιοῦντας· ὥστε πῶς ἂν τις τοῖς τοιούτοις ἢ παραινῶν ἢ διδάσκων ἢ χρήσιμόν τι λέ-

γων ἀρέσειεν; οἱ πρὸς τοῖς εἰρημένοις φθονοῦσι μὲν τοῖς εὖ φρονουῦσιν, ἀπλοῦς δ' ἠγοῦνται τοὺς νοῦν οὐκ 24 ἔχοντας, οὕτω δὲ τὰς ἀληθείας τῶν πραγμάτων φεύγουσιν, ὥστ' οὐδὲ τὰ σφέτερον αὐτῶν ἴσασιν, ἀλλὰ λυποῦνται μὲν περὶ τῶν ἰδίων λογιζόμενοι, χαίρουσι δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρίων διαλεγόμενοι, βούλονται δ' ἂν τῷ σώματι κακοπαθῆσαι μᾶλλον ἢ τῇ ψυχῇ πονῆσαι 47 καὶ σκέψασθαι περὶ τίνος τῶν ἀναγκαίων. εὐροὶ δ' ἂν τις αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς πρὸς ἀλλήλους συνουσίαις ἢ λαιδοροῦντας ἢ λαιδορουμένους, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἢ οὐ βουλευομένους ἀλλ' εὐχομένους. λέγω δ' οὐ καθ' ἀπάντων ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς εἰρημένοις ὄν- 48 των. ἐκεῖνο δ' οὖν φανερὸν, ὅτι δεῖ τοὺς βουλομένους ἢ ποιεῖν ἢ γράφειν τι κεχαρισμένον τοῖς πολλοῖς μὴ τοὺς ἀφελιμωτάτους τῶν λόγων ζητεῖν ἀλλὰ τοὺς μυθωδεστάτους· ἀκούοντες μὲν γὰρ τῶν τοιούτων χαίρουσι, θεωροῦντες δὲ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς ἀμίλλας. e διὸ καὶ τὴν Ὀμήρου ποίησιν καὶ τοὺς πρώτους εὐρόντας τραγωδίαν ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων ἀμφοτέραις ταῖς ιδέαις 49 ταύταις κατεχρήσαντο πρὸς τὴν ποίησιν. ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς πολέμους τοὺς τῶν ἡμιθέων ἐμυθολόγησεν, οἱ δὲ τοὺς μύθους εἰς ἀγῶνας καὶ πράξεις κατέστησαν, ὥστε μὴ μόνον ἀκουστούς ἡμῖν ἀλλὰ καὶ θεατούς γενέσθαι. τοιούτων οὖν παρα- d δειγμάτων ὑπαρχόντων δέδεικται τοῖς ἐπιθυμοῦσι τοὺς ἀκροωμένους ψυχαγωγεῖν, ὅτι τοῦ μὲν νουθετεῖν καὶ συμβουλεύειν ἀφεκτέον, τὰ δὲ τοιαῦτα λεκτέον, οἷς ὀρῶσι τοὺς ὄχλους μάλιστα χαίροντας.

50 (ιδ'.) Ταῦτα δὲ διηλθον ἠγοούμενος σὲ δεῖν, τὸν οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν ἀλλὰ πολλῶν ὄντα τύραννον, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς ἄλλοις, μηδὲ τὰ

σπουδαία τῶν πραγμάτων μηδὲ τοὺς εὖ φρονοῦντας
 τῶν ἀνθρώπων ταῖς ἡδοναῖς κρίνειν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν
 51 χρησίμων αὐτοὺς δοκιμάζειν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ περὶ
 μὲν τῶν γυμνασίων τῶν τῆς ψυχῆς ἀμφισβητοῦσιν οἱ
 περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες, καὶ φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν
 ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν, οἱ δὲ δι' 25
 ἄλλων τινῶν φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς αὐτοῖς πλη-
 σιάζοντας, ἐκείνο δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι δεῖ τὸν
 καλῶς πεπαιδευμένον ἐξ ἐκάστου τούτων φαίνεσθαι
 52 βουλευέσθαι δυνάμενον. χρῆ τοίνυν ἀφήμενον τῶν
 ἀμφισβητουμένων ἐπὶ τοῦ συνομολογουμένου λαμ-
 βάνειν αὐτῶν τὸν ἔλεγχον, καὶ μάλιστα μὲν ἐπὶ τῶν
 καιρῶν θεωρεῖν συμβουλεύοντας, εἰ δὲ μὴ, καὶ καθ'
 ὅλων τῶν πραγμάτων λέγοντας. καὶ τοὺς μὲν μηδὲν b
 γιννώσκοντας τῶν δεόντων ἀποδοκίμαζε· δῆλον γάρ
 ὡς ὁ μηδὲν ὦν αὐτὸς χρήσιμος οὐδ' ἂν ἄλλον φρόνι-
 53 μον ποιήσαιο· τοὺς δὲ νοῦν ἔχοντας καὶ δυναμένους
 ὁρᾶν πλεόν τι τῶν ἄλλων περὶ πολλοῦ ποιοῦ καὶ θε-
 ράπευε. γινώσκων, ὅτι σύμβουλος ἀγαθὸς χρησιμώ-
 τατον καὶ τυραννικώτατον ἀπάντων τῶν κτημάτων
 ἐστίν. ἡγοῦ δὲ τούτους μεγίστην σοὶ ποιεῖν τὴν βασι-
 λείαν, οἵτινες ἂν τὴν διάνοιαν τὴν σὴν πλείστ' ὠφε- e
 λῆσαι δυνηθῶσιν.

54 (ιε'.) Ἐγὼ μὲν οὖν ἅ τε γινώσκω παρήνεκα καὶ
 τιμῶ σε τούτοις οἷς τυγχάνω δυνάμενος· βούλου δὲ
 καὶ τοὺς ἄλλους, ὅπερ εἶπον ἀρχόμενος, μὴ τὰς εἰθι-
 σμένας ἄγειν σοὶ δωρεάς, ἃς ὑμεῖς πολὺ πλείονος
 ἀγοράζετε παρὰ τῶν διδόντων ἢ παρὰ τῶν πωλούν-
 των, ἀλλὰ τοιαύτας, αἷς καὶ σφόδρα χρῆ καὶ μηδεμίαν
 ἡμέραν διαλείπης οὐ κατατρίψεις, ἀλλὰ μείζους καὶ d
 πλείονος ἀξίας ποιήσεις.

3.

ΝΙΚΟΚΛΗΣ Η ΚΥΠΡΙΟΙ.

(α΄.) *Εἰσὶ* τινες, οἱ δυσκόλως ἔχουσι πρὸς τοὺς 26
λόγους καὶ διαμémφονται τοὺς φιλοσοφοῦντας καί
φασιν αὐτοὺς οὐκ ἀρετῆς ἀλλὰ πλεονεξίας ἔνεκα ποι-
εῖσθαι τὰς τοιαύτας διατριβάς. ἠδέως ἂν οὖν πυθόι-
μην τῶν οὕτω διακειμένων, διὰ τί τοὺς μὲν εὖ λέγειν
ἐπιθυμοῦντας ψέγουσι, τοὺς δ' ὀρθῶς πράττειν βου-
λομένους ἐπαινοῦσιν· εἰ γὰρ αἱ πλεονεξίαὶ λυποῦσιν ^h
αὐτοὺς, πλείους καὶ μείζους ἐκ τῶν ἔργων ἢ τῶν λό-
2 γων εὐρήσομεν γιγνομένας. ἔπειτα κάκειν' ἄτοπον
εἰ λέληθεν αὐτοὺς, ὅτι τὰ περὶ τοὺς θεοὺς εὐσεβοῦ-
μεν καὶ τὴν δικαιοσύνην ἀσκοῦμεν καὶ τὰς ἄλλας ἀρε- 27
τὰς ἐπιτηδεύομεν, οὐχ ἵνα τῶν ἄλλων ἔλαττον ἔχω-
μεν, ἀλλ' ὅπως ἂν ὡς μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον
διάγωμεν. ὥστ' οὐ κατηγορητέον τῶν πραγμάτων τού-
των ἔστιν, δι' ὧν ἂν τις μετ' ἀρετῆς πλεονεκτήσειεν,
ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰς πράξεις ἕξαμαρτα-
νότων ἢ τοῖς λόγοις ἕξαπατάντων καὶ μὴ δικαίως
3 χρωμένων αὐτοῖς. (β΄.) Θαυμάζω δὲ τῶν ταύτην τὴν ^b
γνώμην ἔχόντων, ὅπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν
δωμῆν καὶ τὴν ἀνδρίαν κακῶς λέγουσιν. εἶπερ γὰρ διὰ
τοὺς ἕξαμαρτάνοντας καὶ τοὺς ψευδομένους πρὸς τοὺς
λόγους χαλεπῶς ἔχουσι, προσήκει καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγα-
θοῖς αὐτοὺς ἐπιτιμᾶν· φανήσονται γὰρ τινες καὶ τῶν
ταῦτα κεκτημένων ἕξαμαρτάνοντες καὶ πολλοὺς διὰ
4 τούτων κακῶς ποιοῦντες. ἀλλὰ γὰρ οὐ δίκαιον, οὔτ'
εἴ τινες τοὺς ἀπαντῶντας τύπτουσι, τῆς δωμῆς κατη- ^e
γορεῖν, οὔτε διὰ τοὺς ἀποκτείνοντας οὐς οὐ δεῖ τὴν
ἀνδρίαν λαιδορεῖν, οὔθ' ὅλως τὴν τῶν ἀνθρώπων

5 πονηρίαν ἐπὶ τὰ πράγματα μεταφέρειν, ἀλλ' αὐτοὺς ἐκείνους ψέγειν, ὅσοι τοῖς ἀγαθοῖς κακῶς χρῶνται καὶ τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις τούτοις βλάπτειν τοὺς συμ-
 6 πολιτευομένους ἐπιχειροῦσιν. νῦν δ' ἀμελήσαντες τοῦτον τὸν τρόπον περὶ ἐκάστου διορίζεσθαι πρὸς ἅπαντας τοὺς λόγους δυσκόλως διάκεινται, καὶ το-
 σοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστ' οὐκ αἰσθάνονται τοιοῦτον πρᾶγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ὃ πάντων τῶν ἐνόντων d
 ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτιὸν ἐστίν. (γ'.) Τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ ὁώμῃ καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι
 6 τυγχάνομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλήλους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ὧν ἂν βουλευθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριοδῶς ζῆν ἀπηλλά-
 γημεν ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ὠκίσσαμεν καὶ νό- e
 μους ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὔρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστίν ὁ συγκα-
 7 τασκευάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδί-
 κων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχροῶν ἐνομοθέτησεν· ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἶόμ' ἡμεῖς οἴκεῖν μετ' 28
 ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνοήτους παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν· τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον σημεῖον ποι-
 οῦμεθα, καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος καὶ δίκαιος
 8 ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλὸν ἐστίν. μετὰ τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ πίστεσιν, b
 αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς αὐταῖς ταύ-
 ταις βουλευόμενοι χρῶμεθα, καὶ ῥητορικοὺς μὲν κα-
 λοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυναμένους, εὐβού-

λους δὲ νομίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ πρὸς αὐτοὺς ἄρι-
 9 στα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶσιν. εἰ δὲ δεῖ συλ-
 λήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν
 φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν ἀλόγως γιγνόμε- c
 νον. ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν διανοημάτων ἀπάν-
 των ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα χρωμένους αὐ-
 τῷ τοὺς πλείστον νοῦν ἔχοντας· ὥστε τοὺς τολμῶντας
 βλασφημεῖν περὶ τῶν παιδευόντων καὶ φιλοσοφούν-
 των ὁμοίως ἄξιον μισεῖν ὥσπερ τοὺς εἰς τὰ τῶν θεῶν
 ἔξαμαρτάνοντας.

- 10 Ἐγὼ δ' ἀποδέχομαι μὲν ἅπαντας τοὺς λόγους τοὺς
 καὶ κατὰ μικρὸν ἡμᾶς ὠφελεῖν δυναμένους. οὐ μὲν d
 ἀλλὰ καλλίστους ἡγοῦμαι καὶ βασιλικωτάτους καὶ μά-
 λιστα πρόποντας ἐμοὶ τοὺς περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων
 καὶ τῶν πολιτειῶν παραινοῦντας, καὶ τούτων αὐτῶν
 ὅσοι διδάσκουσι τοὺς τε δυναστεύοντας, ὡς δεῖ τῷ
 πλήθει χρῆσθαι, καὶ τοὺς ἰδιώτας, ὡς χρῆ πρὸς τοὺς
 ἄρχοντας διακεῖσθαι· διὰ γὰρ τούτων ὁρῶ τὰς πόλεις
 11 εὐδαιμονεστάτας καὶ μεγίστας γιγνομένας. (δ'.) Τὸν
 μὲν οὖν ἕτερον, ὡς χρῆ τυραννεῖν, Ἴσοκράτους ἡκού-
 σατε, τὸν δ' ἐχόμενον, ἃ δεῖ ποιεῖν τοὺς ἀρχομένους, e
 ἐγὼ πειράσομαι διελθεῖν, οὐχ ὡς ἐκεῖνον ὑπερβαλού-
 μενος, ἀλλ' ὡς προσήκόν μοι περὶ τούτων μάλιστα
 διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. εἰ μὲν γὰρ ἐμοῦ μὴ δηλώσαν-
 τος ἄβούλομαι ποιεῖν ὑμᾶς διαμάρτοτε τῆς ἐμῆς γνώ- 29
 μης, οὐκ ἂν εἰκότως ὑμῖν ὀργιζοίμην· εἰ δὲ προει-
 πόντος ἐμοῦ μηδὲν γίγνοιτο τούτων, δικαίως ἂν ἦδη
 12 τοῖς μὴ πειθομένοις μεμφοίμην. ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν
 μάλιστα παρακαλέσαι καὶ προτρέψαι πρὸς τὸ μνημο-
 νεύειν ὑμᾶς τὰ ῥηθέντα καὶ πειθαρχεῖν αὐτοῖς, οὐκ
 εἰ περὶ τὸ συμβουλεύειν μόνον γενοίμην καὶ ταῦτ'
 ἀπαριθμήσας ἀπαλλαγείην, ἀλλ' εἰ προεπιδείξαιμι

- πρώτου μὲν τὴν πολιτείαν τὴν παροῦσαν ὡς ἄξιόν ἔστιν ἀγαπᾶν οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνάγκην, οὐδ' ὅτι πάντα τὸν χρόνον μετὰ ταύτης οἰκοῦμεν, ἀλλ' ὅτι βελ-
 13 τίστη τῶν πολιτειῶν ἐστὶν, ἔπειθ' ὡς ἐγὼ ταύτην ἔχω τὴν ἀρχὴν οὐ παρανόμως οὐδ' ἀλλοτρίαν ἀλλ' ὁσίως καὶ δικαίως καὶ διὰ τοὺς ἐξ ἀρχῆς προγόνους καὶ διὰ τὸν πατέρα καὶ δι' ἑμαυτόν. τούτων γὰρ προαποδει-
 χθέντων τίς οὐκ αὐτὸς αὐτοῦ καταγνώσεται τὴν μεγί-
 στην ζημίαν, ἂν μὴ πειθαρχῇ τοῖς ὑπ' ἐμοῦ συμβου-
 λευθεῖσι καὶ προσταχθεῖσιν;
- 14 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος ἠρξάμην, οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς, δικαιοτάτου δὲ τὸ διαρίσθαι περὶ τούτων καὶ μὴ τοὺς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκά-
 15 στους. αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητος τοῖς μετέχουσι τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι, καὶ τοῦτ' εὐδοκιμεῖ παρ' αὐταῖς, ἣν μηδὲν ἕτερος ἕτερου δύνηται πλέον ἔχειν· ὁ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἐστίν· αἱ δὲ μοναρχίαι πλεῖστον μὲν νέμουσι τῷ βελτίστῳ, δευτέρῳ δὲ τῷ μετ' ἐκείνου, τρίτῳ δὲ καὶ τετάρτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολι-
 16 τείας τοιοῦτόν ἐστιν. καὶ μὲν δὴ διορᾶν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες ἂν τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσειαν. καίτοι τίς οὐκ ἂν δέξαιτο τῶν εὖ φρονοούντων τοιαύτης πολιτείας μετέχειν, ἐν ἧ μὴ διαλήσει χρηστὸς ὢν, μᾶλλον ἢ φέρε-
 σθαι μετὰ τοῦ πλήθους μὴ γινωσκόμενος, ὁποῖός τις ἐστίν; ἀλλὰ μὴν καὶ πραοτέραν τοσοῦτῳ δικαίως ἂν αὐτὴν εἶναι κρίνοιμεν, ὅσῳ περ ὄξῳ ἐστὶν ἐνὸς ἀν-

δρὸς γνώμη προσέχειν τὸν νοῦν μᾶλλον ἢ πολλαῖς και
 17 παντοδαπαῖς διανοοῖαις ζητεῖν ἀρέσκειν. ὅτι μὲν οὖν
 ἡδίων ἐστὶ καὶ πραότερα καὶ δικαιοτέρα, διὰ πλειόνων b
 μὲν ἂν τις ἀποδείξειεν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τούτων
 συνιδεῖν ῥᾶδιόν ἐστι· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ὅσον αἰ
 μοναρχίαι πρὸς τὸ βουλευέσθαι καὶ πράξαι τι τῶν
 δεόντων διαφέρουσιν, οὕτως ἂν κάλλιστα θεωρήσαι-
 μεν, εἰ τὰς μεγίστας τῶν πράξεων παρ' ἀλλήλας τι-
 θέντες ἐξετάζειν ἐπιχειρήσαιμεν [αὐτάς]. οἱ μὲν τοίνυν
 κατ' ἐνιαυτὸν εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσιόντες πρότερον ἰδιῶ-
 ται γίνονται, πρὶν αἰσθῆσθαι τι τῶν τῆς πόλεως καὶ c
 18 λαβεῖν ἐμπειρίαν αὐτῶν· οἱ δ' ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπι-
 στατοῦντες, ἣν καὶ τὴν φύσιν καταδεεστέραν ἔχουσιν,
 ἀλλ' οὖν ταῖς γ' ἐμπειρίαις πολὺ τῶν ἄλλων προέχου-
 σιν. ἔπειθ' οἱ μὲν πολλῶν καταμελοῦσιν, εἰς ἀλλήλους
 ἀποβλέποντες, οἱ δ' οὐδενὸς ὀλιγοροῦσιν, εἰδότες, ὅτι
 πάντα δεῖ δι' αὐτῶν γίνεσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ
 μὲν ἐν ταῖς ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς δημοκρατίαις διὰ τὰς
 πρὸς σφᾶς αὐτοὺς φιλονικίας λυμαίνονται τοῖς κοι-
 νοῖς· οἱ δ' ἐν ταῖς μοναρχίαις ὄντες, οὐκ ἔχοντες ὅτῳ d
 φθουρήσουσι, πάντων ὡς οἷόν τ' ἐστὶ τὰ βέλτιστα πράτ-
 19 τουσιν. ἔπειθ' οἱ μὲν ὑστερίζουσι τῶν πραγμάτων·
 τὸν μὲν γὰρ πλεῖστον χρόνον ἐπὶ τοῖς ἰδίῳ διατρι-
 βουσιν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὰ συνέδρια συνέλθωσιν, πλεο-
 ιάκις ἂν τις αὐτοὺς εὖροι διαφερομένους ἢ κοινῇ βου-
 λευομένους· οἱ δ' οὔτε συνεδρίων οὔτε χρόνων αὐτοῖς
 ἀποδεδειγμένων ἀλλὰ καὶ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας
 ἐπὶ ταῖς πράξεσιν ὄντες οὐκ ἀπολείπονται τῶν και- e
 20 ρῶν, ἀλλ' ἕκαστον ἐν τῷ δέοντι πράττουσιν. ἔτι δ' οἱ
 μὲν δυσμενῶς ἔχουσι, καὶ βούλουτ' ἂν καὶ τοὺς πρὸ
 αὐτῶν ἄρχοντας καὶ τοὺς ἐφ' αὐτοῖς ὡς κάκιστα διοι-
 κῆσαι τὴν πόλιν, ἴν' ὡς μεγίστην δόξαν αὐτοὶ λάβω-

σιν· οἱ δὲ διὰ παντὸς τοῦ βίου κύριοι τῶν πραγμά- 31
 των ὄντες εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καὶ τὰς εὐνοίας
 21 ἔχουσιν. τὸ δὲ μέγιστον· τοῖς γὰρ κοινοῖς οἱ μὲν ὡς
 ἰδίους, οἱ δ' ὡς ἀλλοτρίοις προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ
 συμβούλοις χρῶνται περὶ αὐτῶν οἱ μὲν τῶν ἀστῶν
 τοῖς τολμηροτάτοις, οἱ δ' ἐξ ἁπάντων ἐκλεξάμενοι τοῖς
 φρονημοτάτοις, καὶ τιμῶσιν οἱ μὲν τοὺς ἐν τοῖς ὄχλοις
 εἰπεῖν δυναμένους, οἱ δὲ τοὺς χρῆσθαι τοῖς πράγμα-
 22 σιν ἐπισταμένους. (ς.) Οὐ μόνον δ' ἐν τοῖς ἐγκυ- b
 κλίους καὶ τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην γιγνομένοις
 αἱ μοναρχίαι διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ
 πλεονεξίας ἀπάσας περιειλήφασιν. καὶ γὰρ παρασκευ-
 ἀσασθαι δυνάμεις καὶ χρήσασθαι ταύταις ὥστε καὶ
 λαθεῖν καὶ φθῆναι, καὶ τοὺς μὲν πείσαι, τοὺς δὲ βιά-
 σασθαι, παρὰ δὲ τῶν ἐκπρίασθαι. τοὺς δὲ ταῖς ἄλ-
 λαις θεραπαίαις προσαγαγέσθαι μᾶλλον αἱ τυραννί-
 δες τῶν ἄλλων πολιτειῶν οἷαί τ' εἰσίν. καὶ ταῦτ' ἐκ
 τῶν ἔργων ἄν τις οὐχ ἤττον ἢ τῶν λόγων πιστεύσειεν.
 23 τοῦτο μὲν γὰρ τὴν τῶν Περσῶν δύναμιν ἅπαντες
 ἴσμεν τηλικαύτην τὸ μέγεθος γεγενημένην οὐ διὰ τὴν
 τῶν ἀνδρῶν φρόνησιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων
 τὴν βασιλείαν τιμῶσι· τοῦτο δὲ Λιονύσιον τὸν τύραν-
 νον, ὅτι παραλαβὼν τὴν μὲν ἄλλην Σικελίαν ἀνάστα-
 τον γεγενημένην, τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα πολιορκουμέ-
 νην, οὐ μόνον αὐτὴν τῶν παρόντων κινδύνων ἀπήλ- d
 λαξεν, ἀλλὰ καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων
 24 ἐποίησεν· ἔτι δὲ Καρχηδονίους καὶ Λακεδαιμονίους,
 τοὺς ἄριστα τῶν ἄλλων πολιτευομένους, οἴκοι μὲν
 ὀλιγαρχουμένους, παρὰ δὲ τὸν πόλεμον βασιλευομέ-
 νους. ἔχοι δ' ἄν τις ἐπιδείξαι καὶ τὴν πόλιν τὴν μάλι-
 στα τὰς τυραννίδας μισοῦσαν, ὅταν μὲν πολλοὺς ἐκ-
 πέμψη στρατηγούς, ἀτυχοῦσαν, ὅταν δὲ δι' ἐνὸς ποιή-

- 25 σηται τούς κινδύνους, κατορθοῦσαν. καίτοι πῶς ἄν τις ε
σαφέστερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιούτων παραδειγμα-
των πλείστου τὰς μοναρχίας ἀξίας οὔσας; φαίνονται
γὰρ οἱ τε διὰ τέλους τυραννεύομενοι μεγίστας δυνά-
μεις ἔχοντες, οἱ τε καλῶς ὀλιγαρχούμενοι, περὶ ἃ μᾶ- 32
λιστα σπουδάζουσιν, οἱ μὲν ἓνα μόνον στρατηγόν,
οἱ δὲ βασιλέα τῶν στρατοπέδων κύριον καθιστάντες,
οἱ τε μισοῦντες τὰς τυραννίδας, ὅποταν πολλοὺς ἄρ-
χοντας ἐκπέμψωσιν, οὐδὲν τῶν δεόντων πράττοντες.
- 26 εἰ δὲ δεῖ τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἰπεῖν, λέγεται καὶ τοὺς
θεοὺς ὑπὸ Διὸς βασιλεύεσθαι. περὶ ὧν εἰ μὲν ἀληθῆς
ὁ λόγος ἐστὶ, δῆλον ὅτι κάκεινοι ταύτην τὴν κατάστα-
σιν προκρίνουσιν, εἰ δὲ τὸ μὲν σαφὲς μηδεὶς οἶδεν, ἔ
αὐτοὶ δ' εἰκάζοντες οὕτω περὶ αὐτῶν ὑπελήφραμεν,
σημεῖον ὅτι πάντες τὴν μοναρχίαν προτιμῶμεν· οὐ
γὰρ ἄν ποτ' αὐτῇ χρῆσθαι τοὺς θεοὺς ἔφαμεν, εἰ μὴ
πολὺ τῶν ἄλλων αὐτὴν προέχειν ἐνομιζομεν.
- 27 Περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν, ὅσον ἀλλήλων δια-
φέρουσιν, ἅπαντα μὲν οὔθ' εὐρεῖν οὔτ' εἰπεῖν δυνα-
τόν ἐστιν· οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς γε τὸ παρὸν ἀποχωρῶν-
τως καὶ νῦν εἴρηται περὶ αὐτῶν. (ζ'.) Ὡς δὲ προση- e
κόντως τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς ἔχομεν, πολὺ τούτου συντο-
- 28 μώτερος καὶ μᾶλλον ὁμολογούμενος ὁ λόγος ἐστίν. τίς
γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι Τεῦκρος μὲν ὁ τοῦ γένους ἡμῶν
ἀρχηγὸς, παραλαβὼν τοὺς τῶν ἄλλων πολιτῶν προ-
γόνους, πλεύσας δεῦρο καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἔκτισε
καὶ τὴν χώραν κατένειμεν, ὁ δὲ πατὴρ Εὐαγόρας ἀπο-
λεσάντων ἑτέρων τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀνέλαβεν, ὑποστὰς
τοὺς μεγίστους κινδύνους, καὶ τοσοῦτον μετέστησεν d
ὥστε μηκέτι Φοίνικας Σαλαμινίων τυραννεῖν, ἀλλ'
ὧν περ ἦν τὴν ἀρχὴν, τούτους καὶ νῦν ἔχειν τὴν βα-
σιλείαν;

29 (η'.) Λοιπὸν οὖν ἐστὶν ὧν προεθέμην περὶ ἑμαυ-
 τοῦ διελθεῖν, ἵν' ἐπίσθησθ' ὅτι τοιοῦτός ἐστιν ὑμῶν
 ὁ βασιλεύων, ὃς οὐ μόνον διὰ τοὺς προγόνους ἀλλὰ
 καὶ δι' ἑμαυτὸν δικαίως ἂν καὶ μείζονος τιμῆς ἢ τη-
 λικαύτης ἤξιώθην. οἶμαι γὰρ ἐγὼ πάντας ἂν ὁμολο-
 30 γῆσαι πλείστου τῶν ἀρετῶν ἀξίας εἶναι τὴν τε σωφρο-
 σύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην. οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς τὸ ε
 καθ' αὐτὰς ὠφελούσιν, ἀλλ' εἰ θέλομεν σκοπεῖν καὶ
 τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τὰς χρήσεις τῶν
 πραγμάτων, εὐρήσομεν τὰς μὲν μὴ μετεχούσας τού-
 των τῶν ἰδεῶν μεγάλων κακῶν αἰτίας οὔσας, τὰς δὲ
 μετὰ δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης γιγνομένης πολλὰ 33
 τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων ὠφελούσας. εἰ δὴ τινες
 τῶν προγεγενημένων ἐπὶ ταύταις ταῖς ἀρεταῖς εὐδοκί-
 μησαν, ἡγοῦμαι κάμοι προσήκειν τῆς αὐτῆς δόξης
 ἐκείνοις τυγχάνειν.

31 (θ'.) Τὴν μὲν οὖν δικαιοσύνην ἐκεῖθεν ἂν μάλι-
 στα κατίδοιτε. παραλαβὼν γὰρ, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν
 καθιστάμην, τὰ μὲν βασιλεία χρημάτων κενὰ καὶ πάν-
 τα κατηναλωμένα, τὰ δὲ πράγματα ταραχῆς μεστὰ καὶ b
 πολλῆς ἐπιμελείας δεόμενα καὶ φυλακῆς καὶ δαπάνης,
 εἰδὼς ἑτέρους ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς ἐκ παντὸς τρό-
 που τὰ σφέτερόν αὐτῶν διορθουμένους καὶ πολλὰ παρὰ
 32 τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν πράττειν ἀναγκαζομένους, ὅμως
 οὐδ' ὑφ' ἐνὸς τούτων διεφθάρην, ἀλλ' οὕτως ὁσίως
 καὶ καλῶς ἐπεμελήθην τῶν πραγμάτων ὥστε μηδὲν
 ἔλλειπειν, ἔξ ὧν οἶόν τ' ἦν αὐξηθῆναι καὶ πρὸς εὐδαι-
 μονίαν ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν. πρὸς τε γὰρ τοὺς πολί- c
 τας μετὰ τοιαύτης πραότητος προσηνέχθην ὥστε μήτε
 φυχὰς μήτε θανάτους μήτε χρημάτων ἀποβολὰς μήτ'
 33 ἄλλην μηδεμίαν τοιαύτην συμφορὰν ἐπὶ τῆς ἡμῆς γε-
 γενῆσθαι βασιλείας. ἀβάτου δὲ τῆς Ἑλλάδος ἡμῖν οὐ-

σης διὰ τὸν πόλεμον τὸν γεγενημένον, καὶ πανταχοῦ
 συλωμένων ἡμῶν, τὰ πλεῖστα τούτων διέλυσα, τοῖς
 μὲν ἅπαντ' ἀποτίνων, τοῖς δὲ μέρη, τῶν δ' ἀναβαλέ-
 σθαι θεόμενος, πρὸς δὲ τοὺς ὅπως ἡδυνάμην περὶ τῶν δ
 ἐγκλημάτων διαλλαττόμενος. ἔτι δὲ καὶ τῶν τὴν νῆσον
 οἰκούντων δυσκόλως πρὸς ἡμᾶς διακειμένων, καὶ βα-
 σιλέως τῷ μὲν λόγῳ διηλλαγμένου, τῇ δ' ἀληθείᾳ τρα-
 34 χέως ἔχοντος, ἀμφοτέρω ταῦτα κατεπράϋνα, τῷ μὲν
 προθύμως ὑπηρετῶν, πρὸς δὲ τοὺς δίκαιον ἑμαυτὸν
 παρέχων. τοσοῦτου γὰρ δέω τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυ-
 μεῖν, ὡστ' ἕτεροι μὲν, ἦν καὶ μικρῶ μείζω τῶν ὁμό-
 ρων δύνανται ἔχουσιν, ἀποτέμνονται τῆς γῆς καὶ πλεο- e
 νεκτεῖν ζητοῦσιν, ἐγὼ δ' οὐδὲ τὴν διδομένην χώραν
 ἠξίωσα λαβεῖν, ἀλλ' αἰροῦμαι μετὰ δικαιοσύνης τὴν
 ἑμαυτοῦ μόνου ἔχειν μᾶλλον ἢ μετὰ κακίας πολλα-
 35 πλασίαν τῆς ὑπαρχούσης κτήσασθαι. καὶ τί δεῖ καθ' 34
 ἕν ἕκαστον λέγοντα διατρίβειν, ἄλλως τε καὶ συντό-
 μως ἔχοντα δηλῶσαι περὶ ἑμαυτοῦ; φανήσομαι γὰρ
 οὐδένα μὲν πώποτ' ἀδικήσας, πλείους δὲ καὶ τῶν πο-
 λιτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὖ πεποιηκῶς καὶ μεί-
 ζους δωρεὰς ἑκατέροις δεδωκῶς ἢ σύμπαντες οἱ πρὸ
 ἐμοῦ βασιλεύσαντες. καίτοι χρὴ τοὺς μέγα φρονούν-
 τας ἐπὶ δικαιοσύνη καὶ προσποιουμένους χρημάτων
 εἶναι κρείττους τοιαύτας ὑπερβολὰς ἔχειν εἰπεῖν περὶ b
 αὐτῶν.

36 (ί.) Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ σωφροσύνης ἔτι μείζω
 τούτων ἔχω διελθεῖν. εἰδὼς γὰρ ἅπαντας ἀνθρώπους
 περὶ πλείστου ποιουμένους τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν
 καὶ τὰς γυναῖκας, καὶ μάλιστ' ὀργιζομένους τοῖς εἰς
 ταῦτ' ἔξαμαρτάνουσι, καὶ τὴν ὕβριν τὴν περὶ ταῦτα
 μεγίστων κακῶν αἰτίαν γιγνομένην, καὶ πολλοὺς ἤδη
 καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν δυναστευσάντων διὰ ταύτην

ἀπολομένους, οὕτως ἐφυγον τὰς αἰτίας ταύτας, ὥστ' c
 ἐξ οὗ τὴν βασιλείαν ἔλαβον, οὐδενὶ φανήσομαι σώματι
 37 πεπλησιακῶς πλὴν τῆς ἑμαυτοῦ γυναικὸς, οὐκ ἀγνο-
 ῶν, ὅτι κἀκεῖνοι παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκιμοῦσιν,
 ὅσοι περὶ μὲν τὰ τῶν πολιτῶν δίκαιοι τυγχάνουσιν
 ὄντες, ἄλλοθεν δὲ ποθεν αὐτοῖς ἐπορίσαντο τὰς ἡδο-
 νὰς, ἀλλὰ βουλόμενος ἅμα μὲν ἑμαυτὸν ὡς πορρω-
 τата ποιῆσαι τῶν τοιούτων ὑποψιῶν, ἅμα δὲ παρὰ-
 δειγμα καταστῆσαι τὸν τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ τοῖς ἄλλ- d
 οῖς πολίταις, γινώσκων, ὅτι φιλεῖ τὸ πλῆθος ἐν
 τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὸν βίον διάγειν, ἐν οἷς ἂν
 38 τοὺς ἄρχοντας τοὺς αὐτῶν ὀρῶσι διατρίβοντας. ἔπειτα
 καὶ προσήκειν ἠγησάμην τοσοῦτῳ τοὺς βασιλέας βελ-
 τίους εἶναι τῶν ιδιωτῶν, ὅσῳ περ καὶ τὰς τιμὰς μεί-
 ζους αὐτῶν ἔχουσι, καὶ δεινὰ ποιεῖν, ὅσοι τοὺς μὲν
 ἄλλους κοσμίως ζῆν ἀναγκάζουσιν, αὐτοὶ δ' αὐτοὺς
 39 μὴ σωφρονεστέρους τῶν ἀρχομένων παρέχουσιν. πρὸς e
 δὲ τούτοις τῶν μὲν ἄλλων πράξεων ἐώρων ἐγκρατεῖς
 τοὺς πολλοὺς γιγνομένους, τῶν δ' ἐπιθυμιῶν τῶν
 περὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς βελτίστους
 ἠττωμένους· ἠβουλήθη οὖν ἐν τούτοις ἑμαυτὸν ἐπι-
 δεῖξαι καρτερεῖν δυνάμενον, ἐν οἷς ἤμελλον οὐ μόνον
 τῶν ἄλλων διοίσειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπ' ἀρετῇ μέγα 35
 40 φρονούντων. ἔτι δὲ καὶ τῶν τοιούτων πολλὴν κακίαν
 κατεγίνωσκον, ὅσοι γυναῖκας λαβόντες καὶ κοινω-
 νίαν ποιησάμενοι παντὸς τοῦ βίου μὴ στέργουσιν οἷς
 ἐπραξαν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἡδοναῖς λυποῦσι ταύτας,
 ὑφ' ἃν αὐτοὶ μηδὲν ἀξιοῦσι λυπεῖσθαι, καὶ περὶ μὲν
 ἄλλας τινὰς κοινωνίας ἐπιεικεῖς σφᾶς αὐτοὺς παρέχο-
 σιν, ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς γυναῖκας ἕξαμαρτάνουσιν·
 ἃς ἔδει τοσοῦτῳ μᾶλλον διαφυλάττειν, ὅσῳ περ οἰκειό-
 41 τεραι καὶ μείζους οὔσαι τῶν ἄλλων τυγχάνουσιν. εἶτα b

- λανθάνουσιν ἔνδον ἐν τοῖς βασιλείοις στάσεις καὶ δια-
 φορὰς αὐτοῖς ἐγκαταλείποντες. καίτοι χρὴ τοὺς ὀρθῶς
 βασιλεύοντας μὴ μόνον τὰς πόλεις ἐν ὁμοιοῖα πειρᾶ-
 σθαι διάγειν, ὧν ἂν ἄρχωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς οἴκους
 τοὺς ἰδίους καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἂν κατοικῶσιν·
 ἅπαντα γὰρ ταῦτα σωφροσύνης ἔργα καὶ δικαιοσύνης
 42 ἐστίν. οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔσχου οὐδὲ περὶ τῆς
 παιδοποιίας τοῖς πλείστοις τῶν βασιλέων, οὐδ' ὥρθηται
 δεῖν τοὺς μὲν ἐκ ταπεινοτέρας ποιήσασθαι τῶν παί-
 δων, τοὺς δ' ἐκ σεμνοτέρας, οὐδὲ τοὺς μὲν νόθους
 αὐτῶν, τοὺς δὲ γνησίους καταλιπεῖν, ἀλλὰ πάντας
 ἔχειν τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ πρὸς πατρός καὶ πρὸς μη-
 τρὸς ἀνευεγκεῖν τῶν μὲν θνητῶν εἰς Εὐαγόραν τὸν
 πατέρα, τῶν δ' ἡμιθέων εἰς Αἰακίδα. τῶν δὲ θεῶν
 εἰς Δία, καὶ μηδένα τῶν ἐξ ἑμοῦ γενομένων ἀποστρεφ-
 θῆναι ταύτης τῆς εὐγενείας. d
- 43 (ια΄.) Πολλῶν δέ με προτρεπόντων ἐμμένειν τοῖς
 ἐπιτηδεύμασι τούτοις, οὐχ ἥκιστα κάκεῖνο παρεκάλε-
 σεν, ὅτι τῆς μὲν ἀνδρίας καὶ τῆς δεινότητος καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν εὐδοκιμούντων εἰσῶρων καὶ τῶν κακῶν ἀν-
 δρῶν πολλοὺς μετέχοντας, τὴν δὲ δικαιοσύνην καὶ
 τὴν σωφροσύνην ἴδια κτήματα τῶν καλῶν κάγαθῶν
 ὄντα. κάλλιστον οὖν ὑπέλαβον, εἰ τις δύναιτο ταύ-
 ταις ταῖς ἀρεταῖς προέχειν τῶν ἄλλων, ὧν οὐδὲν μέ-
 ρος τοῖς πονηροῖς μέτεστιν, ἀλλὰ γνησιώταται καὶ
 βεβαιόταται καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἄξια τυγχάνουσιν
 44 οὔσαι. τούτων ἕνεκα καὶ ταῦτα διανοηθεὶς περιττο-
 τέρως τῶν ἄλλων ἤσκησα τὴν σωφροσύνην καὶ προει-
 λόμην τῶν ἡδονῶν οὐ τὰς ἐπὶ τοῖς ἔργοις τοῖς μηδε-
 μίαν τιμὴν ἔχουσιν, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ ταῖς δόξαις ταῖς δι'
 ἀνδραγαθίαν γιγνομέναις. χρὴ δὲ δοκιμάζειν τὰς ἀρε-
 τὰς οὐκ ἐν ταῖς αὐταῖς ιδέαις ἀπάσας, ἀλλὰ τὴν μὲν 36

δικαιοσύνην ἐν ταῖς ἀπορίαις, τὴν δὲ σωφροσύνην ἐν
 ταῖς δυναστείαις, τὴν δ' ἐγκράτειαν ἐν ταῖς τῶν νεω-
 45 τέρων ἡλικίαις. ἐγὼ τοίνυν ἐν πᾶσι τοῖς καιροῖς φα-
 νήσομαι πεῖραν τῆς ἐμαντοῦ φύσεως δεδωκώς. ἐνδεῆς
 μὲν γε χρημάτων καταλειφθεὶς οὕτω δίκαιον ἐμαν- b
 τὸν παρέσχον ὥστε μηδένα λυπῆσαι τῶν πολιτῶν· λα-
 βῶν δ' ἐξουσίαν ὥστε ποιεῖν ὅτι ἂν βούλωμαι, σω-
 φρονέστερος τῶν ιδιωτῶν ἐγενόμην· τούτων δ' ἀμ-
 φοτέρων ἐκράτησα ταύτην ἔχων τὴν ἡλικίαν, ἐν ἧ
 τοὺς πλείστους ἂν εὐροίμεν μάλιστα περὶ τὰς πράξεις
 46 ἐξαμαρτάνοντας. καὶ ταῦτ' ἐν ἑτέροις μὲν ἴσως ἂν
 ᾄκνουν εἰπεῖν, οὐχ ὡς οὐ φιλοτιμούμενος ἐπὶ τοῖς c
 πεπραγμένοις, ἀλλ' ὡς οὐκ ἂν πιστευθεὶς ἐκ τῶν λε-
 γομένων· ὑμεῖς δ' αὐτοί μοι μάρτυρές ἐστε πάντων
 τῶν εἰρημένων. ἄξιον μὲν οὖν καὶ τοὺς φύσει κοσμί-
 οους ὄντας ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν, ἔτι δὲ μᾶλλον τοὺς
 47 καὶ μετὰ λογισμοῦ τοιούτους ὄντας· οἱ μὲν γὰρ τύχη
 καὶ μὴ γνώμη σωφρονοῦντες τυχὸν ἂν καὶ μεταπει-
 σθεῖεν· οἱ δὲ πρὸς τῷ πεφυκέναι καὶ διεγνωκότες,
 ὅτι μέγιστόν ἐστι τῶν ἀγαθῶν ἀρετὴ, δῆλον ὅτι πάν-
 τα τὸν βίον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει διαμενοῦσιν. διὰ τοῦτο d
 δὲ πλείους ἐποίησάμην τοὺς λόγους καὶ περὶ ἐμαντοῦ
 καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν προειρημένων, ἵνα μηδε-
 μίαν ὑπολίπω πρόφασιν, ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ὑμᾶς ἐκόν-
 τας καὶ προθύμως, ἅτι' ἂν ἐγὼ συμβουλεύσω καὶ
 προστάξω.

48 (ιβ'.) Φημὶ δὲ χρῆναι πράττειν ἕκαστον ὑμῶν ἐφ'
 οἷς ἐφέστηκεν ἐπιμελῶς καὶ δικαίως· καθ' ὁπότερον
 γὰρ ἂν ἐλλίπητε τούτων, ἀνάγκη κακῶς σχεῖν ταύτη e
 τὰς πράξεις. μηδενὸς ὀλιγωρεῖτε μηδὲ καταφρο-
 νεῖτε τῶν προστεταγμένων, ὑπολαμβάνοντες, ὡς οὐ
 παρὰ τοῦτ' ἐστίν, ἀλλ' ὡς παρ' ἕκαστον τῶν μερῶν ἢ

καλῶς ἢ κακῶς τὸ σύμπαν ἔξου, οὕτω σπουδάζετε περὶ
 49 αὐτῶν. κήδεσθε μηδὲν ἤττον τῶν ἐμῶν ἢ τῶν ὑμετέ- 37
 ρων αὐτῶν, καὶ μὴ νομίζετε μικρὸν ἀγαθὸν εἶναι τὰς
 τιμὰς, ἄς ἔχουσιν οἱ καλῶς τῶν ἡμετέρων ἐπιστατοῦν-
 τες. ἀπέχεσθε τῶν ἀλλοτριῶν, ἵν' ἀσφαλέστερον τοὺς
 οἴκους τοὺς ὑμετέρους αὐτῶν κεκτηῆσθε. τοιούτους εἶ-
 ναι χρὴ περὶ τοὺς ἄλλους, οἷόν περ ἐμὲ περὶ ὑμᾶς
 50 ἀξιούτε γίνεσθαι. μὴ σπεύδετε πλουτεῖν μᾶλλον ἢ
 χρηστοὶ δοκεῖν εἶναι, γιννώσκοντες, ὅτι καὶ τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μεγίστας ἐπ' ἀρετῇ δόξας b
 ἔχοντες πλείστων ἀγαθῶν δεσπόται καθίστανται. τοὺς
 χρηματισμοὺς τοὺς παρὰ τὸ δίκαιον γιγνομένους ἡγεῖ-
 σθε μὴ πλοῦτον ἀλλὰ κίνδυνον ποιήσειν. μὴ τὸ μὲν
 λαβεῖν κέρδος εἶναι νομίζετε, τὸ δ' ἀναλωσάαι ζημίαν·
 οὐδέτερον γὰρ τούτων ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν,
 ἀλλ' ὁπότερον ἂν ἐν καιρῷ καὶ μετ' ἀρετῆς γίγνηται,
 51 τοῦτ' ὠφελεῖ τοὺς ποιοῦντας. μηδὲ πρὸς ἓν χαλεπῶς c
 ἔχετε τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσταττομένων· ὅσοι γὰρ ἂν
 ὑμῶν περὶ πλείστα τῶν ἐμῶν χρησίμους αὐτοὺς πα-
 ράσχωσιν, οὗτοι πλείστα τοὺς οἴκους τοὺς αὐτῶν
 ὠφελήσουσιν. ὅ τι ἂν ὑμῶν ἕκαστος αὐτὸς αὐτῷ
 τύχῃ συνειδῶς, ἡγεῖσθω μηδ' ἐμὲ λήσειν, ἀλλ' ἐὰν καὶ
 τὸ σῶμα μὴ παρῇ, τὴν διάνοιαν τὴν ἐμὴν οἰέσθω τοῖς
 γιγνομένοις παρεστάναι· ταύτην γὰρ τὴν γνώμην d
 ἔχοντες σωφρονέστερον βουλευέσθε περὶ ἀπάντων.
 52 μηδὲν ἀποκρούπτεσθε μήθ' ὧν κέκτησθε μήθ' ὧν ποι-
 εῖτε μήθ' ὧν μέλλετε πράττειν, εἰδότες, ὅτι περὶ τὰ
 κεκρυμμένα τῶν πραγμάτων ἀναγκαῖόν ἐστι πολλοὺς
 φόβους γίνεσθαι. μὴ τεχνικῶς ζητεῖτε πολιτεύεσθαι
 μηδ' ἀφανῶς ἀλλ' οὕτως ἀπλῶς καὶ φανερῶς, ὥστε
 μηδ' ἂν τις βούληται ῥάδιον ὑμᾶς εἶναι διαβαλεῖν.
 δοκιμάζετε τὰς πράξεις, καὶ νομίζετε πονηρὰς μὲν, e

ἄς πράττοντες λανθάνειν ἐμὲ βούλεσθε, χρηστὰς δὲ,
 περὶ ὧν ἐγὼ μέλλω πυθόμενος βελτίους ὑμᾶς νομιεῖν.
 53 μὴ κατασιωπᾶτ' ἄν τινας ὁρᾶτε περὶ τὴν ἀρχὴν τὴν
 ἐμὴν πονηροὺς ὄντας, ἀλλ' ἐξελέγχετε, καὶ νομίζετε
 τῆς αὐτῆς ζημίας ἀξιόους εἶναι τοὺς συγκρούπτοντας
 τοῖς ἀμαρτάνουσιν. εὐτυχεῖν νομίζετε μὴ τοὺς λανθά- 38
 νοντας, ἄν τι κακὸν ποιήσωσιν, ἀλλὰ τοὺς μηδὲν ἐξα-
 μαρτάνοντας· τοὺς μὲν γὰρ εἰκὸς τοιαῦτα παθεῖν,
 οἷά περ αὐτοὶ ποιούσιν, τοὺς δὲ χάριν ἀπολαβεῖν, ἧς
 54 ἀξιοὶ τυγχάνουσιν ὄντες. ἐταιρείας μὴ ποιεῖσθε μηδὲ
 συνόδους ἄνευ τῆς ἐμῆς γνώμης· αἱ γὰρ τοιαῦται συ-
 στάσεις ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πολιτείαις πλεονεκτοῦσιν,
 ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κινδυνεύουσιν. μὴ μόνον ἀπ-
 ἔχεσθε τῶν ἀμαρτημάτων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπιτηδευμά- b
 των τῶν τοιούτων, ἐν οἷς ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑποψίαν
 ἐγγίγνεσθαι. (ιγ'.) Τὴν ἐμὴν φιλίαν ἀσφαλεστάτην
 55 καὶ βεβαιοτάτην εἶναι νομίζετε. διαφυλάττετε τὴν
 παροῦσαν κατάστασιν, καὶ μηδεμιᾶς ἐπιθυμεῖτε μετα-
 βολῆς, εἰδότες, ὅτι διὰ τὰς ταραχὰς ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους
 ἀναστάτους γίγνεσθαι. μὴ μόνον τὰς φύσεις αἰτίας
 νομίζετε τοῦ χαλεποῦς ἢ πρᾶοῦς εἶναι τοὺς τυράννους, c
 ἀλλὰ καὶ τὸν τρόπον τὸν τῶν πολιτῶν· πολλοὶ γὰρ
 ἤδη διὰ τὴν τῶν ἀρχομένων κακίαν τραχύτερον ἢ κατὰ
 τὴν αὐτῶν γνώμην ἄρχειν ἠναγκάσθησαν. θαρρεῖτε
 μὴ μᾶλλον διὰ τὴν προότητα τὴν ἐμὴν ἢ διὰ τὴν ὑμε-
 56 τέραν αὐτῶν ἀρετὴν. τὴν ἐμὴν ἀσφάλειαν ἄδειαν ὑμῖν
 αὐτοῖς εἶναι νομίζετε· καλῶς γὰρ τῶν περὶ ἐμὲ καθε-
 στώτων τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰ περὶ ὑμᾶς ἔξει. τα- d
 πεινοὺς μὲν εἶναι χορὴ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμὴν, ἐμ-
 μένοντας τοῖς ἡθεσι καὶ διαφυλάττοντας τοὺς νόμους
 τοὺς βασιλικούς, λαμπροὺς δ' ἐν τε ταῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως

λειτουργίαις καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπ' ἐμοῦ προσταττο-
 57 μένοις. προτρέπετε τοὺς νεωτέρους ἐπ' ἀρετὴν μὴ μό-
 νου παραινούντες ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς πράξεις ὑποδει-
 κνύοντες αὐτοῖς, οἷους εἶναι χρὴ τοὺς ἄνδρας τοὺς
 ἀγαθοὺς. διδάσκετε τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέρους αὐ- e
 τῶν βασιλεύεσθαι, καὶ περὶ τὴν παιδείουσιν τὴν εἰρημέ-
 νην ἐθίζειτ' αὐτοὺς ὡς μάλιστα διατρίβειν· ἦν γὰρ κα-
 λῶς ἄρχεσθαι μάθωσι, πολλῶν ἄρχειν δυνήσονται,
 καὶ πιστοὶ μὲν ὄντες καὶ δίκαιοι μεθέξουσιν τῶν ἡμε-
 τέρων ἀγαθῶν, κακοὶ δὲ γενόμενοι κινδυνεύουσιν
 58 περὶ τῶν ὑπαρχόντων. μέγιστον ἡγεῖσθε καὶ βεβαιο- 39
 τατον τοῖς παισὶ πλοῦτον παραδώσειν, ἣν αὐτοῖς
 δύνησθε τὴν ἡμετέραν εὐνοίαν καταλείπειν. ἀθλιωτά-
 τους ἡγεῖσθε καὶ δυστυχεστάτους, ὅσοι περὶ τοὺς πι-
 στεύσαντας ἄπιστοι γεγονόνασιν· ἀνάγκη γὰρ τοὺς τοιού-
 τους ἀθύμως ἔχοντας καὶ φοβουμένους ἅπαντα καὶ
 μηδὲν μᾶλλον πιστεύοντας τοῖς φίλοις ἢ τοῖς ἐχθροῖς
 59 τὸν ἐπίλοιπον χρόνον διάχειν. ζηλοῦτε μὴ τοὺς πλεῖ-
 στα κεκτημένους ἀλλὰ τοὺς μηδὲν κακὸν σφίσιν αὐ- b
 τοῖς συνειδότας· μετὰ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς ἥδιστ' ἄν-
 τις δύναίτο τὸν βίον διαγαγεῖν. μὴ τὴν κακίαν οἶεσθε
 δύνασθαι μὲν πλείω τῆς ἀρετῆς ὠφελεῖν, τὸ δ' ὄνομα
 δυσχερέστερον ἔχειν, ἀλλ' οἷων περ ὀνομάτων ἕκα-
 στον τῶν πραγμάτων τετύχηκε, τοιαύτας ἡγεῖσθε καὶ
 60 τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἶναι. μὴ φθονεῖτε τοῖς παρ' ἐμοὶ
 πρωτεύουσιν ἀλλ' ἀμιλλᾶσθε, καὶ πειρᾶσθε χρηστοὺς
 ὑμᾶς αὐτοὺς παρέχοντες ἐξισοῦσθαι τοῖς προέχουσιν. e
 φιλεῖν οἶεσθε δεῖν καὶ τιμᾶν οὕσπερ ἄν [καὶ] ὁ βασι-
 λεὺς, ἵνα καὶ παρ' ἐμοῦ τυγχάνητε τῶν αὐτῶν τούτων.
 οἰᾶ περ περὶ παρόντος μου λέγετε, τοιαῦτα καὶ περὶ
 61 ἀπόντος φρονεῖτε. τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς ἐν τοῖς
 ἔργοις ἐνδείκνυσθε μᾶλλον ἢ τοῖς λόγοις. ἃ πάσχον.

τες ὑφ' ἐτέρων ὀργίζεσθε, ταῦτα τοὺς ἄλλους μὴ ποι-
 εῖτε. περὶ ὧν ἂν ἐν τοῖς λόγοις κατηγορῆτε, μηδὲν
 τούτων ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιτηδεύετε. τοιαῦτα προσδο-
 κᾶτε πράξιν, οἷ' ἂν περὶ ἡμῶν διανοῆσθε. μὴ μόνον
 62 ἐπαινεῖτε τοὺς ἀγαθοὺς ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθε. τοὺς λό-
 γους τοὺς ἐμοὺς νόμους εἶναι νομίζοντες πειρᾶσθε
 τούτοις ἐμμένειν, εἰδότες, ὅτι τοῖς μάλιστα ποιοῦσιν
 ὑμῶν ἀγὼ βούλομαι, τάχιστα τούτοις ἐξέσται ζῆν, ὡς
 αὐτοὶ βούλονται. (ιδ'.) Κεφάλαιον τῶν εἰρημένων·
 οἷους περὶ τοὺς ὑφ' ὑμῶν ἀρχομένους οἴεσθε δεῖν
 περὶ ὑμᾶς εἶναι, τοιούτους χρῆ καὶ περὶ τὴν ἀρχὴν
 τὴν ἐμὴν ὑμᾶς γίνεσθαι.

63 Καὶ ταῦτ' ἂν ποιῆτε, τί δεῖ περὶ τῶν συμβησομέ-
 νων μακρολογεῖν; ἦν γὰρ ἐγὼ τε παρέχω τοιοῦτον
 ἐμαντὸν, οἷόν περ ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ, καὶ τὰ
 παρ' ὑμῶν ὑπηρετῆται, ταχέως ὄψεσθε καὶ τὸν βίον
 τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἐπιδεδωκότα καὶ τὴν ἀρχὴν τὴν
 ἐμὴν ἠΰξημένην καὶ τὴν πόλιν εὐδαίμονα γεγενημέ-
 64 νην. ἄξιον μὲν οὖν τηλικούτων ἀγαθῶν ἔνεκα καὶ
 μηδὲν ἐλλείπειν, ἀλλὰ καὶ πόρους καὶ κινδύνους
 οὐστιασοῦν ὑπενεγκεῖν· ὑμῖν δ' ἐξεστί μηδὲν τα-
 λαιπωρηθεῖσιν ἀλλὰ πιστοῖς μόνον καὶ δικαίοις οὖσιν
 ἅπαντα ταῦτα διαπράξασθαι.

4.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ.

(α'.) Πολλάκις ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεις 41
 συναγαρόντων καὶ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας καταστη-
 σάντων, ὅτι τὰς μὲν τῶν σωμάτων εὐτυχίας οὕτω με-

γάλων δωρεῶν ἠξίωσαν, τοῖς δ' ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἰδίᾳ
 πονήσασι καὶ τὰς αὐτῶν ψυχὰς οὕτω παρασκευάσασιν
 ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν δύνασθαι, τούτοις δ'
 2 οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν, ὧν εἰκὸς ἦν αὐτοὺς μάλ- b
 λον ποιήσασθαι πρόνοιαν· τῶν μὲν γὰρ ἀθλητῶν δις
 τοσαύτην θῶμην λαβόντων οὐδὲν ἂν πλέον γένοιτο
 τοῖς ἄλλοις, ἐνὸς δ' ἀνδρὸς εὖ φρονήσαντος ἅπαντες
 ἂν ἀπολαύσειαν οἱ βουλόμενοι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνου
 3 διανοίας. οὐ μὴν ἐπὶ τούτοις ἀθυρήσας εἰλόμην θά-
 θυμειν, ἀλλ' ἱκανὸν νομίσας ἀθλον ἔσεσθαι μοι τὴν
 δόξαν τὴν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ λόγου γενησομένην ἠκω συμ-
 βουλεύσων περὶ τε τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρ-
 βάρους καὶ τῆς ὁμοιοῦσας τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, οὐκ c
 ἀγνοῶν, ὅτι πολλοὶ τῶν προσποιησαμένων εἶναι σο-
 4 φιστῶν ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ὥρμησαν, ἀλλ' ἅμα μὲν 42
 ἐλπίζων τοσοῦτον διοίσειν ὥστε τοῖς ἄλλοις μηδὲν πώ-
 ποτε δοκεῖν εἰρησθαι περὶ αὐτῶν, ἅμα δὲ προκρίνας
 τούτους καλλίστους εἶναι τῶν λόγων, οὔτινες περὶ με-
 γίστων τυγχάνουσιν ὄντες καὶ τοὺς τε λέγοντας μάλιστ'
 ἐπιδεικνύουσι καὶ τοὺς ἀκούοντας πλεῖστ' ὠφελούσιν,
 5 ὧν εἷς οὗτός ἐστιν. ἔπειτ' οὐδ' οἱ καιροὶ πω παρελη-
 λύθασιν ὥστ' ἤδη μάτην εἶναι τὸ μεμνήσθαι περὶ
 τούτων. τότε γὰρ χρὴ παύεσθαι λέγοντας, ὅταν ἢ τὰ b
 πράγματα λάβῃ τέλος καὶ μηκέτι δέη βουλεύεσθαι περὶ
 αὐτῶν, ἢ τὸν λόγον ἴδη τις ἔχοντα πέρας ὥστε μηδε-
 6 μίαν λελεῖφθαι τοῖς ἄλλοις ὑπερβολήν. ἕως δ' ἂν τὰ
 μεν ὁμοίως ὥσπερ πρότερον φέρηται, τὰ δ' εἰρημένα
 φαύλως ἔχοντα τυγχάνῃ, πῶς οὐ χρὴ σκοπεῖν καὶ φι-
 λοσοφεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὃς ἦν κατορθωθῆ, καὶ
 τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἀλλήλους καὶ τῆς ταραχῆς τῆς
 παρούσης καὶ τῶν μεγίστων κακῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξει; c
 7 πρὸς δὲ τούτοις εἰ μὲν μηδαμῶς ἄλλως οἶόν τ' ἦν δη-

- λοῦν τὰς αὐτὰς πράξεις ἀλλ' ἢ διὰ μιᾶς ιδέας, εἶχεν
 ἂν τις ὑπολαβεῖν, ὡς περιεργόν ἐστι τὸν αὐτὸν τρό-
 πον ἐκείνοις λέγοντα πάλιν ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν·
 8 ἐπειδὴ δ' οἱ λόγοι τοιαύτην ἔχουσι τὴν φύσιν ὥσθ'
 οἷόν τ' εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν πολλαχῶς ἐξηγησασθαι,
 καὶ τὰ τε μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι καὶ τοῖς μικροῖς μέ-
 γεθος περιθεῖναι, καὶ τὰ τε παλαιὰ καινῶς διελθεῖν δ
 καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαίως εἰπεῖν, οὐκ-
 ἐτι φευκτέον ταῦτ' ἐστὶ, περὶ ὧν ἕτεροι πρότερον εἰ-
 9 ρήκασιν, ἀλλ' ἄμεινον ἐκείνων εἰπεῖν πειρατέον. αἱ
 μὲν γὰρ πράξεις αἱ προγεγενημέναι κοινὰ πᾶσιν ἡμῖν
 κατελείφθησαν, τὸ δ' ἐν καιρῷ ταύταις καταχρησά-
 σθαι καὶ τὰ προσήκοντα περὶ ἐκάστης ἐνθυμηθῆναι
 καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὖ διαθέσθαι τῶν εὖ φρονούντων
 10 ἰδιόν ἐστιν. ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν μεγίστην ἐπίδοσιν
 λαμβάνειν καὶ τὰς ἄλλας τέχνας καὶ τὴν περὶ τοὺς λό- e
 γους φιλοσοφίαν, εἴ τις θαυμάζοι καὶ τιμῶν μὴ τοὺς
 πρώτους τῶν ἔργων ἀρχομένους ἀλλὰ τοὺς ἄρισθ'
 ἕκαστου αὐτῶν ἐξεργαζομένους, μηδὲ τοὺς περὶ τού-
 των ζητοῦντας λέγειν, περὶ ὧν μηδεὶς πρότερον εἴρη- 43
 κεν, ἀλλὰ τοὺς οὕτως ἐπισταμένους εἰπεῖν, ὡς οὐδεὶς
 ἂν ἄλλος δύναιτο.
- 11 (β'.) Καίτοι τινὲς ἐπιτιμῶσι τῶν λόγων τοῖς ὑπὲρ
 τοὺς ἰδιώτας ἔχουσι καὶ λίαν ἀπηκριβωμένοις, καὶ το-
 σοῦτον διημαρτήκασιν, ὥστε τοὺς εἰς ὑπερβολὴν
 πεποιημένους πρὸς τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ τῶν ἰδίων
 συμβολαίων σκοποῦσιν, ὥσπερ ὁμοίως δέον ἀμφοτέ-
 ρους ἔχειν, ἀλλ' οὐ τοὺς μὲν ἀφελῶς, τοὺς δ' ἐπι-
 δεικτικῶς, ἢ σφᾶς μὲν διορῶντας τὰς μετριότητας, b
 τὸν δ' ἀκριβῶς ἐπιστάμενον λέγειν ἀπλῶς οὐκ ἂν δυ-
 12 νάμενον εἰπεῖν. οὗτοι μὲν οὖν οὐ λελήθασιν, ὅτι τού-
 τους ἐπαινοῦσιν, ἂν ἐγγὺς αὐτοὶ τυγχάνουσιν ὄντες·

ἔμοι δ' οὐδὲν πρὸς τοὺς τοιοῦτους ἀλλὰ πρὸς ἐκείνους
 ἐστὶ τοὺς οὐδὲν ἀποδεξομένους τῶν εἰκῆ λεγομένων
 ἀλλὰ δυσχερανοῦντας καὶ ζητήσοντας ἰδεῖν τι τοιοῦ-
 του ἐν τοῖς ἔμοις, οἷον παρὰ τοῖς ἄλλοις οὐχ εὐρήσου-
 σιν. πρὸς οὓς ἔτι μικρὸν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ θρασυνάμενος c
 13 ἤδη περὶ τοῦ πράγματος ποιήσομαι τοὺς λόγους. τοὺς
 μὲν γὰρ ἄλλους ἐν τοῖς προοιμίαις ὁρῶ καταπραῦνον-
 τας τοὺς ἀκροατὰς καὶ προφασίζομένους ὑπὲρ τῶν
 μελλόντων ῥηθῆσασθαι, καὶ λέγοντας τοὺς μὲν ὡς ἐξ
 ὑπογυίου γέγονεν αὐτοῖς ἢ παρασκευῆ, τοὺς δ' ὡς χα-
 λεπὸν ἐστὶν ἴσους τοὺς λόγους τῷ μεγέθει τῶν ἔργων
 14 ἐξευρεῖν. ἐγὼ δ' ἦν μὴ καὶ τοῦ πράγματος ἀξίως εἶπω
 καὶ τῆς δόξης τῆς ἑμαυτοῦ καὶ τοῦ χρόνου, μὴ μόνον d
 τοῦ περὶ τὸν λόγον ἡμῶν διατριφθέντος ἀλλὰ καὶ σύμ-
 παντος οὐ βεβίωκα, παρακελεύομαι μηδεμίαν συγ-
 γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ καταγελαῦν καὶ καταφρονεῖν· οὐ-
 δὲν γὰρ ὅτι τῶν τοιοῦτων οὐκ ἄξιός εἰμι πάσχειν,
 εἶπερ μηδὲν διαφέρων οὕτω μεγάλας ποιοῦμαι τὰς
 ὑποσχέσεις.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἰδίων ταῦτά μοι προειρησθῶ.
 15 περὶ δὲ τῶν κοινῶν, ὅσοι μὲν εὐθύς ἐπελθόντες διδά- e
 σκουσιν, ὡς χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
 ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι, καὶ διεξέρχου-
 νται τὰς τε συμφορὰς τὰς ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς
 ἀλλήλους ἡμῶν γεγενημένας καὶ τὰς ὀφελείας τὰς ἐκ
 τῆς στρατείας τῆς ἐπ' ἐκείνοι ἐσομένας, ἀληθῆ μὲν
 λέγουσιν, οὐ μὴν ἐντεῦθεν ποιοῦνται τὴν ἀρχήν, 44
 16 ὅθεν ἂν μάλιστα συστήσῃ ταῦτα δυνηθεῖεν. τῶν γὰρ
 Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῶν, οἱ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίοις
 εἰσίν· αἱ γὰρ πολιτεῖαι, δι' ὧν οἴκουσι τὰς πόλεις,
 οὕτω τοὺς πλείστους αὐτῶν διειλήφασιν. ὅστις οὖν
 οἴεται τοὺς ἄλλους κοινῆ τι πράξειν ἀγαθόν, πρὶν ἂν

- τοὺς προεστῶτας αὐτῶν διαλλάξῃ, λίαν ἀπλῶς ἔχει
 17 καὶ πόρρω τῶν πραγμάτων ἐστίν. ἀλλὰ δεῖ τὸν μὴ β
 μόνον ἐπίδειξιν ποιούμενον ἀλλὰ καὶ διαπραξασθαί
 τι βουλούμενον ἐκείνους τοὺς λόγους ζητεῖν, οὔτινες
 τὰ πόλη τούτω πείθουσιν ἰσομοιρῆσαι πρὸς ἀλλήλας
 καὶ τὰς θ' ἡγεμονία- διελέσθαι, καὶ τὰς πλεονεξίας,
 ἃς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπιθυμοῦσιν αὐταῖς γί-
 γνεσθαι, ταύτας παρὰ τῶν βαρβάρων ποιήσασθαι.
- 18 (γ'.) Τὴν μὲν οὖν ἡμετέραν πόλιν ῥάδιον ἐπὶ ταῦτα
 προαγαγεῖν, Λακεδαιμόνιοι δὲ νῦν μὲν ἔτι δυσπείστως e
 ἔχουσι· παρειλήφασι γὰρ ψευδῆ λόγον, ὡς ἔστιν αὐ-
 τοῖς ἡγεῖσθαι πάτριον· ἦν δ' ἐπίδειξεν τις αὐτοῖς ταύ-
 την τὴν τιμὴν ἡμετέραν οὐσαν μᾶλλον ἢ κείνων, τάχ'
 ἂν ἐάσαντες τὸ διακριβοῦσθαι περὶ τούτων ἐπὶ τὸ
 συμφέρον ἔλθοιεν.
- 19 Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐντεῦθεν ἄρχε-
 σθαι καὶ μὴ πρότερον περὶ τῶν ὁμολογουμένων συμ-
 βουλευεῖν, πρὶν περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἡμᾶς
 ἐδίδαξαν· ἐμοὶ δ' οὖν ἀμφοτέρων ἕνεκα προσήκει περὶ
 ταῦτα ποιήσασθαι τὴν πλείστην διατριβήν, μάλιστα d
 μὲν ἵνα προὔργου τι γένηται καὶ παυσάμενοι τῆς πρὸς
 ἡμᾶς αὐτοὺς φιλονικίας κοινῇ τοῖς βαρβάροις πολε-
- 20 μῆσωμεν, εἰ δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἀδύνατον, ἵνα δηλώσω
 τοὺς ἐμποδῶν ὄντας τῇ τῶν Ἑλλήνων εὐδαιμονία, καὶ
 πᾶσι γένηται φανερόν, ὅτι καὶ πρότερον ἢ πόλις ἡμῶν
 δικαίως τῆς θαλάττης ἤρξε καὶ νῦν οὐκ ἀδίκως ἀμφι-
- 21 σβητεῖ τῆς ἡγεμονίας. τοῦτο μὲν γὰρ εἰ δεῖ τούτους
 ἐφ' ἐκάστῳ τιμᾶσθαι τῶν ἔργων τοὺς ἐμπειροτάτους e
 ὄντας καὶ μεγίστην δύναμιν ἔχοντας, ἀναμφισβητήτως
 ἡμῖν προσήκει τὴν ἡγεμονίαν ἀπολαβεῖν, ἥνπερ πρό-
 τερον ἐτυγχάνομεν ἔχοντες· οὐδεὶς γὰρ ἂν ἑτέραν πό-
 λιν ἐπίδειξιε τοσοῦτον ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ γην

- ὑπερέχουσαν, ὅσον τὴν ἡμετέραν ἐν τοῖς κινδύνοις 45
 22 τοῖς κατὰ θάλατταν διαφέρουσαν. τοῦτο δ' εἰ τινες
 ταύτην μὲν μὴ νομίζουσι δικαίαν εἶναι τὴν κρίσιν ἀλ-
 λά πολλὰς τὰς μεταβολὰς γίνεσθαι, τὰς γὰρ δυνα-
 στείας οὐδέποτε τοῖς αὐτοῖς παραμένειν, ἀξιοῦσι δὲ
 τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ὡσπερ ἄλλο τι γέρας ἢ τοὺς πρώ-
 τους τυχόντας ταύτης τῆς τιμῆς ἢ τοὺς πλείστων ἀγα-
 θῶν αἰτίους τοῖς Ἕλλησιν ὄντας, ἡγοῦμαι καὶ τούτους
 23 εἶναι μεθ' ἡμῶν· ὅσῳ γὰρ ἂν τις πορρωτέρωθεν σκο- b
 πῆ περὶ τούτων ἀμφοτέρων, τοσοῦτω πλέον ἀπολεί-
 ψομεν τοὺς ἀμφισβητοῦντας. (δ'.) Ὁμολογεῖται μὲν
 γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιοτάτην εἶναι καὶ μεγί-
 στην καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὀνομαστοτάτην·
 οὕτω δὲ καλῆς τῆς ὑποθέσεως οὔσης, ἐπὶ τοῖς ἐχο-
 μένοις τούτων ἔτι μᾶλλον ἡμᾶς προσήκει τιμᾶσθαι.
 24 ταύτην γὰρ οἰκοῦμεν οὐχ ἑτέρους ἐκβαλόντες οὐδ'
 ἐρήμην καταλαμβάνοντες οὐδ' ἐκ πολλῶν ἐθνῶν μιγάδες c
 συλλεγέμεντες, ἀλλ' οὕτω καλῶς καὶ γνησίως γεγόνα-
 μεν, ὡστ' ἐξ ἧσπερ ἐφυμεν, ταύτην ἔχοντες ἅπαντα
 τὸν χρόνον διατελοῦμεν, αὐτόχθονες ὄντες καὶ τῶν
 ὀνομάτων τοῖς αὐτοῖς οἷσπερ τοὺς οἰκειοτάτους τὴν
 25 πόλιν ἔχοντες προσειπεῖν· μόνοις γὰρ ἡμῖν τῶν Ἑλ-
 λήνων τὴν αὐτὴν τροφὸν καὶ πατρίδα καὶ μητέρα κα-
 λέσαι προσήκει. καίτοι χοῆ τοὺς εὐλόγως μέγα φρο-
 νοῦντας καὶ περὶ τῆς ἡγεμονίας δικαίως ἀμφισβη- d
 τοῦντας καὶ τῶν πατρίων πολλάκις μεμνημένους τοι-
 αύτην τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους ἔχοντας φαίνεσθαι.
 26 (ε'.) Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ὑπάρξαντα καὶ παρὰ
 τῆς τύχης δωρηθέντα τηλικαῦθ' ἡμῖν τὸ μέγεθός
 ἐστίν· ὅσων δὲ τοῖς ἄλλοις ἀγαθῶν αἰτιοὶ γεγόναμεν,
 οὕτως ἂν κάλλιστ' ἐξετάσαιμεν, εἰ τὸν τε χρόνον ἀπ'
 ἀρχῆς καὶ τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως ἐφεξῆς διέλ-

- θοιμεν εὐρήσομεν γὰρ αὐτὴν οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸν e
 πόλεμον [κινδύνων] ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης κατασκευῆς,
 27 ἐν ἣ κατοικοῦμεν καὶ μεθ' ἧς πολιτευόμεθα καὶ δι' ἣν
 ζῆν δυνάμεθα, σχεδὸν ἀπάσης αἰτίας οὕσαν. ἀνάγκη
 δὲ προαιρεῖσθαι τῶν εὐεργεσιῶν μὴ τὰς διὰ μικρό-
 τητα διαλαθούσας καὶ κατασιωπηθείσας ἀλλὰ τὰς διὰ 46
 τὸ μέγεθος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ πάλαι καὶ νῦν
 πανταχοῦ καὶ λεγομένας καὶ μνημονευόμενας.
- 28 (ζ'.) Πρῶτον μὲν τοίνυν, οὗ πρῶτον ἢ φύσις
 ἡμῶν ἐδεήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη·
 καὶ γὰρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὅμως αὐτῶ καὶ
 νῦν ὀφείηται προσῆκει. Διήμητρος γὰρ ἀφικομένης εἰς
 τὴν χώραν, ὅτ' ἐπλανήθη τῆς Κόρης ἀρπασθείσης,
 καὶ πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν εὐμενῶς διατεθείσης b
 ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς οὐχ οἶόν τ' ἄλλοις ἢ τοῖς με-
 μυημένοις ἀκούειν, καὶ δούσης δωρεὰς διττὰς, αἵπερ
 μέγιστα τυγχάνουσιν οὕσαι, τοὺς τε καρπούς, οὐ τοῦ
 μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γέγονασιν, καὶ τὴν τελε-
 τήν, ἧς οἱ μετασχόντες περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς
 καὶ τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν,
 29 οὕτως ἡ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον θεοφιλῶς ἀλλὰ καὶ
 φιλανθρωπῶς ἔσχευ, ὥστε κυρία γενομένη τοσοῦτων c
 ἀγαθῶν οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν
 ἅπασιν μετέδωκεν. καὶ τὰ μὲν ἔτι καὶ νῦν καθ' ἕκα-
 στον τὸν ἐνιαυτὸν δείκνυμεν, τῶν δὲ συλλήβδην τὰς
 τε χρείας καὶ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς ὠφελείας τὰς ἀπ'
 30 αὐτῶν γιγνομένας ἐδίδαξεν. καὶ τούτοις ἀπιστεῖν μι-
 κρῶν ἔτι προστεθέντων οὐδεὶς ἂν ἀξιώσειεν. (ζ'). Πρῶ-
 τον μὲν γὰρ ἐξ ὧν ἂν τις καταφρονήσειε τῶν λεγομέ-
 νων ὡς ἀρχαίων ὄντων, ἐκ τῶν αὐτῶν τούτων εἰκότως d
 ἂν καὶ τὰς πράξεις γεγενῆσθαι νομίσειεν· διὰ γὰρ τὸ
 πολλοὺς εἰρηκέναι καὶ πάντας ἀνηκοέναι προσῆκει μὴ

- καινὰ μὲν, πιστὰ δὲ δοκεῖν εἶναι τὰ λεγόμενα περὶ
 αὐτῶν. ἔπειτ' οὐ μόνον ἐνταῦθα καταφυγεῖν ἔχομεν,
 ὅτι τὸν λόγον καὶ τὴν φήμην ἐκ πολλοῦ παρειλήφα-
 μεν, ἀλλὰ καὶ σημείοις μείζουσιν ἢ τούτοις ἐστὶν ἡμῖν
 31 χρῆσασθαι περὶ αὐτῶν. αἱ μὲν γὰρ πλείσται τῶν πό-
 λεων ὑπόμνημα τῆς παλαιᾶς εὐεργεσίας ἀπαρχὰς τοῦ α
 σίτου καθ' ἕναστος τὸν ἐνιαυτὸν ὡς ἡμᾶς ἀποπέμ-
 πουσι, ταῖς δ' ἐκλειπούσαις πολλάκις ἢ Πυθία προσ-
 ἔταξεν ἀποφέρειν τὰ μέρη τῶν καρπῶν καὶ ποιεῖν
 πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πάτρια. καίτοι περὶ
 τίνων χρῆ μᾶλλον πιστεύειν ἢ περὶ ὧν ὁ τε θεὸς ἀναι- 47
 ρεῖ καὶ πολλοῖς τῶν Ἑλλήνων συνδοκεῖ, καὶ τὰ τε πά-
 λαι ῥηθέντα τοῖς παροῦσιν ἔργοις συμμαρτυρεῖ καὶ τὰ
 νῦν γιγνόμενα τοῖς ὑπ' ἐκείνων εἰρημένοις ὁμολογεῖ;
 32 (ἦ.) Χωρὶς δὲ τούτων, ἣν ἅπαντα ταῦτ' ἐάσαντες ἀπὸ
 τῆς ἀρχῆς σκοπῶμεν, εὐρήσομεν, ὅτι τὸν βίον οἱ πρῶ-
 τοι φανέντες ἐπὶ γῆς οὐκ εὐθύς οὕτως ὥσπερ νῦν
 ἔχοντα κατέλαβον, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν αὐτοὶ συνεπορί-
 σαντο. τίνας οὖν χρῆ μᾶλλον νομίζειν ἢ δωρεὰν παρὰ b
 33 τῶν θεῶν λαβεῖν ἢ ζητοῦντας αὐτοὺς ἐντυχεῖν; οὐ
 τοὺς ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένως καὶ πρώτους γενο-
 μένους καὶ πρὸς τε τὰς τέχνας εὐφρευτάτους ὄντας καὶ
 πρὸς τὰ τῶν θεῶν εὐσεβέστατα διακειμένους; καὶ μὴν
 ὄσης προσήκει τιμῆς τυγχάνειν τοὺς τηλικούτων ἀγα-
 θῶν αἰτίους, περίεργον διδάσκειν. οὐδεὶς γὰρ ἂν δύ-
 ναιτο δωρεὰν τοσαύτην τὸ μέγεθος εὐρεῖν, ἣτις ἴση
 τοῖς πεπραγμένοις ἐστίν.
- 34 (θ'.) Περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγίστου τῶν εὐεργετη- c
 μάτων καὶ πρώτου γενομένου καὶ πᾶσι κοινοτάτου
 ταῦτ' εἶπειν ἔχομεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
 ὁρῶσα τοὺς μὲν βαρβάρους τὴν πλείστην τῆς χώρας
 κατέχοντας, τοὺς δ' Ἕλληνας εἰς μικρὸν τόπον κατα-

κεκλειμένους καὶ διὰ σπανιότητα τῆς γῆς ἐπιβουλεύ-
 οντάς τε σφίσιν αὐτοῖς καὶ στρατείας ἐπ' ἀλλήλους
 ποιουμένους, καὶ τοὺς μὲν δι' ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέ-
 35 ραν, τοὺς δὲ διὰ τὸν πόλεμον ἀπολλυμένους, οὐδὲ d
 ταῦθ' οὕτως ἔχοντα περιεῖδεν, ἀλλ' ἠγεμόνας εἰς τὰς
 πόλεις ἐξέπεμψεν, οἳ παραλαβόντες τοὺς μάλιστα βίου
 δεομένους, στρατηγοὶ καταστάντες αὐτῶν καὶ πολέμῳ
 κρατήσαντες τοὺς βαρβάρους, πολλὰς μὲν ἐφ' ἑκατέ-
 ρας τῆς ἠπειροῦ πόλεις ἔκτισαν, ἀπάσας δὲ τὰς νήσους
 κατώκισαν, ἀμφοτέρους δὲ καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας
 36 καὶ τοὺς ὑπομείναντας ἔσωσαν· τοῖς μὲν γὰρ ἱκανὴν e
 τὴν οἴκοι χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς ὑπαρ-
 χούσης ἐπόρισαν· ἅπαντα γὰρ περιεβάλοντο τὸν τό-
 πον, ὃν νῦν τυγχάνομεν κατέχοντες. ὥστε καὶ τοῖς
 ὕστερον βουλευθεῖσιν ἀποικίσαι τινὰς καὶ μιμήσασθαι
 τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν πολλὴν θρασυτάτην ἐποίησαν·
 οὐ γὰρ αὐτοὺς ἔδει κτωμένους χώραν διακινδυνεύειν,
 ἀλλ' εἰς τὴν ὑφ' ἡμῶν ἀφορισθεῖσαν, εἰς ταύτην οἰ- 48
 37 κεῖν ἰόντας. καίτοι τίς ἂν ταύτης ἠγεμονίαν ἐπιδει-
 ξειεν ἢ πατριωτέραν τῆς προτερον γενομένης πρὶν τὰς
 πλείστας οἰκισθῆναι τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἢ μᾶλλον
 συμφέρουσαν τῆς τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναστάτους
 ποιησάσης, τοὺς δ' Ἕλληνας εἰς τοσαύτην εὐπορίαν
 προαγαγούσης;

38 (ι.) Οὐ τοίνυν, ἐπειδὴ τὰ μέγιστα συνδιέπραξε,
 τῶν ἄλλων ὀλιγόρησεν, ἀλλ' ἀρχὴν μὲν ταύτην ἐποι- b
 ἤσατο τῶν εὐεργεσιῶν, τροφήν τοῖς δεομένοις εὐρεῖν,
 ἦνπερ χρὴ τοὺς μέλλοντας καὶ περὶ τῶν ἄλλων κα-
 λῶς διοικήσειν, ἠγουμένη δὲ τὸν βίον τὸν ἐπὶ τού-
 τοις μόνου οὐπω τοῦ ζῆν ἐπιθυμεῖν ἀξίως ἔχειν οὐ-
 τως ἐπεμελήθη καὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε τῶν παρόντων
 τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθῶν, ὅσα μὴ παρὰ θεῶν ἔχομεν,

ἀλλὰ δι' ἀλλήλους ἡμῖν γέγρονε, μηδὲν μὲν ἄνευ τῆς
 πόλεως τῆς ἡμετέρας εἶναι, τὰ δὲ πλείστα διὰ ταύτην
 39 γεγενῆσθαι. παραλαβοῦσα γὰρ τοὺς Ἑλληνας ἀνόμως c
 ζῶντας καὶ σποράδην οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ
 δυναστειῶν ὑβρίζομένους, τοὺς δὲ δι' ἀναρχίαν ἀπολ-
 λυμένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν αὐτοὺς ἀπήλλαξε,
 τῶν μὲν κυρία γενομένη, τοῖς δ' αὐτὴν παράδειγμα
 ποιήσασα· πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο καὶ πολιτείας
 40 κατεστήσατο. δῆλον δ' ἐκείθεν· οἱ γὰρ ἐν ἀρχῇ περὶ
 τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες καὶ βουλευθέντες μετὰ λό- d
 γου καὶ μὴ μετὰ βίας διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους
 ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις τὰς κρίσεις ἐποίησαντο
 περὶ αὐτῶν. καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν τεχνῶν τὰς τε πρὸς
 τὰναγκαῖα τοῦ βίου χρησίμας καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν
 μεμηχανημένας, τὰς μὲν εὐρουῖσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα
 41 χρῆσθαι τοῖς λοιποῖς παρέδωκεν. (ιά.) Τὴν τοίνυν
 ἄλλην διοίκησιν οὕτω φιλοξένως κατεσκευάσατο καὶ
 πρὸς ἅπαντας οἰκείως ὥστε καὶ τοῖς χρημάτων δεομέ- e
 νοις καὶ τοῖς ἀπολαῦσαι τῶν ὑπαρχόντων ἐπιθυμοῦ-
 σιν ἀμφοτέροις ἀρμόττειν καὶ μήτε τοῖς εὐδαιμονοῦσι
 μήτε τοῖς δυστυχοῦσιν ἐν ταῖς αὐτῶν ἀχρηστῶς ἔχειν
 ἀλλ' ἐκατέροις αὐτῶν εἶναι παρ' ἡμῖν, τοῖς μὲν ἡδίστας
 42 διατριβὰς, τοῖς δ' ἀσφαλεστάτην καταφυγὴν. ἔτι δὲ 49
 τὴν χώραν οὐκ ἀντάρκη κεκτημένων ἐκάστων, ἀλλὰ
 τὰ μὲν ἐλλείπουσαν, τὰ δὲ πλείω τῶν ἱκανῶν φέρου-
 σαν, καὶ πολλῆς ἀπορίας οὔσης τὰ μὲν ὅποι χρὴ δια-
 θέσθαι, τὰ δ' ὀπόθεν εἰσαγαγέσθαι, καὶ ταύταις ταῖς
 συμφοραῖς ἐπήμυνεν· ἐμπόριον γὰρ ἐν μέσῳ τῆς Ἑλ-
 λάδος τὸν Πειραιᾶ κατεσκευάσατο, τῶσαύτην ἔχουθ'
 ὑπερβολὴν, ὥσθ' ἂ παρὰ τῶν ἄλλων ἐν παρ' ἐκάστων
 χαλεπὸν ἐστὶ λαβεῖν, ταῦθ' ἅπαντα παρ' αὐτῆς θάδιον b
 εἶναι πορίσασθαι.

43 (ιβ΄.) Τῶν τοίνυν τὰς πανηγύρεις καταστησάν-
των δικαίως ἐπαινουμένων, ὅτι τοιοῦτον ἔθος ἡμῖν
παρέδοσαν ὥστε σπείσαμένους καὶ τὰς ἐχθρας τὰς
ἐνεστηκνίας διαλυσαμένους συνελθεῖν εἰς ταῦτόν, καὶ
μετὰ ταῦτ' εὐχὰς καὶ θυσίας κοινὰς ποιησαμένους
ἀναμνησθῆναι μὲν τῆς συγγενείας τῆς πρὸς ἀλλήλους
ὑπαρχούσης, εὐμενεστερώς δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον
διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, καὶ τὰς τε παλαιὰς ξε- c
44 νίας ἀνανεώσασθαι καὶ καινὰς ἐτέρας ποιήσασθαι, καὶ
μήτε τοῖς ἰδιώταις μήτε τοῖς διενεγκοῦσι τὴν φύσιν
ἀργὸν εἶναι τὴν διατριβὴν, ἀλλ' ἀθροισθέντων τῶν
Ἑλλήνων ἐγγενέσθαι τοῖς μὲν ἐπιδείξασθαι τὰς αὐτῶν
εὐτυχίας, τοῖς δὲ θεάσασθαι τούτους πρὸς ἀλλήλους
ἀγωνιζομένους, καὶ μηδετέρους ἀθύμως διάγειν, ἀλλ'
ἐκατέρους ἔχειν, ἐφ' οἷς φιλοτιμηθῶσιν, οἳ μὲν ὅταν d
ἴδωσι τοὺς ἀθλητὰς αὐτῶν ἔνεκα πονοῦντας, οἳ δ' ὅταν
ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέραν θεωρίαν
ἤκουσι, — τοσοῦτων τοίνυν ἀγαθῶν διὰ τὰς συνόδους
ἡμῖν γιγνομένων οὐδ' ἐν τούτοις ἢ πόλις ἡμῶν ἀπε-
45 λείφθη. καὶ γὰρ θεάματα πλεῖστα καὶ κάλλιστα κέκτη-
ται, τὰ μὲν ταῖς δαπάναις ὑπερβάλλοντα, τὰ δὲ κατὰ
τὰς τέχνας εὐδοκιμοῦντα. τὰ δ' ἀμφοτέροις τούτοις
διαφέροντα· καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσαφικνουμένων ὡς e
ἡμᾶς τοσοῦτόν ἐστιν, ὥστ' εἴ τι ἐν τῷ πλησιάζειν
ἀλλήλοις ἀγαθόν ἐστι, καὶ τοῦθ' ὑπ' αὐτῆς περιει-
λήφθαι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ φιλίας εὐρεῖν πιστοτά-
τας καὶ συνουσίαις ἐντυχεῖν παντοδαπατάταις μά-
λιστα παρ' ἡμῖν ἐστιν, ἔτι δ' ἀγῶνας ἰδεῖν μὴ μόνον
τάχους καὶ δρώμης ἀλλὰ καὶ λόγων καὶ γνώμης καὶ τῶν 50
ἄλλων ἔργων ἀπάντων, καὶ τούτων ἄθλα μέγιστα.
46 πρὸς γὰρ οἷς αὐτὴ τίθησι, καὶ τοὺς ἄλλους διδόναι
συναναπεῖθει· τὰ γὰρ ὑφ' ἡμῶν κριθέντα τοσαύτην

λαμβάνει δόξαν ὥστε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαπᾶσθαι. χωρὶς δὲ τούτων αἱ μὲν ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσαι ταχέως διελύθησαν, ἢ δ' ἡμετέρα πόλις ἅπαντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἀφικνουμένοις πανηγυρὶς ἐστίν.

- 47 (ιγ'.) Φιλοσοφίαν τοίνυν, ἢ πάντα ταῦτα συνεξ-
 εὔρε καὶ συγκατεσκεύασε, καὶ πρὸς τε τὰς πράξεις
 ἡμᾶς ἐπαίδευσε καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐπράυνε, καὶ τῶν
 συμφορῶν τὰς τε δι' ἀμαθίαν καὶ τὰς ἐξ ἀνάγκης γι-
 γνομένας διεΐλε, καὶ τὰς μὲν φυλάξασθαι, τὰς δὲ κα-
 λῶς ἐνεργεῖν ἐδίδαξεν, ἢ πόλις ἡμῶν κατέδειξε, καὶ
 λόγους ἐτίμησεν, ὧν πάντες μὲν ἐπιθυμοῦσι, τοῖς δ' e
- 48 ἐπισταμένοις φθινοῦσι, συνειδυῖα μὲν, ὅτι τοῦτο μό-
 νον ἐξ ἀπάντων τῶν ζώων ἴδιον ἔφρυμεν ἔχοντες, καὶ
 διότι τούτῳ πλεονεκτήσαντες καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν
 αὐτῶν διηνέγκαμεν, ὁρῶσα δὲ περὶ μὲν τὰς ἄλλας
 πράξεις οὕτω ταραχάδεις οὔσας τὰς τύχας ὥστε πολ-
 λάκις ἐν αὐταῖς καὶ τοὺς φρονίμους ἀτυχεῖν καὶ τοὺς
 ἀνοήτους κατορθοῦν, τῶν δὲ λόγων τῶν καλῶς καὶ
 τεχνικῶς ἐχόντων οὐ μετὸν τοῖς φάυλοις, ἀλλὰ ψυχῆς
- 49 εὖ φρονούσης ἔργον ὄντας, καὶ τοὺς τε σοφοὺς καὶ d
 τοὺς ἀμαθεῖς δοκοῦντας εἶναι ταύτῃ πλείστον ἀλλή-
 λων διαφέροντας, ἔτι δὲ τοὺς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐλευθε-
 ρίως τετραμμένους ἐκ μὲν ἀνδρίας καὶ πλούτου καὶ
 τῶν τοιούτων ἀγαθῶν οὐ γινωσκομένους, ἐκ δὲ τῶν
 λεγομένων μάλιστα καταφανεῖς γιγνομένους, καὶ τοῦτο
 σύμβολον τῆς παιδείσεως ἡμῶν ἐκάστου πιστότατον
 ἀποδεδειγμένον, καὶ τοὺς λόγῳ καλῶς χρωμένους οὐ
 μόνον ἐν ταῖς αὐτῶν δυναμένους ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς e
- 50 ἄλλοις ἐντίμους ὄντας. τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπεν ἢ
 πόλις ἡμῶν περὶ τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τοὺς ἄλλους
 ἀνθρώπους, ὥσθ' οἱ ταύτης μαθηταὶ τῶν ἄλλων δι-

δάσκαλοι γεγόνασι, καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνομα πε- 51
ποίηκε μηκέτι τοῦ γένους ἀλλὰ τῆς διανοίας δοκεῖν
εἶναι, καὶ μᾶλλον Ἑλληνας καλεῖσθαι τοὺς τῆς παι-
δεύσεως τῆς ἡμετέρας ἢ τοὺς τῆς κοινῆς φύσεως μετ-
έχοντας.

51 (ιδ΄.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ τὰ μέρη διατρίβειν
ὑπὲρ ὅλων τῶν πραγμάτων ὑποθέμενος, μηδ' ἐκ
τούτων ἐγκωμιάξω τὴν πόλιν ἀπορῶν τὰ πρὸς τὸν
πόλεμον αὐτὴν ἐπαινεῖν, ταῦτα μὲν εἰρήσθω μοι πρὸς b
τοὺς ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις φιλοτιμουμένους, ἡγοῦμαι δὲ
τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἦττον ἐκ τῶν κινδύνων τι-
52 μᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. οὐ γὰρ
μικροὺς οὐδ' ὀλίγους οὐδ' ἀφανεῖς ἀγῶνας ὑπέμειναν
ἀλλὰ πολλοὺς καὶ δεινοὺς καὶ μεγάλους, τοὺς μὲν ὑπὲρ
τῆς αὐτῶν χώρας, τοὺς δ' ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευ-
θερίας· ἅπαντα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσαν κοινῆν c
τὴν πόλιν παρέχοντες καὶ τοῖς ἀδικουμένοις ἀεὶ τῶν
53 Ἑλλήνων ἐπαμύνουσαν. διὸ δὴ καὶ κατηγοροῦσί τινες
ἡμῶν ὡς οὐκ ὀρθῶς βουλευομένων, ὅτι τοὺς ἀσθενε-
στέρους εἰθίσμεθα θεραπεύειν, ὥσπερ οὐ μετὰ τῶν
ἐπαινεῖν βουλομένων ἡμᾶς τοὺς λόγους ὄντας τοὺς
τοιούτους. οὐ γὰρ ἀγνοοῦντες, ὅσον διαφέρουσιν αἱ
μείζους τῶν συμμαχιῶν πρὸς τὴν ἀσφάλειαν, οὕτως
ἐβουλευόμεθα περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πολὺ τῶν ἄλλων
ἀκριβέστερον εἰδότες τὰ συμβαίνοντ' ἐκ τῶν τοιούτων d
ὅμως ἡρούμεθα τοῖς ἀσθενεστέροις καὶ παρὰ τὸ συμ-
φέρον βοηθεῖν μᾶλλον ἢ τοῖς κρείττοσι τοῦ λυσιτε-
λοῦντος ἕνεκα συναδικεῖν.

54 (ιε΄.) Γνοίη δ' ἄν τις καὶ τὸν τρόπον καὶ τὴν
ῥώμην τῆς πόλεως ἐκ τῶν ἱκετιῶν, ἃς ἤδη τινὲς
ἡμῖν ἐποίησαντο. τὰς μὲν οὖν ἢ νεωστὶ γεγενημένας
ἢ περὶ μικρῶν ἐλθούσας παραλείψω· πολὺ δὲ πρὸ τῶν

Τρωϊκῶν, ἐκεῖθεν γὰρ δίκαιον τὰς πίστεις λαμβάνειν ε
 τοὺς ὑπὲρ τῶν πατριῶν ἀμφισβητοῦντας, ἦλθον οἷ
 δ' Ἡρακλέους παῖδες καὶ μικρὸν πρὸ τούτων Ἄδρα-
 55 στος ὁ Ταλαοῦ, βασιλεὺς ὦν Ἄργους, οὗτος μὲν ἐκ
 τῆς στρατείας τῆς ἐπὶ Θήβας δεδυστυχηκῶς, καὶ τοὺς 52
 ὑπὸ τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας αὐτὸς μὲν οὐ δυνά-
 μενος ἀνελεῖσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἀξιῶν βοηθεῖν ταῖς
 κοιναῖς τύχαις καὶ μὴ περιορᾶν τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις
 ἀποθνήσκοντας ἀτάφους γιγνομένους μηδὲ παλαιὸν
 56 ἔθος καὶ πάτριον νόμον καταλυόμενον, οἱ δ' Ἡρα-
 κλέους παῖδες φεύγοντες τὴν Εὐρουσθέως ἔχθραν, καὶ
 τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ὑπερορῶντες ὡς οὐκ ἂν δυνα-
 μένας βοηθῆσαι ταῖς αὐτῶν συμφοραῖς, τὴν δ' ἡμε- b
 τέραν ἱκανὴν νομίζοντες εἶναι μόνην ἀποδοῦναι χάριν
 ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἅπαντας ἀνθρώπους εὐεργέ-
 57 τησεν. ἐκ δὴ τούτων ῥάδιόν καταδεῖν, ὅτι καὶ κατ'
 ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἡ πόλις ἡμῶν ἡγεμονικῶς εἶχε·
 τίς γὰρ ἂν ἰκετεύειν τολμήσειεν ἢ τοὺς ἠττους ἢ
 τοὺς ὑφ' ἐτέροις ὄντας, παραλιπῶν τοὺς μείζω δύνα-
 μιν ἔχοντας, ἄλλως τε καὶ περὶ πραγμάτων οὐκ ἰδίων c
 ἀλλὰ κοινῶν καὶ περὶ ὧν οὐδένας ἄλλους εἰκὸς ἦν
 ἐπιμεληθῆναι πλὴν τοὺς προεστάναι τῶν Ἑλλήνων
 58 ἀξιουῦντας. ἔπειτ' οὐδὲ ψευσθέντες φαίνονται τῶν
 ἐλπίδων, δι' ἃς κατέφυγον ἐπὶ τοὺς προγόνους ἡμῶν.
 ἀνελόμενοι γὰρ πόλεμον ὑπὲρ μὲν τῶν τελευτησάν-
 των πρὸς Θηβαίους, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν Ἡρα-
 κλέους πρὸς τὴν Εὐρουσθέως δύναμιν, τοὺς μὲν ἐπι-
 στρατεύσαντες ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι θάψαι τοὺς νε- d
 κροὺς τοῖς προσήκουσι, Πελοποννησίων δὲ τοὺς μετ'
 Εὐρουσθέως εἰς τὴν χώραν ἡμῶν εἰσβαλόντας ἐπεξ-
 ελθόντες ἐνίκησαν μαχόμενοι κάκεινον τῆς ὕβρεως
 59 ἔπαυσαν. θαναμαζόμενοι δὲ καὶ διὰ τὰς ἄλλας πράξεις

- ἐκ τούτων τῶν ἔργων ἔτι μᾶλλον εὐδοκίμησαν. οὐ γὰρ παρὰ μικρὸν ἐποίησαν ἀλλὰ τοσοῦτον τὰς τύχας ἐκατέρων μετέλλαξαν, ὥστ' ὁ μὲν ἰκετεύειν ἡμᾶς ἀξιώσας βία τῶν ἐχθρῶν ἅπανθ' ὄσων ἐδεήθη διαπραξάμενος ἀπῆλθεν, Εὐρυσθένης δὲ βιάσασθαι προσδοκήσας αὐτὸς αἰχμάλωτος γενόμενος ἰκέτης ἠναγκάσθη κατα-
- 60 στήναι, καὶ τῷ μὲν ὑπερευεγκόντι τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ὃς ἐκ Διὸς μὲν γεγωναῖς, ἔτι δὲ θνητὸς ὦν θεοῦ ῥώμην ἔσχε, τούτῳ μὲν ἐπιτάττων καὶ λυμαινόμενος ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν, ἐπειδὴ δ' εἰς 53 ἡμᾶς ἐξήμαρτεν, εἰς τοσαύτην κατέστη μεταβολὴν, ὥστ' ἐπὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐκείνου γενόμενος ἐπονειδί-στως τὸν βίον ἐτελεύτησεν.
- 61 (15.) Πολλῶν δ' ὑπαρχουσῶν ἡμῖν εὐεργεσιῶν εἰς τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίων περὶ ταύτης μόνης μοι συμβέβηκεν εἰπεῖν· ἀφορμὴν γὰρ λαβόντες τὴν δι' ἡμῶν αὐτοῖς γενομένην σωτηρίαν οἱ πρόγονοι μὲν τῶν νῦν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευόντων, ἔκγονοι δ' Ἡρακλέους, κατῆλθον μὲν εἰς Πελοπόννησον, κατέ- b σχον δ' Ἄργος καὶ Λακεδαίμονα καὶ Μεσσήνην, οἰκισταὶ δὲ Σπάρτης ἐγένοντο, καὶ τῶν παρόντων ἀγαθῶν
- 62 αὐτοῖς ἀπάντων ἀρχηγοὶ κατέστησαν. ὦν ἐχρῆν ἐκείνους μεμνημένους μηδέποτε εἰς τὴν χώραν ταύτην εἰσβαλεῖν, ἐξ ἧς ὀρμηθέντες τοσαύτην εὐδαιμονίαν κατεκτήσαντο, μηδ' εἰς κινδύνους καθιστάναι τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν Ἡρακλέους προκινδυνεύσασαν, μηδὲ τοῖς μὲν ἀπ' ἐκείνου γεγονόσι διδόναι c τὴν βασιλείαν, τὴν δὲ τῷ γένει τῆς σωτηρίας αἰτίαν
- 63 οὕσαν δουλεύειν αὐτοῖς ἀξιούν. εἰ δὲ δεῖ τὰς χάριτας καὶ τὰς ἐπιεικείας ἀνελόντας ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν πάλιν ἐπανελθεῖν καὶ τὸν ἀκριβέστατον τῶν λόγων εἰπεῖν, οὐ δὴ που πάτριόν ἐστιν ἠγεῖσθαι τοὺς ἐπήλυδας τῶν

αὐτοχθόνων, οὐδὲ τοὺς εὖ παθόντας τῶν εὖ ποιησαν-
 των, οὐδὲ τοὺς ἰκέτας γενομένους τῶν ὑποδεξαμένων. d
 64 (ιζ΄.) Ἐτι δὲ συντομώτερον ἔχω δηλωῶσαι περὶ αὐτῶν.
 τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων πόλεων χωρὶς τῆς ἡμετέρας
 Ἄργος καὶ Θῆβαι καὶ Λακεδαιμόνων καὶ τότε ἦσαν μέ-
 γισται καὶ νῦν ἔτι διατελοῦσιν. φαίνονται δ' ἡμῶν οἱ
 πρόγονοι τοσοῦτον ἀπάντων διενεγκόντες, ὥσθ' ὑπὲρ
 μὲν Ἀργείων δυστυχησάντων Θηβαίοις, ὅτε μέγιστον
 65 ἐφρόνησαν, ἐπιτάττουτες, ὑπὲρ δὲ τῶν παίδων τῶν
 Ἡρακλέους Ἀργείους καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους e
 μάχῃ κρατήσαντες, ἐκ δὲ τῶν [πρὸς Εὐρυσθέα] κινδύ-
 νων τοὺς οἰκιστὰς καὶ τοὺς ἡγεμόνας τοὺς Λακεδαι-
 μονίων διασώσαντες. ὥστε περὶ μὲν τῆς ἐν τοῖς Ἑλλησι
 δυναστείας οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις σαφέστερον ἐπιδειξαι
 δυνηθεῖη.

66 (ιη΄.) Δοκεῖ δέ μοι καὶ περὶ τῶν πρὸς τοὺς βαρ- 54
 βάρους τῇ πόλει πεπραγμένων προσήκειν εἰπεῖν, ἄλ-
 λως τ' ἐπειδὴ καὶ τὸν λόγον κατεστησάμην περὶ τῆς
 ἡγεμονίας τῆς ἐπ' ἐκείνους. ἅπαντας μὲν οὖν ἐξαριθ-
 μῶν τοὺς κινδύνους λίαν ἂν μακρολογοίην· ἐπὶ δὲ
 τῶν μεγίστων τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ ὀλίγω πρότε-
 67 ρον πειράσομαι καὶ περὶ τούτων διελθεῖν. ἔστι γὰρ
 ἀρχικώτατα μὲν τῶν γενῶν καὶ μεγίστας δυναστείας b
 ἔχοντα Σκύθαι καὶ Θρᾶκες καὶ Πέρσαι, τυγχάνουσι
 δ' οὗτοι μὲν ἅπαντες ἡμῖν ἐπιβουλεύσαντες, ἡ δὲ πόλις
 πρὸς ἅπαντας τούτους διακινδυνεύσασα. καίτοι τί
 λοιπὸν ἔσται τοῖς ἀντιλέγουσιν, ἣν ἐπιδειχθῶσι τῶν
 μὲν Ἑλλήνων οἱ μὴ δυνάμενοι τυγχάνειν τῶν δικαίων
 ἡμᾶς ἰκετεύειν ἀξιοῦντες, τῶν δὲ βαρβάρων οἱ βου-
 λόμενοι καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας ἐφ' ἡμᾶς
 πρώτους ἰόντες;

68 (ιθ΄.) Ἐπιφανέστατος μὲν οὖν τῶν πολέμων ὁ c

Περσικὸς γέγονεν, οὐ μὴν ἐλάττω τεκμήρια τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων ἐστὶ τοῖς περὶ τῶν πατρίων ἀμφισβητοῦσιν. ἔτι γὰρ ταπεινῆς οὔσης τῆς Ἑλλάδος ἦλθον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν Θρᾶκες μὲν μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος, Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν Ἀρεως θυγατέρων, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀλλὰ καθ' ὃν ἑκάτεροι τῆς Εὐρώπης ἐπῆρχον, μισοῦντες μὲν ἅπαν τὸ τῶν Ἑλλήνων γένος, ἰδίᾳ δὲ πρὸς ἡμᾶς ἐγκλήματα ποιησάμενοι, νομίζοντες ἐκ τούτου τοῦ τρόπου πρὸς μίαν μὲν πόλιν κινδυνεύσειν, ἀπασῶν δ' ἅμα κρατήσκειν. οὐ μὴν κατώρθωσαν, ἀλλὰ πρὸς μόνους τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους συμβαλόντες ὁμοίως διεφθάρησαν, ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. δῆλον δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν τῶν γενομένων ἐκείνοις· οὐ γὰρ ἂν ποθ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν τοσοῦτον χρόνον διέμειναν, εἰ μὴ καὶ τὰ πραχθέντα πολὺ τῶν ἄλλων διήνεγκεν. λέγεται δ' οὖν περὶ μὲν Ἀμαζόνων, ὡς τῶν μὲν ἐλθουσῶν οὐδεμία πάλιν ἀπῆλθεν, αἱ δ' ὑπολειφθεῖσαι διὰ τὴν ἐνθάδε συμφορὰν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξεβλήθησαν, περὶ δὲ Θρακῶν, ὅτι τὸν ἄλλον χρόνον ὁμοροὶ προσοικοῦντες ἡμῖν τοσοῦτον διὰ τὴν τότε στρατείαν διέλιπον ὥστ' ἐν τῷ μεταξύ τῆς χώρας ἔθνη πολλὰ καὶ γένη παντοδαπὰ καὶ πόλεις μεγάλας κατοικισθῆναι.

71 (κ'.) Καλὰ μὲν οὖν καὶ ταῦτα καὶ πρέποντα τοῖς περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητοῦσιν, ἀδελφὰ δὲ τῶν εἰρημένων καὶ τοιαῦθ' οἷά περ εἰκὸς τοὺς ἐκ τοιούτων γεγονότας, οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Ξέρξην πολεμήσαντες ἔπραξαν. μεγίστου γὰρ πολέμου συστάντος ἐκείνου καὶ πλείστων κινδύνων εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον συμπεσόντων, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἀνυποστάτων οἰομένων εἶναι διὰ τὸ πλῆθος, τῶν δὲ συμμάχων ἀνυπέροβλητον

- 72 ἡγουμένων ἔχειν τὴν ἀρετὴν, ἀμφοτέρων κρατήσαν-
τες ὡς ἑκατέρων προσῆκεν, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς
κινδύνους διενεγκόντες, εὐθύς μὲν τῶν ἀριστείων
ἠξιώθησαν, οὐ πολλῶ δ' ὕστερον τὴν ἀρχὴν τῆς θα-
λάττης ἔλαβον, δόντων μὲν τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, οὐκ
ἀμφισβητούντων δὲ τῶν νῦν ἡμᾶς ἀφαιρεῖσθαι ζη- e
τούντων.
- 73 (α΄.) Καὶ μηδεὶς οἰέσθω μ' ἀγνοεῖν, ὅτι καὶ
Λακεδαιμόνιοι περὶ τοὺς καιροὺς τούτους πολλῶν
ἀγαθῶν αἰτίοι τοῖς Ἕλλησι κατέστησαν· ἀλλὰ διὰ
τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπαινεῖν ἔχω τὴν πόλιν, ὅτι τοι-
ούτῳ ἀνταγωνιστῶν τυχοῦσα τοσοῦτον αὐτῶν διή-
νεγκεν. βούλομαι δ' ὀλίγω μακρότερα περὶ τοῖν πο-
λέοιν εἰπεῖν καὶ μὴ ταχὺ λίαν παραδραμεῖν, ἵν' ἀμ-
φοτέρων ἡμῖν ὑπομνήματα γένηται, τῆς τε τῶν προ- d
γόνων ἀρετῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους ἐχθρας.
- 74 καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὕστατον ἐπελ-
θόντα λέγειν περὶ πραγμάτων πάλαι προκατειλημέ-
νων καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες τῶν πολιτῶν
εἰπεῖν ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις πολλάκις εἰρή-
κασιν· ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν μέγιστ' αὐτῶν ἤδη κατα-
κεκρηῆσθαι, μικρὰ δ' ἔτι παραλελειφθαι. ὅμως δ' ἐκ e
τῶν ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρει τοῖς πράγμασιν, οὐκ
ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν.
- 75 (β΄.) Πλείστον μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους καὶ με-
γίστων ἐπαινῶν ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς
σώμασιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας· οὐ
μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γενομένων 56
καὶ δυναστευσάντων ἐν ἑκατέρῳ τοῖν πόλεοιν δίκαιον
ἀμνημονεῖν· ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προασκήσαντες τοὺς
ἐπιγιγνομένους καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ' ἀρε-
τὴν καὶ χαλεποὺς ἀνταγωνιστὰς τοῖς βαρβάροις ποιή-

- 76 σαντες. οὐ γὰρ ὀλιγώρουν τῶν κοινῶν, οὐδ' ἀπέλανον
 μὲν ὡς ἰδίῳν, ἡμέλουν δ' ὡς ἀλλοτριῶν, ἀλλ' ἐκήθοντο
 μὲν ὡς οἰκείων, ἀπείχοντο δ' ὡσπερ χορῆ τῶν μηδὲν
 προσηκόντων· οὐδὲ πρὸς ἀργύριον τὴν εὐδαιμονίαν ἔ-
 κρινον, ἀλλ' οὗτος ἐδόκει πλοῦτον ἀσφαλέστατον κε-
 κτῆσθαι καὶ κάλλιστον, ὅστις τοιαῦτα τυγχάνοι πράτ-
 των, ἐξ ὧν αὐτός τε μέλλοι μάλιστ' εὐδοκιμήσειν καὶ
- 77 τοῖς παισὶ μεγίστην δόξαν καταλείψειν. οὐδὲ τὰς θρα-
 σύτητας τὰς ἀλλήλων ἐξήλουν, οὐδὲ τὰς τόλμας τὰς
 αὐτῶν ἤσκουν, ἀλλὰ δεινότερον μὲν ἐνόμιζον εἶναι
 κακῶς ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀκούειν ἢ καλῶς ὑπὲρ τῆς
 πόλεως ἀποθνήσκειν, μᾶλλον δ' ἠσχύνοντ' ἐπὶ τοῖς
 κοινοῖς ἀμαρτήμασιν ἢ νῦν ἐπὶ τοῖς ἰδίῳις τοῖς σφετέ-
- 78 ροῖς αὐτῶν. τούτων δ' ἦν αἴτιον, ὅτι τοὺς νόμους
 ἐσκόπουν, ὅπως ἀκριβῶς καὶ καλῶς ἔξουσιν, οὐχ οὕτω
 τοὺς περὶ τῶν ἰδίῳν συμβολαίων ὡς τοὺς περὶ τῶν
 καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων· ἠπίσταντο
 γὰρ, ὅτι τοῖς καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων οὐδὲν
 δεήσει πολλῶν γραμμμάτων, ἀλλ' ἀπ' ὀλίγων συνθη-
 μάτων ῥαδίως καὶ περὶ τῶν ἰδίῳν καὶ περὶ τῶν κοι-
- 79 νῶν ὁμονοήσουσιν. οὕτω δὲ πολιτικῶς εἶχον, ὥστε καὶ
 τὰς στάσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ὀπότεροι
 τοὺς ἐτέρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν ἄρξουσιν, ἀλλ'
 ὀπότεροι φθῆσονται τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντες·
 καὶ τὰς ἐταιρείας συνῆγον οὐχ ὑπὲρ τῶν ἰδίῳν συμφε-
- 80 ρόντων ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ πλήθους ὠφελείᾳ. τὸν αὐτὸν
 δὲ τρόπον καὶ τὰ τῶν ἄλλων διώκουν, θεραπεύοντες
 ἀλλ' οὐχ ὑβρίζοντες τοὺς Ἕλληνας, καὶ στρατηγεῖν
 οἰόμενοι δεῖν ἀλλὰ μὴ τυραννεῖν αὐτῶν, καὶ μᾶλλον
 ἐπιθυμοῦντες ἠγεμόνες ἢ δεσπότες προσαγορευέσθαι
 καὶ σωτῆρες ἀλλὰ μὴ λυμεῶνες ἀποκαλεῖσθαι, τῶ
 ποιεῖν εὖ προσαγόμενοι τὰς πόλεις ἀλλ' οὐ βία κατα-

81 στρεφόμενοι, πιστοτέροις μὲν τοῖς λόγοις ἢ νῦν τοῖς 57
 ὄρκοις χρώμενοι, ταῖς δὲ συνθήκαις ὡςπερ ἀνάγκαις
 ἐμμένειν ἀξιοῦντες, οὐχ οὕτως ἐπὶ ταῖς δυναστείαις
 μέγα φρονοῦντες ὡς ἐπὶ τῷ σωφρόνως ζῆν φιλοτι-
 μούμενοι, τὴν αὐτὴν ἀξιοῦντες γνώμην ἔχειν πρὸς
 τοὺς ἥττους ἢπερ τοὺς κρείττους πρὸς σφᾶς αὐτούς,
 ἴδια μὲν ἄστι τὰς αὐτῶν πόλεις ἡγούμενοι, κοινὴν δὲ
 πατρίδα τὴν Ἑλλάδα νομίζοντες εἶναι.

82 (κγ'.) Τοιαύταις διανοαῖαις χρώμενοι καὶ τοὺς νεω-
 τέρους ἐν τοῖς τοιούτοις ἡθῆσι παιδεύοντες οὕτως ἄν- h
 δρας ἀγαθοὺς ἀπέδειξαν τοὺς πολεμήσαντας πρὸς τοὺς
 ἐκ τῆς Ἀσίας ὥστε μηδένα πώποτε δυνηθῆναι περὶ αὐ-
 τῶν μήτε τῶν ποιητῶν μήτε τῶν σοφιστῶν ἀξίως τῶν
 ἐκείνοις πεπραγμένων εἰπεῖν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω
 συγγνώμην· ὁμοίως γὰρ ἔστι χαλεπὸν ἐπαινεῖν τοὺς
 ὑπερβεβληκότας τὰς τῶν ἄλλων ἀρετὰς ὡςπερ τοὺς μη-
 δὲν ἀγαθὸν πεποιηκότας· τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ὑπείσι πρά-

83 ξεις, πρὸς δὲ τοὺς οὐκ εἰσὶν ἀρμόττοντες λόγοι. πῶς γὰρ c
 ἂν γένοιτο σύμμετροι τοιούτοις ἀνδράσιν, οἳ τοσοῦ-
 τον μὲν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένων διήνεγκαν,
 ὅσον οἳ μὲν περὶ μίαν πόλιν ἕτη δέκα διέτριψαν, οἳ δὲ τὴν
 ἐξ ἀπάσης τῆς Ἀσίας δύναμιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατεπο-
 λέμησαν, οὐ μόνον δὲ τὰς αὐτῶν πατρίδας διέσωσαν,
 ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν ἠλευθέρωσαν; ποίων
 δ' ἂν ἔργων ἢ πόνων ἢ κινδύνων ἀπέστησαν ὥστε ζῶν- d
 τες εὐδοκιμεῖν, οἵτινες ὑπὲρ τῆς δόξης ἧς ἡμελλοῦν τε-
 λευτήσαντες ἔξειν οὕτως ἐτοιμῶς ἡθέλον ἀποθνήσκειν;

84 οἶμαι δὲ καὶ τὸν πόλεμον θεῶν τινὰ συναγαγεῖν ἀγα-
 σθέντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, ἵνα μὴ τοιοῦτοι γενόμενοι
 τὴν φύσιν διαλάθοιεν μηδ' ἀκλεῶς τὸν βίον τελευτή-
 σαιεν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἐκ τῶν θεῶν γεγυνοσὶ καὶ
 καλουμένοις ἡμιθέοις ἀξιοθῆειν· καὶ γὰρ ἐκείνων τὰ

μὲν σώματα ταῖς τῆς φύσεως ἀνάγκαις ἀπέδοσαν, τῆς e
δ' ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην ἐποίησαν.

- 85 (κδ'.) Ἄει μὲν οὖν οἱ θ' ἡμέτεροι πρόγονοι καὶ
Λακεδαιμόνιοι φιλοτίμως πρὸς ἀλλήλους εἶχον, οὐ μὴν
ἀλλὰ περὶ καλλίστων ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἐφιλο-
νίκησαν, οὐκ ἐχθρούς ἀλλ' ἀνταγωνιστὰς σφᾶς αὐτοὺς 58
εἶναι νομίζοντες, οὐδ' ἐπὶ δουλείᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων
τὸν βάρβαρον θεραπεύοντες, ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κοι-
νῆς σωτηρίας ὁμονοοῦντες, ὁπότεροι δὲ ταύτης αἴτιοι
γενήσονται, περὶ τούτου ποιούμενοι τὴν ἀμίλλαν.
ἐπεδείξαντο δὲ τὰς αὐτῶν εὐψυχίας πρῶτον μὲν ἐν τοῖς
86 ὑπὸ Δαρείου πεμφθεῖσιν. ἀποβάντων γὰρ αὐτῶν εἰς
τὴν Ἀττικὴν οἱ μὲν οὐ περιέμειναν τοὺς συμμαχούς,
ἀλλὰ τὸν κοινὸν πόλεμον ἴδιον ποιησάμενοι πρὸς τοὺς b
ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καταφρονήσαντας ἀπήντων τὴν
οἰκείαν δύναμιν ἔχοντες, ὀλίγοι πρὸς πολλὰς μυριάδας,
ὥσπερ ἐν ἀλλοτριαῖς ψυχαῖς μέλλοντες κινδυνεύσειν,
οἱ δ' οὐκ ἔφθασαν πνυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν
πόλεμον καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες ἦκου
ἡμῖν ἀμυνοῦντες, τοσαύτην ποιησάμενοι σπουδὴν,
ὅσην περ' ἂν τῆς αὐτῶν χώρας πορθουμένης. σημεῖον c
87 δὲ τοῦ τάχους καὶ τῆς ἀμίλλης· τοὺς μὲν γὰρ ἡμετέ-
ρους προγόνους φασὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πνυθέσθαι τε
τὴν ἀπόβασιν τῶν βαρβάρων καὶ βοηθήσαντας ἐπὶ
τοὺς ὄρους τῆς χώρας μάχῃ νικήσαντας τρόπαιον στη-
σαι τῶν πολεμίων, τοὺς δ' ἐν τρισὶν ἡμέραις καὶ το-
σαύταις νυξὶ διακόσια καὶ χίλια στάδια διελθεῖν στρα-
τοπέδῳ πορευομένους· οὕτω σφόδρ' ἠπείχθησαν οἱ d
μὲν μετασχεῖν τῶν κινδύνων, οἱ δὲ φθῆναι συμβα-
88 λόντες πρὶν ἐλθεῖν τοὺς βοηθήσοντας. (κέ'.) Μετὰ δὲ
ταῦτα γενομένης τῆς ὕστερον στρατείας, ἣν αὐτὸς
Ξέρξης ἤγαγεν, ἐκλιπὼν μὲν τὰ βασίλεια, στρατηγὸς

δὲ καταστῆναι τολμήσας, ἅπαντας δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας
 συναγείρας· περὶ οὗ τις οὐχ ὑπερβολὰς προθυμηθεὶς
 89 εἶπεῖν ἐλάττω τῶν ὑπαρχόντων εἴρηκεν; ὃς εἰς τοσοῦ-
 τον ἤλθεν ὑπερηφανίας, ὥστε μικρὸν μὲν ἠγησάμενος
 ἔργον εἶναι τὴν Ἑλλάδα χειρώσασθαι, βουλευθεὶς δὲ e
 τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης
 φύσεώς ἐστιν, οὐ πρότερον ἐπαύσατο, πρὶν ἐξεῦρε καὶ
 συνηνάγκασεν, ὃ πάντες θρυλοῦσιν, ὥστε τῷ στρατο-
 πέδῳ πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἠπείρου, πεξεῦσαι δὲ διὰ
 τῆς θαλάττης, τὸν μὲν Ἑλλήσποντον ζεύξας, τὸν δ'
 90 Ἄθω διορύξας. πρὸς δὴ τὸν οὕτω μέγα φρονήσαντα 59
 καὶ τηλικαῦτα διαπραξάμενον καὶ τοσοῦτων δεσπότην
 γενόμενον ἀπήντων διελόμενοι τὸν κίνδυνον, Λακε-
 δαιμόνιοι μὲν εἰς Θερμοπύλας πρὸς τὸ πεζόν, χιλίους
 αὐτῶν ἐπιλέξαντες καὶ τῶν συμμάχων ὀλίγους παρα-
 λαβόντες. ὡς ἐν τοῖς στενοῖς κωλύσοντας αὐτοὺς πε-
 ραιτέρω προελθεῖν, οἱ δ' ἡμέτεροι πατέρες ἐπ' Ἄρτε
 μίσιον, ἐξήκοντα τριήρεις πληρώσαντες πρὸς ἅπαν τὸ b
 91 τῶν πολεμίων ναυτικόν. ταῦτα δὲ ποιεῖν ἐτόλμων οὐχ
 οὕτω τῶν πολεμίων καταφρονουῦντες ὡς πρὸς ἀλλή-
 λους ἀγωνιῶντες, Λακεδαιμόνιοι μὲν ζηλοῦντες τὴν
 πόλιν τῆς Μαραθῶνι μάχης καὶ ζητοῦντες αὐτοὺς ἐξι-
 σῶσαι καὶ δεδιότες, μὴ δις ἐφεξῆς ἡ πόλις ἡμῶν αἰτία
 γένηται τοῖς Ἑλλησι τῆς σωτηρίας, οἱ δ' ἡμέτεροι μά-
 λιστα μὲν βουλόμενοι διαφυλάξαι τὴν παροῦσαν δόξαν
 καὶ πᾶσι ποιῆσαι φανερόν, ὅτι καὶ τὸ πρότερον δι' ἄρε- e
 τὴν ἀλλ' οὐ διὰ τύχην ἐνίκησαν, ἔπειτα καὶ προαγα-
 γέσθαι τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ τὸ διανανυμαχεῖν, ἐπιδείξαν-
 τες αὐτοῖς ὁμοίως ἐν τοῖς ναυτικοῖς κινδύνοις ὥσπερ
 ἐν τοῖς πεζοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ πλήθους περιγινομένην.
 92 (κς.) Ἴσας δὲ τὰς τόλμας παρασχόντες οὐχ ὁμοίαις
 ἐχρόσαντο ταῖς τύχαις, ἀλλ' οἱ μὲν διεφθάρησαν καὶ

ταῖς ψυχαῖς νικῶντες τοῖς σώμασιν ἀπειποῦν, οὐ γὰρ
 δὴ τοῦτό γε θέμις εἶπεν, ὡς ἠτήθησαν· οὐδεὶς γὰρ d
 αὐτῶν φυγεῖν ἠξίωσεν· οἱ δ' ἡμέτεροι τὰς μὲν πρό-
 πλους ἐνίκησαν, ἐπειδὴ δ' ἤκουσαν τῆς παρόδου τοὺς
 πολεμίους κρατοῦντάς, οἴκαδε καταπλεύσαντες [καὶ
 κατασκευάσαντες τὰ περὶ τὴν πόλιν] οὕτως ἐβουλεύ-
 σαντο περὶ τῶν λοιπῶν, ὥστε πολλῶν καὶ καλῶν αὐ-
 τοῖς προειργασμένων ἐν τοῖς τελευταίοις τῶν κινδύ-
 93 νων ἔτι πλέον διήνεγκαν. ἀθύμως γὰρ ἀπάντων τῶν
 συμμάχων διακειμένων, καὶ Πελοποννησίων μὲν δια-
 τειχιζόντων τὸν Ἴσθμὸν καὶ ζητούντων ἰδίαν αὐτοῖς e
 σωτηρίαν, τῶν δ' ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γε-
 γεννημένων καὶ συστρατενομένων ἐκείνοις, πλὴν εἴ τις
 διὰ μικρότητα παρημελήθη, προσπλευσῶν δὲ τριή-
 ρων διακοσίων καὶ χιλίων καὶ πεξῆς στρατιᾶς ἀναριθ-
 μήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβάλλειν, οὐδε- 60
 μιᾶς σωτηρίας αὐτοῖς ὑποφαινομένης, ἀλλ' ἔρημοι
 συμμάχων γεγεννημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν διη-
 94 μαρτηκότες, ἐξὸν αὐτοῖς μὴ μόνον τοὺς παρόντας
 κινδύνους διαφυγεῖν ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἐξαιρέτους λα-
 βεῖν, ἅς αὐτοῖς ἐδίδου βασιλεὺς ἡγούμενος, εἰ τὸ τῆς
 πόλεως προσλάβοι ναυτικὸν, παραχοῆμα καὶ Πελο-
 ποννήσου κρατήσῃ, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρ' ἐκείνου
 δωρεάς, οὐδ' ὀργισθέντες τοῖς Ἑλλησιν, ὅτι προὔδό- b
 θησαν, ἀσμένως ἐπὶ τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς τοὺς βαρ-
 95 βάρους ὥρμησαν, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
 πολεμεῖν παρεσκευάζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν
 αἰρουμένοις συγγνώμην εἶχον. ἡγοῦντο γὰρ ταῖς μὲν
 ταπειναῖς τῶν πόλεων προσήκειν ἐκ παντὸς τρόπου
 ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ προεστάναι τῆς Ἑλλάδος
 ἀξιούσαις οὐχ οἶόν τ' εἶναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους, c
 ἀλλ' ὥσπερ τῶν ἀνδρῶν τοῖς καλοῖς κάγαθοῖς αἰρετώ-

τερόν ἐστὶ καλῶς ἀποθανεῖν ἢ ξῆν αἰσχροῶς, οὕτω καὶ
 τῶν πόλεων ταῖς ὑπερεχούσαις λυσιτελεῖν ἐξ ἀνθρώ-
 96 πων ἀφανισθῆναι μᾶλλον ἢ δούλαις ὀφθῆναι γενομέ-
 ναις. δῆλον δ' ὅτι ταῦτα διανοήθησαν· ἐπειδὴ γὰρ
 οὐχ οἷοί τ' ἦσαν πρὸς ἀμφοτέρας ἅμα παρατάξασθαι
 τὰς δυνάμεις, παραλαβόντες ἅπαντα τὸν ὄχλον τὸν
 ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὴν ἐχομένην νῆσον ἐξέπλευσαν, ἵν' d
 ἐν μέρει πρὸς ἑκατέραν κινδυνεύσωσιν. (κζ'.) Καίτοι
 πῶς ἂν ἐκείνων ἄνδρες ἀμείνους ἢ μᾶλλον φιλέλληνες
 ὄντες ἐπιδειχθεῖεν, οὔτινες ἔτλησαν ἐπιδεῖν ὥστε μὴ
 τοῖς λοιποῖς αἴτιοι γενέσθαι τῆς δουλείας, ἐρήμην μὲν
 τὴν πόλιν γενομένην, τὴν δὲ χώραν πορθουμένην,
 ἰερὰ δὲ συλώμενα καὶ νεῶς ἐμπιπραμένους, ἅπαντα
 δὲ τὸν πόλεμον περὶ τὴν πατρίδα τὴν αὐτῶν γιγνόμε- e
 97 νον; καὶ μὴν οὐδὲ ταῦτ' ἀπέχρησεν αὐτοῖς, ἀλλὰ πρὸς
 χιλίας καὶ διακοσίας τριήρεις μόνοι διαναυμαχεῖν ἐμέλ-
 λησαν. οὐ μὴν εἰάθησαν· καταισχυνθέντες γὰρ Πε-
 λοποννήσιοι τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, καὶ νομίσαντες προ-
 διαφθαρέντων μὲν τῶν ἡμετέρων οὐδ' αὐτοὶ σωθήσε-
 σθαι, κατορθωσάντων δ' εἰς ἀτιμίαν τὰς αὐτῶν πόλεις
 καταστήσειν, ἠναγκάσθησαν μετασχεῖν τῶν κινδύνων. 61
 καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τῷ πράγματι γενομέ-
 νους καὶ τὰς κραυγὰς καὶ τὰς παρακελεύσεις, ἃ κοινὰ
 πάντων ἐστὶ τῶν ναυμαχούντων, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ
 98 λέγοντα διατρίβειν· ἃ δ' ἐστὶν ἴδια καὶ τῆς ἡγεμονίας
 ἄξια καὶ τοῖς προειρημένοις ὁμολογούμενα, ταῦτα δ'
 ἐμὸν ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. τοσοῦτον γὰρ ἡ πόλις ἡμῶν
 διέφερεν, ὅτ' ἦν ἀκέραιος, ὥστ' ἀνάστατος γενομένη
 πλείους μὲν συνεβάλετο τριήρεις εἰς τὸν κίνδυνον τὸν b
 ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες,
 οὐδεὶς δὲ πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχει δυσμενῶς, ὅστις οὐκ
 ἂν ὁμολογήσειε διὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν ἡμᾶς τῷ πο-

λέμῳ κρατῆσαι, ταύτης δὲ τὴν πόλιν αἰτίαν γενέσθαι.

- 99 (κη΄.) Καίτοι μελλούσης στρατείας ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἔσεσθαι τίνας χρὴ τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν; οὐ τοὺς ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ μάλιστ' εὐδοκιμήσαντας, καὶ πολλάκις μὲν ἰδίᾳ προκινδυνεύσαντας, ἐν δὲ τοῖς κοινοῖς τῶν ἀγῶνων ἀριστείων ἀξιοθέντας; οὐ τοὺς τὴν αὐτῶν ἐκλιπόντας ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ τό τε παλαιὸν οἰκιστὰς τῶν πλείστων πόλεων γενομένους, καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τῶν μεγίστων συμφορῶν διασώσαντας; πῶς δ' οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμεν, εἰ τῶν κακῶν πλείστου μέρος μετασχόντες ἐν ταῖς τιμαῖς ἔλαττον ἔχειν ἀξιοθεῖμεν καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἑτέροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθεῖμεν; d
- 100 (κθ΄.) Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἶδ' ὅτι πάντες ἂν ὁμολογήσειαν πλείστων ἀγαθῶν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν αἰτίαν γεγενῆσθαι καὶ δικαίως ἂν αὐτῆς τὴν ἡγεμονίαν εἶναι, μετὰ δὲ ταῦτ' ἤδη τινὲς ἡμῶν κατηγοροῦσιν, ὡς ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάβομεν, πολλῶν κακῶν αἰτιοὶ τοῖς Ἕλλησι κατέστημεν, καὶ τὸν τε Μηλίων ἀνδραποδισμόν καὶ τὸν Σικωναίων ὄλεθρον ἐν τούτοις τοῖς λόγοις ἡμῖν προφέρου- e
- 101 σιν. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι πρῶτον μὲν οὐδὲν εἶναι τοῦτο σημεῖον, ὡς κακῶς ἤρχομεν, εἴ τινες τῶν πολεμησάντων ἡμῖν σφόδρα φαίνονται κολασθέντες, ἀλλὰ πολὺ τόδε μείζον τεκμήριον, ὡς καλῶς διωκοῦμεν τὰ τῶν συμμάχων, ὅτι τῶν πόλεων τῶν ὑφ' ἡμῖν οὐσῶν οὐ- 62
- 102 δεμίᾳ ταύταις ταῖς συμφοραῖς περιέπεσεν. ἔπειτ' εἰ μὲν ἄλλοι τινὲς τῶν αὐτῶν πραγμάτων προότερον ἐπεμελήθησαν, εἰκότως ἂν ἡμῖν ἐπιτιμῶεν· εἰ δὲ μήτε τοῦτο γέγονε μήθ' οἷόν τ' ἐστὶ τοσοῦτων πόλεων τὸ πλῆθος κρατεῖν, ἢν μή τις κολάζῃ τοὺς ἔξαμαρτάνοντας, πῶς οὐκ ἤδη δίκαιόν ἐστίν ἡμᾶς ἐπαινεῖν, οἵτινες

ἐλαχίστοις χαλεπήναντες πλείστον χρόνον τὴν ἀρχὴν
 103 κατασχεῖν ἠδυνήθημεν; (λ'.) Οἶμαι δὲ πᾶσι δοκεῖν b
 τούτους κρατίστους προστάτας γενήσεσθαι τῶν Ἑλλή-
 νων, ἐφ' ὧν οἱ πειθαρχήσαντες ἄριστα τυγχάνουσι
 πράξαντες. ἐπὶ τοίνυν τῆς ἡμετέρας ἡγεμονίας εὐρή-
 σομεν καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους πρὸς εὐδαιμονίαν
 πλείστον ἐπιδύοντας καὶ τὰς πόλεις μεγίστας γενομέ-
 104 νας. οὐ γὰρ ἐφθονοῦμεν ταῖς ἀύξανομέναις αὐτῶν,
 οὐδὲ ταραχὰς ἐνεποιοῦμεν πολιτείας ἐναντίας παρα-
 καθιστάντες, ἵν' ἀλλήλοις μὲν στασιάζοιεν, ἡμᾶς δ' c
 ἀμφοτέροι θεραπεύοιεν, ἀλλὰ τὴν τῶν συμμαχῶν ὁμό-
 νοιαν κοινὴν ὠφέλειαν νομίζοντες τοῖς αὐτοῖς νόμοις
 ἀπάσας τὰς πόλεις διωκοῦμεν, συμμαχικῶς ἀλλ' οὐ
 δεσποτικῶς βουλευόμενοι περὶ αὐτῶν, ὅλων μὲν τῶν
 πραγμάτων ἐπιστατοῦντες, ἰδίᾳ δ' ἐκάστους ἐλευθέ-
 105 ρους ἐῶντες εἶναι, καὶ τῷ μὲν πλήθει βοηθοῦντες,
 ταῖς δὲ δυναστείαις πολεμοῦντες, δεινὸν ἡγούμενοι
 τοὺς πολλοὺς ὑπὸ τοῖς ὀλίγοις εἶναι, καὶ τοὺς ταῖς οὐ-
 σίαις ἐνδεεστεροὺς, τὰ δ' ἄλλα μηδὲν χείρους ὄντας, d
 ἀπελαύνεσθαι τῶν ἀρχῶν, ἔτι δὲ κοινῆς τῆς πατρίδος
 οὔσης τοὺς μὲν τυραννεῖν, τοὺς δὲ μετοικεῖν, καὶ φύ-
 σει πολίτας ὄντας νόμῳ τῆς πολιτείας ἀποστερεῖσθαι.
 106 τοιαῦτ' ἔχοντες ταῖς ὀλιγαρχίαις ἐπιτιμᾶν καὶ πλείω
 τούτων τὴν αὐτὴν πολιτείαν ἤνπερ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς
 καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις κατεστήσαμεν, ἣν οὐκ οἶδ' ὅ τι
 δεῖ διὰ μακροτέρων ἐπαινεῖν, ἄλλως τε καὶ συντόμως
 ἔχοντα δηλωῶσαι περὶ αὐτῆς. μετὰ γὰρ ταύτης οἰκοῦν- e
 τες ἑβδομήκοντ' ἔτη διετέλεσαν ἄπειροι μὲν τυραννί-
 δων, ἐλεύθεροι δὲ πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἀστασίαστοι
 δὲ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς, εἰρήνην δ' ἄγοντες πρὸς πάν-
 107 τας ἀνθρώπους. (λα'.) Ἵπερ ὧν προσήκει τοὺς εὐ 63
 φρονοῦντας μεγάλην χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς

κληρουχίας ἡμῖν ὄνειδίξεν, ἄς ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημου-
 μένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων ἀλλ'
 οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν. σημεῖον δὲ τούτων·
 ἔχοντες γὰρ χώραν μὲν ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν
 108 ελάχιστην, ἀρχὴν δὲ μεγίστην, καὶ κεκτημένοι τριή-
 ρεις διπλασίας μὲν ἢ σύμπαντες, δυναμένας δὲ πρὸς
 δὺς τοσαύτας κινδυνεύειν, ὑποκειμένης τῆς Εὐβοίας ^b
 ὑπὸ τὴν Ἀττικὴν, ἣ καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τὴν τῆς θαλάτ-
 τος εὐφυῶς εἶχε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ἀπασῶν τῶν νή-
 σων διέφερε, κρατοῦντες αὐτῆς μᾶλλον ἢ τῆς ἡμετέρας
 αὐτῶν, καὶ πρὸς τούτοις εἰδότες καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ
 τῶν βαρβάρων τούτους μάλιστα εὐδοκιμοῦντας, ὅσοι
 τοὺς ὁμόρους ἀναστάτους ποιήσαντες ἄφθονον καὶ
 ῥάθυμον αὐτοῖς κατεστήσαντο τὸν βίον, ὅμως οὐδὲν
 τούτων ἡμᾶς ἐπῆρε περὶ τοὺς ἔχοντας τὴν νῆσον ἔξα- ^c
 109 μαρτεῖν, ἀλλὰ μόνοι δὴ τῶν μεγάλην δύναμιν λαβόν-
 των περιείδομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἀπορωτέως ζῶντας τῶν
 δουλεύειν αἰτίαν ἔχόντων. καίτοι βουλόμενοι πλεο-
 νεκτεῖν οὐκ ἂν δὴ πού τῆς μὲν Σκιωναίων γῆς ἐπε-
 θυμήσαμεν, ἣν Πλαταιέων τοῖς ὡς ἡμᾶς καταφυγοῦσι
 φαινόμεθα παραδόντες, τοσαύτην δὲ χώραν παρελί-
 πομεν, ἣ πάντα ἂν ἡμᾶς εὐπορωτέρους ἐποίησεν. ^d

110 (λβ'.) Τοιούτων τοίνυν ἡμῶν γεγεννημένων καὶ
 τοσαύτην πίστιν δεδωκότων ὑπὲρ τοῦ μὴ τῶν ἄλλο-
 τρίων ἐπιθυμεῖν τολμῶσι κατηγορεῖν οἱ τῶν δεκαρχιῶν
 κοινωνήσαντες καὶ τὰς αὐτῶν πατρίδας διαλυμηνά-
 μενοι, καὶ μικρὰς μὲν ποιήσαντες δοκεῖν εἶναι τὰς τῶν
 προγεγεννημένων ἀδικίας, οὐδεμίαν δὲ λιπόντες ὑπερ-
 βολὴν τοῖς αὐτοῖς βουλομένοις γενέσθαι πονηροῖς,
 ἀλλὰ φάσκοντες μὲν λακωνίζειν, τάναντία δ' ἐκείνοις ^e
 ἐπιτηδεύοντες, καὶ τὰς μὲν Μηλίων ὀδυρόμενοι συμ-
 φορὰς, περὶ δὲ τοὺς αὐτῶν πολίτας ἀνήκεστα τολμῆ-

- 111 *σαντες ἕξαμαρτεῖν. ποῖον γὰρ αὐτοὺς ἀδίκημα διέφυ-*
γεν; ἢ τί τῶν αἰσχροῶν ἢ δεινῶν οὐ διεξῆλθον; οἷ τοὺς 64
μὲν ἀνομοτάτους πιστοτάτους ἐνόμιζον, τοὺς δὲ προ-
δότας ὥσπερ εὐεργέτας ἐθεράπευον, ἤρουντο δὲ τῶν
Εἰλώτων ἐνὶ δουλεύειν ὥστ' εἰς τὰς αὐτῶν πατρίδας
ὑβρίζειν, μάλλον δ' ἐτίμων τοὺς αὐτόχειρας καὶ φο-
- 112 *νέας τῶν πολιτῶν ἢ τοὺς γονέας τοὺς αὐτῶν, εἰς*
τοῦτο δ' ὀμότητος ἅπαντας ἡμᾶς κατέστησαν, ὥστε
πρὸ τοῦ μὲν διὰ τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν καὶ ταῖς
μικραῖς ἀτυχίαις πολλοὺς ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν τοὺς
συμπενθήσοντας, ἐπὶ δὲ τῆς τούτων ἀρχῆς διὰ τὸ πλη- b
θος τῶν οἰκείων κακῶν ἐπαυσάμεθ' ἀλλήλους ἐλεοῦν-
τες· οὐδεὶν γὰρ τοσαύτην σχολὴν παρέλιπον ὥσθ'
- 113 *ἐτέρῳ συναχθεσθῆναι. τίνας γὰρ οὐκ ἐφίκοντο; ἢ τίς*
οὔτω πόρρω τῶν πολιτικῶν ἦν πραγμάτων, ὅστις οὐκ
ἐγγὺς ἠναγκάσθη γενέσθαι τῶν συμφορῶν, εἰς ἃς αἱ
τοιαῦται φύσεις ἡμᾶς κατέστησαν; εἴτ' οὐκ αἰσχύνον-
ται τὰς αὐτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες καὶ τῆς c
ἡμετέρας ἀδίκως κατηγοροῦντες, ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλ-
λοις καὶ περὶ τῶν δικῶν καὶ τῶν γραφῶν τῶν ποτε
παρ' ἡμῖν γενομένων λέγειν τολμῶσιν, αὐτοὶ πλείους
ἐν τρισὶ μῆσιν ἀκρίτους ἀποκτείναντες ὧν ἡ πόλις ἐπὶ
- 114 *τῆς ἀρχῆς ἀπάσης ἔκρινεν. φυγὰς δὲ καὶ στάσεις καὶ*
νόμων συγχύσεις καὶ πολιτειῶν μεταβολὰς, ἔτι δὲ παι-
δων ὑβρεις καὶ γυναικῶν αἰσχύναις καὶ χρημάτων ἀρ- d
παγὰς τίς ἂν δύναίτο διεξελθεῖν; πλὴν τοσοῦτον εἰ-
πεῖν ἔχω καθ' ἀπάντων, ὅτι τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν δεινὰ
ῥαδίως ἂν τις ἐνὶ ψηφίσματι διέλυσε, τὰς δὲ σφαγὰς
καὶ τὰς ἀνομίας τὰς ἐπὶ τούτων γενομένας οὐδεὶς ἂν
λάσασθαι δύναίτο.
- 115 (λγ'.) *Καὶ μὴν οὐδὲ τὴν παροῦσαν εἰρήνην, οὐδὲ*
τὴν αὐτονομίαν τὴν ἐν ταῖς πολιτείαις μὲν οὐκ ἐνοῦ-

σαν, ἐν δὲ ταῖς συνθήκαις ἀναγεγραμμένην, ἄξιον e
 ἐλέσθαι μᾶλλον ἢ τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν. τίς γὰρ
 ἂν τοιαύτης καταστάσεως ἐπιθυμήσειεν, ἐν ἣ κατα-
 πουτισταὶ μὲν τὴν θάλατταν κατέχουσι, πελασταὶ δὲ
 116 τὰς πόλεις καταλαμβάνουσιν, ἀντὶ δὲ τοῦ πρὸς ἐτέ-
 ρους περὶ τῆς χώρας πολεμεῖν ἐντὸς τείχους οἱ πολῖ-
 ται πρὸς ἀλλήλους μάχονται, πλείους δὲ πόλεις αἰχμιά- 65
 λωτοι γέγονασιν ἢ πρὶν τὴν εἰρήνην ἡμᾶς ποιήσασθαι,
 διὰ δὲ τὴν πυκνότητα τῶν μεταβολῶν ἀθυμοτέρως
 διάγουσιν οἱ τὰς πόλεις οἰκοῦντες τῶν ταῖς φυγαῖς
 ἐξημιωμένων· οἱ μὲν γὰρ τὸ μέλλον δεδίασιν, οἱ δ'
 117 αἰεὶ κατιέναι προσδοκῶσιν. τοσοῦτον δ' ἀπέχουσι τῆς
 ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονομίας, ὥσθ' αἰ μὲν ὑπὸ τυ-
 ράννοις εἰσὶ, τὰς δ' ἀρμοσταὶ κατέχουσιν, ἔνια δ'
 ἀνάστατοι γέγονασιν, τῶν δ' οἱ βάρβαροι δεσπότηται b
 καθεστήκασιν· οὓς ἡμεῖς διαβῆναι τολμήσαντας εἰς
 τὴν Εὐρώπην καὶ μείζον ἢ προσήκεν αὐτοῖς φρονή-
 118 σαντας οὕτω διέθεμεν ὥστε μὴ μόνον παύσασθαι
 στρατείας ἐφ' ἡμᾶς ποιουμένους ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτῶν
 χώραν ἀνέχεσθαι πορθουμένην, καὶ διακοσίαις καὶ
 χιλίαις ναυσὶ περιπλέοντας εἰς τοσαύτην ταπεινότητα
 κατεστήσαμεν ὥστε μακρὸν πλοῖον ἐπὶ τάδε Φασήλι-
 δος μὴ καθέλκειν ἀλλ' ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ τοὺς και- c
 ροὺς περιμένειν ἀλλὰ μὴ τῇ παρουσίᾳ δυνάμει πιστεύ-
 119 ειν. καὶ ταῦθ' ὅτι διὰ τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέ-
 ρων ἀρετὴν οὕτως εἶχεν, αἰ τῆς πόλεως συμφορὰ
 σαφῶς ἐπέδειξαν· ἅμα γὰρ ἡμεῖς τε τῆς ἀρχῆς ἀπε-
 στερούμεθα καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἀρχὴ τῶν κακῶν ἐγίννε-
 το. μετὰ γὰρ τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ γενομένην ἀτυχίαν
 ἐτέρων ἡγεμόνων καταστάντων ἐνίκησαν μὲν οἱ βάρ-
 βαροι ναυμαχοῦντες. ἤρξαν δὲ τῆς θαλάττης, κατ- d
 ἔσχον δὲ τὰς πλείστας τῶν νήσων, ἀπέβησαν δ' εἰς

- τὴν Λακωνικὴν, Κύθηρα δὲ κατὰ κράτος εἶλον, ἅπασαν
 δὲ τὴν Πελοπόννησον κακῶς ποιῶντες περιέπλευ-
 120 σαν. (λδ'.) Μάλιστα δ' ἄν τις συνίδοι τὸ μέγεθος τῆς
 μεταβολῆς, εἰ παραναγνοίῃ τὰς συνθήκας τὰς τ' ἐφ'
 ἡμῶν γενομένας καὶ τὰς νῦν ἀναγεγραμμένας. τότε
 μὲν γὰρ ἡμεῖς φανησόμεθα τὴν ἀρχὴν τὴν βασιλέως
 δορίζοντες καὶ τῶν φόρων ἐνίους τάττοντες καὶ κωλύ- e
 οντες αὐτὸν τῇ θαλάττῃ χρῆσθαι· νῦν δ' ἐκεῖνός ἐστιν
 ὁ διοικῶν τὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ προστάτων, ἃ χρὴ
 ποιεῖν ἐκάστους, καὶ μόνον οὐκ ἐπιστάθμους ἐν ταῖς
 121 πόλεσι καθιστάς. πλὴν γὰρ τούτου τί τῶν ἄλλων ὑπό-
 λοιπόν ἐστιν; οὐ καὶ τοῦ πολέμου κύριος ἐγένετο καὶ 66
 τὴν εἰρήνην ἐπρυτάνευσε καὶ τῶν παρόντων πραγμά-
 των ἐπιστάτης καθέστηκεν; οὐχ ὡς ἐκείνῳ πλέομεν
 ὥσπερ πρὸς δεσπότην ἀλλήλων κατηγορήσοντας; οὐ
 βασιλέα τὸν μέγαν αὐτὸν προσαγορεύομεν ὥσπερ
 αἰχμάλωτοι γεγονότες; οὐκ ἐν τοῖς πολέμοις τοῖς πρὸς
 ἀλλήλους ἐν ἐκείνῳ τὰς ἐλπίδας ἔχομεν τῆς σωτηρίας,
 ὅς ἀμφοτέρους ἡμᾶς ἠδέως ἂν ἀπολέσειεν;
- 122 Ὡν ἄξιον ἐνθυμηθέντας ἀγανακτῆσαι μὲν ἐπὶ b
 τοῖς παροῦσι, ποθέσαι δὲ τὴν ἡγεμονίαν τὴν ἡμετέ-
 ραν, μέμψασθαι δὲ Λακεδαιμονίοις, ὅτι τὴν μὲν ἀρ-
 χὴν εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν ὡς ἐλευθερώσοντες
 τοὺς Ἕλληνας, ἐπὶ δὲ τελευτῆς οὕτω πολλοὺς αὐ-
 τῶν ἐκδότους ἐποίησαν, καὶ τῆς μὲν ἡμετέρας πόλεως
 τοὺς Ἴωνας ἀπέστησαν, ἐξ ἧς ἀπόκησαν καὶ δι' ἣν
 πολλάκις ἐσώθησαν, τοῖς δὲ βαρβάροις αὐτοὺς ἐξέδο- e
 σαν, ὧν ἀκόντων τὴν χάραν ἔχουσι καὶ πρὸς οὓς οὐδὲ
 123 πώποτ' ἐπαύσαντο πολεμοῦντες. καὶ τότε μὲν ἡγα-
 νάκτου, ὅθ' ἡμεῖς νομίμως ἐπάρχειν τινῶν ἡξιού-
 μεν· νῦν δ' εἰς τοιαύτην δουλείαν καθεστῶτων οὐ-
 δὲν φροντίζουσιν αὐτῶν, οἷς οὐκ ἐξαρκεῖ δασμολογεῖ-

- σθαι καὶ τὰς ἀκροπόλεις ὄραῖν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατ-
 εχομένας, ἀλλὰ πρὸς ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς καὶ τοῖς
 σώμασι δεινότερα πάσχουσι τῶν παρ' ἡμῖν ἀργυρω-
 νήτων· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν οὕτως αἰκίζεται τοὺς οἰκέτας d
 124 ὡς ἐκεῖνοι τοὺς ἐλευθέρους κολάζουσιν. μεγιστον δὲ
 τῶν κακῶν, ὅταν ὑπὲρ αὐτῆς τῆς δουλείας ἀναγκά-
 ζονται συστρατεύεσθαι, καὶ πολεμεῖν τοῖς ἐλευθέροις
 ἀξιούσιν εἶναι, καὶ τοιοῦτους κινδύνους ὑπομένειν, ἐν
 οἷς ἠττηθέντες μὲν παραχρῆμα διαφθαρήσονται, κατ-
 ορθώσαντες δὲ μᾶλλον εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον δου-
 125 λεύσουσιν. (λέ'.) Ὡν τίνας ἄλλους αἰτίους χρῆ νομί-
 ζειν ἢ Λακεδαιμονίους, οὐ τοσαύτην ἰσχὺν ἔχοντες e
 περιορῶσι τοὺς μὲν αὐτῶν συμμάχους γενομένους οὐ-
 τω δεινὰ πάσχοντας, τὸν δὲ βάρβαρον τῆ τῶν Ἑλλή-
 νων βῶμη τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοῦ κατασκευαζόμενον;
 καὶ πρότερον μὲν τοὺς μὲν τυράννους ἐξέβαλλον, τῷ
 δὲ πλήθει τὰς βοηθείας ἐποιοῦντο, νῦν δὲ τοσοῦτον 67
 μεταβεβλήκασιν, ὥστε ταῖς μὲν πολιτείαις πολεμοῦσι,
 126 τὰς δὲ μοναρχίας συγκαθιστᾶσιν. τὴν μὲν γε Μαντι-
 νέων πόλιν εἰρήνης ἤδη γεγενημένης ἀνάστατον ἐποί-
 ησαν, καὶ τὴν Θηβαίων Καδμείαν κατέλαβον, καὶ νῦν
 Ὀλυνθίους καὶ Φλειασίους πολιορκοῦσιν, Ἀμύντα δὲ
 τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ καὶ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυ-
 ράννῳ καὶ τῷ βαρβάρῳ τῷ τῆς Ἀσίας κρατοῦντι συμ- b
 127 πράττουσιν, ὅπως ὡς μεγίστην ἀρχὴν ἔξουσιν. καίτοι
 πῶς οὐκ ἄτοπον τοὺς προεστῶτας τῶν Ἑλλήνων ἕνα
 μὲν ἄνδρα τοσοῦτων ἀνθρώπων καθιστᾶναι δεσπό-
 την, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἐξευρεῖν βῆδιδίον ἐστι, τὰς
 δὲ μεγίστας τῶν πόλεων μῆδ' αὐτὰς αὐτῶν εἶναι
 κυρίας, ἀλλ' ἀναγκάζειν δουλεύειν ἢ ταῖς μεγίσταις
 128 συμφοραῖς περιβάλλειν; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅταν
 τις ἴδῃ τοὺς τὴν ἡγεμονίαν ἔχειν ἀξιούντας ἐπὶ μὲν c

τοὺς Ἕλληνας καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν στρατευομένους, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον συμμαχίαν πεποιημένους.

- 129 (λζ'.) Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με δυσκόλως ἔχειν, ὅτι τραχύτερον τούτων ἐμνήσθην, προειπὼν, ὡς περὶ διαλλαγῶν ποιήσομαι τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους διαβάλω τὴν πόλιν τὴν Λακεδαιμονίαν οὕτως εἴρηκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἵνα αὐτοὺς ἐκείνους παύσω, καθ' ὅσον ὁ λόγος δύναται, τοιαύτην ἔχοντας τὴν γνώμην. ἔστι δ' οὐχ οἶόν τ' ἀποτρέπειν τῶν ἀμαρ- d
τημάτων, οὐδ' ἑτέρων κράξεων πείθειν ἐπιθυμεῖν, ἢν μή τις ἐρρωμένως ἐπιτιμήσῃ τοῖς παροῦσιν· χορὴ δὲ κατηγορεῖν μὲν ἠγρεῖσθαι τοὺς ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦν-
τας, νουθετεῖν δὲ τοὺς ἐπ' ὠφελείᾳ τοιαῦτα λέγοντας. τὸν γὰρ αὐτὸν λόγον οὐχ ὁμοίως ὑπολαμβάνειν δεῖ,
131 μὴ μετὰ τῆς αὐτῆς διανοίας λεγόμενον. ἐπεὶ καὶ τοῦτ' ἔχομεν αὐτοῖς ἐπιτιμᾶν. ὅτι τῇ μὲν αὐτῶν πόλει τοὺς ὁμόρους εἰλωτεύειν ἀναγκάζουσι, τῷ δὲ κοινῷ τῷ τῶν e
συμμάχων οὐδὲν τοιοῦτον κατασκευάζουσιν, ἐξὸν αὐ-
τοῖς τὰ πρὸς ἡμᾶς διαλυσαμένοις ἅπαντας τοὺς βαρ-
132 βάρους περιοίκους ὅλης τῆς Ἑλλάδος καταστῆσαι. καί-
τοι χορὴ τοὺς φύσει καὶ μὴ διὰ τύχην μέγα φρονοῦντας τοιούτοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν πολὺ μᾶλλον ἢ τοὺς νη- 68
σιώτας δασμολογεῖν, οὓς ἄξιόν ἐστιν ἐλεεῖν, ὀρῶντας τούτους μὲν διὰ σπανιότητα τῆς γῆς ὄρη γεωργεῖν ἀναγκαζομένους, τοὺς δ' ἠπειρώτας δι' ἀφθονίαν τῆς χώρας τὴν μὲν πλειίστην αὐτῆς ἀργὸν περιορῶντας, ἐξ ἧς δὲ καρποῦνται τοσοῦτον πλοῦτον κεκτημένους.

- 133 (λζ'). Ἦγοῦμαι δ' εἴ τινες ἄλλοθεν ἐπελθόντες θεαταὶ γένοιντο τῶν παρόντων πραγμάτων, πολλὴν ἂν αὐτοὺς καταγνῶναι μανίαν ἀμφοτέρων ἡμῶν, οἵτινες b
οὕτω περὶ μικρῶν κινδυνεύομεν, ἐξὸν ἀθεῶς πολλὰ

κεκτῆσθαι, καὶ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν χώραν διαφθει-
 134 ρομεν, ἀμελήσαντες τὴν Ἀσίαν καρποῦσθαι. καὶ τῷ
 μὲν οὐδὲν προὔργιαίτερόν ἐστιν ἢ σκοπεῖν, ἐξ ὧν μη-
 δέποτε παυσόμεθα πρὸς ἀλλήλους πολεμοῦντες· ἡμεῖς
 δὲ τοσοῦτου δέομεν συγκροῦειν τι τῶν ἐκείνου πραγ-
 μάτων ἢ ποιεῖν στασιάζειν, ὥστε καὶ τὰς διὰ τύχην
 αὐτῷ γεγενημένας ταραχὰς συνδιαλύειν ἐπιχειροῦμεν, c
 οἵτινες καὶ τοῖν στρατοπέδοις τοῖν περὶ Κύπρον ἐῷμεν
 αὐτὸν τῷ μὲν χρῆσθαι, τὸ δὲ πολιορκεῖν, ἀμφοτέροισιν
 135 αὐτοῖν τῆς Ἑλλάδος ὄντοιν. οἳ τε γὰρ ἀφεστῶτες πρὸς
 ἡμᾶς τ' οἰκείως ἔχουσι καὶ Λακεδαιμονίοις σφᾶς αὐ-
 τοὺς ἐνδιδόασιν, τῶν τε μετὰ Τειριβάζου στρατενο-
 μένων καὶ τοῦ πεζοῦ τὸ χρησιμώτατον ἐκ τῶνδε τῶν
 τόπων ἤθροισται, καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὸ πλεῖστον ἀπ'
 Ἰωνίας συμπέπλευκεν, οὐ πολὺ ἂν ἡδίου κοινῇ τὴν d
 Ἀσίαν ἐπόρθουν ἢ πρὸς ἀλλήλους ἔνεκα μικρῶν ἐκιν-
 136 δύνεον. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιούμεθα πρόνοιαν,
 ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν Κυκλάδων νήσων ἀμφισβητοῦμεν,
 τοσαύτας δὲ τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέ-
 γεθος δυνάμεις οὕτως εἰκῆ τῷ βαρβάρῳ παραδεδώ-
 καμεν. τοιγαροῦν τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει, τοῖς δ'
 ἐπιβουλεύει, δικαίως ἀπάντων ἡμῶν καταπεφρονη-
 137 κῶς. διαπέπρακται γὰρ, ὃ τῶν ἐκείνου προγόνων οὐ-
 δεὶς πώποτε· τὴν τε γὰρ Ἀσίαν διωμολόγηται καὶ παρ'
 ἡμῶν καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων βασιλέως εἶναι, τὰς τε
 πόλεις τὰς Ἑλληνίδας οὕτω κυρίως παρείληφεν ὥστε
 τὰς μὲν αὐτῶν κατασκάπτειν, ἐν δὲ ταῖς ἀκροπόλεις
 ἐντειχίζειν. καὶ ταῦτα πάντα γέγονε διὰ τὴν ἡμετέραν
 ἄνοιαν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ἐκείνου δύναμιν.

138 (λη΄.) Καίτοι τινὲς θαυμάζουσι τὸ μέγεθος τῶν 69
 βασιλέως πραγμάτων καὶ φασὶν αὐτὸν εἶναι δυσπολέ-
 ητον, διεξιόντες, ὡς πολλὰς τὰς μεταβολὰς τοῖς Ἑλ-

λησι πεποίηκεν. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν τοὺς ταῦτα λέ-
 γοντας οὐκ ἀποτρέπειν ἀλλ' ἐπισπεύδειν τὴν στρα-
 τείαν· εἰ γὰρ ἡμῶν ὁμονοησάντων αὐτὸς ἐν ταραχαῖς
 ὧν χαλεπὸς ἔσται προσπολεμεῖν, ἧ που σφόδρα χρὴ
 δεδιέναι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὅταν τὰ μὲν τῶν βαρβά-
 ρων καταστῆ καὶ διὰ μιᾶς γένηται γνώμης, ἡμεῖς δὲ b
 139 πρὸς ἀλλήλους ὡσπερ νῦν πολεμικῶς ἔχωμεν. οὐ μὴν
 οὐδ' εἰ συναγορεύουσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, οὐδ'
 ὡς ὀρθῶς περὶ τῆς ἐκείνου δυνάμεως γινώσκουσιν.
 εἰ μὲν γὰρ ἀπέφαινον αὐτὸν ἅμα τοῖν πολέοιν ἀμφο-
 τέροιν πρότερόν ποτε περιγεγενημένου, εἰκότως ἂν
 ἡμᾶς καὶ νῦν ἐκφοβεῖν ἐπεχείρουν· εἰ δὲ τοῦτο μὲν μὴ
 γένοινεν, ἀντιπάλων δ' ὄντων ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων
 προσθήμενος τοῖς ἐτέροις ἐπικυδέστερα τὰ πράγματα c
 θάτερόν ἐποίησεν, οὐδέν ἐστι τοῦτο σημεῖον τῆς ἐκεί-
 νου δυνάμεως. ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις καιροῖς πολλάκις
 μικραὶ δυνάμεις μεγάλας τὰς ῥοπὰς ἐποίησαν, ἐπεὶ καὶ
 περὶ Χίων ἔχοιμ' ἂν τοῦτον τὸν λόγον εἰπεῖν, ὡς ὀπο-
 τέροις ἐκεῖνοι προσθῆσθαι βουλευθεῖεν, οὗτοι κατὰ
 140 θάλατταν κρείττους ἦσαν. (λθ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ
 τούτων δίκαιόν ἐστι σκοπεῖν τὴν βασιλέως δύναμιν,
 ἐξ ὧν μεθ' ἑκατέρων γέγονεν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς ὑπὲρ d
 αὐτοῦ πεπολέμηκεν. καὶ πρῶτον μὲν ἀποστάσης Αἴ-
 γύπτου τί διαπέπρακται πρὸς τοὺς ἔχοντας αὐτήν;
 οὐκ ἐκεῖνος μὲν ἐπὶ τὸν πόλεμον τοῦτον κατέπεμψε
 τοὺς εὐδοκιμωτάτους Περσῶν, Ἀβροκόμαν καὶ Τι-
 θραύστην καὶ Φαρνάβαζον, οὗτοι δὲ τρι' ἔτη μείναν-
 τες καὶ πλείω κακὰ παθόντες ἢ ποιήσαντες, τελευτῶν-
 τες οὕτως αἰσχυρῶς ἀπηλλάγησαν ὥστε τοὺς ἀφεστῶτας
 μηκέτι τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπᾶν ἀλλ' ἤδη καὶ τῶν ὁμό- e
 141 ρων ζητεῖν ἐπάρχειν; μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπ' Εὐαγόραν
 στρατεύσας, ὃς ἄρχει μὲν μιᾶς πόλεως, ἐν δὲ ταῖς

συνθήκαις ἔκδοτός ἐστιν, οἰκῶν δὲ νῆσον κατὰ μὲν
 θάλατταν προδεδυστύχηκεν, ὑπὲρ δὲ τῆς χώρας τρισ- 70
 χιλίους ἔχει μόνον πελταστὰς, ἀλλ' ὅμως οὕτω ταπει-
 νῆς δυνάμεως οὐ δύναται περιγενέσθαι βασιλεὺς πο-
 λεμῶν, ἀλλ' ἤδη μὲν ἕξ ἔτη διατέτριφεν, εἰ δὲ δεῖ τὰ
 μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι, πολὺ πλεί-
 ων ἐλπίς ἐστιν ἕτερον ἀποστῆναι πρὶν ἐκείνον ἐκπο-
 λιορηθῆναι· τοιαῦται βραδυτῆτες ἐν ταῖς πράξεσι
 142 ταῖς βασιλέως ἐνεῖσιν. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τῷ περὶ Ῥό-
 δον ἔχων μὲν τοὺς Λακεδαιμονίων συμμάχους εὖνους
 διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν πολιτειῶν, χρώμενος δὲ ταῖς ^b
 ὑπηρεσίαις ταῖς παρ' ἡμῶν, στρατηγούντος δ' αὐτῷ
 Κόνωνος, ὃς ἦν ἐπιμελέστατος μὲν τῶν στρατηγῶν,
 πιστότατος δὲ τοῖς Ἕλλησιν, ἐμπειρότατος δὲ τῶν πρὸς
 τὸν πόλεμον [κινδύνων], τοιοῦτον λαβῶν συναγωνι-
 στήν τρία μὲν ἔτη περιεῖδε τὸ ναυτικὸν τὸ προκινδύ-
 νεῦον ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ὑπὸ τριήρων ἑκατὸν μόνων πο-
 λιορκούμενον, πεντεκαίδεκα δὲ μηνῶν τοὺς στρατιώ-
 τας τὸν μισθὸν ἀπεστέρησεν, ὥστε τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνῳ
 πολλάκις ἂν διελύθησαν, διὰ δὲ τὸν ἐφεστῶτα [κίνδυν- ^c
 νον] καὶ τὴν συμμαχίαν τὴν περὶ Κόρινθον συστᾶσαν
 143 μόλις ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν. καὶ ταῦτ' ἐστὶ τὰ βασι-
 λικώτατα καὶ σεμνότατα τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων,
 καὶ περὶ ὧν οὐδέποτε παύονται λέγοντες οἱ βουλόμε-
 νοι τὰ τῶν βαρβάρων μεγάλα ποιεῖν. (μ'.) Ὡστ' οὐ-
 δεῖς ἂν ἔχοι τοῦτ' εἰπεῖν, ὡς οὐ δικαίως χρωμαι τοῖς
 παραδείγμασιν, οὐδ' ὡς ἐπὶ μικροῖς διατρίβω τὰς με-
 144 γίστας τῶν πράξεων παραλείπων· φεύγων γὰρ ταυ- ^d
 τὴν τὴν αἰτίαν τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων διήλθον, οὐκ
 ἀμνημονῶν οὐδ' ἐκείνων, ὅτι Δερκυλίδας μὲν χιλίους
 ἔχων ὀπίστας τῆς Αἰολίδος ἐπῆρξε, Δράκων δ' Ἀταρ-
 νέα καταλαβὼν καὶ τρισχιλίους πελταστὰς συλλέξας τὸ

- Μύσιον πεδίον ἀνάστατον ἐποίησε, Θίβρων δ' ὀλίγω
 πλείους τούτων διαβιβάσας τὴν Λυδίαν ἅπασαν ἐπόρ-
 θησεν, Ἀγησίλαος δὲ τῷ Κυρείῳ στρατεύματι χρώ-
 μενος μικροῦ δεῖν τῆς ἐντὸς Ἄλυος χώρας ἐκράτησεν. e
- 145 καὶ μὴν οὐδὲ τὴν στρατιὰν τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως πε-
 ριπολοῦσαν, οὐδὲ τὴν Περσῶν ἀνδρίαν ἄξιον φοβη-
 θῆναι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι φανερωῶς ἐπεδείχθησαν ὑπὸ
 τῶν Κύρω συναναβάντων οὐδὲν βελτίους ὄντες τῶν
 ἐπὶ θαλάττῃ. τὰς μὲν γὰρ ἄλλας μάχας ὅσας ἠττήθη- 71
 σαν ἐῷ, καὶ τίθημι στασιάζειν αὐτοὺς καὶ μὴ βού-
 λεσθαι προθύμως πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν βασιλέως
- 146 διακινδυνεύειν. ἀλλ' ἐπειδὴ Κύρου τελευτήσαντος
 συνῆλθον ἅπαντες οἱ τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντες, ἐν τού-
 τοις τοῖς καιροῖς οὕτως αἰσχροῶς ἐπολέμησαν ὥστε μη-
 δένα λόγον ὑπολιπεῖν τοῖς εἰθισμένοις τὴν Περσῶν
 ἀνδρίαν ἐπαιεῖν. λαβόντες γὰρ ἑξακισχιλίους τῶν b
 Ἑλλήνων οὐκ ἀριστίνδην ἐπειλεγμένους, ἀλλ' οἱ διὰ
 φανλότητος ἐν ταῖς αὐτῶν οὐχοῖοί τ' ἦσαν ξῆν, ἀπεί-
 ρους μὲν τῆς χώρας ὄντας, ἐρήμους δὲ συμμαχῶν γε-
 γεννημένους, προδεδομένους δ' ὑπὸ τῶν συναναβάν-
 των, ἀπεστερημένους δὲ τοῦ στρατηγοῦ, μεθ' οὗ συν-
- 147 ηκολούθησαν, τοσοῦτον αὐτῶν ἦττους ἦσαν, ὥσθ' ὁ
 βασιλεὺς ἀπορήσας τοῖς παροῦσι πράγμασι καὶ κατα-
 φρονήσας τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως τοὺς ἄρχοντας
 τοὺς τῶν ἐπικούρων ὑποσπόνδους συλλαβεῖν ἐτόλμη- c
 σεν, ὡς εἰ τοῦτο παρανομήσειε συνταράξων τὸ στρα-
 τόπεδον, καὶ μᾶλλον εἴλετο περὶ τοὺς θεοὺς ἕξαμαρ-
 τεῖν ἢ πρὸς ἐκείνους ἐκ τοῦ φανεροῦ διαγωνίσασθαι.
- 148 διαμαρτῶν δὲ τῆς ἐπιβουλῆς καὶ τῶν στρατιωτῶν συμ-
 μεινάντων καὶ καλῶς ἐνεγκόντων τὴν συμφορὰν,
 ἀπιούσιν αὐτοῖς Τισσαφέρνην καὶ τοὺς ἰππέας συνέ-
 πεμψεν, ὑφ' ὧν ἐκεῖνοι παρὰ πᾶσαν ἐπιβουλεύομενοι

τὴν ὁδὸν ὁμοίως διεπορεύθησαν ὡσπερανεὶ προπεμ-
 πόμενοι, μάλιστα μὲν φοβούμενοι τὴν ἀοίκητον τῆς d
 χώρας, μέγιστον δὲ τῶν ἀγαθῶν νομίζοντες, εἰ τῶν
 149 πολεμίων ὡς πλείστοις ἐντύχοιεν. κεφάλαιον δὲ τῶν
 εἰρημένων· ἐκεῖνοι γὰρ οὐκ ἐπὶ λείαν ἔλθόντες, οὐδὲ
 κώμην καταλαβόντες ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν τὸν βασιλέα στρα-
 τεύσαντες, ἀσφαλέστερον κατέβησαν τῶν περὶ φιλίας
 ὡς αὐτὸν πρεσβευόντων. ὥστε μοι δοκοῦσιν ἐν ἅπασι
 τοῖς τόποις σαφῶς ἐπιδεδεῖχθαι τὴν αὐτῶν μαλακίαν· e
 καὶ γὰρ ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Ἀσίας πολλὰς μάχας ἤττην-
 ται, καὶ διαβάντες εἰς τὴν Εὐρώπην δίκην ἔδοσαν, οἱ
 μὲν γὰρ αὐτῶν κακῶς ἀπώλονθ' οἱ δ' αἰσχροῶς ἐσώ-
 θησαν, καὶ τελευτῶντες ὑπ' αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις
 καταγέλαστοι γεγόνασιν.

150 (μαΐ.) Καὶ τούτων οὐδὲν ἀλόγως γέγονεν, ἀλλὰ 72
 πάντ' εἰκότως ἀποβέβηκεν· οὐ γὰρ οἷόν τε τοὺς οὕτω
 τρεφομένους καὶ πολιτευομένους οὔτε τῆς ἄλλης ἀρε-
 τῆς μετέχειν οὔτ' ἐν ταῖς μάχαις τρόπαιον ἰστάναι τῶν
 πολεμίων. πῶς γὰρ ἐν τοῖς ἐκείνων ἐπιτηδεύμασι
 ἐγγενέσθαι δύναιτ' ἂν ἢ στρατηγὸς δεινὸς ἢ στρατιώ-
 τῆς ἀγαθὸς, ὧν τὸ μὲν πλείστον ἐστὶν ὄχλος ἄτακτος
 καὶ κινδύνων ἄπειρος, πρὸς μὲν τὸν πόλεμον ἐκλελυ-
 μένος, πρὸς δὲ τὴν δουλείαν ἄμεινον τῶν παρ' ἡμῖν b
 151 οἰκετῶν πεπαιδευμένος, οἱ δ' ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις
 ὄντες αὐτῶν ὁμαλῶς μὲν οὐδὲ κοινῶς οὐδὲ πολιτικῶς
 οὐδεπώποτ' ἐβίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον διάγου-
 σιν εἰς μὲν τοὺς ὑβρίζοντες, τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὡς
 ἂν ἄνθρωποι μάλιστα τὰς φύσεις διαφθαρεῖεν, καὶ
 τὰ μὲν σώματα διὰ τοὺς πλούτους τρυφῶντες, τὰς δὲ
 ψυχὰς διὰ τὰς μοναρχίας ταπεινὰς καὶ περιδεεῖς ἔχου-
 τες, ἐξεταζόμενοι πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις καὶ προ- c
 καλινδούμενοι καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν με-

λετώντες, θνητὸν μὲν ἄνδρα προσκυνοῦντες καὶ δαί-
 μονα προσαγορεύοντες, τῶν δὲ θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν
 152 ἀνθρώπων ὀλιγωροῦντες. τοιγαροῦν οἱ καταβαίνον-
 τες αὐτῶν ἐπὶ θάλατταν, οὓς καλοῦσι σαυράπας, οὐ
 καταισχύνουσι τὴν ἐκεῖ παιδευσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἡθεσι
 τοῖς αὐτοῖς διαμένουσι, πρὸς μὲν τοὺς φίλους ἀπί- d
 στως, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς ἀνάνδρως ἔχοντες, καὶ
 τὰ μὲν ταπεινῶς, τὰ δ' ὑπερηφάνως ζῶντες, τῶν μὲν
 συμμαχῶν καταφρονοῦντες, τοὺς δὲ πολεμίους θερα-
 153 πεύοντες. τὴν μὲν γε μετ' Ἀγησιλάου στρατιὰν ὀκτῶ
 μῆνας ταῖς αὐτῶν δαπάναις διέθρεψαν, τοὺς δ' ὑπὲρ
 αὐτῶν κινδυνεύοντας ἑτέρου τοσοῦτου χρόνου τὸν
 μισθὸν ἀπεστέρησαν· καὶ τοῖς μὲν Κισθῆνην καταλα-
 βοῦσιν ἑκατὸν τάλαντα διένειμαν, τοὺς δὲ μεθ' αὐτῶν
 εἰς Κύπρον στρατευσαμένους μᾶλλον ἢ τοὺς αἰχμαλώ- e
 154 τοὺς ὕβριζον. ὡς δ' ἀπλῶς εἰπεῖν καὶ μὴ καθ' ἐν ἑκα-
 στον ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τίς ἢ τῶν πολεμησάντων
 αὐτοῖς οὐκ εὐδαιμονήσας ἀπῆλθεν, ἢ τῶν ὑπ' ἐκεί-
 νοις γενομένων οὐκ αἰκισθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν; 73
 οὐ Κόνωνα μὲν ὃς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας στρατηγήσας τὴν
 ἀρχὴν τὴν Λακεδαιμονίων κατέλυσεν, ἐπὶ θανάτῳ συλ-
 λαβεῖν ἐτόλμησαν, Θεμιστοκλέα δ' ὃς ὑπὲρ τῆς Ἑλ-
 λάδος αὐτοὺς κατεναυμάχησε, τῶν μεγίστων δωρεῶν
 155 ἤξιῶσαν; καίτοι πῶς χρητὴν τούτων φιλίαν ἀγαπᾶν,
 οἱ τοὺς μὲν εὐεργέτας τιμωροῦνται, τοὺς δὲ κακῶς
 ποιοῦντας οὕτως ἐπιφανῶς κολακεύουσιν; περὶ τίνας
 δ' ἡμῶν οὐκ ἐξημαρτήκασιν; ποῖον δὲ χρόνον διαλε- b
 λοίπασιν ἐπιβουλεύοντες τοῖς Ἑλλησιν; τί δ' οὐκ ἐχ-
 θρὸν αὐτοῖς ἐστὶ τῶν παρ' ἡμῖν, οἱ καὶ τὰ τῶν θεῶν
 ἔδη καὶ τοὺς νεῶς συλᾶν ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ καὶ
 156 κατακάειν ἐτόλμησαν; διὸ καὶ τοὺς Ἴωνας ἄξιον ἐπαι-
 νεῖν, ὅτι τῶν ἐμπρησθέντων ἰερῶν ἐπηράσαντ' εἰ

τινες κινήσειαν ἢ πάλιν εἰς τάρχατα καταστήσαι βου-
ληθεῖεν, οὐκ ἀποροῦντες, πόθεν ἐπισκευάσωσιν, ἀλλ'
ἴν' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἢ τῆς τῶν βαρβά- c
ρων ἀσεβείας, καὶ μηδεὶς πιστεύῃ τοῖς τοιαῦτ' εἰς τὰ
τῶν θεῶν ἐξαμαρτεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ φυλάτ-
τωνται καὶ δεδῶσιν, ὁρῶντες αὐτοὺς οὐ μόνον τοῖς
σώμασιν ἡμῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀναθήμασι πολεμή-
σαντας.

- 157 (μβ'.) Ἐχω δὲ καὶ περὶ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέ-
ρων τοιαῦτα διελθεῖν. καὶ γὰρ οὔτοι πρὸς μὲν τοὺς
ἄλλους, ὅσοις πεπολεμήκασιν, ἅμα διαλλάττονται καὶ
τῆς ἐχθρας τῆς γεγενημένης ἐπιλανθάνονται, τοῖς δ' d
ἠπειρώταις οὐδ' ὅταν εὖ πάσχωσι χάριν ἴσασιν· οὐ-
τως αἰμίμηστον τὴν ὀργὴν πρὸς αὐτοὺς ἔχουσιν. καὶ
πολλῶν μὲν οἱ πατέρες ἡμῶν μηδισμοῦ θάνατον κατ-
έγνωσαν, ἐν δὲ τοῖς συλλόγοις ἔτι καὶ νῦν ἀράς ποι-
οῦνται, πρὶν ἄλλο τι χρηματίζειν, εἴ τις ἐπικηρυκεύε-
ται Πέρσαις τῶν πολιτῶν· Εὐμολπίδαι δὲ καὶ Κήρυ-
κες ἐν τῇ τελετῇ τῶν μυστηρίων διὰ τὸ τούτων μῖσος
καὶ τοῖς ἄλλοις βαρβάροις εἰργεσθαι τῶν ἱερῶν ὡσπερ e
158 τοῖς ἀνδροφόνοις προαγορεύουσιν. οὔτω δὲ φύσει πο-
λεμικῶς πρὸς αὐτοὺς ἔχομεν, ὥστε καὶ τῶν μύθων
ἠδιστα συνδιατρίβομεν τοῖς Τρωϊκοῖς [καὶ Περσικοῖς],
δι' ὧν ἔστι πυνθάνεσθαι τὰς ἐκείνων συμφοράς. εὐ- 74
ροι δ' ἂν τις ἐκ μὲν τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς βαρ-
βάρους ὕμνους πεποιημένους, ἐκ δὲ τοῦ πρὸς τοὺς
Ἑλληνας θρήνους ἡμῖν γεγενημένους, καὶ τοὺς μὲν
ἐν ταῖς ἐορταῖς ἀδομένους, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς
159 ἡμᾶς μεμνημένους. οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὀμήρου ποίησιν
μεῖζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας
τοῖς βαρβάροις ἐνεκωμίασε, καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι
τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν

- τέχνην ἔν τε τοῖς τῆς μουσικῆς ἄθλοις καὶ τῇ παιδεί- b
 σει τῶν νεωτέρων, ἵνα πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν
 ἐκμανθάνωμεν τὴν ἐχθρὰν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς αὐ-
 τοὺς καὶ ζηλοῦντες τὰς ἀρετὰς τῶν στρατευσαμένων
 160 τῶν αὐτῶν ἔργων ἐκείνοις ἐπιθυμῶμεν. (μγ΄.) Ὡστε
 μοι δοκεῖ πολλὰ λίαν εἶναι τὰ παρακελευόμενα πολε-
 μεῖν αὐτοῖς, μάλιστα δ' ὁ παρῶν καιρὸς, οὗ σαφέστε- c
 ρου οὐδέν. ὃν οὐκ ἀφετέον· καὶ γὰρ αἰσχροὺν παρόντι
 μὲν μὴ χρῆσθαι, παρελθόντος δ' αὐτοῦ μεμνηῆσθαι.
 τί γὰρ ἂν καὶ βουλευθεῖμεν ἡμῖν προσγενέσθαι, μέλ-
 λοντες βασιλεῖ πολεμεῖν, ἔξω τῶν νῦν ὑπαρχόντων;
 161 οὐκ Αἴγυπτος μὲν αὐτοῦ καὶ Κύπρος ἀφέστηκε, Φοι-
 νίκη δὲ καὶ Συρία διὰ τὸν πόλεμον ἀνάστατοι γεγό-
 νασι, Τύρος δ' ἐφ' ἧ μὲγ' ἐφρόνησεν, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
 τῶν ἐκείνου κατείληπται; τῶν δ' ἐν Κιλικίᾳ πόλεων
 τὰς μὲν πλείστας οἱ μεθ' ἡμῶν ὄντες ἔχουσι, τὰς δ' οὐ d
 χαλεπὸν ἐστὶ κτήσασθαι. Λυκίας δ' οὐδ' εἰς πώποτε
 162 Περσῶν ἐκράτησεν. Ἐκατόμυως δ' ὁ Καρίας ἐπίσταθ-
 μος τῇ μὲν ἀληθείᾳ πολὺν ἤδη χρόνον ἀφέστηκεν,
 ὁμολογήσει δ' ὅταν ἡμεῖς βουλευθῶμεν. ἀπὸ δὲ Κνίδου
 μέχρι Σινώπης Ἕλληνες τὴν Ἀσίαν παροικοῦσιν, οὓς
 οὐ δεῖ πείθειν ἀλλὰ μὴ κωλύειν πολεμεῖν. καίτοι τοι-
 ούτων ὀρηγητρίων ὑπαρξάντων καὶ τοσούτου πολέ-
 μου τὴν Ἀσίαν περιστάντος τί δεῖ τὰ συμβησόμενα e
 λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν; ὅπου γὰρ μικρῶν μερῶν ἦτ-
 τος εἰσὶν, οὐκ ἄδηλον, ὡς ἂν διατεθεῖεν, εἰ πᾶσιν
 163 ἡμῖν πολεμεῖν ἀναγκασθεῖεν. ἔχει δ' οὕτως. ἂν μὲν ὁ
 βάρβαρος ἐρωμενεστέως κατάσχητὰς πόλεις τὰς ἐπὶ
 θαλάττῃ φρουρὰς μείζους ἐν αὐταῖς ἢ νῦν ἐγκατα- 75
 στήσας, τάχ' ἂν καὶ τῶν νήσων αἱ περὶ τὴν ἠπειρον,
 οἷον Ῥόδος καὶ Σάμος καὶ Χίος, ἐπὶ τὰς ἐκείνου τύχας
 ἀποκλίνειαν· ἣν δ' ἡμεῖς αὐτὰς πρότεροι καταλάβω-

- μεν, εἰκὸς τοὺς τὴν Λυδίαν καὶ Φρυγίαν καὶ τὴν ἄλ-
 λην τὴν ὑπερκειμένην χώραν οἰκοῦντας ἐπὶ τοῖς ἐν-
 164 τεῦθεν ὀρωμένοις εἶναι. διὸ δεῖ σπεύδειν καὶ μηδε-
 μίαν ποιεῖσθαι διατριβὴν, ἵνα μὴ πάθωμεν, ὅπερ οἱ
 πατέρες ἡμῶν. ἐκεῖνοί γὰρ ὑστερίσαντες τῶν βαρβά- b
 ρων καὶ προέμενοί τινες τῶν συμμάχων ἠναγκάσθη-
 σαν ὀλίγοι πρὸς πολλοὺς κινδυνεύειν, ἔξόν αὐτοῖς
 προτέροις διαβάσιν εἰς τὴν ἠπειρον μετὰ πάσης τῆς
 τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως ἐν μέρει τῶν ἐθνῶν ἕκαστον
 165 χειροῦσθαι. δέδεικται γὰρ, ὅταν τις πολεμῇ πρὸς ἀν-
 θρώπους ἐκ πολλῶν τόπων συλλεγομένους, ὅτι δεῖ μὴ
 περιμένειν, ἕως ἂν ἐπιστῶσιν, ἀλλ' ἔτι διεσπαρμένοις
 αὐτοῖς ἐπιχειρεῖν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν προεξαμαρτόντες c
 ἅπαντα ταῦτ' ἐπηρωρθώσαντο, καταστάντες εἰς τοὺς
 μεγίστους ἀγῶνας· ἡμεῖς δ' ἂν σωφρονῶμεν, ἐξ ἀρχῆς
 φυλαξόμεθα καὶ πειρασόμεθα φθῆναι περὶ τὴν Λυδίαν
 166 καὶ τὴν Ἰωνίαν στρατόπεδον ἐγκαταστήσαντες, εἰδότες,
 ὅτι καὶ βασιλεὺς οὐχ ἐκόντων ἄρχει τῶν ἠπειρωτῶν
 ἀλλὰ μεῖζω δύναμιν περὶ αὐτὸν ἐκάστων αὐτῶν ποιη-
 σάμενος· ἧς ἡμεῖς ὅταν κρείττω διαβιβάσωμεν, ὁ βου- d
 ληθέντες θαδίως ἂν ποιήσαιμεν, ἀσφαλῶς ἅπασαν τὴν
 Ἀσίαν καρπασόμεθα. πολὺ δὲ κάλλιον ἐκείνῳ περὶ
 τῆς βασιλείας πολεμεῖν ἢ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς περὶ τῆς
 ἡγεμονίας ἀμφισβητεῖν.
- 167 (μδ'.) Ἄξιον δ' ἐπὶ τῆς νῦν ἡλικίας ποιήσασθαι
 τὴν στρατείαν, ἵν' οἱ τῶν συμφορῶν κοινωνήσαντες,
 οὗτοι καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσωσι καὶ μὴ πάντα τὸν
 χρόνον δυστυχοῦντες διαγάγωσιν. ἱκανὸς γὰρ ὁ παρε- e
 ληλυθὼς, ἐν ᾧ τί τῶν δεινῶν οὐ γέγονεν; πολλῶν γὰρ
 κακῶν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ὑπαρχόντων αὐτοῖ
 168 πλείω τῶν ἀναγκαίων προσεξευρήκαμεν, πολέμους
 καὶ στάσεις ἡμῖν αὐτοῖς ἐμποιήσαντες, ὥστε τοὺς μὲν

- ἐν ταῖς αὐτῶν ἀνόμως ἀπόλλυσθαι, τοὺς δ' ἐπὶ ξένης 76
 μετὰ παίδων καὶ γυναικῶν ἀλάσθαι, πολλοὺς δὲ δι'
 ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν ἐπικουρεῖν ἀναγκαζομένους
 ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν τοῖς φίλοις μαχομένους ἀποθνή-
 σκειν. ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς πώποτ' ἠγανάκτησεν, ἀλλ' ἐπὶ
 μὲν ταῖς συμφοραῖς ταῖς ὑπὸ τῶν ποιητῶν συγκειμέ-
 ναις δακρύειν ἀξιοῦσιν, ἀληθινὰ δὲ πάθη πολλὰ καὶ
 δεινὰ γιγνόμενα διὰ τὸν πόλεμον ἐφορῶντες τοσοῦ-
 του δέουσιν ἔλεειν, ὥστε καὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἐπὶ ^b
 τοῖς ἀλλήλων κακοῖς ἢ τοῖς αὐτῶν ἰδίους ἀγαθοῖς.
- 169 ἴσως δ' ἂν καὶ τῆς ἐμῆς εὐηθείας πολλοὶ καταγελά-
 σειαν, εἰ δυστυχίας ἀνδρῶν ὀδυροίμην ἐν τοῖς τοιού-
 τοις καιροῖς, ἐν οἷς Ἰταλία μὲν ἀνάστατος γέγονε,
 Σικελία δὲ καταδεδούλωται, τσαῦται δὲ πόλεις τοῖς
 βαρβάροις ἐκδέδονται, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη τῶν Ἑλλήνων
 ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ἐστίν.
- 170 (μέ.) Θαυμάζω δὲ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς
 πόλεσιν, εἰ προσήκειν αὐτοῖς ἠγοῦνται μέγα φρονεῖν, ^c
 μηδὲν πώποθ' ὑπὲρ τηλικούτων πραγμάτων μῆτ' εἰ-
 πεῖν μῆτ' ἐνθυμηθῆναι δυνηθέντες. ἐχοῖν γὰρ αὐ-
 τοὺς, εἴπερ ἦσαν ἄξιοι τῆς παρούσης δόξης, ἀπάντων
 ἀφεμένους τῶν ἄλλων περὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς
- 171 τοὺς βαρβάρους εἰσηγεῖσθαι καὶ συμβουλεύειν. τυχὸν
 μὲν γὰρ ἂν τι συνεπέραναν· εἰ δὲ καὶ προαπεῖπον,
 ἀλλ' οὖν τοὺς γε λόγους ὥσπερ χρησμοὺς εἰς τὸν
 ἐπιόντα χρόνον ἂν κατέλιπον. νῦν δ' οἱ μὲν ἐν ταῖς ^d
 μεγίσταις δόξαις ὄντες ἐπὶ μικροῖς σπουδάζουσιν,
 ἡμῖν δὲ τοῖς τῶν πολιτικῶν ἐξεστηκόσι περὶ τηλικού-
 των πραγμάτων συμβουλεύειν παραλελοίπασιν.
- 172 Οὐ μὴν ἀλλ' ὅσῳ μικροψυχότεροι τυγχάνουσιν
 ὄντες οἱ προεστῶτες ἡμῶν, τοσοῦτ' οὖν τοὺς ἄλλους ἐρω-
 μενεστέρως δεῖ σκοπεῖν, ὅπως ἀπαλλαγθόμεθα τῆς

- παρούσης ἔχθρας. νῦν μὲν γὰρ μάτην ποιούμεθα τὰς
περὶ τῆς εἰρήνης συνθήκας· οὐ γὰρ διαλυόμεθα τοὺς
πολέμους ἀλλ' ἀναβαλλόμεθα καὶ περιμένομεν τοὺς e
καιροὺς, ἐν οἷς ἀνήκεστόν τι κακὸν ἀλλήλους ἐργά-
- 173 σασθαι δυνησόμεθα. (μς'.) Δεῖ δὲ ταύτας τὰς ἐπι-
βουλὰς ἐκποδῶν ποιησαμένους ἐκείνοις τοῖς ἐργοῖς
ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν τὰς τε πόλεις ἀσφαλέστερον οἰκῆ-
σομεν καὶ πιστότερον διακειςόμεθα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς.
ἔστι δ' ἀπλοῦς καὶ ῥάδιος ὁ λόγος ὁ περὶ τούτων·
οὔτε γὰρ εἰρήνην οἷόν τε βεβαίαν ἀγαγεῖν, ἢν μὴ κοινῇ Π
τοῖς βαρβάροις πολεμήσωμεν, οὔθ' ὁμονοῆσαι τοὺς
Ἕλληνας, πρὶν ἂν καὶ τὰς ὠφελείας ἐκ τῶν αὐτῶν
καὶ τοὺς κινδύνους πρὸς τοὺς αὐτοὺς ποιησώμεθα.
- 174 τούτων δὲ γενομένων καὶ τῆς ἀπορίας τῆς περὶ τὸν
βίον ἡμῶν ἀφαιρεθείσης, ἢ καὶ τὰς ἐταιρίας διαλύει
καὶ τὰς συγγενείας εἰς ἔχθραν προάγει καὶ πάντας ἀν-
θρώπους εἰς πολέμους καὶ στάσεις καθίστησιν, οὐκ
ἔστιν ὅπως οὐχ ὁμονοήσομεν καὶ τὰς εὐνοίας ἀληθι-
νὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔξομεν. ὧν ἔνεκα περὶ παντὸς b
ποιητέον, ὅπως ὡς τάχιστα τὸν ἐνθὲνδε πόλεμον εἰς
τὴν ἡπειρον διορισῶμεν, ὡς μόνου ἂν τοῦτ' ἀγαθὸν
ἀπολαύσαιμεν τῶν κινδύνων τῶν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς,
εἰ ταῖς ἐμπειρίαις ταῖς ἐκ τούτων γεγενημέναις πρὸς
τὸν βάρβαρον καταχρήσασθαι δόξειεν ἡμῖν.
- 175 (μς'.) Ἀλλὰ γὰρ ἴσως διὰ τὰς συνθήκας ἄξιον
ἐπισχεῖν ἀλλ' οὐκ ἐπειχθῆναι καὶ θάττον ποιήσασθαι e
τὴν στρατείαν; δι' ἃς αἱ μὲν ἡλευθερωμένοι τῶν πό-
λεων βασιλεῖ χάριν ἴσασιν, ὡς δι' ἐκείνου τυχοῦσαι
τῆς αὐτονομίας ταύτης, αἱ δ' ἐκδεδομένοι τοῖς βαρβά-
ροις μάλιστα μὲν Λακεδαιμονίοις ἐπικαλοῦσιν, ἔπειτα
δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς μετασχοῦσι τῆς εἰρήνης, ὡς
ὑπὸ τούτων δουλεύειν ἠναγκασμένοι. καίτοι πῶς οὐ

- χρῆ διαλύειν ταύτας τὰς ὁμολογίας, ἐξ ὧν τοιαύτη δόξα
 γέγονεν, ὡς ὁ μὲν βάρβαρος κήδεται τῆς Ἑλλάδος καὶ δ
 φίλας τῆς εἰρήνης ἐστίν, ἡμῶν δὲ τινές εἰσιν οἱ λυ-
 176 μαινόμενοι καὶ κακῶς ποιῶντες αὐτήν; ὃ δὲ πάντων
 καταγελαστότατον, ὅτι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς ὁμο-
 λογίαις τὰ χειρίστα τυγχάνομεν διαφυλάττοντες. ἃ μὲν
 γὰρ αὐτονόμους ἀφίησι τὰς τε νῆσους καὶ τὰς πόλεις
 τὰς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης, πάλαι λέλυται καὶ μάτην ἐν ταῖς
 στήλαις ἐστίν· ἃ δ' αἰσχύνην ἡμῖν φέρει καὶ πολλοὺς
 τῶν συμμάχων ἐκδέδωκε, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει e
 καὶ πάντες αὐτὰ κύρια ποιῶμεν, ἃ χρῆν ἀναιρεῖν καὶ
 μηδὲ μίαν εἶν ἡμέραν, νομίζοντας προστάγματα καὶ
 μὴ συνθήκας εἶναι. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι συνθήκαι
 μὲν εἰσιν, αἵτινες ἂν ἴσως καὶ κοινῶς ἀμφοτέροις
 ἔχωσι, προστάγματα δὲ τὰ τοὺς ἑτέρους ἐλαττοῦντα 78
 177 παρὰ τὸ δίκαιον; διὸ καὶ τῶν πρεσβευσάντων ταύτην
 τὴν εἰρήνην δικαίως ἂν κατηγοροῖμεν, ὅτι πεμφθέντες
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐποίησαντο
 τὰς συνθήκας. ἐχοῖν γὰρ αὐτοὺς, εἴτ' ἐδόκει τὴν αὐ-
 τῶν ἔχειν ἐκάστους, εἴτε καὶ τῶν δοριαλώτων ἐπάρ-
 χειν, εἴτε τούτων κρατεῖν ὧν ὑπὸ τὴν εἰρήνην ἐτυγ-
 χάνομεν ἔχοντες, ἐν τι τούτων ὀρισαμένους καὶ κοινὸν
 τὸ δίκαιον ποιησαμένους, οὕτω συγγράφεσθαι περὶ b
 178 αὐτῶν. νῦν δὲ τῇ μὲν ἡμετέρα πόλει καὶ τῇ Λακεδαι-
 μονίῳ οὐδεμίαν τιμὴν ἀπένειμαν, τὸν δὲ βάρβαρον
 ἀπάσης τῆς Ἀσίας δεσπότην κατέστησαν, ὥσπερ ὑπὲρ
 ἐκείνου πολεμησάντων ἡμῶν, ἢ τῆς μὲν Περσῶν ἀρχῆς
 πάλαι καθεστηκυίας, ἡμῶν δ' ἄρτι τὰς πόλεις κατοι-
 κούντων, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων μὲν νεωστὶ ταύτην τὴν
 τιμὴν ἐχόντων, ἡμῶν δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον ἐν τοῖς c
 179 Ἑλλησι δυναστευόντων. (μή.) Οἶμαι δ' ἐκείνως εἰπὼν
 μᾶλλον δηλώσειν τὴν τε περὶ ἡμᾶς ἀτιμίαν γεγενημέ-

νην καὶ τὴν τοῦ βασιλέως πλεονεξίαν. τῆς γὰρ γῆς ἀπάσης τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης δίχα τετμημένης, καὶ τῆς μὲν Ἀσίας, τῆς δ' Εὐρώπης καλουμένης, τὴν ἡμίσειαν ἐκ τῶν συνθηκῶν εἴληφεν, ὥσπερ πρὸς τὸν Δία τὴν χώραν νεμόμενος ἀλλ' οὐ πρὸς ἀν-

180 θρώπους τὰς συνθήκας ποιούμενος. καὶ ταύτας ἡμᾶς δ ἠνάγκασεν ἐν στήλαις λιθίναις ἀναγράψαντας ἐν τοῖς κοινοῖς τῶν ἱερῶν καταθεῖναι, πολὺ κάλλιον τρόπιον τῶν ἐν ταῖς μάχαις γιγνομένων· τὰ μὲν γὰρ ὑπὲρ μικρῶν ἔργων καὶ μιᾶς τύχης ἐστίν, αὐταὶ δ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ πολέμου καὶ καθ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἐστή-

181 Ἔπερ ὦν ἄξιον ὀργίζεσθαι καὶ σκοπεῖν, ὅπως τῶν τε γεγενημένων δίκην ληψόμεθα καὶ τὰ μέλλοντα διορθώσομεθα. καὶ γὰρ αἰσχροὺν ἰδίᾳ μὲν τοῖς βαρβάρους οἰκέταις ἄξιον χρῆσθαι, δημοσίᾳ δὲ τοσοῦτους τῶν συμμαχῶν περιορᾶν αὐτοῖς δουλεύοντας, καὶ τοὺς μὲν περὶ τὰ Τρωϊκὰ γενομένους μιᾶς γυναικὸς ἀρπασθείσης οὕτως ἅπαντας συνοργισθῆναι τοῖς ἀδικηθεῖσιν ὥστε μὴ πρότερον παύσασθαι πολεμοῦντας, πρὶν τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐποίησαν τοῦ τολμήσαντος 79

182 ἔξαιμαρτεῖν, ἡμᾶς δ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος ὑβριζομένης μηδεμίαν ποιήσασθαι κοινὴν τιμωρίαν, ἐξὸν ἡμῖν εὐχῆς ἄξια διαπραξάσθαι. μόνος γὰρ οὗτος ὁ πόλεμος εἰρήνης κρείττων ἐστὶ, θεωρία μὲν μᾶλλον ἢ στρατεία προσεοικῶς, ἀμφοτέροις δὲ συμφέρων, καὶ τοῖς ἡσυχίαν ἄγειν καὶ τοῖς πολεμεῖν ἐπιθυμοῦσιν. εἴη γὰρ ἂν τοῖς μὲν ἀδεῶς τὰ σφέτερόν αὐτῶν καρποῦσθαι, τοῖς δ' ἐκ τῶν ἀλλοτριῶν μεγάλους πλοῦτους κατακτήσασθαι.

183 (μθ'.) Πολλαχῆ δ' ἂν τις λογιζόμενος εὔροι ταύτας τὰς πράξεις μάλιστα λυσιτελοῦσας ἡμῖν. φέρε γὰρ.

- πρὸς τίνας χρὴ πολεμεῖν τοὺς μηδεμιᾶς πλεονεξίας ἐπιθυμοῦντας ἀλλ' αὐτὸ τὸ δίκαιον σκοποῦντας; οὐ πρὸς τοὺς καὶ πρότερον κακῶς τὴν Ἑλλάδα ποιήσαντας καὶ νῦν ἐπιβουλεύοντας καὶ πάντα τὸν χρόνον οὕτω πρὸς ἡμᾶς διακειμένους; τίσι δὲ φθονεῖν εἰκὸς ἐστὶ τοὺς μὴ παντάπασιν ἀνάνδρως διακειμένους ἀλλὰ μετρίως τούτῳ τῷ πράγματι χρωμένους; οὐ τοῖς μείζους μὲν τὰς δυναστείας ἢ κατ' ἀνθρώπους περιβεβλημένοις, ἐλάττονος δ' ἀξίοις τῶν παρ' ἡμῖν δυστυχούτων; ἐπὶ τίνας δὲ στρατεύειν προσήκει τοὺς ἅμα μὲν εὐσεβεῖν βουλομένους, ἅμα δὲ τοῦ συμφέροντος ἐνθυμουμένους; οὐκ ἐπὶ τοὺς καὶ φύσει πολεμίους καὶ πατρικούς ἐχθρούς, καὶ πλείστα μὲν ἀγαθὰ κεκτημένους, ἥκιστα δ' ὑπὲρ αὐτῶν ἀμύνεσθαι δυναμένους; οὐκοῦν ἐκεῖνοι πᾶσι τούτοις ἔνοχοι τυγχάνουσιν ὄντες.
- 185 (ν'.) Καὶ μὴν οὐδὲ τὰς πόλεις λυπήσομεν στρατιώτας ἐξ αὐτῶν καταλέγοντες, ὃ νῦν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς ἀλλήλους ὀχληρότατόν ἐστιν αὐταῖς· πολὺ γὰρ οἶμαι σπανιωτέρους ἔσεσθαι τοὺς μένειν ἐθελήσοντας τῶν συνακολουθεῖν ἐπιθυμησόντων. τίς γὰρ οὕτως ἢ νέος ἢ παλαιὸς ῥάθυμός ἐστιν, ὅστις οὐ μετασχεῖν βουλήσεται ταύτης τῆς στρατιᾶς τῆς ὑπ' Ἀθηναίων μὲν καὶ Λακεδαιμονίων στρατηγουμένης, ὑπὲρ δὲ τῆς τῶν συμμάχων ἐλευθερίας ἀθροισομένης, ὑπὸ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ἐκπεμπομένης, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν βαρβάρων τιμωρίαν πορευομένης; φήμην δὲ καὶ μνήμην καὶ δόξαν πόσῃν τινὰ χρὴ νομίζειν ἢ ζῶντας ἔξειν ἢ 80 τελευτήσαντας καταλείψειν τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις ἔργοις ἀριστεύσαντας; ὅπου γὰρ οἱ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσαντες καὶ μίαν πόλιν ἐλόντες τοιούτων ἐπαινων ἠξιώθησαν, ποίων τινῶν χρὴ προσδοκᾶν ἐγκωμίων τεύξεσθαι τοὺς ὅλης τῆς Ἀσίας κρατήσαντας;

τίς γὰρ ἢ τῶν ποιεῖν δυναμένων ἢ τῶν λέγειν ἐπι-
 σταμένων οὐ πονήσει καὶ φιλοσοφήσει βουλόμενος
 ἅμα τῆς θ' αὐτοῦ διανοίας καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μνη-
 187 μείον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν;

- (νά.) Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ τυγχάνω γνώμην ἔχων
 ἐν τε τῷ παρόντι καιρῷ καὶ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου.
 τότε μὲν γὰρ ᾤμην ἀξίως δυνήσεσθαι τῶν πραγμάτων
 εἶπειν· νῦν δ' οὐκ ἐφικνοῦμαι τοῦ μεγέθους αὐτῶν,
 ἀλλὰ πολλά με διαπέφευγεν ὧν διανοήθην. αὐτοὺς
 οὖν χρὴ συνδιορᾶν, ὅσης ἂν εὐδαιμονίας τύχοιμεν,
 εἰ τὸν μὲν πόλεμον τὸν νῦν ὄντα περὶ ἡμᾶς πρὸς τοὺς c
 ἠπειρώτας ποιησαίμεθα, τὴν δ' εὐδαιμονίαν τὴν ἐκ
 188 τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην διακομίσαιμεν, καὶ μὴ
 μόνον ἀκροατὰς γενομένους ἀπελθεῖν, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 πράττειν δυναμένους παρακαλοῦντας ἀλλήλους πει-
 ρᾶσθαι διαλλάττειν τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ
 τὴν Λακεδαιμονίων, τοὺς δὲ τῶν λόγων ἀμφισβητοῦν-
 189 τας πρὸς μὲν τὴν παρακαταθήκην καὶ περὶ τῶν ἄλλων d
 ὧν νῦν φλυαροῦσι παύεσθαι γράφοντας, πρὸς δὲ
 τοῦτον τὸν λόγον ποιεῖσθαι τὴν ἀμιλλαν καὶ σκοπεῖν,
 ὅπως ἄμεινον ἐμοῦ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐροῦ-
 189 σιν, ἐνθυμουμένους, ὅτι τοῖς μεγάλ' ὑπισχνουμένοις
 οὐ πρέπει περὶ μικρὰ διατρέβειν, οὐδὲ τοιαῦτα λέγειν,
 ἐξ ὧν ὁ βίος μηδὲν ἐπιδώσει τῶν πεισθέντων, ἀλλ'
 ὧν ἐπιτελεσθέντων αὐτοὶ τ' ἀπαλλαγῆσονται τῆς e
 παρούσης ἀπορίας καὶ τοῖς ἄλλοις μεγάλων ἀγαθῶν
 αἵτιοι δόξουσιν εἶναι.

3.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

(α.) Μὴ θαυμάσης, ὦ Φίλιππε, διότι τοῦ λόγου 82 ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν οὐ τοῦ πρὸς σέ ῥηθησομένου καὶ νῦν δειχθήσεσθαι μέλλοντος ἀλλὰ τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως γραφέντος. περὶ οὐ μικρὰ βούλομαι προειπεῖν, ἵνα δηλώσω καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς οὐ δι' ἄγνοίαν οὐδὲ διαψευσθεῖς τῆς ἀρρωστίας τῆς νῦν μοι παρούσης ἐπεθέμην γράφειν τὸν πρὸς σέ λόγον ἀλλ' εἰκό- b τως καὶ κατὰ μικρὸν ὑπαχθεῖς.

2 (β.) Ὅρων γὰρ τὸν πόλεμον τὸν ἐνστάντα σοὶ καὶ τῇ πόλει περὶ Ἀμφιπόλεως πολλῶν κακῶν αἰτίου γιγνόμενον ἐπεχείρησα λέγειν περὶ τε τῆς πόλεως ταύτης καὶ τῆς χώρας οὐδὲν τῶν αὐτῶν οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν σῶν ἐταίρων λεγομένοις οὔτε τοῖς ὑπὸ τῶν ῥητόρων τῶν παρ' ἡμῖν ἀλλ' ὡς οἴόν τε πλείστον ἀφροσύνα 3 τῆς τούτων διανοίας. οὔτοι μὲν γὰρ παρώξυνον ἐπὶ τὸν πόλεμον, συναγορεύοντες ταῖς ἐπιθυμίαις ὑμῶν. c ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τῶν ἀμφισβητουμένων οὐδὲν ἀπεφαινόμην, ὃν δ' ὑπελάμβανον τῶν λόγων εἰρηνικώτατον εἶναι, περὶ τοῦτον διέτριβον, λέγων, ὡς ἀμφοτέροι διαμαρτάνετε τῶν πραγμάτων, καὶ σὺ μὲν πολεμεῖς 83 ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων, ἡ δὲ πόλις ὑπὲρ τῆς σῆς δυναστείας. λυσιτελεῖν γὰρ σοὶ μὲν ἡμᾶς ἔχειν τὴν χώραν ταύτην, τῇ δὲ πόλει μηδ' ἐξ ἐνός τρόπου λαβεῖν 4 αὐτήν. καὶ περὶ τούτων οὕτως ἐδόκουν διεξιέναι τοῖς ἀκούουσιν ὥστε μηδένα τὸν λόγον αὐτῶν μηδὲ τὴν λέξιν ἐπαινεῖν ὡς ἀκριβῶς καὶ καθαρῶς ἔχουσιν, ὅπερ εἰώθασί τινες ποιεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων θαυμάζειν καὶ νομίζειν οὐδαμῶς ἂν ἄλλως παύ- b

5 σασθαι τῆς φιλονικίας ὑμᾶς, πλὴν εἰ σὺ μὲν πεισθείης
 πλείονος ἀξίαν ἔσεσθαί σοι τὴν τῆς πόλεως φιλίαν ἢ
 τὰς προσόδους τὰς ἐξ Ἀμφιπόλεως γιγνομένας, ἢ δὲ
 πόλις δυνηθεῖη καταμαθεῖν, ὡς χρὴ τὰς μὲν τοιαύτας
 φεύγειν ἀποικίας, αἵτινες τετράκις ἢ πεντάκις ἀπο-
 λωλέκασιν τοὺς ἐμπολιτευθέντας, ζητεῖν δ' ἐκείνους
 τοὺς τόπους τοὺς πόρρω μὲν κειμένους τῶν ἄρχειν
 δυναμένων, ἐγγὺς δὲ τῶν δουλεύειν εἰθισμένων, εἰς e
 6 οἷόν περ Λακεδαιμόνιοι Κυρηναίους ἀπώκισαν· πρὸς
 δὲ τούτοις, εἰ σὺ μὲν γνοίης, ὅτι λόγῳ παραδούς τὴν
 χάραν ἡμῖν ταύτην αὐτὸς ἔργῳ κρατήσεις αὐτῆς καὶ
 προσέτι τὴν εὐνοίαν τὴν ἡμετέραν κτήσει· τοσοῦτους
 γὰρ ὁμήρους λήψει παρ' ἡμῶν τῆς φιλίας, ὅσους περ
 ἂν ἐποίκους εἰς τὴν σὴν δυναστείαν ἀποστείλωμεν,
 τὸ δὲ πλῆθος ἡμῶν εἴ τις διδάξειεν, ὡς ἂν λάβωμεν
 Ἀμφίπολιν, ἀναγκασθησόμεθα τὴν αὐτὴν εὐνοίαν d
 ἔχειν τοῖς σοῖς πράγμασι διὰ τοὺς ἐνταῦθα κατοικοῦν-
 τας, οἷαν περ εἶχομεν Ἀμαδόκῳ τῷ παλαιῷ διὰ τοὺς
 7 ἐν Χερρονήσῳ γεωργοῦντας. τοιούτων δὲ πολλῶν λε-
 γομένων ἤλπισαν, ὅσοι περ ἤκουσαν, διαδοθέντος τοῦ
 λόγου διαλύσεσθαι τὸν πόλεμον ὑμᾶς καὶ γνωσιμαχή-
 σαντας βουλευέσεσθαι τι κοινὸν ἀγαθὸν περὶ ὑμῶν
 αὐτῶν. εἰ μὲν οὖν ἀφρόνως ἢ καὶ νοῦν ἐχόντως ταῦτ' e
 ἐδόξαζον, δικαίως ἂν ἐκείνοι τὴν αἰτίαν ἔχοιεν· ὄντος
 δ' οὖν ἐμοῦ περὶ τὴν πραγματείαν ταύτην ἐφθητε
 ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην πρὶν ἐξεργασθῆναι τὸν λό-
 γον, σωφρονοῦντες· ὅπως γὰρ οὖν πεπραχθαι κρεῖτ- 84
 τον ἦν αὐτὴν ἢ συνέχεσθαι τοῖς κακοῖς τοῖς διὰ τὸν
 8 πόλεμον γιγνομένοις. (δ'.) Συνησθεῖς δὲ τοῖς περὶ
 τῆς εἰρήνης ψηφισθεῖσι καὶ νομίσας οὐ μόνον ἡμῖν
 ἀλλὰ καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν ἅπασι συνοίσειν.
 ἀποστῆσαι μὲν τὴν ἐμαντοῦ διάνοιαν τῶν ἐχομένων

οὐχ οἴός τ' ἦν, ἀλλ' οὕτω διεκείμην ὥστ' εὐθὺς σκο-
 πείσθαι, πῶς ἂν τὰ πεπραγμένα παραμείνειεν ἡμῖν
 καὶ μὴ χροόνον ὀλίγον ἢ πόλις ἡμῶν διαλιποῦσα πάλιν ^b
 9 ἑτέρων πολέμων ἐπιθυμήσειε· διεξιῶν δὲ περὶ τούτων
 πρὸς ἑμαυτὸν εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως αὐτὴν
 ἠσυχίαν ἄγουσαν, πλὴν εἰ δόξειε ταῖς πόλεσι ταῖς με-
 γίσταις διαλυσαμέναις τὰ πρὸς σφᾶς αὐτὰς εἰς τὴν
 Ἀσίαν τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν, καὶ τὰς πλεονεξίας,
 ἃς νῦν παρὰ τῶν Ἑλλήτων ἀξιούσιν αὐταῖς γίνεσθαι,
 ταύτας εἰ παρὰ τῶν βαρβάρων ποιήσασθαι βουληθεῖεν·
 ἄπερ ἐν τῷ πανηγυρικῷ λόγῳ τυγχάνω συμβεβου- ^c
 λευκῶς.

- 10 (έ.) Ταῦτα δὲ διανοηθεῖς καὶ νομίσας οὐδέποτε
 ἂν εὐρεθῆναι καλλίω ταύτης ὑπόθεσιν οὐδὲ κοινοτέ-
 ραν οὐδὲ μᾶλλον ἄπασιν ἡμῖν συμφέρουσαν, ἐπήρθη
 πάλιν γράψαι περὶ αὐτῆς, οὐκ ἄγνοῶν οὐδὲν τῶν περὶ
 ἑμαυτὸν, ἀλλ' εἰδῶς μὲν τὸν λόγον τοῦτον οὐ τῆς ἡλι-
 κίας τῆς ἐμῆς δεόμενον ἀλλ' ἀνδρὸς ἀνθοῦσαν τὴν
 ἀκμὴν ἔχοντος καὶ τὴν φύσιν πολὺ τῶν ἄλλων δια-
 11 φέροντος, ὁρῶν δ' ὅτι χαλεπὸν ἔστι περὶ τὴν αὐτὴν ^d
 ὑπόθεσιν δύο λόγους ἀνεκτῶς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ
 ὁ πρότερον ἐκδοθεῖς οὕτως ἢ γεγραμμένος ὥστε καὶ
 τοὺς βασκαίνοντας ἡμᾶς μιμείσθαι καὶ θαυμάζειν
 αὐτὸν μᾶλλον τῶν καθ' ὑπερβολὴν ἐπαινούντων.
 12 ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ταύτας τὰς δυσχερείας ὑπεριδῶν οὐ-
 τως ἐπὶ γῆρας γέγονα φιλότιμος, ὥστ' ἠβουλήθη
 ἅμα τοῖς πρὸς σὲ λεγομένοις καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ δια- ^e
 τρίψασιν ὑποδείξαι καὶ ποιῆσαι φανερόν, ὅτι τὸ μὲν
 ταῖς πανηγύρεσιν ἐνοχλεῖν καὶ πρὸς ἅπαντας λέγειν
 τοὺς συντρέχοντας ἐν αὐταῖς πρὸς οὐδένα λέγειν ἔστιν,
 ἀλλ' ὁμοίως οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἄκυροι τυγχάνου-
 σιν ὄντες τοῖς νόμοις καὶ ταῖς πολιτείαις ταῖς ὑπὸ τῶν

- 13 σοφιστῶν γεγραμμέναις, δεῖ δὲ τοὺς βουλομένους μὴ μάτην φλυαρεῖν ἀλλὰ προὔργου τι ποιεῖν, καὶ τοὺς οὐ- 85
ομένους ἀγαθὸν τι κοινὸν εὐρηκέναι τοὺς μὲν ἄλλους ἔαν πανηγυρίζειν, αὐτοὺς δ' ὧν εἰσηγοῦνται ποιήσα-
σθαί τινα προστάτην τῶν καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυνα-
μένων καὶ δόξαν μεγάλην ἔχόντων, εἶπερ μέλλουσί τι-
14 νες προσέξειν αὐτοῖς τὸν νοῦν. (ζ'.) Ἄπερ ἐγὼ γνοὺς
διαλεχθῆναι σοὶ προειλόμην, οὐ πρὸς χάριν ἐκλεξάμε-
νος, καίτοι πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἂν σοὶ κεχαρισμένως b
εἰπέην, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτῳ τὴν διάνοιαν ἔσχον. ἀλλὰ
τοὺς μὲν ἄλλους ἐώρων τοὺς ἐνδόξους τῶν ἀνδρῶν
υπὸ πόλεσι καὶ νόμοις οἰκοῦντας, καὶ οὐδὲν ἐξὸν αὐ-
τοῖς ἄλλο πράττειν πλὴν τὸ προσταττόμενον, ἔτι δὲ
πολὺ καταδεστέρους ὄντας τῶν πραγμάτων τῶν ρη-
15 θησομένων, σοὶ δὲ μόνῳ πολλὴν ἐξουσίαν ὑπὸ τῆς
τύχης δεδομένην καὶ πρέσβεις πέμπειν πρὸς οὐστίνας
ἂν βουλευθῆς, καὶ δέχεσθαι παρ' ὧν ἂν σοὶ δοκῇ, καὶ
λέγειν ὅτι ἂν ἡγῆ συμφέρειν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ πλοῦ- c
τον καὶ δύνναμιν κεκτημένον, ὅσῃν οὐδεὶς τῶν Ἑλλή-
νων, ἂ μόνον τῶν ὄντων καὶ πείθειν καὶ βιάζεσθαι πέ-
φυκεν· ὧν οἶμαι καὶ τὰ ρηθησόμενα προσδεήσεσθαι.
- 16 μέλλω γὰρ σοὶ συμβουλεύειν προστῆναι τῆς τε τῶν Ἑλ-
λήνων ὁμονοίας καὶ τῆς ἐπὶ τοὺς βαρβάρους στρατείας·
ἔστι δὲ τὸ μὲν πείθειν πρὸς τοὺς Ἕλληνας συμφέρον,
τὸ δὲ βιάζεσθαι πρὸς τοὺς βαρβάρους χρήσιμον. ἢ μὲν d
οὔν περιβολὴ παντὸς τοῦ λόγου τοιαύτη τίς ἐστίν.
- 17 (ζ'). Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς σὲ κατειπεῖν, ἐφ' οἷς
ἐλύπησάν τινές με τῶν πλησιασάντων· οἶμαι γὰρ
ἔσεσθαι τι προὔργου. δηλώσαντος γὰρ μου πρὸς αὐ-
τοὺς, ὅτι μέλλω σοὶ λόγον πέμπειν οὐκ ἐπίδειξιν ποιη-
σόμενον οὐδ' ἐγκωμιασόμενον τοὺς πολέμους τοὺς
δια σοῦ γεγενημένους, ἕτεροι γὰρ τοῦτο ποιήσουσιν.

- ἀλλὰ πειρασόμενόν σε προτρέπειν ἐπὶ πράξεις οἰκειο- e
 τέρας καὶ καλλίους καὶ μᾶλλον συμφερούσας ὧν νῦν
- 18 τυγχάνεις προηρημένος, οὕτως ἐξεπλάγησαν, μὴ διὰ
 τὸ γῆρας ἐξεστηκῶς ὡς τοῦ φρονεῖν, ὥστ' ἐτόλμησαν
 ἐπιπλήξαι μοι πρότερον οὐκ εἰωθότες τοῦτο ποιεῖν,
 λέγοντες, ὡς ἀτόποις καὶ λίαν ἀνοήτοις ἐπιχειρῶ 86
 πράγμασιν, ὅστις Φιλίππῳ συμβουλεύσονται λόγον
 μέλλεις πέμπειν, ὃς εἰ καὶ πρότερον ἐνόμιζεν αὐτὸν
 εἶναί τινος πρὸς τὸ φρονεῖν καταδεέστερον, νῦν διὰ
 τὸ μέγεθος τῶν συμβεβηκότων οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ
 οἶεται βέλτιον δύνασθαι βουλευέσθαι τῶν ἄλλων.
- 19 ἔπειτα καὶ Μακεδόνων ἔχει περὶ αὐτὸν τοὺς σπου-
 δαιοτάτους, οὓς εἰκὸς, εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπείρως
 ἔχουσι, τό γε συμφέρον ἐκείνῳ μᾶλλον ἢ σὲ γιννώ- b
 σκειν. ἔτι δὲ καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλοὺς ἂν ἴδοις ἐκεῖ
 κατοικοῦντας, οὐκ ἀδόξους ἄνδρας οὐδ' ἀνοήτους,
 ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος ἀνακοινοῦμενος οὐκ ἐλάττω τὴν βα-
 20 σιλείαν πεποίηκεν ἀλλ' εὐχῆς ἄξια διαπέπρακται. τί
 γὰρ ἐλλέλοιπεν; οὐ Θετταλοὺς μὲν τοὺς πρότερον
 ἐπάρχοντας Μακεδονίας οὕτως οἰκείως πρὸς αὐτὸν
 διακείσθαι πεποίηκεν ὥστ' ἐκάστους αὐτῶν μᾶλλον
 ἐκείνῳ πιστεύειν ἢ τοῖς συμπολιτευομένοις; τῶν δὲ c
 πόλεων τῶν περὶ τὸν τόπον ἐκείνον τὰς μὲν ταῖς εὐεργε-
 σείαις πρὸς τὴν αὐτοῦ συμμαχίαν προσῆκται, τὰς δὲ
- 21 σφόδρα λυπούσας αὐτὸν ἀναστάτους πεποίηκεν; Μά-
 γνητας δὲ καὶ Περραιβοὺς καὶ Παίονας κατέστραπται
 καὶ πάντας ὑπηκόους αὐτοῦς εἴληφεν; τοῦ δ' Ἰλλυ-
 ριῶν πλήθους πλὴν τῶν παρὰ τὸν Ἀδρίαν οἰκούντων
 ἐγκρατῆς καὶ κύριος γέγονεν; ἀπάσης δὲ τῆς Θράκης
 οὓς ἠβουλήθη δεσπότας κατέστησεν; τὸν δὴ τοσαῦτα d
 καὶ τηλικαῦτα διαπεπραγμένον οὐκ οἶει πολλὴν μα-
 ρίαν καταγνώσεσθαι τοῦ πέμψαντος τὸ βιβλίον καὶ

πολὺ διεψεῦσθαι νομιεῖν τῆς τε τῶν λόγων δυνάμεως
 22 καὶ τῆς αὐτοῦ διανοίας;“ ταῦτ' ἀκούσας ὡς μὲν τὸ
 πρῶτον ἐξεπλάγην, καὶ πάλιν ὡς ἀναλαβὼν ἑμαυτὸν
 ἀντεῖπον πρὸς ἕκαστον τῶν ῥηθέντων, παραλείψω, μὴ
 καὶ δόξω τισὶ λίαν ἀγάπᾶν, εἰ χαριέντως αὐτοὺς ἡμι-
 νάμην· λυπήσας δ' οὖν μετρίως, ὡς ἑμαυτὸν ἔπειθον, e
 τοὺς ἐπιπληξάί μοι τολμήσαντας, τελευτῶν ὑπεσχόμην
 μόνοις αὐτοῖς τὸν λόγον τῶν ἐν τῇ πόλει δεῖξιν καὶ
 ποιήσιν οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ, πλὴν ὅτι ἂν ἐκείνοις
 23 δόξη. τούτων ἀκούσαντες ἀπῆλθον, οὐκ οἶδ' ὅπως τὴν 87
 διάνοιαν ἔχοντες. πλὴν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον
 ἐπιτελεσθέντος τοῦ λόγου καὶ δειχθέντος αὐτοῖς το-
 σοῦτον μετέπεσον, ὥστ' ἠσχύνοντο μὲν ἐφ' οἷς ἐθρα-
 σύναντο, μετέμελε δ' αὐτοῖς ἀπάντων τῶν εἰρημένων,
 ὠμολόγουν δὲ μηδενὸς πώποτε τοσοῦτον πράγματος
 διαμαρτεῖν, ἔσπευδον δὲ μᾶλλον ἢ γὰρ πεμφθῆναί σοι
 τὸν λόγον τοῦτον, ἔλεγον δ' ὡς ἐλπίζουσιν οὐ μόνου
 σὲ καὶ τὴν πόλιν ἔξιν μοι χάριν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων b
 ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἑλληνας ἅπαντας.

24 (θ'.) Τούτου δ' ἔνεκά σοι ταῦτα διηλθον, ἵνα ἂν
 τί σοι φανῇ τῶν ἐν ἀρχῇ λεγομένων ἢ μὴ πιστὸν ἢ μὴ
 δυνατὸν ἢ μὴ πρέπον σοι πράττειν, μὴ δυσχεράνας
 ἀποστῆς τῶν λοιπῶν, μηδὲ πάθῃς ταῦτόν τοις ἐπιτη-
 δείοις τοῖς ἑμοῖς ἀλλ' ἐπιμείνης ἡσυχάζουσιν ἔχων τὴν
 διάνοιαν, ἕως ἂν διὰ τέλους ἀκούσης ἀπάντων τῶν
 λεγομένων. οἶμαι γὰρ εἶναι τι τῶν δεόντων καὶ τῶν
 25 σοὶ συμφερόντων. (ι'.) Καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅσον c
 διαφέρουσι τῶν λόγων εἰς τὸ πείθειν οἱ λεγόμενοι τῶν
 ἀναγιγνωσκόμενων, οὐδ' ὅτι πάντες ὑπειλήφασιν τοὺς
 μὲν περὶ σπουδαίων πραγμάτων καὶ κατεπειγόντων
 ῥητορεύεσθαι, τοὺς δὲ πρὸς ἐπίδειξιν καὶ πρὸς ἐργο-
 26 λαβίαν γεγράφθαι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἀλόγως ἐγνώκασι·

- ἐπειδὴν γὰρ ὁ λόγος ἀποστραφῆ τῆς τε δόξης τῆς τοῦ λέγοντος καὶ τῆς φωνῆς καὶ τῶν μεταβολῶν τῶν ἐν α ταῖς ῥητορείαις γιγνομένων, ἔτι δὲ τῶν καιρῶν καὶ τῆς σπουδῆς τῆς περὶ τὴν προᾶξιν, καὶ μηδὲν ἢ τὸ συναγωνιζόμενον καὶ συμπεῖθον, ἀλλὰ τῶν μὲν προειρημένων ἀπάντων ἔρημος γένηται καὶ γυμνός, ἀναγινώσκη δὲ τις αὐτὸν ἀπιθάνως καὶ μηδὲν ἤθος ἐνση-
- 27 μαινόμενος ἀλλ' ὥσπερ ἀπαριθμῶν, εἰκότως, οἶμαι, φαῦλος εἶναι δοκεῖ τοῖς ἀκούουσιν. ἅπερ καὶ τὸν νῦν ἐπιδεικνύμενον μάλιστ' ἂν βλάβειε καὶ φανλότερον φαίνεσθαι ποιήσειεν· οὐδὲ γὰρ ταῖς περὶ τὴν λέξιν e εὐρυθυμίαις καὶ ποικιλίαις κεκοσμηκάμεν αὐτὸν, αἷς αὐτός τε νεώτερος ὢν ἐχρώμην καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπέδειξα, δι' ὧν τοὺς λόγους ἠδίους ἂν ἅμα καὶ πιστο-
- 28 τέρους ποιοῖεν. ὢν οὐδὲν ἔτι δύναμαι διὰ τὴν ἡλικίαν, 88 ἀλλ' ἀπόχρη μοι τοσοῦτον, ἣν αὐτὰς τὰς πράξεις ἀπλῶς δυνηθῶ διελεθῆιν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ σοὶ προσήκειν ἀπάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντι ταύταις μόναις προσέχειν τὸν νοῦν. οὕτω δ' ἂν ἀκριβέστατα καὶ κάλλιστα
- 29 θεωρήσειας, εἴ τι τυγχάνομεν λέγοντες, ἣν τὰς μὲν δυσχερείας τὰς περὶ τοὺς σοφιστὰς καὶ τοὺς ἀναγινωσκομένους τῶν λόγων ἀφέλης, ἀναλαμβάνων δ' ἕκα- b στον αὐτῶν εἰς τὴν διάνοιαν ἐξετάξης, μὴ πάροργον ποιούμενος μηδὲ μετὰ ῥαθυμίας ἀλλὰ μετὰ λογισμοῦ καὶ φιλοσοφίας, ἧς καὶ σὲ μετεσχηκέναι φασίν. μετὰ γὰρ τούτων σκοπούμενος μᾶλλον ἢ μετὰ τῆς τῶν πολλῶν δόξης ἄμεινον ἂν βουλευέσαιο περὶ αὐτῶν. ἂ μὲν οὖν ἡβουλόμην μοι προειρηθῆναι, ταῦτ' ἐστίν.
- 30 (ιά.) Περὶ δ' αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους. φημὶ γὰρ χρῆναί σε τῶν μὲν ἰδίων μη- c δενὸς ἀμελήσαι, πειραθῆναι δὲ διαλλάξαι τὴν τε πόλιν τὴν Ἀργείων καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων

- καὶ τὴν ἡμετέραν. ἦν γὰρ ταύτας συστήσαι δυνηθῆς,
 31 οὐ χαλεπῶς καὶ τὰς ἄλλας ὁμονοεῖν ποιήσεις· ἅπασαι
 γὰρ εἰσιν ὑπὸ ταῖς εἰρημέναις καὶ καταφεύγουσιν,
 ὅταν φοβηθῶσιν, ἐφ' ἣν ἂν τύχῳσι τούτων, καὶ τὰς
 βοηθείας ἐντεῦθεν λάμβάνουσιν. ὥστ' ἂν τέτταρας d
 μόνον πόλεις εὖ φρονεῖν πείσης, καὶ τὰς ἄλλας πολ-
 λῶν κακῶν ἀπαλλάξεις.
- 32 (ιβ'.) Γνοίης δ' ἂν ὡς οὐδεμιᾶς σοι προσήκει τού-
 των ὀλιγορεῖν, ἦν ἀνενέγκης αὐτῶν τὰς πράξεις ἐπὶ
 τοὺς σοὺς προγόνους· εὐρήσεις γὰρ ἐκάστη πολλὴν
 φιλίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ μεγαλας εὐεργεσίας ὑπαρχούσας.
 Ἄργος μὲν γὰρ ἐστὶ σοι πατρίς, ἧς δίκαιον τσαύτην
 σε ποιεῖσθαι πρόνοϊαν, ὅσῃν περ τῶν γονέων τῶν
 σαυτοῦ· Θηβαῖοι δὲ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ γένους ὑμῶν e
 τιμῶσι καὶ ταῖς προσόδοις καὶ ταῖς θυσίαις μᾶλλον ἢ
 33 τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλους· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῖς ἀπ'
 ἐκείνου γεγονόσι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν ἡγεμονίαν
 εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον δεδώκασι· τὴν δὲ πόλιν τὴν 89
 ἡμετέραν φασὶν, οἷσπερ περὶ τῶν παλαιῶν πιστεύομεν,
 Ἡρακλεῖ μὲν συναιτίαν γενέσθαι τῆς ἀθανασίας, ὃν
 δὲ τρόπον, σοὶ μὲν αὖθις πυθέσθαι ῥάδιον, ἐμοὶ δὲ
 νῦν εἰπεῖν οὐ καιρὸς, τοῖς δὲ παισὶ τοῖς ἐκείνου τῆς
 34 σωτηρίας. μόνη γὰρ ὑποστᾶσα τοὺς μεγίστους κινδύ-
 νους πρὸς τὴν Εὐρουσθέως δύναμιν ἐκείνόν τε τῆς
 ὕβρεως ἔπαυσε καὶ τοὺς παῖδας τῶν φόβων τῶν ἀεὶ
 παραγιγνομένων αὐτοῖς ἀπήλλαξεν. ὑπὲρ ὧν οὐ μό- b
 νον τοὺς τότε σωθέντας δίκαιον ἦν ἡμῖν χάριν ἔχειν
 ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν ὄντας· διὰ γὰρ ἡμᾶς καὶ ζῶσι καὶ
 τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἀπολαύουσι· μὴ γὰρ σω-
 θέντων ἐκείνων οὐδὲ γενέσθαι τὸ παράπαν ὑπῆρχεν
 αὐτοῖς.
- 35 (ιγ'.) Τοιούτων οὖν ἀπασῶν τῶν πόλεων γεγε-

- νημένων ἐδει μὲν μηδέποτε σοι μηδὲ πρὸς μίαν αὐτῶν γενέσθαι διαφοράν. ἀλλὰ γὰρ ἅπαντας πλείω πεφύκαμεν ἑξαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν. ὥστε τὰ μὲν πρότερον γεγενημένα κοινὰ θεῖναι δίκαιόν ἐστιν, εἰς δὲ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον φυλακτέον, ὅπως μηδὲν συμβήσεται σοι τοιοῦτον, καὶ σκεπτέον, τί ἂν ἀγαθὸν αὐτὰς ἐργασάμενος φανείης ἄξια καὶ σαυτοῦ καὶ τῶν
- 36 ἐκείναις πεπραγμένων πεποιηκώς. ἔχεις δὲ καιρόν· ἀποδιδόντα γὰρ σε χάριν ὧν ὄφειλες, ὑπολήφονται διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου τοῦ μεταξὺ προϋπάρχειν τῶν εὐεργεσιῶν. καλὸν δ' ἐστὶ δοκεῖν μὲν τὰς μεγίστας τῶν πόλεων εὖ ποιεῖν, μηδὲν δ' ἦττον αὐτὸν ἢ
- 37 κείνας ὠφελεῖν. χωρὶς δὲ τούτων εἰ πρὸς τινὰς αὐτῶν ἀηδὲς τί σοι συμβέβηκεν, ἅπαντα ταῦτα διαλύσεις· αἱ γὰρ ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς εὐεργεσίαι λήθην ἐμποιοῦσι τῶν πρότερον [ὑμῶν] εἰς ἀλλήλους πεπλημμελημένων. ἀλλὰ μὴν ἀκείνο φανερόν, ὅτι πάντες ἀνθρώποι τούτων πλείστην μνείαν ἔχουσιν, ὧν ἂν ἐν
- 88 ταῖς συμφοραῖς εὖ πάθωσιν. ὀρᾶς δ' ὡς τεταλαιπώρηται διὰ τὸν πόλεμον καὶ ὡς παραπλησίως ἔχουσι ε τοῖς ἰδία μαχομένοις. καὶ γὰρ ἐκείνους ἀὔξομένης μὲν τῆς ὀργῆς οὐδεὶς ἂν διαλλάξειεν· ἐπὴν δὲ κακῶς ἀλλήλους διαθῶσιν, οὐδενὸς διαλύοντος αὐτοὶ διέστησαν. ὅπερ οἶμαι καὶ ταύτας ποιήσειν, ἢν μὴ σὺ πρό- 90
- τερον αὐτῶν ἐπιμεληθῆς.
- 39 (ιδ'.) Τάχ' οὖν ἂν τις ἐνστήναι τοῖς εἰρημένοις τολμήσειε, λέγων, ὡς ἐπιχειρῶ σε πείθειν ἀδυνάτοις ἐπιτίθεσθαι πράγμασιν· οὔτε γὰρ Ἀργείους φίλους ἂν ποτε γενέσθαι Λακεδαιμονίοις οὔτε Λακεδαιμονίους Θηβαίοις οὔθ' ὅλως τοὺς εἰθισμένους ἅπαντα τον χρόνον πλεονεκτεῖν οὐδέποτ' ἂν ἰσομοιρῆσαι πρὸς
- 40 ἀλλήλους. (ιε'.) Ἐγὼ δ' ὅτε μὲν ἡ πόλις ἡμῶν ἐν τοῖς

Ἐλλησιν ἐδυνάστευε καὶ πάλιν ἢ Λακεδαιμονίων, οὐ- b
δὲν ἂν ἠγοῦμαι περὶ αὐτῶν· ὁμοίως γὰρ ἂν
ἐκατέρωθεν ἐμποδῶν γενέσθαι τοῖς πραττομένοις· νῦν
δ' οὐχ ὁμοίως ἔγνωκα περὶ αὐτῶν. οἶδα γὰρ ἀπάσας
ὠμαλισμένας ὑπὸ τῶν συμφορῶν, ὥσθ' ἠγοῦμαι πολὺ
μᾶλλον αὐτὰς αἰρήσεσθαι τὰς ἐκ τῆς ὁμοιοῦσας ὠφε-
λείας ἢ τὰς ἐκ τῶν τότε πραττομένων πλεονεξίας.

41 (ις.) Ἐπειτα τῶν μὲν ἄλλων ὁμολογῶ μηδέν' ἂν δυ-
νηθῆναι διαλλάξαι τὰς πόλεις ταύτας, σοὶ δ' οὐδὲν c
τῶν τοιούτων ἐστὶ χαλεπόν. ὁρῶ γὰρ σε τῶν τοῖς ἄλ-
λοις ἀνεπίστων δοκούντων εἶναι καὶ παραδόξων πολ-
λὰ διαπεπραγμένον, ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἰ καὶ ταῦτα
μόνος συστήσαι δυνηθείης. χρὴ δὲ τοὺς μέγα φρο-
νοῦντας καὶ τοὺς διαφέροντας μὴ τοῖς τοιούτοις ἐπι-
χειρεῖν, ἃ καὶ τῶν τυχόντων ἂν τις καταπράξειεν, ἀλλ'
ἐκείνοις οἷς μηδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε πλὴν τῶν
ὁμοίων σοὶ καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν δύναμιν ἐχόντων. d

42 (ιζ.) Θαυμάζω δὲ τῶν ἠγουμένων ἀδύνατον εἶ-
ναι προαχθῆναι τι τούτων, εἰ μὴτ' αὐτοὶ τυγχάνουσιν
εἰδότες μὴτ' ἑτέρων ἀκηκόασιν, ὅτι πολλοὶ δὴ πόλε-
μοι καὶ δεινοὶ γεγόνασιν, οὓς οἱ διαλυσάμενοι μεγά-
λων ἀγαθῶν ἀλλήλοις αἴτιοι κατέστησαν. τίς γὰρ ἂν
ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς ἐχθρας τῆς πρὸς Ξέρξην τοῖς
Ἐλλησι γενομένης; οὐ τὴν φιλίαν ἅπαντες ἴσασιν
ἡμᾶς τε καὶ Λακεδαιμονίους μᾶλλον ἀγαπήσαντας ἢ e
τῶν συγκατασκευασάντων ἐκατέροις ἡμῶν τὴν ἀρχήν.

43 καὶ τί δεῖ λέγειν τὰ παλαιὰ καὶ τὰ πρὸς τοὺς βαρβά-
ρους; ἀλλ' εἴ τις ἀθρήσειε καὶ σκέψαιτο τὰς τῶν Ἐλ-
λήνων συμφορὰς, οὐδὲν ἂν μέρος οὔσαι φανεῖεν τῶν
διὰ Θεβαίους καὶ Λακεδαιμονίους ἡμῖν γεγενημένων. 91
ἀλλ' οὐδὲν ἦττον Λακεδαιμονίων τε στρατευσάντων
ἐπὶ Θεβαίους καὶ βυλομένων λυμῆνασθαι τὴν Βοιω-

44 *τίαν καὶ διοικίσαι τὰς πόλεις, βοηθήσαντες ἡμεῖς ἐμ-
 ποδῶν ἐγενόμεθα ταῖς ἐκείνων ἐπιθυμίαις· καὶ πάλιν
 μεταπεσούσης τῆς τύχης καὶ Θηβαίων καὶ Πελοποννη-
 σίων ἀπάντων ἐπιχειρησάντων ἀνάστατον ποιῆσαι
 τὴν Σπάρτην, ἡμεῖς καὶ πρὸς ἐκείνους μόνοι τῶν Ἑλ-
 λήνων ποιησάμενοι συμμαχίαν συναίτιοι τῆς σωτη- b
 45 ρίας αὐτοῖς κατέστημεν. πολλῆς οὖν ἀνοίας ἂν εἴη
 μεστὸς, εἴ τις ὄρῶν τηλικαύτας μεταβολὰς γιγνομένας
 καὶ τὰς πόλεις μὴτ' ἐχθρας μὴτ' ὄρκων μὴτ' ἄλλου
 μηδεὸς φροντιζούσας, πλὴν ὅτι ἂν ὑπολάβωσιν ὠφέ-
 λιμον αὐταῖς εἶναι, τοῦτο δὲ στεργούσας μόνου καὶ
 πᾶσαν τὴν σπουδὴν περὶ τούτου ποιουμένας, μὴ καὶ
 νῦν νομίζοι τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν αὐτάς, ἄλλως τε
 καὶ σοῦ μὲν ἐπιστατοῦντος ταῖς διαλλαγαῖς, τοῦ δὲ c
 συμφέροντος πείθοντος, τῶν δὲ παρόντων κακῶν
 ἀναγκαζόντων. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τούτων σοι συνα-
 γωνιζομένων ἅπαντα γενήσεσθαι κατὰ τρόπον.*

46 (ιγ'.) Ἐγὼ οὕτως ἂν σε μάλιστα καταμα-
 θεῖν, εἴτ' εἰρηρικῶς εἴτε πολεμικῶς αἱ πόλεις αὐταὶ
 πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν, εἰ διεξέλθοιμεν μῆτε παντά-
 πασιν ἀπλῶς μῆτε λαν ἀκριβῶς τὰ μέγιστα τῶν παρ-
 όντων αὐταῖς, καὶ πρῶτον μὲν σκεψάμεθα τὰ Λακε- d
 δαιμονίων.

47 (ιδ'.) Οὗτοι γὰρ ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, οὐ πολλὸς
 χρόνος ἐξ οὗ, καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἰς το-
 σαύτην μεταβολὴν ἦλθον, ἐπειδὴ τὴν μάχην ἠττήθη-
 σαν τὴν ἐν Λεύκτροις, ὥστ' ἀπεστερήθησαν μὲν τῆς
 ἐν τοῖς Ἑλλήσι δυναστείας, τοιούτους δ' ἄνδρας ἀπώ-
 λεσαν σφῶν αὐτῶν, οἳ προηροῦντο τεθνάναι μᾶλλον
 48 ἢ ζῆν ἠττηθέντες ὧν πρότερον ἐδέσποζον. πρὸς δὲ
 τούτοις ἐπέιδον Πελοποννησίους ἅπαντας τοὺς πρότε-
 ρον μεθ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἀκολουθοῦντας, τοί- e

- τους μετὰ Θηβαίων εἰς τὴν αὐτῶν εἰσβαλόντας, πρὸς οὓς ἤναγκάσθησαν διακινδυνεύειν οὐκ ἐν τῇ χώρᾳ περὶ τῶν καρπῶν ἀλλ' ἐν μέσῃ τῇ πόλει πρὸς αὐτοῖς τοῖς ἀρχαίοις περὶ παίδων καὶ γυναικῶν τοιοῦτον κίνδυνον, ὃν μὴ κατορθώσαντες μὲν εὐθύς ἀπώλλυντο, 92
- 49 νικήσαντες δ' οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλλαγμένοι τῶν κακῶν εἰσιν, ἀλλὰ πολεμοῦνται μὲν ὑπὸ τῶν τὴν χώραν αὐτῶν περιοικούντων, ἀπιστοῦνται δ' ὑφ' ἀπάντων Πελοποννησίων, μισοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ἑλλήνων, ἄγονται δὲ καὶ φέρονται καὶ τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ὑπὸ τῶν οἰκετῶν τῶν σφετέρων αὐτῶν, οὐδένα δὲ χρόνον διαλείπουσιν ἢ στρατεύοντες ἐπί τινας ἢ μαχόμενοι πρὸς τινας ἢ βοηθοῦντες τοῖς ἀπολυμένοις αὐτῶν. τὸ δὲ μέγιστον τῶν κακῶν· δεδιότες γὰρ διατελοῦσι, μὴ Θηβαῖοι διαλυσάμενοι τὰ πρὸς Φωκέας πάλιν ἐπανελθόντες μείζουσιν αὐτοὺς συμφοραῖς περιβάλωσι τῶν πρότερον γεγενημένων. καίτοι πῶς οὐ χρὴ νομίζειν τοὺς οὕτω διακειμένους ἀσμένους ἂν ἰδεῖν ἐπιστατοῦντα τῆς εἰρήνης ἀξιόχρεων ἄνδρα καὶ δυνάμενον διαλύσαι τοὺς ἐνεστῶτας πολέμους αὐτοῖς;
- 51 (κ'). Ἀργεῖους τολύβην ἴδοις ἂν τὰ μὲν παραπλησίως τοῖς εἰρημένοις πράττοντας, τὰ δὲ χεῖρον τούτων ἔχοντας· πολεμοῦσι μὲν γὰρ, ἐξ οὗπερ τὴν πόλιν οἰκοῦσι, πρὸς τοὺς ἰσθμίου, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι, τοσοῦτον δὲ διαφέρουσιν, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν πρὸς ἥττους αὐτῶν, οὗτοι δὲ πρὸς κρείττους· ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν μέγιστον εἶναι τῶν κακῶν. οὕτω δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀτυχοῦσιν, ὥστ' ὀλίγου δεῖν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν τεμνομένην καὶ πορθουμένην τὴν αὐτῶν 52 χώραν περιορθῶσιν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· ὅταν γὰρ οἱ πολέμιοι διαλίπωσι κακῶς αὐτοὺς ποιοῦν-

τες, αὐτοὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους καὶ πλουσιωτάτους τῶν πολιτῶν ἀπολλύουσι, καὶ ταῦτα θρωόντες οὕτω χαίρουσιν, ὡς οὐδένας ἄλλοι τοὺς πολεμίους ἀποκτείνοντες. αἴτιον δ' ἐστὶ τοῦ ταραχωδῶς αὐτοὺς ζῆν οὕτως οὐδὲν ἄλλο πλὴν ὁ πόλεμος· ὃν ἦν διαλύσης, οὐ μόνον αὐτοὺς τούτων ἀπαλλάξεις ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄμεινον βουλευέσθαι ποιήσεις.

- 53 (κά.) Ἄλλὰ μὴν τὰ περὶ Θηβαίους οὐδὲ σὲ λέληθεν. καλλίστην γὰρ μάχην νικήσαντες καὶ μεγίστην ἐξ αὐτῆς δόξαν λαβόντες διὰ τὸ μὴ καλῶς χρῆσθαι ταῖς εὐτυχίαις οὐδὲν βέλτιον πράττουσι τῶν ἠττηθέντων καὶ δυστυχησάντων. οὐ γὰρ ἔφθασαν τῶν ἐχθρῶν κρατήσαντες, καὶ πάντων ἀμελήσαντες ἠνώχλουν μὲν 55 ταῖς πόλεσι ταῖς ἐν Πελοποννήσῳ, Θετταλίαν δ' ἐτόλμων καταδουλοῦσθαι, Μεγαρεῦσι δ' ὁμόροις οὖσιν ἠπέιλουν, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν μέρος τι τῆς χώρας ἀπεστέρουν, Εὐβοίαν δ' ἐπόρθουν, εἰς Βυζάντιον δὲ τριήρεις ἐξέπεμπον, ὡς καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἄρξοντες.
- 54 τελευτῶντες δὲ πρὸς Φωκέας πόλεμον ἐξήνεγκαν ὡς τῶν τε πόλεων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κρατήσοντες, τὸν τε τόπον ἅπαντα τὸν περιέχοντα κατασχέσοντες, τῶν τε χρημάτων τῶν ἐν Δελφοῖς περιγεννησόμενοι ταῖς ἐκ 6 τῶν ιδίῳν δαπάναις. ὃν οὐδὲν αὐτοῖς ἀποβέβηκεν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν τοῦ λαβεῖν τὰς Φωκέων πόλεις τὰς αὐτῶν ἀπολωλέκασιν, εἰσβάλλοντες δ' εἰς τὴν τῶν πολεμίων ἐλάττω κακὰ ποιοῦσιν ἐκείνους ἢ πάσχουσιν
- 55 ἀπιόντες εἰς τὴν αὐτῶν· ἐν μὲν γὰρ τῇ Φωκίδι τῶν μισθοφόρων τινὰς ἀποκτείνουσιν, οἷς λυσιτελεῖ τεθνῆναι μᾶλλον ἢ ζῆν, ἀναχωροῦντες δὲ τοὺς ἐνδοξοτάτους αὐτῶν καὶ μάλιστα τολμῶντας ὑπὲρ τῆς πα- 6 τρίδος ἀποθνήσκουν ἀπολλύουσιν. εἰς τοῦτο δ' αὐτῶν τὰ πράγματα περιέστηκεν, ὥστ' ἐλπίσαντες ἅπαν-

τας τοὺς Ἕλληνας ὑφ' αὐτοῖς ἔσεσθαι νῦν ἐν σοὶ τὰς ἐλπίδας ἔχουσι τῆς αὐτῶν σωτηρίας. ὥστ' οἶμαι καὶ τούτους ταχέως ποιήσιν, ὅτι ἂν σὺ κελεύῃς καὶ συμβουλεύῃς.

56 (κβ'.) Λοιπὸν δ' ἂν ἦν ἡμῖν ἔτι περὶ τῆς πόλεως διαλεχθῆναι τῆς ἡμετέρας, εἰ μὴ προτέρα τῶν ἄλλων εὖ φρονήσασα τὴν εἰρήνην ἐπεποίητο. νῦν δ' αὐτὴν οἶμαι καὶ συναγωνιεῖσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ πραττομένοις, ἄλλως τε καὶ δυνηθῆ συνιδεῖν, ὅτι ταῦτα διοικεῖς πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν βάρβαρον στρατείας.

57 (κγ'.) Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀδύνατόν ἐστὶ σοὶ συστήσαι τὰς πόλεις ταύτας, ἐκ τῶν εἰρημένων ἡγοῦμαί σοι γεγενῆσθαι φανερόν· ἔτι τοίνυν ὡς καὶ ῥαδίως ταῦτα πράξεις, ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων οἶμαί σε γινῶναι ποιήσιν. ἦν γὰρ φανῶσιν ἕτεροί τινες τῶν προγεγενημένων μὴ καλλίωσι μὲν μηδ' ὀσιωτέροις ὢν ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν ἐπιχειρήσαντες, μείζω δὲ καὶ δυσκολώτερα τούτων ἐπιτελέσαντες, τί λοιπὸν ἐστὶ τοῖς ἀντιλέγουσιν, ὡς οὐ θάττον σὺ τὰ ῥάως πράξεις ἢ κείνοι τὰ χαλεπώτερα;

58 (κδ'.) Σκέψαι δὲ πρῶτον μὲν τὰ περὶ Ἀλκιβιάδην. ἐκείνος γὰρ φυγῶν παρ' ἡμῶν καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοὺς πρὸ αὐτοῦ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ κεχορημένους ἐπιτηχότας διὰ τὸ μέγεθος τὸ τῆς πόλεως, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχεν ἐκείνοις ἄλλ' οἰήθεις πειρατέον εἶναι βία κατελθεῖν προείλετο πολεμεῖν πρὸς αὐτήν.

59 καθ' ἕκαστον μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων εἴ τις λέγειν ἐπιχειρήσειεν, οὗτ' ἂν διελθεῖν ἀκριβοῶς δύναίτο, πρὸς τε τὸ παρὸν ἴσως ἂν ἐνοχλήσειεν· εἰς τοσαύτην δὲ ταραχὴν κατέστησεν οὐ μόνον τὴν πόλιν ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν παθεῖν, ἃ πάντες ἴσασι, τοὺς δ' ἄλλους τη-

- 60 λικούτοις κακοῖς περιπεσεῖν ὥστε μηδέπω νῦν ἐξιτή-
λους εἶναι τὰς συμφορὰς τὰς δι' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον
ἐν ταῖς πόλεσιν ἐγγεγενημένας, Λακεδαιμονίους δὲ
τοὺς τότε δόξαντας εὐτυχεῖν εἰς τὰς νῦν ἀτυχίας δι'
'Αλκιβιάδην καθεστάναι· πεισθέντες γὰρ ὑπ' αὐτοῦ c
τῆς κατὰ θάλατταν δυνάμεως ἐπιθυμῆσαι καὶ τὴν κατὰ
- 61 γῆν ἡγεμονίαν ἀπώλεσαν, ὥστ' εἴ τις φαίη τότε τὴν
ἀρχὴν αὐτοῖς γίνεσθαι τῶν παρόντων κακῶν, ὅτε
τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης ἐλάμβανον, οὐκ ἂν ἐξελεγ-
χθεῖη ψευδόμενος. ἐκεῖνος μὲν οὖν τηλικούτων αἰ-
τιος γενόμενος κατῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, μεγάλης μὲν
δόξης τυχῶν, οὐ μὴν ἐπαινούμενος ὑφ' ἀπάντων.
(κέ.) Κόνων δ' οὐ πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἀντίστρο-
- 62 φα τούτων ἔπραξεν. ἀτυχήσας γὰρ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ d
περὶ Ἑλλησποντον οὐ δι' αὐτὸν ἀλλὰ διὰ τοὺς συνάρ-
χοντας οἴκαδε μὲν ἀφικέσθαι κατησχύνθη, πλεύσας δ'
εἰς Κύπρον χρόνου μὲν τινα περὶ τὴν τῶν ἰδίων ἐπι-
μέλειαν διέτριβεν, αἰσθόμενος δ' Ἀγησίλαον μετα
πολλῆς δυνάμεως εἰς τὴν Ἀσίαν διαβεβηκότα καὶ
- 63 πορθοῦντα τὴν χώραν οὕτω μέγ' ἐφρόνησεν, ὥστ'
ἀφορμὴν οὐδεμίαν ἄλλην ἔχων πλὴν τὸ σῶμα καὶ τὴν e
διάνοιαν ἔλπισε Λακεδαιμονίους καταπολεμήσειν ἄρ-
χοντας τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-
ταν, καὶ ταῦτα πέμπων ὡς τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς
ὑπισχνεῖτο ποιήσειν. καὶ τί δεῖ τὰ πλείω λέγειν; συ-
στάντος γὰρ αὐτῷ ναυτικοῦ περὶ Ῥόδον, νικήσας τῇ
- ναυμαχίᾳ Λακεδαιμονίους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς ἀρ- 95
- 64 χῆς, τοὺς δ' Ἑλληνας ἠλευθέρωσεν, οὐ μόνον δὲ τὰ
τείχη τὰ τῆς πατρίδος ἀνώρθωσεν ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν
εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν προήγαγεν, ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσεν.
καίτοι τίς ἂν προσεδόκησεν ὑπ' ἀνδρὸς οὕτω ταπεινῶς
πράξαντος ἀναστραφῆσεσθαι τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγμα-

τα, καὶ τὰς μὲν ἀτιμωθήσεσθαι, τὰς δ' ἐπιπολάσειν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων;

65 (κς'.) Διονύσιος τοίνυν, βούλομαι γὰρ ἐκ πολλῶν σε πεισθῆναι ῥαδίαν εἶναι τὴν πράξιν, ἐφ' ἣν σε βτυγχάνω παρακαλῶν, πολλοστὸς ὢν Συρακοσίων καὶ τῷ γένει καὶ τῇ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐπιθυμήσας μοναρχίας ἀλόγως καὶ μαρικῶς καὶ τολμησας ἅπαντα πράττειν τὰ φέροντα πρὸς τὴν δύναμιν ταύτην, κατέσχε μὲν Συρακούσας, ἀπάσας δὲ τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις, ὅσαι περ ἦσαν Ἑλληνίδες, κατεστρέψατο, τηλικαύτην δὲ δύναμιν περιεβάλετο καὶ πεξὴν καὶ ναυτικὴν, ὅσην οὐδεὶς ἀνὴρ τῶν πρὸ ἐκείνου γενομένων. c

66 (κς'). Ἔτι τοίνυν Κῦρος, ἵνα μνησθῶμεν καὶ περὶ τῶν βαρβάρων, ἐκτεθεὶς μὲν ὑπὸ τῆς μητρὸς εἰς τὴν ὁδὸν, ἀναιρεθεὶς δ' ὑπὸ Περσίδος γυναικὸς, εἰς τοσαύτην ἦλθε μεταβολὴν ὥσθ' ἀπάσης τῆς Ἀσίας γενέσθαι δεσπότης.

67 (κγ'). Ὅπου δ' Ἀλκιβιάδης μὲν φυγὰς ὢν, Κόνων δὲ δεδυστυχικῶς, Διονύσιος δ' οὐκ ἔνδοξος ὢν, Κῦρος δ' οὕτως οἰκτρᾶς αὐτῷ τῆς ἐξ ἀρχῆς γενέσεως ὑπαρξιάσης, εἰς τοσοῦτον προῆλθον καὶ τηλικαῦτα διε- d πράξαντο, πῶς οὐ σέ γε χρὴ προσδοκᾶν, τὸν ἐκ τοιούτων μὲν γεγονότα, Μακεδονίας δὲ βασιλεύοντα, τοσοῦτων δὲ κύριον ὄντα, ῥαδίως τὰ προειρημένα συστήσειν;

68 (κδ'). Σκέψαι δ' ὡς ἄξιόν ἐστι τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων μάλιστ' ἐπιχειρεῖν, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν ἐνάμιλλον τὴν σαυτοῦ δόξαν καταστήσεις τοῖς πρωτεύσασιν, διαμαρτῶν δὲ τῆς προσδοκίας ἀλλ' οὖν τὴν γ' εὐνοίαν κτήσει τὴν παρὰ τῶν Ἑλλήνων, ἣν πολὺ κάλ- e λιόν ἐστι λαβεῖν ἢ πολλὰς πόλεις τῶν Ἑλληνίδων κατὰ κράτος ἐλεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν ἔργων φθόνου

ἔχει καὶ δυσμένειαν καὶ πολλὰς βλασφημίας, οἷς δ' ἡμεῖς συμβεβουλεύκαμεν οὐδὲν πρόσεστι τούτων. ἀλλ' εἴ τις θεῶν αἴρεσίν σοι δοίη, μετὰ ποίας ἂν ἐπιμελείας 96 καὶ διατριβῆς εὖξαιο τὸν βίον διαγαγεῖν, οὐδεμίαν ἔλοι' ἂν, εἶπερ ἐμοὶ συμβούλω χρῶο, μᾶλλον ἢ ταύ-
 69 την. οὐ γὰρ μόνου ὑπὸ τῶν ἄλλων ἔσει ξηλωτὸς ἀλλὰ καὶ σπαντὸν μακαριεῖς. τίς γὰρ ἂν ὑπερβολὴ γένοιτο τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας, ὅταν πρέσβεις μὲν ἤκωσιν ἐκ τῶν μεγίστων πόλεων οἱ μάλιστα' εὐδοκιμοῦντες εἰς τὴν σὴν δυναστείαν, μετὰ δὲ τούτων βου-
 70 φανήσεται τοιαύτην πρόνοιαν πεποιημένος, αἰσθάνη b δὲ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ὀρθὴν οὕσαν ἐφ' οἷς σὺ τυγχάνεις εἰσηγούμενος, μηδεὶς δ' ὀλιγώρως ἔχη τῶν παρὰ σοὶ βραβευομένων, ἀλλ' οἱ μὲν πυνθάνονται περὶ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐστίν, οἱ δ' εὖχονται σε μὴ διαμαρτεῖν, ὧν ἐπεθύμησας, οἱ δὲ δεδίωσι, μὴ πρότερόν τι πάθης
 71 πρὶν τέλος ἐπιθεῖναι τοῖς πραττομένοις; ὧν γιγνομένων πῶς οὐκ ἂν εἰκότως μέγα φρονοίης; πῶς δ' οὐκ ἂν περιχαρῆς ὧν τὸν βίον διατελοίης, τηλικούτων εἰ- c δῶς σπαντὸν πραγμάτων ἐπιστάτην γεγεννημένον; τίς δ' οὐκ ἂν τῶν καὶ μετρίως λογιζομένων ταύτας ἂν σοι παραινέσειε μάλιστα προαιρεῖσθαι τῶν πράξεων τὰς ἀμφοτέρα φέρειν ἅμα δυναμένας ὥσπερ καρπούς, ἠδονὰς θ' ὑπερβαλλούσας καὶ τιμὰς ἀνεξαλείπτους;
 72 (λ'.) Ἀπέχρη δ' ἂν μοι τὰ προειρημένα περὶ τούτων, εἴ μὴ παραλελοιπὼς ἦν τινα λόγον, οὐκ ἀμνη- d μονήσας ἀλλ' ὀκνήσας εἰπεῖν, ὃν ἤδη μοι δοκῶ δηλώσειν· οἶμαι γὰρ σοὶ τε συμφέρειν ἀκούσαι περὶ αὐτῶν ἐμοὶ τε προσήκειν μετὰ παρρησίας, ὥσπερ εἰθισμαι, ποιεῖσθαι τοὺς λόγους.

73 (λα'.) Αἰσθάνομαι γὰρ σε διαβαλλόμενον ὑπὸ τῶν

σοὶ μὲν φθονοῦντων, τὰς δὲ πόλεις τὰς αὐτῶν εἰδι-
 σμένων εἰς ταραχὰς καθιστάναι, καὶ τὴν εἰρήνην τὴν
 τοῖς ἄλλοις κοινὴν πόλεμον τοῖς αὐτῶν ἰδίους εἶναι νο-
 μιζόντων, οἳ πάντων τῶν ἄλλων ἀμελήσαντες περὶ e
 τῆς σῆς δυνάμεως λέγουσιν, ὡς οὐχ ὑπὲρ τῆς Ἑλλά-
 δος ἄλλ' ἐπὶ ταύτην ἀξάνεται, καὶ σὺ πολὺν χρόνον
 74 ἤδη πᾶσιν ἡμῖν ἐπιβουλεύεις, καὶ λόγῳ μὲν μέλλεις
 Μεσσηνίοις βοηθεῖν, ἂν τὰ περὶ Φωκέας διοικήσης,
 ἔργῳ δ' ὑπὸ σαυτῷ ποιῆσθαι Πελοπόννησον· ὑπάρ- 97
 χουσι δέ σοι Θετταλοὶ μὲν καὶ Θηβαῖοι καὶ πάντες οἱ
 τῆς Ἀμφικτυονίας μετέχοντες ἔτοιμοι συνακολουθεῖν,
 Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μεσσήνιοι καὶ Μεγαλοπολῖται καὶ τῶν
 ἄλλων πολλοὶ συμπολεμεῖν καὶ ποιεῖν ἀναστάτους Λα-
 κεδαιμονίους· ἦν δὲ ταῦτα πράξις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων
 75 Ἑλλήνων ὀραδίως κρατήσεις. ταῦτα φλυαροῦντες καὶ
 φάσκοντες ἀκριβῶς εἰδέναι καὶ ταχέως ἅπαντα τῷ λό- b
 γῳ καταστρεφόμενοι πολλοὺς πείθουσι, καὶ μάλιστα
 μὲν τοὺς τῶν αὐτῶν κακῶν ἐπιθυμοῦντας ὧν περ οἱ
 λογοποιοῦντες, ἔπειτα καὶ τοὺς οὐδενὶ λογισμῷ χρω-
 μένους ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἀλλὰ παντάπασιν ἀναισθή-
 τως διακειμένους καὶ πολλὴν χάριν ἔχοντας τοῖς ὑπὲρ
 αὐτῶν φοβεῖσθαι καὶ δεδιέναι προσποιουμένοις, ἔτι
 δὲ τοὺς οὐκ ἀποδοκιμάζοντας τὸ δοκεῖν ἐπιβουλεύειν
 σε τοῖς Ἑλλησιν ἀλλὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀξίαν ἐπι- c
 76 θυμίας εἶναι νομίζοντας· οἳ τοσοῦτον ἀφροσύνην τοῦ
 νοῦν ἔχειν, ὥστ' οὐκ ἴσασι, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἂν τις
 λόγοις χρωόμενος τοὺς μὲν βλάβειε, τοὺς δ' ὠφελή-
 σειεν. οἷον καὶ νῦν, εἰ μὲν τις φαίη τὸν τῆς Ἀσίας
 βασιλέα τοῖς Ἑλλησιν ἐπιβουλεύειν καὶ παρεσκευά-
 σθαι στρατεύειν ἐφ' ἡμᾶς, οὐδὲν ἂν λέγοι περὶ αὐτοῦ
 φλαῦρον ἀλλ' ἀνδρωδέστερον αὐτὸν καὶ πλείονος
 ἄξιον δοκεῖν εἶναι ποιήσειεν· εἰ δὲ τῶν ἀφ' Ἡρο

κλέους τινὶ πεφυκότων, ὅς ἀπάσης κατέστη τῆς Ἑλ- d
λάδος εὐεργέτης, ἐπιφέρει τὴν αἰτίαν ταύτην, εἰς τὴν
77 μεγίστην αἰσχύνην ἂν αὐτὸν καταστήσειεν. τίς γὰρ
οὐκ ἂν ἀγανακτήσειε καὶ μισήσειεν, εἰ φαίνοιτο τού-
τοις ἐπιβουλεύων, ὑπὲρ ὧν ὁ πρόγονος αὐτοῦ προεί-
λετο κινδυνεύειν, καὶ τὴν μὲν εὐνοίαν, ἣν ἐκεῖνος
κατέλιπε τοῖς ἔξ αὐτοῦ γεγεννημένοις, μὴ πειρῶτο δια-
φυλάττειν, ἀμελήσας δὲ τούτων ἐπονειδίστων ἐπιθυ-
μοίῃ καὶ πονηρῶν πραγμάτων;

78 (λβ'.) Ὡν ἐνθυμούμενοι χορὴ μὴ περιορᾶν τοιαύ- e
την φήμην σαυτῷ περιφουομένην, ἣν οἱ μὲν ἐχθροὶ
περιθεῖναι σοι ζητοῦσι, τῶν δὲ φίλων οὐδεὶς ὅστις οὐκ
ἂν ἀντειπεῖν ὑπὲρ σοῦ τολμήσειεν. καίτοι περὶ τῶν
σοι συμφερόντων ἐν ταῖς τούτων ἀμφοτέρων γνώμας
μάλιστ' ἂν κατίδοις τὴν ἀλήθειαν.

79 (λγ'.) Ἴσως οὖν ὑπολαμβάνεις μικροψυχίαν εἶναι
το τῶν βλασφημούντων καὶ φλυαρούντων καὶ τῶν 98
πειθομένων τούτοις φροντίζεις, ἄλλως θ' ὅταν καὶ
μηδὲν σαυτῷ συνειδῆς ἔξαμαρτάνων. χορὴ δὲ μὴ κατα-
φρονεῖν τοῦ πλήθους, μηδὲ παρὰ μικρὸν ἠγείσθαι
τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τότε νομίζειν κα-
λὴν ἔχειν καὶ μεγάλην τὴν δόξαν καὶ πρόπευσαν καὶ σοὶ
καὶ τοῖς προγόνοις καὶ τοῖς ὑφ' ὑμῶν πεπραγμένοις,
80 ὅταν οὕτω διαθῆς τοὺς Ἕλληνας, ὥσπερ ὄρας Λακε- b
δαιμονίους τε πρὸς τοὺς αὐτῶν βασιλέας ἔχοντας τοὺς
θ' ἑταίρους τοὺς σοὺς πρὸς σὲ διακειμένους. ἔστι δ'
οὐ χαλεπὸν τυχεῖν τούτων, ἣν ἐθελήσης κοινὸς ἅπασι
γενέσθαι, καὶ παύσῃ ταῖς μὲν τῶν πόλεων οἰκείως
ἔχων, πρὸς δὲ τὰς ἀλλοτριῶς διακείμενος, ἔτι δ' ἦν
τὰ τοιαῦτα προαιρῆ πράττειν, ἔξ ὧν τοῖς μὲν Ἕλλη-
σιν ἔσει πιστὸς, τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερός.

81 (λδ'.) Καὶ μὴ θαυμάσης. ἅπερ ἐπέστειλα καὶ πρὸς c

- Διονύσιον τὸν τὴν τυραννίδα κτησάμενον, εἰ μήτε στρατηγὸς ὢν μήτε ρήτωρ μήτ' ἄλλως δυνάστης θρασύτερόν σοι διείλεγμαί τῶν ἄλλων. ἐγὼ γὰρ πρὸς μὲν τὸ πολιτεύεσθαι πάντων ἀφυσέτατος ἐγενόμην τῶν πολιτῶν, οὔτε γὰρ φῶνὴν ἔσχον ἱκανὴν οὔτε τόλμαν δυναμένην ὄχλῳ χρῆσθαι καὶ μολύνεσθαι καὶ λοιδο-
- 82 ρεῖσθαι τοῖς ἐπὶ τοῦ βήματος καλινδουμένοις, τοῦ δὲ φρονεῖν εὖ καὶ πεπαιδεῦσθαι καλῶς, εἰ καὶ τις ἀγροικότερον εἶναι φήσει τὸ ρηθὲν, ἀμφισβητῶ, καὶ θείην ἂν ἑμαυτὸν οὐκ ἐν τοῖς ἀπολελειμμένοις ἀλλ' ἐν τοῖς προέχουσι τῶν ἄλλων. διόπερ ἐπιχειρῶ συμβουλεύειν τὸν τρόπον τοῦτον, ὃν ἐγὼ πέφυκα καὶ δύναμαι, καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς Ἑλλησι καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῖς ἐνδοξοτάτοις.
- 83 (λε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐμῶν καὶ περὶ ὧν σοὶ πρακτέον ἐστὶ πρὸς τοὺς Ἑλληνας σχεδὸν ἀκήκοας, περὶ δὲ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ταῖς μὲν πό-
- 84 ὑπόθεσιν ταύτην. τότε μὲν γὰρ παρεκελευόμην τοῖς ἀκουσομένοις καταγελαῖν μου καὶ καταφρονεῖν, ἦν μὴ καὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς δόξης τῆς ἑμαυτοῦ καὶ τοῦ χρόνου τοῦ περὶ τὸν λόγον διατριφθέντος ἀξίως φαίνωμαι διεξιῶν, νῦν δὲ φοβοῦμαι, μὴ πάντων τῶν προειρημένων πολὺ καταδεέστερον τύχῳ διαλεχθεῖς. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὁ λόγος ὁ πανηγυρικός, ὁ τοὺς ἄλλους τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβοντας εὐπορωτέρους ποιήσας, ἐμοὶ πολλὴν ἀπορίαν παρέσχηκεν· οὔτε γὰρ ταῦτά βούλομαι λέγειν τοῖς ἐν
- 99
- e
- b

ἐκείνῳ γεγραμμένοις οὐτ' ἔτι καινὰ δύναιμι ζητεῖν.
 85 οὐ μὴν ἀποστατέον ἐστὶν ἀλλὰ λεκτέον, περὶ ὧν ὑπε-
 θέμην, ὅτι ἂν ὑποπέσῃ καὶ συμφέρῃ πρὸς τὸ πείσαι
 σε ταῦτα πράττειν. καὶ γὰρ ἦν ἐλλίπω τι καὶ μὴ δυ-
 νηθῶ τὸν αὐτὸν τρόπον γράψαι τοῖς πρότερον ἐκδε-
 δομένοις, ἀλλ' οὖν ὑπογράψειν γ' οἶμαι χαριέντως
 τοῖς ἐξεργάξεσθαι καὶ διαπονεῖν δυναμένοις.

86 (λξ'.) Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου τοῦ σύμ-
 παντος οἶμαι πεποιῆσθαι ταύτην, ἥνπερ προσήκει
 τοὺς ἐπὶ τὴν Ἀσίαν πείθοντας στρατεύειν. δεῖ γὰρ μη-
 δὲν πρότερον πράττειν, πρὶν ἂν λάβῃ τις τοὺς Ἑλλη-
 νας δυοῖν θάτερον, ἢ συναγωνιζομένους ἢ πολλὴν εὐ-
 νοίαν ἔχοντας τοῖς πραττομένοις. ὧν Ἀγησίλαος ο
 δόξας εἶναι Λακεδαιμονίων φρονιμώτατος ὠλιγώρη- d
 87 σεν οὐ διὰ κακίαν ἀλλὰ διὰ φιλοτιμίαν. ἔσχε γὰρ διτ-
 τὰς ἐπιθυμίας, καλὰς μὲν ἀμφοτέρας, οὐ συμφωνού-
 σας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυναμένας.
 προηροῖτο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν καὶ τοὺς ἐταίρους
 εἰς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καταγαγεῖν καὶ κυρίους ποι-
 ῆσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινεν οὖν ἐκ μὲν τῆς
 πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἐταίρων ἐν κακοῖς καὶ κιν-
 δύνοις εἶναι τοὺς Ἑλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν e
 ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι
 88 πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων
 κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον ῥάδιον καταμαθεῖν, ὅτι δεῖ
 τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ πρότερον ἐκφέρειν
 πρὸς τὸν βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν διαλλάξῃ τις τοὺς 100
 Ἑλληνας καὶ παύσῃ τῆς ματίας τῆς νῦν αὐτοῖς ἐνε-
 στώσης· ἅπερ καὶ σοὶ συμβεβουλευκότες τυγχάνομεν.

89 (λξ'.) Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐδεὶς ἂν ἀντειπεῖν
 τῶν εὐφρονούντων τολμήσειεν, οἶμαι δὲ τῶν μὲν ἄλ-

λων εἴ τισι δόξειε περὶ τῆς στρατείας τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν
 συμβουλεύειν, ἐπὶ ταύτην ἂν ἐπιπεσεῖν τὴν παράκλη-
 σιν, λέγοντας, ὡς ὅσοι περ ἐπεχείρησαν πρὸς τὸν βα-
 σιλέα πολεμεῖν, ἅπανσι συνέπεσεν ἐξ ἀδόξων μὲν γενέ-
 σθαι λαμπροῖς, ἐκ πενήτων δὲ πλουσίοις, ἐκ ταπει-
 90 νῶν δὲ πολλῆς χάρας καὶ πόλεων δεσπόταις. ἐγὼ δ'
 οὐκ ἐκ τῶν τοιούτων μέλλω σε παρακαλεῖν ἀλλ' ἐκ
 τῶν ἠτυχηκένοι δοξάντων, λέγω δ' ἐκ τῶν μετὰ Κύ-
 ρου καὶ Κλεάρχου συστρατευσαμένων. ἐκείνους γὰρ
 ὁμολογεῖται νικῆσαι μὲν μαχομένους ἅπασαν τὴν βα-
 σιλέως δύναμιν τοσοῦτον, ὅσον περ ἂν εἰ ταῖς γυναι-
 95 ξιν αὐτῶν συνέβαλον, ἤδη δ' ἐγκρατεῖς δοκοῦντας εἶ-
 ναι τῶν πραγμάτων διὰ τὴν Κύρου προπέτειαν ἀτυ-
 χῆσαι· περιχαρῆ γὰρ αὐτὸν ὄντα καὶ διώκοντα πολὺ
 πρὸ τῶν ἄλλων, ἐν μέσοις γενόμενον τοῖς πολεμίοις
 91 ἀποθανεῖν. ἀλλ' ὅμως τηλικαύτης συμφορᾶς συμπε-
 σούσης οὕτω σφόδρα κατεφρόνησεν ὁ βασιλεὺς τῆς
 περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ὥστε προκαλεσάμενος Κλεάρχον
 καὶ τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας εἰς λόγον ἐλθεῖν, καὶ τού-
 τοις μὲν ὑπισχνούμενος μεγάλας δωρεὰς δώσειν, τοῖς δ' ἄ-
 ἄλλοις στρατιώταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἀποδοὺς ἀπο-
 πέμψειν, τοιαύταις ἐλπίσιν ὑπαγαγόμενος, καὶ πίστεις
 δοὺς τῶν ἐκεῖ νομιζομένων τὰς μεγίστας, συλλαβὼν
 αὐτοὺς ἀπέκτεινε, καὶ μᾶλλον εἴλετο περὶ τοὺς θεοὺς
 92 ἐξαμαρτεῖν ἢ τοῖς στρατιώταις οὕτως ἐρήμοις οὔσι
 συμβαλεῖν. (λή.) Ὡστε τίς ἂν γένοιτο παράκλησις
 ταύτης καλλίων καὶ πιστοτέρα; φαίνονται γὰρ κακεῖ-
 νοι κρατήσαντες ἂν τῶν βασιλέως πραγμάτων, εἰ μὴ
 διὰ Κύρου. σοὶ δὲ τὴν τ' ἀτυχίαν τὴν τότε γεγενημένην
 οὐ χαλεπὸν φυλάξασθαι, τοῦ τε στρατοπέδου τοῦ κρα-
 τήσαντος τὴν ἐκείνου δύναμιν ῥάδιον πολὺ κρεῖττον
 παρασκευάσασθαι. καίτοι τούτων ἀμφοτέρων ὑπαρ-

ξαντων πῶς οὐ χροῖ θαρροῦν ποιούμενον τὴν στρα-
τείαν ταύτην;

- 93 (λθ'.) Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με βούλεσθαι λαθεῖν, 101
ὅτι τούτων ἔνια πέφρακα τὸν αὐτὸν τρόπον ὄνπερ
πρότερον. ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς διανοίας εἰλό-
μην μὴ πονεῖν γλιχόμενος τὰ δεδηλωμένα καλῶς ἐτέ-
ρωσ εἰπεῖν· καὶ γὰρ εἰ μὲν ἐπίδειξιν ἐποιούμην, ἐπει-
94 ρώμην ἂν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα διαφεύγειν, σοὶ δὲ συμ-
βουλεύων μωρὸς ἂν ἦν, εἰ περὶ τὴν λέξιν πλείω χρό-
νον διέτριβον ἢ περὶ τὰς πράξεις, ἔτι δ' εἰ τοὺς ἄλλους
ὄρων τοῖς ἐμοῖς χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπειχόμεν b
τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τοῖς μὲν οὖν οἰ-
κείοις τυχὸν ἂν χρησαίμην, ἢν σφόδρα κατεπειγῆ καὶ
πρέπη. τῶν δ' ἄλλοτριῶν οὐδὲν ἂν προσδεξαίμην, ὥσ-
περ οὐδ' ἐν τῷ παρελθόντι χρόνῳ.
- 95 (μ'.) Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως· δοκεῖ δέ μοι μετὰ
ταῦτα περὶ τῆς παρασκευῆς διαλεκτέον εἶναι τῆς τε σοὶ
γενησομένης καὶ τῆς ἐκείνοις ὑπαρξάσης. τὸ μὲν τοί-
νυν μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὐνοὺς ἔξεις, ἢν c
περ ἐθελήσης ἐμμεῖναι τοῖς περὶ τούτων εἰρημένοις,
ἐκείνοι δὲ διὰ τὰς δεκαρχίας τὰς ἐπὶ Λακεδαιμονίων
ὡς οἶόν τε δυσμενεστάτους. ἠγοῦντο γὰρ Κύρου
μὲν καὶ Κλεάρχου κατορθωσάντων μᾶλλον ἔτι δου-
λεύσειν, βασιλέως δὲ κρατήσαντος ἀπαλλαγῆσεσθαι
τῶν κακῶν τῶν παρόντων· ὅπερ καὶ συνέπεσεν αὐ-
96 τοῖς. καὶ μὴν καὶ στρατιώτας σὺ μὲν ἔξ ἐτοίμου λήψει
τοσοῦτους, ὅσους ἂν βουλευθῆς· οὕτω γὰρ ἔχει τὰ d
τῆς Ἑλλάδος ὥστε ῥᾶον εἶναι συστήσαι στρατόπεδον
μεῖζον καὶ κρεῖττον ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ τῶν πολι-
τευομένων· ἐν ἐκείνοις δὲ τοῖς χρόνοις οὐκ ἦν ξενι-
κὸν οὐδὲν, ὥστ' ἀναγκαζόμενοι ξενολογεῖν ἐκ τῶν
πόλεων πλέον ἀνῆλiskon εἰς τὰς διδομένας τοῖς συλ-

λέγουσι δωρεὰς ἢ τὴν εἰς τοὺς στρατιώτας μισθοφο-
 97 ράν. καὶ μὴν εἰ βουλευθεῖμεν ἐξετάσαι καὶ παραβαλεῖν
 σέ τε τὸν νῦν ἡγησόμενον τῆς στρατείας καὶ βουλευ- e
 σόμενον περὶ ἀπάντων καὶ Κλέαρχον τὸν ἐπιστατή-
 σαντα τῶν τότε πραγμάτων, εὐρήσομεν ἐκεῖνον μὲν
 οὐδεμιᾶς πώποτε δυνάμεως πρότερον οὔτε ναυτικῆς
 οὔτε πεζῆς καταστάντα κύριον ἄλλ' ἐκ τῆς ἀτυχίας τῆς
 συμβάσης αὐτῷ περὶ τὴν ἠπειρον ὀνομαστὸν γενόμε-
 98 νον, σὲ δὲ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος διαπε- 102
 πραγμένον, περὶ ὧν εἰ μὲν πρὸς ἑτέρους τοὺς λόγους
 ἐπιούμην, καλῶς ἂν εἶχε διελθεῖν, πρὸς σὲ δὲ διαλε-
 γόμενος, εἰ τὰς σὰς πράξεις σοι διεξιόην, δικαίως ἂν
 ἀνόητος ἅμα καὶ περιεργος εἶναι δοκοίην.

99 (μá.) Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν βασιλέων ἀμ-
 φοτέρων, ἐφ' ὃν σοί τε συμβουλεύω στρατεύειν καὶ
 πρὸς ὃν Κλέαρχος ἐπολέμησεν, ἵν' ἑκατέρου καὶ τὴν
 γνώμην καὶ τὴν δύναμιν εἰδῆς. ὁ μὲν τοίνυν τούτου b
 πατήρ τὴν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ πάλιν τὴν Λακε-
 δαιμονίων κατεπολέμησεν, οὗτος δ' οὐδενὸς πώποτε
 τῶν στρατευμάτων τῶν τὴν χώραν αὐτοῦ λυμαιομέ-
 100 νων ἐπεκράτησεν. ἔπειθ' ὁ μὲν τὴν Ἀσίαν ἅπασαν
 παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς συνθήκαις ἐξέλαβεν, οὗ-
 τος δὲ τοσούτου δεῖ τῶν ἄλλων ἄρχειν, ὥστ' οὐδὲ
 τῶν ἐκδοθεισῶν [αὐτῷ] πόλεων ἐγκρατὴς ἐστίν. ὥστ'
 οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἀπορήσειε, πότερα χρὴ νομίζειν e
 τοῦτον αὐτῶν ἀφειστάναί δι' ἀνανδρίαν ἢ κείνας
 ὑπερεωρακέναι καὶ καταπεφρονηκέναι τῆς βαρβαρικῆς
 δυναστείας.

101 (μβ.) Τὰ τοίνυν περὶ τὴν χώραν ὡς διάκειται,
 τίς οὐκ ἂν ἀκούσας παροξυνθεῖη πολεμεῖν πρὸς αὐ-
 τόν; Αἴγυπτος μὲν γὰρ ἀφειστήκει μὲν καὶ κατ' ἐκεῖ-
 νον τὸν χρόνον, οὐ μὴν ἄλλ' ἐφοβοῦντο, μή ποτε βασι-

- λεύς αὐτὸς ποιησάμενος στρατείαν κρατήσῃε καὶ
 τῆς διὰ τὸν ποταμὸν δυσχωρίας καὶ τῆς ἄλλης παρα- δ
 σκευῆς ἀπάσης· νῦν δ' οὗτος ἀπήλλαξεν αὐτοὺς τοῦ
 δέους τούτου. συναγαγὼν γὰρ δύναιμιν, ὅσῃν οἴός
 τ' ἦν πλείστην, καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτοὺς, ἀπῆλ-
 θεν ἐκεῖθεν οὐ μόνον ἠττηθεὶς ἀλλὰ καὶ καταγελα-
 σθεὶς καὶ δόξας οὔτε βασιλεύειν οὔτε στρατηγεῖν ἄξιος
 102 εἶναι. τὰ τοίνυν περὶ Κύπρον καὶ Φοινίκην καὶ Κιλι-
 κίαν καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅθεν ἐχρῶντο ναυτικῶ,
 τότε μὲν ἦν βασιλέως, νῦν δὲ τὰ μὲν ἀφέστηκε, τὰ e
 δ' ἐν πολέμῳ καὶ κακοῖς τοσούτοις ἐστὶν ὥστ' ἐκεί-
 νῳ μὲν μηδὲν εἶναι τούτων τῶν ἐθνῶν χρήσιμον, σοὶ
 δ' ἦν πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν βουληθῆς συμφόρως ἔξειν.
 103 (μγ'.) Καὶ μὴν Ἰδριέα γε τὸν εὐπορώτατον τῶν νῦν
 περὶ τὴν ἠπειρον προσήκει δυσμενέστερον εἶναι τοῖς
 βασιλέως πράγμασι τῶν πολεμούντων· ἢ πάντων γ'
 ἂν εἴη σχετικιώτατος, εἰ μὴ βούλοιο καταλελυθῆαι 103
 ταύτην τὴν ἀρχὴν, τὴν αἰκισαμένην μὲν τὸν ἀδελφόν,
 πολεμήσασαν δὲ πρὸς αὐτὸν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον
 ἐπιβουλεύουσαν καὶ βουλομένην τοῦ τε σώματος αὐ-
 τοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπάντων γενέσθαι κυρίαν.
 104 ὑπὲρ ὧν δεδιῶς νῦν μὲν ἀναγκάζεται θεραπεύειν αὐ-
 τὸν καὶ χρήματα πολλὰ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν
 ἀναπέμπειν· εἰ δὲ σὺ διαβαίης εἰς τὴν ἠπειρον, ἐκεῖ- b
 νόσ τ' ἂν ἄσμενος ἴδοι βοηθὸν ἠκειν αὐτῷ σε νομίζων,
 τῶν τ' ἄλλων σατραπῶν πολλοὺς ἀποστήσεις, ἦν
 ὑπόσχη τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῖς καὶ τοῦνομα τοῦτο δια-
 σπείρης εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπερ εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰσπε-
 σὸν καὶ τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχὴν
 κατέλυσεν.
 105 (μδ'.) Ἐτι δ' ἂν πλείω λέγειν ἐπεχείρουν, ὃν τρό-
 που πολεμῶν τάχιστ' ἂν περιγένοιο τῆς τοῦ βασιλέως

δυνάμεως· νῦν δὲ φοβοῦμαι μή τινες ἐπιτιμήσωσιν ἡμῖν, εἰ μὴδὲν πώποτε μεταχειρισάμενος τῶν στρατιω-
 τικῶν νῦν τολμῶν σοὶ παραινεῖν τῷ πλείστα καὶ μέ-
 γιστα διαπεπραγμένῳ κατὰ πόλεμον. ὥστε περὶ μὲν
 τούτων οὐδὲν οἶμαι δεῖν πλείω λέγειν. (μέ.) Περὶ δὲ
 τῶν ἄλλων, ἠγοῦμαι τὸν τε πατέρα σου καὶ τὸν κτη-
 σάμενον τὴν βασιλείαν καὶ τὸν τοῦ γένους ἀρχηγόν,
 εἰ τῷ μὲν εἶη θέμις, οἱ δὲ δύναμιν λάβοιεν, τῶν αὐ-
 τῶν ἂν τούτων γενέσθαι συμβούλους, ὧν περ ἐγώ. ἃ
 106 χρῶμαι δὲ τεκμηρίοις ἐξ ὧν διαπεπραγμένοι τυγχά-
 νουσι. ὅ τε γὰρ πατήρ σου πρὸς τὰς πόλεις ταύτας,
 αἷς σοὶ παραινῶ προσέχειν τὸν νοῦν, πρὸς ἀπάσας οἰ-
 κείως εἶχεν· ὅ τε κτησάμενος τὴν ἀρχὴν, μεῖζον φρο-
 νήσας τῶν αὐτοῦ πολιτῶν καὶ μοναρχίας ἐπιθυμήσας,
 οὐχ ὁμοίως ἐβουλεύσατο τοῖς πρὸς τὰς τοιαύτας φιλο-
 107 τιμίας ὀρμωμένοις. οἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι
 στάσεις καὶ ταραχὰς καὶ σφαγὰς ἐμποιοῦντες ἐκτῶντο ἑ
 τὴν τιμὴν ταύτην, ὁ δὲ τὸν μὲν τόπον τὸν Ἑλληνικὸν
 ὅλως εἶασε, τὴν δ' ἐν Μακεδονίᾳ βασιλείαν κατασχεῖν
 ἐπεθύμησεν· ἠπίστατο γὰρ τοὺς μὲν Ἕλληνας οὐκ εἰ-
 θισμένους ὑπομένειν τὰς μοναρχίας, τοὺς δ' ἄλλους
 οὐ δυναμένους ἄνευ τῆς τοιαύτης δυναστείας διοικεῖν 104
 108 τὸν βίον τὸν σφέτερον αὐτῶν. καὶ γὰρ τοι συνέβη διὰ
 τὸ γινῶναι περὶ τούτων αὐτὸν ἰδίως καὶ τὴν βασιλείαν
 γεγενῆσθαι πολὺ τῶν ἄλλων ἐξηλλαγμένην· μόνος
 γὰρ τῶν Ἑλλήνων οὐχ ὁμοφύλου γένους ἄρχειν ἀξιῶ-
 σας μόνος καὶ διαφυγεῖν ἠδυνήθη τοὺς κινδύνους τοὺς
 περὶ τὰς μοναρχίας γιγνομένους. τοὺς μὲν γὰρ ἐν τοῖς
 Ἕλλησι τοιοῦτόν τι διαπεπραγμένους εὔροισεν ἂν οὐ
 μόνον αὐτοὺς διεφθαρμένους ἀλλὰ καὶ τὸ γένος αὐ-
 τῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον, ἐκεῖνον δ' αὐτόν τ' ἐν

εὐδαιμονία τὸν βίον διαγαρόντα τῷ τε γένει καταλιπόντα τὰς αὐτὰς τιμὰς, ἄσπερ αὐτὸς εἶχεν.

109 (μζ΄.) Περὶ τοίνυν Ἡρακλέους, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἀνδρίαν ὑμνοῦντες αὐτοῦ καὶ τοὺς ἄθλους ἀπαριθμοῦντες διατελοῦσι, περὶ δὲ τῶν ἄλλων τῶν τῇ ψυχῇ προσόντων ἀγαθῶν οὐδεὶς οὔτε τῶν ποιητῶν οὔτε τῶν λογοποιῶν οὐδεμίαν φανήσεται μνεῖαν πεποιημένος. ἐγὼ δ' ὄρῳ μὲν τόπον ἴδιον καὶ παντάπασιν ἀδιεξέρο- e
 γαστον, οὐ μικρὸν οὐδὲ κενὸν, ἀλλὰ πολλῶν μὲν ἐπαίνων καὶ καλῶν πράξεων γέμοντα, ποθοῦντα δὲ τὸν
 110 ἀξίως ἂν δυνηθέντα διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· ἐφ' ὃν εἰ μὲν νεώτερος ἂν ἐπέστην, ῥαδίως ἂν ἐπέδειξα τὸν πρόγονον ὑμῶν καὶ τῇ φρονήσει καὶ τῇ φιλοτιμίᾳ καὶ τῇ δικαιοσύνῃ πλέον διευεγκόντα πάντων τῶν προγεγενημένων ἢ τῇ ῥώμῃ τῇ τοῦ σώματος· νῦν δ' ἐπελθὼν ἐπ' αὐτὸν καὶ κατιδὼν τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων d
 εἶπεῖν, τὴν τε δύναμιν τὴν παροῦσάν μοι κατεμεμψάμην καὶ τὸν λόγου ἡσθόμην διπλάσιον ἂν γενόμενον τοῦ νῦν ἀναγιγνωσκομένου. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἀπέστην διὰ τὰς αἰτίας ταύτας, μίαν δὲ πράξιν ἐξ αὐτῶν ἔλαβον, ἣπερ ἦν προσήκουσα μὲν καὶ πρόπουσα τοῖς προειρημένοις, τὸν δὲ καιρὸν ἔχουσα μάλιστα σύμμετρον τοῖς νῦν λεγομένοις.

111 (μζ΄.) Ἐκεῖνος γὰρ ὄρῳ τὴν Ἑλλάδα πολέμων καὶ ἐστάσεων καὶ πολλῶν ἄλλων κακῶν μεστήν οὔσαν, πᾶσας ταῦτα καὶ διαλλάξας τὰς πόλεις πρὸς ἀλλήλας ὑπέδειξε τοῖς ἐπιγιγνομένοις, μεθ' ὧν χρῆ καὶ πρὸς οὓς δεῖ τοὺς πολέμους ἐκφέρειν. ποιησάμενος γὰρ στρατεῖαν ἐπὶ Τροίαν, ἣπερ εἶχε τότε μεγίστην δύνα- 105
 μιν τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν, τοσοῦτον διήνεγκε τῇ στρατηγίᾳ τῶν πρὸς τὴν αὐτὴν αὐτὴν ὕστερον πολεμη-
 112 σάντων, ὅσον οἱ μὲν μετὰ τῆς τῶν Ἑλλήνων δυνάμεως

ἐν ἔτεσι δέκα μόλις αὐτὴν ἐξεπολιόρησαν, ὁ δ' ἐν
 ἡμέραις ἐλάττοσιν ἢ τοσαύταις καὶ μετ' ὀλίγων στρα-
 τεύσας ῥαδίως αὐτὴν κατὰ κράτος εἶλεν. καὶ μετὰ
 ταῦτα τοὺς βασιλέας τῶν ἔθνῶν τῶν ἐφ' ἑκατέρας τῆς
 ἡπείρου τὴν παραλίαν κατοικούντων ἅπαντας ἀπέ- b
 κτεινεν· οὓς οὐδέποτε ἂν διέφθειρεν, εἰ μὴ καὶ τῆς
 δυνάμεως αὐτῶν ἐκράτησεν. ταῦτα δὲ πράξας τὰς
 στήλας τὰς Ἡρακλέους καλουμένας ἐποίησατο, τρό-
 παιον μὲν τῶν βαρβάρων, μνημεῖον δὲ τῆς ἀρετῆς
 τῆς αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων, ὄρους δὲ τῆς τῶν Ἑλ-
 λήνων χώρας.

113 Τούτου δ' ἕνεκά σοι περὶ τούτων διήλθον, ἵνα
 γυνῶς, ὅτι σε τυγχάνω τῷ λόγῳ παρακαλῶν ἐπὶ τοιαύ-
 τας πράξεις, ἃς ἐπὶ τῶν ἔργων οἱ πρόγονοί σου φαί- c
 νονται καλλίστας προκρίναντες. (μῆ.) Ἄπαντας μὲν
 οὖν χρῆ τούτους νοῦν ἔχοντας τὸν κράτιστον ὑποστησα-
 μένους πειρᾶσθαι γίνεσθαι τοιούτους, μάλιστα δὲ
 σοὶ προσήκει. τὸ γὰρ μὴ δεῖν ἀλλοτρίοις χρῆσθαι πα-
 ραδείγμασιν ἀλλ' οἰκείον ὑπάρχειν, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑπ'
 αὐτοῦ σε παροξύνεσθαι καὶ φιλονικεῖν, ὅπως τῷ προ-
 14 γόνῳ σαυτὸν ὁμοιον παρασκευάσεις; λέγω δ' οὐχ ὡς
 δυνησόμενον ἀπάσας σε μιμήσασθαι τὰς Ἡρακλέους d
 πράξεις, οὐδὲ γὰρ ἂν τῶν θεῶν ἐνοιὶ δυνηθεῖεν· ἀλλὰ
 κατὰ γε τὸ τῆς ψυχῆς ἡθὸς καὶ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ
 τὴν εὐνοίαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς Ἕλληνας, δύναι' ἂν
 ὁμοιωθῆναι τοῖς ἐκείνου βουλήμασιν. ἔστι δὲ σοὶ πει-
 σθέντι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις τυχεῖν δόξης οἷας ἂν
 15 αὐτὸς βουληθῆς· ῥᾶον γὰρ ἔστιν ἐκ τῶν παρόντων
 κτήσασθαι τὴν καλλίστην ἢ περὶ ἑξ ὧν παρέλαβες ἐπὶ
 τὴν νῦν ὑπάρχουσαν προελθεῖν. σκέψαι δ' ὅτι σε
 τυγχάνω παρακαλῶν, ἕξ ὧν ποιήσει τὰς στρατείας οὐ e
 μετὰ τῶν βαρβάρων ἐφ' οὓς οὐ δίκαιόν ἐστιν, ἀλλὰ

μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τούτους, πρὸς οὓς προσήκει τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους γεγονότας πολεμεῖν.

- 116 (μθ'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ διὰ παντός σε τοῦ 106 λόγου πειρῶμαι προτρέπειν ἐπὶ τε τὰς εὐεργεσίας τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ πραότητα καὶ φιλανθρωπίαν· ὁρῶ γὰρ τὰς μὲν χαλεπότητας λυπηρὰς οὔσας καὶ τοῖς ἔχουσι καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι, τὰς δὲ πραότητας οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀπάντων εὐδο-
- 117 κιμούσας, ἀλλὰ καὶ τῶν θεῶν τοὺς μὲν τῶν ἀγαθῶν αἰτίους ἡμῖν ὄντας Ὀλυμπίους προσαγορευομένους, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς καὶ ταῖς τιμωρίαις τεταγμένους δυσχερεστέρας τὰς ἐπωνυμίας ἔχοντας, καὶ b τῶν μὲν καὶ τοὺς ἰδιώτας καὶ τὰς πόλεις καὶ νεῶς καὶ βωμοὺς ἰδρυμένους, τοὺς δ' οὔτ' ἐν ταῖς εὐχαῖς οὔτ' ἐν ταῖς θυσίαις τιμωμένους, ἀλλ' ἀποπομπὰς αὐτῶν
- 118 ἡμᾶς ποιουμένους. ὧν ἐνθυμούμενον ἐθίξειν σαυτὸν χρῆ καὶ μελετᾶν, ὅπως ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν τοιαύτην ἀπαντες περὶ σοῦ τὴν γνώμην ἔξουσιν. χρῆ δὲ τοὺς μείζονος δόξης τῶν ἄλλων ἐπιθυμοῦντας περιβάλλε- c σθαι μὲν τῇ διανοίᾳ τὰς πράξεις, δυνατὰς μὲν, εὐχῆ δ' ὁμοίας, ἐξεργάζεσθαι δὲ ζητεῖν αὐτὰς, ὅπως ἂν οἱ καιροὶ παραδιδῶσιν.
- 119 (ν'.) Ἐκ πολλῶν δ' ἂν κατανοήσεις, ὅτι δεῖ τοῦ- του τὸν τρόπον πράττειν, μάλιστα δ' ἐκ τῶν Ἰάσωνι συμβάντων. ἐκεῖνος γὰρ οὐδὲν τοιοῦτον οἶον σὺ κατ- εργασάμενος μεγίστης δόξης ἔτυχεν, οὐκ ἔξ ὧν ἔπρα- ξεν ἀλλ' ἔξ ὧν ἔφησεν· ἐποιεῖτο γὰρ τοὺς λόγους ὡς εἰς τὴν ἡπειρον διαβησόμενος καὶ βασιλεῖ πολεμησῶν. d
- 120 ὅπου δ' Ἰάσων λόγω μόνον χρησάμενος οὕτως αὐτὸν ἠΰξησεν, ποίαν τινὰ χρῆ προσδοκᾶν περὶ σοῦ γνώμην ἀπαντας ἔξειν, ἣν ἔργῳ ταῦτα πράξης, καὶ μάλιστα μὲν πειραθῆς ὅλην τὴν βασιλείαν ἀνελεῖν, εἰ δὲ μὴ, χώραν

- ὅτι πλείστην ἀφορίσασθαι καὶ διαλαβεῖν τὴν Ἀσίαν, ὡς λέγουσί τινες, ἀπὸ Κιλικίας μέχρι Σινώπης, πρὸς δὲ τούτοις κτίσαι πόλεις ἐπὶ τούτῳ τῷ τόπῳ καὶ κατοικίσαι τοὺς νῦν πλανωμένους δι' ἔνδειαν τῶν καθ' e
- 121 ἡμέραν καὶ λυμαινομένους οἷς ἂν ἐντύχωσιν. οὓς εἰ μὴ παύσομεν ἀθροιζομένους βίον αὐτοῖς ἱκανὸν πορίσαντες, λήσουσιν ἡμᾶς τοσοῦτοι γενόμενοι το πλῆθος ὥστε μηδὲν ἤττον αὐτοὺς εἶναι φοβεροὺς τοῖς Ἑλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις· ὧν οὐδεμίαν ποιούμεθα 107 πρόνοϊαν, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν κοινὸν φόβον καὶ κίνδυνον
- 122 ἀπασιν ἡμῖν ἀξινόμενον. ἔστιν οὖν ἀνδρὸς μέγα φρονοῦντος καὶ φιλέλληνος καὶ πορρωτέρω τῶν ἄλλων τῇ διανοίᾳ καθορῶντος, ἀποχρησάμενον τοῖς τοιούτοις πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ χάραν ἀποτεμόμενον τοσαύτην, ὅσην ὀλίγῳ πρότερον εἰρήκαμεν, ἀπαλλάξαι τε τοὺς ξενιτευομένους τῶν κακῶν ὧν αὐτοί τ' ἔχουσι καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχουσι, καὶ πόλεις ἐξ αὐτῶν συστή- b
σαι καὶ ταύταις ὀρίσαι τὴν Ἑλλάδα καὶ προβαλέσθαι
- 123 πρὸ ἀπάντων ἡμῶν. ταῦτα γὰρ πράξας οὐ μόνον ἐκείνους εὐδαίμονας ποιήσεις ἀλλὰ καὶ πάντας ἡμᾶς εἰς ἀσφάλειαν καταστήσεις. ἦν δ' οὖν τούτων διαμάρτης, ἀλλ' ἐκεῖνό γε ῥαδίως ποιήσεις, τὰς πόλεις τὰς τὴν Ἀσίαν κατοικούσας ἐλευθερώσεις. ὅ τι δ' ἂν τούτων προᾶξαι δυνηθῆς ἢ καὶ μόνον ἐπιχειρήσης, οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ μᾶλλον τῶν ἄλλων εὐδοκιμήσεις, καὶ δικαίως, c
ἦν περ αὐτός τ' ἐπὶ ταῦθ' ὀρμήσης καὶ τοὺς Ἑλληνας
- 124 προτρέψης. (να΄.) Ἐπεὶ νῦν γε τίς οὐκ ἂν εἰκότως τὰ συμβεβηκότα θαυμάσειε καὶ καταφρονησειεν ἡμῶν, ὅπου παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις, οὓς ὑπειλήφραμεν μαλακοὺς εἶναι καὶ πολέμων ἀπίρους καὶ διεφθαρμένους ὑπὸ τῆς τροφῆς, ἄνδρες ἐγγεγόνασιν, οἱ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν ἠξίωσαν, τῶν δ' Ἑλλήνων οὐδεὶς τοσοῦτον πε- d

- 125 φρόνηκεν ὥστ' ἐπιχειρῆσαι τῆς Ἀσίας ἡμᾶς ποιῆσαι κυρίους, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶν ἀπολελειμμένοι τυγχάνομεν, ὥστ' ἐκεῖνοι μὲν οὐκ ὤκνησαν οὐδὲ προὔπαρξαι τῆς ἐχθρας τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ ὧν κακῶς ἐπάθομεν ἀμύνεσθαι τολμῶμεν αὐτούς, ἀλλ' ὁμολογούντων ἐκείνων ἐν ἅπασι τοῖς πολέμοις μῆτε στρατιώτας ἔχειν μῆτε στρατηγούς μῆτ'
- 126 ἄλλο μηδὲν τῶν εἰς τοὺς κινδύνους χρησίμων ἀλλὰ ταῦτα πάντα παρ' ἡμῶν μεταπεμπομένων, εἰς τοῦθ' e ἤκομεν ἐπιθυμίας τοῦ κακῶς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν, ὥστ' ἐξὸν ἡμῖν τὰ κείνων ἀδεῶς ἔχειν, πρὸς ἡμᾶς τ' αὐτοὺς περὶ μικρῶν πολεμοῦμεν καὶ τοὺς ἀφισταμένους τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείως συγκαταστρεφόμεθα καὶ λελήθαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἐνίοτε μετὰ τῶν πατρικῶν ἐχθρῶν 108 τοὺς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας ἀπολλύναι ζητοῦντες.
- 127 (νβ'.) Διὸ καὶ σοὶ νομίζω συμφέρειν οὕτως ἀνάνδρως διακειμένων τῶν ἄλλων προστῆναι τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς ἐκεῖνον. προσήκει δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις τοῖς ἀφ' Ἡρακλέους πεφυκόσι καὶ τοῖς ἐν πολιτείᾳ καὶ νόμοις ἐνδεδεμένοις ἐκείνην τὴν πόλιν στέργειν, ἐν ἣ τυχάνουσι κατοικοῦντες, σὲ δ' ὥσπερ ἄφετον γεγεννημένου ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα πατρίδα νομίζειν, ὥσπερ ὁ γεννησας ὑμᾶς, καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτῆς ὁμοίως, ὥσπερ ὑπὲρ ὧν μάλιστα σπουδάζεις. b
- 128 (νγ'.) Ἴσως δ' ἂν τινες ἐπιτιμῆσαι μοι τολμήσειαν τῶν οὐδὲν ἄλλο δυναμένων ἢ τοῦτο ποιεῖν, ὅτι σὲ προειλόμην παρακαλεῖν ἐπὶ τε τὴν στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν τῶν Ἑλλήνων,
- 129 παραλιπὼν τὴν ἑμαυτοῦ πόλιν. (νδ'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς πρότερον ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι c περὶ τούτων ἢ πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ τὴν τρις

- τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρωσασαν, δις μὲν ἀπὸ τῶν βαρ-
 βάρων, ἅπαξ δ' ἀπὸ τῆς Λακεδαιμονίων ἀρχῆς, ὡμο-
 λόγουν ἂν πλημμελεῖν· νῦν δ' ἐκείνην μὲν φανήσομαι
 πρώτην ἐπὶ ταῦτα προτρέπων ὡς ἡδυνάμην μετὰ
 πλείστης σπουδῆς, αἰσθανόμενος δ' ἔλαττον αὐτὴν
 φροντίζουσαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεγομένων ἢ τῶν ἐπὶ τοῦ
 βήματος μαινομένων ἐκείνην μὲν εἶασα, τῆς δὲ πραγ- d
 130 ματείας οὐκ ἀπέστην. διὸ δικαίως ἂν με πάντες ἐπαι-
 νοῖεν, ὅτι τῇ δυνάμει ταύτῃ χρώμενος, ἦν ἔχων τυγ-
 χάνω, διατετέλεκα πάντα τὸν χρόνον πολεμῶν μὲν
 τοῖς βαρβάροις, κατηγορῶν δὲ τῶν μὴ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ
 γνώμην ἐχόντων, προτρέπειν δ' ἐπιχειρῶν, οὓς ἂν
 ἐλπίσω μάλιστα δυνήσεσθαι, τοὺς μὲν Ἕλληνας ἀγα-
 θόν τι ποιῆσαι, τοὺς δὲ βαρβάρους ἀφελέσθαι τὴν
 131 ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν. διόπερ καὶ νῦν πρὸς σὲ e
 ποιούμαι τοὺς λόγους, οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι τούτοις ὑπ'
 ἐμοῦ μὲν λεγομένοις πολλοὶ φθονήσουσι, τοῖς δ' αὐ-
 τοῖς τούτοις ὑπὸ σοῦ πραττομένοις ἅπαντες συνησθή-
 σονται. τῶν μὲν γὰρ εἰρημένων οὐδεὶς κεκοινώνηκε,
 τῶν δ' ὠφελειῶν τῶν κατεργασθησομένων οὐκ ἔστιν
 ὅστις οὐκ οἰήσεται μεθεῖξιν.
- 132 (νε΄.) Σκέψαι δ' ὡς αἰσχροὺς περιορᾶν τὴν Ἀσίαν 10
 ἄμεινον πράττουσαν τῆς Εὐρώπης καὶ τοὺς βαρβάρους
 εὐπορωτέρους ὄντας τῶν Ἑλλήνων, ἔτι δὲ τοὺς μὲν
 ἀπὸ Κύρου τὴν ἀρχὴν ἔχοντας, ὃν ἡ μήτηρ εἰς τὴν
 ὁδὸν ἐξέβαλε, βασιλέας μεγάλους προσαγορευομέ-
 νους, τοὺς δ' ἀφ' Ἡρακλέους πεφυκότες, ὃν ὁ γεν-
 νήσας διὰ τὴν ἀρετὴν εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, ταπεινοτέ-
 ροις ὀνόμασιν ἢ κείνους προσαγορευομένους. ὧν
 οὐδὲν ἑατέον οὕτως ἔχειν, ἀλλ' ἀναστρεπτέον καὶ b
 μεταστατέον ἅπαντα ταῦτ' ἔστιν.
- 133 (νε΄.) Εὐ δ' ἴσθι μηδὲν ἂν με τούτων ἐπιχειρή-

σαντα σε πείθειν, εἰ συναστέϊαν μόνου καὶ πλοῦτου
 ἐώρων ἐξ αὐτῶν γενησόμενον· ἡγοῦμαι γὰρ τά γε
 τοιαῦτα καὶ νῦν σοι πλείω τῶν ἱκανῶν ὑπάρχειν, καὶ
 πολλήν ἀπληστίαν ἔχειν, ὅστις προαιρεῖται κινδυνευ-
 ειν ὡστ' ἢ ταῦτα λαβεῖν ἢ στερηθῆναι τῆς ψυχῆς.
 34 ἀλλὰ γὰρ οὐ πρὸς τὰς τούτων κτήσεις ἀποβλέψας
 ποιῶμαι τοὺς λόγους ἀλλ' οἰόμενος ἐκ τούτων μεγί- e
 στην σοι καὶ καλλίστην γενήσεσθαι δόξαν. ἐνθυμοῦ
 δ' ὅτι τὸ μὲν σῶμα θνητὸν ἅπαντες ἔχομεν, κατὰ δὲ
 τὴν εὐλογίαν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τὴν φήμην καὶ
 τὴν μνήμην τὴν τῷ χρόνῳ συμπαρακολουθοῦσαν ἀθα-
 νασίας μεταλαμβάνομεν, ἧς ἄξιον ὀρεγομένους καθ'
 35 ὅσον οἰοί τ' ἐσμέν ὀτιοῦν πάσχειν. ἰδοὺ δ' ἂν καὶ τῶν
 ἰδιωτῶν τοὺς ἐπιεικεστάτους ὑπὲρ ἄλλου μὲν οὐδενὸς
 ἂν τὸ ζῆν ἀντικαταλλαξαμένους, ὑπὲρ δὲ τοῦ τυχεῖν d
 καλῆς δόξης ἀποθνήσκειν ἐν τοῖς πολέμοις ἐθέλοντας,
 ὅλως δὲ τοὺς μὲν τιμῆς ἐπιθυμοῦντας ἀεὶ μείζονος ἢς
 ἔχουσιν ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένους, τοὺς δὲ πρὸς
 ἄλλο τι τῶν ὄντων ἀπλήστως διακειμένους ἀκρατεστέ-
 36 ρους καὶ φαυλοτέρους εἶναι δοκοῦντας. τὸ δὲ μέγιστον
 τῶν εἰρημένων, ὅτι συμβαίνει τοῦ μὲν πλούτου καὶ
 τῶν δυναστειῶν πολλάκις τοὺς ἐχθροὺς κυρίους γί- e
 γνεσθαι, τῆς δ' εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν πολλῶν καὶ τῶν
 ἄλλων τῶν προειρημένων μηδένας ἄλλους καταλείπε-
 σθαι κληρονόμους πλὴν τοὺς ἐξ ἡμῶν γεγονότας.
 ὡστ' ἡσχυνόμην ἂν, εἰ μὴ τούτων ἔνεκα συνεβούλευον
 καὶ τὴν στρατείαν ποιεῖσθαι ταύτην καὶ πολεμεῖν καὶ 110
 κινδυνεύειν.

37 (νξ'.) Οὕτω δ' ἄριστα βουλευσεί περὶ τούτων, ἣν
 ὑπολάβῃς μὴ μόνον τὸν λόγον τοῦτόν σε παρακαλεῖν
 ἀλλὰ καὶ τοὺς προγόνους καὶ τὴν τῶν βαρβάρων ἀνα-
 δρία καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους γενομένους καὶ δόξαν-

τας ἡμιθέους εἶναι δια τὴν στρατείαν τὴν ἐπ' ἐκείνους, μάλιστα δὲ πάντων τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ σὺ μὲν τυγχάνεις τοσαύτην δύναμιν κεκτημένος, ὅσῃν οὐδεὶς τῶν τὴν Εὐρώπην κατοικησάντων, πρὸς ὃν δὲ πολεμήσεις, ὅτῳ σφόδρα μεμισημένος καὶ καταπεφρονημένος ὑφ' ἀπάντων, ὡς οὐδεὶς πώποτε τῶν βασιλευσάντων.

138 (νγ'.) Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποίησάμην οἷόν τ' εἶναι συγκεράσαι τοὺς λόγους ἅπαντας τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ τούτων εἰρημένους· μᾶλλον γὰρ ἂν ἀξιόχρεως οὗτος ἔδοξεν εἶναι τῆς ὑποθέσεως. οὐ μὴν ἀλλὰ σέ γε χρὴ σκοπεῖν ἐξ ἀπάντων τὰ συντείνοντα καὶ προτρέποντα ε πρὸς τὸν πόλεμον τοῦτον· οὕτω γὰρ ἂν ἄριστα βουλευύσαιο περὶ αὐτῶν.

139 (νδ'.) Οὐκ ἄγνωσθ' ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν βασιλέως δύναμιν ἄμαχον εἶναι νομίζουσιν· ὧν ἄξιον θαυμάζειν, εἰ τὴν ὑπ' ἀνθρώπου βαρβάρου καὶ κακῶς τεθραμμένου καταστραφεῖσαν καὶ συναχθεῖσαν ἐπὶ δουλείᾳ, ταύτην ὑπ' ἀνδρὸς Ἑλληνος καὶ περὶ τοὺς πολέμους πολλὴν ἐμπειρίαν ἔχοντος μὴ νομίζουσιν ἂν ἐπ' ἐλευθερίᾳ διαλυθῆναι, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι d συστῆσαι μὲν ἔστιν ἅπαντα χαλεπὸν, διαστῆσαι δὲ δάδιον.

140 (ξ'.) Ἐνθυμοῦ δ' ὅτι μάλιστα τούτους τιμῶσιν ἅπαντες καὶ θαυμάζουσιν, οἵτινες ἀμφοτέρωθεν δύνανται, καὶ πολιτεύεσθαι καὶ στρατηγεῖν. ὅταν οὖν ὄρας τοὺς ἐν μιᾷ πόλει ταύτην ἔχοντας τὴν φύσιν εὐδοκιμουῦντας, ποίους τινὰς χρὴ προσδοκᾶν τοὺς ἐπαίνους ἔσεσθαι τοὺς περὶ σοῦ ῥηθησομένους, ὅταν φαίνηται ε μὲν εὐεργεσίαις ἐν ἅπασιν τοῖς Ἑλλησι πεπολιτευμένος, ε ταῖς δὲ στρατηγίαις τοὺς βαρβάρους κατεστραμμένος;

141 ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι ταῦτα πέρασ' ἔξειν· οὐδένα γὰρ ἄλλον ποτὲ δυνήσεσθαι μείζω πράξαι τούτων· οὔτε

γὰρ ἐν τοῖς Ἑλλησι γενήσεσθαι τηλικούτου ἔργου, 111
ὅσον ἐστὶ τὸ πάντας ἡμᾶς ἐκ τοσούτων πολέμων ἐπὶ
τὴν ὁμόνοιαν προαγαγεῖν, οὔτε τοῖς βαρβάροις εἰκός
ἐστὶ συστήναι τηλικαύτην δύναμιν, ἣν τὴν νῦν ὑπάρ-
142 χουσιν καταλύσης. ὥστε τῶν μὲν ἐπιγιγνομένων οὐδ'
ἦν τις τῶν ἄλλων διενέγκη τὴν φύσιν, οὐδὲν ἔξει ποι-
ῆσαι τοιοῦτον. ἀλλὰ μὴν τῶν γε προγεγενημένων ἔχω
μὲν ὑπερβαλεῖν τὰς πράξεις τοῖς ἤδη διὰ σοῦ κατειρ-
γασμένοις, οὐ γλίσχως ἀλλ' ἀληθινῶς· ὅστις γὰρ
ἔθνη τοσαῦτα τυγχάνεις κατεστραμμένος, ὅσας οὐδεὶς
πώποτε τῶν ἄλλων πόλεις εἶλε, πῶς οὐκ ἂν πρὸς
ἐκαστον αὐτῶν ἀντιπαραβάλλων ῥαδίως ἂν ἐπέδειξα
143 μείζω σε κἀκείνων διαπεπραγμένον; ἀλλὰ γὰρ εἰλό-
μην ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ιδέας δι' ἀμφοτέρα, διὰ
τε τοὺς οὐκ εὐκαίρως αὐτῇ χρωμένους καὶ διὰ τὸ μὴ
βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν τῶν νῦν ὄντων τοὺς
ἡμιθέους εἶναι νομιζομένους.

144 (ξά.) Ἐνθυμοῦ δ' ἵνα τι καὶ τῶν ἀρχαίων εἴπω-
μεν, ὅτι τὸν Ταντάλου πλοῦτον καὶ τὴν Πέλοπος ἀρ-
χὴν καὶ τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν οὐδεὶς ἂν οὔτε λό-
γων εὐρετῆς οὔτε ποιητῆς ἐπαινέσειεν, ἀλλὰ μετὰ γε
τὴν Ἡρακλέους ὑπερβολὴν καὶ τὴν Θησέως ἀρετὴν
τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις
145 ὁμοίους γενομένους ἅπαντες ἂν εὐλογήσειαν. καίτοι
τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ τοὺς ἀρίστους αὐτῶν ἴσμεν δ
ἐν μικροῖς πολιχνίοις καὶ νησυσδροῖσι τὰς ἀρχὰς κατα-
σχόντας. ἀλλ' ὅμως ἰσόθεον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομα-
στὴν τὴν αὐτῶν δόξαν κατέλιπον· ἅπαντες γὰρ φι-
λοῦσιν οὐ τοὺς σφίσι αὐτοῖς μεγίστην δυναστείαν
κτησαμένους ἀλλὰ τοὺς τοῖς Ἑλλησι πλείστων ἀγαθῶν
αἰτίους γεγενημένους.

146 (ξβ.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτων αὐτοὺς ὄψει τὴν

- γνώμην ταύτην ἔχοντας ἄλλ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως, ἐπεὶ
 καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν, οὐθ' ὅτι
 τῆς θαλάττης ἤρξεν, οὐθ' ὅτι τοσοῦτον πλῆθος χρη- e
 μάτων εἰσπράξασα τοὺς συμμάχους εἰς τὴν ἀκρόπολιν
 ἀνήνεγκεν, ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὅτι πολλῶν πόλεων ἐξου-
 σίαν ἔλαβε τὰς μὲν ἀναστάτους ποιῆσαι, τὰς δ' ἀύξη-
 147 σαι, τὰς δ' ὅπως ἠβουλήθη διοικῆσαι· πάντα γὰρ
 ταῦτα παρῆν αὐτῇ πράττειν· ἀλλ' ἐκ τούτων μὲν πολ- 11
 λαὶ κατηγορίαι κατ' αὐτῆς γερόνασιν, ἐκ δὲ τῆς Μα-
 ραθῶνι μάχης καὶ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, καὶ
 μάλιστα' ὅτι τὴν αὐτῶν ἐξέλιπον ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλή-
 νων σωτηρίας, ἅπαντες ἐγκωμιάζουσιν. τὴν αὐτὴν δὲ
 148 γνώμην καὶ περὶ Λακεδαιμονίων ἔχουσιν· καὶ γὰρ
 ἐκείνων μᾶλλον ἄγανται τὴν ἤτταν τὴν ἐν Θερμοπύ-
 λαις ἢ τὰς ἄλλας νίκας, καὶ τὸ τρόπαιον τὸ μὲν κατ'
 ἐκείνων ὑπὸ τῶν βαρβάρων σταθρὲν ἀγαπῶσι καὶ θεω- b
 ροῦσι, τὰ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν ἄλλων οὐκ
 ἐπαινοῦσιν ἄλλ' ἀηδῶς ὀρῶσιν· ἠγοῦνται γὰρ τὸ μὲν
 ἀρετῆς εἶναι σημεῖον, τὰ δὲ πλεονεξίας.
- 149 (ξγ'.) Ταῦτ' οὖν ἐξετάσας ἅπαντα καὶ διελθὼν
 πρὸς αὐτὸν, ἦν μὲν τι τῶν εἰρημένων ἢ μαλακώτερον
 ἢ καταδεέστερον, αἰτιῶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, ἢ δι- c
 καίως ἂν ἅπαντες συγγνώμην ἔχοιεν· ἦν δ' ὅμοια τοῖς
 πρότερον διαδεδομένοις, νομίζειν αὐτὰ χρὴ μὴ τὸ γῆ-
 ρας τοῦμὸν εὐρεῖν ἀλλὰ τὸ δαιμόνιον ὑποβαλεῖν, οὐκ
 ἐμοῦ φροντίζον ἀλλὰ τῆς Ἑλλάδος κηδόμενον, καὶ βου-
 λόμενον ταύτην τε τῶν κακῶν ἀπαλλάξαι τῶν παρόν-
 των καὶ σοὶ πολὺ μείζω περιθρῆναι δόξαν τῆς νῦν
 150 ὑπαρχούσης. οἶμαι δὲ σ' οὐκ ἀγνοεῖν, ὃν τρόπον οἱ
 θεοὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων διοικοῦσιν. οὐ γὰρ αὐτόχει- d
 ρες οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν γίνονται τῶν
 συμβαινόντων αὐτοῖς ἀλλ' ἐκάστοις τοιαύτην ἔννοιαν

ἐμποιοῦσιν, ὥστε δι' ἀλλήλων ἡμῖν ἐκάτερα παραγί-
 51 γνεσθαι τούτων. οἷον ἴσως καὶ νῦν τοὺς μὲν λόγους
 ἡμῖν ἀπένειμαν, ἐπὶ δὲ τὰς πράξεις σὲ τάττουσι, νο-
 μίζοντες τούτων μὲν σὲ κάλλιστ' ἂν ἐπιστατῆσαι, τὸν
 δὲ λόγον τὸν ἐμὸν ἤκιστ' ἂν ὀκληρὸν γενέσθαι τοῖς
 ἀκούουσιν. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τὰ πεπραγμένα πρότερον e
 οὐκ ἂν ποτέ σοι γενέσθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος, εἰ
 52 μὴ τις θεῶν αὐτὰ συγκατώρθωσεν, οὐχ ἵνα τοῖς βαρ-
 βάροις μόνον τοῖς ἐπὶ τῆς Εὐρώπης κατοικοῦσι πολε-
 μῶν διατελῆς, ἀλλ' ὅπως ἂν ἐν τούτοις γυμνασθεῖς 113
 καὶ λαβῶν ἐμπειρίαν καὶ γνωσθεῖς οἶος εἶ, τούτων ἐπι-
 θυμήσης ὧν ἐγὼ τυγχάνω συμβεβουλευκώς. αἰσχρὸν
 οὖν ἐστὶ καλῶς τῆς τύχης ἡγουμένης ἀπολειφθῆναι
 καὶ μὴ παρασχεῖν σαυτὸν, εἰς ὃ βούλεται σε προα-
 γαεῖν.

53 (ξδ'.) Νομίζω δὲ χρῆναί σε πάντα μὲν τιμᾶν τοὺς
 περὶ τῶν σοι πεπραγμένων ἀγαθόν τι λέγοντας, κάλ-
 λιστα μέντοι νομίζειν ἐκείνους ἐγκωμιάζειν τοὺς μει-
 ζόνων ἔργων ἢ τηλικούτων τὴν σὴν φύσιν ἀξιοῦντας, b
 καὶ τοὺς μὴ μόνον ἐν τῷ παρόντι κεχαρισμένως διει-
 λεγμένους, ἀλλ' οἵτινες ἂν τοὺς ἐπιγιγνομένους οὕτω
 ποιήσωσι τὰς σὰς πράξεις θαυμάζειν ὡς οὐδενὸς ἄλ-
 λου τῶν προγεγενημένων. πολλὰ δὲ βουλόμενος τοι-
 αῦτα λέγειν οὐ δύναμαι· τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν, πλεο-
 νάκις τοῦ δέοντος εἶρηκα.

54 (ξε'.) Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγα-
 γεῖν, ἵν' ὡς ἐν ἐλαχίστοις κατὶδῆς τὸ κεφάλαιον τῶν c
 συμβεβουλευμένων. φημὶ γὰρ χρῆναί σε τοὺς μὲν Ἑλ-
 ληνας εὐεργετεῖν, Μακεδόνων δὲ βασιλεύειν, τῶν δὲ
 βαρβάρων ὡς πλείστων ἄρχειν. ἦν γὰρ ταῦτα πράττης,
 ἅπαντές σοι χάριν ἔξουσιν, οἱ μὲν Ἕλληνες ὑπὲρ ὧν
 ἂν εὖ πάσχωσι, Μακεδόνες δ' ἦν βασιλικῶς ἀλλὰ μὴ

τυραννικῶς αὐτῶν ἐπιστατῆς, τὸ δὲ τῶν ἄλλων γένος, ἦν διὰ σὲ βαρβαρικῆς δεσποτείας ἀπαλλαγέντες Ἐλ- d
 155 ληνικῆς ἐπιμελείας τύχωσιν. ταῦθ' ὅπως μὲν γέγρα-
 πται τοῖς καιροῖς καὶ ταῖς ἀκριβεῖαις, παρ' ὑμῶν τῶν
 ἀκούοντων πυνθάνεσθαι δίκαιόν ἐστιν· ὅτι μέντοι
 βελτίω τούτων καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ὑπάρ-
 χουσιν οὐδεὶς ἂν σοι συμβουλεύσειε, σαφῶς εἰδέναι
 νομίζω.

6.

ΑΡΧΙΔΑΜΟΣ.

(α'.) Ἴσως τινὲς ὑμῶν θαυμάζουσιν, ὅτι τὸν ἄλ- 1
 λον χρόνον ἐμμεμενηκῶς τοῖς τῆς πόλεως νομίμοις, ὡς
 οὐκ οἶδ' εἰ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, τοσαύτην πε-
 ποιήμαι τὴν μεταβολὴν, ὥστε περὶ ὧν ὀκνοῦσιν οἱ
 πρεσβύτεροι λέγειν, περὶ τούτων νεώτερος ὧν παρε- 2
 λήλυθα συμβουλεύσω. ἐγὼ δ' εἰ μὲν τις τῶν εἰθι-
 σμένων ἐν ὑμῖν ἀγορεύειν ἀξίως ἦν τῆς πόλεως εἰρη-
 κῶς, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν ἤγουν· νῦν δ' ὄρωμαι τοὺς μὲν
 συναγορεύοντας οἷς οἱ πολέμιοι προστάττουσι, τοὺς b
 δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ παντάπα-
 σιν ἀποσεσιωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανόμενος, ἃ
 γιγνώσκω περὶ τούτων, αἰσχρὸν νομίσας, εἰ τὴν ἰδίαν
 τοῦ βίου τάξιν διαφυλάττων περιόψομαι τὴν πόλιν 3
 ἀνάξια ψηφισαμένην αὐτῆς. (β'.) Ἠγοῦμαι δ' εἰ καὶ
 περὶ τῶν ἄλλων πρέπει τοὺς τηλικούτους σιωπᾶν, περὶ
 γε τοῦ πολεμεῖν ἢ μὴ προσήκειν τούτους μάλιστα συμ-
 βουλεύειν, οἷπερ καὶ τῶν κινδύνων πλεῖστον μέρος
 μεθεξουσιν, ἄλλως τε δὴ καὶ τοῦ γυνῶναί τι τῶν δεόν- c

- 4 των ἐν κοινῷ καθεστῶτος ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ ἦν δε-
 δειγμένον ᾧστε τοὺς μὲν πρεσβυτέρους περὶ ἀπάντων
 εἰδέναι τὸ βέλτιστον, τοὺς δὲ νεωτέρους μηδὲ περὶ
 ἐνὸς ὀρθῶς γιννώσκειν, καλῶς ἂν εἶχεν ἀπείργειν
 ἡμᾶς τοῦ συμβουλεύειν· ἐπειδὴ δ' οὐ τῷ πλήθει τῶν
 ἐτῶν πρὸς τὸ φρονεῖν εὖ διαφέρομεν ἀλλήλων ἀλλὰ
 τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπιμελείαις, πῶς οὐκ ἀμφοτέρων 117
 χρὴ τῶν ἡλικιωῶν πείραν λαμβάνειν, ἵν' ἐξ ὑπάντων
 ὑμῖν ἐξῆ τῶν ῥηθέντων ἐλέσθαι τὰ συμφορώτατα;
- 5 θαυμάζω δ' ὅσοι τριήρων μὲν ἠγεῖσθαι καὶ στρατο-
 πέδων ἄρχειν ἀξιούσιν ἡμᾶς, ὑπὲρ ὧν μὴ καλῶς βου-
 λευσάμενοι πολλαῖς ἂν συμφοραῖς καὶ μεγάλαις τὴν
 πόλιν περιβάλλοιμεν, εἰπεῖν δ' ἅ γιννώσκομεν περὶ
 ὧν ὑμεῖς μέλλετε κρίνειν οὐκ οἴονται δεῖν ἡμᾶς, ἐν
 οἷς κατορθώσαντες μὲν ἅπαντας ὑμᾶς ὠφελήσομεν, ὁ
 διαμαρτόντες δὲ τῆς ὑμετέρας γνώμης αὐτοὶ μὲν ἴσως
 φανλότεροι δόξομεν εἶναι, τὸ δὲ κοινὸν οὐδὲν ἂν ζη-
 μιῶσαιμεν.
- 6 Οὐ μὴν ὡς ἐπιθυμῶν τοῦ λέγειν, οὐδ' ὡς ἄλλως
 πως παρεσκευασμένος ζῆν ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον,
 οὕτως εἴρηκα περὶ τούτων, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς
 προτρέψαι μηδεμίαν ἀποδοκιμάζειν τῶν ἡλικιωῶν ἀλλ'
 ἐν ἀπάσαις ζητεῖν, εἴ τίς τι δύναται περὶ τῶν παρόν- c
- 7 των πραγμάτων εἰπεῖν ἀγαθόν. (γ'.) Ὡς ἐξ οὗ τὴν
 πόλιν οἰκοῦμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος
 περὶ τοσούτων τὸ μέγεθος ἡμῖν γέγονε, περὶ ὧν
 νυνὶ βουλευσόμενοι συνεληλύθαμεν. πρότερον μὲν
 γὰρ ὑπὲρ τοῦ τῶν ἄλλων ἄρχειν ἠγωνιζόμεθα, νῦν δ'
 ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν αὐτοὶ τὸ προσταττόμενον· ὁ ση-
 μεῖον ἐλευθερίας ἐστίν, ὑπὲρ ἧς οὐδὲν ὅ τι τῶν δει-
 νῶν οὐχ ὑπομενετέον, οὐ μόνον ἡμῖν ἀλλὰ καὶ τοῖς d
 ἄλλοις τοῖς μὴ λίαν ἀνάδρως διακειμένοις ἀλλὰ καὶ

- 8 κατὰ μικρὸν ἀρετῆς ἀντιποιουμένοις. ἐγὼ μὲν οὖν, εἰ
 δεῖ τοῦμὸν ἴδιον εἰπεῖν, ἐλοίμην ἂν ἀποθανεῖν ἤδη
 μὴ ποιήσας τὸ προσταττόμενον μᾶλλον ἢ πολλαπλά-
 σιον χρόνον ζῆν τοῦ τεταγμένου ψηφισάμενος, ἃ Θη-
 βαῖοι κελεύουσιν· αἰσχυνοίμην γὰρ ἂν, εἰ γεγυῶς
 μὲν ἀφ' Ἡρακλέους, τοῦ δὲ πατρὸς βασιλεύοντος, αὐ-
 τὸς δ' ἐπίδοξος ὢν τυχεῖν τῆς τιμῆς ταύτης, περι- e
 ἴδοιμι, καθ' ὅσον ἐστὶν ἐπ' ἔμοι, τὴν χώραν, ἣν ἡμῖν οἱ
 πατέρες κατέλιπον, ταύτην τοὺς οἰκέτας τοὺς ἡμετέ-
 9 ρους ἔχοντας. ἀξιῶ δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην
 ἔχειν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι μέχρι μὲν ταυτησὶ τῆς ἡμέ-
 ρας δεδυστυχηκέναι δοκοῦμεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Θη- 118
 βαίους, καὶ τοῖς μὲν σώμασι κρατηθῆναι διὰ τὸν οὐκ
 ὀρθῶς ἠγησάμενον, τὰς δὲ ψυχὰς ἔτι καὶ νῦν ἀηττή-
 10 τους ἔχειν, εἰ δὲ φοβηθέντες τοὺς ἐπιόντας κινδύνους
 προησόμεθά τι τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, βεβαιώσομεν
 τὰς Θηβαίων ἀλαζονείας καὶ πολὺ σεμνότερον τρό-
 παιον τοῦ περὶ Λεῦκτρα καὶ φανερώτερον στήσομεν
 καθ' ἡμῶν αὐτῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτυχίας, τὸ δὲ τῆς ἡμε-
 τέρας διανοίας ἔσται γεγεννημένον. μηδεὶς οὖν ὑμᾶς
 πείσῃ τοιαύταις αἰσχύναις τὴν πόλιν περιβαλεῖν. b
- 11 (δ'.) Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβε-
 βουλευκάσιν ὑμῖν, ὥς χρὴ Μεσσήνην ἀφέντας ποιη-
 σασθαι τὴν εἰρήνην. οἷς ὑμεῖς δικαίως ἂν ὀργίζοισθε
 πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποσταῖσιν ἡμῶν. ἐκεῖνοι
 μὲν γὰρ ἀφήμενοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐτῶν πό-
 λεις ἀπόλεσαν, εἰς στάσεις καὶ σφαγὰς καὶ πολιτείας
 πονηρὰς ἐμβαλόντες, οὗτοι δ' ἡμᾶς ἤκουσι κακῶς
 12 ποιήσοντες· τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ e
 πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι κτησάμενοι
 κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πείθουσιν ὑμᾶς
 ἀποβαλεῖν, ἧς οὗτ' ἀπρεπεστέραν τῇ Λακεδαιμόνι συμ-

- φορὰν οὔτε δεινότεραν οὐδέποτ' ἂν εὐρεῖν ἠδυνήθη-
 13 σαν. εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας καὶ τοσαύτην
 ἡμῶν κατεγνώκασιν ἀνανδρίαν, ὥστε πολλάκις ἡμᾶς
 ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν, ὑπὲρ Μεσσή-
 νης οὐκ οἴονται δεῖν κινδυνεύειν, ἀλλ' ἔν' αὐτοὶ τὴν
 σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται, πειρῶνται δι- δ
 δάσκειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας πα-
 ραχωρῆσαι, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐπαπειλοῦσιν, ὡς
 εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην
 14 κατὰ σφᾶς αὐτούς. ἐγὼ δ' οὐ τοσοῦτον χαλεπώτερον
 ἠγοῦμαι τὸν κίνδυνον ἡμῖν ἔσεσθαι τὸν ἄνευ τούτων,
 ὅσῳ καλλίω καὶ λαμπρότερον καὶ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις ὀνομαστότερον· τὸ γὰρ μὴ δι' ἐτέρων ἀλλὰ δι'
 ἡμῶν αὐτῶν πειρᾶσθαι σώζεσθαι καὶ περιγενέσθαι e
 τῶν ἐχθρῶν ὁμολογούμενον τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆς πό-
 λεως ἔργοις ἐστίν.
- 15 Οὐδὲ πώποτε δὲ λόγους ἀγαπήσας, ἀλλ' ἀεὶ νο-
 μίζων τοὺς περὶ τοῦτο διατρίβοντας ἀργότερους εἶναι 119
 πρὸς τὰς πράξεις, νῦν οὐδὲν ἂν περὶ πλείονος ποιη-
 σαίμην ἢ δυνηθῆναι περὶ τῶν προκειμένων ὡς βού-
 λομαι διελθεῖν· ἐν γὰρ τῷ παρόντι διὰ τούτων ἐλπί-
 ζω μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος ἂν γενέσθαι τῇ πόλει.
- 16 (ε'.) Πρῶτον μὲν οὖν οἶμαι δεῖν διαλεχθῆναι πρὸς
 ὑμᾶς, ὃν τρόπον ἐκτησάμεθα Μεσσήνην, καὶ δι' ἧς
 αἰτίας ἐν Πελοποννήσῳ κατρώκησατε, Δωριεῖς τὸ πα-
 λαιὸν ὄντες. διὰ τοῦτο δὲ προλήψομαι πορρωτέρωθεν,
 ἔν' ἐπίστησθε, διότι ταύτην ὑμᾶς τὴν χώραν ἐπιχει- b
 ροῦσιν ἀποστερεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐδὲν ἧττον ἢ τὴν ἄλλην
 Λακεδαιμόνα κέκτησθε δικαίως.
- 17 (ς'.) Ἐπειδὴ γὰρ Ἡρακλῆς μετέλλαξε τὸν βίον,
 θεὸς ἐκ θνητοῦ γενόμενος, κατὰ μὲν ἀρχὰς οἱ παῖδες
 αὐτοῦ διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἐν πολλοῖς πλά-

νοις καὶ κινδύνοις ἦσαν, τελευτήσαντος δ' Εὐρυσθέως
κατώκησαν ἐν Δωριεῦσιν. ἐπὶ δὲ τρίτης γενεᾶς εἰς
Δελφοὺς ἀφίκοντο, χρήσασθαι τῷ μαντεῖῳ περὶ τινῶν
βουληθέντες. ὁ δὲ θεὸς περὶ μὲν ὧν ἐπηρώτησαν οὐκ
ἀνεῖλεν, ἐκέλευσε δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν πατρίαν ἰέναι
18 χῶραν. σκοπούμενοι δὲ τὴν μαντείαν εὕρισκον Ἄργος
μὲν κατ' ἀγχιστείαν αὐτῶν γιγνόμενον, Εὐρυσθέως
γὰρ ἀποθανόντος μόνοι Περσειδῶν ἦσαν καταλελειμ-
μένοι, Λακεδαίμονα δὲ κατὰ δόσιν, ἐκβληθεῖς γὰρ
Τυνδάρεως ἐκ τῆς ἀρχῆς, ἐπειδὴ Κάστωρ καὶ Πολυ-
δεύκης ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθησαν, καταγαγόντος αὐ-
τὸν Ἡρακλέους δίδωσιν αὐτῷ τὴν χῶραν διὰ τε τὴν
εὐεργεσίαν ταύτην καὶ διὰ τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς
19 τοὺς παῖδας, Μεσσήνην δὲ δοριάλωτον ληφθεῖσαν,
συληθεῖς γὰρ Ἡρακλῆς τὰς βοῦς τὰς ἐκ τῆς Ἐρυθείας
ὑπὸ Νηλέως καὶ τῶν παίδων πλὴν ὑπὸ Νέστορος, λα-
βὼν αὐτὴν αἰχμάλωτον τοὺς μὲν ἀδικήσαντας ἀπέ-
κτεινεν, Νέστορι δὲ παρακατιτίθεται τὴν πόλιν, νο-
μίσας αὐτὸν εὖ φρονεῖν, ὅτι νεώτατος ὧν οὐ συνεξή-
20 μαρτε τοῖς ἀδελφοῖς. (ζ'.) Ὑπολαβόντες δ' οὕτως ἔχειν
τὴν μαντείαν καὶ τοὺς προγόνους τοὺς ὑμετέρους πα-
ραλαβόντες καὶ στρατόπεδον συστησάμενοι τὴν μὲν
ἰδίαν χῶραν εἰς τὸ κοινὸν τοῖς συνακολουθοῦσιν ἔδο-
σαν, τὴν δὲ βασιλείαν ἐξαίρετον αὐτοῖς παρ' ἐκείνων
ἔλαβον· ἐπὶ δὲ τούτοις πίστεις ἀλλήλοις δόντες ἐποι-
21 οὔντο τὴν στρατείαν. τοὺς μὲν οὖν κινδύνους τοὺς ἐν
τῇ πορείᾳ γενομένους καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὰς οὐ-
δὲν πρὸς τὸ παρὸν φερούσας τί δεῖ λέγοντα διατρέ-
βειν; πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς ἐν τοῖς τόποις τοῖς
εἰρημένους κατοικοῦντας τριχῇ διείλοντο τὰς βασι-
λείας. ὑμεῖς μὲν οὖν μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡμέρας ἐμμέ-
νετε ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις, οὓς ἐποιήσασθε ἕ

- 22 πρὸς τοὺς προγόνους τοὺς ἡμετέρους· διὸ καὶ τὸν
 παρελθόντα χρόνον ἄμεινον τῶν ἄλλων ἐφέρεσθε, καὶ
 τὸν ἐπιόντα προσδοκᾶν χρη̄ τοιούτους ὕντας βέλτιον
 ἢ νῦν πράξιν. Μεσσήνιοι δ' εἰς τοῦτ' ἀσεβείας ἤλ-
 θον, ὥστ' ἐπιβουλεύσαντες ἀπέκτειναν Κρεσφόντην
 τὸν οἰκιστὴν μὲν τῆς πόλεως, κύριον δὲ τῆς χώρας,
 ἔκγονον δ' Ἡρακλέους, αὐτῶν δ' ἠγεμόνα γεγενημέ-
- 23 νον. διαφυγόντες δ' οἱ παῖδες αὐτοῦ τοὺς κινδύνους c
 ἰκέται κατέστησαν ταυτησὶ τῆς πόλεως, ἀξιούντες βοη-
 θεῖν τῷ τεθνεῶτι καὶ τὴν χώραν διδόντες ἡμῖν. ἐπε-
 ρόμενοι δὲ τὸν θεὸν κἀκείνου προστάξαντος δέχε-
 σθαι ταῦτα καὶ τιμωρεῖν τοῖς ἠδικημένοις ἐκπολιορ-
 κήσαντες Μεσσηνίους οὕτως ἐκτήσασθε τὴν χώραν.
- 24 (ἦ.) Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐξ ἄρχῆς ὑπαρξάντων ἡμῖν
 ἀκριβῶς μὲν οὐ διῆλθον, ὁ γὰρ παρῶν καιρὸς οὐκ ἔα
 μυθολογεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σα- d
 φέστερον διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 διὰ τούτων οἶμαι πᾶσι φανερὸν εἶναι, διότι τὴν ὁμο-
 λογουμένην ἡμετέραν εἶναι χώραν οὐδὲν διαφερόντως
 κεκτημένοι τυγχάνομεν ἢ τὴν ἀμφισβητουμένην. ταύ-
 την τε γὰρ οἰκοῦμεν δόντων μὲν Ἡρακλειδῶν, ἀνε-
 λόντος δὲ τοῦ θεοῦ, πολέμῳ δὲ κρατήσαντες τοὺς
 ἔχοντας· ἐκείνην τ' ἐλάβομεν παρὰ τῶν αὐτῶν καὶ τὸν e
 αὐτὸν τρόπον καὶ ταῖς μαντείαις χρησάμενοι ταῖς αὐ-
- 25 ταῖς. εἰ μὲν οὖν οὕτως ἔχομεν ὥστε μηδὲ περὶ ἐνὸς
 ἀντιλέγειν, μηδ' ἂν αὐτὴν τὴν Σπάρτην ἐκλιπεῖν
 προστάττωσιν ἡμῖν, περίεργόν ἐστιν ὑπὲρ Μεσσηνίας
 σπουδάζειν· εἰ δὲ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἀξιώσειε ζῆν ἀπο-
 στεροῦμενος τῆς πατρίδος, προσήκει καὶ περὶ ἐκείνης
 τὴν αὐτὴν ὑμᾶς γνώμην ἔχειν. τὰ γὰρ αὐτὰ δικαιώ- 121
 ματα καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους περὶ ἀμφοτέρων αὐτῶν
 ἔχομεν εἰπεῖν.

- 26 (θ'.) Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖν' ὑμᾶς λέληθεν, ὅτι τὰς κτήσεις καὶ τὰς ἰδίας καὶ τὰς κοινὰς, ἂν ἐπιγένηται πολλὸς χρόνος, κυρίας καὶ πατρῶας ἅπαντες εἶναι νομίζουσιν. ἡμεῖς τοίνυν Μεσσήνην εἴλομεν πρὶν Πέρσας λαβεῖν τὴν βασιλείαν καὶ κρατῆσαι τῆς ἡπείρου καὶ πρὶν οἰκισθῆναι τὰς πλείστας τῶν πόλεων τῶν Ἑλλη-
- 27 νίδων. καὶ τούτων ἡμῖν ὑπαρχόντων τῷ μὲν βαρβάρῳ τὴν Ἀσίαν ὡς πατρῶαν οὖσαν ἀποδιδόασιν, ὃς οὐπω διακόσι' ἔτη κατέσχηκε τὴν ἀρχὴν, ἡμᾶς δὲ Μεσσήνην ἀποστεροῦσιν, οἱ πλέον διπλάσιον χρόνον ἢ τοσοῦτον τυγχάνομεν ἔχοντες αὐτήν· καὶ Θεσπιάς μὲν καὶ Πλαταιᾶς ἐχθρὸς καὶ πρώην ἀναστάτους πεποιήκασι, ταύτην δὲ διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικίξειν, ἀμφοτέρω παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας πρᾶ-
- 28 τουντες. καὶ εἰ μὲν τοὺς ὡς ἀληθῶς Μεσσηνίους κατήγον, ἡδίκουν μὲν ἂν, ὅμως δ' εὐλογωτέως ἂν εἰς ἡμᾶς ἐξημάρτανον· νῦν δὲ τοὺς Εἰλωτας ὁμόρους ἡμῖν παρακατοικίζουσιν, ὥστε μὴ τοῦτ' εἶναι χαλεπώτατον, εἰ τῆς χώρας στέρησόμεθα παρὰ τὸ δίκαιον, ἀλλ' εἰ τοὺς δούλους τοὺς ἡμετέρους ἐποψόμεθα κυρίου αὐτῆς ὄντας.
- 29 (ι'.) Ἔτι τοίνυν ἐκ τῶν ἐχομένων γνώσεσθε σαφέστερον, ὅτι καὶ νῦν δεινὰ πάσχομεν καὶ τότε Μεσσήνην εἴχομεν δικαίως. πολλῶν γὰρ κινδύνων ἡμῖν γεγενημένων ἤδη ποτὲ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην ἠναγκάσθημεν πολὺ χεῖρον πρᾶττοντες τῶν πολεμίων· ἀλλ' ὅμως ἐν τοιούτοις καιροῖς γιγνομένων τῶν συν-
- 30 θηκῶν, ἐν οἷς οὐχ οἷόν τ' ἦν πλεονεκτεῖν, περὶ μὲν ἄλλων τινῶν ἀμφισβητήσεις ἐγίγνοντο, περὶ δὲ Μεσσηνῆς οὔτε βασιλεὺς οὔθ' ἢ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐδὲ πῶποθ' ἡμῖν ἐνεκάλεσεν ὡς ἀδίκως κερκτημένοις αὐτήν. καίτοι πῶς ἂν περὶ τοῦ δικαίου κρίσιν ἀκρι-

βεστέραν ταύτης εὔροισεν τῆς ὑπὸ μὲν τῶν ἐχθρῶν ἐγνωσμένης, ἐν δὲ ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις γεγενημένης;

- 31 (ια΄.) Τὸ τοίνυν μαντεῖον, ὃ πάντες ἂν ὁμολογήσειαν ἀρχαιότατον εἶναι καὶ κοινότατον καὶ πιστότατον, οὐ μόνου ἐγνω τόθ' ἡμετέραν εἶναι Μεσσήνην, ὅτε διδόντων ἡμῖν αὐτὴν τῶν Κρεσφόντου παίδων προσέταξε δέχεσθαι τὴν δωρεάν καὶ βοηθεῖν τοῖς ἀδικουμένοις, ἀλλὰ καὶ τοῦ πολέμου μακροῦ γιγνομένου πεμπάντων ἀμφοτέρων εἰς Δελφοὺς, κάκεινων μὲν σωτηρίαν αἰτούντων, ἡμῶν δ' ἐπερωτώντων, ὅτῳ τρόπῳ τάχιστ' ἂν κρατήσασθαι τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οὐδὲν ἀνείλεν ὡς οὐ δικαίαν ποιουμένοις τὴν αἴτησιν, ^b ἡμῖν δ' ἐδήλωσε καὶ τὰς θυσίας ἃς ἔδει ποιήσασθαι καὶ
- 32 βοήθειαν παρ' ᾧ μεταπέμψασθαι. (ιβ΄.) Καίτοι πῶς ἂν τις μαρτύρια μείζω καὶ σαφέστερα τούτων παράσχοιτο; φαινόμεθα γὰρ πρῶτον μὲν παρὰ τῶν κυρίων τὴν χώραν λαβόντες, οὐδὲν γὰρ κωλύει πάλιν διὰ βραχέων περὶ αὐτῶν διελθεῖν, ἔπειτα κατὰ πόλεμον αὐτὴν ἐλόντες, ὕπερ τρόπου αἰ πλεῖσται τῶν πόλεων ^c περὶ ἐκείνους τοὺς χρόνους ᾠκίσθησαν· ἔτι δὲ τοὺς ἡσεβηκότας εἰς τοὺς παῖδας τοὺς Ἑρακλέους ἐκβεβληκότας, οἳ δικαίως ἂν ἐξ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὑπερωρίσθησαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῷ πλήθει τοῦ χρόνου καὶ τῇ τῶν ἐχθρῶν κρίσει καὶ ταῖς τοῦ θεοῦ μαν-
- 33 τεῖαις προσηκόντως ἔχοντες αὐτὴν. ᾧ ἕν ἕκαστον ἱκανόν ἐστι διαλυῖσαι τοὺς λόγους τῶν τολμώντων κατηγορεῖν. ὡς ἢ νῦν διὰ πλεονεξίαν οὐ ποιούμεθα τὴν ἀεὶ εἰρήνην, ἢ τότε τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμοῦντες ἐπολεμήσαμεν πρὸς Μεσσηνίους. περὶ μὲν οὖν τῆς κτήσεως ἔνεστι μὲν ἴσως πλείω τούτων εἰπεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῦθ' ἱκανῶς εἰρησθαι νομίζω.

34 (ιγ'.) Λέγουσι δ' οἱ συμβουλευόντες ὑμῖν ποιεῖ-
σθαι τὴν εἰρήνην, ὡς χρη τοὺς εὖ φρονεῦντας μὴ τὴν
αὐτὴν γνώμην ἔχειν περὶ τῶν πραγμάτων εὐτυχοῦντάς e
τε καὶ δυστυχοῦντας, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν ἀεὶ βου-
λεύεσθαι καὶ ταῖς τύχαις ἐπακολουθεῖν καὶ μὴ μεῖζον
φρονεῖν τῆς δυνάμεως, μηδὲ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς τοιού-
35 τοις καιροῖς ἀλλὰ τὸ συμφέρον ζητεῖν. (ιδ'.) Ἐγὼ δὲ
περὶ μὲν τῶν ἄλλων ὁμολογῶ τούτοις, ὅπως δὲ χρη τοῦ
δικαίου ποιεῖσθαι τι προὔργιαίτερον, οὐδεὶς ἄν με λέ-
γων πείσειεν. ὁρῶ γὰρ καὶ τοὺς νόμους ἔνεκα τούτου 123
κειμένους καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς καλοὺς τε κἀγαθοὺς
ἐπὶ τούτῳ φιλοτιμουμένους καὶ τὰς εὖ πολιτευομένας
36 πόλεις περὶ τούτου μάλιστα σπουδαζούσας, ἔτι δὲ τοὺς
πολέμους τοὺς προγεγενημένους οὐ κατὰ τὰς δυνά-
μεις ἀλλὰ κατὰ τὸ δίκαιον τὸ τέλος ἅπαντας εἰληφό-
τας, ὅλως δὲ τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ μὲν κα-
κίαν ἀπολλύμενον, δι' ἀρετὴν δὲ σωζόμενον, ὥστ'
οὐκ ἀθυμεῖν δεῖ τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων κινδυνεύειν b
μέλλοντας ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοὺς ὑβρίζοντας καὶ τοὺς
37 τὰς εὐτυχίας μὴ μετρίως φέρειν ἐπισταμένους. ἔπειτα
κἀκεῖνο χρη σκοπεῖν· νυνὶ γὰρ περὶ μὲν τοῦ δικαίου
πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχομεν, περὶ δὲ τοῦ συμ-
φέροντος ἀντιλέγομεν, δυοῖν δὲ προτεινομένοιιν ἀγα-
θοῖν, καὶ τοῦ μὲν ὄντος προδήλου, τοῦ δ' ἀγνοουμέ-
νου, πῶς οὐκ ἄν ποιήσαιτε καταγέλαστον, εἰ τὸ μὲν
ὁμολογούμενον ἀποδοκιμάσατε, τὸ δ' ἀμφισβητού- c
μενον ἐλέσθαι δόξειεν ὑμῖν, ἄλλως τε καὶ τῆς αἰρέ-
38 σεως τοσοῦτον διαφερούσης; ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἑμοῖς
λόγοις ἔνεστι μηδὲν μὲν προσέθαι τῶν ὑμετέρων αὐ-
τῶν μηδ' αἰσχύνῃ μηδεμιᾶ τὴν πόλιν περιβαλεῖν, ὑπὲρ
δὲ τῶν δικαίων κινδυνεύοντας ἐλπίζειν ἄμεινον ἀγω-
υεῖσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἐν δὲ τοῖς τούτων ἀφεστάναι

μὲν ἤδη Μεσσήνης, προεξαμαρτόντας δὲ τοῦτ' εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς σχεδὸν καὶ τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ δικαίου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ὧν προσδοκᾶτε δια- d
 39 μαρτεῖν. καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτό πω φανερόν ἐστιν, ὡς ἂν ποιήσωμεν τὰ κελευόμενα, βεβαίως ἤδη τὴν εἰρή-
 νην ἄξομεν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες εἰώθασι πρὸς μὲν τοὺς ἀμυνομένους περὶ τῶν δικαίων διαλέγεσθαι, τοῖς δὲ λίαν ἐτοιμῶς ποιοῦσι τὸ προσ-
 ταττόμενον ἀεὶ πλείω προσεπιβάλλειν οἷς ἂν ἐξ ἀρ-
 χῆς διανοηθῶσιν, ὥστε συμβαίνειν βελτίονος εἰρήνης e
 τυγχάνειν τοὺς πολεμικῶς διακειμένους τῶν ῥαδίως τὰς ὁμολογίας ποιουμένων.

40 (ιε΄.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ περὶ ταῦτα πολὺν χρόνον διατρίβειν, ἀπάντων τῶν τοιούτων ἀφήμενος ἐπὶ τὸν ἀπλούστατον ἤδη τρέφομαι τῶν λόγων. εἰ μὲν γὰρ 124
 μηδένες πώποτε τῶν δυστυχησάντων ἀνέλαβον αὐτοὺς μηδ' ἐπεκράτησαν τῶν ἐχθρῶν, οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἐλπίζειν περιγενήσεσθαι πολεμοῦντας. εἰ δὲ πολλάκις γέ-
 γουεν ὥστε καὶ τοὺς μεῖζω δύναμιν ἔχοντας ὑπὸ τῶν ἀσθενεστέρων κρατηθῆναι καὶ τοὺς πολιορκοῦντας ὑπὸ τῶν κατακεκλειμένων διαφθαρῆναι, τί θαυμα-
 στὸν. εἰ καὶ τὰ νῦν καθεστῶτα λήψεται τινα μετά-
 στασιν;

41 (ις΄.) Ἐπὶ μὲν οὖν τῆς ἡμετέρας πόλεως οὐδὲν ἔχω b
 τοιοῦτον εἰπεῖν· ἐν γὰρ τοῖς ἐπέκεινα χρόνοις οὐδένης πώποτε κρείττους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν εἰσ-
 ἔβαλον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων πολλοῖς ἂν τις παραδείγ-
 μασι χρήσαιο, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Ἀθη-
 42 ναίων. τούτους γὰρ εὐρήσομεν ἐξ ὧν μὲν τοῖς ἄλλοις προσέταττον, πρὸς τοὺς Ἑλληνας διαβληθέντας, ἐξ
 ὧν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας ἡμύναντο, παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
 ποις εὐδοκίμησαντας. τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς κινδύ- c

- νους εἰ διεξιόην, οὓς ἐποιήσαντο πρὸς Ἀμαζόνιας ἢ
 Θραῖκας ἢ Πελοποννησίους τοὺς μετ' Εὐρουσθέως εἰς
 τὴν χώραν αὐτῶν εἰσβαλόντας, ἴσως ἀρχαῖα καὶ πόρρω
 τῶν νῦν παρόντων λέγειν ἂν δοκοίη· ἐν δὲ τῷ Περ-
 σικῷ πολέμῳ τίς οὐκ οἶδεν, ἐξ οἴων συμφορῶν εἰς
 43 ὄσσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν; μόνοι γὰρ τῶν ἔξω Πε-
 λοποννήσου κατοικούντων ὄρωντες τὴν τῶν βαρβά-
 ρων δύναμιν ἀνυπόστατον οὖσαν οὐκ ἠξίωσαν βου- d
 λεύσασθαι περὶ τῶν προσταττομένων αὐτοῖς ἀλλ'
 εὐθύς εἶλοντο περιιδεῖν ἀνάστατον τὴν πόλιν γεγενη-
 μένην μᾶλλον ἢ δουλεύουσιν. ἐκλιπόντες δὲ τὴν χώ-
 ραν, καὶ πατρίδα μὲν τὴν ἐλευθερίαν νομίσαντες, κοι-
 νωνήσαντες δὲ τῶν κινδύνων ἡμῶν, τοσαύτης μετα-
 βολῆς ἔτυχον, ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας στερηθέντες τῶν
 αὐτῶν πολὺν χρόνον τῶν ἄλλων δεσπόται κατέστησαν. e
- 44 (ιζ'.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ ταύτης ἂν τις τῆς πόλεως
 ἐπιδείξειε τὸ τολμᾶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ὡς πολ-
 λῶν ἀγαθῶν αἰτιὸν ἐστίν, ἀλλὰ καὶ Διονύσιος ὁ τύ-
 ραννος καταστὰς εἰς πολιορκίαν ὑπὸ Καρχηδονίων,
 οὐδεμιᾶς αὐτῷ σωτηρίας ὑποφαινομένης, ἀλλὰ καὶ τῷ
 πολέμῳ κατεχόμενος καὶ τῶν πολιτῶν δυσκόλως πρὸς 125
 αὐτὸν διακειμένων, αὐτὸς μὲν ἐμέλλησεν ἐκπλεῖν, τῶν
- 45 δὲ χρωμένων τινὸς τολμήσαντος εἶπειν, ὡς καλόν
 ἐστὶν ἐντάφιον ἢ τυραννὶς, αἰσχυρθεὶς ἐφ' οἷς διε-
 νοήθη καὶ πάλιν ἐπιχειρήσας πολεμεῖν πολλὰς μὲν μυ-
 ριάδας Καρχηδονίων διέφθειρεν, ἐγκρατεστέραν δὲ
 τὴν ἀρχὴν τὴν τῶν πολιτῶν κατεστήσατο, πολὺ δὲ
 μείζω τὴν δύναμιν τὴν αὐτοῦ τῆς πρότερον ὑπαρχού-
 σης ἐκτήσατο, τυραννῶν δὲ τὸν βίον διετέλεσε, καὶ b
 τὸν υἱὸν ἐν ταῖς αὐταῖς τιμαῖς καὶ δυναστείαις, ἐν
 αἰσπερ αὐτὸς ἦν, κατέλιπεν.
- 46 (ιη'.) Παραπλήσια δὲ τούτοις Ἀμύντας ὁ Μακε-

δόνων βασιλεὺς ἐπραξεν. ἡττηθεὶς γὰρ ὑπὸ τῶν βαρ-
 βάρων τῶν προσοικούντων μάχῃ καὶ πάσης Μακεδο-
 νίας ἀποστερηθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐκλιπεῖν τὴν χώραν
 διενοήθη καὶ τὸ σῶμα διασώξειν, ἀκούσας δὲ τινος
 ἐπαινοῦντος τὸ πρὸς Διονύσιον ῥηθὲν καὶ μεταγνοὺς
 ὥσπερ ἐκεῖνος χωρῖον μικρὸν καταλαβῶν καὶ βοήθειαν c
 ἐνθένδε μεταπεμψάμενος ἐντὸς μὲν τριῶν μηνῶν κατ-
 ἔσχεν ἅπασαν Μακεδονίαν, τὸν δ' ἐπίλοιπον χρόνον
 βασιλεύων γῆρα τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

47 (ιδ΄.) Ἀπείπομεν δ' ἂν ἀκούοντές τε καὶ λέγον-
 τες, εἰ πάσας τὰς τοιαύτας πράξεις ἐξετάζομεν, ἐπεὶ
 καὶ τῶν περὶ Θήβας πραχθέντων εἰ μνησθεῖμεν, ἐπὶ
 μὲν τοῖς γεγενημένοις ἂν λυπηθεῖμεν, περὶ δὲ τῶν
 μελλόντων βελτίους ἐλπίδας ἂν λάβοιμεν. τολμησάν- d
 των γὰρ αὐτῶν ὑπομεῖναι τὰς εἰσβολὰς καὶ τὰς ἀπει-
 λὰς τὰς ἡμετέρας εἰς τοῦθ' ἢ τύχῃ τὰ πράγματ' αὐ-
 τῶν περιέστησεν, ὥστε τὸν ἄλλον χρόνον ὑφ' ἡμῖν
 ὄντες νῦν ἡμῖν προστάττειν ἀξιούσιν.

48 (κ΄.) Ὅστις οὖν ὄρῶν τοσαύτας μεταβολὰς γεγε-
 νημένας ἐφ' ἡμῶν οἴεται πάσσεσθαι, λίαν ἀνόητός
 ἐστίν· ἀλλὰ δεῖ καρτερεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι καὶ θαρ-
 ρεῖν περὶ τῶν μελλόντων, ἐπισταμένους, ὅτι τὰς τοι- e
 αύτας συμφορὰς αἱ πόλεις ἐπανορθοῦνται πολιτεία
 χρηστῇ καὶ ταῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐμπειρίαις. περὶ ὧν
 οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν ἀντειπεῖν, ὡς οὐ τὴν μὲν ἐμπει-
 ρίαν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἔχομεν, πολιτείαν δ' οἴαν εἶ-
 ναι χρὴ παρὰ μόνοις ἡμῖν ἐστίν. ὧν ὑπαρχόντων οὐκ 126
 ἐστίν ὅπως οὐκ ἄμεινον πράξομεν τῶν μηδετέρου τού-
 των πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημένων.

49 (κα΄.) Κατηγοροῦσι δέ τινες τοῦ πολέμου καὶ δι-
 ἐξέρχονται τὴν ἀπιστίαν αὐτοῦ, τεκμηρίοις ἄλλοις τε
 πολλοῖς χρώμενοι καὶ μάλιστα τοῖς περὶ ἡμᾶς γεγενη-

μένοις, καὶ θαυμάζουσιν, εἴ τινες οὕτω χαλεπῶ καὶ
 παραβόλῳ πράγματι πιστεύειν ἀξιούσιν. (κβ΄.) Ἐγὼ
 δὲ πολλοὺς μὲν οἶδα διὰ τὸν πόλεμον μεγάλην εὐδαι- b
 μονίαν κτησαμένους, πολλοὺς δὲ τῆς ὑπαρχούσης ἀπο-
 50 στερηθέντας [διὰ τὴν εἰρήνην]· οὐδὲν γὰρ τῶν τοιού-
 των ἐστὶν ἀποτόμως οὔτε κακὸν οὔτ' ἀγαθόν, ἀλλ' ὡς
 ἂν χρήσῃται τις καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς καιροῖς,
 οὕτως ἀνάγκη καὶ τὸ τέλος ἐκβαίνειν ἐξ αὐτῶν. χρῆ δὲ
 τοὺς μὲν εὖ πράττοντας τῆς εἰρήνης ἐπιθυμεῖν· ἐν
 ταύτῃ γὰρ τῇ καταστάσει πλείστον ἂν τις χρόνον τὰ
 παρόντα διαφυλάξειεν· τοὺς δὲ δυστυχοῦντας τῶ πο-
 λέμῳ προσέχειν τὸν νοῦν· ἐκ γὰρ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς c
 51 καινουργίας θάττον ἂν μεταβολῆς τύχοιεν. ὧν ἡμεῖς
 δέδοικα μὴ τάναντία πράττοντες φανῶμεν· ὅτε μὲν
 γὰρ ἐξῆν ἡμῖν τρυφᾶν, πλείους τοὺς πολέμους ἐποι-
 ούμεθα τοῦ δέοντος, ἐπειδὴ δ' εἰς ἀνάγκην καθέστα-
 μεν ὥστε κινδυνεύειν, ἡσυχίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ περὶ
 ἀσφαλείας βουλευόμεθα. καίτοι χρῆ τοὺς βουλομένους
 ἐλευθέρους εἶναι τὰς μὲν ἐκ τῶν ἐπιταγμάτων συν- d
 θήκας φεύγειν ὡς ἐγγὺς δουλείας οὔσας, ποιεῖσθαι δὲ
 τὰς διαλλαγὰς, ὅταν ἢ περιγένηνται τῶν ἐχθρῶν ἢ
 τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν ἐξισώσωσιν τῇ τῶν πολεμίων·
 ὡς τοιαύτην ἕκαστοι τὴν εἰρήνην ἔξουσιν, οἷαν περ
 ἂν τοῦ πολέμου ποιήσονται τὴν κατάλυσιν.

52 (κγ΄.) Ὡν ἐνθυμουμένους χρῆ μὴ προπετῶς ὑμᾶς
 αὐτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς αἰσχροῦς ὁμολογίας, μηδὲ ῥαθυ-
 μότερον ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ τῶν ἄλλων φανῆναι βου-
 λευομένους. ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ὅτι e
 τὸν παρελθόντα χρόνον, εἰ πολιορκουμένη τινὶ τῶν
 πόλεων τῶν συμμαχίδων εἰς μόνος Λακεδαιμονίων
 βοηθήσειεν, ὑπὸ πάντων ἂν ὁμολογεῖτο παρὰ τοῦτον
 γενέσθαι τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς. καὶ τοὺς μὲν πλείστους

τῶν τοιούτων ἀνδρῶν παρὰ τῶν προεσβυτέρων ἂν τις 127
ἀκούσειεν, τοὺς δ' ὀνομαστοτάτους ἔχω κἀγὼ διελθεῖν.

53 Πεδάριτος μὲν γὰρ εἰς Χίον εἰσπλεύσας τὴν πόλιν αὐ-
τῶν διέσωσε· Βρασίδης δ' εἰς Ἀμφίπολιν εἰσελθὼν,
ὀλίγους τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν πολιορκουμένων συν-
ταξάμενος, πολλοὺς ὄντας τοὺς πολιορκοῦντας ἐνί-
κησε μαχόμενος· Γύλιππος δὲ Συρακοσίοις βοηθήσας
οὐ μόνον ἐκείνους διέσωσεν ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν
τὴν κρατοῦσαν αὐτῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατ-

54 ταν ἅπασαν αἰχμάλωτον ἔλαβεν. καίτοι πῶς οὐκ αἰ- b
σχρὸν τότε μὲν ἕκαστον ἡμῶν ἱκανὸν εἶναι τὰς ἄλλο-
τρίας πόλεις διαφυλάττειν, νυκτὶ δὲ πάντας μήτε δύ-
νασθαι μήτε πειραῖσθαι τὴν ἡμετέραν αὐτῶν διασώ-
ξειν; καὶ τὴν μὲν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν μεστὴν πε-
ποιηκέναι τροπαίων ὑπὲρ τῶν ἄλλων πολεμοῦντας,
ὑπὲρ δὲ τῆς πατρίδος οὕτω φανερωῶς ὑβριζομένης μηδὲ
μίαν μάχην ἀξίαν λόγου φαίνεσθαι μεμαχημένους;

55 ἀλλ' ἐτέρας μὲν πόλεις ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς τὰς e
ἐσχάτας ὑπομεῖναι πολιορκίας, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς ὑπὲρ
τοῦ μηδὲν ἀναγκασθῆναι παρὰ τὸ δίκαιον ποιεῖν μηδὲ
μικρὰν οἶεσθαι δεῖν ὑπενεγκεῖν κακοπάθειαν, ἀλλὰ
ξεύγη μὲν ἵππων ἀδηφαγούντων ἔτι καὶ νῦν ὄρασθαι
τρέφοντας, ὥσπερ δὲ τοὺς εἰς τὰς δεινοτάτας ἀνάγκας
ἀφιγμένους καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς ὄντας οὕτω

56 ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην; (κδ'.) Ὁ δὲ πάντων σχετικῶ- d
τατον, εἰ φιλοπονώτατοι δοκοῦντες εἶναι τῶν Ἑλλήνων
ῥαθυμότερον τῶν ἄλλων βουλευσόμεθα περὶ τούτων.
τίνας γὰρ ἴσμεν, ὧν καὶ ποιήσασθαι μνειάν ἀξίον ἐστίν,
οἵτινες ἅπαξ ἠττηθέντες καὶ μιᾶς εἰσβολῆς γενομένης
οὕτως ἀνάνδρως ὠμολόγησαν πάντα τὰ προσταττό-
μενα ποιήσειν; πῶς δ' ἂν οἱ τοιοῦτοι πολὺν χρόνον

57 δυστυχοῦντες ἀνταρκέσειαν; τίς δ' οὐκ ἂν ἐπιτιμῆ- e

σειεν ἡμῖν, εἰ Μεσσηνίων ὑπὲρ ταύτης τῆς χώρας εἴκοσιν ἔτη πολιορκηθέντων ἡμεῖς οὕτω ταχέως κατὰ συνθήκας αὐτῆς ἀποσταίημεν, καὶ μηδὲ τῶν προγόνων μνησθεῖμεν, ἀλλ' ἦν ἐκεῖνοι μετὰ πολλῶν πόνων καὶ κινδύνων ἐκτῆσαντο, ταύτην ἡμεῖς ὑπὸ λόγων 128 πεισθέντες ἀποβάλοιμεν;

- 58 (κε'.) Ὡν οὐδὲν ἔνιοι φροντίσαντες ἀλλὰ πάσας τὰς αἰσχύνας ὑπεριδόντες τοιαῦτα συμβουλεύουσιν ὑμῖν, ἐξ ὧν εἰς ὄνειδῆ τὴν πόλιν καταστήσουσιν. οὕτω δὲ προθύμως ἐπάγουσιν ὑμᾶς πρὸς τὸ παραδοῦναι Μεσσήνην, ὥστε καὶ διεξελθεῖν ἐτόλμησαν τὴν τε τῆς πόλεως ἀσθένειαν καὶ τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν, καὶ κελεύουσιν ἀποκρίνασθαι τοὺς ἐναντιουμένους ἀ- b
 59 μεθὰ πολεμῖν. (κς'.) Ἐγὼ δὲ μεγίστην μὲν ἠγοῦμαι συμμαχίαν εἶναι καὶ βεβαιοτάτην τὸ τὰ δίκαια πράττειν, εἰκὸς γὰρ καὶ τὴν τῶν θεῶν εὐνοίαν γενέσθαι μετὰ τούτων, εἶπερ χορὴ περὶ τῶν μελλόντων τεκμαίρεσθαι τοῖς ἤδη γεγενημένοις, πρὸς δὲ ταύτη τὸ καλῶς πολιτεύεσθαι καὶ σωφρόνως ζῆν καὶ μέτρι θανάτου μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις ἐθέλειν καὶ μηδὲν c
 60 ὑπάρχει. μεθ' ὧν ἐγὼ πολὺ ἂν ἥδιον πολεμοίην ἢ μετὰ πολλῶν μυριάδων· οἶδα γὰρ καὶ τοὺς πρώτους ἡμῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν ἀφικομένους οὐ τῷ πλήθει τῶν ἄλλων περιγενομένους ἀλλὰ ταῖς ἀρεταῖς ταῖς ὑπ' ἐμοῦ προειρημέναις. ὥστ' οὐκ ἄξιον διὰ τοῦτο φοβεῖσθαι τοὺς πολεμίους, ὅτι πολλοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἐκείνοις θαρραῖν, ὅταν ὀρῶμεν ἡμᾶς d
 61 νες ἄλλοι πῶποτε, καὶ τοῖς τε νόμοις καὶ τοῖς ἐπιτη-

δευμασιν ἐμμένοντας οἷς ἐξ ἀρχῆς κατεστησάμεθα, τοὺς δὲ μηδὲ τὰς εὐτυχίας φέρειν δυναμένους ἀλλὰ διατεταραγμένους, καὶ τοὺς μὲν τὰς συμμαχίδας πόλεις καταλαμβάνοντας, τοὺς δὲ τὰναντία τούτοις πράττοντας, ἄλλους δὲ περὶ χώρας τοῖς ὁμόροις ἀμφισβητοῦντας, τοὺς δὲ μᾶλλον ἀλλήλοις φθονοῦντας ἢ πρὸς ἡμᾶς πολεμοῦντας. ὥστε θαυμάζω τῶν μείζω συμμαχίαν ^e ἐζητούντων ὧν οἱ πολέμιοι τυγχάνουσιν ἐξαμαρτάνοντες.

- 62 (κζ'.) Εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ τῶν ἔξωθεν βοηθειῶν εἰπεῖν, ἡγοῦμαι πολλοὺς ἔσσεσθαι τοὺς βουλομένους ¹²⁹ ἐπαμύνειν ἡμῖν. ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτον μὲν Ἀθηναίους, εἰ καὶ μὴ πάντα μεθ' ἡμῶν εἰσὶν, ἀλλ' ὑπὲρ γε τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ὁτιοῦν ἂν ποιήσοντας· ἔπειτα τῶν ἄλλων πόλεων ἔστιν ἄς ὁμοίως ἂν ὑπὲρ τῶν ἡμῖν συμφερόντων ὥσπερ περὶ τῶν αὐταῖς βουλευσομένης· ἔτι δὲ Διονύσιον τὸν τύραννον καὶ τὸν ⁶³ Αἰγυπτίων βασιλέα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν δυνάστας, καθ' ὅσον ἕκαστοι δύνανται, προθύμως ἂν ἡμῖν ἐπικουρήσοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ^b τῶν Ἑλλήνων τοὺς ταῖς οὐσίαις προέχοντας καὶ ταῖς δόξαις πρωτεύοντας καὶ τῶν βελτίστων πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, εἰ καὶ μήπω συνεστήκασιν, ἀλλὰ ταῖς γ' εὐνοίαις μεθ' ἡμῶν ὄντας, ἐν οἷς περὶ τῶν μελλόντων εἰκότως ἂν μεγάλας ἐλπίδας ἔχοιμεν.

- 64 (κη'.) Οἶμαι δὲ καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον τὸν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὸν δῆμον, ὃν οἴομεθα μάλιστα πολεμεῖν ἡμῖν, ποθεῖν ἤδη τὴν ἡμετέραν ἐπιμέλειαν. οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς ἀποστᾶσι γέγονεν ὧν προσεδόκησαν, ἀλλ' ^c ἀντὶ μὲν τῆς ἐλευθερίας τούναντίον ἀποβέβηκεν· ἀπολέσαντες γὰρ αὐτῶν τοὺς βελτίστους ἐπὶ τοῖς χειριστοῖς τῶν πολιτῶν γεγόνασιν, ἀντὶ δὲ τῆς αὐτονομίας εἰς

- 65 πολλὰς καὶ δεινὰς ἀνομίας ἐμπεπτώκασιν, εἰδισμένοι δὲ τὸν ἄλλον χρόνον μεθ' ἡμῶν ἐφ' ἑτέρους ἰέναι, νῦν τοὺς ἄλλους ὀρῶσιν ἐφ' αὐτοὺς στρατευομένους, καὶ τὰς στάσεις, ἃς ἐπυρνθάνοντο πρότερον παρ' ἑτέροις οὖσας, νῦν παρ' αὐτοῖς ὀλίγου δεῖν καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν γιγνομένας. οὕτω δ' ὠμαλισμένοι ταῖς συμφοραῖς εἰσὶν ὥστε μηδένα διαγνῶναι δύνασθαι τοὺς
- 66 κἀκίστα πράττοντας αὐτῶν· οὐδεμία γὰρ ἐστὶ τῶν πόλεων ἀκέραιος, οὐδ' ἤτις οὐχ ὁμόρους ἔχει τοὺς κακῶς ποιήσοντας, ὥστε τετμησθαι μὲν τὰς χώρας, πεπορθῆσθαι δὲ τὰς πόλεις, ἀναστάτους δὲ γεγενῆσθαι τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους, ἀνατετράφθαι δὲ τὰς πολιτείας καὶ καταλελύσθαι τοὺς νόμους, μεθ' ὧν
- 67 οἰκοῦντες εὐδαιμονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν. οὕτω δ' ἀπίστως τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ δυσμενεῶς ἔχουσιν, ὥστε μᾶλλον τοὺς πολίτας ἢ τοὺς πολεμίους δεδίασιν· ἀντὶ δὲ τῆς ἐφ' ἡμῶν ὁμοιοῦσας καὶ τῆς παρ' ἀλλήλων εὐπορίας εἰς τοσαύτην ἀμιξίαν ἐληλύθασιν, ὥσθ' οἱ μὲν κεκτημένοι τὰς οὐσίας ἥδιον ἂν εἰς τὴν θάλατταν τὰ σφέτερόν αὐτῶν ἐκβάλοιεν ἢ τοῖς δεομένοις ἐπαρκέσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες οὐδ' ἂν εὐρεῖν δεξάιντο μᾶλλον ἢ τὰ τῶν ἐχόντων ἀφελέσθαι· καταλύσαντες δὲ τὰς θυσίας ἐπὶ τῶν βωμῶν σφάττουσιν ἀλλήλους· πλείους δὲ φεύγουσι νῦν ἐκ μιᾶς πόλεως ἢ πρότερον ἐξ ἀπάσης τῆς Πελοποννήσου. καὶ τοσοῦτων ἀπηριθμημένων κακῶν πολὺ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν· οὐδὲν γὰρ ὅτι τῶν δεινῶν ἢ χαλεπῶν οὐκ ἐνταῦθα συνδεδράμηνεν. ὧν οἱ μὲν ἤδη μεστοὶ τυγχάνουσιν ὄντες, οἱ δὲ διὰ ταχέων ἐμπλησθήσονται, καὶ ζητήσουσιν τινα τῶν παρόντων πραγμάτων εὐρεῖν ἀπαλλαγὴν. μὴ γὰρ οἶσθ' αὐτοὺς μενεῖν ἐπὶ τούτοις· οἴτινες γὰρ εὖ

πράττοντες ἀπέειπον, πῶς ἂν οὔτοι κακοπαθούντες πολὺν χρόνον καρτερήσειαν; ὥστ' οὐ μόνον ἦν μαχόμενοι νικήσωμεν, ἀλλὰ καὶ ἡσυχίαν ἔχοντες περιμεινόμεν, ὅψεσθ' αὐτοὺς μεταβαλλομένους καὶ τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν σωτηρίαν αὐτῶν εἶναι νομίζοντας. τὰς μὲν οὖν ἐλπίδας ἔχω τοιαύτας.

- 70 (κθ'.) Τοσοῦτον δ' ἀπέχω τοῦ ποιῆσαι τι τῶν προσταττομένων, ὥστ' εἰ μηδὲν γίγνοιτο τούτων μηδὲ βοηθείας μηδαμόθεν τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ἀδικοῖεν ἡμᾶς, οἱ δὲ περιορῶεν, οὐδ' ἂν οὔτω μεταγνοίην, ἀλλὰ πάντας ἂν τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου κινδύνους ὑπομείναιμι πρὶν ποιήσασθαι τὰς ὁμολογίας ταύτας. αἰσχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ ἀμφοτέρων, εἴτε καταγνοίημεν τῶν προγόνων, ὡς ἀδίκως Μεσσηνίους ἀφείλοντο τὴν χώραν, εἴτ' ἐκείνων ὀρθῶς κτησαμένων καὶ προσηκόντως ἡμεῖς παρὰ τὸ δίκαιον συγ-
- 71 χωρήσαιμὲν τι περὶ αὐτῆς. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ποιητέον, σκεπτέον δ' ὅπως ἀξίως ἡμῶν αὐτῶν πολεμήσομεν καὶ μὴ τοὺς εἰθισμένους ἐγκωμιάζειν τὴν πόλιν ἐλέγξομεν ψευδεῖς ὄντας, ἀλλὰ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παρασχήσομεν ὥστε δοκεῖν ἐκείνους ἐλάττω
- 72 τῶν ὑπαρχόντων εἰρηκέναι περὶ ἡμῶν. (λ'.) Οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲν συμβήσεσθαι δεινότερον τῶν νῦν παρόντων, ἀλλὰ τοὺς ἐχθροὺς τοιαῦτα βουλευέσεσθαι καὶ πράξειν, ἐξ ὧν ἐπανορθώσουσιν ἡμᾶς· ἂν δ' ἄρα ψευθεῖσθῶμεν τῶν ἐλπίδων καὶ πανταχόθεν ἐξειργώμεθα καὶ μηδὲ τὴν πόλιν ἔτι δυνώμεθα διαφυλάττειν, χαλεπὰ μὲν ἐστίν, ἃ μέλλω λέγειν, ὅμως δ' οὐκ ὀκνήσω παρησιάσασθαι περὶ αὐτῶν. καὶ γὰρ ἐξαγγελθῆναι τοῖς Ἑλλήσι καλλίω ταῦτ' ἐστὶ καὶ μᾶλλον ἀρμόττοντα τοῖς ἡμετέροις φρονήμασιν ὧν ἐνιοὶ τινες ὑμῖν συμβουλεύουσιν.

73 (λά.) Φημί γὰρ χρῆναι τοὺς μὲν γουέας τοὺς ἡμε-
 τέρους αὐτῶν καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ
 τὸν ὄχλον τὸν ἄλλον ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τοὺς
 μὲν εἰς Σικελίαν, τοὺς δ' εἰς Κυρήνην, τοὺς δ' εἰς
 τὴν ἠπειρον, ἄσμενοι δ' αὐτοὺς ἅπαντες οὗτοι δεξον-
 ται καὶ χώρα πολλῇ καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὸν βίον
 εὐπορίαις, οἱ μὲν χάριν ἀποδιδόντες ὧν εὖ πεπόνθα-
 σιν, οἱ δὲ κομειῖσθαι προσδοκῶντες ὧν ἂν προὔπαρ-
 74 ξωσιν, ὑπολειφθέντας δὲ τοὺς βουλομένους καὶ δυ-
 ναμένους κινδυνεύειν τῆς μὲν πόλεως ἀφῆσθαι καὶ
 τῶν ἄλλων κτημάτων, πλὴν ὅσ' ἂν οἰοί τ' ὧμεν ἀπε-
 νέγκασθαι μεθ' ἡμῶν αὐτῶν, καταλαβόντας δὲ χω-
 ρίον, ὅ τι ἂν ἐχυρώτατον ἦ καὶ πρὸς τὸν πόλεμον συμ-
 φορώτατον, ἄγειν καὶ φέρειν τοὺς πολεμίους καὶ κατὰ
 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἕως ἂν παύσωνται τῶν ἡμε-
 75 τέρων ἀμφισβητοῦντες. καὶ ταῦτ' ἂν τολμήσωμεν καὶ
 μὴ κατοκνήσωμεν, ὅψεσθε τοὺς νῦν ἐπιτάττοντας ἰκε- d
 τεύοντας καὶ δεομένους ἡμῶν Μεσσήνην ἀπολαβεῖν
 καὶ ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην.

(λβ.) Ποία γὰρ ἂν τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοπον-
 νήσῳ τοιοῦτον πόλεμον ὑπομείνειεν, οἷον εἰκὸς γενέ-
 σθαι βουληθέντων ἡμῶν; τίνες δ' οὐκ ἂν ἐκπλαγείεν
 καὶ δείσειαν στρατόπεδον συνιστάμενον τοιαῦτα μὲν
 διαπεπραγμένον, δικαίως δὲ τοῖς αἰτίοις τούτων ὠρ-
 γισμένον, ἀπονευοημένως δὲ πρὸς τὸ ζῆν διακείμενον,
 76 καὶ τῷ μὲν σχολὴν ἄγειν καὶ μηδὲ περὶ ἓν ἄλλο δια- e
 τρίβειν ἢ περὶ τὸν πόλεμον τοῖς ξενικοῖς στρατεύμα-
 σιν ὠμοιωμένον, ταῖς δ' ἀρεταῖς καὶ τοῖς ἐπιτηδεύ-
 μασι τοιοῦτον, οἷον ἐξ ἀπάντων ἀνθρώπων οὐδεὶς ἂν
 συντάξειεν, ἔτι δὲ μηδεμιᾶ πολιτεία τεταγμένη χρώ-
 μενον ἀλλὰ θυραυλεῖν καὶ πλανᾶσθαι κατὰ τὴν χώ- 132
 ραν δυνάμενον καὶ ῥαδίως μὲν ὁμορον οἷς ἂν βούλη-

ται γιγνόμενον, τοὺς δὲ τόπους ἅπαντας τοὺς πρὸς
 τὸν πόλεμον συμφέροντας πατρίδας εἶναι νομίζου;
 77 ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι τῶν λόγων μόνον ρηθέντων τού-
 των καὶ διασπαρέντων εἰς τοὺς Ἕλληνας εἰς πολλὴν
 ταραχὴν καταστήσεσθαι τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, ἔτι δὲ
 μᾶλλον, ἣν καὶ τέλος ἐπιθεῖναι τούτοις ἀναγκασθῶ-
 μεν. τίνα γὰρ οἰηθῶμεν αὐτοὺς γνώμην ἔξειν, ὅταν
 αὐτοὶ μὲν κακῶς πάσχωσιν, ἡμᾶς δὲ μηδὲν δύνωνται **b**
 78 ποιεῖν; καὶ τὰς μὲν αὐτῶν πόλεις ἰδῶσιν εἰς πολιορ-
 κίαν καθεστηκυίας, τὴν δ' ἡμετέραν οὕτω διεσκευα-
 σμένην ὥστε μηκέτι τῇ συμφορᾷ ταύτῃ περιπεσεῖν;
 ἔτι δὲ τὴν τῶν σωματίων τροφήν ἡμῖν μὲν ῥαδίαν οὖ-
 σαν ἔκ τε τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου
 γιγνομένων, αὐτοῖς δὲ χαλεπὴν διὰ τὸ μὴ ταῦτὸν εἶ-
 ναι στρατόπεδόν τε τοιοῦτον διοικεῖν καὶ τοὺς ὄχλους
 79 τοὺς ἐν ταῖς πόλεσι διατρέφειν; ὃ δὲ πάντων ἄλγιστον **c**
 ἐκείνοις, ὅταν τοὺς μὲν ἡμετέρους οἰκείους ἐν πολλαῖς
 εὐπορίαις πυνθάνωνται γεγεννημένους, τοὺς δ' αὐτῶν
 ὀρώσι καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν τῶν ἀναγκαίων ἐν-
 δεεῖς ὄντας, καὶ μηδ' ἐπικουρῆσαι δύνωνται τοῖς κα-
 κοῖς τούτοις, ἀλλ' ἐργαζόμενοι μὲν τὴν χώραν τὰ σπέρ-
 ματα προσαπολλύουσιν, ἀργὸν δὲ περιορῶντες μηδένα
 80 χρόνον ἀνταρκεῖν οἰοί τ' ὦσιν. (λγ'.) Ἀλλὰ γὰρ ἴσως **d**
 ἀθροισθέντες καὶ κοινὸν ποιησάμενοι στρατόπεδον **d**
 παρακολουθήσουσι καὶ κωλύσουσιν ἡμᾶς κακῶς ποι-
 εῖν αὐτούς. καὶ τί ἂν εὐξαίμεθα μᾶλλον ἢ λαβεῖν πλη-
 σιάζοντας καὶ παρατεταγμένους καὶ περὶ τὰς αὐτὰς
 δυσχωρίας ἡμῖν ἀντιστρατοπεδεύοντας ἀνθρώπους
 ἀτάκτους καὶ μιγάδας καὶ πολλοὺς ἄρχουσι χρωμένους;
 οὐδὲν γὰρ ἂν πολλῆς πραγματείας δεήσειεν, ἀλλὰ τα- **e**
 χέως ἂν αὐτοὺς ἐξαναγκάσαιμεν ἐν τοῖς ἡμετέροις και-
 ροῖς ἀλλὰ μὴ τοῖς αὐτῶν ποιήσασθαι τοὺς κινδύνους.

- 81 (λδ'.) Ἐπιλίποι δ' ἂν τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ τὰς πλεονεξίας τὰς ἐσομένας λέγειν ἐπιχειρήσαιμεν. ἐκεῖνο δ' οὖν πᾶσι φανερὸν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων διενηνόχαμεν οὐ τῷ μεγέθει τῆς πόλεως οὐδὲ τῷ πλήθει τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ὅτι τὴν πολιτείαν ὁμοίαν 13a κατεστησάμεθα στρατοπέδῳ καλῶς διοικουμένῳ καὶ πειθαρχεῖν ἐθέλοντι τοῖς ἄρχουσιν. ἦν οὖν εἰλικρινὲς τοῦτο ποιήσωμεν, ὃ μιμησάμενοις ἡμῖν συνήνεγκεν, οὐκ ἄδηλον, ὅτι ῥαδίως τῶν πολεμίων ἐπικρατήσωμεν.
- 82 (λε'.) Ἴσμεν δὲ καὶ τοὺς οἰκιστὰς ταυτησί τῆς πόλεως γενομένους, ὅτι μικρὸν μὲν στρατόπεδον εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσῆλθον ἔχοντες, πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων πόλεων ἐκράτησαν. καλὸν οὖν μιμήσασθαι τοὺς προγόνους, καὶ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανελθόντας, ἐπειδὴ προσεπταίκαμεν, πειραθῆναι τὰς τιμὰς καὶ τὰς δυναστείας ἀναλαβεῖν, ἃς πρότερον ἐτυγχάνομεν
- 83 ἔχοντες. πάντων δ' ἂν δεινότατον ποιήσαιμεν, εἰ συνειδότες Ἀθηναίοις ἐκλιποῦσι τὴν αὐτῶν χώραν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας, ἡμεῖς μὴδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἀφῆσθαι τῆς πόλεως τολμήσαιμεν, ἀλλὰ δεῖον ἡμᾶς παράδειγμα τῶν τοιούτων ἔργων τοῖς ἄλλοις παρέχειν, μὴδὲ μιμήσασθαι τὰς
- 84 ἐκείνων πράξεις ἐθέλησαιμεν. ἔτι δὲ τούτου καταγελαστότερον, εἰ Φωκαεῖς μὲν, φεύγοντες τὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου δεσποτείαν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς Μασσαλίαν ἀπήκνησαν, ἡμεῖς δ' εἰς τοσοῦτον μικροψυχίας ἔλθοιμεν, ὥστε τὰ προστάγματα τούτων ὑπομείναιμεν, ὧν ἄρχοντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετελέ-
- 85 σαμεν. (λς'.) Χρὴ δὲ μὴ περὶ τὴν ἡμέραν ταύτην ταῖς ψυχαῖς διατρίβειν, ἐν ἧ' δεήσει χωρίζειν τοὺς οἰκειοτάτους ἀφ' ἡμῶν αὐτῶν. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐθύς ἀφορᾶν, ἐν οἷς περιγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν

ἀνορθώσομεν μὲν τὴν πόλιν, κομιούμεθα δὲ τοὺς ἡμέ-
 τέρους αὐτῶν, ἐπιδειξόμεθα δὲ πᾶσιν, ὅτι νῦν μὲν
 86 ἀδίκως δεδυστυχήκαμεν, τὸν δὲ παρελθόντα χρόνον
 δικαίως τῶν ἄλλων πλέον ἔχειν ἠξιοῦμεν. ἔχει δ' οὐ-
 τως. ἐγὼ τούτους εἶρηκα τοὺς λόγους, οὐχ ὡς δέον e
 ἡμᾶς ἤδη ταῦτα πράττειν, οὐδ' ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης
 ἐνούσης ἐν τοῖς πράγμασι σωτηρίας, ἀλλὰ βουλόμενος
 ὑμῶν προτρέψασθαι τὰς γνώμας, ὡς καὶ ταύτας τὰς
 συμφορὰς καὶ πολὺ δεινότερας τούτων ὑπομενετέον
 ἡμῖν πρὶν ὑπὲρ Μεσσήνης ποιήσασθαι συνθήκας, οἷας 134
 κελεύουσιν ἡμᾶς.

87 (λζ.) Οὐχ οὕτω δ' ἂν προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον
 ὑμᾶς παρεκάλουν, εἰ μὴ τὴν εἰρήνην ἐώρων ἐξ ὧν μὲν
 ἐγὼ λέγω καλὴν καὶ βεβαίαν γενησομένην, ἐξ ὧν δ'
 ἔνιοί τινες συμβουλεύουσιν οὐ μόνον αἰσχροῦν ἔσομέ-
 νην ἀλλ' οὐδὲ χρόνον οὐδένα παραμενουῦσαν. ἦν γὰρ
 παρακατοικισώμεθα τοὺς Εἰλωτας καὶ τὴν πόλιν ταύ-
 την περιίδωμεν ἀυξηθεῖσαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι πάντα
 τὸν βίον ἐν ταραχαῖς καὶ κινδύνοις διατελοῦμεν ὄν-
 τες; ὥσθ' οἱ περὶ ἀσφαλείας διαλεγόμενοι λελήθασιν b
 αὐτοὺς τὴν μὲν εἰρήνην ὀλίγας ἡμέρας ἡμῖν ποιούν-
 τες, τὸν δὲ πόλεμον εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον κατα-
 88 σκευάζουτες. (λη.) Ἡδέως δ' ἂν αὐτῶν πυθοίμην,
 ὑπὲρ τίνων οἴονται χρῆναι μαχομένους ἡμᾶς ἀποθνή-
 σκειν· οὐχ ὅταν οἱ πολέμιοι προστάττωσί τι παρὰ τὸ
 δίκαιον καὶ τῆς χώρας ἀποτέμνωνται καὶ τοὺς οἰκέτας
 ἐλευθερῶσι, καὶ τούτους μὲν κατοικίζωσιν εἰς ταύ-
 την, ἦν ἡμῖν οἱ πατέρες κατέλιπον, ἡμᾶς δὲ μὴ μόνον e
 τῶν ὄντων ἀποστερῶσιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κα-
 89 κοῖς εἰς ὄνειδη καθιστῶσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ ὑπὲρ τούτων
 οὐ μόνον πόλεμον ἀλλὰ καὶ φυγὰς καὶ θανάτους οἶμαι
 προσήκειν ἡμῖν ὑπομένειν· πολὺ γὰρ κρεῖττον ἐν ταῖς

δόξαις αἷς ἔχομεν τελευτῆσαι τὸν βίον μᾶλλον ἢ ζῆν ἐν ταῖς ἀτιμίαις, ἃς ληψόμεθα ποιήσαντες, ἃ προστάττουσιν ἡμῖν. ὅλως δ' εἰ δεῖ μηδὲν ὑποστειλάμενον εἰπεῖν, αἰρετώτερον ἡμῖν ἐστὶν ἀναστάτοις γενέσθαι μᾶλλον ἢ καταγελάστοις ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. τοὺς γὰρ ἐν ἀξιώμασι καὶ φρονήμασι τηλικούτοις βεβιωκότας δυοῖν δεῖ θάτερον, ἢ πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν, ἢ παντάπασιν ἀνηρῆσθαι μηδὲν ταπεινὸν διαπραξαμένους ἀλλὰ καλὴν τὴν τελευτὴν τοῦ βίου ποιησαμένους.

- 90 (λθ'). Ἄ χορὴ διαλογισαμένους μὴ φιλοψυχεῖν, μηδ' ἐπακολουθεῖν ταῖς τῶν συμμάχων γνώμασι, ὧν ἠγγεῖσθαι πρότερον ἠξιούμεν, ἀλλ' αὐτοὺς σκεψαμένους ἐλέσθαι μὴ τὸ τούτοις ῥᾶστος, ἀλλ' ὃ πρόπον ἔσται τῇ Λακεδαίμονι καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἡμῖν. περὶ γὰρ τῶν αὐτῶν οὐχ ὁμοίως ἅπασι βουλευτέον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐξ ἀρχῆς ἕκαστοι τοῦ βίου ποιήσωσιν τὴν ὑπό-
- 91 θεσιν. Ἐπιδανυρίοις μὲν οὖν καὶ Κορινθίοις καὶ Φλειασίοις οὐδεὶς ἂν ἐπιπλήξειεν, εἰ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοιεν ἢ τοῦ διαγενέσθαι καὶ περιποιῆσαι σφᾶς αὐτούς. Λακεδαιμονίους δ' οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ἀλλ' ἂν μὴ προσῆ τὸ καλῶς τῷ σώζεσθαι, τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἐστίν. τοῖς γὰρ ἀρετῆς ἀμφισβητοῦσιν ὑπὲρ οὐδενὸς οὕτω σπουδαστέον, ὡς ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰ-
- 92 σχρὸν φανῆναι πράττοντας. εἰσὶ δ' αἱ τῶν πόλεων κακίαι καταφανεῖς οὐχ ἥττον ἐν τοῖς τοιούτοις βουλευμασιν ἢ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνοις. τῶν μὲν γὰρ ἐκεῖ γιγνομένων τὸ πλεῖστον μέρος τῇ τύχῃ μέτεστι, τὸ δ' ἐνθάδε γνωσθὲν αὐτῆς τῆς διανοίας σημεῖον ἐστίν. ὥσθ' ὁμοίως ἡμῖν φιλονικητέον ἐστὶν ὑπὲρ τῶν ἐνθάδε ψηφισθησομένων ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ἀγώνων.

- 93 (μ.) Θαυμάζω δὲ τῶν ὑπὲρ μὲν τῆς ἰδίας δόξης ἀποθνήσκειν ἐθελόντων, ὑπὲρ δὲ τῆς κοινῆς μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχόντων· ὑπὲρ ἧς ὅτιοῦν πάσχειν ἄξιον ὥστε μὴ καταισχυῖναι τὴν πόλιν, μηδὲ περιιδεῖν τὴν τάξιν λιποῦσαν, εἰς ἣν οἱ πατέρες κατέστησαν αὐτήν. πολλῶν δὲ πραγμάτων ἡμῖν καὶ δεινῶν ἐφεστῶτων,
- 94 ἃ δεῖ διαφυγεῖν, ἐκεῖνο μάλιστα φυλακτέον, ὅπως μηδὲν ἀνάνδρως φανησόμεθα διαπραττόμενοι μηδὲ συχωροῦντες τοῖς πολεμίοις παρὰ τὸ δίκαιον. αἰσχρὸν γὰρ τοὺς ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων ἀξιωθέντας ὀφθῆναι τὸ προσταττόμενον ποιοῦντας, καὶ τοσοῦτον ἀπολει- d φθῆναι τῶν προγόνων, ὥστε τοὺς μὲν ὑπὲρ τοῦ τοῖς ἄλλοις ἐπιτάττειν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἡμᾶς δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ κελεύομενον μὴ τολμᾶν διακινδυνεύειν.
- 95 (μαΐ.) Ἄξιον δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὰς ἄλλας αἰσχυνθῆναι πανηγύρεις. ἐν αἷς ἕκαστος ἡμῶν ζηλωτότερος ἦν καὶ θαυμαστότερος τῶν ἀθλητῶν τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι τὰς νίκας ἀναιρουμένων. εἰς ἃς τίς ἂν ἐλ- e θεῖν τολμήσειεν, ἀντὶ μὲν τοῦ τιμᾶσθαι καταφρονηθῆσόμενος, ἀντὶ δὲ τοῦ περιστάτος ὑπὸ πάντων δι' ἀρετὴν εἶναι περίβλεπτος ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ κακίᾳ
- 96 γενησόμενος, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὀψόμενος μὲν τοὺς 136 οἰκέτας ἀπὸ τῆς χώρας ἧς οἱ πατέρες ἡμῖν κατέλιπον ἀπαρχὰς καὶ θυσίας μείζους ἡμῶν ποιουμένους, ἀκουσόμενος δ' αὐτῶν τοιαύταις βλασφημίαις χρωμένων οἷαις περ εἰκὸς τοὺς χαλεπώτερον μὲν τῶν ἄλλων δεδουλενκότας, ἐξ ἴσου δὲ νῦν τὰς συνθήμας τοῖς δεσπόταις πεποιημένους· ἐφ' αἷς ἕκαστος ἡμῶν οὕτως ἂν ἀλγήσειεν, ὥς οὐδεὶς ἂν τῶν ζώντων διὰ λόγου
- 97 δηλώσειεν. ὑπὲρ ὧν χρὴ βουλευέσθαι καὶ μὴ τότε b ἀγανακτεῖν, ὅτι οὐδὲν ἡμῖν ἔσται πλεόν, ἀλλὰ νῦν

σκοπεῖν, ὅπως μηδὲν συμβήσεται τοιοῦτον. ὡς ἔστιν ἐν τῶν αἰσχροῶν πρότερον μὲν μηδὲ τὰς τῶν ἐλευθέρων ἰσηγορίας ἀνέχεσθαι, νῦν δὲ καὶ τὴν τῶν δούλων
 98 παρρησίαν ὑπομένοντας φαίνεσθαι. δοξομεν γὰρ τὸν παρελθόντα χρόνον ἀλαξουεύεσθαι, καὶ τὴν μὲν φύσιν ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις εἶναι, ταῖς δ' αὐθαδεῖαις καὶ ταῖς σεμνότησιν οὐκ ἀληθιναῖς ἀλλὰ καταπεπλασμέναις χοῆσθαι. μηδὲν οὖν ἐνδῶμεν τοιοῦτον τοῖς εἰθισμένοις ἡμᾶς κακολογεῖν, ἀλλὰ τοὺς λόγους αὐτῶν ἐξελέγξαι πειραθῶμεν, ὅμοιοι γενόμενοι τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις.

99 (μβ'.) Ἀναμνήσθητε δὲ τῶν ἐν Διπαίᾳ πρὸς Ἀρκάδας ἀγωνισαμένων, οὓς φασιν ἐπὶ μιᾷ ἀσπίδος παραταξαμένους τρόπαιον στήσαι πολλῶν μυριάδων, καὶ τῶν τριακοσίων τῶν ἐν Θυρέαις ἅπαντας Ἀργείους δ
 μάχῃ νικησάντων, καὶ τῶν χιλίων τῶν εἰς Θερμοπύ-
 100 λας ἀπαντησάντων, οἳ πρὸς ἑβδομήκοντα μυριάδας τῶν βαρβάρων συμβαλόντες οὐκ ἔφυγον οὐδ' ἠττήθησαν, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὗπερ ἐτάχθησαν, τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχόντες ὥστε τοὺς μετὰ τέχνης ἐγκωμιάζοντας μὴ δύνασθαι τοὺς ἐπαί-
 101 νους ἐξισῶσαι ταῖς ἐκείνων ἀρεταῖς. ἀπάντων οὖν τούτων ἀναμνησθέντες ἐρρωμενέστερον ἀντιλαβόμεθα ε
 τοῦ πολέμου καὶ μὴ περιμένωμεν ὡς ἄλλων τινῶν τὰς παρούσας ἀτυχίας ἰασομένων, ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἐφ' ἡμῶν γεγόνασιν, ἡμεῖς αὐτὰς καὶ διαλύσαι πειραθῶ-
 102 μεν. χρὴ δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐν τοῖς τοιού- 137
 τοις καιροῖς φαίνεσθαι διαφέροντας· αἱ μὲν γὰρ εὐ-
 τυχίαι καὶ τοῖς φάυλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρούπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν, ὅποιοί τινες ἕκαστοι τυγχάνουσιν ὄντες· ἐν αἷς ἡμῖν ἐπιδεικτέον ἔστιν, εἴ τι τῶν ἄλ-

λων ἄμεινον τεθράμμεθα καὶ πεπαιδευμέθα πρὸς ἀρετήν.

- 103 (μγ΄.) Ἔστι δ' οὐδὲν ἀνέλπιστον ἐκ τῶν νῦν παρόντων συμβῆναί τι τῶν θεόντων ἡμῖν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πολλὰ πράξεις ἤδη τοιαῦται γεγυασιν, ἃς ἐν ἀρχῇ μὲν ἅπαντες ὑπέλαβον εἶναι συμφορὰς, καὶ τοῖς παθοῦσι συνηχθῆσθῃσαν, ὕστερον δὲ τὰς αὐτὰς ταύτας ἐγνωσαν μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίας γεγενημένας. καὶ τί δεῖ τὰ πόρρω λέγειν; ἀλλὰ καὶ νῦν τὰς πόλεις τὰς γε πρωτευούσας, λέγω δὲ τὴν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, εὖροιμεν ἂν οὐκ ἐκ τῆς εἰρήνης μεγάλην ἐπίδοσιν λαβούσας, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐν τῷ πολέμῳ προδυστυχήσασαι πάλιν αὐτὰς ἀνέλαβον, ἐκ δὲ τούτων τὴν μὲν ἡγεμόνα τῶν Ἑλλήνων καταστάσασαι, τὴν δ' ἐν τῷ παρόντι τηλικαύτην γεγενημένην, ὅσην οὐδεὶς πώποτ' ἔσσεσθαι προσεδόκησεν· αἱ γὰρ ἐπιφάνειαι καὶ λαμπρότητες οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν ἀγῶνων γίνεσθαι φιλοῦσιν. ὧν ἡμᾶς ὀρέγεσθαι προσήκει, μήτε τῶν σωμάτων μήτε τῆς ψυχῆς μήτε τῶν ἄλλων ὧν ἔχομεν μηδενὸς φειδομένους. ἦν γὰρ κατορθώσωμεν καὶ τὴν πόλιν εἰς ταῦτα καταστήσαι δυναθώμεν, ἐξ ὧν περ ἐκπέπτωκε, καὶ τῶν προγεγενημένων μᾶλλον θαυμασθησόμεθα, καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐδεμίαν ὑπερβολὴν ἀνδραγαθίας καταλείψομεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς βουλομένους εὐλογεῖν ἡμᾶς ἀπορεῖν ποιήσομεν, ὅτι τῶν πεπραγμένων ἡμῖν ἄξιον ἐροῦσιν. δεῖ δὲ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντες τῷ συλλόγῳ τούτῳ καὶ τοῖς γνωσθησομένοις ὑφ' ὑμῶν προσέχουσι τὸν νοῦν. ὥσπερ οὖν ἐν κοινῷ θεάτρῳ τῶν Ἑλλήνων διδοὺς ἔλεγχον ἕκαστος ὑμῶν τῆς αὐτοῦ φύσεως, οὕτω διακείσθω τὴν γνώμην.
- 107 (μδ΄.) Ἔστι δ' ἀπλοῦν τὸ καλῶς βουλευσάσθαι 138

- περὶ τούτων. ἦν μὲν γὰρ ἐθέλωμεν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ
 τῶν δικαίων, οὐ μόνον εὐδοκιμήσομεν, ἀλλὰ καὶ τὸν
 ἐπίλοιπον χρόνον ἀσφαλῶς ἡμῖν ἐξέσται ζῆν· εἰ δὲ φο-
 βησόμεθα τοὺς κινδύνους, εἰς πολλὰς ταραχὰς κατα-
 108 στήσομεν ἡμᾶς αὐτούς. παρακαλέσαντες οὖν ἀλλή-
 λους ἀποδώμεν τὰ τροφεῖα τῇ πατρίδι, καὶ μὴ περι-
 δώμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Λακεδαιμόνα καὶ καταφρο-
 νηθεῖσαν, μηδὲ φευσθῆναι ποιήσωμεν τῶν ἐλπίδων b
 τοὺς εὐνοὺς ἡμῖν ὄντας, μηδὲ περὶ πλείονος φανῶμεν
 ποιούμενοι τὸ ζῆν τοῦ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδο-
 109 κιεῖν, ἐνθυμηθέντες, ὅτι κάλλιον ἐστὶν ἀντὶ θνητοῦ
 σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι, καὶ ψυ-
 χῆς, ἣν οὐχ ἔξομεν ὀλίγων ἐτῶν, πρίασθαι τοιαύτην
 εὐκλειαν, ἣ πάντα τὸν αἰῶνα τοῖς ἐξ ἡμῶν γενομένοις
 παραμενεῖ, πολὺ μᾶλλον ἢ μικροῦ χρόνου γλιχομέ- c
 νους μεγάλας αἰσχύναις ἡμᾶς αὐτοὺς περιβαλεῖν.
 110 ἡγοῦμαι δ' οὕτως ἂν ὑμᾶς μάλιστα παροξυνθῆναι
 πρὸς τὸν πόλεμον, εἰ ταῖς διανοίαις ὡσπερ παρεστῶ-
 τας ἴδοιτε τοὺς γονέας καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ὑμετέ-
 ρους αὐτῶν, τοὺς μὲν παρακελενομένους μὴ κατα-
 σχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ὄνομα, μηδὲ τοὺς νόμους, ἐν
 οἷς ἐπαιδευθήμεν, μηδὲ τὰς μάχας τὰς ἐφ' αὐτῶν γε-
 νομένας, τοὺς δ' ἀπαιτοῦντας τὴν χάραν, ἣν οἱ πρό- d
 γονοὶ κατέλιπον, καὶ τὴν δυναστείαν τὴν ἐν τοῖς Ἑλ-
 λησι καὶ τὴν ἡγεμονίαν, ἣν περ αὐτοὶ παρὰ τῶν πατέ-
 ρων παρελάβομεν· πρὸς οὓς οὐδὲν ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν,
 ὡς οὐκ ἀμφοτέρωθεν δίκαια τυγχάνουσι λέγοντες.
 111 (μέ.) Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρολογεῖν πλὴν τοσοῦ-
 τον, ὡς πλείστων τῇ πόλει ταύτῃ πολέμων καὶ κινδύ-
 νων γεγεννημένων οὐδεπώποθ' οἱ πολέμιοι τρόπαιον
 ἡμῶν ἔστησαν ἡγουμένου βασιλέως ἐκ τῆς οἰκίας τῆς e
 ἡμετέρας. ἔστι δὲ νοῦν ἐχόντων ἀνδρῶν, οἷσπερ ἂν ἐν

ταῖς μάχαις ἠγεμόσι χρώμενοι κατορθῶσι, τούτοις καὶ περὶ τῶν μελλόντων κινδύνων συμβουλεύουσι μάλλον ἢ τοῖς ἄλλοις πείθεσθαι.

7.

ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΙΚΟΣ.

(α΄.) Πολλοὺς ὑμῶν οἶμαι θαυμάζειν, ἦντινά 140 ποτε γνώμην ἔχων περὶ σωτηρίας τὴν πρόσοδον ἐποίησάμην, ὥσπερ τῆς πόλεως ἐν κινδύνοις οὔσης, ἢ σφαλερῶς αὐτῇ τῶν πραγμάτων καθεστηκότων, ἀλλ' οὐ πλείους μὲν τριήρεις ἢ διακοσίας κεκτημένης, εἰρήνην δὲ καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἀγούσης, καὶ τῶν κατα
2 θάλατταν ἀγούσης, ἔτι δὲ συμμάχους ἐχούσης πολ- b
λοὺς μὲν τοὺς ἐτοίμως ἡμῖν, ἦν τι δέη, βοηθήσοντας, πολὺ δὲ πλείους τοὺς τὰς συντάξεις ὑποτελοῦντας καὶ τὸ προστατιτόμενον ποιοῦντας· ὧν ὑπαρχόντων ἡμᾶς μὲν ἂν τις φήσειεν εἰκὸς εἶναι θαρρεῖν ὡς πόρρω τῶν κινδύνων ὄντας, τοῖς δ' ἐχθροῖς τοῖς ἡμετέροις προσήκειν δεδιέναι καὶ βουλεύεσθαι περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας.

3 (β΄.) Ὑμεῖς μὲν οὖν οἶδ' ὅτι τούτῳ χρώμενοι τῷ λογισμῷ καὶ τῆς ἐμῆς προσόδου καταφρονεῖτε καὶ πᾶ- c
σαν ἐλπίζετε τὴν Ἑλλάδα ταύτῃ τῇ δυνάμει κατασχῆσειν· ἐγὼ δὲ δι' αὐτὰ ταῦτα τυγχάνω δεδιώς. ὄρω γὰρ τῶν πόλεων τὰς ἄριστα πράττειν οἰομένας κάκιστα βουλευομένας καὶ τὰς μάλιστα θαρροῦσας εἰς πλει-
4 στους κινδύνους καθισταμένας. αἴτιον δὲ τούτων ἐστίν, ὅτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ d

παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντέτακται καὶ
 συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις
 ἄνοια καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δ' ἐνδεΐαις καὶ
 ταῖς ταπεινότησι σωφροσύνη καὶ πολλὴ μετριότης, 141
 5 ὥστε χαλεπὸν εἶναι διαγνῶναι, ποτέραν ἂν τις δέξαι-
 το τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλι-
 πεῖν. ἰδοίμεν γὰρ ἂν ἐκ μὲν τῆς φαυλοτέρας εἶναι δο-
 κούσης ἐπὶ τὸ βέλτιον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰς πράξεις ἐπι-
 διδούσας, ἐκ δὲ τῆς κρείττονος φαινομένης ἐπὶ τὸ χεῖ-
 6 ρον εἰθισμένης μεταπίπτειν. καὶ τούτων ἐνεργεῖν ἔχω
 παραδείγματα πλεῖστα μὲν ἐκ τῶν ἰδίων πραγμάτων,
 πυκνοτάτας γὰρ ταῦτα λαμβάνει τὰς μεταβολὰς, οὐ b
 μὴν ἀλλὰ μείζω γε καὶ φανερώτερα τοῖς ἀκούουσιν ἐκ
 τῶν ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίοις συμβάντων. (γ'.) Ἡμεῖς
 τε γὰρ ἀναστάτου μὲν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν βαρβάρων
 γεγενημένης διὰ τὸ δεδιέναι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν
 τοῖς πράγμασιν ἐπρωτεύσαμεν τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ
 7 μικρὸν ἦλθομεν ἕξανδραποδισθῆναι· Λακεδαιμόνιοί
 τε τὸ μὲν παλαιὸν ἐκ φάυλων καὶ ταπεινῶν πόλεων c
 ὀρμηθέντες διὰ τὸ σωφρόνως ζῆν καὶ στρατιωτικῶς
 κατέσχον Πελοπόννησον, μετὰ δὲ ταῦτα μείζον φρο-
 νήσαντες τοῦ δέοντος καὶ λαβόντες καὶ τὴν κατὰ γῆν
 καὶ τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν, εἰς τοὺς αὐτοὺς κιν-
 δύνους κατέστησαν ἡμῶν.

8 Ὅστις οὖν εἰδὼς τοσαύτας μεταβολὰς γεγενημέ-
 νας καὶ τηλικαύτας δυνάμεις οὕτω ταχέως ἀναιρεθεῖ-
 σας πιστεύει τοῖς παροῦσι, λίαν ἀνόητός ἐστιν, ἄλλως
 τε καὶ τῆς μὲν πόλεως ἡμῶν πολὺ καταδεέστερον νῦν d
 πραττούσης ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, τοῦ δὲ μίσους
 τοῦ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἔχθρας τῆς πρὸς βασιλέα
 πάλιν ἀνακεκαινισμένης, ἃ τότε κατεπολέμησεν ἡμᾶς.

- 9 (δ.) Ἀπορῶ δὲ, πότερον ὑπολάβω μηδὲν μέλειν ὑμῖν τῶν κοινῶν πραγμάτων, ἢ φροντίζειν μὲν αὐτῶν, εἰς τοῦτο δ' ἀναισθησίας ἦκειν ὥστε λανθάνειν ὑμᾶς, εἰς ὄσπην ταραχὴν ἢ πόλις καθέστηκεν. εἰοίκατε γὰρ οὕτω e διακειμένοις ἀνθρώποις, οἵτινες ἀπάσας μὲν τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ Θωράκης ἀπολωλεκότες, πλείω δ' ἢ χίλια
- 10 τάλαντα μάτην εἰς τοὺς ξένους ἀνηλωκότες, πρὸς δὲ τοὺς Ἕλληνας διαβεβλημένοι καὶ τῷ βαρβάρῳ πολέμιοι γεγονότες, ἔτι δὲ τοὺς μὲν Θηβαίων φίλους σώζειν ἠναγκασμένοι, τοὺς δ' ἡμετέρους αὐτῶν συμμάχους 142 ἀπολωλεκότες, ἐπὶ τοιαύταις πράξεσιν εὐαγγέλια μὲν δις ἤδη τεθυκάμεν, ῥαθυμότερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐκκλησιάζομεν τῶν πάντα τὰ δέοντα πραττόντων.
- 11 Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ ποιούμεν καὶ πάσχομεν· οὐδὲν γὰρ οἶόν τε γίγνεσθαι κατὰ τρόπον τοῖς μὴ καλῶς περὶ ὅλης τῆς διοικήσεως βεβουλευμένοις, ἀλλ' ἂν καὶ κατορθώσωσι περὶ τινος τῶν πράξεων ἢ διὰ τύχην ἢ δι' ἀνδρὸς ἀρετὴν, μικρὸν διαλιπόντες πά- b λιν εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας κατέστησαν. καὶ ταῦτα γνοίη
- 12 τις ἂν ἐκ τῶν περὶ ἡμᾶς γεγενημένων. (ε'.) Ἀπάσης γὰρ τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν πόλιν ἡμῶν ὑποπεσούσης καὶ μετὰ τὴν Κόνωνος ναυμαχίαν καὶ μετὰ τὴν Τιμοθέου στρατηγίαν, οὐδένα χρόνον τὰς εὐτυχίας κατασχεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλὰ ταχέως διεσκαριφησάμεθα καὶ διελύσαμεν αὐτάς. πολιτείαν γὰρ τὴν ὀρθῶς ἂν τοῖς πράγμασι χρησαμένην οὐτ' ἔχομεν οὔτε καλῶς c
- 13 ζητοῦμεν. καίτοι τὰς εὐπραγίας ἅπαντες ἴσμεν καὶ παραγινομένας καὶ παραμενούσας οὐ τοῖς τὰ τείχη κάλλιστα καὶ μέγιστα περιβεβλημένοις, οὐδὲ τοῖς μετὰ πλείστων ἀνθρώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον συνηθροισμένοις, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα καὶ σωφρονέστατα τὴν αὐ-
- 14 τῶν πόλιν διοικοῦσιν. ἔστι γὰρ ψυχὴ πόλεως οὐδὲν

ἕτερον ἢ πολιτεία, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅσην περ ἐν σώματι φρόνησις. αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ βουλευομένη περὶ πάντων, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, d τὰς δὲ συμφορὰς διαφεύγουσα. ταύτη καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς ῥήτορας καὶ τοὺς ἰδιώτας ἀναγκαῖόν ἐστὶν ὁμοιοῦσθαι καὶ πράττειν οὕτως ἐκάστους, οἷαν περ ἂν

15 ταύτην ἔχωσιν. ἧς ἡμεῖς διεφθαρμένης οὐδὲν φροντίζομεν, οὐδὲ σκοποῦμεν, ὅπως ἐπανορθώσομεν αὐτήν· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ἐργαστηρίων καθίζοντες κατηγοροῦμεν τῶν καθεστῶτων καὶ λέγομεν, ὡς οὐδέποτε ἐν δημοκρατίᾳ κάκιον ἐπολιτεύθημεν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ ταῖς διανοίαις αἷς ἔχομεν μᾶλλον αὐτὴν ἀγαπῶμεν τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων καταλειφθείσης. ὑπὲρ ἧς ἐγὼ καὶ τοὺς λόγους μέλλω ποιεῖσθαι καὶ τὴν πρόσ-

16 οδον ἀπεγραψάμην. (ς'.) Εὐρίσκω γὰρ ταύτην μόνην 143 ἂν γενομένην καὶ τῶν μελλόντων κινδύνων ἀποτροπὴν καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν, ἣν ἐθελήσωμεν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν ἀναλαβεῖν, ἣν Σόλων μὲν ὁ δημοτικώτατος γενόμενος ἐνομοθέτησε, Κλεισθένης δ' ὁ τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγα-

17 γῶν πάλιν ἐξ ἀρχῆς κατέστησεν. ἧς οὐκ ἂν εὐροίμεν οὔτε δημοτικώτεραν οὔτε τῇ πόλει μᾶλλον συμφέρουσαν. τεκμήριον δὲ μέγιστον· οἱ μὲν γὰρ ἐκείνη χρώ-

18 ἐσχάταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι πῶς χρὴ ταύτην τὴν πολιτείαν ἐπαινεῖν ἢ στέργειν τὴν τοσούτων μὲν κακῶν αἰτίαν πρότερον γενομένην, νῦν δὲ e καθ' ἕναστον τὸν ἐνιαυτὸν ἐπὶ τὸ χεῖρον φερομένην;

πῶς δ' οὐ χορῆ δεδιέναι μὴ τοιαύτης ἐπιδόσεως γιγνο-
μένης τελευτῶντες εἰς τραχύτερα πράγματα τῶν τότε
γενομένων ἐξοκείλωμεν;

19 (ζ.) Ἴνα δὲ μὴ συλλήβδην μόνον ἀκηκοότες ἀλλ'
ἀκριβῶς εἰδότες ποιῆσθε καὶ τὴν αἴρεσιν καὶ τὴν κρί-
σιν αὐτῶν, ὑμέτερον μὲν ἔργον ἐστὶ παρασχεῖν ὑμᾶς
αὐτοὺς προσέχοντας τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομέ- d
νοις, ἐγὼ δ' ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα περὶ ἀμφο-
τέρων τούτων πειράσομαι διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

20 (η.) Οἱ γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τὴν πόλιν
διοικοῦντες κατεστήσαντο πολιτείαν οὐκ ὀνόματι μὲν
τῷ κοινοτάτῳ καὶ πραοτάτῳ προσαγορευομένην, ἐπὶ
δὲ τῶν πράξεων οὐ τοιαύτην τοῖς ἐντυγχάνουσι φαι-
νομένην, οὐδ' ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπαίδευε τοὺς πο-
λίτας ὥσθ' ἠγεῖσθαι τὴν μὲν ἀκολασίαν δημοκρατίαν, e
τὴν δὲ παρανομίαν ἐλευθερίαν, τὴν δὲ παρρησίαν ἰσο-
νομίαν, τὴν δ' ἐξουσίαν τοῦ ταῦτα ποιεῖν εὐδαιμο-
νίαν, ἀλλὰ καὶ μισοῦσα καὶ κολάζουσα τοὺς τοιούτους
βελτίους καὶ σωφρονεστέρους ἅπαντας τοὺς πολίτας

21 ἐποίησεν. μέγιστον δ' αὐτοῖς συνεβάλετο πρὸς τὸ κα-
λῶς οἰκεῖν τὴν πόλιν, ὅτι δυοῖν ἰσοτήτοιν νομιζομέ- 144
ναι εἶναι, καὶ τῆς μὲν ταύτην ἅπασιν ἀπονεμούσης,
τῆς δὲ τὸ προσῆκον ἐκάστοις, οὐκ ἠγνόουν τὴν χρη-
σιμωτέραν, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσαν τοὺς
χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς ἀπεδοκίμαζον ὡς οὐ δι-
22 καίαν οὔσαν, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τιμῶσαν
[καὶ κολάζουσαν] προηροῦντο καὶ διὰ ταύτης ᾤκουν
τὴν πόλιν, οὐκ ἐξ ἁπάντων τὰς ἀρχὰς κληροῦντες ἀλλὰ
τοὺς βελτίστους καὶ τοὺς ἱκανωτάτους ἐφ' ἕκαστον b
τῶν ἔργων προκρίνοντες. τοιούτους γὰρ ἠλπίζον ἔσε-
σθαι καὶ τοὺς ἄλλους, οἳοί περ ἂν ὧσιν οἱ τῶν πραγ-
23 μάτων ἐπιστατοῦντες. ἔπειτα καὶ δημοτικωτέραν ἐνό-

- μιζον εἶναι ταύτην τὴν κατάστασιν ἢ τὴν διὰ τοῦ λαγ-
 χάνειν γιγνομένην· ἐν μὲν γὰρ τῇ κληρώσει τὴν τύχην
 βραβεύσειν καὶ πολλάκις λήψεσθαι τὰς ἀρχὰς τοὺς
 ὀλιγαρχίας ἐπιθυμοῦντας, ἐν δὲ τῷ προκρίνειν τοὺς
 ἐπιεικεστάτους τὸν δῆμον ἔσσεσθαι κύριον ἐλέσθαι c
 τοὺς ἀραπῶντας μάλιστα τὴν καθεστῶσαν πολιτείαν.
- 24 (θ'.) Αἴτιον δ' ἦν τοῦ ταῦτα τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν
 καὶ μὴ περιμαχῆτους εἶναι τὰς ἀρχὰς, ὅτι μεμαθηκό-
 τες ἦσαν ἐργάζεσθαι καὶ φείδεσθαι, καὶ μὴ τῶν μὲν
 οἰκείων ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἄλλοτριοῖς ἐπιβουλεύειν, μηδ'
 ἐκ τῶν δημοσίων τὰ σφέτερόν αὐτῶν διοικεῖν, ἀλλ' ἐκ
 τῶν ἐκάστοις ὑπαρχόντων, εἴ ποτε δεήσειε, τοῖς κοινοῖς
 ἐπαρκεῖν, μηδ' ἀκριβέστερον εἰδέναι τὰς ἐκ τῶν ἀρ- d
 χείων προσόδους ἢ τὰς ἐκ τῶν ἰδίων γιγνομένας ἀν-
- 25 τοῖς. οὕτω δ' ἀπείχοντο σφόδρα τῶν τῆς πόλεως, ὥστε
 χαλεπώτερον ἦν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις εὐρεῖν τοὺς
 βουλομένους ἄρχειν ἢ νῦν τοὺς μηδὲν δεομένους· οὐ
 γὰρ ἐμπορίαν ἀλλὰ λειτουργίαν ἐνόμιζον εἶναι τὴν τῶν
 κοινῶν ἐπιμέλειαν, οὐδ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἐσκό-
 πουν ἐλθόντες, εἴ τι λῆμμα παραλελοίπασιν οἱ πρότε-
 ρον ἄρχοντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον εἴ τινος πράγματος
- 26 κατημελήκασιν τῶν τέλος ἔχειν κατεπειγόντων. ὡς δὲ e
 συντόμως εἰπεῖν, ἐκεῖνοι διεγνωκότες ἦσαν, ὅτι δεῖ
 τὸν μὲν δῆμον ὡσπερ τύραννον καθιστάναι τὰς ἀρ-
 χὰς καὶ κολάζειν τοὺς ἔξαμαρτάνοντας καὶ κρίνειν περὶ
 τῶν ἀμφισβητουμένων, τοὺς δὲ σχολῆν ἄγειν δυνα- 145
 μένους καὶ βίον ἱκανὸν κεκτημένους ἐπιμελεῖσθαι τῶν
 κοινῶν ὡσπερ οἰκέτας, καὶ δικαίους μὲν γενομένους
- 27 ἐπαινεῖσθαι καὶ στέργειν ταύτῃ τῇ τιμῇ, κακῶς δὲ δι-
 οικήσαντας μηδεμιᾶς συγγνώμης τυγχάνειν ἀλλὰ ταῖς
 μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν. καίτοι πῶς ἂν τις εὐροι
 ταύτης βεβαιότεραν ἢ δικαιοτέραν δημοκρατίαν, τῆς

τοὺς μὲν δυνατωτάτους ἐπὶ τὰς πράξεις καθιστάσης, b
αὐτῶν δὲ τούτων τὸν δῆμον κύριον ποιούσης;

28 (ι'). Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς πολιτείας τοιοῦ-
τον ἦν αὐτοῖς· ῥᾶδιον δ' ἐκ τούτων καταμαθεῖν ὡς
καὶ τὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην ὕφθῶς καὶ νομί-
μως πράττοντες διετέλεσαν. ἀνάγκη γὰρ τοῖς περὶ
ὄλων τῶν πραγμάτων καλὰς τὰς ὑποθέσεις πεποιημέ-
νοις καὶ τὰ μέρη τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν ἐκείνοις.

29 (ια'). Καὶ πρῶτον μὲν τὰ περὶ τοὺς θεοὺς, ἐντεῦ- c
θεν γὰρ ἄρχεσθαι δίκαιον, οὐκ ἀνωμάλως οὐδ' ἀτά-
κτως οὔτ' ἐθεράπευον οὔτ' ὠργίαζον· οὐδ' ὅποτε μὲν
δόξειεν αὐτοῖς, τριακοσίους βοῦς ἔπεμπον, ὅποτε δὲ
τύχοιεν, τὰς πατρίους θυσίας ἐξέλειπον· οὐδὲ τὰς μὲν
ἐπιθέτους ἐορτὰς, αἷς ἐστίασίς τις προσείη, μεγαλο-
πρεπῶς ἤγον, ἐν δὲ τοῖς ἀγιωτάτοις τῶν ἱερῶν ἀπὸ
30 μισθωμάτων ἔθνον· ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον ἐτήρουν, ὅπως
μηδὲν μήτε τῶν πατρῶων καταλύσουσι μήτ' ἔξω τῶν d
νομιζομένων προσθήσουσιν. οὐ γὰρ ἐν ταῖς πολυτε-
λείαις ἐνόμιζον εἶναι τὴν εὐσέβειαν, ἀλλ' ἐν τῷ μηδὲν
κινεῖν ὧν αὐτοῖς οἱ πρόγονοι παρέδοσαν. καὶ γὰρ τοὶ
καὶ τὰ παρὰ τῶν θεῶν οὐκ ἐμπλήκτως οὐδὲ ταραχω-
δῶς αὐτοῖς συνέβαινον ἀλλ' εὐκαίρως καὶ πρὸς τὴν
ἐργασίαν τῆς χώρας καὶ πρὸς τὴν συγκομιδὴν τῶν
καρπῶν.

31 (ιβ'). Παραπλησίως δὲ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ πρὸς
σφαῶς αὐτοὺς διώκουν. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν κοινῶν e
ᾤμονόουν ἀλλὰ καὶ περὶ τὸν ἴδιον βίον τοσαύτην ἐποι-
οῦντο πρόνοιαν ἀλλήλων, ὅσην περὶ χρῆ τοὺς εὐφρο-
νοῦντας καὶ πατρίδος κοινωνοῦντας. οἳ τε γὰρ πενέ- 146
στεροι τῶν πολιτῶν τοσοῦτον ἀπεῖχον τοῦ φθονεῖν
32 τοῖς πλείω κεκτημένοις, ὥσθ' ὁμοίως ἐκήδοντο τῶν
οἴκων τῶν μεγάλων ὥσπερ τῶν σφετέρων αὐτῶν,

ἡγούμενοι τὴν ἐκείνων εὐδαιμονίαν αὐτοῖς εὐπορίαν
 ὑπάρχειν· οἳ τε τὰς οὐσίας ἔχοντες οὐχ ὅπως ὑπερεώ-
 ρων τοὺς καταδεέστερον πράττοντας, ἀλλ' ὑπολαμβάνου-
 ντες αἰσχύνην αὐτοῖς εἶναι τὴν τῶν πολιτῶν ἀπορίαν
 ἐπήμνον ταῖς ἐνδείαις, τοῖς μὲν γεωργίας ἐπιμετρίαις **b**
 μισθώσεσι παραδιδόντες, τοὺς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἐκ-
 πέμποντες, τοῖς δ' εἰς τὰς ἄλλας ἐργασίας ἀφορμὴν
 33 παρέχοντες. οὐ γὰρ ἐδέδισαν μὴ δυοῖν θάτερον [πά-
 θοιεν], ἢ πάντων στερηθεῖεν, ἢ πολλὰ πράγματα σχόν-
 τες μέρος τι κομίσαιντο τῶν προεθέντων· ἀλλ' ὁμοίως
 ἐθάρρουν περὶ τῶν ἔξω δεδομένων ὥσπερ περὶ τῶν
 ἐνδον ἀποκειμένων. ἑώρων γὰρ τοὺς περὶ τῶν συμβο-
 λαίων κρίνοντας οὐ ταῖς ἐπιεικείαις χρωμένους ἀλλὰ **c**
 34 τοῖς νόμοις πειθομένους, οὐδ' ἐν τοῖς τῶν ἄλλων ἀγῶ-
 σιν αὐτοῖς ἀδικεῖν ἐξουσίαν παρασκευάζοντας, ἀλλὰ
 μᾶλλον ὀργιζομένους τοῖς ἀποστεροῦσιν αὐτῶν τῶν
 ἀδικουμένων καὶ νομίζοντας διὰ τοὺς ἄπιστα τὰ συμ-
 βόλαια ποιοῦντας μειζω βλάβεσθαι τοὺς πένητας τῶν
 πολλὰ κεκτημένων· τοὺς μὲν γὰρ, ἢν παύσωνται προῦ-
 ἔμενοι, μικρῶν προσόδων ἀποστερήσεσθαι, τοὺς δ' ἢν
 ἀπορήσωσι τῶν ἐπαρκούντων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐνδειαν **d**
 35 καταστήσεσθαι. καὶ γὰρ τοι διὰ τὴν γνώμην ταύτην
 οὐδεὶς οὐτ' ἀπεκρύπτετο τὴν οὐσίαν οὐτ' ὄκνει συμ-
 βάλλειν, ἀλλ' ἠΐδιον ἑώρων τοὺς δανειζομένους ἢ τοὺς
 ἀποδιδόντας. ἀμφοτέρω γὰρ αὐτοῖς συνέβαινε, ἅπερ
 ἂν βουληθεῖεν ἄνθρωποι νοῦν ἔχοντες· ἅμα γὰρ τοὺς
 τε πολίτας ὠφέλουν καὶ τὰ σφέτερόν αὐτῶν ἐνεργὰ καθ-
 ἴστασαν. κεφάλαιον δὲ τοῦ καλῶς ἀλλήλοισι ὀμιλεῖν·
 αἱ μὲν γὰρ κτήσεις ἀσφαλεῖς ἦσαν, οἷσπερ κατὰ τὸ **e**
 δίκαιον ὑπῆρχον, αἱ δὲ χρήσεις κοιναὶ πᾶσι τοῖς δεο-
 μένοις τῶν πολιτῶν.

36 (γ'.) Ἴσως ἂν οὖν τις ἐπιτιμήσειε τοῖς εἰρημένοις,

- ὅτι τὰς μὲν πράξεις ἐπαινῶ τὰς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις
 γιγνομένας, τὰς δ' αἰτίας οὐ φράζω, δι' ἃς οὕτω κα- 147
 λῶς καὶ τὰ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς εἶχον καὶ τὴν πόλιν διψή-
 κουν. ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν εἰρηκέναι τι καὶ τοιοῦτον, οὐ
 μὴν ἄλλ' ἔτι πλείω καὶ σαφέστερον πειράσομαι δια-
 37 λεχθῆναι περὶ αὐτῶν. (ιδ'.) Ἐκείνοι γὰρ οὐκ ἐν μὲν
 ταῖς παιδείαις πολλοὺς τοὺς ἐπιστατοῦντας εἶχον,
 ἐπειδὴ δ' εἰς ἄνδρας δοκιμασθεῖεν, ἐξῆν αὐτοῖς ποιεῖν
 ὅ τι βουλευθεῖεν, ἀλλ' ἐν ταύταις ταῖς ἀκμαῖς πλείονος b
 ἐπιμελείας ἐτύγγανον ἢ παῖδες ὄντες. οὕτω γὰρ ἡμῶν
 οἱ πρόγονοι σφόδρα περὶ τὴν σωφροσύνην ἐσπούδα-
 ζον, ὥστε τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν ἐπέστησαν ἐπι-
 μελεῖσθαι τῆς εὐκοσμίας, ἧς οὐχ οἶόν τ' ἦν μετασχεῖν
 πλὴν τοῖς καλῶς γεγυνοῦσι καὶ πολλὴν ἀρετὴν ἐν τῷ
 βίῳ καὶ σωφροσύνην ἐνδεδειγμένοις, ὥστ' εἰκότως
 αὐτὴν διενεγκεῖν τῶν ἐν τοῖς Ἑλλησι συνεδρίων.
- 38 (ιε'.) Σημείοις δ' ἂν τις χρῆσαιτο περὶ τῶν τότε c
 καθεστῶτων καὶ τοῖς ἐν τῷ παρόντι γιγνομένοις· ἔτι
 γὰρ καὶ νῦν ἀπάντων τῶν περὶ τὴν αἴρεσιν καὶ τὴν
 δοκιμασίαν κατημελημένων ἴδοιμεν ἂν τοὺς ἐν τοῖς
 ἄλλοις πράγμασιν οὐκ ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐπειδὴν εἰς
 Ἄρειον πάγον ἀναβῶσιν, ὀκνοῦντας τῇ φύσει χρῆσθαι
 καὶ μᾶλλον τοῖς ἐκεῖ νομίμοις ἢ ταῖς αὐτῶν κακίαις
 ἐμμένοντας. τοσοῦτον φόβον ἐκείνοι τοῖς πονηροῖς
 ἐνειργάσαντο καὶ τοιοῦτον μνημεῖον ἐν τῷ τόπῳ τῆς d
 αὐτῶν ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης ἐγκατέλιπον.
- 39 (ις'.) Τὴν δὴ τοιαύτην, ὥσπερ εἶπον, κυρίαν ἐποί-
 ησαν ἐπιμελεῖσθαι τῆς εὐταξίας, ἢ τοὺς μὲν οἰομένους
 ἐνταῦθα βελτίστους ἄνδρας γίνεσθαι, παρ' οἷς οἱ
 νόμοι μετὰ πλείστης ἀκριβείας κείμενοι τυγχάνουσι,
 ἀγνοεῖν ἐνόμιζεν· οὐδὲν γὰρ ἂν κωλύειν ὁμοίους
 ἅπαντας εἶναι τοὺς Ἑλληνας ἕνεκά γε τοῦ ῥαδίου εἶναι

- 40 τὰ γράμματα λαβεῖν παρ' ἀλλήλων. ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἐκ
 τούτων τὴν ἐπίδοσιν εἶναι τῆς ἀρετῆς ἀλλ' ἐκ τῶν καθ' e
 ἐκάστην τὴν ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων· τοὺς γὰρ πολ-
 λούς ὁμοίους τοῖς ἦθεσιν ἀποβαίνειν, ἐν οἷς ἂν ἕκα-
 στοὶ παιδευθῶσιν. ἐπεὶ τὰ γε πλήθη καὶ τὰς ἀκριβεῖας
 τῶν νόμων σημεῖον εἶναι τοῦ κακῶς οἰκείσθαι τὴν πό-
 λιν ταύτην· ἐμφράγματα γὰρ αὐτοὺς ποιουμένους τῶν 148
 ἁμαρτημάτων πολλοὺς τίθεσθαι τοὺς νόμους ἀναγκά-
 41 ζεσθαι. δεῖν δὲ τοὺς ὀρθῶς πολιτευομένους οὐ τὰς
 στοὰς ἐμπιπλάναι γραμμάτων ἀλλ' ἐν ταῖς ψυχαῖς
 ἔχειν τὸ δίκαιον· οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν ἀλλὰ τοῖς
 ἦθεσι καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, καὶ τοὺς μὲν
 κακῶς τεθραμμένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς τῶν νόμων
 ἀναγεγραμμένους τολμήσειν παραβαίνειν, τοὺς δὲ
 42 καλῶς πεπαιδευμένους καὶ τοῖς ἀπλῶς κειμένοις b
 ἐθελήσειν ἐμμένειν. ταῦτα διανοηθέντες οὐ τοῦτο
 πρῶτον ἐσκόπουν, δι' ὧν κολάσουσι τοὺς ἀκοσμοῦν-
 τας, ἀλλ' ἐξ ὧν παρασκευάσουσι μηδὲν αὐτοὺς ἄξιον
 ζημίας ἐξαμαρτάνειν· ἡγοῦντο γὰρ τοῦτο μὲν αὐτῶν
 ἔργον εἶναι, τὸ δὲ περὶ τὰς τιμωρίας σπουδάζειν τοῖς
 ἐχθροῖς προσήκειν.
- 43 (15.) Ἀπάντων μὲν οὖν ἐφρουτιζοῦν τῶν πολιτῶν,
 μάλιστα δὲ τῶν νεωτέρων. ἐώρων γὰρ τοὺς τηλικού- c
 τούς ταραχωδέστατα διακειμένους καὶ πλείστων γέ-
 μοντας ἐπιθυμιῶν, καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν μάλιστα παι-
 δευθῆναι δεομένας γυμνασίαις καλῶν ἐπιτηδευμάτων
 καὶ πόνοις ἡδονὰς ἔχουσιν· ἐν μόνοις γὰρ ἂν τούτοις
 ἐμμεῖναι τοὺς ἐλευθερίας τεθραμμένους καὶ μέγα
 44 φρουεῖν εἰθισμένους. ἅπαντας μὲν οὖν ἐπὶ τὰς αὐτὰς
 ἄγειν διατριβὰς οὐχ οἷόν τ' ἦν, ἀνωμάλως τὰ περὶ τὸν
 βίον ἔχοντας· ὡς δὲ πρὸς τὴν οὐσίαν ἤρμοττεν, οὕτως d
 ἐκάστοις προσέταττον. τοὺς μὲν γὰρ ὑποδεέστερον

πράττοντας ἐπὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἐτρέ-
 πον, εἰδότες τὰς ἀπορίας μὲν διὰ τὰς ἀργίας γιγνο-
 45 μένας, τὰς δὲ κακουργίας διὰ τὰς ἀπορίας· ἀναιροῦν-
 τες οὖν τὴν ἀρχὴν τῶν κακῶν ἀπαλλάξαι ᾤοντο καὶ
 τῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων τῶν μετ' ἐκείνην γιγνομένων.
 τοὺς δὲ βίον ἱκανὸν κεκτημένους περὶ τε τὴν ἱππικὴν
 καὶ τὰ γυμνάσια καὶ τὰ κνηγρέσια καὶ τὴν φιλοσοφίαν e
 ἠνάγκασαν διατρίβειν, ὁρῶντες ἐκ τούτων τοὺς μὲν
 διαφέροντας γιγνομένους, τοὺς δὲ τῶν πλείστων κα-
 46 κῶν ἀπεχομένους. (ιη΄.) Καὶ ταῦτα νομοθετήσαντες
 οὐδὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ὀλιγώρουν, ἀλλὰ διελόμενοι 149
 τὴν μὲν πόλιν κατὰ κώμας, τὴν δὲ χώραν κατὰ δήμους,
 ἐθεώρουν τὸν βίον τὸν ἐκάστου, καὶ τοὺς ἀκοσμοῦν-
 τας ἀνῆγον εἰς τὴν βουλήν. ἢ δὲ τοὺς μὲν ἐνουθέτει,
 τοῖς δ' ἠπέλει, τοὺς δ' ὡς προσῆκεν ἐκόλαξεν. ἠπί-
 σταντο γὰρ, ὅτι δύο τρόποι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ καὶ
 προτρέποντες ἐπὶ τὰς ἀδικίας καὶ παύοντες τῶν πονη-
 47 ριῶν· παρ' οἷς μὲν γὰρ μήτε φυλακὴ μηδεμίᾳ τῶν
 τοιούτων καθέστηκε μῆθ' αἱ κρίσεις ἀκριβεῖς εἰσὶ, b
 παρὰ τούτοις μὲν διαφθείρεσθαι καὶ τὰς ἐπιεικεῖς τῶν
 φύσεων, ὅπου δὲ μήτε λαθεῖν τοῖς ἀδικούσι ῥάδιόν
 ἐστὶ μήτε φανεροῖς γενομένοις συγγνώμης τυχεῖν, ἐν-
 ταῦθα δ' ἐξιτήλους γίνεσθαι τὰς κακοηθείας. ἅπερ
 ἐκεῖνοι γινώσκοντες ἀμφοτέροις κατεῖχον τοὺς πολί-
 48 τας, καὶ ταῖς τιμωρίαις καὶ ταῖς ἐπιμελείαις· τοσοῦτου
 γὰρ ἔδεον αὐτοὺς λανθάνειν οἱ κακὸν τι δεδρακότες,
 ὥστε καὶ τοὺς ἐπιδόξους ἀμαρτήσεσθαι τι προησθά- c
 νουτο. τοιγαροῦν οὐκ ἐν τοῖς σκιραφείοις οἱ νεώτεροι
 διέτριβον, οὐδ' ἐν ταῖς ἀύλητρίσιν, οὐδ' ἐν τοῖς τοι-
 ούτοις συλλόγοις, ἐν οἷς νῦν διημερεύουσιν, ἀλλ' ἐν
 τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἔμενον, ἐν οἷς ἐτάχθησαν, θαυμά-
 ζοντες καὶ ζηλοῦντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας.

οὕτω δ' ἔφευγον τὴν ἀγορὰν, ὥστ' εἰ καὶ ποτε διελ-
θεῖν ἀναγκασθεῖεν, μετὰ πολλῆς αἰδοῦς καὶ σωφρο-
49 σύνης ἐφαίνοντο τοῦτο ποιοῦντες. ἀντειπεῖν δὲ τοῖς
πρεσβυτέροις ἢ λοιδορήσασθαι δεινότερον ἐνόμιζον ἢ d
νῦν περὶ τοὺς γονέας ἐξαμαρτεῖν. ἐν καπηλείῳ δὲ φα-
γεῖν ἢ πιεῖν οὐδεὶς οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικῆς ἐτόλμη-
σεν. σεμνύνεσθαι γὰρ ἐμελέτων ἀλλ' οὐ βωμολοχεύε-
σθαι· καὶ τοὺς εὐτραπέλους δὲ καὶ τοὺς σκώπτειν δυ-
ναμένους, οὓς νῦν εὐφρεῖς προσαγορεύουσιν, ἐκεῖνοι
δυστυχεῖς ἐνόμιζον.

50 (ιδ΄.) Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με δυσκόλως διακειῖσθαι e
πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. οὔτε γὰρ ἡγοῦ-
μαι τούτους αἰτίους εἶναι τῶν γιγνομένων, σύννοιδά
τε τοῖς πλείστοις αὐτῶν ἥκιστα χαίρουσι ταύτη τῇ
καταστάσει, δι' ἣν ἔξεστιν αὐτοῖς ἐν ταῖς ἀκολασίαις
ταύταις διατρίβειν· ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως τούτοις ἐπι-
τιμῶν ἀλλὰ πολὺ δικαιότερον τοῖς ὀλίγοις πρὸ ἡμῶν 150

51 τὴν πόλιν διοικήσασιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προτρέ-
ψαντες ἐπὶ ταύτας τὰς ὀλιγορίας καὶ καταλύσαντες
τὴν τῆς βουλῆς δύναμιν. (κ΄.) Ἦς ἐπιστατούσης οὐ δι-
κῶν οὐδ' ἐγκλημάτων οὐδ' εἰσφορῶν οὐδὲ πενίας οὐδὲ
πολέμων ἢ πόλις ἔγμεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἡσυ-
χίαν εἶχον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας εἰρήνην ἤγον.
παρεῖχον γὰρ σφᾶς αὐτοὺς τοῖς μὲν Ἑλλησι πιστούς, b

52 τοῖς δὲ βαρβάροις φοβερούς· τοὺς μὲν γὰρ σεσωκότες
ἦσαν, παρὰ δὲ τῶν δίκην τηλικαύτην εἰληφότες ὥστ'
ἀγαπᾶν ἐκείνους, εἰ μηδὲν ἔτι κακὸν πάσχοιεν. τοι-
γάρτοι διὰ ταῦτα μετὰ τосαύτης ἀσφαλείας διῆγον
ὥστε καλλίους εἶναι καὶ πολυτελεστέρας τὰς οἰκήσεις
καὶ τὰς κατασκευὰς τὰς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἢ τὰς ἐντὸς
τείχους, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν μηδ' εἰς τὰς ἐφορτὰς
εἰς ἄστυ καταβαίνειν ἀλλ' αἰρεῖσθαι μένειν ἐπὶ τοῖς c

- 53 ἰδίους ἀγαθοῖς μᾶλλον ἢ τῶν κοινῶν ἀπολαύειν. οὐδὲ γὰρ τὰ περὶ τὰς θεωρίας, ὧν ἕνεκ' ἄν τις ἦλθεν, ἀσελγῶς οὐδ' ὑπερηφάνως ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως ἐποιοῦν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν πομπῶν οὐδ' ἐκ τῶν περὶ τὰς χορηγίας φιλονικιῶν οὐδ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀλαζονειῶν τὴν εὐδαιμονίαν ἐδοκίμαζου, ἀλλ' ἐκ τοῦ σωφρόνως οἰκεῖν καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν καὶ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν ἀπορεῖν τῶν ἐπιτηδείων. ἐξ ὧν περὶ χρῆ κρίνειν d
- 54 λιτενομένους· ἐπεὶ νῦν γε τίς οὐκ ἂν ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν εὖ φρονούντων ἀλγήσειεν, ὅταν ἴδη πολλοὺς τῶν πολιτῶν αὐτοὺς μὲν περὶ τῶν ἀναγκαίων, εἰθ' ἔξουσιν εἴτε μὴ, πρὸ τῶν δικαστηρίων κληρομένους, τῶν δ' Ἑλλήνων τοὺς ἐλαύνειν τὰς ναῦς βουλομένους τρέφειν ἀξιοῦντας, καὶ χορεύοντας μὲν ἐν e
- 55 τῇ πόλει ποιοῦσιν. (κἀ.) Ὡν οὐδὲν ἦν ἐπ' ἐκείνης τῆς βουλῆς· ἀπήλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν ταῖς ἐργασίαις καὶ ταῖς παρὰ τῶν ἐχόντων 151 ὀφειλαῖς, τοὺς δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις, τοὺς δὲ πολιτενομένους τῶν πλεονεξιῶν ταῖς τιμωρίαις καὶ τῷ μὴ λανθάνειν τοὺς ἀδικοῦντας, τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν ἀθυμιῶν ταῖς τιμαῖς ταῖς πολιτικαῖς καὶ ταῖς παρὰ τῶν νεωτέρων θεραπείαις. καίτοι πῶς ἂν γένοιτο ταύτης πλείονος ἀξία πολιτεία, τῆς οὕτω καλῶς ἀπάντων τῶν πραγμάτων ἐπιμεληθείσης;
- 56 (κβ.) Περὶ μὲν οὖν τῶν ποτὲ καθεστῶτων τὰ μὲν b πλεῖστα διεληλύθαμεν· ὅσα δὲ παραλελοίπαμεν, ἐκ τῶν εἰρημένων, ὅτι κάκεινα τὸν αὐτὸν τρόπον εἶχε τούτοις.

ῥάδιόν ἐστι καταμαθεῖν. (κγ'.) Ἦδη δέ τινες ἀκούσαν-
 τές μου ταῦτα διεξιόντος ἐπήνεσαν μὲν ὡς οἶόν τε μά-
 λιστα καὶ τοὺς προγόνους ἐμακάρισαν, ὅτι τὸν τρόπον
 57 τοῦτον τὴν πόλιν διώκουν, οὐ μὴν ὑμᾶς γ' ᾤοντο πει-
 σθήσεσθαι χρῆσθαι τούτοις, ἀλλ' αἰρήσεσθαι διὰ τὴν c
 συνήθειαν ἐν τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι κακοπαθεῖν
 μᾶλλον ἢ μετὰ πολιτείας ἀκριβεστέρας ἄμεινον τὸν
 βίον διαγείν. εἶναι δ' ἔφασαν ἐμοὶ καὶ κίνδυνον, μὴ
 τὰ βέλτεστα συμβουλεύων μισόδημος εἶναι δόξω καὶ
 58 τὴν πόλιν ζητεῖν εἰς ὀλιγαρχίαν ἐμβαλεῖν. (κδ'.) Ἐγὼ
 δ' εἰ μὲν περὶ πραγμάτων ἀγνοουμένων καὶ μὴ κοινῶν
 τοὺς λόγους ἐποιούμην καὶ περὶ τούτων ἐκέλευον ὑμᾶς
 ἐλέσθαι συνέδρους ἢ συγγραφείας, δι' ᾧ ὁ δῆμος κατ- d
 ελύθη τὸ πρότερον, εἰκότως ἂν εἶχον ταύτην τὴν
 αἰτίαν· νῦν δ' οὐδὲν εἶρηκα τοιοῦτον ἀλλὰ διείλεγμα
 περὶ διοικήσεως οὐκ ἀποκεκρυμμένης ἀλλὰ φανεράς,
 59 ἦν πάντες ἴστε καὶ πατρίαν ἡμῶν οὐσαν καὶ πλείστον
 ἀγαθῶν καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν αἰτίαν
 γεγεννημένην, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν
 νομοθετηθεῖσαν καὶ κατασταθεῖσαν, οὓς οὐδεὶς ὅστις
 οὐκ ἂν ὁμολογήσειε δημοτικωτάτους γεγενῆσθαι τῶν e
 πολιτῶν. ὥστε πάντων ἂν μοι συμβαίῃ δεινότατον,
 εἰ τοιαύτην πολιτείαν εἰσηγούμενος νεωτέρων δόξαιμι
 πραγμάτων ἐπιθυμεῖν.

60 Ἐπειτα ἀκείθευ ῥάδιον γινῶναι τὴν ἐμὴν διά-
 νοιαν· ἐν γὰρ τοῖς πλείστοις τῶν λόγων τῶν εἰρημέ- 152
 νων ὑπ' ἐμοῦ φανήσομαι ταῖς μὲν ὀλιγαρχίαις καὶ ταῖς
 πλεονεξίαις ἐπιτιμῶν, τὰς δ' ἰσότητος καὶ τὰς δημο-
 κρατίας ἐπαινῶν, οὐ πάσας ἀλλὰ τὰς καλῶς καθεστη-
 κνίας, οὐδ' ὡς ἔτυχον ἀλλὰ δικαίως καὶ λόγον ἐχόν-
 61 τως. οἶδα γὰρ τοὺς τε προγόνους τοὺς ἡμετέρους ἐν
 ταύτῃ τῇ καταστάσει πολὺ τῶν ἄλλων διενεγκόντας

καὶ Λακεδαιμονίους διὰ τοῦτο κάλλιστα πολιτευομέ-
 νους, ὅτι μάλιστα δημοκρατούμενοι τυγχάνουσιν. ἐν ὅ
 γὰρ τῇ τῶν ἀρχῶν αἰρέσει καὶ τῷ βίῳ τῷ καθ' ἡμέραν
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν ἴδοιμεν ἂν παρ' αὐτοῖς
 τὰς ἰσότητας καὶ τὰς ὁμοιότητας μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς
 ἄλλοις ἰσχυρούσας· οἷς αἱ μὲν ὀλιγαρχίαι πολεμοῦσιν,
 οἱ δὲ καλῶς δημοκρατούμενοι χρώμενοι διατελοῦσιν.

62 (κεί.) Τῶν τοίνυν ἄλλων πόλεων ταῖς ἐπιφανε-
 στάταις καὶ μεγίσταις, ἣν ἐξετάζειν βουλευθῶμεν, εὐ-
 ρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας
 συμφερούσας· ἐπεὶ καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν, ἣ πάν-
 τες ἐπιτιμῶσιν, ἣν παραβάλωμεν αὐτὴν μὴ πρὸς τὴν
 ὑπ' ἐμοῦ ῥηθεῖσαν ἀλλὰ πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν τριάκοντα
 κατασταῖσαν, οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν θεοποιήτων εἶναι

63 νομίσειεν. (κς.) Βούλομαι δ' εἰ καὶ τινὲς με φήσουσιν
 ἔξω τῆς ὑποθέσεως λέγειν, δηλῶσαι καὶ διελθεῖν, ὅσον
 αὕτη τῆς τότε διήνεγκεν, ἵνα μηδεὶς οἴηται με τὰ μὲν
 ἀμαρτήματα τοῦ δήμου λίαν ἀκριβῶς ἐξετάζειν, εἰ δέ ὅ
 τι καλὸν ἢ σεμνὸν διαπέπρακται, ταῦτα δὲ παραλεί-
 πειν. ἔσται δ' ὁ λόγος οὔτε μακρὸς οὔτ' ἀνωφελὴς τοῖς

64 ἀκούουσιν. (κς.) Ἐπειδὴ γὰρ τὰς ναῦς τὰς περὶ Ἑλ-
 λήσποντου ἀπώλεσαμεν, καὶ ταῖς συμφοραῖς ἐκείναις
 ἡ πόλις περιέπεσε, τίς οὐκ οἶδε τῶν πρεσβυτέρων τοὺς
 μὲν δημοτικὸς καλουμένους ἐτοιμοὺς ὄντας ὅτιοῦν
 πάσχειν ὑπὲρ τοῦ μὴ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, καὶ
 δεινὸν ἠγνουμένους, εἴ τις ὄψεται τὴν πόλιν τὴν τῶν
 Ἑλλήνων ἄρξασαν, ταύτην ὑφ' ἑτέροις οὔσαν, τοὺς δὲ
 τῆς ὀλιγαρχίας ἐπιθυμήσαντας ἐτοιμῶς καὶ τὰ τεῖχη

65 καθαιροῦντας καὶ τὴν δουλείαν ὑπομένοντας; καὶ τότε
 μὲν, ὅτε τὸ πλῆθος ἦν κύριον τῶν πραγμάτων, ἡμᾶς
 τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις φρουροῦντας, ἐπειδὴ δ' οἱ 153
 τριάκοντα παρέλαβον τὴν πολιτείαν, τοὺς πολεμίους

τὴν ἡμετέραν ἔχοντας; καὶ κατὰ μὲν ἐκεῖνον τὸν χρόνον δεσπότας ἡμῶν ὄντας Λακεδαιμονίους, ἐπειδὴ δ' οἱ φεύγοντες κατελθόντες πολεμεῖν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἐτόλμησαν καὶ Κόνων ναυμαχῶν ἐνίκησε, πρέσβεις ἐλθόντας παρ' αὐτῶν καὶ διδόντας τῇ πόλει τὴν
 66 ἀρχὴν τὴν τῆς θαλάττης; καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε τίς οὐ μνημονεύει τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμῶν, τὴν μὲν δημοκρατίαν οὕτω κοσμήσασαν τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς καὶ τοῖς ὁσίοις ὥστ' ἔτι καὶ νῦν τοὺς ἀφικνουμένους νομίζειν αὐτὴν ἀξίαν εἶναι μὴ μόνον τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, τοὺς δὲ τριάκοντα τῶν μὲν ἀμελήσαντας, τὰ δὲ συλήσαντας, τοὺς δὲ νεωσοίκους ἐπὶ καθαιρέσει τριῶν ταλάντων ἀποδομένους, εἰς οὓς ἡ πόλις ἀνήλωσεν οὐκ ἐλάττω χιλίων
 67 ταλάντων; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τὴν πραότητα δικαίως ἂν τις ἐπαινέσειε τὴν ἐκεῖνων μᾶλλον ἢ τὴν τῆς δημοκρατίας. οἱ μὲν γὰρ ψηφίσματι παραλαβόντες τὴν πόλιν πεντακοσίους μὲν καὶ χιλίους τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀπέκτειναν, εἰς δὲ τὸν Πειραιᾶ φυγεῖν πλείους ἢ πεντακισχιλίους ἠνάγκασαν· οἱ δὲ κρατήσαντες καὶ μεθ' ὅπλων κατιόντες, αὐτοὺς τοὺς αἰτιωτάτους τῶν κακῶν δ ἀνελόντες, οὕτω τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους καλῶς καὶ νομίμως διώκησαν ὥστε μηδὲν ἕλαττον ἔχειν τοὺς ἐκβα
 68 λόντας τῶν κατελθόντων. (κῆ.) Ὁ δὲ πάντων κάλλιστον καὶ μέγιστον τεκμήριον τῆς ἐπιεικειᾶς τοῦ δήμου· δανεισαμένων γὰρ τῶν ἐν ἅστει μεινάντων ἑκατὸν τάλαντα παρὰ Λακεδαιμονίων εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν τὸν Πειραιᾶ κατασχόντων, ἐκκλησίας γενομένης περὶ ἀποδόσεως τῶν χρημάτων, καὶ λεγόντων πολλῶν, ὡς δίκαιόν ἐστι διαλύειν τὰ πρὸς Λακεδαιμονίους μὴ τοὺς ἐ πολιορκουμένους ἀλλὰ τοὺς δανεισαμένους, ἔδοξε τῷ
 69 δήμῳ κοινὴν ποιήσασθαι τὴν ἀπόδοσιν. καὶ γὰρ τοι

- διὰ ταύτην τὴν γνώμην εἰς τοιαύτην ἡμᾶς ομόνοιαν κατέστησαν καὶ τοσοῦτον ἐπιδοῦναι τὴν πόλιν ἐποίησαν ὥστε Λακεδαιμονίους, τοὺς ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας 154 ὀλίγου δεῖν καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν προστάττοντας ἡμῖν, ἐλθεῖν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἰκετεύσοντας καὶ δεησομένους μὴ περιδεῖν αὐτοὺς ἀναστάτους γενομένους. τὸ δ' οὖν κεφάλαιον τῆς ἑκατέρων διανοίας τοιοῦτον ἦν· οἱ μὲν γὰρ ἠξίουσι τῶν μὲν πολιτῶν ἄρχειν, τοῖς δὲ πολεμίοις δουλεύειν, οἱ δὲ τῶν μὲν ἄλλων 70 ἄρχειν, τοῖς δὲ πολίταις ἴσον ἔχειν. (κθ'.) Ταῦτα δὲ b διῆλθον δυοῖν ἔνεκα, πρῶτον μὲν ἑμαυτὸν ἐπιδειῖξαι βουλόμενος οὐκ ὀλιγαρχιῶν οὐδὲ πλεονεξιῶν ἀλλὰ δικαίας καὶ κοσμίας ἐπιθυμοῦντα πολιτείας, ἔπειτα τὰς δημοκρατίας τὰς τε κακῶς καθεστηκυίας ἐλαττώων συμφορῶν αἰτίας γιγνομένης, τὰς τε καλῶς πολιτευομένης προεχούσας τῷ δικαιοτέρας εἶναι καὶ κοινοτέρας καὶ τοῖς χρωμένοις ἡδίους.
- 71 (λ'.) Τάχ' οὖν ἂν τις θαυμάσειεν, τί βουλόμενος ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπε- cπραγμένης ἑτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν, καὶ τίνος ἔνεκα νῦν μὲν οὕτω καλῶς ἐγκεκωμῖακα τὴν δημοκρατίαν, ὅταν δὲ τύχω, πάλιν μεταβαλὼν ἐπιτιμῶ καὶ κατηγορῶ τῶν καθεστῶτων.
- 72 (λα'.) Ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοὺς ὀλίγα μὲν κατορθοῦντας, πολλὰ δ' ἔξαμαρτάνοντας μέμφομαι καὶ νομίζω φαυλοτέρους εἶναι τοῦ δέοντος, καὶ πρὸς γε τούτοις τοὺς γεγονότας ἐκ καλῶν κάγαθῶν ἀνδρῶν, d καὶ μικρῶ μὲν ὄντας ἐπιεικεστέρους τῶν ὑπερβαλλόντων ταῖς πονηρίαις, πολὺ δὲ χείρους τῶν πατέρων, λοιδορῶ, καὶ συμβουλεύσαιμ' ἂν αὐτοῖς παύσασθαι 73 τοιούτοις οὔσιν. τὴν αὐτὴν οὖν γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν κοινῶν· ἠγοῦμαι γὰρ δεῖν ἡμᾶς οὐ μέγα φρονεῖν,

οὐδ' ἀγαπᾶν, εἰ κακοδαιμονησάντων καὶ μανέντων ἀν-
 θρώπων νομιμώτεροι γεγόναμεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
 ἀγανακτεῖν καὶ βαρέως φέρειν, εἰ χεῖρους τῶν προγό- e
 νων τυγχάνοιμεν ὄντες· πρὸς γὰρ τὴν ἐκείνων ἀρετὴν
 ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν ἀμιλλητέον
 ἡμῖν ἐστίν, ἄλλως τε καὶ προσῆκον ἡμῖν βελτίστοις
 74 ἀπάντων ἀνθρώπων εἶναι. (λβ'.) Καὶ τοῦτον εἶρηκα 155
 τὸν λόγον οὐ νῦν πρῶτον ἀλλὰ πολλάκις ἤδη καὶ πρὸς
 πολλούς. ἐπίσταμαι γὰρ ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τόποις φυ-
 σεις ἐγγιγνομένας καρπῶν καὶ δένδρων καὶ ζώων ἰδίας
 ἐν ἐκάστοις καὶ πολὺ τῶν ἄλλων διαφερούσας, τὴν δ'
 ἡμετέραν χώραν ἀνδρας φέρειν καὶ τρέφειν δυναμέ-
 νην οὐ μόνον πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰς πράξεις καὶ
 τοὺς λόγους εὐφυεστάτους ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀνδρίαν καὶ
 75 πρὸς ἀρετὴν πολὺ διαφέροντας. τεκμαίρεσθαι δὲ δι- b
 καιόν ἐστι τοῖς τε παλαιοῖς ἀγῶσιν, οὓς ἐποιήσαντο
 πρὸς Ἀμαζόνας καὶ Θραῖκας καὶ Πελοποννησίους ἀπαν-
 τας, καὶ τοῖς κινδύνοις τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομέ-
 νοις, ἐν οἷς καὶ μόνοι καὶ μετὰ Πελοποννησίων, καὶ
 πεξομαχοῦντες καὶ ναυμαχοῦντες, νικήσαντες τοὺς
 βαρβάρους ἀριστείων ἠξιώθησαν· ὧν οὐδὲν ἂν ἐπρα-
 76 ξαν, εἰ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διήνεγκαν. (λγ'.) Καὶ μη-
 δεὶς οἰέσθω ταύτην τὴν εὐλογίαν ἡμῖν προσήκειν τοῖς
 νῦν πολιτενομένοις, ἀλλὰ πολὺ τοῦναντίον. εἰσὶ γὰρ c
 οἱ τοιοῦτοι τῶν λόγων ἔπαινος μὲν τῶν ἀξίους σφᾶς
 αὐτοὺς τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς παρεχόντων, κατη-
 γορία δὲ τῶν τὰς εὐγενείας ταῖς αὐτῶν ῥαθυμίαις καὶ
 κακίαις καταισχυνόντων. ὅπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν· εἰρή-
 σεται γὰρ τάληθές. τοιαύτης γὰρ ἡμῖν τῆς φύσεως
 ὑπαρχούσης οὐ διεφυλάξαμεν αὐτὴν ἀλλ' ἐμπεπτώκα-
 77 ἐπιθυμίαν. ἀλλὰ γὰρ ἦν ἐπακολουθεῖν τοῖς ἐνοῦσιν d

ἐπιτιμῆσαι καὶ κατηγορῆσαι τῶν ἐνεστώτων πραγμά-
των, δέδοικα, μὴ πόρρω λίαν τῆς ὑποθέσεως ἀπο-
πλανηθῶ. (λδ'.) Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον
εἰρήκαμεν καὶ πάλιν ἐροῦμεν, ἦν μὴ πείσωμεν ὑμᾶς
παύσασθαι τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνοντας· περὶ δ' ὧν ἐξ
ἀρχῆς τὸν λόγον κατεστησάμην, βραχέα διαλεχθεὶς
παραχωρῶ τοῖς βουλομένοις ἔτι συμβουλεύειν περὶ e
τούτων.

- 78 (λε'.) Ἡμεῖς γὰρ ἦν μὲν οὕτως οἰκῶμεν τὴν πό-
λιν ὥσπερ νῦν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ βουλευσόμεθα
καὶ πολεμήσομεν καὶ βιωσόμεθα καὶ σχεδὸν ἅπαντα
καὶ πεισόμεθα καὶ πράξομεν, ἅπερ ἔν τε τῷ παρόντι 156
καιρῷ καὶ τοῖς παρελθούσι χρόνοις· ἦν δὲ μεταβάλω-
μεν τὴν πολιτείαν, δῆλον, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον,
οἷά περ ἦν τοῖς προγόνοις τὰ πράγματα, τοιαῦτ' ἔσται
καὶ περὶ ἡμᾶς· ἀνάγκη γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πολιτευ-
μάτων καὶ τὰς πράξεις ὁμοίας αἰεὶ καὶ παραπλησίας
79 ἀποβαίνειν. (λς'.) Δεῖ δὲ τὰς μεγίστας αὐτῶν παρ'
ἀλλήλας θέντας βουλευσασθαι, ποτέρας ἡμῖν αἰρετέον
ἔστιν. καὶ πρῶτον μὲν σκεψώμεθα τοὺς Ἑλληνας καὶ
τοὺς βαρβάρους, πῶς πρὸς ἐκείνην τὴν πολιτείαν διέ- b
κειντο καὶ πῶς νῦν ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς. οὐ γὰρ ἐλάχι-
στον μέρος τὰ γένη ταῦτα συμβάλλεται πρὸς εὐδαιμο-
80 νίαν, ὅταν ἔχη κατὰ τρόπον ἡμῖν. (λς'.) Οἱ μὲν τοί-
νυν Ἑλληνες οὕτως ἐπίσταντο τοῖς κατ' ἐκείνου τὸν
χρόνον πολιτενομένοις ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν
ἐκόντας ἐγχειρῆσαι τῇ πόλει σφᾶς αὐτούς· οἱ δὲ βάρ-
βαροι τοσοῦτον ἀπέειχον τοῦ πολυπραγμονεῖν περὶ τῶν
Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ὥστ' οὔτε μακροῖς πλοίοις ἐπὶ c
τάδε Φασήλιδος ἐπλεον οὔτε στρατοπέδοις ἐντὸς Ἄλυος
81 ποταμοῦ κατέβαινον ἀλλὰ πολλὴν ἠσυχίαν ἦγον. νῦν
δ' εἰς τοῦτο τὰ πράγματα περιέστηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν

μισοῦσι τὴν πόλιν, οἱ δὲ καταφρονοῦσιν ἡμῶν. καὶ περὶ μὲν τοῦ μίσους τῶν Ἑλλήνων αὐτῶν ἀκηκόατε τῶν στρατηγῶν· ὡς δὲ βασιλεὺς ἔχει πρὸς ἡμᾶς, ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ὧν ἔπεμψεν, ἐδήλωσεν.

82 (λη΄.) Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὑπὸ μὲν ἐκείνης τῆς d
 εὐταξίας οὕτως ἐπαιδεύθησαν οἱ πολῖται πρὸς ἀρε-
 τὴν, ὥστε σφᾶς μὲν αὐτοὺς μὴ λυπεῖν, τοὺς δ' εἰς τὴν
 χώραν εἰσβάλλοντας ἅπαντας μαχόμενοι νικᾶν. ἡμεῖς
 δὲ τοῦναντίον· ἀλλήλοις μὲν γὰρ κακὰ παρέχοντες
 οὐδεμίαν ἡμέραν διαλείπομεν, τῶν δὲ περὶ τὸν πόλε-
 μου οὕτω κατημελήκαμεν, ὥστ' οὐδ' εἰς ἐξετάσεις λέ-
 83 ναι τολμῶμεν, ἢν μὴ λαμβάνωμεν ἀργύριον. τὸ δὲ
 μέγιστον· τότε μὲν οὐδεὶς ἦν τῶν πολιτῶν ἐνδεὴς τῶν e
 ἀναγκαίων, οὐδὲ προσαιτῶν τοὺς ἐντυγχάνοντας τὴν
 πόλιν κατήσχυνε, νῦν δὲ πλείους εἰσὶν οἱ σπανίζοντες
 τῶν ἐχόντων· οἷς ἄξιόν ἐστι πολλὴν συγγνώμην ἔχειν,
 εἰ μὴδὲν τῶν κοινῶν φροντίζουσιν ἀλλὰ τοῦτο σκο-
 ποῦσιν, ὁπόθεν τὴν αἰὲ παροῦσαν ἡμέραν διάξουσιν. 157

84 (λθ΄.) Ἐγὼ μὲν οὖν ἡγούμενος, ἢν μιμησώμεθα
 τοὺς προγόνους, καὶ τῶν κακῶν ἡμᾶς τούτων ἀπαλ-
 λαγήσεσθαι καὶ σωτῆρας οὐ μόνου τῆς πόλεως ἀλλὰ
 καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀπάντων γενήσεσθαι, τὴν τε πρόσ-
 οδον ἐποίησάμην καὶ τοὺς λόγους εἶρηκα τούτους·
 ὑμεῖς δὲ πάντα λογισάμενοι ταῦτα χειροτονεῖθ' ὅ τι
 ἂν ὑμῖν δοκῇ μάλιστα συμφέρειν τῇ πόλει.

8.

ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

- (α΄.) "Απαντες μὲν εἰώθασιν οἱ παριόντες ἐνθάδε 159
ταῦτα μέγιστα φάσκειν εἶναι καὶ μάλιστα σπουδῆς
ἄξια τῇ πόλει, περὶ ὧν ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβουλεύ-
σειν· οὐ μὴν ἄλλ' εἰ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πραγμάτων
ἤρμοσε τοιαῦτα προειπεῖν, δοκεῖ μοι πρέπειν καὶ περὶ
τῶν νῦν παρόντων ἐντεῦθεν ποιήσασθαι τὴν ἀρχήν.
- 2 ἤκομεν γὰρ ἐκκλησιάσοντας περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, b
ἃ μερίστην ἔχει δύναμιν ἐν τῷ βίῳ τῷ τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ περὶ ὧν ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους
ἄμεινον τῶν ἄλλων πράττειν. τὸ μὲν οὖν μέγεθος
ὑπὲρ ὧν συνεληλύθαμεν, τηλικούτον ἔστιν.
- 3 (β΄.) Ὅρω δ' ὑμᾶς οὐκ ἔξ ἴσου τῶν λεγόντων τὴν
ἀκρόασιν ποιουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν προσέχοντας τὸν
νοῦν, τῶν δ' οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους. καὶ θαν-
μαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώ- c
θατε πάντας τοὺς ἄλλους ἐκβάλλειν πλὴν τοὺς συν-
4 αγορεύοντας ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις. ὃ καὶ δικαίως
ἂν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, ὅτι συνειδότες πολλοὺς καὶ
μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους
γεγεννημένους καὶ μισοῦντες ἐπὶ τῶν ἰδίων τοὺς ταύ-
την ἔχοντας τὴν τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως
διάκεισθε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ κατηγοροῦντες τῶν προσ-
5 ιεμένων καὶ χαιρόντων τοῖς τοιούτοις αὐτοὶ φαίνεσθε d
μᾶλλον τούτοις πιστεύοντες ἢ τοῖς ἄλλοις πολίταις.
- 5 καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς δῆτορας μελετᾶν καὶ φι-
λοσοφεῖν οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν, ἀλλ'
ὅπως ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν. ἐφ' οὓς καὶ
νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐρρούηκεν. πᾶσι γὰρ ἦν φανε-

ρόν, ὅτι μᾶλλον ἠσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς
 ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλευ-
 6 ουσιν. οἱ μὲν γὰρ προσδοκίαν ἐμποιοῦσιν, ὡς καὶ τὰς e
 κτήσεις τὰς ἐν ταῖς πόλεσι κομιούμεθα καὶ τὴν δύνα-
 μιν ἀναληψόμεθα πάλιν, ἣν πρότερον ἐτυγχάνομεν
 ἔχοντες· οἱ δ' οὐδὲν τοιοῦτον ὑποτείνουσιν, ἀλλ' ὡς
 ἡσυχίαν ἔχειν δεῖ καὶ μὴ μεγάλων ἐπιθυμεῖν παρὰ τὸ
 7 δίκαιον ἀλλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν, ὃ χαλεπώτατον 160
 πάντων τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. οὕτω
 γὰρ ἐξηρτήμεθα τῶν ἐλπίδων καὶ πρὸς τὰς δοκούσας
 εἶναι πλεονεξίας ἀπλήστως ἔχομεν, ὥστ' οὐδ' οἱ κερτη-
 μένοι τοὺς μεγίστους πλούτους μένειν ἐπὶ τούτοις
 ἐθέλουσιν ἀλλ' αἰετὸ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενοι περὶ τῶν
 ὑπαρχόντων κινδυνεύουσιν. ὅπερ ἄξιόν ἐστι δεδιέναι,
 μὴ καὶ νῦν ἡμεῖς ἔνοχοι γενώμεθα ταύταις ταῖς ἀνοι-
 8 αῖς· λίαν γὰρ τινές μοι δοκοῦσιν ὠρμηθεῖν πρὸς τὸν b
 πόλεμον, ὥσπερ οὐ τῶν τυχόντων συμβεβουλευκότων
 ἀλλὰ τῶν θεῶν ἀκηκοότες, ὅτι κατορθώσομεν ἅπαντα
 καὶ θραδίως ἐπικρατήσομεν τῶν ἐχθρῶν. (γ'.) Χορὴ δὲ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ μὲν ὧν ἴσασι, μὴ βουλευέσθαι,
 περιεργον γὰρ, ἀλλὰ πράττειν, ὡς ἐγνώκασι, περὶ ὧν
 δ' ἂν βουλευώνται, μὴ νομίζειν εἰδέναι τὸ συμβησό-
 9 μενον, ἀλλ' ὡς δόξῃ μὲν χρωμένους, ὃ τι ἂν τύχη δὲ c
 γενησόμενον, οὕτω διανοεῖσθαι περὶ αὐτῶν. ὧν ὑμεῖς
 οὐδέτερον τυγχάνετε ποιοῦντες ἀλλ' ὡς οἶόν τε παρα-
 χωδέστατα διάκεισθε. συνεληλύθατε μὲν γὰρ, ὡς δέον
 ὑμᾶς ἐξ ἁπάντων τῶν ῥηθέντων ἐκλέξασθαι τὸ βέλ-
 τιστον, ὥσπερ δ' ἤδη σαφῶς εἰδότες, ὃ πρακτέον ἐστίν,
 οὐκ ἐθέλετ' ἀκούειν πλὴν τῶν πρὸς ἡδονὴν δημηγο-
 10 ρούντων. καίτοι προσῆκεν ὑμᾶς, εἴπερ ἠβούλεσθε ζη-
 τεῖν τὸ τῇ πόλει συμφέρον, μᾶλλον τοῖς ἐναντιομέ- d
 νοις ταῖς ὑμετέραις γνώμαις προσέχειν τὸν νοῦν ἢ τοῖς

- καταχαριζομένοις, εἰδότας, ὅτι τῶν ἐνθάδε παριόντων οἱ μὲν ἄ βούλεσθε λέγοντες ῥαδίως ἕξαπατᾶν δύναται, τὸ γὰρ πρὸς χάριν ῥηθὲν ἐπισκοτεῖ τῷ καθορᾶν ὑμᾶς τὸ βέλτιστον, ὑπὸ δὲ τῶν μὴ πρὸς ἡδονὴν συμβουλευόντων οὐδὲν ἂν πάθοιτε τοιοῦτον· οὐ γὰρ ἔστιν ὅπως ἂν μεταπείσαι δυνηθεῖεν ὑμᾶς, μὴ φανερόν τὸ ἐσυμφέρον ποιήσαντες. χωρὶς δὲ τούτων πῶς ἂν ἀνθρώποι καλῶς δυνηθεῖεν ἢ κρῖναι περὶ τῶν γεγενημένων ἢ βουλευσασθαι περὶ τῶν μελλόντων, εἰ μὴ τοὺς μὲν λόγους τοὺς τῶν ἐναντιουμένων παρ' ἀλλήλους ἐξετάζοιεν, αὐτοὶ δ' αὐτοὺς κοινούς ἀμφοτέροις 161
- 12 ἀκροατὰς παράσχοιεν; (δ'.) Θαυμάζω δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων, εἰ μηκέτι μνημονεύουσι, καὶ τῶν νεωτέρων, εἰ μηδενὸς ἀκηκόασιν, ὅτι διὰ μὲν τοὺς παραινούντας ἀντέχεσθαι τῆς εἰρήνης οὐδὲν πώποτε κακὸν ἐπάθομεν, διὰ δὲ τοὺς ῥαδίως τὸν πόλεμον αἰρουμένους πολλὰς ἤδη καὶ μεγάλας συμφορὰς περιεπέσομεν. ὧν ἡμεῖς οὐδεμίαν ποιούμεθα μείλιαν ἀλλ' ἐτόμως ἔχομεν, μηδὲν εἰς τοῦ ἔμπροσθεν ἡμῖν αὐτοῖς πράττοντες, τριήρεις πληροῦν καὶ χρημάτων εἰσφορὰς ποιεῖσθαι καὶ βοηθεῖν καὶ πολεμεῖν οἷς ἂν τύχωμεν, ὥσπερ ἐν ἀλλοτρίᾳ τῇ πόλει κινδυνεύοντες. τούτων δ' αἰτιὸν ἔστιν, ὅτι, προσῆκον ὑμᾶς ὁμοίως ὑπὲρ τῶν κοινῶν ὥσπερ ὑπὲρ τῶν ἰδίων σπουδάζειν, οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχετε περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν ἰδίων βουλευήσθε, ζητεῖτε συμβούλους τοὺς ἀμεινον φρονοῦντας ὑμῶν αὐτῶν, ὅταν δ' ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐκκλησιάζητε, τοῖς μὲν τοιούτοις ἀπιστεῖτε καὶ φθονεῖτε, τοὺς δὲ πονηροτάτους τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων ἀσκεῖτε καὶ νομίζετε δημοτικωτέρους εἶναι τοὺς μεθύοντας τῶν νηφόντων καὶ τοὺς νοῦν οὐκ ἔχοντας τῶν εὐ φρονοῦντων καὶ τοὺς τὰ τῆς πόλεως διανεμο-

μένους τῶν ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας ὑμῖν λειτουργούντων.
ὥστ' ἄξιον θαυμάζειν, εἴ τις ἐλπίζει τὴν πόλιν τοιού-
τοις συμβούλοις χρωσμένην ἐπὶ τὸ βέλτιον ἐπιδώσειν. d

14 (ε'.) Ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὅτι πρόσπαντές ἐστιν ἐναν-
τιοῦσθαι ταῖς ὑμετέραις διανοίαις, καὶ ὅτι δημοκρα-
τίας οὔσης οὐκ ἔστι παρρησία, πλὴν ἐνθάδε μὲν τοῖς
ἀφρονεστάτοις καὶ μηδὲν ὑμῶν φροντίζουσιν, ἐν δὲ τῷ
θεάτρῳ τοῖς κωμωδοδιδασκάλοις· ὃ καὶ πάντων ἔστι
δεινότατον, ὅτι τοῖς μὲν ἐκφέρουσιν εἰς τοὺς ἄλλους
Ἕλληνας τὰ τῆς πόλεως ἀμαρτήματα τοσαύτην ἔχετε
χάριν, ὅσῃν οὐδὲ τοῖς εὖ ποιοῦσι, πρὸς δὲ τοὺς ἐπι- e
πλήττοντας καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς οὕτω διατίθεσθε
δυσκόλως ὥσπερ πρὸς τοὺς κακόν τι τὴν πόλιν ἐργα-
15 ζομένους. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων οὐκ ἂν
ἀποσταίην ἂν διανοήθην. παρελήλυθα γὰρ οὐ χαριού-
μενος ὑμῖν οὐδὲ χειροτονίαν μνηστεύσων ἀλλ' ἀπο- 162
φρανούμενος, ἃ τυγχάνω γινώσκων πρῶτον μὲν περὶ
ῶν οἱ προτάσεις προτιθέασιν, ἔπειτα περὶ τῶν ἄλλων
τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων· οὐδὲν γὰρ ὄφελος ἔσται
τῶν νῦν περὶ τῆς εἰρήνης γνωσθέντων, ἣν μὴ καὶ περὶ
16 τῶν λοιπῶν ὀρθῶς βουλευσώμεθα. (ς.) Φημί δ' οὖν
χρηναί ποιείσθαι τὴν εἰρήνην μὴ μόνον πρὸς Χίους
καὶ Ῥοδίους καὶ Βυζαντίους ἀλλὰ πρὸς ἅπαντας ἀν- b
θρώπους, καὶ χρῆσθαι ταῖς συνθήκαις μὴ ταύταις αἷς
νῦν τινὲς γεγράφασιν, ἀλλὰ ταῖς γενομέναις μὲν πρὸς
βασιλέα καὶ Λακεδαιμονίους, προστατούσαις δὲ τοὺς
Ἕλληνας αὐτονόμους εἶναι καὶ τὰς φρουρὰς ἐκ τῶν
ἀλλοτρίων πόλεων ἐξιέναι καὶ τὴν αὐτῶν ἔχειν ἐκά-
στους. τούτων γὰρ οὔτε δικαιότερας εὐρήσομεν οὔτε
μᾶλλον τῇ πόλει συμφερούσας.

17 (ζ.) Ἦν μὲν οὖν ἐνταῦθα καταλίπω τὸν λόγον, c
οἶδ' ὅτι δόξω τὴν πόλιν ἐλαττοῦν, εἰ Θηβαῖοι μὲν ἔξουσι

- Θεσπιάς καὶ Πλαταιᾶς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ἃς παρὰ τοὺς ὄρκους κατειλήφασιν, ἡμεῖς δ' ἔξιμεν μηδεμιᾶς ἀνάγκης οὕσης ἐξ ὧν τυγχάνομεν ἔχοντες· ἦν δὲ διὰ τέλους ἀκούσητέ μου προσέχοντες τὸν νοῦν, οἶμαι πάντας ὑμᾶς καταγνώσεσθαι πολλὴν ἄνοιαν καὶ μανίαν τῶν τὴν ἀδικίαν πλεονεξίαν εἶναι νομιζόντων καὶ τῶν τὰς ἀλλοτριᾶς πόλεις βία κατεχόντων καὶ μὴ λογιζομένων τὰς συμφορὰς τὰς ἐκ τῶν τοιούτων ἔργων
- 18 γιγνομένας. ταῦτα μὲν οὖν διὰ παντὸς τοῦ λόγου πειρασόμεθα διδάσκειν ὑμᾶς. (ἡ'.) Περὶ δὲ τῆς εἰρήνης πρῶτον διαλεχθῶμεν καὶ σκεψώμεθα, τί ἂν ἐν τῇ παρόντι γενέσθαι βουλευθῆιμεν ἡμῖν. ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς ὀρισώμεθα καὶ νοῦν ἔχόντως, πρὸς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἀποβλέποντες ἄμεινον βουλευσόμεθα καὶ περὶ τῶν ἄλλων.
- 19 (θ'.) Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμοιοῦμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμοῦμεν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελῶς τὴν πόλιν 162 εὐδαιμονήσειν. ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησε καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασε καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκε καὶ πάντας τρόπους
- 20 τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, καὶ τοιούτους ἡμᾶς αὐτοὺς παράσχωμεν, οἷους αἱ κοινὰ συνθήκαι προστάττουσι, μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ β κινδύνων καὶ ταραχῆς, εἰς ἣν νῦν πρὸς ἀλλήλους καθέσταμεν, καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδῶσομεν, ἀναπεπαυμένοι μὲν τῶν εἰσφορῶν καὶ τῶν τριηραρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὸν πόλε-

μου λειτουργιῶν, ἀδεῶς δὲ γεωργοῦντες καὶ τὴν θά-
 λατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦν-
 21 τες, αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. ὁψόμεθα
 δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμ- c
 βάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων
 καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. τὸ δὲ μέγι-
 στον, συμμαχοὺς ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βε-
 βιασμένους ἀλλὰ πεπεισμένους, οὐδ' ἐν ταῖς μὲν ἀσφα-
 λείαις διὰ τὴν δύναμιν ἡμᾶς ὑποδεχομένους, ἐν δὲ τοῖς
 κινδύνοις ἀποστησομένους, ἀλλ' οὕτω διακειμένους
 ὥσπερ χρὴ τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμαχοὺς καὶ φίλους ὄν- d
 22 τας. πρὸς δὲ τούτοις ἂ νῦν ἀπολαβεῖν οὐ δυνάμεθα
 διὰ πολέμου καὶ πολλῆς δαπάνης, ταῦτα διὰ πρεσβείας
 φραδίως κομιούμεθα. μὴ γὰρ οἴεσθε μῆτε Κερσοβλέ-
 πτην ὑπὲρ Χερρονήσου μῆτε Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπό-
 λεως πολεμήσειν, ὅταν ἴδωσιν ἡμᾶς μηδενὸς τῶν ἄλ-
 λοτριῶν ἐφιεμένους. νῦν μὲν γὰρ εἰκότως φοβοῦνται
 γείτονα ποιήσασθαι τὴν πόλιν ταῖς αὐτῶν δυναστείαις·
 23 ὀρῶσι γὰρ ἡμᾶς οὐ στέργοντας ἐφ' οἷς ἂν ἔχωμεν, ἀλλ' e
 αἰεὶ τοῦ πλείονος ὀρεγομένους· ἦν δὲ μεταβαλώμεθα
 τὸν τρόπον καὶ δόξαν βελτίω λάβωμεν, οὐ μόνον ἀπο-
 στησονται τῆς ἡμετέρας ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῶν προσδώ-
 σουσι· λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς θεραπεύουσι τὴν δύ-
 ναμιν τὴν τῆς πόλεως ἀσφαλῶς ἔχειν τὰς αὐτῶν βα-
 24 σιλείας. καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς Θοράκης ἡμῖν ἐξέσται το-
 σαύτην ἀποτεμέσθαι χώραν ὥστε μὴ μόνον αὐτοὺς 164
 ἄφθονον ἔχειν ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις τῶν Ἑλλήνων
 καὶ δι' ἀπορίαν πλανωμένοις ἱκανὸν δύνασθαι βίου
 παρασχεῖν. ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωρος καὶ Καλλίστρατος,
 ὁ μὲν ἰδιώτης ὢν, ὁ δὲ φυγὰς, οἰκίσαι πόλεις οἷοί τε
 γεγόνασιν, ἣ που βουλευθέντες ἡμεῖς πολλοὺς ἂν τό-
 πους τοιοῦτους κατασχεῖν δυνηθεῖμεν. χρὴ δὲ τοὺς

πρωτεύειν ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἀξιούοντας τοιούτων ἔργων ἢ ἡγεμόνας γίνεσθαι πολὺ μᾶλλον ἢ πολέμου καὶ στρατοπέδων ξενικῶν, ὧν νῦν ἐπιθυμοῦντες ἡμεῖς τυγχάνομεν.

- 25 (ι.) Περὶ μὲν οὖν ὧν οἱ πρέσβεις ἐπαγγέλλονται, καὶ ταῦθ' ἱκανὰ καὶ πόλλ' ἂν ἴσως τις προσθείη τοῖς· ἡγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν ἀλλὰ καὶ βουλευσαμένους, ὅπως ἄξομεν αὐτὴν καὶ μὴ ποιήσομεν, ὅπερ εἰώθαμεν, ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς καταστησόμεθα ταραχὰς, μῆδ' ἀναβολὴν ἀλλ' ἀπαλλαγὴν εὐρήσομεν τινα τῶν κακῶν τῶν παρ-
- 26 οὔτων. οὐδὲν δὲ τούτων οἷόν τ' ἐστὶ γενέσθαι πρότερον, πρὶν ἂν πεισθῆτε τὴν μὲν ἡσυχίαν ὠφελιμωτέραν καὶ κερδαλεωτέραν εἶναι τῆς πολυπραγμοσύνης, τὴν δὲ δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, τὴν δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειαν τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας. περὶ ὧν οὐδεὶς πώποτε τῶν ῥητόρων εἰπεῖν ἐν ὑμῶν ἐτόλμησεν· ἐγὼ δὲ περὶ αὐτῶν τούτων τοὺς πλείστους τῶν λόγων μέλλω ποιῆσθαι πρὸς ὑμᾶς· ὕρῳ γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν ἐν τούτοις ἐνοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἐν οἷς νῦν τυγχάνομεν
- 27 πρᾶττοντες. ἀνάγκη δὲ τὸν ἔξω τῶν εἰθισμένων ἐπιχειροῦντα δημηγορεῖν καὶ τὰς ὑμετέρας γνώμας μεταστῆσαι βουλόμενον πολλῶν πραγμάτων ἄψασθαι καὶ διὰ μακροτέρων τοὺς λόγους ποιήσασθαι, καὶ τὰ μὲν ἀναμνησῆσαι, τῶν δὲ κατηγορεῖσθαι, τὰ δ' ἐπαινεῖσθαι, περὶ ἧς δὲ τῶν συμβουλευσῆσαι· μόλις γὰρ ἂν τις ὑμᾶς ἐξ ἀπάντων τούτων ἐπὶ τὸ βέλτιον φρονῆσαι δυνηθεῖη προαγαγεῖν.

- 28 (ια.) Ἐχει γὰρ οὕτως. ἐμοὶ δοκοῦσιν ἅπαντες μὲν ἐπιθυμεῖν τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ πλείου ἔχειν τῶν ἄλλων, οὐκ εἰδέναί δὲ τὰς πράξεις τὰς ἐπὶ ταῦτα φε-

ρούσας ἀλλὰ ταῖς δόξαις διαφέρειν ἀλλήλων· οἱ μὲν
 γὰρ ἔχειν ἐπιεικῆς καὶ στοχάζεσθαι τοῦ δέοντος δυ-
 ναμένας, οἱ δ' ὡς οἶόν τε πλείστον τοῦ συμφέροντος
 29 διαμαρτανούσας. ὅπερ καὶ τῇ πόλει συμβέβηκεν. ἡμεῖς
 γὰρ οἰόμεθα μὲν, ἣν τὴν θάλατταν πλέωμεν πολλαῖς
 τριήρεσι καὶ βιαζώμεθα τὰς πόλεις συντάξεις διδόναι
 καὶ συνέδρους ἐνθάδε πέμπειν, διαπράξεσθαι τι τῶν
 δεόντων· πλείστον δὲ διεψεύσαμεθα τῆς ἀληθείας. ὧν ἂ
 μὲν γὰρ ἠλπίζομεν, οὐδὲν ἀποβέβηκεν, ἔχθραι δ' ἡμῖν
 ἐξ αὐτῶν καὶ πόλεμοι καὶ θαπᾶναι μεγάλαι γερόνασιν,
 30 εἰκότως· καὶ γὰρ τὸ πρότερον ἐκ μὲν τῆς τοιαύτης πο-
 λυπραγμοσύνης εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους κατέστη-
 μεν, ἐκ δὲ τοῦ δικαίαν τὴν πόλιν παρέχειν καὶ βοη-
 θεῖν τοῖς ἀδικουμένοις καὶ μὴ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυ-
 μεῖν παρ' ἐκόντων τῶν Ἑλλήνων τὴν ἡγεμονίαν ἐλά-
 βομεν· ὧν νῦν ἀλογίστως καὶ λίαν εἰκῆ πολὺν ἤδη c
 31 χρόνον καταφρονοῦμεν. (ιβ'.) Εἰς τοῦτο γὰρ τινες
 ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥσθ' ὑπειλήφασιν τὴν μὲν ἀδικίαν
 ἐπονείδιστον μὲν εἶναι, κερδαλέαν δὲ καὶ πρὸς τὸν βίον
 τὸν καθ' ἡμέραν συμφέρουσαν, τὴν δὲ δικαιοσύνην
 εὐδόκιμον μὲν, ἀλυσιτελῆ δὲ καὶ μᾶλλον δυναμένην
 32 τοὺς ἄλλους ὠφελεῖν ἢ τοὺς ἔχοντας αὐτήν, κακῶς εἰ-
 δότες, ὡς οὔτε πρὸς χρηματισμὸν οὔτε πρὸς δόξαν
 οὔτε πρὸς ἃ δεῖ πράττειν οὔθ' ὅλως πρὸς εὐδαιμονίαν d
 οὐδὲν ἂν συμβάλοιτο τηλικαύτην δύναμιν, ὅσην περ
 ἀρετῆ καὶ τὰ μέρη ταύτης. τοῖς γὰρ ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν
 ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας,
 ὧν δεόμενοι τυγχάνομεν· ὥσθ' οἱ τῆς αὐτῶν διανοίας
 ἀμελοῦντες λελήθασι σφᾶς αὐτοὺς ἅμα τοῦ τε φρονεῖν
 33 ἄμεινον καὶ τοῦ πράττειν βέλτιον ὀλιγοροῦντες. θαυ-
 μάξω δ' εἴ τις οἶεται τοὺς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δι- e
 καιοσύνην ἀσκοῦντας καρτερεῖν καὶ μένειν ἐν τούτοις,

ἐλπίζοντας ἔλαττον ἕξειν τῶν πονηρῶν, ἀλλ' οὐχ ἡγουμένους καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις πλέον οἴσασθαι τῶν ἄλλων. ἐγὼ μὲν γὰρ πέπεισμαι 166
 34 ὧν οὐ βέλτιόν ἐστιν. ὁρῶ γὰρ τοὺς μὲν τὴν ἀδικίαν προτιμῶντας καὶ τὸ λαβεῖν τι τῶν ἀλλοτριῶν μέγιστον ἀγαθὸν νομίζοντας ὅμοια πάσχοντας τοῖς δελεαζομένοις τῶν ζώων, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπολαύοντας ὧν ἂν λάβωσιν, ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἐν τοῖς μεγίστοις κακοῖς ὄντας, τοὺς δὲ μετ' εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης ζῶντας ἐν τε τοῖς παροῦσι χρόνοις ἀσφα- b
 35 τὰς ἐλπίδας ἔχοντας. καὶ ταῦτ' εἰ μὴ κατὰ πάντων οὕτως εἰθίσται συμβαίνειν, ἀλλὰ τό γ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦτον γίγνεται τὸν τρόπον. χρηθὲς τοὺς εὖ φρουοῦντας, ἐπειδὴ τὸ μέλλον αἰεὶ συνοίσειν οὐ καθορῶμεν, τὸ πολλάκις ὠφελοῦν, τοῦτο φαίνεσθαι προαιρουμένους. πάντων δ' ἀλογώτατον πεπόνθασιν, ὅσοι κάλλιον μὲν ἐπιτήδευμα νομίζουσιν εἶναι καὶ θεοφιλέστερον τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας, χειρὸν δ' οἴονται c
 βιώσεσθαι τοὺς ταύτῃ χρωμένους τῶν τὴν πονηρίαν προηρημένων.

36 (ιγ'.) Ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ προσῆκόν ἐστιν ἐπαινεῖσθαι τὴν ἀρετὴν, οὕτω πρόχειρον εἶναι πεῖσαι τοὺς ἀκούοντας ἀσκεῖν αὐτήν· νῦν δὲ δέδοικα, μὴ μάτην τὰ τοιαῦτα λέγωμεν. διεφθάρμεθα γὰρ πολὺν ἤδη χρόνον ὑπ' ἀνθρώπων οὐδὲν ἀλλ' ἢ φενακίζειν δυναμένων, οἳ τοσοῦτον τοῦ πλήθους καταπεφρονη- d
 κασιν, ὥσθ' ὁπόταν βουληθῶσι πόλεμον πρὸς τινὰς ἐξενεγκεῖν, αὐτοὶ χρήματα λαμβάνοντες λέγειν τολμῶσιν, ὡς χρηθὲς τοὺς προγόνους μιμεῖσθαι, καὶ μὴ περιορᾶν ἡμᾶς αὐτοὺς καταγελωμένους, μηδὲ τὴν θά-

λατταν πλέοντας τοὺς μὴ τὰς συντάξεις ἐθέλοντας ἡμῖν
 37 ὑποτελεῖν. (ιδ΄.) Ἡδέως ἂν οὖν αὐτῶν πυθοίμην, τί-
 σιν ἡμᾶς τῶν προγεγενημένων κελεύουσιν ὁμοίους
 γίνεσθαι, πότῃρα τοῖς περὶ τὰ Περσικὰ γενομένοις
 ἢ τοῖς πρὸ τοῦ πολέμου τοῦ Δεκελεικοῦ τὴν πόλιν ε
 διαικίησασιν; εἰ μὲν γὰρ τούτοις, οὐδὲν ἄλλ' ἢ συμ-
 βουλεύουσιν ἡμῖν πάλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυ-
 38 νεύειν· εἰ δὲ τοῖς Μαραθῶνι τοὺς βαρβάρους νική-
 σασι καὶ τοῖς πρὸ τούτων γενομένοις, πῶς οὐ πάντων 167
 ἀναισχυντότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, εἰ τοὺς τότε πο-
 λιτενομένους ἐπαινοῦντες τὰναντία πράττειν ἐκείνοις
 πείθουσιν ἡμᾶς, καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνειν, περὶ ὧν
 ἀπορῶ, τί ποιήσω, πότῃρα χρήσωμαι ταῖς ἀληθείαις
 ὡσπερ περὶ τῶν ἄλλων, ἢ κατασιωπήσω, δείσας τὴν
 πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν. (ιε΄.) Δοκεῖ μὲν γάρ μοι βέλ-
 τιον εἶναι διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, ὅρῳ δ' ὑμᾶς χα-
 λεπώτερον διατιθεμένους πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ b
 39 πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγενημένους. οὐ μὴν
 ἄλλ' αἰσχυνθείην ἂν, εἰ φανείην μᾶλλον φροντίζων
 τῆς ἑμαυτοῦ δόξης ἢ τῆς κοινῆς σωτηρίας. ἐμὸν μὲν
 οὖν ἔργον ἐστὶ καὶ τῶν ἄλλων τῶν κηδουμένων τῆς πό-
 λεως προαιρεῖσθαι τῶν λόγων μὴ τοὺς ἠδίστους ἀλλὰ
 τοὺς ὠφελιμωτάτους· ὑμᾶς δὲ χρὴ πρῶτον μὲν τοῦτο
 γινώσκειν, ὅτι τῶν μὲν περὶ τὸ σῶμα νοσημάτων πολ-
 λαὶ θεραπείαι καὶ παντοδαπαὶ τοῖς ἰατροῖς εὔρηνται, c
 ταῖς δὲ ψυχαῖς ταῖς ἀγνοούσαις καὶ γεμούσαις πονηρῶν
 ἐπιθυμιῶν οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγος ὁ
 40 τολμῶν τοῖς ἁμαρτανομένοις ἐπιπλήττειν, ἔπειθ' ὅτι
 καταγέλαστόν ἐστι τὰς μὲν καύσεις καὶ τὰς τομὰς τῶν
 ἰατρῶν ὑπομένειν, ἵνα πλειόνων ἀλγηδόνων ἀπαλλα-
 γῶμεν, τοὺς δὲ λόγους ἀποδοκιμάζειν πρὶν εἰδέναί σα-

φῶς, εἰ τοιαύτην ἔχουσι τὴν δύναμιν ὥστ' ὠφελῆσαι τοὺς ἀκούοντας.

- 41 (15.) Τούτου δ' ἔνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι περὶ τῶν λοιπῶν οὐδὲν ὑποστειλάμενος ἀλλὰ παντάπασιν ἀνειμένως μέλλω τοὺς λόγους ποιεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς. τίς γὰρ ἄλλοθεν ἐπελθὼν καὶ μήπω συνδιεφθαρμένος ἡμῖν ἀλλ' ἐξαίφνης ἐπιστὰς τοῖς γιγνομένοις οὐκ ἂν μαίνεσθαι καὶ παραφρονεῖν ἡμᾶς νομίσειεν; οἱ φιλοτιμούμεθα μὲν ἐπὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις καὶ τὴν πόλιν ἐκ τῶν τότε πραχθέντων ἐγκωμιάζειν ἀξιούμεν, e οὐδὲν δὲ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις πράττομεν, ἀλλὰ πᾶν
- 42 τοῦναντίον. οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τοῖς βαρβάροις πολεμοῦντες διετέλεσαν, ἡμεῖς δὲ τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας τὸν βίον ποριζομένους ἐκεῖθεν ἀναστήσαντες ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας ἠγάγομεν· κἀκεῖνοι μὲν ἔλευθε- 168 ροῦντες τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας καὶ βοηθοῦντες αὐταῖς τῆς ἡγεμονίας ἠξιώθησαν, ἡμεῖς δὲ καταδουλούμενοι καὶ τάναντία τοῖς τότε πράττοντες ἀγανακτοῦ-
- 43 μεν, εἰ μὴ τὴν αὐτὴν τιμὴν ἐκείνοις ἔχομεν, οἷ τοσοῦτον ἀπολελείμεθα καὶ τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς διανοαῖς τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον γενομένων, ὅσον οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων σωτηρίας τὴν τε πατρίδα τὴν αὐ- b τῶν ἐκλιπεῖν ἐτόλμησαν, καὶ μαχόμενοι καὶ ναυμαχοῦντες τοὺς βαρβάρους ἐνίκησαν, ἡμεῖς δ' οὐδ' ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν πλεονεξίας κινδυνεύειν ἀξιούμεν.
- 44 ἀλλ' ἄρχειν μὲν ἀπάντων ζητοῦμεν, στρατεύεσθαι δ' οὐκ ἐθέλομεν, καὶ πόλεμον μὲν μικροῦ δεῖν πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀναιρούμεθα, πρὸς δὲ τοῦτον οὐχ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀσκοῦμεν, ἀλλ' ἀνθρώπους τοὺς μὲν ἀπόλιδας, τοὺς δ' αὐτομόλους, τοὺς δ' ἐκ τῶν ἄλλων c κακουργῶν συνερορηκότας, οἷς ὁπόταν τις διδῶ πλείω

- 45 μισθὸν, μετ' ἐκείνων ἐφ' ἡμᾶς ἀκολουθήσουσιν. ἀλλ' ὅμως οὕτως αὐτοὺς ἀγαπῶμεν, ὥσθ' ὑπὲρ μὲν τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, εἰ περὶ τινὰς ἐξαμάροτιεν, οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν δίκας ὑποσχεῖν, ὑπὲρ δὲ τῆς ἐκείνων ἀρπαγῆς καὶ βίας καὶ παρανομίας μελλόντων τῶν ἐγκλημάτων ἐφ' ἡμᾶς ἥξειν οὐχ ὅπως ἀγανακτοῦμεν ἀλλὰ καὶ χαίρομεν, ὅταν ἀκούσωμεν αὐτοὺς τοιοῦτόν τι d
- 46 διαπεπραγμένους. εἰς τοῦτο δὲ μωρίας ἐληλύθαμεν, ὥστ' αὐτοὶ μὲν ἐνδεεῖς τῶν καθ' ἡμέραν ἐσμὲν, ξενοτροφεῖν δ' ἐπικεχειρήκαμεν, καὶ τοὺς συμμαχοὺς τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν ἰδίους λυμαινόμεθα καὶ δασμολογοῦμεν, ἵνα τοῖς ἀπάντων ἀνθρώπων κοινοῖς ἐχθροῖς τὸν
- 47 μισθὸν ἐκπορίζωμεν. τοσοῦτῳ δὲ χεῖρους ἐσμὲν τῶν προγόνων, οὐ μόνον τῶν εὐδοκιμησάντων ἀλλὰ καὶ τῶν μισηθέντων, ὅσον ἐκείνοι μὲν εἰ πολεμεῖν πρὸς e τινὰς ψηφίσαιντο, μεστῆς οὔσης ἀργυρίου καὶ χρυσίου τῆς ἀκροπόλεως ὅμως ὑπὲρ τῶν δοξάντων τοῖς αὐτῶν σώμασιν ᾤοντο δεῖν κινδυνεύειν, ἡμεῖς δ' εἰς τοσαύτην ἀπορίαν ἐληλυθότες καὶ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὄντες ὥσπερ βασιλεὺς ὁ μέγας μισθωτοῖς χρώμεθα τοῖς στρα-
- 48 τοπέδοις. καὶ τότε μὲν εἰ τριήρεις πληροῖεν, τοὺς μὲν 169 ξένους καὶ τοὺς δούλους ναύτας εἰσεβίβαζον, τοὺς δὲ πολίτας μεθ' ὅπλων ἐξέπεμπον· νῦν δὲ τοῖς μὲν ξένοις ὀπλίταις χρώμεθα, τοὺς δὲ πολίτας ἐλαύνειν ἀναγκάζομεν, ὥσθ' ὁπότεν ἀποβαίνωσιν εἰς τὴν τῶν πολεμίων, οἱ μὲν ἄρχειν τῶν Ἑλλήνων ἀξιοῦντες ὑπερέσσιον ἔχοντες ἐκβαίνουσιν, οἱ δὲ τοιοῦτοι τὰς φύσεις ὄντες, οἴους ὀλίγω πρότερον διῆλθον, μεθ' ὅπλων b κινδυνεύουσιν.
- 49 (ιζ΄.) Ἀλλὰ γὰρ τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἂν τις ἰδὼν καλῶς διοικούμενα περὶ τῶν ἄλλων θαρρήσειεν, ἀλλ' οὐκ ἂν ἐπ' αὐτοῖς τούτοις μάλιστα ἀγανακτήσειεν; οἱ-

τινες αὐτόχθονες μὲν εἶναι φαμεν καὶ τὴν πόλιν ταύ-
 την προτέραν οἰκισθῆναι τῶν ἄλλων, προσῆκον δ'
 ἡμᾶς ἅπασιν εἶναι παράδειγμα τοῦ καλῶς καὶ τεταγ-
 μένως πολιτεύεσθαι, χεῖρον καὶ ταραχωδέστερον τὴν e
 ἡμετέραν αὐτῶν διοικοῦμεν τῶν ἄρτι τὰς πόλεις οἰκί-
 50 ζόντων, καὶ σεμνυνόμεθα μὲν καὶ μέγα φρονοῦμεν
 ἐπὶ τῷ βέλτιον γεγρονέναι τῶν ἄλλων, ὅαυτον δὲ μετα-
 δίδομεν τοῖς βουλομένοις ταύτης τῆς εὐγενείας ἢ Τρι-
 βαλλοὶ καὶ Λευκανοὶ τῆς αὐτῶν δυσγενείας· πλείστους
 δὲ τιθέμενοι νόμους οὕτως ὀλίγον αὐτῶν φροντίζο-
 μεν, ἐν γὰρ ἀκούσαντες γνώσεσθε καὶ περὶ τῶν ἄλ-
 λων, ὥστε θανάτου τῆς ζημίας ἐπικειμένης, ἣν τις
 ἀλῶ δεκάζων, τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιοῦντας στρα- d
 τηγοὺς χειροτονοῦμεν, καὶ τὸν πλείστους διαφθεῖραι
 τῶν πολιτῶν δυνηθέντα, τοῦτον ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν
 51 πραγμάτων καθίσταμεν· σπουδάζοντες δὲ περὶ τὴν
 πολιτείαν οὐχ ἤττον ἢ περὶ τὴν σωτηρίαν ὅλης τῆς πό-
 λεως, καὶ τὴν δημοκρατίαν εἰδότες ἐν μὲν ταῖς ἡσυ-
 χίαις καὶ ταῖς ἀσφαλείαις ἀύξανομένην καὶ διαμένου-
 σαν, ἐν δὲ τοῖς πολέμοις δις ἤδη καταλυθεῖσαν, πρὸς
 μὲν τοὺς τῆς εἰρήνης ἐπιθυμοῦντας ὡς πρὸς ὀλιγαρ- e
 χικοὺς ὄντας δυσκόλως ἔχομεν, τοὺς δὲ τὸν πόλεμον
 ποιοῦντας ὡς τῆς δημοκρατίας κηδομένους εὖνους
 52 εἶναι νομίζομεν· ἐμπειρότατοι δὲ λόγων καὶ πραγμά-
 των ὄντες οὕτως ἀλογίστως ἔχομεν, ὥστε περὶ τῶν αὐ- 170
 τῶν τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐ ταῦτὰ γιννώσκομεν, ἀλλ'
 ὧν μὲν πρὶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀναβῆναι κατηγοροῦ-
 μεν, ταῦτα συνελθόντες χειροτονοῦμεν, οὐ πολὺν δὲ
 χρόνον διαλιπόντες τοῖς ἐνθάδε ψηφισθεῖσιν, ἐπειδὴν
 ἀπίωμεν, πάλιν ἐπιτιμῶμεν· προσποιούμενοι δὲ σο-
 φώτατοι τῶν Ἑλλήνων εἶναι τοιοῦτοις χρώμεθα συμ-
 βούλοις, ὧν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν καταφρονήσειεν,

καὶ τοὺς αὐτοὺς τούτους κυρίους ἀπάντων τῶν κοι-
 νῶν καθίσταμεν, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων ἐπι-
 53 τρέψειεν. ὃ δὲ πάντων σχετλιώτατον· οὗς γὰρ ὁμολο-
 γήσαιμεν ἂν πονηροτάτους εἶναι τῶν πολιτῶν, τού-
 τους πιστοτάτους φύλακας ἡγούμεθα τῆς πολιτείας
 εἶναι· καὶ τοὺς μὲν μετοίκους τοιούτους εἶναι νομί-
 ζομεν, οἷους περ ἂν τοὺς προστάτας νέμωσιν, αὐτοὶ
 δ' οὐκ οἴομεθα τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς προ-
 54 εστῶσιν ἡμῶν. τοσοῦτον δὲ διαφέρομεν τῶν προγό-
 νων, ὅσον ἐκεῖνοι μὲν τοὺς αὐτοὺς προστάτας τε τῆς
 πόλεως ἐποιοῦντο καὶ στρατηγούς ἡροῦντο, νομίζον-
 τες τὸν ἐπὶ τοῦ βήματος τὰ βέλτιστα συμβουλευῆσαι
 δυνάμενον, τὸν αὐτὸν τοῦτον ἄριστ' ἂν βουλευῆσθαι
 καὶ καθ' αὐτὸν γενόμενον, ἡμεῖς δὲ τούναντίον τού-
 55 των ποιοῦμεν· οἷς μὲν γὰρ περὶ τῶν μεγίστων συμ-
 βούλοις χρώμεθα, τούτους μὲν οὐκ ἀξιοῦμεν στρατη-
 γοὺς χειροτονεῖν ὡς νοῦν οὐκ ἔχοντας, οἷς δ' οὐδεὶς d
 ἂν οὔτε περὶ τῶν ἰδίων οὔτε περὶ τῶν κοινῶν συμ-
 βουλευῆσαιτο, τούτους δ' αὐτοκράτορας ἐκπέμπομεν
 ὡς ἐκεῖ σοφωτέρους ἔσομένους καὶ ῥᾶον βουλευσομέ-
 νους περὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων ἢ περὶ τῶν ἐν-
 56 θάδε προτιθεμένων. λέγω δὲ ταῦτ' οὐ κατὰ πάντων
 ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐνόχων τοῖς λεγομένοις ὄντων. ἐπιλί-
 ποι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέρας, εἰ πάσας
 τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγμασιν ἐγγεγεννημένας e
 ἐξετάζειν ἐπιχειροίην.

57 (ιη΄.) Τάχ' οὖν ἂν τις τῶν σφόδρα τοῖς λεγομέ-
 νοις ἐνόχων ὄντων ἀγανακτήσας ἐρωτήσειεν, „πᾶς, εἴ-
 περ οὔτω κακῶς βουλευόμεθα, σωζόμεθα καὶ δύνα-
 μιν οὐδεμιᾶς πόλεως ἐλάττω κεκτημένοι τυγχάνο-
 μεν,“ ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτ' ἀποκριναίμην ἂν, ὅτι τοὺς 171
 ἀντιπάλους ἔχομεν οὐδὲν βέλτιον ἡμῶν φρονοῦντας.

- 58 εἰ γὰρ μετὰ τὴν μάχην ἦν ἐνίκησαν Θηβαῖοι Λακεδαι-
 μουίους, ἐκείνοι μὲν ἐλευθερώσαντες τὴν Πελοπόν-
 νησον καὶ τοὺς ἄλλους αὐτονόμους ποιήσαντες ἤσυ-
 χίαν εἶχον, ἡμεῖς δὲ τοιαῦτ' ἐξημαρτάνομεν, οὔτ' ἂν
 οὗτος ἔσχε ταύτην ποιήσασθαι τὴν ἐρώτησιν, ἡμεῖς τ'
 ἂν ἔγνωμεν, ὅσῳ κρείττον ἐστὶ τὸ σωφρονεῖν τοῦ πο-
 59 λυπραγμονεῖν. νῦν δ' ἐνταῦθα τὰ πράγματα περιέστη-
 κεν, ὥστε Θηβαῖοι μὲν ἡμᾶς σώξουσιν, ἡμεῖς δὲ Θη-
 βαίους. καὶ συμμάχους ἐκείνοι μὲν ἡμῖν ποιοῦσιν,
 ἡμεῖς δ' ἐκείνοις. ὥστ' εἰ νοῦν ἔχοιμεν, ἀλλήλοις ἂν
 εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀργύριον παρέχοιμεν· ὁπότεροι γὰρ
 ἂν πλεονάκις συλλεγῶσιν, οὔτοι τοὺς ἐναντίους ἄμει-
 60 νον πράττειν ποιοῦσιν. χρὴ δὲ τοὺς καὶ μικρὰ λογίζε-
 σθαι δυναμένους οὐκ ἐν τοῖς τῶν ἐχθρῶν ἀμαρτήμασι
 τὰς ἐλπίδας ἔχειν τῆς σωτηρίας, ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτῶν c
 πράγμασι καὶ ταῖς αὐτῶν διανοαῖσι· τὸ μὲν γὰρ διὰ
 τὴν ἐκείνων ἀμαθίαν συμβαῖνον ἡμῖν ἀγαθὸν τυχόν
 ἂν παύσαιτο καὶ λάβοι μεταβολὴν, τὸ δὲ δι' ἡμᾶς αὐ-
 τοὺς γιγνόμενον βεβαιότερος ἂν ἔχοι καὶ μᾶλλον πα-
 ραμείνειεν ἡμῖν.
- 61 (ιθ'.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς εἰκῆ τὰς ἐπιλήψεις ποι-
 ουμένους οὐ χαλεπὸν ἀντειπεῖν· εἰ δὲ δὴ τις μοι πα- d
 ραστὰς τῶν ἐπιεικέστερον διακειμένων ἀληθῆ μὲν λέ-
 γειν με προσκομολογήσειε καὶ προσηκόντως ἐπιτιμᾶν
 τοῖς γιγνομένοις, δίκαιον δ' εἶναι φαίη τοὺς ἐπ' εὐ-
 νοία νουθετοῦντας μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν πε-
 62 πραγμένων ἀλλὰ καὶ συμβουλεύειν, τίνων ἀπεχό-
 μενοι καὶ ποίων ὀρεγόμενοι παυσάμεθ' ἂν ταύτην
 ἔχοντες τὴν γνώμην καὶ τοιαῦτ' ἐξαμαρτάνοντες,
 οὗτος ὁ λόγος ἀπορεῖν ἂν με ποιήσειεν ἀποκρίσεως,
 οὐκ ἀληθοῦς καὶ συμφερούσης ἀλλ' ἀρεσκούσης ὑμῖν. e
 οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἀποκεκαλυμμένως ὥρμη-

μαι λέγειν, οὐκ ἀποκνητέον ἀποφήνασθαι καὶ περὶ τούτων.

- 63 (κ'). Ἄ μὲν οὖν ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μέλλουσιν εὐδαιμονήσειν, τὴν τ' εὐσέβειαν καὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν, ὀλίγω πρό- 172
τερον εἰρήκαμεν· ὡς δ' ἂν τάχιστα πρὸς τὸ τοιοῦτοι γε-
νέσθαι παιδευθεῖμεν, ἀληθὲς μὲν ἔστι τὸ φηθησόμενον,
ἴσως δ' ἂν ἀκούσασι ὑμῖν δεινὸν εἶναι δόξειε καὶ παρὰ
- 64 πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἐξηλλαγμένον διανοίας. (κα'). Ἐγὼ
γὰρ ἠγοῦμαι καὶ τὴν πόλιν ἡμᾶς ἄμεινον οἰκήσειν καὶ
βελτίους αὐτοὺς ἔσεσθαι καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις
ἐπιδώσειν, ἣν πανσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν
ἐπιθυμοῦντες. αὕτη γὰρ ἔστιν ἢ καὶ νῦν εἰς ταραχὴν b
ἡμᾶς καθιστάσα καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐκείνην κατα-
λύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι
τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, καὶ σχεδὸν ἀπάντων αἰτία τῶν
κακῶν ὧν αὐτοὶ τ' ἔχομεν καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχομεν.
- 65 οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χαλεπὸν ἔστι δυναστείας ὑπὸ πάν-
των ἐρωμένης καὶ περιμαχίτου γεγενημένης κατηγο-
ροῦντα δοκεῖν ἀνεκτόν τι λέγειν· ὅμως δ' ἐπειδὴ περ
ὑπεμείνατε καὶ τοὺς ἄλλους λόγους, ἀληθεῖς μὲν ὄν- c
τας, φιλαπεχθήμονας δὲ, καὶ τοῦτον ὑμῶν ἀνασχέσθαι
- 66 δέομαι, καὶ μὴ καταγνῶναι μου τοιαύτην μανίαν, ὡς
ἄρ' ἐγὼ προειλόμην ἂν διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς περὶ
πραγμάτων οὕτω παραδόξων, εἰ μὴ τι λέγειν ἀληθὲς
εἶχον περὶ αὐτῶν. νῦν δ' οἶμαι πᾶσι φανερὸν ποιή-
σειν, ὡς οὔτε δικαίας ἀρχῆς ἐπιθυμοῦμεν οὔτε γενέ-
σθαι δυνατῆς οὔτε συμφερούσης ἡμῖν.
- 67 (κβ'). Ὅτι μὲν οὖν οὐ δικαίας, παρ' ὑμῶν μα- d
θῶν ὑμᾶς ἔχω διδάσκειν. ὅτε γὰρ Λακεδαιμόνιοι ταύ-
την εἶχον τὴν δύναμιν, ποίους λόγους οὐκ ἀνηλωσα-
μεν, κατηγοροῦντες μὲν τῆς ἐκείνων ἀρχῆς, διεξιόντες

58 δ' ὡς δίκαιόν ἐστιν αὐτονόμους εἶναι τοὺς Ἕλληνας;
 τίνας δὲ τῶν πόλεων τῶν ἐλλογίμων οὐ παρεκαλέσα-
 μεν ἐπὶ τὴν συμμαχίαν τὴν ὑπὲρ τούτων συστᾶσαν;
 πόσας δὲ πρεσβείας ὡς βασιλέα τὸν μέγαν ἀπεστείλα- e
 μεν, διδαξούσας αὐτὸν, ὡς οὔτε δίκαιόν ἐστιν οὔτε
 συμφέρον μίαν πόλιν κυρίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων; οὐ
 πρότερον δ' ἐπανσάμεθα πολεμοῦντες καὶ κινδυνεύ- 173
 οντες καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, πρὶν ἠθέλη-
 σαν Λακεδαιμόνιοι ποιήσασθαι τὰς συνθήκας τὰς περὶ
 69 τῆς αὐτονομίας. ὅτι μὲν οὖν οὐ δίκαιόν ἐστι τοὺς κρείτ-
 τους τῶν ἡττόνων ἄρχειν, ἐν ἐκείνοις τε τοῖς χρόνοις
 τυγχάνομεν ἐγνωκότες καὶ νῦν ἐπὶ τῆς πολιτείας τῆς
 παρ' ἡμῖν καθεστηκυίας.

(κγ'.) Ὡς δ' οὐδ' ἂν δυνηθεῖμεν τὴν ἀρχὴν ταύ-
 την καταστρέψασθαι, ταχέως οἴμαι δηλώσειν. ἦν γὰρ
 μετὰ μυριάων ταλάντων οὐχ οἷοί τ' ἡμεν διαφυλάξαι,
 πῶς ἂν ταύτην ἐκ τῆς παρούσης ἀπορίας κτήσασθαι b
 δυνηθεῖμεν, ἄλλως τε καὶ χρώμενοι τοῖς ἠθεσιν οὐχ
 70 οἷς ἐλάβομεν ἀλλ' οἷς ἀπωλέσαμεν αὐτήν; (κδ'.) Ὡς
 τοίνυν οὐδὲ δεξασθαι διδομένην τῇ πόλει συμφέρει,
 δοκεῖτέ μοι τάχιστ' ἂν ἐκεῖθεν καταμαθεῖν. μᾶλλον δὲ
 καὶ περὶ τούτων βούλομαι μικρὰ προειπεῖν· δέδοικα
 γὰρ, μὴ διὰ τὸ πολλοῖς ἐπιτιμᾶν δόξω τισὶ προηρησθαι
 τῆς πόλεως κατηγορεῖν.

71 (κε'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν πρὸς ἄλλους τινὰς ἐπεχει-
 ρουν οὕτω διεξιέναι περὶ τῶν πραγμάτων, εἰκότως e
 ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν ταύτην· νῦν δὲ πρὸς ὑμᾶς ποιού-
 μαι τοὺς λόγους, οὐ διαβάλλειν ἐτέροις ἐπιθυμῶν ἀλλ'
 αὐτοὺς βουλόμενος παῦσαι τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ
 τὴν εἰρήνην, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστὶ, βεβαίως καὶ
 72 τὴν πόλιν καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἀγαγεῖν. ἀνάγκη
 δὲ τοὺς νουθετοῦντας καὶ τοὺς κατηγοροῦντας τοῖς

- μὲν λόγοις χρῆσθαι παραπλησίοις, τὰς δὲ διανοίας
 ἔχειν ἀλλήλοις ὡς οἶν τ' ἐναντιωτάτας. ὥστε περὶ d
 τῶν ταῦτ' αὐτῶν λεγόντων οὐκ αἰεὶ προσήκει τὴν αὐτὴν ὑμᾶς
 γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐπὶ βλάβῃ λοιδοροῦν-
 τας μισεῖν ὡς κακόνους ὄντας τῇ πόλει, τοὺς δ' ἐπ'
 ὠφελείᾳ νουθετοῦντας ἐπαινεῖν καὶ βελτίστους τῶν
 73 πολιτῶν νομίζειν, καὶ τούτων αὐτῶν μάλιστα τὸν
 ἐναργέστατα δυνάμενον δηλῶσαι τὰς τε πονηρίας τῶν
 πράξεων καὶ τὰς συμφορὰς τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομέ-
 νας· οὗτος γὰρ ἂν τάχιστα ποιήσειεν ὑμᾶς, μισήσαν-
 τας ἂν δεῖ, βελτιόνων ἐπιθυμῆσαι πραγμάτων. ὑπὲρ
 μὲν οὖν τῆς τῶν λόγων τραχύτητος καὶ τῶν εἰρημέ-
 νων καὶ τῶν ῥηθῆσεσθαι μελλόντων ταῦτ' ἔχω λέγειν
 πρὸς ὑμᾶς· ὅθεν δ' ἀπέλιπον, πάλιν ποιήσομαι τὴν
 ἀρχήν.
- 74 (κς.) Ἐφασκον γὰρ ἐκεῖθεν κάλλιστ' ἂν ὑμᾶς κα- 174
 ταμαθεῖν, ὡς οὐ συμφέρει λαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν
 ἀρχήν, εἰ σκέψαισθε, τίνα τρόπον ἢ πόλις διέκειτο
 πρὶν τὴν δύναμιν ταύτην κτήσασθαι, καὶ πῶς ἐπειδὴ
 κατέσχευεν αὐτήν· ἦν γὰρ ταῦτα παρ' ἀλλήλα τῇ δια-
 νοίᾳ θεωρήσητε, γνώσεσθ' ὅσων κακῶν αἰτία τῇ πό-
 λει γέγονεν.
- 75 (κζ.) Ἡ μὲν τοίνυν πολιτεία τοσοῦτ' βελτίων
 ἦν καὶ κρείττων ἢ τότε τῆς ὕστερον καταστάσεως, ὅσῳ b
 περ' Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης ἄνδρες
 ἀμείνους ἦσαν Ὑπερβόλου καὶ Κλεοφῶντος καὶ τῶν
 νῦν δημηγορούντων· τὸν δὲ δῆμον εὐρήσετε τὸν τότε
 πολιτευόμενον οὐκ ἀργίας οὐδ' ἀπορίας οὐδ' ἐλπίδων
 76 κενῶν ὄντα μεστὸν, ἀλλὰ νικᾶν μὲν δυνάμενον ἐν ταῖς
 μάχαις ἅπαντας τοὺς εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλοντας,
 ἀριστείων δ' ἀξιούμενον ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος
 κινδύνοις, οὕτω δὲ πιστευόμενον ὥστε τὰς πλείστας c

- αὐτῶ τῶν πόλεων ἐκούσας ἐγχειρίσαι σφᾶς αὐτάς.
- 77 τούτων δ' ὑπαρχόντων ἀντὶ μὲν τῆς πολιτείας τῆς παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμούσης ἐπὶ τοιαύτην ἀκολασίαν ἢ δύναμις ἡμᾶς αὐτῇ προήγαγεν, ἣν οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων ἐπαινέσειεν· ἀντὶ δὲ τοῦ νικᾶν τοὺς ἐπιστρατεύοντας οὕτω τοὺς πολίτας ἐπαίδευσεν ὥστε μηδὲ πρὸ τῶν τει-
- 78 χῶν τολμᾶν ἐπεξιέναι τοῖς πολεμίοις· ἀντὶ δὲ τῆς εὐνοίας τῆς παρὰ τῶν συμμάχων αὐτοῖς ὑπαρχούσης καὶ τῆς δόξης τῆς παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς τοσοῦτον μῖσος κατέστησεν, ὥστε παρὰ μικρὸν ἐλθεῖν ἐξανδραποδισθῆναι τὴν πόλιν, εἰ μὴ Λακεδαιμονίων τῶν ἐξ ἀρχῆς πολεμούντων εὐνουστέρων ἐτύχομεν ἢ τῶν πρό-
- 79 τερον ἡμῖν συμμάχων ὄντων. οἷς οὐκ ἂν δικαίως ἐγκαλοῖμεν, ὅτι χαλεπῶς πρὸς ἡμᾶς διετέθησαν· οὐ γὰρ ὑπάρχοντες ἀλλ' ἀμυνόμενοι καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ παθόντες τοιαύτην γνώμην ἔσχον περὶ ἡμᾶς. (κῆ'.) Τίς ἐ
- γὰρ ἂν ὑπέμεινε τὴν ἀσέλγειαν τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων, οἳ συναγαγόντες ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος τοὺς ἀργοτάτους καὶ τοὺς ἀπασῶν τῶν πονηριῶν μετέχοντας· πληροῦντες τούτων τὰς τριήρεις, ἀπηχθάνοντο τοῖς Ἕλλησι, καὶ τοὺς μὲν βελτίστους τῶν ἐν ταῖς ἄλ-
- 175 λαις πόλεσιν ἐξέβαλλον, τοῖς δὲ πονηροτάτοις τῶν Ἑλλήνων τάκεινων διένεμον; ἀλλὰ γὰρ εἰ τολμήσαιμι περὶ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς πράγμασιν ἐγγενομένων ἀκριβῶς διελεῖν, ὑμᾶς μὲν ἴσως ἂν ποιήσαιμι βέλτιον βουλευσασθαι περὶ τῶν παρόντων, αὐτὸς δ' ἂν διαβληθελῆν· εἰώθατε γὰρ μισεῖν οὐχ οὕτω τοὺς αἰτίους τῶν ἀμαρτημάτων ὥς τοὺς κατηγοροῦντας αὐτῶν.
- 81 τοιαύτην οὖν ὑμῶν γνώμην ἐχόντων δέδοικα, μὴ πειρωμένος ὑμᾶς εὐεργετῆν αὐτὸς ἀπολαύσω τι φλαυρον. οὐ μὲν ἀποστήσομαι παντάπασιν ὧν διενόηθην, ἀλλὰ τὰ μὲν πικρότατα καὶ μάλιστα ἂν ὑμᾶς λυπή-

πάντα παραλείψω, μνησθήσομαι δὲ τούτων μόνον, ἐξ
 ὧν γνώσεσθε τὴν ἄνοιαν τῶν τότε πολιτευομένων.
 62 (κθ'.) Οὕτω γὰρ ἀκριβῶς εὔρισκον, ἐξ ὧν ἄνθρω-
 ποι μάλιστ' ἂν μισήθειεν, ὥστ' ἐψηφίσαντο τὸ πε-
 ριγιγνόμενον τῶν πόρων ἀργύριον διελόντες κατὰ c
 τάλαντον εἰς τὴν ὀρχήστραν τοῖς Διονυσίοις εἰσφέρειν,
 ἐπειδὴν πληρες ἦ τὸ θέατρον· καὶ τοῦτ' ἐποίουν καὶ
 παρεισῆγον τοὺς παῖδας τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευ-
 τηκότων, ἀμφοτέροις ἐπιδεικνύοντες, τοῖς μὲν συμ-
 μάχοις τὰς τιμὰς τῆς οὐσίας αὐτῶν ὑπὸ μισθωτῶν εἰσ-
 φερομένας, τοῖς δ' ἄλλοις Ἑλλησι τὸ πλῆθος τῶν ὀρ-
 φανῶν καὶ τὰς συμφορὰς τὰς διὰ τὴν πλεονεξίαν ταύ-
 63 τὴν γιγνομένης. καὶ ταῦτα δρῶντες αὐτοὶ τε τὴν d
 πόλιν εὐδαιμόνιζον καὶ πολλοὶ τῶν νοῦν οὐκ ἐχόντων
 ἐμακάριζον αὐτήν, τῶν μὲν συμβήσεσθαι διὰ ταῦτα
 μελλόντων οὐδεμίαν ποιούμενοι πρόνοιαν, τὸν δὲ
 πλοῦτον θαυμάζοντες καὶ ζηλοῦντες, ὅς ἀδίκως εἰς τὴν
 πόλιν εἰσελθὼν καὶ τὸν δικαίως ὑπάρξαντα διὰ τα-
 64 χέων ἤμελλε προσάπολεῖν. εἰς τοῦτο γὰρ κατέστησαν
 τῶν μὲν οἰκείων ἀμελείας, τῶν δ' ἄλλοτρίων ἐπιθυ- e
 μίας, ὥστε Λακεδαιμονίων εἰσβεβληκότων εἰς τὴν
 χώραν καὶ τοῦ τείχους ἤδη τοῦ Δεκελειᾶσιν ἐστηκότος
 εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπλήρουν, καὶ οὐκ ἠσχύνοντο
 τὴν μὲν πατρίδα τεμνομένην καὶ πορθουμένην περι-
 ορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς οὐδὲν πάποτ' εἰς ἡμᾶς ἐξαμαρ-
 65 τόντας στρατιὰν ἐκπέμποντες, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀφρο- 176
 σύνης ἦλθον, ὥστε τῶν προαστείων τῶν οἰκείων οὐ
 κρατοῦντες Ἰταλίας καὶ Σικελίας καὶ Καρχηδόνοσ ἀρ-
 ξειν προσεδόκησαν. τοσοῦτον δὲ διήνεγκαν ἀνοία πάν-
 των ἀνθρώπων, ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους αἰ συμφοραὶ
 συστέλλουσι καὶ ποιοῦσιν ἐμφρονεστέρους, ἐκεῖνοι δ'
 66 οὐδ' ὑπὸ τούτων ἐπαιδευθήσαν. καίτοι πλείοσι καὶ

μείξοσι περιέπεσον ἐπὶ τῆς ἀρχῆς ταύτης τῶν ἐν ἅπαντι
 τῷ χρόνῳ τῇ πόλει γεγενημένων. εἰς Αἴγυπτον μὲν ^b
 γε διακόσiai πλεύσασαι τριήρεις αὐτοῖς τοῖς πληρώ-
 μασι διεφθάρησαν, περὶ δὲ Κύπρον πεντήκοντα καὶ
 ἑκατόν· ἐν Δάτῳ δὲ μυρίους ὀπλίτας αὐτῶν καὶ τῶν
 συμμάχων ἀπώλεσαν, ἐν Σικελίᾳ δὲ τέτταρας μυριά-
 δας καὶ τριήρεις τετταράκοντα καὶ διακοσίας, τὸ δὲ τε-
 87 λευταῖον ἐν Ἑλλησπόντῳ διακοσίας. τὰς δὲ κατὰ δέκα
 καὶ πέντε καὶ πλείους τούτων ἀπολλυμένας καὶ τοὺς ^c
 κατὰ χιλίους καὶ δισχιλίους ἀποθνήσκοντας τίς ἂν ἐξ-
 αριθμήσειεν; πλὴν ἐν ἧν τοῦτο τῶν ἐγκυκλίῳν, τα-
 φὰς ποιεῖν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν, εἰς ἃς πολ-
 λοὶ καὶ τῶν ἀστυγειτόνων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
 ἐφοίτων, οὐ συμπενθήσοντες τοὺς τεθνεῶτας ἀλλὰ
 88 συνηδόμενοι ταῖς ἡμετέραις συμφοραῖς. τελευτῶντες
 δ' ἔλαθον σφᾶς αὐτοὺς τοὺς μὲν τάφους τοὺς δημο-
 σίους τῶν πολιτῶν ἐμπλήσαντες, τὰς δὲ φρατρίας καὶ ^d
 τὰ γραμματεῖα τὰ ληξιαρχικά τῶν οὐδὲν τῇ πόλει προσ-
 ηκόντων. γνοίη δ' ἂν τις ἐκεῖθεν μάλιστα τὸ πλῆθος
 τῶν ἀπολλυμένων· τὰ γὰρ γένη τῶν ἀνδρῶν τῶν ὀνο-
 μαστοτάτων καὶ τοὺς οἴκους τοὺς μεγίστους, οἳ καὶ
 τὰς τυραννικὰς στάσεις καὶ τὸν Περσικὸν πόλεμον
 διέφυγον, εὐρήσομεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἧς ἐπιθυμοῦ-
 89 μεν, ἀναστάτους γεγενημένους. ὥστ' εἴ τις σκοπεῖ- ^e
 σθαι βούλοιο περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ πρὸς δεῖγμα
 τοῦτ' ἀναφέρων, φανείμεν ἂν μικροῦ δεῖν ἀντηλλαγ-
 μένοι. (λ'.) Καίτοι χρῆ πόλιν μὲν εὐδαιμονίζειν μὴ τὴν
 ἐξ ἁπάντων ἀνθρώπων εἰκὴ πολλοὺς πολίτας ἀθροί-
 ζουσιν ἀλλὰ τὴν τὸ γένος τῶν ἐξ ἀρχῆς τὴν πόλιν οἰ-
 κισάντων μᾶλλον τῶν ἄλλων διασώζουσιν, ἄνδρας δὲ
 ζηλοῦν μὴ τοὺς τὰς τυραννίδας κατέχοντας μηδὲ τοὺς ¹⁷⁷
 μείξω δυναστεῖαν τοῦ δικαίου κερτημένους, ἀλλὰ τοὺς

ἀξίους μὲν οὐτας τῆς μεγίστης τιμῆς, στέργοντας δ'
 90 ἐπὶ ταῖς ὑπὸ τοῦ πλήθους διδομέναις. ταύτης γὰρ ἔξιν
 οὔτ' ἀνὴρ οὔτε πόλις λαβεῖν ἂν δύναιτο σπουδαιοτέ-
 ραν οὐδ' ἀσφαλεστέραν οὐδὲ πλείονος ἀξίαν· ἦν περ
 οἱ περὶ τὰ Περσικὰ γενόμενοι σχόντες οὐχ ὁμοίως τοῖς
 λησταῖς ἐβίωσαν, τοτὲ μὲν πλείω τῶν ἱκανῶν ἔχοντες, b
 τοτὲ δ' ἐν σιτοδείαις καὶ πολιορκίαις καὶ τοῖς μεγίστοις
 κακοῖς καθεστῶτες, ἀλλὰ περὶ μὲν τὴν τροφήν τὴν
 καθ' ἡμέραν οὔτ' ἐν ἐνδείαις οὔτ' ἐν ὑπερβολαῖς ὄντες,
 ἐπὶ δὲ τῇ τῆς πολιτείας δικαιοσύνῃ καὶ ταῖς ἀρεταῖς
 ταῖς αὐτῶν φιλοτιμούμενοι καὶ τὸν βίον ἥδιον τῶν
 91 ἄλλων διάγοντες. ὧν ἀμελήσαντες οἱ γενόμενοι μετ'
 ἐκείνους οὐκ ἄρχειν ἀλλὰ τυραννεῖν ἐπεθύμησαν, ἃ
 δοκεῖ μὲν τὴν αὐτὴν ἔχειν δύναμιν, πλείστον δ' ἀλλή- c
 λων κενώρισται· τῶν μὲν γὰρ ἀρχόντων ἔργον ἐστὶ
 τοὺς ἀρχομένους ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις ποιεῖν εὐδαι-
 μονεστέρους, τοῖς δὲ τυράννοις ἔθος καθέστηκε τοῖς
 τῶν ἄλλων πόνοις καὶ κακοῖς αὐτοῖς ἠδονὰς παρα-
 σκευάζειν. ἀνάγκη δὲ τοὺς τοιούτοις ἔργοις ἐπιχει-
 ροῦντας τυραννικαῖς καὶ ταῖς συμφοραῖς περιπίπτειν,
 καὶ τοιαῦτα πάσχειν, οἷά περ ἂν καὶ τοὺς ἄλλους δρᾶ-
 92 σωσιν. ἃ καὶ τῇ πόλει συνέπεσεν· ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ
 φρουρεῖν τὰς τῶν ἄλλων ἀκροπόλεις τῆς αὐτῶν ἐπει- d
 δον τοὺς πολεμίους κυρίους γενομένους· ἀντὶ δὲ τοῦ
 παίδας ὁμήρους λαμβάνειν ἀποσπῶντες ἀπὸ πατέρων
 καὶ μητέρων, πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἠναγκάσθησαν τοὺς
 αὐτῶν ἐν τῇ πολιορκίᾳ χειρὸν παιδεύειν καὶ τρέφειν
 ἢ προσῆκεν αὐτοῖς· ἀντὶ δὲ τοῦ γεωργεῖν τὰς χώρας
 τὰς ἀλλοτρίας πολλῶν ἐτῶν οὐδ' ἰδεῖν αὐτοῖς ἐξεργέ-
 93 νετο τὴν αὐτῶν. (λα΄.) "Ὡστ' εἴ τις ἡμᾶς ἐρωτήσειεν,
 εἰ δεξαίμεθ' ἂν τοσοῦτον χρόνον ἄρξαντες τοιαῦτα πα-
 θοῦσαν τὴν πόλιν ἐπιδεῖν, τίς ἂν ὁμολογήσειεν, πλὴν e

- εἴ τις παντάπασιν ἀπονενοημένος ἐστὶ καὶ μήθ' ἱερῶν
 μήτε γουένων μήτε παιδῶν μήτ' ἄλλον μηδενὸς φρου-
 τίζει πλὴν τοῦ χρόνου μόνου τοῦ καθ' αὐτόν; ὧν οὐκ 178
 ὄξιον τὴν διάνοιαν ζηλοῦν ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τῶν
 πολλὴν πρόνοιαν ποιουμένων καὶ μηδὲν ἧττον ὑπερ-
 τῆς κοινῆς δόξης ἢ τῆς ἰδίας φιλοτιμουμένων καὶ προ-
 αιρουμένων μέτριον βίον μετὰ δικαιοσύνης μᾶλλον
 94 ἢ μέγαν πλοῦτον μετ' ἀδικίας. καὶ γὰρ οἱ πρόγονοι
 τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχόντες τὴν τε πόλιν εὐδαιμο-
 νεστάτην τοῖς ἐπιγιγνομένοις παρέδωκαν καὶ τῆς αἰ-
 τῶν ἀρετῆς ἀθάνατον τὴν μνήμην κατέλιπον. ἐξ ὧν b
 ἀμφοτέρωθεν ῥᾶδιόν ἐστι καταμαθεῖν, καὶ τὴν χώραν
 ἡμῶν, ὅτι δύναται τρέφειν ἄνδρας ἀμείνους τῶν ἄλ-
 λων, καὶ τὴν καλουμένην μὲν ἀρχὴν, οὔσαν δὲ συμ-
 φορὰν, ὅτι πέφυκε χείρους ἅπαντας ποιεῖν τοὺς χρω-
 μένους αὐτῇ.
- 95 (λβ'.) Μέγιστον δὲ τεκμήριον· οὐ γὰρ μόνον ἡμᾶς
 ἀλλὰ καὶ τὴν Λακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρεν, ὥστε
 τοῖς εἰθισμένοις ἐπαινεῖν τὰς ἐκείνων ἀρετὰς οὐχ οἷόν c
 τ' ἐστὶν εἰπεῖν τοῦτον τὸν λόγον, ὡς ἡμεῖς μὲν διὰ τὸ
 δημοκρατεῖσθαι κακῶς ἐχρησάμεθα τοῖς πράγμασιν,
 εἰ δὲ Λακεδαιμόνιοι ταύτην τὴν δύναμιν παρέλαβον,
 εὐδαιμόνας ἂν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐποί-
 ησαν. πολὺ γὰρ θᾶττον ἐν ἐκείνοις ἐπεδείξατο τὴν
 φύσιν τῆς αὐτῆς· τὴν γὰρ πολιτείαν, ἣν ἐν ἑπτακο-
 σίοις ἔτεσιν οὐδεὶς οἶδεν οὔθ' ὑπὸ κινδύνων οὔθ' ὑπὸ
 συμφορῶν κινηθεῖσαν, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ σαλευ- d
 96 σαι καὶ λυθῆναι παρὰ μικρὸν ἐποίησεν. ἀντὶ γὰρ τῶν
 καθεστῶτων παρ' αὐτοῖς ἐπιτηδευμάτων τοὺς μὲν ἰδι-
 ώτας ἐνέπλησεν ἀδικίας, ῥαθυμίας, ἀνομίας, φιλαρ-
 γυρίας, τὸ δὲ κοινὸν τῆς πόλεως ὑπεροψίας μὲν τῶν
 συμμάχων, ἐπιθυμίας δὲ τῶν ἀλλοτρῶν, ὀλιγωρίας c

δὲ τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν. τοσοῦτον γὰρ ὑπερ-
 εβάλλοντο τοὺς ἡμετέρους τοῖς εἰς τοὺς Ἑλληνας ἀμαρ-
 τήμασιν, ὅσον πρὸς τοῖς πρότερον ὑπάρχουσι σφαγὰς e
 καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ἐποίησαν, ἐξ ὧν ἀειμνή-
 97 στοὺς τὰς ἐχθρας πρὸς ἀλλήλους ἔξουσιν. οὕτω δὲ
 φιλοπολέμως καὶ φιλοκινδύνως διετέθησαν, τὸν ἄλλον
 χρόνον πρὸς τὰ τοιαῦτα πεφυλαγμένως μᾶλλον τῶν
 ἄλλων ἔχοντες, ὥστ' οὐδὲ τῶν συμμάχων οὐδὲ τῶν 179
 εὐεργετῶν ἀπέσχοντο τῶν σφετέρων αὐτῶν, ἀλλὰ
 βασιλέως μὲν αὐτοῖς εἰς τὸν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον πλεόν
 ἢ πεντακισχίλια τάλαντα παρασχόντος, Χίων δὲ προ-
 θυμότατα πάντων τῶν συμμάχων τῶν ναυτικῶ συγκιν-
 98 δυνευσάντων, Θηβαίων δὲ μεγίστην δύναμιν εἰς τὸ
 πεζὸν συμβαλομένων, οὐκ ἔφθασαν τὴν ἀρχὴν κατα-
 σχόντες, καὶ Θηβαίους μὲν εὐθύς ἐπεβούλευσαν, ἐπὶ
 δὲ τὸν βασιλέα Κλέαρχον καὶ στρατιὰν ἀνέπεμψαν, b
 Χίων δὲ τοὺς μὲν πρώτους τῶν πολιτῶν ἐφυγάδευσαν,
 τὰς δὲ τριήρεις ἐκ τῶν νεωρίων ἐξεκλύσαντες ἀπάσας
 99 ᾤχοντο λαβόντες. (λγ'.) Οὐκ ἐξήρχεσε δ' αὐτοῖς ταῦτ'
 ἐξαμαρτεῖν, ἀλλὰ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐπόρθουν
 μὲν τὴν ἠπειρον, ὕβριζον δὲ τὰς νήσους, ἀνήρουν δὲ
 τὰς ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Σικελίᾳ πολιτείας καὶ τυράννους
 καθίστασαν, ἐλυμαίνοντο δὲ τὴν Πελοπόννησον καὶ
 μεστὴν στάσεων καὶ πολέμων ἐποίησαν. ἐπὶ ποίαν γὰρ c
 τῶν πόλεων οὐκ ἐστράτευσαν; ἢ περὶ τίνας αὐτῶν
 100 οὐκ ἐξήμαρτον; οὐκ Ἠλείων μὲν μέρος τι τῆς χώρας
 ἀφείλοντο, τὴν δὲ γῆν τὴν Κορινθίων ἔτεμον, Μαν-
 τινέας δὲ διώκισαν, Φλειασίους δ' ἐξεπολιόρκησαν, εἰς
 δὲ τὴν Ἀργείων εἰσέβαλον, οὐδὲν δ' ἐπαύσαντο τοὺς
 μὲν ἄλλους κακῶς ποιοῦντες, αὐτοῖς δὲ τὴν ἦτταν τὴν
 ἐν Λεύκτροις παρασκευάζοντες; ἦν φασί τινες αἰτίαν
 γεγενῆσθαι τῇ Σπάρτη τῶν κακῶν, οὐκ ἀληθῆ λέγοντες d

οὐ γὰρ διὰ ταύτην ὑπὸ τῶν συμμαχῶν ἐμισήθησαν,
 ἀλλὰ διὰ τὰς ὕβρεις τὰς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις
 καὶ ταύτην ἠττήθησαν καὶ περὶ τῆς αὐτῶν ἐκινδύνευ-
 101 σαν. χρὴ δὲ τὰς αἰτίας ἐπιφέρειν οὐ τοῖς κακοῖς τοῖς
 ἐπιγιγνομένοις, ἀλλὰ τοῖς πρώτοις τῶν ἀμαρτημάτων,
 ἐξ ὧν ἐπὶ τὴν τελευταίην ταύτην κατηνέχθησαν. ὥστε
 πολὺ ἂν τις ἀληθέστερα τυγχάνοι λέγων, εἰ φαίη τότε e
 τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς γεγενῆσθαι τῶν συμφορῶν, ὅτε τὴν
 ἀρχὴν τῆς θαλάττης παρελάμβανον· ἐκτῶντο γὰρ δύ-
 102 ναμιν οὐδὲν ὁμοίαν τῇ πρότερον ὑπαρχούσῃ. διὰ μὲν
 γὰρ τὴν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν καὶ τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν
 καρτερίαν τὴν ἐν αὐτῇ μελετωμένην ῥαδίως τῆς κατὰ 180
 θάλατταν δυνάμεως ἐπεκράτησαν, διὰ δὲ τὴν ἀκολα-
 σίαν τὴν ὑπὸ ταύτης τῆς ἀρχῆς αὐτοῖς ἐγγενομένην
 ταχέως κἀκείνης τῆς ἡγεμονίας ἀπεστερήθησαν. οὐ
 γὰρ ἔτι τοὺς νόμους ἐφύλαττον, οὓς παρὰ τῶν προ-
 γόνων παρέλαβον, οὐδ' ἐν τοῖς ἤθεσιν ἔμενον οἷς πρό-
 103 τερον εἶχον, ἀλλ' ὑπολαβόντες ἐξεῖναι ποιεῖν αὐτοῖς,
 ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν, εἰς πολλὴν ταραχὴν κατέστησαν.
 οὐ γὰρ ἤδεσαν τὴν ἐξουσίαν, ἧς πάντες εὐχονται τυ- b
 χεῖν, ὥς δύσχρηστός ἐστιν, οὐδ' ὥς παραφρονεῖν ποιεῖ
 τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν, οὐδ' ὅτι τὴν φύσιν ὁμοίαν
 ἔχει ταῖς ἐταίραις ταῖς ἐρᾶν μὲν αὐτῶν ποιούσαις,
 104 τοὺς δὲ χρωμένους ἀπολλυούσαις. (λδ'.) Καίτοι φανε-
 ρῶς ἐπιδέδεικται ταύτην ἔχουσα τὴν δύναμιν· τοὺς
 γὰρ ἐν πλείσταις ἐξουσίαις γεγεννημένους ἴδοι τις ἂν
 ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπωκότας, ἀρξαμέ-
 νους ἀφ' ἡμῶν καὶ Λακεδαιμονίων. αὐταὶ γὰρ αἱ πό-
 λεις καὶ πολιτευόμεναι πρότερον σωφρονέστατα καὶ c
 δόξαν ἔχουσαι καλλίστην, ἐπειδὴ ταύτης ἔτυχον καὶ
 τὴν ἀρχὴν ἔλαβον, οὐδὲν ἀλλήλων διήνεγκαν, ἀλλ'
 ὥσπερ προσήκει τοὺς ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐπιθυμιῶν καὶ

- τῆς αὐτῆς νόσου διεφθαρμένους, καὶ ταῖς πράξεσι ταῖς αὐταῖς ἐπεχείρησαν καὶ τοῖς ἁμαρτήμασι παραπλησίους ἐχρήσαντο καὶ τὸ τελευταῖον ὁμοίαις ταῖς συμφοραῖς
- 105 περιέπεσον. ἡμεῖς τε γὰρ μισηθέντες ὑπὸ τῶν συμμά- d
χων καὶ περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύσαντες ὑπὸ
Λακεδαιμονίων ἐσώθημεν, ἐκεῖνοί τε πάντων αὐτοῦς
ἀπολέσαι βουλευθέντων ἐφ' ἡμᾶς καταφυγόντες δι'
ἡμῶν τῆς σωτηρίας ἔτυχον. καίτοι πῶς χρὴ τὴν ἀρχὴν
ταύτην ἐπαινεῖν τὴν τὰς τελευταῖς οὕτω πονηρὰς ἔχου-
σαν; ἢ πῶς οὐ μισεῖν καὶ φεύγειν τὴν πολλὰ καὶ δεινὰ
ποιεῖν ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ἐπάρασαν καὶ παθεῖν
ἀναγκάσασαν; e
- 106 (λέ.) Οὐκ ἄξιον δὲ θαναμάζειν, εἰ τὸν ἄλλον χρό-
νον ἐλάνθανεν ἅπαντας τοσούτων οὔσα κακῶν αἰτία
τοῖς ἔχουσιν αὐτὴν, οὐδ' εἰ περιμάχητος ἦν ὑφ' ἡμῶν
καὶ Λακεδαιμονίων· εὐρήσετε γὰρ τοὺς πλείστους τῶν
ἀνθρώπων περὶ τὰς αἰρέσεις τῶν πραγμάτων ἁμαρτά- 181
νοντας, καὶ πλείους μὲν ἐπιθυμίας ἔχοντας τῶν κακῶν
ἢ τῶν ἀγαθῶν, ἄμεινον δὲ βουλευομένους ὑπὲρ τῶν
107 ἐχθρῶν ἢ σφῶν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' ἴδοι τις ἂν ἐπὶ τῶν
μεγίστων· τί γὰρ οὐχ οὕτω γέγονεν; οὐχ ἡμεῖς μὲν
τοιαῦτα προηρούμεθα πράττειν, ἐξ ὧν Λακεδαιμόνιοι
δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν, ἐκεῖνοι δ' οὕτω
κακῶς προὔστησαν τῶν πραγμάτων ὥσθ' ἡμᾶς οὐ
πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον ἄλλιν ἐπιπολάσαι καὶ κυρίους b
108 γενέσθαι τῆς ἐκείνων σωτηρίας; οὐχ ἢ μὲν τῶν ἀτι-
κιζόντων πολυπραγμοσύνη λακωνίζειν τὰς πόλεις
ἐποίησεν, ἢ δὲ τῶν λακωνιζόντων ὕβρις ἀττικίζειν
τὰς αὐτὰς ταύτας ἠνάγκασεν; οὐ διὰ μὲν τὴν τῶν
δημηγορούντων πονηρίαν αὐτὸς ὁ δῆμος ἐπεθύμησε
τῆς ὀλιγαρχίας τῆς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων καταστάσης,
διὰ δὲ τὴν τῶν τριάκοντα μανίαν ἅπαντες δημοτικώ-

- 109 *τεροι γεγόναμεν τῶν Φυλὴν καταλαβόντων; ἀλλὰ γὰρ c*
ἐπὶ τῶν ἐλαττόνων καὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν ἐπι-
δείξειεν ἂν τις τοὺς πολλοὺς χαίροντας μὲν καὶ τῶν
ἐδεσμάτων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τοῖς καὶ τὸ σῶμα
καὶ τὴν ψυχὴν βλάπτουσιν, ἐπίπουα δὲ καὶ χαλεπὰ
νομίζοντας, ἀφ' ὧν ἀμφοτέρω ταῦτ' ἂν ὠφελοῖτο,
καὶ καρτερικοὺς εἶναι δοκοῦντας τοὺς ἐν τούτοις ἐμ-
110 *μένοντας. οὔτινες οὖν ἐν οἷς ἀεὶ ζῶσι καὶ περὶ ὧν ἀν-*
τοῖς μᾶλλον μέλει, τὰ χεῖρω φαίνονται προαιρούμενοι, d
τί θαναμαστὸν, εἰ περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν
ἀγνοοῦσι καὶ μάχονται πρὸς ἀλλήλους, περὶ ἧς μηδεὶς
πώποτ' αὐτοῖς λογισμὸς εἰσῆλθεν;
- 111 (λς'.) Ὅρατε δὲ καὶ τὰς μοναρχίας τὰς ἐν ταῖς
πόλεσι καθισταμένας, ὅσους ἔχουσι τοὺς ἐπιθυμητὰς
καὶ τοὺς ἐτοιμοὺς ὄντας ὀτιοῦν πάσχειν ὥστε κατα-
σχεῖν αὐτάς· αἷς τί τῶν δεινῶν ἢ τῶν χαλεπῶν οὐ
πρόσεστιν; οὐκ εὐθύς ἐπειδὴν λάβωσι τὰς δυναστείας,
112 ἐν τοσοῦτοις ἐμπεπλεγμένοι κακοῖς εἰσὶν, ὥστ' ἀναγ- e
κάξεσθαι πολεμεῖν μὲν ἅπασι τοῖς πολίταις, μισεῖν δ'
ὑφ' ὧν οὐδὲν κακὸν πεπόνθασιν, ἀπιστεῖν δὲ τοῖς
φίλοις καὶ τοῖς ἐταίροις τοῖς αὐτῶν, παρακατατίθεσθαι 182
δὲ τὴν τῶν σωμάτων σωτηρίαν μισθοφόροις ἀνθρώ-
ποις, οὓς οὐδὲ πώποτ' εἶδον, μηδὲν δ' ἤττον φοβεῖ-
σθαι τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὕτω
δ' ὑπόπτως πρὸς ἅπαντας ἔχειν ὥστε μηδὲ τοῖς οἰκειο-
113 τάτοις θαρρεῖν πλησιάζοντας; εἰκότως· συνίσασι γὰρ
τοὺς πρὸ αὐτῶν τετυραννευκότας τοὺς μὲν ὑπὸ τῶν
γυνέων ἀνηρημένους, τοὺς δ' ὑπὸ τῶν παίδων, τοὺς
δ' ὑπ' ἀδελφῶν, τοὺς δ' ὑπὸ γυναικῶν, ἔτι δὲ τὸ γένος b
αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανισμένον. ἀλλ' ὅμως ὑπὸ
τοσαύτας τὸ πλῆθος συμφορὰς ἐκόντες σφᾶς αὐτοὺς
ὑποβάλλουσιν. ὅπου δ' οἱ πρωτεύοντες καὶ δόξας με-

- γίστας ἔχοντες τοσούτων κακῶν ἐρωῶσι, τί δεῖ θαυμά-
 ζειν τοὺς ἄλλους, εἰ τοιούτων ἐτέρων ἐπιθυμοῦσιν;
- 114 (λξ'.) Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τὸν μὲν περὶ τῶν τυράννων
 λόγον ἀποδέχεσθε, τὸν δὲ περὶ τῆς ἀρχῆς δυσκόλως
 ἀκούετε· πεπόνθατε γὰρ πάντων αἰσχιστον καὶ θα-
 θυμότατον· ἃ γὰρ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄρατε, ταῦτ' ἐφ' c
 ὑμῶν αὐτῶν ἀγνοεῖτε. καίτοι τῶν φρονίμως διακει-
 μένων οὐκ ἐλάχιστον τοῦτο σημειῖόν ἐστιν, ἦν τὰς αὐ-
 τὰς πράξεις ἐπὶ πάντων τῶν ὁμοίων φαίνονται γνω-
- 115 ρίζοντες. ὧν ὑμῖν οὐδὲν πάποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τὰς
 μὲν τυραννίδας ἠγείσθε χαλεπὰς εἶναι καὶ βλαβεράς
 οὐ μόνον τοῖς ἄλλοις ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔχουσιν αὐτάς,
 τὴν δ' ἀρχὴν τὴν κατὰ θάλατταν μέγιστον τῶν ἀγα-
 θῶν, τὴν οὐδὲν οὔτε τοῖς πάθεσιν οὔτε ταῖς πράξεσι d
 τῶν μοναρχιῶν διαφέρουσαν. καὶ τὰ μὲν Θεβαίων
 πράγματα νομίζετε πονηρῶς ἔχειν, ὅτι τοὺς περιοίκους
 ἀδικοῦσιν, αὐτοὶ δ' οὐδὲν βέλτιον τοὺς συμμάχους
 διοικοῦντες ἢ κείνοι τὴν Βοιωτίαν, ἠγείσθε πάντα
 τὰ δέοντα πράττειν.
- 116 (λη'.) Ἦν οὖν ἐμοὶ πεισθῆτε, παυσάμενοι τοῦ
 παντάπασιν εἰκῆ βουλεύεσθαι προσέξτε τὸν νοῦν
 ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τῇ πόλει καὶ φιλοσοφήσετε καὶ σκέψε-
 σθε, τί τὸ ποιῆσάν ἐστι τῷ πόλῃ τούτῳ, λέγω δὲ τὴν e
 ἡμετέραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων, ἐκ ταπεινῶν μὲν
 πραγμάτων ἑκατέραν ὀρμηθεῖσαν ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων,
 ἐπειδὴ δ' ἀνυπέροβλητον τὴν δύναμιν ἔλαβον, περὶ ἀν-
- 117 δραποδισμοῦ κινδυνεῦσαι· καὶ διὰ τίνος αἰτίας Θε- 183
 ταλοὶ μὲν μεγίστους πλούτους παραλαβόντες καὶ χώ-
 ραν ἀρίστην καὶ πλείστην ἔχοντες εἰς ἀπορίαν καθε-
 στήκασι, Μεγαρεῖς δὲ μικρῶν αὐτοῖς καὶ φαύλων τῶν
 ἐξ ἀρχῆς ὑπαρξάντων, καὶ γῆν μὲν οὐκ ἔχοντες οὐδὲ
 λιμένας οὐδ' ἀργυρεῖα, πέτρας δὲ γεωργοῦντες, με-

- 118 γίστους οἴκους τῶν Ἑλλήνων κέκτηνται· κάκεινων
 μὲν τὰς ἀκροπόλεις ἄλλοι τινὲς αἰεὶ κατέχουσιν, ὄντων
 αὐτοῖς πλέον τρισχιλίων ἰσπέων καὶ πελταστῶν ἀνα- b
 ριθμητῶν, οὗτοι δὲ μικρὰν δύναμιν ἔχοντες τὴν αὐ-
 τῶν ὅπως βούλονται διοικοῦσιν· καὶ πρὸς τούτοις οἱ
 μὲν σφίσι αὐτοῖς πολεμοῦσιν, οὗτοι δὲ μεταξὺ Πε-
 λοποννησίων καὶ Θηβαίων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως
- 119 οἰκοῦντες εἰρήνην ἄγοντες διατελοῦσιν. ἦν γὰρ ταῦτα
 καὶ τὰ τοιαῦτα διεξίητε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εὐρήσετε
 τὴν μὲν ἀκολασίαν καὶ τὴν ὕβριν τῶν κακῶν αἰτίαν
 γιγνομένην, τὴν δὲ σωφροσύνην τῶν ἀγαθῶν· ἦν e
 ὑμεῖς ἐπὶ μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἐπαινεῖτε, καὶ νομίζετε
 τοὺς ταύτῃ χρωμένους ἀσφαλέστατα ζῆν καὶ βελτί-
 στους εἶναι τῶν πολιτῶν, τὸ δὲ κοινὸν ἡμῶν οὐκ οἶ-
- 120 εσθε δεῖν τοιοῦτον παρασκευάζειν. καίτοι προσήκει
 τὰς ἀρετὰς ἀσκεῖν καὶ τὰς κακίας φεύγειν πολὺ μάλ-
 λον ταῖς πόλεσιν ἢ τοῖς ἰδιώταις. ἀνὴρ μὲν γὰρ ἀσεβῆς
 καὶ πονηρὸς τυχὸν ἂν φθάσειε τελευτήσας πρὶν δοῦ-
 ναι δίκην τῶν ἡμαρτημένων· αἱ δὲ πόλεις διὰ τὴν d
 ἀθανασίαν ὑπομένουσι καὶ τὰς παρὰ τῶν ἀνθρώπων
 καὶ τὰς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας.
- 121 (λθ΄.) Ὡν ἐνθυμουμένους χρὴ μὴ προσέχειν τὸν
 νοῦν τοῖς ἐν τῷ παρόντι μὲν χαριζομένοις, τοῦ δὲ
 μέλλοντος χρόνου μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιουμένοις,
 μηδὲ τοῖς φιλεῖν μὲν τὸν δῆμον φάσκουσιν, ὅλην δὲ
 τὴν πόλιν λυμαινομένοις· ὡς καὶ πρότερον, ἐπειδὴ
 παρέλαβον οἱ τοιοῦτοι τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος δυναστείαν, e
 εἰς τοσαύτην ἄνοιαν προήγαγον τὴν πόλιν ὥστε πα-
 θεῖν αὐτήν, οἷά περ ὀλίγω πρότερον ὑμῖν διηγησάμην.
- 122 ὃ καὶ πάντων μάλιστα ἂν τις θαυμάσειεν, ὅτι προχει-
 ρίξεσθε δημαγωγοὺς οὐ τοὺς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχον- 184
 τας τοῖς μεγάλην τὴν πόλιν ποιήσασιν ἀλλὰ τοὺς ὅμοιο

- καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας τοῖς ἀπολέσασιν αὐτήν,
καὶ ταῦτ' εἰδότες οὐ μόνον ἐν τῷ ποιῆσαι τὴν πόλιν
εὐδαίμονα τοὺς χρηστοὺς τῶν πονηρῶν διαφέροντας,
123 ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν ἐπὶ μὲν ἐκείνων ἐν πολλοῖς
ἔτεσιν οὔτε κινήθεισαν οὔτε μεταστᾶσαν, ἐπὶ δὲ τού-
των ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ δις ἤδη καταλυθεῖσαν, καὶ τὰς
φυγὰς καὶ τὰς ὑπὸ τῶν τυράννων καὶ τὰς ἐπὶ τῶν b
τριακοντα γενομένας οὐ διὰ τοὺς συκοφάντας κατελ-
θούσας ἀλλὰ διὰ τοὺς μισοῦντας τοὺς τοιοῦτους καὶ
124 μεγίστην ἐπ' ἀρετῇ δόξαν ἔχοντας. (μ'.) Ἄλλ' ὅμως
τηλικούτων ἡμῖν ὑπομνημάτων καταλελειμμένων, ὡς
ἐφ' ἑκατέρω αὐτῶν ἡ πόλις ἔπραττεν, οὔτω χαίρομεν
ταῖς τῶν δητόρων πονηρίαις, ὥσθ' ὄρωντες διὰ τὸν
πόλεμον καὶ τὰς ταραχὰς, ἃς οὔτοι πεποιήκασι, τῶν
μὲν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς ἐκ τῶν πατρῶων ἐκπεπω- c
κότας, τούτους δ' ἐκ πενήτων πλουσίους γεγενημέ-
νους, οὐκ ἀγανακτοῦμεν, οὐδὲ φθοροῦμεν ταῖς εὐ-
125 πραγίαις αὐτῶν, ἀλλ' ὑπομένομεν τὴν μὲν πόλιν δια-
βολὰς ἔχουσαν, ὡς λυμαίνεται καὶ δασμολογεῖ τοὺς
Ἕλληνας, τούτους δὲ τὰς ἐπικαρπίας λαμβάνοντας, καὶ
τὸν μὲν δῆμον, ὃν φασιν οὔτοι δεῖν τῶν ἄλλων ἄρχειν,
χειρὸν πράττοντα τῶν ταῖς ὀλιγαρχίαις δουλευόντων,
οἷς δ' οὐδὲν ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τούτους δὲ διὰ τὴν ἄνοι-
αν τὴν ἡμετέραν ἐκ ταπεινῶν εὐδαίμονας γεγενημέ- d
126 νους. καίτοι Περικλῆς ὁ πρὸ τῶν τοιούτων δημαγωγὸς
καταστάς, παραλαβὼν τὴν πόλιν χειρὸν μὲν φρονοῦ-
σαν ἢ πρὶν κατασχεῖν τὴν ἀρχήν, ἔτι δ' ἀνεκτῶς πο-
λιτευομένην, οὐκ ἐπὶ τὸν ἴδιον χρηματισμὸν ὥρμησεν,
ἀλλὰ τὸν μὲν οἶκον ἐλάττω τὸν αὐτοῦ κατέλιπεν
ἢ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβεν, εἰς δὲ τὴν ἀκρόπολιν
182 ἀνήνεργεν ὀκτακισχίλια τάλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν. e

- 127 οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἐκείνου διενηνόχασιν, ὥστε λέγειν
 μὲν τολμῶσιν. ὡς διὰ τὴν τῶν κοινῶν ἐπιμέλειαν οὐ
 δύνανται τοῖς αὐτῶν ἰδίοις προσέχειν τὸν νοῦν, φαί-
 νεται δὲ τὰ μὲν ἀμελούμενα τοσαύτην εἰληφότα τὴν
 ἐπίδοσιν, ὅσην οὐδ' ἂν εὐξασθαι τοῖς θεοῖς πρότερον 185
 ἠξίωσαν, τὸ δὲ πλήθος ἡμῶν, οὐ κήδεσθαί φασι,
 οὕτω διακείμενον ὥστε μηδένα τῶν πολιτῶν ἠδέως
 ζῆν μηδὲ ῥαθύμως, ἀλλ' ὀδυρμῶν μεστήν εἶναι τὴν
- 128 πόλιν. οἱ μὲν γὰρ τὰς πενίας καὶ τὰς ἐνδείας ἀναγκά-
 ζονται διεξιένοι καὶ θρηνεῖν πρὸς σφᾶς αὐτούς, οἱ δὲ
 τὸ πλήθος τῶν προσταγμάτων καὶ τῶν λειτουργιῶν
 καὶ τὰ κακὰ τὰ περὶ τὰς συμμορίας καὶ τὰς ἀντιδόσεις·
 ἃ τοιαύτας ἐμποιεῖ λύπας ὥστ' ἄλγιον ζῆν τοὺς τὰς b
 οὐσίας κεκτημένους ἢ τοὺς συνεχῶς πενομένους.
- 129 (μαΐ.) Θαυμάζω δ' εἰ μὴ δύνασθε συνιδεῖν, ὅτι γένος
 οὐδέν ἐστι κακονούστερον τῷ πλήθει πονηρῶν ῥητό-
 ρων καὶ δημαγωγῶν· πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ
 τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην ἀναγκαίων οὗτοι μά-
 λιστα βούλονται σπανίζειν ὑμᾶς, ὀρῶντες τοὺς μὲν
 ἐκ τῶν ἰδίων δυναμένους τὰ σφέτερον αὐτῶν διοικεῖν
- 130 τῆς πόλεως ὄντας καὶ τῶν τὰ βέλτιστα λεγόντων, τοὺς
 δ' ἀπὸ τῶν δικαστηρίων ζῶντας καὶ τῶν ἐκκλησιῶν c
 καὶ τῶν ἐντεῦθεν λημμάτων ὑφ' αὐτοῖς διὰ τὴν ἐν-
 δειαν ἠναγκασμένους εἶναι, καὶ πολλὴν χάριν ἔχοντας
 ταῖς εἰσαγγελίαις καὶ ταῖς γραφαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις συκο
- 131 φαντίαις ταῖς δι' αὐτῶν γιγνομέναις. ἐν οὖν ταῖς ἀπο-
 ρίαις, ἐν αἷς δυναστεύουσιν, ἐν ταύταις ἦδιστ' ἂν
 ἴδοιεν ἅπαντας ὄντας τοὺς πολίτας. τεκμήριον δὲ
 μέγιστον· οὐ γὰρ τοῦτο σκοποῦσιν, ἐξ οὗ τρόπου τοῖς
 δεομένοις βίον ἐκποριοῦσιν, ἀλλ' ὅπως τοὺς ἔχειν τι d
 δοκοῦντας τοῖς ἀπόροις ἐξισώσουσιν. (μβ΄.) Τίς οὖν

ἀπαλλαγὴ γένοιτ' ἂν τῶν κακῶν τῶν παρόντων; διείλεγμαί μὲν τὰ πλεῖστα περὶ αὐτῶν τούτων, οὐκ ἐφεξῆς, ἀλλ' ὡς ἕκαστον τῶ καιρῶ συνέπιπτεν· μᾶλλον δ' ἂν ὑμῖν ἐγγένοιτο μνημονεύειν, εἰ συναγαγὼν τὰ μάλιστα κατεπείγοντα πάλιν ἐπανελθεῖν αὐτὰ πειραθεῖην.

- 133 (μγ'). Ἔστι δ' ἐξ ὧν ἂν ἐπανορθώσαιμεν τὰ τῆς πόλεως καὶ βελτίω ποιήσαιμεν, πρῶτον μὲν ἦν ^e συμβούλους ποιῶμεθα τοιούτους περὶ τῶν κοινῶν, οἴους περ ἂν περὶ τῶν ἰδίων ἡμῖν εἶναι βουληθεῖμεν, καὶ παυσάμεθα δημοτικούς μὲν νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, ὀλιγαρχικούς δὲ τοὺς καλοὺς τε κάγα- 186 θοὺς τῶν ἀνδρῶν, γνόντες, ὅτι φύσει μὲν οὐδεὶς οὐδέτερον τούτων ἐστίν, ἐν ᾗ δ' ἂν ἕκαστοι τιμῶνται, ταύτην βούλονται καθεστάναι τὴν πολιτείαν.
- 134 (μδ'). Δεύτερον δ' ἦν ἐθελήσωμεν χρῆσθαι τοῖς συμμάχοις ὁμοίως ὥσπερ τοῖς φίλοις, καὶ μὴ λόγῳ μὲν αὐτονόμους ἀφιῶμεν, ἔργῳ δὲ τοῖς στρατηγοῖς αὐτοὺς ὅτι ἂν βούλωνται ποιεῖν ἐκδιδῶμεν, μηδὲ δεσποτικῶς ἀλλὰ συμμαχικῶς αὐτῶν ἐπιστατῶμεν, ἐκείνο κατα- ^b μαθόντες, ὅτι μιᾶς μὲν ἐκάστης τῶν πόλεων κρείττους
- 135 ἐσμὲν, ἀπασῶν δ' ἦττους. (μέ.) Τρίτον ἦν μηδὲν περὶ πλείονος ἡγήσθε μετὰ γε τὴν περὶ τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν τοῦ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμεῖν· τοῖς γὰρ οὔτω διακειμένοις ἐκόντες καὶ τὰς δυναστείας καὶ τὰς ἡγεμονίας διδόασιν.

- 136 (μς'). Ἦν οὖν ἐμμείνητε τοῖς εἰρημένοις, καὶ πρὸς τούτοις ὑμᾶς αὐτοὺς παράσχητε πολεμικούς μὲν ὄντας ταῖς μελέταις καὶ ταῖς παρασκευαῖς, εἰρημικούς δὲ ^c τῶ μηδὲν παρὰ τὸ δίκαιον πράττειν, οὐ μόνον εὐδαίμονα ποιήσετε ταύτην τὴν πόλιν ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἑλ-

- 137 ληνας ἅπαντας. οὐδὲ γὰρ ἄλλη τῶν πόλεων οὐδεμία
 τολήσει περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν, ἀλλ' ὀνηήσουσι
 καὶ πολλήν ἡσυχίαν ἄξουσιν, ὅταν εἰδῶσιν ἐφεδρεύ-
 ουσαν τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν καὶ παρεσκευασμέ-
 νην τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν. οὐ μὴν ἀλλ' ὀπότερον
 ἂν ποιήσωσιν, τό γ' ἡμέτερον καλῶς ἔξει καὶ συμφε-
 138 ρόντως. ἦν τε γὰρ δόξη τῶν πόλεων ταῖς προεχούσαις d
 ἀπέχεσθαι τῶν ἀδικημάτων, ἡμεῖς τούτων τῶν ἀγα-
 θῶν τὴν αἰτίαν ἔξομεν· ἦν τ' ἐπιχειρῶσιν ἀδικεῖν,
 ἐφ' ἡμᾶς ἅπαντες οἱ δεδιότες καὶ κακῶς πάσχοντες
 καταφεύξονται, πολλὰς ἰκετείας καὶ δεήσεις ποιούμε-
 νοι, καὶ διδόντες οὐ μόνον τὴν ἡγεμονίαν ἀλλὰ καὶ
 139 σφᾶς αὐτούς. ὥστ' οὐκ ἀπορήσομεν, μεθ' ὧν κωλύ-
 σομεν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἀλλὰ πολλοὺς ἔξομεν
 τοὺς ἐτοίμως καὶ προθύμως συναγωνιζομένους ἡμῖν.
 ποία γὰρ πόλις ἢ τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει με- e
 τασχεῖν τῆς φιλίας καὶ τῆς συμμαχίας τῆς ἡμετέρας,
 ὅταν ὀρῶσι τοὺς αὐτοὺς ἀμφοτέρω, καὶ δικαιοτάτους
 ὄντας καὶ μεγίστην δύναμιν κεκτημένους, καὶ τοὺς 187
 μὲν ἄλλους σῶζειν καὶ βουλομένους καὶ δυναμένους,
 140 αὐτοὺς δὲ μηδεμιᾶς βοηθείας δεομένους; πόσῃν δὲ
 χρὴ προσδοκᾶν ἐπίδοσιν τὰ τῆς πόλεως λήψεσθαι,
 τοιαύτης εὐνοίας ἡμῖν παρὰ τῶν ἄλλων ὑπαρξάσης;
 πόσον δὲ πλοῦτον εἰς τὴν πόλιν εἰσρρήσεσθαι, δι'
 ἡμῶν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος σωζομένης; τίνας δ' οὐκ
 ἐπαινέσεσθαι τοὺς τοσοούτων καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν
 141 αἰτίους γεγεννημένους; ἀλλὰ γὰρ οὐ δύναμαι διὰ τὴν b
 ἡλικίαν ἅπαντα τῷ λόγῳ περιλαβεῖν, ἃ τυγχάνω τῆ
 διανοίᾳ καθορῶν, πλὴν ὅτι καλόν ἐστιν ἐν ταῖς τῶν
 ἄλλων ἀδικίαις καὶ μανίαις πρώτους εὖ φρονήσαντας
 προστῆναι τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, καὶ σωτήρας
 ἀλλὰ μὴ λυμεῶνας αὐτῶν κληθῆναι, καὶ περιβλέπτους

ἐπ' ἀρετῇ γενομένους τὴν δόξαν τὴν τῶν προγόνων ἀναλαβεῖν.

- 142 (μζ'.) Κεφάλαιον δὲ τούτων ἐκεῖν' ἔχω λέγειν, ^c
 εἰς ὃ πάντα τὰ προειρημένα συντείνει καὶ πρὸς ὃ χρὴ
 βλέποντας τὰς πράξεις τὰς τῆς πόλεως δοκιμάζειν.
 δεῖ γὰρ ἡμᾶς, εἴπερ βουλόμεθα διαλύσασθαι μὲν τὰς
 διαβολὰς, ἃς ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι, παύσασθαι δὲ τῶν
 πολέμων τῶν μάτην γιγνομένων, κτήσασθαι δὲ τῇ πό-
 λει τὴν ἡγεμονίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, μισῆσαι μὲν
 ἀπάσας τὰς τυραννικὰς ἀρχὰς καὶ τὰς δυναστείας, ἀνα-
 λογισαμένους τὰς συμφορὰς τὰς ἐξ αὐτῶν γεγεννημένας, ^d
 ζηλωσάαι δὲ καὶ μιμήσασθαι τὰς ἐν Λακεδαιμόνι βασι-
 143 λείας. ἐκείνοις γὰρ ἀδικεῖν μὲν ἤττον ἔξεστιν ἢ τοῖς
 ἰδιώταις, τοσοῦτῳ δὲ μακαριστότεροι τυγχάνουσιν
 ὄντες τῶν βία τὰς τυραννίδας κατεχόντων, ὅσον οἱ
 μὲν τοὺς τοιοῦτους ἀποκτείναντες τὰς μεγίστας δω-
 ρεὰς παρὰ τῶν συμπολιτευομένων λαμβάνουσιν, ὑπὲρ
 ἐκείνων δ' οἱ μὴ τολμῶντες ἐν ταῖς μάχαις ἀποθνή- ^e
 σκειν ἀτιμότεροι γίνονται τῶν τὰς τάξεις λειπόντων
 144 καὶ τὰς ἀσπίδας ἀποβαλλόντων. ἄξιον οὖν ὀρέγεσθαι
 τῆς τοιαύτης ἡγεμονίας. ἔνεστι δ' ἐν τοῖς πράγμασι
 ἡμῶν τυχεῖν παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς τιμῆς ταύτης,
 ἥνπερ ἐκεῖνοι παρὰ τῶν πολιτῶν ἔχουσιν, ἢν ὑπολά- 188
 βωσι τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν μὴ δουλείας ἀλλὰ
 σωτηρίας αἰτίαν αὐτοῖς ἔσεσθαι.

- 145 (μη'.) Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν λόγον ἐνόητων περὶ
 τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἐμοὶ μὲν ἀμφοτέρω συμβουλεύει
 παύσασθαι λέγουσι, καὶ τὸ μῆκος τοῦ λόγου καὶ τὸ
 πλῆθος τῶν ἐτῶν τῶν ἐμῶν· τοῖς δὲ νεωτέροις καὶ
 μᾶλλον ἀκμάζουσιν ἡγῶ παραινῶ καὶ παρακελεύομαι
 τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ἐξ ὧν τὰς μεγίστας
 τῶν πόλεων καὶ τὰς εἰθιςμένας ταῖς ἄλλαις κακὰ παρῆ-

χει προτρέφουσιν ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσυνην, ὡς ἐν ταῖς τῆς Ἑλλάδος εὐπραγίαις συμβάλνει καὶ τὰ τῶν φιλοσόφων πράγματα πολὺ βελτίω γίνεσθαι.

9.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ.

(ἀ.) Ὁρῶν, ᾧ Νικόκλεις, τιμῶντά σε τὸν τάφον 189
 τοῦ πατρὸς οὐ μόνον τῷ πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν
 ἐπιφερομένων ἀλλὰ καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ καὶ γυμνι-
 κοῖς ἀγῶσιν, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἵππων τε καὶ τριή-
 ρων ἀμίλλαις, καὶ λείπουτ' οὐδεμίαν τῶν τοιούτων
 2 ὑπερβολὴν, ἠγησάμην Εὐαγόραν, εἴ τις ἐστὶν αἰσθη-
 σις τοῖς τετελευτηκόσι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, ^b
 εὐμενῶς μὲν ἀποδέχεσθαι καὶ ταῦτα, καὶ χαίρειν
 ὀρῶντα τὴν τε περὶ αὐτὸν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν σὴν
 μεγαλοπρέπειαν, πολὺ δ' ἂν ἔτι πλείω χάριν ἔχειν ἢ
 τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, εἴ τις δυνηθεῖη περὶ τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων ἀξίως διελθεῖν
 3 τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων· εὐρήσομεν γὰρ τοὺς φιλο-
 τίμους καὶ μεγαλοψύχους τῶν ἀνδρῶν οὐ μόνον ἀντὶ
 τῶν τοιούτων ἐπαινεῖσθαι βουλομένους ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ^c
 ζῆν ἀποθυήσκειν εὐκλεῶς αἰρουμένους, καὶ μᾶλλον
 περὶ τῆς δόξης ἢ τοῦ βίου σπουδάζοντας, καὶ πάντα
 ποιοῦντας, ὅπως ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην
 4 καταλείψουσιν. αἱ μὲν οὖν δαπάναι τῶν μὲν τοιούτων
 οὐδὲν ἐξεργάζονται, τοῦ δὲ πλούτου σημειῶν εἰσιν·
 οἱ δὲ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀγωνίας ὄντες,
 οἱ μὲν τὰς δυνάμεις τὰς αὐτῶν, οἱ δὲ τὰς τέχνας ἐπι-

δειξάμενοι, σφᾶς αὐτοὺς ἐντιμοτέρους κατέστησαν· d
ὁ δὲ λόγος εἰ καλῶς διέλθοι τὰς ἐκείνου πράξεις, ἀει-
μνηστον ἂν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου παρὰ πᾶσιν
ἀνθρώποις ποιήσειεν.

5 (β'.) Ἐχρῆν μὲν οὖν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπαινεῖν
τοὺς ἐφ' αὐτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς γεγεννημένους, ἵν' οἷ
τε δυνάμενοι τὰ τῶν ἄλλων ἔργα κοσμεῖν ἐν εἰδόσι
ποιούμενοι τοὺς λόγους ταῖς ἀληθείαις ἐχρῶντο περὶ 190
αὐτῶν, οἷ τε νεώτεροι φιλοτιμοτέρως διέκειντο πρὸς
τὴν ἀρετὴν, εἰδότες, ὅτι τούτων εὐλογησονται μᾶλλον
6 ὧν ἂν ἀμείνους σφᾶς αὐτοὺς παράσχωσιν. νῦν δὲ τίς
οὐκ ἂν ἀθυμήσειεν, ὅταν ὁρᾷ τοὺς μὲν περὶ τὰ Τρωϊκὰ
καὶ τοὺς ἐπέκεινα γενομένους ὑμνουμένους καὶ τρα-
γωδομένους, αὐτὸν δὲ προειδῆ, μηδ' ἂν ὑπερβάλλη
τὰς ἐκείνων ἀρετὰς, μηδέποτε τοιούτων ἐπαινῶν ἀξι- b
ωθησόμενον; τούτων δ' αἷτιος ὁ φθόνος, ᾧ τοῦτο
μόνον ἀγαθὸν πρόσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς
ἔχουσίν ἐστιν. οὕτω γάρ τινες δυσκόλως πεφύκασιν.
ὥσθ' ἥδιον ἂν εὐλογουμένων ἀκούοιεν, οὓς οὐκ ἴσα-
σιν εἰ γεγονῶσιν, ἢ τούτων, ὑφ' ὧν εὐ πεπονθότες
7 αὐτοὶ τυγχάνουσιν. οὐ μὴν δουλευτέον τοὺς νοῦν
ἔχοντας τοῖς οὕτω κακῶς φρονοῦσιν, ἀλλὰ τῶν μὲν
τοιούτων ἀμελητέον, τοὺς δ' ἄλλους ἐθιστέον ἀκού- c
ειν, περὶ ὧν καὶ λέγειν δίκαιόν ἐστιν, ἄλλως τ' ἐπειδὴ
καὶ τὰς ἐπιδόσεις ἴσμεν γιγνομένας καὶ τῶν τεχνῶν
καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὐ διὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς
καθεστῶσιν ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐπανορθοῦντας καὶ τολ-
μῶντας ἀεὶ τι κινεῖν τῶν μὴ καλῶς ἐχόντων.

(γ'.) Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι χαλεπὸν ἐστιν, ὃ μέλλω
ποιεῖν, ἀνδρὸς ἀρετὴν διὰ λόγων ἐγκωμιάζειν. σημεῖον
δὲ μέγιστον· περὶ μὲν γὰρ ἄλλων πολλῶν καὶ παντο-
δαπῶν λέγειν τολμῶσιν οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες.

- περὶ δὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς πώποτ' αὐτῶν συγγρά- d
 φειν ἐπεχείρησεν. καὶ πολλὴν αὐτοῖς ἔχω συγγνώμην.
- 9 τοῖς μὲν γὰρ ποιηταῖς πολλοὶ δέδονται κόσμοι· καὶ
 γὰρ πλησιάζοντας τοὺς θεοὺς τοῖς ἀνθρώποις οἶόν
 τ' αὐτοῖς ποιῆσαι καὶ διαλεγομένους καὶ συναγωνιζο-
 μένους οἷς ἂν βουληθῶσι, καὶ περὶ τούτων δηλῶσαι
 μὴ μόνον τοῖς τεταγμένοις ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν ξέ-
 νοις, τὰ δὲ καινοῖς, τὰ δὲ μεταφοραῖς, καὶ μηδὲν πα-
 ραλιπεῖν ἀλλὰ πᾶσι τοῖς εἶδεσι διαποικίλαι τὴν ποιή- e
 10 σιν· τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους οὐδὲν ἕξεισι τῶν τοιού-
 των, ἀλλ' ἀποτόμως καὶ τῶν ὀνομάτων τοῖς πολιτικοῖς
 μόνον καὶ τῶν ἐνθυμημάτων τοῖς περὶ αὐτὰς τὰς
 πράξεις ἀναγκαῖόν ἐστι χρῆσθαι. πρὸς δὲ τούτοις οἱ 191
 μὲν μετὰ μέτρων καὶ ῥυθμῶν ἅπαντα ποιοῦσιν, οἱ δ'
 οὐθενὸς τούτων κοινωνοῦσιν· ἃ τοσαύτην ἔχει χάριν,
 ὥστ' ἂν καὶ τῇ λέξει καὶ τοῖς ἐνθυμημασιν ἔχη κακῶς,
 ὅμως αὐταῖς ταῖς εὐρυθμίαις καὶ ταῖς συμμετρίας
- 11 ψυχαγωγῶσι τοὺς ἀκούοντας. γνοίη δ' ἂν τις ἐκείθεν
 τὴν δύναμιν αὐτῶν· ἦν γὰρ τις τῶν ποιημάτων τῶν
 εὐδοκιμούντων τὰ μὲν ὀνόματα καὶ τὰς διανοίας κα-
 ταλίπη, τὸ δὲ μέτρον διαλύση, φανήσεται πολὺ κατα- b
 δεέστερα τῆς δόξης ἧς νῦν ἔχομεν περὶ αὐτῶν. ὅμως
 δὲ καίπερ τοσοῦτον πλεονεκτούσης τῆς ποιήσεως, οὐκ
 ὀκνητέον ἀλλ' ἀποπειρατέον τῶν λόγων ἐστίν, εἰ καὶ
 τοῦτο δυνήσονται, τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας εὐλογεῖν
 μηδὲν χειρόν τῶν ἐν ταῖς ῥῥαῖς καὶ τοῖς μέτροις ἐγκω-
 μιαζόντων.
- 12 (δ'.) Πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς φύσεως τῆς Εὐα- c
 γόρου, καὶ τίνων ἦν ἀπόγονος, εἰ καὶ πολλοὶ προεπί-
 στανται, δοκεῖ μοι πρόπειν κάμὲ τῶν ἄλλων ἔνεκα
 διελεῖν περὶ αὐτῶν, ἵνα πάντες εἰδῶσιν, ὅτι καλλίστων
 αὐτῶ καὶ μεγίστων παραδειγμάτων καταλειφθέντων

- 13 οὐδὲν καταδεέστερον αὐτὸν ἐκείνων παρέσχευ. ὁμο-
 λογεῖται μὲν γὰρ τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους τῶν
 ἡμιθέων εἶναι. τούτων δ' αὐτῶν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ
 ἂν Αἰακίδας προκρίνειεν· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις γέ- d
 νεσιν εὐρήσομεν τοὺς μὲν ὑπερβάλλοντας, τοὺς δὲ
 καταδεεστέρους ὄντας, οὗτοι δ' ἅπαντες ὀνομαστότα-
 14 ται τῶν καθ' αὐτοὺς γεγόνασιν. (ε'.) Τοῦτο μὲν γὰρ
 Αἰακὸς ὁ Διὸς μὲν ἔκγονος, τοῦ δὲ γένους τοῦ Τευ-
 κριδῶν πρόγονος, τοσοῦτον διήνεγκεν, ὥστε γενομέ-
 νων αὐχμῶν ἐν τοῖς Ἑλλησι καὶ πολλῶν ἀνθρώπων
 διαφθαρέντων, ἐπειδὴ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς ὑπερ-
 ἐβάλλεν, ἦλθον οἱ προεστῶτες τῶν πόλεων ἰκετεύου- e
 τες αὐτὸν, νομίζοντες διὰ τῆς συγγενείας καὶ τῆς εὐ-
 σεβείας τῆς ἐκείνου τάχιστ' ἂν εὐρέσθαι παρὰ τῶν
 15 θεῶν τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγὴν. σωθέντες δὲ
 καὶ τυχόντες ὧν ἐδεήθησαν, ἱερὸν ἐν Αἰγίνῃ κατεστή-
 σαντο κοινὸν τῶν Ἑλλήνων, οὗπερ ἐκεῖνος ἐποιήσατο
 τὴν εὐχὴν. καὶ κατ' ἐκεῖνόν τε τὸν χρόνον, ἕως ἣν 192
 μετ' ἀνθρώπων, μετὰ καλλίστης ὧν δόξης διετέλεσεν·
 ἐπειδὴ τε μετήλλαξε τὸν βίον, λέγεται παρὰ Πλού-
 τωσι καὶ Κόρη μεγίστας τιμὰς ἔχων παρεδρεύειν ἐκεί-
 16 νοις. (ς'.) Τούτου δὲ παῖδες ἦσαν Τελαμῶν καὶ Πηλεὺς,
 ὧν ὁ μὲν ἕτερος μετ' Ἡρακλέους ἐπὶ Λαομέδοντα
 στρατευσάμενος ἀριστείων ἠξιώθη, Πηλεὺς δ' ἐν τε
 τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Κενταύρους ἀριστεύσας καὶ κατὰ
 πολλοὺς ἄλλοις κινδύνους εὐδοκιμήσας Θέτιδι τῇ Νη- b
 ρέως, θνητὸς ὧν ἀθανάτη, συνώκησε, καὶ μόνου τού-
 του φασὶ τῶν προγεγενημένων ὑπὸ θεῶν ἐν τοῖς γά-
 17 μοις ὑμέναιον ἄσθῆναι. (ζ'.) Τούτοιιν δ' ἑκατέρου, Τε-
 λαμῶνος μὲν Αἴας καὶ Τεῦκρος ἐγενέσθην, Πηλέως δ'
 Ἀχιλλεὺς, οἱ μέγιστον καὶ σαφέστατον ἔλεγχον ἔδωσαν
 τῆς αὐτῶν ἀρετῆς· οὐ γὰρ ἐν ταῖς αὐτῶν πόλεσι μο-

- νον ἐπρώτευσαν, οὐδ' ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς κατώ-
 κουν, ἀλλὰ στρατείας τοῖς Ἑλλησιν ἐπὶ τοὺς βαρβά-
 ρους γενομένης, καὶ πολλῶν μὲν ἐκατέρων ἀθροισθέν-
 18 των, οὐδενὸς δὲ τῶν ὀνομαστῶν ἀπολειφθέντος, ἐν
 τούτοις τοῖς κινδύνοις Ἀχιλλεὺς μὲν ἀπάντων διή-
 νεγκεν. Αἴας δὲ μετ' ἐκείνου ἠρίστευσε, Τεῦκρος δὲ
 τῆς τε τούτων συγγενείας ὄξιος καὶ τῶν ἄλλων οὐδε-
 νὸς χείρων γενόμενος, ἐπειδὴ Τροίαν συνεξείλεν, ἀφι-
 κόμενος εἰς Κύπρον Σαλαμῖνά τε κατόκισεν, ὁμώνυ-
 μον ποιήσας τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος οὔσης, καὶ
 τὸ γένος τὸ νῦν βασιλεῦον κατέλιπεν. d
- 19 (ή.) Τὰ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς Εὐαγόρα παρὰ τῶν
 προγόνων ὑπάρξαντα τηλικαῦτα τὸ μέγεθός ἐστιν.
 τοῦτον δὲ τὸν τρόπον τῆς πόλεως κατοικισθείσης κα-
 τὰ μὲν ἀρχὰς οἱ γεγονότες ἀπὸ Τεύκρου τὴν βασιλείαν
 εἶχον, χρόνῳ δ' ὕστερον ἀφικόμενος ἐκ Φοινίκης ἀνήρ
 20 μεγάλας δυναστείας λαβὼν οὐ χάριν ἔσχε τούτων, ἀλλὰ e
 κακὸς μὲν γενόμενος περὶ τὸν ὑποδεξάμενον, δεινὸς
 δὲ πρὸς τὸ πλεονεκτῆσαι, τὸν μὲν εὐεργέτην ἐξέβα-
 λεν, αὐτὸς δὲ τὴν βασιλείαν κατέσχευεν. ἀπιστῶν δὲ τοῖς
 πεπραγμένοις καὶ βουλόμενος ἀσφαλῶς κατασκευάσα-
 σθαι τὰ περὶ αὐτὸν τὴν τε πόλιν ἐξεβαρβάρωσε καὶ
 τὴν νῆσον ὅλην βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ κατεδούλωσεν.
- 21 (θ.) Οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων καθεστῶτων καὶ τῶν 193
 ἐκγόνων τῶν ἐκείνου τὴν ἀρχὴν ἐχόντων Εὐαγόρας
 γίγνεται· περὶ οὗ τὰς μὲν φήμας καὶ τὰς μαντείας καὶ
 τὰς ὄψεις τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γενομένας, ἐξ ὧν μειζό-
 νως ἂν φανεῖη γεγονῶς ἢ κατ' ἀνθρώπου, αἰροῦμαι
 παραλιπεῖν, οὐκ ἀπιστῶν τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἵνα
 πᾶσι ποιήσω φανερόν, ὅτι τοσούτου δέω πλασάμενος
 εἶπεῖν τι περὶ τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων, ὥστε καὶ τῶν

ὑπαρχόντων ἀφίημι τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ὀλίγοι τινὲς ἐπίστανται καὶ μὴ πάντες οἱ πολῖται συνίσασιν. ἄρξομαι δ' ἐκ τῶν ὁμολογουμένων λέγειν περὶ αὐτοῦ.

- 22 (ί.) Παῖς μὲν γὰρ ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἅπερ τῶν ἀγαθῶν πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστίν. καὶ τούτων μάρτυρας ἂν τις ποιήσαιτο, τῆς μὲν σωφροσύνης τοὺς συμπαιδευθέντας τῶν πολιτῶν, τοῦ δὲ κάλλους ἅπαντας τοὺς ἰδόντας, τῆς δὲ ῥώμης τοὺς (θεασαμένους τοὺς) ἀγῶνας, ἐν οἷς
- 23 ἐκεῖνος τῶν ἡλικιωτῶν ἐκρατίστευσεν. ἀνδρὶ δὲ γενομένῳ ταῦτά τε πάντα συνηυξήθη καὶ πρὸς τούτοις ἀνδρία προσεγένετο καὶ σοφία καὶ δικαιοσύνη, καὶ ταῦτ' οὐ μέσως οὐδ' ὥσπερ ἑτέροις τισὶν, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν εἰς ὑπερβολήν· τοσοῦτον γὰρ καὶ ταῖς τοῦ σώματος καὶ
- 24 ταῖς τῆς ψυχῆς ἀρεταῖς διήνεγκεν, ὥσθ' ὁπότε μὲν αὐτὸν ὀρῶεν οἱ τότε βασιλεύοντες, ἐκπλήττεσθαι καὶ φοβεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς, ἠγούμενους οὐχ οἷόν τ' εἶναι τὸν τοιοῦτον τὴν φύσιν ἐν ἰδιώτου μέρει διαγαγαεῖν, ὁπότε δ' εἰς τοὺς τρόπους ἀποβλέψαιαν, οὕτω σφόδρα πιστεύειν, ὥστ' εἰ καὶ τις ἄλλος τολμῶη περὶ αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν, νομίζειν Εὐαγόραν αὐτοῖς ἔσεσθαι βοηθόν.
- 25 (ια.) Καὶ τοσοῦτον τῆς δόξης παραλλαττούσης οὐδετέρου τούτων ἐψεύσθησαν· οὔτε γὰρ ἰδιώτης ὧν διετέλεσεν οὔτε περὶ ἐκείνους ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ τσαύτην ὁ θαίμων ἔσχευ αὐτοῦ πρόνοιαν, ὅπως καλῶς λήψεται τὴν βασιλείαν, ὥσθ' ὅσα μὲν ἀναγκαῖον ἦν παρασκευασθῆναι δι' ἀσεβείας, ταῦτα μὲν ἕτερος ἐπραξεν,
- 26 ἐξ ὧν δ' οἷόν τ' ἦν ὀσίως καὶ δικαίως λαβεῖν τὴν ἀρχὴν, Εὐαγόρα διεφύλαξεν. εἷς γὰρ τῶν δυναστευόντων ἐπιβουλεύσας τόν τε τύραννον ἀπέκτεινε καὶ συλλαβεῖν Εὐαγόραν ἐπεχείρησεν, ἠγούμενος οὐ δυνήσεσθαι κατασχεῖν τὴν ἀρχὴν, εἰ μὴ κάκεῖνον ἐκποδῶν

- 27 ποιήσαιτο. διαφυγῶν δὲ τὸν κίνδυνον καὶ σωθεὶς εἰς 194
 Σόλους τῆς Κιλικίας οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε τοῖς
 ταῖς τοιαύταις συμφοραῖς περιπίπτουσιν. οἱ μὲν γὰρ
 ἄλλοι, κὰν ἐκ τυραννίδος ἐκπέσωσι, διὰ τὰς παρούσας
 τύχας ταπεινοτέρας τὰς ψυχὰς ἔχουσιν· ἐκεῖνος δ' εἰς
 τοσοῦτον μεγαλοφροσύνης ἤλθεν, ὥστε τὸν ἄλλον
 χρόνον ἰδιώτης ὢν, ἐπειδὴ φεύγειν ἠναγκάσθη, τυ-
 28 ραννεῖν ᾤήθη δεῖν. καὶ τοὺς μὲν πλάνους τοὺς φυγα-
 δικοὺς καὶ τὸ δι' ἐτέρων ζητεῖν τὴν κάθοδον καὶ θε-
 ραπεύειν αὐτοῦ χεῖρους ὑπερείδεν, λαβῶν δὲ ταύτην b
 ἀφορμὴν, ἤνπερ χρὴ τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, ἀμύ-
 νεσθαι καὶ μὴ προτέρους ὑπάρχειν, καὶ προελόμενος
 ἢ κατορθώσας τυραννεῖν ἢ διαμαρτῶν ἀποθανεῖν, πα-
 ρακαλέσας ἀνθρώπους, ὡς οἱ τοὺς πλείστους λέγου-
 τες, περὶ πεντήκοντα, μετὰ τούτων παρεσκευάζετο
 29 ποιεῖσθαι τὴν κάθοδον. ὅθεν καὶ μάλιστα ἄν τις καὶ
 τὴν φύσιν τὴν ἐκείνου καὶ τὴν δόξαν, ἣν εἶχε παρὰ c
 τοῖς ἄλλοις, θεωρήσειεν· μέλλοντος γὰρ πλεῖν μετὰ
 τοσοῦτων ἐπὶ τηλικαύτην πρᾶξιν τὸ μέγεθος καὶ πάν-
 των τῶν δεινῶν πλησίον ὄντων οὐτ' ἐκεῖνος ἠθύμη-
 σεν οὔτε τῶν παρακληθέντων οὐδεὶς ἀποστήναι τῶν
 κινδύνων ἠξίωσεν, ἀλλ' οἱ μὲν ὥσπερ θεῶ συνακο-
 λουθοῦντες ἅπαντες ἐνέμειναν τοῖς ὠμολογημένοις, ὁ
 δ' ὥσπερ ἢ στρατόπεδον ἔχων κρεῖττον τῶν ἀντιπά-
 λων ἢ προειδῶς τὸ συμβησόμενον οὕτω διέκειτο τὴν d
 30 γνώμην. (ιβ'.) Δῆλον δ' ἐκ τῶν ἔργων· ἀποβὰς γὰρ
 εἰς τὴν νῆσον οὐχ ἠγήσατο δεῖν χωρίον ἐχυρὸν κατα-
 λαβῶν καὶ τὸ σῶμα ἐν ἀσφαλείᾳ καταστήσας περιδεῖν,
 εἴ τινες αὐτῷ τῶν πολιτῶν βοηθήσουσιν· ἀλλ' εὐθύς,
 ὥσπερ εἶχε, ταύτης τῆς νυκτὸς διελὼν τοῦ τείχους πυ-
 λίδα καὶ ταύτη τοὺς μεθ' αὐτοῦ διαγαγὼν προσέβαλλε
 31 πρὸς τὸ βασιλείου. καὶ τοὺς μὲν θορύβους τοὺς ἐν τοῖς

- τοιούτοις καιροῖς γιγνομένους καὶ τοὺς φόβους τοὺς e
 τῶν ἄλλων καὶ τὰς παρακελεύσεις τὰς ἐκείνου τί δεῖ
 λέγοντα διατρίβειν; γενομένων δ' αὐτῶ τῶν μὲν περὶ
 τὸν τύραννον ἀνταγωνιστῶν, τῶν δ' ἄλλων πολιτῶν
 θεατῶν, δεδιότες γὰρ τοῦ μὲν τὴν ἀρχὴν, τοῦ δὲ τὴν 195
- 32 ἀρετὴν ἠσυχίαν εἶχον, οὐ πρότερον ἐπαύσατο μαχόμε-
 νος καὶ μόνος πρὸς πολλοὺς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς
 ἅπαντας [τοὺς ἐχθροὺς], πρὶν ἐλεῖν τὸ βασίλειον, καὶ
 τοὺς τ' ἐχθροὺς ἐτιμωρήσατο καὶ τοῖς φίλοις ἐβοήθη-
 σεν, ἔτι δὲ τῶ γένει τὰς τιμὰς τὰς πατρίους ἐκομίσατο,
 καὶ τύραννον αὐτὸν τῆς πόλεως κατέστησεν.
- 33 (ιγ'.) Ἦγοῦμαι μὲν οὖν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλλου b
 μνησθεῖην, ἀλλ' ἐνταῦθα καταλίπομι τὸν λόγον,
 ῥάδιον ἐκ τούτων εἶναι γινῶναι τὴν τ' ἀρετὴν τὴν
 Εὐαγόρου καὶ τὸ μέγεθος τῶν πεπραγμένων· οὐ
 μὴν ἀλλ' ἔτι γε σαφέστερον περὶ ἀμφοτέρων τούτων
- 34 ἐκ τῶν ἐχομένων οἶμαι δηλώσειν. (ιδ'.) Τοσοῦτων γὰρ
 τυράννων ἐν ἅπαντι τῶ χρόνῳ γεγεννημένων οὐδεὶς
 φανήσεται τὴν τιμὴν ταύτην κάλλιον ἐκείνου κτησά-
 μενος. εἰ μὲν οὖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν τὰς πράξεις c
 τὰς Εὐαγόρου παραβάλλοιμεν, οὔτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως
 τοῖς καιροῖς ἀρμόσειεν οὔτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγομέ-
 νοις ἀρκέσειεν· ἦν δὲ προελόμενοι τοὺς εὐδοκιμωτά-
 τους ἐπὶ τούτων σκοπῶμεν, οὐδὲν μὲν χειρόν ἐξετιῶ-
 μεν, πολὺ δὲ συντομώτερον διαλεχθησόμεθα περὶ
 αὐτῶν.
- 35 (ιε'.) Τῶν μὲν οὖν τὰς πατρικὰς βασιλείας παρα-
 λαβόντων τίς οὐκ ἂν τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους προ-
 κρίνειεν; οὐδεὶς γὰρ ἔστιν οὕτω ῥάθυμος, ὅστις ἂν
 δέξαιτο παρὰ τῶν προγόνων τὴν ἀρχὴν ταύτην παρα- d
 λαβεῖν μᾶλλον ἢ κτησάμενος ὥσπερ ἐκεῖνος τοῖς παισὶ
- 36 τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν. (ις'.) Καὶ μὴν τῶν γε παλαιῶν

καθόδων αὐται μάλιστα εὐδοκιμοῦσιν, ἄς παρὰ τῶν ποιητῶν ἀκούομεν· οὗτοι γὰρ οὐ μόνον τῶν γεγενημένων τὰς καλλίστας ἡμῖν ἀπαγγέλλουσιν, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν καινὰς συντιθέασιν. ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς αὐτῶν μεμυθολόγηκεν, ὅστις οὕτω δεινούς καὶ φοβερούς ποιησάμενος τοὺς κινδύνους εἰς τὴν αὐτοῦ κατ-
 ἦλθεν· ἀλλ' οἱ μὲν πλείστοι πεποιήνται διὰ τύχην λαβόντες τὰς βασιλείας, οἱ δὲ μετὰ δόλου καὶ τέχνης πε-
 37 ριγενόμενοι τῶν ἐχθρῶν. (ιζ'.) Ἀλλὰ μὴν τῶν γ' ἐπὶ τὰδε γεγενημένων, ἴσως δὲ καὶ τῶν ἀπάντων, Κῦρον τὸν Μήδων μὲν ἀφελόμενον τὴν ἀρχὴν, Πέρσαις δὲ κτησάμενον, καὶ πλείστοι καὶ μάλιστα θαυμάζουσιν. ἀλλ' 196 ὁ μὲν τῷ Περσῶν στρατοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν, ὃ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ῥαδίως ἂν ποιήσαιαν· ὁ δὲ διὰ τῆς ψυχῆς τῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ σώματος τὰ πλείστα φαίνεται τῶν προειρημένων δια-
 38 πραξάμενος. ἔπειτ' ἐκ μὲν τῆς Κύρου στρατηγίας οὐπω δῆλον, ὅτι καὶ τοὺς Εὐαγόρου κινδύνους ἂν ὑπέμεινε, ἐκ δὲ τῶν τούτῳ πεπραγμένων ἅπανσι φανερόν, ὅτι ῥαδίως ἂν κἀκείνοις τοῖς ἔργοις ἐπεχείρησεν. ἢ πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ὀσίως καὶ δικαίως ἅπαντα πέπρακται, τῷ δ' οὐκ εὐσεβῶς ἕνια συμβέβηκεν· ὁ μὲν γὰρ τοὺς ἐχθρούς ἀπώλεσε, Κῦρος δὲ τὸν πατέρα τὸν τῆς μητρὸς ἀπέκτεινε. ὥστ' εἴ τινες βούλονται μὴ τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων ἀλλὰ τὴν ἀρετὴν τὴν ἑκατέρου κρίνειν, δικαίως ἂν Εὐαγόραν καὶ τούτου μᾶλλον
 39 ἐπαινέσαιαν. εἰ δὲ δεῖ συντόμως καὶ μηδὲν ὑποστειλάμενον μηδὲ δεῖσαντα τὸν φθόνον ἀλλὰ παρρησίᾳ χρησάμενον εἰπεῖν, οὐδεὶς οὔτε θνητὸς οὔθ' ἡμίθεος οὔτ' ἀθάνατος εὐρεθήσεται κάλλιον οὐδὲ λαμπρότερον οὐδ' εὐσεβέστερον λαβὼν ἐκείνου τὴν βασιλείαν. καὶ τούτοις ἐκείνως ἂν τις μάλιστα πιστεύσειεν, εἰ σφόδρα

τοῖς λεγομένοις ἀπιστήσας ἐξετάζειν ἐπιχειρήσειεν, ὅπως ἕκαστος ἐτυράννευσεν. φανήσομαι γὰρ οὐκ ἐκ παντὸς τρόπου μέγала λέγειν προθυμούμενος ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν οὕτω περὶ αὐτοῦ d
θρασέως εἰρηκῶς.

40 (ιη΄.) Εἰ μὲν οὖν ἐπὶ μικροῖς διήνεγκε, τοιούτων ἂν καὶ τῶν λόγων αὐτῷ προσῆκεν ἀξιοῦσθαι· νῦν δ' ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν τυραννίδα καὶ τῶν θεῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων μέγιστον καὶ σεμνότατον καὶ περιμαχητότατον εἶναι. τὸν δὲ τὸ κάλλιστον τῶν ὄντων κάλλιστα κτησάμενον τίς ἂν ἢ ποιητῆς ἢ λόγων εὐρετῆς ἀξίως τῶν πεπραγμένων ἐπαινέσειεν ;

41 (ιδ΄.) Οὐ τοίνυν ἐν τούτοις ὑπερβαλόμενος ἐν τοῖς e
ἄλλοις εὐρεθήσεται καταδεέστερος γενόμενος, ἀλλὰ πρῶτον μὲν εὐφρέστατος ὦν τὴν γνώμην καὶ πλεῖστα κατορθοῦν δυνάμενος ὅμως οὐκ ᾤθη δεῖν ὀλιγορεῖν οὐδ' αὐτοσχεδιάζειν περὶ τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐν τῷ ζητεῖν καὶ φροντίζειν καὶ βουλευέσθαι τὸν πλεῖστον 197
τοῦ χρόνου διέτριβεν, ἡγούμενος μὲν, εἰ καλῶς τὴν αὐτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειεν, ὁμοίως αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν ἔξειν, θαυμάζων δ' ὅσοι τῶν μὲν ἄλλων ἔνεκα τῆς ψυχῆς ποιοῦνται τὴν ἐπιμέλειαν, αὐτῆς δὲ
42 ταύτης μηδὲν τυγχάνουσι φροντίζοντες. ἔπειτα καὶ περὶ τῶν πραγμάτων τὴν αὐτὴν διάνοιαν εἶχεν· ὁρῶν γὰρ τοὺς ἄριστα τῶν ὄντων ἐπιμελουμένους ἐλάχιστα λυπουμένους, καὶ τὰς ἀληθινὰς τῶν ῥαθυμῶν οὐκ ἐν b
ταῖς ἀργίαις ἀλλ' ἐν ταῖς εὐπραγίαις καὶ καρτερίαις ἐνούσας, οὐδὲν ἀνεξέταστον παρέλειπεν, ἀλλ' οὕτως ἀκριβῶς καὶ τὰς πράξεις ἤδει καὶ τῶν πολιτῶν ἕκαστον ἐγίνωσκεν ὥστε μήτε τοὺς ἐπιβουλεύοντας αὐτῷ φθάνειν μήτε τοὺς ἐπιεικεῖς ὄντας λανθάνειν, ἀλλὰ

πάντας τυγχάνειν τῶν προσηκόντων· οὐ γὰρ ἐξ ὧν
 ἐτέρων ἤκουεν οὔτ' ἐκόλαζεν οὔτ' ἐτίμα τοὺς πολίτας, ^c
 ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτὸς συνήδει τὰς κρίσεις ἐποιεῖτο περὶ αὐ-
 43 τῶν. ἐν τοιαύταις δ' ἐπιμελείαις αὐτὸν καταστήσας
 οὐδὲ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην προσπιπτόν-
 των οὐδὲ περὶ ἐν πεπλανημένως εἶχεν, ἀλλ' οὔτω θεο-
 φιλῶς καὶ φιλανθρώπως διώκει τὴν πόλιν ὥστε τοὺς
 εἰσαφικνουμένους μὴ μᾶλλον Εὐαγόραν τῆς ἀρχῆς ζη-
 λοῦν ἢ τοὺς ἄλλους τῆς ὑπ' ἐκείνου βασιλείας· ἅπαν- ^d
 τα γὰρ τὸν χρόνον διετέλεσεν οὐδένα μὲν ἀδικῶν, τοὺς
 δὲ χρηστοὺς τιμῶν, καὶ σφόδρα μὲν ἀπάντων ἄρχων,
 44 νομίμως δὲ τοὺς ἐξαμαρτόντας κολάζων· οὐδὲν μὲν
 συμβούλων θεόμενος, ὅμως δὲ τοῖς φίλοις συμβου-
 λευόμενος· πολλὰ μὲν τῶν χρωμένων ἠπτώμενος,
 ἅπαντα δὲ τῶν ἐχθρῶν περιγιγνόμενος· σεμνὸς ὦν
 οὐ ταῖς τοῦ προσώπου συναγωγαῖς ἀλλὰ ταῖς τοῦ βίου
 κατασκευαῖς· οὐδὲ πρὸς ἐν ἀτάκτως οὐδ' ἀνωμάλως ^e
 διακείμενος ἀλλ' ὁμοίως τὰς ἐν τοῖς ἔργοις ὁμολογίας
 45 ὥσπερ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διαφυλάττων· μέγα φρονῶν
 οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι' αὐτὸν γιγνο-
 μένοις· τοὺς μὲν φίλους ταῖς εὐεργεσίαις ὑπ' αὐτῶ
 ποιούμενος, τοὺς δ' ἄλλους τῇ μεγαλοψυχίᾳ καταδου- 198
 λούμενος· φοβερὸς ὦν οὐ τῶ πολλοῖς χαλεπαίνειν ἀλ-
 λά τῶ πολὺ τὴν τῶν ἄλλων φύσιν ὑπερβάλλειν· ἡγού-
 μενος τῶν ἡδονῶν ἀλλ' οὐκ ἀρόμενος ὑπ' αὐτῶν·
 ὀλίγοις πόνοις πολλὰς ῥαστώνας κτώμενος ἀλλ' οὐ διὰ
 μικρὰς ῥαθυμίας μεγάλους πόνους ὑπολειπόμενος·
 46 ὅλως οὐδὲν παραλείπων ὦν προσεῖναι δεῖ τοῖς βασι-
 λεῦσιν, ἀλλ' ἐξ ἐκάστης τῆς πολιτείας ἐξιλεγεμένος τὸ ^b
 βέλτιστον, καὶ δημοτικὸς μὲν ὦν τῇ τοῦ πλήθους θε-
 ραπείᾳ, πολιτικὸς δὲ τῇ τῆς πόλεως ὅλης διοικήσει,
 στρατηγικὸς δὲ τῇ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐβουλία, τυ-

ραννικὸς δὲ τῷ πᾶσι τούτοις διαφέρειν. καὶ ταῦθ' ὅτι προσῆν Εὐαγόρα, καὶ πλείω τούτων, ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ῥάδιον καταμαθεῖν.

- 47 (κ'). Παραλαβὼν γὰρ τὴν πόλιν ἐκβεβαρωμένην καὶ διὰ τὴν Φοινίκων ἀρχὴν οὔτε τοὺς Ἑλληνας c προσδεχομένην οὔτε τέχνας ἐπισταμένην οὔτ' ἐμπορίῳ χρωμένην οὔτε λιμένα κερκημένην ταῦτά τε πάντα διώρθωσε καὶ πρὸς τούτοις καὶ χώραν πολλὴν προσεκλήσατο καὶ τεῖχη προσπεριεβάλετο καὶ τριήρεις ἐναυπηγήσατο καὶ ταῖς ἄλλαις κατασκευαῖς οὕτως ἠΰξησε τὴν πόλιν ὥστε μηδεμιᾶς τῶν Ἑλληνίδων ἀπολελειφθαι, καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐνεποίησεν ὥστε πολλοὺς
- 48 φοβεῖσθαι τῶν πρότερον καταφρονούντων αὐτῆς. καὶ d τοι τηλικαύτας ἐπιδόσεις τὰς πόλεις λαμβάνειν οὐχ οἷόν τ' ἔστιν, ἣν μὴ τις αὐτὰς διοικῆ τοιοῦτοις ἦθεσιν οἷοις Εὐαγόρας μὲν εἶχεν, ἐγὼ δ' ὀλίγῳ πρότερον ἐπειράθην διελθεῖν. ὥστ' οὐ δέδοικα, μὴ φανῶ μείζω λέγων τῶν ἐκείνῳ προσόντων ἀλλὰ μὴ πολὺ λίαν ἀπο-
- 49 λειφθῶ τῶν πεπραγμένων αὐτῷ. τίς γὰρ ἂν ἐφίκοιτο τοιαύτης φύσεως, ὃς οὐ μόνον τὴν αὐτοῦ πόλιν πλείονος ἀξίαν ἐποίησεν ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον ὅλον τὸν περιέχοντα τὴν νῆσον ἐπὶ πραότητα καὶ μετριότητα προ- e ἤγαγεν; πρὶν μὲν γε λαβεῖν Εὐαγόραν τὴν ἀρχὴν οὕτως ἀπροσοίστως καὶ χαλεπῶς εἶχον, ὥστε καὶ τῶν ἀρχόντων τούτους ἐνόμιζον εἶναι βελτίστους, οὔτινες ὠμότατα πρὸς τοὺς Ἑλληνας διακείμενοι τυγχάνοιεν.
- 50 νῦν δὲ τοσοῦτον μεταπεπτώκασιν ὥσθ' ἀμιλλᾶσθαι 199 μὲν, οὔτινες αὐτῶν δόξουσι φιλέλληνες εἶναι μάλιστα, παιδοποιεῖσθαι δὲ τοὺς πλείστους αὐτῶν γυναῖκας λαμβάνοντας παρ' ἡμῶν, χαίρειν δὲ καὶ τοῖς κτήμασι καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τοῖς Ἑλληνικοῖς μᾶλλον ἢ τοῖς παρὰ σφίσιν αὐτοῖς, πλείους δὲ καὶ τῶν περὶ τὴν μου-

σιακὴν καὶ τῶν περὶ τὴν ἄλλην παιδεύσειν ἐν τούτοις τοῖς τόποις διατρέβειν, ἢ παρ' οἷς πρότερον εἰωθότες ἦσαν. καὶ τούτων ἀπάντων οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν Εὐαγόρου αἴτιον εἶναι προσομολογήσειεν.

- 51 (κα΄.) Μέγιστον δὲ τεκμήριον καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ὀσιότητος τῆς ἐκείνου· τῶν γὰρ Ἑλλήνων πολλοὶ καὶ καλοὶ κάγαθοὶ τὰς αὐτῶν πατρίδας ἀπολιπόντες ἤλθον εἰς Κύπρον οἰκήσοντες, ἡγούμενοι κουφοτέραν καὶ νομιμωτέραν εἶναι τὴν Εὐαγόρου βασιλείαν τῶν οἴκοι πολιτειῶν· ὧν τοὺς μὲν ἄλλους ὀνομαστὶ διε-
- 52 θεῖν πολὺ ἂν ἔργον εἶη· Κόνωνα δὲ τὸν διὰ πλείστας ἀρετὰς πρωτεύσαντα τῶν Ἑλλήνων τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι δυστυχήσας ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος ὡς Εὐαγόρου ἤλθε, νομίσας καὶ τῷ σώματι βεβαιοτάτην εἶναι τὴν παρ' ἐκείνῳ καταφυγὴν καὶ τῇ πόλει τάχιστ' ἂν αὐτὸν γενέσθαι βοηθόν. καὶ πολλὰ πρότερον ἤδη κατωρθω-
- 53 ἦ περὶ τοῦτου βουλευσασθαι· συνέβη γὰρ αὐτῷ διὰ τὴν ἄφιξιν τὴν εἰς Κύπρον καὶ ποιῆσαι καὶ παθεῖν δ πλεῖστ' ἀγαθὰ. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἔφθασαν ἀλλήλοισι πλησιάσαντες καὶ περὶ πλείονος ἐποιήσαντο σφᾶς αἰτούς ἢ τοὺς πρότερον οἰκείους ὄντας. ἔπειτα περὶ τε τῶν ἄλλων ὁμοιοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διετέ-
- 54 μην εἶχον. ὁρῶντες γὰρ αὐτὴν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις οὐσαν καὶ μεγάλῃ μεταβολῇ κεχρομένην λυπηρῶς καὶ βαρέως ἔφερον, ἀμφοτέρωι προσήκοντα ποιοῦντες· e τῷ μὲν γὰρ ἦν φύσει πατρίς, τὸν δὲ διὰ πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας νόμῳ πολίτην ἐπεποίητο. σκοποῦμενοι δ' αὐτοῖς, ὅπως τῶν συμφορῶν αὐτὴν ἀπαλλάξουσι, ταχὺν τὸν καιρὸν Λακεδαιμόνιοι παρεσκεύασαν· ἄρχοντες γὰρ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ 200

κατὰ θάλατταν εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἦλθον, ὥστε καὶ
 55 τὴν Ἀσίαν κακῶς ποιεῖν ἐπεχείρησαν. λαβόντες δ' ἐκεῖ-
 νοι τοῦτον τὸν καιρὸν καὶ τῶν στρατηγῶν τῶν βασι-
 λέως ἀπορούντων, ὅ τι χρήσονται τοῖς πράγμασιν,
 ἐδίδασκον αὐτοὺς μὴ κατὰ γῆν ἀλλὰ κατὰ θάλατταν
 ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους, νο-
 μίζοντες, εἰ μὲν πεζὸν στρατόπεδον καταστήσαιντο καὶ
 τούτῳ περιγένοιτο, τὰ περὶ τὴν ἡπειρου μόνον καλῶς b
 ἔξειν. εἰ δὲ κατὰ θάλατταν κρατήσειαν, ἅπασαν τὴν
 56 Ἑλλάδα τῆς νίκης ταύτης μεθεῖξιν. ὅπερ συνέβη· πει-
 σθέντων γὰρ ταῦτα τῶν στρατηγῶν καὶ ναυτικοῦ συλ-
 λεγέντος Λακεδαιμόνιοι μὲν κατεναυμαχήθησαν καὶ
 τῆς ἀρχῆς ἀπεστερήθησαν, οἱ δ' Ἕλληνες ἠλευθερώ-
 θησαν, ἡ δὲ πόλις ἡμῶν τῆς τε παλαιᾶς δόξης μέρος
 τι πάλιν ἀνέλαβε καὶ τῶν συμμάχων ἡγεμῶν κατέστη.
 καὶ ταῦτ' ἐπράχθη Κόνωνος μὲν στρατηγοῦντος, Εὐα- c
 γόρου δὲ τοῦτό τε παρασχόντος καὶ τῆς δυνάμεως τὴν
 57 πλείστην παρασκευάσαντος. ὑπὲρ ὧν ἡμεῖς μὲν αὐ-
 τοὺς ἐτιμήσαμεν ταῖς μεγίσταις τιμαῖς καὶ τὰς εἰκόνας
 αὐτῶν ἐστήσαμεν, οὐπερ τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα τοῦ σω-
 τῆρος, πλησίον ἐκείνου τε καὶ σφῶν αὐτῶν, ἀμφοτέ-
 ρων ὑπόμνημα, καὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐεργεσίας καὶ
 τῆς φιλίας τῆς πρὸς ἀλλήλους.

(ιβ'.) Βασιλεὺς δ' οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχε περὶ
 αὐτῶν, ἀλλ' ὅσῳ μείζω καὶ πλείονος ἄξια κατειργά- d
 σαντο, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἔδεισεν αὐτούς. περὶ μὲν οὖν
 Κόνωνος ἄλλος ἡμῖν ἔσται λόγος· ὅτι δὲ πρὸς Εὐα-
 58 γόραν οὕτως ἔσχευ, οὐδ' αὐτὸς λαθεῖν ἐξήτησεν. φαί-
 νεται γὰρ μᾶλλον μὲν σπουδάσας περὶ τὸν ἐν Κύπρῳ
 πόλεμον ἢ περὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, μείζω δὲ καὶ χα-
 λεπαίτερον ἐκεῖνον ἀνταγωνιστὴν νομίσας ἢ Κῦρον
 του περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντα. μέγιστον δὲ e

τεκμηριον· τοῦ μὲν γὰρ ἀκούων τὰς παρασκευὰς το-
 σοῦτον κατεφρόνησεν, ὥστε διὰ τὸ μὴ φροντίζειν μι-
 κροῦ δεῖν ἔλαθεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ βασιλείου ἐπιστάς·
 πρὸς δὲ τοῦτον οὕτως ἐκ πολλοῦ περιδεῶς ἔσχεν, ὥστε
 μεταξὺ πάσχω ἐν πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ἐπεχείρησε,
 δίκαια μὲν οὐ ποιοῶν, οὐ μὴν παντάπασιν ἀλόγως βου- 201
 59 λευσάμενος. ἠπίστατο μὲν γὰρ πολλοὺς καὶ τῶν Ἑλ-
 λήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐκ ταπεινῶν καὶ φάυλων
 πραγμάτων μεγάλας δυναστείας κατεργασαμένους,
 ἡσθάνετο δὲ τὴν Εὐαγόρου μεγαλοψυχίαν καὶ τὰς ἐπι-
 δόσεις αὐτῷ καὶ τῆς δόξης καὶ τῶν πραγμάτων οὐ κα-
 τὰ μικρὸν γιγνομένης ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν ἀνυπέφβλη-
 τον ἔχοντα καὶ τὴν τύχην αὐτῷ συναγωνιζομένην·
 60 ὥστ' οὐχ ὑπὲρ τῶν γεγενημένων ὀργιζόμενος ἀλλὰ b
 περὶ τῶν μελλόντων φοβούμενος, οὐδὲ περὶ Κύπρου
 μόνον δεδιὼς ἀλλὰ πολὺ περὶ μειζόνων ἐποιήσατο τὸν
 πόλεμον πρὸς αὐτόν. οὕτω δ' οὖν ὤρμησεν, ὥστ' εἰς
 τὴν στρατείαν ταύτην πλέου ἢ τάλαντα πεντακισχίλια
 61 καὶ μύρια κατηνάλωσεν. (κγ'.) Ἄλλ' ὅμως Εὐαγόρας
 πάσαις ἀπολελειμμένος ταῖς δυνάμεσιν, ἀντιτάξας τὴν
 αὐτοῦ γνώμην πρὸς τὰς οὕτως ὑπερμεγέθει παρα-
 σκευὰς, ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τούτοις πολὺ θαυμαστότε- c
 ρον ἢ τοῖς ἄλλοις τοῖς προειρημένοις. ὅτε μὲν γὰρ αὐ-
 τὸν εἶων εἰρήνην ἄγειν, τὴν αὐτοῦ πόλιν μόνην εἰ-
 62 χεν· ἐπειδὴ δ' ἠναγκάσθη πολεμεῖν, τοιοῦτος ἦν καὶ
 τοιοῦτον εἶχε Πρυταγόραν τὸν υἱὸν τὸν αὐτοῦ συνα-
 γωνιστὴν, ὥστε μικροῦ μὲν ἐδέησε Κύπρον ἅπασαν
 κατασχεῖν, Φοινίκην δ' ἐπόρθησε, Τύρον δὲ κατὰ κρά-
 τος εἶλε, Κιλικίαν δὲ βασιλέως ἀπέστησε, τοσοῦτους
 δὲ τῶν πολεμίων ἀπώλεσεν ὥστε πολλοὺς Περσῶν d
 πενθοῦντας τὰς αὐτῶν συμφορὰς μεμνησθαι τῆς ἀρε-
 63 τῆς τῆς ἐκείνου· τελευτῶν δ' οὕτως ἐνέπλησεν αὐτοὺς

- τοῦ πολεμεῖν, ὥστ' εἰδισμένων τὸν ἄλλον χρόνον τῶν
 βασιλέων μὴ διαλλάττεσθαι τοῖς ἀποστᾶσι, πρὶν κύριοι
 γένοιτο τῶν σωμαίων, ἄσμενοι τὴν εἰρήνην ἐποιή-
 σαντο, λύσαντες μὲν τὸν νόμον τοῦτον, οὐδὲν δὲ κι-
 64 νήσαντες τῆς Εὐαγόρου τυραννίδος. καὶ Λακεδαιμο-
 νίων μὲν τῶν καὶ δόξαν καὶ δύναμιν μεγίστην ἔχοντων e
 κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἀφείλετο
 τὴν ἀρχήν, Εὐαγόρα δὲ πολεμήσας ἔτη δέκα τῶν αὐ-
 τῶν κύριον αὐτὸν κατέλιπεν, ὧν περ ἦν καὶ πρὶν εἰς
 τὸν πόλεμον εἰσελθεῖν. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· τὴν
 γὰρ πόλιν, ἣν Εὐαγόρας ἐτέρου τυραννοῦντος μετὰ 202
 πεντήκοντ' ἀνδρῶν εἴλε, ταύτην βασιλεὺς ὁ μέγας
 τοσαύτην δύναμιν ἔχων οὐχ οἴός τ' ἐγένετο χειρῶ-
 σασθαι.
- 65 (κδ'.) Καίτοι πῶς ἂν τις τὴν ἀνδρίαν ἢ τὴν φρο-
 νησιν ἢ σύμπασαν τὴν ἀρετὴν τὴν Εὐαγόρου φανε-
 ρώτερον ἐπιδείξειεν ἢ διὰ τοιούτων ἔργων καὶ κινδύ-
 νων; οὐ γὰρ μόνον φανεῖται τοὺς ἄλλους πολέμους
 ἀλλὰ καὶ τὸν τῶν ἡρώων ὑπερβαλόμενος, τὸν ὑπὸ
 πάντων ἀνθρώπων ὑμνούμενον. οἱ μὲν γὰρ μεθ' b
 ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος Τροίαν μόνην εἶλον, ὃ δὲ μίαν
 πόλιν ἔχων πρὸς ἅπασαν τὴν Ἀσίαν ἐπολέμησεν· ὥστ'
 εἰ τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ἐγκωμιάζειν αὐτὸν ἠβουλήθη-
 σαν, ὅσοι περ ἐκείνους, πολὺ ἂν μείζω καὶ τὴν δόξαν
 66 αὐτῶν ἔλαβεν. (κε'.) Τίνα γὰρ εὐρήσομεν τῶν τότε
 γενομένων, εἰ τοὺς μύθους ἀφέντες τὴν ἀλήθειαν σκο-
 ποῖμεν, τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἢ τίνα τοσοῦτων
 μεταβολῶν ἐν τοῖς πράγμασι αἴτιον γεγεννημένον; c
 ὃς αὐτὸν μὲν ἐξ ἰδιώτου τύραννον κατέστησε, τὸ δὲ
 γένος ἅπαν ἀπεληλαμένον τῆς πολιτείας εἰς τὰς προσ-
 ηκούσας τιμὰς πάλιν ἐπανήγαγε, τοὺς δὲ πολίτας ἐκ
 βαρβάρων μὲν Ἑλλήνας ἐποίησεν, ἐξ ἀνάδρων δὲ πο-

- 67 λεμικούς, ἐξ ἀδόξων δ' ὀνομαστούς, τὸν δὲ τόπον ἄμι-
κτον ὄλον παραλαβὼν καὶ παντάπασιν ἐξηγηρωμένον
ἡμερώτερον καὶ πραότερον κατέστησεν, ἔτι δὲ πρὸς
τούτοις εἰς ἔχθραν μὲν βασιλεῖ καταστάς οὕτως αὐ- d
τὸν ἡμίνατο καλῶς ὥστ' ἀείμνηστον γεγενῆσθαι τὸν
πόλεμον τὸν περὶ Κύπρον, ὅτε δ' ἦν αὐτῷ σύμμα-
χος, τοσοῦτω χρησιμώτερον αὐτὸν παρέσχε τῶν ἄλλων
- 68 ὥστ' ὁμολογουμένως μεγίστην αὐτῷ συμβαλέσθαι
δύναμιν εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυίδον, ἧς γε-
νομένης βασιλεὺς μὲν ἀπάσης τῆς Ἀσίας κύριος κατέ-
στη, Λακεδαιμόνιοι δ' ἀντὶ τοῦ τὴν ἡπειρον πορθεῖν
περὶ τῆς αὐτῶν κινδυνεύειν ἠναγκάσθησαν, οἱ δ' Ἑλ- e
ληνες ἀντὶ δουλείας αὐτονομίας ἔτυχον, Ἀθηναῖοι δὲ
τοσοῦτον ἐπέδωσαν ὥστε τοὺς πρότερον αὐτῶν ἄρχον-
- 69 τας ἐλθεῖν αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν δώσουσας. (κς.) Ὅστ'
εἴ τις ἔροίτο με, τί νομίζω μέγιστον εἶναι τῶν Εὐα-
γόρα πεπραγμένων, πότερον τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς 203
παρασκευὰς τὰς πρὸς Λακεδαιμονίους, ἐξ ὧν τὰ προ-
ειρημένα γέγονεν, ἢ τὸν τελευταῖον πόλεμον, ἢ τὴν
κατάληψιν τῆς βασιλείας, ἢ τὴν ὅλην τῶν πραγμάτων
διοίκησιν, εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἂν κατασταίην· αἰεὶ γάρ
μοι δοκεῖ μέγιστον εἶναι καὶ θαυμαστότατον, καθ' ὃ
τι ἂν αὐτῶν ἐπιστήσω τὴν διάνοιαν.
- 70 (κς.) Ὅστ' εἴ τινες τῶν προγεγενημένων δι' ἀρε-
τὴν ἀθάνατοι γέγονασιν, οἶμαι κάκεινον ἠξιῶσθαι
ταύτης τῆς δωρεᾶς, σημείοις χρῶμενος, ὅτι καὶ τὸν b
ἐνθάδε χρόνον εὐτιχεστέρον καὶ θεοφιλέστερον ἐκεί-
νων διαβεβίωκεν. τῶν μὲν γὰρ ἡμιθέων τοὺς πλεί-
στους καὶ τοὺς ὀνομαστοτάτους εὐρήσομεν ταῖς μεγί-
σταις συμφοραῖς περιπεσόντας, Εὐαγόρας δ' οὐ μόνον
θαυμαστότατος ἀλλὰ καὶ μακαριστότατος ἐξ ἀρχῆς ὧν
- 71 διετέλεσεν. (κγ.) Τί γὰρ ἀπέλιπεν εὐδαιμονίας, ὅς

τοιούτων μὲν προγόνων ἔτυχεν, οἷων οὐδεὶς ἄλλος, c
 πλὴν εἴ τις ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐκείνῳ γέγονεν, τοσοῦτον
 δὲ καὶ τῷ σώματι καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων διήνεγκεν
 ὥστε μὴ μόνον Σαλαμίην ἀλλὰ καὶ τῆς Ἀσίας ἀπάσης
 ἄξιός εἶναι τυραννεῖν, κάλλιστα δὲ κτησάμενος τὴν
 βασιλείαν ἐν ταύτῃ τὸν βίον διετέλεσε, θνητὸς δὲ γε-
 νόμενος ἀθάνατον τὴν περὶ αὐτοῦ μνήμην κατέλιπε,
 τοσοῦτον δ' ἐβίω χρόνον ὥστε μήτε τοῦ γήρως ἄμοι-
 ρος γενέσθαι μήτε τῶν νόσων μετασχεῖν τῶν διὰ ταύ-
 72 τῆν τὴν ἡλικίαν γιγνομένων. πρὸς δὲ τούτοις, ὃ δο- d
 κεῖ σπανιώτατον εἶναι καὶ χαλεπώτατον, εὐπαιδίας
 τυχεῖν ἅμα καὶ πολυπαιδίας, οὐδὲ τούτου διήμαρτεν,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῷ συνέπεσεν. καὶ τὸ μέγιστον, ὅτι
 τῶν ἐξ αὐτοῦ γεγονότων οὐδὲν κατέλιπεν ἰδιωτικοῖς
 ὀνόμασι προσαγορευόμενον, ἀλλὰ τὸν μὲν βασιλέα
 καλούμενον, τοὺς δ' ἄνακτας, τὰς δ' ἀνάσσας. ὥστ'
 εἴτινες τῶν ποιητῶν περὶ τίνος τῶν προγεγενημένων
 ὑπερβολαῖς κέχρηται, λέγοντες, ὡς ἦν θεὸς ἐν ἀν- e
 θρώποις ἢ δαίμων θνητὸς, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα περὶ
 τὴν ἐκείνου φύσιν ῥηθῆναι μάλιστ' ἂν ἀρμόσειεν.

73 (κθ'.) Τῶν μὲν οὖν εἰς Εὐαγόραν πολλὰ μὲν οἶ-
 μαι παραλιπεῖν· ὑστερίζω γὰρ τῆς ἀκμῆς τῆς ἑμαντοῦ, 204
 μεθ' ἧς ἀκριβέστερον καὶ φιλοπονώτερον ἐξειργασά-
 μην ἂν τὸν ἔπαινον τοῦτον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νῦν,
 ὅσον κατὰ τὴν ἐμὴν δύναμιν, οὐκ ἀνεγκωμιάστὸς
 ἐστίν. (λ'.) Ἐγὼ δ' ὧ Νικόκλεις ἠγοῦμαι καλὰ μὲν
 εἶναι μνημεῖα καὶ τὰς τῶν σωμάτων εἰκόνας, πολὺ
 μέντοι πλείονος ἀξίας τὰς τῶν πράξεων καὶ τῆς δια-
 νοίας, ἃς ἐν τοῖς λόγοις ἂν τις μόνον τοῖς τεχνικῶς
 74 ἔχουσι θεωρήσειεν. προκρίνω δὲ ταύτας πρῶτον μὲν b
 εἰδῶς τοὺς καλοὺς κάγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν οὐχ οὕτως
 ἐπὶ τῷ κάλλει τοῦ σώματος σεμνυνομένους ὡς ἐπὶ τοῖς

ἔργοις καὶ τῇ γνῶμῃ φιλοτιμουμένους· ἔπειθ' ὅτι τοὺς
 μὲν τύπους ἀναγκαῖον παρὰ τούτοις εἶναι μόνοις,
 παρ' οἷς ἂν σταθῶσι, τοὺς δὲ λόγους ἐξενεχθῆναι θ' οἷόν
 τ' ἐστὶν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διαδοθέντας ἐν ταῖς τῶν
 εὐφρονούντων διατριβαῖς ἀγαπᾶσθαι, παρ' οἷς κρεῖτ-
 75 τόν ἐστὶν ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἄπασιν εὐδοκιμεῖν· πρὸς
 δὲ τούτοις ὅτι τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ τοῖς γεγραμ-
 μένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιώσειε,
 τοὺς δὲ τρόπους τοὺς ἀλλήλων καὶ τὰς διανοίας τὰς ἐν
 τοῖς λεγομένοις ἐνούσας ῥᾶδιόν ἐστι μιμεῖσθαι τοῖς μὴ
 ῥᾶθυμειν αἰρουμένοις ἀλλὰ χρηστοῖς εἶναι βουλομέ-
 76 νοις. (λα΄.) Ὡν ἕνεκα καὶ μᾶλλον ἐπεχείρησα γράφειν
 τὸν λόγον τοῦτον, ἡγούμενος καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς
 παισὶ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἀπ' Εὐαγόρου γεγονόσι πολὺν
 καλλίστην ἂν γενέσθαι ταύτην παράκλησιν, εἴ τις
 ἀθροίσας τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου καὶ τῷ λόγῳ κοσμή-
 σας παραδοίῃ θεωρεῖν ὑμῖν καὶ συνδιατρίβειν αὐταῖς.
 77 τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους προτρέπομεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν
 ἑτέρους ἐπαινοῦντες, ἵνα ζηλοῦντες τοὺς εὐλογουμέ-
 νους τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμῶσιν,
 ἐγὼ δὲ σὲ καὶ τοὺς σοὺς οὐκ ἄλλοτρίοις παραδείγμασι
 χρώμενος ἀλλ' οἰκείοις παρακαλῶ, καὶ συμβουλεύω
 προσέχειν τὸν νοῦν, ὅπως καὶ λέγειν καὶ πράττειν μη-
 78 δενὸς ἤττον δυνήσει τῶν Ἑλλήνων. (λβ΄.) Καὶ μὴ νό-
 μιζέ με καταγιγνώσκειν, ὡς νῦν ἀμελεῖς, ὅτι πολλάκις
 σοὶ διακελεύομαι περὶ τῶν αὐτῶν. οὐ γὰρ οὔτ' ἐμὲ
 λέληθας οὔτε τοὺς ἄλλους, ὅτι καὶ πρῶτος καὶ μόνος
 207 τῶν ἐν τρυφῇ καὶ πλούτῳ καὶ τρυφαῖς ὄντων φιλο-
 σοφεῖν καὶ πονεῖν ἐπιτελείης, οὐδ' ὅτι πολλοὺς
 τῶν βασιλέων ποιήσεις ζηλώσαντας τὴν σὴν παιδεύ-
 σιν τούτων τῶν διατριβῶν ἐπιθυμεῖν, ἀφεμένους ἐφ'
 79 οἷς νῦν λίαν χαίρουσιν. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ ταῦτ' εἰδὼς

οὐδὲν ἤττον καὶ ποιῶ καὶ ποιήσω ταύτῃ, ὅπερ ἐν τοῖς
 γυμνικοῖς ἀγῶσιν οἱ θεαταί· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι παρακε-
 λεύονται τῶν δρομέων οὐ τοῖς ἀπολελειμμένοις ἀλλὰ
 80 τοῖς περὶ τῆς νίκης ἀμιλλωμένοις. (λγ΄.) Ἐμὸν μὲν οὖν
 ἔργον καὶ τῶν ἄλλων φίλων τοιαῦτα καὶ λέγειν καὶ γρά-
 φειν, ἐξ ὧν μέλλομέν σε παροξύνειν ὀρέγεσθαι τού-
 των, ὧν περ καὶ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν· σοὶ δὲ προσ-
 ἤκει μηδὲν ἐλλείπειν ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῷ παρόντι καὶ
 τὸν λοιπὸν χρόνον ἐπιμελεῖσθαι καὶ τὴν ψυχὴν ἀσκεῖν,
 ὅπως ἄξιός ἔσει καὶ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προ-
 γόνων. ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι
 τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν τοῖς πλείστων καὶ με-
 81 γίστων κυρίοις οὖσιν. χρὴ δ' οὐκ ἀγαπᾶν, εἰ τῶν παρ-
 όντων τυγχάνεις ὧν ἤδη κρείττων, ἀλλ' ἀγανακτεῖν,
 εἰ τοιοῦτος μὲν ὧν αὐτὸς τὴν φύσιν, γεγυῶς δὲ τὸ
 μὲν παλαιὸν ἀπὸ Διὸς, τὸ δ' ὑπογυιότατον ἐξ ἀνδρὸς
 τοιούτου τὴν ἀρετὴν, μὴ πολὺ διοίσεις καὶ τῶν ἄλλων
 καὶ τῶν ἐν ταῖς αὐταῖς σοι τιμαῖς ὄντων. ἔστι δ' ἐπὶ
 σοὶ μὴ διαμαρτεῖν τούτων· ἂν γὰρ ἐμμένῃς τῇ φιλο-
 σοφίᾳ καὶ τοσοῦτον ἐπιδιδῶς, ὅσον περ νῦν, ταχέως
 γενήσει τοιοῦτος, οἷόν σε προσήκει.

10.

ΕΛΕΝΗ.

(α΄.) *Εἰσὶ* τινες οἱ μέγα φρονοῦσιν, ἣν ὑπόθεσιν 208
 ἄτοπον καὶ παράδοξον ποιησάμενοι περὶ ταύτης ἀνε-
 κτῶς εἰπεῖν δυνηθῶσι· καὶ καταγεγραμμάσιν οἱ μὲν
 οὐ φάσκοντες οἷόν τ' εἶναι ψευδῆ λέγειν οὐδ' ἀντιλέ-

γειν οὐδὲ δὴ λόγῳ περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἀν-
 ειπεῖν. οἱ δὲ διεξιόντες ὡς ἀνδρεία καὶ σοφία καὶ δικαιο-
 σῆνη ταῦτόν ἐστι, καὶ φύσει μὲν οὐδὲν αὐτῶν ἔχομεν, ἢ
 μία δ' ἐπιστήμη καθ' ἀπάντων ἐστίν· ἄλλοι δὲ περὶ
 τὰς ἔριδας διατρίβουσι τὰς οὐδὲν μὲν ὠφελούσας,
 πράγματα δὲ παρέχειν τοῖς πλησιάζουσι δυναμένας.
 2 (β'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν εἰώρων νεωστὶ τὴν περιεργίαν ταύ-
 την ἐν τοῖς λόγοις ἐγγεγενημένην καὶ τούτους ἐπὶ τῇ
 καινότητι τῶν εὐρημένων φιλοτιμουμένους, οὐκ ἂν
 ὁμοίως ἐθαύμαζον αὐτῶν· νῦν δὲ τίς ἐστίν οὕτως
 ὀψιμαθῆς, ὅστις οὐκ οἶδε Πρωταγόραν καὶ τοὺς κατ' ^c
 ἐκείνου τὸν χρόνον γενομένους σοφιστὰς, ὅτι καὶ τοι-
 αῦτα καὶ πολὺ τούτων πραγματωδέστερα συγγράμ-
 3 ματα κατέλιπον ἡμῖν; πῶς γὰρ ἂν τις ὑπερβάλοιτο
 Γοργίαν τὸν τολμήσαντα λέγειν, ὡς οὐδὲν τῶν ὄντων
 ἐστιν, ἢ Ζήνωνα τὸν ταῦτ' ἀδύνατα καὶ πάλιν ἀδύνατα
 πειρώμενον ἀποφαίνειν, ἢ Μέλισσον· ὃς ἀπείρων τὸ ^d
 πλήθος πεφυκότων τῶν πραγμάτων ὡς ἐνὸς ὄντος τοῦ
 4 παντὸς ἐπεχείρησεν ἀποδείξει εὐρίσκειν; (γ'.) Ἄλλ'
 ὅμως οὕτω φανερωῶς ἐκαίρων ἐπιδειξάντων, ὅτι ῥαδίον
 ἐστὶ, περὶ ὧν ἂν τις πρόθηται, ψευδῆ μηχανήσασθαι
 λόγον, ἔτι περὶ τὸν τόπον τοῦτου διατρίβουσιν· οὓς ²⁰⁹
 ἐχρῆν ἀφεμένους ταύτης τῆς τεροθρείας, τῆς ἐν μὲν
 τοῖς λόγοις ἐξελέγχειν προσποιουμένης, ἐν δὲ τοῖς ἔρ-
 γοις πολὺν ἤδη χρόνον ἐξηλεγεμένης, τὴν ἀλήθειαν
 5 διώκειν, καὶ περὶ τὰς πράξεις, ἐν αἷς πολιτευόμεθα,
 τοὺς συνόντας παιδεύειν, καὶ περὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν
 τούτῳ γυμνάζειν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πολὺ κρείτ-
 τόν ἐστι περὶ τῶν χρησίμων ἐπιεικῶς δοξάζειν ἢ περὶ
 τῶν ἀχρήστων ἀκριβῶς ἐπίστασθαι. καὶ μικρὸν προ- ^b
 ἔχειν ἐν τοῖς μεγάλοις μᾶλλον ἢ πολὺ διαφέρειν ἐν
 τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μηδὲν πρὸς τὸν βίον ὠφελούσιν.

6 (δ.) Ἀλλὰ γὰρ οὐδενὸς αὐτοῖς ἄλλου μέλει πλὴν τοῦ
 χρηματίζεσθαι παρὰ τῶν νεωτέρων. ἔστι δ' ἡ περὶ τὰς
 ἐριδας φιλοσοφία δυναμένη τοῦτο ποιεῖν· οἱ γὰρ μῆτε
 τῶν ἰδίων πῶ μῆτε τῶν κοινῶν φροντίζοντες τούτοις
 μάλιστα χαίρουσι τῶν λόγων, οὐ μὴδὲ πρὸς ἕν χρησι-
 7 μοι τυγχάνουσιν ὄντες. (ε.) Τοῖς μὲν οὖν τηλικούτοις
 πολλὴ συγγνώμη ταύτην ἔχειν τὴν διάνοιαν· ἐπὶ γὰρ e
 ἀπάντων τῶν πραγμάτων πρὸς τὰς περιττότητας καὶ
 τὰς θαυματοποιίας οὕτω διακείμενοι διατελοῦσι· τοῖς
 δὲ παιδεύειν προσποιουμένοις ἄξιον ἐπιτιμᾶν, ὅτι κατ-
 ηγοροῦσι μὲν τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις ἕξαπα-
 τῶντων καὶ μὴ δικαίως τοῖς λόγοις χρωμένων, αὐτοὶ
 δ' ἐκείνων δεινότερα ποιοῦσιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλους τι-
 νὰς ἐξημίωσαν, οὗτοι δὲ τοὺς συνόντας μάλιστα βλά- d
 8 πτουσιν. (ς.) Τοσοῦτον δ' ἐπιδεδωκέναι πεποιήκασι
 τὸ ψευδολογεῖν, ὥστ' ἤδη τινὲς, ὁρῶντες τούτους ἐκ
 τῶν τοιούτων ὠφελουμένους, τολμῶσι γράφειν, ὡς
 ἔστιν ὁ τῶν πτωχευόντων καὶ φευγόντων βίος ζηλω-
 τώτερος ἢ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ ποιοῦνται τε-
 κμηρίον, ὡς εἰ περὶ πονηρῶν πραγμάτων ἔχουσι τι λέ-
 γειν, περὶ γε τῶν καλῶν κάγαθῶν ὁρθίως εὐπορήσου-
 9 σιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ πάντων εἶναι καταγελαστότατον τὸ e
 διὰ τούτων τῶν λόγων ζητεῖν πείθειν, ὡς περὶ τῶν
 πολιτικῶν ἐπιστήμην ἔχουσιν, ἕξδὸν ἐν αὐτοῖς οἷς ἐπ-
 αγγέλλονται τὴν ἐπίδειξιν ποιεῖσθαι· τοὺς γὰρ ἀμφισ-
 βητοῦντας τοῦ φρονεῖν καὶ φάσκοντας εἶναι σοφι-
 στάς οὐκ ἐν τοῖς ἡμελημένοις ὑπὸ τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐν 210
 οἷς ἅπαντές εἰσιν ἀνταγωνισταί, προσήκει διαφέρειν
 10 καὶ κρείττους εἶναι τῶν ἰδιωτῶν. νῦν δὲ παραπλήσιον
 ποιοῦσιν, ὥσπερ ἂν εἰ τις προσποιοῖτο κράτιστος εἶ-
 ναι τῶν ἀθλητῶν ἐνταῦθα καταβαίνων, οὐ μὴδεὶς ἂν
 ἄλλος ἀξιώσειεν. τίς γὰρ ἂν τῶν εὐφρονούντων συμ-

- φορὰς ἐπαινεῖν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι δι'
 11 ἀσθένειαν ἐνταῦθα καταφεύγουσιν. ἔστι γὰρ τῶν μὲν
 τοιούτων συγγραμμάτων μία τις ὁδὸς, ἣν οὔθ' εὗρεῖν ἔ
 οὔτε μαθεῖν οὔτε μιμήσασθαι δύσκολόν ἐστιν· οἱ δὲ
 κοινοὶ καὶ πιστοὶ καὶ τούτοις ὅμοιοι τῶν λόγων διὰ
 πολλῶν ἰδεῶν καὶ καιρῶν δυσκαταμαθίτων εὗρισκον-
 ταί τε καὶ λέγονται, καὶ τοσοῦτῳ χαλεπωτέραν ἔχουσι
 τὴν σύνθεσιν, ὅσῳ περ τὸ σεμνύνεσθαι τοῦ σκώπτειν
 καὶ τὸ σπουδάζειν τοῦ παίξειν ἐπιπονώτερόν ἐστιν.
- 12 σημεῖον δὲ μέγιστον· τῶν μὲν γὰρ τοὺς βομβυλιοὺς
 καὶ τοὺς ἄλας καὶ τὰ τοιαῦτα βουλευθέντων ἐπαινεῖν ἔ
 οὐδεὶς πώποτε λόγων ἠπόρησεν, οἱ δὲ περὶ τῶν ὁμο-
 λογουμένων ἀγαθῶν ἢ καλῶν ἢ τῶν διαφερόντων ἐπ'
 ἀρετῇ λέγειν ἐπιχειρήσαντες πολὺ καταδεέστερον τῶν
 13 ὑπαρχόντων ἅπαντες εἰρήκασιν. οὐ γὰρ τῆς αὐτῆς
 γνώμης ἐστὶν ἀξίως εἰπεῖν περὶ ἐκατέρων αὐτῶν, ἀλλὰ
 τὰ μὲν[μικρὰ] ῥάδιον τοῖς λόγοις ὑπερβαλέσθαι, τῶν
 δὲ χαλεπὸν τοῦ μεγέθους ἐφικέσθαι· καὶ περὶ μὲν τῶν
 δόξαν ἔχόντων σπάνιον εὗρεῖν, ἃ μηδεὶς πρότερον εἰ- ἔ
 ρηκε, περὶ δὲ τῶν φαύλων καὶ ταπεινῶν ὅ τι ἂν τις
 τύχῃ φθεργξάμενος, ἅπαν ἰδιόν ἐστιν.
- 14 (ζ.) Διὸ καὶ τὸν γράψαντα περὶ τῆς Ἑλένης ἐπαι-
 νῶ μάλιστα τῶν εὖ λέγειν τι βουλευθέντων, ὅτι περὶ
 τοιαύτης ἐμνήσθη γυναικὸς, ἣ καὶ τῷ γένει καὶ τῷ
 κάλλει καὶ τῇ δόξῃ πολὺ διήνεγκεν. οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ
 τοῦτον μικρὸν τι παρέλαθεν· φησὶ μὲν γὰρ ἐγκώμιον
 γεγραφέναι περὶ αὐτῆς, τυγχάνει δ' ἀπολογία ἐρη-
 15 κῶς ὑπὲρ τῶν ἐκείνῃ πεπραγμένων. ἔστι δ' οὐκ ἐκ τῶν ἔ
 αὐτῶν ἰδεῶν οὐδὲ περὶ τῶν αὐτῶν [ἔργων] ὁ λόγος,
 ἀλλὰ πᾶν τοῦναντίου· ἀπολογεῖσθαι μὲν γὰρ προσή-
 κει περὶ τῶν ἀδικεῖν αἰτίαν ἔχόντων, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς 211
 ἐπ' ἀγαθῷ τιλὶ διαφέροντας.

(η΄.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ ῥᾶστον ποιεῖν, ἐπιτιμᾶν τοῖς ἄλλοις μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἔμμαντοῦ, πειράσομαι περὶ τῆς αὐτῆς ταύτης εἰπεῖν, παραλιπὼν ἅπαντα τὰ τοῖς ἄλλοις εἰρημένα.

16 (θ΄.) Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσομαι τὴν ἀρχὴν τοῦ γένους αὐτῆς. πλείστων γὰρ ἡμιθέων ὑπὸ Διὸς γεννηθέντων μόνης ταύτης γυναικὸς πατὴρ ἤξιώσε κληθῆναι. σπουδάσας δὲ μάλιστα περὶ τε τὸν ἕξ Ἀλκμήνης καὶ τοὺς ἐκ Λήδας, τοσοῦτῳ μᾶλλον Ἑλένην Ἡρακλέους προὔτιμησεν, ὥστε τῷ μὲν ἰσχὺν ἔδωκεν, ἢ βία τῶν ἄλλων κρατεῖν δύναται, τῇ δὲ κάλλος ἀπένειμεν, ὃ καὶ τῆς ῥώμης αὐτῆς ἄρχειν πέφυκεν.

17 εἰδὼς δὲ τὰς ἐπιφανείας καὶ τὰς λαμπρότητας οὐκ ἐκ τῆς ἡσυχίας ἀλλ' ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν ἀγώνων γιγνομένης, βουλόμενος αὐτῶν μὴ μόνον τὰ σώματ' εἰς θεοὺς ἀναγαγεῖν ἀλλὰ καὶ τὰς δόξας ἀειμνήστους καταλιπεῖν, τοῦ μὲν ἐπίπουρον καὶ φιλοκίνδυνον τὸν βίον κατέστησε, τῆς δὲ περιβλεπτοῦ καὶ περιμαχητοῦ τὴν φύσιν ἐποίησεν.

18 (ι΄.) Καὶ πρῶτον μὲν Θησεύς, ὁ λεγόμενος μὲν Αἰγέως, γενόμενος δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἰδὼν αὐτὴν οὐπῶ μὲν ἀκμάζουσαν, ἤδη δὲ τῶν ἄλλων διαφέρουσαν, τοσοῦτον ἠτήθη τοῦ κάλλους ὃ κρατεῖν τῶν ἄλλων εἰθισμένος, ὥσθ' ὑπαρχούσης αὐτῷ καὶ πατρίδος ἰμεγίστης καὶ βασιλείας ἀσφαλεστάτης ἠγησάμενος οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀγαθοῖς ἄνευ τῆς
19 πρὸς ἐκείνην οἰκειότητος, ἐπειδὴ παρὰ τῶν κυρίων οὐχ οἷός τ' ἦν αὐτὴν λαβεῖν, ἀλλ' ἐπέμενον τὴν τε τῆς παιδὸς ἡλικίαν καὶ τὸν χρησμὸν τὸν παρὰ τῆς Πυθίας, ὑπεριδὼν τὴν ἀρχὴν τὴν Τυνδάρεω καὶ καταφρονήσας τῆς ῥώμης τῆς Καστορος καὶ Πολυδεύκουσ' καὶ πάντων τῶν ἐν Λακεδαιμόνι δεινῶν ὀλιγορήσας,

βία λαβὼν αὐτὴν εἰς Ἄφιδναν τῆς Ἀττικῆς κατέθετο,
 20 καὶ τοσαύτην χάριν ἔσχε Πειρίθῳ τῷ μετασχόντι τῆς
 ἀρπαγῆς, ὥστε βουλευθέντος αὐτοῦ μνηστεῦσαι Κόρην
 τὴν Διὸς καὶ Δῆμητρος, καὶ παρακαλοῦντος ἐπὶ τὴν
 εἰς Ἄιδου κατάβασιν, ἐπειδὴ συμβουλεύων οὐχ οἴος 21
 τ' ἦν ἀποτρέπειν, προδήλου τῆς συμφορᾶς οὔσης
 ὁμως αὐτῷ συνημολούθησε, νομίζων ὀφείλειν τοῦτον
 τὸν ἔρανον, μηδενὸς ἀποστῆναι τῶν ὑπὸ Πειρίθου
 προσταχθέντων ἀνθ' ὧν ἐκείνος αὐτῷ συνεκινδύ-
 νευσεν.

21 (ια΄.) Εἰ μὲν οὖν ὁ ταῦτα πράξας εἰς ἦν τῶν τυ-
 χόντων ἀλλὰ μὴ τῶν πολὺ διευεργκόντων, οὐκ ἂν πω
 δῆλος ἦν ὁ λόγος, πότερον Ἐλένης ἔπαινος ἢ κατηγο-
 ρία Θεσέως ἐστίν· νῦν δὲ τῶν μὲν ἄλλων τῶν εὐδο- b
 κιμησάντων εὐρήσομεν τὸν μὲν ἀνδρίας, τὸν δὲ σο-
 φίας, τὸν δ' ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων μερῶν ἀπε-
 στερημένον, τοῦτον δὲ μόνον οὐδ' ἐνὸς ἐνδεᾶ γενό-
 22 μενου, ἀλλὰ παντελῆ τὴν ἀρετὴν κτησάμενον. δοκεῖ
 δέ μοι πρέπειν περὶ αὐτοῦ καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν·
 ἠγοῦμαι γὰρ ταύτην μεγίστην εἶναι πίστιν τοῖς βου-
 λομένοις Ἐλένην ἐπαινεῖν, ἦν ἐπιδείξωμεν τοὺς ἀγα-
 πήσαντας καὶ θαυμάσαντας ἐκείνην αὐτοὺς τῶν ἄλλ- c
 λων θαυμαστοτέρους ὄντας. (ιβ΄.) Ὅσα μὲν γὰρ ἐφ'
 ἡμῶν γέρονεν, εἰκότως ἂν ταῖς δόξαις ταῖς ἡμετέραις
 αὐτῶν διακρίνοιμεν, περὶ δὲ τῶν οὕτω παλαιῶν προσ-
 ἤκει τοῖς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὖ φρονήσασιν ὁμο-
 νοοῦντας ἡμᾶς φαίνεσθαι.

23 Κάλλιστον μὲν οὖν ἔχω περὶ Θεσέως τοῦτ' εἰπεῖν,
 ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἡρακλεῖ γενόμενος ἐνά-
 μιλλον τὴν αὐτοῦ δόξαν πρὸς τὴν ἐκείνου κατέστησεν.
 οὐ γὰρ μόνον τοῖς ὅπλοις ἐκοσμήσαντο παραπλησίους d
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῖς,

κρέποντα τη συγγενείᾳ ποιούντες. ἐξ ἀδελφῶν γὰρ
γεγονότες. ὁ μὲν ἐκ Διὸς, ὁ δ' ἐκ Ποσειδῶνος, ἀδελ-
φῶς καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔσχον. μόνοι γὰρ οὗτοι τῶν
προγεγενημένων ὑπὲρ τοῦ βίου τοῦ τῶν ἀνθρώπων
24 ἀσπληταὶ κατέστησαν. (17.) Συνέβη δὲ τὸν μὲν ὀνο-
μαστοτέρους καὶ μείζους, τὸν δ' ὠφελιμωτέρους καὶ
τοῖς Ἕλλησιν οἰκειότερους ποιησασθαι τοὺς κινδύ-
νους. τῷ μὲν γὰρ Εὐρυσθέως προσέταττε τὰς τε βού-
τας ἐκ τῆς Ἐρυθείας ἀγαγεῖν καὶ τὰ μῆλα τὰ τῶν
Ἐσπερίδων ἐνεγκεῖν καὶ τὸν Κέρβερον ἀναγαγεῖν καὶ
τοιούτους ἄλλους πόνους, ἐξ ὧν ἤμελλεν οὐ τοὺς ἄλ-
25 λους ὠφελῆσειν ἀλλ' αὐτὸς κινδυνεύσειν· ὁ δ' αὐτὸς
αὐτοῦ κύριος ὧν τουτοῦς προηρείτο τῶν ἀγῶνων, ἐξ 213
ὧν ἤμελλεν ἢ τῶν Ἑλλήνων ἢ τῆς αὐτοῦ πατρίδος
εὐεργέτης γενήσεσθαι. καὶ τὸν τε ταύρον τὸν ἀνεθέ-
τα μὲν ὑπὸ Ποσειδῶνος, τὴν δὲ χωρὰν λυμαινόμενον,
ὃν παντὲς οὐκ ἐτόλμων ὑπομένειν, μόνος χειρωσα-
μενος μεγάλου φόβου καὶ πολλῆς ἀπορίας τοὺς οἰ-
26 κούντας τὴν πόλιν ἀπηλλάξεν· καὶ μετὰ ταῦτα Λαπί-
θαις σύμμαχος γενόμενος, στρατευσάμενος ἐπὶ Κεν-
ταύρους τοὺς διφυεῖς, οἳ καὶ τάχει καὶ ῥώμῃ καὶ τόλμῃ b
διενεγκόντες τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δ' ἤμελλον, ταῖς δ'
ἠπειλοῦν τῶν πόλεων, τούτους μαχῆ νικησας εὐθύς
μὲν αὐτῶν τὴν ὕβριν ἐπαύσεν, οὐ πολλῶ δ' ὕστερον
27 τὸ γένος ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσεν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς
χρόνους τὸ τέρας τὸ τραφῆν μὲν ἐν Κρήτῃ, γενόμενον
δ' ἐκ Πασίφαης τῆς Ἡλίου θυγατρὸς, ᾧ κατὰ μαν-
τείαν δασμόν τῆς πόλεως δις ἐπτὰ παῖδας ἀποστελ-
λουσῆς, ἰδὼν αὐτοὺς ἀγομένους καὶ πανδημεὶ προ- c
πεμπομένους ἐπὶ θάνατον ἄνομον καὶ προὔπτον καὶ
πενθουμένους ἔτι ζῶντας, οὕτως ἠγανακτήσεν, ὥστ'
ἠγήσατο κρείττον εἶναι τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν ἄρχων

τῆς πόλεως τῆς οὕτως οἰκτρὸν τοῖς ἐχθροῖς φόρον
 28 ὑποτελεῖν ἠναγκασμένης. σύμπλους δὲ γενόμενος, καὶ
 κρατήσας φύσεως ἐξ ἀνδρὸς μὲν καὶ ταύρου μειγμέ-
 νης, τὴν δ' ἰσχὺν ἐχούσης, οἷαν προσήκει τὴν ἐκ τοι-
 ούτων σωμάτων συγκειμένην, τοὺς μὲν παῖδας δια- d
 σώσας τοῖς γουεῦσιν ἀπέδωκε, τὴν δὲ πόλιν οὕτως
 ἀνόμου καὶ δεινοῦ καὶ δυσαπαλλάκτου προστάγματος
 ἤλευθέρωσεν.

29 (ιδ΄.) Ἀπορῶ δ' ὅ τι χρήσωμαι τοῖς ἐπιλοίποις·
 ἐπιστὰς γὰρ ἐπὶ τὰ Θησέως ἔργα καὶ λέγειν ἀρξάμενος
 περὶ αὐτῶν ὀκνῶ μὲν μεταξὺ πᾶσασθαι καὶ παραλι-
 πεῖν τὴν τε Σκίρωνος καὶ Κερκύονος καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν τοιούτων παρανομίαν, πρὸς οὓς ἀνταγωνιστῆς e
 γενόμενος ἐκεῖνος πολλῶν καὶ μεγάλων συμφορῶν
 τοὺς Ἕλληνας ἀπήλλαξεν, αἰσθάνομαι δ' ἑμαυτὸν ἔξω
 φερόμενον τῶν καιρῶν καὶ δέδοικα, μὴ τισι δόξω περὶ
 τούτου μᾶλλον σπουδάζειν ἢ περὶ ἧς τὴν ἀρχὴν ὑπε-
 30 θέμην. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τούτων αἰροῦμαι τὰ μὲν 214
 πλεῖστα παραλιπεῖν διὰ τοὺς δυσκόλως ἀκροωμένους,
 περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὡς ἂν δύνωμαι συντομώτατα διελ-
 θεῖν, ἵνα τὰ μὲν ἐκείνοις, τὰ δ' ἑμαυτῷ χαρίσωμαι,
 καὶ μὴ παντάπασιν ἠττηθῶ τῶν εἰθισμένων φθουεῖν
 καὶ τοῖς λεγομένοις ἅπασιν ἐπιτιμᾶν.

31 (ιε΄.) Τὴν μὲν οὖν ἀνδρίαν ἐν τούτοις ἐπεδείξατο
 τοῖς ἔργοις, ἐν οἷς αὐτὸς καθ' αὐτὸν ἐκινδύνευσε, τὴν
 δ' ἐπιστήμην, ἣν εἶχε πρὸς τὸν πόλεμον, ἐν ταῖς μάχαις, b
 αἷς μεθ' ὅλης τῆς πόλεως ἠγωνίσαστο, τὴν δ' εὐσέ-
 βειαν τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς ἔν τε ταῖς Ἀδράστου καὶ
 ταῖς τῶν παιδῶν τῶν Ἡρακλέους ἱκετείαις, τοὺς μὲν
 γὰρ μάχῃ νικήσας Πελοποννησίους διέσωσε, τῷ δὲ
 τοὺς ὑπὸ τῇ Καδμεῖα τελευτήσαντας βία Θηβαίων
 θάψαι παρέδωκε, τὴν δ' ἄλλην ἀρετὴν καὶ τὴν σωφρο-

- σύνην ἐν τε τοῖς προειρημένοις καὶ μάλιστα ἐν οἷς τὴν
 32 πόλιν διώκησεν. (ιζ.) Ὅρων γὰρ τοὺς βίᾳ τῶν πολι- c
 τῶν ἄρχειν ζητοῦντας ἐτέροις δουλεύοντας καὶ τοὺς
 ἐπικίνδυνον τὸν βίον τοῖς ἄλλοις καθιστάντας αὐτοὺς
 περιδεῶς ζῶντας, καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζομένους μετὰ
 33 δ' ἄλλων τινῶν πρὸς τοὺς συμπολιτευομένους, ἔτι δὲ
 συλῶντας μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἀποκτείνοντας δὲ τοὺς
 βελτίστους τῶν πολιτῶν, ἀπιστοῦντας δὲ τοῖς οἰκειο-
 τάτοις, οὐδὲν δὲ ῥαθυμότερον ζῶντας τῶν ἐπὶ θανάτῳ
 συνειλημμένων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔξω ζηλουμένους, αὐτοὺς d
 34 δὲ παρ' αὐτοῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων λυπουμένους· τί
 γὰρ ἐστὶν ἄλλιον ἢ ζῆν αἰεὶ δεδιότα, μὴ τις αὐτὸν τῶν
 παρεστῶτων ἀποκτείνῃ, καὶ μηδὲν ἤττον φοβούμενον
 τοὺς φυλάττοντας ἢ τοὺς ἐπιβουλεύοντας; τούτων
 ἀπάντων καταφρονήσας καὶ νομίσας οὐκ ἄρχοντας ἀλ-
 λά νοσήματα τῶν πόλεων εἶναι τοὺς τοιούτους, ἐπέ-
 δεῖξεν, ὅτι ῥάδιόν ἐστιν ἅμα τυραννεῖν καὶ μηδὲν χει-
 35 ρον διακεῖσθαι τῶν ἐξ ἴσου πολιτευομένων. (ιζ.) Καὶ e
 πρῶτον μὲν τὴν πόλιν σποράθην καὶ κατὰ κώμας οἰ-
 κοῦσαν εἰς ταύτῳ συναγαγὼν τηλικαύτην ἐποίησεν
 ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μεγίστην 215
 τῶν Ἑλληνίδων εἶναι· μετὰ δὲ ταῦτα κοινὴν τὴν πα-
 τριδα καταστήσας καὶ τὰς ψυχὰς τῶν συμπολιτευομέ-
 νων ἐλευθερώσας ἐξ ἴσου τὴν ἄμιλλαν αὐτοῖς περὶ τῆς
 ἀρετῆς ἐποίησε, πιστεύων μὲν ὁμοίως αὐτῶν προέξιεν
 ἀσκούντων ὥσπερ ἀμελούντων, εἰδὼς δὲ τὰς τιμὰς
 ἡδίουσ οὔσας τὰς παρὰ τῶν μέγα φρονούντων ἢ τὰς
 36 παρὰ τῶν δουλευόντων. τοσοῦτου δ' ἐδέησεν ἀκόν- b
 των τι ποιεῖν τῶν πολιτῶν, ὥσθ' ὁ μὲν τὸν δῆμον
 καθίστη κύριον τῆς πολιτείας, οἱ δὲ μόνον αὐτὸν ἄρ-
 χειν ἡξίουν, ἡγούμενοι πιστοτέραν καὶ κοινοτέραν

- εἶναι τὴν ἐκείνου μοναρχίαν τῆς αὐτῶν δημοκρατίας. οὐ γὰρ εἴσπερ ἕτεροι τοὺς μὲν πόρους ἄλλοις προσέταττε, τῶν δ' ἡδονῶν αὐτὸς μόνος ἀπέλαυεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν κινδύνους ἰδίους ἐποιεῖτο, τὰς δ' ὠφελείας
- 37 ἅπασιν εἰς τὸ κοινὸν ἀπεδίδου. καὶ γὰρ τοι διετέλεσθε τὸν βίον οὐκ ἐπιβουλευόμενος ἀλλ' ἀγαπώμενος, οὐδ' ἐπακτῶ δυνάμει τὴν ἀρχὴν διαφυλάττων ἀλλὰ τῇ τῶν πολιτῶν εὐνοίᾳ δορυφορούμενος, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννῶν, ταῖς δ' εὐεργεσίαις δημογῶν· οὕτω γὰρ νομίμως καὶ καλῶς διώκει τὴν πόλιν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἶχνος τῆς ἐκείνου πραότητος ἐν τοῖς ἡθροσιν ἡμῶν καταλελειφθαι.
- 38 (ἡ΄.) Τὴν δὴ γεννηθεῖσαν μὲν ὑπὸ Διὸς, κρατήσασαν δὲ τοιαύτης ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης, πῶς οὐκ ἔπαινεῖν χρὴ καὶ τιμᾶν καὶ νομίζειν πολὺ τῶν πάποτε γενομένων διενεγκεῖν; οὐ γὰρ δὴ μάρτυρά γε πιστότερον οὐδὲ κριτὴν ἰκανώτερον ἔχομεν ἐπαγαγέσθαι περὶ τῶν Ἑλένη προσόντων ἀγαθῶν τῆς Θεσέως διανοίας. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ δι' ἀπορίαν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον διατρίβειν, μηδ' ἀνδρὸς ἐνὸς δόξῃ καταχρώμενος ἐπαινεῖν αὐτήν, βούλομαι καὶ περὶ τῶν ἐχομένων διελθεῖν.
- 39 (ιθ΄.) Μετὰ γὰρ τὴν Θεσέως εἰς Αἰδου κατάβα-
σιν ἐπανελθούσης αὐτῆς εἰς Λακεδαιμόνα καὶ πρὸς τὸ μνηστεύεσθαι λαβούσης ἡλικίαν ἅπαντες οἱ τότε βασιλεύοντες καὶ δυναστεύοντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον περὶ αὐτῆς· ἐξὸν γὰρ αὐτοῖς λαμβάνειν ἐν ταῖς αὐτῶν 216 πόλεσι γυναῖκας τὰς πρωτευούσας, ὑπεριδόντες τοὺς
- 40 οἴκοι γάμους ἤλθον ἐκείνην μνηστεύσοντας. οὐπω δὲ κεκριμένου τοῦ μέλλοντος αὐτῇ συνοικῆσειν ἀλλ' ἔτι κοινῆς τῆς τύχης οὔσης οὕτω πρόδηλος ἦν ἅπασιν ἔσομένη περιμάχητος, ὥστε συνελθόντες πίστεις ἔδο-

- σαν ἀλλήλοις ἢ μὴν βοηθήσειν, εἴ τις ἀποστεροῖη τὸν ἀξιοθέντα λαβεῖν αὐτήν, νομίζων ἕκαστος τὴν ἐπι-
 41 κουρίαν ταύτην αὐτῷ παρασκευάζειν. τῆς μὲν οὖν ἰδίας ἐλπίδος πλὴν ἑνὸς ἀνδρὸς ἅπαντες ἐψεύσθησαν, τῆς δὲ κοινῆς δόξης ἧς ἔσχον περὶ ἐκείνης οὐδεὶς αὐτῶν διήμαρτεν. (κ'.) Οὐ πολλοῦ γὰρ χρόνου διελθόντος, γενομένης ἐν θεοῖς περὶ κάλλους ἔριδος, ἧς Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου κατέστη κριτῆς, καὶ διδούσης Ἥρας μὲν ἀπάσης αὐτῷ τῆς Ἀσίας βασιλεύειν, Ἀθηναῖς δὲ
 42 κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, Ἀφροδίτης δὲ τὸν γάμον τὸν Ἑλένης, τῶν μὲν σωμάτων οὐ δυνηθεὶς λαβεῖν ἐδιάγνωσιν ἀλλ' ἠττηθεὶς τῆς τῶν θεῶν ὄψεως, τῶν δὲ δωρεῶν ἀναγκασθεὶς γενέσθαι κριτῆς, εἴλετο τὴν οἰκειότητα τὴν Ἑλένης ἀντὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἀποβλέψας, — καίτοι καὶ τοῦτο τοῖς εὖ φρονουῖσι πολλῶν αἰρετώτερόν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως
 43 οὐκ ἐπὶ τοῦθ' ὤρμησεν, ἀλλ' ἐπεθύμησε Διὸς γενέσθαι κηδεστῆς, νομίζων πολὺ μείζω καὶ καλλίω ταύτην εἶναι τὴν τιμὴν ἢ τὴν τῆς Ἀσίας βασιλείαν, καὶ μεγάλας μὲν ἀρχὰς καὶ δυναστείας καὶ φαύλοις ἀνθρώποις ποτὲ παραγίγνεσθαι, τοιαύτης δὲ γυναικὸς οὐδένα τῶν ἐπιγιγνομένων ἀξιοθήσεσθαι, πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲν ἂν κτῆμα κάλλιον καταλιπεῖν τοῖς παισὶν ἢ παρασκευάσας αὐτοῖς, ὅπως μὴ μόνον πρὸς πατρὸς ἀλλὰ καὶ
 44 πρὸς μητρὸς ἀπὸ Διὸς ἔσονται γερονότες. ἠπίστατο γὰρ τὰς μὲν ἄλλας εὐτυχίας ταχέως μεταπιπτούσας, τὴν δ' εὐγένειαν ἄσι τοῖς αὐτοῖς παραμένουσιν, ὥστε ταύτην μὲν τὴν αἴρεσιν ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ γένους ἔσεσθαι, τὰς δ' ἑτέρας δωρεὰς ὑπὲρ τοῦ χρόνου μόνον τοῦ καθ' αὐτόν.
 45 (κβ'.) Τῶν μὲν οὖν εὖ φρονούντων οὐδεὶς ἂν τοῖς λογισμοῖς τούτοις ἐπιτιμήσειεν, τῶν δὲ μηδὲν πρό 217

- τοῦ πράγματος ἐνθυμουμένων ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον μόνον σκοποῦμένων ἤδη τινὲς ἐλοιδόρησαν αὐτόν· ὦν τὴν ἄνοιαν ἐξ ὧν ἐβλασφήμησαν περὶ ἐκείνου ῥάδιον
- 46 ἅπασι καταμαθεῖν. πῶς γὰρ οὐ καταγέλαστον πεπόνθασιν, εἰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἱκανωτέραν εἶναι νομίζουσι τῆς ὑπὸ τῶν θεῶν προκριθείσης; οὐ γὰρ δὴ που περὶ ὧν εἰς τοσαύτην ἔριν κατέστησαν τὸν τυχόντα διαγνώ- b
ναι κύριον ἐποίησαν, ἀλλὰ δῆλον, ὅτι τοσαύτην ἔσχον σπουδὴν ἐκλέξασθαι κριτὴν τὸν βέλτιστον, ὅσην περ
- 47 περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐπιμέλειαν ἐποίησαντο. χρὴ δὲ σκοπεῖν, ὁποῖός τις ἦν, καὶ δοκιμάζειν αὐτόν οὐκ ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς τῶν ἀποτυχουσῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἅπασαι βουλευσάμεναι προείλοντο τὴν ἐκείνου διάνοιαν. κα-
κῶς μὲν γὰρ παθεῖν ὑπὸ τῶν κρειττόνων οὐδὲν κω-
λύει καὶ τοὺς μηδὲν ἐξημαρτηκότας· τοιαύτης δὲ τι-
μῆς τυχεῖν ὥστε θυητὸν ὄντα θεῶν γενέσθαι κριτὴν, c
οὐχ οἷόν τε μὴ οὐ τὸν πολὺ τῇ γνώμῃ διαφέροντα.
- 48 (κβ'.) Θαυμάζω δ' εἰ τις οἶεται κακῶς βεβουλευῆσθαι τὸν μετὰ ταύτης ζῆν ἐλόμενον, ἧς ἕνεκα πολλοὶ τῶν ἡμιθέων ἀποθνήσκειν ἠθέλησαν. πῶς δ' οὐκ ἂν ἦν ἀνόητος, εἰ τοὺς θεοὺς εἰδὼς περὶ κάλλους φιλοτι-
κοῦντας αὐτὸς κάλλους κατεφρόνησε, καὶ μὴ ταύτην ἐνόμισε μεγίστην εἶναι τῶν δωρεῶν, περὶ ἧς κἀκείνας ἐώρα μάλιστα σπουδαζούσας;
- 49 (κγ'.) Τίς δ' ἂν τὸν γάμον τὸν Ἑλένης ὑπερεῖδεν, d
ἧς ἀρπασθείσης οἱ μὲν Ἕλληνες οὕτως ἠγανάκτησαν ὥσπερ ὅλης τῆς Ἑλλάδος πεπορθημένης, οἱ δὲ βάρβα-
ροι τοσοῦτον ἐφρόνησαν, ὅσον περ ἂν εἰ πάντων ἡμῶν ἐκράτησαν. δῆλον δ' ὡς ἐκάτεροι διετέθησαν· πολλῶν γὰρ αὐτοῖς πρότερου ἐγκλημάτων γενομένων περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἡσυχίαν ἦγον, ὑπὲρ δὲ ταύτης τηλικούτου συνεστήσαντο πόλεμον οὐ μόνον τῷ μεγέθει τῆς ὀρ-

γῆς ἀλλὰ καὶ τῷ μηκει τοῦ χρόνου καὶ τῷ πλήθει τῶν e
 50 παρασκευῶν, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν. ἔξόν δὲ τοῖς
 μὲν ἀποδοῦσιν Ἑλένην ἀπηλλάχθαι τῶν παρόντων
 κακῶν, τοῖς δ' ἀμελήσασιν ἐκείνης ἀδεῶς οἰκεῖν τὸν 218
 ἐπίλοιπον χρόνον, οὐδέτεροι ταῦτ' ἠθέλησαν· ἀλλ' οἱ
 μὲν περιεώρων καὶ πόλεις ἀναστάτους γιγνομένας
 καὶ τὴν χώραν πορθουμένην, ὥστε μὴ προέσθαι τοῖς
 Ἑλλήσιν αὐτήν, οἱ δ' ἤροῦντο μένοντες ἐπὶ τῆς ἄλλο-
 τρίας καταγρηθᾶσκειν καὶ μηδέποτε τοὺς αὐτῶν ἰδεῖν
 μᾶλλον ἢ κείνην καταλιπόντες εἰς τὰς αὐτῶν πατρί-
 51 δας ἀπελθεῖν. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου b
 καὶ Μενελάου φιλονικοῦντες, ἀλλ' οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς
 Ἀσίας, οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης, νομίζοντες, ἐν ὀπο-
 τέρα τὸ σῶμα τοῦ κείνης κατοικήσειε, ταύτην εὐδαι-
 μονεστέραν τὴν χώραν ἔσεσθαι.

52 (κδ'.) Τοσοῦτος δ' ἔρωσ ἐνέπεσε τῶν πόνων καὶ
 τῆς στρατείας ἐκείνης οὐ μόνον τοῖς Ἑλλήσι καὶ τοῖς
 βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς, ὥστ' οὐδὲ τοὺς ἐξ αὐτῶν
 γεγονότας ἀπέτρεψαν τῶν ἀγῶνων τῶν περὶ Τροίαν, c
 ἀλλὰ Ζεὺς μὲν προειδὼς τὴν Σαρπηδόου εἴμαρμένην,
 Ἥως δὲ τὴν Μέμνονος, Ποσειδῶν δὲ τὴν Κύνου,
 Θέτις δὲ τὴν Ἀχιλλέως, ὅμως αὐτοὺς συνεξώρμησαν
 53 καὶ συνεξέπεμψαν, ἡγούμενοι κάλλιον αὐτοῖς εἶναι τε-
 θνᾶναι μαχομένοις περὶ τῆς Διὸς θυγατρὸς μᾶλλον ἢ
 ζῆν ἀπολειφθεῖσι τῶν περὶ ἐκείνης κινδύνων. καὶ τί
 δεῖ θαυμάζειν, ἃ περὶ τῶν παίδων διανοήθησαν; αὐ-
 τοὶ γὰρ πολὺ μείζω καὶ δεινοτέρα ἐποιήσαντο παρά-
 ταξιν τῆς πρὸς Γίγαντας αὐτοῖς γενομένης· πρὸς μὲν d
 γὰρ ἐκείνους μετ' ἀλλήλων ἐμαχέσαντο, περὶ δὲ ταί-
 της πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ἐπολέμησαν.

54 (κέ'.) Εὐλόγως δὲ κάκεινοι ταῦτ' ἔγνωσαν, καὶ γὰρ
 τηλικαύταις ὑπερβολαῖς ἔχω χρήσασθαι περὶ αὐτῆς·

- κάλλους γὰρ πλείστον μέρος μετέσχευ, ὃ σεμνότατον καὶ
 τιμιώτατον καὶ θειότατον τῶν ὄντων ἐστίν. ῥάδιον δὲ
 γινῶναι τὴν δύναμιν αὐτοῦ· τῶν μὲν γὰρ ἀνδρίας ἢ σο-
 φίας ἢ δικαιοσύνης μὴ μετεχόντων πολλὰ φανήσεται e
 τιμώμενα μᾶλλον ἢ τούτων ἕκαστον. τῶν δὲ κάλλους
 ἀπεστερημένων οὐδὲν εὐρήσομεν ἀγαπώμενον ἀλλὰ
 πάντα καταφρονούμενα, πλὴν ὅσα ταύτης τῆς ιδέας
 κεκοινωνήκε, καὶ τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦτο μάλιστ' εὐδο-
 κιμοῦσαν, ὅτι κάλλιστον τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐστίν.
- 55 γνοίῃ δ' ἂν τις κἀκεῖθεν, ὅσον διαφέρει τῶν ὄντων. 217
 ἐξ ὧν αὐτοὶ διατιθέμεθα πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. τῶν
 μὲν γὰρ ἄλλων, ὧν ἂν ἐν χρεῖα γενώμεθα, τυχεῖν μό-
 νου βουλόμεθα, περαιτέρω δὲ περὶ αὐτῶν οὐδὲν τῆ
 ψυχῇ προσπεπόνθαμεν· τῶν δὲ καλῶν ἔρωσι ἡμῖν ἐγ-
 γίγνεται, τοσοῦτω μείζω τοῦ βούλεσθαι ῥώμην ἔχων,
- 56 ὅσῳ περ καὶ τὸ πρᾶγμα κρείττον ἐστίν. καὶ τοῖς μὲν
 κατὰ σύνεσιν ἢ κατ' ἄλλο τι προέχουσι φθινοῦμεν,
 ἢν μὴ τῷ ποιεῖν ἡμᾶς εὖ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν b
 προσαγάγωνται καὶ στέργειν σφᾶς αὐτοὺς ἀναγκάσω-
 σι· τοῖς δὲ καλοῖς εὐθύς ἰδόντες εὖνοι γινόμεθα, καὶ
 μόνους αὐτοὺς ὥσπερ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀπαγορεύομεν
- 57 θεραπεύοντες, ἀλλ' ἥδιον δουλεύομεν τοῖς τοιοῦτοις
 ἢ τῶν ἄλλων ἄρχομεν, πλείω χάριν ἔχοντες τοῖς πολλὰ
 προστάττουσιν ἢ τοῖς μηδὲν ἐπαγγέλλουσιν. καὶ τοὺς
 μὲν ὑπ' ἄλλη τινὶ δυνάμει γιγνομένους λοιδοροῦμεν
 καὶ κόλακας ἀποκαλοῦμεν, τοὺς δὲ τῷ κάλλει λατρεύ- c
 οντας φιλοκάλους καὶ φιλοπόνους εἶναι νομίζομεν.
- 58 τοσαύτη δ' εὐσεβεία καὶ προνοία χρῶμεθα περὶ τὴν
 ιδέαν τὴν τοιαύτην, ὥστε καὶ τῶν ἐχόντων τὸ κάλλος
 τοὺς μὲν μισθαρονήσαντας καὶ κακῶς βουλευσαμένους
 περὶ τῆς αὐτῶν ἡλικίας μᾶλλον ἀτιμάζομεν ἢ τοὺς εἰς
 τὰ τῶν ἄλλων σώματ' ἐξαμαρτόντας· ὅσοι δ' ἂν τὴν

αὐτῶν ὥραν διαφυλάξωσιν ἄβατον τοῖς ποιητοῖς ὡσπερ ἱερὸν ποιήσαντες, τούτους εἰς τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὁμοίως τιμᾶμεν ὡσπερ τοὺς ὅλην τὴν πόλιν ἀγαθόν τι ποιήσαντας.

59 (κς.) Καὶ τί δεῖ τὰς ἀνθρωπίνας δόξας λέγοντα διατρίβειν; ἀλλὰ Ζεὺς ὁ κρατῶν πάντων ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐνδείκνυται, πρὸς δὲ τὸ κάλλος ταπεινὸς γιγνόμενος ἀξιοῖ πλησιάζειν. Ἀμφιτρούωνι μὲν γὰρ εἰκασθεὶς ὡς Ἀλκμήνην ἦλθε, χρυσὸς δὲ ὄφεις Δανάη συνεγένετο, κύκνος δὲ γενόμενος εἰς τοὺς Νεμέσεως κόλπους κατέφυγε, τούτῳ δὲ πάλιν ὁμοιωθεὶς Αἴδαν ἐνύμφευσεν· αἰεὶ δὲ μετὰ τέχνης ἀλλ' οὐ μετὰ βίας θηρώμενος φαίνεται τὴν φύσιν τὴν τοι-
60 αὐτήν. τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον προτετίμηται τὸ κάλλος 218 παρ' ἐκείνοις ἢ παρ' ἡμῖν, ὥστε καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς αὐτῶν ὑπὸ τούτου κρατουμέναις συγγνώμην ἔχουσι, καὶ πολλὰς ἂν τις ἐπιδείξειε τῶν ἀθανάτων, αἱ θνητοῦ κάλλους ἠττήθησαν, ὧν οὐδεμία λαθεῖν τὸ γεγενημένον ὡς αἰσχύνην ἔχον ἐξήτησεν, ἀλλ' ὡς καλῶν ὄντων τῶν πεπραγμένων ἠμνεῖσθαι μᾶλλον ἢ σιωπᾶσθαι περὶ αὐτῶν ἠβουλήθησαν. μέγιστον δὲ τῶν εἰρημένων· πλείους γὰρ ἂν εὔροισεν διὰ τὸ κάλλος ἢ ἀθανάτους γεγενημένους ἢ διὰ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἀπάσας.

51 (κς.) Ὡν Ἐλένη τοσοῦτῳ πλέον ἔσχευ, ὅσῳ περ καὶ τὴν ὄψιν αὐτῶν διήνεγκεν. οὐ γὰρ μόνον ἀθανασίας ἐτυχευ, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν ἰσόθεον λαβοῦσα πρῶτον μὲν τοὺς ἀδελφοὺς ἤδη κατεχομένους ὑπὸ τῆς πεπρωμένης εἰς θεοὺς ἀνήγαγε, βουλομένη δὲ πιστὴν ποιῆσαι τὴν μεταβολὴν οὕτως αὐτοῖς τὰς τιμὰς ἐναργεῖς ἔδωκεν ὥσθ' ὄρωμένους ὑπὸ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ κινδυνευόντων σώζειν, ὅτινες ἂν αὐτοὺς εὐσεβῶς

- 62 κατακαλέσονται. μετὰ δὲ ταῦτα τοσαύτην Μενελάφ
 χάριν ἀπέδωκεν ὑπὲρ τῶν πόνων καὶ τῶν κινδύνων,
 οὓς δι' ἐκείνην ὑπέμεινε, ὥστε τοῦ γένους ἅπαν-
 τος τοῦ Πελοπιδῶν διαφθαρέντος καὶ κακοῖς ἀνη-
 κέστοις περιπεσόντος οὐ μόνον αὐτὸν τῶν συμφορῶν
 τούτων ἀπήλλαξεν ἀλλὰ καὶ θεὸν ἀντὶ θνητοῦ ποιή-
 σασα σύνοικον αὐτῇ καὶ πάρεδρον εἰς ἅπαντα τὸν
- 63 αἰῶνα κατεστήσατο. καὶ τούτοις ἔχω τὴν πόλιν τὴν δ
 Σπαρτιατῶν τὴν μάλιστα τὰ παλαιὰ διασώζουσαν
 ἔργῳ παρασχέσθαι μαρτυροῦσαν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐν
 Θεράπναις τῆς Λακωνικῆς θυσίας αὐτοῖς ἀγίας καὶ
 πατρίας ἀποτελοῦσιν οὐχ ὡς ἤρωσιν ἀλλ' ὡς θεοῖς
 ἀμφοτέροις οὔσιν.
- 64 (κγ'.) Ἐνεδείξατο δὲ καὶ Στησιχόρω τῷ ποιητῇ τὴν
 αὐτῆς δύναμιν· ὅτε μὲν γὰρ ἀρχόμενος τῆς ᾠδῆς
 ἐβλασφήμησέ τι περὶ αὐτῆς, ἀνέστη τῶν ὀφθαλμῶν e
 ἐστερημένος, ἐπειδὴ δὲ γνούς τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς
 τὴν καλουμένην παλινοιδίαν ἐποίησε, πάλιν αὐτὸν
- 65 εἰς τὴν αὐτὴν φύσιν κατέστησεν. λέγουσι δὲ τινες καὶ
 τῶν Ὀμηριδῶν, ὡς ἐπιστᾶσα τῆς νυκτὸς Ὀμήρω προσ-
 ἔταξε ποιεῖν περὶ τῶν στρατευσαμένων ἐπὶ Τροίαν,
 βουλομένη τὸν ἐκείνων θάνατον ζηλωτότερον ἢ τὸν 219
 βίον τὸν τῶν ἄλλων καταστῆσαι· καὶ μέρος μὲν τι καὶ
 διὰ τὴν Ὀμήρου τέχνην, μάλιστα δὲ διὰ ταύτην οὕτως
 ἐπαφρόδιτον καὶ παρὰ πᾶσιν ὀνομαστὴν αὐτοῦ γενέ-
 σθαι τὴν ποιήσιν.
- 66 (κδ'.) Ὡς οὖν καὶ δίκην λαβεῖν καὶ χάριν ἀπο-
 δοῦναι δυναμένην, τοὺς μὲν τοῖς χρήμασι προέχοντας
 ἀναθήμασι καὶ θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις προσόδοις ἰλά-
 σκεσθαι καὶ τιμᾶν αὐτὴν χορῆ, τοὺς δὲ φιλοσόφους b
 περιᾶσθαι τι λέγειν περὶ αὐτῆς ἄξιον τῶν ὑπαρχόν-

των ἐκείνη· τοῖς γὰρ πεπαιδευμένοις πρόπει τοιαύτας ποιεῖσθαι τὰς ἀπαρχάς.

- 67 (λ΄.) Πολὺν δὲ πλείω τὰ παραλελειμμένα τῶν εἰρημένων ἐστίν. χωρὶς γὰρ τεχνῶν καὶ φιλοσοφιῶν καὶ τῶν ἄλλων ὠφελειῶν, ἃς ἔχοι τις ἂν εἰς ἐκείνην καὶ τὸν πόλεμον τὸν Τρωϊκὸν ἀνευεγκεῖν, δικαίως ἂν καὶ τοῦ μὴ δουλεύειν ἡμᾶς τοῖς βαρβάροις Ἑλένην αἰτίαν εἶναι νομίζοιμεν. εὐρήσομεν γὰρ τοὺς Ἕλληνας δι' αὐτὴν ὁμοουήσαντας καὶ κοινὴν στρατείαν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ποιησαμένους, καὶ τότε πρῶτον τὴν Εὐρώπην τῆς Ἀσίας τρώπαιον στήσασαν· ἐξ ὧν τοσαύτης μεταβολῆς ἐτύχομεν, ὥστε τὸν μὲν ἐπέκεινα χρόνου οἱ δυστυχοῦντες ἐν τοῖς βαρβάροις τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἄρχειν ἠξίουں. καὶ Δαναὸς μὲν ἐξ Αἰγύπτου φυγῶν Ἄργος κατέσχε, Κάδμος δὲ Σιδωνίος Θηβῶν ἐβασίλευσε, Κᾶρες δὲ τὰς νήσους κατώκουν, Πελοποννήσου δὲ συμπάσης ὁ Ταντάλου Πέλοψ ἐκράτησεν, μετὰ δ' ἐκεῖνον τὸν πόλεμον τοσαύτην ἐπίδοσιν τὸ γένος ἡμῶν ἔλαβεν ὥστε καὶ πόλεις μεγάλας καὶ χώραν πολλὴν ἀφελέσθαι τῶν βαρβάρων. ἦν οὖν τινὲς βούλωνται ταῦτα διεργάζεσθαι καὶ μηκύνειν, οὐκ ἀπορήσουσιν ἀφορμῆς, ὅθεν Ἑλένην ἔξω τῶν εἰρημένων ἔξουσιν ἐπαινεῖν, ἀλλὰ πολλοῖς καὶ καινοῖς λόγοις ἐντεύξονται περὶ αὐτῆς.

Addenda vel corrigenda in praefatione.

pag. VIII v. 25 insere: *C. Fuhr* (animadversiones in or.
Att., Bonnae 1877).

pag. X v. 30 corrige: *χρώμερόν σ'] χρωμένοις Γ Bs.,
χρωμένους v. Bk.*

pag. XXII v. 18 adde: Egit de eare P. Foucart in „Revue
de philologie“ N. S. I pag. 38.

ISOCRATIS
ORATIONES

RECOGNOVIT PRAEFATUS EST INDICEM NOMINUM

ADDIDIT

GUSTAVUS EDUARDUS BENSELER

EDITIO STEREOTYPA ALTERA

CURANTE

FRIDERICO BLASS

VOL. II

MCMX

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

PRAEFATIO EDITIONIS ALTERIUS.

In recensendo hoc volumine in universum eandem rationem atque in priore secutus sum. Sed in rebus ad orthographiam pertinentibus quaedam novavi, de quibus hoc loco breviter exponam. Verbi quod est *τίνω* formas derivatas non per *ι* sed per *ει* scribendas esse iam pridem suspicabamur, nuper autem id dedita opera demonstravit Herm. Sauppius in commentatione de duobus titulis Tegeaticis scripta (Gottingae 1876), inscriptionum testimoniis locupletissimis plurimis undique collectis. Quibus testimoniis postea nova alia accesserunt: nam ut mittam nomina propria a *Τεισ* — incipientia, quorum exempla plurima iam apud Sauppium exstant, habemus *ἐκτείσωσιν* et *τά τε ἐκτείσ[θ]έντα* C. I. A. II, 14, *ἀποτεισάτω* 617, *ἀπο]τεισάτ[ω]* 634, *ἐκτείσει* 203^b. Itaque hae sunt huius verbi formae: *τίνω* *τεισώ* *ἐτεισα* *τέτεινα* *τέτεισμαι* *ἐτείσθην*. Addo unum, cuius me olim monuit Andr. Weidnerus, quod in codice Σ Demosthenis vera scriptura aliquot locis servata est. Or. XXI, 62 *Τεισίαν* pr Σ. XXXIX, 15 *ἐκτείσθῃ* pr Σ. XLI, 28 *ἀποτετείκει* Σ (male emendant *ἀποτετιμήκει*). XLIX, 33 *ἀπέτεισεν*. 63 *ἀπετείσθη*. LVIII, 18 *ἐκτείσειν*. 19 *ἐκτετεικότος*. *ἐκτείσαι*. Quae cum ita essent, quominus Isocrati easdem formas redderem causa nulla erat; neque enim verebar ne hoc volumen in eorum manus perveniret, qui propter imperitiam in his formis haerent. — Eandem rationem esse verbi *μίγνυμι*, scribendumque esse *μείγνυμι*, et sic reliquas formas praeter *ἐμίγην*, mihi quidem ex inscriptionum quibusdam testimoniis satis constat; sed ne quis audaciorem me putaret, plura exempla expectanda duxi. *Ποτείδαια* autem et *Φλειάσιοι* et si qua similia sunt sine ulla dubitatione Isocrati restitui. Debuī fortasse etiam *Τροξήν*, quod Atticos quoque dixisse cognoscimus ex inscriptione C. I. A. II, 614. — *Λητουργεῖν* *λητουργία*, non *λειτουργεῖν* *λειτουργία* bonae aetatis esse docuit Paulus Foucart (Revue de philologie N. S. I, p. 37); illud igitur ubique restitui. Nempē diphthongus quae est

HI iam quarto a. Chr. n. saeculo corrumpi et in EI abire coepit, ita tamen ut paullo tenacius in mediis vocabulis primoribusve quam in extremis resideret: itaque quamquam extremo saeculo quarto longe saepius *τεῖ τιμῆι*, *πράττει* in coniunctivo quam *τῆι τιμῆι* et *πράττει* scriptum invenitur, tamen scripturae quales sunt *παρειτήσατο*, *ἐπεινέκασι* tertio demum saeculo frequentius occurrunt¹⁾, *λειτουργεῖν* autem scripturae nullum adhuc exstat exemplum hoc saeculo antiquius. Accedit grammaticorum testimonium, qui docent *λητουργεῖν* Atticorum esse. Isocratis autem libri omnes ubique quod sciamus *λειτουργεῖν* praebent. Qua ex re perspicitur, quam paulum fidei in rebus orthographicis vel Urbinati tribuendum sit: qui quum secundam passivi fere semper in *ει* exeuntem habeat, putarunt inde de Isocratis scribendi more idem colligi posse. Deficimur in hac re ab inscriptionibus; itaque nescire fatendum, sequendi autem fortasse codices eorumque errores nostri faciendi. — Adhuc duo genera corruptelae attigi, quae in orthographiam Graecam invecta ad nostra usque tempora duravit: nam et *ηι* in *ει* mutatum est et *ι* vocalis cum *ει* diphthongo confusa; tertium genus continetur omissione iota adscripti. Quae vocalis quum in aliis vocibus perantiquo tempore evanuerit, in aliis Alexandrinorum aetate, de singulis separatim quaerendum est, neque quidquam cuiquam scriptori obtrudendum sine aequalium inscriptionum testimonio. *Σώζειν* quidem unice Atticum esse certissimum est: quare haud cunctanter Isocrati reddidi. — Sunt omnino hae res in edendo aliquo scriptore, ut minime neglegendae, ita non nimis magni faciendae, neque bonitas editionis inde aestimanda. Sit igitur vitiosum, quod scripturam *ὄός* pro *νός* non introduxi, quam solam Atticam esse idem quem modo laudavi P. Foucart planissime docuerit; sed et nimis insolens ea scriptura visa est in vocabulo notissimo, et certe natum est *ὄός* ex eo quod vulgo scribimus *νός*, quod haud perinde est in reliquis quae attuli omnibus. Unum concessi, ut cum Dindorfio *ὕδεις* scripturam (Ep. VIII, 1) Urbinatis quoque auctoritate comprobata restituerem.

De subsidiis editionis haec habeo quae addam. Urbinatis codicis lectiones in una certe oratione, quae est XVI, nunc penitus cognitae habemus, opera laudabili virorum doctissimorum C. F. Leo et C. Fuhr, quorum alter codicem contulit, alter

1) In inscriptionibus IV. saeculi, quae exstant in C. I. A. volumine II., huiusmodi exempla non invenio praeter *εἰρέθη* (et fortasse *εἴρηται*) 114, nisi huc referas *Αίγεις Αίγειδος* pro *Αίγης Αίγηδος* (sic enim scribendum) quaeque similia sunt (55 *Οίνεις*, 168. 178. 255 *Αίγειδος*, 186. 247. 248 *Οίνειδος*).

cas lectiones quae alicuius momenti essent publici iuris fecit (v. Mus. Rhen. XXXIII, p. 566). Videmus Bekkerum in hac quoque oratione, sicut in Epistulis, pauca quaedam praetermisisse quae scire opus esset. Deinde quum apud Dionysium Halicarnassensem multi amplique loci Isocratei exscripti exstarent, idem ille Fuhrius, vir non minus industria quam doctrina insignis, Useneri copiis usus lectiones omnes, quas in illis locis Dionysiani libri manuscripti praebent, diligenter collectas proposuit (Mus. Rhen. XXXIII, p. 325—363). Ad emendandum quoque scriptorem Fuhrius non pauca contulit, quum in duabus quas modo laudavi commentationibus tum in dissertatione quae inscripta est „Animadversiones in oratores Atticos“ (Bonnae 1877). Cf. etiam K. F. Hertlein, Herm. XII, p. 182.

Ceterum operae pretium videtur, ut ex posterioribus quoque his orationibus ea colligam, quae demonstrant Urbinatem Ambrosianumque codices, si eos temere sequaris, longe ab recta via interdum deducere (v. praef. vol. I, p. VII sq.). — Or. XII, 13 ἀλλήλους] τοὺς Ἕλληνας Γ, ortum ex τοὺς Ἕλληνας quod praecedit. — 48 ἀλλοτριῶς] ὡς δυνατὸν ἀλλοτριῶς Γ (praecessit ὡς δυνατὸν οἰκειότατα). — 55 αὐτοὺς ἀπόλεσαν] αὐτοὺς ἅπαντας ἡμῖν ἀπόλεσαν ΓΕ, quod intellegere nequeo qua ratione ortum sit. Sed non minus perverse idem ἡμῖν in Γ additur § 89 post λέγων, § 125 post ἔφουσαν, § 162 post χρόνους, [§ 190 post ἤλαθε(ν)]. Non est haec vulgaris interpolatio; etenim ἡμῖν his locis plerumque sensu prorsus cassum est; neque vero e proximis potest irrepisse, quae nihil simile habent. — 75 τυχεῖν αὐτόν] τυχεῖν δυνατόν Γ. — 80 δυνάμεως] μὴ δυνάμενος Γ. — 98 ἐν τοῖς πραττομένοις] ἐνοχοὶ τοῖς πεπραγμένοις Γ (Bs.). — 106 οὔτινες ὅτε] οὔτινες ὄντες ὅτε Γ. Dittographia videtur. — 162 τε post ἐκείνοις et δ' post σφᾶς om. Γ (Bs.). — 172 τάναντία] τάναντία τῇ πόλει Γ (ortum ex τῇ πόλει quod praecessit). — 199 μικρὰ πάνν] μικρὰ τῶν πάνν Γ (Bs.). — 200 δὲ post προηρημένον (et supra μὲν post ἐμοὶ) om. ΓΕ. — 249 σεμνοὺς] τεχνικοὺς Γ. — 260 μεθέξειν om. Γ; item 261 ἄλλοις. — XIII, 10 γραμμάτων] πραγμάτων Γ. — XIV, 8 βιασθεῖσαν Θεβαίοις συντελεῖν] β. ἡμῖν Θ. σ. Γ, cf. XII, 55 ceterosque locos quos supra attuli. Sed hic quidem ἡμῖν ex versu superiore (ὕμῖν) illatum esse potest. In Ε exstat β. ὑμῖν καὶ Θεβαίοις συντελεῖν, videlicet ex correctione illius lectionis parum felici. — 30 δειν] συγγνώμην add. ΓΕ, quod et Benselero et mihi merum interpretamentum videtur. — 61 καθισταμένους] γιγνομένους Γ. Praecessit γιγνομένων, in sequentibus est γεγενημένους. — XV, 26 διαβολάς] μεταβολάς Γ. — 170 ἀληθείαις] ἀδικίαις pr Γ (propter ἀδίως quod praecedit). — 174 τηλικούτοις] τοιούτοις ΓΔΕ (Turr. Bs.). Sequitur τοιαύτης.

— 179 *τρόπον*] *χρόνον* pr Γ (sequitur *χρόνον*). — 244 *φιλοτίμως διακειμένους*] φ. *μοι διακ.* $\Gamma\Delta E$ (Bk.). Proxime praecedit *μοι παρεστηκός*. — XVI, 30 *πρεσβύτερος ἦν*] *πρ. ὧν ἔτυχεν* pr Γ , propter *νέος ὧν ἔτυχεν* quod praecedit. — 36 *οὐδὲ γὰρ . . ὥσπερ οὐδ’*] *οὐδέ γε . . οὐδὲ γὰρ* Γ (Bs.). — XVII, 34 *χορηγῶν] πονηρῶν* ΓE (Bs.). — 44 *μοι ἐγένετο*] *μοι κατέστη* ΓE (Bs.), sicut exstat § 43 extr. — XIX, 5 *γὰρ* om. ΓE . — 25 *συγγενῶν] τάλαιπωριῶν* Γ ex proximis iteratum. — 36 *κάλλιον ἐχορήγησαν] καλλίω χρήματ’ εἰσήνεγκαν* Γ ex proximis iteratum. — XX, 4 *μεῖζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν]* *μεῖζονος ζημίας τυγχάνοιεν* Γ (praecedit *ἀζημίους*). — Epist. IV, 7 *τυχόντων]* *ἄλλων* Γ ex proximis iteratum. — VII, 10 *γράψαι]* *γράψαι σοι* Γ (Bk. Turr. Bs.) ex proximis iterato pronomine. Circumspiciendum semper in lectionibus dubiis, numquid in proximis simile exstet, neque recipiendae quarum origo eo modo explicetur. — De omissis in Γ pr vocabulis, quae satis multa sunt, caute prudenterque nuper C. Fuhrius egit (Mus. Rh. XXXIII, 567 sq.), ostendens ea retinenda esse, nisi quid ex sententia ipsa argumenti accederet.

Denique adnotationem criticam, quae priori volumini praemissa est, his locis vel auctam vel correctam velim. — Or. I. 3 *ἐπανορθῶ τοὺς φιλοσοφούντας* Th. Henkel (Progr. Rudolst. 1877, p. 13). — Idem v. d. ci. § 11 *καταριθμησαίμεθα τὰς ἐκείνου πράξεις, 20 τοῖς μὲν τρόποις . . τοῖς δὲ λόγοις, 34 δόξαντα. πάντων ἡγοῦν* vel *δόξαντα. νόμιζε, 38 δύνασθαι μὲν πλεονεκεῖν*, ibd. *ἴσον* delete *τὸ*, ibd. *μόνον* *ὀνίνησιν*, ἢ δὲ, 40 *τῷ μὲν σώματι φιλόπονος εἶναι, 49 πάντως ἔλαττ. vel παντὶ τῶν ἄλλων ἔλ.* — 51 *χρωμένον σ’* scripsi: *χρωμένους* v. Bk., *χρωμένοις* Γ Bs. — II, 37 *καὶ φρόντιξ’]* *φρόντιξε δ’* Havet in editione Antidosis. — III, 5 *τῶν ἄλλων ζῶων* etiam in Antidosi cod. Θ . — IV, 51 dele verba „itaque . . delendum“. Etiam Antid. § 77 *τῶν κινδύνων* exstat. — 57 *ἦτους αὐτῶν* del. Havet l. c. — 66 *ἄλλως τ’* del. Havet. — VI, 14 *περιγίγνεσθαι* Fuhr Mus. Rh. XXXIII, p. 568. — 86 *ἡμῖν ἐστίν* idem p. 592. — VII, 48 *συντοραφείους* E teste Maio. — VIII, 29 *ἐξ αὐτῶν]* *τούτων* add. cum Corae Havet l. c. — 36 *ὥσπερ προσῆκον . . οὕτω πρόχειρον]* ita ante Kayserum, cuius palmarem hanc coniecturam dixi vol. I. p. VIII, Orellius Antid. p. 449 f. (nisi quod is *οὕτω καὶ πρόχ.* proposuit). — 46 *ἰδίους λυμαινόμεθα]* *διαλυμαινόμεθα* cum Corae et Cobeto Havet. — 43 *γενέσθαι καὶ κληθῆναι* itidem habet vulgata loco consimili XII, 72, neque minus *καὶ κληθῆναι* ibi in Γ omissum est.

Or. XI. Inscr. ΒΟΥΣΕΙΡΙΣ Γ, diphthongi in hoc nomine usque tenax. — 1 μὲν ἀναξίως v. — 2 ἢν ποτ' . . ἔλθωμεν Γ Bk.: ὁπόταν . . συνέλθωμεν v. — χοῖραι Γ Bk.: δεῖν v. — 3 νουθειτημένων Γ. — τις ἀκριβέστερον αὐτῶν v. — 4 αἰσθανόμενος v. — τοῦ δέοντος πολὺ v. — προσόντ' Γ Bk. (ci. Langius): τὰ προσόντα. — 5 τοσοῦτον Cor. Γ Bk.: τοσοῦτω. — δεῖς Cobet: δέεις. — τοσοῦτον E Turr.: τοσοῦτο. — ἡτιάσω] „hoc an aliud verbum habeat Γ, incertum est“ Bk. — ἐγγχειρήσας v. — ἄλλων] ἐλλήνων Γ (sicut § 35). Cf. 16, 10. — 6 ὁ μὲν . . εἰθισμένων add. Γ Bk. (legebatur ὁ μὲν χάριν ἂν εἰδείη σοι ex ci. Wolfi). — ἂν ante ἀγαν. add. Γ. — μηδεμίᾱς ἀποσχ. Γ Bs.: μηδεμ. ἂν ἀποσχ. — ὑπ' αὐτοῦ v. (ὑφ' αὐτοῦ ci. Auger.). — 7 ὥστ' ἔφης v. — ἀποφαίνεις δ' αὐτὸν οὐδέν v. — πότερον v. — παρατάξωμεν] παραβάλωμεν v. — τὰς αὐτῶν Turr. coll. or. 5, 87: αὐτῶν. — πιστεύειν τοὺς ξένους θύσας v. — 8 ἢ τοῖς Ὁρφ. Γ Bk.: ἀλλὰ καὶ τοῖς Ὁ. v., ἀλλὰ τοῖς Ὁ. A Cor. — εἰδείην ὅτι v. — 9 μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν ἔμαντοῦ om. pr Γ (E et re Γ pro ἐπιδεικνὺς habent ἐνδεικνὺς). Inseruit nescio quis ex Hel. § 15, quo loco ἔμαντοῦ opponitur ei quod praecedit τοῖς ἄλλοις; contra hic opponuntur inter se ea quae dicta sunt (εἰρημένα) et ea quae dicenda erant (ἐξ ὧν ἔδει κτέ.). — δηλῶσαι τὰ περὶ v. — ἐξ ὧν ἔδει Γ Bk.: ὡς δεῖ v. — 10 μόνως add. Γ Bk. — 11 παρόντων . . ἀπάντων v. — ἐκεῖ cum Wolfio Cor. Γ Bk.: ἐκεῖσε. — 12 σύμπαντος κόσμου φύσιν v. — παντοδαπάτα Gregor. Walz. VII, 1234, 27 Dd.: παντοδαπά ἀγαθὰ E et corr. Γ, qui a pr. m. et prioris vocabuli ultimam litteram aliam habuit et pro altero penitus diversum; παντοδαπά τάγαθὰ Z v. (τάγ. uncis incl. Bk.). — 13 δυσμάχητος v. — εἰρημένοις v. — ἀνχημῶν Auger. (Γ) Bk.: ἀνχημῶν ὧν EZ. — 14 περιόντων] ὄντων v. — 14 ἅμα τὸν τε τόπον ΓΛ Bk.: ἅμα τόπον. — καὶ τὴν τροφήν v. Bs. (τὴν del. ci. Cor.). — ταῖς ἱερωσύναις v. — περὶ τοὺς θεοὺς v. — 16 οὐδὲ πρὸς ἔν Γ Bk.: πρὸς οὐδέν. — ἐπιμένοντας v. — 17 περὶ τὴν σύντ. v. — λέγειν . . εὐδοκίμ.] haec a corr. sunt in Γ. — πολιτείαν v. Bs.: πολ. ἐπαινεῖν Γ Bk. — 18 μηδενὸς . . ἀποροῦντας ΓΖ v. Dd.: μηδὲν . . ἀποροῦντας E Bs., μηδένα . . ἀποροῦντα cum Claverio Cor. Bk., μηδένας . . ἀποροῦντας Bait. Turr. — ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὄπλοις Γ Bs. — προσέχειν τὸν νοῦν v. Bs.: τὸν νοῦν προσέχειν Γ Bk. — 19 τοσοῦτον δὲ χ. τοῦτοις κέχρηται v. — 20 χρῆσθαι νομίμοις v. — 21 αἴτιον εἶναι νομίσ. v. — 22 ἔχει ὁμοίαν v. — καὶ μακροβιωτ. εἶναι v. — κατέδειξεν Stephan. et Langius. — δύναται ζητῆσαι v. — 23 μέγιστα τῶν πραγμάτων Γ Bk.: βέλτιστα. — ἔταξαν Γ Bk. — ἐν ἀστρονομίᾳ v. — ἔπεισαν Γ Bk. — ἐνια Γ Bs.: ἕτερα. — πλείστον v. — 24 δ' ἄξιον . . αὐτῶν Γ Bk.: δ' . . αὐτῶν ἄξιον. — σοφίαν Γ Bk.: φιλοσοφίαν. — μὲν post οὔτοι add. Γ Bk. (ci. Cor.). — εἶναι

δοκεῖν Z v.: δοκεῖν εἶναι Γ Bk. — ἀκριβεστέρας v. Bk.: μείζους Γ E Turr. Bs. Praecessit μειζόνως. — τῶν συμβαινόντων om. pr Γ. — τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον v. — 25 ἐργασάμενοι v. — τοῦτον αἴτιοι cum Wolfio Dd.: τούτων αἴτιοι Cor. (Γ) Bk., αἴτιοι τούτων A cet. cod. — καὶ σεμνῶς περὶ ταῦτα v. — παρ' ἄλλοις καθεστηκότας v. — παρόντα om. pr Γ. — 26 ὁσιότητος Γ Bk.: θειότητος. — ἅπασιν ἐμμένειν v. — 27 ἔχωσιν v. (ἔχουσιν ci. Cor.). — τυχὸν ἂν καὶ v. — βεβαίως ἔσεσθαι cum Wolfio Cor. Γ Bk.: ceteri cod. βεβαιώσεσθαι vel βεβαιώσασθαι. — 28 θανμασὰ Γ Bk.: μεγάλα. — Σάμιος εἰς ἔστιν v. — θυσίας τε καὶ v. — οὖν post ἀλλ' add. Γ Bk. — 29 θανμάζομεν v. — 30 ἔτι δὲ καὶ τὴν v. — τὴν Αἰγυπτίων Γ Bk.: τῶν Αἴγ. v. — ἐπλήψιν ci. Cor. Cobet: ὑπόληψιν. — 31 ἀφικνουμένους θύων Γ Bk.: εἰσαφικνουμένους. — μηδὲ] μὴ pr Γ. — κερημένοσ τυγχάνεις v. — 32 ἂν post οὐδεὶς om. pr Γ. — 33 ψευδῆ] τὰ ψευδῆ v. — τούτοις κέρρημαι v. — 34 ἐπιπλήξειεν Γ Bk.: ἀπιστήσειεν v. — ὁ post φανερός ex con. Baiteri om. Turr. — ἃ ἐγὼ v. — exspectaveris λίαν ἂν εἶναι .. ἠπίσταντο .. ἐπεχείρουν. — 35 τοῖς ἄλλοις v. Turr.: τοῖς Ἑλλησιν Γ E Bk. — τοὺς ἅπασι τούτοις v. — ἧ ἐκείνων. εὐεργετην γεγενῆσθαι v. (εὐρετην ci. v. d. ap. Cor.). — 36 τῆς τε .. ξενοφονίας Γ Bk.: τῆς .. ξενοκτονίας. — 37 τέτρασι v. Dd., τέταρσι cod. Langii. — διαλύσασθαι τὰς ὕ. ἐκ. διαβολὰς v. — 38 οἴους] οὖς v. — τολμήσειεν εἰπεῖν v. — δεσμούς Γ Bk.: συνουσίας v. — ἐλογοποίησαν κατὰ τούτων v. — 39 ἀλῆται E Dd. Turr. (ἀλῆται Γ Bk.): πλανῆται Z v. — ἄλλοι δὲ φεύγοντες .. οἰκείους πολεμοῦντες .. διετέλεσαν v. — τούτων τῶν Γ Bk.: τῶν τοιούτων. — 40 τῆς ἀλλήλων κατηγορίας v. (κακηγ. ci. Wolf.). — ὁμοίως τοὺς τε λεγ. τ. τ. πλημμελεῖν v. — 41 τε τὰς πάσας ἔχοντας ἀρετὰς v. — γενέσθαι v. — νομίζομεν v. — 42 κατασταίη Cor. Γ Bk.: cet. cod. καταστῆ. — δὲ οὐ καταγινώσκοιμεν εἰ τοὺς .. περιῖδοιεν v. — βελτίστους v. — 43 μηδὲν δέονται Γ Bk.: μηδὲ βούλονται v. — ποιήσουσιν Γ E. — 44 δὲ ὄντων Γ, δ' ὄντων Bs. cf. Bs.² ad 14, 63. — σὺ γέγραφας γο re Γ: συνέγραψας. — ἐγκαλουμένον v. — 45 αἰτιῶν Γ Bk.: ἀμαρτιῶν v. — οὐ ῥάδιον v. — κατασπενάσαιμεν v. — 46 γεγονυῶν v. Bs.: γενομένων Γ Bk. — σοι τὸν τρόπον v. — γὰρ post μὲν add. Γ Bk. — μᾶλλον ἂν Γ Bk.: πολὺ μᾶλλον. — 47 τῶν νῦν σοι συνόντων Γ Bk. Voculam νῦν h. l. male additam ante ὄντων quod proxime sequitur recte inseruit Bs. — γράφειν] συγγράφειν v. — 49 ἐμοί] μοι v. — ποιήσει Strangius Turr.: ποιήσεις. — λυμανεῖ Z Bk.: λυμάνει Γ, λυμανῆ v. — 50 θαύμαζε v. — νεώτερος ἂν καὶ et οὐ τῶν πρεσβ. οὐδὲ om. pr Γ. — subscribit Γ: βούσειρις HHH[□]ΔΔΔΔ. ἐλικώνιος ἅμα τοῖς ἐταίροις θεοδώρω καὶ εὐσταδίω.

Or. XII. ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ. — 1 αὐτῶν Turr.: αὐτῶν.

— εἰρησθαι δοκοῦντας v. Bs.: δοκοῦντας εἰρησθαι Γ Bk. —
 κομψότητος Γ Bk.: κοσμιότητος. — 3 ἐννενήκοντα v. — τέ-
 ταρσιν Cor. Γ Bk.: τέσσαρσιν. — ἀγὼ Γ ut videtur (Δ ap.
 Bk. traditur) Bk.: ὦν ἐγὼ v. — εἰ βουλ. Γ Bk.: ἢ β. v. —
 4 ἔνεκεν Γ Bk. — λόγος λεχθήσεσθαι v. — διαδεδομένων Cor.
 Γ Bk.: διδομένων. — 5 τε post περί add. Γ Bk. — post μάλ-
 λον in Γ deletae litterae II vel III. — 6 βούλομαι δ' οὖν Bs.
 — περί ἃ τυγχ. διατρίβων Γ Bk. (ci. Cor.): περί ἃ τ. διατρίβειν
 pr Δ, περί ἃ προαιρούμενος τ. διατρίβειν v. — 7 οὔτε νῦν
 τὴν errore Bk. — γενομένην v. — μοι Γ Bk.: μου. Verba οὔτε
 τὴν νῦν . . ταραχὴν delenda censet Dobr., saltem tollendum
 νῦν. Mihi duorum membrorum, quae sunt οὔτε . . ταραχὴν et
 οὔτε . . γιγνώσκων, alterum alteri ab Isocr. postea substitutum
 videtur. — ὦν Γ Bk.: ἦν. — ἔτυχεν v. — ἠτύχηκόσιν v. —
 ὥστε Γ Bk.: οὔτως ὥστε v. — 8 ἐτι δὲ τοῦ v. Bs. cf. § 31. 38.
 — τούτων δ' ἀπάντων Θ Hi. — οὔτω Γ E Stobae. 116, 40 Turr.:
 οὔτω μοι. — τὴν τε Cor. Γ Stob. Bk.: τὴν μὲν v. — ἧς Stob.
 v.: ὡς Γ Bs. — τύχη] ψυχήν Γ. — 9 ἐγκαλεῖν v. — προσ-
 ειλόμην pr Γ. — ἀτυχία] αἰτία Hi. — τινὲς Γ E Turr.: τινὲς
 μοι. — οὔτε τελείαν Bait. Turr.: οὐ τελείαν v., om. pr Γ. —
 ἐν ante συλλόγω om. Γ. — ante ἀνθρώπων in plerisque codd.
 additur παρησία, quod cum E et H. Wolfio om. Turr., cir-
 cumscribit Bk., ante πολλῶν ponit cod. Langii, post εἰπεῖν δὲ
 Auger. Cor. — 10 φωνῆς θ' Jacob: φωνῆς. — περιέρχονται Γ
 Bk.: γίγνονται. — τὸ δοκεῖν (ci. Wolf.) Γ pr Δ: τῷ μὴ δοκεῖν.
 — ἐκτείσειν scripsi: ἐκτίσειν. — 11 ἐπειδὴ Γ Bk.: ἐπεὶ. —
 τοῦ πολιτεύεσθαι cum Wolfio Cor. Γ Bk.: πεπολιτεύεσθαι. —
 ποιούμενος cum H. Wolfio Γ Bk.: αἰρούμενος. — ὦμην v. Bs.:
 ὀόμην Γ Bk. — ὅσω περί v. — 12 δητόρων πολλοὺς v. — αὐτῶν
 add. Γ Bk. — 13 μεσεγγυήματος Saupp. Turr. (cf. Harp. s. v.):
 μεσεγγυώματος Γ E Bk., μεσεγγυημάτων v. — ὃν ἂν Cor. Γ
 Bk.: ὦν ἂν. — τούτων ἡγεμόνα v. — ἀλλήλους] τοὺς Ἑλληνας
 Γ. — 14 πάντα ἐπὶ τριαύτην χ. καὶ τοσαύτην v. — πρὸς
 ἀλλήλους ut e superioribus (§ 13) illatum circumscripsi, cf. or.
 V, 88. ep. IX, 14. — ἂν post ταχέως add. Γ Bk. (ci. Cor.). —
 15 ταραχώδη . . ἀλόγιστον v. — γὰρ ἄλλων δητόρων v. — ἀπάν-
 των Γ Bk.: αὐτούς cet. cod. — δι' οὐδὲν om. pr Γ. — 16
 τῶν post θαυμάζειν om. pr Γ. — οὔτω διακ. πεφυκ. πρὸς ἀπά-
 σας τὰς ὑπεροχὰς v. — τινὲς om. pr Γ. — μοι post ἐχουσί
 add. Γ Bk. — καὶ τισι Cor. Γ Bk.: καὶ τι. — τούτων add. Γ
 Bk. — 17 ἡμῶν E v. Bs.: μου Γ Bk. (del. K.). — τῶν μεγά-
 λων Παναθ. Harp. v. Παναθ. — 18 μοί τινες v. — σοφιστῶν
 τῶν καὶ Dobr. Bs. — τῶν Ἡσ. καὶ Ὀμήρου ποιήσεων v. — 19
 τολμηρότατον ἐκείνων ἐπιχ. v. — ἐπιχειρησαί με codd. v. Turr.:
 ἐπ. ἐμὲ Bk. — 20 ὡς . . ἀκούσας om. pr Γ. — ἀναλέξασθαι
 Γ. — τούτους εἶναι ἐμούς οὐκ v. (τοὺς ἐμούς οὐκ Δ). — μηδέν'

ἂν Turr.: μηδὲν ἂν Γ Bk. Dobr. (sicut dicitur οὐδὲν ὑγιᾶς
 τούτου), μηδένα v. — 21 παρακολουθήσασαν v. — ἐν τοῖς Cor.
 Γ Bk.: τοῖς. — περί με Γ Turr.: περί ἐμέ. — ὁμολογουμένης
 Γ: τῆς ὁμολ. cf. § 260 (μήτε τῆς ὁμολ. μήθ' ἦν ci. Dobr.). —
 μοι] ἐμοὶ v. — 22 ἀντικατηγορῶ Wolf. Cor. Γ Bk.: ἀντικατη-
 γορῶν, addito γενήσομαι ante καὶ λέγειν. — περί μου Γ Turr.:
 περί μου E, περί ἐμοῦ v. — ἀνεπιτήθειον τολμώντων codd.
 praeter pr Γ; τολμώντων uncis inclusit Bk., del. Bs. — 23
 ὑπεριδῶν . . φθονοῦντας Γ Bk.: ὑπεριδῶν ὡς φθονοῦντας. —
 καὶ ante πειρῶμαι add. Γ Bk. — περί μου Γ Turr.: περί μου
 E, περί ἐμοῦ v. — διὰ post ἧ add. Γ Bk. (ci. Wolf.) — ἀλ-
 γήσειν] malim ἀλγεῖν ποιήσειν. — κἂν Γ Bk. (ci. Cor.): ἂν
 καὶ. — πεπανμένους παραληρῶν] ita Γ Bk.; παραληρῶν A, μὴ
 παραλ. v. Praecessit αὐσίειν. — 24 μεταξὺ add. Γ Bk. —
 καταβαλόντι Cor. Γ Bk.: καταβάλλοντι. — ποιοίην Cor. Γ Bk.:
 ποιοίμην. — 25 τὸ τελευταῖον . . λέγειν περί ὧν add. Γ Bk.
 — διανοήθην εἰπεῖν οἶμαι v. — φανερόν Γ. — 26 totam §
 τῆς μὲν . . εἶναι φήσειεν add. Γ Bk. — ἂν ante ἀνεκτοῦς cum
 Strangio add. Turr. — 27 παρακελεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν
 Cor. Γ Bk.: παρακελεύω μὴ πονεῖν καὶ μὴ προσέχειν. — δυνή-
 σεται v. — 28 ἀπηκριβωμένους Γ. — 29 ὅλως δὲ καὶ περί v.
 — περί τὰς τέχνας καὶ add. Γ Bk. — διοικήσαντας v. — με-
 τασχεῖν v. — 30 καλῶ Γ Bk. cum Clem. Alex. Strom. V, 69.
 Stob. 1, 44: ἔχω. — 31 ἐλαφροτάτους Clem. Stob. ll. c. Har-
 pocr. s. v. Auger. Γ Bk.: ἐλαφροτέρους. — ἔτι τοῦς Γ Bk. cum
 Stob.: ἔτι δὲ τοῦς v. Clem. — αἰεὶ om. Clem., idem pro διακει-
 μένους habet ἀναστρεφομένους. — ἐν αὐταῖς] πρὸς αὐτὰς Hi.
 — 32 ἐξισταμένους Cor. cum Clem. Stob. Γ Bk.: ἐξανιστα-
 μένους. — ἐπιμένοντας Clem. — τῇ post τάξει add. Γ Bk.
 (om. Stob. Clem.). — γενομένοις mal. Cor. — καὶ post ἀλλὰ
 add. Γ Bk. (om. Clem. Stob.). — τελείους Clem. Stob. v. Bs.:
 τελέους ΓA Bk. — 33 ταῦτα γιγνώσκων τυγχάνω v. — τῆς
 Ἡσιόδου καὶ τῆς add. Γ Bk. — τὰ ἐκείνων v. — ληροῦντας
 τὰ περί v. (τὰ del. ci. Cor.). — 34 ἔστι δ' a corr. est in Γ;
 ἀνδρὸς om. pr Γ. — ἦν ἔχη Cor. Γ Bk.: ἦν ἔχει. — ὑπὲρ Γ
 Bk.: περί v. — ἦ περί . . ἔχω τι Γ Bk.: περί γὰρ . . ἔχομεν
 v. — 35 ἐν λόγοις Γ Turr.: ἐν τοῖς λόγοις v., ἐν τοῖς λ. τοῖς
 Cor., ἐν λόγοις [τοῖς] Bk. — 37 ὅμως add. Γ Bk. — ἐστὶν
 αὐτῶν v. — με add. Γ Bk. — ἀπειρώς v. — καταδεέστερον
 ΓE. — 38 εὖ λέγειν v. — ἀπανθρωπίνως Γ. — 39 πρὸ τοῦ
 ἀγῶνος cum K. circumscripti: πρὸ ἀγῶνος Bs., πρὸ τῶν ἀγῶνος
 Fuhr. — ποιεῖσθαι περί αὐτῆς v. — 40 τὰς πόλεις ταῖς πόλεσι
 παριστ. mal. Bk. — ἅπαντα Fuhr.: πάντα. — ταῖς πάντα τὸν
 χρόνον ἄρχειν v. — 41 σκοπῇ τε καὶ ci. Cor. — παραβάλη v.
 — πολιτενομένων poscit Bk. — εὐεργεσίαις Γ Bk.: εὐπραγίαις.
 — 42 γενομένους v. — Ἀχαιΐδας ΓA Bk.: Ἀχαιΐδας. — 44 ἐκα-

τέρας ex ci. Wolfi Bk. (coll. 4, 35. 5, 112. 12, 166): ἐκάτερα Γ v., ἐκατέρων E, ἐκατέρα Bs. — τῆς ἠπείρου v. (sicut exstat locis modo laudatis): τῶν ἠπείρων Γ Bk. — βαρβ. ἀνέστησαν v. — θαλάττης Dd. Turr.: θαλάσσης. — ἂν post μεγάλην add. Γ Bk. — 46 μάλιστ' Γ Bk. (ci. Cor.): κάλλιστα. — τοὺς πολεμίους ἐν ταῖς μάχαις v. — ἕως ἀπάσας κατεστρέψαντο Γ Bk.: καὶ καταστρέψαντες (καὶ om. A). — 47 πρᾶττομεν pr Γ. — τε post αὐξάν., item ἐκ post ἐκπίπτειν add. Γ Bk. — δ' ἀλλαις φοβεράν Cor. Γ Bk.: ἄλλαις φανεράν. — 48 γενομένην v. — ἄλλους ὡς δυνατὸν ἄλλοτριῶς Γ. Totum locum ita refingit Hi.: τοὺς πρὸς σφᾶς . . οἰκειότατα, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἄλλοτριῶς καὶ πολεμικῶς διακειμένους, deletis illis τὴν αὐτῶν διοικούντας. — ταῖν πολέοιν ἐκάτερα v. — 49 τριακοσίας] διακοσίας v. -- μὲν post πεντακ. add. Γ Bk. — πάντων v. — 50 ῥοπήν] τροπήν Γ Bs. — γεγόμενοι v.: γεγενημένοι Bs., γεγονασινμενο
 v μενο
 (h. e. γεγονασί) Γ, unde γεγονότες Fuhr. — παρέσχον v. — 51 ἐκώλυσε v. — 52 ἀγῶσι Γ Bk.: κινδύνοισ. — τίς δ' ἂν pr Γ Bs.: τίνα δ' ἂν τις. — 53 εἶναι Γ Bs.: γενέσθαι (E) v. Bk. — 54 ταύτην] τοιαύτην v. malim τὴν αὐτήν. — γενομέναις v. — τῆς post ἐκάστης add. Γ Bk. — 55 κατὰ πάντων v. — ἐμπούησειεν ἂν Γ Bk.: ἐμπούήσουσι. — ἂν post ἴσως add. Cor. Γ Bk. — ἀλλ' ἄπερ ἄπασιν Γ Bk.: ἀλλὰ παρὰ πᾶσιν cet. cod. — αὐτοὺς ἄπαντας ἡμῖν ἀπόλεσαν ΓE. — διαβάλλοντες v. — τοσαύτας καὶ τοιαύτας ΓE. — ἐνέβαλον v. Turr.: εἰσέβαλον ΓE Bk. — 56 ὑφ' ἑτέροις v.: ὑφ' ἑτέρων Γ Bs. — 57 κατὰ γῆν Wolf. Γ Bk.: κατὰ τὴν. — 58 ἐν ἐλάττοσιν Cor. Turr.: ἐλάττοσιν. — τὴν αὐτὴν Γ Bk.: τὴν αὐτῶν. — 59 Ἄλυος ποταμοῦ πεζῶ στρατοπέδω Γ Bk.: Ἄλυος ποταμοῦ πεζῶ v. — ἐπὶ τάδε Γ Bk.: ἐπὶ τᾶνδον v. — ὄπον vel ὄπη v. — 60 καὶ μεγαλοφρονεστέρας om. pr Γ. — τῆς μὲν Ἀσίας v. — τοὺς μὲν πολεμίους Cor. Γ Bk.: τοῖς μὲν πολεμίοις. — 61 δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν v. — παρ' ἄλληλα del. Dobr. — τῶν ante ἅμα add. Γ Bk. — εἶχομεν v. — 62 οὐδὲν ἀντερεῖν Cor. Γ Bk.: οὐδὲν ἂν ἀντερεῖν. — γεγόμενοι Cor. Γ Bk.: γιγνόμενοι. — ἐπιχειρήσει Γ Bk.: ἐπιχειροῦσι cet. cod. — 63 διαβαλοῦσι et διατρίψουσι v. — καὶ Τρωανῶν add. Γ Bk. (cf. quae suspicabatur Cor. p. 338). — οἴομενοι v. — καταρρυπανεῖν Bait. Turr., καταρρυπανεῖν Γ Bk.: καταρρυπαίνειν v. — 66 τὰ ante τοιαῦτα add. Γ Bk. — τῶν . . ῥηθέντων v. — 67 προσταχθέντες ci. Bait. — ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ v. — περ post ὅτε add. Γ Bk. — θάλατταν Γ: cet. cod. θάλασσαν. — 68 δεκαρχῶν ΓE Bk.: δεκαδαρχῶν. — 69 ἐλάττους ἔχειν τοὺς οἴκους Γ Bk. (ἐλ. ἔχειν αὐτοὺς οἴκους Cor., ἐλάττονας ἔ. τοὺς οἴκους ci. Wolf.): ἐλάττον (vel ἐλάττους) ἔχειν τοὺς οἰκειοὺς v., ἐλάττον αὐτοὺς ἔχειν om. τοὺς οἴκους Hi. — 70 ἐξαμαρτάνειν v. — οὐδ' εἰ γέγονεν ἴσασιν Cob. Hi.;

οὐδ' ἴσασιν ὅπου ποτ' ἐστίν vel οὐδ' ἴ. ὄντα Dobr.; quos refutat Jacob. — τῶν ἐν Πελ. Γ Bk.: τὰς ἐν Π. — ἄλλων Γ Bk.: Ἑλλήνων. — 71 πρότερον αὐταῖς ὑπῆρξεν v. — σφᾶς αὐτὰς v. — παρέσχον Cor. Γ Bk.: παρείχον v. — καὶ τοὺς Γ Bk.: τοὺς θ' v. — τῶν φαύλων Γ Bk.: φαῦλοι v. — δυνηθείη Cor. Γ Bk.: δυνηθῆ. — 72 γενομένων] γενόμενον Bk. — καὶ δικαιοσύνην add. Γ Bk. — γενέσθαι καὶ κληθῆναι κηδεστήν v., cf. ad or. 10, 43. — μόνον ἔχοντα v. — ἔχοι τις ἂν v. — 73 τινες ἀπιστήσειαν Γ Bk.: ἀπιστ. πολλοί v. — μικρὸν errore Bk. — 74 ποίοις λόγοις . . ὀρθῶς ἂν εἶην v. — μὲν post αἰσχύνομαι add. Cor. Γ Bk. — 75 πολλοῖς ἄλλοις πεπονθότι v. (cf. § 77). — τυχεῖν αὐτόν] τ. δυνατόν Γ. — μὲν post μεγίστων add. Γ Bk. — 76 αὐτόν Turr.: αὐτόν v. Bk. Bs. — 77 τοῦ αὐτοῦ τινος . . Ἑλλήνας Γ Bk.: τούτου ὡς καὶ τινος v. — πολλοῖς ἄλλοις κακοῖς v. — αὐτούς om. pr Γ. — 78 οὔτε post πράξας om. Γ. — οὔτε τῶν ὕστ. Cor. Γ Bk.: οὐδὲ τ. ὕ. v. — ἀκείνος Bs.: ἃ ἁκείνος Bk., ἃ ἐκ. v. — 79 ἐπαινέσειεν αὐτόν Γ Bk. — τῆς πόλεως Γ Bk.: τῶν πόλεων. — βασιλέας E Bs.: βασιλεῖς. — ὅ τι βουληθεῖεν Γ Bk.: ἃ βούλονται. — ἠγγήσεται v. — ἀφέντας add. Γ Bk. — 80 Μενελαίου ΓE Turr.: Μενέλεω. — δυνάμεως] μὴ δυνάμενος Γ. — 81 τοσοῦτον τὸ πλῆθος Γ Bk. (τοσοῦτο τὸ πλ. Cor.): τοσοῦτο πλῆθος. — ὃ πολλοὺς εἶχεν ἐν αὐτῷ Turr.: ὃ πολλοὺς εἶχεν αὐτῷ Γ Bk., πολλ. ἔχειν v. — 82 τὸ τοιοῦτον Γ Bk.: τοὺς τοιούτους. — αἶς a corr. est in Γ, videtur fuisse η. — πάντες v. — τῷ καὶ τῆ Γ Bk.: τῷ πολλῷ καὶ τῆ. — καὶ μὴ δύνασθαι Γ. — 83 προσέθηκεν v. — οὐδ' ἀπῆλθε Cor. Γ Bk.: οὐκ ἀπῆλθε. — 84 τοσοῦτων ὄντων post τούτων om. Γ, propter ὁμοιοτέλετον ut videtur, del. Bk. — ἀποδοκιμάσαιεν et ἐπιτιμήσαιεν ΓE Turr.: ἀποδοκιμάσειαν et ἐπιτιμήσειαν v. Bk. Bs. — ἀφελεῖν αὐτῶν v. — 85 τολμησάντων v. — παραλείπω v. — 86 δίκαιον προσιλόμην v. — 87 ὁμοίως Γ Bk.: ὅλως v. — εὐ ῥηθέντων Cor. Bk.: εὐρεθέντων ΓEΛ, ῥηθέντων ceteri. — μηδὲν συμβαλοίμην Γ Bk.: μηδὲν ἕτερον σ. v. (μηδὲν μέρος σ. Cor.). — ἐπιθεῖεν v. — εἶδεῖεν ἐμὲ v. — 88 ὅποι Γ Bk.: ὅπως cet. cod. — ἀεὶ γὰρ οἰόμενος add. Γ Bk. — γέγονα Γ Bk.: γεγονότα v. — ἐξέπεσον v. — 89 δ' ἤδη Γ Bk.: δὲ δεῖν v. — ἡμῶν Wolf. Γ Bk.: ἡμῖν. — τῶν τοιούτων τῶν πολ. Γ. — οὐχ ὡς οὐχ corr. A Cor. Γ Bk.: ὡς οὐχ. — μείζους καὶ πλείους πόλεις v. — ἀρετῆς Γ Bk.: ἀρχῆς v. — λέγων] λέγων ἡμῖν Γ. — 90 δόξειεν Γ; δεῖξειεν v. — ἀλλὰ γὰρ Γ Bs.: ἀλλὰ γὰρ ἴσως. — 91 τοὺς τοιούτους (ci. Cor.) Γ Bk.: τοιούτους A, τούτους v. — ἐξαμαρτάνειν v. — κοινῶς v. — πολιορκοῦντες add. Γ Bk. — Ἀργεῖοις Cor. Γ Bk.: Ἀργεῖοι. — 92 Πλαταιᾶς v. Bs. — μεθ' ἡμῶν] μετ' αὐτῶν Cor. — 93 Πλαταιᾶς Dd. — μόνους λαβόντες v. — διαλιπόντας Γ. — 94 περὶ τε E v. Turr.: περὶ τὸ pr Γ, περὶ τε τὸ corr.

Γ, *περὶ* Bk. in oxon., *ἐπὶ* eiusdem operae berolin. et Dd. — *ἔχομεν* v. Bs. — *ταῖν* v. — *εἶναι*] ἦν ἂν K. — 95 *καὶ* *πλάνου* add. Γ Bk. — *τ'* *ἐπιχειροῦντα* Γ Bk.: *ἐπιχ.* *ταῦτα* v. — *ώομη* v. — *ὦν* *λέγω* Γ Bk.: *λέγω* Λ, *λέγω* δὲ v. — 96 *παρρησιάζασθαι* v. — *μοι* post *εἶναι* add. Γ Bk. — *γεγενημένην* *ἡμῶν* v. — *malim* *γενομένους*. — *ἐξημαρτηκότητας* v. — 97 *τοῖν* Λ, corr. Γ, Bk.: *ταῖν* v. — 98 *μικρότερα* errore Bk. — *ἐν* *τοῖς* *πραττομ.*] *ἐνοχοὶ* *τοῖς* *πεπραγμένοις* Γ Bs. — 99 *ἄς* *ἀμφοτέροις* . . *ἐπιφέρουσιν* add. Γ Bk. — *οὐδ'* ante *εἰπεῖν* add. Γ Bk. — *ἐν* ante *Ἑλλησπ.* om. Γ. — *διαπραξαμένην* ΓΕ Turr.: *διαπραγμαμένην* v., *διαπραξαμένη* ἦν Cor. Bk. — 100 *ἀποκρύψουαι* Γ Bk. (ci. Cor.): *ἀποκρύψαιμι*. — 101 *ἂν* post *δικαίως* add. Γ Bk. — *ἐγκαλέσαιμεν* v. — *διδάσκαλοι* τ. *τοιούτων* *γεγόνασιν* *ἔργων* Γ, *διδασκάλους* τ. τ. *γεγονόσιν* ἔ. Bs., quod si verum est, delendum *γεγενημένοις*. — *δ'* *ἡμετέροις* Γ Bk. (et ex ci. Langii Cor.): *μέντοι* vel *μὲν* *δὴ* *ἡμετ.* cet. — *ἔχομεν* v. — 102 *καὶ* post *μόνοι* add. Γ Bk. — *ἡμῖν* *θαμινὰ* v. — *καὶ* *τεμνομένης* add. Γ Bk. — *ἐβλέψαμεν* E Turr.: *ἐβλάψαμεν* Γ, *ἀπεβλέψαμεν* v. — 103 *κατοικοῦντας* Γ Bk.: *οἰκοῦντας*. — 104 *τούτοις* Γ Bk.: *τούτων*. — *ἀμφοτέροις* Cor. Γ Bk.: *ἀμφοτέροι*. — *ᾠμοσαν* Γ Bk.: *ᾠμολόγησαν*. — *συναγαγόντες* Γ Bs. (auctore Sauppio): *συναγαγόντες* *καὶ* (E) v. — *Κλέαρχον* *στρατηγόν* v. — *Κλέαρχον* del. Cob., def. Jacob coll. 8, 98. — 105 *ὅσον* *εἰκὸς* *τοὺς* *περὶ* v. — 106 *πώποτε* Γ Bk.: *ποτὲ*. — *οἵτινες* *ὄντες* *ὅτε* Γ. — *αὐτοὺς* add. Γ Bk. (et ex ci. Wolfii Cor.). — *τῶν* *Ἑλλήνων* ante *παρέδωκαν* add. Γ Bk. — 107 *κατασχεῖν* v. — 108 *προσειρημένων* v. — *νομίζειν* v. — *τοῖν* corr. Γ Bk.: *ταῖν*. — *ἐπιχειρησάντων* v. — 109 *ὁμολογήσειν* v. — 111 *τοὺς* *δὲ* *τοιούτους* Wolf. Cor.: *τοὺς* *δὴ* *τοιούτους*. cf. 133. — *παραβάλλοντας* Γ Bk.: *παραθέντας* v. — *καὶ* *πειθαρχίαν* ΓΕ Turr.: *καὶ* *τὴν* *πειθαρχίαν*. — 112 *τοιούτο* *ἐπιχειρῶσι* *ποιεῖν* v. (*τοιούτόν* *τι* ci. Cor.). — *ἀξίαν* ἢ *τὴν* *Λακεδ.* v. — *ἐποιησάμην* v. — 114 *ταύτης* *τῆς* *πολιτείας* E Bs.: *ταύτης* *πολιτείας* Γ, *ταύτης* v. — *καθεστηκυῖαν* Bs. — *ἐκείνην* add. Auger. Γ Bk. — *ταύτην* Wolf. Γ Bk.: *αὐτὴν*. — *νομίσαντες* ci. Cor. — *καλῶς* add. Γ Bk. — 115 *οὐδὲν* add. Wolf. Γ Bk. — *τῶν* *κακῶν* *οὔτε* *τῶν* *ἀγαθῶν* v. — *ἐπ'* *εὐταξίας* v., *ἀπ'* *εὐτ.* ci. Cor. — 116 *τε* post *ἐκ* add. Γ Bk. — *τῆς* *πρότερον* *ὑπαρχούσης* *πολιτείας* v. — 117 *τῇ* post *πόλει* add. rc Γ Bk. (qui uncis inclusit) Turr. Bs. — *καὶ* *δυοῖν* *πραγματῶν* *προτεινομένων* v. — *μὴ* *σπουδαίον* Γ Bk.: *καὶ* *μὴ* *σπουδαίων* vel *καὶ* *σπουδαίων* v.; *μὴ* *σπουδαίων* Cor. — *αὐτοὺς* *ἐνόμισαν* *καὶ* v. — 118 *ἂν* post *ὀλίγοι* *δὲ* add. Γ Bk. — *φῆσειαν* Bs. — 119 *δὲ* *περὶ* *ἧς* Γ Bk.: *δ'* *ὑπὲρ* *ὧν* v.; *δὲ* *περὶ* *θ'* *ἧς* omisso *θ'* post *ἧς* errore Bs.; in Γ particula *τε* omnino deest. — *οὔτε* *δημοκρατίας* *οὐτ'* *ὀλιγαρχ.* v. — *καὶ* post *μοναρχίαι* om. pr Γ. — *τὰ* post *γένη* add. Γ Bk. — 120

ποιησασθαι πόρρωθεν v. — δ' ἔμοι E Bk. — 121 τὰς δυνα-
 στείας v.: τοιαύτας δυν. Γ Bk., τὰς τοιαύτας δυν. voluit Bs.
 (v. eius praef. p. XL). — πρῶτατοι καὶ φρονιμώτατοι v. —
 διενέγκαιεν v. — οὐκ ἂν Γ Bk. (ἂν οὐχ Cor.): οὐχ v. — πε-
 πραγμένον Cor. Γ Bk.: τῶν πεπραγμένων. — ἐν τε ταῖς ἄλλαις
 π. μάλιστα δ' v. — παμπληθεῖ Γ. — 122 ἐπιβουλενομένην v.
 — ἕκαστον τὸν A Bk.: ἕκαστον. — γενομένης v. — 123 τοιοῦτο
 v. — 124 πρώτους Cor. Γ Bk.: πρώτως. — οἰκίσαντας ci. Cor.
 — πάντα v. — 125 ἔφυσαν ἡμῖν καὶ Γ Bs. Item ἡμῖν in Γ
 perverse additum est § 55. 89. 162. 190. — συμβῆναι Γ Bk.:
 συμβαίνει cet. cod. — 126 Γῆς Turr.: γῆς. — δ' ἀρξάμενοι
 Cor. Γ Bk.: δραξάμενοι. — περὶ τῆς ἀρετῆς Γ Bk.: καὶ τῆς ἀρ.
 vel ἡ τῆς ἀρ. v. — τῷ post λόγῳ om. Γ. — 127 ὄν οὐ προ-
 ῆδειν Γ Bk.: οὐδὲ προῖδειν v. (ὄν οὐδὲ προῖδειν ἦν Cor.). —
 σημείον τ' εἶναι v. — 128 γὰρ τὴν βασιλείαν v. — περὶ διοίκ.
 Γ Bk.: κατὰ δ. v. — 129 τῶν παρόντων ἀγαθῶν v. — τὴν
 μὲν πόλιν ὡς λέγεται Γ Bs.: ὡς λέγεται τὴν μὲν πόλιν v. —
 ὑπὲρ τε ταύτης Fuhr Rh. Mus. XXXIII, p. 334. — 130 ἀξίως
 Wolf Cor. Cob. — καὶ τοῖς χρωμένοις Γ E Turr.: τοῖς χρω-
 μένοις καὶ. — 131 εἶναι add. Γ Bk. (omissum est consimili
 loco 7, 20). — χρησίμην v.; πανταχοῦ χρησιμωτ., vel χρῆσιν
 tentabat Dobr. — τῶν ante τιμημάτων add. Γ Bk. — δεόν-
 των Γ E Turr.: τοιούτων v. — 133 πονηροτάτοις καὶ θρασυτά-
 τοις v. — πονηρίαις τοὺς δὲ Γ, pr A, Bk.: πονηρίαις θέλοντας,
 τούτους αὐ τούναντίον κακίστους ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς πολίταις
 εἶναι νομίζω τοὺς δὲ v. — οὕτω E Turr.: οὕτως. — τοὺς δὲ
 τοιούτους Cor. Γ Bk.: τοὺς δὴ τ. — 134 μὲν ἑτέροις E v. Turr.:
 ἑτέροις μὲν. — πασῶν v. — οὕσαν ἢ τὴν ἐν Σπ. καθεστη-
 κυῖαν v. — 135 ἔμπροσθεν v.: πρότερον Γ Bk. cf. § 191. —
 εἰρημένοις post h. v. del. Dobr., „nisi sequens εἰρημ. hinc or-
 tum est.“ — ἢ post ἐγνωμιάζ add. Γ Bk. — 136 τοῖς ἄλλοις
 Γ Bk.: τῶν ἄλλων. — ἐκεῖνων] ἐκεῖνα Γ Bs. — παντὸς λόγου
 v. — τῷ δὲ πλήθει Γ. — βούλωνται v. — 137 ποιήσειαν Γ
 Bk. — ὅπως Γ Bk. (ci. Cor.): ὁποῖως. — 138 ἐπενέγκαιμεν v.
 — διελέχθην Wolf. A Cor. Γ Bk.: διειλέχθην. — καὶ δικαιοσύνη
 καὶ corr Γ E v. Turr.: [καὶ δικ.] καὶ Bk., καὶ pr Γ Bs. — ὅπερ
 ci. Cor. — φανείην ἂν Cor. Γ Bk.: φανείην. — συμβαινόντων
 ἀγαθῶν v. — 139 ἂ μαθῶν Γ Bk.: ἦς. — τὸν νοῦν add. Bs. aucto-
 ribus Turr. — οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν ἰδίων Cor. Γ Bk.: οὐδεὶς
 οὐδὲ τῶν ἰδίων τι (τι om. pr A). — 140 τὴν φωνὴν Γ Bk.:
 φωνήν. — malim διαθεμένων. — διοικήσουσι καὶ ὅπως σωφρο-
 νοῖεν v. — 141 τοὺς τε Γ Bk.: τοὺς γε. — 142 αὐτοὺς add.
 Γ Bk. — 143 φρονιμωτάτους καὶ βελτίστους v. — εἴ που Γ E
 Turr.: εἴ ποι Bk., εἴ ποτε v. — πᾶσι v. — συνέβαινε Γ E
 Turr.: καὶ συνέβαινε. — 144 ἐώρων] εωρουν Γ. — ὁμοίους
 (ci. Cor.) Γ Bk.: ὁμοίως, quo servato scribere possis κειμένους.

— ἐναντίων Γ. — συνιδεῖν post δυνηθῆναι add. Γ Bk. (ante h. v. add. Cor.). — ῥαδίους Wolf. Γ Bk.: ῥαδίως. — συνιδεῖν post h. v. uncis incl. Bs., καὶ ῥαδ. συν. del. K. — 145 συμφυλετῶν καὶ τῶν δημοτῶν v. (φυλ. ci. Cor. p. 339). — προστιθείσαις v. — ἄν post τίς om. pr Γ. — 146 περὶ ταῦτα A cod. Langii Cor. — γενομένους ci. Cor. — τότε φεύγειν αὐτάς ἢ νῦν scripsi: τότε ταύτας φεύγειν ἢ νῦν Bk., τότε φεύγειν ταύτας ἢ νῦν Γ sec. Bk., τὸ ταύτας φ. ἢδὺ ἢ v. — 147 μηδὲ βεβαιότεραν add. Γ Bk. — δίνην λαβεῖν . . ἕξαμαρτανόντων v. — 148 ἡγῶ Γ Bk.: ἃ ἐγῶ. — ἀποκτένων Γ. — ἔλαττον v. — περ ἔλαβεν Γ Bk.: παρέλαβε v. — γερόμενος a corr. est in Γ. — 149 διαβαλεῖν v. — μὲν post εἰ add. Γ Bk. — γράμμασι] πράγμασι Γ. — ἐπειτιώμην E. — πεπονθότες Γ Bk.: πάσχοντες. — 150 καὶ λόγον add. Γ Bk. — παραγιγνόμενοι v. — ἐπιλήψεων Cob.: ὑπολήψεων. — οὗτ' αὖ a corr. sunt in Γ. — ἀντιλέγοντα Γ Bs. — ὑποδείξαντα Γ. — αὐτοὺς ἄν v. — ἐπιδείξαμεν Γ Bs. — λέγειν καὶ περαίνειν v. — 151 διετελέσαμεν . . δεδήλωται v. — πολιτεύεσθαι καλῶς v. — ἔτι add. Γ Bk. — καὶ ante συμβούλοις om. errore Bk. — οἷσις Wolf. Cor. Bk.: οἴους codd. — 153 καθεστῶτων ἐκεῖ v. — 155 ἔσται ΓΛ Bk.: ἔστι. — πολέμων καὶ τῶν ὁμολογημένων v. — ὥστε μήτε Bk. E: ὥστε μηδὲ. — τὰμά τε θανμάζοντας Bs. (cf. Fuhr Rh. Mus. XXXIII, 357): τὰ ἡμέτερα ἅμα τε θ. Γ Bk., ἅμα τε θ. v.; τὰμά θανμ. θ' ἅμα ci. K. — 156 τὸ πόλεε τούτω (ci. Cor.) Γ Bk.: τὰ πόλεε ταῦτα v. — εἰδόσι τι Wolf. Γ Bk.: εἶδ. τισι. — 157 πράξασαι] πράξει Γ. — 158 ἄν post ῥαδίως om. pr Γ. — τὸν χρόνον συνεγράφαντο v. — φιλονικίαν Γ: φιλονεικίαν. — τ(ε) post σφᾶς add. Γ Bk. — ἐποίησαν ex ci. Cor. Turr.: ἐποίησαντο. — 159 ἐπιβουλεύοι v. — 160 μὲν post κοινῇ add. Γ Bk. — διατεθῆ (ci. Cor.) Γ Bk.: διατεθείη. — ἀντιπαιττομένους Cor. Γ Bk.: ἀντιπραττομένους. — 161 τοῖς προειρημένοις uncis incl. Bk. — οἰκειοτ. ἄν λόγους v. — 162 τε post ἐκείνοις et δ' post σφᾶς om. Γ Bs. — χρόνοις] χρ. ἡμῖν Γ. — τὰς ἄλλας πόλεις v.: τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας Γ Bk. — νῦν δὲ τῶν Γ Bs. — μὲν ante Ἑλλ. add. Γ Bk. — [τὸν] βασιλέα Bk. — πᾶν add. Γ Bk. — 163 εὐσεβεστάτοις Γ Bs. — εἶναι add. Γ Bk. — τὴν post ἀγριότητα om. ΓE Turr. — γιγνόμενον Cor. Γ Bk.: γερόμενον. — 164 οἰκουμένην v. — 165 ἦττον νοσοῦσῶν Wolf. Γ Bk.: ἡττόνων οὐσῶν. — πραγμάτων αὐταῖς Γ Bk.: παρ' αὐταῖς πρ. v. — ζῆν πατρίσι καὶ v. — τοῦ νῦν παρόντος v. — 166 ἐκβάλλοντες v. — κατοπισμένας v. — ὑφ' αὐτοὺς v. — 167 τῆς πραγματείας Sauppe: πραγματείας. — εὐπορωτέροις Cor. Bk.: εὐπορωτέρους. — δοκεῖν add. Γ Bk. — 168 τούτου add. Γ Bk. — φανερόν v. — ἐν Διονυσίοις v. — Θηβαίοις v. — 169 παριδεῖν v. — 170 ὁ δῆμος add. Γ Bk. — γεγενημένης v. — τῶν post ἀπάντων add. Γ Bk. — 171 ὧν ἀκούσ. Γ Bk.:

ἀκούσαντες δ'. — τότε κύριοι v. — *Θηβῶν ὄντες* Turr.: ὄντες
Θηβῶν ΓΕ Bk., *Θηβαίων ὄντες* v. Bs. cf. 174. — ὅμοια ci. Bk.,
 contra dicunt Turr. — 172 post τὰναντία Γ iterat τῇ πόλει.
 — λέγων τυγχάνω v. — ἐπαινέσειεν ἐμὲ v. — οὕτω Ε Turr.:
 οὕτως. — 173 ἡμῶν ἢ πόλις v. — τὸν Ἀργείων Bait. Turr.:
 τῶν Ἀργείων. — 174 *Θηβαίων Γ Bs.* — ἐπεμφθεῖσιν v. —
 οἶόν pr Γ. — 175 πράξεις καὶ περὶ v. — ἐποίησ. τὸ τελευταῖον
 v. — 176 ὁμοίως] ὅμως Stephanus Auger. Frohberger (Philol.
 XXXIII, 508). — πότερον v. Cob. — τὰς τῶν Σπαρτ. v. —
 καταλύσω ci. Cor. — 177 τὰς τε πόλεις Γ: τὰς πόλεις. Lectione
 Γ codicis recepta inserui ἄς. (τὰς τε πόλεις τρ. διειλ. καὶ τ.
 χ. ἀφ. Fuhr). — τὰ ἐκείνων v. — 178 ἐν post ἔχειν add. Γ
 Bk. — κοινονοῦς ὡσθ' ἀπάντων v. — ἀρχῶν Wolf. Γ Bk.:
 ἀρχόντων. — τιμῶν μετέχειν αὐτοὺς οὐκ ἂν φρ. v. (μετέχειν
 om. pr Α; οὐς ante οὐκ add. Lange Cor.). — ἠγεῖσθαι Σπαρ-
 τιατῶν Wolf. Cor. Γ Bk.: ἠγεῖσθαι εἰκὸς (vel εἰ μὴ) ἐκρίθη
 Σπαρτιατῶν. — πολιτεύσεσθαι H. Wolfius. — καταδουλωσα-
 μένους Wolf. Γ Bk.: καταδουλωσαμέναν. — 179 τὰ καθ' ἡμ.
 Hertlein: τὸ κ. ἢ. — εἰς ἐλαχίστους εἰς τόπους Γ Bk.: εἰς
 ἐλάχιστον τόπον v. (ἐλάχιστον εἰς τόπους Hi.). — κατοικίσαι
 Wolf. Γ Bk.: κατοικεῖσθαι. — 180 προσῆκε v. — τε post ἐν
 add. Γ Bk. — ἠγεῖτο v. — κατ' ἄνδρα ἠνάγκαζον συμπαρ. v.
 — πρώτης φάλαγγος ἤροῦντο προτάττειν v. — που v. Turr.:
 ποι ex ci. Cor. Bk. cf. § 143. — φοβηθῶσιν ex ci. Langii Cor.
 Γ Bk.: ἵνα βοηθῶσιν (ἵνα om. pr Α). — ἀποστέλλειν Γ Bk.:
 ἀπ. ἤθελον. — προκινδυνεύσαντας Γ. — 181 πάσας v. — ἀκρί-
 τως . . ὄσους v. — τοῖς Ἑλλησι τοῖς ἄλλοις v. — 182 εὐσεβεῖς
 et καὶ ante καλὰς add. Γ. — 183 ὁσίους Γ Dd. — γιγνομένης
 v. — 184 ἐπιδεικνύοντες Bs.: ἐπιδεικνύντες. — τολμήσαντας Γ.
 — καὶ ante περὶ add. Cor. Γ Bk. — γνώμην ἔχειν v. — 185
 γιγνομένης (ci. Cor.) Γ Bk.: γενομένης. — μεγάλαι μὲν δυν.
 ci. Bs. — προαιρουμένων v. — 186 δικαιοτέρον ἂν ἐπαινοίημεν
 v. — ἀποθνήσκειν ἐτοίμως v. — φήσειεν Cor Γ Bk.: φήσαιεν
 v. — 187 χρῆσθαι . . γεγεννημένης v. — τὸ . . λεγόμενον καὶ
 πραττόμενον v. — 188 ὡς post ὅπως add. Γ Bk. — κρίσιν
 ἀληθεσιτέραν οὐδὲ v. — 189 μεγίστοις add. Γ Bk. — 190 ἦλθεν]
 ἦλθεν ἡμῖν Γ Bs. cf. § 55. 89. 125. 162. — τῶν post ἄλλων
 add. Wolf. Γ Bk. — τὸν ἄλλον χρόνον add. Γ Bk. — 191
 εἰρήκαμεν Γ Bk.: ἡμῖν εἴρηται v. — ἐφ' ὧν] σφῶν Γ. —
 πόλεμοι] πόνοι Cob. Sed totus locus ita comparatus est, ut ab
 Isocrate parum perpolitus esse videatur. — συνέπεσον Γ Bk.:
 συνέβησαν v. — οὐτ' ἂν εὐρεῖν οὐτ' ἂν εἰπεῖν δυν. v. — 192
 ὄχλον Wolf. Γ Bk.: χρόνον. — καὶ δηθῆναι ex ci. Cor. circumser.
 Bk. Bs.; quod insequitur καὶ add. Γ Bk. (ἀξ. δηθῆναι καὶ
 μνημ. ci. K.). — αὐτῶν Γ Bk.: ἡμῶν. — πρὸς οἷς Γ Bk.: πρὸς
 ἂ. — 193 ἐνέβαλον v. — γενομένων Γ Bk.: γενέσθαι λεγο-

μένων. — ἐφ' Ἰπολύτην Γ Bk.: ἐπὶ Ἀντιώπην τὴν Ἰπολύτης.
 — ἐποίησαντο (ci. Auger.) Γ Bk.: ἐποίησαν. — 194 ἤμαρτεν
 v. — ἐκληρομένους Γ. — βία add. Γ Bk. — ἐδέησε γράψας
 (πράξας Cor.) κύριος v. — ἐξαιτήσω v. — 195 ἐπὶ Μαραθῶνι
 v. — 196 ὡς om. pr Γ. — βούλεσθαι] συμβουλευσασθαι v. —
 συνεπιπίπτειν pr Γ. — ταυτόν Bs.: ταυτό. — 197 πάντα τὰ
 τοιαῦτα Γ Bk.: ταῦτα πάντα. — μείζω v. — θανατοζόμενοι
 Auger. Γ Bk.: θανατοζέσθαι v. — παραγιγνομένην ci. Cor. —
 198 ἅπαντες v. — κακουργίαις] κακίαις v. — πάντας] τῆς Γ.
 — προειρημένων v. — 199 μάλιστα] μάλλον Γ. — ταυτόν Bs.:
 ταυτό. — ὀλίγον Γ Bk.: ποιῶ v., om. A Cor. — μικρὰ τῶν
 πάντων Γ Bs. — προδιαλεχθεῖς Γ Bk.: περὶ αὐτῶν διαλεχθεῖς
 v. — 200 μὲν post ἐμοὶ om. ΓΕ. — πεπολιτευμένον et προηρη-
 μένον corr. Γ Turr. Bs. — δὲ ante Λακεδ. om. ΓΕ Bs. — ψευ-
 δῶς v. — 201 διαναγνοὺς Wolf. Γ Bk.: διαγνοὺς. — ἐπ' add.
 Γ Bk. — γιγνώσκωμεν Γ. — 202 δι' ἐκεῖνο auct. Turr. Bs.
 (coll. § 216): ἐκεῖνο (ἐκείνου Cor.; ἐκεῖνό γε δι' ὃ δικ. altera
 coniect. Turr.). — τ' ἐχρῶντο v. — 203 τραχὺ καὶ πικρὸν Hi.
 (cf. 218). — 204 ὅποια v. — κάλλιστα νομίζουσιν Cor. Γ Bk.:
 κάλλιστ' ἂν νομίζωσιν. — οὐ τῶν μὲν Γ Bk.: οὐχὶ τῶν v. —
 προκρινεῖ Bk.: προκρίνει v. Bs. — 205 εἰ μὲν ΓΕ Turr.: εἰ
 μὲν σὺ. — τῶν νῦν ὑμνουμένων v. — 206 δὲ τοὺς Cor. Γ Bk.:
 δὲ καὶ τοὺς. — κεχρησθαι v. — ἐπιγενομένους A Cor. —
 ἀκούουσιν v. — παρανόμως] παραβόλος Dobr. — ἔπειτ' εἰ μὲν
 εὐλόγεις Γ Bk.: οὓς δὲ ἐπιτιμῶν δέον εὐλογεῖς cet. cod. —
 μηδὲν] οὐδὲν Γ Bk. cf. 14, 52. — ἐλήρεις μὲν γὰρ καὶ πρὶν ἂν
 v. — 207 ἐπηνεότι Γ, pr A, Bk.: ἐπενεγκότι vel ἐπενεγκόντι
 cet. cod., ἐπηνηκότι Auger. — σοι Γ Bk.: μοι (om. Auger.).
 — ἐπιδεικνύοντα Bs.: ἐπιδεικνύντα. — 208 σε λήληθεν Γ Bk.:
 ἐθαύμαζον εἰ λέλ. αὐτόν. — ὅτι τὰ] ὅτι pr Γ. — πλέον Γ Bk.:
 πλεῖστον (πλεῖον ci. Auger.). — 209 ἐπισταμένους αὐτὰ καὶ
 χρωμένους ὀρθῶς αὐτοῖς v. — 210 ἐπιτηδευμάτων Γ Bk. (ci.
 Cor.): παιδευμάτων. — γενήσεσθαι Stephan. Γ Bk.: γεγενῆσθαι.
 — 211 ἀπάσας v. — τὴν post ἐκάστην add. Γ Bk. — προ-
 πέμποσι v. — κλοπίαν v. — 212 λαθεῖν A Cor. Γ Bk.: λαβεῖν.
 — παισὶν] παῖσιν Γ. — ἐπειδὴν τ' ci. Bk.: ἐπειδὴν δ'. — συν-
 τελέσωσιν Hi. — τῶν ἀρχῶν τῶν μεγίστων v. — 213 ἀληθῆς
 add. Γ Bk. — ἐξεστῶτας Bs. — 214 ἄλλοι add. Γ Bk. —
 πονηροτέρους v. — ἐν τοῖς τοιοῦτοις τῶν Cor. (Γ) Bk.: τοιούτων
 A, τοιούτους τῶν vel τοιούτων τῶν v. — τρεῖς add. Γ Bk. —
 215 ἀντειπεῖν Γ. — ὡς ἂν ἅπαντ' v. — τὰ κείνων v. — περὶ
 μὲν τῆς τῶν παιδῶν Bk.: εὐπερὶ μὲν τῆς τ. π. Γ, ὑπὲρ τῆς
 τῶν π. μὲν v. — 216 χρόνον ΓΕ Turr.: χρ. αὐτοῦς. — τυγχά-
 νοιεν v. — 217 καθεστηκότα ΓΕ Turr.: καθεστῶτα v. Bs. —
 καὶ πρὸς τὴν ὁμόνοιαν καὶ τὸ σύνολον v. — ἐπαινοῖεν Wolf.
 Cor. Turr.: εἵποιεν v. Bs. — φήσαιεν v.: φήσειαν Γ Bk. —

218 αὐτοῦ μοι διαλ. v. — ἀπολυόμενον v. — τούτων om. Γ Bs. — περὶ post ἢ del. K. — κλοπίας v., κλωπίας A. — 219 ἀπώλεσαν v. — ἂν post ἅπαντας add. Γ Bk. (ante ἅπ. add. Cor.). — ὠφελεία v. Bs.: ὠφελία Γ Bk. — 220 μὴ πρὸς Γ Bk.: μὴδὲ πρὸς. — φάσκειν ΓΕ Turr.: [τούτους] φάσκειν Bk., τούτους φάσκειν v. — ἀπολλύνοντες ΓΕ Turr.: ἀπολλύντες. — 221 καλῶς] κακῶς Γ Bs. — ἐπειδὴ Γ. — περὶ τι τῶν δοκούντων εἶναι καλῶν ἐπιτ. v. — 222 βουλομένους Γ: προαιρουμένους v. — περὶ τῶν Auger. Γ Bk.: καὶ περὶ τῶν. — 223 οἷς ἐμελέτησαν cum Corae Bk.: οἷς ἐμελέτησεν Γ, οἷς ἂν ἐμελέτησαν v. — ἀλλ' ὡς αἰ ΓΕ Turr.: ἀλλ' αἰ. — 224 καίτοι οὐ τὸ τὴν v. (οὐ del. Wolf.). — ἐναντίαν v. Dobr.: τὴν ἐναντίαν Γ Bk. — αὐτὴν αὐτῇ Γ Bk.: αὐτῇ. — μὴ τὴν] μάτην Γ. — εὐλογον v.: εὐκολον Γ Bk. — ἀσελγῶς καὶ κακῶς v. Fuhr (Rh. Mus. XXXIII, 334). — τίμη] τίσι v. — ἂν εἰκότως (ci. Wolf.) A Cor. Γ Bk.: ἀπεικότως. — ταῦτα] τοῦτο Cor. — 225 εἰσὶν add. Γ Bk. — ἀνόμοιοι Sauppius. — 226 τῶ ταῦτὰ γινώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων Γ Bk. (ci. Cor. ope A codicis, qui a pr. m. praeter τὸ pro τῶ eandem lectionem praebet): ἀφορμῇ τοῦ ταῦτὰ γ. εἰδότες παρὰ τῶν ἔξω παραγενομένων. — ταῖς om. Γ. — ἔχοντες ἐπόουν Γ, pr A, Bk. (ἔχ. τοῦτο ἐπόουν ci. Cor.): ἔχ. τὸ ἀρπάζειν οὕτως ἐπόουν. — τοῦθ' αὐτοῖς Cor. Γ Bk.: τοῦτ' αὐτοῖς. — συμφορώτ. ἀπάντων v. — τὰς γὰρ re Γ, E, Turr.: τὰς pr Γ, τὰς οὖν v. — βούλουτο v. — δικαίως ἂν ἐπαινέσειεν v. — καὶ ληστὰς add. Γ Bk. — 227 πάντες v. — 228 τὴν τῆς . . δύναμιν Γ Bk.: τῆς . . τὴν δύναμιν v. — 229 τούτοις παραγενημένα v. — ἔσχεν ΓΕ Turr.: ἔσχον. — νεαρώτερον v. — 230 τὴν τῶν Λακεδ. v. — προσῆκε ΓΕ Turr., sed cf. 180. — 231 διαλειπουσῶν v. — αὐτὰ] αὐτὸν ci. Cor. — περὶ ταύτης v. — 232 ἐξορμήσας v. — κατακαίειν v. — τὸ ἔμαντοῦ v. — 233 καθεστηκότι ΓΕ Turr.: καθεστῶτι v. Bk. Bs. — μεταβολὰς Γ Bk.: μεταμελείας. — ἔδοξε Γ Bk.: ἔδοξέ μοι v., ἔδ. μὲν Bs. — ἔσται v. — μεταλαβάνειν ὁποτέρως v. — τούτων δὲ γνωσθ. v. — οὗς Wolf. Γ Bk.: ὡς. — τετυχηκῶς Cor. Γ Bk.: τετ. ἦν. — ὦνπερ Wolf. Γ Bk.: ὥσπερ. — ἐπιδείξεισιν Wolf. Γ Bk.: ἀποδείξεισιν. — 234 τὸν Λακεδ. Bait. Turr.: τὸν τῶν Λακ. — πρὸς ἐμὲ βλέψας Γ Bk.: προσεμβλέψας. — 235 εἰθ' Γ Bk.: εἰ. — σπουδάσωσι v. — αὐτῶν Bk. in berol.: αὐτῶν. — 236 παράκλησιν Wolf. Γ Bk.: παράδοσιν. — 237 προσελέσθαι Γ Bs. — τῶ post πλήθει add. Γ Bk. — ἡμᾶς v. (ὁμᾶς Wolf.). — ταῦτα δὴ v. — θρυλλοῦσιν v. — 238 ὁμολογουμένας καὶ] ὁμολογουμένως ci. Cor. — παραβάλλης Bk.: παραβάλης. — αὐτὰς add. Γ Bk. — ἐνεργέστερος v. (ἐναργ. ci. Cor.). — τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις v. — 239 οὕτω μοι φαίνει Γ Bk.: μοι δοκεῖς οὕτω v. — τάξασθαι Γ Bs. cf. 13, 16. — διοίκησιν Γ Bk.: πόλιν. — δόξης] δ' ἐξῆς Γ. — εἶναι post ἐκατέρους add. Γ Bk. — δόξιας

Γ, δόξιας ἂν v. — μὲν σοὺς προγόνους v. — τοιοῦτο v. — 240 τῶν post ἤ add. Γ Bk. — περὶ post καὶ add. Γ Bk. — καλὸν καὶ φιλόσοφον Cor. (ἐξ ἑτέρ. διορθ.) Γ Bk.: καλῶν καὶ φιλοσόφων. — 241 διαναγνωσθεῖς Wolf. Bk.: διαγνωσθεῖς. — ᾧ σὺ πεποιήκας v. — πλεονεκτικούς v. — πάντες ὑπειλ. εἶναι v. — δ' post τοιαύτην om. Γ. — ἐχόντων ἑκατέρων v. — ἐπαίνειν Γ: καὶ ἐπαίνειν. — 242 ἅπασι] ἅπαντας Γ Bs. (παντάσασι K.). — μεγαλοπρεπεστέρους v. — οὔτε κτητικούς] ουτεκτικούς pr Γ, οὔθ' ἐκτικούς corr. — 243 καὶ post ἀλλὰ μὴν add. ΓA cod. Langii Cor. Bk. — ἀποστέροντας Γ Bk. (non E). — τοὺς post καὶ add. Γ Bk. — δικαίως καλεῖσθαι Γ Bk.: δικαίους ἀλλὰ. — πάντας v. Bs.: ἅπαντας Γ Bk. — 244 δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύσιν Γ Bk.: δὲ τὴν φύσιν εἶναι (τοιοῦτον add. Steph.). — τυγχάνειν v. — ᾧ Steph. Γ Bk.: ὁ. — τὸ ante πλέον add. Γ Bk. — 245 μελήσει v. — συνήγαγες v. — num δοκεῖς? — 246 ὅτε Γ. — προελομένου σου scripsi: προελόμενος οὐ Γ, προελομένος v. — δόξοντα Cor. E Bk.: δόξον pr Γ, ceteri δόξαντα. — δ] malim ἄ. — φανουμενον Cor. Γ Bk.: φαινόμενον. — παιδείας Γ Bs.: παιδιᾶς. — ἢ ἐρπειν del. K., καὶ τ. ci. Cor. — 247 ἐάσαντα Γ Bk.: ἐξετάσαντα. — τοῦτον τὸν τρόπον v. — ἀδοξότερον pr A, Γ, Bk.: ἐνδοξότερον. — γενόμενον vel λεγόμενον v. — γνωριμώτερον (ci. Steph.) Γ Bk.: γνωριμώτατον. — με Γ Bk.: ἐμὲ μὴ (μὴ om. pr A). — ἂν αὐτῷ διὰ Γ Bk.: αὐτῶν. — 248 ὑμετέρας Saupp. Turr.: ἡμετέρας. — φρονεῖν δοκοῦντες Γ Bk.: φρονούντες. — 249 τοιοῦτό v. — μάλιστα μὲν εὐδοκ. v. — διαλάθης Langius Γ Bk.: διαλεχθῆς. — αὐτὸν Wolf. Γ Bk.: αὐτὸς. — τάχιστα (ci. Cor.) Γ Bk.: τάχιστ' ἂν. — τ' add. Γ Bk. — σεμνοῦς] τεχνικούς Γ. — 250 ἐπέδειξεν (ci. Cor.) Γ Bk.: ἐπίδειξεν. — γεγραφότι Γ. — καθ' Γ Bk.: περὶ. — ἐμμενεῖν Cor. Bk.: ἐμμένειν. — γεγραμμένοις v. — 251 τῆς αὐτῶν Bs., τῆς ἑαυτῶν Γ Bk.: αὐτῶν. — τῇ βίβλῳ v. — ὑποβαλεῖν Cor. Γ Bk.: ὑποβάλλειν. — 252 ἐφ' οἷς Γ. — πάσας αὐτάς Γ Bk.: ἀπάσας αὐτάς καθ' αὐτάς. — τοῦ τοὺς πολλοὺς vel τοὺς πολλοὺς v. — διεξελθεῖν v. — ἀλλ' ὅπως v. — 253 ἐστράτευον v. — 254 αὐτοὶ δὲ Cor. Γ Bk.: αὐτοὶ τε. — τότε add. Γ Bk. — καὶ Θεοφιλεστέραν om. pr Γ. — 255 πάντων τῶν v. Hertlein: πάντων Γ Bk. — ἐπεὶ v. — 256 διανοηθέντες . . ἐπιχειρήσαντες ἀπέειπον v. — ἐν om. Γ. — γιγνομένους Γ Bk.: γενόμενοι. — ταύτας auct. Turr. circumscripti coll. § 46; αὐτάς E. — τῆς πόλεως τῆς Ἀργ. ΓE Bs., τῆς Ἀργ. πόλεως v. Bk.; ipse circumscripti τῆς π. auct. Bk., coll. § 46. — 257 ἀπάντων v. — 258 πλὴν εἰ EA. — τῶν ante πόλεων add. Γ Bk. — οὐδέν' ἂν Dobr. (sive οὐδεμίαν οὐδέν' ἂν) Bs.: οὐδεμίαν codd., sed extremas syllabas correctas habet Γ, οὐδεμίαν ἔστιν Wolf. Bk. (οὐ ῥᾶδιον Strangius, οὐ δύναιτ' ἂν Saupp., οὐδεμίαν δυνη-

θεῖμεν ἂν εὐρεῖν K.). — περιέπεσε v. — 259 τῆ] ταῖς Γ. — οὔτε στάσιν add. Γ Bk. — post σοῦ deletum aliquid in Γ; videtur fuisse κάμον. — τ'] γ' mal. Bk. — 260 νῦν τε καὶ v. — τὴν ante φιλοπονίαν om. Γ Bs. — ζηλῶ σου . . τὴν εὐδαιμονίαν v. — μεῖζω μὲν (ci. Cor.) Γ Bk.: μ. δέ. — παρὰ πλείοσι Γ Bk.: παραπλήσιον. — τελευταίας Auger. Γ Bk.: τελευταίαντα. — μεθέξειν om. Γ. — 261 ἐπήνεσας v. — τὴν post δόξαν add. Γ Bk. — nonne λογισμὸν τὸν τῶν? — ἄλλοις om. Γ. — 262 παρόντι πρὸς τὸ λέγειν Γ Bk.: καιρῶ τῶ πρὸς τοὺς ἄλλους cet. cod. — ἔτι add. Γ Bk. — τῶν πόλεων v. — δὲ post τούτων add. Cob. — συμβουλεύω (ci. Cor.) Γ Bk.: συμβουλεύσω. — καίειν v. — γενομένας v. — διαδιδόναι Saupprius coll. 233: δίδοναι. — 263 χαρίζεσθαι Γ Bs. — ὡς ἀληθῶς re Γ, E, Turr.: ἀληθῶς. — μὲν τὰ σὰ Γ Bk.: σε. — εἰσὶν οἱ καθεύδοντες Γ Bk.: εἶναι τοὺς καθεύδοντας cet. cod. — γενήσεσθαι Steph. Γ Bk.: γεγενῆσθαι. — εἰδότες ΓE Bk.: εἰδότας A Cor. Turr. Bs. — πλείον v. — 264 ἐπὶ Γ Bk.: πᾶσι. — μοι add. Γ Bk. — 265 ἐπήρουν v. — 266 ὅσα περ Γ Bk.: ἅπερ. — 267 ἐγενομένου Γ Bs. — τέττασιν ΓE Dd. — διετέλουν v. — ὥστε καὶ τοὺς v. — num ἰδόντας? — τούτων Γ Bk.: τῶν εἰδόντων. — με add. Γ Bk. — 268 τινὲς με] τινὲς μὲν Γ Bs. — προσχεῖν Cor. — 269 τὰ ante γεγραμμ. om. pr Γ. — ante ἦκουον in Γ deletae litt. II vel III. — 270 ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν Γ Bk.: ὡς ἴσως ἂν εἰπεῖν τινὲς ἐτόλμησαν. Videtur lacuna esse ante οὕτω δ' ἔχων. — μακρολογεῖν Γ Bk.: μακρὸν λόγον. — πρὸς τῆ . . πραγματεία Γ Bk.: περὶ τὴν . . πραγματείαν. — λόγον ἂν γράφειν Γ Bs. — 271 γεγενημένα Γ Bk.: γενόμενα vel γινόμενα. — τούτων Γ. — τοὺς τε διδασκαλ. v. — 272 διηκόντων διανοίας v. — ὅστις ἂν Γ Bk.: ὅπως ἂν τις.

Or. XIII. ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ. § 2 μέγιστος Γ. — ἐπὶ σοφία δόξαν εἰληφώς ΓΔ Bk.: δόξαν ἐπὶ σοφία σχόν. — ὑπὲρ ΓΔ Bk.: περὶ. — ἔν ΓΔ Bk.: ἔν τι v. — 3 πλησιάζωσιν ΓΔ Bk.: πλησιάζωσιν. — αὐτοὺς διδ. καὶ κνρ. ΓΔ Bk.: διδ. καὶ κ. σφᾶς αὐτοὺς. — τρεῖς ἢ τέτταρας ΓΔ Bk.: τέτταρας ἢ πέντε. — 4 ἠμφισβήτησαν ΔEZ v. Bs. (cf. 12, 193, 18, 52): ἠμφεσβ. Γ Bk. — ὡς οὐκ] οἷς Γ, ὡς ci. Dobr. — τιμῶντες ΓΔ Bk.: παλοῦντες. — γίγνεσθαι A Cor. ΓΔ Bk.: γενέσθαι. — ποιήσειν τοὺς αὐτοῖς συνόντας v. — 5 παρὰ . . αὐτοὺς del. Cob. — μὲν post παρὰ add. Γ Bk., rursus om. Bs. — λαμβάνειν v. — παρὰ τούτοις δὲ τὰ Cob., quem contra dicit G. Gebauer de argum. ex contr. formis p. 379. — μεσεγγυῶνται v. — 6 περὶ ante ἕτερα om. Γ. — ἐργαζομένους v. — μὴ τοῖς ΓΔ Bk.: μὴ οὐ τοῖς Γ mg., Δ rc., v. — μάλιστα ΓΔ Bk.: μᾶλλον. — 7 λόγων] λογιδίων v. — τῶν μελλόντων μὲν v. — 8 τὰς διατριβάς τὰς τιοῦτάς v. — 9 σμικρότητι v. — τῶν μισθῶν ΔE, mg Γ, Turr.: τοῦ μισθοῦ. — παραλείπειν mal.

Cor. cf. § 17. — 10 τῆ post φύσει add. ΓΔ Bk. — γραμμάτων] πραγμάτων Γ. — 11 μὲν post πολλῶν add. ΓΔ Bk. — γὰρ οὐκ ΓΔ Bk.: γὰρ οὐτ'. — τοὺς ante φλυαροῦντας del. ci. Dobr. — μόνον περὶ] μόνον εἰς mg Γ. — τὴν αὐτὴν ΓΔ Bk.: ταύτην τὴν. — 12 τούτους τῶν μαθητῶν v. (τῶν iam Cor. del.). — ποιητικοῦ] πολιτικοῦ Δ et mg Γ; ποικίλου Dobr. — ὅστις ΓΔ Bk.: ὅς. — 13 πρόποντος v. — καὶ τοῦ καινῶς ἔχειν E Bk.: καὶ καινῶς ἔχειν ΓΔ, si Bekkero fides est; ἱκανῶς ἔχειν Z sec. Turr., ἱκανῶς v. Sed non puto Isocratem coniunxisse μετέχειν τοῦ ἔχειν, praesertim quum praecesserit καλῶς ἔχειν. — αὐτοὶ ΓΔ Bk.: οὗτοι. — τοὺς ἄλλους παιδεύειν v. Nescio an praestet παιδεύειν om. τοὺς ἄ. propter ea quae sequuntur. — 14 εἰ δὲ δεῖ usque ad πλησιάζοντας (§ 18) recepta sunt in Antidosin, § 194; sed in Γ ibi prima tantum et extrema verba leguntur, omissis intermediis. — κατηγορήσαι v. hic. — 15 ζητεῖν Cor. ΓΔΘ² (= Θ in Antid.) Bk.: ζῆν E² v. hic. — γὰρ καὶ νῦν E² v. hic, μὲν νῦν Θ². — τυγχάνουσι E²Θ². — αὐτοὺς add. ΓΔE²Θ² Bk. — προαγάγοιτο v. hic E², προαγάγοι τε ex ci. Cor. Orellius. — φρονιμωτέρως Γ et mg Δ Bk.: χρησιμωτέρως mg Γ, χρησιμωτέροις Δ², χρησιμωτέρους E², φρονιμώτερον Θ² v. hic, χρησιμώτερον Orellius. — 16 εἰς τοῦτο ΓΔE²Θ² Bk.: ἐνταῦθα. — τὴν ante ἐπιστήμην add. ΓΔ Bk. (om. etiam Planudes Walz. Rh. Gr. V, 447). — παραδῶ E¹ et ap. Planudem librorum pars, Turr.: παραδιδῶ. — εἰδῶσι τι ΓΔ cod. Langii A Planud. Bk.: εἰδῶσι E²Θ² v. hic. — προελέσθαι ΓΔE²Θ² Plan. Bk. (ci. Cor.): προδιελέσθαι. — μῖξαι Plan. et corr Δ Bk. (ci. Cor.): μίξασθαι Γ pr Δ E²Θ² v. hic Bs. — τάξασθαι ΓΔE²Θ² Orell. Bs. cf. 12, 239. — ἔτι δὲ τῶν ΓΔ Ant. Bk.: ἔτι τε καὶ τῶν Plan., ἔτι δὲ καὶ τῶν v. hic. — ἀλλὰ num delendum? cf. § 13. — 17 δὲ post ταῦτα om. Plan. — δεῖσθαι ΓΔE²Θ² Plan. Bk.: δεῖται. — δοξαστικῆς] στοχαστικῆς Hi. et Brückner (de Cic. Arist. Is. p. 12 adn.) coll. Plat. Gorg. 463 A. — εἶναι καὶ δεῖν ΓΔ Bk.: εἶναι διελθεῖν καὶ δεῖ E²Θ² Orell., ἔστι καὶ δεῖ v. hic. — τὰ post εἶδη add. ΓΔE² Bk. (om. etiam Θ²). — παραλείπειν ci. Cor. — 18 μιμήσασθαι ΓΔE²Θ² Bk.: μιμεῖσθαι. — δυνηθέντας Ant. v. hic. — πάντων . . τὸ τέλειον v. hic. — ἔλλειψθῆ ΓΔ utrobique E²Θ² Bk.: ἔλλείπη. — τι] τις postulat Bk. Cf. 3, 48 vulg. — χειρὸν διακεῖσθαι ΓΔ utrobique E²Θ² Bk.: χειρὸς εἶναι. — 19 malim εἰ καὶ νῦν πλεον. ταῖς ἀλαζ., cf. Cor. — εὖ add. ΓΔ Bk. — ὑπόθεσιν] ὑπόσχεσιν Δ. — εἰσὶν ἡμῖν v. — ὑπέσχοιτο μὲν non recte ci. Bk. — λέγειν del. Dobr. — 20 καιοῖς] καιὸς v. — περὶ αὐτῶν ΓΔ Bk.: ὑπὲρ αὐτῶν. — 21 ὠφελήσειαν v. — τέγγην τοιαύτην εἶναι v. et Stob. Flor. 9, 28. — πρὸς ἀρετὴν] πρὸς αὐτὴν Stob., ἀρετὴν Bs. coll. 15, 274. — σωφροσύνην ἢ δικαιοσ. ἂν v., δικαιοσ. ἂν Stob., ἂν καὶ δικαιοσ. Bs. — συμ-

παρακελεύσασθαι Γ Bk.: συμπαρασκευάσασθαι Δ, καὶ συμπαρασκευάσασθαι ν. — 22 διαλύειν ΓΔ Bk.: διαβάλλειν. — subscribit Γ κατὰ τῶν σοφιστῶν. ἑλικώνιος ἅμα ὑπατίωι. Multa autem deesse iam Augerus vidit.

Or. XIV. Inscr. ΠΛΑΤΑΪΚΟΣ] Πλαταῖκος E. — § 1 γενομένου ν. — ἡγούμεθα . . προσήκειν ΓE Bk.: πολλὴν ἡγούμεθα μάλιστα προσήκειν ὑμῖν ν. — 2 γὰρ ἀδικώτερον οὐδένας ἄν ν. — οἰκειότερον] εὐνοϊκώτερον Θ. Duplex comparativus suspectus est Dobraeo. — ἐτι] ἐπὶ Bs.¹ — δὲ περὶ τοιούτων ν., δὲ τοιούτων καὶ τοιάδε Bs.¹ tanquam ex Prisciano 18, § 294, qui habet: Ἰσ. Πλαταῖκῳ̄ „ἐτι δὲ τοιούτων δεησ. πάρεσμεν“, καὶ „τοιαῦτα δεησόμενοι“ — πάντες . . πειθομένους νομιοῦσιν ὑμᾶς ν. — 3 μὴ post οὖν add. Γ (non E), corr A, Bk. — ὑμᾶς om. pr Γ. — τῶν δεητ. τοὺς ἱκανωτάτους ν. (πρὸς addendum ci. Wolf.). — ἀναγκαῖων pr E. — 4 ἡμαρτημένων ΓEΘ Bs.: εἰς ἡμᾶς ἡμαρτ. — πειρατίον ἐστὶν οὕτως E. — 5 Priscian. XVIII, § 257 sq.: ὅτι οὕτως δέομεν . . εἰρήνης καὶ συνθήκης . . ἔλευθ. οὐ μετέχομεν. — ἡξιώθημεν τυχεῖν ν. — 6 ᾧ add. A Cor. ΓE Bk. — τοῖς μὲν ΓE Bk.: Θεβαίοις μὲν τοῖς. — γένοισθε ΓE Bs.² cf. Gebauer. de hypot. et parat. arg. ex contr. form. p. 202 sq., or. 15, 165. 18, 68. ep. 2, 15. — 7 καὶ post ὅτι om. E. — ἔξαπ., περὶ τούτων ὑμᾶς ν. — 8 ἐνίοτε ΓEΘ Bk. (ci. Wolf.): ἐνιοι τε. — μὲν γὰρ ν.: γὰρ ΓEΘ Bk. — ἐπιχειροῦσι ΓE Bk.: τολμῶσι Θ ν. — ἐθέλομεν ν. — ἐγκλημάτων om. pr Γ. — δοκεῖν Γ. — βιασθ. ἡμῖν Θεβαίοις Γ, β. ὑμῖν καὶ Θ. E. — πόλει] πολιτείας Hi., delens quod sequitur πολιτεας. — 9 Θεσπιεῖς ΓE Turr. — 10 ἀφορῶντες καὶ πῶς πάποτε ν. — μᾶλλον ὄν ὀρχομενοῖς Γ. — οὕτω] οὕτω γε E. — εἶναι κελεύουσιν ν. Bs.: κελεύουσιν εἶναι cum hiatu ΓE Bk. — 11 αὐτοὺς] αὐτὰς pr E. — 12 μείζω ν. — τῶν ante συνθηκῶν add. ΓE Bk. — προεκρίθησαν ν. — 13 περὶ ante πλειόνος om. pr Γ. — ποιεῖσθαι ν. — πατρίδα ΓE Bk.: πόλιν. — 14 μόνον οὐκ ἄν ἔλαττον ἦ ν. — ἢ Θεβαίων Bs.: ἢ ὑπὸ Θεβαίων ΓE ν. Bk. — τούτοις ν. — γενομένων ν. — 15 οὐκ ἄγνοεῖν ΓE Bk.: οὐδὲ τοῦτο ἄγνοεῖν. — τὸν Ἀθηναίων Dd. Turr.: τῶν Ἀθ. ΓE ν. Bk. Bs.² (qui ci. τὸν τῶν Ἀ.). — ἐστὶ post οὐδενός om. Θ. — 16 οὐ γὰρ ΓE Bk.: οὐδὲ γὰρ. — τῆς ἡμετέρας πόλεως ν. — ἀποδεδῶκασιν Γ. — διαλλάξει καὶ ποιήσει Cor. ΓE Bk.: διαλλάξῃ καὶ ποιήσῃ. — σωτηρίαν εἶναι ν. — 17 ὑπογνώτατον ΓE. — ὑμετέρας] ὑμετέρας σωτηρίας Γ, sed corr., et E Bs. — ἐλευθερίας] hoc quoque in Γ correctum est. — ἡμῖν Γ. — ᾤεσθε Cor. ΓE Bk.: οἶεσθε. — 18 δορυαλώτους E. — πάνσονται κακῶς ποιοῦντες πρὶν E ν. — 19 κατηγόρουν E. — καθιστᾶσιν ν. — ἀπολλύοντες E Turr.: ἀπολύοντες Γ (vid. Turr.), ἀπολλύντες ν. — ἀναισχυντίας καὶ πονηρίας ἐλελ. E ν. cf. 28. — 21 ὑπερ πεπραγμένων om. τῶν Dobr. — 23

φανερὸν εἶναι Z v. Turr.: εἶναι φανερόν ΓΕ Bk.; διότι ΓΕ Turr.: ὅτι v. Bk. — 24 γεγενῆσθαι ΓΕ Bk.: εἶναι. Quae post hoc v. insequabantur in v.: ποιεῖν ὃ τι ἂν βουληθῶσιν, cum ΓΕ om. Turr. „Glossema videtur ortum esse e § 37.“ — ἀπάντων v. — 25 οὐδ' αὐτοῖς v.: οὐδὲν ΓΕ Bk. — οὐδὲν πώποτε v. — δὴ add. A Cor. ΓΕ Bk. — εἰς τοὺς μεγίστους κινδ. δικαίως v. — 26 ταυτηνὴ τὴν v. — 27 τὴν ante τούτων om. E. — εἰς αὐτοὺς στρ. δι' ὑμᾶς σωθ. Prisc. XVIII, § 257 sq. — διελύεσθε Prisc.: διελέλυσθε Γ Bk., διελύσασθε E v. — ἀπολείποντες Prisc. — 28 Μυτιληναῖοι Bk. (cf. epist. VIII inscr.): Μιτυληναῖοι. — πονηρίας καὶ ἀφροσύνης ἦλθον v. — δίκας v. — καὶ τῆς ΓΕ Bs.: τῆς. — καταλειφθείσης v. (καταληφθ. ci. Wolf. Cor.) — ὄθεν] οὐ vel ἔνθα Dobr. — 29 ἀνέμειναν © Dobr. Hi.: ἐνέμειναν ΓΕ v. Bk. Bs. — τε post τοὺς add. Γ Bk. — ἐκώλυν v. — μετὰ τῶν ἡδικοητότων] μετὰ τῶν Γ, μετ' αὐτῶν E. — 30 ἡμῖν δ' ΓΕ Bk.: ἡμᾶς δ'. — συγγνώμην post δεῖν add. ΓΕ Bk.; rursus del. cum Z v. Bs. — 31 ἐχθιστοὶ E, corr Γ. — δεκελικῶ Γ. — malim τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν. — εἰσβαλόντων v. — ἔξανδραποδισθῆναι v. — 32 ἔσχον γνώμην v. — ἐκώλυν ὑμᾶς τοὺς v. — ὑπάρχουσαν Steph. ΓΕ Bk.: ὑπάρξουσαν. — 33 οὖν om. ΓΕ. — συναγορεύειν ΓΕ Turr.: συνηγορεῖν. — διαπράξασθε Γ. — 34 καὶ γὰρ . . ὑπὲρ τούτων ΓΕ Bk.: οὐδὲ γὰρ . . ὑπὲρ ἄλλων τινῶν ἢ τούτων v. — τῆς ὑμετέρας συμμαχίας v. — ὡς δυοῖν] ὅτι δυοῖν E. — αὐτοῖς ἐστὶν v. — πασῶν ἀποστερεῖσθαι v. — 36 ἐπανελθεῖν αὐτοῖς οἶόν τ' ἐστὶν v. — πλείω Cor. (πλείονα Wolf.) ΓΕ Bk.: πλέον. — δεδίασιν E. — 37 αὐτοῖς ἐξουσίαν ἤλπισαν v. — ὅτι] τί Γ. — ἅπερ ΓΕ Bk.: ὥσπερ. — ἦλθον εἰς ὑμᾶς v. — 38 φητόρων λέγοντες ὡς v. — τῶν πολεμίων Γ Bk.: Λακεδαιμονίων v. — ὑπομείνειαν Bs.¹ — 39 διοικοῦντας] malim διοικεῖν δοκοῦντας propter τὴν δόξαν ταύτην § 40. cf. 12, 248. — 40 ὑμῶν ΓΕ. — ὅτι καὶ Λακεδ. v.: om. καὶ ΓΕ Bk. — προσαγαγόμενοι v. — τῆς ante πόλεως om. E. — κακῶς πραττούσης ΓΕ Bk.: πραττούσης ἀσθενῶς v. — 41 ἔξω . . γεγενημένου ΓΕ © Bk.: ἔξρη γὰρ αὐτῶν πραγμάτων γεγενημένων v. (sed A ut Γ, nisi quod τῶν om.). — τοσοῦτον αὐτῶν v. — 42 ἐθέλητε ΓΕ Bk.: ἐθέλησητε ©, ἐθέληση τις v. Malim autem ἂν ἀεὶ τοῖς ἀδικ. κτέ. — 43 βούλεσθαι om. Γ Bs. — καταδουλομένων εἶναι Γ Turr.: καταδ. εἶναι τὴν Ἑλλάδα E, κατ. τὴν E. εἶναι v. — αὐτῶν Turr.: αὐτῶν ΓΕ Bk. Bs., ἑαυτῶν v. — ἐκδώσετε v.: ἐκδώσετε ΓΕ Bk. — 44 οὐχὶ καὶ τάναντία v. — εἶναι νομοῖσιν ὑμᾶς Z v. Bs.: ὑμᾶς νομοῖσιν εἶναι (cum hiatu) E Bk., ὑμᾶς νομοῖσιν εἶναι Γ. Num sanus sit locus valde dubito. — 45 δομίστου ΓΕ Bk.: ἀλογώτατον. — γενέσθαι E © Turr.: γεγενῆσθαι (Γ) v. Bs.² — ἀπάντων v. — 46 εὔροι τις] εὔροι τε (i. e. εὔροιτε) E. — ἀναγκαιοτάτων v. — ποῖ v. — τραπάμεθα

καὶ ΓΕ Bk.: τραπόμεθα. — ἐκπεσόντες γὰρ ἐκ τῆς οἰκείας, ἀθυμοῦντες καὶ ἀλώμενοι τὴν Ἑλλάδα περιίμεν v. — τὰς οἰκήσεις δυσχεραίνοντες ΓΕ: δυσχερ. τὰς οἰκήσεις. — 47 εὐπράγουντας v. — ἀδακρυτεὶ Ε. — 48 οἴεσθε ἡμᾶς v. — καὶ τοὺς γονέας ΓΕ Bk.: τοὺς γονέας ἡμῶν. — αὐτῶν ἀναξ. Cor. Turr.: αὐτῶν ἀν. Bk. Bs. — τὰ καθ' ἡμέραν Hertlein: τὸ κ. ἡ. cf. 12, 179. — αὐτῶν ἡλικίαις Cor. Turr.: αὐτῶν ἡλ. Bk. Bs. — 49 πάντων ἐστὶν ἀλγεινότατον v. — θυγατέρας ΓΕ Bk.: τέκνα. — ἡμετ. [πολιτῶν] Bs. — τὰς ἀπορίας v. — τὰς post ἰδίας add. ΓΕ Bk. — ἄλλων κακῶν φέρομεν v. — 51 ὑμᾶς αὐτοὺς v. — 52 ἀπάντων v. — μηδὲ τὴν] οὐδὲ τὴν Γ. — παρ' ὑμᾶς ΓΕ Bs.: πρὸς ὑμᾶς. — καταφρονήσας ΓΕ. — 53 καιροῦς ΓΕ Bk.: χρόνου. — ἐπὶ τοῖς] ἐν τοῖς ΓΕΘ Bs.² — 54 τὰς δεήσεις ποιησόμενοι v. — στρατεύοντες v. — 55 μηδεμίαν] μίαν Γ. — ὑπερβέβηκεν v. — 56 βοηθεῖν v. — 57 μόνοις v. — γεγεννημένους v. Bs.¹: γενομένοις Γ Bk. Bs.² — Πελοποννήσου Ε. — 58 τὴν τε χώραν Ε. — ἀνασχέσθαι v. — καταλείπεται v. — 59 ἄλλα om. Γ Bs.² — 60 ἡμεῖς . . ὑπέστημεν Ε. — 61 οἱ πῶς ΓΕ Bk.: ἐνθυμουμένους ὅπως v. — ὑμῶν ὄντων ΓΕΛ Bk.: ὄντων ὑμῶν. — Ἑλλήνων post ἄλλων add. v. — καθισταμένους Ε v.: γιγνομένους Γ. — κινδυνεύσαντων v. — ἐποισόντων ΓΕ Bk.: ποιησόντων. — παραταξαμένους ΓΕ Bk.: διαπραξαμένους. — 62 ὅτι καὶ Λακεδ. v. — ὑμᾶς v. — ταύτην τὴν βλασφημίαν v. — 63 δ' ἐνότων] δ' ὄντων Γ Bs.¹, δὲ ὄντων Ε. cf. 11, 44. — ἐπαγάγοι pr Γ Bs.¹ coll. 6, 58: ἐπαγάγοιτο Γ corr. v. Bk. Bs.², ἐπάγοιτο Ε. — δύναμαι βραχεῖ λόγῳ πάντα v., δ. πάντα τῷ λόγῳ Θ. — αὐτοὺς ΓΕ Turr.: αὐτοὺς ὑμᾶς. — τι περὶ ἡμῶν δίκαιον ΓΕ Bs.: τὰ δίκαια περὶ ἡ. v., τὰ δίκαια Θ, τὸ περὶ ἡ. δίκαιον Fuhr.

Or. XV. Inscr. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ Γ Bk.: ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ (Ε) v. Havet (Le discours d'I. sur lui-même, traduit par Aug. Cartelier, revu et publié par Ernest Havet, Paris 1862). — τοῖς πρὸς om. ἡ v. — γιγνομένοις ΓΔΕΘ Bk.: γεγραμμένοις. — οἶμαι Γ Bk.: ἔδει ΔΕ v. (οἶμαι δεῖν Hertlein). — προσειπεῖν pr ΓΔΘ. — 2 Ζεῦξίδα v. — τέχνην φαίη v. (non Δ; φαίη per errorem om. Bk.). — 3 ἔχειν δύναμιν v. — 4 καὶ τούτων τινὰς ἔγνων vel συγγενῶν καὶ τ. τ. ἔ. v. — τι post ἀνεπιτήδ. om. Γ. — ἄ om. Γ. — περὶ μου Γ Bait. Turr.: περὶ μου ΕΘ, περὶ ἐμοῦ v. Bk. — 5 λέγοντος ΓΔΕ Bk.: ἀντιλέγοντος Θ v. — τῶν λόγων τῶν ἐμῶν τὴν δύν. Θ v. — 6 περὶ μου Γ Bait. Turr.: περὶ μου Ε Bk., περὶ ἐμοῦ Θ v. — ἐνεθυμούμην μὲν πῶς Δ v. ante Cor. — 7 ἄλλως ἂν Ε. — διαπραξάμενος ΔΕΘΑ Auger. Cor. Bk.: διαπραξόμενος Γ v. antiqua Turr. Bs. — πλὴν om. pr Γ. — βεβιωμένων Γ Bs.: ἐμοὶ βεβ. ΔΕ v. — γνωσθήσ. μάλιστα Θ; μάλ. et καὶ τὸν αὐτὸν . . καταλειφθ. om. v., simul post κάλλιον inserit ἡ διὰ. —

8 ἑαυτὸν ἐπαινεῖν v. — ἐγχειροῖν E v. — περιβαλεῖν Γ. — οὐτ' ἀνεπιφθ. ci. Cor. — μὲν τινα καὶ κίνδ. Θ v. — καὶ τὸν πραγμ. ΓΔΕ Bk.: καὶ τὸν τὰ πρ. v., καὶ πρ. Bs. (γεγραμμένον καὶ τὸν del. Cob.). — ἐγγενέσθαι v. — 9 φαίνεται v. Bk.: φανῆται ΓΔΕ Bs. Cf. or. 12, 4. — παρ' ἐμοῦ ΓΔΕ Bk.: ὑπ' ἐμοῦ Θ v. — 11 καὶ συναγαγεῖν add. ΓΔΕ Bk. — 12 δὲ καὶ τοὺς διεξ. corr ΔΕ v. — λυπήσει Cor. ΓΔΕΘ Bk.: λυπήση. — 14 πάντων δ' ἠγοῦμαι Θ v. — ταῖν χεροῖν v. — 15 παρέχειν v. mg E: ποιεῖν ΓΔΕΘ Bk. — 16 φαίνομαι v. — ἠγγήσασθε v. Bs.: ἠγγήσασθαι Θ, ἠγγείσθε ΓΕ, ἠγγείσθαι Δ, ἠγγήσθε Orell. Bk. — 17 δέομαι δ' οὖν Bs. — πω] πόποτε v. — οὐδ' ἂν ἔδει ci. Cor. — ἐψηφίσθαι ΓΔΕ Bk.: ψηφίσασθαι Θ v. — εὐ τυγχάνει κατηγορηκῶς Cor. ΓΔΕΘ Bk.: ἐντυγχάνει κατηγορικῶς. — 18 ἡμαρτηκῶτας ΓΔΕΘ Bk.: ἡδικηκῶτας. — ἀφανίζεῖν ΓΕΘ. — 19 ἐπιτιμῆσατε cum H. Wolfio Cor. Bk.: ἐπιτιμήσητε ΔΕΘ, ἐπιτιμῆσατε ceteri. Γ extr. syllabas correctas habet. — φανήσεσθε (ci. Cor.) ΓΔΕ Bk.: φαίνοισθε. — μὴ ante μετ' om. Γ et pr Δ. — 20 τῶν ante ἄλλων om. pr Γ. — 21 μέρος τῶν om. τι Θ v. — ἀκροᾶσθαι v. — 22 τούτους om. pr Γ. — τοῦτο] ταῦτο Orelli, Madvig. — 23 κατηγορεῖ] ἀξιοῦ κατηγορεῖν v. — τυχεῖν v. — αὐτοῦ v. Γ Turr.: ἐμαυτοῦ ΔΕΘ Bk.; αὐτοῦ Havet (positum pro ἐμαυτοῦ). — 24 εἰσάγουσιν] ἄγουσιν Θ v. — 25 τουτουῖ] τοῦτον Θ v. — ποιήσειν om. v. — ἐμοῦ Cor. ΓΔΕΘ Bk.: μου. — 26 τοῦτο ῥαδίως Θ v. — διαβολὰς] μεταβολὰς Γ. — 27 εἶναι μήτε ΓΘ v. Bk.: εἶναι μου ΔΕ — φανῆσεται Γ, pr Δ, Bs.: φανῆσεται κριτῆς E v. Bk. — περὶ τῶν ἀμφ.] περὶ μὲν τῶν ἀμφ. pr Γ. — 28 ἀνεγκλητῆί ΓΔΘ Bk.: ἀνεγκλητῆί E, ἀνεγκλητῆς v., ἀνεγκλητῆί B. A. 400, 28. — παντάπασί γ' ἀνθυμῶ v. — πεπεισμένους. . βλασφημεῖν ΓΔΕ Bk.: ῥέποντας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτήδειόν τι λέγονσι περὶ ἡμῶν (ex § 4) Θ v. — περὶ αὐτῶν om. Θ v. — 29 τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι v. Bs.: ἀν. τὴν γραφὴν ΓΔΕΘ Bk. — 30 ἰδιώτας μόνον φησί μοι γενέσθαι Θ v. — 31 περὶ μου Γ Turr.: περὶ μου ΔΕ, περὶ ἐμοῦ Θ v. Bk. — καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλῆθους τ. μαθητῶν circumscripsi utpote illata ex § 5 (cf. § 28 vulg.). — χαλεπάτεροι Θ v. — ποιήσειν Γ et pr Δ Bk.: ὑμῖν ποιήσειν Θ v., ποιήσειν ὑμῖν E, rc Δ. — 32 λόγοις οὓς Θ v. — περὶ μου Bait. Turr.: περὶ μου Bk., περὶ ἐμοῦ v. — μήτε ταῖς δόξαις v. — γεγεννημέναις Θ v. — 33 ἠγοῦμαι μοι μέγιστον Θ v. — τοῦ παρόντος καιροῦ Θ v. — καταμαρτυρήσαν (ci. Cor.) Γ Bk.: καταψευδομαρτυρήσαν ΔΕ v. — τηλικούτων Θ v. — ἣ που σφόδρα γ' οἱ ci. Cor. — παρα μου Γ. — 34 δὴ] δῆπον v. — τοῦτό γ' ΓΔΘ Bk.: τοῦτο E v. — 35 μᾶλλον ante δεκαίοντον add. ΔΕΘ v., om. Γ Bk. — 36 ἢ post ἄλλων add. ΓΔΕ Bk. — πάντες Θ v. — ἔχω Θ v. — 37 τόπον] τρόπον Γ. — 38 ἴδοι τις ἂν v. — ἀνακρίσεις] κρίσεις Θ v. — 39 ποι πλεῦσαι

Cor. ΓΔΕΘ Bk.: πον ἐπιπλεύσειαν v. — ἂν post ἐνδεεῖς om. Θ v. — οὔτος] οὔτως ΕΘ. — εἶρηκε μερίζωνας Θ v. — τοῖς μὲν ΔΕ Bk.: τοῦτοις μὲν Θ v., τοὺς μὲν Γ. — ἄγοντας τῶν Ἑλλ. v. — 40 τοῦ τῶν Σαλαμ. ΕΘ v. — καὶ τοῦτο τίνι Θ v. (καίτοι τοῦτο τίνι ci. Cor.). — μοι] ἐμοὶ ΓΔ. — αὐτὸς εἶρηκεν οὔτω v. (α. εἶρ. τοῦτο Cor.). — 41 κἀκεῖνό γε πᾶσι Θ v. — ἐστιν add. ΓΔΕΘ Bk. — τοὺς . . ἀγωνιζομένους ΓΔ. — διατριβόντες circumscripti, quod et recurrit statim idem verbum et διατρίψαντες potius dicendum erat (cf. § 30) et eodem modo § 42 interpolatum est. — τοὺς τοσοῦτον ΓΔ Bk.: τοὺς οὔτω v., τοσοῦτον ΕΘ. — ἀφεστῶτας καὶ διαφέροντας περὶ v. — 42 τοῦ ἐμοῦ . . τῶν περὶ τὰ δικαστήρια διατριβόντων ἐκείνους v. — ἀφεῖσθαι Cor. Turr.: ἀφεῖσθαι codd. et B. A. 127, 18. — γεγενημένους ΕΘ v.: γιγνομένων ΓΔ Bk. — 43 διάνοιαν om. pr Γ. — στοχάσασθαι Α Cor. — παρηρησιάσασθαι γε πρὸς ὑμᾶς οἶμαι δεῖν v. — 44 δηλοῖν αὐτοῖς om. ὑμῖν Θ v. — 45 ποιημάτων] πεποιημένων Hi. coll. § 46. 47. — τὰ post γένη om. v. — ἀναζητοῦντες ΓΘ v. Bk.: ἂν ζητ. Δ, ἐκζητ. Ε. — 46 πάσας τὰς ἰδέας . . ἐπιχειροῖν v.; τὰς post ἰδ. add. ΓΔ Bk. — ὑμετέρων Γ et pr Δ Bs. (cf. § 38): ἰδίων ΕΘ v. — καὶ πανηγυρικοὺς circumscripti. Nam Ἑλλην. καὶ πολιτικοὺς idem valet atque τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῇ τε πόλει καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι συμβουλευόντας (Panath. 2, cf. ibid. 11), neque est praeterea locus τοῖς πανηγυρικοῖς. — 47 ποιητικωτέρα καὶ ποιικιωτέρα Cor. Γ et pr Δ Bk.: ποιητικωτέρας καὶ ποιικιωτέρας Ε, ποιητικωτέρα Θ. — ἐτι δὲ καὶ ταῖς v. — ἐν μέτρῳ Hi. — γενέσθαι v. — 48 τοὺς . . ἐμπείρους . . γεγενημένους Auger. Cor. ΕΘ Turr.: τοῖς . . ἐμπείροις . . γεγενημένοις Δ v. Bk., eadem sed ἐμπείρους Γ. — φιλοπραγμοσύνην Δ corr., mg. Ε, Θ v. — ἀρτίως v. — μόνον Θ v. — ἐν ἧ ἂν v. — 49 ἐλεῖν] λέγειν Θ v. mg Ε; λύειν corr Δ. — 50 ἀπολελειμμένος ΕΘ v.; cf or. 13, 11. 12, 209. 5, 82. ἀπεληλ. est etiam in schol. Aldinae ap. Orell. p. 137. — πολλῶν cum Strangio Bs.: πολλῶ. — 51 παρ' ὑμῖν ΓΔΕ Bk.; παρ' ὑμῶν revocaverunt Turr. — οἷος H. Wolfius ΓΔΕ Bk.: οἷς Θ v. — ἀλλ' οὐχ οὔτω γ' ἂν v., οὔτω δ' ἂν Γ. — 52 τάληθῆ Η. Wolf. ΓΔ Bk.: ἀληθῆ cet. cod. — 53 ὑμῖν ἰδεῖν v. — ἀναγκαίως Γ Turr. (coll. § 103): ἀναγκαίως ἂν ΔΕΘ v. — ἔτυχε ΓΘ v. — 54 δόξαντες Θ v. — ἀλλ' ὅποιοί τινές εἰσι σαφῶς εἰδότες v. — τοῦμόν v. — τῶν λόγων ἀπάντων τὴν δύναμιν Θ v. — 56 πάντων ἂν Θ v. — τοῦτους] τοὺς λόγους Θ v. — ἀπολύσασθαι ΓΔΕ Bk.: διαλύσασθαι Θ Orell., διαλύσαι v. — ἔχειν] ἔξειν Γ. — τοῖς δ(ε) ἄλλοις Γ Bk.: τοὺς δὲ λόγους Ε, corr Δ, v.; τοῖς ἄλλοις, τοὺς δὲ λόγους Bs. — ἐτι] τι Θ v. Havet. — εἰπῶν ΓΔ. — ἐπακολουθήτε v. — 57 ἐπιδειχθήσεσθαι v. — τῶν βαρβάρων ΓΔΘ Bk. (cf. § 77): κατὰ βαρβ. Ε v. — 59 νῦν δέ μοι v. —

αὐτοῖς] αὐτῆς v. ante Cor. — μέχρι τοῦ Γ Bk. omissis intermediis, quae tota ponunt ΔE v. Sic et infra § 66. 73. — 61 ἔγκει. καὶ τὴν πόλιν v. — νυνὶ E v. — ἀλλὰ καὶ καταμ. v. (καὶ del. ci. Cor.). — 62 τὸ γὰρ εὖ ΓΔ Bk.: τοῦτο γὰρ οὐ EΘ v. — ὑπὲρ] περὶ Θ v. — 64 διαλύσασθαι τῇ πόλει Θ v. — 65 τε post ἐπὶ om. ΓΔ. — μελλόντων om. pr Γ. — 66 vid. ad § 59, et de varia lectione ad or. VIII. — ἂν ἐπανορθωσαίμεθα EΘ Turr., ἂν ἐπανορθώσοιμεν v. — ποιήσοιμεν EΘ v. Turr. — 67 τοῦ ante τρίτου del. Dobr. — μᾶλλον ἔτι E v. — δειχθήσεσθαι Γ et pr Δ Bk.: δηθήσεσθαι EΘ v. — βασιλεῖ ΓΔ Bs.: βασιλεύοντι EΘ v. — 68 τοῖς προειρημένοις EΘ v. — συγκεκριμένοι ΓΔ Bk.: συγκεκρισμένοι cum H. Wolfio Cor. EΘ, συγκεκριμένοι v. — διαλύσας mg E Θ v. — χωρὶς Cor. EΘ Bk.: χωρίσας ΓΔ v., Fuhr (Mus. Rh. XXXIII, 565), qui del. ποιήσας. — 69 μάλιστα' ἂν ὠφελήσειν ΓΘ v. et Bekkeri Anecd. p. 127, 31. — λοιπῶν λόγων γεγορ. EΘ v. — 70 καὶ οὐ] οὐδὲ Havet. — οὔτε τὴν δύν. v. (οὐδὲ ci. Cor.). — ἀλλὰ καὶ τοῖς E v. — καθ' ὅσον ἡδυνάμην del. mal. Cor. — αὐτοῖς ΓΔ Bk. (ci. Cor.): αὐτὴν EΘ v. — 71 χεῖρον Γ Bs.: οἱ δὲ χεῖρον ΔEΘ v. Havet. — πεπαίδευνται v., πεδευόνται E. — βασ. ἀμελῶς οὕτω ΔEΘ v. — 72 τοὺς μὲν χεῖρους ΓΔEΘ Bk. — κρειπτόνων v. — ἄνοιαν ΓΔEΘ Bk.: ἄγνοιαν v. ante Langium Bs. v. var. lect. or. II, 14. — ποιησάμενος usque ad § 309 ἐν τοῖς συνοφάνταις ante Mustoxydem deerant. — 73 v. ad § 59. — 74 ἀναγιγνωσκομένων Orell. Turr.: ἀναμιμνησκομένων codd. Bk. — τῶν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι mg Γ, ΔE. — 75 ἀξιοῖν scripsi coll. § 51: ἀξιος εἶην. — δίκην ὑμῖν Bk. Turr.: δίκην τὴν μεγίστην ὑμῖν (ΓΔ) E, δίκην ὑμῖν τὴν μεγίστην Θ et mg ΓΔ Bs. — ὑπέλαβόν με τότε E et re ΓΔ. — 76 ἀπολογίσασθαι scripsi: ἀπολογήσασθαι. cf. Dem. 24, 108 (ἀπολογήσασθαι vulgo). Aesch. 3, 247. — ποῖός τις γένοιτ' E. — ἡ δικαιότερος om. pr Γ; καὶ δικ. Fuhr Rh. Mus. XXXIII, 567, 2. — ἐγνωμάζεσθαι E et corr Δ. — 78 περὶ τούτων] περὶ μέχρι τ. pr Γ. — 79 τῶ post βίω add. Bs. — ὠφελεῖν ἡμᾶς μόνον EΘ. — ἡμᾶς] ὑμᾶς errore Bk. — ἂν post καλῶς add. Θ Turr. — 81 λόγους] τῶν λόγων Θ. — 82 εἰκὸς Δ: εἰκὸς ἦν ΓE Bk. — 83 τοὺς τὰ παρὰ EΘ (emend. Orell.). — πειρασθῆναι E. — ἂν ὅστις οὖν Hertlein. — ἀμφοτέρους . . τοὺς . . δυναμένους EΘ. — 90 καὶ εἰ] ἀλλ' εἰ Hav. — τοῦτον ΓΔ Bk. (ci. Orelli): τούτων EΘ. — ἀπαγαγὼν ὡς ἀνδρ. Hertlein. — ἡ κλέπτῃν ἢ λαπ. Θ. — 91 οὕτως Θ Orell. — αὐτὸς ΓΔE Bk. — 92 ἐπιχειρήσασθαι. — 93 Ὀνήτωρ Orell. Γ Bk.: ὁ δῆτωρ EΘ et corr Δ. — Φιλόμηδος E, Φυλόμηδος Θ. — 95 ἡ τοῖς] ἦν τοῖς E. — 96 ἐγενόμην αὐτὸς, ὡς EΘ. — καταγνωσθεῖν Orelli p. 305. — 98 ἐχρώμην οὐδ' ὅσον E, ἐχορ. μὴ δὲ ὅσον Θ. — post ὑμᾶς addebatur: ἐχω γὰρ λόγον ὃς ἐξελέγξει καὶ διαλύσει πάσας τὰς τοιάσδε (τοι-

αὐτας ©) βλασφημίας, quae om. Γ, pr Δ, Turr., uncis inclusit Bk., revocavit Havet. Est sane ὁμοιοτέλετον (ὕμᾱς . . βλασφημίας). — 100 ταπεινότερα pr Γ Bs.: δικαιοτέρα. — ὑποσχέιν Γ Bk.: ὑπέχειν corr Δ cum EΘ. — οὐχ ante ἡδέως om. ΓΔΕ. — καταψευσομένων Orell. cum © et Bekkeri Anecd. p. 128, 23. — ἡμῖν EΘ (ὕμῖν iam Orelli). — ἐκεῖνης EΘ. — 101 καὶ οὐκ] καὶ om. ΔΕ, οὐδ' Bs. — πόλει γεγεννημένου βλασφ. Hi. Bs. (or. 18, 11 confert Fuhr). — 102 διὰ τὴν] διατριβὴν pr Γ. — φιλίαν Γ Bk.: ὀμιλίαν ΔΕΘ et corr Γ Havet. — ὠφελούμην pr Γ. — 103 ἀγώνων post ἐπεστάτησαν add. ΔΕΘ mg Γ Bs. — κατέστη κύριος πολὺν χρόνον © Bs. — ἐπιτηδεῖον post ἄλλον add. ΔΕΘ mg Γ. — χρῆσθαι EΘ. — 105 δίκαιός © Orell.: δίκαιόν ΓΔΕ Bk. — οὐδεις ἂν αὐτῶ re Δ, οὐδεις ἂν αὐτῶν EΘ (αὐτῶ ci. Orelli). — 106 ἡμᾶς E. — 107 ἀθροώτατον] ἀπλούστατον γρ ΓΔ mg EΘ Orell. — λειψθεισῶν ΔΕΘ (ληψθ. iam Orell.). — 108 Κέρκυραν ΔΕΘ; sic et infra. — ἐπικαιροτάτῳ τόπῳ καὶ EΘ. — τῶν ante ἐν Ἰωνίᾳ add. Γ Bk. — Ποτειδαίαν scripsi: Ποτίδαιαν. — 109 ἠνάγκασε αὐτοὺς Bk., αὐτοὺς ἠνάγκασε © Turr. — 110 τὸν post ἕκαστον add. © Turr. — Μαλείας E, Μαλαίας ©. — δι' Ἰσθμοῦ Bs.: διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ. — ὅπερ . . γεγεννημένον del. Cob. — Δεύκτρας EΘ. — 111 νεῶν cum © (qui διακοσίαν καὶ χιλίον habet) del. Orell. Cob. Weil (Jahn. Ann. 1863, p. 690 sq.) Havet, coll. Corn. Nep. Timoth c. 1; sed Or. quidem sententiam retractavit. — παρ' ὑμῶν λ. οὐδὲ παρὰ ex ci. Bk. Dd., οὔτε παρ' ὑμῶν λ. οὔτε παρὰ Bait. Havet. — φόρους post ἐκλέξας add. ΔΕΘ mg Γ. — ἐν δέκα Γ Bk.: ἐν ἔνδεκα ΔΕ, ἔνδεκα ©. — 113 Ποτιδαίαν omnes; v. ad § 108. — τὸ ante πρότερον om. EΘ. — ἀνάλωσε ΔΕΘ. — Χαλκιδέας © Bs.: Χαλκιδεῖς ΓΔΕ Bk. — ἀνάλωσαν ΔΕΘ. — 115 ἡγοῦμαι Γ Bk.: αἰτοῦμαι EΘ. — ἡδέως] ἀδεῶς Γ et pr Δ Bs. — παρ' ὑμῖν ἀνδρῶν ©, quod mal. Bait. — ἀλλὰ © Orell. Bs.: ἀλλ' ὁ ΓΔΕ Bk. — 116 εἶχεν © Turr.: ἔχειν ΓΔ, ἔχην E, ἔσχεν cum Mustoxyde (qui εἶχεν vel ἔσχεν) Bk. — ἐχειροτονεῖτε Cob. — διαπραξόμενοι Bait. Turr.: διαπραξάμενοι codd. Bk. Bs. — post ταξίαρχοις add. EΘ re Δ: ὧν ἔνιοι διὰ τὴν μετ' ἐκείνου στρατείαν ἄξιοι λόγου καὶ χρήσιμοι τῇ πόλει γεγόνασιν, quae uncis incl. Bk., del. Turr., revocavit Havet. — 117 φρόνιμον εἶνα del. Cob. — τίνα Orell.: τίνα EΘ; τίνα, καὶ τίνα ci. Bk. — 118 τοῖς Ἑλλ. ἅπασιν ©, ἅπασιν τοῖς Ἑλλ. E sec. Turr.; τοῖς Ἑλλ. mal. abesse Bait.; [ἅπασιν] τοῖς ἄλλοις Bs. — 119 τί ποιεῖν προσήμει Cob. — 120 ἐκεῖνον cum Orellio Bk.: ἐκείνου E, ἐκείνοις ©. — τῷ πολέμῳ] τῶν πολεμίων Bs. — 121 τοὺς τ' ἀπειλοῦντας EΘ Bs. — ἄλλας del. Dobr. — θαρσῆσουσι ΓΔ Bk. — 122 δευδιότας EΘ. — post γενομένην add. ἂν ΔΕ, idem voc. post εὐδαιμον. add. ©. — τοὺς τῆς πόλεως πολεμίους scripsi: τῇ τῆς πόλεως τοὺς πολεμίους (τῇ τῆς π. del.

Havet). — ἦθει Bs. Hav.: ἦθει τῷ ἑαυτοῦ (αὐτοῦ Θ, αὐτοῦ Bait.; γ' αὐτοῦ Sauppe, τοῖς δ' ἦθεισι τοῖς αὐτοῦ K.). — 123 αὐτοῦ Bs.: αὐτοῦ. — 124 εἰ δὲ Θ Orell. Tur.: εἴτε ΓΔE Bk. — κτημάτων Θ et corr Γ: χρημάτων. cf. or. 1, 19. ep. 8, 3. — εὐδοκίμησῃ ΔE. — 125 δορυαλώτους ΔEΘ (δορυάλ. etiam B. A. 90, 21). — ὡς Orell. Γ Bk.: ὅς ΔE, om. Θ. — 126 κατέλιπε EΘ. — 127 μόνος Or. ΓΔ Bk.: μόνον EΘ. — 128 ἄριστον Bk.: ἄριστον ἄριστον Γ, ἀγαθὸν καὶ ἄριστον ΔEΘ et corr Γ. — ὁ μηδενὶ . . συμβέβηκεν del. Cob. — νοῦν ἐχόντως Tur.: νουνεχόντως. — 129 οἶμαι δ' ΔEΘ et corr Γ Bs.: οἶμαι οὖν Γ Bk. — μὲν post τσαύτας add. ΓΔ Bk. — 130 πεπραγμένα Θ Bk.: πεπραγμένα ἃ ΓΔE, πεπρα. τὰ Orelli. — ἅπαντες Fuhr: πάντες. — ἐγγιγνομένους E Bs.: ἐπιγιγνομένους. — περὶ αὐτόν Orelli. — 131 συμπιπτόντων EΘ. — 133 τὴν post φύσιν add. ΓΔE Bk. — διάκεινται EΘ. — 134 τὸ δὲ κατορθ.] καὶ τὸ κατ. Γ et pr Δ. — 136 ἀμελεῖς ἀλλὰ a corr. sunt in Γ. — ἀτίμους] ἐντίμους pr Γ. — post εἶναι v. additur: πόσους δὲ τῶν προγεγενημένων ἀνωνόμους εἶναι, quae om. Γ (propter homoeotel.?), rc in mg. addita. Uncis incl. Bk., del. Turr., revocavit Havet. Ego locum ita refingendum putaverim: πόσους οἶε διὰ τ. τ. ψ. ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιπεπωκέναι; πόσους δὲ τῶν προγ. κτέ. — 137 ὑμῆσαντας ΔEΘ. — εὐδοκίμης Θ. — σαυτοῦ] αὐτοῦ Δ. — 138 μεταβάλλειν pr Γ. — ἦν καλὸς μὲν Γ Fuhr: ἦν μὲν κ. Θ Turr.: ἦν κ. E Bk. — ὅσοι] ὅσοις ΓΔ. — 139 ἂν ante ὑμᾶς add. ΓΔE Bk. — 140 χρῆσωμαι Bs.: χρήσομαι. — μὲν post ἴσως om. pr Γ Bs. — ἕκαστον αὐτῶν τύχη ΔEΘ. — ἃ δ' οὖν ΔE et corr Γ Orell. Bk.: ἃ δ' οὐ. — 141 γραφὴν ταύτην ἐσκόπουν ΔEΘ. — 143 δρωσιν οὐκ ἀγνοοῦντες Θ Dobr.: δρωντες οὐκ ἀγνοοῦσι. — φθονήσεσθαι scripsi: ὀφθῆσεσθαι. cf. ep. 2, 22. — οὖν] δ' οὖν ci. Bk. — 144 πολιτενομένοι Bs.: οἱ πολιτενομένοι (οἱ π. τυγχάνουσιν ὄντες mal. K.). — 145 ὀφελειῶν ΔEΘ Bs.: ὀφελιῶν Γ Bk. sic et § 164. — αὐτόν] σαυτόν Orelli p. 305. — καὶ ante τρις add. ΓΔ Bk. — τετριτηρηραρχήκατε E. — λειτουργίας et λειτουρηγήκατε omnes. sic et § 146. — 146 πόνων καὶ τάλαιπωριῶν Θ Orelli. — 147 τὴν ante φιλοσοφίαν om. ΔE. — καὶ ante διαγωνιζ. add. Bs. cum Θ, qui καὶ καταγωνιζ. — 148 διδόντας Hi., coll. § 164. — αὐτοῦς Bs. — 149 δυσχερανοῦσι Θ mg E γρ ΓΔ Orelli. cf. § 153. — 150 λειτουργοῦντα omnes. sic et infra 154. 156. 158. — ποιοῦντα πᾶν τὸ Hi. — δὲ post μηδὲν om. ΓΔ. — τῶν ἀρχῶν ΓΔ Cob.: τῶν ἀρχῶν ἔνεκα. — 151 ταῖς ante εἰμαῖς errore om. Bk. — 152 εἰ δυνάμενος om. pr Γ. — λαβεῖν . . πόλεως del. Hi. — περιορισίαν mal. Dobr. — 153 δι' αὐτὰ ταῦτα Orell. ΔE et rc Γ Bk.: διὰ ταῦτα pr ΓΘ. — λυπῶ] λυπήσω pr Γ. — 155 καὶ βιοῦς ΓE: βιοῦς. — 156 καὶ πολυτελεστάτης in mg. rc habet Γ, om. Bs. — 157 ἐν

post ὁμοίαν om. pr Γ. — τὴν δύναμιν Bs.: δύναμιν. — 158 με] μοι E. — ἐργασασμένῳ ΓΔ Turr.: ἐργασομένῳ E teste A. Maio, ἐξιεργασμένῳ Θ Bs. — 159 πολιτενομένοις ΓΔ: πεπολιτενμένοις. — δεῖ pr Γ. — 160 ἢ ante συγγνώμης om. E. — πλείους ἂν] ἂν om. E. — ὄντων] ὄντων ἂν E, ἂν Θ. — 161 malim ἐπαίδενεν. — ἡλικιωταῖς . . ἐν τοῖς om. pr Γ. — 163 περὶ με Γ Turr.: πρὸς ἐμὲ Θ, περὶ ἐμὲ ΔE Bk. — 164 πιέζουσαν Γ, πιέζουσ' ἂν Δ Bs.; πιέζουσά τε ci. K. — πόποι' Θ Orell. Bs.: πότ' ΓΔE Bk. — ὀφελίας Γ Bk. — 165 προσήκει EΘ. — περὶ με Γ Turr.: περὶ 'μὲ Δ, περὶ ἐμὲ EΘ. — verbi συμβαίη primam et tertiam syllabam corr habet Γ. — εἰ μὲν οἱ Bs. (εἰ' κείνοι μὲν οἱ ci. K.). — μοι Or. ΓΔ Bk.: με EΘ. — ἔχοιεν] ἔχουσι s. εἶχον Hertlein. Cf. Gebaueri librum p. 203. — ἐπιθυμήσετε EΘ. — 166 ἐγγένοιτο Γ Bk.: ἂν ἐγγ. ΓΔ, ἂν ὦν γένοιτο Θ. — καταβιῶναι Θ Orell. Bs.: ἐπιβιῶναι ΓΔE (propter ἐπίλοιπον); βιώναι mal. Bait; ἔτι βιώναι Jacob. — 168 περὶ τὴν] πρὸς expect. K., idem pro altero διακειμένους ci. ἔχοντας vel διατιθεμένους. Et profecto aliquid vitii subest. — κοινῆς καὶ τῆς περὶ codd.; καὶ del. Turr., καὶ τῆς del. Bs. — 169 ἐγγιγνομένων ΓΔE Bk.: γενομένων Θ; ἐπιγιγνομένων Bs. tamquam ex EΘ. — ἐνέπεσον Θ. — χρήσομαι ΓΘ Turr.: χρήσιμον ΔE, χρήσωμαι Bk. — ὑπολογισάμενος E Bs.: λογισάμενος ΓΔΘ Bk. — 170 ποιοῦμαι Θ. — ἀληθείαις] ἀδικίαις Γ pr. — ἢ μισουμένην Γ Bk.: ἢ διαβαλλομένην καὶ μισουμένην cett. — 171 οὐδ' εἰ] οὐδὲ Γ et fort. pr Δ. — εὔρεθεῖμεν Bk.: εὔρεθήμεν ΓΔ, εὔρεθειήμεν EΘ. — 172 οὐκ ante εὐσύνοπτος om. pr ΓΔ. — 173 μηδ' ὁμοίως in mg. ponunt ΓΔ. — καὶ τῶν νόμων om. pr Γ. — 174 τηλικούτοις (Θ) Mustox. Bk.: τοιοῦτοις ΓΔE (propter τοιαύτης quod sequitur) Turr. — 175 συνοφάντας ΓΔ: συνοφαντούντας. — ἀτιμωτέον Cob. — 176 τοῦτον ante τὸν κίνδυνον add. EΘ cum re ΓΔ. — 177 τοιαύτην εἶναι νομίζειν ΓΘ: τοιαύτην νομίζειν. — πολυπλασίῳ Γ Bk.: πολὺ πλείω cett. Malim πολλαπλάσιον, sicut exstat 6, 8. — ἡμῖν EΘ. — 178 τὴν τε] τὴν γε pr Γ. — ὁμοιοειδῆς ΓΔ Bk.: ὁμοιειδῆς EΘ. — ὀφελεῖ Θ Bk.: ὀφελεῖν cett. — ἡμεῖς ποιούμεθα τὰς ὑποσχ. Bs., quod postea ex Γ prodit: ποι. ἡμεῖς τὰς ὑπ. ΔE, ἢ. τ. ὑ. ποι. Θ, π. τὰς ὑπ. ci. Saupp. — 179 χρόνον] τρόπον pr Γ. — ἀναλώσαι με] ἀναλωσαμεν Γ. — 180 ὁμολογεῖτε EΘ. — βουλευέσθαι τὰ περὶ E, βουλευέσθαι περὶ Θ. — 181 τοιοῦτο Γ Bk. — διττὰς Θ Bk.: δὲ τὰς ΓΔE. — 182 αὐταῖς ὁμολογουμένας Or. Bk.: codd. αὐτοῖς ὁμολογουμένους, sed ΓΔ correcti. — ἐπιμελείαις] ἐπιστήμαις mg E. — 183 τὰ post σχήματα om. Γ. — 184 malim ἵνα ταυτὰ τε. — 185 ἐπιμελόμενοι Γ Bk. — σχεῖν scripsi: ἔχειν. — ποιήσειαν Bs. — ἐπιμελείαις] ἐπιστήμαις Θ et re γε ΓΔ. — 186 ἂν post μᾶλλον add. ΓΔ Bk. — 187 πρὸς ὄπερ] cf. 12, 68 (Turr.). — ὄπερ Θ

Bs.: δ cett. — 188 δειν γὰρ Γ Bk.: δεῖ γὰρ corr Γ cum ΔΕΘ.
 — δ' ἐγκρατῶς] δὲ κρατος pr Γ. — 189 τοῖς λεγομένοις om.
 pr ΓΔ. — 190 μὴ τὴν ΓΔ Bk.: μὴ τῆς ΕΘ. — εἰ τις ἄλλος
 τῶν ΕΘ. — 191 ἐπιμελείαις αἷς πο. ΓΔ. — προέχοντας c. Orellio
 (p. 305) Turr.: προσέχοντας. — ἂν post ἀνυπέροβλ. om. E. --
 192 γὰρ ὁμοίαν Θ Orell. Turr.: παρομοίαν ΓΔΕ Bk. — 194
 vid. ad § 59. sed Γ hic integrum locum exhibet. ΤΩΝ ante
 ΣΟΦ. add. Bs. — 195 ποιῶν . . . οἴσειν c. Bk. Turr.: ποιῶ . . .
 οἴσειν pr Γ, ποιῶ . . . οἴσειν διατελῶ ΔΕΘ et corr Γ. — αὐτῆς]
 ἀκμῆς ci. Bk. — περὶ μου Bait. Turr.: περὶ μου Bk., περὶ
 ἐμοῦ Orelli. — ἢ δικαιοτέρος om. pr Γ. — 197 θάτερον ποιή-
 σομεν ἢ ΕΘ. — καὶ τὰς κατηγ. Θ. — αἷς νῦν χρῶνται ΕΘ. —
 καθ'] „τάφ' ni fallor pr Γ“ Bk. — γένοιτό τις ἂν ΔΕ Bk.:
 γ. τις Γ, ἂν γ. τις Θ. — 198 καὶ γίνεσθαι χείρους] haec a
 corr. habet Γ loco nonnisi VI litterarum capaci. Omissa fuisse
 puto illa καὶ γίνεσθαι propter ὁμοιοτέλετον. Sauppius tamen
 pro illis tribus verbis πάντως scribendum ci. Cf. 241. — 200
 μόνον om. ΕΘ. — τελείους Θ Bs.: τελέους. — 201 τούτων]
 τοῦτο E, τοιοῦτο Θ Orell. — 202 δυνάμεις τὰς Bk.: δυνάμεις
 re γρ ΓΔ, mg E, Θ Or.; δυναστείας ΓΔΕ. — οὐδ' εἶναι Θ.
 — ὑπ' αὐτῶν Θ. — 203 τῶν τοῖς σοφ. συγγεγενημέναν Hi. —
 205 ἐπὶ πασῶν Θ Orell. Turr.: ἀπὸ πασῶν E Bk. — 206 κοινοῦ
 Γ Bk.: ἱκανοῦ corr Δ cum ΕΘ. — 207 τούτω διήμεγκαν Mad-
 vig. — 208 τὴν αὐτῶν (αὐτῶν Or.) ἐπιμέλειαν ΕΘ. — τὰ δ'
 αὐτὸν Orell. Bk.: τὰ δ' αὐτῶν. — ἔτι ΕΘ Turr.: ἐπὶ ΓΔ Bk.
 — διενέγκειαν Or., διενέγκοιεν K. — 209 ἄνοιαν ci. Bs. Areop.
 p. 371. — ἀλισκομένης] ἀξαναομένης Θ Or. — 210 πονήσων]
 διαπονηθῆν Hi. coll. § 267. — νομίζοιεν ΕΘ. — 213 θαύμασι]
 θεάμασι ci. vir doctus, sed cf. Ath. X, 452 F. — καλινδου-
 μένας] prima syllaba corr. est in Γ. — 214 πότερον Γ. —
 τοιοῦτων om. pr Γ. — 215 οὐ ante καταφο. add. ΓΔ Bk. —
 τὰς post πονηρ. om. ΕΘ. — 217 εἶτε καὶ ψευδεῖς Θ. — πάντα
 om. Θ. — 218 πότερον ἂν ἦ. E Bs.: πότερον ἦ. ἂν Θ, πότερ'
 ἂν ἦ. cett. — αὐτὸν Turr.: αὐτὸν. — 219 καὶ μισηθεῖμεν re.
 manu habet Γ. — τῆς παιδείας ΓΔΘ Bs.: παιδείας E Bk. —
 220 δῆπον in mg. habet Γ. — οὕτως E. — 221 λογισμοῖς] λό-
 γοις pr Γ. — ἠθονὰς] ἐπιθυμίας mal. K. — 222 ἀλλ' ὅμως . .
 223 τολμήσειεν om. Θ; contra quae sequuntur 224 ἀλλὰ γὰρ . .
 πλέοντας om. ΓΔΕ. Quae deinde excipiunt (περὶ ὧν ἂν κτέ.),
 a Bens. secundum recensionem cod. Θ posita sunt; at in ΓΔΕ
 (Bk.) post τολμήσειεν § 223 ita pergitur: ἠδέως δ' ἂν κἀκείνο
 πνθοίμην παρὰ τῶν χαλεπῶς ἐχόντων πρὸς ἡμᾶς, τίνα ποτὲ
 γνώμην ἔχουσι περὶ τῶν ἐκ κτέ., et deinde scriptum est οἴονται
 pro οἴεται. Cum igitur manifestum sit, duplicem tractationem
 eiusdem loci recensionemque traditam esse, quaeritur utra prior
 utra posterior sit; nam quin utraque ab Isocrate profecta sit,

dubitari non debet. Equidem cancellos, quos Bs. recensionem cod. ΓΔΕ addidit, manere sivi; cum enim ea quae ibi § 223 tractantur, recurrant quodammodo § 225, apparet scriptorem, quum haec posteriora scriberet (quae in omnibus codicibus exstant), priora illa iam eliminata habuisse. — 222 ἀκροάσιαν A. Maius Bk.: ἀκρόασιν codd. — δύναιτο cum Or. et Ang. Maio Bk.: δύναιτο. — 223 τίς ἂν ἃ Bk.: τίς ἂ E, τις ἂν ΓΔ. — 224 πολιτῶν] σοφιστῶν Bs., errore ductus Orellii (apud quem v. p. 458). — δηλώσαι in Θ omissum cum Orellio add. Bs. (v. etiam Turr.). — ἡμᾶς (Or. Bk. Bs.) et ἐκατέρους (Bk. Bs.) in Θ exstare testatur Cobetus, non ἡμῶν et ἐκατέρων. — ἐκατ. τῶν αὐτῶν ἔνεκα συν. cum Or. Bs.; τ. αὐτ. ἐν. συν. ἐκατ. A. Maius. — ἀπάσαις scripsi: ἐν ἀπ. Θ. — αὐτοὺς Bs.: πρὸς αὐτοὺς Θ. — ἔχει scripsi: εἶχε Θ. — ὡς ἡμᾶς om. pr Γ Turr., recte secundum illam recensionem (v. supra). — 225 ἀλλ' ἵνα κτέ.] male haec cohaerent cum superioribus; parum enim recte ei qui malitiosi astutique evadere cupiunt opponuntur eis qui consuetudine malorum hominum indigent, et de omnibus discipulis nunc sermo fit, non ut antea de peregrinis tantum. Itaque secundum illam recensionem, quam priorem statui, aliud quid hoc loco exstitisse videtur, cum praesertim his sententiis quodammodo repetitio fiat eorum, quae in recensione priore antea iam posita erant (§ 223). — ἂν post τίνες add. ΓΔ Bk. — εἶναι τοιούτοις Saupp. Turr.: εἶναι τούτοις codd. — 227 ὄντας τῶν ἐν] ὄντων ἐν pr Γ, ὄντας ἐν E. — 229 θησαυροζουμένους ΓΘ Bk.: ταμιεύοντας ΔΕ Havet. — 230 εἶπερ ἢ] εἶ pr Γ. — ταῦτο (τὸ αὐτὸ) γὰρ Orell.: τὸ γὰρ. — ταῦτο πέφ. Θ Orell. (ci. etiam Bk.), ταῦτὸν πέφ. Bs.: τοῦτο πέφ. cett. Aliis modis sententiae subvenire temptavit Dobr.: τὸ γὰρ αἰτιόν τινος ἐν ἅπασιν τοῦτο κτέ., vel ἐργάζεσθαι pro ἐνεργ. manentibus ceteris quae tradita sunt. — 232 ἐκείνος μὲν γὰρ Orellius. — ἀγαπᾶσθαι] ἀγασθαι Θ cum mg E rc γρ ΓΔ. — 234 ὡν Or. ΓΔ Bk.: ἦν EΘ. — ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλ. ἄρχειν Θ. — ἀνήγαγε Θ. — 235 τῶν post ἀνδρῶν add. ΓΔ Bk. Ceterum quae hic inferuntur ita repetitionem eorum quae modo dicta sunt continent, ut hunc locum § 231—236 appareat non satis perpolitum esse. Atque cum eadem prorsus tertio recurrant § 306—308 (cf. etiam 313), coniecero duas recensiones in libris nostris confusas esse, eliminavisseque scriptorem secundis curis § 231—236, quippe quae merito sibi non satis placerent. — πολιτῶν] σοφιστῶν Θ cum mg E rc γρ ΓΔ Orell. — 236 τὴν post τοιαύτην add. ΓΔ. — φύσιν] παραίνεσιν h. e. προαίρεσιν Θ. — 237 καὶ τοὺς τόπους Θ. — ταῖς ὑπὸ τῶν θεσμοθετῶν Γ (sed notata praepositione) Bk. — τοὺς ἀναίτιους ἐφεστῶτας K. — τοὺς τ' ἐν Bs. Turr.: τοὺς ἐν. — 239 παιδευόμεν οἰά περ Or. ΓΔ Bk.: παιδευόμενοι ἅπερ Θ, παιδευό-

μενοι οἰά περ E. — 240 ποιούμεν EΘ. — 241 ὅταν . . μεθ' ἡμῶν αὐτοὺς διημερεύοντας Θ (διημερ. Orell. Hi., cf. 286). — γενομένους EΘ. — 242 ἀπάσας om. EΘ. — αὐτῶν Turr.: αὐτῶν. — 243 δέ τι Or. ΓΔ Bk.: δ' ἔτι E, δὲ Θ. — 244 φιλοτίμως διακειμ. Θ Orell. Turr.: φιλοτίμως μοι διακ. ΓΔE. — 245 τεταραγμένως Γ. — 246 μὲν post μακρ. om. E. — 247 ὡς περὶ Orelli Turr.: ὡςπερὶ Θ, ὡςπερ ΓΔE. — 248 τούτοις post λέγουσι del. Hi. — ὅ τι ἂν Γ et pr Δ Turr.: ὅ τι ἂν [αὐτοῖς] Bk., ὅτι ἂν αὐτοῖς cett. — 249 ὃ δ' ΓΔ Bk.: τοῦτο δ' EΘ. — τ. θεῶν νομίζουσι εἶναι E, εἶναι τ. θεῶν νομίζουσι Θ, om. εἶναι Orell. — τῶν ἐπιαντῶν ΔE. — 250 ταῦτα πάντων Γ Bk.: ταῦτ' ἀπάντων Δ, ταῦθ' ἀπάντων EΘ. — ἀνδρὸς Γ et pr Δ Turr.: [ἐνὸς] ἀνδρὸς Bk., ἐνὸς ἀνδρὸς cett. cod. — 251 ἢ γὰρ Bait. Turr. (ἡγωνισμένων Θ): ἢ ἐγὼ. — ἔνεστιν Orell. ΓΔ Bk.: ἔν ἐστὶν E, ἔστιν Θ. — τοὺς αἰτίους τοῦ πλοῦτου Γ et pr Δ Bk.: ὡς αἴτιον τούτων τὸν πλοῦτον EΘ. — τοὺς post αὐτοὺς om. pr Γ. — 252 διαφθείρειαν Bs. — 253 πρὸς τὸ τοιοῦτο EΘ. τοιοῦτον pro τοιοῦτο scr. Bs. — Quae sequuntur usque ad τοὺν ἔχοντας § 257 sumpta sunt ex or. III § 5—9. — τῶν post πάντων add. Or. Γ Bk. cum or. III. — ἄπερ] ὅπερ Θ (ci. Bk.) Havet. cf. 5, 81, 12, 138. — τῶν ἄλλων ζώων Θ or. III. — 254 πάντα EΘ. — 256 ταύταις om. pr Γ. — 259 δυνηθείμεν ἂν EΘ. — ὁμοίος (ci. Bk.) Turr.: ὁμοίως ΓΔ, ὁμοίους EΘ Bk. — ἂν om. Θ. — ὑμεῖς] ἡμεῖς E. — διακῆσθε cum Bk. Turr. (διακῆσθε Orell.): διάκῆσθε Δ, διακῆσθαι cett. Bk. (διακῆσεισθε om. ἂν ci. Hi.). — ἐκάστους] ἐκατέρους Orell. — 260 ὅτι περὶ pr Γ Bk.: ὅτι καὶ περὶ cett. — 261 γὰρ om. pr Γ. — „τὴν post καὶ add. ΓΔ“ Bk. falso; exstat enim apud priores quoque; idem omitti in eisdem cod. dicit Bs., qui delevit. — τοῖς ἄλλοις] τοῖς πολλοῖς ci. Orell. — 262 μικρολογίαν] μαρολογίαν Cobet, quem refutat Jacob coll. 13, 8. — 263 ἔγνω EΘ. — 264 ζῆν om. E. — 265 μένειν Θ Orell.: λέγειν cett. (propter λεγομένους quod sequitur). — ἔχειν] ἔξειν Γ. — δύνασθαι ΓΔE. — 266 τῆς ante φιλοσοφίας adiecit Bs. — 268 διατρίψαι] διαγράψαι pr Γ. — ὁ μὲν . . ἔφησεν ΓΔ Turr.: οἱ μὲν . . ἔφησαν EΘ Havet Weil. In hac sententia ipse fuit Is. (Hel. 3), quare noluit Anaxagorae nomen inter eorum quos ridet nomina proferre. — Ἀλκμῶν E: Ἀλκμείων. cf. 16, 25. — Παρμενείδης ΓΔ. — μέλλισος Γ. — 269 τερατολογίας Θ, mg E, re γρ ΓΔ Orell. Havet (sicut exstat § 285): περιτολογίας cett., quod e § 264 fluxisse videtur. — 270 ἀλλότριον corr Δ cum EΘ. — φιλοσοφίαν προτείνω οὐκ EΘ (προτείνω del. ci. Or.). — 271 ἐν post ἔνεστι del. Fuhr. — ἐπὶ πολὺ E. — 272 αἰσχυνοίμην corr Δ cum EΘ. — μακροῦ EΘ. — 273 δέομαι οὐκ ἔμ. Θ. — ταῖς ὑμετέροις Θ Turr. (ci. Bk.): καὶ ταῖς ἔμ. — 274 πεφνηόσιν πρὸς E, πεφνηόσιν om. πρὸς Θ Turr. Cf. § 284; 13, 21. Istud πεφνηόσιν nullius

momenti est; nam etiam in $\Gamma \nu$ ἔφελυυστιόν plerumque ante consonantes quoque additur (Mus. Rh. XXXIII, 566). Ego cum Orellio σωφροσύνην post ἀρετὴν addere malui. — ἐργάσαι' ἂν E, ἐργάσαιτο Θ. — εἶναι πω τοιαύτην τοὺς τε E, εἶναι πω τοιαύτην οὔτε πρότερον εὐρήσθαι τοὺς τε Θ (εἶναι πω, τοὺς τε τοιαύτας Orell.). — περὶ αὐτῶν Orell. — ἀπορεῖν EΘ. — 275 γενέσθαι Θ Orell. — ἐπιθυμήσειαν Θ Bs. — 277 προπωδεστέρως EΘ. — ἔξει ταύτη $\Gamma\Delta$ Bs., ταύτην ἔξει Θ. — ἅμα τε λέγειν εὖ καὶ φρ. Θ (ἅμα τό τε λ. κτέ. ci. Bs. Areop. 292). — 278 πείθειν pr Γ Bs.: πείθειν τινάς. — τούτῳ] τούτων $\Gamma\Delta E\Theta$ (corr. iam Orell.). — ὡς post δόξαν add. $\Gamma\Delta$ Bk. — τοῖς εὖ συμπολιτ. ΔE , τοῖς εὖ πολιτ. Θ. — εὖ διακ.] εὐδοκιοῦντων Hi. — ὄσφ περ Bs.: ὄσφ. — ἐπιθυμῆ E. — 280 ὅπερ Θ Bs.: ὄ. — 281 τὴν ante πλεονεξ. add. $\Gamma\Delta$ Bk. — ὑπολαμβάνη EΘ (corr. iam Orell.). — ἐν ante ἅπαντι om. ΔE . — 282 τούτους] τούτοις EΘ. — αὐτούς] om. Θ, αὐτοῖς Orell. — 283 ἀντέτραπται Cob., sed cf. 5, 132. — οὐδὲ] οὐδ' ἐν E. — ὀνόμασι pr Γ Turr.: ὄν. ἐν τῇ διαλέκτῳ. — 284 τοὺς μὲν γὰρ EΘ. — βωμολοχομένους E, μωμολοχουμ. Θ. — καὶ ταῖς $\Gamma\Delta$ Bk.: ἢ EΘ. — πλεονεκτικούς $\Delta E\Theta$ Bs.: πλεονεκτεῖν Γ Bk. — νομίξουσιν] malim ὀνομάξουσιν. similis locus est § 256 = or. 3, 8. — οἵπερ Dobr.: οἵ περὶ. — 285 ἀλλ' οὐ] ἀμελήσαντες $\Gamma\Delta E$, quod vix dubium quin ex ἀμελοῦντας quod praecedit natum sit (Dobr.); adde quod ipsum ἀμελήσ. exstat § 286. Ἀμελ. ἐπαινεῖν Θ Bs., quae est manifesta interpolatio. Ἀπελάσαντες ci. Sauppe, οὐ Bake Havet; ipse ἀλλ' οὐ quamvis dubitanter posui. — καλῶς add. $\Gamma\Delta$ Bk. — 286 παιδιαῖς] λαγνείαις Θ, mg E, rc γρ $\Gamma\Delta$, Orell. Havet. — ἀμελήσαντας Or. Turr.: ἀμελήσαντας Θ, ἀμελήσαντες cett. Bs. — διημερεύειν Hi. (coll. 7, 48), cf. 241. — 287 σιχροφείους Orell. Γ Bk.: σιχρορραφείους vel σιχροραφείους. — κκεῦουσι Δ . — ἡμῖν δὲ καὶ κακὰ ΔE . — 288 λυομένοις τὰς ἑταίρας εἰκοσι $\Delta E\Theta$. — συναιρήσειν EΘ. — 289 ἐν αὐταῖς μὲν ταῖς Θ; ἐν μὲν ταῖς vel ἐν ταῖς μὲν Dobr., delens in proximis τῶν τηλικούτων. — 290 καλὴν τὴν ἄ. Θ. — μηδὲ ζητεῖν Bait. Turr.: καὶ ζ. Θ Bs., μήτε ζ. cett. — 291 ὅσοι] ὅτι pr Γ . — 293 ζῶων pr Γ Turr.: ζῶων διήνεγκε cett. — 294 ἀπάντων διαφθ. Γ pr Bk.: ἀπάντων τούτων διαφθ. cett. (ἄ., τούτους διαφθ. Orell.). — τοῖς . . χρωμένοις $\Gamma\Delta$. — περιβαλοῖητε ut videtur Γ . — 295 τὰ τοιαῦτα Havet: ταῦτα Θ, τὰς τοιαύτας cett. (τὰς τ. διατριβὰς ci. Maius). — 296 συμβάλλεσθαι Θ. — 297 ἡγῶ Bait. Bs.: ἡ ἐγῶ. — ἀλλ' ἢ Bs.: ἀλλ' ἢ. — 298 ποιήσετε Bait. Turr.: ποιήσατε Θ, ποιήσεσθε cett. Bk. — 299 οἱ μὲν τοιοῦτοι] οἱ μὲν τοιαῦτα Orell., οἱ μὲν αὐτῶν Θ. — τῆς ὅλης Ἑλλάδος rc Δ cum EΘ. — 300 κατοπραγμοσύνας Θ. — 302 προκρίναιεν Θ. — τοὺς καὶ μικρὰ Bait. coll. 8, 60, 5, 71: καὶ τοὺς μ. Θ, τοὺς μ. cett. — 303 δημοτι-

κατέρους EΘ corr Δ Turr.: δημοτικούς Γ, pr Δ, Bk. — 305 ποιήσεσθαι EΘ (corr. iam Orell. et Maius). — ἀπολαύσονται Or. Γ Bk.: ἀπολαύσονται EΘ. — καὶ τῆς πόλεως om. pr Γ Bs. — 306 τρόπον καὶ πεπαιδευμένος Γ et pr Δ Bs. — 307 προαγαγῶν cum Orell. Bk.: προσαγαγῶν. — Πειραιῶς Δ et corr Γ Bk.: Πειραιέως v. Turr. Bs. — 308 προέχοντας E Orell. Turr.: προσέχοντας. — τῷ φρονεῖν εὖ καὶ ci. Orell. — τῶν post ἀπάντων cum Θ addidi. — 309 τὴν πόλιν E (teste Maio), Θ, Jacob: τὰς πόλεις. — 310 reliqua orationis inde ab hac § in ceteris quoque codicibus exstant. — αὐτοῖς διὰ τὸ πλῆθος in mg ponit Γ. — 311 μὲν post ἐπαινοῦμεν om. pr Γ. — ἔτι] ὅτι ΓΔ. — 312 γενέσθαι E v. (non item Θ). — μείζον cum Cor. ΓΔE Bk.: μείζω Θ v. — 313 τῶν συνοφαντῶν] τῶν συνοφαντιῶν cum Langio Or., τοῦ συνοφαντεῖν et in proximis (314) κατὰ δὲ τούτου K. — ἄλλων pr Γ Bs.: ἄλλων καιουργιῶν mg Γ cett. — 314 τὰς κρίσεις v. — ἐποίησαντο Θ v. — ἄλλους ἀλλ' οὖν ΓΔΘ Bk.: ἄλλους E v. Bs. — 315 χρῆσθε Cor. E Bk.: χρῆσθαι ΓΔ v., ἐχρῆσθε Θ. — καὶ ante κατηγοροῖς add. ΓΔEΘ. — 316 ἐγκωμίοις (ci. Wolf.) Cor. ΓΔE Bk.: ἐγκωμίοις cett. cod. Havet (sensu ἐνδήμοις). — ἐπειδὴ δ'] νυνὶ δὲ v. — ἀρχὴν ἣν οἱ πατέρες ἡμῶν εἶχον μᾶλλον Θ v. — 317 διὰ δὲ] διὰ τε Γ et pr Δ. — ἐν ταύτης δὴ τῆς Θ v. — συνέπεσε] συνέπ. γενέσθαι Bekkeri anecd. p. 113, 28. — πόλει] πολιτεία Θ v. — τί δὲ τῶν μεγ. κακῶν] καὶ (add. H. Wolf.) τῶν μεγ. κ. ὧν v., τί τ. μ. κ. ὧν Θ. — οὐ post φύσιν add. ΓΔΘ Bk. — 318 οὐ τοὺς] οἱ τοὺς Θ v. — ὁμοίους] ἐνόχους Cobet. — τῶν ὄντων] τῶν ὑπαρχόντων Θ v. — ἐποσιτῆται Cor. ΓΔEΘ Bk.: ἀπωσθῆται v. — 319 ἐπὶ τοῖς] ὑπὸ τοῖς Θ v. — πολέμοις ΓΔ. — 320 βία ΓΔEΘ Bk.: ἔξω. — ἤδη add. ΓΔEΘ Or. Bk. — καταλύσω . . (323) τὴν ψῆφον] haec in Δ ab alia manu scripta sunt, a Γ absunt, postea in mg posita: in contextu autem, sine ulla lacunae nota, illa τοῖς ἰδίοις (or. XVI, 3) inferuntur. — 321 ἰκετεύοντας καὶ δεομ. Θ v. — καὶ τοὺς παῖδας καὶ τοὺς φίλ. v. — οὔτε πρόπειν cum H. Wolfio Turr.: οὔτε [τὸ] πρόπειν Bk., οὔτε τὸ πρόπειν codd. (οὔτ' ἔτι pr. Strangius). — ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους (propter ὁμοιοτέλ.) om. ΓΔE Bk. Turr. Bs. cf. § 54. — πραγμάτων αὐτοῖς v. — οὐδὲ τῶν] ἐκ δὴ τῶν ΔEΘ, ἐκδοτον τῶν Γ Bs. — 322 μέλλον μοι συμβῆσ. v. — ἡμῖν] ὑμῖν ΔEΛ; abesse mal. Sauppius, om. Bs. — σημεῖω χρώμενος ΘΔ v. Turr.: χρωμένοις Γ, χρώμενος ΔE Bk. — ταυτησί v. — 323 οὖν om. Γ. — χαίρει καὶ βούλεται Δ v. Bk.: χαιρή καὶ βούληται ΓΔEΘ, quod recepit Orell. ad dito ἄν post ὑμῶν, idem probavit Fuhr addens ἄν post ὅπως. — τῷ τρόπῳ τούτῳ περαινέτω τὴν v.

Or. XVI. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ. — ΠΕΡΙ . . (§ 3) αἰτίας] haec desunt Γ. Sed in ceteris quoque codd. mutilam esse orationem viderunt Turr.; lacunae signa posuit Bs. — 1 Τει-

σίαν scripsi: Τισίαν. sic et infra. — τῆς Ἀργείων cum Bait. Bs.: τῶν Ἀργείων. — 3 τὴν post φυγὴν add. Γ Bk. — ἡμετέρων v. — 4 ὕστερον v. — πόρρωθεν v. — 5 τὸ πρῶτον Γ Bk.: πρότερον. — οὐχ ἡγοῦντ' v. Bk.: ἡγοῦντ' Γ Bs. — οἶον τ' Γ. — 6 μάλιστα ὀργ. Γ. — τὴν δημοκρ. τολμῶν Γ Bk.: τολμῶν τὸν δῆμον. — συνάγει μὲν v. — ἔταιρίαν v. — Πολυτίωνος v. — 7 αὐτοὺς ἀπέδειξε v. — 8 πρὶν τὸν Γ Bk.: πρὶν ἂν τὸν cet. cod. (πρὶν αὐτὸν τε om. πατέρα Cor.). — ὡς Γ Bk.: οὕτως. — 9 ἔσχεν (ci. Cor.) Γ Bk.: εἶχεν. — ἔξαμαρτάνειν v. — εἶχεν Γ Bk.: ἦγεν. — τοσοῦθ' Γ Bk. — στήλην v. — τελευταῖον v. — 10 γεγεννημένα v. — τοσοῦτον .. ὥστε add. Γ Bk., contra om. quod vulgo post οὕτως sequebatur δέ. -- τοῦ πατρὸς add. Γ Bk. — καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν (propter ὁμοιοτέλ.) om. Γ Bs., inclusit Bk. — τ' add. Γ Bk. — κατέστη διδάσκαλος v. — 11 νῦν δὲ πάντων v. — γενομένων v. — τὴν (om. Α) τέχνην διδάσκειν v. — 12 ἐρχῆσθε v. — εἶχεν Γ, εἰ et ἐν in ras., item κινδυν in κίνδυνον, et § 13 δεῖς et τίνας. — 13 ἀπέχεσθε v. et ut videtur pr Γ. — περιώμενοι κατελθεῖν add. Γ Bk. — προσεβάλετε cum rasura Γ. — 14 αὐτῶν πραγμάτων ὑμῖν v. — φεύγοντες Hertlein: φυγόντες. — 15 ἀπ' ἐκείνων v. — ἔχων ὀπλίτας v. — ὑμῖν Γ: ὑμῶν. — περὶ Σικ. Γ Bk.: εἰς Σικ. τοὺς ἐμβαλόντας cum rasura post λ Γ. — 18 μὲν οὖν] μὲν Γ Bs. — μὲν ὑμῖν v. — παρέχοντος Γ Bk.: χορηγοῦντος. — ἐννενήμοντα v. — τοιοῦτοις Γ Bk.: τοσοῦτοις. — 19 αὐτῶν pr Γ. — στρατιωτῶν Fuhr: στρατιῶν Γ, στρατηγῶν v. — οὐκ ἀπολέσαι Bk.: οὐκατάπολέσαι Γ, οὐ καταπολεμηῆσαι ceteri. — 20 τὰς καὺς τὰς ἐκ Φοινίκης v. — 21 ἕκαστον] στον in ras. habet Γ. — πλεῖστον pr Γ. — καιρὸν Γ Bk.: χρόνον. — οὐδέποτε Γ Turr.: οὐδέποτε. — τρόπαιον καθ' ὑμῶν v. — 22 τὸν post βίον add. Γ Bk. — ποιήσασθαι Γ Bk.: ποιοῦμενοι. — τοῦ ante ζῶντος add. Bs. — 23 εἰπεῖν λόγους v. — ἐστὶν ἀνόητον v. — 24 ὑμῖν ὑπάρχειν Γ. — 25 ἦν πρὸς μὲν ἀνδρῶν v. — Ἀλκμεωνιδῶν Γ Fuhr.: Ἀλκμαιωνιδῶν. — μνημεῖον Γ Bk.: σημεῖον. — Ἀλκμέων Γ Fuhr.: Ἀλκμαίων. — ἐπίδειξαν Γ (19, 24 conferunt Turr.). — εἴλλοντο φυγεῖν Bk., εἴλ. φεύγειν Γ Fuhr.: ἡγήσαντο κρεῖττον εἶναι φυγεῖν τὴν πατρίδα v. — 26 τοσοῦτω μᾶλλον τῶν ἄλλων Γ Bk.: τοσοῦτων ὄντων cett. cod. — κρατήσαιεν v. — φυγάδων v — οὕτω] ω in ras. Γ, fuit ἔ. — τῆς φυγῆς] τῆς φυλῆς corr Γ, ἐκ τῆς φυγῆς ex ci. Wolfii v. — 27 ἀνδρείαν Γ. — τὸ μέγεθος add. Γ Bs. Sed praeterea ante καὶ τῇ (propter ὁμοιοκτάρακτον) excidisse puto καὶ τοσοῦτον ὑπερβάλλουσαν vel simile quid. — ἀλληθῆ Γ. — 28 αὐτὸς Γ Bk.: οὗτος. — Κορωνεῖα (ci. Wesseling) Auger. Γ Bk.: Χρωνία Α pr, Χαιρωνεῖα vel Χερων. (Γ) cett. cod. — ὁμολογήσαιεν ὡς σωφ. v. — γεγενῆσθαι v. — τοῦθ' ἔν εἶναι ci. Cor. — 29 καὶ τάκεινων Γ Bk.: καὶ οὐ διὰ τάκεινων. — Θραῖας v. —

Ἀθηναίων Γ Bs.: Ἀθ. ὀπλίτας. — ἀρίστους καὶ μετὰ ν. — 30
 χρῆ νομίζειν ποιεῖν τὸν ν. — ἀντιστράτηγοντ. Γ. — πᾶσι ν.
 — αὐτῶν H. Wolfius Γ pr Bk.: αὐτῶν. — ἦν] ὦν εἰνύεν Γ.
 — 31 ἐμὴν Γ Bk.: ἡμετέραν. — πρῶτος ὦν Γ Bk.: ἦν πρῶτος.
 — 32 ἐν Ὀλυμπία Γ Bk.: Ὀλυμπιάσι. — καὶ θαναταζομένην
 (propter ὁμοιοτέλ.) om. Γ Bs. — ἐπιδείξεις ν. — τὰς post γυ-
 γνομένας add. Γ Bk. — λητοουργίας scripsi: λειτοουργίας. sic et
 infra § 35. — malim πρὸς ἅπασαν. — 33 ταῦτα Cor. (coll. or.
 XVII, 9) Γ Bk.: ταῦτα δέ. — 34 οὐδ' αἶ] οὐδὲ Γ. — τῶν
 ἄλλων πόλεων ν. — τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν] τοιαύτην δὲ ἀρετὴν
 Γ. — καὶ τρίτος γενέσθαι ν. — τὰ post κοινὰ add. Γ Bk. —
 προτέρων Γ Bk.: πρώτων ν.; πρότερον Cor., qui etiam προτέρων
 proposuit. — δόξας ν. — 35 καὶ γυμνασιαρχιῶν (propter ὁμοιο-
 τέλ.) om. pr Γ (add. m. s.), inclusit Bs. — τοσοῦτῳ ν. — ἐν
 τοῖς ἄλλοις Γ Turr.: τῶν ἄλλων. — ὑπὲρ ἐκείνων δ' ν. —
 μικρῶν Γ Bk.: τούτων. — 36 οὐδὲ γὰρ] οὐδέ γε Γ Bs. —
 ὥσπερ οὐδ' οὐδὲ γὰρ Γ Bs.; K. autem Urbinatis lectionibus
 refutatis in proximis ἀλλὰ et περὶ τὸν δῆμον delenda censet.
 — ἐκείνοις Γ. — ἐγγόνει ν. — ἐγγεγόμενον ν. — 37 σαφῶς
 Γ Turr.: σαφῶς ὑμῖν. — καὶ τοὺς δημοτικούς καὶ τοὺς ὀλιγ.
 (propter ὁμοιοκἀταρτητον) om. pr Γ (add. m. s.) Bs. — μετέ-
 χειν . . πρότερον om. pr Γ (add. m. sec.). — ἔφθασαν Bs.:
 ἔφθησαν. — φρυγῖν Γ Bs. — κακῶν Γ Bk.: καλῶν. — 38 ὡς
 πρὸς τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα Γ Bk.: ὡς τ. ἐπιχειροῦντα ν. —
 ἐκείνον ἂν ν. — αἰτίαν ταύτην μόνος τῶν πολ. ἦν ἄξιος ν. —
 δεῖν αὐτῷ καὶ ν. — 39 καὶ ποῖα in ras. habet Γ (m. II?). —
 ὄτῳ Γ Bk.: ᾧ. — πλεῖστον Γ: τὸ πλεῖστον. — 40 ἢ ζηλωτότερος
 add. Γ Bk. — τὸ ante τελευταῖον om. Γ. — ἔφρυγον scripsi:
 ἔφρευγον. — κτείνει ν. — καταλάβοιεν Γ. — ἀπολέσειαν Bs.
 — 41 τὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν Γ
 Turr.: τὰ δὲ μ. ὑ., τὰ δὲ δι' ὑμᾶς, τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν. — 42
 γενόμενος ν. — εἶχεν Γ Bk.: ἦγε ν. — 43 πρότερον ν. — ἢ
 μοι scripsi: ἢ μοι Γ, ἢ ἐμοὶ ν. Bk. — 44 ὑπὲρ add. Γ Bk. —
 οὐδ' ἀναγκ. . . ἀμυνόμενος om. pr Γ (add. m. sec.). — παρ'
 αὐτῶν Γ Bk.: περὶ αὐτῶν. — 45 Τεισία scripsi (sicut § 1. 50):
 Τισία Γ Bk., τότε ν. — καὶ ante διὰ add. Γ Bk. — ἱκανῶν
 ν. — τοῦ πατρὸς σώματος Γ. — 46 Πειραιεῶς (sic) Γ (Rh.
 Mus. XXXIII, p. 566), Πειραιέως Turr. — ἡμῖν ἀπέδωκεν Γ A
 Bk.: ἀπέδ. ἡμῖν (ὑμῖν ἄπ. est ap. Bs.). — προδεδυστυχηκῶς Γ:
 δεδυστυχηκῶς. — 47 ἐπιγεγραμμένων Cor. Γ Bk.: ἀπογεγραμ-
 μένων. — 48 δέομαι δ' οὖν Γ (Rh. Mus. l. c.) Bs.: om. δ' A
 Cor. Bk. — περιδεῖν με ὑπὸ ν. — ἀποστρηθέντα ν. — δυνά-
 μενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς Γ Bk.: βουλόμενος ὑμᾶς ἐπὶ τοῦτ'. —
 ἐλεεῖν Γ Bk.: ἐλεεῖσθαι. — 49 ὀδύρεσθαι ν. — δ' εἰ] δὲ Γ.
 — δωρεὰς Γ Fuhr.: δωρεάν. — 50 τὴν πόλιν (ci. Cor.) Γ Bk.·

τῆ πόλει. — πρῶξετε Γ Bk.: ἐπράττετε (πράττετε Cor.). — γνώμην ἐκείνοις v.

In hiatibus admittendis ut ceteras orationes iudiciales ita hanc quoque paullo liberiores esse a Benselero dudum expositum est. Inveniuntur in oratione Γ codicis ope emendata eiusmodi hiatus, qui elisione tolli non possint, XVII numero: inter hos post καὶ XI (§ 10. 15 ter. 19. 22. 41. 43. 44. 50 bis), singuli post ἦ et ante ἄν (42; πολὺ ἄν 21), tres in pausa vocis (40. 43 sq. 50). Mitto enim tales qualis est § 43 διότι ὀπόταν, utpote ubique ab Isocrate toleratos. Elisio autem longe frequentius quam in orationibus ut ita dicam scholasticis adhibenda est. In ceteris codicibus pauci praeterea hiatus sunt neque multo eis quos enumeravi graviore (§ 29. 36. 43).

Or. XVII. ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ. E titulis paginarum removi uncas, quos nomini Isocratis addidit Bs. Cf. librum meum qui est de eloqui. Attica vol. II p. 211 sq. — Initium orationis § 1—12 affert Dionysius Halic. (de Isocr. c. 19); cf. Fuhrium in Mus. Rh. XXXIII, p. 355 sq. — 1 μὴ δοκεῖν] μὴ om. ΓE, inclusit Bk. — οὐσία γὰρ μοι ἰκανὴ Dion. — δόξαίμι μηδὲν Dion. Fuhr.: δόξω μηδὲν. — προσῆγον . . ἐγκαλεῖσαι ΓE Dion. Cor. Bk.: προσημόντως . . ἐγκαλεῖσθαι. — βίον ΓE Dion. Bk.: χρόνον. — 2 τὰ ante πρὸς add. ΓE Bk. — ταῖς ante τραπέζαις om. E. — πρὸς τοὺς τοιοῦτους v. Dion. — πολλὰ om. Dion. teste Fuhrio. — διαχειρίζουσι] διίσχυρίζουσι E. — πᾶσι φανερόν Fuhr. l. c. p. 329. — τοσούτων χρημ. v. Dion. Bs. — 3 οὖν] δὲ Dion. — ὅπως ἂν δύνωμαι Dion. Bs.: ὡς ἂν δ. v., om. ΓE Bk. (est ὁμοιοτέλ.). — Σωπαῖος] Σινωπεύς D(ion). Bs. — ἴσασιν. οὗτος . . διακεῖμενος E. — μὲν post πολλῆς om. pr Γ. — 4 ἄλλης ΓE D. Bk.: ὄλης. — γεμίσας οὖν] γ. δὲ v., ἐπιδημήσας δὲ vel δὲ sine particip. codd. Dionysii, ἐμπλήσας οὖν re γρ Δ. — μου] malim μοι. — ναῦς σίτου] ναῦς πον D. — ἅμα καὶ κατ' Γ Bs. — κατὰ ante θεωρ. om. D. F(uhr). — 5 ὡς καὶ ὁ D. Bs.: ὡς. — οὐμὸς ΓE Bk.: ὁ ἐμὸς. — τε ante χρήματα om. D. — κελεύει et ποιῆ D. — 6 πρὸς αὐτὸν οἰκείως v. — περὶ τῶν χρημ. D. — verba ἠγούμην . . Σάτυρον in codicibus omissa e D. inseruit H. Wolfius. Casu autem excidisse non videntur; itaque uncas cum Bk. Turr. addidi. — προσείμην D. hic Turr.: προσείμην D. c. 20, ubi ante h. v. μὴ additur. — κινδυνεύειν D. c. 19: κινδυνεύσειν c. 20 Bk. — κείνος scripsi: ἐκείνος. — Σατύρου D. Turr.: τοῦ Σατύρου Bk. — 7 post εἶναι verba v. addita, apud D. et in ΓE omissa: προσομολογεῖν . . καὶ, cum Bk. uncis inclusi (om. Bs.). Non videntur interpolatoris esse, sed a scriptore ipso primum posita, post secundis curis circumscripta. Quod idem de prioris § verbis in codicibus omissis dictum velim. — καὶ τούτῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόσῳ φαίνεσθαι ΓE Bk.: καὶ τούτῳ καθάπερ εἶγε ἐπὶ τ. φ. Dionysii codex F,

eadem om. καὶ τούτω Dionysii v., unde illa verba delevit Bs., φαίνεσθαι καὶ τ. καὶ ε. ἐπὶ τ. v. — 8 ἐπειδὴ δὲ ταῦτα πρὸς τοὺς περὶ Σατύρον D. — οὗτος] αὐτὸς D. — κάλλιστον αὐτῶ καιρὸν ΓΕ Bk.: κάλλ. καιρὸν αὐτῶ D. Bs., αὐτῶ κάλλ. κ. v., om. αὐτῶ Turr. — τὰ μὲν γὰρ ΓΕ D. Bk.: καὶ τὰ μὲν. — παρ' αὐτῶ Turr.: παρ' αὐτῶ. — καὶ ante ἄξια om. D. — πᾶσι τε φανερόν D. Bs.: πᾶσι δ' (τ' Cor.) εἶναι φ. — ἐμολογοῦντα D. — 9 ἐνόμιζεν ΓΕ D. c. 19 (c. 20 ἐνόμιζον) Turr.: νομίζον (del. ci. Fuhr p. 359). — αὐτῶ μελήσειν D. v. αὐτῶ ipse restitui. — εἰσπλευσοίμην ΓΕ D. Cor. Bk.: εἰσπλευσαίμην. Verum fort. εἰσπλεύσαιμι. — εἰς τὸν Πόντον e D. (c. 19 et 20) addidi cum F., qui transponendum putat εἰ δ' εἰς τ. Π. εἰσπλ. — με ante μετὰ om. E. A. — διαλογιζόμενος D. Bs.: λογιζόμενος (an δὴ λογ. F.). — διενοεῖτό μ' ἀποστρεῖν τὰ χρήματα D. c. 19 (διεν. καὶ ἀ. κτλ. c. 20) Bs.: eadem omisso με v., διενοεῖτ' ἀποστ. με τῶν χρημάτων ΓΕ Bk. — ἀπορεῖν et καὶ (ante οὐν ἂν) add. ΓΕ D. Bk. — ἐπειδὴ δ' ἐγὼ βουλόμενος D. Bs.; eidem om. σαφῶς. — ἀπαιτήσοντας om. ΓΕ Bk., reduxit Bs. — 10 προσπετωκότων v. D. Bs.: συμπεπτ. ΓΕ Bk. — ὧ γ' ὑπῆρχε Auger. tamquam ex D. Bs.: ὥστε ὑπῆρχέ μοι D. sec. F., ὧ ὑπῆρχε codd. Bk. — σιωπῶντι D. — ἀποστρεῖσθαι τὰ χρήματα v. — ταῦτα μὲν μηδὲν D. Turr.: ταῦτα μηδὲν ΓΕ Bk., μηδὲν v. — πρὸς om. E. — καὶ ante ἔμαντὸν om. D., καταστήσαι καὶ ἐμ. καὶ τὸν πατέρα v. — εἶναι ante ἡσυχίαν add. ΓΕ Bk. — 11 μετὰ ταῦτα D. — ἀφικνουῦνται μοι οἱ c. Wolfio Bs.: om. οἱ D. v., μοι οἱ om. ΓΕ Bk. — τς post πίστεις addit Dion. c. 19. 20, sed idem habet ὡς pro ὥστε. — αὐτῶ τὰς μεγίστας v. — γυναικῶ add. ΓΕ D. Bk. (γ. τῷ ἑαυτοῦ νῆϊ εἰληφῶς Dion. c. 19. 20.) — νῆϊ v. — ἤδη add. ΓΕ D. Cor. Bk. — περὶ utrumque et Κίττον om. D. — 12 ἐξήττον ΓΕ Bk. (ci. Cor.): ἐξήττον v., ἐπεξήττον D. — ἔλ. σαφέστερον τοῦτον ἂν v., ἔλεγεν αὐτοῦ τὸ σαφέστερον Dionysii F; reliqui σαφέστερον cum lacuna ante h. v. — πάντων om. D. Bs. — αὐτὸν ἐπὶ] τὸν ἐπὶ D. Bs. — παρ' αὐτοῦ λάβοιμεν v. — αὐτῶ Bs., αὐτῶ ΓΕ D. (praeter F¹, qui αὐτὸν) Cor. Bk.: αὐτὸν. — ἀφῆκέ με E. — καὶ μοι ἀτάβητε τούτων μάρτυρες D. — 13 οὗτος ἡμᾶς ΓΕ Bk.: ἡμᾶς αὐτὸς. — 14 οὐδὲ δεδοίκει E. — ὑφ' ἡμῶν ἔφρασκεν v. — κατεγγυῶντος ΓΕ Turr.: διεγγυῶντος. — Πασίων αὐτὸν] Π. ὡς ἐλευθέρου ὄντος αὐτοῦ v. — 15 αὐτῶ πεπραγμένων ΓΕ Bk.: οὕτω διαπεπρ. — δὲ δέκα βρασαν. ΓΕ. — ἀπήνησαν μὲν εἰς E. — Ἡφαιστήϊον v. — καὶ ἐγὼ v. — ἕως Dobr.: ἕως ἂν. — Πασίων δ' οὐτοσί ΓΕ Bk.: οὗτος δ' v. Est pausa vocis ante οὐ δημοκ., qua excusatur hiatus. — ἐλέσθαι αὐτοὺς v. — 16 οὐ ἂν ἔφρασαν βασιλίαι v. — οὕτω δ' οὗτος σφ. ἔφηνε v. — ἔθελεν ΓΕ Bs. — malim ἀργύριον δ' om. τὸ. — ἦν ἄπαν ἀποτίσειν v. — 17 τὸν ante παιδῶ om. E. — ἔπειτα (ἔπ. δὲ

Α) ληφθέντα v. — ὄντα add. ΓΕ Bk. — ἐκέλευε v. — post
 σωτηρίαν in Γ deletae sunt litterae duae. — ἐλθόντα αὐτῶ v.
 — 18 ἐκλαίει v — αὐτῶ Bs.: αὐτῶ. — τοιαῦτ'] τοιάδ' v. —
 τοῦτῳ ΓΕ Bk.: τοῦτο. — τὰ ἔμαντοῦ v. — 19 ἀλλήλοισ ΓΕ
 Bk.: ἡμῖν αὐτοῖς. — οὗτος ΓΕ Bk.: αὐτός. — ὑμεῖς om. E.
 — Πόντον εἰσπλεύσεσθαι v. — ἀποδώσειν μοι τὸ χρυσίον v.
 — τὰ συμβόλαια v. — καταλλαγῆς ΓΕ Bs. — αὐτὸς ante βούλ.
 add. ΓΕ Bk.; contra αὐτῶ ipse circumscripsi. — μὴ ταῦτα
 ΓΕΛ Bk.: ταῦτα μὴ. — ἐπιτρέψειν v. — 20 Πύρωνα ΓΕ Bk.:
 παρὰ Σατύρωνα v. — προστάξαντες] συντάξαντες v. — διαλ-
 λαγῶμεν] ἀπαλλαγῶμεν ΓΕ. cf. § 25. — 21 Πασίων om. ΓΕ.
 — ἐξητεῖτο v. — ἐτυχεν v. — εἴ τι] ἐπὶ ΓΕ. — κατεροῖ Bk.
 in add., Bs., κατεροίη Cb. — 22 μὲν ante Μενέξενον add. Cor.
 ΓΕ Bk. — αὐτὰ τὰ συγν. E. Malim πρὸς δ' ἔμαντόν ποιεῖν
 τὰ σ., vel πρὸς δ' αὐτόν ἐμὲ κτλ. cf. 28. — συγμείμενα] ὁμο-
 λογημένα rc. γο Γ. — ἐκείνης ἐδεδόκει τῆς εἰληγμένης ΓΕ
 Bk.: τῆς εἰλ. ἐδεδ. — συλληφθεῖν v. — 23 τοῦ ξένου τοὺς
 παῖδας Dobr. Turr.: τοῦ Μενέξενου τ. π. v. E, τοὺς παῖδας Γ
 Bk. Bs. — ἀπάντων add. ΓΕ Bk. — ἐγένετο ΓΕ Turr.: ἐγε-
 γένητο. — συμπλεύσεσθαι v. — πρὸς ἔμ' αὐτῶ Bk.: πρὸς
 ἔμαντῶ ΓΕ, αὐτῶ πρὸς ἔμὲ v. — ἂν οὖν ὑμῖν v. — γεγραμμένον
 del. Dobr., sed ne hiatus existeret, ἐν τῷ γο. quoque delendum
 erat. — γεγραμμένος Bs. — ἐγκλημάτων ΓΕ Bk.: συμβολαίων
 v. — 25 σκοπεῖτε v. — τῷ ξένῳ τὴν συνθ. ΓΕ: τὴν συνθ. τῷ
 ξένῳ. — φησὶ τῶν . . χρυσίον om. pr Γ. — δ' ὡς ἔδει ΓΕ
 Bk.: δὲ δεῖν. — κομίσασθαι παρὰ τούτου v. — ὁμολογῆται v.
 — 26 παθόντες H. Wolfius. — τὸ γραμματεῖον add. ΓΕ Bk.
 — ἂν Γ: ἔάν. — ἦν Πασίων v. — ἡμῖν add. ΓΕ Bk. — ἡμῖν
 ἔτι πραγμάτων ὄντων v. — διαλύεσθαι v. — 27 τὴν αἰτίαν . .
 δι' ἣν v. — ἐπειδὴ v. — ἐγένετο ΓΕ Bk.: ἦν v. — παρα-
 καταθήκης (ci. H. Wolf.) E Turr.: καταθήκης et in mg. παρα
 Γ, καταθήκης v. Bk. — 28 δὲ κελεύσαι' ἀποδ. ut videtur pr
 Γ: δ' ἐκελεύσαι' ὑμῖν ἀποδ. E, δὲ κελ. ὑμῖν ἀπ. v. Bk. —
 ἀφῆκα τοῦτον v. — οὐ δικαίως ἂν v. — 29 ἅπασι ci. Fuhr
 l. c. p. 329, 3. — ὅς] ὅσ' ΓΕ, ὄν v. — ποιησάμενον Γ Turr.:
 ποιησαμένῳ. — τῶν χρημάτων add. ΓΕ Bk. — τὰς συνθήκας
 ΓΕ Bk.: τὴν συνθήκην. — 30 ἔτι δὲ κάκειν' ΓΕ Bk.: ἔπειτα
 καὶ τοῦθ' v. — συγγράψαι v. — ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν v. —
 ἐπειδὴ δὲ v. Bk.: ἐπεὶ δὲ E Bs., ἐπειδὴ Γ. — 31 Ἀργύριον]
 ἀργύριον hic et § 32 E, in Γ videtur esse ἀργύριον. — ὄνθ'
 ἡμῖν ἀμφοτέροις v. — με ἢ add. ΓΕ Bk. — 32 ἐξέλεγχειν E v. —
 γε add. ΓΕ Bk. — κατέφυγε v. — μάρτυρα v. — 33 ἐπιχειρήσοι
 E, ἐπεχειρήσει v. — ὕδρεῖα E. — 34 ἔνενα v. Dd.: ἔνεκεν Γ
 Bk. — ἐπανόγειν Γ. — κατεσφραγισμένα ΓΕ Bk.: iterum σεση-
 μασμένα v. Turr. (Dobr.) — χορηγῶν] πονηρῶν ΓΕ, quod
 nollem receptum a Bs. — γραμματεῖον v. — μετέγραψαν post

κερδαίνειν ΓΕ Bk., post μηχανησάμενοι v. — πλείω δεῖ v. — 35 ἤδη v. Bk.: ἡ Γ, εἰ E Bs. — μοι ἐνθάδε v. — οὖν post ἄξιον om. E Bs. — ἀποστερεῖ με τὰ χρήματα v. — Στρατοκλήους post ἐδεήθην del. Dobr. — αὐτοῦ Turr.: αὐτοῦ. — 36 Λακ. ὑπαρχόντων . . χρόνον κυρίων τῆς v. — μὲν οὖν] μὲν E. — ἐνθάδε μοι v.: μοι ἐνθάδε ΓΕ cum hiatu. cf. § 35. — ἐμοὶ δὲ μέγιστα ἔσεσθαι σημεία τὰ v. — 37 οὐμὸς scripsi: ὁ ἐμὸς. — αὐτὸς δ' scripsi: αὐτὸς ΓΕ, ἢ αὐτὸς v., καὶ αὐτὸς ci. Sauppe. — ἐμὲ ἐνθάδε v. — συνέστησα καὶ ὧ καὶ ὠμολόγησεν E. — μου add. ΓΕ Bk. — 38 ἀπελαμβάνετο E. — ἐμαντοῦ] ἐμαντῶ v. — 39 δυνηθεῖν ΓΕ Bk.: οἷός τ' ἦν v. — προσομ. τὰς τριακοσίας v. — ἐξ ὧν ἐκείνους μάλιστα πείθειν ὄμοιην μηδὲν εἶναί μοι v., quod recepi addito ἂν: ἐξ ὧν ἐκείνοι μάλιστα ἤμελλον πεισθῆσεσθαι μὴ εἶναί μοι χρήματα ΓΕ Bk., quod e § 7 perperam repetitum videtur. — 40 καὶ ταῦτά θ' Γ. — ὑπ' ἐκείνου codd. praeter ΓΕ (emend. iam Wolf.). — ἂν post γνώσεσθε add. v. — μὲν γὰρ] μὲν οὖν v — πλέον ΓΕ Bk.: πλείους. — 41 ἐπιγραφέων Baiter: ἐπιγραφῶν. — αὐτὸς τε αἶο. . . εἰσφορὰν ΓΕ Bk.: αὐτὸς τε καὶ οἱ ἐμοί. καὶ ἐμαντῶ μὲν ἐπεγραψάμεν εἰσφορὰν μεγίστην v., εἰσφορὰν deleri posse censet Dobr. — ὑπὲρ Πασίωνος δ(ε) ΓΕ Turr.: ὑπὲρ δὲ Π. v. — τυγχάνει χρήμασι v. — 42 τούτοις ΓΕ Bk.: ταῦτα. — δέ μου E v. — διέθεσαν] ἔθεσαν ΓΕ Bs. — τὸ μὲν πρῶτον post ὥστε Dobr.: post ἀποθανεῖν ΓΕ Bs. (E omisso τελευτῶντες δ'), om. v. Bk. — ἦλθον ἀκριτος ἀποθ. ΓΕ Bk.: ἐδέξατο ἀποθ. ἀκρ. v. — παρα μου Γ. cf. or. 15, 33. — 43 ξένος ὦν om. μοι v. — τὸν ἐπὶ τῆς τραπ. ci. Cor. — ἐπεστερεῖτο E. — μοι χρημάτων ἐγγυητῆς v. cf. 37. — 44 μοι ἐγένετο] μοι ἐγίνετο A, μοι κατέστη hic quoque (cf. 43 extr.) ΓΕ Bs. Pro μοι Sauppe ci. μου cl. 37, 43. Mihi delendum videtur. — ἱκανὴν πίστιν ἔχειν παρ' ἐμοῦ τὸ v.; pro illo ἱκανὴν γο Γ ἀποχρῶσαν. — ἑαυτῶ v. — τέ post ἦν add. ΓΕ Bk. — ἐκεῖτο v. — τῶν ἄλλων add. ΓΕ Bk. — ἐξειδότηον corr Γ. — 45 ἐκείνων τῶν χρόνων v. (sed A ut ΓΕ). — ἐτόλμησε τὸ πρῶτον v. — ἐμὲ δ' . . ὄντα E. — 46 ἐπαρθῆναι καὶ τὴν v. (καὶ del. ci. Cor.). — εὐθύς ἐμοὶ ΓΕ Turr. Bs. — ἡμῶν ἐκότερος v. — 47 ἐνθάδε μένειν v. — ἐξαιτοίη v. — τῶν post πάντων om. ΓΕ Bs. — 48 ἔστιν post ἄξιον om. E. — τὴν ante ἀπιστίαν add. ΓΕ Bk. — ἐπεχειρεῖ ΓΕ Bs.: ἐπιχειρεῖ. cf. § 50. — εἰ om. Γ. — τὰ χρήματα v. — τούτον ὄντο ἀπαντες ὄφλ. τὴν δίκην v. — 49 ἀλλὰ γὰρ ἴσως . . ἀλλ' οὐ ΓΕ Bk.: ἀλλὰ γὰρ οὐ . . ἀλλὰ v. — ἀφηρεῖθ' ΓΕ Bk.: ἀφείλετο v. — 50 ἡμῖν add. ΓΕ Bk. — ἔχομεν ΓΕ Turr.: ἔχομεν. — φανερῶν cum H. Wolf. Cor. ΓΕ Bk.: φανερῶς. — ἐπιχειρεῖ v. — 51 Σάτυρον εἰσπλεύσειν v. — μου προσκαλεσαμένον v. (προκαλ. Wolf.). — ἐξέπεμψε v. — ἐνεῖσε μὲν ἔλθῶν v. — εἶη καὶ τὸ γένος ΓΕ Bk.: ἔστι καὶ τὸ γ. εἶη v. — εἰσπέμψεις Turr.: εἰσπέμψει Γ, εἰσπέμψ E, πέμψεις v. Bk.

— 52 δὲ ὁ Σάτυρος v. — τούτου] του Γ. — δὲ σφόδρ' . . ἀδικεῖσθαι με E Bk. et qui mēn pro με habet Γ: δέ με σφόδρα . . ἀδικεῖσθαι v. — ἐγγράφας v. — αὐτοῖς add. ΓE Bk. — 53 ἀποστερεῖν E. — τὰ χρήματα v. — βασανίζειν add. ΓE Bk. — τούτου add. ΓE Bk. — γ' αὐτῶν] γ' αὐτῶ E. — 54 cf. Isae. VIII, 12. — μὴ γενομένους scripsi: ἡγουμένους ΓE Cor. Bk., cet. γεγεννημένους. — πεπραγμένων Fuhr.: παραγενομένων ΓE, γεγεννημένων v. — σαφῶς ΓE Bk.: φανερώς. — οὐ γὰρ δήπου ci. Cor. — 55 ὑπὸ τούτου cum H. Wolfio Cor. ΓE Bk.: ἐπὶ τούτου. — μ(ε) Γ: ἐμὲ. — 56 μὲν πονηρίαν v. — ὡς cum H. Wolfio Cor. Bk.: ὅς codd. — 57 ἀπέργεσθαι ΓE. — 58 ποιήσασθε cum H. Wolfio Cor. Bk.: ποιήσεσθε codd. — ἐπιστολᾶς . . ἐκείνων om. pr Γ. — ὑπὲρ ἐκείνου re Γ. — πιστοτέρους . . ἐμῶν om. pr Γ.

De hiatibus huius orationis haec addo. Gravissimos reliqui XIII: § 10 τούτου ἀπεστερηῆσθαι. 11 Σατύρω οὕτως et αὐτοῦ νῆε. 12 αὐτοῦ ἠφρανίσασμεν. 13 ἡξίλου αὐτόν. 19 πορρωτάτω ἀπὸ. 20 et 25 Σατύρω ἀποδοῦναι. 21 μὲν ἀπαλλάττειν. 34 τῶσπῳ ᾧ ἠδύνατο. 37 αὐτῶ ἀποδώσει. 38 ἐμοῦ ὀφείλειν. 43 κινδύνου ἀπιῶν. Alii multi a pausa excusationem habent, quos enumerare longum est (§ 15 οὐτοσί. 16 βασανισταί), neque prorsus damnandi ei qui efficiuntur voculis δῆ (ἐπειδὴ) οὐν καίτοι μοι (§ 18. 29; 56. 58; 32. 34. 37. 50; 11. 32. 37. 41. 44. 45. 52). Sunt praeterea qui existant appellatione iudicum ᾧ ἄνδρες δικασταί, fortasse non tolerandi, quippe qui deleta δικασταί voce facile tollantur (§ 8. 9. 11. 21 bis. 27. 32. 33). At nolui quicquam mutare, nisi codices adessent. Contra multi hiatus ex auctoritate codicum, Urbinatis Ambrosianique maxime, sublatis sunt. Optimis codicibus propter hiatus obtemperandum non esse visum est tribus locis (§ 10. 36. 44); deteriores tali modo peccant non minus decies (§ 9. 14 bis. 15. 19. 23. 26 bis. 35. 44).

Or. XVIII. Non exstat in codicibus ΓEΔ. Bk. unum tantum codicem Δ contulit. — Inser. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ (Δ Bk.: παραγραφικὸς v.) ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ. — 2 (item 7. 38. 50) Πειραιῶς Dd. — 3 ἐπωβελίαν cum H. Stephano Bk.: ἐπωβελειάν codd. — 5 λαβόμενος δ(ε) αὐτοῦ pr Δ Bk.: λ. (vel cum Stephano βουλόμενος) δὲ αὐτοῦ ἀφελέσθαι αὐτὸ v. — Πάμφιλον Stephanus Cor.: ἄν φίλον v., φίλον pr Δ Bk. (ἀμφίλον Δ corr.), Φίλον Turr. Bs. (Φίλινα s. Φιλίνον ci. Dobr.). — ἔφασκεν αὐτὸ Δ Bk.: τοῦτο ἔφ. αὐτῶ v. — καὶ δημόσιον Dobr.: δημ. pr Δ Bk., ὥστε δεῖν δημ. v. Bs., δεῖν δὴ δημ. ci. Scheibe. — post γίνεσθαι add. αὐτὸ codd. praeter pr Δ. — ἀμφισβητούντες δὲ τούτου scripsi: ἀμφισβητούντες δὲ περὶ τ. v. Bk., ἀμφισβητούντος δὲ π. τ. Bs., ἀμφισβητούντων δ. π. τ. Sauppe. — 6 ἄλλοι τε Fuhr (Mus. Rh. XXXIII, p. 347, 9) coll. v. l. 6, 24.

12, 8: ἄ. μὲν. — 7 οὗτος addidi. — 8 Πίονα e conl. Saupprii add. Turr. Bs. — 9 ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις Cb. — λόγους] τοὺς λόγους ex conl. Bs. — 10 ἀποτείσαντι scripsi: ἀποτίσαντι. — τί δ' ἂν ὑμῖν v. — τὰ πολλὰ διηγοίμην; οὐδὲν γὰρ scripsi coll. 17, 23 (τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι; εὐρέθη γὰρ): codd. καθ' ἕναστον διηγοίμην, ἃ πολλὰ (ἃ . . παρῆλιπον del. Cor.). Verba καθ' ἕναστον explicandi causa ad τὰ πολλὰ adscripta fuisse puto. — in extrema § lacunae signa addidi (excidit καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας vel simile quid). — 11 διαφθεύοντος c. Wolfio Cor. Bk.: libri διαφθεύοντος. — προβαλομένου ci. Cor. — μάρτυρα Bk.: libri μάρτυρας. cf. § 15. — ἐκείνη v. — μὲν οὖν οὐκ ἔπεξ. A Bs. — 12 ἐπωβελίαν Bk.: ἐπωβελείαν. — 13 δίαϊταν (ci. Cor.) Bk.: διαϊτάν codd. Bs. — 14 θυνεῖν A. — 15 θαυμάζω κτέ.] respicit ad h. l. Aristot. Rhet. II, 19. — νομίζεις A. — 16 μάρτυρες A Bk.: οἱ μάρτ. v. (μοι μάρτ. Cor.). — ἔδει Wolf. Cor. Bk.: δεῖ. — τοῦτον] τούτων A. — 17 τοιοῦτο A. — ἐκράτει Wolf. Cor. Bk.: codd. ἐκρατεῖτο. — 18 οὐδὲν πώποτε A Cor.: οὐδεπώποτε. — 20 ἄλλο τι τῶν τοιούτων ci. Wolf. — 23 οὐδὲ τόδ' ci. Cor. — 24 μόνοι] μὲν A. — ἐμμένετε Dobr. Turr.: ἐμμενεῖτε, quod offensionem nullam habeat si in proximis scribas ἀναγκάσετε. Cf. Gebauer de hypot. et parat. argum. ex contr. formis p. 195. — ἔασατε A. — 26 ὀργίζεσθε A (sec. Bk.) Wolf. Cor. Turr.: ὀργίσεσθε. — ποιήσετε A. — 29 κατεφύγομεν (ci. Cor.) Bk.: A καταφεύγομεν, alii κατεφεύγομεν. — εἰ Λακεδ. (ci. Cor.) Bk.: εἰ οἱ Λακ. — σφόδρ' ἂν Cor. Bk.: σφόδρα. — 30 φανοίμεθ' v. — 31 στάσεως A Bk.: συστάσεως v. — 32 ἄλλ' ἢ A Cor. Turr. Bs.: ἄλλ' ἢ. — ὑμετέραν A. — γενέσθαι (ci. Cor.) Turr.: γεγενησθαι. — 34 τῶν μὲν τοῖς] τοῖς μὲν A. — νόμους μόνον A. — 35 μὲν οὖν οὐ Dobr.: μὲν οὖν. — ὀδυρεῖσθαι (ci. Cor.) Turr.: ὀδύρεσθαι. — αὐτῶ Turr.: αὐτῶ. — λέξειν] λέγειν v. — ἐπωβελίαν et § 37 ἐπωβελίας cum Ald. Dd.: ἐπωβελείαν et -είας. cf. 3. 12. — 37 ζημιώσασθαι A. — 39 ἔλεον scripsi: ἔλεους. — αὐτός ἐστι A Bs.: ἐστὶν αὐτός. — 40 ἐκείνον A. — τὰπολωλότα scripsi: τὰ ἀπολωλότα. — 41 τάχα] τάχ' ἄλλα ci. Sauppe. — 42 ἦν . . φαινέσθε Bk.: ἔν' . . φανήσεσθε A Bs., εἰ . . φανήσεσθε Turr., ἦν . . φανήσεσθε v. — 43 ὀρῶσι A Bk.: εἰδῶσι v. — 44 ταῦτα cum Langio Cor.: ταῦτα Bk. — διδάξαίτε Cor. Bk.: libri διδάξητε. — 45 περὶ αὐτῶν Bk.: περὶ τῶν αὐτῶν. — 47 οὐδὲ μίαν Turr.: οὐδεμίαν. — 48 φησὶ μὲν Bk.: φησὶν A v. Turr. — ἐπεθύμει cum Wolf. Cor. Turr.: ἐπιθυμεῖ. — ἐκείνης Bk., fort. cum A: ἐκείνων v., ἐκείνοις Cb. — οὐδ' ἐπεὶ Cb. — αὐτὸν Bait.: αὐτὸν. — 49 φυγόντων scripsi: φευγόντων. — 50 τυγχάνειν codd. Turr. Bs.: τυγγάνων Cor. Bk. — ἡμῶν et ἡμᾶς c. Ald. Bs. — 51 ἄς post γραφᾶς add. Cor. Jacob. — 52 ὑποκρυψάμενοι A Cor. Bk.: ἀποκρ. — συντρέψαι κατὰ τῆς κ. v. —

αὐτῆς post κεφαλῆς del. Fritsche (Ann. Jahn. X [1829] p. 22) Sauppe. — 53 δὲ μεμαρτυρηκῶς Bk.: δὲ ὁ μεμ. v. Bs. — ἡ μὴν c. Wolf. Bk.: ἡμῖν A Bs., ὑμῖν cett. cod. — 54 μετέλαβον scripsi (scil. Callimachus eiusque socii): μετέλαβεν, quod ad C. solum referri deberet. — 56 ἀπεδείχθη v. — 57 Φιλοργὸς Suid., Phot., B. A. 315, Turr.: Φιλοργὸς A Bk., Φιλαργὸς v. — Γοργόνειον Suid. (s. v. Φιλ.) Bk.: libri γοργόνιον. — μάρτυρας (ci. Cor.) Bk.: μάρτυρα v. Bs. — 58 ἐξέσται e conii. Bk. Turr.: ἐξεστι. — ἀπάσας Fuhr (Mus. Rh. XXXIII, p. 329): πάσας. — χρῆσεσθαι A. — 59 τὰς ναῦς τὰς scripsi coll. 7, 64: τὰς ναῦς. — διήνεγκα v. — 61 εἰσάγοι scripsi: εἰσάγει. — τὸν σφετέρων c. Wolf. corr A Cor. Bk.: τῶν σφετέρων. — πρόσθεν v. — 62 αὐτὸς c. Wolf. Cor. Bk.: libri vel αὐτῶν vel αὐτοῖς (hoc A). — 63 ὃς post γεγεννημένος om. pr A. — 65 οὐδ' οὕτω A Bk.: μηδ' οὕτω (οὐδέπω οὕτω Cb.). — 67 ὑμᾶς scripsi: ἡμεῖς. — ἀξιοῦντες δὲ τοῖς ὄροισι . . ἐμμένειν scripsi: τοῖς δ' ὄροισι . . ἐμμένοντες v., sed A ante τοῖς lacunam litterarum VIII vel IX habet, post τοῖς omittit δ'; itaque Bk.: τοῖς ὄροισι κ. τ. σ. ἐμμένοντες (Sauppianus ci.: οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς κτέ.). — 68 τιμωρίας ἀφεῖναι κύρια] „haec ambigua sunt in A. Locus est litteris X vel XI, quarum prima fuit ι“. Bk. Locus prave interpolatus videtur: Isocr. scripserit ἱκαναὶ σφῆξεν vel κύρια σ. — γένοιτο Ald. Bs.: ἐγένοντο A Cor. Bk. cf. Gebauer l. c. p. 203. — ἤδη A Bk.: αἶ v. Bs. Sed sic quoque sententia perversa est; itaque μᾶλλον, quod legebatur ante ὁμοσεῖν, ante τσασιάσαι inserui, illo autem loco lacunae signa posui. — ψηφίσασθαι Wolf. Cor.: ψηφίζεσθαι A Bk.

Hiatibus vitiosis haec oratio fere caret. Non raro hiatus voce καί efficitur (§ 1. 10. 13. 21. 22. 23. 24. 35. 39 bis. 54), ter voce εἰ (15. 24. 25); adde ἡ ὅστις 56, δοκεῖ ἄν 18, ὁ ἀγών (ἀγών) 33. Pausa maxima excusatur hiatus § 4 sq. 5 sq. 15. 28. 34 sq. 41 sq. 46 sq. Aliis locis et pausa minor et correctio facilis est: § 2 ἐπιδειξάι ὅτι, 15 νομιζει ὅτι (ubi in promptu est διότι reponere); 21 ὃ ἄνδρες [δικασταί] οὕτω; 5 γίγνεσθαι, κείνον; 21 λόγοις τοῖς ἑαυτοῦ ὥστε (ἑαυτοῦ λόγοις ὥστε; 61 προσιπόντος Ανσάνδρου, εἰ (Anσ. προσιπ. εἰ). Praeterea minor pausa est his locis: § 19. 23. 35. 40. 40 sq. 56 bis.

XIX. ΑἶΓΙΝΗΤΙΚΟΣ. 1 αἶς ΓΕ Turr.: ἄς. — καθέστημεν Ξ v. — τῶν δικαίων τυγχάνειν περι. Ξ v. — 2 τοῦτον τὸν ἀγ. Ξ v. — 3 χορὴν Γ Bk.: χορὴ v., ἐχορὴν cum Wolfio Cor. Bs. — αὐτῆς (ci. Cor.) Γ Bk.: αὐτὴν Ξ v. — ἄμα add. Γ Bk. — 4 ἀποτείσσειν scripsi: ἀποτίσειν. — ἔπειθ' ὑμῖν add. Γ Bk. — δόξουσι Γ. — ἀρξομαι] οἶμαι Γ. — 5 Θρασύλογος Ξ v., et sic per totam orationem patri vulgo idem cum filio nomen est. — γάρ om. ΓΕ. — διαθήκημ ἐμοὶ παρὰ Ξ v. — παρελάβεν Γ Bk.: κατέλιπε Ξ v. — Πολεμ. μάντει Ξ v. (emend. iam Cor.).

— 6 ταύτας τὰς ἀφορμὰς ἔχρ. ταύτη τῇ τέχνῃ Ξ v. — πλάνος v. — ἀκείνος] ἃ ἐκείνος codd. cf. 12, 78. — 7 ἐπόθησεν Ξ v. — ἄλλων Γ Bk.: λοιπῶν Ξ v. — τοῦ ἑμοῦ Γ E Turr. — 8 ἀνεψιᾶν Γ Bk.: τὴν ἀνεψ. Ξ v. Bs. — αἴσπερ Γ Bk.: αἶς Ξ v. — 9 μετὰ δὲ ταύτην Ξ v. — αὐτῶν Turr.: αὐτῶν. — θυγάτηρ add. Γ Bk. — παῖδας γνησ. καταλιπῶν Γ Bk.: γνησ. παῖδας ποιησάμενος Ξ v. — 10 πλείονος ἡγούμεθα ἡμᾶς αὐτοὺς Ξ v. — ἡγάγομεν Ξ v. — καὶ φίλοις . . ἐχρώμεθα add. Γ Bk. — 11 φεύγοντες Dobr. — τὸ δὲ Γ Ξ Bk.: τὸ δὴ v. — φθόγῃ σχόμενον Bs.: φθ. ἰσχόμενον (φθ. κατεχόμενον ci. Fuhr.). Σχέσθαι sensu passivo usurpari satis constat; cf. Plat. Soph. 250 D συνεσχόμεθα, aliaque exempla ap. Kühnerum Synt. p. 102 sq. — αὐτῶ] αὐτοῦ Ξ v. — παρούσης Γ. — ἐπὶ τσαύτης ἐρημ. Ξ v. — ἀξίαν μοι Γ Bk.: ἂν ἀξίαν Ξ v. — 12 τὸν Αἴγιν. Turr.: τῶν Αἴγ. — 13 τοῦτον τὸν Ξ v. — Αἴγινῆται fort. delendum. — ὄντα om. Γ E. — χεῖρον Cor. Γ Bk.: χεῖρω. — αὐτῶ Bait.: αὐτῶ. — μᾶλλον ἂν Ξ v. — κελεύει τοὺς ὁμοίους Ξ v. — δὴ μοι Γ Bk.: δὲ Ξ v. — Κεῖων Turr.: κίων Γ E, ceteri codd. κίων, Σιφνίων c. Wolfio Bk. — ἡμεῖς (Γ) E Bk.: πάλιν (πάλαι H. Wolf. Cor., ἡμεῖς πάλαι Sauppe). — 14 αὐτῶν] αὐτὸν Ξ v. — λάβε μοι Ξ v. — 15 ἐστίν add. Γ Bk. — τοῦτοις Γ Bk.: ταύτη Ξ v. — καίτοι Γ Bk.: καὶ Ξ v. — κατὰ τοῦτους ὁμοῦ. Ξ v. — 16 μοι ante νομίζω add. Ξ v., sicut est or. XVIII, 19, ubi desunt Γ E codd.; contra deest μοι XVII, 33. XII, 266. — μικρὰς] μακρὰς Γ. — πρὸς Θρασ. Ξ v. — πεισθήσεσθε Ξ v. — 17 τοσοῦτῶ Ξ v. — 18 Πασῖνος (Πάσινος) Πάρον Vatri ap. Augerum ex Harpocr. (v. Πασ., Ἰσακρ. Αἴγινητικῶ) Γ E Bk.: πᾶσιν οὓς παρῶν (παρὸν) cet. — ταύτην μάλιστα τῶν νήσων Ξ v. — ἀπολωλεκέναί Ξ v. — 19 τε ante πατέρα om. Γ. — 20 τοιοῦτου Γ E Bs.: τοσοῦτου. — ἀμελεῖν αὐτῶν Ξ v. — οἰκείους E v. Bk.: οἰκέτας Γ Bs. cf. § 26. — ἔχειν προσήκει ἢ Ξ v. Totam sententiam καίτοι . . εἰληφότα del. Hi. — νυνὶ Ξ v. — 21 εἰρημένα ταῦτ' ἐστίν Ξ v. Bs. — ἐδεῖτο ἡμῶν Ξ v. — malim τὴν τ' ἀρρωστ. — ἔξει Ξ v. — 22 τέταρα καὶ δέν' ἔτη Ξ v. — ἐκείνης add. Γ Bk. — γνώμην οἰεσθ' με Ξ v. cf. 14, 48. 17, 10. — 23 ἦν Cor. Γ Bk.: εἶην. — μὲν post ἐτέροις add. Γ Bk. — ὀρῶν] ἐώρων Cor. Turr., sed ὀρῶν etiam Priscian. XVIII § 174. — αὐτοῦ Bs., ἑαυτοῦ Prisc. l. c.: ἑμαντοῦ. — ἐμπεπτωννῖαν Prisc. — ξένοις δὲ E, ξένης δὲ Turr., δὲ ξένοις Ξ. — μετοικισάμενος . . τσαύταις Ξ v. — 24 τοῦτό γ' ἔξουσιν Ξ v. — ταῦτα πάνθ' ὑπέμεινα Ξ v. — ἐνεπεδειξάμην Bs. cum Priscian. XVII, § 169: ἐπεδειξάμην (ἐνεδειξ. ci. Cor. II, 344). — κατοικισάμενος Cor. Γ Bk.: κατοικησάμενος. — ἥσπερ Γ Bk.: ἥς Ξ v. — ὅστις Γ Bk.: εἰ τις ἄλλος Ξ v. — τὸν μὲν πλείστον Bk.: τὸν πλείστον Γ E, τὸ μὲν πλείστον Ξ v. — ἐτι] οὐ Ξ v. — ἔξ μῆνας δὲ Γ E Turr.:

ἔξ δὲ μῆνας. — 25 συγγενῶν] τάλαιπωροῶν iterum Γ. — ἀπέστην οὐδ' ἀπέϊπον v. — 26 ὑπέμεινε(v) Ξ v. (h. e. remanserat : ὑπέμενεv Γ Bk. — ἀνταρκεῖν (ita Cor.) ἡδυνάμην Γ Bk.: ἔδυνάμην ἀνταρκεῖν. — μὲν ἦν ex ci. Wolf. Cor. Γ Bk.: μὲν ἐμὲν ἦν. — 27 πάσχειν δὲ Γ. — ὥστε μηδεμ. ἡμέραν ἡμᾶς ἀδακρυτὶ Ξ v. cf. 14, 47, ubi in omnibus codd. exstat ἀδακρυτὶ vel -ταί. — διάγειν Ξ v.: διαγαγεῖν Γ Bk. — διέλειπεν Γ Bs.: διέλιπεν. — ἦν ἢ Γ Bk.: ἦν μοι τοῦ μὴ Ξ v. — ὁ μοι Ξ v. Bs.: ὁ ἐμοὶ Γ Bk. — παρόντων om. Γ. — 28 οἶόν τ' εἶναι Ξ v. — σο-πεῖσθε Ξ v. — ἂν τις post θεραπεύσειεν habent Ξ v. — 29 ὅσοι περ Γ Bk.: ὅσοι ποτ' Ξ v. — δεδιέναι ἔφασαν Ξ v. — ὡς πλείστοι Ξ v. — κείνον E Turr.: κείνον. — 30 ἐκάστην τὴν Dd. Turr.: ἐκάστην. — δ' post ῥαδίας om. Γ. — ἀδελφίζειν αὐτὸν Ξ v. — ὥσπερ Γ Bk. (ci. Cor.): ὡς Ξ v. — ὅσῳ περ ἂν Bs.: ὅσῳ ἂν. — δόξουσιν (ita Cor.) αὐτὴν . . ἔξαμαρτεῖν Γ Bk.: δόξουσιν εἰς αὐτὸν . . ἔξαμαρτάνειν. — 31 ἐπειδὴ ἔτελεύτα om. ἦμ. τὸν β. Ξ v. — ἀφικέσθαι Γ Bk.: γενέσθαι. — ἀμφισβητήσουσα Ξ v. — 32 αὐτῇ Saupp. Bs.: αὐτῇ. — ἠβουλήθη μᾶλλον Ξ v. Bs.: μᾶλλον ἐβουλ. Γ Bk. — μηδεμιάς] μιᾶς Γ. — ἂν δήπου Turr.: om. δήπου ΓE Bs., uncis incl. Bk. — γίγνοιτο Γ Bs.: γένηται Ξ, γένοιτο v. Bk. — 33 ἀμφ. αὐτῶ ταῦτα Ξ v. — ὑμᾶς ἐστὶ Ξ v. — εἴ τινες] οἳ τινες ci. Cor. — προσήκειν φασίν Ξ v. — μηδὲν Γ Bk.: μηδ' Ξ v. — 34 φασίν add. Γ Bk. — τῆς δ' υἱὸν Ξ v. — 35 ἄρα γὰρ ἐκείνος ἄμεινον ἂν Ξ v. — τὴν δ' ἄδ. ΓE Turr.: τὴν τ' ἄδ. Ξ v. Bk. — τὸν αὐτοῦ ἀνώνυμον γενόμενον περιεῖδε Ξ v. — 36 μαρτυρήσειαν] λουδορήσειαν Γ (μοι δοίησαν Buecheler ap. Fuhr.). — κάλλιον ἐχορήγ.] καλλίω χρήματ' εἰσήνεγκαν Γ. — πλείους Γ Bk.: πλείστοι Ξ v. — 37 ὥστε Θρ. τ(ε) Cor. Γ Bk.: ὥστε καὶ Θρ. τε v., ὥστε καὶ Θρ. Ξ. — καὶ μηδὲν μοι τούτων Γ Bk.: καὶ τούτων μηδὲν Ξ v. — ἀλλὰ καὶ φανότατος Ξ v. — 38 τὰδελφῶ Bs.: τῶ ἀδελφῶ. — ἠγεῖτο Γ Bk.: ἐνόμιζεν Ξ v. Bs. — τε post ἄλλοις om. Γ. — ἄρχων Ξ v. — προεῖλετο Ξ v. — ἀπάντων add. Γ Bk. — 39 πρὸς τὴν πόλιν Γ Bk.: πρὸς Σίφνον Ξ v. — ἀλλὰ λειποψυχοῦντα Ξ v., ἀλλὰ λιποψ. Cobet Hyper. p. 58. — τοῦμαντοῦ Bs., τοῦ ἔμαντοῦ Γ Bk.: τοῦ ἐμοῦ Ξ v. — εἶην] ἦν Γ. — αὐτῶ Bs.: αὐτῶ. — 40 ταύτης μείζων Ξ v. — ἑόρταξεν Γ. — δ' ἐπένηθς' cum Bk. scripsi: δὲ πενήθης Γ, δ' ἐπένηθον v. Bs. — 41 ταύτης τῆς Ξ v. — ἡμῶν ἕκαστος Ξ v., ἐγένετο add. Γ Bk. — 42 αὐτῇ Dobr. Turr.: αὐτῇ. — ὁ πατὴρ ταύτης Ξ v. — 43 ἐναγχος Γ Bk.: ἐγγιστα Ξ v. — διαδόχους αὐτῶ τῆς Ξ v. — οἷς] οὖς Fuhr. sed cf. Isae. 7, 1, 10, 2. — 44 ἂν αὐτὸν πάντων Γ Bk.: αὐτὸν π. ἂν v., ἂν αὐτὸν π. ἂν Ξ. — αὐτοῦ] αὐτοῦ Bk. — καὶ πολλοῦ ἂν Ξ v., πολλοῦ γ' ἂν Gebauer p. 61 coll. Dem. 57, 61. — κατὰ] καὶ Γ. — γεγεννημένας Ξ v. — εἶχεν ci. Sauppe Fuhr. — αὐτῶν μ' scripsi:

αὐτῶν (vel cum Cor. αὐτοῦ). — εἰσεποιήσαντο ci. Sauppe. — 45 τὰ ante χρήματ' add. Γ Bk. — δωρεᾶς τύχοι ἤσπερ Ξ v., ἤσπερ ἐκείνος del. Fuhr. — 46 ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς Ξ v. — ὧνπερ Ξ v.: ὧν Γ Bk. — νῖδον add. Γ Bk.; item Prisc. XVIII, § 236, qui οἰκίας ἄλλον ἤδιον νῖδον εἶδεν αὐτῶ. — καὶ ante φύσει add. Γ Bk. — 47 ἐμοί] ἐμὸν Ξ v. — πρὸς ἐκείνου Ξ v. — ἂν δ' Γ: ἦν δ'. — γενόμενον Ξ v. — 48 αὐτῆς Turr.: αὐτῆς. — μὴ δυνάμενον μηδενὸς Ξ v. — ἐκείνης Γ: ἐκείνον σώσαντας Ξ v. — τίς με Γ Bk.: τις Ξ v. (εἴ τις σκοποῖτό με ci. Cor.). — πολλοῦ Γ Bk.: πλείστου Ξ v. — 49 οὗτός ἐστιν ὁ νόμος. διὰ Ξ v. — ἐπιμελοῦνται Ξ v. Bs.: ἐπιμέλονται. — 50 πλείω Γ Bk.: ceteri cod. πλείονα. — ἅπασι add. Γ Bk. — 51 περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν διαφερόμενοι περὶ τούτου Bk.: περὶ γ. ἄ. π. περιφερόμενοι περὶ τ. ΓE Bs., περὶ μὲν γὰρ ἄλλων διαφέρονται, περὶ δὲ τούτου πάντες Ξ v. — δέομαι δ' οὖν Bs. cf. 15, 17; 16, 48. — ἀξιῴσασαίτε] ἀξιῴσασθε ΓE, ἀξιῴσητε Ξ v.

Hiatus in hac oratione non plures sunt quam in or. XVIII. — Καί § 10. 12. 21. 32. 38 bis. 40 bis. 49 bis; πολὺν ἂν 18. 29. 32. 44 (πολλοῦ ἂν 44? ὄσω ἂν codd. 30); καίτοι ᾧ 34; δέομαι οὖν 51. Pausa eaque maxima excusantur ei qui sunt § 46 sq. 49 sq. 50 sq. (minor pausa est § 16 post νομιζῶ et § 1 post Αἰγινῆται; sed haec appellationis pars et eo loco et § 13 delenda esse videtur. — Urbinatis ope his locis hiatus sublatus est: § 20. 29. 31. 35. 46. 47; contra illatus ab eis qui Urbinatem sequebantur § 32. Coniectura sustulit Bs. eos qui exstabant § 11 et 30 (v. supra).

Or. XX. Inscr. ΚΑΤΑ ΔΟΧΙΤΟΥ] κατὰ Δοχίτου αἰκίας ἐπίλογος Γ, sed rc, ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΟΧΙΤΟΥ v. — Lacunae signa addidi; titulum μαρτυρία (cum Sauppio) add. Bs. cf. or. XVI. — 1 δεῖ om. Γ. — καὶ περὶ τ. ἐλευθ. μαχόμεθα om. Γ pr (propter ὁμοιοτέλετον) Bs.; καὶ om. etiam rc Γ. — ἔνεκεν v. — ἐστὶν ἡμᾶς v. — 2 ἡμῶν ἕκαστος v. — καὶ ante δυνάμενος om. Γ Bk. Bs. — καὶ βουλόμενος om. Γ pr (propter ὁμοιοτέλετον) Bs., contra quem dixit Fuhr Rh. Mus. XXXIII, 567. — μόνῳ τῷ παθόντι κακῶς ὁ v. — ὄντος om. ΓE Bs. — 3 καὶ ante περὶ add. Γ Bk. — ἔργῳ κακῶς πεπονθῶτων v. — φανήσεσθαι Γ. — 4 νομιεῖτε v. — τὰ αὐτὰ v. — καίτοιγε δικαίως v. — μείζονος ζημίας τυγχάνοιεν Γ. — παρανομεῖν εἰς τοὺς πολίτας ὅτε v. — καὶ ante χάριν add. Γ Bk. — 5 κατ' ἀξίαν v. — ἄλλης add. Γ Bk. — 6 τίμησιν Γ Bk.: τιμωρίαν v. — καταγιγνώσκοντας Γ Bk.: κατακρίνοντας v. — κολάζειν v. — 7 παρέβησαν] παραβέβημεν Γ, παραβεβήκασι Fuhr. — τυχόντος v. — παντός v. — 8 καὶ διότι v. Bs.: καὶ ὅτι Γ Bk. — διὰ τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς Γ Bk.: πολλοὶ τῶν πολιτῶν (vel cum Wolfio τῶν τε ξένων καὶ τῶν πολιτῶν) διὰ

τοὺς τ. τ. εἰς τοῦτ' v. — καὶ θανάτους καὶ φυγὰς Γ Bk.: καὶ σφαγὰς καὶ θαν. v. — ἀγέννητον v. — ἅπαντα τὰ προσηρημένα πέπρακται v. — 9 ὀργισθῆναι περὶ τοῦ v. — ἁμαρτημάτων] ἀδικημάτων v. — διὰ ταύτην v. — γενομένης v. — 11 οὔτε εἰς ὧν τυγχάνει Γ Bk.: εἰς ἐστὶν οὗτος v. — εἰσὶν αἱ φύσεις v. — ἀκρίτους ex ci. Wolfii Cor. Γ Bk.: ἀκρίτως. — 12 τιμωρήσασθαι v. — λυμηναμένους Γ E Turr.: λυμην. ὑμᾶς. 13 περιμένειν et deinde τιμωρήσασθαι νομίζοντας v. — προφάσεως ὑμῖν v. — 14 γὰρ ἂν ἦν v. — πρὶν] καὶ πρὶν v. — ἐστὶν add. Γ Bk. — τινὰς Γ: τινὰ. — γ' post ἀλλ' οὖν om. v. — γνωσθῶσι v. — 15 περὶ τῆς οὐσ. v. — πάντες v. — 16 ὧν οὖν ἕνεκα Γ Bs. — ἀποτίσας scripsi: ἀποτίσας. — πᾶσασθαι v. — 17 περιαιρήτε τὰς οὐσίας Γ Bk.: περιαιρήθησθε τ. οὐσ. pr A Cor., ceteri περιαιρήθησθε τὸ τὰς οὐσίας ἀφαιρεῖν. — νομίζηθ' ἱκανῆν Γ Bk.: ἱκανῆν ἠγήθησθε v. — εἰ τινες ἂν v. — διαπράξασθε Γ. — 18 γὰρ καὶ περὶ v. — 19 δίκαιόν ἐστιν ἐλάττους v. — ὠνομασμένων v. — ἢ τοὺς π. κεκτημένους Γ Bk.: τῶν π. κεκτημένων v. — πολλῶν scripsi: πολιτῶν. — 20 δημοκρατουμένης τῆς πόλεως Γ Bk.: δημοκρατίας οὔσης. — ἀξιοῖμεν v. Bs.: ἀ. τὸ ἴσον Γ Bk. (ἀ. ἴσον coll. 16, 38 K.). — ἐθέλομεν Γ Bs.: ὁμοίως ἐθ. — 21 μοι πεισθῆτε v. Dobr.: σωφρονῆθ' Γ Bk. (cf. 22 init.). — ὡς ὑπὲρ Γ Bk.: ὥσπερ ὑπὲρ. — οὕτως add. Γ Bk. — ἅπαντες errore Bk. — τοῦτον add. Γ Bk. — 22 τῶν κειμένων] τῶν pr Γ, τούτων corr. — ἐνταῦθα v. — ταῦτα add. Γ Bk. — ἔχοι μοι τῶν παρόντων om. τι v.

Hiatus paullo gravior in hac oratione iam nullus relictus est, sublatis a Bs. duobus (§ 8. 20) quos ex Γ intulit Bk.

Or. XXI. Non exstat in cod. Γ Δ E. Bk. unum tantum codicem A contulit. — E titulis paginarum removi uncos, quos nomini Isocratis addidit Bs. Cf. librum meum qui est de eloqu. Attica vol. II, p. 203 sq. — Inscr. ΠΡΟΣ ΕΤΘΥΝΟΤΗΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ A Bk.: πρὸς Ε. ὑπὲρ Νικίου ἀμαρτυρος. — 2 ἐνέγραφον Cor. Bk.: ἀνέγραφον. — οἰκίαν Auger. Cor. Turr.: οὐσίαν. — 4 ἀληθῆ A cod. Langii Bk. cf. or. 17, 54. — 5 δὴ πάντας Turr. cum Planude Walz. V, 292, 21 et Anonym. VII, 361, 10. 364, 16: οὖν ἅπαντας pr A Bk., δ' οὖν ἅπ. corr. A v. — 6 αἰτεῖσθαι Hertlein. — 7 πλέον ἦν A Bk. — 8 ἔτι δ' εἰ Cor. Bk. Bs.: ὅτι δ' εἰ codd. Turr. — δεδίασι cum Wolfio et B. A. p. 128, 13 Cor. Bk.: δεδίασιν. — πρᾶττειν] λέγειν καὶ pr ci. Sauppe. — 9 τούτου A Bk.: τουτουί. — 10 ἀρχαιότερον ἦν A cod. Langii; om. ἦν cet. cod. Locus est male corruptus. Ἄπ' ἀρχῆς ἕτερον ci. Strangius, ἄρ' ἦν ἕτερον Sauppis; fort. ἄρα διάφορον ἦν vel ἄρα διέφερον. — οὐκ ἄλλον cum Cor. Bs.: οὐκ ἂν ἄλλον. Fort. οὐδέν' ἄλλον. — 13 περὶ τοῦτ' . . Νικίαν Auger. Frohberger; περὶ τούτου . . Νικία Cor. — ὅπως μὴ οὐδέν scripsi: ὅπως μηδέν (ὅπως μὴ μηδέν ci. Bk.; ὅπως

μηδὲν ἀδίως κακὸν ἔτι Strangius; εἰ μηδὲν ἀδικῶν κτέ. vel ὄπως, μηδὲν' ἀδικῶν, μηδὲν αὐτὸς κακὸν πείσ. Dobr.). — ὅσον A cod. Langii Cor.: ὡσπερ. — 14 ὑμῖν codd. Turr.: ἡμῖν Cor. Bk. cf. 20, 1. — 15 ἐλπίζειν cum H. Wolfio Bait. Bs.: ἡλπίζε (ἐλπίζαι cum eodem Wolfio Cor.). — πράξεσθαι Cor. — 16 ἐβουλεύετο A. — 18 πῶς cum Wolfio et cod. Langii Cor.: ὡς. — ὑπολείπονται cum Wolfio Cor. Bk.: ὑπολήφονται. — 19 καὶ post εἶπερ del. Cor. Turr.; mihi contra ἐξεῖναι inserendum esse visum est, coll. § 8. — 21 καὶ μὲν δὴ Νικ. mal. Sauppe. — οὕτως add. Dobr. — ἔνεκα Dd.: ἔνεκεν. — παρακατέθετο cum H. Wolfio Bs.: κατέθετο.

Hiatibus haec oratio ita abundat, ut dubitare possis, an nullam eius rei scriptor curam habuerit. Verum quum longe maior pars hiatusum aut in pausa vocis aut post vovulas quales sunt καὶ ἦ inveniatur, ei autem quibus nulla excusatio est vix viginti sint numero, malo sic statuere, Isocratem ita ad hanc partem respexisse ut consentaneum erat in eo opere, quod ceteris quoque partibus adumbratum magis quam elaboratum est.

Epistula I. Inscr. ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ ΓΔΕ Bk.: Φιλίππῳ τῷ τῶν Μακεδόνων βασιλεῖ v. Ἰσοκράτης et χαίρειν nescio an hic quoque delenda sint, sicut in inscriptionibus reliquarum epistularum ex auctoritate Γ codicis a Bk. factum est. — 1 ἐν-ταῦθα] ἐν ταῦτῳ ci. H. Wolfius. — καὶ τῶν ΓΕ et cod. Helmst. Matthaei, Turr.: καὶ ὁ τῶν. — σῶν add. Γ Bk. — 2 ἐπιχειροῦ-σιν Γ Η(ercher). — γραμμάτων] ω in rasura Γ. — συνουσίαν] συμβουλίαν? — παρόντα ΓΕ Η.: παρόντας. — οὐδ' Γ Bk. (ci. H. Wolfius): οὐχ. — πιστεύουσιν Γ Η. Cetera quae sunt eiusmodi non tangam. — 3 ἔτι δὲ Γ Bk.: ἀλλὰ v. — καὶ γεγραμ-μένοις add. Γ Bk. — ἦν Γ Bk.: ἂν v. — τοιοῦτο Γ. — ἀφέντα σε Bk.: ἀφέντες Γ, ἀφέντα. E, ἀφελόντα σε v. — δυνάμεισχε-ρείας Γ. — προσέξειν cum H. Wolfio Cor. Γ Bk.: πρόσσειν. — 4 ὡς σὺ cod. Matthaei Cor. Γ Bk.: ὡς δὴ. — τούτους Γ Bk.: τοὺς. — ὡς οἰόντ'] ὡσοντ' Γ adraso ω, ut o factum sit. — ταῖς πράξεσι καὶ τῇ γνώμῃ v.; pro τῇ pr Γ τὴν habuit. — τις] τι Γ cum litura; erat της. — εὐρετής Γ Bk.: εὐεργέτης. — προσαγάγεται Γ Cor. Bk.: προσάγεται. — 5 μέλλων v. — μεγάλων (μεγάλλων sec. H.) πραγμ. Γ Bk.: πραγμάτων καὶ μεγάλων. — ζώντων Γ Bk.: ὄντων. — καὶ μὴ νομίζε με ΓΕ Bk.: νομίζω δεῖν με v. — πρὸς τὰς ἐπιδείξεις et ἦδη add. Γ Bk. — 6 ἐκεῖ H. Wolf. Bk.: ἐκεῖς Γ v. — πῆστος Γ. — διαπαράξασθαι Γ. — 7 εἰ μὲν Γ pr., εἰάν corr. — τίν' ἂν] τίγα Γ, ut in litura sit ιγ. γ a rec. manu est, pro ι olim fuit η. — 8 verba quae sunt inter πράττειν et πράττουσιν add. ΓΕ Bk. (πράττειν ἅμα καὶ νῦν λακεδαιμονίους μὲν οὕτω πράττουσιν cod. Matthaei). — ἐπειδὴ δὲ Λακεδαιμόνιοι ΓΕ: ἐ. δ. Καρχη-δόνιοι Bk. — ἦν τι πράττης v. (πράττης etiam Γ). — πῶς οὖν ἂν v. — καλλίω Γ pr., v add. rec. — 9 θανμάσης cum H. Wolfio Cor. Γ Bk.: θανμάξης. cf. or. V, 81. — αἴρωμαι Γ Bk.:

αἰροῦμαι. — εἴη ἔργον v.; μοι add. Γ Η. — ἄμοιρος Γ Bk.: ἄπειρος. — 10 δυνηθείη Γ. — εἰκῆ Γ Cor. Bk.: ἐκεῖ. — εἰληφότων Γ Bk.: ἐσχηκότων. — Deesse multa indicavit Bs.

Epist. II. Inscr. ΦΙΛΙΠΠΩΙ Γ Bk.: Ἰσοκράτης Φιλίππου χαίρειν. — 1 κἂν Γ Bk.: καὶ ἂν v. — τις ἐπιχειρή v. — μάλιστα τὰ πρόποντα om. ἂν v. — 2 εἰ ante περὶ om. Γ. — ταῦτ' εἰδώς Cor. Γ Bk.: ταυτί πως. — τῆς σῆς σωτηρίας ci. Cor. Dobr.: σωτηρίας Bs. (ci. idem Cor.), τῆς σωτηρίας Γ v. cf. v. l. § 6. 17. ep. 1, 1. 3, 3. — περὶ σοῦ] παρὰ σοῦ Γ. — 3 ἀνδρείαν Γ Η. — αὐτὸν] αὐτὸν Γ cum litura; erat αὐτῶν. — ἐμβάλλειν v. — ἂν post ἅπασαν add. Γ Bk. — 4 καταρροπαινούσας Turr.: καταρροπαινούσας. — αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας Γ Bk.: αἰτίους ἀδοξ. v. — 5 συμβουλευόμενον v. — δῆ καὶ συμβαίνει v. — μὴ μίας scripsi: μηδεμιᾶς Bk., μηδὲ μιᾶς cum Augero Cor. Turr. — ἀνρηῆσθαι om. Γ. — 6 τῆς σῆς σωτηρίας Dobr. cf. § 2. — καὶ τὰς ἀνυχ. . . δύνῃ add. Γ Bk., rursus omisit Bs. Additis hiatus existit. — 7 τῷ τῆς Cor. Bk.: τῷ Γ, τῆς v. — οἶδεν ἄλλοις Bk.: οὐδὲν ἄλλαις (οὐδ' ἐνάλλαις) ΓΕ, ἄλλοις οἶδε Cor., ἄλλος οἶδε v. — ψυχὴν τὴν τε cum H. Wolfio Cor. Γ Bk.: ψ. καὶ τὴν τε. — οὕτω Γ. — 8 κρατήσας ἂν τ. πρ. εἰ μὴ διὰ cum Sauppio Bs.: κρατήσας τ. πρ. εἰ μὴ διὰ ΓΕ, κρατ. τ. πρ. διὰ v. Bk. — συνακολουθοῦντας v. — 9 ὧν] ὧν Γ cum rasura, erat ὧν. — ἀλογίστου add. Γ Bk. — ἰδίων add. Γ Bk. — προαιρουμένους errore Bk. — 10 τῶν ἄλλων Ἑλλήνων v. — μόνος ἂν ΓΕ Turr.: μόνος ἂν σὺ. — 11 ἐξὸν] ἐξ ὧν Γ. — ῥαδίους Γ Bk.: ῥήδιους. — ποιήσεις add. Γ Bk. — ἐξαρκέσει σοί] ἐξαρκέσει Γ. — βασιλέα τὸν addidi coll. ep. 3, 5. — τὴν τε αὐτοῦ v. Bs.: om. τε Γ Bk. — ἐπιδείξῃς πρὸς οὓς v. — 12 περιέπεσας Γ Cor. Bk.: περιπεσεῖν. — ἠπίστησας Γ Bk. et ante illum Valcken. Cor. (coll. Harpocr. v. ἀπιστεῖν): ἠπειθήσας. — μὴ συμβουλ. Bs.: μὴ ἐγὼ συμβ. v. Bk. — 13 τοῖς εἰρημένοις προσθήσειν v. — ἀκαιρίαν Γ Bk.: ἀκρίβειαν. — 14 τὰ περὶ ΓΕ Turr.: τὰ γε περὶ. — τὴν post καὶ add. Γ Bk. — προστεθέντας Γ. — προσέχειν ΓΕ Turr.: πρ. σε. — 15 ἄτοπον ἂν v. — τὴν ante τέχνην abesse mal. Bk., om. Dd. — μὴ γινώσκεις Γ Cor. (Bk. μὴ γινώσκεις): plerique cod. μὴν γινώσκεις. — ἀποφαίνονται v. — ὅ τι ἂν Γ Bk.: ἂ ἂν v. — ἀποτυχεῖν Γ Bk.: τυχεῖν (ἀτυχεῖν cum H. Wolfio Cor.). — Post παρ' ἡμῶν lacunae signa posuit Bs. — 16 ἡμῶν post πόλεως add. Γ Bk. — ἀντιπάττειν v. — τε ταῦτ' εἶναι ΓΕ Bk.: γε ταύτης εἶναι v., γε ταῦτ' εἶναι Bs., qui deinde om. τοὺς ante μήτε. Locus corruptus vel lacunosus videtur. Τοὺς τάναντία περὶ αὐτῆς λ. ci. Cor., τοὺς πάντα μετ' αὐτῆς εἶναι Strangius. τ. πάντ' ἀγαστά τ' εἶναι Sauppe, τ. π. τε ταῦτα μὴ εἶναι dubitanter proposuit K. — τῶν μὲν ἄλλων v. — ἡ πόλις ἡμῶν in mg. habet Γ, om. v. Cf. or. XII, 64. — πεπλημευήκαμεν v. — 17 ἐκεῖνο γ' ἔχω Cor. — σοῖς add. Γ Bk. — οὐ γὰρ μόνον ΓΕ Η.: ου

μόνον γὰρ ἄν. — ἀλλὰ καὶ λικῶς ἔχειν Γ. — μόνον δοκοῦσα ν.
 — 18 σοὶ νῦν ὄντας Γ Cor. Bk.: σοῦ (σοὶ) συνόντας (Wolf. ci
 σοῦ νῦν ὄντας). — δι' ἧς ν. — ἀρχὴν Γ Bk.: ἰσχὺν ν. — 19
 στρατόπεδα errore om. Bk. — δαπανῶνται ν. — μίαν ἐν. τ.
 πόλεων Γ Bk.: πόλιν μίαν ἐκάστην ν. — ξύμπασαν ν. — 20
 σε ante τοιοῦτον add. Γ Bk. — προσάγεσθαι ν. — 21 τοιαῦτα
 τῶν ἔργων add. Γ Bk. — τὴν ante αἰτίαν om. Γ. Displicet
 repetitum τῶν τοιούτων. — ἐπαιέσουσι ν. — 22 πιστεύοις ν.
 Bk.: πιστεύσοις ΓΕ Turr. An πιστεύσειας? — ἐπιτετημηκῶς
 Γ. — εὖ cod. Augeri Γ Cor. Bk.: αὐ. — ὥσπερ σοὶ Γ. —
 τοσοῦτον Γ Bk.: τοῦτο ν. — τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δύναμιν
 ν. — δ' ἐμὲ Γ Bk.: ἐμὲ δὲ ν. — προσποιοῦμαι τι βέλτιον ci.
 Cor. — αὐτῶν] αὐτὸν Γ. — ἐμοὶ] μοι ν. — 23 ἰβουλοίμην Γ
 sec. H. — ὁμοίως Γ Bk.: ὁμογνωμόως ν. — 24 οὐκ οἶδ' Γ Bk.:
 ὡστ' οὐκ οἶδ' ν. — δεῖ πλείω Turr.: δὴ πλείω ΓΕ, πλείω δεῖ ν.
 Bk. Bs. cf. epist. 8, 8. or. 17, 34. 12, 105. — παρακατατίθεσθαι
 (παρακαταθέσθαι ci. Cor.) τῇ τῶν Ε. εὐδαιμονίᾳ καὶ εὐνοίᾳ ν.

Epist. III. Inscr. ΦΙΛΙΠΠΩΙ Γ Bk.: Ἰσοκράτης Φιλίππῳ
 χαίρειν ν. — 1 καὶ τῶν τῇ πόλει σοὶ συμφερόντων Γ, καὶ τ.
 σοὶ συμφ. Bk.: συμφερόντων καὶ σοὶ ν. — γράψαι καὶ πρὸς σέ
 ν. — μὲν post παραπλήσια add. Γ H. — συντοματέρων Γ, sed
 adraso ω, ut iam o sit. — 2 τὴν τε πόλιν ν. — τὴν ante ἡμε-
 τέραν in Γ add. sec. in mg. — προσετώσας Γ Bk.: προεχούσας
 ν. Bs. — ὑπονοοῦσι(ν) ci. Cor. Γ (sec. H.) E Bk.: ἐπινοοῦσι
 cod. Matthaei, ἐπενοοῦμην ν., ὑπενοοῦμην Bs. — 3 καὶ πολ-
 λοὶ . . ἐμοῦ Γ Bk.: πρὸς δὲ τούτοις κἀκείνο πολλοὶ παρ' ἐμοῦ
 πυνθάνονται ν. — ποιῆσαι ν. — τὴν ante ἐπὶ add. Γ Bk. —
 σαῖς om. Γ. — πάντες add. Γ Bk. — οὐδ' ἐν καιρῷ mal. Spp.
 — 4 παρῶν Γ cod. Matthaei Bk.: παρῶν νῦν. — ἔστι δὲ H.
 Wolf. Cor. Bk.: ἔσται δὲ ΓΕ Bs., ἔτι δὲ ν. — τῶν δεόντων ΓΕ Bs.
 cf. or. V, 135. — 5 αὐτὴν ἀνυπέροβλητον ν. — συναγωνιζομένων
 ν. — ὅ τι ἄν Γ Bk.: ὅ ἄν. — verba οὐδὲν γὰρ . . γενέσθαι post
 προστάτης transposuit Dobr.; legebantur paullo infra post ὑπαρ-
 ξιάσης. — οὐδὲν cum Matthaeo Cor. Γ Bk.: οὐδὲ. — τῶν παρόν-
 των scripsi coll. or. V, 115: τῶν νῦν παρόντων (quod displicet
 propter repetitum mox adverbium). — προσελθεῖν Γ. — ἐν τῆς]
 παρὰ τῆς ν. — 6 ταῦτα νῦν τὰ μὲν ἤδη Γ Bk.: τούτων ἤδη τὰ μὲν νῦν.

Epist. IV. Inscr. ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ Δ (cuius tituli omnes
 re) cum cod. Matthaei et E (qui Ἰσοκράτης Ἀντιπάτρῳ teste
 A. Maio p. 133) Bk.: πρὸς Ἀντίπατρον mg Γ Prisc. XVIII,
 § 206, ἀσήμεως περὶ Διοδότου ΓΔ (addit hoc etiam E), Ἰσοκρ.
 Φιλίππῳ χαίρειν ν. — 1 ἐπικινδύνου ν. Bs.: κινδύνου Γ Bk. —
 εἰλόμην ν. — ἅπαντας Γ H.: πάντας. — διὰ ante τὴν ἄλλην
 om. ν. — ὑμᾶς Γ. — 2 συγγενομένων ν. — αὐτὸν τὸν λόγον
 Γ Bk.: αὐτὸν λόγον Bs., τὸν λόγον ν. (αὐτὸ τὸ λέγειν mal. K.).
 — 3 ἔσχηκεν Γ H.: ἔσχεν. — 4 εἶη] εἰν . . Γ. — μηδεὶς Bs.,
 quod postea ex Γ prodit: οὐδεὶς. — αὐτὸν post σωφρονέστα-

τον iterant Γ Η. — συνημερεῦσαι καὶ συμβιώναι Γ Βκ.: καὶ σύμβιον ν. — πάντων Ε Τurr.: ἀπάντων. — παρρησιανευουχην Γ. — 6 εἰκὸς μὲν γὰρ διὰ τοὺς ν. — διαμένειν, αἱ Bs.: διαμεῖναι Γ, διαμεῖναι, αἱ Βκ., ν. ποιεῖν δυνάμεις, αἱ vel ποιεῖν διαμένειν, αἱ (hoc cod. Matth. Cor.). — διὰ δὲ Cor. ΓΕ Βκ.: δεῖ δὲ. — σώζεσθαι Γ Βκ.: σώζειν δύνασθαι ν. — προσήκει ν. — ἄξιον χάριτος ν. — συνέβη ν. — 7 ὁ] ὁ δ. (h. e. ὁ δὴ?) Γ pr. cf. § 8. ep. II, 5. or. XIV, 17. — τὼν τὴν Ἀσίαν (περὶ τ. Α. ci. H. Wolfius) δυναστευόντων ν.; pro τὴν habet τιν Γ. — περὶ πολλὰ ΓΕ Τurr. (coll. or. 3, 51): πολλὰ cum Cor. Βκ., πολλὰ μὲν ν. — γενόμενος] γενοσ Γ pr., quod correxit sec. m. — ἀπεστερήθη ν. — τυχόντων] ἄλλων Γ. — 8 διὸ Γ Βκ.: δι' ἅ. — ὑπὲρ αὐτῶν Γ. — πρὸς ἐκείνους] παρ' ἐκείνων ν. — ἀθυμότερος Γ Βκ.: οὐ προθυμότερος. — ὡς ἐμοὶ Γ Βκ.: ἐμοίγε ν. — οἱ πρῶτον ν. — εἰσβαίνουσιν om. Γ. — εἰς τὴν θάλα. ν. — 9 ἡδιστόν ἐστι Γ Η.: ἐστὶν ἡδιστόν. — λυσιτελέστατον (λυσιτελῆς) τὸ πιστοὺς ν. — πολλοὶ om. Γ. — χάριν ὑμῖν ν. — ἀνδρῶν Γ Βκ.: ἀνθρώπων. — 10 σε μάλιστα ν. — προτρέψασθαι Matthaei Auger. Cor. Bs. (posse scribi etiam μάλιστ' ἂν προτρέψασθαι Cor.): προτρέψασθαι. — τοῦμπροσθεν Γ ν. Η. — προσελθεῖν Γ. — 11 ἐκείνους τε Cor. Γ Βκ.: ἐκείνους. — παρ' ὑμῖν ci. Cor. — οὐκ ἐφίξασθαι δ' αὐτὸν (αὐτῶν Cor.) ν. — ἅτα σίγη ΓΕ Βκ.: πρόφασιν ἦν. quae inferuntur, νομίζουσιν ἐμποδιεῖν αὐτὸν (ita Turr. pro αὐτὸν), non liquet quomodo scripta fuerint in Γ. — πρὸς τὰ πολλὰ ν. — 12 δοκῆ αὐτῶ ν. — περὶ ὑμᾶς ΓΕ Τurr.: ἢ περὶ ὑμᾶς. — ὧν τυγχάνει ν. — τοῦτον circumscripsi; τούτους ci. Augerus. — τυγχάνοι Cor. Γ Βκ.: τυγχάνη. — ὑπαρχούσης cum H. Wolfio Γ Βκ.: ὑπερχούσης. — τῆς ante εὐνοίας add. Cor. Γ Βκ. — πρὸς ὑμᾶς Hier. Wolf. Fuhr.: περὶ ὑμᾶς codd. Βκ. Bs. — 13 ἢ πρεσβ. ν. — μόνον Γ Bs. Η.: μόνου. — φίλων καὶ προσφιλεστάτων sanum non puto (cf. Dobr.).

Epist. V. Inscr. ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΙ Γ Βκ.: Ἰσορο. Ἀλεξ. χάρειν. — 1 ἐκείνω μήτε] ἐκείνω ὡτε Γ. — γράψω τι] γράψω Γ. — ἀναγνόντας Γ Βκ.: ἀγνοούντας. — μοι μέρος ν. — καὶ λοιπὸν (λοπὸν Γ pr) ὃν circumser. cum Matth. Cor. — ἧς ἔσχον mal. Bait. — 2 ἀφρόνως ποιῶν ἀλλὰ ν. — τ(ε) post συνδιατρ. add. Γ Βκ. — συμβαλων Γ. — 3 οὐδὲ γὰρ ΓΕ Τurr.: οὐ γὰρ. — συμφέρον οὐδὲ πρόπον ἐστὶ Γ Bs.: συμφέρειν οὐδὲ πρόπειν. In Γ post συμφ. οὐδὲ, quod in extr. versu collocatum est, membrana aqua exesa est, ita ut III litterae perisse videantur. — τοῖς μᾶλλον τῶν ἄλλων Γ Η. — 4 δοξάζειν scripsi: δοξάζεις Γ Βκ., δοκεῖς ν. Ὀρρονuntur νῦν — τῶν μελλόντων. — τοῖς ἀρχομένοις προστάττειν καὶ οὐκ ν. — πράττειν Γ Βκ.: ποιεῖν ν. — ἐπιστήσει add. Γ Βκ. — περὶ δὲ Γ Βκ.: περὶ τε. cf. or. 19, 35. — καὶ δικαίων] καιων pr Γ. corr. eadem. — τιμᾶν τε ΓΕ Τurr.: τιμᾶν. — 5 νῦν add. Γ Βκ. — ἐλπίδα ν. — τῷ τε] τό τε Γ. — ὡσάν Γ, ὡς ἂν ν. Bs. Η.: ὡς ἔάν Βκ.

Epist. VI. Inscr. *ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ Γ* Bk.: Ἰσοκράτης τοῖς Ἰ. παισὶ χαίρειν v. — 1 ὡς post *πρεσβευσ.* om. Γ. — ἠρωτήσατε v. — ἂν post *πεισθείην* add. Γ Bk. — *τε* post *ἀποδημ.* v. additum om. Γ Bk. — *Πολυκαλοῦς* Γ Bk.: *Πολυάκους.* — ἀφικόμεν cod. Matthaei. — οἶμαι Γ Bk. (ci. Cor.): οἶδα v., ἥ cod. Matth. — *τὴν γενομένην*] *γενοῦ.* vel *ταύτην γενομ.* Dobr. — ἡμῖν] ὑμῖν Γ. — 2 ἔπειτα δ' ὅτι v. — ἦν add. Γ Bk. — ἄλλοσέ ποι v. — ὑπογούν Γ. — 3 εἰ καὶ Γ Bk. (ci. Cor.): καὶ cod. Matth., ceteri πῶς ἂν καὶ. — ὁ . . *αἰσχυνθείην* (propter ὁμοιοτέλ.) om. pr Γ, add. sec. m. in mg. — *αἰσχυνθείην γ' ἂν* Hi. — ὑμῶν ἀμελεῖν Γ H.: ἀμελεῖν ὑμῶν. — ἂν post ὅπως add. Γ Bk. — *τοιαῦται* Γ cod. Matth. Cor. Bk.: *τοσαῦται.* — 4 *περὶ γε τῶν* v. — ἀγνωεῖν pr Γ. — οὐκ ἂν (ci. Cor.) Bk.: *κὰν* Γ sec. H., οὐδ' ἂν v. — ὑστερων Γ, ω in litura. — 5 *τοιοῦν* pr Γ. — ἧς οὐ χαλεπόν v. — ἄ post *μᾶλλον* om. Γ. — *ταύτην ἔχων* v. — 6 *οῤῶν ἐν] ἑώρων* Γ. — ἠγοῦμαι δὲ Γ E Turr.: ἠγοῦμαι. — *ποιοῦσι* Γ Bk.: *δοκοῦσι* v. — ἡλικίας ἔργον ἐστὶ v. — εἰ μὴ] in Γ *τὰ* post *μὴ* add. m. sec. — 7 *θανμάζετε* Γ Bk.: *θανμάζητε* cet. cod. — *τῶ . . ἐντύχοιμι* Γ Bk.: *τῶν . . τύχοιμι* v. — εἰς τὸν λόγον εἶη Γ Bk.: ἐστὶ λέγειν v. — *προσλάβοιμι]* *λάβοιμι* Γ E Turr. — *τῶν γ' ὑπ'* v. (emend. iam Cor.). — *τούτου* Γ E cod. Matth. Turr.: *τούτων.* — *ἐπιφαινόμενον . . θρυλλομένων* v. — 8 *τούτω* Γ. — *μέρεσι τοῦ λόγου* v. — *ταῦτ']* *τούτ'* Ern. Henr. Haupt. — *φράζω μὲν* E Bk.: *φράζωμεν* Γ, *φράζομεν* cet. cod. — ἐπὶ Γ cod. Matth. Bk.: *περὶ.* — *τούτο στοιχ.* Γ Bk.: *τούτο τὸ στοιχ.* v. Bs. Fort. *ταῦτὸ τοῦτο στοιχ.* — 9 *λογίσθηθε* Γ corr. (ab eadem m.; pr. *λογίσθησθαι*) Cor. Bk.: *λογισθε.* — *βουλήθηθε* Γ. — *ὀρεχθῆναι* v. — *ἀγαπήσαι πότερον τὰς* v. — *τῶν* ante *πολιτῶν* evanuit in Γ, supplevit altera. — ἤδη Γ Bk.: *ἰδία.* — *συντενοῦσι* Γ Bk. (ci. Cor.): *συντείνωσι.* — *γενομένας* Γ Bk. (ci. Cor.): *γιγνομένας* v. — 10 *καὶ φιλοσοφοῦντες* om. Γ (propter ὁμοιοτέλετον) Bk. cf. ep. VII, 3. — *τῇ ψυχῇ . . ἐπιτεύξεσθε* om. pr Γ (propter ὁμοιοτέλετον). — 11 *οὖν ἂν* v. — ἡρημένων v. — ἀξιοίη v. — *αἰρετώτερος ὁ βίος* Γ Bk.: *ἀσφαλέστερος βίος.* — ἢ τῶν cod. Matth. Turr.: ἢ ὁ τῶν. — *τυραννούντων* Bk.: *τυραννιῶντων* (*τυραννιτῶν, τυραννεύοντων*) v.; *τυραννούντων* Γ. — *τημᾶς* Γ pr. — *ἡδίους . . μοναρχίαις* add. Γ Bk. — 12 *πολλὰ* add. Γ Bk. — *καὶ τοὺς φόβους* om. Γ Bk. — 13 *μὲν* post *ὅσον* add. Γ Bk. — *τῷ πράγματι* del. Haupt. — *σφᾶς . . εἶναι* Γ Bk.: *σφᾶς κινδύνων ὄντας* v. — 14 *ἐμαντῶ* propter hiatum om. Bs.; ego malim τὸ *συμφέρον ἐμαντῶ.* — *τῷ ἐμ.* et *ποίη* pr Γ. — *καὶ τῶν ἀφελειῶν* om. pr Γ. — *οὕτω μοι* Γ sec. H.: *οὕτως ἐμοί.* — Lacunae signa posuit Bs.

Epist. VII. Inscr. *ΤΙΜΟΘΕΩΙ Γ* Bk.: Ἰσοκράτης Τιμοθέω χαίρειν. — 1 *συγχωρῶ* Γ pr. (corr. m. sec.). — *πρῶτον μὲν ὅτι* Γ Bk.: *ὅτι πρῶτον μὲν.* — *χαρᾶ* v. — *καλῆν]* *καλλήν* pr Γ.

— 2 τὰ διηγούμενα περὶ τοῦ σοῦ πατρὸς v. — συμβαλεῖσθαι Dobr.: συμβαλέσθαι Γ H., συμβάλλεσθαι v. Bk. — μεγάλην] μεγίστην v. — πίστην pr Γ. — συμβάν v. — 3 ὅτου Γ Bk.: οὐ v. — ἐργασίας] εὐεργεσίας Γ. — τυραννεύοντων Γ, τυραννεύοντων E Turr.: δυναστευόντων v. — 4 ἄλλον Γ pr. — τὸν βίον add. Γ Bk. — καὶ πλουσιωτάτους add. Γ Bk.; καὶ φρονιμ. ipse circumscripsi. — λυμαίνονται ex ci. Valcken. Anger. Γ Bk.: ἀμνυοῦνται. — καὶ τοὺς τὴν τιμὴν v. — 5 οὕτως Γ; quod infertur μὲν add. Γ Bk. — οὐδένα αὐτοῖς τολμᾶν v. — τοιαύτης v. (τοσ. etiam cod. Matth.). — εἶεν ἔξω τ. κινδύνων v. — ἄλλοις Turr.: Ἕλλησιν ΓE, ἄλλοις Ἕλλησιν v. — ἔστιν εὐρεῖν v. — 6 ἀναγκαῖον ἦν Γ Bk.: cet. cod. ἀναγκαιῶς. — μετὰ βίας καὶ τυραννικῶς καὶ μετὰ πολλῆς Γ sec. Bk.: μετὰ βίας τυραννικῶς καὶ μετὰ πολλῆς Γ sec. H. H.; τυραννικῶς μετὰ βίας καὶ πολλῆς Bk., τ. μ. βίας πολλῆς καὶ v. — καλῶς Γ Bk.: καλῶς τε. — σε] pr Γ σοι. — 7 μείζονος Γ Bk.: πολλῆς v. — καλῶς] καλοῖς error Bekkeri. — 8 δὲ καὶ Κλέομιν v. — καλὸν Γ Bk.; καλόν τε. — τῶν πολιτῶν add. Γ Bk. — ἢ φυγαδεύειν] καὶ φ. Γ. — μὲν post πολλὴν add. Γ Bk. — φεύγοντας Γ cod. Matth. Bk.: φυγόντας v. — 9 ἡγούμενον Γ H.: ἡγούμενος. — μᾶλλον post πολίταις Γ Bk.: post τεθνάναι v. — πλείω Γ. — χρόνον τῶν ἄλλων τῆ v. — αἴτιον γεόμενον Γ H.: αἰτίῳ γενομένῳ cum hiatu. — 10 πλείω Γ. — δ' post ἴσως add. Γ Bk. — ἐδέξσε v. — σοι post γράψαι add. Γ Bk. — κολύη v. — 11 τὰς αὐτὰς διατριβὰς γέγονα v. — τητετεχηνη Γ. — πολλῆς h. l. add. Γ Bk., post τελευταῖον v. — αὐτοῦ ΓE Turr.: τῆ αὐτοῦ. — τε. . . λευταῖον Γ. — χοῖσθαι v. — ὑμῖν E et pr Γ (qui ἡ a se. in.) Turr. (ci. Cor.): ἡμῖν. — φανερός cod. Matthaei. — καὶ δι' ἐμὲ] καὶ add. Cor. Γ Bk. cf. epist. 8, 10. — τι τῶν θεόντων Γ H.: τῶν θεόντων (τὰ δέοντ' Cb. coll. epist. 8, 10). — 12 φασιν ὁμοιον εἶναι τοῖς κρατίστοις v. — ὅσοι παρ Γ Bk.: ὅσοι ποτὲ v. — 13 τὰς αἰτίας ταύτας v. — ποιησαίμην γ' ἂν v. (γ' del. ci. Cor.). — ἔχεις γνώμην v. — καὶ εἴ τον ἄλλον δέη παρ' v. — ἡμῖν Γ: ἡμῶν.

VIII. Inscr. ΜΥΤΤΙΑΗΝΑΙΩΝ Cor. Γ Bk.: Μιτυληναίων. — 1 οἱ μὲν Ἀφ. Bs. — ὕδεις Γ Dd.: νῦδεις. — ἐπειδὴ . . καταγράφετε v. Dobr.: ἐπειδὰν . . καταγράφετε Γ Bk. — τούτων] τούτων Γ. — καταδέξασθαι Γ pr (corr. eadem). — δέ μου Γ v. H.: δ' ἐμοῦ Bk. — εἶναι add. Γ Bk. — 2 ὑπὲρ Γ Bk.: περὶ v. — 3 ἐπιδεικνύσθε Bk.: ἐπιδείκνυσθαι Γ, ἐπιδείκνυτε v. — χρημάτων v. — 4 ὀνομαστοτάτους om. pr Γ. — ἐν ταύτῃ τυγχάνειν παρ' ὑμῖν v. — περὶ τι Cor. Bk.: περὶ Γ sec. H., περὶ γε vel περὶ τε cet. cod. — καὶ μηδὲν προσήμοντας v. — μετέχοντας vel μετίσχοντας Haupt. — 5 τῶν χορησίμων εὐρίσκοντάς τι v. — 6 αὐταῖς καλὴν συμβάλλεσθαι v. — δείγματι cod. Matth. Bk., δαίγμά τι Γ: δαίγμασι v. — τούτοις Cor. Γ Bk.: τοῖς τοιούτοις v. — 7 ὅτι προσήκει Γ Bk.: προσήκειν v.

— ὧν ποιῶνται Γ: ὧν ἂν ποιῶνται. — ἔσχον cod. Matth. Cor. (cf. or. V, 81): εἶχον. — οὐ μὴν δέ γε παντάπασιν v. — τοῖς τε E Turr.: τοῖς v. — λέγειν προηρημένοις Γ: προηρ. λ. (E) Bk., προαιρουμένοις λέγειν v. — τῆς τῶν Ἑλλ. E Turr.: τῶν Ἑλλ. — 8 οἶμαι δ' ἂν E cod. Matth. Turr.: οἶμαι δ' v. Bk Bs. — Κόνων μὲν καὶ Τιμ. ΓE Turr.: K. καὶ T. Bk., Τιμ. καὶ K. v. — ἦμεν ἐκ τῆς Α.] hactenus Γ a Bk. collatus est. H. refert (ad § 9 init.), in ultima Γ pagina antitypum paginae ex adverso positae exstare, maximam partem, ut ipsam illam, detritum; posse tamen nonnulla legi. — τυγχάνω δεόμενος Δ Bk.: cet. cod. ἐτύγγανον χρεῖαν ἔχοντες. — οἶδα τί ΔE Turr. cf. or. 17, 34. ep. 2, 24. — 9 δοκοῖτε v. — βουλευσασθαι Bk.: βουλευσεσθαι Γ sec H. ΔE, βεβουλευσθαι v. — σκέψαισθε cum H. Wolf. Cob.: σκέψεσθε. — γὰρ] τοίνυν Δ Bk. cf. or. 17, 45. 20, 9. — ὧν δὲ δέομαι cod. Matth. (Δ) Cor. Bk.: δ' ὧν δέομαι. — πρέπουσιν error Bekkeri. — 10 θανμάζετε E Turr. (cf. ep. 6, 7): θανμάζητε cet. cod., θανμάσητε Cor. Bk. — προθυμότερον . . ἐπιστολὴν Δ Bk.: θαδίως οὕτω γράφω καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ τῶν φιλάτων τὴν ἐπιστολὴν πέπομφα v. Circumscripsi autem τῶν ἅλων, coll. ep. 4, 13; v. l. 7, 9. — αὐτοῖς add. Δ Bk. (del. Haupt). — μηδὲ στρατηγῶσιν add. Δ Bk. — διαξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλ. Δ Bk.: ἔξουσιν ἐν τοῖς ἄλλοις v. — Ἄγ. τε δηλώσατε Δ Bk.: δηλοῦν Ἀγήνορι τε v. — ἐπεθύμουν Δ Bk.: αὐτοὶ λίαν ἐπιθυμοῦσι τυγχάνειν v. Epist. IX. Inscr. ΑΡΧΙΔΑΜΩΙ Γ Bk.: Ἰσοκράτης Ἀρχ. Λακεδαιμονίων βασιλεῖ v. — 1 στρατηγίας] στρατείας pr Γ. Aut στρατηγ. καὶ aut καὶ στρατείας delendum videtur Dobraeo. — ἐνεστηκνίαις] εν a m. sec. Γ. — 2 τῶν λόγων cod. Matth. pr Γ Cor.: τὸν λόγον corr Γ (m. sec.) v. Turr.; errore om. Bk. — μεταχειριστότατον cod. Matth., εὐμεταχειριστότατον Cor. — μεγάλας] μεγίστας Δ. — οὐ γὰρ ἂν δεῖ παρ' cod. Matth.; οὐ γὰρ ἂν εἶδει με παρ' Cor. — ἐναμίλλους ἂν γενέσθαι cod. Matth. Cor. — 4 ἀνδρίαν] ἀνδρείαν Γ, om. Bs. — πόσοις codd. Matthaei et Augeri Cor. Bk.: πρὸς οἷς Γ v. — 5 τῶν τοιούτων ΓΔ Bk. v.: om. τῶν codd. Matth. et Augeri Cor. — πατριδα καὶ μὴ τὴν codd. Matth. et Aug. Cor. — ἀλλ' ἐξαριθυμῆσας om. pr Γ, add. sec. m. in mg. — εὐδοκίμησεν cod. Matth. — 6 malim κἀκεῖνα. — γινώσκω Γ eraso v. — εὐπόρως] ἐπεικῶς vel ἀνεπὶ τῶς expect. Dobr. — πλείω Γ sec. H. E v. H.: μείζω Bk. tamquam ex Γ. — βουλευούσιν Γ. — ὄντας add. ΓΔ Bk. — ἀποδέχονται] ὑπολαμβάνουσι codd. Matth. et Augeri. — 7 ῥηθέντων codd. Matth. et Augeri Cor. Bk.: ῥηθησομένων v. Γ sec. H. — τοὺς ἐπεικειάς codd. Matth. et Aug. Cor. ΓE H.: τοὺς περὶ ἐπ. v. Bk. Bs. — 8 διακειμένης corr Δ. — πλείστων adraso ω Γ. — 9 εἰς ἣν ἂν] εἰς ἂν Γ, εἰς ἂς ἂν cod. Matth. — 12 τε γὰρ . . ποιῆσθαι om. pr Γ. — 13 ἐκεῖνος] εἰκονος Γ. — ἐν ἅπασιν v. Fuhr (Rh. Mus. N. S. XXXIII, p. 329):

ἐν πᾶσι ΓΔ Bk. — 14 ἐταίρων] ἐτέρων Γ. — πόλεμον ΓΕ Turr.: τὸν πόλεμον. cf. or. V, 88. — τις om. codd. Matth. et Auger. Cor., item codd. or. V l. c. — φιλονεκίας Δ v. Bs. — περὶ ὧν codd. Matth. et Auger. Cor. Bk.: περὶ ἧς Γ v. — 15 μηδεμιᾶς Δ v. (οὐδεμιᾶς etiam cod. Matth.). — τὰ ἐμὰ v. — ἀνανδρεΐαν Γ. — 16 καίπερ ἔτη] καὶ περὶ τη pr Γ, καὶ περὶ ἔτη corr. — ἀπερηγῶς Γ. — ποιούμενον ΓΕ v. Turr.: ποιούμενος codd. Matth. et Aug. Cor. — ἀπ' αὐτῶν pr Γ codd. Matth. et Augeri Cor. Bk.: ὑπ' αὐτῶν corr Γ (eadem m.) v. — 17 τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ΓΔΕ Turr.: τοὺς Ἑλληνας. — αὐτοὺς (αὐτοῖς) ἐξ αὐτῶν (αὐτῶν) codd. Matth. et Aug. — κάλλιστ' ἂν codd. Matth. et Aug. Cor. Bk.: κάλλιστα Γ v. — προκοῖναι Dobr. — εἰ . . ἀμελήσασμεν add. codd. Matth. et Aug. (om. etiam Γ). — ἀξιώσασμεν E cod. Matth.: ἀξιώσειαν v., ἀξιώσειεν Γ. — 19 τοῖς ἄλλοις πᾶσιν v. — ἤδη add. ΓΔ Bk. — Lacunae signa apposuit Bs.

Epistulam X (ΔΙΟΝΤΣΙΩΙ), quam constat Theophylacti Simocattae esse (Theoph. epist. nr. LXXIX), cum Turr. ex Isocrate tollendam putavi. Omittunt eam codd. (Γ) ΔΕ.

Fragmenta.

I. ΛΟΓΟΙ ΕΠΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΙ. De indice orationum suppositarum, in quo emendando Benselerus minus prospero successu usus est, exposui quae sentirem in libro meo qui est de eloqu. Attica vol. II, p. 95 sq.

II. ΤΕΧΝΗ. Plenius ea quae ex Isocratis quae ferebatur Arte supersunt exhibentur a Sauppio Or. Att. II, p. 224 sqq. Ego Benseleri fragmentis duo adieci, quae apud Sauppium quoque desiderantur, quaeque in epistula Socratica trigesima tradita sunt (fr. 2 et 5). — Frg. 2 ἐκ τῆς προγόνων εὐεργεσίας scripsi Allatium secutus (qui ἐκ τῆς τῶν προγ. εὐ. ci.): ἐκ τῆς προγον cum lacuna cod. Paris., ἐν τοῦ Ἄσιν προγόνων ἢ τοὺς alius ap. Allatium, ἐκ τοῦ τῶν προγ. ἐπαίνου Bremi cum hiatu, qui apud hunc quoque scriptorem vitiosus est. — Frg. 5 Bs. (= 15 Sauppe, ap. Max. Planud. V, p. 497, 26) delendum censui; non enim Ars laudatur, sed Euagorae locus § 9.

III. ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ. Sententiis a Benselero collectis in hac quoque editione locum concessi, demptis quibusdam quae vel manifesto ab Isocrate alienae essent vel in orationibus invenirentur. — (γ') 1 λέγειν Meineke ap. Fuhrium Rh. Mus. N. S. XXXIII, p. 360: λαλεῖν. — 5 ἐκμαθεῖν cum Photio Salmasius: ἐκμάθη v., ἐκμάθοι Duebnerus. — πωλοῦσιν Coraes: πωλοῦμεν. — 6 ἦκειν . . θεάτρον . . ἀντ' ἀκροατηρίου scripsi: ἦξειν . . τὸ θεάτρον . . ἐν ἀκροατηρίῳ (ita Wolfius; ἀκροατηρίῳ libri). — 7 διὰ τί codd. Westermann: διότι v. — τέμνειν ex Photio Coraes: τεμεῖν. — (δ') 9 μᾶλλον addidi.

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ.

Haec parte (II.) continentur:

Oratio XI. *Busiris.* (p. 1—12.)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΣΙΡΙΔΟΣ ΑΔΗΛΟΥ ΤΟΥ ΓΡΑΨΑΝΤΙΟΥΣ.

Τούτον τὸν λόγον γράφει πρὸς Πολυκράτη τινὰ σοφιστήν, ἐξ ἀνάγκης ἐλθόντα ἐπὶ τὸ σοφιστεῦν διὰ πενίαν, Ἀθηναίων μὲν τῷ γένει, σοφιστεύοντα δὲ νῦν ἐν Κύπρῳ. γράφει δὲ αὐτῷ ὡς φίλος, ἐπανορθούμενος αὐτὸν δῆθεν ὡς σφαλέντα ἐν τούτοις τοῖς λόγοις οἷς ἔγραψεν, ἐν τε τῷ ἐγκωμίῳ τοῦ Βουσίριδος καὶ ἐν τῇ κατηγορίᾳ τοῦ Σωκράτους. αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ παρασχὼν τὸν λόγον τῆς κατηγορίας Σωκράτους τοῖς περὶ Ἄνυτον καὶ Μέλητον, ἵνα κατηγορηθῆις ἀποθάνῃ. κατηγοροῦν δὲ αὐτοῦ, ὡς ὅτι καινὰ δαιμόνια εἰσφέρει τοῖς Ἀθηναίοις, λέγων δεῖν σέβειν ὄρεα καὶ κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ διὰ τοῦτο διαφθείρει τοὺς νέους τοὺς μανθάνοντας. Ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν μὴ φανερῶς τὸν κατ' αὐτοῦ λόγον εἰσηλθὲν, εἴ γε κήδεται τοῦ διδασκάλου; καὶ λέγομεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀρτίως Σωκράτους καταψηφισάμενοι. δοκεῖ οὖν διὰ τούτου ὥσπερ ἐλέγχειν αὐτοὺς ὡς καιρῶς καταψηφισάμενους, καὶ γὰρ καὶ αὐτοὶ μετέγνωσαν ὕστερον, ὅτι ἀσεβῶς ἐπραξάν καταψηφισάμενοι Σωκράτους, εἶτα καὶ σωφρονισθέντες διὰ τοῦ λοιμοῦ τοῦ ἐγκατασηψαντος αὐτοῖς διὰ τὸν Σωκράτους θάνατον. ἀπέθανε δὲ ἐπὶ Λάχηςτος ἄρχοντος. ὅθεν λοιπὸν ἐκέλευσαν μηδὲν δημοσίᾳ, οἷον ἐν κοινῷ θεάτρῳ, λέγειν περὶ Σωκράτους. ἀμέλει λέγεται τι τοιοῦτον, ὡς ὅτι Εὐριπίδου βουλομένου εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ καὶ δεδιότος, ἀναπλάσασθαι Παλαμηθὴν, ἵνα διὰ τούτου σχολίῃ καιρὸν τοῦ ἀντίξασθαι εἰς τὸν Σωκράτη καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους „ἐκάνετε, ἐκάνετε τὸν Ἕλληνα τὸν ἄριστον“ ὃ ἐστὶν ἐφορευόσατε. καὶ νοῆσαν τὸ θεάτρον ἅπαν ἐδάκρυσε, διότι περὶ Σωκράτους ἤνιττετο. Γράφει οὖν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦτον, ὥσπερ εἶπομεν, ἐπιλαμβανόμενος αὐτοῦ. εἰ δὲ τις ζητήσῃ τὴν αἰτίαν, διὰ τί μὴ καὶ τὸν ἄλλον λόγον εἶπεν εἰς τὸν Σωκράτην, λέγομεν, ὡς ἤδη περὶ τούτου προειρήκαμεν, ἵνα μὴ ὀργισθῶσιν αὐτῷ οἱ Ἀθηναῖοι ἐναγχοῦς καταψηφισάμενοι.

Ἡ δ' ὑπόθεσις τοῦ Βουσίριδος τοιαύτη. Βουσίρις τῆς Αἰθῦης καὶ Ποσειδῶνος ἔγενετο παῖς· οὗτος τεχθεὶς ἐν Αἰθῦῃ τῇ χώρᾳ, ὑπερῖδων τῆς ἐκεῖ οἰκίσεως ἐβλετο τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κτίζει πόλιν ὁμώνυμον αὐτῷ Βούσιριν, ἧτις καὶ νῦν οὕτω κέκληται. αἰτίαν δ' ἔσχεν ὡς ξηνηλάτης καὶ ὡς θύων τοὺς ξένους. ὁ οὖν Πολυκράτης, ἄτε δὴ καὶ σοφιστῆς καὶ λογογράφος, ἠθέλησε καὶ ἀπολογία γρά-

ψαι ὑπὲρ τοῦ Βουσίριδος καὶ ὑπὲρ τούτων ὧν ἐνεκαλεῖτο· εἰς ἣν αὐτοῦ ὁ Ἰσοκράτης ἐπιλαμβάνεται καὶ ὑποτίθεται αὐτὸς, πῶς ἔδει αὐτὸν γράψαι τὸ ἐγκώμιον. διὸ καὶ ὁ λόγος οὗτος τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων ἐστίν.

Orat. XII. *Panathenaeicus*. (p. 13—80.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ Παναθηναϊκὸς ἐγκώμιόν ἐστι τῆς Ἀθηναίων πόλεως καὶ τῶν προγόνων, ὃν ἀπάραξασθαι μὲν φησι συγγράφειν ἐνενήκοντα καὶ τεττάρων ἑτῶν ἄγων ἡλικίαν, νόσου δὲ χαλεπῆς τριετίαν κατασχούσης ἐν τῷ ἐνενηκοστῷ ἑβδόμῳ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὸν λόγον.

Orat. XIII. *Contra Sophistas*. (p. 81—86.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Οὗτος ὁ λόγος τῶν ἄγαν τεχνικῶς γεγραμμένων ἐστὶν Ἰσοκράτους, εἶπερ τις ἄλλος· ἐν τούτῳ γὰρ σχεδὸν ἅπασαν διέλαβε τὴν ῥητορικὴν. διδάσκει γὰρ ἡμᾶς ἐν αὐτῷ, ὁποῖος ὀφείλει εἶναι ὁ μαθητῆς, οἷος δὲ ὁ διδάσκαλος, καὶ διαιρεῖ τὸν λόγον εἰς δύο, εἰς τὴν ἑριστικὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν [ἀρετὴν]. ὃ ἐστὶ τὴν ῥητορικὴν, τοὺς ἐν αὐταῖς κακῶς ἐξεταζομένους ἐξελέγξει βουλούμενος. καὶ λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἑριστικῶν, εἶτα περὶ τῶν πολιτικῶν· τέμνει δὲ τοῦτο εἰς δύο, εἰς τε τοὺς ἐπαγγελλομένους διδάσκειν, μὴ εἰδότας δὲ, καὶ εἰς τοὺς γράψαντας τέχνην ῥητορικὴν, πάλιν δὲ καὶ αὐτοὺς ἀγνοοῦντας. ἐξήτησαν δὲ τινες, διὰ ποίαν αἰτίαν οὕτως ἤλθεν ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ὥστε ἀπλῶς καταδραμεῖν τούτων. καὶ οἱ μὲν ἀπελογήσαντο, λέγοντες τὴν αἰτίαν, ἣν προείπομεν, διὰ τὸ τὸν Ἀριστοτέλην λυπῆσαι αὐτὸν διὰ τὸ ἀφελῆσθαι τὸν μαθητὴν αὐτοῦ, Θεοδέκτην ὀνόματι. αὕτη δὲ ἡ αἰτία ὡς ἐστὶν εὐήθης οὐ δύσκολον καταμαθεῖν· οὐδὲ γὰρ κατὰ μόνων φιλοσόφων ποιεῖται τὸν λόγον ἀλλὰ καὶ ῥητόρων αὐτῶν. Ποία οὖν εἴη ἂν ἀληθὴς αἰτία ἢ αὕτη, διότι εἴωρα ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ λόγου τούτου πολλοὺς ἐπιπηδῶντας ταῖς τέχναις ἀπερισκέπτως καὶ ἐπαγγελλομένους διδάσκειν ἄπερ οὐκ ἴσασιν, καὶ σοφίζομένους τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ ὁ λόγος αὐτῷ ἐπιγέγραπται κατὰ τῶν σοφιστῶν, οὐχ ἀπλῶς τῶν σοφιστενόντων, ἀλλὰ κατὰ πάντων τῶν σοφίζομένων τὴν ἀλήθειαν. τριχῶς γὰρ τοῦτο τοῦνομα λέγεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς· οἷον οὕτω σοφὸν καλοῦσιν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν· ὅθεν καὶ ὁ Πλάτων φιλόσοφον καλεῖ τὸ πρῶτον αἴτιον, τὸ φιλοῦν αὐτὸ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ καλόν, ὅθεν καὶ ὁ ἄνθρωπος ὁ μετιῶν τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τούτου παρωνόμασται, καθὰ καὶ αὐτὸς μιμεῖται τὸν θεὸν κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ πάλιν σοφιστὴν καλοῦσιν αὐτὸν τὸν ῥήτορα, τὸν διδόνοντα τοὺς ῥητορικοὺς λόγους· σοφιστὴν δὲ καὶ τὸν σοφίζόμενον τὴν ἀλήθειαν, περὶ οὗ νῦν διέρογεται. ἐξήτησαν δὲ τινες πάλιν καὶ διὰ τί αὐτὸς ὁ λόγος, εἴ γε εἰς ἐστὶ τῶν τεσσάρων ἐγκωμίων, κατὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιγράφεται, καὶ ψόγος ἐστὶ καὶ μὴ ὅπερ οἰκτεῖον ἐγκωμίου, τὸ μᾶλλον ὑπὲρ τινος

λέγειν ἢ κατά τινος. καὶ λέγομεν, ὅτι, ἐὰν σκοπήσῃ τις, ὑπὸ τί ἀνάγεται καὶ ὁ ψόγος καὶ τὸ ἐγκώμιον, ὅτι ἐκάτερον ὑπὸ ἓν εἶδος τὸ πανηγυρικὸν, εὐρήσει τὴν αἰτίαν· ἢ γὰρ οἰκειότης πρὸς τὸ ἐγκώμιον καὶ τὸ τοῖς αὐτοῖς κεφαλαίοις τέμνεσθαι τὸν ψόγον, ὡς περὶ καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐποίησε καὶ τὸν ψόγον ἐγκώμιον ὀνομάζεσθαι κατὰ ἀντίφρασιν. εἰ δέ τις εἴποι· διὰ τί δὲ μὴ δικανικοῦ εἶδους ἐστίν, εἴ γε καταδρομῇ κέχρηται, λέγομεν, ἐπειδὴ οὔτε ἐν δικαστηρίῳ ἐλέγθη οὔτε ἢ τιμωρία ὄρισται.

Orat. XIV. *Plataicus*. (p. 87 — 101.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΑΝΩΝΤΜΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ.

Περὶ τοὺς χρόνους τοῦ λόγου τούτου πολλοὶ πλανῶνται. ζητοῦσι γὰρ, πῶς δυνατὸν εἰρηκέναι τὸν Ἰσοκράτην ὑπὲρ Πλαταιέων, κατασκαφέντων ἐν τῇ γ' ἱστορίᾳ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸν ὕστερον μετὰ πολλὰ ἔτη γενόμενον τῶν Πελοποννησιακῶν. ἐγένετο γὰρ ἡ κατασκαφή τῶν Πλαταιέων ἐν τῷ ε' ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ· κατέσχε δὲ κ' καὶ ἐπτά ἔτη ὁ πᾶς πόλεμος καὶ τὰ λοιπὰ κβ'· εἶτα ἐν ᾧ ἤρξαν Λακεδαιμόνιοι, τριάκοντα. ἴδου πεντηκοντα δύο πρὸ τοῦ Φιλίππου ἔτη εἰρηται ὁ λόγος, ὡς ἀνάγκη τὸν Ἰσοκράτην τριῶν ἐτῶν ὄντα εἰπεῖν τὸν λόγον, ὅπερ ἀδύνατον. πρὸς ὃ καὶ τινες ἀπολογούμενοι λέγουσιν, ὅτι πρὸς μελέτην εἴρηται ὁ λόγος ζητήματος· οὐκ ἐστὶ δὲ. ἀλλὰ τὸ δευτέρον κατασκάψαν οἱ Πλαταιεῖς· ὅτε μὲν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων χαριζομένων Θηβαίοις, εἶτα ὅτε ἐπολέμησαν Λακεδαιμόνιοι Θηβαίοις μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ πολεμίους ὁμορους ἀναστήσαι Θηβαίοις βουλούμενοι ἀνῶρισαν Πλάταιαν, εἶτα ὕστερον νικήσαντες οἱ Θηβαῖοι ἐν Λεύκτροις, κατέσκαψαν αὐ τοὺς Πλαταιέας, οὓς ὕστερον ἀνοικίζει πάλιν Φίλιππος κατὰ Θηβαίους, κατασκαφέντες οὖν νῦν τὴν δευτέραν κατασκαφὴν ἐρχονται εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀναλαβεῖν βουλούμενοι τὴν πόλιν διὰ τῶν Ἀθηναίων, εἰς οὓς κατέφυγον, ὡς φησὶν ὁ Ἀριστείδης. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη· ἡ δὲ στάσις πραγματικὴ ἄγροφος.

Orat. XV. *De Permutatione*. (p. 101 — 177.)

ΤΠΟΘΕΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ.

Ὁ δὲ περὶ τῆς ἀντιδόσεως ἐπιγραφόμενος λόγος δικανικός τις εἶναι δοκεῖ καὶ ἀπολογία ἐχων, ὡν Ἀνσίμαχος κακῶς εἶπεν Ἰσοκράτην. Δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτῶν ὄντι οὗτος αὐτῷ μέγιστος ὡν τῶν ἄλλων ὁ λόγος συνετάγη. Ἔστι δ' ὁ λόγος σύμμικτος καὶ ποιηκίλος μαλλον ἢ οἱ ἄλλοι· παρατίθεται δὲ καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ λόγων περιμοπᾶς τινας, ἕξ ὧν οὐ φθείρειν τοὺς νέους ἀλλ' ὠφελεῖν τὸ κοινὸν ἐπιδείκνυσιν ἑαυτόν.

Orat. XVI. *De Bigis*. (p. 178 — 190.)

Orat. XVII. *Trapeziticus* (ὃν ἔγραψε ξένῳ τινὶ τῶν μαθητῶν κατὰ Πασίανος τοῦ τραπεζίτου. Dion.). (p. 190 — 205.)

- Orat. XVII. *Adversus Callimachum*. (p. 205—221.)
 Orat. XIX. *Aegineticus* (ὑπὲρ κλήρου ἀγωνιζόμενος. Phot.).
 (p. 221—233.)
 Orat. XX. *Contra Lochitem* (ὑβρεως καὶ πληγῶν δίκην ἀπαι-
 τῶν. Phot.). (p. 234—238.)
 Orat. XXI. *Adversus Euthynum* (πρὸς Εὐθύνου ὑπὲρ
 Νικίου. Phot.). (p. 239—243.)
 16—21.

ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ.

Τοιοῦτος μὲν δὴ τις ἐν τοῖς συμβουλευτικοῖς λόγοις ὁ ἀνὴρ· ἐν δὲ τοῖς δικανικοῖς τὰ μὲν ἄλλα πάνν ἀκριβῆς καὶ ἀληθινὸς καὶ τῷ Ἀυσίου χαρακτήρι ἔγγιστα μὲν προσεληλυθῶς, ἐν δὲ τῇ συνθέσει τῶν ὀνομάτων τὸ λείον ἐκεῖνο καὶ εὐπρεπὲς ἔχων ἔλαττον μὲν ἢ ἐν ἄλλοις λόγοις, οὐ μὴν ἀλλ' ἔχων γε. Μηδεὶς δ' ἀγνοεῖν ὑπολάβη με, μὴθ' ὅτι Ἀφαρεὺς, ὁ πρόγονός τε καὶ εἰσποίητος Ἰσοκράτει γενόμενος, ἐν τῷ πρὸς Μεγακλείδην περὶ τῆς ἀντιδόσεως λόγῳ διορίζεται μηδεμίαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὑπόθεσιν εἰς δικαστήριον γεγράφθαι, μὴθ' ὅτι δέσμας πάνν πολλὰς δικανικῶν λόγων Ἰσοκρατίων περιφέρεισθαι φησιν ὑπὸ τῶν βιβλιοπωλῶν Ἀριστοτέλης· ἐπίσταμαι γὰρ ταῦτα ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων λεγόμενα· καὶ οὐτ' Ἀριστοτέλει πείθομαι ὑπαίνειν τὸν ἄνδρα βουλομένῳ, οὐτ' Ἀφαρεῖ, τούτου γ' ἕνεκα λόγον εὐπρεπῆ πλαττομένῳ, συντίθεμαι· ἱκανὸν δ' ἠγησάμενος εἶναι τῆς ἀληθείας βεβαιωτὴν τὸν Ἀθηναῖον Κηφισόδωρον, ὃς καὶ συνεβίωσεν Ἰσοκράτει καὶ γνησιώτατος ἀκουστής ἐγένετο καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴν πάνν θαναμαστὴν ἐν ταῖς πρὸς Ἀριστοτέλην ἀντιγραφαῖς ἐποίησατο, πιστεύω γεγράφθαι λόγους τινὰς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰς δικαστήρια, οὐ μόντοι πολλούς.

- Epistola I. *ad Dionysium*. (p. 243—246.)
 Epistola II. *ad Philippum*. (p. 246—251.)
 Epistola III. *ad Philippum*. (p. 252. 253.)
 Epistola IV. *ad Antipatrum*. (p. 253—257.)
 Epistola V. *ad Alexandrum*. (p. 257. 258.)
 Epistola VI. *ad Iasonis liberos*. (p. 258—262.)
 Epistola VII. *ad Timotheum*. (p. 262—265.)
 Epistola VIII. *ad Mytilenaeorum magistratus* (p. 265—
 268.)
 Epistola IX. *ad Archidamum*. (p. 268—273.)

Praeterea

- Orationum Isocrati falso adscriptarum enumeratio*.
 (p. 274.)
Ars rhetorica. (p. 275.)
Dicta quaedam et sententiae. (p. 276—279.)
Indea nominum. (p. 280—374.)

11.

Β Ο Υ Σ Ι Ρ Ι Σ .

(α΄.) Τὴν μὲν ἐπιείκειαν τὴν σὴν, ᾧ Πολύκρατες, 221
καὶ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν παρ' ἄλλων πυνθανόμε-
νος οἶδα· τῶν δὲ λόγων τινὰς, ᾧν γέγραφας, αὐτὸς
ἀνεγνωκῶς ἤδιστα μὲν ἄν σοι περὶ ὅλης ἐπαρρησιασά-
μην τῆς παιδείσεως, περὶ ἣν ἠνάγκασαι διατρίβειν·
ἠγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀναξίως μὲν δυστυχοῦσιν, ἐκ δὲ
φιλοσοφίας χρηματίζεσθαι ζητοῦσιν ἅπαντας τοὺς
πλείω πεπραγματευμένους καὶ μᾶλλον ἀπηκριβωμέ-
2 νους προσήκειν ἐθελουτὰς τοῦτον εἰσφέρειν τὸν ἔρα-
μὲν τῶν ἄλλων, ἦν ποτ' εἰς ταῦτόν ἔλθωμεν, τόθ'
ἡμῖν ἐξεῖται διὰ πλειόνων ποιήσασθαι τὴν συνουσίαν,
ἃ δ' ἐν τῷ παρόντι δυναίμην ἄν εὐεργετῆσαι σε, ταῦτα
3 δ' ὤψθην χοῖναι σοὶ μὲν ἐπιστεῖλαι, πρὸς δὲ τοὺς ἄλ-
λους ὡς οἶόν τε μάλιστ' ἀποκρύψασθαι. γιννώσκω
μὲν οὖν, ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν νουθετουμένων ἐμ-
φυτόν ἐστι μὴ πρὸς τὰς ὀφελείας ἀποβλέπειν, ἀλλὰ 222
τοσοῦτω χαλεπώτερον ἀκούειν τῶν λεγομένων, ὅσῳ
περ' ἂν αὐτῶν τις ἀκριβέστερον ἐξετάξῃ τὰς ἀμαρτίας·
ὁμῶς δ' οὐκ ὀκνητέον ὑπομένειν τὴν ἀπέχθειαν ταύ-
την τοῖς εὐνοικῶς πρὸς τινὰς ἔχουσιν, ἀλλὰ πειρατέον
μεθιστάναί τὴν δόξαν τῶν οὕτω πρὸς τοὺς συμβου-
4 λεύοντας διακειμένων. (β΄.) Αἰσθόμενος οὖν οὐχ ἦκι-
στά σε μεγαλαυχούμενον ἐπὶ τε τῇ Βουσίριδος ἀπολο-
γία καὶ τῇ Σωκράτους κατηγορίᾳ, πειράσομαι σοὶ b

ποιῆσαι καταφανές, ὅτι πολὺ τοῦ δέοντος ἐν ἀμφοτέ-
 ροις τοῖς λόγοις διήμαρτες. ἀπάντων γὰρ εἰδόντων,
 ὅτι δεῖ τοὺς μὲν εὐλογεῖν τινὰς βουλομένους πλείω
 τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν αὐτοῖς προσόντ' ἀποφαίνειν,
 5 τοὺς δὲ κατηγοροῦντας τάναντία τούτων ποιεῖν, το-
 σούτου δεῖς οὕτω κερῆσθαι τοῖς λόγοις, ὥσθ' ὑπὲρ
 μὲν Βουσίριδος ἀπολογήσασθαι φάσκων οὐχ ὅπως τῆς
 ὑπαρχούσης αὐτὸν διαβολῆς ἀπήλλαξας ἀλλὰ καὶ τη- c
 λικαύτην αὐτῷ τὸ μέγεθος παρανομίαν προσῆψας, ἧς
 οὐκ ἔσθ' ὅπως ἂν τις δεινότεραν ἐξευρεῖν δυνηθεῖη·
 τῶν γὰρ ἄλλων τῶν ἐπιχειρησάντων ἐκεῖνον λοιδορεῖν
 τοσοῦτον μόνον περὶ αὐτοῦ βλασφημοῦντων, ὡς ἔθυε
 τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους, σὺ καὶ κατεσθίειν
 αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ἠτιάσω· Σωκράτους δὲ κατη-
 γορεῖν ἐπιχειρήσας, ὥσπερ ἐγκωμιάσαι βουλόμενος
 Ἀλκιβιάδην ἔδωκας αὐτῷ μαθητὴν, ὃν ὑπ' ἐκείνου d
 μὲν οὐδαὶς ἦσθετο παιδευόμενον, ὅτι δὲ πολὺ διήνεγκε
 6 τῶν ἄλλων, ἅπαντες ἂν ὁμολογήσειαν. τοιγαροῦν εἰ
 γένοιτ' ἐξουσία τοῖς τετελευτηκόσι βουλευέσασθαι περὶ
 τῶν εἰρημένων, ὁ μὲν ἂν σοι τοσαύτην ἔχοι χάριν ὑπὲρ
 τῆς κατηγορίας, ὅσην οὐδενὶ τῶν ἐπαινεῖν αὐτὸν εἰ-
 θισμένων, ὁ δ' εἰ καὶ περὶ τοὺς ἄλλους πραότατος ἦν,
 ἀλλ' οὖν ἐπὶ γε τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις οὕτως ἂν
 ἀγανακτήσειεν ὥστε μηδεμιᾶς ἀποσχέσθαι τιμωρίας.
 καίτοι πᾶς οὐκ αἰσχύνεσθαι μᾶλλον ἢ σεμνύνεσθαι
 προσήκει τὸν παρὰ τοῖς λοιδορουμένοις ὑφ' αὐτοῦ e
 μᾶλλον ἀγαπώμενον ἢ παρὰ τοῖς ἐγκωμιαζομένοις;
 7 (γ'). Οὕτω δ' ἠμέλησας, εἰ μηδὲν ὁμολογούμενον ἔρεῖς,
 ὥστε φῆς μὲν αὐτὸν τὴν Αἰόλου καὶ τὴν Ὀρφέως ζη-
 λῶσαι δόξαν, ἀποφαίνεις δ' οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις
 ἐπιτηδεύσαντα. πότερα γὰρ τοῖς περὶ Αἰόλου λεγομέ-
 νοις αὐτὸν παρατάξωμεν; ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν ξένων 223

τοὺς ἐπὶ τὴν χώραν ἐκπίπτοντας εἰς τὰς αὐτῶν πατρί-
 8 δας ἀπέστειλεν, ὁ δ' εἰ χρὴ τοῖς ὑπὸ σοῦ λεγομένοις
 πιστεύειν, θύσας κατήσθιεν. ἢ τοῖς Ὀρφείως ἔργοις
 ὁμοιώσωμεν; ἀλλ' ὁ μὲν ἐξ Ἄιδου τοὺς τεθνεῶτας
 ἀνῆγεν, ὁ δὲ πρὸ μοίρας τοὺς ζῶντας ἀπώλλυεν. ὡσθ'
 ἠδέως ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, εἰ καταφρο-
 νῶν αὐτῶν ἐτύγχανεν, ὅς θαναμάζων τὴν ἀρετὴν τὴν
 ἐκείνων ἅπαντα φαίνεται τάναντία διαπραττόμενος. b
 ὁ δὲ πάντων ἀτοπώτατον, ὅτι περὶ τὰς γενεαλογίας
 ἐσπουδακῶς ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς τούτους ἐξήλωσεν,
 ὧν οὐδ' οἱ πατέρες πω κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γε-
 γονότες ἦσαν.

9 (δ'.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὸ προχειρότατον ποιεῖν,
 ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν εἰρημένων[μηδὲν ἐπιδεικνὺς τῶν
 ἔμαντοῦ], πειράσομαι σοι διὰ βραχέων δηλῶσαι περὶ
 τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, καίπερ οὐ σπουδαίαν οὔσαν οὐ- c
 δὲ σεμνοὺς λόγους ἔχουσαν, ἐξ ὧν ἔδει καὶ τὸν ἐπαι-
 νον καὶ τὴν ἀπολογίαὶν ποιήσασθαι.

10 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Βουσίριδος εὐγενείας τίς
 οὐκ ἂν δυνηθεῖη ῥαδίως εἰπεῖν; ὅς πατὴρ μὲν ἦν
 Ποσειδῶνος, μητὴρ δὲ Αἰβύης τῆς Ἐπάφου τοῦ Διὸς,
 ἦν φασὶ πρῶτην γυναῖκα βασιλεύσασαν ὁμώνυμον
 αὐτῇ τὴν χώραν καταστῆσαι. τυχὼν δὲ τοιούτων προ-
 γόνων οὐκ ἐπὶ τούτοις μόνοις μέγ' ἐφρόνησεν, ἀλλ' d
 ᾤηθη δεῖν καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς αὐτοῦ μνημεῖον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον καταλιπεῖν.

11 (ς'.) Τὴν μὲν οὖν μητρῶαν ἀρχὴν ὑπερεῖδεν
 ἐλάττω νομίσας ἢ κατὰ τὴν αὐτοῦ φύσιν εἶναι, πλεί-
 στους δὲ καταστρεψάμενος καὶ μεγίστην δύναμιν κτη-
 σάμενος ἐν Αἰγύπτῳ κατεστήσατο τὴν βασιλείαν, οὐκ
 ἐκ τῶν παρουσῶν μόνον ἀλλ' ἐξ ἀπασῶν προκρίνας
 12 τὴν ἐκεῖ πολὺ διαφέρειν οἴκησιν. ἐώρα γὰρ τοὺς μὲν e

- ἄλλους τόπους οὐκ εὐκαιρῶς οὐδ' εὐαρμόστως πρὸς
 τὴν τοῦ σύμπαντος φύσιν ἔχοντας, ἀλλὰ τοὺς μὲν ὑπ'
 ὄμβρων κατακλυζομένους, τοὺς δ' ὑπὸ καυμάτων δια-
 φθειρομένους, ταύτην δὲ τὴν χώραν ἐν καλλίστῳ μὲν
 τοῦ κόσμου κειμένην, πλεῖστα δὲ καὶ παντοδαπώτατα 224
 13 τειχισμένην, ὅς οὐ μόνον φυλακὴν ἀλλὰ καὶ τροφήν
 ἱκανὴν αὐτῇ παρέχειν πέφυκεν, ἀνάλωτος μὲν ὢν καὶ
 δύσμαχος τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, εὐαγωγὸς δὲ καὶ πρὸς
 πολλὰ χρήσιμος τοῖς ἐντὸς αὐτοῦ κατοικοῦσιν. πρὸς
 γὰρ τοῖς προειρημένοις καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν πρὸς
 τὴν τῆς γῆς ἐργασίαν ἰσόθεον πεποίηκεν· τῶν γὰρ
 ὄμβρων καὶ τῶν ἀύχμαῶν τοῖς μὲν ἄλλοις ὁ Ζεὺς ταμίαις
 ἐστὶν, ἐκείνων δ' ἕκαστος ἀμφοτέρων τούτων αὐτὸς b
 14 αὐτῷ κύριος καθέστηκεν. εἰς τοσαύτην δ' ὑπερβολὴν
 εὐδαιμονίας ἤκουσιν, ὥστε τῇ μὲν ἀρετῇ καὶ τῇ φύσει
 τῆς χώρας καὶ τῷ πλήθει τῶν πεδίων ἠπειρου καρ-
 ποῦνται, τῇ δὲ τῶν περιόντων διαθέσει καὶ τῇ τῶν
 ἔλλειπόντων κομιδῇ διὰ τὴν τοῦ ποταμοῦ δύναμιν
 νῆσον οἰκοῦσιν· κύκλω γὰρ αὐτὴν περιέχων καὶ πᾶ-
 σαν διαρρέων πολλὴν αὐτοῖς εὐπορίαν ἀμφοτέρων
 τούτων πεποίηκεν.
- 15 Ἦρξατο μὲν οὖν ἐντεῦθεν, ὅθεν περὶ χρῆ τοὺς εὖ
 φρονοῦντας, ἅμα τὸν τε τόπον ὡς κάλλιστον καταλα- c
 βεῖν καὶ τροφήν ἱκανὴν τοῖς περὶ αὐτὸν ἔξερρεῖν.
 (ζ'.) Μετὰ δὲ ταῦτα διελόμενος χωρὶς ἐκάστους τοὺς μὲν
 ἐπὶ τὰς ἱερωσύνας κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰς τέχνας
 ἔτρεψε, τοὺς δὲ τὰ περὶ τὸν πόλεμον μελετᾶν ἠνάγκα-
 σεν, ἠγούμενος τὰ μὲν ἀναγκαῖα καὶ τὰς περιουσίας
 ἔκτε τῆς χώρας καὶ τῶν τεχνῶν δεῖν ὑπάρχειν, τούτων
 δ' εἶναι φυλακὴν ἀσφαλεστάτην τὴν τε περὶ τὸν πό-
 λεμον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν. d

- 16 (η'.) Ἄπαντας δὲ τοὺς ἀριθμοὺς περιλαβῶν, ἐξ ὧν ἄριστ' ἂν τις τὰ κοινὰ διοικήσειεν, αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς τὰς αὐτὰς πράξεις μεταχειρίζεσθαι προσέταξεν, εἰδὼς τοὺς μὲν μεταβαλλομένους τὰς ἐργασίας οὐδὲ πρὸς ἐν τῶν ἔργων ἀκριβῶς ἔχοντας, τοὺς δ' ἐπὶ ταῖς αὐταῖς πράξεσι συνεχῶς διαμένοντας εἰς ὑπερβολὴν ἕναστον
- 17 ἀποτελοῦντας. τοιγαροῦν καὶ πρὸς τὰς τέχνας εὐρήσομεν αὐτοὺς πλέον διαφέροντας τῶν περὶ τὰς αὐτὰς ἐπιστήμας ἢ τοὺς ἄλλους δημιουργοὺς τῶν ἰδιωτῶν, καὶ πρὸς τὴν σύνταξιν, δι' ἧς τὴν τε βασιλείαν καὶ τὴν ἄλλην πολιτείαν διαφυλάττουσιν, οὕτω καλῶς ἔχοντας ὥστε καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων λέγειν ἐπιχειροῦντας καὶ μάλιστα' εὐδοκιμοῦντας τὴν ἐν Αἰγύπτῳ προαιρεῖσθαι πολιτείαν. καὶ Λακεδαιμονίους μέρος τι τῶν ἐκεῖθεν μιμουμένους ἄρι-
- 18 στα διοικεῖν τὴν αὐτῶν πόλιν. καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόντων γνώμης ἀποδημεῖν καὶ τὰ συσσίτια καὶ τὴν τῶν σωματίων ἄσκησιν, ἔτι δὲ τὸ μηδεὶν τῶν ἀναγκαίων ἀποροῦντας τῶν κοινῶν προσταγμάτων ἀμελεῖν, μηδ' ἐπὶ ταῖς ἄλλαις τέχναις διατρέβειν, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις καὶ ταῖς στρατείαις προσέχειν τὸν νοῦν, ἐκεῖθεν ἅπαντα ταῦτ' εἰλήφασιν.
- 19 τοσοῦτῳ δὲ χεῖρον κέχρηται τούτοις τοῖς ἐπιτηδεύμασιν, ὅσον οὗτοι μὲν ἅπαντες στρατιῶται καταστάντες βία τὰ τῶν ἄλλων λαμβάνειν ἀξιοῦσιν. ἐκεῖνοι δ' οὕτως οἰκοῦσιν, ὥσπερ χορὴ τοὺς μήτε τῶν ἰδίων ἀμελοῦντας μήτε τοῖς ἄλλοτρίοις ἐπιβουλεύοντας. γνοίη δ' ἂν τις ἐνθ' ἐνδε τὸ διάφορον ἐκατέρως τῆς πολιτείας.
- 20 εἰ μὲν γὰρ ἅπαντες μιμησαίμεθα τὴν Λακεδαιμονίων ἀργίαν καὶ πλεονεξίαν, εὐθύς ἂν ἀπολοίμεθα καὶ διὰ τὴν ἔνδειαν τῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ τοῖς Αἰγυπτίων νόμοις χοῆ-

σθαι βουληθεῖμεν, καὶ τοῖς μὲν ἐργάζεσθαι, τοῖς δὲ τὰ τούτων σφύζειν δόξειεν, ἕκαστοι τὴν αὐτῶν ἔχοντες εὐδαιμόνως ἂν τὸν βίον διατελοῖμεν.

- 21 (θ΄.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς περὶ τὴν φρόνησιν ἐπιμελείας εἰκότως ἂν τις ἐκείνους αἴτιον νομίσειεν. τοῖς γὰρ ἱερεῦσι παρεσκεύασεν εὐπορίαν μὲν ταῖς ἐκ τῶν d ἱερῶν προσόδοις, σωφροσύνην δὲ ταῖς ἀγνεύαις ταῖς ὑπὸ τῶν νόμων προστεταγμέναις, σχολὴν δὲ ταῖς τῶν
 22 κινδύνων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀτελείαις· μεθ' ὧν ἐκεῖνοι βιοτεύοντες τοῖς μὲν σώμασιν ἰατρικὴν ἐξευ-
 ρον ἐπικουρίαν, οὐ διακεκινδυνευμένοις φαρμάκοις χρωμένην ἀλλὰ τοιούτοις, ἃ τὴν μὲν ἀσφάλειαν ὁμοί-
 αν ἔχει τῇ τροφῇ τῇ καθ' ἡμέραν, τὰς δ' ὠφελείας e
 τηλικαύτας ὥστ' ἐκείνους ὁμολογουμένως ὑγιεινοτά-
 τους εἶναι καὶ μακροβιωτάτους, ταῖς δὲ ψυχαῖς φιλο-
 σοφίας ἄσκησιν κατέδειξαν, ἣ καὶ νομοθετῆσαι καὶ
 23 τὴν φύσιν τῶν ὄντων ζητῆσαι δύναται. καὶ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους ἐπὶ τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων ἔταξεν,
 τοὺς δὲ νεωτέρους ἀμελήσαντας τῶν ἡδονῶν ἐπ' ἀστρο- 220
 λογίᾳ καὶ λογισμοῖς καὶ γεωμετρίας διατρέβειν ἐπεισεν,
 ὧν τὰς δυνάμεις οἱ μὲν ὡς πρὸς ἕνια χρησίμους ἐπαι-
 νοῦσιν, οἱ δ' ὡς πλεῖστα πρὸς ἀρετὴν συμβαλλομένας
 ἀποφαίνειν ἐπιχειροῦσιν.
- 24 (ι΄.) Μάλιστα δ' ἄξιον ἐπαινεῖν καὶ θαυμάζειν τὴν εὐσέβειαν αὐτῶν καὶ τὴν περὶ τοὺς θεοὺς θεραπείαν. ὅσοι μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς οὕτω κατεσχημάτισαν ὥστ' ἢ κατὰ σοφίαν ἢ κατ' ἄλλην τιν' ἀρετὴν ὑπολαμβάνε-
 σθαι μειζρόνως ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν, οὗτοι μὲν βλάπτουσι b
 τοὺς ἑξαπατηθέντας· ὅσοι δὲ τῶν θείων πραγμάτων οὕτω προέστησαν ὥστε καὶ τὰς ἐπιμελείας καὶ τὰς τιμωρίας εἶναι δοκεῖν ἀκριβεστέρους τῶν συμβαινόν-
 των, οἱ δὲ τοιοῦτοι πλεῖστα τὸν βίον τὸν τῶν ἀνθρώ-

25 πων ὠφελοῦσιν. καὶ γὰρ τὴν ἀρχὴν οἱ τὸν φόβον ἡμῖν ἐνεργασάμενοι τοῦτον αἴτιοι γεγόνασι τοῦ μὴ παντάπασι θηριωδῶς διακείσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐκεῖνοι c τοῖνυν οὕτως ἀγίως περὶ ταῦτα καὶ σεμνῶς ἔχουσιν ὥστε καὶ τοὺς ὄρκους πιστοτέρους εἶναι τοὺς ἐν τοῖς ἐκείνων ἱεροῖς ἢ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις καθεστῶτας, καὶ τῶν ἀμαρτημάτων ἕκαστον οἶεσθαι παραχρημα δάσειν δίκην, ἀλλ' οὐ διαλήσειν τὸν παρόντα χρόνον, οὐδ' εἰς τοὺς παῖδας ἀναβληθῆσεσθαι τὰς τιμωρίας.

26 καὶ ταῦτ' εἰκότως δοξάζουσιν· πολλὰς γὰρ αὐτοῖς καὶ παντοδαπὰς ἀσκήσεις τῆς ὀσιότητος ἐκεῖνος κατέστη- d σεν, ὅστις καὶ τῶν ζώων τῶν παρ' ἡμῖν καταφρονουμένων ἔστιν ἃ σέβεσθαι καὶ τιμᾶν ἐνομοθέτησεν, οὐκ ἀγνοῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἀλλ' ἅμα μὲν ἐθίζειν οἰόμενος δεῖν τὸν ὄχλον ἐμμένειν ἅπασι τοῖς ὑπὸ τῶν

27 ἀρχόντων παραγγελλομένοις, ἅμα δὲ βουλόμενος πείραν λαμβάνειν ἐν τοῖς φανεροῖς, ἦντινα περὶ τῶν ἀφανῶν διάνοιαν ἔχουσιν. ἐνόμιζε γὰρ τοὺς μὲν τούτων ὀλιγοροῦντας τυχόν καὶ τῶν μειζόνων καταφρο- e νήσειν, τοὺς δ' ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἐμμένοντας τῇ τάξει βεβαίως ἔσεσθαι τὴν αὐτῶν εὐσέβειαν ἐπιδειγμένους.

28 (ια΄.) Ἐχοι δ' ἄν τις μὴ σπεύδειν ὠρμημένος πολ-
 λὰ καὶ θαυμαστὰ περὶ τῆς ὀσιότητος αὐτῶν διελθεῖν, ἦν οὔτε μόνος οὔτε πρῶτος ἐγὼ τυγχάνω καθεωρακῶς, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν προγεγενημένων, 227
 ὧν καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιός ἐστιν· ὃς ἀφικόμενος εἰς Αἴγυπτον καὶ μαθητῆς ἐκείνων γενόμενος τὴν τ' ἄλλην φιλοσοφίαν πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐκόμισε, καὶ τὰ περὶ τὰς θυσίας καὶ τὰς ἀγιστείας τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐπιφανέστερον τῶν ἄλλων ἐσπούδασεν, ἡγού-
 μενος, εἰ καὶ μηδὲν αὐτῷ διὰ ταῦτα πλέον γίγνοιτο

- παρὰ τῶν θεῶν, ἀλλ' οὖν παρὰ γε τοῖς ἀνθρώποις ἐκ b
 29 τούτων μάλιστ' εὐδοκιμήσειν. ὅπερ αὐτῶ καὶ συνέβη·
 τοσοῦτον γὰρ εὐδοξία τοὺς ἄλλους ὑπερέβαλεν, ὥστε
 καὶ τοὺς νεωτέρους ἅπαντας ἐπιθυμεῖν αὐτοῦ μαθη-
 τὰς εἶναι, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἥδιον ὄραν τοὺς
 παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐκείνῳ συγγιγνομένους ἢ τῶν οἰ-
 κείων ἐπιμελουμένους. καὶ τούτοις οὐχ οἷόν τ' ἀπι-
 στεῖν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν τοὺς προσποιομένους ἐκείνου
 μαθητὰς εἶναι μᾶλλον σιγῶντας θαυμάζουσιν ἢ τοὺς
 ἐπὶ τῷ λέγειν μεγίστην δόξαν ἔχοντας. c
- 30 (ιβ'.) Ἴσως ἂν οὖν τοῖς εἰρημένοις ἀπαντήσεως,
 ὅτι τὴν μὲν χάραν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὴν εὐσέβειαν,
 ἔτι δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐπαινῶ τὴν Αἰγυπτίων, ὡς δὲ
 τούτων αἴτιος ἦν, ὃν ὑπεθέμην, οὐδεμίαν ἔχω λέγειν
 ἀπόδειξιν. (ιγ'.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἄλλος τίς μοι τὸν τρό-
 πον τοῦτου ἐπέπληττεν, ἠγούμην ἂν αὐτὸν πεπαιδευ-
 μένωσ ἐπιτιμᾶν· σοὶ δ' οὐ προσήκει ταύτην ποιεῖσθαι
- 31 τὴν ἐπίληψιν. βουληθεῖς γὰρ Βούσιριν εὐλογεῖν προ-
 εἶλου λέγειν, ὡς τού τε Νεῖλου περὶ τὴν χάραν περι- d
 ἔρρηξε καὶ τῶν ξένων τοὺς ἀφικνουμένους θύσιν κατ-
 ἤσθειεν· ὡς δὲ ταῦτ' ἐποίησεν οὐδεμίαν πίστιν εἰρη-
 κας. καίτοι πῶς οὐ καταγέλαστόν ἐστι ταῦτα παρὰ τῶν
 ἄλλων ἀπαιτεῖν, οἷς αὐτὸς μηδὲ κατὰ μικρὸν τυγχά-
- 32 νεις κεχορημένος; ἀλλὰ τοσοῦτῳ πλέον ἡμῶν ἀπέχεις
 τοῦ πιστὰ λέγειν, ὅσον ἐγὼ μὲν οὐδενὸς αὐτὸν αἰτιῶ-
 μαί τῶν ἀδυνάτων ἀλλὰ νόμων καὶ πολιτείας, αἵπερ
 εἰσὶ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῶν καλῶν κἀγαθῶν· σὺ δὲ e
 τοιούτων δημιουργὸν ἀποφαίνεις, ὧν οὐδέτερον οὐ-
 δεις ἂν ἀνθρώπων ποιήσεις, ἀλλὰ τὸ μὲν τῆς τῶν
 θηρίων ὠμότητος, τὸ δὲ τῆς τῶν θεῶν δυνάμεως ἐρ-
- 33 γον ἐστίν. ἔπειτ' εἰ καὶ τυγχάνομεν ἀμφοτέροι ψευδῆ
 λέγοντες. ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν κέχορημαί τούτοις τοῖς 228

λόγοις, οἷσπερ χρὴ τοὺς ἐπαινοῦντας, σὺ δ' οἷς προσ-
 ἤκει τοὺς λοιδοροῦντας· ὥστ' οὐ μόνου τῆς ἀληθείας
 αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδέας ὅλης, δι' ἧς εὐλογεῖν δεῖ,
 φαίνει διημαρτηκῶς.

34 (ιδ'.) Χωρὶς δὲ τούτων εἰ δεῖ τῶν σῶν ἀπαλλα-
 γέντα τὸν ἐμὸν λόγον ἐξετάζειν, οὐδεὶς ἂν αὐτῷ δι-
 καιῶς ἐπιπλήξειεν. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις ἦν φανερός
 ὁ ταῦτα πράξας, ἀγῶ φημι γεγενῆσθαι δι' ἐκεῖνον,
 ὁμολογῶ λίαν εἶναι τολμηρός, εἰ περὶ ὧν ἅπαντες ^b
 35 ἐπίστανται, περὶ τούτων μεταπειθεῖν ἐπιχειρῶ. νῦν
 δ' ἐν κοινῷ τῶν πραγμάτων ὄντων καὶ δοξάσαι δέον
 περὶ αὐτῶν, τίς ἂν τις τῶν ἐκεῖ καθεστῶτων ἐκ τῶν
 εἰκότων σκοπούμενος αἰτιώτερον εἶναι νομίσειεν ἢ
 τὸν ἐκ Ποσειδῶνος μὲν γεγονότα, πρὸς δὲ μητρὸς ἀπὸ
 Διὸς ὄντα, μεγίστην δὲ δύναμιν τῶν καθ' αὐτὸν κτη-
 σάμενον καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὀνομαστότατον γεγενη-
 μένον; οὐ γὰρ δὴ που τοὺς ἀπάντων τούτων ἀπολε- ^c
 λειμμένους προσήκει μᾶλλον ἢ 'κεῖνον τηλικούτων
 ἀγαθῶν εὐρετὰς γενέσθαι.

36 (ιε'.) Καὶ μὲν δὴ καὶ τοῖς χρόνοις ῥαδίως ἂν τις
 τοὺς λόγους τοὺς τῶν λοιδοροῦντων ἐκεῖνον ψευδεῖς
 ὄντας ἐπιδείξειεν. οἱ γὰρ αὐτοὶ τῆς τε Βουσίριδος ξε-
 νοφονίας κατηγοροῦσι καὶ φασιν αὐτὸν ὑφ' Ἡρακλέ-
 37 ουσ ἀποθανεῖν· ὁμολογεῖται δὲ παρὰ πάντων τῶν λο-
 γοποιῶν Περσέως τοῦ Διὸς καὶ Δανάης Ἡρακλέα μὲν
 εἶναι τέτρασι γενεαῖς νεώτερον, Βούσιριν δὲ πλεόν
 ἢ διακοσίους ἔτεσι πρεσβύτερον. καίτοι τὸν βουλόμε- ^d
 νον ἀπολύσασθαι τὴν ὑπὲρ ἐκεῖνου διαβολὴν πῶς οὐκ
 ἄτοπόν ἐστι ταύτην τὴν πίστιν παραλιπεῖν, τὴν οὕτως
 38 ἐναργῆ καὶ τηλικαύτην δύναμιν ἔχουσαν; (ις'.) Ἀλλὰ
 γὰρ οὐδέν σοι τῆς ἀληθείας ἐμέλησεν, ἀλλὰ ταῖς τῶν
 ποιητῶν βλασφημίαις ἐπηκολούθησας, οἱ δεινότερα

- μὲν πεποιηκότας καὶ πεπονθότας ἀποφαίνουσι τοὺς
 ἐκ τῶν ἀθανάτων γεγονότας ἢ τοὺς ἐκ τῶν ἀνθρώπων
 τῶν ἀνοσιωτάτων, τοιούτους δὲ λόγους περὶ αὐτῶν e
 τῶν θεῶν εἰρήκασιν, οἷους οὐδεὶς ἂν περὶ τῶν ἐχθρῶν
 εἰπεῖν τολμήσειεν· οὐ γὰρ μόνον κλοπὰς καὶ μοιχείας
 καὶ παρ' ἀνθρώποις θητείας αὐτοῖς ὠνείδισαν ἀλλὰ
 καὶ παίδων βρώσεις καὶ πατέρων ἐκτομὰς καὶ μητέρων 22
 δεσμούς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας κατ' αὐτῶν ἐλο-
 39 γοποίησαν. ὑπὲρ ὧν τὴν μὲν ἀξίαν δίκην οὐκ ἔδοσαν,
 οὐ μὴν ἀτιμώρητοί γε διέφυγον, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν
 ἀλῆται καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐνδεεῖς κατέστησαν, οἱ δ'
 ἐτυφλώθησαν, ἄλλος δὲ φεύγων τὴν πατρίδα καὶ τοῖς
 οἰκειοτάτοις πολεμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσεν,
 Ὅρφεὺς δ' ὁ μάλιστα τούτων τῶν λόγων ἀψάμενος,
 40 διασπασθεὶς τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὥστ' ἦν σωφρο- b
 νῶμεν, οὐ μιμησόμεθα τοὺς λόγους τοὺς ἐκείνων. οὐδὲ
 περὶ μὲν τῆς πρὸς ἀλλήλους κακηγορίας νομοθετήσο-
 μεν, τῆς δ' εἰς τοὺς θεοὺς παρρησίας ὀλιγορήσο-
 μεν, ἀλλὰ φυλαξόμεθα καὶ νομιοῦμεν ὁμοίως ἀσεβεῖν
 τοὺς τε λέγοντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς πιστεύοντας
 αὐτοῖς.
- 41 (ιζ'.) Ἐγὼ μὲν οὖν οὐχ ὅπως τοὺς θεοὺς, ἀλλ'
 οὐδὲ τοὺς ἐξ ἐκείνων γεγονότας οὐδεμιᾶς ἡγοῦμαι κα-
 κίας μετασχεῖν, ἀλλ' αὐτούς τε πάσας ἔχοντας τὰς c
 ἀρετὰς φῦναι καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν καλλίστων ἐπιτη-
 δευμάτων ἡγεμόνας καὶ διδασκάλους γεγενῆσθαι. καὶ
 γὰρ ἄλογον, εἰ τῆς μὲν ἡμετέρας εὐπαιδίας εἰς τοὺς
 θεοὺς τὴν αἰτίαν ἀναφέρομεν, τῆς δὲ σφετέρας αὐ-
 42 τῶν μηδὲν αὐτοὺς φροντίζειν νομίζομεν. ἀλλ' εἰ μὲν
 ἡμῶν τις τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως κατασταίῃ κύ-
 ριος, οὐδ' ἂν τοὺς οἰκέτας ἐάσειεν εἶναι πονηροὺς·
 ἐκείνων δὲ καταγιγνώσκομεν, ὡς καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν d

γεγονότας περιεΐδον οὕτως ἀσεβεῖς καὶ παρανόμους
 ὄντας. καὶ σὺ μὲν οἶει καὶ τοὺς μηδὲν προσήκοντας,
 ἦν σοι πλησιάσῃσι, βελτίους ποιήσῃσι, τοὺς δὲ θεοὺς
 οὐδεμίαν ἠγεῖ τῆς τῶν παιδῶν ἀρετῆς ἔχειν ἐπιμέ-
 43 λειαν. καίτοι κατὰ τὸν σὸν λόγον δυοῖν τοῖν αἰσχί-
 στοιν οὐ διαμαρτάνουσιν· εἰ μὲν γὰρ μηδὲν δέονται
 χρηστοὺς αὐτοὺς εἶναι, χεῖρους εἰσὶ τῶν ἀνθρώ-
 πων τὴν διάνοιαν, εἰ δὲ βούλονται μὲν, ἀποροῦσι δ' e
 ὅπως ποιήσωσιν, ἐλάττω τῶν σοφιστῶν τὴν δύναμιν
 ἔχουσιν.

44 (ιη΄.) Πολλῶν δ' ἐνόητων εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἂν τις καὶ
 τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἀπολογία μὴ κύνειεν, οὐχ ἠγοῦ-
 μαι δεῖν μακρολογεῖν· οὐ γὰρ ἐπίδειξιν τοῖς ἄλλοις
 ποιούμενος ἀλλ' ὑποδείξαι σοι βουλόμενος, ὡς χροῆ 230
 τούτων ἑκάτερον ποιεῖν, διείλεγμα περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ
 τὸν γε λόγον, ὃν σὺ γέγραφας, οὐκ ἀπολογία ὑπὲρ
 Βουσίριδος ἀλλ' ὁμολογίαν τῶν ἐπικαλουμένων δι-
 45 καίως ἂν τις εἶναι νομίσειεν. οὐ γὰρ ἀπολύεις αὐτὸν
 τῶν αἰτιῶν ἀλλ' ἀποφαίνεις, ὡς καὶ τῶν ἄλλων τινὲς
 ταῦτά πεποιήκασι, ῥαθυμοτάτην τοῖς ἀμαρτάνουσιν
 εὐρίσκων καταφυγὴν. εἰ γὰρ τῶν μὲν ἀδικημάτων μὴ
 ῥάδιον εὐρεῖν, ὃ μὴπω τυγχάνει γεγεννημένον, τοὺς δ' b
 ἐφ' ἑκάστοις αὐτῶν ἀλισκομένους μηδὲν ἠγοίμεθα
 δεινὸν ποιεῖν, ὅταν ἕτεροι ταῦτά φαίνωνται διαπε-
 πραγμένοι, πῶς οὐκ ἂν καὶ τὰς ἀπολογίας ἅπασι ῥα-
 δίας ποιήσαιμεν, καὶ τοῖς βουλομένοις εἶναι πονηροῖς
 46 πολλὴν ἐξουσίαν παρασκευάσαιμεν; (ιθ΄.) Μάλιστα
 δ' ἂν κατίδοις τὴν εὐήθειαν τῶν εἰρημένων ἐπὶ σαυ-
 τοῦ θεωρήσας. ἐνθυμήθητι γάρ· εἰ μεγάλων καὶ δει-
 νῶν αἰτιῶν περὶ σὲ γεγονυιῶν τοῦτόν τις τὸν τρόπον c
 σοι συνείποι, πῶς ἂν διατεθείης; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδ'
 ὅτι μᾶλλον ἂν αὐτὸν μισήσειας ἢ τοὺς κατηγοροῦντας.

καίτοι πῶς οὐκ αἰσχρὸν τοιαύτας ὑπὲρ τῶν ἄλλων
 ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας, ἐφ' αἷς ὑπὲρ σαυτοῦ λεγο-
 47 μέναις μάλιστ' ἂν ὀργισθῆις; (κ'). Σκέψαι δὲ κἀκεῖνο
 καὶ δῖελθε πρὸς αὐτόν. εἴ τις τῶν σοι συνόντων ἐπαρ-
 θεῖη ποιεῖν, ἃ σὺ τυγχάνεις εὐλογῶν, πῶς οὐκ ἂν
 ἀθλιώτατος εἴη καὶ τῶν νῦν ὄντων καὶ τῶν πάποτε d
 γεγενημένων; ἄρ' οὖν χρὴ τοιούτους λόγους γράφειν,
 οἷς τοῦτο προσέσται μέγιστον ἀγαθόν, ἣν μηδένα πεῖ-
 σαι τῶν ἀκουσάντων δυναθῶσιν;

48 (κ'). Ἄλλὰ γὰρ ἴσως ἂν εἰποῖς, ὥς οὐδὲ σὲ τοῦτο
 παρέλαθεν, ἀλλ' ἠβουλήθης τοῖς φιλοσόφοις παρά-
 δειγμα καταλιπεῖν. ὥς χρὴ περὶ τῶν αἰσχρῶν αἰτιῶν
 καὶ δυσχερῶν πραγμάτων ποιεῖσθαι τὰς ἀπολογίας.
 ἀλλ' εἰ καὶ πρότερον ἠγνόεις, οἶμαί σοι νῦν γεγενη- e
 σθαι φανερόν, ὅτι πολὺ θάττον ἂν τις σωθῆιη μηδὲν
 φθεγεῖσθαι ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπολογησάμενος.
 49 καὶ μὲν δὴ καὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι τῆς φιλοσοφίας ἐπι-
 κήρως διακειμένης καὶ φθονουμένης διὰ τοὺς τοιού-
 τους τῶν λόγων ἐτι μᾶλλον αὐτὴν μισήσουσιν.

(κβ'). Ἦν οὖν ἐμοὶ πείθῃ, μάλιστα μὲν οὐ ποιή- 231
 σει τοῦ λοιποῦ πονηρὰς ὑποθέσεις, εἰ δὲ μὴ, τοιαῦτα
 ζητήσεις λέγειν, ἐξ ὧν μὴτ' αὐτὸς χείρων εἶναι δόξεις
 μῆτε τοὺς μιμουμένους λυμανεῖ μῆτε τὴν περὶ τοὺς
 50 λόγους παιδεύσειν διαβαλεῖς. (κγ'). Καὶ μὴ θαυμασης,
 εἰ νεώτερος ὢν καὶ μηδὲν σοι προσήκων οὕτω προχεί-
 ρως ἐπιχειρῶ σε νουθετεῖν· ἠγοῦμαι γὰρ οὐ τῶν προ-
 σβυτάτων οὐδὲ τῶν οἰκειοτάτων ἀλλὰ τῶν πλεῖστ' εἰ-
 δότων καὶ βουλομένων ὠφελεῖν ἔργον εἶναι περὶ τῶν
 τοιούτων συμβουλεύειν.

12.

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ.

(α΄.) Νεώτερος μὲν ὢν προηρούμην γράφειν τῶν 232
λόγων οὐ τοὺς μυθώδεις οὐδὲ τοὺς τερατείας καὶ ψευ-
δολογίας μεστούς, οἷς οἱ πολλοὶ μᾶλλον χαίρουσιν ἢ
τοῖς περὶ τῆς αὐτῶν σωτηρίας λεγομένοις, οὐδὲ τοὺς
τὰς παλαιὰς πράξεις καὶ τοὺς πολέμους τοὺς Ἑλληνι-
κοὺς ἐξηγουμένους, καίπερ εἰδὼς δικαίως αὐτοὺς ἐπ-
αινουμένους, οὐδ' αὖ τοὺς ἀπλῶς εἰρηῆσθαι δοκοῦν- 233
τας καὶ μηδεμιᾶς κομψότητος μετέχοντας, οὓς οἱ δεινοὶ
περὶ τοὺς ἀγῶνας παραινοῦσι τοῖς νεωτέροις μελετᾶν,
2 εἶπερ βούλονται πλεον ἔχειν τῶν ἀντιδίκων, ἀλλὰ
πάντας τούτους ἐάσας περὶ ἐκείνους ἐπραγματευόμεν
τοὺς περὶ τῶν συμφερόντων τῆ τε πόλει καὶ τοῖς ἄλ-
λοις Ἑλληνσι συμβουλευόντας, καὶ πολλῶν μὲν ἐνθυ-
μημάτων γέμοντας, οὐκ ὀλίγων δ' ἀντιθέσεων καὶ b
παρισώσεων καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν τῶν ἐν ταῖς ρήτο-
ρείαις διαλαμπουσῶν καὶ τοὺς ἀκούοντας ἐπισημαί-
νεσθαι καὶ θορυβεῖν ἀναγκαζουσῶν· νῦν δ' οὐδ'
3 ὀπωσοῦν τοὺς τοιούτους. ἡγοῦμαι γὰρ οὐχ ἀρμόττειν
οὔτε τοῖς ἕτεσι τοῖς ἐνενήκοντα καὶ τέτταρσιν, ἀγῶ
τυγχάνω γεγωνῶς, οὐθ' ὅλως τοῖς ἤδη πολιὰς ἔχου-
σιν ἐκεῖνον τὸν τρόπον ἔτι λέγειν, ἀλλ' ὡς ἅπαντες
μὲν ἂν ἐλπίσαιαν, εἰ βουληθεῖεν, οὐδεὶς δ' ἂν δυνη- c
θεῖη ῥαδίως πλὴν τῶν πονεῖν ἐθελόντων καὶ σφόδρα
4 προσεχόντων τὸν νοῦν. τούτου δ' ἕνεκα ταῦτα προ-
εἶπον, ἵν' ἦν τισιν ὁ μέλλων δειχθῆσεσθαι λόγος μα-
λακώτερος ὢν φαίνεται τῶν πρότερον διαδεδομένων,
μὴ παραβάλλωσι πρὸς τὴν ἐκείνων ποικιλίαν, ἀλλὰ

πρὸς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸν κρίνωσι τὴν ἐν τῷ παρόντι
δεδοκιμασμένην.

- 5 (β'.) Διαλέξομαι δὲ περὶ τε τῶν τῇ πόλει πεπραγ-
μένων καὶ περὶ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς, οὐκ ἀπὸ d
τούτων ἀρξάμενος ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐμοὶ συμβεβηκότων·
ἐντεῦθεν γὰρ οἶμαι μᾶλλον κατεπείγειν. (γ'.) Πει-
ρώμενος γὰρ ἀναμαρτήτως ζῆν καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλύ-
πως, οὐδένα διαλέλοιπα χρόνον ὑπὸ μὲν τῶν σοφιστῶν
τῶν ἀδοκίμων καὶ πονηρῶν διαβαλλόμενος, ὑπ' ἄλ-
λων δέ τινων οὐχ οἷός εἰμι γινγνωσκόμενος ἀλλὰ τοι-
οῦτος ὑπολαμβανόμενος, οἷον ἂν παρ' ἐτέρων ἀκού-
6 σωσιν. βούλομαι οὖν προδιαλεχθῆναι περὶ τ' ἐμαυ- e
τοῦ καὶ περὶ τῶν οὕτω πρὸς με διακειμένων, ἵν' ἦν
πως οἷός τε γένωμαι, τοὺς μὲν παύσω βλασφημοῦν-
τας, τοὺς δ' εἰδέναι ποιήσω, περὶ ἃ τυγχάνω διατρι-
βῶν· ἦν γὰρ ταῦτα τῷ λόγῳ δυνηθῶ διοικῆσαι κατὰ
τρόπον, ἐλπίζω τὸν ἐπίλοιπον χρόνον αὐτός τ' ἀλύ- 234
πως διάξειν, καὶ τῷ λόγῳ τῷ μέλλοντι ῥηθήσεσθαι
τοὺς παρόντας μᾶλλον προσέξειν τὸν νοῦν.
- 7 (δ'.) Οὐκ ὀκνήσω δὲ κατεπειν οὔτε τὴν νῦν ἐγ-
γιγνομένην ἐν τῇ διανοίᾳ μοι ταραχὴν οὔτε τὴν ἀτο-
πίαν ἣν ἐν τῷ παρόντι τυγχάνω γιννώσκων, οὔτ' εἶ-
τι πράττω τῶν δεόντων. ἐγὼ γὰρ μετεσχηκῶς τῶν με-
γίστων ἀγαθῶν, ἧν ἅπαντες ἂν εὖξαιτο μεταλαβεῖν,
πρῶτον μὲν τῆς περὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγείας, b
οὐχ ὡς ἔτυχον ἀλλ' ἐναμίλλως τοῖς μάλιστα περὶ ἐκά-
τερον τούτων εὐτυχηκόσιν, ἔπειτα τῆς περὶ τὸν βίον
εὐπορίας, ὥστε μηδενὸς πώποτ' ἀπορηῆσαι τῶν μετρίων,
8 μηδ' ἧν ἄνθρωπος ἂν νοῦν ἔχων ἐπιθυμήσειεν, ἔτι
τοῦ μὴ τῶν καταβεβλημένων εἶς εἶναι, μηδὲ τῶν
κατημελημένων, ἀλλ' ἐκείνων, περὶ ἧν οἱ χαριέστατοι
τῶν Ἑλλήνων καὶ μνησθεῖεν ἂν καὶ διαλεχθεῖεν ὡς c

σπουδαίων ὄντων, τούτων ἀπάντων μοι συμβεβηκό-
των, τῶν μὲν ὑπερβαλλόντως, τῶν δ' ἕξαρκούντως,
οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' οὕτω τὸ γῆρας ἔστι
δυσάρεστον καὶ μικρολόγον καὶ μεμψίμοιρον, ὥστε
πολλάκις ἤδη τὴν τε φύσιν τὴν ἑαυτοῦ κατεμεμψά-
9 μην, ἧς οὐδεὶς ἄλλος καταπεφρόνηκε, καὶ τὴν τύχην
ᾧδυσράμην, ταύτη μὲν οὐδὲν ἔχων ἐπικαλεῖν ἄλλο,
πλὴν ὅτι περὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἣν προειλόμην, ἀτυ- d
χίαί τινες καὶ συκοφανταί γεγόνασι, τὴν δὲ φύσιν εἰ-
δὼς πρὸς μὲν τὰς πράξεις ἀρρωστοτέραν καὶ μαλακω-
τέραν οὖσαν τοῦ δέοντος, πρὸς δὲ τοὺς λόγους οὔτε
τελείαν οὔτε πανταχῇ χρησίμην, ἀλλὰ δοξάσαι μὲν
περὶ ἐκάστου τὴν ἀλήθειαν μᾶλλον δυναμένην τῶν εἰ-
δέναι φασκόντων, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν αὐτῶν τούτων
ἐν συλλόγῳ πολλῶν ἀνθρώπων ἀπασῶν ὡς ἔπος εἰ-
πεῖν ἀπολελειμμένην.

10 Οὕτω γὰρ ἐνδεῆς ἀμφοτέρων ἐγενόμην τῶν με- e
γίστην δύναμιν ἐχόντων παρ' ἡμῖν, φωνῆς θ' ἱκανῆς
καὶ τόλμης, ὡς οὐκοῖδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν· ὧν οἱ
μὴ τυχόντες ἀτιμότεροι περιέρχονται πρὸς τὸ δοκεῖν
ἄξιοί τινος εἶναι τῶν ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ· τοῖς 235
μὲν γὰρ ἐκτείσειν τὸ καταγνωσθὲν ἐλπίδες ὑπείσιν, οἱ
11 δ' οὐδέποτε ἂν τὴν φύσιν μεταβάλοιεν. (ε'.) Οὐ μὴν
ἐπὶ τούτοις ἀθυμήσας περιεῖδον ἑαυτὸν ἔδοξον οὐδ'
ἀφανῆ παντάπασι γενόμενον, ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ πολι-
τεύεσθαι διήμαρτον, ἐπὶ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ ποιεῖν
καὶ γράφειν, ἃ διανοηθεῖην, κατέφυγον, οὐ περὶ μι-
κρῶν τὴν προαίρεσιν ποιούμενος οὐδὲ περὶ τῶν ἰδίων
συμβολαίων οὐδὲ περὶ ὧν ἄλλοι τινὲς ληροῦσιν, ἀλλὰ
περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν b
πραγμάτων, δι' ἃ προσήκειν ὄμην μοι τοσοῦτω μᾶλ-
λον τιμᾶσθαι τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παριόντων, ὅσῳ περ

- περὶ μείζονων καὶ καλλιόνων ἢ ἄκεῖνοι τοὺς λόγους
 12 ἐποιοῦμην. ὧν οὐδὲν ἡμῖν ἀποβέβηκεν. καίτοι πάν-
 τες ἴσασι τῶν μὲν δητόρων τοὺς πολλοὺς οὐχ ὑπὲρ
 τῶν τῇ πόλει συμφερόντων, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν αὐτοὶ λή-
 ψεσθαι προσδοκῶσι, δημηγορεῖν τολμῶντας, ἐμὲ δὲ
 καὶ τοὺς ἐμοὺς οὐ μόνον τῶν κοινῶν ἀπεχομένους c
 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων εἰς τὰς τῆς πό-
 λεως χρείας ὑπὲρ τὴν δύναμιν τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 13 δαπανωμένους, ἔτι δὲ τοὺς μὲν ἢ λοιδορουμένους ἐν
 ταῖς ἐκκλησίαις περὶ μεσεγγυήματος σφίσις αὐτοῖς ἢ
 λυμαινομένους τοὺς συμμαχοὺς ἢ τῶν ἄλλων, ὃν ἂν
 τύχῃσι, συκοφαντοῦντας, ἐμὲ δὲ τῶν λόγων ἡγεμόνα
 τούτων γεγενημένον τῶν παρακαλούντων τοὺς Ἑλλη-
 νας ἐπὶ τε τὴν ὁμόνοιαν τὴν πρὸς ἀλλήλους καὶ τὴν d
 14 στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, καὶ τῶν συμβου-
 λευόντων ἀποικίαν ἐκπέμπειν κοινῇ πάντας ἡμᾶς ἐπὶ
 τοσαύτην χάραν καὶ τοιαύτην, περὶ ἧς, ὅσοι περ ἀκη-
 κόασιν, ὁμολογοῦσιν ἡμᾶς τ' εἰ σωφρονήσαιομεν καὶ
 παυσάμεθα τῆς [πρὸς ἀλλήλους] μανίας, ταχέως ἂν
 ἄνευ πόνων καὶ κινδύνων κατασχεῖν αὐτήν, ἐκείνην
 τε θάδιως ἂν ἅπαντας δέξασθαι τοὺς ἐνδεεῖς ἡμῶν ὄν-
 τας τῶν ἐπιτηδείων· ὧν πράξεις, εἰ πάντες συνελ- e
 θύοντες ζητοῖεν, οὐδέποτε ἂν εὖροιεν καλλίους οὐδὲ
 μείζους οὐδὲ μᾶλλον ἅπασιν ἡμῖν συμφερούσας.
- 15 (ε'.) Ἄλλ' ὅμως οὕτω πολὺ τῇ διανοίᾳ διεστῶτων
 ἡμῶν καὶ τοσοῦτω σπουδαιοτέραν ἐμοῦ πεποιημένου 236
 τὴν αἴρεσιν οὐ δικαίως οἱ πολλοὶ περὶ ἡμῶν ὑπειλή-
 φασιν ἀλλὰ ταραχῶδῶς καὶ παντάπασιν ἀλογίστως.
 τῶν μὲν γὰρ δητόρων τὸν τρόπον ψέγοντες προστά-
 τας αὐτοὺς τῆς πόλεως ποιοῦνται καὶ κυρίους ἀπάν-
 των καθιστᾶσιν, ἐμοῦ δὲ τοὺς λόγους ἐπαινοῦντες αὐ-
 τῷ μοι φθονοῦσι δι' οὐδὲν ἕτερον ἢ διὰ τούτους, οὓς

ἀποδεχόμενοι τυγχάνουσιν· οὕτως ἀτυχῶς φέρομαι παρ' αὐτοῖς.

- 16 (ζ'.) Καὶ τί δεῖ θαυμάζειν τῶν πρὸς ἀπάσας τὰς b
ὑπεροχὰς οὕτω διακεῖσθαι πεφυκότων, ὅπου καὶ τῶν
οἰομένων διαφέρειν καὶ ζηλούντων ἐμὲ καὶ μιμῆσθαι
γλιχομένων τινὲς ἔτι δυσμενέστερον ἔχουσί μοι τῶν
ἰδιωτῶν· ὧν τίνας ἂν τις εὗροι πονηροτέρους, εἰρή-
σεται γὰρ, εἰ καὶ τισὶ δόξω νεώτερα καὶ βαρύτερα λέ-
γειν τῆς ἡλικίας, οἵτινες οὔτε φράζειν οὐδὲν μέρος
ἔχοντες τοῖς μαθηταῖς τῶν εἰρημένων ὑπ' ἐμοῦ, τοῖς
τε λόγοις παραδείγμασι χρώμενοι τοῖς ἐμοῖς καὶ ζῶν- c
τες ἐντεῦθεν τοσοῦτου δέουσι χάριν ἔχειν τούτων,
ὥστ' οὐδ' ἀμελεῖν ἡμῶν ἐθέλουσιν ἀλλ' αἰεὶ τι φλαῦ-
17 ρον περὶ ἐμοῦ λέγουσιν. (η'.) Ἔως μὲν οὖν τοὺς λό-
γους ἡμῶν ἐλυμαίνοντο, παραναγιγνώσκοντες ὡς δυ-
νατὸν κάκιστα τοῖς αὐτῶν καὶ διαιροῦντες οὐκ ὀρθῶς
καὶ κατακνίζοντες καὶ πάντα τρόπον διαφθείροντες,
οὐδὲν ἐφρόντιζον τῶν ἀπαγγελλομένων ἀλλὰ θαυμά-
μως εἶχον· μικρὸν δὲ πρὸ τῶν Παναθηναίων τῶν με-
18 γάλων ἠχθῆσθην δι' αὐτούς. ἀπαντήσαντες γὰρ τινὲς d
μοι τῶν ἐπιτηδείων ἔλεγον, ὡς ἐν τῷ *Λυκίῳ* συγ-
καθεζόμενοι τρεῖς ἢ τέτταρες τῶν ἀγελαίων σοφιστῶν
καὶ πάντα φασκόντων εἰδέναι καὶ ταχέως παντα-
χοῦ γιγνομένων, διαλέγοντο περὶ τε τῶν ἄλλων ποιη-
τῶν καὶ τῆς Ἡσιόδου καὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, οὐδὲν
μὲν παρ' αὐτῶν λέγοντες, τὰ δ' ἐκείνων θαυματοῦντες
καὶ τῶν πρότερον ἄλλοις τισὶν εἰρημένων τὰ χαριέ- e
19 στατα μνημονεύοντες· ἀποδεξαμένων δὲ τῶν περιε-
σταῶτων τὴν διατριβὴν αὐτῶν ἓνα τὸν τολμηρότατον
ἐπιχειροῦσαί με διαβάλλειν, λέγονθ' ὡς ἐγὼ πάντων
καταφρονῶ τῶν τοιούτων, καὶ τὰς τε φιλοσοφίας τὰς 237
τῶν ἄλλων καὶ τὰς καιδείας ἀπάσας ἀναιρῶ, καὶ φημί

πάντας ληρεῖν πλὴν τοὺς μετεσχηκότας τῆς ἐμῆς δια-
 τριβῆς· τούτων δὲ ῥηθέντων ἀηδῶς τινὰς τῶν παρόν-
 20 των διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. ὥς μὲν οὖν ἔλυπῆθην καὶ
 συνηταράχθην ἀκούσας ἀποδέξασθαι τινὰς τοὺς λό-
 γους τούτους, οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν· ὥμην γὰρ
 οὕτως ἐπιφανῆς εἶναι τοῖς ἀλαξορευομένοις πολεμῶν
 καὶ περὶ ἑμαντοῦ μετρίως διειλεγμένος, μᾶλλον δὲ ^b
 ταπεινῶς, ὥστε μηδὲν ἂν ποτε γενέσθαι πιστὸν τῶν
 λεγόντων, ὥς ἐγὼ τοιαύταις ἀλαξουεῖαις ἐχρησάμην.
 21 ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀλόγως ὠδυράμην ἐν ἀρχῇ τὴν ἀτυχίαν
 τὴν παρακολουθοῦσάν μοι πάντα τὸν χρόνον ἐν τοῖς
 τοιούτοις· αὕτη γάρ ἐστιν αἰτία καὶ τῆς ψευδολογίας
 τῆς περὶ με γιγνομένης καὶ τῶν διαβολῶν καὶ τοῦ
 φθόνου καὶ τοῦ μὴ δύνασθαι με τυχεῖν τῆς δόξης, ἧς
 ἄξιός εἰμι, μηδ' ὁμολογουμένης, μηδ' ἦν ἔχουσί τινες ^c
 τῶν πεπλησιακότων μοι καὶ πανταχῇ τεθεωρηκό-
 22 των ἡμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν οὐχ οἷόν τ' ἄλλως ἔχειν, ἀλλ'
 ἀνάγκη στέργειν τοῖς ἤδη συμβεβηκόσιν. (Θ') Πολλῶν
 δέ μοι λόγων ἐφεστῶτων ἀπορῶ, πότερον ἀντικατη-
 γορῶ τῶν εἰθισμένων ἀεὶ τι ψεύδεσθαι περὶ μου καὶ
 λέγειν ἀνεπιτήδειον; ἀλλ' εἰ φανείην σπουδάζων καὶ
 πολλοὺς λόγους ποιούμενος περὶ ἀνθρώπων, οὐς οὐ- ^d
 δεῖς ὑπείληφεν ἀξιόους εἶναι λόγου, δικαίως ἂν μωρὸς
 23 εἶναι δοκοίην. ἀλλὰ τούτους ὑπεριδὼν ἀπολογῶμαι
 πρὸς τοὺς ἀδίκως μοι τῶν ἰδιωτῶν φθονοῦντας, καὶ
 πειρῶμαι διδάσκειν αὐτοὺς, ὥς οὐ δικαίως οὐδὲ προσ-
 ηκόντως περὶ μου ταύτην ἔχουσι τὴν γνώμην; καὶ τίς
 οὐκ ἂν καταγνοίη μου πολλὴν ἄνοιαν, εἰ τοὺς μηδὲν
 δι' ἕτερον δυσκόλως πρὸς με διακειμένους ἢ διὰ τὸ
 δοκεῖν χαριέντως εἰρηκέναι περὶ τινῶν, τούτους οἰη-
 θείην ὁμοίως διαλεχθεῖς ὥσπερ πρότερον παύσειν ἐπὶ ^e
 τοῖς λεγομένοις λυπουμένους· ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἀλγήσειν,

- ἄλλως τε καὶ φανῶ μηδὲ νῦν πω τηλικούτος ὢν [πε-
 24 παυμένος] παραληρωῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο ποιεῖν
 οὐδεὶς ἂν μοι συμβουλεύσειεν, ἀμελήσαντι τούτων 238
 καὶ μεταξὺ καταβαλόντι περαίνειν τὸν λόγον, ὃν προ-
 ῆρημαι, βουλόμενος ἐπιδειῖξαι τὴν πόλιν ἡμῶν πλειό-
 νων ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην τοῖς Ἑλλησιν ἢ τὴν
 Λακεδαιμονίω· εἰ γὰρ τοῦτ' ἤδη ποιοίην, μήτε τέλος
 ἐπιθεῖς τοῖς γεγραμμένοις μήτε συγκλείσας τὴν ἀρχὴν
 τῶν ῥηθῆσεςθαι μελλόντων τῇ τελευτῇ τῶν ἤδη προ-
 ειρημένων, ὅμοιος ἂν εἶναι δόξαιμι τοῖς εἰκῆ καὶ φορ-
 τικῶς καὶ χύδην, ὅ τι ἂν ἐπέλθῃ, λέγουσιν· ἄ φυλα- b
 25 κτέον ἡμῖν ἐστίν. κράτιστον οὖν ἐξ ἀπάντων τούτων,
 περὶ ὧν τὸ τελευταῖόν με διέβαλλον ἀποφηνάμενον
 ἂ δοκεῖ μοι, τότ' ἤδη λέγειν περὶ ὧν ἐξ ἀρχῆς διε-
 νοήθην· οἶμαι γὰρ, ἦν ἐξενέγκω γράψας καὶ ποιήσω
 φανεραν, ἦν ἔχω γνώμην περὶ τε τῆς παιδείας καὶ τῶν
 ποιητῶν, παύσειν αὐτοὺς ψευδεῖς πλάττοντας αἰτίας
 καὶ λέγοντας ὅ τι ἂν τύχωσιν.
 26 Τῆς μὲν οὖν παιδείας τῆς ὑπὸ τῶν προγόνων
 καταλειφθεῖσης τοσούτου δέω καταφρονεῖν, ὥστε καὶ
 τὴν ἐφ' ἡμῶν κατασταθεῖσαν ἐπαινῶ, λέγω δὲ τὴν τε
 γεωμετρίαν καὶ τὴν ἀστρολογίαν καὶ τοὺς διαλόγους
 τοὺς ἐριστικοὺς καλουμένους, οἷς οἱ μὲν νεώτεροι
 μᾶλλον χαίρουσι τοῦ δέοντος, τῶν δὲ πρεσβυτέρων
 οὐδεὶς ἔστιν, ὅστις ἂν ἀνεκτοὺς αὐτοὺς εἶναι φήσειεν.
 27 (ί.) Ἄλλ' ὅμως ἐγὼ τοῖς ὠρμημένοις ἐπὶ ταῦτα παρακε-
 λεύομαι πονεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν ἅπασι τούτοις, c
 λέγων, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα
 ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς
 νεωτέρους πολλῶν ἄλλων ἀμαρτημάτων. τοῖς μὲν οὖν
 τηλικούτοις οὐδέποτε ἂν εὐρεθῆναι νομίζω διατριβὰς
 28 ὠφελιμωτέρας τούτων οὐδὲ μᾶλλον πρεπούσας· τοῖς

- δὲ πρεσβυτέροις καὶ τοῖς εἰς ἄνδρας δεδοκιμασμένοις οὐκέτι φημί τὰς μελέτας ταύτας ἀρμόττειν. ὁρῶ γὰρ ἐνίοις τῶν ἐπὶ τοῖς μαθήμασι τούτοις οὕτως ἀπηκριβωμένων ὥστε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν, οὐτ' εὐκαίρως ταῖς ἐπιστήμασι αἷς ἔχουσι χρωμένους, ἐν τε ταῖς ἄλλαις πραγματείαις ταῖς περὶ τὸν βίον ἀφρονεστέρους ὄντας τῶν μαθητῶν· ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν τῶν οἰκετῶν.
- 29 τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω καὶ περὶ τῶν δημηγορεῖν δυναμένων καὶ τῶν περὶ τὴν γραφὴν τὴν τῶν λόγων εὐδοκιμούντων, ὅλως δὲ περὶ ἀπάντων τῶν περὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις διαφερόντων. οἶδα γὰρ καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς οὕτε τὰ περὶ εσφᾶς αὐτοὺς καλῶς διωκηκότας οὐτ' ἐν ταῖς ἰδίαις συνουσίαις ἀνεκτοὺς ὄντας, τῆς τε δόξης τῆς τῶν συμπολιτευομένων ὀλιγοροῦντας, ἄλλων τε πολλῶν καὶ μεγάλων ἀμαρτημάτων γέμοντας· ὥστ' οὐδὲ τούτους 239 ἠγοῦμαι μετέχειν τῆς ἕξεως, περὶ ἧς ἐγὼ τυγχάνω δια-
- 30 λεγόμενος. (ια΄.) Τίνας οὖν καλῶ πεπαιδευμένους, ἐπειδὴ τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς δυνάμεις ἀποδοκιμάζω; πρῶτον μὲν τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασι τοῖς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκάστην προσπίπτουσι, καὶ τὴν δόξαν ἐπιτυχῆ τῶν καιρῶν ἔχοντας καὶ δυνάμενην ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στοχάζεσθαι τοῦ συμφέροντος·
- 31 ἔπειτα τοὺς πρεπόντως καὶ δικαίως ὀμιλοῦντας τοῖς ἀεὶ πλησιάζουσι, καὶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ἀηδίας καὶ βαρύτητας εὐκόλως καὶ ῥαδίως φέροντας, σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν ἐλαφροτάτους καὶ μετριωτάτους τοῖς συνουσι παρέχοντας· ἔτι τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν ἀεὶ κρατοῦντας, τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἠττωμένους, ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ τῆς φύσεως
- 32 ἀξίως, ἧς μετέχοντες τυγχάνομεν· τέταρτον, ὅπερ μέγιστον, τοὺς μὴ διαφθειρομένους ὑπὸ τῶν εὐπραγιῶν c

μηδ' ἐξισταμένους αὐτῶν μηδ' ὑπερηφάνους γιγνο-
 μένους ἀλλ' ἐμμένοντας τῇ τάξει τῇ τῶν εὖ φρονούν-
 των. καὶ μὴ μᾶλλον χαίροντας τοῖς διὰ τύχην ὑπάρξα-
 σιν ἀγαθοῖς ἢ τοῖς διὰ τὴν αὐτῶν φύσιν καὶ φρόνησιν
 ἐξ ἀρχῆς γιγνομένοις. τοὺς δὲ μὴ μόνου πρὸς ἓν τού-
 των ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα ταῦτα τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς
 εὐάρμοστον ἔχοντας, τούτους φημι καὶ φρονίμους
 εἶναι καὶ τελείους ἄνδρας καὶ πάσας ἔχειν τὰς ἀρετάς.

- 33 περὶ μὲν οὖν τῶν πεπαιδευμένων τυγχάνω ταῦτα γι- d
 γνώσκων. (ιβ'.) Περὶ δὲ τῆς Ὀμήρου καὶ τῆς Ἡσιόδου
 καὶ τῆς τῶν ἄλλων ποιήσεως ἐπιθυμῶ μὲν εἰπεῖν, οἶ-
 μαι γὰρ ἂν παῦσαι τοὺς ἐν τῷ Λυκείῳ ῥαψωδοῦντας
 τὰ κείνων καὶ ληροῦντας περὶ αὐτῶν, αἰσθάνομαι δ'
 ἑμαυτὸν ἕξω φερόμενον τῆς συμμετρίας τῆς συντε-
 34 ταγμένης τοῖς προοιμίοις. ἔστι δ' ἄνδρὸς νοῦν ἔχοντος
 μὴ τὴν εὐπορίαν ἀγαπᾶν, ἣν ἔχη τις περὶ τῶν αὐτῶν
 πλείω τῶν ἄλλων εἰπεῖν, ἀλλὰ τὴν εὐκαιρίαν διαφυ- e
 λάττειν, ὑπὲρ ὧν ἂν αἰεὶ τυγχάνη διαλεγόμενος· ὅπερ
 ἔμοι ποιητέον ἐστίν. περὶ μὲν οὖν τῶν ποιητῶν αὐθις
 ἐροῦμεν, ἣν μὴ με προανέλη τὸ γῆρας, ἢ περὶ σπου-
 δαιοτέρων πραγμάτων ἔχω τι λέγειν ἢ τούτων. 240

- 35 (ιγ'.) Περὶ δὲ τῶν τῆς πόλεως εὐεργεσιῶν τῶν
 εἰς τοὺς Ἕλληνας ἤδη ποιήσομαι τοὺς λόγους, οὐχ ὡς
 οὐ πλείους ἐπαίνους πεποιημένος περὶ αὐτῆς ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν ποίησιν καὶ τοὺς λόγους ὄντες·
 οὐ μὴν ὁμοίως καὶ νῦν. τότε μὲν γὰρ ἐν λόγοις περὶ
 ἑτέρων πραγμάτων ἐμεμνήμην αὐτῆς, νῦν δὲ περὶ
 36 ταύτης τὴν ὑπόθεσιν ποιησάμενος. οὐκ ἀγνοῶ δ' ἡλί-
 κος ὢν ὅσον ἔργου ἐνίσταμαι τὸ μέγεθος, ἀλλ' ἀκρι-
 βῶς εἰδὼς καὶ πολλάκις εἰρηκῶς, ὅτι τὰ μὲν μικρὰ b
 τῶν πραγμάτων ῥάδιον τοῖς λόγοις αὐξῆσαι, τοῖς δ'
 ὑπερβάλλουσι τῶν ἔργων καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει

- 37 χαλεπον ἐξισῶσαι τοὺς ἐπαίνους. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶλλον ἀποστατέον αὐτῶν ἐστὶν ἀλλ' ἐπιτελεστέον, ἣν περ ἔτι ζῆν δυνηθῶμεν. ἄλλως τε καὶ πολλῶν με παροξυνόντων γράφειν αὐτὸν, πρῶτον μὲν τῶν εἰθι-
σμένων ἀσελγῶς κατηγορεῖν τῆς πόλεως ἡμῶν, ἔπειτα τῶν χαριέντως μὲν, ἀπειροτέρως δὲ καὶ καταδεεστέρως c
- 38 ἐπαινούντων αὐτήν, ἔτι δὲ τῶν ἐτέρων μᾶλλον εὐλογεῖν τολμώντων οὐκ ἀνθρωπίνως ἀλλ' οὕτως ὥστε πολλοὺς ἀντιτάττεσθαι πρὸς αὐτοὺς, πάντων δὲ μάλιστα τῆς ἡλικίας τῆς παρούσης. ἢ τοὺς ἄλλους πέφυκεν ἀπο-
τρέπειν· ἐλπίζω γὰρ, ἣν μὲν κατορθώσω, μείζω λήψε-
σθαι δόξαν τῆς ὑπαρχούσης, ἣν δ' ἐνδεέστερον τύχῳ διαλεχθεῖς, πολλῆς συγγνώμης τεύξεσθαι παρὰ τῶν ἀκουόντων.
- 39 (ιδ'.) Ἄ μὲν οὖν ἠβουλήθη καὶ περὶ ἑμαντοῦ καὶ d
περὶ τῶν ἄλλων ὥσπερ χορὸς [πρὸ τοῦ ἀγῶνος] προ-
αναβαλέσθαι, ταῦτ' ἐστίν. ἡγοῦμαι δὲ χρῆναι τοὺς βου-
λομένους ἐγκωμιάσαι τινὰ τῶν πόλεων ἀκριβῶς καὶ δι-
καίως μὴ μόνον περὶ αὐτῆς ποιεῖσθαι τοὺς λόγους ἧς
προηρημένοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' ὥσπερ τὴν πορφύραν
καὶ τὸν χρυσὸν θεωροῦμεν καὶ δοκιμάζομεν ἕτερα πα-
ραδεικνύοντες τῶν καὶ τὴν ὄψιν ὁμοίαν ἐχόντων καὶ e
- 40 τῆς τιμῆς τῆς αὐτῆς ἀξιουμένων, οὕτω καὶ ταῖς πόλεσι
παριστάναι μὴ τὰς μικρὰς ταῖς μεγάλαις, μηδὲ τὰς
ἅπαντα τὸν χρόνον ὑφ' ἐτέραις οὔσας ταῖς ἄρχειν εἰθι-
σμέναις, μηδὲ τὰς σφῶζεσθαι δεομένας πρὸς τὰς σφῶξιν 241
δυναμένας, ἀλλὰ τὰς παραπλησίαν καὶ τὴν δύναμιν
ἐχούσας καὶ περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις γεγεννημένας καὶ
ταῖς ἐξουσίαις ὁμοίαις κεχρημένας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα
- 41 τῆς ἀληθείας τύχοιεν. ἦν δὴ τις ἡμᾶς τὸν τρόπον
τοῦτον σκοπῆται, καὶ παραβάλλη μὴ πρὸς τὴν τυ-
χοῦσαν πόλιν ἀλλὰ πρὸς τὴν Σπαρτιατῶν, ἣν οἱ μὲν

πολλοὶ μετρίως ἐπαινοῦσιν, ἔνιοι δὲ τινες ὥσπερ τῶν ἡμιθέων ἐκεῖ πεπολιτευμένων μέμνηνται περὶ αὐτῶν, φανησόμεθα καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς εὐεργεσίαις ταῖς περὶ τοὺς Ἕλληνας πλέον ἀπολελοιπότες αὐτοὺς ἢ κείνοι τοὺς ἄλλους.

- 42 (ιέ.) Τοὺς μὲν οὖν παλαιοὺς ἀγῶνας τοὺς ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων γεγενημένους ὕστερον ἐροῦμεν, νῦν δὲ ποιήσομαι περὶ ἐκείνων τοὺς λόγους ἀρχάμενος, ἐπειδὴ κατέσχον τὰς πόλεις τὰς Ἀχαιίδας καὶ πρὸς Ἀργεῖους καὶ Μεσσηνίους διείλουτο τὴν χώραν· ἐντεῦθεν γὰρ προσήκει διαλέγεσθαι περὶ αὐτῶν. οἱ μὲν τοίνυν ἡμέτεροι πρόγονοι φανήσονται τὴν τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὁμόνοιαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθραν, ἣν παρέλαβον ἐκ τῶν Τρωικῶν, διαφυλάττοντες καὶ μέ-
- 43 νοντες ἐν τοῖς αὐτοῖς. (ις.) Καὶ πρῶτον μὲν τὰς Κυκλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολλαὶ πραγματεῖαι κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυναστείαν, ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ Καρῶν κατεχομένας, ἐκβαλόντες ἐκείνους οὐκ ἐξιδιώσασθαι τὰς χώρας ἐτόλμησαν, ἀλλὰ τοὺς μάλιστα βίου τῶν Ἑλλήνων δεομένους κατώκισαν
- 44 εἰς αὐτάς· καὶ μετὰ ταῦτα πολλὰς πόλεις ἐφ' ἑκατέρας τῆς ἠπείρου καὶ μεγάλας ἐκτίσαν, καὶ τοὺς μὲν βαρβάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάττης, τοὺς δ' Ἕλληνας ἐδίδαξαν, ὃν τρόπον διοικοῦντες τὰς αὐτῶν πατρίδας καὶ πρὸς οὓς πολεμοῦντες μεγάλην ἂν τὴν Ἑλλάδα
- 45 ποιήσειαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ε τοσοῦτον ἀπέσχον τοῦ πράττειν τι τῶν αὐτῶν τοῖς ἡμετέροις καὶ τοῦ τοῖς μὲν βαρβάρους πολεμεῖν, τοὺς δ' Ἕλληνας εὐεργετεῖν, ὥστ' οὐδ' ἠσυχίαν ἄγειν ἠθέλησαν, ἀλλ' ἔχοντες πόλιν ἄλλοτρίαν καὶ χώραν οὐ μόνον ἱκανὴν, ἀλλ' ὅσῃν οὐδεμία πόλις τῶν Ἑλληνίδων, οὐκ
- 46 ἔστρεξαν ἐπὶ τούτοις, ἀλλὰ μαθόντες ἐξ αὐτῶν τῶν

- συμβεβηκότων κατὰ μὲν τοὺς νόμους τὰς τε πόλεις
 καὶ τὰς χώρας τούτων εἶναι δοκούσας τῶν ὀρθῶς καὶ
 νομίμως κτησαμένων, κατὰ δὲ τὴν ἀλήθειαν τούτων
 γιγνομένας τῶν τὰ περὶ τὸν πόλεμον μάλιστα ἄσκούν-
 των καὶ νικᾶν ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πολεμίους δυναμέ-
 νων, ταῦτα διανοηθέντες, ἀμελήσαντες γεωργιῶν καὶ
 τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων, οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ b
 μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πο-
 λιορκοῦντες καὶ κακῶς ποιοῦντες, ἕως ἀπάσας κατε-
 47 στρέψαντο πλὴν τῆς Ἀργείων. συνέβαινε οὖν ἐξ ὧν
 μὲν ἡμεῖς ἐπράττομεν, ἀυξάνεσθαι τε τὴν Ἑλλάδα καὶ
 τὴν Εὐρώπην κρείττω γίνεσθαι τῆς Ἀσίας, καὶ πρὸς
 τούτοις τῶν μὲν Ἑλλήνων τοὺς ἀποροῦντας πόλεις
 λαμβάνειν καὶ χώρας, τῶν δὲ βαρβάρων τοὺς εἰδι-
 σμένους ὑβριζεῖν ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν c
 ἔλαττον ἢ πρότερον· ἐξ ὧν δὲ Σπαρτιᾶται, τὴν ἐκεί-
 νων μόνην μεγάλην γίνεσθαι, καὶ πασῶν μὲν τῶν
 ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ἄρχειν, ταῖς δ' ἄλλαις φο-
 βερὰν εἶναι καὶ πολλῆς θεραπείας τυγχάνειν παρ' αὐ-
 48 τῶν. ἐπαιεῖν μὲν οὖν δίκαιόν ἐστι τὴν τοῖς ἄλλοις
 πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγενημένην, δεινὴν δὲ νομί-
 ζειν τὴν αὐτῇ τὰ συμφέροντα διαπραττομένην, καὶ
 φίλους μὲν ποιεῖσθαι τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς τε καὶ τοῖς d
 ἄλλοις χρωμένους, φοβεῖσθαι δὲ καὶ δεδιέναι τοὺς
 πρὸς σφᾶς μὲν αὐτοὺς ὡς δυνατὸν οἰκειότατα διακει-
 μένους, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἀλλοτριῶς καὶ πολεμικῶς
 τὴν αὐτῶν διοικοῦντας. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν ἐκατέρω
 τοῖν πολέοιν τοιαύτην ἐποιήσατο.
- 49 (ιζ.) Χρόνῳ δ' ὕστερον γενομένου τοῦ Περσικοῦ
 πολέμου, καὶ Ξέρξου τοῦ τότε βασιλεύοντος τριήρεις
 μὲν συναγαγόντος τριακοσίας καὶ χιλίας, τῆς δὲ πεζῆς
 στρατιᾶς πεντακοσίας μὲν μυριάδας τῶν ἀπάντων, e

ἐβδομήκοντα δὲ τῶν μαχίμων, τηλικαύτῃ δὲ δυνάμει
 50 στρατεύσαντος ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, Σπαρτιᾶται μὲν
 ἄρχοντες Πελοποννησίων εἰς τὴν ναυμαχίαν τὴν ποιή-
 σασαν ῥοπήν ἅπαντος τοῦ πολέμου δέκα μόνου συν-
 εβάλοντο τριήρεις, οἱ δὲ πατέρες ἡμῶν ἀνάστατοι γε- 243
 νόμενοι καὶ τὴν πόλιν ἐκλελοιπότες διὰ τὸ μὴ τε-
 τειχίσθαι κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον πλείους ναῦς παρ-
 ἔσχοντο καὶ μείζω δύναμιν ἐχούσας ἢ σύμπαντες οἱ
 51 συγκινδυνεύσαντες· καὶ στρατηγὸν οἱ μὲν Εὐρυβιά-
 δην, ὃς εἰ τέλος ἐπέθηκεν οἷς διενοήθη πράττειν,
 οὐδὲν ἂν ἐκάλυεν ἀπολωλέναι τοὺς Ἕλληνας, οἱ δ'
 ἡμέτεροι Θεμιστοκλέα τὸν ὁμολογουμένως ἅπασιν
 αἴτιον εἶναι δόξαντα καὶ τοῦ τὴν ναυμαχίαν γενέσθαι b
 κατὰ τρόπον καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν ἐν ἐκείνῳ
 52 τῷ χρόνῳ κατορθωθέντων. τεκμήριον δὲ μέγιστον·
 ἀφελόμενοι γὰρ Λακεδαιμονίους τὴν ἡγεμονίαν οἱ
 συγκινδυνεύσαντες τοῖς ἡμετέροις παρέδοσαν. καίτοι
 τίνας ἂν τις κριτὰς ἰκανωτέρους ποιήσαιτο καὶ πιστο-
 τέρους τῶν τότεπραχθέντων ἢ τοὺς ἐν αὐτοῖς τοῖς
 ἀγῶσι παραγενομένους; τίς δ' ἂν εὐεργεσίαν εἰπεῖν
 ἔχοι ταύτης μείζω τῆς ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα σῶσαι du-
 νηθείσης;

53 (ιη΄.) Μετὰ ταῦτα τοίνυν συνέβη κυρίαν ἑκατέραν
 εἶναι τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἣν ὀπότεροι ἂν
 κατάσχωσιν, ὑπηκόους ἔχουσι τὰς πλείστας τῶν πό-
 λεων. ὅλως μὲν οὖν οὐδετέραν ἐπαινω· πολλὰ γὰρ
 ἂν τις αὐταῖς ἐπιτιμήσειεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν
 ἐπιμέλειαν ταύτην οὐκ ἔλαττον αὐτῶν διηνέγκαμεν
 54 ἢ περὶ τὰς πράξεις τὰς ὀλίγῳ πρότερον εἰρημένας. οἱ
 μὲν γὰρ ἡμέτεροι πατέρες ἔπειθον τοὺς συμμαχοὺς d
 ποιεῖσθαι πολιτείαν ταύτην, ἣν περ αὐτοὶ διετέλουν
 ἀγαπῶντες· ὃ σημεῖόν ἐστιν εὐνοίας καὶ φιλίας, ὅταν

- τινὲς παραινῶσι τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι τουτοῖς, ἅπερ ἂν σφίσιιν αὐτοῖς συμφέροιεν ὑπολάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι δὲ κατέστησαν οὐδ' ὁμοίαν τῇ παρ' αὐτοῖς οὔτε ταῖς ἄλλοθί που γεγενημέναις, ἀλλὰ δέκα μόνους ἄνδρας κυρίους ἐκάστης τῆς πόλεως ἐποίησαν, ὧν ἐπιχειρήσας e ἂν τις κατηγορεῖν τρεῖς ἢ τέτταρας ἡμέρας συνεχῶς οὐδὲν ἂν μέρος εἰρηκέναι δόξειε τῶν ἐκείνοις ἡμαρτη-
- 55 μένων. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν διεξιέναι περὶ τῶν τοιούτων καὶ τοσοῦτων τὸ πλῆθος ἀνόητόν ἐστιν· ὀλίγα δὲ καθ' ἀπάντων εἰπεῖν, ἃ τοῖς ἀκούσασιν ὀργὴν 244 ἀξίαν ἐμποιήσειεν ἂν τῶν πεπραγμένων. νεώτερος μὲν ὧν ἴσως ἂν ἐξεῦρον, νῦν δ' οὐδὲν ἐπέροχεται μοι τοιοῦτον, ἀλλ' ἅπερ ἅπασι, ὅτι τοσοῦτον ἐκεῖνοι διήνεγκαν ἀνομία καὶ πλεονεξία τῶν προγεγενημένων, ὥστ' οὐ μόνον αὐτούς ἀπώλεσαν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὰς πατρίδας τὰς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ Λακεδαιμονίους πρὸς τοὺς συμμάχους διαβαλόντες εἰς τοιαύτας καὶ τοσαύτας συμφορὰς ἐνέβαλον, ὅσας οὐδεὶς πάποτ' b αὐτοῖς γενήσεσθαι προσεδόκησεν.
- 56 (ιδ΄.) Μάλιστα μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἂν τις δυνηθεῖη κατιδεῖν, ὅσῳ μετριώτερον καὶ πραότερον ἡμεῖς τῶν πραγμάτων ἐπεμελήθημεν, δεύτερον δ' ἐκ τοῦ ῥηθήσεσθαι μέλλοντος· Σπαρτιαῖται μὲν γὰρ ἔτη δέκα μόλις ἐπεσιάτησαν αὐτῶν. ἡμεῖς δὲ πέντε καὶ ἐξήκοντα συνεχῶς κατέσχομεν τὴν ἀρχήν. καίτοι πάντες ἴσασι c τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑτέροις γιγνομένας, ὅτι πλείστον χρόνον τουτοῖς παραμένουσιν, ὑφ' ὧν ἂν ἐλάχιστα
- 57 κακὰ πάσχουσαι τυγχάνωσιν. ἐκ τούτων τοίνυν ἀμφότεραι μισηθεῖσαι κατέστησαν εἰς πόλεμον καὶ ταραχήν, ἐν ἧ' τὴν μὲν ἡμετέραν εὔροι τις ἂν, ἀπάντων αὐτῇ καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἐπιθεμένων, ἔτη δέκα τοῖτοῖς ἀντισχεῖν δυνηθεῖσαν, Λακε-

δαιμονίους δὲ κρατοῦντας ἔτι κατὰ γῆν, πρὸς Θηβαί- d
 οὺς μόνους πολεμήσαντας καὶ μίαν μάχην ἠττηθέντας,
 ἀπάντων ἀποστερηθέντας ὧν εἶχον, καὶ παραπλησίαις
 ἀτυχίαις χρησαμένους καὶ συμφοραῖς αἴσπερ ἡμεῖς,
 58 καὶ πρὸς τούτοις τὴν μὲν ἡμετέραν πόλιν ἐν ἐλάτ-
 τοσιν ἔτεσιν ἀναλαβοῦσαν αὐτὴν ἢ κατεπολεμηθῆ,
 Σπαρτιάτας δὲ μετὰ τὴν ἦτταν μηδ' ἐν πολλαπλασίῳ
 χρόνῳ δυνηθέντας καταστῆσαι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὴν
 αὐτὴν ἔξιν, ἐξ ἧσπερ ἐξέπεσον. ἀλλ' ὁμοίως ἔτι καὶ ε
 νῦν ἔχοντας.

59 (κ'.) Τὰ τοίνυν πρὸς τοὺς βαρβάρους ὡς ἑκάτεροι
 προσηνέχθημεν, δηλωτέον ἔτι γὰρ τοῦτο λοιπόν ἐστιν.
 ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ἡμετέρας δυναστείας οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς
 οὔτ' ἐντὸς Ἄλυσος περὶ στρατοπέδῳ καταβαίνειν οὔτε
 μακροῖς πλοίοις ἐπὶ τάδε πλεῖν Φασήλιδος· ἐπὶ δὲ τῆς
 Λακεδαιμονίων οὐ μόνον τοῦ πορεύεσθαι καὶ πλεῖν, 245
 ὅποι βουληθεῖεν, ἐξουσίαν ἔλαβον, ἀλλὰ καὶ δεσπόται
 60 πολλῶν Ἑλληνίδων πόλεων κατέστησαν. (κα'.) Τὴν
 δὴ καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς βασιλέα γενναιοτέρας
 καὶ μεγαλοφρονεστέρας ποιησαμένην, καὶ τῶν πλεί-
 στων καὶ μεγίστων τοῖς μὲν βαρβάροις κακῶν, τοῖς δ'
 Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγεννημένην, ἔτι δὲ τῆς Ἀσίας
 τὴν παραλίαν καὶ πολλὴν ἄλλην χώραν τοὺς μὲν πο- b
 λεμίους ἀφελομένην, τοῖς δὲ συμμαχοῖς κτησαμένην,
 61 καὶ τοὺς μὲν ὑβρίζοντας, τοὺς δ' ἀποροῦντας παύσα-
 σαν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπὲρ αὐτῆς τε πολεμήσασαν
 ἄμεινον τῆς εὐδοκιμούσης περὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς
 συμφορὰς θάττον διαλυσαμένην τῶν αὐτῶν τούτων,
 πῶς οὐ δίκαιον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν μᾶλλον ἢ τὴν ἐν
 ἅπασι τούτοις ἀπολελειμμένην; περὶ μὲν οὖν τῶν
 πραχθέντων παρ' ἄλληλα καὶ τῶν κινδύνων τῶν ἅμα c

καὶ πρὸς τοὺς αὐτοὺς γενομένων ἐν τῷ παρόντι ταῦτ' εἶχον εἰπεῖν.

- 62 (κβ'.) Οἶμαι δὲ τοὺς ἀηδῶς ἀκούοντας τῶν λόγων τούτων τοῖς μὲν εἰρημένοις οὐδὲν ἀντερεῖν ὡς οὐκ ἀληθέσιν οὖσιν, οὐδ' αὖ πρᾶξεις ἐτέρας ἕξειν εἰπεῖν, περὶ ἃς Λακεδαιμόνιοι γενόμενοι πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἑλλησι κατέστησαν, κατηγορεῖν δὲ τῆς πό-
- 63 λεως ἡμῶν ἐπιχειρήσειν, ὅπερ ἀεὶ ποιεῖν εἰώθασι, καὶ διεξιέναι τὰς δυσχερεστάτας τῶν πράξεων τῶν δ' ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν γεγενημένων, καὶ τὰς τε δίκας καὶ τὰς κρίσεις τὰς ἐνθάδε γιγνομένας τοῖς συμμάχοις καὶ τὴν τῶν φόρων εἰσπραξίν διαβαλεῖν, καὶ μάλιστα διατρίψειν περὶ τὰ Μηλίων πάθη καὶ Σκιωναίων καὶ Τορωναίων, οἰομένους ταῖς κατηγορίαις ταύταις καταρρυπανεῖν τὰς τῆς πόλεως εὐ-
- 64 εργεσίας τὰς ὀλίγῃ πρότερον εἰρημένας. (κγ'.) Ἐγὼ δὲ πρὸς ἅπαντα μὲν τὰ δικαίως ἂν ῥηθέντα κατὰ τῆς πόλεως οὐτ' ἂν δυναίμην ἀντειπεῖν οὐτ' ἂν ἐπιχειρή-
σαιμι τοῦτο ποιεῖν· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, ὅπερ εἶπον ἤδη καὶ πρότερον, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων ἐγὼ γλιχοίμην καὶ πειροίμην πείθειν, ὡς περὶ οὐδὲν πώποτε τὸ κοι-
- 65 νὸν ἡμῶν πεπλημμέληκεν· οὐ μὴν ἄλλ' ἐκεῖνό γ' οἶμαι 246 ποιήσειν, τὴν τε πόλιν τὴν Σπαρτιατῶν ἐπιδείξειν περὶ τὰς πράξεις τὰς προειρημένας πολὺ πικροτέραν καὶ χαλεπωτέραν τῆς ἡμετέρας γεγενημένην, τοὺς δ' ὑπὲρ ἐκείνων βλασφημοῦντας καθ' ἡμῶν ὡς δυνατὸν ἀφρονέστατα διακειμένους καὶ τοῦ κακῶς ἀκούειν
- 66 ὑφ' ἡμῶν τοὺς φίλους αὐτῶν αἰτίους ὄντας· ἐπειδὴν γὰρ τὰ τοιαῦτα κατηγορῶσιν, οἷς ἔνοχοι Λακεδαιμόνιοι μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες, οὐκ ἀποροῦμεν τοῦ b περὶ ἡμῶν ῥηθέντος μείζον ἀμάρτημα κατ' ἐκείνων

- εἰπεῖν. (κδ΄.) Οἶον καὶ νῦν, ἣν μνησθῶσι τῶν ἀγῶ-
νων τῶν τοῖς συμμαχοῖς ἐνθάδε γιγνομένων, τίς
ἔστιν οὕτως ἀφυῆς, ὅστις οὐχ εὐρήσει πρὸς τοῦτ'
ἀντειπεῖν, ὅτι πλείους Λακεδαιμόνιοι τῶν Ἑλλήνων
ἀκρίτους ἀπεκτόνασι τῶν παρ' ἡμῖν, ἐξ οὗ τὴν πό-
λιν οἰκοῦμεν, εἰς ἀγῶνα καὶ κρίσιν καταστάντων;
- 67 (κε΄.) Τοιαῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς εἰσπραξέως τῶν
φόρων ἦν τι λέγωσιν, ἔξομεν εἰπεῖν· πολὺ γὰρ ἐπι- c
δείξομεν συμφορώτερα πράξαντας τοὺς ἡμετέρους
ἢ Λακεδαιμονίους ταῖς πόλεσι ταῖς τὸν φόρον ἐνεγκού-
σαις. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ προσταχθὲν ὑφ' ἡμῶν τοῦτ'
ἐποιοῦν, ἀλλ' αὐτοὶ γνόντες, ὅτε περὶ τὴν ἡγεμονίαν
- 68 ἡμῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἔδοσαν· ἔπειτ' οὐχ ὑπὲρ τῆς
σωτηρίας τῆς ἡμετέρας ἔφερον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δημο-
κρατίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς αὐτῶν καὶ τοῦ μὴ
περιπεσεῖν ὀλιγαρχίας γενομένης τηλικούτοις κακοῖς d
τὸ μέγεθος, ἠλίκοις ἐπὶ τῶν δεκαρχιῶν καὶ τῆς δυ-
ναστείας τῆς Λακεδαιμονίων. ἔτι δ' οὐκ ἐκ τούτων
ἔφερον, ἐξ ὧν αὐτοὶ διέσωσαν, ἀλλ' ἀφ' ὧν δι' ἡμᾶς
- 69 εἶχον· ὑπὲρ ὧν, εἰ καὶ μικρὸς λογισμὸς ἐνῆν αὐτοῖς,
δικαίως ἂν χάριν εἶχον ἡμῖν. παραλαβόντες γὰρ τὰς
πόλεις αὐτῶν τὰς μὲν παντάπασιν ἀναστάτους γεγε-
νημένας ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τὰς δὲ πεπορθημένας,
εἰς τοῦτο προηγάγομεν ὥστε μικρὸν μέρος τῶν γι- e
γνομένων ἡμῖν διδόντας μηδὲν ἐλάττους ἔχειν τοὺς
οἴκους Πελοποννησίων τῶν οὐδένα φόρον ὑποτε-
λούντων.
- 70 (κς΄.) Περὶ τοίνυν τῶν ἀναστάτων γεγενημένων
ὑφ' ἑκατέρας τῶν πόλεων, ὃ μόνοις τινὲς ἡμῖν ὄνει-
δίξουσιν, ἐπιδείξομεν πολὺ δεινότερα πεποιηκότας, 247
οὓς ἐπαινοῦντες διατελοῦσιν. ἡμῖν μὲν γὰρ συνέπεσε
περὶ νησύδρια τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξα-

- μαρτεῖν, ἃ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων οὐδ' ἴσασιν, ἐκείνοι δὲ τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τὰς πανταχῇ προεχούσας τῶν ἄλλων ἀναστάτους ποιήσαν-
- 71 τες αὐτοὶ τὰ κείνων ἔχουσιν, ἃς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηδὲν αὐταῖς πρότερον ὑπῆρχεν ἀγαθόν, τῆς μεγίστης δωρεᾶς παρὰ τῶν Ἑλλήνων τυχεῖν διὰ τὴν στρατείαν ^b τὴν ἐπὶ Τροίαν, ἐν ἧ ἴσφᾶς τ' αὐτὰς παρέσχον πρωτευούσας καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἀρετὰς ἔχοντας οὐ μόνον τὰς τοιαύτας, ὧν πολλοὶ καὶ τῶν φαύλων κοινωνοῦσιν, ἀλλὰ καὶ κείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς ὧν δυνηθεῖη
- 72 μετασχεῖν. Μεσσήνη μὲν γὰρ Νέστορα παρέσχε τὸν φρονιμώτατον ἀπάντων τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον γενομένων, Λακεδαιμίων δὲ Μενέλαον τὸν διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην μόνον ἀξιωθέντα Διὸς γε- ^c νέσθαι κηδεστήν, ἣ δ' Ἀργείων πόλις Ἀγαμέμνονα τὸν οὐ μίαν οὐδὲ δύο σχόντα μόνον ἀρετὰς ἀλλὰ πάσας, ὅσας ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, καὶ ταύτας οὐ μετρίως
- 73 ἀλλ' ὑπερβαλλόντως· οὐδένα γὰρ εὐρήσομεν τῶν ἀπάντων οὔτ' ἰδιωτέρας πράξεις μεταχειρισάμενον οὔτε καλλίους οὔτε μείζους οὔτε τοῖς Ἑλλησιν ὠφελιμωτέρας οὔτε πλειόνων ἐπαίνων ἀξίας. καὶ τούτοις οὔτω μὲν ἀπρησιθμημένοις εἰκότως ἂν τινες ἀπιστήσκειαν, μικρῶν δὲ περὶ ἐκάστου ῥηθέντων ἅπαντες ἂν ^d ἀληθῆ με λέγειν ὁμολογήσειαν.
- 74 (κζ'.) Οὐ δύναμαι δὲ κατιδεῖν ἀλλ' ἀπορῶ, ποίοις ἂν λόγοις μετὰ ταῦτα χρησάμενος ὀρθῶς εἴην βεβουλευμένος. αἰσχύνομαι μὲν γὰρ, εἰ τοσαῦτα περὶ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς προειρηκῶς μηδενὸς μνησθήσομαι τῶν ὑπ' ἐκείνου πεπραγμένων, ἀλλὰ δόξω τοῖς ἀκούουσιν ὅμοιος εἶναι τοῖς ἀλαξορευομένοις καὶ λέγουσιν, ὅτι ἂν τύχωσιν· ὀρῶ δὲ τὰς πράξεις τὰς ἔξω ^e λεγομένας τῶν ὑποθέσεων οὐκ ἐπαινουμένας ἀλλὰ

ταραχώδεις εἶναι δοκούσας, καὶ πολλοὺς μὲν ὄντας
 τοὺς κακῶς χρωμένους αὐταῖς, πολὺ δὲ πλείους τοὺς
 75 ἐπιτιμῶντας. διὸ δέδοικα, μὴ καὶ περὶ ἐμὲ συμβῆτι 248
 τοιοῦτον. οὐ μὴν ἄλλ' αἰροῦμαι βοηθῆσαι τῷ ταύτῳ
 ἐμοί τε καὶ πολλοῖς πεπονθότι καὶ διημαρτηκότι τῆς
 δόξης, ἧς προσῆκε τυχεῖν αὐτὸν, καὶ μεγίστων μὲν
 ἀγαθῶν αἰτίῳ γεγενημένῳ περὶ ἐκείνον τὸν χρόνον,
 ἦττον δ' ἐπαινουμένῳ τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου δια-
 πεπραγμένων.

76 (κῆ.) Τί γὰρ ἐκείνος ἐνέλιπεν, ὅς τηλικαύτην μὲν
 ἔσχε τιμὴν, ἧς εἰ πάντες συνελθόντες μείζω ζητοῖεν,
 οὐδέ ποτ' ἂν εὑρεῖν δυνηθεῖεν; μόνος γὰρ ἀπάσης τῆς b
 Ἑλλάδος ἠξιώθη γενέσθαι στρατηγός. ὁπότερον δ'
 εἶθ' ὑπὸ πάντων αἰρεθεὶς εἶτ' αὐτὸς κτησάμενος, οὐκ
 ἔχω λέγειν. ὁποτέρως δ' οὖν συμβέβηκεν, οὐδεμίαν
 ὑπερβολὴν λέλοιπε τῆς περὶ αὐτὸν δόξης τοῖς ἄλλως
 77 πως τιμηθεῖσιν. ταυτην δὲ λαβὼν τὴν δύναμιν οὐκ
 ἔστιν ἦντινα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἐλύπησεν, ἀλλ'
 οὕτως ἦν πόρρω τοῦ περὶ τινος ἐξαμαρτεῖν, ὥστε πα-
 ραλαβὼν τοὺς Ἑλληνας ἐν πολέμῳ καὶ ταραχαῖς καὶ
 πολλοῖς κακοῖς ὄντας τούτων μὲν αὐτοὺς ἀπήλλαξεν, c
 εἰς ὁμόνοιαν δὲ καταστήσας τὰ μὲν περιττὰ τῶν ἔρ-
 γων καὶ τερατώδη καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα τοὺς ἄλλους
 ὑπερεῖδε, στρατόπεδον δὲ συστήσας ἐπὶ τοὺς βαρβά-
 78 ρους ἤγαγεν. τούτου δὲ κάλλιον στρατήγημα καὶ τοῖς
 Ἑλλῆσιν ὠφελιμώτερον οὐδεὶς φανήσεται πράξας οὔτε
 τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εὐδοκιμησάντων οὔτε τῶν
 ὕστερον ἐπιγενομένων. ἀκείνος πράξας καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις ὑποδείξας οὐχ οὕτως εὐδοκίμησεν, ὡς προσῆκεν
 αὐτὸν, διὰ τοὺς μᾶλλον ἀγαπῶντας τὰς θαυματο- d
 ποιίας τῶν εὐεργεσιῶν καὶ τὰς ψευδολογίας τῆς ἀλη-

θείας, ἀλλὰ τοιοῦτος γενόμενος ἐλάττω δόξαν ἔχει τῶν οὐδὲ μιμήσασθαι τολησάντων αὐτόν.

- 79 (κθ΄.) Οὐ μόνον δ' ἐπὶ τούτοις ἄντις αὐτὸν ἐπαινεῖ-
σειεν, ἀλλὰ καὶ ἐφ' οἷς περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔπρα-
ξεν. εἰς τοῦτο γὰρ μεγαλοφροσύνης ἦλθεν, ὥστ' οὐκ
ἀπέχρησεν αὐτῷ λαβεῖν στρατιώτας τῶν ἰδιωτων
ὀπόσους ἐξ ἐκάστης ἠβουλήθη τῆς πόλεως, ἀλλὰ τοὺς
βασιλέας τοὺς ποιοῦντας ἐν ταῖς αὐτῶν, ὅτι βουλη- e
θεῖεν, καὶ τοῖς ἄλλοις προστάττοντας, τούτους ἐπεισεν
ὑφ' αὐτῷ γενέσθαι, καὶ συνακολουθεῖν, ἐφ' οὓς ἂν
ἠγῆται, καὶ ποιεῖν τὸ προσταττόμενον, καὶ βασιλικὸν
80 βίον ἀφέντας στρατιωτικῶς ζῆν, ἔτι δὲ κινδυνεύειν
καὶ πολεμεῖν οὐχ ὑπὲρ τῆς σφετέρως αὐτῶν πατρίδος 249
καὶ βασιλείας, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης τῆς Με-
νελάου γυναικὸς, ἔργῳ δ' ὑπὲρ τοῦ μὴ τὴν Ἑλλάδα
πάσχειν ὑπὸ τῶν βαρβάρων μήτε τοιαῦτα μήθ' οἷα
πρότερον αὐτῇ συνέπεσε περὶ τὴν Πέλοπος μὲν ἀπά-
σης Πελοποννήσου κατάληψιν, Δαναοῦ δὲ τῆς πόλεως
τῆς Ἀργείων, Κάδμου δὲ Θηβῶν· ὧν τίς ἄλλος φανή-
σεται προνοηθεῖς, ἢ τίς ἐμποδῶν καταστάς τοῦ μηδὲν b
ἔτι γενέσθαι τοιοῦτον, πλὴν τῆς ἐκείνου φύσεως καὶ
81 δυνάμεως; (λ΄.) Τὸ τοίνυν ἐχόμενον, ὃ τῶν μὲν προ-
ειρημένων ἐλαττόν ἐστι, τῶν δὲ πολλάκις ἐγκεκω-
μισμασμένων μεῖζον καὶ λόγου μᾶλλον ἄξιον· στρατό-
πεδον γὰρ συνεληλυθὸς ἐξ ἀπασῶν τῶν πόλεων,
τοσοῦτον τὸ πλῆθος, ὅσον εἰκὸς, ὃ πολλοὺς εἶχεν ἐν
αὐτῷ τοὺς μὲν ἀπὸ θεῶν, τοὺς δ' ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν
γεγονότας, οὐχ ὁμοίως διακειμένους τοῖς πολλοῖς οὐδ'
ἴσον φρονοῦντας τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀργῆς καὶ θυμοῦ c
82 καὶ φθόρου καὶ φιλοτιμίας μεστούς· ἀλλ' ὅμως τὸ τοι-
οῦτον ἔτη δέκα κατέσχευ οὐ μισθοφοραῖς μεγάλαις
οὐδὲ χρημάτων δαπάναις, αἷς νῦν ἅπαντες δυνα-

στεύουσιν, ἀλλὰ τῷ καὶ τῇ φρονήσει διαφέρειν καὶ
 δύνασθαι τροφήν ἐκ τῶν πολεμίων τοῖς στρατιώταις
 πορίζειν, καὶ μάλιστα τῷ δοκεῖν ἐκεῖνον ἄμεινον ὑπὲρ
 τῆς τῶν ἄλλων βουλευέσθαι σωτηρίας ἢ τοὺς ἄλλους
 83 περὶ σφῶν αὐτῶν. τὸ τοίνυν τέλος, ὃ πᾶσι τούτοις d
 ἐπέθηκεν, οὐδενὸς ἦττον προσήκει θαυμάζειν· οὐ
 γὰρ ἀπρεπὲς οὐδ' ἀνάξιον τῶν προειρημένων φανή-
 σεται ποιησάμενος, ἀλλὰ λόγῳ μὲν πρὸς μίαν πόλιν
 πολεμήσας, ἔργῳ δ' οὐ μόνον πρὸς ἅπαντας τοὺς τὴν
 Ἀσίαν κατοικοῦντας ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα γένη πολλὰ
 τῶν βαρβάρων κινδυνεύων οὐκ ἀπέϊπεν οὐδ' ἀπῆλθε,
 πρὶν τὴν τε πόλιν τοῦ τολμήσαντος ἐξαμαρτεῖν ἐξην-
 δραποδίσατο καὶ τοὺς βαρβάρους ἔπαυσεν ὑβρίζοντας. e

84 (λα΄.) Οὐκ ἀγνοῶ δὲ τὸ πλήθος τῶν εἰρημένων περὶ
 τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρετῆς, οὐδ' ὅτι τούτων τοσοῦτων
 ὄντων καθ' ἕν μὲν ἕκαστον, εἴτινες σκοποῦντο, τί ἂν
 ἀποδοκιμάσαιεν, οὐδεὶς ἂν οὐδὲν αὐτῶν ἀφελεῖν τολ- 250
 μήσαιεν, ἐφεξῆς δ' ἀναγινωσκομένων ἅπαντες ἂν ἐπι-
 τιμήσαιεν ὡς πολὺ πλείοσιν εἰρημένοις τοῦ δέοντος.

85 (λβ΄.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἔλαθον ἑμαυτὸν πλεονάζων, ἡσχυ-
 νόμην ἂν, εἰ γράφειν ἐπιχειρῶν, περὶ ὧν μηδεὶς ἂν
 ἄλλος ἐτόλμησεν, οὕτως ἀναισθήτως διεκείμην· νῦν δ'
 ἀκριβέστερον ἦδειν τῶν ἐπιπλήττειν μοι τολμησόντων,
 ὅτι πολλοὶ τούτοις ἐπιτιμήσουσιν· ἀλλὰ γὰρ ἡγήσάμην
 οὐχ οὕτως ἔσεσθαι δεινὸν, ἣν ἐπὶ τοῦ μέρους τούτου b
 δόξω τισὶ τῶν καιρῶν ἀμελεῖν, ὡς ἦν περὶ ἀνδρὸς
 τοιοῦτου διαλεγόμενος παραλίπω τι τῶν ἐκείνῳ τε
 86 προσόντων ἀγαθῶν κάμοι προσηκόντων εἰπεῖν. ὥμην
 δὲ καὶ παρὰ τοῖς χαριεστάτοις τῶν ἀκροατῶν εὐδοκι-
 μήσειν, ἣν φαίνωμαι περὶ ἀρετῆς μὲν τοὺς λόγους
 ποιούμενος, ὅπως δὲ ταύτης ἀξίως ἐρῶ μᾶλλον σπου-
 δάζων ἢ περὶ τὴν τοῦ λόγου συμμετρίαν, καὶ ταῦτα

- σαφῶς εἰδὼς τὴν μὲν περὶ τὸν λόγον ἀκαιρίαν ἀδοξό- c
 τερον ἐμὲ ποιήσουσαν, τὴν δὲ περὶ τὰς πράξεις εὐ-
 βουλίαν αὐτοὺς τοὺς ἐπαινουμένους ὠφελήσουσαν·
 ἀλλ' ὅμως ἐγὼ τὸ λυσιτελὲς ἐάσας τὸ δίκαιον εἰλόμην.
- 87 οὐ μόνον δ' ἂν εὐρεθείην ἐπὶ τοῖς νῦν λεγομένοις
 ταύτην ἔχων τὴν διάνοιαν ἀλλ' ὁμοίως ἐπὶ πάντων,
 ἐπεὶ καὶ τῶν πεπλησιακότων μοι φανείην ἂν μᾶλλον
 χαίρων τοῖς ἐπὶ τῷ βίῳ καὶ ταῖς πράξεσιν εὐδοκιμοῦσιν
 ἢ τοῖς περὶ τοὺς λόγους δεινοῖς εἶναι δοκοῦσιν. καίτοι d
 τῶν μὲν εὖ ῥηθέντων εἰ καὶ μηδὲν συμβαλοίμην,
 ἅπαντες ἂν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἀναθεῖεν, τῶν δ' ὀρθῶς
 πραττομένων εἰ καὶ πάντες εἰδεῖν με σύμβουλον γε-
 γεννημένον, οὐδαὲς ὅστις οὐκ ἂν αὐτὸν τὸν μεταχειρι-
 ζόμενον τὰς πράξεις ἐπαινέσειεν.
- 88 (λγ'.) Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅποι τυγχάνω φερόμε-
 νος· αἲε γὰρ οἰόμενος δεῖν προστιθέναι τὸ τῶν προ-
 ειρημένων ἐχόμενον, παντάπασιν πόρρω γέγονα τῆς e
 ὑποθέσεως. λοιπὸν οὖν ἐστὶν οὐδὲν ἄλλο πλὴν αἰτη-
 σάμενον τῷ γήρα συγγνώμην ὑπὲρ τῆς λήθης καὶ τῆς
 μακρολογίας, τῶν εἰθισμένων παραγίγνεσθαι τοῖς τη-
 λικούτοις, ἐπανελθεῖν εἰς τὸν τόπον ἐκείνου, ἐξ οὗπερ
 89 εἰσέπεσον εἰς τὴν περιττολογίαν ταύτην. οἶμαι δ' ἤδη 251
 καθορᾶν, ὅθεν ἐπλανήθην. (λδ'.) Τοῖς γὰρ ὀνειδί-
 ζουσιν ἡμῶν τῇ πόλει τὰς Μηλιῶν καὶ τὰς τῶν τοι-
 ούτων πολιχνίων συμφορὰς ἀντέλεγον. οὐχ ὡς οὐχ
 ἡμαρτημένων τούτων, ἀλλ' ἐπιδεικνύων τοὺς ἀγαπω-
 μένους ὑπ' αὐτῶν πολὺ πλείους πόλεις καὶ μείζους
 ἡμῶν ἀναστάτους πεπονηκότας, ἐν οἷς καὶ περὶ τῆς
 ἀρετῆς τῆς Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου καὶ Νέστορος
 διελέχθην, ψεῦδος μὲν οὐδὲν λέγων, πλείω δ' ἴσως
 90 τῶν μετρίων. τοῦτο δ' ἐποιοῦν, ὑπολαβὼν οὐδενὸς b
 ἔλαττον ἀμάρτημα τοῦτο δοῦναι εἶναι τῶν τολμησάν-

των ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς πόλεις τὰς γεννησάσας
καὶ θρεψάσας τοιοῦτους ἄνδρας, περὶ ὧν καὶ νῦν ἔχοι
τις ἂν πολλοῖς καὶ καλοῖς χρήσασθαι λόγους. ἀλλὰ γὰρ
ἀνόητόν ἐστι περὶ μίαν πράξιν διατρίβειν, ὥσπερ ἀπο-
ρίας οὔσης, τί ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν περὶ τῆς ἀμότητος
καὶ χαλεπότητος τῆς Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οὐ πολλῆς c
91 ἀφθονίας ὑπαρχούσης. (λέ.) Οἷς οὐκ ἐξήγησε περὶ
τὰς πόλεις ταύτας καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς τοιοῦτους
ἐξαμαρτεῖν ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ἐκ τῶν αὐτῶν ὄρη-
θέντας καὶ κοινὴν τὴν στρατείαν ποιησαμένους καὶ
τῶν αὐτῶν κινδύνων μετασχόντας, λέγω δὲ περὶ Ἀρ-
γείων καὶ Μεσσηνίων. καὶ γὰρ τούτους ἐπεθύμησαν
ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιβαλεῖν αἴσπερ ἐκείνους·
καὶ Μεσσηνίους μὲν πολιορκοῦντες οὐ πρότερον ἐπαύ- d
σαντο, πρὶν ἐξέβαλον ἐκ τῆς χώρας, Ἀργείοις δ' ὑπέρ
92 τῶν αὐτῶν τούτων ἔτι καὶ νῦν πολεμοῦσιν. ἂ τοίνυν
περὶ Πλαταιᾶς ἔπραξαν, ἄτοπος ἂν εἶην, εἰ ταῦτ'
εἰρηκῶς ἐκείνων μὴ μνησθείην· ὧν ἐν τῇ χώρᾳ στρα-
τοπεδευσάμενοι μεθ' ἡμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμαχῶν
καὶ παραταξάμενοι τοῖς πολεμίοις καὶ θυσάμενοι τοῖς
θεοῖς τοῖς ὑπ' ἐκείνων ἰδουμένοις οὐ μόνον ἡλευθε-
93 ρώσαμεν τῶν Ἑλλήνων τοὺς μεθ' ἡμῶν ὄντας ἀλλὰ e
καὶ τοὺς ἀναγκασθέντας γενέσθαι μετ' ἐκείνων, καὶ
ταῦτ' ἐπράξαμεν Πλαταιέας λαβόντες μόνους Βοιω-
τῶν συναγωνιστάς· οὓς οὐ πολὺν χρόνον διαλιπόντες
Λακεδαιμόνιοι, χαριζόμενοι Θεβαίοις, ἐκπολιορκήσαν-
τες ἅπαντας ἀπέκτειναν πλὴν τῶν ἀποδρᾶναι δυνη- 252
θέντων. περὶ οὓς ἡ πόλις ἡμῶν οὐδὲν ὁμοίᾳ γέγονεν
94 ἐκείνοις· οἱ μὲν γὰρ περὶ τε τοὺς εὐεργέτας τῆς Ἑλ-
λάδος καὶ τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν τὰ τοιαῦτ' ἐξ-
αμαρτάνειν ἐτόλμησαν, οἱ δ' ἡμέτεροι Μεσσηνίων μὲν
τοὺς διασωθέντας εἰς Ναύπακτον κατῴκισαν, Πλα-

ταιέων δὲ τοὺς περιγενομένους πολίτας ἐποίησαντο καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῖς ἀπάντων μετέδοσαν. ὥστ' εἰ μηδὲν εἴχοιεν ἄλλο περὶ τοῦν πολέοιν εἶπεῦν, ἐν^b τούτων θράδιον εἶναι καταμαθεῖν τὸν τρόπον ἐκατέρως αὐτῶν, καὶ ποτέρα πλείους πόλεις καὶ μείζους ἀναστάτους πεποίηκεν.

- 95 (λς'.) Αἰσθάνομαι δὲ πάθος μοι συμβαῖνον ἐναντίου τοῖς ὀλίγοις πρότερον εἰρημένοις· τότε μὲν γὰρ εἰς ἄγνοιαν καὶ πλάνον καὶ λήθην ἐνέπεσον, νῦν δ' οἶδα σαφῶς ἐμαυτὸν οὐκ ἐμμένοντα τῇ πραότητι τῇ περὶ τὸν λόγον, ἣν εἶχον ὅτ' ἠρχόμεν γράφειν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγειν τ' ἐπιχειροῦντα περὶ ὧν οὐκ ὄμην ἐρεῖν, ε^c θρασύτερόν τε διακείμενον ἢ κατ' ἐμαυτὸν, ἀκρατῆ τε γιγνόμενον ἐνίων ὧν λέγω διὰ τὸ πλῆθος τῶν
- 96 εἶπεῦν ἐπιρροεούτων. ἐπειδὴ περ οὖν ἐπελήλυθέ μοι τὸ παρρησιάζεσθαι, καὶ λέλυκα τὸ στόμα καὶ τοιαύτην τὴν ὑπόθεσιν ἐποίησάμην ὥστε μήτε καλὸν εἶναι μοι μήτε δυνατὸν παραλιπεῖν τὰς τοιαύτας πράξεις, ἐξ ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἐπιδεικνύναι πλείονος ἀξίαν τὴν πόλιν ἡμῶν γεγενημένην περὶ τοὺς Ἑλληνας τῆς Λακεδαι-^dμονίων, οὐ κατασιωπητέον οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν οὐπω μὲν εἰρημένων, ἐν δὲ τοῖς Ἑλλησι γεγενημένων, ἀλλ' ἐπιδεικτέον τοὺς μὲν ἡμετέρους ὀψιμαθεῖς αὐτῶν γεγενημένους, Λακεδαιμονίους δὲ τὰ μὲν πρῶτους, τὰ δὲ μόνους ἐξαμαρτόντας.

- 97 (λς'.) Πλείστοι μὲν οὖν κατηγοροῦσιν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν, ὅτι προσποιούμεναι κινδυνεῦσαι πρὸς τοὺς βαρβάρους ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὐκ εἶασαν τὰς πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ διοικῆσαι τὰ σφέτερο' αὐτῶν, ὅπως ἐκάστη συνέφερεν, ἀλλ' ὥσπερ αἰχμαλώτους^e εἰληφνῦται διελόμεναι κατεδουλώσαντο πάσας αὐτάς, καὶ παραπλήσιον ἐποίησαν τοῖς παρὰ μὲν τῶν ἄλλων

τοὺς οἰκέτας εἰς ἐλευθερίαν ἀφαιρουμένοις, σφίσι δ'
 98 αὐτοῖς δουλεύειν ἀναγκάζουσιν. (λή.) Τοῦ δὲ λέ-
 γεσθαι ταῦτα καὶ πολὺ πλείω καὶ πικρότερα τούτων 253
 οὐχ ἡμεῖς αἴτιοι γεγόναμεν, ἀλλ' οἱ νῦν μὲν ἐν τοῖς
 λεγομένοις ἡμῖν ἀντιτεταγμένοι, τὸν δ' ἄλλον χρόνον
 ἐν τοῖς πραττομένοις ἅπασιν. τοὺς μὲν γὰρ ἡμε-
 τέρους προγόνους οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν ἐν τοῖς ἐπ-
 ἐκεινα χρόνοις τοῖς ἀναριθμητοῖς οὐδεμιᾶς πόλεως
 οὔτε μείζονος οὔτ' ἐλάττονος ἄρχειν ἐπιχειρήσαντας·
 Λακεδαιμονίους δὲ πάντες ἴσασι, ἀφ' οὔπερ εἰς Πε-
 λοπόννησον εἰσῆλθον, οὐδὲν ἄλλο πράττοντας οὐδὲ b
 βουλευομένους, πλὴν ὅπως μάλιστα μὲν ἀπάντων
 99 ἄρξουσιν, εἰ δὲ μὴ, Πελοποννησίων. ἀλλὰ μὴν καὶ
 τὰς στάσεις καὶ τὰς σφαγὰς καὶ τὰς τῶν πολιτειῶν
 μεταβολὰς, ἅς ἀμφοτέροις τινὲς ἡμῖν ἐπιφέρουσιν,
 ἐκεῖνοι μὲν ἂν φανεῖεν ἀπάσας τὰς πόλεις πλὴν ὀλί-
 γων μεστὰς πεπονηκότες τῶν τοιούτων συμφορῶν καὶ
 νοσημάτων, τὴν δ' ἡμετέραν πόλιν οὐδεὶς ἂν οὐδ'
 εἰπεῖν τολμήσειε πρὸ τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ c
 γενομένης ὡς τοιοῦτον ἐν τοῖς συμμαχοῖσι τι διαπρα-
 100 ξαμένην. ἀλλ' ἐπειδὴ Λακεδαιμόνιοι κύριοι καταστάν-
 τες τῶν Ἑλλήνων πάλιν ἐξέπιπτον ἐκ τῶν πραγμάτων,
 ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς στασιαζουσῶν τῶν ἄλλων πό-
 λεων δύο ἢ τρεῖς τῶν στρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, οὐ
 γὰρ ἀποκρύψομαι τάληθές, ἐξήμαρτον περὶ τινὰς
 αὐτῶν ἐλπίζοντες, ἦν μιμήσονται τὰς Σπαρτιατῶν
 101 πράξεις, μᾶλλον αὐτὰς δυνήσεσθαι κατασχεῖν. ὥστε d
 δικαίως ἂν ἐκείνοις μὲν ἅπαντες ἐγκαλέσειαν ὡς ἀρχη-
 γοῖς γεγεννημένοις καὶ διδασκάλοις τῶν τοιούτων
 ἔργων, τοῖς δ' ἡμετέροις ὥσπερ τῶν μαθητῶν τοῖς
 ὑπὸ τῶν ὑπισχνουμένων ἐξηπατημένοις καὶ διημαρ-
 τηκόσι τῶν ἐλπίδων εἰκότως ἂν συγγνώμην ἔχοιεν.

- 102 (λθ'.) Τὸ τοίνυν τελευταῖον, ὃ μόνοι καὶ καθ' αὐτοὺς ἔπραξαν, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι κοινῆς ἡμῖν τῆς ἐχθρας ὑπαρχούσης τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς βασιλέας αὐτῶν, ἡμεῖς μὲν ἐν πολέμοις πολλοῖς γιγνώμενοι καὶ μεγάλας συμφοραῖς ἐνίοτε περιπίπτουτες καὶ τῆς χώρας ἡμῶν θαμὰ πορθουμένης καὶ τεμνομένης οὐδεπώποτ' ἐβλέψαμεν πρὸς τὴν ἐκείνων φιλίαν καὶ συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν τοῖς Ἑλλησιν ἐπεβούλευσαν μισοῦντες αὐτοὺς διετελέσαμεν μᾶλλον ἢ τοὺς ἐν τῷ παρόντι κακῶς ἡμᾶς ποιοῦντας· Λακε- 254
 103 δαιμόνιοι δ' οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδὲν οὔτε μέλ-
 λοντες οὔτε δεδιότες εἰς τοῦτ' ἀπληστίας ἤλθον, ὥστ' οὐκ ἐξήρκεσεν αὐτοῖς ἔχειν τὴν κατὰ γῆν ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν κατὰ θάλατταν δύναμιν οὕτως ἐπεθύμησαν λαβεῖν, ὥστε κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοὺς τε συμμάχους τοὺς ἡμετέρους ἀφίστασαν ἐλευθερώσειν αὐτοὺς ὑπισχνούμενοι, καὶ βασιλεῖ περὶ φιλίας διελέγοντο καὶ συμμαχίας, παραδώσειν αὐτῷ φάσκοντες
 104 ἅπαντας τοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας κατοικοῦντας· πίστεις δὲ b
 δόντες τούτοις ἀμφοτέροις καὶ καταπολεμήσαντες ἡμᾶς, οὓς μὲν ἐλευθερώσειν ᾤμοσαν, κατεδουλώσαντο μᾶλλον ἢ τοὺς Εἰλωτας, βασιλεῖ δὲ τοιαύτην χάριν ἀπέδωκαν, ὥστ' ἔπεισαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Κῦρον ὄντα νεώτερον ἀμφισβητεῖν τῆς βασιλείας, καὶ στρατόπεδον αὐτῷ συναγαγόντες, στρατηγὸν Κλέαρχον
 105 ἐπιστήσαντες, ἀνέπεμψαν ἐπ' ἐκείνον· ἀτυχῆσαντες δ' ἐν τούτοις καὶ γνωσθέντες ὧν ἐπεθύμουν καὶ c
 μισηθέντες ὑπὸ πάντων, εἰς πόλεμον καὶ ταραχὰς τοσαύτας κατέστησαν, ὅσας εἰκὸς τοὺς καὶ περὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους ἐξημαρτηκότας. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγοντα διατρίβειν, πλὴν ὅτι καταναυμαχηθέντες ὑπὸ τετῆς βασιλέως δυνάμεως

- καὶ τῆς Κόνωνος στρατηγίας τοιαύτην ἐποίησαντο τὴν
 106 εἰρήνην, ἧς οὐδεὶς ἂν ἐπιδειξείεν οὔτ' αἰσχίω πώποτε
 γενομένην οὔτ' ἐπονειδιστοτέραν οὔτ' ὀλιγωροτέραν d
 τῶν Ἑλλήνων οὔτ' ἐναντιωτέραν τοῖς λεγομένοις ὑπό
 τινων περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς Λακεδαιμονίων· οἵτινες.
 ὅτε μὲν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς δεσπότας τῶν Ἑλλήνων
 κατέστησεν, ἀφελέσθαι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τὴν
 εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἐπεχείρησαν, ἐπειδὴ δὲ καταναυ-
 μαχήσας ταπεινοὺς ἐποίησεν, οὐ μικρὸν μέρος αὐτῶ
 τῶν Ἑλλήνων παρέδωκαν ἀλλὰ πάντας τοὺς τὴν
 107 Ἀσίαν οἰκοῦντας, διαρρηθὴν γράψαντες χρῆσθαι τοῦθ' e
 ὅ τι ἂν αὐτὸς βούληται, καὶ οὐκ ἠσχύνθησαν τοι-
 αύτας ποιούμενοι τὰς ὁμολογίας περὶ ἀνδρῶν, οἷς
 χρώμενοι συμμάχοις ἡμῶν τε περιεγένοντο καὶ τῶν
 Ἑλλήνων κύριοι κατέστησαν καὶ τὴν Ἀσίαν ἅπασαν
 ἤλπισαν κατασχῆσειν, ἀλλὰ τὰς τοιαύτας συνθήκας 255
 αὐτοὶ τ' ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἀνέγρα-
 ψαν καὶ τοὺς συμμάχους ἠνάγκασαν.
- 108 (μ'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους οὐκ οἶμαι πράξεων
 ἐτέρων ἐπιθυμήσειν ἀκούειν, ἀλλ' ἐκ τῶν εἰρημένων
 ἱκανῶς μεμαθηκέναι νομεῖν, ὅποια τις τοῖν πολέοιν
 ἑκατέρω περὶ τοὺς Ἑλληνας γέγονεν· ἐγὼ δ' οὐχ οὔτω
 τυγχάνω διακείμενος, ἀλλ' ἠγοῦμαι τὴν ὑπόθεσιν, ἣν
 ἐποίησάμην, ἄλλων τε πολλῶν προσδεδίσθαι λόγων b
 καὶ μάλιστα τῶν ἐπιδειξόντων τὴν ἄνοιαν τῶν ἀντι-
 λέγειν τοῖς εἰρημένοις ἐπιχειρησόντων· οὓς οἶμαι
- 109 ὀρθῶς εὐρήσειν. (μα'.) Τῶν γὰρ ἀποδεχομένων
 ἅπασας τὰς Λακεδαιμονίων πράξεις, τοὺς μὲν βελ-
 τίστους αὐτῶν ἠγοῦμαι καὶ πλεῖστον νοῦν ἔχοντας
 τὴν μὲν Σπαρτιατῶν πολιτείαν ἐπαινέσεσθαι καὶ τὴν
 αὐτὴν γνώμην ἔξειν περὶ αὐτῆς, ἣν περ πρότερον, περὶ
 δὲ τῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας πεπραγμένων ὁμολογήσειν c

- 110 τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις, τοὺς δὲ φανλοτέρους οὐ μόνον τούτων ὄντας ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν, καὶ περὶ μὲν ἄλλου πράγματος οὐδενὸς ἂν οἴους τε γενομένους ἀνεκτῶς εἶπειν, περὶ δὲ Λακεδαιμονίων οὐ δυναμένους σιωπᾶν, ἀλλὰ προσδοκῶντας, ἣν ὑπερβάλλοντας τοὺς ἐπαίνους περὶ ἐκείνων ποιῶνται, τὴν αὐτὴν λήψεσθαι δόξαν τοῖς ἀδρότεροις αὐτῶν καὶ πολὺ βελτίους εἶναι
- 111 δοκοῦσι· τοὺς δὲ τοιούτους, ἐπειδὴν αἰσθῶνται τοὺς δότους ἅπαντας προκατειλημμένους καὶ μηδὲ πρὸς ἐν ἀντειπεῖν ἔχουσι τῶν εἰρημένων, ἐπὶ τὸν λόγον οἶμαι τρέψεσθαι τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν, καὶ παραβάλλοντας τὰ κεῖ καθεστῶτα τοῖς ἐνθάδε, καὶ μάλιστα τὴν σωφροσύνην καὶ πειθαρχίαν πρὸς τὰς παρ' ἡμῖν ὀλιγωρίας, ἐκ τούτων ἐγκωμιάσειν τὴν Σπάρτην.
- 112 (μβ'.) Ἦν δὴ τοιοῦτον ἐπιχειρῶσί τι ποιεῖν, προσήκει ε τοὺς εὖ φρονοῦντας ληρεῖν νομίζειν αὐτούς. ἐγὼ γὰρ ὑπεθέμην οὐχ ὡς περὶ τῶν πολιτειῶν διαλεξόμενος ἀλλ' ὡς ἐπιδείξων τὴν πόλιν ἡμῶν πολὺ πλείονος ἀξίαν Λακεδαιμονίων περὶ τοὺς Ἕλληνας γεγεννημένην. ἦν μὲν οὖν ἀναιρῶσί τι τούτων ἢ πράξεις ἑτέρας κοινὰς λέγωσι, περὶ ἃς ἐκεῖνοι βελτίους ἡμῶν γεγονάσιν, εἰκότως ἂν ἐπαίνου τυγχάνοιεν· ἦν δὲ λέγειν 256 ἐπιχειρῶσι, περὶ ὧν ἐγὼ μηδεμίαν μνησίαν ποιησαίμην, δικαίως ἂν ἅπασιν ἀναισθητῶς ἔχειν δοκοῖεν. (μγ'.)
- 113 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ περ αὐτούς οἶμαι τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν πολιτειῶν εἰς τὸ μέσον ἐμβαλεῖν, οὐκ ὀκνήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· οἶμαι γὰρ ἐν αὐτοῖς τούτοις τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπιδείξειν πλεον διενεγκοῦσαν ἢ τοῖς ἤδη προειρημένοις.
- 114 (μδ'.) Καὶ μηδεὶς ὑπολάβῃ με ταῦτ' εἰρηκέναι περὶ ταύτης τῆς πολιτείας, ἣν ἀναγκασθέντες μεταλάβομεν, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν προγόνων, ἧς οὐ κατα- b

φρονήσαντες οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπὶ τὴν νῦν καθεστῶσαν ὥρμησαν, ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς ἄλλας πράξεις πολὺ σπουδαιοτέραν ἐκείνην προκρίναντες, περὶ δὲ τὴν δύναμιν τὴν κατὰ θάλατταν ταύτην χρησιμωτέραν εἶναι νομίζοντες, ἦν λαβόντες καὶ καλῶς ἐπιμεληθέντες οἰοί τ' ἐγένοντο καὶ τὰς ἐπιβουλάς τὰς Σπαρτιατῶν ἀμύνασθαι καὶ τὴν Πελοποννησίων ἀπάντων ῥώμην, ὧν κατήπειγε τὴν πόλιν περὶ ἐκεῖνον τὸν χρόνον μάλιστα **β**

115 περιγενέσθαι πολεμοῦσαν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν δικαίως ἐπιτιμήσειε τοῖς ἐλομένοις αὐτήν· οὐ γὰρ διήμαρτον τῶν ἐλπίδων, οὐδ' ἠγνόησαν οὐδὲν οὔτε τῶν ἀγαθῶν οὔτε τῶν κακῶν τῶν προσόντων ἑκατέρω τῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀκριβῶς ἤδεσαν τὴν μὲν κατὰ γῆν ἡγεμονίαν ὑπ' εὐταξίας καὶ σωφροσύνης καὶ πειθαρχίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων μελετωμένην, τὴν δὲ κατὰ

116 θάλατταν δύναμιν οὐκ ἐκ τούτων ἀξανομένην ἀλλ' **δ** ἐκ τε τῶν τεχνῶν τῶν περὶ τὰς ναῦς καὶ τῶν ἐλαύνειν αὐτὰς δυναμένων καὶ τῶν τὰ σφέτερα μὲν αὐτῶν ἀπολωλεκότων, ἐκ δὲ τῶν ἀλλοτρίων πορίζεσθαι τὸν βίου εἰθισμένων· ὧν εἰσπεσόντων εἰς τὴν πόλιν οὐκ ἄδηλος ἦν ὅ τε κόσμος ὁ τῆς πολιτείας τῆς πρότερον ὑπαρχούσης λυθησόμενος, ἢ τε τῶν συμμαχῶν εὐνοια ταχέως ληψομένη μεταβολὴν, ὅταν οἷς πρότερον χάρας ἐδίδοσαν καὶ πόλεις, τούτους ἀναγκάσωσι συντάξεις **ε**

117 τοιούτοις, οἷους ὀλίγω πρότερον εἶπον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἀγνοοῦντες τῶν προειρημένων ἐνόμιζον τῇ πόλει, τῇ τηλικαύτῃ μὲν τὸ μέγεθος, τοιαύτην δ' ἐχούσῃ δόξαν, λυσιτελεῖν καὶ πρέπειν ἀπάσας ὑπομεῖναι τὰς δυσχερείας μᾶλλον ἢ τὴν Λακεδαιμονίων ἀρχήν· 257

δυοῖν γὰρ πραγμάτοιιν προτεινομένοιιν μὴ σπουδαίοιν, κρείττω τὴν αἴρεσιν εἶναι τοῦ δεινὰ ποιεῖν ἑτέροισ ἢ

πάσχειν αὐτοὺς καὶ τοῦ μὴ δικαίως τῶν ἄλλων ἄρχειν
 μᾶλλον ἢ φεύγοντας τὴν αἰτίαν ταύτην ἀδίκως Λακε-
 118 δαιμονίοις δουλεύειν. ἅπερ ἅπαντες μὲν ἂν οἱ νοῦν
 ἔχοντες ἔλοιντο καὶ βουλευθεῖεν, ὀλίγοι δ' ἂν τινες τῶν
 προσποιοιμένων εἶναι σοφῶν ἐρωτηθέντες οὐκ ἂν
 φήσαιεν. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς μετέλαβον τὴν πο- b
 λιτείαν τὴν ὑπὸ τινων ψεγομένην ἀντὶ τῆς ὑπὸ πάν-
 των ἐπαινουμένης, διὰ μακροτέρων μὲν αὐτὰς διῆλ-
 θον, αὐταὶ δ' οὖν ἦσαν.

119 (μέ.) Ἦδη δὲ περὶ ἧς θ' ὑπεθέμην καὶ τῶν προγό-
 νων ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἐκείνων τῶν χρόνων ἐπι-
 λαβόμενος, ὅτ' οὐκ ἦν οὔτ' ὀλιγαρχίας οὔτε δημοκρα-
 τίας ὄνομά πω λεγόμενον, ἀλλὰ μοναρχία καὶ τὰ γένη c
 τὰ τῶν βαρβάρων καὶ τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας ἀπά-
 120 σας διώκουν. διὰ τοῦτο δὲ προειλόμην πορρωτέρωθεν
 ποιήσασθαι τὴν ἀρχὴν, πρῶτον μὲν ἡγούμενος προσ-
 ἤκειν τοῖς ἀμφισβητοῦσιν ἀρετῆς εὐθύς ἀπὸ γενεᾶς
 διαφέροντας εἶναι τῶν ἄλλων, ἔπειτ' αἰσχυνόμενος,
 εἰ περὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν μὲν, οὐδὲν δέ μοι προσηκόν-
 των πλείω διαλεχθεῖς τῶν μετρίων, περὶ τῶν προγόνων
 τῶν τὴν πόλιν κάλλιστα διοικησάντων μηδὲ μικρὰν d
 121 ποιήσομαι μνεῖαν, οἳ τοσοῦτον βελτίους ἐγένοντο
 τῶν τὰς δυναστείας ἐχόντων, ὅσον περ' ἄνδρες οἱ
 φρουριμώτατοι καὶ πραότατοι διενέγκοιεν ἂν θηρίων
 τῶν ἀγριωτάτων καὶ πλείστης ὠμότητος μεστῶν.
 (μς.) Τί γὰρ οὐκ ἂν εὔροιμεν τῶν ὑπερβαλλόντων
 ἀνοσιότητι καὶ δεινότητι πεπραγμένον ἐν ταῖς ἄλλαις
 πόλεσι, καὶ μάλιστ' ἐν ταῖς μεγίσταις καὶ τότε νομι-
 ζομέναις καὶ νῦν εἶναι δοκούσαις; οὐ φόνους ἀδελφῶν e
 122 καὶ πατέρων καὶ ξένων παμπληθεῖς γεγενημένους; οὐ
 σφαγὰς μητέρων καὶ μίξεις καὶ παιδοποιίας ἐξ ὧν
 ἐτύγγανον αὐτοὶ πεφυκότες; οὐ παίδων βρωῶσιν ὑπὸ

τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβεβουλευμένην; οὐκ ἐκβολὰς ὧν ἐγέννησαν, καὶ καταποντισμοὺς καὶ τυφλώσεις καὶ 258 τοσαύτας τὸ πλῆθος κακοποιίας ὥστε μηδένα πώποτ' ἀπορῆσαι τῶν εἰθισμένων καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν εἰσφέρειν εἰς τὸ θέατρον τὰς τότε γεγενημένας συμφοράς;

- 123 (μζ'.) Ταῦτα δὲ διήλθον, οὐκ ἐκείνους λοιδορῆσαι βουλόμενος ἀλλ' ἐπιδείξει παρὰ τοῖς ἡμετέροις οὐ μόνον οὐδὲν τοιοῦτον γεγενημένον· τοῦτο μὲν γὰρ ἂν σημεῖον ἦν οὐκ ἀρετῆς, ἀλλ' ὡς οὐχ ὅμοιοι τὰς φύσεις ἦσαν τοῖς ἀνοσιωτάτοις γεγενημένοις· δεῖ δὲ τοὺς ἐπιχειροῦντας καθ' ὑπερβολὴν τινὰς ἐπαινεῖν ^b μὴ τοῦτο μόνον ἐπιδεικνύναι, μὴ πονηροὺς ὄντας αὐτοὺς, ἀλλ' ὡς ἀπάσαις ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῶν τότε καὶ τῶν νῦν διήνεγκαν. ἅπερ ἔχει τις ἂν καὶ περὶ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων εἰπεῖν. (μη'.) Οὕτω γὰρ ὀσίως καὶ καλῶς καὶ τὰ περὶ τὴν πόλιν καὶ τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς διώκησαν, ὥσπερ προσῆκον ἦν τοὺς ἀπὸ θεῶν μὲν γεγονότας, πρῶτους δὲ καὶ πόλιν οἰκήσαντας καὶ νόμοις χρησαμένους, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον ἡσκηκότας εὐσέβειαν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, δικαιοσύ- ^c νην δὲ περὶ τοὺς ἀνθρώπους, ὄντας δὲ μῆτε μιγάδας μῆτ' ἐπήλυδας ἀλλὰ μόνους αὐτόχθονας τῶν Ἑλλή- ^d νων, καὶ ταύτην ἔχοντας τὴν χώραν τροφὸν, ἐξ ἧσπερ ἔφυσαν, καὶ στέργοντας αὐτὴν ὁμοίως ὥσπερ οἱ βέλτιστοι τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας τὰς αὐτῶν, πρὸς δὲ τούτοις οὕτω θεοφιλεῖς ὄντας, ὥσθ' ὃ δοκεῖ χαλεπώτατον εἶναι καὶ σπανιώτατον, εὐρεῖν τινὰς τῶν οἰκῶν τῶν τυραννικῶν καὶ βασιλικῶν ἐπὶ τέτταρας ἢ ^d πέντε γενεὰς διαμείναντας, καὶ τοῦτο συμβῆναι μό- ^d νοις ἐκείνοις. Ἐριχθόνιος μὲν γὰρ ὁ φύς ἐξ Ἡφαίστου καὶ Γῆς παρὰ Κέκροπος ἄπαιδος ὄντος ἀρρένων παί-

- δων τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν· ἐντεῦθεν δ' ἀρξάμενοι πάντες οἱ γενόμενοι μετ' ἐκείνου, ὄντες οὐκ ὀλίγοι, τὰς κτήσεις τὰς αὐτῶν καὶ τὰς δυναστείας τοῖς αὐτῶν παισὶ παρέδωκαν μέχρι Θησέως. (μθ'.) Περὶ οὗ πρὸ πολλοῦ ἂν ἐποισθᾶμην μὴ διε- e
λέχθαι πρότερον περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πεπραγμέ-
νων αὐτῶ· πολὺ γὰρ ἂν μᾶλλον ἤρμοσεν ἐν τῷ λόγῳ
127 τῷ περὶ τῆς πόλεως διελθεῖν περὶ αὐτῶν. ἀλλὰ γὰρ
χαλεπὸν ἦν, μᾶλλον δ' ἀδύνατον, τὰ κατ' ἐκείνου
ἐπελθόντα τὸν χρόνον εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν και- 259
ρὸν, ὃν οὐ προήδειν ἐσόμενον. ἐκεῖνα μὲν οὖν ἐάσο-
μεν, ἐπειδὴ πρὸς τὸ παρὸν αὐτοῖς κατεχορησάμην, μιᾶς
δὲ μόνον μνησθήσομαι πράξεως, ἣ συμβέβηκε μῆτ'
εἰρησθαι πρότερον μῆτε πεπραχθαι μηδ' ὑφ' ἐνὸς
ἄλλου πλὴν ὑπὸ Θησέως, σημεῖον δ' εἶναι μέγιστον
128 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου καὶ φρονήσεως. (ν'.) Ἐχων γὰρ
βασιλείαν ἀσφαλεστάτην καὶ μεγίστην, ἐν ἣ πολλὰ καὶ
καλὰ διαπεπραγμένος ἦν καὶ κατὰ πόλεμον καὶ περὶ b
διοίκησιν τῆς πόλεως, ἅπαντα ταῦθ' ὑπερείδεν, καὶ
μᾶλλον εἴλετο τὴν δόξαν τὴν ἀπὸ τῶν πόνων καὶ τῶν
ἀγώνων εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον μνημονευθησομένην
ἢ τὴν ῥαθυμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν διὰ τὴν βα-
129 σιλείαν ἐν τῷ παρόντι γιγνομένην. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν,
οὐκ ἐπειδὴ πρεσβύτερος γενόμενος ἀπολελανκῶς ἦν
τῶν ἀγαθῶν τῶν παρόντων, ἀλλ' ἀκμάζων τὴν μὲν
πόλιν, ὡς λέγεται, διοικεῖν τῷ πλήθει παρέδωκεν, ἀ- c
τὸς δ' ὑπὲρ ταύτης τε καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων διετέ-
λει κινδυνεύων.
- 130 (να'.) Περὶ μὲν οὖν τῆς Θησέως ἀρετῆς νῦν μὲν
ὡς οἶόν τ' ἦν ἀνεμνήσαμεν, πρότερον δ' ἀπάσας αὐ-
τοῦ τὰς πράξεις οὐκ ἀμελῶς διήλθομεν· περὶ δὲ τῶν
παραλαβόντων τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, ἦν ἐκεῖνος

παρέδωκεν, οὐκ ἔχω, τίνας ἐπαίνους εἰπὼν ἀξίους ἂν εἶην εἰρηκῶς τῆς ἐκείνων διανοίας. οἵτινες ἄπειροι πολιτειῶν ὄντες, οὐ διήμαρτον αἰρουμένοι τῆς ὑπὸ d

131 τοῖς χρωμένοις ἠδίστης. κατεστήσαντο γὰρ δημοκρατίαν οὐ τὴν εἰκῆ πολιτευομένην καὶ νομίζουσαν τὴν μὲν ἀκολασίαν ἐλευθερίαν εἶναι, τὴν δ' ἐξουσίαν ὅτι βούλεται τις ποιεῖν εὐδαιμονίαν, ἀλλὰ τὴν τοῖς τοιούτοις μὲν ἐπιτιμῶσαν, ἀριστοκρατία δὲ χρωμένην· e ἦν οἱ μὲν πολλοὶ χρησιμωτάτην οὖσαν ὡσπερ τὴν ἀπὸ τῶν τιμημάτων ἐν ταῖς πολιτείαις ἀριθμοῦσιν, οὐ δι' ἀμαθίαν ἀγνοοῦντες, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδὲν πάποτ' ἀν-

132 τοῖς μελῆσαι τῶν δεόντων. (υβ'.) Ἐγὼ δὲ φημι τὰς μὲν ιδέας τῶν πολιτειῶν τρεῖς εἶναι μόνας, ὀλιγαρχίαν, δημοκρατίαν, μοναρχίαν, τῶν δ' ἐν ταύταις οἰκούν- 260 των ὅσοι μὲν εἰώθασιν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καθιστάναι καὶ τὰς ἄλλας πράξεις τοὺς ἰκανωτάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς μέλλοντας ἄριστα καὶ δικαιοτάτα τῶν πραγμάτων ἐπιστατήσειν, τούτους μὲν ἐν ἀπάσαις ταῖς πολιτείαις καλῶς οἰκήσειν καὶ πρὸς σφᾶς αὐτοὺς καὶ πρὸς

133 τοὺς ἄλλους· τοὺς δὲ τοῖς θρασυτάτοις καὶ πονηροτάτοις ἐπὶ ταῦτα χρωμένους, καὶ τῶν μὲν τῇ πόλει b συμπερόντων μηδὲν φροντίζουσιν, ὑπὲρ δὲ τῆς αὐτῶν πλεονεξίας ἐτοιμοὶς οὖσιν ὄτιοῦν πάσχειν, τὰς δὲ τούτων πόλεις ὁμοίως οἰκήσεσθαι ταῖς τῶν προεστώτων πονηρίαις· τοὺς δὲ μήθ' οὕτω μήθ' ὡς πρότερον εἶπον, ἀλλ' ὅταν μὲν θαρρῶσι, τούτους μάλιστα τιμῶντας τοὺς πρὸς χάριν λέγοντας, ὅταν δὲ δειδῶσιν, ἐπὶ τοὺς βελτίστους καὶ φρονημωτάτους καταφεύγοντας, c τοὺς δὲ τοιούτους ἐναλλάξ τοτὲ μὲν χεῖρον, τοτὲ δὲ

134 βέλτιον πράξειν. (υγ'.) Αἱ μὲν οὖν φύσεις καὶ δυνά-

- μεις τῶν πολιτειῶν οὕτως ἔχουσιν, ἡγοῦμαι δὲ ταῦτα
 μὲν ἑτέροις πολὺ πλείους λόγους παρῆξεν τῶν νῦν
 εἰρημένων, ἐμοὶ δ' οὐκέτι περὶ ἀπασῶν αὐτῶν εἶναι
 διαλεκτέον ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς τῶν προγόνων· ταύ-
 την γὰρ ὑπεσχόμην ἐπιδείξειν σπουδαιοτέραν καὶ πλει-
 ούων ἀγαθῶν αἰτίαν οὐσαν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστη- d
 135 κνίας. (νδ'.) Ἔσται δ' ὁ λόγος τοῖς μὲν ἡδέως ἂν ἀκού-
 σασι πολιτείαν χρηστὴν ἐμοῦ διεξιόντος οὐτ' ὄκληρὸς
 οὐτ' ἄκαιρος ἀλλὰ σύμμετρος καὶ προσήκων τοῖς ἐμ-
 προσθεν [εἰρημένοις], τοῖς δὲ μὴ χαίρουσι τοῖς μετὰ
 πολλῆς σπουδῆς εἰρημένοις ἀλλὰ τοῖς ἐν ταῖς πανηγύ-
 ρεσι μάλιστα μὲν λαιδορουμένοις, ἣν δ' ἀπόσχονται τῆς
 μανίας ταύτης, ἐγκωμιάζουσιν ἢ τὰ φαυλότατα τῶν
 ὄντων ἢ τοὺς παρανομητάτους τῶν γεγεννημένων, τού-
 τοις δ' αὐτὸν οἶμαι δόξειν πολὺ μακρότερον εἶναι τοῦ e
 136 δέοντος. ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἀκροατῶν οὐδὲν
 πώποτ' ἐμέλησεν, οὐδὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς εὖ φρονοῦσιν,
 ἐκείνων δὲ τῶν ἄτε προεῖπον πρὸ ἅπαντος τοῦ λόγου
 μνημονευσόντων. τῷ τε πλήθει τῶν λεγομένων οὐκ 261
 ἐπιτιμησόντων, οὐδ' ἦν μυρίων ἐπῶν ἢ τὸ μῆκος, ἀλλ'
 ἐφ' αὐτοῖς εἶναι νομιούντων τοσοῦτον ἀναγνῶναι μέ-
 ρος καὶ διελθεῖν, ὅποσον ἂν αὐτοὶ βουλευθῶσιν. πάν-
 των δὲ μάλιστα τῶν οὐθενὸς ἂν ἥδιον ἀκούοντων ἢ
 λόγου διεξιόντος ἀνδρῶν ἀρετὰς καὶ πόλεως τρόπου
 137 καλῶς οἰκουμένης, ἅπερ εἰ μιμήσασθαί τινες βουλη-
 θεῖεν καὶ δυνηθεῖεν, αὐτοὶ τ' ἂν ἐν μεγάλῃ δόξῃ τὸν
 βίον διαγάγοιεν καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν εὐδαιμονας
 ποιήσαιεν. οἷους μὲν οὖν εὐξαίμην ἂν εἶναι τοὺς b
 ἀκουσομένους τῶν ἐμῶν, εἰρηκα, δέδοικα δὲ μὴ τοι-
 ούτων γενομένων πολὺ καταδέεστερον εἶπω τῶν
 πραγμάτων, περὶ ὧν μέλλω ποιεῖσθαι τοὺς λόγους.
 ὅμως δ' οὕτως, ὅπως ἂν οἷός τ' ᾧ, πειράσομαι δια-

138 λεχθῆναι περὶ αὐτῶν. (νε'). Τοῦ μὲν οὖν διαφερόντως
 τῶν ἄλλων οἰκεισθαι τὴν πόλιν ἡμῶν κατ' ἐκείνους τὸν
 χρόνον δικαίως ἂν ἐπενέγκοιμεν τὴν αἰτίαν τοῖς βασι-
 λεύσασιν αὐτῆς, περὶ ὧν ὀλίγω πρότερον διελέχθη. c
 ἐκείνοι γὰρ ἦσαν οἱ παιδεύσαντες τὸ πλῆθος ἐν ἀρετῇ
 καὶ δικαιοσύνῃ καὶ πολλῇ σωφροσύνῃ, καὶ διδάξαντες
 ἐξ ὧν διώκουν, ἅπερ ἐγὼ φανείην ἂν ὕστερον εἰρηκῶς
 ἢ κείνοι πράξαντες, ὅτι πᾶσα πολιτεία ψυχῇ πόλεως
 ἐστι, τοσαύτην ἔχουσα δύναμιν, ὅσην περ ἐν σώματι
 φρόνησις· αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ βουλευομένη περὶ ἀπάν-
 των, καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ διαφυλάττουσα, τὰς δὲ συμ-
 φορὰς διαφεύγουσα, καὶ πάντων αἰτία τῶν ταῖς πόλεσι d
 139 συμβαινόντων. (νεζ') Ἄμαθῶν ὁ δῆμος οὐκ ἐπελά-
 θετο διὰ τὴν μεταβολὴν, ἀλλὰ μᾶλλον τούτῳ προσ-
 εῖχε (τὸν νοῦν) ἢ τοῖς ἄλλοις, ὅπως λήψεται τοὺς ἡγε-
 μόνας δημοκρατίας μὲν ἐπιθυμοῦντας, τὸ δ' ἦθος
 τοιοῦτον ἔχοντας, οἷον περ οἱ πρότερον ἐπιστατοῦντες
 αὐτῶν, καὶ μὴ λήσουσι σφᾶς αὐτοὺς κυρίους ἀπάντων
 τῶν κοινῶν καταστήσαντες, οἷς οὐδεὶς ἂν οὐδὲν τῶν
 140 ἰδίων ἐπιτρέψειεν, μηδὲ περιόψονται πρὸς τὰ τῆς πό- e
 λεως προσιόντας τοὺς ὁμολογουμένως ὄντας πονηροὺς,
 μηδ' ἀνέξονται τὴν φωνὴν τῶν τὰ μὲν σώματα τὰ
 σφέτερόν αὐτῶν ἐπονειδίστως διατιθεμένων, συμβου-
 λεύειν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀξιούντων, ὃν τρόπον τὴν πόλιν
 διοικοῦντες σωφρονοῖεν ἂν καὶ βέλτιον πράττειεν, 262
 μηδὲ τῶν ἅ μὲν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον εἰς αἰ-
 σχρὰς ἠδονὰς ἀνηλωκότων, ἐκ δὲ τῶν κοινῶν ταῖς
 ἰδίαις ἀπορίαις βοηθεῖν ζητούντων, μηδὲ τῶν πρὸς
 χάριν μὲν αἰεὶ λέγειν γλιχομένων, εἰς πολλὰς δ' ἀηδίας
 141 καὶ λύπας τοὺς πειθομένους ἐμβαλλόντων, ἀλλὰ τοὺς
 τε τοιούτους ἅπαντας ἀπείργειν ἀπὸ τοῦ συμβουλεύ-
 ειεν ἕκαστος οἰήσεται δεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ἐκείνους

τους τὰ μὲν τῶν ἄλλων κτήματα τῆς πόλεως εἶναι ἔ
 φάσκοντας, τὰ δὲ ταύτης ἴδια κλέπτειν καὶ διαρπά-
 ζειν τολμῶντας, καὶ φιλεῖν μὲν τὸν δῆμον προσποι-
 ουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἄλλων ἀπάντων αὐτὸν μισεῖ-
 142 σθαι ποιοῦντας, καὶ λόγῳ μὲν δεδιότας ὑπὲρ τῶν
 Ἑλλήνων, ἔργῳ δὲ λυμαινομένους καὶ συκοφαντοῦν-
 τας καὶ διατιθέντας αὐτοὺς οὕτω πρὸς ἡμᾶς ὥστε τῶν
 πόλεων τὰς εἰς τὸν πόλεμον καθισταμένους ἥδιον ἂν
 καὶ θάπτον ἐνίας εἰσδέξασθαι τοὺς πολιορκοῦντας ἢ
 τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν. ἀπείποι δ' ἂν τις γράφων, ε
 εἰ πάσας τὰς κακοηθείας καὶ πονηρίας ἐξαριθμεῖν ἐπι-
 143 χειρήσειεν. (νζ'.) Ἐκεῖνοι μισήσαντες καὶ τοὺς
 ἔχοντας αὐτὰς ἐποιοῦντο συμβούλους καὶ προστάτας
 οὐ τοὺς τυχόντας ἀλλὰ τοὺς βελτίστους καὶ φρονιμω-
 τάτους καὶ κάλλιστα βεβιωκότας, καὶ τοὺς αὐτοὺς τού-
 τους στρατηγούς ἤροῦντο καὶ πρέσβεις, εἴ που δεή-
 σειεν, ἔπεμπον, καὶ πάσας τὰς ἡγεμονίας τὰς τῆς πό-
 λεως αὐτοῖς παρεδίδοσαν, νομίζοντες τοὺς ἐπὶ τοῦ
 βήματος βουλομένους καὶ δυναμένους τὰ βέλτιστα δ
 συμβουλεύειν, τούτους καὶ καθ' αὐτοὺς γενομένους
 ἐν ἅπασι τοῖς τόποις καὶ περὶ ἀπάσας τὰς πράξεις
 τὴν αὐτὴν γνώμην ἔξειν· ἄπερ αὐτοῖς συνέβαιεν.
 144 (νη'.) Διὰ γὰρ τὸ ταῦτα γιννώσκειν ἐν ὀλίγαις ἡμέ-
 ραις ἑώρων τοὺς τε νόμους ἀναγεγραμμένους, οὐχ
 ὁμοίους τοῖς νῦν κειμένοις, οὐδὲ τοσαύτης ταραχῆς
 καὶ τοσοῦτων ἐναντιώσεων μεστοὺς ὥστε μηδέν' ἂν
 δυναθῆναι συνιδεῖν μήτε τοὺς χρησίμους μήτε τοὺς ε
 ἀχρήστους αὐτῶν, ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὀλίγους, ἱκανοὺς
 δὲ τοῖς χρῆσθαι μέλλουσι καὶ ῥαδίους συνιδεῖν, ἔπει-
 τα δικαίους καὶ συμφέροντας καὶ σφίσι αὐτοῖς ὁμο-
 λογουμένους, καὶ μᾶλλον ἐσπουδασμένους τοὺς περὶ
 τῶν κοινῶν ἐπιτηδευμάτων ἢ τοὺς περὶ τῶν ἰδίων 263

145 *συμβολαίων, οἷους περ εἶναι χορὴ παρὰ τοῖς καλῶς*
πολιτευομένοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καθί-
στασαν ἐπὶ τὰς ἀρχὰς τοὺς προκριθέντας ὑπὸ τῶν φυ-
λετῶν καὶ δημοτῶν, οὐ περιμαχίτους αὐτὰς ποιήσαντες
οὐδ' ἐπιθυμίας ἀξίας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον λειτουργίας
ὁμοίας ταῖς ἐνοχλούσαις μὲν, οἷς ἂν προσταχθῶσι, τι-
μὴν δὲ τινα περιτιθείσαις αὐτοῖς· ἔδει γὰρ τοὺς ἀρ-
χειν ἀρεθέντας τῶν τε κτημάτων τῶν ἰδίων ἀμελεῖν b
καὶ τῶν λημμάτων τῶν εἰθισμένων δίδοσθαι ταῖς
ἀρχαῖς ἀπέχεσθαι μηδὲν ἤττον ἢ τῶν ἱερῶν, ἃ τίς ἂν
 146 *ἐν τοῖς νῦν καθεστῶσιν ὑπομείνειεν; καὶ τοὺς μὲν*
ἀκριβεῖς περὶ ταύτας γιγνομένους μετρίως ἐπαινεθέν-
τας ἐφ' ἑτέραν ἐπιμέλειαν τάττεσθαι τοιαύτην, τοὺς
δὲ καὶ μικρὸν παραβάντας ταῖς ἐσχάταις αἰσχύναις
καὶ μεγίσταις ζημίαις περιπίπτειν· ὥστε μηδένα τῶν
πολιτῶν ὥσπερ νῦν διακεῖσθαι πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀλλὰ c
 147 *μᾶλλον τότε φεύγειν αὐτὰς ἢ νῦν διώκειν, καὶ πάν-*
τας νομίζειν μηδέποτε ἂν γενέσθαι δημοκρατίαν ἀλη-
θεστέραν μηδὲ βεβαιότεραν μηδὲ μᾶλλον τῷ πλήθει
συμφέρουσαν τῆς τῶν μὲν τοιούτων πραγματειῶν
ἀτέλειαν τῷ δήμῳ διδούσης, τοῦ δὲ τὰς ἀρχὰς κατα-
στησαι καὶ λαβεῖν δίκην παρὰ τῶν ἑξαμαρτόντων κύ-
ριον ποιούσης, ἅπερ ὑπάρχει καὶ τῶν τυράννων τοῖς
 148 *εὐδαιμονεστάτοις. (νθ'.) Σημεῖον δὲ μέγιστον, ὅτι d*
ταῦτ' ἡγάπων μᾶλλον ἢ γὰρ λέγω· φαίνεται γὰρ ὁ δή-
μος ταῖς μὲν ἄλλαις πολιτείαις ταῖς οὐκ ἀρεσκουσάις
μαχόμενος καὶ καταλύων καὶ τοὺς προεστῶτας αὐτῶν
ἀποκτείνων, ταύτῃ δὲ χρώμενος οὐκ ἐλάττω χιλίων
ἔτων, ἀλλ' ἐμμεΐνας, ἀφ' οὗπερ ἔλαβε, μέχρι τῆς Σό-
λωνος μὲν ἡλικίας, Πεισιστράτου δὲ δυναστείας, ὃς
δημαγωγὸς γενόμενος καὶ πολλὰ τὴν πόλιν λυμηνά-
μενος καὶ τοὺς βελτίστους τῶν πολιτῶν ὡς ὀλιγαρχι-

κοὺς ὄντας ἐκβαλὼν, τελευτῶν τὸν τε δῆμον κατέλυνσε e
καὶ τύραννον αὐτὸν κατέστησεν.

- 149 (ξ΄.) Τάχ' οὖν ἂν τινες ἄτοπον εἶναί με φήσειαν,
οὐδὲν γὰρ κωλύει διαλαβεῖν τὸν λόγον, ὅτι τοιμῶ
λέγειν ὡς ἀκριβῶς εἰδὼς περὶ πραγμάτων, οἷς οὐ παρ- 264
ῆν πραττομένοις. ἐγὼ δ' οὐδὲν τούτων ἄλογον οἶμαι
ποιεῖν. εἰ μὲν γὰρ μόνος ἐπίστευον τοῖς τε λεγομένοις
περὶ τῶν παλαιῶν καὶ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐξ ἐκείνου
τοῦ χρόνου παραδεδομένοις ἡμῖν, εἰκότως ἂν ἐπιτι-
μῶμην· νῦν δὲ πολλοὶ καὶ νοῦν ἔχοντες ταῦτ' ἐμοὶ
150 φανείεν ἂν πεπονθότες. χωρὶς δὲ τούτων, εἰ κατα-
σταίην εἰς ἔλεγχον καὶ λόγον, δυνηθεῖην ἂν ἐπιδείξαι
πάντας ἀνθρώπους πλείους ἐπιστήμας ἔχοντας διὰ b
τῆς ἀκοῆς ἢ τῆς ὄψεως, καὶ μείζους πράξεις καὶ καλ-
λίους εἰδότας, ἃς παρ' ἑτέρων ἀκηκόασιν, ἢ κείνας,
αἷς αὐτοὶ παραγεγενημένοι τυγχάνουσιν. ἀλλὰ γὰρ
οὔτ' ἀμελεῖν καλῶς ἔχει τῶν τοιούτων ἐπιλήψεων,
τυχὸν γὰρ μηδενὸς ἀντειπόντος λυμῆναιτ' ἂν τὴν
ἀλήθειαν, οὔτ' αὖ πολὺν χρόνον ἀντιλέγοντας δια-
τριβεῖν ἐν αὐταῖς, ἀλλ' ὅσον ὑποδείξαντας μόνον τοῖς
ἄλλοις, ἐξ ὧν ληροῦντας ἂν αὐτοὺς ἐπιδείξαιεν, πά-
λιν ἐπανελθόντας περαίνειν καὶ λέγειν, ὅθεν ἀπέλι- c
πον· ὅπερ ἐγὼ ποιήσω.

- 151 (ξά΄.) Τὸ μὲν οὖν σύνταγμα τῆς τότε πολιτείας
καὶ τὸν χρόνον, ὅσον αὐτῇ χρώμενοι διετέλεσαν, ἐξ-
αρκούντως δεδηλώκαμεν· λοιπὸν δ' ἡμῖν τὰς πράξεις
τὰς ἐκ τοῦ καλῶς πολιτεύεσθαι γεγενημένας διελθεῖν.
ἐκ τούτων γὰρ ἔτι μᾶλλον ἔσται καταμαθεῖν, ὅτι καὶ
τὴν πολιτείαν εἶχον ἡμῶν οἱ πρόγονοι βελτίω τῶν ἄλ-
λων καὶ σφρονεστέραν, καὶ προστάταις καὶ συμβού- d
λοις ἐχρῶντο τοιούτοις, οἷοις χρῆ τοὺς εὖ φρονοῦντας.
152 (ξβ΄.) Οὐ μὲν οὐδὲ ταυτὰ μοι πρότερον λεκτέον ἔστι,

πρὶν ἂν μικρὰ προείπω περὶ αὐτῶν. ἦν γὰρ ὑπερ-
 ιδῶν τὰς ἐπιτιμήσεις τὰς τῶν οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἢ
 τοῦτο δυναμένων ἐφεξῆς διηγῶμαι περὶ τε τῶν ἄλλων
 τῶν πεπραγμένων καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν περὶ
 τὸν πόλεμον, οἷς οἱ πρόγονοι χρώμενοι τῶν τε βαρ-
 βάρων περιεγέροντο καὶ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκί-
 μησαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ φήσουσί τινές με διεξιέναι e
 τοὺς νόμους, οὓς Λυκοῦργος μὲν ἔθηκε, Σπαρτιᾶται
 δ' αὐτοῖς χρώμενοι τυγχάνουσιν.

153 (ξγ.) Ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μὲν εἶναι πολλὰ τῶν ἐκεῖ
 καθεστῶτων, οὐχ ὡς Λυκούργου τι τούτων εὐρόντος
 ἢ διανοηθέντος, ἀλλ' ὡς μιμησαμένου τὴν διοίκησιν 265
 ὡς δυνατὸν ἄριστα τὴν τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων,
 καὶ τὴν τε δημοκρατίαν καταστήσαντος παρ' αὐτοῖς
 τὴν ἀριστοκρατίαν μειγμένην, ἥπερ ἦν παρ' ἡμῖν. καὶ
 154 τὰς ἀρχὰς οὐ κληρωτὰς ἀλλ' αἰρετὰς ποιήσαντος, καὶ
 τὴν τῶν γερόντων αἴρεσιν τῶν ἐπιστατούντων ἅπασι
 τοῖς πράγμασι μετὰ τοσαύτης σπουδῆς ποιῆσθαι νο-
 μοθετήσαντος, μεθ' ὅσης πέρι φασὶ καὶ τοὺς ἡμετέ-
 ρους περὶ τῶν εἰς Ἄρειον πάγον ἀναβήσεσθαι μελ- b
 λόντων, ἔτι δὲ καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῖς περιθέντος
 τὴν αὐτήν, ἥπερ ἦδει καὶ τὴν βουλήν ἔχουσαν τὴν
 155 παρ' ἡμῖν. (ξδ.) Ὅτι μὲν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον
 τὰκεῖ καθέστηκεν, ὡσπερ εἶχε τὸ παλαιὸν καὶ τὰ παρ'
 ἡμῖν, παρὰ πολλῶν ἔσται πυνθέσθαι τοῖς εἰδένασι βου-
 λομένοις· ὥς δὲ καὶ τὴν ἐμπειρίαν τὴν περὶ τὸν πό-
 λεμον οὐ πρότερον ἤσκησαν οὐδ' ἄμεινον ἐχρήσαντο
 Σπαρτιᾶται τῶν ἡμετέρων, ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ τῶν c
 πολέμων τῶν ὁμολογουμένων γενέσθαι κατ' ἐκείνου
 τὸν χρόνον οὕτως οἶμαι σαφῶς ἐπιδειξείν ὥστε μήτε
 τοὺς ἀνοήτως λακωνίζοντας ἀντειπεῖν δυνήσεσθαι
 τοῖς δηθεῖσι μήτε τοὺς τὰμά τε θαυμάζοντας καὶ βα-

- 156 σκαίνοντας καὶ μιμείσθαι γλιχομένους. (ξέ.) Ποιή-
 σομαι δὲ τὴν ἀρχὴν τῶν λεχθησομένων ἀκοῦσαι μὲν
 ἴσως τισὶν ἀηδῆ, ῥηθῆναι δ' οὐκ ἀσύμφορον. εἰ γάρ
 τις φαίη τὸ πόλεε τούτω πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γε- d
 γενῆσθαι τοῖς Ἑλλησι καὶ μεγίστων κακῶν μετὰ τὴν
 Ξέρξου στρατείαν, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἀληθῆ δόξειεν
 ἂν λέγειν τοῖς εἰδόσι τι περὶ τῶν τότε γεγενημένων.
- 157 ἠγωνίσαντό τε γὰρ ὡς δυνατὸν ἄριστα πρὸς τὴν ἐκεί-
 νου δύναμιν, ταῦτά τε πράξασαι, προσῆκον αὐταῖς
 καὶ περὶ τῶν ἐχομένων βουλευσασθαι καλῶς, εἰς τοῦτ' e
 ἦλθον οὐκ ἀνοίας ἀλλὰ μανίας, ὥστε πρὸς μὲν τὸν
 ἐπιστρατεύσαντα καὶ βουλευθέντα τὸ μὲν πόλεε τούτω
 παντάπασιν ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους Ἑλληνας κατα-
- 158 δουλώσασθαι. πρὸς μὲν τὸν τοιοῦτον, κρατήσασαι
 ῥαδίως ἂν αὐτοῦ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
 εἰρήμην εἰς ἅπαντα συνεγράψαντο τὸν χρόνον ὥσπερ 266
 πρὸς εὐεργέτην γεγενημένον, φθονήσασαι δὲ ταῖς
 ἀρεταῖς ταῖς αὐτῶν, εἰς πόλεμον καταστᾶσαι πρὸς ἀλ-
 λήλας καὶ φιλονικίαν, οὐ πρότερον ἐπαύσαντο σφᾶς
 τ' αὐτὰς ἀπολλύουσαι καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλληνας, πρὶν
 κύριον ἐποίησαν τὸν κοινὸν ἐχθρὸν τὴν τε πόλιν τὴν
 ἡμετέραν εἰς τοὺς ἐσχάτους καταστήσαι κινδύνους διὰ
 τῆς δυνάμεως τῆς Λακεδαιμονίων, καὶ πάλιν τὴν ἐκεί-
- 159 νων διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας. καὶ τοσοῦτον ἀπο-
 λειφθέντες τῆς τοῦ βαρβάρου φρονήσεως, οὔτ' ἐν b
 ἐκείνοις τοῖς χρόνοις ἠλγῆσαν ἀξίως ἢν ἔπαθον οὐδ'
 ὡς προσῆκεν αὐτοὺς, οὔτε νῦν αἰ μέγιστα τῶν Ἑλ-
 ληνίδων πόλεω αἰσχύνονται διακολακευόμεναι πρὸς
 τὸν ἐκείνου πλοῦτον, ἀλλ' ἢ μὲν Ἀργείων καὶ Θη-
 βαίων Αἴγυπτον αὐτῷ συγκατεπολέμησεν, ἴν' ὡς με-
 γίστην ἔχων δύναμιν ἐπιβουλεύῃ τοῖς Ἑλλησιν, ἡμεῖς
 δὲ καὶ Σπαρτιᾶται συμμαχίας ἡμῖν ὑπαρχούσης ἀλ-

λοτριώτερον ἔχομεν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἢ πρὸς οὓς c
 160 ἑκάτεροι πολεμοῦντες τυγχάνομεν. σημεῖον δ' οὐ μι-
 κρόν· κοινῇ μὲν γὰρ οὐδὲ περὶ ἑνὸς πράγματος βου-
 λευόμεθα, χωρὶς δ' ἑκάτεροι πρέσβεις πέμπομεν ὡς
 ἐκεῖνον, ἐλπίζοντες, ὁποτέρους ἀνοικειότερον διατεθῆ,
 κυρίους τούτους γενήσεσθαι τῆς ἐν τοῖς Ἑλλησι πλεο-
 νεξίας, κακῶς εἰδότες, ὡς τοὺς μὲν θεραπεύοντας
 αὐτὸν ὑβρίζειν εἰθίσται, πρὸς δὲ τοὺς ἀντιταττομένους
 καὶ καταφρονοῦντας τῆς ἐκείνου δυνάμεως ἐκ παντὸς
 τρόπου διαλύεσθαι πειροῦνται τὰς διαφοράς. d

161 (ξς.) Ταῦτα δὲ διήλθον οὐκ ἀγνοῶν, ὅτι λέγειν
 τινὲς τολμήσουσιν, ὡς ἔξω τῆς ὑποθέσεως τοῖς λόγοις
 τούτοις ἐχρησάμην. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἂν οἶμαι τοῖς
 προειρημένοις οἰκειότερους λόγους ῥηθῆναι τούτων,
 οὐδ' ἐξ ὧν ἂν τις σαφέστερον ἐπιδείξειε τοὺς προ-
 γόνους ἡμῶν φρονιμωτέρους ὄντας περὶ τὰ μέγιστα
 τῶν τῆν τε πόλιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὴν Σπαρτιατῶν
 μετὰ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ξέρξην διοικησάντων.

162 αὐταὶ μὲν γὰρ ἂν φανεῖεν ἐν ἐκείνοις τε τοῖς χρόνοις e
 πρὸς μὲν τοὺς βαρβάρους εἰρήνην ποιησάμεναι, σφᾶς
 δ' αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἀπολλύνουσαι, νῦν τε 267
 τῶν μὲν Ἑλλήνων ἄρχειν ἀξιοῦσαι, πρὸς δὲ τὸν βα-
 σιλέα πρέσβεις πέμπουσαι περὶ φιλίας καὶ συμμαχίας·
 οἱ δὲ τότε τὴν πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲν τούτων ἔπρατ-
 163 τον ἀλλὰ πᾶν τούναντίον· τῶν μὲν γὰρ Ἑλληνίδων
 πόλεων οὕτως αὐτοῖς ἀπέχεσθαι σφόδρα δεδογμένον
 ἦν, ὥσπερ τοῖς εὐσεβέσι τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνακει-
 μένων, τῶν δὲ πολέμων ὑπελάμβανον ἀναγκαιότα-
 τον μὲν εἶναι καὶ δικαιοτάτον τὸν μετὰ πάντων ἀν-
 θρώπων πρὸς τὴν ἀγριότητα τὴν τῶν θηρίων γιγνώ- b
 μενον, δεύτερον δὲ τὸν μετὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τοὺς
 βαρβάρους τοὺς καὶ φύσει πολεμίους ὄντας καὶ πάντα

- 164 τὸν χρόνον ἐπιβουλεύοντας ἡμῖν. τοῦτον δ' εἶρηκα τὸν λόγον οὐκ αὐτὸς εὐρῶν ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων συλλογισάμενος. (ξξ.) Ὅρωντες γὰρ τὰς μὲν ἄλλας πόλεις ἐν πολλοῖς κακοῖς καὶ πολέμοις καὶ ταραχαῖς οὔσας, τὴν δ' αὐτῶν μόνην καλῶς διοικουμένην, οὐχ ἠγήσαντο δεῖν τοὺς ἄμεινον τῶν ἄλλων φρονούντας καὶ πράττοντας ἀμελεῖν, οὐδὲ περιορᾶν τὰς τῆς αὐτῆς συγγενείας μετεχούσας ἀπολλυμένας, ἀλλὰ σκεπτέον εἶναι καὶ πρακτέον, ὅπως ἀπάσας ἀπαλλά-
- 165 ξουσι τῶν κακῶν τῶν παρόντων. ταῦτα δὲ διανοηθέντες τῶν μὲν ἦττον νοσοῦσῶν πρεσβείαις καὶ λόγοις ἐξαίρειν ἐπειρῶντο τὰς διαφορὰς, εἰς δὲ τὰς μᾶλλον στασιαζούσας ἐξέπεμπον τῶν πολιτῶν τοὺς μεγίστην παρ' αὐτοῖς δόξαν ἔχοντας, οἳ περὶ τε τῶν παρόντων πραγμάτων αὐταῖς συνεβούλευον, καὶ συγγιγνόμενοι τοῖς τε μὴ δυναμένοις ἐν ταῖς αὐτῶν ξῆν καὶ τοῖς χειρόρον γεγονόσιν ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν, ὅπερ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λυμαίνονται τὰς πόλεις, ἔπειθον μεθ' αὐτῶν στρατεύεσθαι καὶ βίον ζητεῖν βελτίω τοῦ παρόν-
- 166 τος. πολλῶν δὲ γιγνομένων τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πειθομένων, στρατόπεδα συνιστάντες ἐξ αὐτῶν, τοὺς τε τὰς νήσους κατέχοντας τῶν βαρβάρων καὶ τοὺς ἐφ' ἑκατέρως τῆς ἠπείρου τὴν παραλίαν κατοικούντας καταστρεφόμενοι, καὶ πάντας ἐκβαλόντες, τοὺς μάλιστα βίου δεομένους τῶν Ἑλλήνων κατώκιζον. καὶ ταῦτα πράττοντες καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποδεικνύοντες 268 διετέλουν, ἕως ἤκουσαν Σπαρτιάτας τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικούσας, ὥσπερ εἶπον, ὑφ' αὐτοῖς πεποιημένους· μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς ἰδίους ἠναγκάζοντο προσέχειν τὸν νοῦν.
- 167 (ξή.) Τί οὖν ἐστὶ τὸ συμβεβηκὸς ἀγαθὸν ἐκ τοῦ πολέμου τοῦ περὶ τὰς ἀποικίας καὶ τῆς πραγματείας;

τούτο γὰρ οἶμαι μάλιστα ποθεῖν ἀκούσαι τοὺς πολ-
 λούς. τοῖς μὲν Ἑλλησιν εὐπορωτέροις γενέσθαι τὰ
 περὶ τὸν βίον καὶ μᾶλλον ὁμονοεῖν τοσούτων τὸ πλη- b
 θος καὶ τοιούτων ἀνθρώπων ἀπαλλαγῆσι. τοῖς δὲ
 βαρβάροις ἐκπίπτειν ἐκ τῆς αὐτῶν καὶ φρονεῖν ἔλατ-
 τον ἢ πρότερον. τοῖς δ' αἰτίοις τούτων γεγενημένους
 168 εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν διπλασίαν πεποιηκέναι τὴν Ἑλ-
 λάδα τῆς ἐξ ἀρχῆς συστάσης. (ξθ'.) Μείζον μὲν οὖν
 εὐεργέτημα τούτου καὶ κοινότερον τοῖς Ἑλλησι γεγε-
 νημένον παρὰ τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων οὐκ ἂν
 δυναίμην ἐξευρεῖν· οἰκειότερον δὲ τῇ περὶ τὸν πόλε- c
 μου ἐπιμελείᾳ καὶ δόξης οὐκ ἐλάττονος ἄξιον καὶ πᾶσι
 φανερώτερον ἴσως ἔξομεν εἰπεῖν. (ο'.) Τίς γὰρ οὐκ
 οἶδεν ἢ τίς οὐκ ἀκήκοε τῶν τραγωδοδιδασκάλων Διο-
 νυσίοις τὰς Ἀδράστω γενομένας ἐν Θήβαις συμφοράς,
 169 ὅτι κατάγειν βουληθεὶς τὸν Οἰδίπου μὲν υἱὸν, αὐτοῦ
 δὲ κηδεστὴν, παμπληθεὶς μὲν Ἀργείων ἀπώλεσεν,
 ἅπαντας δὲ τοὺς λοχαγούς ἐπεῖθε διαφθαρέντας, αὐ-
 τὸς δ' ἐπονειδίστως σωθεὶς, ἐπειδὴ σπονδῶν οὐχ οἴος d
 τ' ἦν τυχεῖν οὐδ' ἀνελέσθαι τοὺς τετελευτηκότας,
 ἰκέτης γενόμενος τῆς πόλεως ἔτι Θησέως αὐτὴν διοι-
 κοῦντος ἐδεῖτο μὴ περιδεῖν τοιούτους ἄνδρας ἀτά-
 φους γενομένους μηδὲ παλαιὸν ἔθος καὶ πάτριον νό-
 μον καταλυόμενον. ᾧ πάντες ἄνθρωποι χρώμενοι
 διατελοῦσιν οὐχ ὡς ὑπ' ἀνθρωπίνης κειμένῳ φύσεως
 170 ἀλλ' ὡς ὑπὸ δαιμονίας προστεταγμένῳ δυνάμεως. ὧν
 ἀκούσας οὐδένα χρόνον ἐπισχῶν ὁ δῆμος ἔπεμψε
 πρεσβείαν εἰς Θήβας, περὶ τε τῆς ἀναιρέσεως συμβου- e
 λεύσοντας αὐτοῖς ὀσιώτερον βουλευσασθαι καὶ τὴν
 ἀπόκρισιν νομιμωτέραν ποιήσασθαι τῆς πρότερον γε-
 νομένης, κάκειν' ὑποδείξοντας, ὡς ἡ πόλις αὐτοῖς
 οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τὸν νόμον τὸν κοινὸν

- 171 ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων. ὧν ἀκούσαντες οἱ κύριοι 269
τότε Θεβῶν ὄντες οὐχ ὁμοίως ἔγνωσαν οὔτε ταῖς
δόξαις αἷς ἔχουσί τινες περὶ αὐτῶν, οὔθ' οἷς ἐβουλεύ-
σαντο πρότερον, ἀλλὰ μετρίως περὶ αὐτῶν τε διαλε-
χθέντες καὶ τῶν ἐπιστρατευσάντων κατηγορήσαντες
- 172 ἔδοσαν τῇ πόλει τὴν ἀναίρεσιν. (οα΄.) Καὶ μηδεὶς οἶ-
έσθω μ' ἀγνοεῖν, ὅτι τάναντία τυγχάνω λέγων οἷς ἐν
τῷ Πανηγυρικῷ λόγῳ φανείην ἂν περὶ τῶν αὐτῶν
τούτων γεγραφώς· ἀλλὰ γὰρ οὐδένα νομίζω τῶν b
ταῦτα συνιδεῖν ἂν δυνηθέντων τοσαύτης ἀμαθίας
εἶναι καὶ φθόνου μεστὸν, ὅστις οὐκ ἂν ἐπαινεσείε με
καὶ σωφρονεῖν ἠγγήσαιτο τότε μὲν ἐκείνως, νῦν δ'
- 173 οὔτω διαλεχθέντα περὶ αὐτῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων
οἶδ' ὅτι καλῶς γέγραφα καὶ συμφερόντως· ὅσον δ' ἡ
πόλις ἡμῶν διέφερε τὰ περὶ τὸν πόλεμον κατ' ἐκείνον
τὸν χρόνον, τοῦτο γὰρ ἀποδείξει βουλόμενος διῆλθον
τὰ γενόμενα Θήβησιν, ἠγοῦμαι τὴν προᾶξιν ἐκείνην c
ἅπασι σαφῶς δηλοῦν τὴν τὸν μὲν βασιλέα τὸν Ἀργεί-
ων ἀναγκάσασαν ἰκέτην γενέσθαι τῆς πόλεως τῆς ἡ-
- 174 μετέρας, τοὺς δὲ κυρίους ὄντας Θεβῶν οὔτω δια-
θεῖσαν ὥσθ' ἐλέσθαι μᾶλλον αὐτοὺς ἐμμεῖναι τοῖς
λόγοις τοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως πεμφθεῖσιν ἢ τοῖς νόμοις
τοῖς ὑπὸ τοῦ δαιμονίου κατασταθεῖσιν· ὧν οὐδὲν ἂν
οἷα τ' ἐγένετο διοικῆσαι κατὰ τρόπον ἢ πόλις ἡμῶν,
εἰ μὴ καὶ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει πολὺ διήνεγκε d
τῶν ἄλλων.
- 175 (οβ΄.) Ἐχων δὲ πολλὰς καὶ καλὰς πράξεις περὶ
τῶν προγόνων εἰπεῖν, σκοποῦμαι, τίνα τρόπον δια-
λεχθῶ περὶ αὐτῶν. μέλει γὰρ μοι τούτων μᾶλλον ἢ
τῶν ἄλλων· τυγχάνω γὰρ ὧν περὶ τὴν ὑπόθεσιν, ἣν
ἐποίησάμην τελευταίαν, ἐν ἧ̄ προεῖπον ὡς ἐπιδείξω
τοὺς προγόνους ἡμῶν ἐν τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς μάχαις

πλέον διενεργόντας Σπαρτιατῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.

176 ἔσται δ' ὁ λόγος παράδοξος μὲν τοῖς πολλοῖς, ὁμοίως ε
δ' ἀληθῆς τοῖς ἄλλοις. ἄρτι μὲν οὖν ἠπόρουν, ποτέ-
ρων διεξίω πρότερον τοὺς κινδύνους καὶ τὰς μάχας,
τὰς Σπαρτιατῶν ἢ τὰς τῶν ἡμετέρων· νῦν δὲ προαι-
ροῦμαι λέγειν τὰς ἐκείνων, ἵν' ἐν ταῖς καλλίοσι καὶ δι-
καιότεραις καταλύω τὸν λόγον τὸν περὶ τούτων.

177 (οἱ.) Ἐπειδὴ γὰρ Λακωνίων οἱ στρατεύσαντες εἰς 270

Πελοπόννησον τριχᾶ διείλοντο τὰς τε πόλεις καὶ τὰς
χώρας (ἄς) ἀφείλοντο τοὺς δικαίως κεκτημένους, οἱ
μὲν Ἄργος λαχόντες καὶ Μεσσήνην παραπλησίως διώ-
κουν τὰ σφέτερό αὐτῶν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι, τὸ δὲ τρίτον
μέρος αὐτῶν, οὓς καλοῦμεν νῦν Λακεδαιμονίους, στα-
σιάσαι μὲν φασιν αὐτοὺς οἱ τὰ κείνων ἀκριβοῦντες ὡς
οὐδένας ἄλλους τῶν Ἑλλήνων, περιγενομένους δὲ τοὺς
μειζον τοῦ πλήθους φρονοῦντας οὐδὲν τῶν αὐτῶν βου- b
λεύσασθαι περὶ τῶν συμβεβηκότων τοῖς τοιαῦτα δια-

178 πεπραγμένοις· τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους συνοίκους ἔχειν
ἐν τῇ πόλει τοὺς στασιάσαντας καὶ κοινωνοὺς ἅπαν-
των πλὴν τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν τιμῶν· οὓς οὐκ εὖ φρο-
νεῖν ἠγεῖσθαι Σπαρτιατῶν τοὺς νοῦν ἔχοντας, εἰ νομί-
ξουσιν ἀσφαλῶς πολιτεύεσθαι μετὰ τούτων οἰκοῦντες,
περὶ οὓς τὰ μέγιστα τυγχάνουσιν ἐξημαρτηκότες· αὐ- c
τοὺς δ' οὐδὲν τούτων ποιεῖν, ἀλλὰ παρὰ σφίσι μὲν
αὐτοῖς ἰσονομίαν καταστήσαι καὶ δημοκρατίαν τοιαύ-
την, οἷαν περὶ χρητῶν τοὺς μέλλοντας ἅπαντα τὸν χρόνον
ἴμοινοῦσιν, τὸν δὲ δῆμον περιοίκους ποιήσασθαι,
καταδουλωσαμένους αὐτῶν τὰς ψυχὰς οὐδὲν ἤττον ἢ

179 τὰς τῶν οἰκετῶν· ταῦτα δὲ πράξαντας τῆς χώρας, ἧς
προσηκεν ἴσον ἔχειν ἕκαστον, αὐτοὺς μὲν λαβεῖν ὀλί-
γους ὄντας οὐ μόνον τὴν ἀρίστην ἀλλὰ καὶ τοσαύτην,
ὅσην οὐδένας τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι, τῷ δὲ πλήθει τη- d

- λικοῦτον ἀπονεῖμαι μέρος τῆς χειρίστης ὥστ' ἐπιπόνως
 ἐργαζομένους μόλις ἔχειν τὰ καθ' ἡμέραν· μετὰ δὲ
 ταῦτα διελόντας τὸ πλῆθος αὐτῶν ὡς οἶόν τ' ἦν εἰς
 ἐλαχίστους εἰς τόπους κατοικίσαι μικροὺς καὶ πολλοὺς,
 ὀνόμασι μὲν προσαγορευομένους ὡς πόλεις οἰκοῦντας,
 τὴν δὲ δύναμιν ἔχοντας ἐλάττω τῶν δήμων τῶν παρ'
 180 ἡμῖν· ἀπάντων δ' ἀποστερήσαντας αὐτοὺς, ὧν προσ-
 ἤκει μετέχειν τοὺς ἐλευθέρους, τοὺς πλείστους ἐπι- e
 θεῖναι τῶν κινδύνων αὐτοῖς· ἔν τε γὰρ ταῖς στρατείαις
 αἷς ἡγρεῖται βασιλεὺς, κατ' ἄνδρα συμπαρατάττεσθαι 271
 σφίσι αὐτοῖς, ἐνίους δὲ καὶ τῆς πρώτης τάττειν, ἄν
 τέ που δεῆσαν αὐτοὺς ἐκπέμψαι βοήθειαν φοβηθῶσιν
 ἢ τοὺς πόρους ἢ τοὺς κινδύνους ἢ τὸ πλῆθος τοῦ χρό-
 νου, τούτους ἀποστέλλειν προκινδυνεύοντας τῶν
 181 ἄλλων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν ἀπάσας διεξιόντα τὰς
 ὕβρεις τὰς περὶ τὸ πλῆθος γιγνομένας ἀλλὰ μὴ τὸ b
 μέγιστον εἰπόντα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι τῶν ἄλλων;
 τῶν γὰρ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς δεινὰ πεπονθότων, ἐν δὲ
 τοῖς παροῦσι καιροῖς χρησίμων ὄντων, ἔξεστι τοῖς ἐφό-
 ροις ἀκρίτους ἀποκτείνειν τοσοῦτους, ὁπόσους ἂν βου-
 ληθῶσιν· ἂ τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσιν οὐδὲ τοὺς πονηρο-
 τάτους τῶν οἰκετῶν ὅσιόν ἐστι μισοφρονεῖν.
- 182 (οδ'.) Τούτου δ' ἔνεκα περὶ τῆς οἰκειότητος καὶ
 τῶν ἡμαρτημένων εἰς αὐτοὺς διὰ πλειόνων διήλθον,
 ἵν' ἔρωμαι τοὺς ἀποδεχομένους ἀπάσας τὰς Σπαρτια- c
 τῶν πράξεις, εἰ καὶ ταύτας ἀποδέχονται, καὶ τὰς μάχας
 εὐσεβεῖς εἶναι νομίζουσι καὶ καλὰς τὰς πρὸς τούτους
- 183 γεγενημένας. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι μεγάλας μὲν αὐ-
 τὰς γεγενηῆσθαι καὶ δεινὰς καὶ πολλῶν αἰτίας τοῖς μὲν
 ἠττηθεῖσι κακῶν, τοῖς δὲ κατορθώσασι λημμάτων, ὧν-
 περ ἔνεκα πολεμοῦντες ἅπαντα τὸν χρόνον διατελοῦ-
 σιν, οὐ μὴν ὀσίας οὐδὲ καλὰς οὐδὲ πρεπούσας τοῖς ἀρε-

- τῆς ἀντιποιουμένοις, μὴ τῆς ἐπὶ τῶν τεχνῶν ὀνομα-
 ζομένης καὶ πολλῶν ἄλλων ἀλλὰ τῆς τοῖς καλοῖς κάγα- d
 θοῖς τῶν ἀνδρῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς μετ' εὐσεβείας καὶ
 δικαιοσύνης ἐγγιγνομένης, περὶ ἧς ἅπας ὁ λόγος ἐστίν.
- 182 ἧς ὀλιγωροῦντές τινες ἐγκωμιάζουσι τοὺς πλείω τῶν
 ἄλλων ἡμαρτηκότητας, καὶ οὐκ αἰσθάνονται τὰς δια-
 νοίας ἐπιδεικνύοντες τὰς σφετέρως αὐτῶν, ὅτι κάκεί-
 νους ἂν ἐπαινέσειαν τοὺς πλείω μὲν κεκτημένους τῶν
 ἱκανῶν, ἀποκτεῖναι δ' ἂν τολμήσαντας τοὺς ἀδελφούς
 τοὺς αὐτῶν καὶ τοὺς εἰταίρους καὶ τοὺς κοινωνοὺς ὥστε e
 καὶ τὰ κείνων λαβεῖν· ὅμοια γὰρ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων
 ἐστὶ τοῖς ὑπὸ Σπαρτιατῶν πεπραγμένοις, ἃ τοὺς ἀπο-
 δεχομένους ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ περὶ τῶν εἰρημίων
- 185 ἄρτι τὴν αὐτὴν ἔχειν γνώμην. (οἰ.) Θαυμάζω δ' εἴ 272
 τινες τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς παρὰ τὸ δίκαιον
 γιγνομένας μὴ νομίζουσιν αἰσχίους εἶναι καὶ πλειόνων
 ὄνειδῶν μεστὰς ἢ τὰς ἥττας τὰς ἄνευ κακίας συμβαι-
 νούσας, καὶ ταῦτ' εἰδότες, ὅτι μεγάλαὶ δυνάμεις, πο-
 νηρὰ δὲ, πολλάκις γίνονται κρείττους ἀνδρῶν σπου-
 δαίων καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αἰρουμένων.
- 186 οὗς πολὺν ἂν δικαιότερον ἐπαινοῖμεν ἢ τοὺς περὶ τῶν
 ἀλλοτριῶν ἐτοιμῶς ἀποθνήσκειν ἐθέλοντας καὶ τοῖς b
 ξενικοῖς στρατεύμασιν ὁμοίους ὄντας· ταῦτα μὲν γὰρ
 ἐστὶν ἔργα πονηρῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ τοὺς χρηστοὺς
 ἐνίοτε χειρὸν ἀγωνίζεσθαι τῶν ἀδικεῖν βουλομένων
- 187 θεῶν ἂν τις ἀμέλειαν εἶναι φήσειεν. ἔχοιμι δ' ἂν τῷ
 λόγῳ τούτῳ χρῆσασθαι καὶ περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς
 Σπαρτιατάις ἐν Θερμοπύλαις γενομένης, ἣν ἅπαντες
 ὅσοι περὶ ἀκηκόασιν ἐπαινοῦσι καὶ θαυμάζουσι μᾶλλον
 ἢ τὰς μάχας καὶ τὰς νίκας τὰς κρατησάσας μὲν τῶν c
 ἐναντίων, πρὸς οὗς δ' οὐκ ἐχορῆν γεγενημένας· ἄς εὐ-
 λογεῖν τινὲς τολμῶσι, κακῶς εἰδότες, ὡς οὐδὲν οὔθ'

ὅσιον οὔτε καλόν ἐστι τῶν μὴ μετὰ δικαιοσύνης καὶ
 188 λεγομένων καὶ πραττομένων. ὧν Σπαρτιάταις μὲν
 οὐδὲν πώποτ' ἐμέλησεν· βλέπουσι γὰρ εἰς οὐδὲν ἄλλο
 πλὴν ὅπως ὡς πλείστα τῶν ἀλλοτρίων κατασχέσουσιν·
 (οἱ δ' ἡμέτεροι περὶ οὐδὲν οὕτω τῶν ὄντων ἐσπού-
 δαζον ὡς τὸ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν εὐδοκιμεῖν· ἡγοῦντο δ
 γὰρ οὐδεμίαν ἂν γενέσθαι κρίσιν οὔτ' ἀληθεστέραν
 οὔτε δικαιότεραν τῆς ὑπὸ παντὸς τοῦ γένους γνω-
 189 σθείσης. δῆλοι δ' ἦσαν οὕτως ἔχοντες ἐν τε τοῖς ἄλλοις
 οἷς διώκουν τὴν πόλιν καὶ τοῖς μεγίστοις τῶν πραγμά-
 των. τριῶν γὰρ πολέμων γενομένων ἄνευ τοῦ Τρωῖ
 κοῦ τοῖς Ἑλλησι πρὸς τοὺς βαρβάρους, ἐν ἅπασι τού-
 τοις πρωτεύουσαν αὐτὴν παρέσχον. ὧν εἷς μὲν ἦν ὁ
 πρὸς Ξέρξην, ἐν ᾧ πλέον διήνεγκαν Λακεδαιμονίωσιν e
 190 ἐν ἅπασι τοῖς κινδύνοις ἢ ἡ κείνοι τῶν ἄλλων, δεύτε-
 ρος δ' ὁ περὶ τὴν κτίσιν τῶν ἀποικιῶν, εἰς ὃν Δωριέ-
 ων μὲν οὐδεὶς ἦλθε συμπολεμήσων, ἡ δὲ πόλις
 ἡμῶν ἡγεμὼν καταστᾶσα τῶν οὐκ εὐποροῦντων καὶ 273
 τῶν ἄλλων τῶν βουλομένων τοσοῦτον τὰ πράγματα
 μετέστησεν, ὥστ' εἰθισμένων τῶν βαρβάρων τὸν ἄλλου
 χρόνον τὰς μεγίστας πόλεις τῶν Ἑλληνίδων καταλαμ-
 βάνειν ἐποίησε τοὺς Ἑλληνας, ἃ πρότερον ἔπασχον,
 ταῦτα δύνασθαι ποιεῖν.

191 (οἱ δ'.) Περὶ μὲν οὖν τοῖν δυοῖν πολέμοις ἐν τοῖς
 ἔμπροσθεν ἰκανῶς εἰρήκαμεν, περὶ δὲ τοῦ τρίτου ποι-
 ῆσομαι τοὺς λόγους, ὅς ἐγένετο τῶν μὲν Ἑλληνίδων
 πόλεων ἄρτι κατωκισμένων, τῆς δ' ἡμετέρας ἔτι βασι-
 λευομένης. ἐφ' ὧν καὶ πόλεμοι πλείστοι καὶ κίνδυνοι b
 μέγιστοι συνέπεσον, οὓς ἅπαντας μὲν οὔθ' εὐρεῖν οὔτ'
 192 εἰπεῖν ἂν δυνηθεῖην, παραλιπῶν δὲ τὸν πλείστον ὄχλον
 τῶν ἐν ἐκείνῳ μὲν τῷ χρόνῳπραχθέντων, ῥηθῆναι δὲ
 νῦν οὐ κατεπειγόντων, ὡς ἂν δύναμαι συντομώτατα

πειράσομαι δηλῶσαι τοὺς τ' ἐπιστρατεύσαντας τῇ πό-
 λει καὶ τὰς μάχας τὰς ἀξίας μνημονευθῆναι καὶ ῥη-
 θῆναι καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν, ἐτι δὲ τὰς προφάσεις,
 αἷς ἔλεγον, καὶ τὴν δύναμιν τῶν γενῶν τῶν συνακο- c
 λουθησάντων αὐτοῖς· ἱκανὰ γὰρ ἔσται ταῦτ' εἰπεῖν
 193 πρὸς οἷς περὶ τῶν ἐναντίων εἰρήκαμεν. (οἴ.) Θραῖκες
 μὲν γὰρ μετ' Εὐμόλπου τοῦ Ποσειδῶνος εἰσέβαλον εἰς
 τὴν χώραν ἡμῶν, ὃς ἠμφισβήτησεν Ἐρεχθεὶ τῆς πό-
 λεως, φάσκων Ποσειδῶ πρότερον Ἀθηνᾶς καταλαβεῖν
 αὐτήν· Σκύθαι δὲ μετ' Ἀμαζόνων τῶν ἐξ Ἄρως γε-
 νομένων, αἰ τὴν στρατείαν ἐφ' Ἴππολύτην ἐποίησαντο d
 τὴν τοὺς τε νόμους παραβᾶσαν τοὺς παρ' αὐταῖς κει-
 μένους, ἐρασθεῖσάν τε Θησέως καὶ συνακολουθήσα-
 194 σαν ἐκεῖθεν καὶ συνοικήσασαν αὐτῶ· Πελοποννήσιοι
 δὲ μετ' Εὐρυσθέως, ὃς Ἡρακλεῖ μὲν οὐκ ἔδωκε δίκην
 ὧν ἠμάρτανεν εἰς αὐτὸν, στρατεύσας δ' ἐπὶ τοὺς ἡμε-
 τέρους προγόνους ὡς ἐκληψόμενος βία τοὺς ἐκείνου
 παῖδας, παρ' ἡμῖν γὰρ ἦσαν καταπεφευγότες, ἔπαθεν, e
 ἃ προσῆκεν αὐτόν· τοσοῦτου γὰρ ἐδέησε κύριος γε-
 νέσθαι τῶν ἱκετῶν, ὥσθ' ἠττηθεὶς μάχῃ καὶ ζωορηθεὶς
 ὑπὸ τῶν ἡμετέρων, αὐτὸς ἱκέτης γενόμενος τούτων,
 195 οὓς ἐξαιτῶν ἦλθε, τὸν βίον ἐτελεύτησεν. μετὰ δὲ τοῦ-
 τον οἱ πεμφθέντες ὑπὸ Δαρείου τὴν Ἑλλάδα πορθή-
 σοντες, ἀποβάντες εἰς Μαραθῶνα, πλείοσι κακοῖς καὶ 274
 μείζοσι συμφοραῖς περιπεσόντες ὧν ἠλπισαν τὴν πό-
 λιν ἡμῶν ποιήσειν, ὄχοντο φεύγοντες ἐξ ἀπάσης τῆς
 196 Ἑλλάδος. (οἴ.) Τούτους δ' ἅπαντας, οὓς διῆλθον,
 οὐ μετ' ἀλλήλων εἰσβαλόντας οὐδὲ κατα τοὺς αὐτοὺς
 χρόνους, ἀλλ' ὡς οἱ τε καιροὶ καὶ τὸ συμφέρον ἐκά-
 στοις καὶ τὸ βούλεσθαι συνέπιπτε, μάχῃ νικήσαντες
 καὶ τῆς ὕβρεως παύσαντες οὐκ ἐξέστησαν αὐτῶν, τη- b
 λικαῦτα διαπραξάμενοι τὸ μέγεθος, οὐδ' ἔπαθον ταῦ-

τὸν τοῖς διὰ μὲν τὸ καλῶς καὶ φρονίμως βουλευέσασθαι καὶ πλούτους μεγάλους καὶ δόξας καλὰς κτησαμένοις, διὰ δὲ τὰς ὑπερβολὰς τὰς τούτων ὑπερηφάνοις γενομένοις καὶ τὴν φρόνησιν διαφθαρεῖσι καὶ κατενεχθεῖσιν εἰς χεῖρω πρᾶγματα καὶ ταπεινότερα τῶν πρότερον
 197 αὐτοῖς ὑπαρχόντων, ἀλλὰ πάντα τὰ τοιαῦτα διαφυγόντες ἐνέμειναν τοῖς ἡθέσιν οἷς εἶχον διὰ τὸ πολιτεύεσθαι καλῶς, μείζον φρονουῦντες ἐπὶ τῇ τῆς ψυχῆς ἕξει καὶ ταῖς διανοίαις ταῖς αὐτῶν ἢ ταῖς μάχαις ταῖς γεγενημέναις, καὶ μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων θαυμαζόμενοι διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην καὶ σωφροσύνην ἢ διὰ τὴν ἀνδρίαν τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις αὐτοῖς παρα-
 198 γενομένην· ἐώρων γὰρ πάντες τὴν μὲν εὐψυχίαν τὴν πολεμικὴν πολλοὺς ἔχοντας καὶ τῶν ταῖς κακουργίας ὑπερβαλλόντων, τῆς δὲ χρησίμης ἐπὶ πᾶσι καὶ πάντας δυναμένης ὀφελεῖν οὐ κοινωνοῦντας τοὺς πονηροὺς, ἀλλὰ μόνοις ἐγγιγνομένην τοῖς καλῶς γεγυνομένοις καὶ τεθραμμένοις καὶ πεπαιδευμένοις, ἅπερ προσῆν τοῖς τότε τὴν πόλιν διοικοῦσι καὶ τῶν εἰρημένων ἀγαθῶν ἀπάντων αἰτίοις καταστᾶσιν.

199 (π'.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὁρῶ περὶ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων καὶ μάλιστα μνημονευθησόμενα τοὺς λόγους καταλύοντας, ἐγὼ δὲ σωφρονεῖν μὲν νομίζω τοὺς ταῦτα γιννώσκοντας καὶ πράττοντας, οὐ μὴν συμβά-
 νει μοι ταῦτ' οὐ ποιεῖν ἐκείνοις, ἀλλ' ἔτι λέγειν ἀναγκάξομαι. τὴν δ' αἰτίαν, δι' ἣν, ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ, μικρὰ πάνυ προδιαλεχθεῖς.

200 (πα'.) Ἐπηνάρθθον μὲν γὰρ τὸν λόγον τὸν μέχρι τῶν ἀναγνωσθέντων γεγραμμένον μετὰ μειρακίων τριῶν ἢ τεταρῶν τῶν εἰθισμένων μοι συνδιατρίβειν· 275
 ἐπειδὴ δὲ διεξιούσιν ἡμῖν ἐδόκει καλῶς ἔχειν καὶ προσδεῖσθαι τελευτῆς μόνον, ἔδοξέ μοι μεταπέμψασθαι τι-

να τῶν ἔμοι μὲν πεπλησιακότων, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δὲ πε-
 πολιτευμένων, προηρημένων δὲ Λακεδαιμονίους ἐπαι-
 νεῖν, ἢν εἴ τι παρ' ἐλάθην ἡμᾶς ψεῦδος εἰρημένον, ἐκεῖνος
 201 κατιδὼν δηλώσειεν ἡμῖν. ἐλθὼν δ' ὁ κληθεὶς καὶ δι-
 αναγνοὺς τὸν λόγον, τὰ γὰρ μεταξύ τί δεῖ λέγοντα δια-
 τρεῖβειν; ἐδυσχέρανε μὲν ἐπ' οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων, ὁ
 ἐπήνεσε δ' ὡς δυνατόν μάλιστα, καὶ διελέχθη περὶ
 ἐκάστου τῶν μερῶν παραπλησίως οἷς ἡμεῖς ἐγινώ-
 σκομεν· οὐ μὴν ἀλλὰ φανερός ἦν οὐχ ἡδέως ἔχων ἐπὶ
 202 τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις. ἐδήλωσε δὲ διὰ
 ταχέων· ἐτόλμησε γὰρ εἰπεῖν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο
 πεποιήκασιν τοὺς Ἕλληνας ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν δι' ἐκεῖνό
 γε δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχοιεν, ὅτι τὰ
 κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων εὐρόντες αὐτοί τε χρῶν-
 ται καὶ τοῖς ἄλλοις κατέδειξαν.

203 (πβ'.) Τοῦτο δὲ ῥηθὲν οὕτω βραχὺ καὶ μικρὸν
 αἴτιον ἐγένετο τοῦ μῆτε καταλύσαι με τὸν λόγον ἐφ'
 ᾧ ἡβουλήθη, ὑπολαβεῖν δ' ὡς αἰσχρὸν ποιήσω καὶ
 δεινὸν, εἰ παρὼν περιοίσομαι τινα τῶν ἔμοι πεπλησια-
 κότων πονηροῖς λόγοις χρῶμενον. ταῦτα δὲ διανοη-
 θεὶς ἠρόμην αὐτὸν, εἰ μηδὲν φροντίζει τῶν παρόντων,
 μηδ' αἰσχύνεται λόγον εἰρηγῶς ἀσεβῆ καὶ ψευδῆ καὶ
 204 πολλῶν ἐναντιώσεων μεστόν. „γνώσει δ' ὡς ἔστι τοι-
 οὔτος, ἢν ἐρωτήσης τινὰς τῶν εὖ φρονούντων, ποῖα
 τῶν ἐπιτηδευμάτων κάλλιστα νομίζουσιν εἶναι, καὶ
 μετὰ ταῦτα πόσος χρόνος ἐστίν, ἐξ οὗ Σπαρτιάται
 τυγχάνουσιν ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντες. οὐδεὶς
 γὰρ ὅστις οὐ τῶν μὲν ἐπιτηδευμάτων προκρινεῖ τὴν
 εὐσέβειαν τὴν περὶ τοὺς θεοὺς καὶ τὴν δικαιοσύνην
 τὴν περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν φρόνησιν τὴν περὶ
 τὰς ἄλλας πράξεις, Σπαρτιάτας δ' ἐνταῦθα κατοικεῖν
 205 οὐ πλείω φήσουσιν ἐτῶν ἑπτακοσίων. τούτων δ' οὐ-

- τως ἐχόντων εἰ μὲν τυγχάνεις ἀληθῆ λέγων, τούτους φάσκων εὐρετὰς γεγενῆσθαι τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖόν ἐστι τοὺς πολλαῖς γενεαῖς πρότερον γεγυότας πρὶν Σπαρτιάτας ἐνταῦθα κατοικῆσαι, μὴ μετέχειν αὐτῶν, μήτε τοὺς ἐπὶ Τροίαν στρατευσαμένους μήτε τοὺς περὶ Ἡρακλέα καὶ Θησέα γεγυότας μήτε Μίνω τὸν Διὸς μήτε Ῥαδάμανθυ μὴτ' Αἰακὸν μήτε τῶν ἄλλων μηδένα τῶν ὑμνουμένων ἐπὶ ταῖς ἀρεταῖς ταύταις, ἀλλὰ ψευδῆ τὴν δόξαν ταύτην
- 206 ἅπαντας ἔχειν· εἰ δὲ σὺ μὲν φλυαρῶν τυγχάνεις, προσήκει δὲ τοὺς ἀπὸ θεῶν γεγυότας καὶ χρῆσθαι ταύταις μᾶλλον τῶν ἄλλων καὶ καταδειξάσαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ μαίνεσθαι δόξεις ἅπασιν τοῖς ἀκούσασιν, οὕτως εἰκῆ καὶ παρανόμως οὓς ἂν τύχῃς ἐπαινῶν.“
- „Ἐπειτ' εἰ μὲν εὐλόγεις αὐτοὺς μηδὲν ἀκηκοῶς τῶν ἐμῶν, ἐλήρεις μὲν ἂν, οὐ μὴν ἐναντία γε λέγων ἐφαι-
- 207 νου σαυτῷ· νῦν δ' ἐπηνεκότη σοι τὸν ἐμὸν λόγον, τὸν ἐπιδεικνύοντα πολλὰ καὶ δεινὰ Λακεδαιμονίους περὶ τε τοὺς συγγενεῖς τοὺς αὐτῶν καὶ περὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας διαπεπραγμένους, πῶς οἷόν τ' ἦν ἔτι σοι λέγειν τοὺς ἐνόχους ὄντας τούτοις, ὡς τῶν καλλίστων
- 208 ἐπιτηδευμάτων ἠγεμόνες γεγόνασιν; (πγ'.) Πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνό σε λέληθεν, ὅτι τὰ παραλελειμμένα τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων οὐχ οἱ τυχόντες εὐρίσκουσιν, ἀλλ' οἱ τὰς τε φύσεις διαφέροντες καὶ μαθεῖν πλεῖστα τῶν πρότερον εὐρημένων δυνηθέντες καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τῷ ζητεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐθελήσαντες. ὧν Λακε-
- 209 δαιμόνιοι πλέον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων· οἱ μὲν γὰρ ἂν φανείεν πολλῶν εὐρημάτων καὶ μαθητὰ καὶ διδάσκαλοι γεγυότες, οὗτοι δὲ τοσοῦτον ἀπολελειμμένοι τῆς κοινῆς παιδείας καὶ φιλοσοφίας εἰσὶν, ὥστ' οὐδὲ

- γράμματα μανθάνουσιν, ἃ τηλικαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε τοὺς ἐπισταμένους καὶ χρωμένους αὐτοῖς μὴ μόνον ἐμπείρους γίνεσθαι τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τῆς e αὐτῶν πραχθέντων ἀλλὰ καὶ τῶν πώποτε γενομένων.
- 210 ἀλλ' ὅμως σὺ καὶ τοὺς τῶν τοιούτων ἀμαθεῖς ὄντας ἐτόλμησας εἰπεῖν, ὡς εὐρεταὶ τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων γεγούνασι, καὶ ταῦτ' εἰδὼς, ὅτι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν ἐθίζουσι περὶ τοιαύτας πραγματείας δια-
 277 τρίβειν, ἐξ ὧν ἐλπίζουσι αὐτοὺς οὐκ εὐεργέτας γε-
 νήσεσθαι τῶν ἄλλων ἀλλὰ κακῶς ποιεῖν μάλιστα δυ-
 211 νήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας. (πδ'.) Ἄς πάσας μὲν διεξιῶν πολὺν ὄχλον ἐμαυτῷ τ' ἂν παράσχοιμι καὶ τοῖς ἀκούουσιν, μίαν δὲ μόνον εἰπὼν, ἣν ἀραπῶσι καὶ περὶ ἣν μάλιστα σπουδάζουσιν, οἶμαι δηλώσειν ἅπαντα τὸν τρόπον αὐτῶν. ἐκεῖνοι γὰρ καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν εὐθύς ἐξ εὐνῆς ἐκπέμπουσι τοὺς παῖδας, μεθ' ὧν ἂν ἕκαστοι βουληθῶσι, λόγῳ μὲν ἐπὶ θήραν, ἔργῳ δ' ἐπὶ b
- 212 κλωπείαν τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς κατοικούντων· ἐν ἧ συμβαίνει τοὺς μὲν ληφθέντας ἀργύριον ἀποτίνειν καὶ πληγὰς λαμβάνειν, τοὺς δὲ πλειῆστα κακουργήσαντας καὶ λαθεῖν δυνηθέντας ἐν τε τοῖς παισὶν εὐδοκιμεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων, ἐπειδὴν τ' εἰς ἄνδρας συντελεῶσιν, ἣν ἐμμείνωσι τοῖς ἡθεσιν οἷς παῖδες ὄν-
 213 τες ἐμελέτησαν, ἐγγύς εἶναι τῶν μεγίστων ἀρχῶν.
- καὶ ταύτης ἣν τις ἐπιδειξῆ παιδείαν μᾶλλον ἀραπω-
 μένην ἢ σπουδαιοτέραν παρ' αὐτοῖς εἶναι νομιζομέ-
 νην, ὁμολογῶ μηδὲν ἀληθὲς εἰρηκέναι μηδὲ περὶ ἐνὸς πώποτε πράγματος. καίτοι τί τῶν τοιούτων ἔργων καλόν ἐστιν ἢ σεμνὸν ἀλλ' οὐκ αἰσχύνης ἄξιον; πῶς δ' οὐκ ἀνοήτους χορὴ νομίζειν τοὺς ἐπαινοῦντας τοὺς τοσοῦτον τῶν νόμων τῶν κοινῶν ἐξεστηκότας καὶ μη-
 δὲν τῶν αὐτῶν μήτε τοῖς Ἕλλησι μήτε τοῖς βαρβάροις

- 214 γιγνώσκοντας; οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς κακουροῦντας καὶ κλέπτοντας πονηροτάτους τῶν οἰκετῶν νομίζουσιν, ἐκεῖνοι δὲ τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων πρωτεύοντας βελτίστους εἶναι τῶν παίδων ὑπολαμβάνουσι καὶ μάλιστα τιμῶσιν. καίτοι τίς ἂν τῶν εὖ φρονούντων οὐκ ἂν τρεῖς ἀποθανεῖν ἔλοιτο μᾶλλον ἢ διὰ τοιούτων ἐπιτηδευμάτων γνωσθῆναι τὴν ἀσκησιν τῆς ἀρετῆς ποιούμενος;“
- 215 (πέ.) Ταῦτ' ἀκούσας θρασέως μὲν οὐδὲ πρὸς ἔν ἀντεῖπε τῶν εἰρημένων, οὐδ' αὖ παντάπασιν ἀπεσιώπησεν ἀλλ' ἔλεγεν, ὅτι „σὺ μὲν πεποίησαι τοὺς λόγους“ ἐμὲ λέγων „ὡς ἅπαντ' ἀποδεχομένου μου τάκεῖ e καὶ καλῶς ἔχειν νομίζοντος· ἐμοὶ δὲ δοκεῖς περὶ μὲν τῆς τῶν παίδων αὐτονομίας καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν εἰκότως ἐπιτιμαῖν ἐκείνοις, ἐμοῦ δ' οὐ δικαίως κατηγο-
- 216 ρεῖν. ἐγὼ γὰρ ἔλυπῆθην μὲν τὸν λόγον ἀναγινώσκων ἐπὶ τοῖς περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐ μὴν 278 οὕτως ὡς ἐπὶ τῷ μηδὲν ἀντειπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν δύνασθαι τοῖς γεγραμμένοις, εἰθισμένος τὸν ἄλλου χρόνου ἐπαινεῖν. εἰς τοιαύτην δ' ἀπορίαν καταστάς εἶπον, ὅπερ ἦν λοιπὸν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν δι' ἄλλο, διὰ γ' ἐκεῖνο δικαίως ἂν αὐτοῖς ἅπαντες χάριν ἔχομεν, ὅτι τοῖς καλλίστοις τῶν ἐπιτηδευμάτων χρώμενοι τυγχά-
- 217 νουσιν. ταῦτα δ' εἶπον οὐ πρὸς τὴν εὐσέβειαν οὐδὲ b πρὸς τὴν δικαιοσύνην οὐδὲ πρὸς τὴν φρόνησιν ἀποβλέψας. ἂ σὺ διῆλθες, ἀλλὰ πρὸς τὰ γυμνάσια τάκεῖ καθεστηκότα καὶ πρὸς τὴν ἀσκησιν τῆς ἀνδρίας καὶ τὴν ὁμόνοιαν καὶ συνόλως τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιμέλειαν, ἅπερ ἅπαντες ἂν ἐπαινοῖεν, καὶ μάλιστ' ἂν αὐτοῖς ἐκείνους χρῆσθαι φήσαιεν.“
- 218 (πς.) Ταῦτα δ' αὐτοῦ διαλεχθέντος ἀπεδεξάμην μὲν, οὐχ ὡς διαλυόμενόν τι τῶν κατηγορημένων, ἀλλ'

- ὡς ἀποκρουπτόμενον τὸ πικρότατον τῶν τότε ῥηθέν-
των, οὐκ ἀπαιδευτῶς ἀλλὰ νοῦν ἔχόντως, καὶ περὶ
τῶν ἄλλων ἀπολελογημένου σωφρονέστερον ἢ τότε
παρρησιασάμενον. (πξ'.) Οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἑάσας περὶ
αὐτῶν τούτων ἔφασκον κατηγορίαν ἔχειν πολὺ δεινο-
219 τέραν ἢ περὶ τῆς τῶν παιδῶν κλωπείας. „ἐκείνοις μὲν
γὰρ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐλυμαίνοντο τοὺς αὐτῶν παῖ-
δας, οἷς δ' ὀλίγω πρότερον σὺ διήλθες, τοὺς Ἕλληνας
ἀπώλλυσαν. ῥάδιον δ' ὡς οὕτως εἶχε ταῦτα, συνιδεῖν. d
οἶμαι γὰρ ἅπαντας ἂν ὁμολογήσαι κακίστους ἄνδρας
εἶναι καὶ μεγίστης ζημίας ἀξίους, ὅσοι τοῖς πράγμασι
τοῖς εὖρημένοις ἐπ' ὠφελείᾳ, τούτοις ἐπὶ βλάβῃ χρω-
220 μενοι τυγχάνουσι, μὴ πρὸς τοὺς βαρβάρους μηδὲ πρὸς
τοὺς ἁμαρτάνοντας μηδὲ πρὸς τοὺς εἰς τὴν αὐτῶν
χώραν εἰσβάλλοντας ἀλλὰ πρὸς τοὺς οἰκαιοτάτους καὶ
τῆς αὐτῆς συγγενείας μετέχοντας· ἅπερ ἐποιοῦν
Σπαρτιαῖται. καίτοι πῶς ὅσιόν ἐστι φάσκειν καλῶς
χρησθῆναι τοῖς περὶ τὸν πόλεμον ἐπιτηδεύμασιν, οἵτινες e
οὐς προσῆκε σφῆζειν, τούτους ἀπολλύοντες ἅπαντα
221 τὸν χρόνον διατέλεσαν; (πη'.) Ἄλλὰ γὰρ οὐ σὺ μό-
νος ἄγνοεῖς τοὺς καλῶς χρωμένους τοῖς πράγμασιν,
ἀλλὰ σχεδὸν οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων. ἐπειδὴν γὰρ
τινας ἰδῶσιν ἢ πύθωνται παρὰ τινῶν ἐπιμελῶς δια- 279
τρίβοντας περὶ τὰ δοκοῦντ' εἶναι καλὰ τῶν ἐπιτηδευ-
μάτων, ἐπαινοῦσι καὶ πολλοὺς λόγους ποιοῦνται περὶ
222 αὐτῶν, οὐκ εἰδότες τὸ συμβησόμενον. χρῆ δὲ τοὺς
ὀρθῶς δοκιμάζειν βουλομένους περὶ τῶν τοιούτων ἐν
ἀρχῇ μὲν ἡσυχίαν ἄγειν καὶ μηδεμίαν δόξαν ἔχειν
περὶ αὐτῶν, ἐπειδὴν δ' εἰς τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἔλθω-
σιν, ἐν ᾧ καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας αὐτοὺς ὄψον-
ται καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν κοινῶν, τότε b
223 θεωρεῖν ἀκριβῶς ἕκαστον αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν νομί-

μῶς καὶ καλῶς χρωμένους οἷς ἐμελέτησαν ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, τοὺς δὲ πλημμελοῦντας καὶ κακουροῦντας ψέγειν καὶ μισεῖν καὶ φυλάττεσθαι τὸν τρόπον αὐτῶν, ἐνθυμουμένους, ὡς οὐχ αἰ φύσεις αἰ τῶν πραγμάτων οὔτ' ὠφελούσιν οὔτε βλάπτουσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὡς αἰ τῶν ἀνθρώπων χρήσεις καὶ πράξεις ἀπάντων ἡμῖν

224 αἰτίαι τῶν συμβαινόντων εἰσίν. γνῶνίη δ' ἂν τις ἐκεῖθεν· τὰ γὰρ αὐτὰ πανταχῆ καὶ μηδαμῆ διαφέροντα c τοῖς μὲν ὠφέλιμα, τοῖς δὲ βλαβερὰ γίννεται. καίτοι τὴν μὲν φύσιν ἔχειν ἕκαστον τῶν ὄντων ἐναντίαν αὐτὴν αὐτῇ καὶ μὴ τὴν αὐτὴν οὐκ εὐλογόν ἐστιν· τὸ δὲ μηδὲν τῶν αὐτῶν συμβαίνειν τοῖς ὀρθῶς καὶ δικαίως πράττουσι καὶ τοῖς ἀσελγῶς τε καὶ κακῶς, τίνοι τῶν ὀρθῶς λογιζομένων οὐκ ἂν εἰκότως ταῦτα γίννε-

225 σθαι δόξειεν; (πθ'.) Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος λόγος καὶ περὶ τὰς ὁμοιοῖας ἂν ἀρμόσειεν· καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὴν φύσιν d εἰσίν οὐκ ἀνόμοιαι τοῖς εἰρημένοις, ἀλλὰ τὰς μὲν αὐτῶν εὐροίμεν ἂν πλείστων ἀγαθῶν αἰτίας γιγνομένας, τὰς δὲ τῶν μεγίστων κακῶν καὶ συμφορῶν.

„Ὡν μίαν εἶναί φημι καὶ τὴν Σπαρτιατῶν· εἰρήσεται γὰρ τάληθες, εἰ καὶ τισὶ δόξω λίαν παρά-

226 δοξα λέγειν. οὔτοι γὰρ τῶ ταῦτὰ γιννώσκειν περὶ τῶν ἔξω πραγμάτων ἀλλήλοις στασιάζειν τοὺς Ἕλληνας ὡσπερ τέχνην ἔχοντες ἐποίουν, καὶ τὸ χαλεπώτα- e τον ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῶν κακῶν γιγνόμενον. τοῦθ' αὐτοῖς ἀπάντων συμφορώτατον ἐνόμιζον εἶναι· τὰς γὰρ οὔτω διακειμένας ἐξῆν αὐτοῖς, ὅπως ἠβούλουτο, διοικεῖν. ὥστ' οὐδεὶς ἂν αὐτοὺς διὰ γε τὴν ὁμοιοῖαν δικαίως ἐπαινέσειεν, οὐδὲν μᾶλλον ἢ τοὺς καταπον- 280 τιστὰς καὶ ληστὰς καὶ τοὺς περὶ τὰς ἄλλας ἀδικίας ὄντας· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι σφίσι αὐτοῖς ὁμοιοοῦντες

227 τοὺς ἄλλους ἀπολλύουσιν. εἰ δέ τισι δοκῶ τὴν παρα-

βολὴν ἀπρεπῆ πεποιῆσθαι πρὸς τὴν ἐκείνων δόξαν, ταύτην μὲν ἔω, λέγω δὲ Τριβαλλοὺς, οὓς ἅπαντές φασιν ὁμοιοεῖν μὲν ὡς οὐδένας ἄλλους ἀνθρώπους, ἀπολλύναι δ' οὐ μόνου τοὺς ὁμόρους καὶ τοὺς πλησίον οἰκοῦντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσων ἂν ἐφικέσθαι δυνηθῶσιν. οὓς οὐ χρὴ μιμεισθαι τοὺς ἀρε-^b τῆς ἀντιποιοιούμενους ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τὴν τῆς σοφίας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν δύναμιν. αὐταὶ μὲν γὰρ οὐ τὰς σφετέρας αὐτῶν φύσεις εὐεργετοῦσιν, ἀλλ' οἷς ἂν παραγεγόμεναι παραμείνωσιν, εὐδαίμονας καὶ μακαρίους ποιοῦσιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦναντίου, οἷς μὲν ἂν πλησιάζωσιν, ἀπολλύνουσι, τὰ δὲ τῶν ἄλλων ἀγαθὰ πάντα περὶ σφῶν αὐτοὺς ποιοῦνται.“

229 (ζ΄.) Ταῦτ' εἰπὼν κατέσχον, πρὸς ὃν τοὺς λόγους ε ἐποιοῦμην. ἄνδρα θεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον καὶ περὶ τὸ λέγειν γεγυμνασμένον οὐθενὸς ἦτοιν τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων. οὐ μὴν τὰ μειράκια τὰ πᾶσι παραγεγενημένα τούτοις τὴν αὐτὴν ἐμοὶ γνώμην ἔσχευ, ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἐπήνεσαν ὡς διειλεγμένου τε νεαρωτέρωσ ἢ προσεδόκησαν, ἠγωνισμένου τε καλῶς, ἐκείνου δὲ κατεφρόνησαν, οὐκ ὀρθῶς γιννώσκοντες ἀλλὰ 230 διημαρτηκότες ἀμφοτέρων ἡμῶν. ὁ μὲν γὰρ ἀπῆει d φρουμιώτερος γεγενημένος καὶ συνεσταλμένην ἔχων τὴν διάνοιαν, ὥσπερ χρὴ τοὺς εὖ φρονούοντας, καὶ πεπονθῶς τὸ γεγραμμένου ἐν Δελφοῖς, αὐτόν τ' ἐγνωκῶς καὶ τὴν Λακεδαιμονίων φύσιν μᾶλλον ἢ πρότερον. ἐγὼ δ' ὑπελειπόμην ἐπιτυχῶς μὲν ἴσως διειλεγμένος, ἀνοητότερος δὲ δι' αὐτὸ τοῦτο γεγενημένος, καὶ φρουῶν μείζον ἢ προσήκει τοὺς τηλικούτους, 231 καὶ παραχῆς μειρακιώδους μεστός ὢν. (ζα΄.) Δῆλος δ' e ἦν οὕτω διακείμενος· ἐπειδὴ γὰρ ἠσυχίας ἐπελαβόμην,

- οὐ πρότερον ἐπαυσάμην, πρὶν ὑπέβαλον τῷ παιδί
τὸν λόγον, ὃν ὀλίγω μὲν πρότερον μεθ' ἡδονῆς διῆλ-
θον, μικρῷ δ' ὕστερον ἤμελλέ με λυπήσειν. τριῶν 281
γὰρ ἢ τετάρων ἡμερῶν διαλειφθεισῶν ἀναγιγνω-
σκων αὐτὰ καὶ διεξιῶν, ἐπὶ μὲν οἷς περὶ τῆς πόλεως
ἦν εἰρηκῶς, οὐκ ἠχθόμην, καλῶς γὰρ καὶ δικαίως ἦν
232 ἅπαντα περὶ αὐτῆς γεγραφῶς. ἐπὶ δὲ τοῖς περὶ Λακε-
δαιμονίων ἐλυπήθην καὶ βαρέως ἔφερον· οὐ γὰρ με-
τρίως ἐδόκουν μοι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν οὐδ' ὁμοί-
ως τοῖς ἄλλοις ἀλλ' ὀλιγώρως καὶ λίαν πικρῶς καὶ
παντάπασιν ἀνοήτως· ὥστε πολλάκις ὀρμήσας ἐξ- b
αλείφειν αὐτὸν ἢ κατακάειν μετεγίνωσκον, ἐλεῶν
τὸ γῆρας τοῦμαυτοῦ καὶ τὸν πόνον τὸν περὶ τὸν λό-
γον γεγενημένον.
- 233 (4β'.) Ἐν τοιαύτῃ δέ μοι ταραχῇ καθεστηκότι
καὶ μεταβολᾷ ποιουμένῳ πολλὰς ἔδοξε κράτιστον
εἶναι παρακαλέσαντι τῶν πεπλησιακότων τοὺς ἐπι-
δημοῦντας βουλευσασθαι μετ' αὐτῶν, πρότερον ἀφα-
νιστέος παντάπασιν ἐστὶν ἢ διαδοτέος τοῖς βουλο-
μένοις λαμβάνειν, ὁπότῃρα δ' ἂν ἐκείνοις δόξη, ταῦτα c
ποιεῖν. τούτων γνωσθέντων οὐδεμίαν διατριβὴν
ἐποίησάμην, ἀλλ' εὐθύς παρεκέκληντο μὲν, οὓς εἶπον,
προειρηκῶς δ' ἦν αὐτοῖς, ἐφ' ἃ συναληλυθότες ἦσαν,
ἀνέγνωστο δ' ὁ λόγος, ἐπληρημένος δ' ἦν καὶ τεθορυ-
βημένος καὶ τετυχηκῶς ὥνπερ οἱ κατορθοῦντες ἐν
234 ταῖς ἐπιδείξεσιν. (4γ'.) Ἀπάντων δὲ τούτων ἐπιτετε-
λεσμένων οἱ μὲν ἄλλοι διελέγοντο πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
δῆλον ὅτι περὶ τῶν ἀναγνωσθέντων· ὃν δ' ἐξ ἀρχῆς
μετεπεψάμεθα σύμβουλον, τὸν Λακεδαιμονίων ἐπαι- d
νήτην, πρὸς ὃν πλείω διελέχθην τοῦ θέντος, σιωπῆν
ποιησάμενος καὶ πρὸς ἐμὲ βλέψας ἀπορεῖν ἔφασκεν,

- ὅτι χρήσεται τοῖς παροῦσιν· οὔτε γὰρ ἀπιστεῖν βού-
 λεσθαι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις οὔτε πιστεύειν δύ-
 235 νασθαι παντάπασιν αὐτοῖς. „θανυμάζω γὰρ, εἴθ' οὔ-
 τως ἐλυπήθης καὶ βαρέως ἔσχες, ὥσπερ φῆς, ἐπὶ τοῖς
 περὶ Λακεδαιμονίων εἰρημένοις, οὐδὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς
 ὄρω τοιοῦτον γεγραμμένον, εἴτε συμβούλοις περὶ τοῦ
 λόγου χρήσασθαι βουλόμενος ἡμᾶς συνήγαγες, οὓς e
 οἶσθ' ἀκριβῶς ἅπαν, ὅτι ἂν σὺ λέγῃς ἢ πράττῃς,
 ἐπαινοῦντας. εἰθισμένοι δ' εἰσὶν οἱ νοῦν ἔχοντες ἀνα-
 κοινοῦσθαι, περὶ ὧν ἂν σπουδάξωσι, μάλιστα μὲν τοῖς
 ἄμεινον αὐτῶν φρονοῦσιν, εἰ δὲ μὴ, τοῖς μέλλουσιν 282
 ἀποφαίνεσθαι τὴν αὐτῶν γνώμην· ὧν τάναντία σὺ
 236 πεποιήκας. τούτων μὲν οὖν οὐδέτερον ἀποδέχομαι
 τῶν λόγων, δοκεῖς δέ μοι ποιήσασθαι τὴν τε παρά-
 κλησιν τὴν ἡμετέραν καὶ τὸν ἔπαινον τὸν τῆς πόλεως
 οὐχ ἀπλῶς, οὐδ' ὡς διείλεξαι πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ἡμῶν
 μὲν πείρα λαβεῖν βουλόμενος, εἰ φιλοσοφοῦμεν καὶ
 μεμνήμεθα τῶν ἐν ταῖς διατριβαῖς λεγομένων καὶ
 συνιδεῖν δυνηθεῖμεν ἂν, ὃν τρόπον ὁ λόγος τυγχάνει b
 237 γεγραμμένος, τὴν δὲ πόλιν ἐπαινεῖν προελέσθαι τὴν
 σαυτοῦ σωφρονῶν, ἵνα τῷ τε πλήθει τῷ τῶν πολι-
 τῶν χαρίσει καὶ παρὰ τοῖς εὐνοϊκῶς πρὸς ὑμᾶς διακει-
 μένοις εὐδοκιμήσῃς. (4θ'.) Ταῦτα δὲ γνούς ὑπέλαβες,
 ὡς εἰ μὲν περὶ μόνης αὐτῆς ποιήσει τοὺς λόγους καὶ
 τὰ μυθώδη περὶ αὐτῆς ἔρεις, ἃ πάντες θρολοῦσιν,
 ὅμοια φανεῖται τὰ λεγόμενα τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων γε-
 γραμμένοις, ἐφ' ᾧ σὺ μάλιστα ἂν αἰσχυνηθείης καὶ λυ- c
 238 πηθείης· ἂν δ' ἐάσας ἐκεῖνα λέγῃς τὰς πράξεις τὰς
 ὁμολογουμένας καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίας τοῖς Ἑλ-
 λησι γεγενημένας, καὶ παραβάλλῃς αὐτὰς πρὸς τὰς
 Λακεδαιμονίων, καὶ τὰς μὲν τῶν προγόνων ἐπαινῆς,
 τῶν δ' ἐκείνοις πεπραγμένων κατηγορῆς, ὅτι λόγος

- ἐναργέστερος εἶναι δόξει τοῖς ἀκούουσι καὶ σὺ μενεῖς
 ἐν τοῖς αὐτοῖς, ὃ μᾶλλον ἄντινες θαυμάσειαν τῶν τοῖς
 239 ἄλλοις γεγραμμένων. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν οὕτω μοι φαί-
 νει τάξαι καὶ βουλευσασθαι περὶ αὐτῶν. (46.) *El-d*
 δὲ δὲ σαυτὸν ἐπηρεκότες τὴν Σπαρτιατῶν διοίκησιν
 ὡς οὐδαὶς ἄλλος, φοβεῖσθαι τοὺς ἀκηκοότας, μὴ δό-
 ξης ὅμοιος εἶναι τοῖς λέγουσιν, ὅτι ἂν τύχῃσι, καὶ
 τούτους νῦν ψέγειν, οὓς πρότερον ἐπήνευς μᾶλλον
 τῶν ἄλλων· ταῦτ' ἐνθυμηθεὶς σκοπεῖσθαι, ποίους
 τινὰς ἂν ἐκατέρους εἶναι φήσας ἀληθῆ τε λέγειν δό-
 ξειας περὶ ἀμφοτέρων, ἔχῃς τ' ἂν τοὺς μὲν προγό-
 νους ἐπαινεῖν, οὔσπερ βούλει, Σπαρτιατῶν δὲ δοκεῖν *e*
 μὲν κατηγορεῖν τοῖς ἀηδῶς πρὸς αὐτοὺς διακειμένοις,
 μηδὲν δὲ ποιεῖν τοιοῦτον ἀλλὰ λανθάνειν ἐπαινῶν
 240 αὐτούς· ζητῶν δὲ τὰ τοιαῦτα θραδίως εὐρεῖν λόγους
 ἀμφιβόλους καὶ μηδὲν μᾶλλον μετὰ τῶν ἐπαινούντων
 ἢ τῶν ψεγόντων ὄντας ἀλλ' ἐπαμφοτερίζειν δυναμέ- *283*
 νους καὶ πολλὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντας, οἷς χρῆσθαι
 περὶ μὲν συμβολαίων καὶ περὶ πλεονεξίας ἀγωνιζό-
 μενον αἰσχρὸν καὶ πονηρίας οὐ μικρὸν σημεῖον, περὶ
 δὲ φύσεως ἀνθρώπων διαλεγόμενον καὶ πραγμάτων
 241 καλὸν καὶ φιλόσοφον. οἷός περ ὁ λόγος ὁ διαναγνω-
 σθεὶς ἐστίν. ἐν ᾧ πεποιήκας τοὺς μὲν σοὺς προγόνους
 εἰρηνικοὺς καὶ φιλέλληνας καὶ τῆς ἰσότητος τῆς ἐν
 ταῖς πολιτείαις ἡγεμόνας, Σπαρτιατάς δ' ὑπεροπι- *b*
 κούς καὶ πολεμικούς καὶ πλεονέκτας, οἷους περ αὐ-
 τοὺς εἶναι πάντες ὑπειλήφασιν. (47.) Τοιαύτην δ'
 ἐκατέρων ἐχόντων τὴν φύσιν τοὺς μὲν ὑπὸ πάντων
 ἐπαινέσθαι καὶ δοκεῖν εὖνους εἶναι τῷ πλήθει, τοῖς
 δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς φθονεῖν καὶ δυσμενῶς ἔχειν,
 242 ἐστὶ δ' οὓς ἐπαινεῖν αὐτοὺς καὶ θαυμάζειν, καὶ
 τολμᾶν λέγειν, ὡς ἀγαθὰ μείζω τυγχάνουσι ἔχοντες

- τῶν τοῖς προγόνοις τοῖς σοῖς προσόντων· τὴν τε γὰρ e
 ὑπεροψίαν σεμνότητος μετέχειν, εὐδοκίμου πράγμα-
 τος, καὶ δοκεῖν ἅπασι μεγαλοφρονεστέρους εἶναι
 τοὺς τοιοῦτους ἢ τοὺς τῆς ἰσότητος προεστῶτας, τοὺς
 τε πολεμικοὺς πολὺ διαφέρειν τῶν εἰρηνικῶν· τοὺς
 μὲν γὰρ οὔτε κτητικοὺς εἶναι τῶν οὐκ ὄντων οὔτε φύ-
 λακας δεινοὺς τῶν ὑπαρχόντων, τοὺς δ' ἀμρότερα
 δύνασθαι, καὶ λαμβάνειν ὧν ἂν ἐπιθυμῶσι, καὶ σφύ-
 ζειν ἅπερ ἂν ἅπαξ κατάσχωσιν· ἃ ποιοῦσιν οἱ τέλειοι d
 243 δοκοῦντες εἶναι τῶν ἀνδρῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τῆς
 πλεονεξίας καλλίους ἔχειν οἴονται λόγους τῶν εἰρη-
 μένων· τοὺς μὲν γὰρ ἀποστεροῦντας τὰ συμβόλαια
 καὶ τοὺς παρακρονομένους καὶ παραλογιζομένους οὐχ
 ἠγοῦνται δικαίως καλεῖσθαι πλεονεκτικούς, διὰ γὰρ
 τὸ πονηρὰν ἔχειν τὴν δόξαν ἐν ἅπασιν αὐτοὺς ἐλατ-
 τοῦσθαι τοῖς πράγμασι, τὰς δὲ Σπαρτιατῶν πλεονε-
 ξίας καὶ τὰς τῶν βασιλέων καὶ τὰς τῶν τυράννων εὐ- e
 244 κτὰς μὲν εἶναι, καὶ πάντα αὐτῶν ἐπιθυμεῖν, οὐ μὴν
 ἀλλὰ λοιδορεῖσθαι καὶ καταρᾶσθαι τοῖς τὰς τηλικαύτας
 ἔχουσι δυναστείας· οὐδένα δὲ τοιοῦτον εἶναι τὴν φύ-
 σιν, ὅστις οὐκ ἂν εὗξαιτο τοῖς θεοῖς μάλιστα μὲν αὐ-
 τὸς τυχεῖν τῆς ἐξουσίας ταύτης, εἰ δὲ μὴ, τοὺς οἰκειο- 284
 τάτους· ᾧ καὶ φανερόν ἐστιν, ὅτι μέγιστον τῶν ἀγα-
 θῶν ἅπαντες εἶναι νομίζομεν τὸ πλεόν ἔχειν τῶν ἄλλων.
 τὴν μὲν οὖν περιβολὴν τοῦ λόγου δοκεῖς μοι ποιήσα-
 245 σθαι μετὰ τοιαύτης διανοίας. (45'.) Εἰ μὲν οὖν ἠγοῦμην
 ἀφ᾽ ἔξουσιαι σε τῶν εἰρημένων καὶ παραλείψειν ἀνεπι-
 τίμητον τὸν λόγον τοῦτον. οὐδ' ἂν αὐτὸς ἔτι λέγειν
 ἐπεχείρουν· νῦν δ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπεφηνάμην, περὶ ὧν b
 παρεκλήθην σύμβουλος, οὐδὲν οἴμαι σοι μελήσειν, οὐ-
 δὲ γὰρ ὅτε συνῆγες ἡμᾶς, ἐδόκει μοι σπουδάζειν περὶ
 246 αὐτῶν, ὅτι δὲ προελομένου σοῦ συνθεῖναι λόγον μη-

- δὲν ὅμοιον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τοῖς μὲν ῥαθύμως ἀνα-
 γιγνώσκουσιν ἀπλοῦν εἶναι δόξοντα καὶ ῥάδιον κατα-
 μαθεῖν, τοῖς δ' ἀκριβῶς διεξιούσιν αὐτὸν, καὶ πειρω-
 μένοις κατιδεῖν, ὃ τοὺς ἄλλους λέληθεν, χαλεπὸν φα-
 νούμενον καὶ δυσκαταμάθητον, καὶ πολλῆς μὲν ἱστο- e
 ρίας γέμοντα καὶ φιλοσοφίας, παντοδαπῆς δὲ μεστὸν
 ποικιλίας καὶ ψευδολογίας, οὐ τῆς εἰθισμένης μετὰ
 κακίας βλάπτειν τοὺς συμπολιτευομένους ἀλλὰ τῆς
 δυναμένης μετὰ παιδείας ὠφελεῖν [ἢ τέρειν] τοὺς
 247 ἀκούοντας· ὧν οὐδὲν ἐάσαντά με φήσεις τὸν τρόπον
 τοῦτον ἔχειν, ὡς ἐβουλεύσω σὺ περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν
 τε δύναμιν τῶν λεγομένων διδάσκοντα καὶ τὴν σὴν
 διάνοιαν ἐξηγούμενον οὐκ αἰσθάνεσθαι τοσοῦτῳ τὸν
 λόγον ἀδοξότερον δι' ἐμὲ γιγνόμενον, ὅσῳ περ αὐτὸν d
 φανερώτερον ἐποίουν καὶ γνωριμώτερον τοῖς ἀναγι-
 γνώσκουσιν· ἐπιστήμην γὰρ τοῖς οὐκ εἰδόσιν ἐνεργα-
 ζόμενον ἔρημον τὸν λόγον με ποιεῖν καὶ τῆς τιμῆς
 ἀποστερεῖν τῆς γιγνομένης ἂν αὐτῷ διὰ τοὺς πονουῦ-
 248 τας καὶ πράγματα σφίσιν αὐτοῖς παρέχοντας. (ζή·) Ἐγὼ
 δ' ὁμολογῶ μὲν ἀπολελεῖσθαι τὴν ἐμὴν φρόνησιν τῆς e
 σῆς ὡς δυνατὸν πλεῖστον, οὐ μὴν ἀλλ' ὥσπερ τοῦτ'
 οἶδα, κάκεινο τυγχάνω γιγνώσκων, ὅτι τῆς πόλεως
 τῆς ὑμετέρας βουλευομένης περὶ τῶν μεγίστων οἱ μὲν
 ἄριστα φρονεῖν δοκοῦντες ἐνίοτε διαμαρτάνουσι τοῦ
 συμφέροντος, τῶν δὲ φαύλων νομιζομένων εἶναι καὶ
 καταφρονομένων ἔστιν ὅτε κατῶρθωσεν ὁ τυχῶν καὶ 285
 249 βέλτιστα λέγειν ἔδοξεν· ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ
 περὶ τοῦ νῦν ἐνεστῶτος τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν, ὅπου
 σὺ μὲν οἶει μάλιστ' εὐδοκιμήσειν, ἦν ὡς πλεῖστον χρό-
 νον διαλάθης, ἦν ἔχων γνώμην τὰ περὶ τὸν λόγον
 ἐπραγματεύθης, ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι βέλτιστά σε πράξειν,
 ἦν ἐννηθῆς τὴν διάνοιαν, ἢ χρώμενος αὐτὸν συνέθη-

κας, ὡς τάχιστα φανεράν ποιῆσαι τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασι b
 καὶ Λακεδαιμονίοις, περὶ ὧν πεποίησαι πολλοὺς
 λόγους, τοὺς μὲν δικαίους καὶ σεμνοὺς, τοὺς δ'
 250 ἀσελγεῖς καὶ λίαν φιλαπεχθήμονας· οὓς εἴ τις ἐπέ-
 δεῖξεν αὐτοῖς πρὶν ἐμὲ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν, οὐκ
 ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ἐμίσησαν καὶ δυσκόλως πρὸς σέ
 διετέθησαν ὡς κατηγορίαν γεγραφότα καθ' αὐτῶν.
 νῦν δ' οἶμαι τοὺς μὲν πλείστους Σπαρτιατῶν ἐμμενεῖν
 τοῖς ἤθεσιν οἷσπερ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον, τοῖς δὲ λό- c
 γοῖς τοῖς ἐνθάδε γραφομένοις οὐδὲν μᾶλλον προσέξειν
 τὸν νοῦν ἢ τοῖς ἔξω τῶν Ἡρακλέους στηλῶν λεγομένοις,
 251 τοὺς δὲ φρονηματώτατους αὐτῶν καὶ τῶν λόγων τινὰς
 ἔχοντας τῶν σῶν καὶ θαυμάζοντας, τούτους, ἣν λάβωσι
 τὸν ἀναγνωσόμενον καὶ χρόνον ὥστε συνδιατροῦσαι
 σφίσιν αὐτοῖς, οὐδὲν ἀγνοήσειν τῶν λεγομένων ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπαίνων αἰσθήσεσθαι τῶν μετ' ἀποδείξεως
 εἰρημένων περὶ τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν, καὶ τῶν λοι-
 δοριῶν καταφρονήσειν τῶν εἰκῆ μὲν τοῖς πράγμασι d
 λεγομένων, πικρῶς δὲ τοῖς ὀνόμασι κεχορημένων, καὶ
 νομιεῖν τὰς μὲν βλασφημίας τὰς ἐνούσας ἐν τῷ βιβλίῳ
 252 τὸν φθόρον ὑποβαλεῖν, τὰς δὲ πράξεις καὶ τὰς μάχας,
 ἐφ' αἷς αὐτοὶ τε μέγα φρονοῦσι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις
 εὐδοκιμοῦσι, σὲ γεγραφέναι καὶ μνημονεύεσθαι πε-
 ποιηκέναι, συναγαγόντα πάσας αὐτὰς καὶ θέντα παρ'
 ἀλλήλας, αἴτιον δ' εἶναι καὶ τοῦ πολλοὺς ποθεῖν ἀνα-
 γνῶναι καὶ διελεθεῖν αὐτὰς, οὐ τὰς ἐκείνων ἐπιθυ- e
 μούντας ἀκοῦσαι πράξεις, ἀλλὰ πῶς σὺ διείλεξαι περὶ
 253 αὐτῶν μαθεῖν βουλομένους. (ζθ'.) Ταῦτ' ἐνθυμουμέ-
 νους καὶ διεξιόντας οὐδὲ τῶν παλαιῶν ἔργων ἀμνη-
 μονήσειν, δι' ὧν ἐγκεκωμιάκας τοὺς προγόνους ἀ- 286
 τῶν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις διαλέξεσθαι πρὸς σφᾶς αὐτοὺς,
 πρῶτον μὲν, ὅτι Δωριεῖς ὄντες, ἐπειδὴ κατεῖδον τὰς

πόλεις τὰς αὐτῶν ἀδόξους καὶ μικρὰς καὶ πολλῶν ἐν-
 δεεῖς οὖσας, ὑπεριδόντες ταύτας ἐστράτευσαν ἐπὶ τὰς
 ἐν Πελοποννήσῳ πρωτευούσας, ἐπ' Ἄργος καὶ Λακε-
 254 δαίμονα καὶ Μεσσήνην, μάχη δὲ νικήσαντες τοὺς μὲν
 ἠττηθέντας ἐκ τε τῶν πόλεων καὶ τῆς χώρας ἐξέβαλον,
 αὐτοὶ δὲ τὰς κτήσεις ἀπάσας τὰς ἐκείνων τότε κατα- b
 σχόντες ἔτι καὶ νῦν ἔχουσιν, οὗ μείζον ἔργον καὶ θαν-
 μαστότερον οὐδεὶς ἐπιδείξει κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον
 γενόμενον, οὐδὲ πρᾶξι ἐύτυχεστέραν καὶ θεοφιλεστέ-
 ραν τῆς τοὺς χρησαμένους τῆς μὲν οἰκείας ἀπορίας
 ἀπαλλαξάσης, τῆς δ' ἄλλοτρίας εὐδαιμονίας κυρίους
 255 ποιησάσης. καὶ ταῦτα μὲν μετὰ πάντων τῶν συστρα-
 τευσαμένων ἐπραξαν. (ρ'.) Ἐπειδὴ δὲ πρὸς Ἀργείους
 καὶ Μεσσηνίους τὴν χώραν διείλουτο καὶ καθ' αὐτοὺς c
 ἐν Σπάρτῃ κατώκησαν, ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς τοσοῦ-
 τον φρονῆσαι φῆς αὐτοὺς ὥστ' ὄντας οὐ πλείους τότε
 δισχιλίων οὐχ ἠγήσασθαι σφᾶς αὐτοὺς ἀξίους εἶναι
 ζῆν, εἰ μὴ δεσπότηαι πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πό-
 256 λεων γενέσθαι δυνηθεῖεν, ταῦτα δὲ διανοηθέντας καὶ
 πολεμεῖν ἐπιχειρήσαντας οὐκ ἀπειπεῖν, ἐν πολλοῖς κα-
 κοῖς καὶ κινδύνοις γιγνομένους, πρὶν ἀπάσας [ταύτας]
 ὑφ' αὐτοῖς ἐποιήσαντο πλὴν [τῆς πόλεως] τῆς Ἀρ- d
 γείων. ἔχοντας δ' ἤδη καὶ χώραν πλείστην καὶ δύναμιν
 μεγίστην καὶ δόξαν τοσαύτην, ὅσῃν προσήκει τοὺς
 τηλικαῦτα διαπεπραγμένους, οὐχ ἦττον διακειῖσθαι
 φιλοτίμως, ὅτι λόγος ὑπῆρχεν αὐτοῖς ἴδιος καὶ καλὸς
 257 μόνους τῶν Ἑλλήνων· ἐξεῖναι γὰρ εἰπεῖν αὐτοῖς, ὅτι
 σφεῖς μὲν ὄντες οὕτως ὀλίγοι τὸν ἀριθμὸν οὐδεμιᾶ
 πώποτε τῶν μυριάδων πόλεων ἠκολούθησαν οὐδ' e
 ἐποίησαν τὸ προσταττόμενον ἀλλ' αὐτόνομοι διετέλε-
 σαν ὄντες, αὐτοὶ δ' ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς βαρ-
 βάρους πάντων τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες κατέστησαν,

καὶ τῆς τιμῆς ταύτης ἔτυχον οὐκ ἀλόγως, ἀλλὰ διὰ τὸ
μάχας ποιησάμενοι πλείστας ἀνθρώπων κατ' ἐκεῖνον
τὸν χρόνον μηδεμίαν ἠττηθῆναι τούτων ἡγουμένου
258 βασιλέως ἀλλὰ νενικηκέναι πάσας· οὐ τεκμήριον οὐ- 287
δεῖς ἂν δύναιτο μείζον εἰπεῖν ἀνδρίας καὶ καρτερίας
καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμοιοῖας, πλὴν ἢ τὸ ῥηθῆσε-
σθαι μέλλον· τοσοῦτων γὰρ τὸ πλῆθος τῶν πόλεων
τῶν Ἑλληνίδων οὐσῶν, τῶν μὲν ἄλλων οὐδέν' ἂν εἰ-
πεῖν οὐδ' εὐρεῖν ἥτις οὐ περιπέπτωκε ταῖς συμφοραῖς
259 ταῖς εἰθισμέναις γίνεσθαι ταῖς πόλεσιν, ἐν δὲ τῇ
Σπαρτιατῶν οὐδεῖς ἂν ἐπιδείξειεν οὔτε στάσιν οὔτε
σφαγὰς οὔτε φυγὰς ἀνόμους γεγεννημένας, οὐδ' ἀρ-
παγὰς χρημάτων οὐδ' αἰσχύναις γυναικῶν καὶ παίδων, ἢ
ἀλλ' οὐδὲ πολιτείας μεταβολὴν οὐδὲ χρεῶν ἀποκοπὰς
οὐδὲ γῆς ἀναδασμὸν οὐδ' ἄλλ' οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων
κακῶν. περὶ ὧν διεξιόντας οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ σοῦ.
τοῦ τ' ἀθροίσαντος καὶ διαλεχθέντος οὕτω καλῶς περὶ
260 αὐτῶν, μεμνήσεσθαι καὶ πολλὴν χάριν ἔξειν. (ῥά.)
Οὐ τὴν αὐτὴν δὲ γνώμην ἔχω περὶ σοῦ νῦν καὶ πρό-
τερον. ἐν μὲν γὰρ τοῖς παρελθούσι χρόνοις ἐθαύμα-
ζόν σου τὴν τε φύσιν καὶ τὴν τοῦ βίου τάξιν καὶ τὴν φι- c
λοπονίαν καὶ μάλιστα τὴν ἀλήθειαν τῆς φιλοσοφίας,
νῦν δὲ ζηλῶ σε καὶ μακαρίζω τῆς εὐδαιμονίας· δοκεῖς
γὰρ μοι ζῶν μὲν λήψεσθαι δόξαν οὐ μείζω μὲν, ἣς
ἄξιως εἶ, χαλεπὸν γὰρ, παρὰ πλείοσι δὲ καὶ μᾶλλον
ὁμολογουμένην τῆς νῦν ὑπαρχούσης, τελευτήσας δὲ
τὸν βίον μεθέξειν ἀθανασίας, οὐ τῆς τοῖς θεοῖς παρ-
ούσης ἀλλὰ τῆς τοῖς ἐπιγιγνομένοις περὶ τῶν διενεγ-
κόντων ἐπὶ τινι τῶν καλῶν ἔργων μνήμην ἐμποιούσης. d
261 καὶ δικαίως τεύξει τούτων· ἐπήνεκας γὰρ τὰς πόλεις
ἀμφοτέρας καλῶς καὶ προσηκόντως, τὴν μὲν κατὰ τὴν
δόξαν τὴν τῶν πολλῶν, ἣς οὐδεῖς τῶν ὀνομαστῶν ἀν-

δρωὼν καταπεφρόνηκεν, ἀλλ' ἐπιθυμοῦντες τυχεῖν αὐ-
τῆς οὐκ ἔστιν ὄντινα κίνδυνον οὐχ ὑπομένουσι, τὴν
δὲ κατὰ τὸν λογισμὸν τῶν πειρωμένων στοχάζεσθαι
τῆς ἀληθείας, παρ' οἷς εὐδοκιμεῖν ἂν τινες ἔλοιτο
μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις διπλασίους γενομένοις ἢ e
νῦν εἰσίν.“

- 262 (ρβ'.) „Ἀπλήστως δὲ διακείμενος ἐν τῷ παρόντι
πρὸς τὸ λέγειν καὶ πόλλ' ἂν εἰπεῖν ἔχων ἔτι καὶ περὶ
σοῦ καὶ περὶ τοῖν πολέοιν καὶ περὶ τοῦ λόγου ταῦτα
μὲν ἔάσω, περὶ ὧν δὲ παρακληθῆναί με σὺ φῆς, περὶ 288
τούτων ἀποφανοῦμαι. συμβουλεύω γάρ σοι μήτε κα-
τακάειν τὸν λόγον μήτ' ἀφανίζειν, ἀλλ' εἰ τινος ἐν-
δεῆς ἔστι, διορθώσαντα καὶ προσγράψαντα πάσας τὰς
διατριβὰς τὰς περὶ αὐτὸν γεγενημένας διαδιδόναι τοῖς
263 βουλομένοις λαμβάνειν, εἶπερ βούλει χαρίσασθαι μὲν
τοῖς ἐπικεικεστάτοις τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῖς ὡς ἀληθῶς
φιλοσοφοῦσιν ἀλλὰ μὴ προσποιουμένοις, λυπῆσαι δὲ ὅ
τοὺς θαυμάζοντας μὲν τὰ σὰ μᾶλλον τῶν ἄλλων, λοι-
δορομένους δὲ τοῖς λόγοις τοῖς σοῖς ἐν τοῖς ὄχλοις τοῖς
πανηγυρικοῖς, ἐν οἷς πλείους εἰσίν οἱ καθεύδοντες
τῶν ἀκροωμένων, καὶ προσδοκῶντας. ἦν παρακρού-
σονται τοὺς τοιούτους, ἐναμίλλους τοὺς αὐτῶν γενή-
σεσθαι τοῖς ὑπὸ σοῦ γεγραμμένοις, κακῶς εἰδότες, ὅτι
πλέον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσίν ἢ τῆς Ὀμήρου
δόξης οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποιήσιν γεγονότες.“ c
- 264 (ργ'.) Ταῦτ' εἰπόντος αὐτοῦ καὶ τοὺς παρόντας ἀξιῶ-
σαντος ἀποφῆνασθαι, περὶ ὧν παρεκλήθησαν, οὐκ
ἐθορύβησαν, ὃ ποιεῖν εἰώθασιν ἐπὶ τοῖς χαριέντως
διειλεγμένοις, ἀλλ' ἀνεβόησαν ὡς ὑπερβαλλόντως εἰ-
ρηκότες, καὶ περιστάντες αὐτὸν ἐπήνουν, ἐξήλουν,
ἐμακάριζον, καὶ προσθεῖναι μὲν οὐδὲν εἶχον τοῖς εἰ-
ρημένοις οὐδ' ἀφελεῖν, συναπεφαίνοντο δὲ καὶ συνε-

- 265 βούλευόν μοι ποιεῖν, ἅπερ ἐκεῖνος παρήνεσεν. οὐ μὴν οὐδ' ἐγὼ παρεστῶς ἐβιάσασθαι, ἀλλ' ἐπήνεσα τὴν τε φύσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, περὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐφ' ἑξαίρεσιν ἄν εἶπεν, οὔθ' ὡς ἔτυχε ταῖς ὑπονοίαις τῆς ἐμῆς διανοίας, οὔθ' ὡς διήμαρτεν, ἀλλ' εἶπον αὐτὸν οὕτως ἔχειν, ὥσπερ αὐτὸς αὐτὸν διέθηκεν.
- 266 (ῥθ'.) Περὶ μὲν οὖν ἄν ὑπεθέμην, ἱκανῶς εἰρησθαι νομίζω· τὸ γὰρ ἀναμιμνήσκειν καθ' ἕναστος τῶν εἰρημένων οὐ πρέπει τοῖς λόγοις τοῖς τοιούτοις· βούλομαι δὲ διαλεχθῆναι περὶ τῶν ἰδία μοι περὶ τὸν λόγον συμβεβηκότων. ἐγὼ γὰρ ἐνεστησάμην μὲν αὐτὸν ἔτη γεγρονῶς, ὅσα περ ἐν ἀρχῇ προεῖπον· ἤδη δὲ τῶν ἡμισέων γεγραμμένων, ἐπιγενομένου μοι νοσήματος ῥηθῆναι μὲν οὐκ εὐπροεποῦς, δυναμένου δ' ἀναρρεῖν οὐ μόνον τοὺς πρεσβυτέρους ἐν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἡμέραις ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκμαζόντων πολλοὺς, τούτῳ διατελῶ τρί' ἔτη μαχόμενος, οὕτω φιλοπόνως ἐκάστην τὴν ἡμέραν διάγων ὥστε τοὺς εἰδότας καὶ τοὺς παρὰ τούτων πυνθανομένους μᾶλλον με θαυμάζειν διὰ τὴν καρτερίαν ταύτην ἢ δι' ἃ πρότερον ἐπηνοούμην. ἤδη δ' ἀπειρηκός καὶ διὰ τὴν νόσον καὶ διὰ τὸ γῆρας τῶν ἐπισκοποῦντων τινές με καὶ πολλάκις ἀνεγνωκότων τὸ μέρος τοῦ λόγου τὸ γεγραμμένον ἐδέοντό μου καὶ συνεβούλευον μὴ καταλιπεῖν αὐτὸν ἡμιτελῆ μηδ' ἀδιέργαστον ἀλλὰ πονῆσαι μικρὸν χρόνον καὶ προσέχειν τοῖς λοιποῖς τὸν νοῦν. οὐκ ὁμοίως δὲ διελέγοντο περὶ τούτων τοῖς ἀφοσιουμένοις, ἀλλ' ὑπερπαυνοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, τοιαῦτα δὲ λεγοντες, ἄν εἴ τις ἤκουον μῆτε συνήθεις ἡμῖν ὄντες μὴτ' εὐνοίαν μηδεμίαν ἔχοντες, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ ἂν ὑπέλαβον τοὺς μὲν φενακίζειν, ἐμὲ δὲ διεφθάρθαι καὶ παντάπασιν εἶναι μωρὸν, εἰ πείσομαι τοῖς λεγομένοις. οὕτω

δ' ἔχων, ἐφ' οἷς εἰπεῖν ἐτόλμησαν, ἐπίσθην, τί γὰρ δεῖ μακρολογεῖν; γενέσθαι πρὸς τῇ τῶν λοιπῶν πραγματεία, γεγρονῶς μὲν ἔτη τρία μόνου ἀπολείποντα τῶν ἑκατὸν, οὕτω δὲ διακείμενος, ὡς ἕτερος ἔχων οὐχ ὅπως δ' γράφειν ἂν λόγου ἐπεχείρησεν, ἀλλ' οὐδ' ἄλλου δεικνύοντος καὶ πονήσαντος ἠθέλησεν ἀκροατῆς γενέσθαι.

- 271 (ρῆ.) Τίνος οὖν ἔνεκα ταῦτα διῆλθον; οὐ συγγνώμης τυχεῖν ἀξιοῶν ὑπὲρ τῶν εἰρημένων, οὐ γὰρ οὕτως οἶμαι διειλέχθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ δηλῶσαι βουλόμενος τά τε περὶ ἐμὲ γεγενημένα, καὶ τῶν ἀκροατῶν ἐπαινέσαι μὲν τοὺς τόν τε λόγον ἀποδεχομένους τοῦτον καὶ τῶν ἄλλων σπουδαιοτέρους καὶ φιλοσοφώ- e
τέρους εἶναι νομίζοντας τοὺς διδασκαλικοὺς καὶ τεχνι-
κοὺς τῶν πρὸς τὰς ἐπιδείξεις καὶ τοὺς ἀγῶνας γεγραμ-
μένων, καὶ τοὺς τῆς ἀληθείας στοχαζομένους τῶν τὰς
δόξας τῶν ἀκροωμένων παρακρούεσθαι ζητούντων,
καὶ τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς ἀμαρτανομένοις καὶ νου- 290
θετοῦντας τῶν πρὸς ἡδονὴν καὶ χάριν λεγομένων,
- 272 συμβουλεῦσαι δὲ τοῖς τάναντία τούτων γιννώσκουσι
πρῶτον μὲν μὴ πιστεύειν ταῖς αὐτῶν γνώμας, μηδὲ
νομίζειν ἀληθεῖς εἶναι τὰς κρίσεις τὰς ὑπὸ τῶν ῥαθυ-
μούτων γιγνομένας, ἔπειτα μὴ προπετῶς ἀποφαίνε-
σθαι περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἀλλὰ περιμένειν, ἕως ἂν
ὁμοιοῆσαι δυνηθῶσι τοῖς τῶν ἐπίδεικνυμένων πολλὴν
ἐμπειρίαν ἔχουσιν· τῶν γὰρ οὕτω διοικούντων τὰς
αὐτῶν διανοίας οὐκ ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς τοιούτους
ἀνοήτους εἶναι νομίσειεν.

13.

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

(α΄.) **Ε**ἰ πάντες ἤθελον οἱ παιδεύειν ἐπιχειροῦν- 291
 τες ἀληθῆ λέγειν καὶ μὴ μείζους ποιεῖσθαι τὰς ὑπο-
 σχέςεις ὧν ἤμελλον ἐπιτελεῖν, οὐκ ἂν κακῶς ἤκουον
 ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν· νῦν δ' οἱ τολμῶντες λίαν ἀπερι-
 σκέπτως ἀλαζονεύεσθαι πεποιήκασιν ὥστε δοκεῖν
 ἄμεινον βουλευέσθαι τοὺς ῥαθυμεῖν αἰρουμένους τῶν
 περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριβόντων. b

(β΄.) **Τ**ίς γὰρ οὐκ ἂν μισήσειεν ἅμα καὶ καταφρο-
 νήσειε πρῶτον μὲν τῶν περὶ τὰς ἐριδας διατριβόντων,
 οἱ προσποιοῦνται μὲν τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, εὐθύς δ' ἐν
 ἀρχῇ τῶν ἐπαγγελμάτων ψευδῆ λέγειν ἐπιχειροῦσιν;
 2 οἶμαι γὰρ ἅπασιν εἶναι φανερὸν, ὅτι τὰ μέλλοντα προ-
 γιννώσκειν οὐ τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τοσοῦ-
 τον ἀπέχομεν ταύτης τῆς φρονήσεως, ὥσθ' Ὅμηρος ὁ
 μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ δόξαν εἰληφὼς καὶ τοὺς θεοὺς πε-
 ποίηκεν ἔστιν ὅτε βουλευομένους ὑπὲρ αὐτῶν, οὐ τὴν c
 ἐκείνων γνώμην εἰδὼς ἀλλ' ἡμῖν ἐνδείξασθαι βουλόμε-
 νος, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἐν τοῦτο τῶν ἀδυνάτων ἐστίν.

3 (γ΄.) **Ο**ὔτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἐληλύθασιν, ὥστε
 πειρῶνται πείθειν τοὺς νεωτέρους, ὡς ἦν αὐτοῖς πλη-
 σιάζωσιν, ἃ τε πρακτέον ἐστὶν εἰδονται καὶ διὰ ταύτης
 τῆς ἐπιστήμης εὐδαίμονες γενήσονται. καὶ τηλικούτων
 ἀγαθῶν αὐτοὺς διδασκάλους καὶ κυρίους καταστήσαν-
 τες οὐκ αἰσχύνονται τρεῖς ἢ τέτταρας μναῖς ὑπὲρ τούτων d
 4 αἰτοῦντες· ἀλλ' εἰ μὲν τι τῶν ἄλλων κτημάτων πολ-
 λοστοῦ μέρους τῆς ἀξίας ἐπώλουν, οὐκ ἂν ἠμφισβή-
 τησαν ὡς [οὐκ] εὐφρονοῦντες τυγχάνουσι, σύμπασαν
 δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως ὀλίγου τι-

μῶντες, ὡς νοῦν ἔχοντες διδάσκαλοι τῶν ἄλλων ἀξι-
 οῦσι γίγνεσθαι. καὶ λέγουσι μὲν, ὡς οὐδὲν δέονται
 χρημάτων, ἀργυρίδιον καὶ χρυσίδιον τὸν πλοῦτον ἀπο- e
 καλοῦντες, μικροῦ δὲ κέρδους ὀρεγόμενοι μόνον οὐκ
 ἀθανάτους ὑπισχνοῦνται τοὺς συνόντας ποιήσειν. ὃ δὲ
 5 πάντων καταγελαστότατον, ὅτι παρὰ μὲν ὧν δεῖ λαβεῖν
 αὐτοὺς, τούτοις μὲν ἀπιστοῦσιν, οἷς μέλλουσι τὴν δι- 292
 καιοσύνην παραδώσειν, ὧν δ' οὐδεπώποτε διδάσκαλοι
 γερόνασι, παρὰ τούτοις τὰ παρὰ τῶν μαθητῶν μεσεγ-
 γνοῦνται, πρὸς μὲν τὴν ἀσφάλειαν εὖ βουλευόμενοι,
 6 τῷ δ' ἐπαγγέλματι τὰναντία πράττοντες. τοὺς μὲν γὰρ
 ἄλλο τι παιδεύοντας προσήκει διακριβοῦσθαι περὶ τῶν
 διαφερόντων· οὐδὲν γὰρ κωλύει τοὺς περὶ ἕτερα δει-
 νοὺς γενομένους μὴ χρηστοὺς εἶναι περὶ τὰ συμβόλαια·
 τοὺς δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνεργαζομέ- b
 νους πῶς οὐκ ἄλογόν ἐστι μὴ τοῖς μαθηταῖς μάλιστα
 πιστεύειν; οὐ γὰρ δὴ που περὶ τοὺς ἄλλους ὄντες κα-
 λοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι περὶ τούτους ἐξαμαρτήσονται,
 7 δι' οὓς τοιοῦτοι γερόνασιν. (δ'.) Ἐπειδὰν οὖν τῶν
 ἰδιωτῶν τινὲς ἅπαντα ταῦτα συλλογισάμενοι κατίδωσι
 τοὺς τὴν σοφίαν διδάσκοντας καὶ τὴν εὐδαιμονίαν
 παραδιδόντας αὐτούς τε πολλῶν δεομένους καὶ τοὺς
 μαθητὰς μικρὸν πραττομένους, καὶ τὰς ἐναντιώσεις c
 ἐπὶ μὲν τῶν λόγων τηροῦντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἔργων μὴ
 καθορῶντας, ἔτι δὲ περὶ μὲν τῶν μελλόντων εἰδέναι
 8 προσποιουμένους, περὶ δὲ τῶν παρόντων μηδὲν τῶν
 δεόντων μήτ' εἰπεῖν μήτε συμβουλευσαί δυναμένους,
 ἀλλὰ μᾶλλον ὁμοιοῦντας καὶ πλείω κατορθοῦντας
 τοὺς ταῖς δόξαις χρωμένους ἢ τοὺς τὴν ἐπιστήμην ἔχειν
 ἐπαγγελλομένους, εἰκότως. οἶμαι, καταφρονοῦσι καὶ
 νομίζουσιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολογίαν ἀλλ' οὐ τῆς d
 ψυχῆς ἐπιμέλειαν εἶναι τὰς τοιαύτας διατριβάς.

- 9 (ε΄.) Οὐ μόνον δὲ τούτοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦς πολιτικούς λόγους ὑπισχνούμενοις ἄξιον ἐπιτιμῆσαι· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τῆς μὲν ἀληθείας οὐδὲν φροντίζουσιν, ἠγοῦνται δὲ τοῦτ' εἶναι τὴν τέχνην, ἣν ὡς πλείστους τῇ μικρότητι τῶν μισθῶν καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἐπαγγελμάτων προσαγάγονται καὶ λαβεῖν τι παρ' αὐτῶν δυνηθῶσιν· οὕτω δ' ἀναισθήτως αὐτοὶ τε διάκεινται e καὶ τοὺς ἄλλους ἔχειν ὑπειλήφασιν, ὥστε χεῖρον γραφοντες τοὺς λόγους ἢ τῶν ἰδιωτῶν τινὲς αὐτοσχεδιάζουσιν, ὅμως ὑπισχνοῦνται τοιούτους ῥήτορας τοὺς συνόντας ποιῆσειν ὥστε μηδὲν τῶν ἐνόντων ἐν τοῖς
- 10 πράγμασι παραλιπεῖν. καὶ ταύτης τῆς δυνάμεως οὐ- 293 δὲν οὔτε ταῖς ἐμπειρίαις οὔτε τῇ φύσει τῇ τοῦ μαθητοῦ μεταδιδόασιν, ἀλλὰ φασιν ὁμοίως τὴν τῶν λόγων ἐπιστήμην ὥσπερ τὴν τῶν γραμμάτων παραδώσειν, ὡς μὲν ἔχει τούτων ἐκάτερον οὐκ ἐξετάσαντες, οἴομενοι δὲ διὰ τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτοὶ τε θαυμασθήσεσθαι καὶ τὴν παιδεύειν τὴν τῶν λόγων πλείονος ἀξίαν δόξειν εἶναι, κακῶς εἰδότες, ὅτι μεγάλας ποιοῦσι τὰς τέχνας οὐχ οἱ τολμῶντες ἀλαξουεῦ- b εσθαι περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷτινες ἂν, ὅσον ἐνεστιν ἐν ἐκάστη, τοῦτ' ἐξευρεῖν δυνηθῶσιν.
- 11 (ς΄.) Ἐγὼ δὲ πρὸ πολλῶν μὲν ἂν χρημάτων ἐτιμησάμην τηλικούτου δύνασθαι τὴν φιλοσοφίαν, ὅσον οὔτοι λέγουσιν, ἴσως γὰρ οὐκ ἂν ἡμεῖς πλείστον ἀπελείφθημεν, οὐδ' ἂν ἐλάχιστον μέρος ἀπελαύσαμεν αὐτῆς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οὕτως ἔχει, βουλοίμην ἂν παύσασθαι τοὺς φλυαροῦντας· ὁρῶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τοὺς ἔξαμαρτάνοντας τὰς βλασφημίας γιγνομένας ἀλ- c λὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας συνδιαβαλλομένους τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν διατριβὴν ὄντας.
- 12 (ζ΄.) Θανμάζω δ' ὅταν ἴδω τούτους μαθητῶν ἀξι-

- ουμένους, οἳ ποιητικοῦ πράγματος τεταγμένην τέχνην παράδειγμα φέροντες λελήθασι σφᾶς αὐτούς. τίς γὰρ οὐκ οἶδε πλὴν τούτων, ὅτι τὸ μὲν τῶν γραμμάτων ἀκινητως ἔχει καὶ μένει κατὰ ταῦτόν, ὥστε τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν χρώμενοι διατελοῦμεν, τὸ δὲ τῶν λόγων πᾶν τούναντίον πέπονθεν· τὸ γὰρ ὑφ' ἑτέρου δ ῥηθὲν τῷ λέγοντι μετ' ἐκεῖνον οὐχ ὁμοίως χρησιμὸν ἔστιν, ἀλλ' οὗτος εἶναι δοκεῖ τεχνικώτατος, ὅστις ἂν ἀξίως μὲν λέγῃ τῶν πραγμάτων, μηδὲν δὲ τῶν αὐτῶν
- 13 τοῖς ἄλλοις εὐρίσκειν δύνηται. μέγιστον δὲ σημεῖον τῆς ἀνομοιότητος αὐτῶν· τοὺς μὲν γὰρ λόγους οὐχ οἷόν τε καλῶς ἔχειν, ἢ μὴ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ πρεπόντως καὶ τοῦ καινῶς [ἔχειν] μετάσχωσιν, τοῖς δὲ γράμμασιν οὐθενὸς τούτων προσεδέησεν. ὥσθ' οἱ χρώμενοι e τοῖς τοιούτοις παραδείγμασι πολὺ ἂν δικαιότερον ἀποτίνοιεν ἢ λαμβάνοιεν ἀργύριον, ὅτι πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ θεόμενοι παιδεύειν τοὺς ἄλλους ἐπιχειροῦσιν.
- 14 (ἡ΄.) Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνου κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑαυτοῦ δηλῶσαι διάνοιαν, ἡγοῦμαι 294 πάντας ἂν μοι τοὺς εὖ φρονοῦντας συνειπεῖν, ὅτι πολλοὶ μὲν τῶν φιλοσοφησάντων ἰδιῶται διετέλεσαν ὄντες, ἄλλοι δὲ τινες οὐδενὶ πώποτε συγγενόμενοι τῶν σοφιστῶν καὶ λέγειν καὶ πολιτεύεσθαι δεινοὶ γεγόνασιν. αἱ μὲν γὰρ δυνάμεις καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἄλλων ἔργων ἀπάντων ἐν τοῖς εὐφυέσιν ἐγγίγνονται
- 15 καὶ τοῖς περὶ τὰς ἐμπειρίας γεγυμνασμένοις· ἡ δὲ παιδεύσεις τοὺς μὲν τοιούτους τεχνικωτέρους καὶ πρὸς τὸ ζητεῖν εὐπορωτέρους ἐποίησεν· οἷς γὰρ νῦν ἐντυγ- b χάνουσι πλανώμενοι, ταῦτ' ἐξ ἐτοιμοτέρου λαμβάνειν αὐτοὺς ἐδίδαξεν, τοὺς δὲ καταδεεστέραν τὴν φύσιν ἔχοντας ἀγωνιστὰς μὲν ἀγαθοὺς ἢ λόγων ποιητὰς οὐκ ἂν ἀποτελέσειεν, αὐτοὺς δ' ἂν αὐτῶν προαγάγοι καὶ

- πρὸς πολλὰ φρονιμωτέως διακείσθαι ποιήσειεν.
- 16 (θ'.) Βούλομαι δ' ἐπειδὴ περ εἰς τοῦτο προήλ-
θον, ἔτι σαφέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτῶν. φημί γάρ ε
ἐγὼ τῶν μὲν ἰδεῶν, ἐξ ὧν τοὺς λόγους ἅπαντας καὶ
λέγομεν καὶ συντίθεμεν, λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην οὐκ
εἶναι τῶν πάντων χαλεπῶν, ἣν τις αὐτὸν παραδῶ μὴ
τοῖς ῥαδίως ὑπισχνουμένοις ἀλλὰ τοῖς εἰδόσι τι περὶ
αὐτῶν· τὸ δὲ τούτων ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραγμάτων ἄς
δεῖ προελέσθαι καὶ μῆξαι πρὸς ἀλλήλας καὶ τάξαι
κατὰ τρόπον, ἔτι δὲ τῶν καιρῶν μὴ διαμαρτεῖν
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐνθυμήμασι προεπόντως ὅλον τὸν λόγον δ
καταποικίλαι καὶ τοῖς ὀνόμασιν εὐρύθμως καὶ μουσι-
- 17 κῶς εἰπεῖν, ταῦτα δὲ πολλῆς ἐπιμελείας δεῖσθαι καὶ
ψυχῆς ἀνδρικῆς καὶ δοξαστικῆς ἔργον εἶναι, καὶ δεῖν
τον μὲν μαθητὴν πρὸς τῷ τὴν φύσιν ἔχειν οἷαν χρῆ,
τὰ μὲν εἶδη τὰ τῶν λόγων μαθεῖν, περὶ δὲ τὰς χρήσεις
αὐτῶν γυμνασθῆναι, τὸν δὲ διδάσκαλον τὰ μὲν οὐ-
τως ἀκριβῶς οἷόν τ' εἶναι διελθεῖν ὥστε μηδὲν τῶν
διδασκῶν παραλιπεῖν, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοιοῦτον e
- 18 αὐτὸν παράδειγμα παρασχεῖν ὥστε τοὺς ἐκτυπωθέν-
τας καὶ μιμήσασθαι δυναμένους εὐθύς ἀνθηρότερον
καὶ χειρότερον τῶν ἄλλων φαίνεσθαι λέγοντας. καὶ
τούτων μὲν ἀπάντων συμπεσόντων τελείως ἔξουσιν
οἱ φιλοσοφοῦντες· καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῆ τι τῶν εἰ- 295
ρημέων, ἀνάγκη ταύτη χειρὸν διακείσθαι τοὺς πλη-
σιάζοντας.
- 19 (ι'.) Οἱ μὲν οὖν ἄρτι τῶν σοφιστῶν ἀναφνόμενοι
καὶ νεωστὶ προσπεπτωκότες ταῖς ἀλαξουναίαις, εἰ καὶ νῦν
πλεονάζουσιν, εὖ οἶδ' ὅτι πάντες ἐπὶ ταύτην κατενε-
χθήσονται τὴν ὑπόθεσιν. (ια'.) Λοιποὶ δ' ἡμῖν εἰσὶν
οἱ πρὸ ἡμῶν γενόμενοι καὶ τὰς καλουμένας τέχνας
γράψαι τολμήσαντες, οὓς οὐκ ἀφετέον ἀνεπιτιμήτους·

οἷτινες ὑπέσχοντο δικάζεσθαι διδάξειν, ἐκλεξάμενοι ἅ
 τὸ δυσχερέστατον τῶν ὀνομάτων, ὃ τῶν φθονούν-
 των ἔργον ἦν λέγειν ἄλλ' οὐ τῶν προεστώτων τῆς
 20 τοιαύτης παιδείσεως, καὶ ταῦτα τοῦ πράγματος, καθ'
 ὅσον ἐστὶ διδακτὸν, οὐδὲν μᾶλλον πρὸς τοὺς δικανι-
 κούς λόγους ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὠφελεῖν
 δυναμένου. τοσοῦτω δὲ χείρους ἐγένοντο τῶν περὶ
 τὰς ἔριδας καλινδουμένων, ὅσον οὗτοι μὲν τοιαῦτα
 λογίδια διεξιόντες, οἷς εἴ τις ἐπὶ τῶν πράξεων ἐμμεί-
 21 νειεν, εὐθύς ἂν ἐν πᾶσιν εἶη κακοῖς, ὅμως ἀρετὴν
 ἐπηγγείλαντο καὶ σωφροσύνην περὶ αὐτῶν, ἐκείνοι δ'
 ἐπὶ τοὺς πολιτικούς λόγους παρακαλοῦντες, ἀμελή-
 σαντες τῶν ἄλλων τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀγαθῶν,
 πολυπραγμοσύνης καὶ πλεονεξίας ὑπέστησαν εἶναι
 διδάσκαλοι.

21 Καίτοι τοὺς βουλομένους πειθαρχεῖν τοῖς ὑπὸ
 τῆς φιλοσοφίας ταύτης προσταττομένοις πολὺ ἂν θάτ-
 τον πρὸς ἐπιείκειαν ἢ πρὸς ῥητορείαν ὠφελήσειεν. ἃ
 καὶ μηδεὶς οἰέσθω με λέγειν, ὡς ἐστὶ δικαιοσύνη δι-
 δακτὸν· ὅλως μὲν γὰρ οὐδεμίαν ἠγοῦμαι τοιαύτην
 εἶναι τέχνην, ἥτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν
 σωφροσύνην ἂν καὶ δικαιοσύνην ἐμποιήσειεν· οὐ μὴν
 ἀλλὰ συμπαρακελεύεσθαι γε καὶ συνασκήσαι μάλιστα
 ἂν οἶμαι τὴν τῶν λόγων τῶν πολιτικῶν ἐπιμέλειαν.

22 (ιβ΄.) Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ τὰς μὲν τῶν ἄλλων ὑπο-
 σχέςεις διαλύειν, αὐτὸς δὲ μείζω λέγειν τῶν ἐνό-
 23 των, ἐξ ὧν περ αὐτὸς ἐπέισθην οὕτω ταῦτ' ἔχειν,
 ῥαδίως οἶμαι καὶ τοῖς ἄλλοις φανερὸν καταστήσειν.

.....
 Λεῖπει πολλά.

14.

ΠΛΑΤΑΙΚΟΣ.

(α΄.) **Ε**ίδότες ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τοῖς 296
 ἀδικουμένοις προθύμως βοηθεῖν εἰθισμένους καὶ τοῖς
 εὐεργέταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόντας, ἤκομεν ἰκε- 297
 τεύουστές μὴ περιδεῖν ἡμᾶς εἰρήνης οὔσης ἀναστά-
 τούς ὑπὸ Θηβαίων γεγενημένους. πολλῶν δ' ἤδη
 πρὸς ὑμᾶς καταφυγόντων καὶ διαπραξαμένων ἅπανθ'
 ὄσων ἐδεήθησαν, ἠγούμεθα μάλισθ' ὑμῖν προσήκειν
 περὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως ποιήσασθαι πρόνοιαν.
 2 οὔτε γὰρ ἂν ἀδικώτερον οὐδένας ἡμῶν εὔροιτε τηλι-
 καύταις συμφοραῖς περιπεπωκότας, οὔτ' ἐκ πλείονος b
 χρόνου πρὸς τὴν ὑμετέραν πόλιν οἰκειότερον διακει-
 μένους. ἔτι δὲ τοιούτων δεησόμενοι πάρεσμεν, ἐν
 οἷς κίνδυνος μὲν οὐδεὶς ἔνεστιν, ἅπαντες δ' ἄν-
 θρωποι νομιοῦσιν ὑμᾶς πειθομένους ὀσιωτάτους
 καὶ δικαιοτάτους εἶναι τῶν Ἑλλήνων.

3 (β΄.) **Ε**ἰ μὲν οὖν μὴ Θηβαίους ἐωρῶμεν ἐκ παν-
 τὸς τρόπου παρεσκευασμένους πείθειν [ὑμᾶς], ὡς οὐ-
 δὲν εἰς ἡμᾶς ἐξημαρτήκασι, διὰ βραχέων ἂν ἐποίησά-
 μεθα τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δ' εἰς τοῦθ' ἤκομεν ἀτυ- c
 χίας ὥστε μὴ μόνον ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα πρὸς
 τούτους ἀλλὰ καὶ τῶν ρητόρων πρὸς τοὺς δυνατω-
 τάτους, οὓς ἀπὸ τῶν ἡμετέρων αὐτοῖς οὔτοι παρε-
 σκευάσαντο συνηγόρους, ἀναγκαῖον διὰ μακροτέρων
 δηλῶσαι περὶ αὐτῶν.

4 (γ΄.) **Χ**αλεπὸν μὲν οὖν μηδὲν καταδεέστερον εἰ-
 πεῖν ὧν πεπόνθαμεν· ποῖος γὰρ ἂν λόγος ἐξισωθείη
 ταῖς ἡμετέραις δυσπραξίαις, ἢ τίς ἂν ρήτωρ ἰκα-
 νὸς γένοιτο κατηγορεῖν τῶν Θηβαίοις ἡμαρτη-

μένων; ὅμως δὲ πειρατέον οὕτως ὅπως ἂν δυνώμεθα
 5 φανεράν καταστῆσαι τὴν τούτων παρανομίαν. πολὺ δὲ
 δὲ μάλιστ' ἀγανακτοῦμεν, ὅτι τοσούτου δέομεν τῶν
 ἴσων ἀξιουῖσθαι τοῖς ἄλλοις Ἑλλησιν, ὥστ' εἰρήνης
 οὔσης καὶ συνθηκῶν γεγενημένων οὐχ ὅπως τῆς κοι-
 νῆς ἐλευθερίας μετέχομεν ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας
 τυχεῖν ἠξιώθημεν.

6 (δ'.) Δεόμεθ' οὖν ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
 μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι τῶν λεγομένων, ἐνθυμη-
 θέντας, ὅτι πάντων ἂν ἡμῖν ἀλογώτατον εἴη συμβε-
 βηκός, εἰ τοῖς μὲν ἅπαντα τὸν χρόνον δυσμενῶς πρὸς
 τὴν πόλιν ὑμῶν διακειμένοις αἴτιοι γεγένησθε τῆς
 ἐλευθερίας, ἡμεῖς δὲ μηδ' ἰκετεύοντες ὑμᾶς τῶν ἀν-
 τῶν τοῖς ἐχθίστοις τύχοιμεν.

7 (ε'.) Περὶ μὲν οὖν τῶν γεγενημένων οὐκ οἶδ' ὅ 298
 τι δεῖ μακρολογεῖν· τίς γὰρ οὐκ οἶδεν, ὅτι καὶ τὴν
 χώραν ἡμῶν κατανευέμηται καὶ τὴν πόλιν κατεσκά-
 φασιν; ἃ δὲ λέγοντες ἐλπίζουσιν ἐξαπατήσειν ὑμᾶς,
 περὶ τούτων πειρασόμεθα διδάσκειν.

8 (ς'.) Ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐπιχειροῦσι λέγειν, ὡς διὰ
 τοῦτο πρὸς ἡμᾶς οὕτω προσηνέχθησαν, ὅτι συντελεῖν
 αὐτοῖς οὐκ ἠθέλομεν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖσθε πρῶτον μὲν,
 εἰ δίκαιόν ἐστιν ὑπὲρ τηλικούτων ἐγκλημάτων οὕτως
 ἀνόμους καὶ δεινὰς ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας, ἔπειτ' εἰ
 προσήκειν ὑμῖν δοκεῖ μὴ πεισθεῖσαν τὴν Πλαταιέων
 πόλιν ἀλλὰ βιασθεῖσαν Θηβαίοις συντελεῖν. ἐγὼ μὲν
 γὰρ οὐδένας ἠγοῦμαι τολμηροτέρους εἶναι τούτων,
 οὔτινες τὰς μὲν ἰδίας ἡμῶν ἐκάστων πόλεις ἀφανί-
 ζουσι, τῆς δὲ σφετέρως αὐτῶν πολιτείας οὐδὲν δεο-
 9 μένους κοινωνεῖν ἀναγκάζουσιν. πρὸς δὲ τούτοις
 οὐδ' ὁμολογούμενα φαίνονται διαπραττόμενοι πρὸς
 τε τοὺς ἄλλους καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς,

- ἐπειδὴ πείθειν ἡμῶν τὴν πόλιν οὐχ οἷοί τ' ἦσαν, ὥσπερ τοὺς Θεσπιέας καὶ τοὺς Ταναγραίους, συντελεῖν μόνον εἰς τὰς Θήβας ἀναγκάζειν· οὐδὲν γὰρ ἂν τῶν ἀνηκέστων κακῶν ἤμεν πεπονθότες. νῦν δὲ φανεροὶ γεγόνασιν οὐ τοῦτο διαπραξασθαι βουλευθέντες
- 10 ἀλλὰ τῆς χώρας ἡμῶν ἐπιθυμήσαντες. θαυμάζω δὲ, πρὸς τί τῶν γεγενημένων ἀναφέροντες καὶ πῶς ποτὲ δ τὸ δίκαιον κρῖνοντες ταῦτα φήσουσι προστάττειν ἡμῖν. εἰ μὲν γὰρ τὰ πάτρια σκοποῦσιν, οὐ τῶν ἄλλων αὐτοῖς ἀρκετέον ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον Ὀρχομενίοις φόρον οἰστέον· οὕτω γὰρ εἶχε τὸ παλαιόν· εἰ δὲ τὰς συνθηκὰς ἀξιούσιν εἶναι κυρίας, ὅπερ ἐστὶ δίκαιον, πῶς οὐχ ὁμολογήσουσιν ἀδικεῖν καὶ παραβαίνειν αὐτάς; ὁμοίως γὰρ τὰς τε μικρὰς τῶν πόλεων καὶ τὰς μεγάλας αὐτονόμους εἶναι κελεύουσιν.
- 11 (ζ.) Οἶμαι δὲ περὶ μὲν τούτων οὐ τολμήσειν e αὐτοὺς ἀναισχυντεῖν, ἐπ' ἐκεῖνον δὲ τρέφεσθαι τὸν λόγον, ὡς μετὰ Λακεδαιμονίων ἐπολεμοῦμεν, καὶ πάσῃ τῇ συμμαχίᾳ διαφθείραντες ἡμᾶς τὰ συμφέ-
- 12 ροντα πεποιήκασιν. (η΄.) Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν χρῆναι μηδεμίαν μῆτ' αἰτίαν μῆτε κατηγορίαν μεῖζον δύνα- 299 σθαι τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν· οὐ μὲν ἄλλ' εἰ δεῖ τινὰς κακῶς παθεῖν διὰ τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν, οὐκ ἂν Πλαταιεῖς ἐξ ἀπάντων τῶν Ἑλληνων προῦκρίθησαν δικαίως· οὐ γὰρ ἐκόντες ἄλλ' ἀναγ-
- 13 κασθέντες αὐτοῖς ἐδουλεύομεν. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειεν εἰς τοῦθ' ἡμᾶς ἀνοίας ἐλθεῖν ὥστε περὶ πλείονος ποιήσασθαι τοὺς ἐξανδραποδισαμένους ἡμῶν τὴν πατρίδα μᾶλλον ἢ τοὺς τῆς πόλεως τῆς αὐτῶν b μεταδόντας; ἀλλὰ γὰρ, οἶμαι, χαλεπὸν ἦν νεωτερίζειν αὐτοὺς μὲν μικρὰν πόλιν οἰκοῦντας, ἐκείνων δ' οὕτω μεγάλην δύναμιν κεκτημένων, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις

- ἄρμοστοῦ καθεστῶτος καὶ φρουρᾶς ἐνούσης καὶ τηλι-
 14 κούτου στρατεύματος ὄντος Θεσπιάσιν, ὑφ' ὧν οὐ
 μόνου ἂν θᾶττον ἢ Θηβαίων διεφθάρημεν ἀλλὰ καὶ
 δικαιότερον· τούτους μὲν γὰρ εἰρήνης οὔσης οὐ
 προσῆκε μνησικακεῖν περὶ τῶν τότε γεγενημένων, c
 ἐκείνοι δ' ἐν τῷ πολέμῳ προδοθέντες εἰκότως ἂν παρ'
 15 ἡμῶν τὴν μεγίστην δίκην ἐλάμβανον. ἡγοῦμαι δ'
 ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλή-
 νων τοῖς μὲν σώμασι μετ' ἐκείνων ἀκολουθεῖν ἤναγ-
 κάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μεθ' ὑμῶν ἦσαν. οὓς τίνα
 χρῆ προσδοκᾶν γνώμην ἔξειν, ἣν ἀκούσωσιν, ὅτι
 Θηβαῖοι τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων πεπεικάσιν, ὡς
 οὐδενός ἐστι φειστέον τῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γενο-
 16 μένων; ὁ γὰρ τούτων λόγος οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦτο φα- d
 νήσεται δυνάμενος· οὐ γὰρ ἰδίαν κατηγορίαν ποιού-
 μενοι κατὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἀπολωλέκασιν
 αὐτήν, ἀλλ' ἦν ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνων ἔξουσιν εἰ-
 πεῖν. ὑπὲρ ὧν βουλευέσθαι χρῆ καὶ σκοπεῖν, ὅπως
 μὴ τοὺς πρότερον μισοῦντας τὴν ἀρχὴν τὴν Λακε-
 δαιμονίων ἢ τούτων ὕβρις διαλλάξει καὶ ποιήσῃ τὴν
 ἐκείνων συμμαχίαν αὐτῶν νομίζῃν εἶναι σωτηρίαν.
 17 (θ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τὸν πόλεμον ἀνείλεσθε
 τὸν ὑπογυιότατον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας οὐδ' ὑπὲρ e
 τῆς τῶν συμμαχῶν ἐλευθερίας, ἅπασι γὰρ ὑπῆρχεν
 ὑμῖν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παρὰ τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συν-
 θήκας τῆς αὐτονομίας ἀποστερουμένων. ὃ δὴ καὶ
 πάντων σχετλιώτατον, εἰ τὰς πόλεις, ἃς οὐκ ᾤεσθε
 δεῖν Λακεδαιμονίοις δουλεύειν, ταύτας περιόψεσθε 300
 νῦν ὑπὸ Θηβαίων ἀπολλυμένας· οἷ τοσοῦτου δέουσι
 18 μιμεῖσθαι τὴν πραότητα τὴν ἡμετέραν, ὥσθ' ὃ δοκεῖ
 πάντων δεινότατον εἶναι, δοριαλώτους γενέσθαι,
 τοῦτο κρεῖττον ἢν ἡμῖν παθεῖν ὑπὸ ταύτης τῆς

- πόλεως ἢ τούτων τυχεῖν ὁμόρους ὄντα· οἱ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν κατὰ κράτος ἀλόντες εὐθύς μὲν ἀρμοστοῦ καὶ δουλείας ἀπηλλάγησαν, νῦν δὲ τοῦ συνεδρίου καὶ τῆς ἐλευθερίας μετέχουσιν· οἱ δὲ τούτων πλησίον οἰκοῦντες οἱ μὲν οὐδὲν ἤττον τῶν ἀργυρωνήτων δουλεύουσι, τοὺς δ' οὐ πρότερον παύσονται πρὶν ἂν
- 19 οὕτως ὥσπερ ἡμᾶς διαθῶσιν. καὶ Λακεδαιμονίων μὲν κατηγοροῦσιν, ὅτι τὴν Καδμείαν κατέλαβον καὶ φρουρὰς εἰς τὰς πόλεις καθίστασαν, αὐτοὶ δ' οὐ φύλακας εἰσπέμποντες, ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τεῖχη κατασκάπτουτες, τοὺς δ' ἄρδην ἀπολλύοντες οὐδὲν οἴονται δεινὸν ποιεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦτ' ἀναισχυντίας ἐληλύθα-
- 20 σιν, ὥστε τῆς μὲν αὐτῶν σωτηρίας τοὺς συμμαχοὺς ἀπαντας ἀξιούσιν ἐπιμελεῖσθαι, τῆς δὲ τῶν ἄλλων δουλείας αὐτοὺς κυρίους καθιστᾶσιν. καίτοι τίς οὐκ ἂν μισήσειε τὴν τούτων πλεονεξίαν, οἱ τῶν μὲν ἀσθενεστέρων ἄρχειν ζητοῦσι, τοῖς δὲ κρείττοσιν ἴσον ἔχειν οἴονται δεῖν, καὶ τῇ μὲν ὑμετέρᾳ πόλει τῆς γῆς τῆς ὑπ' Ὀρωπίων δεδομένης φθονοῦσιν, αὐτοὶ δὲ βία τὴν ἀλλοτρίαν χώραν κατανέμονται;
- 21 (ί.) Καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς λέγουσιν, ὡς δ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ τῶν συμμαχῶν ταῦτ' ἔπραξαν. καίτοι ἄρχην αὐτοὺς, ὄντος ἐνθάδε συνεδρίου καὶ τῆς ὑμετέρας πόλεως ἄμεινον βουλευέσθαι δυναμένης ἢ τῆς Θηβαίων, οὐχ ὑπὲρ τῶν πεπραγμένων ἤκειν ἀπολογησομένους, ἀλλὰ πρὶν ποιῆσαι τι τούτων ἐλθεῖν
- 22 ὡς ὑμᾶς βουλευσομένους. νῦν δὲ τὰς μὲν οὐσίας τὰς ἡμετέρας ἰδίᾳ διηρπάκασι, τῆς δὲ διαβολῆς ἅπασιν τοῖς συμμαχοῖς ἤκουσι μεταδώσαντες. ἦν ὑμεῖς, ἦν σω-
φρονῆτε, φυλάξεσθε· πολὺ γὰρ κάλλιον τούτους ἀναγκάσαι μιμήσασθαι τὴν ὀσιότητα τὴν ὑμετέραν ἢ τῆς τούτων παρανομίας αὐτοὺς πεισθῆναι μετασχεῖν,

- 23 οἱ μὴδὲν τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις γινώσκουσιν. οἶμαι γὰρ ἅπασιν φανερόν εἶναι, διότι προσήκει τοὺς εὖ 301
φρονουῦντας ἐν μὲν τῷ πολέμῳ σκοπεῖν, ὅπως ἐκ παν-
τὸς τρόπου πλεόν ἔξουσι τῶν ἐχθρῶν, ἐπειδὴν δ' εἰ-
ρήνη γένηται, μὴδὲν περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν ὄρ-
24 κων καὶ τῶν συνθηκῶν. οὗτοι δὲ τότε μὲν ἐν ἀπάσαις
ταῖς πρεσβείαις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτονο-
μίας ἐποιοῦντο τοὺς λόγους· ἐπειδὴ δὲ νομίζουσιν
αὐτοῖς ἄδειαν γεγενῆσθαι, πάντων τῶν ἄλλων ἀμε- b
λήσαντες ὑπὲρ τῶν ἰδίων κερδῶν καὶ τῆς αὐτῶν βίας
25 λέγειν τολμῶσι, καὶ φασὶ τὸ Θηβαίους ἔχειν τὴν ἡμε-
τέραν, τοῦτο συμφέρον εἶναι τοῖς συμμαχοῖς, κακῶς
εἰδότες, ὡς οὐδ' αὐτοῖς τοῖς παρὰ τὸ δίκαιον πλεουε-
κτοῦσιν οὐδὲ πώποτε συνήνεγκεν, ἀλλὰ πολλοὶ δὴ τῆς
ἀλλοτρίας ἀδίκως ἐπιθυμήσαντες περὶ τῆς αὐτῶν
δικαίως εἰς τοὺς μεγίστους κινδύνους κατέστησαν.
- 26 (ια΄.) Ἄλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γ' ἔξουσι λέγειν, ὡς
αὐτοὶ μὲν, μεθ' ὧν ἂν γένωνται, πιστοὶ διατελοῦσιν e
ὄντες, ἡμᾶς δ' ἄξιον φοβεῖσθαι, μὴ κομισάμενοι τὴν
χώραν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀποστῶμεν· εὐρήσετε
γὰρ ἡμᾶς μὲν δις ἐκπεπολιορκημένους ὑπὲρ τῆς φι-
λίας τῆς ὑμετέρας, τούτους δὲ πολλάκις εἰς ταύτην
27 τὴν πόλιν ἐξημαρτηγότητας. (ιβ΄.) Καὶ τὰς μὲν παλαιὰς
προδοσίας πολὺ ἂν ἔργον εἴη λέγειν· γενομένου δὲ
τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διὰ τὴν ὕβριν τὴν τούτων,
καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἐπ' αὐτοὺς στρατευσάντων,
δι' ὑμᾶς δὲ σωθέντες οὐχ ὅπως τούτων χάριν ἀπέδο- d
σαν, ἀλλ' ἐπειδὴ διελύεσθε τὸν πόλεμον, ἀπολιπόν-
τες ὑμᾶς εἰς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν εἰσηλθόν.
- 28 καὶ Χίῳ μὲν καὶ Μυτιληναῖοι καὶ Βυζάντιοι συμπαρ-
εμειναν, οὗτοι δὲ τηλικαύτην πόλιν οἰκοῦντες οὐδὲ
κοινοὺς σφᾶς αὐτοὺς παρασχεῖν ἐτόλμησαν, ἀλλ' εἰς

τοῦτ' ἀνανδρίας καὶ πονηρίας ἦλθον, ὥστ' ὤμοσαν ἢ μὴν ἀκολουθήσειν μετ' ἐκείνων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς διασφάσαντας τὴν πόλιν αὐτῶν· ὑπὲρ ὧν δόντες τοῖς θεοῖς δίκην καὶ τῆς Καδμείας καταληφθείσης ἠναγκάσθησαν ἐνθάδε καταφυγεῖν. ὅθεν καὶ μάλιστ' 29 ἐπεδείξαντο τὴν αὐτῶν ἀπιστίαν· σωθέντες γὰρ πάλιν διὰ τῆς ὑμετέρας δυνάμεως καὶ κατελθόντες εἰς τὴν αὐτῶν οὐδένα χρόνον ἕμεϊναν, ἀλλ' εὐθύς εἰς 302 Λακεδαιμόνα πρέσβεις ἀπέστελλον, ἔτοιμοι δουλεύειν ὄντες καὶ μηδὲν κινεῖν τῶν πρότερον πρὸς αὐτοὺς ὠμολογημένων. καὶ τί δεῖ μακρολογεῖν; εἰ γὰρ μὴ προσέταττον ἐκεῖνοι τοὺς τε φεύγοντας καταδέχεσθαι καὶ τοὺς αὐτόχειρας ἐξείργειν, οὐδὲν ἂν ἐκώλυεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἡδικοκώτων ἐφ' ὑμᾶς τοὺς εὐεργέτας στρατεύεσθαι.

30 (γ'). Καὶ τοιοῦτοι μὲν νεωστὶ περὶ τὴν πόλιν τήνδε γεγεννημένοι, τὸ δὲ παλαιὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος β προδότηι καταστάντες, αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ οὕτως ἐκουσίῳ καὶ μεγάλῳ ἀδικημάτων συγγνώμῃς τυχεῖν ἠξιώθησαν, ἡμῖν δ' ὑπὲρ ὧν ἠναγκάσθημεν, οὐδεμίαν ἔχειν οἴονται δεῖν, ἀλλὰ τολμῶσιν ὄντες Θηβαῖοι λακωνισμὸν ἐτέροις ὄνειδίζειν, οὓς πάντες ἴσμεν πλεῖστον χρόνον Λακεδαιμονίοις δεδουλευκότας καὶ προθυμότερον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς ἢ τῆς αὐτῶν σω-
31 τηρίας πεπολεμηκότας. ποίας γὰρ εἰσβολῆς ἀπελείφθησαν τῶν εἰς ταύτην τὴν χώραν γεγεννημένων; ἢ τίνων οὐκ ἐχθίους ὑμῖν καὶ δυσμενεστέροι διετέλεσαν ὄντες; οὐκ ἐν τῷ Δεκελεικῷ πολέμῳ πλειόνων αἰτιοὶ κακῶν ἐγένοντο τῶν ἄλλων τῶν συνεισβαλόντων; οὐδυστυχησάντων ὑμῶν μόνοι τῶν συμμαχῶν ἔθνετο τὴν ψῆφον, ὡς χορὴ τὴν τε πόλιν ἐξανδραποδίσασθαι καὶ τὴν χώραν ἀνεῖναι μηλόβοτον ὥσπερ τὸ Κρισαῖον

- 32 πεδίον; ὥστ' εἰ Λακεδαιμόνιοι τὴν αὐτὴν γνώμην
 ἔσχον Θηβαίοις, οὐδὲν ἂν ἐκάλυε τοὺς ἅπασι τοῖς d
 Ἕλλησιν αἰτίους τῆς σωτηρίας γενομένους αὐτοὺς
 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐξανδραποδισθῆναι καὶ ταῖς μεγί-
 σταις συμφοραῖς περιπεσεῖν. καίτοι τίνα τηλικαύτην
 εὐεργεσίαν ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν, ἥτις ἱκανὴ γενήσεται δια-
 λῦσαι τὴν ἐχθρὰν τὴν ἐκ τούτων δικαίως ἂν ὑπάρ-
 χουσαν πρὸς αὐτούς;
- 33 (ιδ΄.) Τούτοις μὲν οὖν οὐδεὶς λόγος ὑπολείπεται
 τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἐξημαρτηκόσι, τοῖς δὲ συναγο-
 ρεύειν βουλομένοις ἐκεῖνος μόνος, ὡς νῦν μὲν ἡ Βοι- e
 ωτία προπολεμεῖ τῆς ὑμετέρας χώρας, ἣν δὲ διαλύ-
 σησθε τὴν πρὸς τούτους φιλίαν, ἀσύμφορα τοῖς συμ-
 μάχοις διαπραΐξεσθε· μεγάλην γὰρ ἔσσεσθαι τὴν ῥοπήν,
 εἰ μετὰ Λακεδαιμονίων ἢ τούτων γενήσεται πόλις.
- 34 (ιε΄.) Ἐγὼ δ' οὔτε τοῖς συμμαχοῖς ἡγοῦμαι λυσιτελεῖν 303
 τοὺς ἀσθενεστέρους τοῖς κρείττοσι δουλεύειν, καὶ γὰρ
 τὸν παρελθόντα χρόνον ὑπὲρ τούτων ἐπολεμήσαμεν,
 οὔτε Θηβαίους εἰς τοῦτο μανίας ἤξειν ὥστ' ἀποστάν-
 τας τῆς συμμαχίας Λακεδαιμονίοις ἐνδώσειν τὴν πό-
 λιν, οὐχ ὡς πιστεύων τοῖς τούτων ἤθεσιν, ἀλλ' οἶδ'
 ὅτι γιγνώσκουσιν, ὡς δυοῖν θάτερον ἀναγκαῖόν ἐστιν
 αὐτοῖς, ἢ μένοντας ἀποθνήσκειν καὶ πάσχειν, οἷά περ b
 ἐποίησαν, ἢ φεύγοντας ἀπορεῖν καὶ τῶν ἐλπίδων ἀ-
- 35 πασῶν ἐστερηθῆσθαι. πότερα γὰρ τὰ πρὸς τοὺς πολίτας
 αὐτοῖς ἔχει καλῶς, ὧν τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς
 δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλόντες διηρπάκασι τὰς οὐσίας,
 ἢ τὰ πρὸς τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς, ὧν οὐκ ἄρχειν μόν-
 ον ἀδίκως ἐπιχειροῦσιν. ἀλλὰ τῶν μὲν τὰ τεῖχη κατ-
- 36 εσκάφασι, τῶν δὲ καὶ τὴν χώραν ἀπεστερηθήκασιν; ἀλλὰ
 μὴν οὐδ' ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν οἶόν τ' αὐτοῖς ἐπ-
 ανελεθεῖν ἐστίν, ἣν οὔτω συνεχῶς φανήσονται προ- c

διδόντες. ὥστ' οὐκ ἔστιν ὅπως βουλήσονται πρὸς
 ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς ἀλλοτρίας διενεχθέντες τὴν αὐτῶν πό-
 λιν οὕτως εἰκῆ καὶ προδήλως ἀποβαλεῖν, ἀλλὰ πολὺ
 κοσμιώτερον διακείσονται πρὸς ἀπάσας τὰς πράξεις,
 καὶ τοσοῦτῳ πλείω ποιήσονται θεραπείαν ὑμῶν, ὅσῳ
 37 περ ἂν μᾶλλον περὶ σφῶν αὐτῶν δεδίωσιν. ἐπεδεί-
 ξαντο δ' ὑμῖν, ὡς χρὴ τῇ φύσει χρῆσθαι τῇ τούτων,
 ἐξ ὧν ἐπραξαν περὶ Ὀρωπόν· ὅτε μὲν γὰρ ἐξουσίαν δ
 ἤλπισαν αὐτοῖς ἔσεσθαι ποιεῖν, ὅ τι ἂν βουληθῶσιν,
 οὐχ ὡς συμμαχοῖς ὑμῖν προσηνέχθησαν, ἀλλ' ἄπερ
 ἂν εἰς τοὺς πολεμιωτάτους ἐξαμαρτεῖν ἐτόλμησαν·
 ἐπειδὴ δ' ἐκσπόνδους αὐτοὺς ἀντιτούτων ἐψηφίσασθε
 ποιῆσαι, παυσάμενοι τῶν φρονημάτων ἤλθον ὡς
 ὑμᾶς, ταπεινότερον διατεθέντες ἢ νῦν ἡμεῖς τυγχά-
 38 νομεν ἔχοντες. ὥστ' ἦν τινες ὑμᾶς ἐκφοβῶσι τῶν ῥη- e
 τῶρων, ὡς κίνδυνός ἐστι, μὴ μεταβάλονται καὶ γέ-
 νωνται μετὰ τῶν πολεμίων, οὐ χρὴ πιστεύειν· τοι-
 αῦται γὰρ αὐτοὺς ἀνάγκαι κατειλήφασιν, ὥστε πολὺ
 ἂν θᾶττον τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ τὴν Λακεδαιμονίων
 συμμαχίαν ὑπομείναιεν.

39 (ιζ'.) Εἰ δ' οὖν καὶ τἀναντία μέλλοιεν ἅπαντα 304
 πράξειν, οὐδ' οὕτως ἠγοῦμαι προσήκειν ὑμῖν τῆς
 Θηβαίων πόλεως πλείω ποιήσασθαι λόγον ἢ τῶν ὄρ-
 κων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἐνθυμουμένους πρῶτον μὲν,
 ὡς οὐ τοὺς κινδύνους ἀλλὰ τὰς ἀδοξίας καὶ τὰς αἰ-
 σχύνας φοβεῖσθαι πάτριον ὑμῖν ἐστίν, ἐπειδ' ὅτι συμ-
 βαίνει κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις οὐ τοὺς βίᾳ τὰς πό-
 λεις καταστρεφόμενους ἀλλὰ τοὺς ὀσιώτερον καὶ
 40 πρᾶότερον τὴν Ἑλλάδα διοικοῦντας. (ιζ'.) Καὶ ταῦτ' b
 ἐπὶ πλειόνων μὲν ἂν τις παραδειγμάτων ἔχοι διελ-
 θεῖν· τὰ δ' οὖν ἐφ' ἡμῶν γενόμενα τίς οὐκ οἶδεν,
 ὅτι καὶ Λακεδαιμόνιοι τὴν δύναμιν τὴν ὑμετέραν ἀνυ-

πόστατον δοκοῦσαν εἶναι κατέλυσαν, μικρὰς μὲν ἀφορμὰς εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ θάλατταν τὸ πρῶτον ἔχοντες, διὰ δὲ τὴν δόξαν ταύτην προσαγόμενοι τοὺς Ἑλληνας, καὶ πάλιν ὑμεῖς τὴν ἀρχὴν ἀφείλεσθε τὴν ἐκείνων, ἔξ ἀτειχίστου μὲν τῆς πόλεως ὀρμηθέντες **c** καὶ κακῶςπρατούσης, τὸ δὲ δίκαιον ἔχοντες σύμμα-

41 χον; καὶ τούτων ὡς οὐ βασιλεὺς αἴτιος ἦν ὁ τελευταῖος χρόνος σαφῶς ἐπέδειξεν· ἔξω γὰρ αὐτοῦ τῶν πραγμάτων γεγεννημένου, καὶ τῶν μὲν ὑμετέρων ἀνελπίστως ἔχόντων, Λακεδαιμονίοις δὲ σχεδὸν ἀπασῶν τῶν πόλεων δουλευουσῶν, ὅμως αὐτῶν τοσοῦτον περιεγένεσθε πολεμοῦντες ὥστ' ἐκείνους ἀγαπητῶς ἰδεῖν τὴν εἰρήνην γενομένην. **d**

42 (1η.) Μηδεὶς οὖν ὑμῶν ὀρρωδεῖται μετὰ τοῦ δικαίου ποιούμενος τοὺς κινδύνους, μηδ' οἰέσθω συμμαχῶν ἀπορήσειν, ἂν τοῖς ἀδικουμένοις ἐθέλητε βοηθεῖν ἀλλὰ μὴ Θηβαίοις μόνοις· οἷς νῦν τάναντία ψηφισάμενοι πολλοὺς ἐπιθυμεῖν ποιήσετε τῆς ὑμετέρας φιλίας. ἦν γὰρ ἐνδείξησθ' ὡς ὁμοίως ἅπασιν

43 ὑπὲρ τῶν συνθηκῶν παρεσκεύασθε πολεμεῖν, τίνες εἰς τοῦτ' ἀνοίας ἤξουσιν ὥστε βούλεσθαι μετὰ τῶν καταδουλουμένων εἶναι μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν τῶν ὑπὲρ τῆς **e** αὐτῶν ἐλευθερίας ἀγωνιζομένων; εἰ δὲ μὴ, τί λέγοντες, ἦν πάλιν γένηται πόλεμος, ἀξιώσετε προσάγεσθαι τοὺς Ἑλληνας, εἰ τὴν αὐτονομίαν προτείνοντες ἐκδώσετε πορθεῖν Θηβαίους, ἦντιν' ἂν βούλωνται τῶν πό-

44 λεων; πῶς δ' οὐ τάναντία φανήσεσθε πράττοντες **305** ὑμῖν αὐτοῖς, εἰ Θηβαίους μὲν μὴ διακωλύσετε παραβαίνοντας τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας, πρὸς δὲ Λακεδαιμονίους ὑπὲρ τῶν αὐτῶν τούτων προσποιήσεσθε πολεμεῖν; καὶ τῶν μὲν κτημάτων τῶν ὑμετέρων αὐτῶν ἀπέστητε, βουλόμενοι τὴν συμμαχίαν ὡς

μεγίστην ποιῆσαι, τούτους δὲ τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν
 ἐάσετε καὶ τοιαῦτα ποιεῖν, ἐξ ὧν ἅπαντες χείρους b
 45 εἶναι νομιοῦσιν ὑμᾶς; ὃ δὲ πάντων δεινότατον, εἰ
 τοῖς μὲν συνεχῶς μετὰ Λακεδαιμονίων γεγενημένοις
 δεδογμένον ὑμῖν ἐστὶ βοηθεῖν, ἦν τι παράσπονδον αὐ-
 τοῖς ἐκεῖνοι προστάττωσιν, ἡμᾶς δ' οἷ τὸν μὲν πλεῖ-
 στον χρόνον μεθ' ὑμῶν ὄντες διατετελέκαμεν, τὸν δὲ
 τελευταῖον μόνον πόλεμον ὑπὸ Λακεδαιμονίοις ἠναγ-
 κάσθημεν γενέσθαι, διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀθλιώ-
 τατα πάντων ἀνθρώπων περιόψεσθε διακειμένους. c
 46 (ιδ'). Τίνας γὰρ ἂν ἡμῶν εὗροι τις δυστυχεστέρους, οἵ-
 τινες καὶ πόλεως καὶ χώρας καὶ χρημάτων ἐν μιᾷ στερη-
 θέντες ἡμέρα, πάντων τῶν ἀναγκαίων ὁμοίως ἐνδεεῖς
 ὄντες ἀλῆται καὶ πτωχοὶ καθέσταμεν, ἀποροῦντες,
 ὅποι τραπώμεθα, καὶ πάσας τὰς οἰκίσεις δυσχεραίνου-
 ντες· ἦν τε γὰρ δυστυχοῦντας καταλάβωμεν, ἀλγοῦ-
 μεν ἀναγκαζόμενοι πρὸς τοῖς οἰκείοις κακοῖς καὶ τῶν d
 47 ἀλλοτρίων κοινωνεῖν· ἦν θ' ὡς εὖ πράττοντας ἐλθω-
 μεν, ἔτι χαλεπώτερον ἔχομεν, οὐ ταῖς ἐκείνων φθο-
 νοῦντες εὐπορίαις ἀλλὰ μᾶλλον ἐν τοῖς τῶν πέλας
 ἀγαθοῖς τὰς ἡμετέρας αὐτῶν συμφορὰς καθορῶντες,
 ἐφ' αἷς ἡμεῖς οὐδεμίαν ἡμέραν ἀδακρυτὶ διάγομεν
 ἀλλὰ πενθοῦντες τὴν πατρίδα καὶ θρηνοῦντες τὴν
 μεταβολὴν τὴν γεγενημένην ἅπαντα τὸν χρόνον δια-
 48 τελοῦμεν. τίνα γὰρ ἡμᾶς οἴεσθε γνώμην ἔχειν ὀρῶν- e
 τας καὶ τοὺς γουέας αὐτῶν ἀναξίως γηροτροφομένους
 καὶ τοὺς παῖδας οὐκ ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν αἷς ἐποησάμεθα
 παιδευομένους, ἀλλὰ πολλοὺς μὲν μικρῶν ἔνεκα συμ-
 βολαίων δουλεύοντας, ἄλλους δ' ἐπὶ θητείαν ἰόντας,
 τοὺς δ' ὅπως ἕκαστοι δύνανται τὰ καθ' ἡμέραν πο- 306
 ριζομένους, ἀπρεπῶς καὶ τοῖς τῶν προγόνων ἔργοις
 καὶ ταῖς αὐτῶν ἡλικίαις καὶ τοῖς φρονήμασι τοῖς ἡμε-

- 49 τέροις; ὁ δὲ πάντων ἄλγιστον, ὅταν τις ἴδῃ χωριζο-
 μένους ἀπ' ἀλλήλων μὴ μόνου πολίτας ἀπὸ πολιτῶν
 ἀλλὰ καὶ γυναῖκας ἀπ' ἀνδρῶν καὶ θυγατέρας ἀπὸ
 μητέρων καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν διαλυομένην, ὃ
 πολλοῖς τῶν ἡμετέρων πολιτῶν διὰ τὴν ἀπορίαν
 συμβέβηκεν· ὁ γὰρ κοινὸς βίος ἀπολωλὼς ἰδίας τὰς b
 50 ἐλπίδας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν πεποίηκεν. οἶμαι δ'
 ὑμᾶς οὐδὲ τὰς ἄλλας αἰσχύνας ἀγνοεῖν τὰς διὰ πε-
 νίαν καὶ φυγὴν γιγνομένας, ἃς ἡμεῖς τῇ μὲν διανοίᾳ
 χαλεπώτερον τῶν ἄλλων φέρομεν, τῷ δὲ λόγῳ παρα-
 λείπομεν, αἰσχυρόμενοι λίαν ἀκριβῶς τὰς ἡμετέρας
 αὐτῶν ἀτυχίας ἐξετάζειν.
- 51 (κ'). Ὡς αὐτοὺς ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἐνθυμουμένους
 ἐπιμέλειάν τινα ποιήσασθαι περὶ ἡμῶν. καὶ γὰρ οὐδ' c
 ἀλλότριον τυγχάνομεν ὑμῖν ὄντες, ἀλλὰ ταῖς μὲν εὐ-
 νοίαις ἅπαντες οἰκεῖοι, τῇ δὲ συγγενείᾳ τὸ πλῆθος
 ἡμῶν· διὰ γὰρ τὰς ἐπιγαμίας τὰς δοθείσας ἐκ πολι-
 τίδων ὑμετέρων γεγόναμεν· ὥστ' οὐχ οἷόν θ' ὑμῖν
 52 ἀμελήσαι, περὶ ὧν ἐληλύθαμεν δεησόμενοι. καὶ γὰρ
 ἂν πάντων εἴη δεινότατον, εἰ πρότερον μὲν ἡμῖν μετέ-
 δοτε τῆς πατρίδος τῆς ὑμετέρας αὐτῶν, νῦν δὲ μηδὲ
 τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦναι δόξειεν ὑμῖν. ἔπειτ' οὐδ'
 εἰκὸς ἓνα μὲν ἕκαστον ἐλεεῖσθαι τῶν παρὰ τὸ δίκαιον d
 δυστυχοῦντων, ὅλην δὲ πόλιν οὕτως ἀνόμως διε-
 φθαρμένην μηδὲ κατὰ μικρὸν οἴκτου δυνηθῆναι τυ-
 χεῖν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμᾶς καταφυγοῦσαν, οἷς οὐδὲ
 τὸ πρότερον αἰσχυρῶς οὐδ' ἀκλεῶς ἀπέβη τοὺς ἰκέτας
 53 ἐλεήσασιν. (κα'). Ἐλθόντων γὰρ Ἀργείων ὡς τοὺς
 προγόνους ὑμῶν καὶ δεηθέντων ἀνελεῖσθαι τοὺς ὑπὸ
 τῇ Καδμείᾳ τελευτήσαντας, πεισθέντες ὑπ' ἐκείνων
 καὶ Θηβαίους ἀναγκάσαντες βουλευσασθαι νομιμῶ e
 τερον οὐ μόνον αὐτοὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς εὐ-

δοκίμησαν, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει δόξαν ἀείμνηστον εἰς
 ἅπαντα τὸν χρόνον κατέλιπον, ἧς οὐκ ἄξιον προδότας
 γενέσθαι. καὶ γὰρ αἰσχρὸν φιλοτιμεῖσθαι μὲν ἐπὶ τοῖς 307
 τῶν προγόνων ἔργοις, φαίνεσθαι δ' ἐκείνοις τάναν-
 54 τία περὶ τῶν ἱκετῶν πράττοντας. (κβ'.) Καίτοι πολὺ
 περὶ μειζόνων καὶ δικαιότερων ἤκομεν ποιησόμενοι
 τὰς δεήσεις· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀλλοτριάν στρατεύ-
 σαντες ἱκέτεον ὑμᾶς, ἡμεῖς δὲ τὴν ἡμετέραν αὐτῶν
 ἀπολωλεκότες, κάκεινοι μὲν παρεκάλουν ἐπὶ τὴν τῶν
 νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν σωτη-
 55 ρίαν. ἔστι δ' οὐκ ἴσον κακὸν οὐδ' ὅμοιον τοὺς τε- b
 θνεῶτας ταφῆς εἶργεσθαι καὶ τοὺς ζῶντας πατρίδος
 ἀποστερεῖσθαι καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν ἀπάντων,
 ἀλλὰ τὸ μὲν δεινότερον τοῖς κωλύουσιν ἢ τοῖς ἀτυ-
 χουσί, τὸ δὲ μηδεμίαν ἔχοντα καταφυγὴν ἀλλ' ἀπο-
 λιν γενόμενον καθ' ἐκάστην τὴν ἡμέραν κακοπαθεῖν
 καὶ τοὺς αὐτοῦ περιορᾶν μὴ δυνάμενον ἐπαρκεῖν, τί
 δεῖ λέγειν, ὅσον τὰς ἄλλας συμφορὰς ὑπερβέβληκεν;
 56 (κγ'.) Ὑπὲρ ὧν ἅπαντας ὑμᾶς ἱκετεύομεν ἀπο- c
 δοῦναι τὴν χώραν ἡμῖν καὶ τὴν πόλιν, τοὺς μὲν πρε-
 σβυτέρους ὑπομιμνήσκοντες, ὡς οἰκτρὸν τοὺς τηλικού-
 τους ὁρᾶσθαι δυστυχοῦντας καὶ τῶν καθ' ἡμέραν
 ἀποροῦντας, τοὺς δὲ νεωτέρους ἀντιβολοῦντες καὶ
 δεόμενοι βοηθῆσαι τοῖς ἡλικιώταις καὶ μὴ περιιδεῖν
 57 ἔτι πλείω κακὰ τῶν εἰρημένων παθόντας. ὀφείλετε δὲ
 μόνοι τῶν Ἑλλήνων τοῦτον τὸν ἔθρονον, ἀναστάτοις
 ἡμῖν γεγενημένοις ἐπαμῦναι. καὶ γὰρ τοὺς ἡμετέρους
 προγόνους φασὶν ἐκλιπόντων τῶν ὑμετέρων πατέρων d
 ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ ταύτην τὴν χώραν μόνους
 τῶν ἔξω Πελοποννήσου κοινωνοὺς ἐκείνοις τῶν κιν-
 δύνων γενομένους συνανασῶσαι τὴν πόλιν αὐτοῖς·
 ὥστε δικαίως ἂν τὴν αὐτὴν εὐεργεσίαν ἀπολάβοιμεν,

ἤνπερ αὐτοὶ τυγχάνομεν εἰς ὑμᾶς ὑπάρξαντες. (κδ.)
 58 Εἰ δ' οὖν καὶ μηδὲν ὑμῖν τῶν σωμάτων τῶν ἡμετέ-
 ρων δέδοκται φροντίζειν, ἀλλὰ τὴν γε χώραν οὐ πρὸς ε
 ὑμῶν ἐστὶν ἀνέχεσθαι πεπορθημένην, ἐν ἧ̄ μέγιστα
 σημεῖα τῆς ἀρετῆς τῆς ὑμετέρας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 59 συναγωνισαμένων καταλείπεται· τὰ μὲν γὰρ ἄλλα
 τρόπαια πόλει πρὸς πόλιν γέγονεν, ἐκεῖνα δ' ὑπὲρ
 ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὅλην τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύ-
 ναμιν ἔστηκεν. ἂ Ἐθηβαῖοι μὲν εἰκότως ἀφανίζουσι, 308
 τὰ γὰρ μνημεῖα τῶν τότε γενομένων αἰσχύνῃ τούτοις
 ἐστὶν, ὑμῖν δὲ προσήκει διασφίξειν· ἐξ ἐκείνων γὰρ
 60 τῶν ἔργων ἡγεμόνες κατέστητε τῶν Ἑλλήνων. ἄξιον
 δὲ καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων μνησθῆναι τῶν ἐκεῖ-
 νον τὸν τόπον κατεχόντων καὶ μὴ περιορᾶν τὰς τι-
 μὰς αὐτῶν καταλυόμενας, οἷς ὑμεῖς καλλιερησάμενοι
 τοιοῦτον ὑπέστητε κίνδυνον, ὃς καὶ τούτους καὶ τοὺς
 ἄλλους ἅπαντας Ἑλληνας ἤλευθέρωσεν. χρῆ δὲ καὶ
 τῶν προγόνων ποιήσασθαι τινα πρόνοιαν καὶ μὴ b
 61 παραμελῆσαι μηδὲ τῆς περὶ ἐκείνους εὐσεβείας, οἱ
 πῶς ἂν διατεθεῖεν, εἴ τις ἄρα τοῖς ἐκεῖ φρόνησις ἐστὶ
 περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, εἰ κυρίων ὑμῶν ὄντων
 αἰσθοῖντο τοὺς μὲν δουλεύειν τοῖς βαρβάροις ἀξιῶ-
 σαντας δεσπότας τῶν ἄλλων καθισταμένους, ἡμᾶς δὲ
 τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας συναγωνισαμένους μόνους
 τῶν Ἑλλήνων ἀναστάτους γεγενημένους, καὶ τοὺς μὲν c
 τῶν συγκινδυνευσάντων τάφους μὴ τυγχάνοντας τῶν
 νομιζομένων σπάνει τῶν ἐποιούντων, Ἐθηβαίους δὲ
 τοὺς τάναντία παραταξαμένους κρατοῦντας τῆς χώ-
 62 ρας ἐκείνης; ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι Λακεδαιμονίων με-
 γίστην ἐποιεῖσθε κατηγορίαν, ὅτι Ἐθηβαίους χαριζόμε-
 νοι τοῖς τῶν Ἑλλήνων προδόταις ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας
 διέφθειραν. μὴ τοίνυν ἐάσητε ταύτας τὰς βλασφημίας

περὶ τὴν ὑμετέραν γενέσθαι πόλιν, μηδὲ τὴν ὕβριν d
τὴν τούτων ἀντὶ τῆς παρουσίας ἔλησθε δόξης.

63 (κε΄.) Πολλῶν δ' ἐνότων εἶπειν, ἐξ ὧν ἄντις ὑμᾶς
ἐπαγάγοι μᾶλλον φροντίσαι τῆς ἡμετέρας σωτηρίας,
οὐ δύναμαι πάντα περιλαβεῖν, ἀλλ' αὐτοὺς χορῆ καὶ
τὰ παραλελειμμένα συνιδόντας καὶ μνησθέντας μάλ-
ιστα μὲν τῶν ὄρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, ἔπειτα δὲ
καὶ τῆς ἡμετέρας εὐνοίας καὶ τῆς τούτων ἐχθρας, ψη-
φίσασθαι τι περὶ ἡμῶν δίκαιον. e

15.

ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΣΕΩΣ.

(α΄.) Εἰ μὲν ὅμοιος ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλων ἀνα- 310
γνωσθήσεσθαι τοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἀγῶνας ἢ πρὸς τὰς
ἐπιδείξεις γιγνομένοις, οὐδὲν ἂν οἶμαι προδιαλεχθῆ-
ναι περὶ αὐτοῦ· νῦν δὲ διὰ τὴν καινότητα καὶ τὴν
διαφορὰν ἀναγκαῖόν ἐστι προεπεῖν τὰς αἰτίας, δι'
ἃς οὕτως ἀνόμοιον αὐτὸν ὄντα τοῖς ἄλλοις γράφειν
προειλόμην· μὴ γὰρ τούτων δηλωθεισῶν πολλοῖς ἂν b
2 ἴσως ἄτοπος εἶναι δόξειεν. (β΄.) Ἐγὼ γὰρ εἰδὼς
ἐνίους τῶν σοφιστῶν βλασφημοῦντας περὶ τῆς ἐμῆς
διατριβῆς καὶ λέγοντας, ὡς ἔστι περὶ δικογραφίαν, καὶ
παραπλήσιον ποιοῦντας, ὥσπερ ἂν εἴ τις Φειδίαν τὸν
τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔδος ἐργασάμενον τολμῶν καλεῖν κο-
ροπλάθου, ἢ Ζεῦξιν καὶ Παροάσιον τὴν αὐτὴν ἔχειν
φαίη τέχνην τοῖς τὰ πινάκια γράφουσιν, ὅμως οὐδὲ
πώποτε τὴν μικρολογίαν ταύτην ἡμυνάμην αὐτῶν,
3 ἢ γγούμενος τὰς μὲν ἐκείνων φλυαρίας οὐδεμίαν δύ- c
ναμιν ἔχειν, αὐτὸς δὲ πᾶσι τοῦτο πεποιηκέναι φανε-

ρὸν, ὅτι προήρημαι καὶ λέγειν καὶ γράφειν οὐ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ἀλλ' ὑπὲρ τηλικούτων τὸ μέγεθος καὶ τοιούτων πραγμάτων, ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος ἐπιχειρήσειε πλὴν τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων ἢ τῶν τούτους μιμῆσθαι βουλομένων. d

4 Μέχρι μὲν οὖν πόρρω τῆς ἡλικίας ὄμην καὶ διὰ τὴν προαίρεσιν ταύτην καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἀπραγμοσύνην ἐπεικῶς ἔχειν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἰδιώτας· ἤδη δ' ὑπογυίου μοι τῆς τοῦ βίου τελευτῆς οὔσης, ἀντιδόσεως γενομένης περὶ τριηραρχίας καὶ περὶ ταύτης ἀγῶνος, ἔγνων καὶ τούτων τινὰς οὐχ οὕτω πρὸς 311 με διακειμένους, ὥσπερ ἡλιξον, ἀλλὰ τοὺς μὲν πολὺ διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ ῥέποντας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτηδεϊόν τι λέγουσι, τοὺς δὲ σαφῶς μὲν εἰδότας, περὶ ἃ τυγχάνω διατρέβων, φθονοῦντας δὲ καὶ ταῦτόν πεπονθότας τοῖς σοφισταῖς καὶ χαίροντας ἐπὶ τοῖς ψευδῇ περὶ μου δόξαι ἔχουσιν. ἐδήλωσαν δ' οὕτω διακειμένοι· τοῦ γὰρ ἀντιδίκου, περὶ μὲν ὧν ἡ κρίσις ἦν, οὐδὲν λέγοντος b δίκαιον, διαβάλλοντος δὲ τὴν τῶν λόγων τῶν ἐμῶν δύναμιν καὶ καταλαξουμένου περὶ τε τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν, ἔγνωσαν ἐμὴν εἶναι τὴν λειτουργίαν. τὴν μὲν οὖν δαπάνην οὕτως ἠνέγκαμεν, ὥσπερ προσήκει τοὺς μῆτε λίαν ὑπὸ τῶν τοιούτων ἐκταραττομένους μῆτε παντάπασιν ἀσώτως μὴδ' ὀλιγόρως πρὸς χρήματα διακειμένους. c

6 (γ'.) Ἡσθημένος δ' ὥσπερ εἶπον, πλείους ὄντας ὧν ὄμην τοὺς οὐχ ὀρθῶς περὶ μου γιγνώσκοντας, ἐνεθυμούμην, πῶς ἂν δηλώσαιμι καὶ τούτοις καὶ τοῖς ἐπιγιγνομένοις καὶ τὸν τρόπον, ὃν ἔχω, καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τὴν παιδείαν, περὶ ἣν διατρέβω, καὶ μὴ περιίδοιμι περὶ τῶν τοιούτων ἀκριτον ἐμαυτὸν ὄντα,

μηδ' ἐπὶ τοῖς βλασφημεῖν εἰθισμένοις ὥσπερ νῦν γε-
 7 νόμενον· σκοπούμενος οὖν εὗρισκον οὐδαμῶς ἂν
 ἄλλως τοῦτο διαπραξάμενος, πλὴν εἰ γραφεῖη λόγος d
 ὥσπερ εἰκῶν τῆς ἐμῆς διανοίας καὶ τῶν ἄλλων τῶν
 βεβιωμένων· διὰ τούτου γὰρ ἤλπιζον καὶ τὰ περὶ ἐμὲ
 μάλιστα γνωσθήσεσθαι καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον μνη-
 8 κῶν ἀναθημάτων. (δ'.) Εἰ μὲν οὖν ἐπαινεῖν ἐμαυ-
 τὸν ἐπιχειροῖην, ἐώρων οὔτε περιλαβεῖν ἅπαντα, περὶ
 ὧν διελθεῖν προηροῦμην, οἷός τε γενησόμενος, οὔτ'
 ἐπιχαρίτως οὐδ' ἀνεπιφθόνως εἰπεῖν περὶ αὐτῶν δυ- e
 νησόμενος· εἰ δ' ὑποθείμην ἀγῶνα μὲν καὶ κίνδυνόν
 τινα περὶ ἐμὲ γιγνόμενον, συκοφάντην δ' ὄντα τὸν γε-
 γραμμένον καὶ τὸν πράγματά μοι παρέχοντα, κάκεινον
 μὲν ταῖς διαβολαῖς χρώμενον ταῖς ἐπὶ τῆς ἀντιδόσεως
 ρηθείσαις, ἐμαυτὸν δ' ἐν ἀπολογίας σχήματι τοὺς λό-
 γους ποιούμενον, οὔτως ἂν ἐκγενέσθαι μοι μάλιστα 312
 διαλεχθῆναι περὶ ἀπάντων ὧν τυγχάνω βουλόμενος.
 9 (ε'.) Ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἔγραφον τὸν λόγον
 τοῦτον, οὐκ ἀκμάζων ἀλλ' ἔτη γεγονῶς δύο καὶ ὄγδο-
 ῆκοντα. διόπερ χοῆ συγγνώμην ἔχειν, ἣν μαλακώτε-
 ρος ὧν φαίνεται τῶν παρ' ἐμοῦ πρότερον ἐκδεδομέ-
 νων. καὶ γὰρ οὐδὲ θάδιος ἦν οὐδ' ἀπλοῦς ἀλλὰ πολ-
 10 λὴν ἔχων πραγματείαν. ἔστι γὰρ τῶν γεγραμμένων
 ἔνια μὲν ἐν δικαστηρίῳ πρέποντα ρηθῆναι, τὰ δὲ
 πρὸς μὲν τοὺς τοιούτους ἀγῶνας οὐχ ἀρμόττοντα, b
 περὶ δὲ φιλοσοφίας πεπαρορησιασμένα καὶ δεδηλωκότα
 τὴν δύναμιν αὐτῆς· ἔστι δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὃ τῶν
 νεωτέρων τοῖς ἐπὶ τὰ μαθήματα καὶ τὴν παιδείαν
 ὀρμῶσιν ἀκούσασιν ἂν συνενέγκοι, πολλὰ δὲ καὶ τῶν
 ὑπ' ἐμοῦ πάλαι γεγραμμένων ἐγκαταμειγμένα τοῖς
 νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀλόγως οὐδ' ἀκαίρως ἀλλὰ προσ-

- 11 ηκόντως τοῖς ὑποκειμένοις. τοσοῦτον οὖν μῆκος λό- c
 γου συνιδεῖν καὶ τοσαύτας ιδέας καὶ τοσοῦτον ἀλλή-
 λων ἀφεστῶσας συναρμόσαι καὶ συναγαγεῖν καὶ τὰς
 ἐπιφερομένας οἰκειῶσαι ταῖς προειρημέναις καὶ πάσας
 ποιῆσαι σφίσιν αὐταῖς ὁμολογουμένας οὐ πάνυ μι-
 κρὸν ἦν ἔργον. ὅμως δ' οὐκ ἀπέστην, καίπερ τηλι-
 κοῦτος ὢν, πρὶν αὐτὸν ἀπετέλεσα, μετὰ πολλῆς μὲν
 ἀληθείας εἰρημένον, τὰ δ' ἄλλα τοιοῦτον, οἷος ἂν
 12 εἶναι δόξῃ τοῖς ἀκροωμένοις. (ς.) Χρῆ δὲ τοὺς διεξ-
 ιόντας αὐτὸν πρῶτον μὲν ὡς ὄντος μικτοῦ τοῦ λό- d
 γου καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς ὑποθέσεις ταύτας γεγραμ-
 μένου ποιεῖσθαι τὴν ἀκρόασιν, ἔπειτα προσέχειν τὸν
 νοῦν ἔτι μᾶλλον τοῖς λέγεσθαι μέλλουσιν ἢ τοῖς ἤδη
 προειρημένοις, πρὸς δὲ τούτοις μὴ ζητεῖν εὐθύς ἐπ-
 ελθόντας ὅλον αὐτὸν διελθεῖν ἀλλὰ τοσοῦτον μέρος,
 ὅσον μὴ λυπήσει τοὺς παρόντας. ἦν γὰρ ἐμμείνητε
 τούτοις, μᾶλλον δυνήσεσθε κατιδεῖν, εἰ τι τυγχάνου-
 μεν λέγοντες ἄξιον ἡμῶν αὐτῶν.
- 13 (ζ.) Ἄ μὲν οὖν ἀναγκαῖον ἦν προειπεῖν, ταῦτ' e
 ἐστίν· ἤδη δ' ἀναγιννώσκετε τὴν ἀπολογίαν τὴν
 προσποιουμένην μὲν περὶ κρίσεως γεγράφθαι, βου-
 λομένην δὲ περὶ ἐμοῦ δηλῶσαι τὴν ἀλήθειαν, καὶ
 τοὺς μὲν ἀγνοοῦντας εἰδέναι ποιῆσαι, τοὺς δὲ φθο-
 νοῦντας ἔτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης λυπεῖσθαι. 313
 μείζω γὰρ δίκην οὐκ ἂν δυναίμην λαβεῖν παρ' αὐτῶν.
- 14 (η.) Πάντων ἡγοῦμαι πονηροτάτους εἶναι καὶ
 μεγίστης ζημίας ἀξίους, οἵτινες οἷς αὐτοὶ τυγχάνου-
 σιν ὄντες ἔνοχοι, ταῦτα τῶν ἄλλων τολμῶσι κατηγο-
 ρεῖν, ὅπερ Λυσίμαχος πεποίηκεν. οὗτος γὰρ αὐτὸς
 συγγεγραμμένα λέγων περὶ τῶν ἐμῶν συγγραμμάτων
 πλείω πεποίηται λόγον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάν-
 των, ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἱεροσυλίας

- ἕτερον διώκων αὐτὸς τὰ τῶν θεῶν ἐν τοῖν χεροῖν ὅ
 15 ἔχων φανείη. πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην οὕτως
 αὐτὸν νομίζειν εἶναί με δεινὸν, ὥσπερ ἐν ὑμῖν εἴρη-
 κεν· οὐ γὰρ ἂν ποτέ μοι πράγματα παρέχειν ἐπεχείρη-
 σεν. νῦν δὲ λέγει μὲν, ὡς ἐγὼ τοὺς ἥττους λόγους
 κρείττους δύναμαι ποιεῖν, τοσοῦτον δέ μου καταπε-
 φρόνηκεν, ὥστ' αὐτὸς ψευδόμενος ἐμοῦ τάληθῆ λέ-
 16 γοντος ἐλπίζει θαδίως ἐπικρατήσειν. οὕτω δέ μοι δυσ-
 κόλως ἅπαντα συμβέβηκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἄλλοι τοῖς
 λόγους διαλύονται τὰς διαβολὰς, ἐμοῦ δὲ Λυσίμαχος
 αὐτοῦς τοὺς λόγους μάλιστα διαβέβληκεν, ἔν' ἦν μὲν
 ἱκανῶς δόξω λέγειν, ἔνοχος ὢν φανῶ τοῖς ὑπὸ τού-
 του περὶ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς προειρημένοις, ἦν
 δ' ἐνδεέστερον τύχῳ διαλεχθεὶς ὢν οὗτος ὑμᾶς προσ-
 δοκᾶν πεποίηκε, τὰς πράξεις ἠγγήσησθέ μου χείρους
 εἶναι.
- 17 Δέομαι οὖν ὑμῶν μήτε πιστεύειν πῶ μήτ'
 ἀπιστεῖν τοῖς εἰρημένοις, πρὶν ἂν διὰ τέλους ἀκού-
 σῃτε καὶ τὰ παρ' ἡμῶν, ἐνθυμουμένους, ὅτι μηδὲν
 ἂν ἔδει δίδοσθαι τοῖς φεύγουσιν ἀπολογίαν, εἶπερ
 οἷόν τ' ἦν ἐκ τῶν τοῦ διώκοντος λόγων ἐψηφίσθαι
 τὰ δίκαια. νῦν δ' εἰ μὲν εὖ τυγχάνει κατηγορηκῶς
 ἢ κακῶς, οὐδεὶς ἂν τῶν παρόντων ἀγνοήσειεν· εἰ δ'
 ἀληθέσι κέχρηται τοῖς λόγοις, οὐκέτι τοῦτο τοῖς κρι-
 νουσι γινῶναι θάδιον ἐξ ὧν ὁ πρότερος εἴρηκεν, ἀλλ'
 ἀγαπητὸν ἦν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν λόγων ἐκλαβεῖν δυ-
 18 νηθῶσι τὸ δίκαιον. (θ'.) Οὐ θαυμάζω δὲ τῶν πλείω
 χρόνου διατριβόντων ἐπὶ ταῖς τῶν ἐξαπατώντων κα-
 τηγορίαις ἢ ταῖς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπολογίαις, οὐδὲ τῶν
 λεγόντων, ὡς ἔστι μέγιστον κακὸν διαβολή· τί γὰρ
 ἂν γένοιτο ταύτης κακουργότερον, ἢ ποιεῖ τοὺς μὲν 314
 ψευδομένους εὐδοκιμεῖν, τοὺς δὲ μηδὲν ἡμαρτηκότας

- δοκεῖν ἀδικεῖν, τοὺς δὲ δικάζοντας ἐπιορκεῖν, ὅλως δὲ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀφανίζει, ψευδῆ δὲ δόξαν παραστήσασα τοῖς ἀκούουσιν ὃν ἂν τύχη τῶν πολιτῶν ἀδί-
 19 κως ἀπόλλυσιν; ἂ φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μηδὲν ὑμῖν συμβήσεται τοιοῦτον, μηδ' ἂ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐπιτιμήσαιτε, τούτοις αὐτοὶ φανήσεσθε περιπίπτοντες. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῇ πόλει πολλάκις οὕτως ἤδη μετεμέλησε τῶν κρίσεων τῶν μετ' ὀργῆς καὶ ἂ μὴ μετ' ἐλέγχου γενομένων, ὥστ' οὐ πολὺν χρόνον διαλιποῦσα παρὰ μὲν τῶν ἐξαπατησάντων δίκην λαβεῖν ἐπεθύμησε, τοὺς δὲ διαβληθέντας ἠδέως ἂν εἰ-
 20 δὲν ἄμεινον ἢ πρότερον πράττοντας. (ί.) Ἔν χρη μемуημένους μὴ προπετῶς πιστεύειν τοῖς τῶν κατηγορῶν λόγοις, μηδὲ μετὰ θορύβου καὶ χαλεπότητος ἀκροᾶσθαι τῶν ἀπολογουμένων. καὶ γὰρ αἰσχρὸν ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων πραγμάτων ἐλεημονεστάτους ὁμολο-
 γεῖσθαι καὶ πραοτάτους ἀπάντων εἶναι τῶν Ἑλλήνων, ἐπὶ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἐνθάδε γιγνομένοις τἀναντία
 21 τῇ δόξῃ ταύτῃ φαίνεσθαι πράττοντας· καὶ παρ' ἑτέροις μὲν, ἐπειδὴν περὶ ψυχῆς ἀνθρώπου δικάζωσι, μέρος τι τῶν ψήφων ὑποβάλλεσθαι τοῖς φεύγουσι, παρ' ὑμῖν δὲ μηδὲ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοὺς κινδυνεύοντας τοῖς συκοφαντοῦσιν, ἀλλ' ὁμνύναι μὲν καθ' ἕκαστου τὸν ἐνιαυτὸν ἢ μὴν ὁμοίως ἀκροᾶσθαι τῶν
 22 κατηγορούντων καὶ τῶν ἀπολογουμένων, τοσοῦτον δὲ τὸ μεταξὺ ποιεῖν ὥστε τῶν μὲν αἰτιωμένων ὅτι ἂν λέγωσιν ἀποδέχεσθαι, τῶν δὲ τούτους ἐξελέγχειν πειρωμένων ἐνίοτε μηδὲ τὴν φωνὴν ἀκούοντας ἀνέχεσθαι, καὶ νομίζειν μὲν ἀοικήτους εἶναι ταύτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἀκριτοὶ τινες ἀπόλλυνται τῶν πολιτῶν, ἀγνοεῖν δ' ὅτι τοῦτο ποιοῦσιν οἱ μὴ κοινήν τὴν
 23 εὔνοιαν τοῖς ἀγωνιζομένοις παρέχοντες. ὃ δὲ πάντων

δεινότατον, ὅταν τις αὐτὸς μὲν κινδυνεύων κατη-
γορῇ τῶν διαβαλλόντων, ἑτέρῳ δὲ δικάζων μὴ τὴν
αὐτὴν ἔχη γνώμην περὶ αὐτῶν.

Καίτοι χρὴ τοὺς νοῦν ἔχοντας τοιοῦτους εἶναι
κριτὰς τοῖς ἄλλοις, οἷων περ' ἂν αὐτοὶ τυγχάνειν ἀξι-
ώσειαν, λογιζομένους, ὅτι διὰ τοὺς συνοφαντεῖν το- 315
μῶντας ἄδηλον ὅστις εἰς κίνδυνον καταστάς ἀναγκα-
σθήσεται λέγειν, ἅπερ ἐγὼ νῦν, πρὸς τοὺς μέλλοντας
24 περὶ αὐτοῦ τὴν ψῆφον διοίσειν. (ια΄.) Οὐ γὰρ δὴ τῷ
γε κοσμίως ζῆν ἄξιον πιστεύειν, ὡς ἀδεῶς ἐξέσται
τὴν πόλιν οἰκεῖν· οἱ γὰρ προηρημένοι τῶν μὲν ιδίων
ἀμελεῖν, τοῖς δ' ἄλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, οὐ τῶν μὲν
σωφρόνως πολιτευομένων ἀπέχονται, τοὺς δὲ κακόν
τι δρῶντας εἰς ὑμᾶς εἰσάγουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς μηδὲν ^b
ἀδικοῦσιν ἐπιδειξάμενοι τὰς αὐτῶν δυνάμεις παρὰ
25 τῶν φανερώς ἐξημαρτηκότων πλέον λαμβάνουσιν ἀρ-
γύριον. (ιβ΄.) Ἄπερ Λυσίμαχος διανοηθεὶς εἰς του-
τουὶ τὸν κίνδυνόν με κατέστησεν, ἡγούμενος τὸν ἀγῶ-
να τὸν πρὸς ἐμὲ παρ' ἑτέρων αὐτῷ χρηματισμὸν ποιή-
σειν, καὶ προσδοκῶν, ἦν ἐμοῦ περιγένηται τοῖς λόγοις,
ὄν φησι διδάσκαλον εἶναι τῶν ἄλλων, ἀνυπόστατον
26 τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἅπασιν εἶναι δόξειν. ἐλπίζει δὲ
ῥαδίως τοῦτο ποιήσειν· ὁρᾷ γὰρ ὑμᾶς μὲν λίαν τα-
χέως ἀποδεχομένους τὰς αἰτίας καὶ τὰς διαβολὰς, ἐμὲ
δ' ὑπὲρ αὐτῶν οὐ δυνησόμενον ἀξίως τῆς δόξης ἀπο-
λογήσασθαι καὶ διὰ τὸ γῆρας καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν
27 τῶν τοιοῦτων ἀγῶνων. οὕτω γὰρ βεβίωκα τὸν παρελ-
θόντα χρόνον ὥστε μηδένα μοι πώποτε μῆτ' ἐν ὀλι-
γαρχίᾳ μῆτ' ἐν δημοκρατίᾳ μῆτ' ὕβριν μῆτ' ἀδικίαν
ἐγκαλέσαι, μηδ' εἶναι μῆτε διαιτητὴν μῆτε δικαστὴν,
ὅστις περὶ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων φανήσεται γεγε-
νημένος· ἠπιστάμην γὰρ αὐτὸς μὲν εἰς τοὺς ἄλλους

μηδὲν ἐξαμαρτάνειν, ἀδικούμενος δὲ μὴ μετὰ δικαστηρίου ποιείσθαι τὰς τιμωρίας ἀλλ' ἐν τοῖς φίλοις τοῖς ἐκείνων διαλύεσθαι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων.
 28 ὧν οὐδὲν μοι πλέον γέγονεν, ἀλλ' ἀνεγκλητεὶ μέχρι ταυτησὶ τῆς ἡλικίας βεβιωκῶς εἰς τὸν αὐτὸν καθέστηκα κίνδυνον, εἰς ὅνπερ ἂν εἰ πάντας ἐτύγχανον ἡδίκηκῶς. e

Οὐ μὴν παντάπασιν ἀθυμῶ διὰ τὸ μέγεθος τοῦ τιμήματος, ἀλλ' ἂν περ ἐθελήσητε μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τοὺς μὲν διεψευσμένους τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ πεπεισμένους ὑπὸ τῶν βουλομένων βλασφημεῖν ταχέως μεταπεισθήσεσθαι περὶ αὐτῶν, τοὺς δὲ τοιοῦτον εἶναί με νομίζοντας, οἷός περ εἰμὶ, βεβαιότερον ἔτι ταύτην ἔξιεν τὴν
 29 διάνοιαν. ἵνα δὲ μὴ λίαν ἐνοχλῶ πολλὰ πρὸ τοῦ πράγματος λέγων, ἀφέμενος τούτων, περὶ ὧν οἴσεται τὴν ψῆφον, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς. καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγνωθι.

ΓΡΑΦΗ.

30 (ιγ'.) Ἐκ μὲν τοίνυν τῆς γραφῆς πειρᾶται με διαβάλλειν ὁ κατήγορος, ὡς διαφθείρω τοὺς νεωτέρους λέγειν διδάσκων καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἐν τοῖς ἀγῶσι πλεουεκτεῖν, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων λόγων ποιεῖ με τηλικούτου, ὅσος οὐδεὶς πώποτε γέγονεν οὔτε τῶν περὶ τὰ δικαστήρια καλινδουμένων οὔτε τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατριψάντων· οὐ γὰρ μόνον ἰδιώτας φησὶ
 μου γεγενῆσθαι μαθητὰς ἀλλὰ καὶ ῥήτορας καὶ στρατηγούς καὶ βασιλέας καὶ τυράννους, καὶ χρήματα παρ' αὐτῶν παμπληθῆ τὰ μὲν εἰληφέναι, τὰ δ' ἔτι καὶ νῦν
 31 λαμβάνειν. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον πεποιήται τὴν κατηγορίαν, ἡγούμενος ἐκ μὲν ὧν καταλαξονεύεται περὶ e

μου [καὶ τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πλήθους τῶν μαθητῶν] φθόνον ἅπανσι τοῖς ἀκούουσιν ἐμποιήσειν, ἐκ δὲ τῆς περὶ τὰ δικαστήρια πραγματείας εἰς ὄργην καὶ μῖσος δ ὑμᾶς καταστήσειν· ἅπερ ὅταν πάθωσιν οἱ κρίνοντες, χαλεπώτατοι τοῖς ἀγωνιζομένοις εἰσίν.

(ιδ΄.) Ὡς οὖν τὰ μὲν μεῖζω τοῦ προσήκοντος εἴρηκε, τὰ δ' ὅλως ψεύδεται, ῥαδίως οἶμαι φανερόν ποιήσειν. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς τοῖς μὲν λόγοις οἷς πρότερον ἀκηκόατε περὶ μου τῶν βλασφημεῖν καὶ διαβάλλειν βουλομένων μὴ προσέχειν τον νοῦν, μηδὲ πιστεύειν τοῖς μήτε μετ' ἐλέγχου μήτε μετὰ κρίσεως εἰρημένοις, μηδὲ ταῖς δόξαις χρῆσθαι ταῖς ἀδίκως ὑπ' ἐκείνων ὑμῖν ἐγγεγενημέναις, ἀλλ' ὁποῖός τις ἂν ἐκ τῆς κατηγορίας τῆς νῦν καὶ τῆς ἀπολογίας φαίνωμαι, τοιοῦτον εἶναί με νομίζειν· οὕτω γὰρ γινώσκοντες αὐτοὶ τε δόξετε καλῶς κρίνειν καὶ νομίμως, ἐγὼ τε 317 τεύξομαι πάντων τῶν δικαίων.

(ιε΄.) Ὅτι μὲν οὖν οὐδεὶς οὔθ' ὑπὸ τῆς δεινότητος τῆς ἐμῆς οὔθ' ὑπὸ τῶν συγγραμμάτων βέβλαπται τῶν πολιτῶν, τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον ἠγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον. εἰ γὰρ τις ἦν ἠδίκημένος, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐκ ἂν ἠμέλησε τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἦλθεν ἂν ἤτοι κατηγορήσων ἢ καταμαρτυρήσων. ὅπου γὰρ ὁ μηδ' ἀκηκοῶς b μηδὲν πώποτε φλαῦρον εἰς ἀγῶνά με τηλικουτονὶ κατέστησεν, ἢ που σφόδρ' ἂν οἱ κακῶς πεπονθότες ἐπειρωῶντ' ἂν δίκην παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν. οὐ γὰρ δὴ 34 τοῦτό γ' ἐστὶν οὔτ' εἰκὸς οὔτε δυνατὸν, ἐμὲ μὲν περὶ πολλοὺς ἠμαρτηκένας, τοὺς δὲ ταῖς συμφοραῖς δι' ἐμὲ περιπεπτωκότας ἡσυχίαν ἔχειν καὶ μὴ τολμᾶν ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πραοτέρους ἐν τοῖς ἐμοῖς εἶναι κινδύνοις τῶν μηδὲν ἠδίκημένων, ἐξὸν αὐτοῖς δηλώσασιν, ἅ c

πεπόνθασι, τὴν μεγίστην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν τιμωρίαν.
 35 ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδείς μοι φανή-
 σεται τοιοῦτον οὐδὲν ἐγκαλέσας. ὥστ' εἰ συγχωρή-
 σαιμι τῷ κατηγορῶ καὶ προσομολογήσαιμι πάντων
 ἀνθρώπων εἶναι δεινότατος καὶ συγγραφεὺς τῶν λό-
 γων τῶν λυπούντων ὑμᾶς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος
 γέγονε, πολὺ ἂν δικαιότερον ἐπιεικῆς εἶναι δοκοίην ἢ
 36 ζημιωθεῖην. τοῦ μὲν γὰρ γενέσθαι προέχοντα τῶν
 ἄλλων ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις εἰκό- d
 τως ἂν τις τὴν τύχην αἰτιάσασαιτο, τοῦ δὲ καλῶς καὶ
 μετρίως κεχορησθαι τῇ φύσει δικαίως ἂν ἅπαντες τὸν
 τρόπον τὸν ἐμὸν ἐπαινέσειαν.

(15.) Οὐ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτ' ἔχων περὶ ἐμᾶντοῦ λέ-
 γειν, οὐδ' οὕτω φανήσομαι περὶ τοὺς λόγους τοὺς τοι-
 37 ούτους γεγενημένους. γνώσεσθε δ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμά-
 των τῶν ἐμῶν, ἐξ ὧν περ οἷόν τ' ἐστὶν εἰδέναί τὴν ἀλή-
 θειαν πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τῶν διαβαλλόντων. οἶμαι
 γὰρ οὐδένα τοῦτ' ἀγνοεῖν, ὅτι πάντες ἄνθρωποι περὶ e
 τὸν τόπον τοῦτον εἰώθασι διατρίβειν, ὅθεν ἂν προέ-
 38 λωνται τὸν βίον πορίζεσθαι. τοὺς μὲν τοίνυν ἀπὸ τῶν
 συμβολαίων τῶν ὑμετέρων ζῶντας καὶ τῆς περὶ ταῦτα
 πραγματείας ἴδοιτ' ἂν μόνον οὐκ ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 οἰκοῦντας, ἐμὲ δ' οὐδεὶς πώποθ' εἰώρακεν οὔτ' ἐν τοῖς 318
 συνεδρίοις οὔτε περὶ τὰς ἀνακρίσεις οὔτ' ἐπὶ τοῖς δι-
 καστηρίοις οὔτε πρὸς τοῖς διαιτηταῖς, ἀλλ' οὕτως ἀπέ-
 χομαι τούτων ἀπάντων, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν πολι-
 39 τῶν. ἔπειτ' ἐκείνους μὲν ἂν εὔροιτε παρ' ὑμῖν μό-
 νοις χρηματίζεσθαι δυναμένους, εἰ δ' ἄλλοσέ ποι
 πλεύσειαν, ἐνδεεῖς ἂν ὄντας τῶν καθ' ἡμέραν, ἐμοὶ
 δὲ τὰς εὐπορίας, περὶ ὧν οὗτος μειζόνως εἶρηκεν,
 ἔξωθεν ἀπάσας γεγενημένας· ἔτι δὲ τοῖς μὲν πλησιά- b
 ζοντας ἢ τοὺς ἐν κακοῖς αὐτοὺς ὄντας ἢ τοὺς ἐτέροις

πράγματα παρέχειν βουλομένους, ἐμοὶ δὲ τοὺς πλεί-
 40 στην σχολὴν τῶν Ἑλλήνων ἄγοντας. ἤκούσατε δὲ καὶ
 τοῦ κατηγοροῦ λέγοντος, ὅτι παρὰ Νικοκλέους τοῦ
 Σαλαμινίου βασιλέως πολλὰς ἔλαβον καὶ μεγάλας δω-
 ρεάς. καίτοι τίνι πιστὸν ὑμῶν ἐστίν, ὡς Νικοκλῆς
 ἔδωκέ μοι ταύτας, ἵνα δίκας μανθάνῃ λέγειν, ὃς καὶ
 τοῖς ἄλλοις περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ὥσπερ δεσπό- c
 τῆς ἐδίκασεν; ὥστ' ἐξ ὧν αὐτὸς οὗτος εἴρηκεν, ῥάδιον
 καταμαθεῖν, ὅτι πόρρω τῶν πραγματειῶν εἰμι τῶν
 41 περὶ τὰ συμβόλαια γιγνομένων. ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνο
 πᾶσι φανερόν ἐστιν, ὅτι παμπληθεῖς εἰδὶν οἱ παρα-
 σκευάζοντες τοὺς λόγους τοῖς ἐν τοῖς δικαστηρίοις
 ἀγωνιζομένοις. τούτων μὲν τοίνυν τοσοῦτων ὄντων
 οὐδεὶς πώποτε φανήσεται μαθητῶν ἠξιωμένος, ἐγὼ
 δὲ πλείους εἰληφώς, ὡς φησιν ὁ κατήγορος, ἢ σύμ-
 παντες οἱ περὶ τὴν φιλοσοφίαν[διατρίβοντες]. καίτοι d
 πῶς εἰκὸς τοὺς τοσοῦτον τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἀλλή-
 λων ἀφεστῶτας περὶ τὰς αὐτὰς πράξεις ἠγεῖσθαι δια-
 τρίβειν;

42 (ιζ΄.) Ἐχων δὲ πολλὰς εἰπεῖν διαφορὰς περὶ τοῦ
 βίου τοῦ τ' ἐμοῦ καὶ τῶν περὶ τὰς δίκας, ἐκείνως
 ὑμᾶς ἠγοῦμαι τάχιστ' ἂν ἀφέσθαι τῆς δόξης ταύτης,
 εἴ τις ὑμῖν ἐπιδείξειε μὴ τούτων τῶν πραγμάτων μα-
 θητάς μου γεγεννημένους ὧν ὁ κατήγορος εἴρηκε, μηδὲ e
 περὶ τοὺς λόγους ὄντα με δεινὸν τοὺς περὶ τῶν ἰδίων
 43 συμβολαίων. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς, ἐξελεγκομένης τῆς αἰ-
 τίας ἧς εἶχον πρότερον, ζητεῖν ἑτέραν μεταλαβεῖν
 διάνοιαν, καὶ ποθεῖν ἀκοῦσαι, περὶ ποίους ἄλλους
 λόγους γεγεννημένος τηλικαύτην δόξαν ἔλαβον. εἰ μὲν 319
 οὖν μοι συνοίσει κατειπόντι τὴν ἀλήθειαν, οὐκ οἶδα·
 χαλεπὸν γὰρ στοχάζεσθαι τῆς ὑμετέρας διανοίας· οὐ
 44 μὴν ἀλλὰ παρησιάζομαί γε πρὸς ὑμᾶς. καὶ γὰρ ἂν

αἰσχυνθεῖν τοὺς πλησιάσαντας, εἰ πολλάκις εἰρη-
κῶς, ὅτι δεξαίμην ἂν ἅπαντας εἰδέναι τοὺς πολίτας
καὶ τὸν βίον, ὃν ζῶ, καὶ τοὺς λόγους, οὓς λέγω, νῦν
μὴ δηλοῖν ὑμῖν αὐτοὺς ἀλλ' ἀποκρυπτόμενος φα-
νεῖν. ὥς οὖν ἀκουσόμενοι τὴν ἀλήθειαν, οὕτω προσ- b
έχετε τὸν νοῦν.

- 45 (ιη΄.) Πρῶτον μὲν οὖν ἐκείνο δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς,
ὅτι τρόποι τῶν λόγων εἰσὶν οὐκ ἐλάττους ἢ τῶν μετὰ
μέτρου ποιημάτων. οἱ μὲν γὰρ τὰ γένη τὰ τῶν ἡμι-
θέων ἀναζητοῦντες τὸν βίον τὸν αὐτῶν κατέτριψαν, οἱ
δὲ περὶ τοὺς ποιητὰς ἐφιλοσόφησαν, ἕτεροι δὲ τὰς πρά-
ξεις τὰς ἐν τοῖς πολέμοις συναγαγεῖν ἠβουλήθησαν,
ἄλλοι δὲ τινες περὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις
46 γεγόνασιν, οὓς ἀντιλογικοὺς καλοῦσιν. εἴη δ' ἂν οὐ
μικρὸν ἔργον, εἰ πάσας τις τὰς ιδέας τὰς τῶν λόγων
ἐξαριθμεῖν ἐπιχειρήσειεν· ἧς δ' οὖν ἐμοὶ προσήκει,
ταύτης μνησθεῖς ἐάσω τὰς ἄλλας. εἰσὶ γὰρ τινες, οἱ
τῶν μὲν προειρημένων οὐκ ἀπείρως ἔχουσι, γράφειν
δὲ προήρηται λόγους οὐ περὶ τῶν ὑμετέρων συμβο-
λαίων ἀλλ' Ἑλληνικοὺς καὶ πολιτικοὺς [καὶ πανηγυ-
ρικοὺς], οὓς ἅπαντες ἂν φήσειαν ὁμοιοτέρους εἶναι
τοῖς μετὰ μουσικῆς καὶ ὄργανων πεποιημένοις ἢ τοῖς
47 ἐν δικαστηρίῳ λεγομένοις. καὶ γὰρ τῇ λέξει ποιητι- d
κωτέρᾳ καὶ ποιικιλωτέρᾳ τὰς πράξεις δηλοῦσι, καὶ τοῖς
ἐνθυμήμασιν ὀγκωδεστέροις καὶ καινότεροις χρῆσθαι
ζητοῦσιν, ἔτι δὲ ταῖς ἄλλαις ιδέαις ἐπιφανεστέραις καὶ
πλείοσιν ὅλον τὸν λόγον διοικοῦσιν. ὧν ἅπαντες μὲν
ἀκούοντες χαίρουσιν οὐδὲν ἧττον ἢ τῶν ἐν τοῖς μέτροις
πεποιημένων, πολλοὶ δὲ καὶ μαθηταὶ γίνεσθαι βού-
λονται, νομίζοντες τοὺς ἐν τούτοις πρωτεύοντας πολὺ
σοφωτέρους καὶ βελτίους καὶ μᾶλλον ὠφελεῖν δυνα- e
48 μένους εἶναι τῶν τὰς δίκας εὐ λεγόντων. συνίσασι

γὰρ τοὺς μὲν διὰ πολυπραγμοσύνην ἐμπείρους τῶν
 ἀγώνων γεγενημένους, τοὺς δ' ἐκ φιλοσοφίας ἐκεί-
 νων τῶν λόγων ᾧ ἄρτι προεῖπον τὴν δύναμιν εἰλη- 320
 φότας, καὶ τοὺς μὲν δικανικοὺς δοκοῦντας εἶναι ταύ-
 την τὴν ἡμέραν μόνην ἀνεκτοὺς ὄντας, ἐν ἧπερ ἂν
 ἀγωνιζόμενοι τυγχάνωσι, τοὺς δ' ἐν ἀπάσαις ταῖς ὀ-
 μιλίαις καὶ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐντίμους ὄντας
 49 καὶ δόξης ἐπιεικοῦς τυγχάνοντας· ἔτι δὲ τοὺς μὲν,
 ἦν ὀφθῶσι δις ἢ τρίς ἐπὶ τῶν δικαστηρίων, μισουμέ-
 νους καὶ διαβαλλομένους, τοὺς δ' ὅσῳ περ ἂν πλείοσι
 καὶ πλεονάκις συγγίγνονται, τοσοῦτῳ μᾶλλον θαν- b
 μαζομένους· πρὸς δὲ τούτοις τοὺς μὲν περὶ τὰς δίκας
 δεινοὺς πόρρω τῶν λόγων ἐκείνων ὄντας, τοὺς δ' εἰ
 βουληθεῖεν ταχέως ἂν ἐλεῖν καὶ τούτους δυνηθέντας.
 50 ταῦτα λογιζόμενοι καὶ πολὺ κρείττω νομίζοντες εἶναι
 τὴν αἴρεσιν, βούλονται μετασχεῖν τῆς παιδείας ταύ-
 της, ἧς οὐδ' ἂν ἐγὼ φανείην ἀπεληλαμένος ἀλλὰ πολ-
 λῶν χαριεστέρην δόξαν εἰληφώς. (ιθ'.) Περὶ μὲν
 οὖν τῆς ἐμῆς εἴτε βούλεσθε καλεῖν δυνάμεως εἴτε
 φιλοσοφίας εἴτε διατριβῆς, ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλή- c
 θειαν.

51 Βούλομαι δὲ περὶ ἑαυτοῦ καὶ νόμον θεῖναι χα-
 λεπώτερον ἢ περὶ τῶν ἄλλων καὶ λόγον εἰπεῖν θρα-
 σύτερον ἢ κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν· ἀξιῶ γὰρ οὐ μό-
 νον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, μηδεμιᾶς συγ-
 γνώμης τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις,
 οἷοις οὐδεὶς ἄλλος, τὴν μεγίστην ὑποσχεῖν τιμωρίαν.
 οὐχ οὔτῳ δ' ἂν τολμηρὰν ἐποιησάμην τὴν ὑπόσχεσιν,
 εἰ μὴ καὶ δείξειν ἡμελλον ὑμῖν καὶ ῥαδίαν ποιήσειν d
 52 τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. (κ'.) Ἔχει γὰρ οὔτως· ἐγὼ
 καλλίστην ἠγοῦμαι καὶ δικαιοτάτην εἶναι τὴν τοιαύ-
 την ἀπολογία, ἣτις εἰδέναι ποιεῖ τοὺς δικάζοντας ὡς

δυνατὸν μάλιστα, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴδουσιν, καὶ
 μὴ πλανᾶσθαι τῇ διανοίᾳ μηδ' ἀμφιγνοεῖν τοὺς τὰ-
 53 ληθῆ λέγοντας. εἰ μὲν τοίνυν ἠγωνιζόμενῃ ὡς περὶ
 πράξεις τινὰς ἡμαρτηκῶς, οὐκ ἂν οἴός τ' ἦν ἰδεῖν
 ὑμῖν αὐτὰς παρασχεῖν, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν εἰκάζου-
 τας ὑμᾶς ἐκ τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκειν, ὅπως e
 ἐτύχετε. περὶ τῶν πεπραγμένων· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοὺς
 λόγους ἔχω τὴν αἰτίαν, οἶμαι μᾶλλον ὑμῖν ἐμφανιεῖν
 54 τὴν ἀλήθειαν. αὐτοὺς γὰρ ὑμῖν δεῖξω τοὺς εἰρημέ-
 νους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους, ὥστ' οὐ δοξάσαν-
 τες ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες, ὁποῖοί τινές εἰσι, τὴν ψῆφον
 οἴσεται περὶ αὐτῶν. ἅπαντας μὲν οὖν διὰ τέλους 321
 εἶπεῖν οὐκ ἂν δυναίμην· ὁ γὰρ χρόνος ὁ δεδομένος
 ἡμῖν ὀλίγος ἐστίν· ὥσπερ δὲ τῶν καρπῶν, ἐξενεγκεῖν
 ἐκάστου δεῖγμα πειράσομαι. μικρὸν γὰρ μέρος ἀκού-
 σαντες ῥαδίως τό τ' ἐμὸν ἦθος γνωριεῖτε καὶ τῶν λό-
 55 γων τὴν δύναμιν ἀπάντων μαθήσεσθε. δέομαι δὲ
 τῶν πολλάκις ἀνεγνωκότων τὰ μέλλοντα ρηθήσεσθαι
 μὴ ζητεῖν ἐν τῷ παρόντι παρ' ἐμοῦ καινοὺς λόγους,
 μηδ' ὀχληρόν με νομίζεῖν, ὅτι λέγω τοὺς πάλαι παρ' b
 ὑμῖν διατεθρυλημένους. εἰ μὲν γὰρ ἐπίδειξιν ποιού-
 μενος ἔλεγον αὐτοὺς, εἰκότως ἂν εἶχον τὴν αἰτίαν
 ταύτην· νῦν δὲ κρινόμενος καὶ κινδυνεύων ἀναγκά-
 56 ζομαι χρῆσθαι τοῦτον τὸν τρόπον αὐτοῖς. καὶ γὰρ ἂν
 πάντων εἶην καταγελαστότατος, εἰ τοῦ κατηγοροῦ
 διαβάλλοντος, ὅτι τοιούτους γράφω λόγους, οἳ καὶ
 τὴν πόλιν βλάπτουσι καὶ τοὺς νεωτέρους διαφθεί-
 ρουσι, δι' ἐτέρων ποιούμενῃ τὴν ἀπολογία, ἐξὸν αὐ-
 τοὺς δείξαντι τούτους ἀπολύσασθαι τὴν διαβολὴν c
 τὴν λεγομένην περὶ ἡμῶν.

Ὑμᾶς μὲν οὖν ἀξιῶ μοι διὰ ταῦτα συγγνώ-
 μην ἔχειν καὶ συναγωνιστὰς γίνεσθαι, τοῖς δ'

ἄλλοις ἤδη περαίνειν ἐπιχειρήσω, μικρὸν ἔτι προ-
 ειπὼν, ἵνα ῥᾶον ἐπακολουθῶσι τοῖς λεγομένοις. (κα΄.)
 57 Ὁ μὲν γὰρ λόγος ὁ μέλλων πρῶτος ὑμῖν δειχθήσεσθαι
 κατ' ἐκείνους ἐγράφη τοὺς χρόνους, ὅτε Λακεδαιμό-
 νιοι μὲν ἤρχον τῶν Ἑλλήνων, ἡμεῖς δὲ ταπεινῶς
 ἐπράττομεν. ἔστι δὲ τοὺς μὲν Ἑλληνας παρακαλῶν d
 ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν, Λακεδαιμονίοις δὲ
 58 περὶ τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητῶν. τοιαύτην δὲ τὴν
 ὑπόθεσιν ποιησάμενος ἀποφαίνω τὴν πόλιν ἀπάντων
 τῶν ὑπαρχόντων τοῖς Ἑλλησιν ἀγαθῶν αἰτίαν γεγε-
 νημένην. ἀφορισάμενος δὲ τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν
 τοιούτων εὐεργεσιῶν καὶ βουλόμενος τὴν ἡγεμονίαν
 ἔτι σαφέστερον ἀποφαίνειν, ὡς ἔστι τῆς πόλεως, ἐν- e
 θένδε ποθὲν ἐπιχειρῶ διδάσκειν περὶ τούτων, ὡς τῇ
 πόλει τιμᾶσθαι προσήκει πολὺ μᾶλλον ἐκ τῶν περὶ
 59 τὸν πόλεμον κινδύνων ἢ τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν. ὥμην
 μὲν οὖν αὐτὸς δυνήσεσθαι διελθεῖν περὶ αὐτῶν· νῦν
 δέ με τὸ γῆρας ἐμποδίζει καὶ ποιεῖ προαπαγορεύειν.
 ἴν' οὖν μὴ παντάπασιν ἐκλυθῶ πολλῶν ἔτι μοι λε- 322
 κτέων ὄντων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς παραγραφῆς ἀνά-
 γνωθι τὰ περὶ τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΥ.

Ἦγοῦμαι δὲ τοῖς προγόνοις ἡμῶν οὐχ ἦττον ἐκ
 τῶν κινδύνων τιμᾶσθαι προσήκειν ἢ τῶν ἄλλων εὐ-
 εργεσιῶν (p. 51, §. 51)

μέχρι τοῦ

καὶ τότε προταχθέντες ὑπὲρ ἀπάντων νῦν ἐτέ- 332
 ροις ἀκολουθεῖν ἀναγκασθῆμεν (p. 61, §. 99).

60 (κβ΄.) Περὶ μὲν οὖν τῆς ἡγεμονίας, ὡς δικαίως
 ἂν εἶη τῆς πόλεως, ῥᾶδιον ἐκ τῶν εἰρημένων κατα-
 μαθεῖν. ἐνθυμήθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, εἰ δοκῶ
 τοῖς λόγοις διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους ἀλλὰ μὴ προ-

- τρέπειν ἐπ' ἀρετὴν καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς πόλεως κινδύ-
 νους, ἢ δικαίως ἂν δοῦναι δίκην ὑπὲρ τῶν εἰρημένων ἄ-
 ἄλλ' οὐκ ἂν χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν τὴν μεγί-
 61 στην, ὅς οὕτως ἐγκεκωμίακα τὴν πόλιν καὶ τοὺς προ-
 γόνους καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς ἐν ἐκείνοις τοῖς χρό-
 νοῖς γεγενημένους, ὥστε τοὺς τε πρότερον γράψαντας
 περὶ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἅπαντας ἠφανικένοι τοὺς
 λόγους, αἰσχυνομένους ὑπὲρ τῶν εἰρημένων αὐτοῖς,
 τοὺς τε νῦν δοκοῦντας εἶναι δεινοὺς μὴ τολμᾶν ἐτι ε
 λέγειν περὶ τούτων ἀλλὰ καταμήμεψθαι τὴν δύναμιν
 τὴν σφετέραν αὐτῶν.
- 62 (κγ'.) Ἄλλ' ὅμως, τούτων οὕτως ἐχόντων, φα-
 νήσονται τινες τῶν εὐρεῖν μὲν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν
 ἄξιον λόγου δυναμένων, ἐπιτιμᾶν δὲ καὶ βασκαίνειν
 τὰ τῶν ἄλλων μεμελετηκότων, οἱ χαριέντως μὲν εἰ- 333
 ρῆσθαι ταῦτα φήσουσι, τὸ γὰρ εὖ φθονήσουσιν εἰ-
 πεῖν, πολὺ μὲντοι χρησιμωτέρους εἶναι τῶν λόγων
 καὶ κρείττους τοὺς ἐπιπλήττοντας τοῖς νῦν ἀμαρτα-
 νομένοις ἢ τοὺς τὰ πεπραγμένα πρότερον ἐπαινοῦν-
 τας, καὶ τοὺς ὑπὲρ ὧν δεῖ πράττειν συμβουλεύοντας
 63 ἢ τοὺς τὰ παλαιὰ τῶν ἔργων διεξιόντας. (κδ'.) Ἴν'
 οὖν μηδὲ ταῦτ' ἔχωσιν εἰπεῖν, ἀφήμενος τοῦ βοηθεῖν
 τοῖς εἰρημένοις πειράσομαι μέρος ἑτέρου λόγου τοσοῦ- b
 του, ὅσον περ' ἄρτι, διελθεῖν ὑμῖν, ἐν ᾧ φανήσομαι
 περὶ τούτων ἀπάντων πολλὴν ἐπιμέλειαν πεποιημέ-
 νος. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐν ἀρχῇ λεγόμενα περὶ τῆς εἰρήνης
 64 τῆς πρὸς Χίους καὶ Ροδίουσιν καὶ Βυζαντίους, ἐπιδειξας
 δ' ὡς συμφέρει τῇ πόλει διαλύσασθαι τὸν πόλεμον,
 κατηγορῶ τῆς δυναστείας τῆς ἐν τοῖς Ἑλλησι καὶ τῆς
 ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλατταν, ἀποφαίνων αὐτὴν οὐδὲν δια-
 φέρουσαν οὔτε ταῖς πράξεσιν οὔτε τοῖς πάθεσι τῶν μο- c
 ναρχιῶν· ἀναμιμνήσκω δὲ καὶ τὰ συμβάντα δι' αὐτὴν

τῆ πόλει καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν.
 65 διαλεχθεὶς δὲ περὶ τούτων καὶ τὰς τῆς Ἑλλάδος συμ-
 φορὰς ὀδυράμενος καὶ τῆ πόλει παραινέσας, ὡς χρὴ
 μὴ περιορᾶν αὐτὴν οὕτω πράττουσαν, ἐπὶ τελευτῆς
 ἐπὶ τε τὴν δικαιοσύνην παρακαλῶ καὶ τοῖς ἀμαρτα-
 νομένοις ἐπιπλήττω καὶ περὶ τῶν μελλόντων συμβου- d
 λεύω. λαβὼν οὖν ἀρχὴν ταύτην, ὅθεν διαλέγομαι
 περὶ αὐτῶν, ἀνάγνωθι καὶ τοῦτο τὸ μέρος αὐτοῖς.

66 ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ.

Ἦγοῦμαι δὲ δεῖν ἡμᾶς οὐ μόνον ψηφισαμένους
 τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν, ἀλλὰ καὶ
 βουλευσαμένους, ὅπως ἄξομεν αὐτὴν (p. 164, § 25)
 μέχρι τοῦ

ἐπιλίποι δ' ἂν με τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἡμέ- 339
 ρας, εἰ πάσας τὰς πλημμελείας τὰς ἐν τοῖς πράγ-
 μασι ἐγγεγενημένας ἐξετάζειν ἐπιχειροίην (p. 170,
 § 56).

εἴτ' ἐξελὼν τὰ μέσα συνῆψεν οὕτως·

τίς οὖν ἀπαλλαγὴ γενήσεται τῆς ταραχῆς ταύτης; 340
 καὶ πῶς ἐπανορθωσόμεθα τὰ τῆς πόλεως καὶ βελ-
 τίω ποιήσομεν; πρῶτον μὲν, ἣν παυσώμεθα δη-
 μοτικούς μὲν νομίζοντες τοὺς συκοφάντας, ὀλι-
 γαρχικούς δὲ τοὺς καλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν
 (p. 186, § 133),

καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ βιβλίου.

67 (κέ.) Διοῦν μὲν τοίνυν λόγῳ ἀκηκόατε· βού- 342
 λομαι δὲ καὶ τοῦ τρίτου μικρὰ διελθεῖν, ἵν' ὑμῖν ἔτι c
 μᾶλλον γένηται καταφανές, ὅτι πάντες οἱ λόγοι πρὸς
 ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην συντείνουσιν. ἔστι δ' ὁ μέλ-
 λων δειχθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ, τῷ κατ' ἐκεῖ-
 νου τὸν χρόνον βασιλεῖ, συμβουλεύων, ὡς δεῖ τῶν
 πολιτῶν ἀρχεῖν· οὐχ ὁμοίως δὲ γέγραπται τοῖς ἀνε-

- 68 γνωσμένοις. οὔτοι μὲν γὰρ τὸ λεγόμενον ὁμολογού-
 μενον αἰεὶ τῷ προειρημένῳ καὶ συγκεκλειμένον ἔχου- d
 σιν, ἐν δὲ τούτῳ τούναντίον· ἀπολύσας γὰρ ἀπὸ τοῦ
 προτέρου καὶ χωρὶς ὥσπερ τὰ καλούμενα κεφάλαια
 ποιήσας πειρῶμαι διὰ βραχέων ἕκαστον ὧν συμβου-
 69 λεύω φράζειν. τούτου δ' ἔνεκα ταύτην ἐποίησάμην
 τὴν ὑπόθεσιν, ἡγούμενος ἐκ τοῦ παραινεῖν τὴν τε
 διάνοιαν τὴν ἐκείνου μάλιστ' ὠφελήσειν καὶ τὸν
 τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ τάχιστα δηλώσειν. διὰ τὴν αὐ-
 τὴν δὲ ταύτην πρόφασιν καὶ νῦν αὐτὸν ὑμῖν δεῖξαι e
 προειλόμην, οὐχ ὡς ἄριστα τῶν λοιπῶν γεγραμμένον,
 ἀλλ' ὡς ἐκ τούτου μάλιστα φανερὸς γενησόμενος, ὃν
 τρόπον εἶθισμαι καὶ τοῖς ἰδιώταις καὶ τοῖς δυνάσταις
 70 πλησιάζειν· φανήσομαι γὰρ πρὸς αὐτὸν ἔλευθέρως
 καὶ τῆς πόλεως ἀξίως διειλεγμένος, καὶ οὐ τὸν ἐκεί- 343
 νου πλοῦτον οὐδὲ τὴν δύναμιν θεραπεύων ἀλλὰ τοῖς
 ἀρχομένοις ἐπαμύνων, καὶ παρασκευάζων καθ' ὅσον
 ἡδυνάμην τὴν πολιτείαν αὐτοῖς ὡς οἷόν τε πραοτά-
 την. ὅπου δὲ βασιλεῖ διαλεγόμενος ὑπὲρ τοῦ δήμου
 τοὺς λόγους ἐποιούμην, ἤπου τοῖς ἐν δημοκρατία πο-
 λιτευομένοις σφόδρ' ἂν παρακελευσαίμην τὸ πλη-
 71 θος θεραπεύειν. (κς'.) Ἐν μὲν οὖν τῷ προοιμίῳ καὶ
 τοῖς πρώτοις λεγομένοις ἐπιτιμῶ ταῖς μοναρχίαις, ὅτι b
 δέου αὐτοὺς τὴν φρόνησιν ἀσκεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων,
 χεῖρου παιδεύονται τῶν ἰδιωτῶν. διαλεχθεῖς δὲ περὶ
 τούτων παραινῶ τῷ Νικοκλεῖ μὴ ῥαθυμεῖν μηδ' ὥσ-
 περ ἰερωσύνην εἰληφότα τὴν βασιλείαν, οὔτω τὴν
 γνώμην ἔχειν, ἀλλὰ τῶν ἡδονῶν ἀμελήσαντα προσ-
 72 ἔχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασιν. ἐπιχειρῶ δὲ καὶ τοῦτο
 πείθειν αὐτὸν, ὡς χρὴ δεινὸν νομίζειν, ὅταν ὄρα τοὺς c
 χείρους τῶν βελτιόνων ἄρχοντας καὶ τοὺς ἀνοη-
 τοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττοντας, λέγων,

ὡς ὄσῳ περ ἂν ἐρρωμενέστερον τὴν τῶν ἄλλων ἄνοιαν ἀτιμάσῃ, τοσοῦτῳ μᾶλλον τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσει. ποιησάμενος οὖν ἀρχὴν, ἣν ἐγὼ τελευτήν, ἀνάγνωθι καὶ τούτου τοῦ λόγου τὸ λοιπὸν μέρος αὐτοῖς.

73

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ.

Μάλιστα δ' ἂν αὐτὸς ὑπὸ σαυτοῦ παρακληθείης, εἰ δεινὸν ἠγήσαιο τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἄρχειν καὶ τοὺς ἀνοητοτέρους τοῖς φρονιμωτέροις προστάττειν (p. 17, § 14)

μέχρι τοῦ

σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς περὶ μικρῶν ἀκριβῶς ἐρίζοντας ἀλλὰ τοὺς εὖ περὶ τῶν μεγάλων λέγοντας. χρῶ τοῖς εἰρημένοις, ἣ ζήτει βελτίω τούτων (p. 37, § 39).

74

(κς'. *α'.) Τῶν μὲν τοίνυν λόγων ἄλις ἡμῖν ἔστω τῶν ἀναγινωσκομένων καὶ τηλικούτο μῆκος ἐχόντων· ἐπεὶ μικροῦ γε μέρους τῶν πάλαι γεγραμμένων οὐκ ἂν ἀποσχοίμην ἀλλ' εἴποιμ' ἂν, εἴ τί μοι δόξειε πρέπον εἶναι τῷ παρόντι καιρῷ· καὶ γὰρ ἂν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλλους ὁρῶν τοῖς ἐμοῖς χρωμένους ἐγὼ μόνος ἀπεχοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων, ἄλλως τε καὶ νῦν, ὅτ' οὐ μόνον μικροῖς μέρεσιν ἀλλ' ὅλοις εἶδеси προειλόμην χρῆσθαι πρὸς ὑμᾶς. ταῦτα μὲν οὖν, ὅπως ἂν ἡμῖν συμπίπτῃ, ποιήσομεν.

Pag.
Orell
58

75

Εἶπον δέ που πρὶν ἀναγινώσκεσθαι τούτους, ὡς ἀξιοίην οὐ μόνον, εἰ βλαβεροῖς χρῶμαι τοῖς λόγοις, δοῦναι δίκην ὑμῖν, ἀλλ' εἰ μὴ τοιούτοις, οἷσις οὐδεὶς ἄλλος, τῆς μεγίστης τυχεῖν τιμωρίας. εἴ τινες οὖν ὑμῶν ὑπέλαβον τότε λίαν ἀλαξονικὸν εἶναι καὶ μέγα τὸ ῥηθῆν, οὐκ ἂν δικαίως ἔτι τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οἶμαι γὰρ ἀποδεδωκέναι

- τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τοιούτους εἶναι τοὺς λόγους τοὺς
 76 ἀναγνωσθέντας, οἷους περ' ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην. βού-
 λομαι δ' ὑμῖν διὰ βραχέων ἀπολογίσασθαι περὶ
 ἐκάστου καὶ ποιῆσαι μᾶλλον ἔτι καταφανές, ὡς ἀληθῆ
 καὶ τότε προεῖπον καὶ νῦν λέγω περὶ αὐτῶν. (κς' * β'.)
 Καὶ πρῶτον μὲν ποῖος γένοιτ' ἂν λόγος ὀσιώτερος ἢ 59
 δικαιότερος τοῦ τοὺς προγόνους ἐγκωμιάζοντος ἀξίως
 τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνων καὶ τῶν ἔργων τῶν πεπραγ-
 77 μένων αὐτοῖς; ἔπειτα τίς ἂν πολιτικώτερος καὶ μᾶλ-
 λον πρέπων τῇ πόλει τοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἀποφαίνον-
 τος ἔκ τε τῶν ἄλλων εὐεργεσιῶν καὶ τῶν κινδύνων
 ἡμετέραν οὐσαν μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίων; ἔτι δὲ τίς
 ἂν περὶ καλλίωνων καὶ μειζόνων πραγμάτων τοῦ τοὺς
 Ἑλλήνας ἐπὶ τε τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν παρα-
 78 καλοῦντος καὶ περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας συμ-
 βουλευόντος; ἐν μὲν τοίνυν τῷ πρώτῳ λόγῳ περὶ
 τούτων τυγχάνω διειλεγμένος, ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις περὶ
 ἐλαττόνων μὲν ἢ τηλικούτων, οὐ μὴν περὶ ἀχρηστο-
 τέρων οὐδ' ἦττον τῇ πόλει συμφερόντων. γνώσεσθε
 δὲ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἣν παραβάλλητε πρὸς ἕτερα
 τῶν εὐδοκιμούντων καὶ τῶν ὠφελίμων εἶναι δο-
 κούντων.
- 79 Οἶμαι δὴ πάντας ἂν ὁμολογῆσαι τοὺς νόμους
 πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους εἶναι τῷ βίῳ
 τῷ τῶν ἀνθρώπων· ἀλλ' ἢ μὲν τούτων χρῆσις τοῦτ'
 ὠφελεῖν μόνον πέφυκε, τὰ κατὰ τὴν πόλιν καὶ τὰ
 συμβόλαια τὰ γιγνόμενα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς· εἰ δὲ
 τοῖς λόγοις πείθοισθε τοῖς ἐμοῖς, ὅλην τὴν Ἑλλάδα
 80 καλῶς ἂν διοικοῖτε καὶ δικαίως καὶ τῇ πόλει συμφε-
 ρόντως. χρὴ δὲ τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ ἀμφοτέρα
 μὲν ταῦτα σπουδάζειν, αὐτοῖν δὲ τούτοις τὸ μείζον 60
 καὶ τὸ πλείονος ἄξιον προτιμᾶν, ἔπειτα κάκεινο γι-

- γνώσκειν, ὅτι νόμους μὲν θεῖναι μυρίοι καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων ἱκανοὶ γεγόνασιν, εἰπεῖν δὲ περὶ τῶν συμφερόντων ἀξίως τῆς πόλεως
- 81 καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν πολλοὶ δυνηθεῖεν· ὧν ἕνεκα τοὺς ἔργον ποιουμένους τοὺς τοιοῦτους λόγους εὐρίσκειν τοσοῦτῳ χρῆ περὶ πλείονος ποιεῖσθαι τῶν τοὺς νόμους τιθέντων καὶ γραφόντων, ὅσῳ πέρ εἰσι σπανι-
ώτεροι καὶ χαλεπώτεροι καὶ ψυχῆς φρονιμωτέρας δεό-
- 82 μενοι τυγχάνουσιν, ἄλλως τε δὴ καὶ νῦν. ὅτε μὲν γὰρ ἤρχετο τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων γίνεσθαι καὶ συνοικίζεσθαι κατὰ πόλεις, εἰκὸς παραπλησίαν εἶναι τὴν ζήτησιν αὐτῶν· ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα προεληλύθαμεν ὥστε καὶ τοὺς λόγους τοὺς εἰρημένους καὶ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἀναριθμήτους εἶναι, καὶ τῶν μὲν νόμων ἐπαινέσθαι τοὺς ἀρχαιοτάτους, τῶν δὲ λόγων τοὺς καινοτάτους, οὐκέτι τῆς αὐτῆς διανοίας
- 83 ἔργον ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν τοὺς νόμους τιθέναι προαιρουμένοις προὔργου γέγονε τὸ πλῆθος τῶν κειμένων, οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς δεῖ ζητεῖν ἑτέρους, ἀλλὰ τοὺς παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμοῦντας πειραθῆναι συναγαγεῖν, ὃ θραδίως ὅστις ἂν οὖν βουλευθεὶς ποιήσειε, τοῖς δὲ περὶ τοὺς λόγους πραγματευομένοις διὰ τὸ προκατ- 61
ειληφθαι τὰ πλεῖστα τούναντίον συμβέβηκε· λέγοντες μὲν γὰρ ταῦτὰ τοῖς πρότερον εἰρημένοις ἀναισχυντεῖν καὶ ληρεῖν δόξουσι, καινὰ δὲ ζητοῦντες ἐπιπόνως εὐρήσουσιν. διόπερ ἔφασκον ἀμφοτέροις μὲν ἐπαινέσθαι προσήκειν, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖς τὸ χαλεπώτερον ἐξεργάζεσθαι δυναμένοις.
- 84 Ἄλλὰ μὴν καὶ τῶν ἐπὶ τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν δικαιοσύνην προσποιουμένων προτρέπειν ἡμεῖς ἂν ἀληθέστεροι καὶ χρησιμώτεροι φανείμεν ὄντες. οἱ μὲν γὰρ παρακαλοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φρόνησιν

- τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων μὲν ἀγνοουμένην, ὑπ' αὐτῶν δὲ
τούτων ἀντιλεγομένην, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὴν ὑπὸ πάντων
85 ὁμολογουμένην· κἀκείνοις μὲν ἀπόχρη τοσοῦτον, ἢν
ἐπαγαγέσθαι τινὰς τῇ δόξῃ τῇ τῶν ὀνομάτων δυνη-
θῶσιν εἰς τὴν αὐτῶν ὀμιλίαν, ἐγὼ δὲ τῶν μὲν ἰδιω-
τῶν οὐδένα πώποτε φανήσομαι παρακαλέσας ἐπ' ἑμαυ-
τὸν, τὴν δὲ πόλιν ὅλην πειρωῶμαι πείθειν τοιούτοις
πράγμασιν ἐπιχειρεῖν, ἐξ ὧν αὐτοὶ τ' εὐδαιμονήσουσι
καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλ-
86 λάξουσιν. καίτοι τὸν πάντας τοὺς πολίτας προτρέ-
πειν προθυμούμενον πρὸς τὸ βέλτιον καὶ δικαιοτέ-
ρον προστῆναι τῶν Ἑλλήνων, πῶς εἰκὸς τοῦτον τοὺς
συνόντας διαφθείρειν; τίς δὲ τοιούτους λόγους εὐρί-
σκειν δυνάμενος πονηροὺς ἂν καὶ περὶ πονηρῶν
πραγμάτων ζητεῖν ἐπιχειρήσειεν, ἄλλως τε καὶ διαπε- 62
πραγμένος ἀπ' αὐτῶν ἄπερ ἐγὼ;
- 87 (κς'.* γ'.) Τούτων γὰρ γραφέντων καὶ διαδοθέν-
των καὶ δόξαν ἔσχον παρὰ πολλοῖς καὶ μαθητὰς πολ-
λοὺς ἔλαβον, ὧν οὐδεὶς ἂν παρέμεινεν, εἰ μὴ τοιοῦ-
του ὄντα με κατέλαβον, οἷόν περ προσεδόκησαν· νῦν
δὲ τοσοῦτων γεγενημένων, καὶ τῶν μὲν ἔτη τρία, τῶν
δὲ τέτταρα συνδιαιτηθέντων, οὐδεὶς οὐδὲν φανήσεται
88 τῶν παρ' ἐμοὶ μεμψάμενος, ἀλλ' ἐπὶ τελευτῆς, ὅτ' ἤδη
μέλλοιεν ἀποπλεῖν ὡς τοὺς γονέας καὶ τοὺς φίλους
τοὺς αὐτῶν, οὕτως ἠγάπων τὴν διατριβὴν ὥστε μετὰ
πόθου καὶ δακρύων ποιεῖσθαι τὴν ἀπαλλαγὴν. καίτοι
πότερα χρὴ πιστεύειν ὑμᾶς τοῖς σαφῶς ἐπισταμένοις
καὶ τοὺς λόγους καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, ἢ τῷ μη-
δὲν μὲν εἰδότι τῶν ἐμῶν, προηρημένῳ δὲ συκοφαν-
89 τεῖν; ὃς εἰς τοσοῦτον πονηρίας καὶ τόλμης ἐλήλυθεν,
ὥστε γραψάμενος, ὡς λόγους διδάσκω, δι' ὧν πλεο-
νεκτῆσουσι παρὰ τὸ δίκαιον, ἀπόδειξιν μὲν οὐδεμίαν

τούτων ἤνεγκε, λέγων δὲ διατετέλεκεν, ὡς δεινὸν
 ἔστι διαφθείρεσθαι τοὺς τηλικούτους, ὥσπερ ἀντιλέ-
 γοντός τινος περὶ τούτων, ἢ τοῦτο δέον αὐτὸν ἀπο-
 φαίνειν, ὃ πάντες ὁμολογοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἐκείνο μό-
 νον διδάσκειν, ὡς ἐγὼ τυγχάνω ταῦτα διαπραττόμε-
 90 νος. καὶ εἰ μὲν τις τοῦτον ἀπαργαῶν ἀνδραποδιστὴν
 καὶ κλέπτην καὶ λωποδύτην μηδὲν μὲν αὐτὸν ἀπο-
 φαίνοι τούτων εἰργασμένον, διεξίει δ' ὡς δεινὸν ἔκα- 63
 στόν ἔστι τῶν κακουργημάτων, ληρεῖν ἂν φαίη καὶ
 μαίνεσθαι τὸν κατήγορον, αὐτὸς δὲ τοιούτοις λόγοις
 91 κεκρημένος οἴεται λανθάνειν ὑμᾶς. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι
 τοῦτό γε καὶ τοὺς ἀμαθεστάτους γινώσκειν, ὅτι δεῖ
 πιστὰς εἶναι καὶ μέγα δυναμένους τῶν κατηγοριῶν, οὐχ
 αἷς ἔξεστι χρήσασθαι καὶ περὶ τῶν μηδὲν ἠδικηκότων,
 ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ κατὰ τῶν ἡμαρτη-
 κότων· ὧν οὗτος ὀλιγορήσας οὐδὲν προσήκοντας τῇ
 92 γραφῇ λόγους εἶρηκεν. ἔδει γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς λό-
 γους δεικνύναι τοὺς ἐμοὺς, οἷς διαφθείρω τοὺς συν-
 όντας, καὶ τοὺς μαθητὰς φράζειν τοὺς χεῖρους διὰ
 τὴν συνουσίαν τὴν ἐμὴν γεγενημένους· νῦν δὲ τού-
 των μὲν οὐδέτερον πεποίηκε, παραλιπὼν δὲ τὴν δι-
 καιοτάτην τῶν κατηγοριῶν ἔξαπατᾶν ὑμᾶς ἐπεχείρη-
 σεν. ἐγὼ δ' ἐξ αὐτῶν τούτων, ἐξ ὧν περ προσήκει
 καὶ δίκαιόν ἐστι, ποιήσομαι τὴν ἀπολογία.

93 Καὶ τοὺς μὲν λόγους ὀλίγω πρότερον ἀνέγνωμεν
 ὑμῖν, τοὺς δὲ κεκρημένους ἐκ μειρακίων μοι μέχρι
 γήρως δηλώσω. καὶ μάρτυρας ὑμῶν αὐτῶν παρέξο-
 μαι, περὶ ὧν ἂν λέγω, τοὺς κατὰ τὴν ἡλικίαν τὴν
 ἐμὴν γεγενημένους. ἤρξαντο μὲν οὖν ἐν πρώτοις Εὐ-
 νομός μοι καὶ Ἀνσιθείδης καὶ Κάλλιππος πλησιάζειν,
 μετὰ δὲ τούτους Ὀνήτωρ, Ἀντικλῆς, Φιλωνίδης, Φι-
 94 λόμηλος, Χαρμαντίδης. τούτους ἅπαντας ἢ πόλις 64

- χρυσοῖς στεφάνοις ἐστεφάνωσεν, οὐχ ὡς τῶν ἄλλο-
 τριῶν ἐφιεμένους ἀλλ' ὡς ἄνδρας ἀγαθοὺς ὄντας καὶ
 πολλὰ τῶν ἰδίων εἰς τὴν πόλιν ἀνηλωκότας. πρὸς οὓς
 ὅπως βούλεσθε θέτε με διακεῖσθαι· πρὸς γὰρ τὸ παρ-
 95 ὄν πανταχῶς ἔξει μοι καλῶς. ἦν τε γὰρ ὑπολάβητε
 σύμβουλον εἶναί με καὶ διδάσκαλον τούτων, δικαίως
 ἂν ἔχοιτέ μοι πλείω χάριν ἢ τοῖς δι' ἀρετὴν ἐν πρυ-
 τανείῳ σιτουμένοις· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος αὐτὸν
 μόνον παρέσχε καλὸν κἀγαθόν, ἐγὼ δὲ τοσοῦτους τὸ
 96 πλῆθος, ὅσους ὀλίγῳ πρότερον διῆλθον ὑμῖν. εἴ τε
 τῶν μὲν πεπραγμένων ἐκείνοις μηδὲν συναίτιος ἐγε-
 νόμην, ὡς ἐταίροις δὲ καὶ φίλοις αὐτοῖς ἐχρώμην, ἱκα-
 νὴν ὑπὲρ ὧν φεύγω τὴν γραφὴν ἠγοῦμαι καὶ ταύτην
 εἶναι τὴν ἀπολογίαν· εἴ γὰρ τοῖς μὲν δι' ἀρετὴν δω-
 ρεᾶς εἰληφόσιν ἤρεσκον, τῷ δὲ συκοφάντῃ μὴ τὴν
 αὐτὴν ἔχω γνώμην, πῶς ἂν εἰκότως γνωσθείην τοὺς
 97 συνόντας διαφθεῖρειν; ἢ πάντων γ' ἂν εἶην δυστυ-
 χέστατος, εἴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἐκ τε τῶν ἐπιτη-
 δευμάτων καὶ τῶν συνουσιῶν τῶν μὲν χεῖρω, τῶν δὲ
 βελτίῳ δόξαν λαμβανόντων ἐγὼ μόνος μὴ τύχοιμι τῆς
 δοκιμασίας ταύτης, ἀλλὰ τοιούτοις μὲν ἀνδράσι συμ-
 βεβιωκῶς, ἀνέγκλητον δ' ἐμαυτὸν μέχρ' ἐταυτησὶ τῆς
 ἡλικίας παρεσχηκῶς, ὅμοιος εἶναι δόξαιμι τοῖς ἐκ τε
 τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἄλλων συνουσιῶν δια- 55
 βεβλημένοις. ἠδέως δ' ἂν εἰδείην, τί ποτ' ἂν ἐπαθόν,
 εἴ τίς μοι τοιοῦτος ἦν συγγεγεννημένος, οἷός πέρ ἐστίν
 ὁ κατήγορος, ὃς μισῶν ἅπαντας τοὺς τοιούτους καὶ
 μισούμενος εἰς τουτονὶ καθέστηκε τὸν κίνδυνον.
 98 Καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνος ὁ λόγος δικαίως ἂν με βλά-
 ψειεν, ὃν ἴσως ἂν τινες τολμήσειαν εἰπεῖν τῶν παν-
 τάπασι πρὸς με δυσκόλως διακειμένων, ὡς τούτοις
 μὲν οἷς εἶρηκα τοσοῦτον μόνον ἐχρώμην, ὅσον ὀφθῆ-

ναι διαλεγόμενος, ἕτεροι δὲ τινὲς μοι πολλοὶ καὶ πολυπράγμονες μαθηταὶ γεγόνασιν, οὓς ἀποκρύπτομαι
 99 πρὸς ὑμᾶς. ἀξιῶ γὰρ, εἰ μὲν τινες τῶν ἐμοὶ συγγεγενημένων ἄνδρες ἀγαθοὶ γεγόνασι περὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φίλους καὶ τὸν ἴδιον οἶκον, ἐκείνους ὑμᾶς ἐπαινεῖν, ἐμοὶ δὲ μηδεμίαν ὑπὲρ τούτων χάριν ἔχειν, εἰ δὲ πονηροὶ καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις, οἷοι φαίνεσθαι καὶ γράφεσθαι καὶ τῶν ἀλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν, παρ' ἐμοῦ
 100 δίκην λαμβάνειν. καίτοι τίς ἂν πρόκλησις γένοιτο ταύτης ἀνεπιφθουωτέρα καὶ ταπεινωτέρα τῆς τῶν μὲν καλῶν ἀγαθῶν οὐκ ἀμφισβητούσης, εἰ δὲ τινες πονηροὶ γεγόνασιν, ὑπὲρ τούτων δίκην ὑποσχεῖν ἐθελούσης; καὶ ταῦτ' οὐ λόγος μάτην εἰρημένος ἐστίν, ἀλλὰ παραχωρῶ καὶ τῷ κατηγορῶ καὶ τῷ βουλομένῳ 66 τῶν ἄλλων, εἴ τις ἔχει τινὰ φράσαι τοιοῦτον, οὐχ ὡς οὐχ ἠδέως ἂν τινῶν μου καταψευσαμένων, ἀλλ' ὡς εὐθύς φανερῶν ἐσομένων ὑμῖν καὶ τῆς ζημίας ἐκείνοις ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ γενησομένης.

101 Περὶ μὲν οὖν ὧν φεύγω τὴν γραφὴν καὶ τοῦ μὴ διαφθεῖρειν τοὺς συνόντας, οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν σαφέστερον ἐπιδείξαι δυνηθεῖην. (κς'. * δ'.) Ἐμνήσθη δὲ καὶ τῆς πρὸς Τιμόθεόν μοι φιλίας γεγενημένης καὶ διαβάλλειν ἡμᾶς ἀμφοτέροισι ἐπεχείρησεν, καὶ οὐκ ἠσχύνθη περὶ ἀνδρὸς τετελευτηκότος καὶ πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου τῇ πόλει βλασφημῶν καὶ λίαν ἀσελ-
 102 γεῖς λόγους εἰπῶν. ἐγὼ δ' ὄμνη μὲν, εἰ καὶ φανερῶς ἐξηλεγχόμην ἀδικῶν, διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνον φιλίαν σῶξασθαι μοι προσήκειν· ἐπειδὴ δὲ Λυσίμαχος καὶ τοῖς τοιούτοις ἐπιχειρεῖ με βλάπτειν, ἐξ ὧν δικαίως ἂν ὠφελοίμην, ἀναγκαίως ἔχει διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. διὰ τοῦτο δ' οὐχ ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐποίησάμην τὴν μνησίαν, ὅτι πολὺ

- 103 τὰ πράγματα διέφερεν αὐτῶν. περὶ μὲν γὰρ ἐκείνων οὐδὲν φλαῦρον εἶπεῖν ὁ κατήγορος ἐτόλμησε, περὶ δὲ τὴν Τιμοθέου κατηγορίαν μᾶλλον ἐσπούδασεν ἢ περὶ ὧν ἀπήνεγκε τὴν γραφήν· ἔπειθ' οἱ μὲν ὀλίγων ἐπεστάτησαν, τῶν δ' ἐκάστῳ προσταχθέντων οὕτως ἐπεμελήθησαν ὥστε τυχεῖν τῆς τιμῆς τῆς ὀλίγῳ πρότερον ὑπ' ἐμοῦ λεχθείσης, ὁ δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων 67 πραγμάτων καὶ πολὺν χρόνον κατέστη κύριος. ὥστ' οὐκ ἂν ἤροσεν ἅμα περὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων χρήσασθαι τοῖς λόγοις, ἀλλ' ἀναγκαίως εἶχεν οὕτω διε-
- 104 λέσθαι καὶ διατάξασθαι περὶ αὐτῶν. χρῆ δὲ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου λόγον οὐκ ἀλλότριον εἶναι νομίζειν τοῖς ἐνεστώσι πράγμασιν οὐδ' ἐμὲ λέγειν ἔξω τῆς γραφῆς· τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις ὑπὲρ ὧν ἕκαστος ἔπραξε προσήκει διαλεχθεῖσι καταβαίνειν ἢ δοκεῖν περιεργάζεσθαι, τοῖς δ' ὑπολαμβανομένοις συμβούλοις εἶναι καὶ διδασκάλοις ὁμοίως ὑπὲρ τῶν συγγεγενημένων ὥσπερ ὑπὲρ αὐτῶν ἀναγκαῖον ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἄλλως τ' ἦν καὶ τύχῃ τις διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην κρινόμενος· ὅπερ ἐμοὶ συμβέβηκεν. ἑτέρῳ μὲν οὖν ἀπέχρησεν ἂν τοῦτ' εἶπεῖν, ὡς οὐ δίκαιός ἐστι μετέχειν, εἴ τι Τιμόθεος πράττων μὴ κατώρθωσεν· οὐδὲ γὰρ τῶν δωρεῶν οὐδὲ τῶν τιμῶν οὐδεὶς αὐτῷ μετέδωκε τῶν ἐκείνῳ ψηφισθεισῶν, ἀλλ' οὐδ' ἐπαινέσαι τῶν ῥητόρων οὐδεὶς ἠξίωσεν ὡς σύμβουλον γεγενημένον· εἶναι δὲ δίκαιον ἢ καὶ τῶν ἀγαθῶν κοινωνεῖν ἢ μηδὲ
- 106 τῶν ἀτυχιῶν ἀπολαύειν. ἐγὼ δὲ ταῦτα μὲν αἰσχυρθεῖην ἂν εἶπεῖν, τὴν αὐτὴν δὲ ποιοῦμαι πρόκλησιν, ἦνπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων· ἀξιῶ γὰρ, εἰ μὲν κακὸς ἀνὴρ γέγονε Τιμόθεος καὶ πολλὰ περὶ ὑμᾶς ἐξήμαρτε, μετέχειν καὶ δίκην δίδοναι καὶ πάσχειν ὅμοια τοῖς ἀδικούσιν· ἦν δ' ἐπιδειχθῆ καὶ πολίτης ὧν ἀγαθὸς καὶ 68

στρατηγὸς τοιοῦτος, οἷος οὐδεὶς ἄλλος ὢν ἡμεῖς ἴσμεν, ἐκεῖνον μὲν οἶμαι δεῖν ὑμᾶς ἐπαινεῖν καὶ χάριν ἔχειν αὐτῷ, περὶ δὲ ταυτησὶ τῆς γραφῆς ἐκ τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων, ὅ τι ἂν ὑμῖν δίκαιον εἶναι δοκῇ, τοῦτο γιννώσκειν.

- 107 (κς'.*ε'.) Ἀθροώτατον μὲν οὖν τοῦτ' εἶπεῖν ἔχω περὶ Τιμοθέου καὶ μάλιστα καθ' ἀπάντων, ὅτι τοσαύτας ἤρρηκε πόλεις κατὰ κράτος, ὅσας οὐδεὶς πώποτε τῶν ἐστρατηγηκότων, οὔτε τῶν ἐκ ταύτης τῆς πόλεως οὔτε τῶν ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ τούτων ἐνίας, ὧν ληφθεῖσῶν ἅπας ὁ τόπος ὁ περιέχων οἰκείος ἠναγκάσθη τῇ πόλει γενέσθαι· τηλικαύτην ἐκάστη
- 108 δύναμιν εἶχεν. τίς γὰρ οὐκ οἶδε Κόρκυραν μὲν ἐν ἐπικαιροτάτῳ καὶ κάλλιστα κειμένην τῶν περὶ Πελοπόννησον, Σάμον δὲ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ, Σηστὸν δὲ καὶ Κριθώτην τῶν ἐν Ἑλλησπόντῳ, Ποτεΐδαιαν δὲ καὶ Τορώνην τῶν ἐπὶ Θράκης; ἃς ἐκεῖνος ἀπάσας κτησάμενος παρέδωκεν ὑμῖν, οὐ δαπάναις μεγάλαις, οὐδὲ τοὺς ὑπάρχοντας συμμάχους λυμηνάμενος, οὐδὲ πολ-
- 109 λὰς ὑμᾶς εἰσφορὰς ἀναγκάσας εἰσενεγκεῖν, ἀλλ' εἰς μὲν τὸν περίπλουν τὸν περὶ Πελοπόννησον τρία καὶ δέκα μόνον τάλαντα δούσης αὐτῷ τῆς πόλεως καὶ τριήρεις πεντήκοντα Κόρκυραν εἶλε, πόλιν ὀγδοήκοντα τριήρεις κεκτημένην, καὶ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον Λα- 69
- κεδαιμονίους ἐνίκησε ναυμαχῶν, καὶ ταύτην ἠνάγκασεν αὐτοὺς συνθέσθαι τὴν εἰρήνην, ἣ τοσαύτην με-
- 110 ταβολὴν ἐκατέρῃα τῶν πόλεων ἐποίησεν, ὥσθ' ἡμᾶς μὲν ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας θύειν αὐτῇ καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν ὡς οὐδεμιᾶς ἄλλης οὔτῳ τῇ πόλει συνενεγκούσης, Λακεδαιμονίων δὲ μετ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον μηδ' ὑφ' ἐνὸς ἐωρᾶσθαι μήτε ναυτικὸν ἐντὸς Μαλίας περιπλέον μήτε πεζὸν στρατόπεδον δι' Ἰσθμοῦ

- πορευόμενον, ὅπερ αὐτοῖς τῆς περὶ Λεῦκτρα συμφο-
 111 ρᾶς εὐροὶ τις ἂν αἴτιον γεγεννημένον. μετὰ δὲ ταύτας
 τὰς πράξεις ἐπὶ Σάμον στρατεύσας, ἦν Περικλῆς ὁ
 μεγίστην ἐπὶ σοφίᾳ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ σωφροσύνῃ
 δόξαν εἰληφώς ἀπὸ διακοσίων [νεῶν] καὶ χιλίων τα-
 λάντων κατεπολέμησε, ταύτην οὔτε πλέον οὔτ' ἔλατ-
 του παρ' ὑμῶν λαβὼν οὔτε παρὰ τῶν συμμαχῶν ἐκλέ-
 ξας, ἐν δέκα μηνσὶν ἐξεπολιόρκησεν ὀκτακισχιλίοις
 112 σιν ἐκ τῆς πολεμίας τὸν μισθὸν ἀπέδωκεν. καίτοι
 τοιοῦτον ἔργον ἂν τις ἄλλος φανῆ πεποιηκώς, ὁμο-
 λογῶ ληρεῖν, ὅτι διαφερόντως ἐπαινεῖν ἐπιχειρῶ τὸν
 οὐδὲν περιττότερον τῶν ἄλλων διαπεπραγμένον. ἐν-
 τεῦθεν τοίνυν ἀναπλεύσας Σηστὸν καὶ Κριθώτην
 ἔλαβε, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἀμελουμένης Χερρονή-
 113 σου προσέχειν ὑμᾶς αὐτῇ τὸν νοῦν ἐποίησεν. τὸ δὲ
 τελευταῖον Ποτεΐδαιαν, εἰς ἣν ἡ πόλις τετρακόσια καὶ 70
 δισχίλια τάλαντα τὸ πρότερον ἀνήλωσε, ταύτην εἶλεν
 ἀπὸ τῶν χρημάτων ὧν αὐτὸς ἐπόρισε καὶ τῶν συν-
 τάξεων τῶν ἀπὸ Θράκης· καὶ προσέτι Χαλκιδέας ἅπαν-
 τας κατεπολέμησεν. εἰ δὲ δεῖ μὴ καθ' ἕκαστον ἀλλὰ
 διὰ βραχέων εἰπεῖν, τεττάρων καὶ εἴκοσι πόλεων κυ-
 ρίους ὑμᾶς ἐποίησεν, ἐλάττω δαπανήσας ὧν οἱ πατέ-
 ρες ἡμῶν εἰς τὴν Μηλίων πολιορκίᾳ ἀνήλωσαν.
- 114 Ἐβουλόμην δ' ἂν, ὥσπερ ἕξαριθμῆσαι τὰς πρά-
 ξεις ῥάδιον γέρονεν, οὕτως οἶόν τ' εἶναι συντόμως
 δηλῶσαι τοὺς καιροὺς, ἐν οἷς ἕκαστα τούτων ἐπρά-
 χθη, καὶ τὰ τῆς πόλεως, ὡς εἶχε, καὶ τὴν τῶν πολε-
 μίων δύναμιν· πολὺ γὰρ ἂν ὑμῖν αἰ τ' εὐεργεσίαι
 μείζους κακεῖνος πλείονος ἄξιος ἔδοξεν εἶναι. νῦν δὲ
- 115 ταῦτα μὲν ἑάσω διὰ τὸ πλῆθος. (κς'. *ς'.) Ἡγοῦμαι
 δ' ὑμᾶς ἠδέως ἂν ἀκοῦσαι, διὰ τί ποτε τῶν μὲν εὐδο-

- κιμούντων ἀνδρῶν παρ' ὑμῖν καὶ πολεμικῶν εἶναι
δοκούντων οὐδὲ κώμην ἐνιοι λαβεῖν ἠδυνήθησαν,
Τιμόθεος δ' οὔτε τὴν τοῦ σώματος φύσιν ἔχων ἐρ-
ρωμένην οὔτ' ἐν τοῖς στρατοπέδοις τοῖς πλανωμένοις
κατατετριμμένος ἀλλὰ μεθ' ὑμῶν πολιτευόμενος τη-
λικαῦτα διεπράξατο τὸ μέγεθος. ἔστι δ' ὁ λόγος ὁ
περὶ τούτων φιλαπεχθῆμων μὲν, ῥηθῆναι δ' οὐκ
116 ἀσύμφορος. ἐκεῖνος γὰρ τούτῳ τῶν ἄλλων διήνεγκεν,
ὅτι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ συμμαχικῶν πραγμάτων
καὶ τῆς ἐπιμελείας τῆς τούτων οὐ τὴν αὐτὴν ὑμῖν 71
γνώμην εἶχεν. ὑμεῖς μὲν γὰρ χειροτονεῖτε στρατη-
γούς τοὺς εὐρωστοτάτους τοῖς σώμασι καὶ πολλάκις
ἐν τοῖς ξενικοῖς στρατεύμασι γεγεννημένους, ὡς διὰ
τούτων διαπραξόμενοι τι τῶν δεόντων· ὁ δὲ τοῖς μὲν
117 τοιούτοις λοχαγοῖς ἐχρήτο καὶ ταξιάρχους, αὐτὸς δὲ
περὶ ταῦτα δεινὸς ἦν, περὶ ἅπερ χορὴ φρόνιμον εἶναι
τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν. ἔστι δὲ ταῦτα τίνα δύνα-
μιν ἔχοντα; δεῖ γὰρ οὐχ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀλλὰ σαφῶς
φράσαι περὶ αὐτῶν. πρῶτον μὲν δύνασθαι γινῶναι,
πρὸς τίνας πολεμητέον καὶ τίνας συμμαχοῦς ποιητέον·
ἀρχὴ γὰρ αὕτη στρατηγίας ἐστίν, ἧς ἦν διαμάρτη τις,
ἀνάγκη τὸν πόλεμον ἀσύμφορον καὶ χαλεπὸν καὶ πε-
118 ρίεργον εἶναι. περὶ τοίνυν τὴν τοιαύτην προαίρεσιν
οὐ μόνον οὐδεὶς τοιοῦτος γέγονεν ἀλλ' οὐδὲ παρα-
πλήσιος. ῥάδιον δ' ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων γινῶναι·
πλείστους γὰρ πολέμους ἄνευ τῆς πόλεως ἀνελόμενος
ἅπαντας τούτους κατώρθωσε καὶ δικαίως ἅπασι
τοῖς Ἑλλησιν ἔδοξεν αὐτοὺς ποιήσασθαι. καίτοι τοῦ
καλῶς βουλευέσασθαι τίς ἂν ἀπόδειξιν ἔχοι σαφεστέ-
119 ραν καὶ μείζω ταύτης παρασχέσθαι; δεύτερον τί
προσῆκει τὸν στρατηγὸν τὸν ἀγαθόν; στρατόπεδον
συναγαγεῖν ἀρόμπτου τῷ πολέμῳ τῷ παρόντι, καὶ 72

- τοῦτο συντάξαι καὶ χρῆσασθαι συμφερόντως. ὥς μὲν
 τοίνυν ἠπίστατο χρῆσθαι καλῶς, αἱ πράξεις αὐταὶ δε-
 δηλώκασιν· ὥς δὲ καὶ πρὸς τὸ παρασκευάσασθαι με-
 γαλοπρεπῶς καὶ τῆς πόλεως ἀξίως ἀπάντων διήνεγ-
 κεν, οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς ἂν ἄλλως εἰπεῖν τολ-
 120 μήσειεν. ἔτι τοίνυν πρὸς τούτοις ἀπορίας ἐνεργεῖν
 στρατοπέδου καὶ πενίας, καὶ πάλιν εὐπορίας εὐρεῖν,
 τίς οὐκ ἂν τῶν συνεστρατευμένων πρὸς ἀμφοτέρω
 ταῦτα διαφέρειν ἐκείνον προκρίνειεν; συνίσασι γὰρ
 αὐτῷ κατὰ μὲν ἀρχὰς τῶν πολέμων διὰ τὸ μηδὲν παρὰ
 τῆς πόλεως λαμβάνειν εἰς τὰς ἐσχάτας ἐνδείας καθι-
 στάμενον, ἐκ δὲ τούτων εἰς τοῦτο τὰ πράγματα περι-
 ιστάναι δυνάμενον ὥστε καὶ τῷ πολέμῳ περιγί-
 γνεσθαι καὶ τοῖς στρατιώταις ἐντελεῖς ἀποδιδόναι τοὺς
 121 μισθοὺς. οὕτω τοίνυν τούτων μεγάλων ὄντων καὶ σφό-
 δρα κατεπειγόντων, ἐπὶ τοῖς ἐχομένοις δικαίως ἂν τις
 αὐτὸν ἔτι μᾶλλον ἐπαινέσειεν. ὄρων γὰρ ὑμᾶς τού-
 τους μόνους ἄνδρας νομίζοντας, τοὺς ἀπειλοῦντας
 καὶ τοὺς ἐκφοβοῦντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ τοὺς αἰεί
 τι νεωτερίζοντας ἐν τοῖς συμμαχοῖς, οὐκ ἐπηκολού-
 θησε ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, οὐδ' ἠβουλήθη βλά-
 πτων τὴν πόλιν εὐδοκιμεῖν, ἀλλὰ τοῦτ' ἐφιλοσόφει
 καὶ τοῦτ' ἔπραττεν, ὅπως μηδεμία τῶν πόλεων αὐ-
 τὸν φοβήσεται τῶν Ἑλληνίδων, ἀλλὰ πᾶσαι θαρρή-
 122 σουσι πλὴν τῶν ἀδικουσῶν. ἠπίστατο γὰρ τοὺς τε δε- 73
 διότας, ὅτι μισοῦσι, δι' οὓς ἂν τοῦτο πεπονθότες τυγ-
 χάνωσι, τὴν τε πόλιν διὰ μὲν τὴν φιλίαν τὴν τῶν
 ἄλλων εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην γενομένην, διὰ
 δὲ τὸ μῖσος μικρὸν ἀπολιποῦσαν τοῦ μὴ ταῖς ἐσχάταις
 συμφοραῖς περιπεσεῖν. ὧν ἐνθυμούμενος τῇ μὲν δυ-
 νάμει τοὺς τῆς πόλεως πολεμίους κατεστρέφετο,
 τῷ δ' ἤθει τὴν εὐνοίαν τὴν τῶν ἄλλων προσήγετο,

νομίζων τοῦτο στρατήγημα μείζον εἶναι καὶ κάλλιον
 ἢ πολλὰς πόλεις ἐλεῖν καὶ πολλάκις νικῆσαι μαχόμε-
 123 νος. οὕτω δ' ἐσπούδαζε περὶ τὸ μηδεμίαν τῶν πόλεων
 μηδὲ μικρὰν ὑποψίαν περὶ αὐτοῦ λαβεῖν ὡς ἐπιβου-
 λεύοντος, ὥσθ' ὅποτε μέλλοι τινα παραπλεῖν τῶν μὴ
 τὰς συντάξεις διδουσῶν, πέμψας προηγόρευε τοῖς
 ἄρχουσιν, ἵνα μὴ πρὸ τῶν λιμένων ἐξαίφνης ὀφθῆις
 124 εἰς θόρυβον καὶ ταραχὴν αὐτοὺς καταστήσειεν. εἰ δὲ
 τύχοι καθορισθεὶς πρὸς τὴν χώραν, οὐκ ἂν ἐφῆκε
 τοῖς στρατιώταις ἀρπάζειν καὶ κλέπτειν καὶ πορθεῖν
 τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τσαύτην εἶχεν ἐπιμέλειαν ὑπὲρ τοῦ
 μηδὲν γίνεσθαι τοιοῦτον, ὅσην περ οἱ δεσπότες τῶν
 κτημάτων· οὐ γὰρ τούτῳ προσεῖχε τὸν νοῦν, ὅπως
 ἐκ τῶν τοιούτων αὐτὸς εὐδοκιμήσει παρὰ τοῖς στρα-
 125 τιώταις, ἀλλ' ὅπως ἡ πόλις παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. πρὸς
 δὲ τούτοις τὰς δοριαλώτους τῶν πόλεων οὕτω πράως 74
 διώκει καὶ νομίμως, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τὰς συμμαχίδας,
 ἡγούμενος, εἰ τοιοῦτος ὢν φαίνοιτο περὶ τοὺς πολε-
 μήσαντας, τὴν μεγίστην πίστιν ἔσεσθαι δεδωκώς, ὡς
 οὐδέποτε ἂν περὶ γε τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτεῖν τολμή-
 126 σαιεν. τοιγάρτοι διὰ τὴν δόξαν τὴν ἐκ τούτων γιγνο-
 μένην πολλὰ τῶν πόλεων τῶν πρὸς ὑμᾶς δυσκόλως
 ἔχουσῶν ἀναπεπταμέναις αὐτὸν ἐδέχοντο ταῖς πύλαις·
 ἐν αἷς ἐκεῖνος οὐδεμίαν ταραχὴν ἐποίησεν. ἀλλ' ὥσ-
 περ οἰκουμένης αὐτὰς εἰσιὼν κατέλαβεν, οὕτως ἐξιὼν
 127 κατέλειπεν. κεφάλαιον δὲ πάντων τούτων· εἰθισμέ-
 νων γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον πολλῶν γίνεσθαι καὶ
 δεινῶν ἐν τοῖς Ἕλλησιν, ἐπὶ τῆς ἐκείνου στρατηγίας
 οὐδεὶς ἂν οὔτ' ἀναστάσεις εὖροι γεγεννημένας οὔτε
 πολιτειῶν μεταβολὰς οὔτε σφαγὰς καὶ φυγὰς οὔτ'
 ἄλλ' οὐδὲν τῶν κακῶν τῶν ἀνηκέστων, ἀλλ' οὕτως
 αἰ τοιαῦται συμφοραὶ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐλώ-

φησαν, ὥστε μόνος ὦν ἡμεῖς μνημονεύομεν ἀνέγκλη-
 128 τον τὴν πόλιν τοῖς Ἕλλησι παρέσχεν. καίτοι χρὴ στρα-
 τηγὸν ἄριστον νομίζειν, οὐκ εἴ τις μιᾶ τύχῃ τηλικού-
 τόν τι κατώρθωσεν ὥσπερ Λύσανδρος, [ὃ μηδεὺν τῶν
 ἄλλων διαπράξασθαι συμβέβηκεν,] ἀλλ' ὅστις ἐπὶ πολ-
 λῶν καὶ παντοδαπῶν καὶ δυσκόλων πραγμάτων ὀρ-
 θῶς ἀεὶ πράττων καὶ νοῦν ἐχόντως διατετέλεκεν, ὅπερ
 Τιμοθέῳ συμβέβηκεν.

129 (κζ'.* ζ'.) Οἶμαι δ' ὑμῶν τοὺς πολλοὺς θαυμά- 75
 ζειν τὰ λεγόμενα καὶ νομίζειν τὸν ἔπαινον τὸν ἐκεί-
 νου κατηγορίαν εἶναι τῆς πόλεως, εἰ τοσαύτας μὲν
 πόλεις ἐλόντα, μηδεμίαν δ' ἀπολέσαντα περὶ προδο-
 σίας ἔκρινε, καὶ πάλιν εἰ διδόντος εὐθύνας αὐτοῦ, καὶ
 τὰς μὲν πράξεις Ἴφικράτους ἀναδεχομένου, τὸν δ'
 ὑπὲρ τῶν χρημάτων λόγον Μενεσθέως, τούτους μὲν
 130 ἀπέλυσε, Τιμόθεον δὲ τοσούτοις ἐξημίωσε χρήμασιν,
 ὅσοις οὐδένα πώποτε τῶν προγεγενημένων. ἔχει δ'
 οὕτως· βούλομαι γὰρ καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόγον
 εἰπεῖν. εἰ μὲν ὑμεῖς πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον ἀποβλέπον-
 τες σκέψεσθε περὶ τούτων, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δεινὰ
 καὶ σθένια πᾶσιν εἶναι δόξει τὰ πεπραγμένα περὶ
 Τιμόθεον· ἦν δ' ἀναλογίσθησθε τὴν ἄγνοιαν, ὅσην
 ἔχομεν ἅπαντες ἄνθρωποι, καὶ τοὺς φθόρους τοὺς
 ἐγγιγνομένους ἡμῖν, ἐτι δὲ τὰς ταραχὰς καὶ τὴν τύρβην,
 ἐν ἧ ζωῶμεν, οὐδὲν τούτων ἀλόγως οὐδ' ἔξω τῆς ἀν-
 θρωπίνης φύσεως εὐρεθήσεται γεγενημένου, ἀλλὰ
 καὶ Τιμόθεος μέρος τι συμβεβλημένος τοῦ μὴ κατὰ
 131 τρόπου γνωσθῆναι περὶ αὐτῶν. ἐκείνος γὰρ οὔτε μι-
 σόδημος ὦν οὔτε μισάνθρωπος οὔθ' ὑπερήφανος
 οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔχων τῶν τοιούτων κακῶν, διὰ τὴν
 μεγαλοφροσύνην τὴν τῇ στρατηγίᾳ μὲν συμφέρουσαν,
 πρὸς δὲ τὰς χρεῖας τῶν ἀεὶ προσπιπτόντων οὐχ ἄρ-

- μόντουσαν, ἅπασιν ἔδοξεν ἔνοχος εἶναι τοῖς προειρη- 76
 μένοις· οὕτω γὰρ ἀφυγῆς ἦν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων
 θεραπείαν ὡσπερ δεινὸς περὶ τὴν τῶν πραγμάτων
 132 ἐπιμέλειαν. καίτοι πολλάκις καὶ παρ' ἐμοῦ τοιούτους
 λόγους ἤκουσεν, ὡς χρὴ τοὺς πολιτευομένους καὶ
 βουλομένους ἀρέσκειν προαιρεῖσθαι μὲν τῶν τε πρά-
 ξεων τὰς ὠφελιμωτάτας καὶ βελτίστας καὶ τῶν λόγων
 τοὺς ἀληθεστάτους καὶ δικαιοτάτους, οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ κείνο παρατηρεῖν καὶ σκοπεῖν, ὅπως ἐπιχαρίτως καὶ
 φιλανθρώπως ἅπαντα φανήσονται καὶ λέγοντες καὶ
 πράττοντες· ὡς οἱ τούτων ὀλιγωροῦντες ἐπαχθέστε-
 ροι καὶ βαρύτεροι δοκοῦσιν εἶναι τοῖς συμπολιτενο-
 133 μένοις. „ὄραξ δὲ τὴν φύσιν τὴν τῶν πολλῶν ὡς διά-
 κειται πρὸς τὰς ἡδονὰς, καὶ διότι μᾶλλον φιλοῦσι
 τοὺς πρὸς χάριν ὁμιλοῦντας ἢ τοὺς εὖ ποιοῦντας, καὶ
 τοὺς μετὰ φαιδρότητος καὶ φιλανθρωπίας φενακίζον-
 τας ἢ τοὺς μετ' ὄγκου καὶ σεμνότητος ὠφελοῦντας.
 ὧν οὐδὲν σοι μεμέληκεν, ἀλλ' ἦν ἐπιεικῶς τῶν ἔξω
 πραγμάτων ἐπιμεληθῆς, οἷε σοι καὶ τοὺς ἐνθάδε
 134 πολιτευομένους καλῶς ἔξιεν. τὸ δ' οὐχ οὕτως ἀλλὰ
 τούναντίον φιλεῖ συμβαίνειν. ἦν γὰρ τούτοις ἀρέ-
 σκης, ἅπαν, ὅτι ἂν πράξῃς, οὐ πρὸς τὴν ἀλήθειαν
 κρινοῦσιν ἀλλὰ πρὸς τὸ σοι συμφέρον ὑπολήφονται,
 καὶ τὰ μὲν ἁμαρτανόμενα παρόψονται, τὸ δὲ κατορ-
 θωθὲν οὐρανόμηκες ποιήσουσιν· ἢ γὰρ εὐνοια πάν-
 135 τας οὕτω διατίθησιν. ἦν σὺ τῇ μὲν πόλει παρὰ τῶν 77
 ἄλλων ἐκ παντὸς τρόπου κτήσασθαι ζητεῖς, ἡγρούμε-
 νος μέγιστον εἶναι τῶν ἀγαθῶν, αὐτὸς δὲ σαυτῷ
 παρὰ τῆς πόλεως οὐκ οἶε δεῖν τὴν αὐτὴν ταύτην πα-
 ρασκευάζειν, ἀλλὰ πλείστων ἀγαθῶν αἴτιος γεγενη-
 μένος χεῖρον διάκεισαι τῶν οὐδὲν ἄξιον λόγου διαπε-
 136 πραγμένων. εἰκότως· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ῥήτορας καὶ

- τοὺς ἐν τοῖς ἰδίοις συλλόγοις λογοποιεῖν δυναμένους
 καὶ πάντα προσποιουμένους εἰδέναι θεραπεύουσι, σὺ
 δ' οὐ μόνον ἀμελεῖς ἀλλὰ καὶ πολεμεῖς τοῖς μέγιστον
 ἀεὶ δυναμένοις αὐτῶν. καίτοι πόσους οἶει διὰ τὰς
 τούτων ψευδολογίας τοὺς μὲν συμφοραῖς περιπεπω-
 κέναι, τοὺς δ' ἀτίμους εἶναι, πολὺ σπουδαιότερους
 καὶ πλείονος ἀξίους γεγενημένους τῶν ἀδομένων καὶ
 137 τραγωδουμένων; ἀλλ' οἱ μὲν, οἶμαι, ποιητῶν ἔτυχον
 καὶ λογοποιῶν, οἱ δ' οὐκ ἔσχον τοὺς ὑμνήσοντας. ἦν
 οὖν ἐμοὶ πείθη καὶ νοῦν ἔχης, οὐ καταφρονήσεις τῶν
 ἀνδρῶν τούτων, οἷς τὸ πλῆθος εἴθισται πιστεύειν οὐ
 μόνον περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πολιτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ
 ὅλων τῶν πραγμάτων, ἀλλ' ἐπιμέλειάν τινα ποιήσει
 καὶ θεραπείαν αὐτῶν, ἵν' εὐδοκιμήσῃς δι' ἀμφοτέρα,
 καὶ διὰ τὰς σαυτοῦ πράξεις καὶ διὰ τοὺς τούτων λό-
 138 γους. ταῦτα δ' ἀκούων ὀρθῶς μὲν ἔφασκέ με λέγειν,
 οὐ μὴν οἷός τ' ἦν τὴν φύσιν μεταβαλεῖν, ἀλλ' ἦν καλὸς 78
 μὲν κἀγαθὸς ἀνὴρ καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἑλλάδος
 ἀξίος, οὐ μὴν σύμμετρός γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀν-
 θρώπων, ὅσοι τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεφυκόσιν ἀχθόμενοι
 τυγχάνουσιν. τοιγαροῦν οἱ μὲν ῥήτορες ἔργον εἶχον
 αἰτίας περὶ αὐτοῦ πολλὰς καὶ ψευδεῖς πλάττειν, τὸ δὲ
 139 πλῆθος ἀποδέχεσθαι τὰς ὑπὸ τούτων λεγομένας. περὶ
 ᾧ ἡδέως ἂν ἀπελογησάμην, εἰ καιρὸν εἶχον· οἶμαι
 γὰρ ἂν ὑμᾶς ἀκούσαντας μισῆσαι τοὺς τε προαγα-
 γόντας τὴν πόλιν ἐπὶ τὴν ὀργὴν τὴν πρὸς ἐκεῖνον καὶ
 τοὺς φλαυρόν τι περὶ αὐτοῦ λέγειν τολμῶντας. (κς'.*ή.)
 νῦν δὲ ταῦτα μὲν εἶπω, περὶ ἑμαυτοῦ δὲ καὶ τῶν ἐν-
 εστώτων πραγμάτων πάλιν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
 140 Ἀπορῶ δ' ὅτι χρήσωμαι τοῖς ὑπολοίποις, καὶ τί-
 νος πρώτου μνησθῶ καὶ ποίου δευτέρου· τὸ γὰρ ἔφε-
 ξῆς με λέγειν διαπέφευγεν. ἴσως μὲν οὖν ἀναγκαῖόν

- ἐστιν, ὡς ἂν ἕκαστον τύχη προσπεσόν, οὕτως εἶπεῖν
 περὶ αὐτῶν ἃ δ' οὖν μοι νῦν ἐπελήλυθε, καὶ περὶ
 ὧν ἐγὼ μὲν ἐνόμιζον εἶναι δηλωτέον, ἄλλος δέ τις
 μοι συνεβούλευε μὴ λέγειν, οὐκ ἀποκρούσομαι πρὸς
 141 ὑμᾶς. ἐπειδὴ γὰρ ἀπήνεγκε τὴν γραφὴν, ἐσκόπουν
 περὶ αὐτῶν τούτων ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος, καὶ τόν
 τε βίον τὸν ἐμαντοῦ καὶ τὰς πράξεις ἐξήταζον καὶ
 πλείστον χρόνον περὶ τὰς τοιαύτας διέτριβον, ἐφ' αἷς
 ᾧμην ἐπαινέσθαι με προσήκειν. ἀκροώμενος δέ τις 79
 τῶν ἐπιτηδεῖων ἐτόλμησεν εἶπεῖν πρὸς με λόγου πάν-
 των σχετλιώτατον, ὡς ἄξια μὲν εἶη τὰ λεγόμενα φι-
 λотиμίας, οὐ μὴν ἀλλ' αὐτός γε δεδιέναι ταῦτα μάλι-
 142 στα, μὴ πολλοὺς λυπήσῃ τῶν ἀκούοντων. „οὕτω γάρ“
 ἔφη „τινὲς ὑπὸ τοῦ φθόνου καὶ τῶν ἀποριῶν ἐξη-
 γρίωνται καὶ δυσμενῶς ἔχουσιν, ὥστ' οὐ ταῖς πονη-
 ρίαις ἀλλὰ ταῖς εὐπραγίαις πολεμοῦσι, καὶ μισοῦσιν
 οὐ μόνον τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιεικεστάτους ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τὰ βέλτεστα, καὶ πρὸς τοῖς
 ἄλλοις κακοῖς τοῖς μὲν ἀδικοῦσι συναγωνίζονται καὶ
 συγγνώμην ἔχουσιν, οἷς δ' ἂν φθονήσωσιν ἀπολλύ-
 143 ουσιν, ἤνπερ δυνηθῶσιν. ταῦτα δὲ δρωσιν οὐκ
 ἀγνοοῦντες, περὶ ὧν τὴν ψῆφον οἴσουσιν, ἀλλ' ἀδική-
 σειν μὲν ἐλπίζοντες. φθονήσεσθαι δ' οὐ προσδοκῶντες,
 σῶζοντες οὖν τοὺς ὁμοίους σφίσιιν αὐτοῖς βοηθεῖν
 νομίζουσιν. τούτου δ' ἔνεκά σοι ταῦτα διήλθον, ἵνα
 προειδῶς ἄμεινον προσφέρῃ καὶ τοῖς λόγοις ἀσφαλε-
 στέροις χρῆ πρὸς αὐτούς, ἐπεὶ νῦν γε τίνα χρῆ προσ-
 δοκᾶν γνώμην ἔξῃεν τοὺς τοιούτους, ὅταν τόν τε βίον
 τὸν σαυτοῦ καὶ τὰς πράξεις διεξίης μηδὲ κατὰ μικρὸν
 ὁμοίας οὔσας ταῖς τούτων, ἀλλ' οἷας περὶ πρὸς ἐμὲ λέ-
 144 γειν ἐπιχειρεῖς; ἀποφαίνεις γὰρ τοὺς τε λόγους, οὐς
 γέγραφας, οὐ μέμψεως ἀλλὰ χάριτος τῆς μεγίστης

ἀξίους ὄντας, τῶν τε πεπλησιακότων σοι τοὺς μὲν
 οὐδὲν ἡδίκηκότας οὐδ' ἡμαρτηκότας, τοὺς δὲ δι' ἀρε- 80
 την ὑπὸ τῆς πόλεως ἐστεφανωμένους, τά τε καθ' ἡμέ-
 ραν οὕτω κοσμίως καὶ τεταγμένως βεβιωκότα σαυ-
 τὸν ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος τῶν πολιτῶν, ἔτι δὲ μήτε
 δεδικασμένοι μηδεὶν μήτε πεφευγότα πλὴν περὶ ἀν-
 τιδόσεως μήθ' ἑτέροις συνηγωνισμένοι μήτε μεμαρ-
 τυρηκότα μήτ' ἄλλο πεποιηκότα μηδὲν, ἐν οἷς ἀπαν-
 145 τες πολιτευόμενοι τυγχάνουσιν. πρὸς δὲ τούτοις οὐ-
 τως ἰδίους οὔσι καὶ περιττοῖς κάκεινο λέγεις, ὡς τῶν
 μὲν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀφελειῶν τῶν ἐντεῦθεν γιγνομέ-
 νων καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν κοινῶν ἐξέστηκας,
 εἰς δὲ τοὺς διακοσίους καὶ χιλίους τοὺς εἰσφέροντας
 καὶ λητουροῦντας οὐ μόνον αὐτὸν παρέχεις ἀλλὰ
 καὶ τὸν υἱὸν, καὶ τρεῖς μὲν ἤδη τετριηραρχήκατε, τὰς
 δ' ἄλλας λητουργίας πολυτελέστερον λητουργήκατε
 146 καὶ κάλλιον ὧν οἱ νόμοι προστάττουσιν. ταῦτ' ἀκού-
 οντας τοὺς τάναντία πᾶσι τοῖς προειρημένοις ἐπιτε-
 τηδευκότας οὐκ οἶει βαρέως οἴσειν καὶ νομιεῖν ἐλέγ-
 χεσθαι τὸν βίον τὸν αὐτῶν οὐ σπουδαῖον ὄντα; καὶ
 γὰρ εἰ μὲν μετὰ πόνου καὶ ταλαιπωρίας ἤσθάνοντό
 σε ποριζόμενοι εἰς τε τὰς λητουργίας καὶ περὶ τὴν
 ἄλλην διοίκησιν, οὐκ ἂν ὁμοίως ἔμελεν αὐτοῖς· νῦν
 δὲ τά τε παρὰ τῶν ξένων σοι γιγνόμενα πολὺ πλείω
 147 νομίζουσιν εἶναι τῶν διδομένων, αὐτόν τε σὲ ὄραθυ-
 μότερον ἡγοῦνται ζῆν οὐ μόνον τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ 81
 τῶν περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν αὐτὴν σοι πραγμα-
 τείαν ὄντων. ὁρῶσι γὰρ ἐκείνων μὲν τοὺς πλείστους
 πλὴν τῶν τὸν σὸν βίον καὶ τὸν τρόπον ἡγαπηκότων
 ἐν τε ταῖς πανηγύρεσι καὶ τοῖς ἰδίους συλλόγοις ἐπι-
 δεΐξεις ποιουμένους, διαγωνιζομένους πρὸς ἀλ-
 λήλους, καθ' ὑπερβολὴν ὑπισχνουμένους, ἐρίζοντας,

- 148 λαιδορουμένους, οὐδὲν ἀπολείποντας κακῶν, ἀλλὰ σφίσι μὲν αὐτοῖς πράγματα παρέχοντας, τοῖς δ' ἀκροωμένοις ἐξουσίαν παραδιδόντας τοῖς μὲν καταγελάσαι τῶν λεγομένων, ἐνίοις δ' ἐπαινέσαι, τοῖς δὲ πλείστοις μισησαι, τοῖς δ' ὅπως ἕκαστοι βούλονται διατεθῆναι πρὸς αὐτούς· σὲ δ' οὐδενὸς μετέχοντα τούτων, ἀλλ' ἀνομοίως ζῶντα καὶ τοῖς σοφισταῖς καὶ τοῖς ιδιώταις καὶ τοῖς πολλὰ κεκτημένοις καὶ τοῖς ἀπόρως διακει-
- 149 μένοις. ἐφ' οἷς οἱ μὲν λογίζεσθαι δυνάμενοι καὶ νοῦν ἔχοντες ἴσως ἂν σε ζηλώσειαν, οἱ δὲ καταδεέστερον πράττοντες καὶ λυπεῖσθαι μᾶλλον εἰωθότες ἐπὶ ταῖς τῶν ἄλλων ἐπιεικείαις ἢ ταῖς αὐτῶν ἀτυχίαις οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ δυσκολανοῦσι καὶ χαλεπῶς οἴσουσιν. ὡς οὖν οὕτως αὐτῶν διατεθησομένων σκόπει, τί σοι λεκτέον τούτων καὶ τί παραλειπτέον ἐστίν.“
- 150 Ἐγὼ δὲ κἀκείνου τότε ταῦτα λέγοντος καὶ νῦν ἠγοῦμαι πάντων ἀνθρώπων ἀτοπωτάτους εἶναι καὶ σχετλιωτάτους, οἵτινες βαρέως ἂν ἀκούοιεν, εἰ λη- 82 τουροῦντα μὲν ἑμαυτὸν τῇ πόλει παρέχω καὶ ποι- οῦντα τὸ προστατιτόμενον, μηδὲν δὲ θέομαι μήτε κληροῦσθαι τῶν ἀρχῶν μήτε λαμβάνειν, ἃ τοῖς ἄλλοις ἢ πόλις δίδωσι, μήτ' αὖ φεύγειν δίκας μήτε
- 151 διώκειν. ταῦτα γὰρ συνεταξάμην οὐ διὰ πλοῦτον οὐδὲ δι' ὑπερηφανίαν οὐδὲ καταφρονῶν τῶν μὴ τὸν αὐ- τὸν τρόπον ἔμοι ζώντων, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην ἀγαπῶν, μάλιστα δ' ὄρων τοὺς τοιούτους καὶ παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδο- κιμοῦντας, ἔπειτα τὸν βίον ἡδίω νομίσας εἶναι τοῦ- του ἢ τὸν τῶν πολλὰ πραττόντων, ἔτι δὲ ταῖς διατρι- βαῖς ταῖς ἑμαῖς προεπωδέστερον, αἷς ἐξ ἀρχῆς κατε-
- 152 στησάμην. τούτων μὲν ἔνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ζῆν προειλόμην· τῶν δὲ λημμάτων τῶν παρὰ τῆς πόλεως

ἀπεσχόμεν, δεινὸν ἠγησάμενος, εἰ δυνάμενος ἐκ τῶν
ιδίων τρέφειν ἑμαυτὸν ἐμποδῶν τῷ γενήσομαι τῶν
ἐντεῦθεν ζῆν ἠναγκασμένων[λαβεῖν τὸ διδόμενον ὑπὸ
τῆς πόλεως], καὶ διὰ τὴν ἐμὴν παρουσίαν ἐνδεής τις
γενήσεται τῶν ἀναγκαίων. ὑπὲρ ὧν ἐπαίνοιο τυγχά-
153 νειν ἄξιός ἦν μᾶλλον ἢ διαβολῆς. νῦν δ' εἰς πολλὴν
ἀπορίαν καθέστηκα, τί δρῶν ἀρέσαι δυνηθεῖην ἂν
τοῖς τοιούτοις. εἰ γὰρ ἅπαντα τὸν χρόνον ἔργον ποι-
οῦμενος, ὅπως μηδένα μῆτ' ἀδικήσω μῆτ' ἐνοχλήσω
μῆτε λυπήσω, δι' αὐτὰ ταῦτα λυπῶ τινὰς, τί ποιῶν
ἂν χαριζοίμην; ἢ τί λοιπὸν ἐστὶ πλὴν ἐμὲ μὲν ἀτυχῆ, 83
τοὺς δὲ τοιούτους ἀμαθεῖς δοκεῖν εἶναι καὶ δυσκό-
λους τοῖς συμπολιτευομένοις;

154 (κς'. *θ'.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς μηδὲν τῶν αὐτῶν
τοῖς ἄλλοις γινώσκοντας ἀλλὰ χαλεπωτέρους ὄντας
τοῖς μὴ κακῶς πράττουσιν ἢ τοῖς ἀδικούσι μωρὸν
ἐστὶν ἀπολογία ζῆτεῖν· ὅσῳ γὰρ ἂν τις ἐπεικέστε-
ρον αὐτὸν ἐπιδείξῃ, δῆλον ὅτι τοσοῦτῳ χεῖρον ἀγω-
νιᾶται παρ' αὐτοῖς· πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους, περὶ ὧν
Λυσίμαχος διέβαλεν, ὡς παμπληθῆ κεκτημέθα τὴν
οὐσίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰπεῖν, ἵνα μὴ πιστευθεῖς
ὁ λόγος εἰς μείζους καὶ πλείους ἡμᾶς ἐμβάλη λητορ-
155 γίας ὧν ὑπενεγκεῖν ἂν δυνηθεῖμεν. ὅλως μὲν οὖν
οὐδεὶς εὐρεθήσεται τῶν καλουμένων σοφιστῶν πολλὰ
χρήματα συλλεξάμενος, ἀλλ' οἱ μὲν ἐν ὀλίγοις, οἱ δ'
ἐν πάνυ μετρίοις τὸν βίον διαγαρόντες· ὁ δὲ πλεῖστα
κτησάμενος ὧν ἡμεῖς μνημονεύομεν, Γοργίας ὁ Λεον-
τίνος, οὗτος διατρίψας μὲν περὶ Θετταλίαν, ὅτ' εὐδαι-
μονέστατοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν, πλεῖστον δὲ χρόνον
καὶ βιοὺς καὶ περὶ τὸν χρηματισμὸν τοῦτον γενόμενος,
156 πόλιν δ' οὐδεμίαν καταπαγίως οἰκῆσας οὐδὲ περὶ τὰ
κοινὰ δαπανηθεῖς οὐδ' εἰσφορὰν εἰσενεγκεῖν ἀναγ-

κασθίεις, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οὔτε γυναικα γήμας οὔτε
 παῖδας ποιησάμενος ἀλλ' ἀτελής γενόμενος καὶ ταύτης
 τῆς λητουργίας τῆς ἐνδελεχεστάτης καὶ πολυτελεστά- 84
 τῆς, τοσοῦτον προλαβὼν πρὸς τὸ πλείω κτήσασθαι τῶν
 157 ἄλλων, χιλίους μόνους στατηῆρας κατέλιπεν. καίτοι χορῆ
 περὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀλλήλων μὴ τοῖς αἰτιωμένοις εἰκῆ
 πιστεύειν, μηδὲ τὰς ἐργασίας ἴσας νομίζειν τὰς τε τῶν
 σοφιστῶν καὶ τὰς τῶν ὑποκριτῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐν ταῖς
 αὐταῖς τέχναις ὄντας πρὸς ἀλλήλους κρίνειν καὶ τοὺς
 ὁμοίαν ἐν ἐκάστη τὴν δύναμιν λαβόντας παραπλησίαν
 158 καὶ τὴν οὐσίαν ἔχειν νομίζειν. ἦν οὖν ἐξισώσητέ με
 τῷ πλείστον ἐργασαμένῳ καὶ θῆτε πρὸς ἐκεῖνον,
 οὔθ' ὑμεῖς παντάπασιν ἀσκέπτως εἰκάξειν δόξετε περὶ
 τῶν τοιούτων, οὔθ' ἡμεῖς εὐρεθεῖμεν ἂν οὔτε τὰ
 περὶ τὴν πόλιν οὔτε τὰ περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς κακῶς διω-
 κηκότες, ἀλλ' ἀπ' ἐλαττόνων ζῶντες ὦν εἰς τὰς λη-
 τουργίας ἀνηλώκαμεν. καίτοι τοὺς εὐτελεστέρους ἐν
 τοῖς ἰδίοις ἢ τοῖς κοινοῖς ὄντας δίκαιόν ἐστιν ἐπαινεῖν.
 159 (κς'. *ί') Ἐνθυμοῦμαι δὲ μεταξὺ λέγων, ὅσον
 τὰ τῆς πόλεως μεταπέπτωκε, καὶ τὰς διανοίας ὡς οὐ-
 δὲν ὁμοίας περὶ τῶν πραγμάτων οἱ νῦν τοῖς πρότε-
 ρον πολιτενομένοις ἔχουσιν. ὅτε μὲν γὰρ ἐγὼ παῖς
 ἦν, οὔτως ἐνομίζετο τὸ πλουτεῖν ἀσφαλὲς εἶναι καὶ
 σεμνὸν, ὥσπ' ὀλίγου δεῖν πάντες προσεποιοῦντο πλείω
 160 κερτῆσθαι τὴν οὐσίαν ἧς ἔχοντες ἐτύγχανον, βουλό-
 μενοι μετασχεῖν τῆς δόξης ταύτης· νῦν δ' ὑπὲρ τοῦ
 μὴ πλουτεῖν ὥσπερ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων ἀπο- 85
 λογίαν δεῖ παρασκευάζεσθαι καὶ σκοπεῖν, εἰ μέλλει
 τις σωθῆσεσθαι. πολὺ γὰρ δεινότερον καθ' ἑστίηκε τὸ
 δοκεῖν εὐπορεῖν ἢ τὸ φανερωῶς ἀδικεῖν· οἱ μὲν γὰρ ἢ
 συγγνώμης ἔτυχον ἢ μικροῖς ἐξημιώθησαν, οἱ δ' ἄρ-
 δην ἀπόλλυνται, καὶ πλείους ἂν εὐροῖμεν τοὺς ἐκ

- τῶν ὄντων ἐκπεπωκότας ἢ τοὺς δίκην ὑπὲρ τῶν
 161 ἀμαρτημάτων δεδωκότας. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν
 κοινῶν; αὐτὸς γὰρ οὐ μικρὸν διήμαρτον διὰ ταύτην
 τὴν μεταβολὴν τῶν ἔμαυτοῦ πραγμάτων. ὅτε γὰρ ἐπα-
 μύνειν ἠρχόμην τοῖς ἰδίοις ἀπολομένων ἐν τῷ πο-
 λέμῳ τῷ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀπάντων τῶν ὑπαρ-
 χόντων ἡμῖν, ἀφ' ὧν ὁ πατήρ ἄμα τῇ τε πόλει χρή-
 σιμον αὐτὸν παρεῖχεν ἡμᾶς θ' οὕτως ἐπιμελῶς ἐπαί-
 δευσεν ὥστ' ἐπιφανέστερον εἶναί με τότε καὶ γνωρι-
 μώτερον ἐν τοῖς ἡλικιώταις καὶ συμπαιδευομένοις ἢ
 162 νῦν ἐν τοῖς συμπολιτευομένοις, ὅτε δ' οὖν, ὥσπερ
 εἶπον, ἠρχόμην πλησιάζειν τισὶν, ᾧμην, εἰ δυνηθείην
 πλείω κτήσασθαι καὶ περιποιήσασθαι τῶν ἐπὶ τὸν αὐ-
 τὸν βίον ὀρησάντων, ἀμφοτέρα δόξειν, καὶ περὶ
 τὴν φιλοσοφίαν διαφέρειν καὶ κοσμιώτερον βεβιωκέ-
 163 ναι τῶν ἄλλων· ἐμοὶ δὲ τοῦναντίου ἀποβέβηκεν. εἰ
 μὲν γὰρ μήτ' ἄξιος μηδενὸς ἐγενόμην μήτε περιεποι-
 ησάμην μηδὲν, οὐδεὶς ἂν μοι πράγματα παρεῖχεν,
 ἀλλὰ φανερωῶς ἀδικῶν ἀσφαλῶς ἂν ἔζων ἔνεκά γε τῶν 86
 συκοφαντῶν· νῦν δ' ἀντὶ τῆς δόξης ἧς προσεδόκων
 ἀγῶνες περὶ με καὶ κίνδυνοι καὶ φθόνοι καὶ διαβολαὶ
 164 γέγονασιν. οὕτω γὰρ ἡ πόλις ἐν τῷ παρόντι χαίρει
 τοὺς μὲν ἐπιεικεῖς πιέζουσα καὶ ταπεινοὺς ποιούσα,
 τοῖς δὲ πονηροῖς ἐξουσίαν διδοῦσα καὶ λέγειν καὶ ποι-
 εῖν ὅ τι ἂν βουλευθῶσιν, ὥστε Λυσίμαχος μὲν ὁ προ-
 ηρημένος ζῆν ἐκ τοῦ συκοφαντεῖν καὶ κακῶς αἰεὶ τινα
 ποιεῖν τῶν πολιτῶν κατηγορήσων ἡμῶν ἀναβέβηκεν,
 ἐγὼ δ' ὅς οὐδὲ περὶ ἓνα πάποτ' ἐξήμαρτον, ἀλλὰ
 τῶν μὲν ἐνθένδε λημμάτων ἀπεσχόμην, παρὰ ξένων
 δὲ καὶ νομιζόντων εὖ πάσχειν ἐπορισάμην τὰς ὠφε-
 λείας, ὡς δεινὰ ποιῶν εἰς τηλικουτοῦ καθέστηκε κίν-
 165 δυνον. καίτοι προσῆκε τοῖς εὖ φρονοῦντας εὐχεσθαι

τοῖς θεοῖς ὡς πλείστοις τῶν πολιτῶν παραγενέσθαι
 τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἣν ἤμελλον παρ' ἐτέρων
 λαμβάνοντες χρησίμους αὐτοὺς ὥσπερ ἐγὼ τῇ πόλει
 παρέξειν. πολλῆς δ' ἀλογίας περὶ με γεγενημένης
 πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ οἱ μὲν δεδωκότες
 μοι χρήματα τοσαύτην ἔχοιεν χάριν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν
 με θεραπεύειν, ὑμεῖς δ' εἰς οὓς ἀνήλωκα τὰ μαντοῦ,
 166 δίκην ἐπιθυμήσατε παρ' ἐμοῦ λαβεῖν. ἔτι δὲ δεινό-
 τερον, εἰ Πίνδαρον μὲν τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ ἡμῶν γε-
 γονότες ὑπὲρ ἑνὸς μόνου ῥήματος, ὅτι τὴν πόλιν
 ἔρρισμα τῆς Ἑλλάδος ἠνόμασεν, οὕτως ἐτίμησαν ὥστε 87
 καὶ πρόξενον ποιήσασθαι καὶ δωρεὰν μυριάς αὐτῷ
 δοῦναι δραχμᾶς, ἐμοὶ δὲ πολὺ πλείω καὶ κάλλιον
 ἐγκεκωμιακότι καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς προγόνους μηδ'
 ἀσφάλῳ ἐγγένοιτο καταβιῶναι τὸν ἐπίλοιπον χρόνον.
 167 Περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατη-
 γορηθέντων ἱκανὴν εἶναι νομίζω τὴν εἰρημένην ἀπο-
 λογίαν. (κς'. ια'.) Οὐκ ὀκνήσω δὲ πρὸς ὑμᾶς, οὐθ'
 ὡς ἔχω νῦν πρὸς τὸν ἐνεστῶτα κίνδυνον, κατειπεῖν
 τὴν ἀλήθειαν, οὐθ' ὡς τὸ πρῶτον διετέθην πρὸς αὐ-
 τόν. ἐγὼ γὰρ ὑπὲρ μὲν τῶν ἰδίων πολλὰς ἐλπίδας εἰ-
 168 χον καλῶς ἀγωνιεῖσθαι· καὶ γὰρ τοῖς βεβιωμένοις
 καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπίστευον, καὶ πολλοὺς λό-
 γους καὶ δικαίους ὥμην ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν· ὁρῶν δ'
 οὐ μόνον δυσκόλως διακειμένους περὶ τὴν τῶν λόγων
 παιδείαν τοὺς εἰθισμένους ἅπασι χαλεπαίνειν, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν πολλοὺς τραχέως πρὸς αὐ-
 τὴν διακειμένους, ἐφοβούμην, μὴ τὰ μὲν ἰδιά μου
 παραμεληθῆ, τῆς δὲ κοινῆς περὶ τοὺς σοφιστὰς δια-
 169 βολῆς ἀπολαύσω τι φλαῦρον. ἐπειδὴ δὲ χρόνων ἐγ-
 γιγνομένων εἰσέπεσον εἰς τὸ λογίζεσθαι καὶ σκοπεῖν,
 τί χρήσομαι τοῖς παροῦσιν, ἐπανσάμην τοῦ δέους καὶ

τῆς ταραχῆς ταύτης, οὐκ ἀλόγως ἀλλ' ἐκ τῶν εἰ-
 κότων ὑπολογισάμενος καὶ παραμυθησάμενος ἐμαυ-
 170 τόν· τοὺς τε γὰρ ἐπιεικεῖς ὑμῶν, πρὸς οὓσπερ ἐγὼ
 ποιήσομαι τοὺς λόγους, ἠπιστάμην οὐκ ἐμμένοντας 88
 ταῖς δόξαις ταῖς ἀδίκως ἐγγεγενημέναις ἀλλ' ἐπακο-
 λουθοῦντας ταῖς ἀληθείαις καὶ μεταπειθομένους ὑπο
 τῶν λεγόντων τὰ δίκαια, τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκ πολ-
 λῶν ἐνόμιζον ἐπιδείξιν ἀδίκως διαβεβλημένην, καὶ
 πολὺ ἂν δικαιότερως ἀγαπωμένην αὐτὴν ἢ μισουμέ-
 νην. ἔχω δὲ καὶ νῦν ἔτι ταύτην τὴν γνώμην.

171 Οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, εἴ τι τῶν καλῶν ἐπι-
 τηδευμάτων ἠγνόηται καὶ διαλέληθεν, οὐδ' εἰ διεψευ-
 σμένοι τινὲς αὐτοῦ τυγχάνουσι· καὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
 αὐτῶν καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων ἀναριθμητῶν οὗ-
 τως ἔχοντες ἂν εὐρεθῆμεν. ἡ γὰρ πόλις ἡμῶν πολ-
 λῶν ἀγαθῶν αἰτία καὶ νῦν οὕσα καὶ πρότερον γεγε-
 νημένη καὶ τοῖς πολίταις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι καὶ
 πολλῶν ἡδονῶν γέμουσα τοῦτ' ἔχει δυσκολώτατον·
 172 διὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐνοικούντων
 οὐκ εὐσύνοπτός ἐστιν οὐδ' ἀκριβής, ἀλλ' ὥσπερ χει-
 μάρρους, ὅπως ἂν ἕκαστον ὑπολαβοῦσα τύχη καὶ τῶν
 ἀνθρώπων καὶ τῶν πραγμάτων, οὕτω κατήνεγκε, καὶ
 δόξαν ἐνίοις τὴν ἐναντίαν τῆς προσηκούσης περιέθη-
 173 κεν· ὅπερ καὶ τῇ παιδείᾳ ταύτῃ συμβέβηκεν. ὦν ἐν-
 θυμουμένους χρὴ μηδενὸς πράγματος ἄνευ λόγου
 καταγιγνώσκειν, μηδ' ὁμοίως διακειῖσθαι δικάζοντας
 ὥσπερ ἐν ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς ἀλλὰ διακριβοῦσθαι
 περὶ ἐκάστου καὶ τὴν ἀλήθειαν ζητεῖν, μεμνημένους 89
 τῶν ὄρκων καὶ τῶν νόμων, καθ' οὓς συνεληλύθατε
 δικάσοντες. ἔστι δ' οὐ περὶ μικρῶν οὐθ' ὁ λόγος οὐθ'
 ἡ κρίσις, ἐν ἧ καθέσταμεν, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων·
 οὐ γὰρ περὶ ἐμοῦ μέλλετε μόνον τὴν ψῆφον διοίσειν

- ἀλλὰ καὶ περὶ ἐπιτηδεύματος, ὧ πολλοὶ τῶν νεωτέρων
 174 προσέχουσι τὸν νοῦν. οἶμαι δ' ὑμᾶς οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι
 τὰ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐπιγιννομένοις καὶ τοῖς
 τηλικούτοις οἱ πρεσβύτεροι παραδιδόασιν. τοιαύτης
 οὖν ἀεὶ τῆς περιόδου γιννομένης ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅ-
 πως ἂν οἱ νεώτεροι παιδευθῶσιν, οὕτω τὴν πόλιν
 πράττουσαν διατελεῖν· ὥστ' οὐ ποιητέον τοὺς συκο-
 φάντας κυρίους τηλικούτου πράγματος, οὐδὲ τοὺς μὲν
 μὴ διδόντας τούτοις ἀργύριον τιμωρητέον, παρ' ὧν
 δ' ἂν λάβωσιν ἐατέον ποιεῖν ὅ τι ἂν βουληθῶσιν,
 175 ἀλλ' εἰ μὲν ἢ φιλοσοφία τοιαύτην ἔχει δύναμιν ὥστε
 διαφθεῖρειν τοὺς νεωτέρους, οὐ τοῦτον χρὴ μόνον
 κολάζειν, ὃν ἂν γράψηταί τις τούτων, ἀλλὰ πάντας
 ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς περὶ τὴν διατριβὴν ταύτην
 ὄντας· εἰ δὲ τοῦναντίον πέφυκεν ὥστ' ὠφελεῖν καὶ
 βελτίους ποιεῖν τοὺς πλησιάζοντας καὶ πλείονος ἀξι-
 ούς, τοὺς μὲν διαβεβλημένους πρὸς αὐτὴν παυστέον,
 τοὺς δὲ συκοφάντας ἀτιμητέον, τοῖς δὲ νεωτέροις
 συμβουλευτέον ἐν ταύτῃ διατρίβειν μᾶλλον ἢ τοῖς
 ἄλλοις ἐπιτηδεύμασιν. 90
- 176 (κς' *ιβ'.) Πρὸ πολλῶν δ' ἂν ἐποίησάμην, εἶπερ ἦν
 εἰμαρμένον μοι φεύγειν τὴν γραφὴν ταύτην, ἀκμάζου-
 τί μοι προσπεσεῖν τὸν κίνδυνον· οὐ γὰρ ἂν ἠθύμου
 ἀλλὰ μᾶλλον οἷός τ' ἂν ἐγενόμην καὶ τὸν κατήγορον
 ἀμύνασθαι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ βοηθῆσαι· νῦν δὲ φοβοῦ-
 μαι, μὴ διὰ ταύτην ὑπὲρ ἄλλων πραγμάτων ἐπεικῶς
 εἰρηκῶς περὶ αὐτῆς ταύτης χειρὸν τύχῳ διαλεχθεῖς ἢ
 177 περὶ ὧν ἤττόν μοι σπουδάσαι προσῆκεν. καίτοι δεξαί-
 μην ἂν, εἰρήσεται γὰρ τάληθές, εἰ καὶ μωρὸς ὁ λόγος
 ἐστίν, ἤδη τελευτῆσαι τὸν βίον, ἀξίως εἰπὼν τῆς ὑπο-
 θέσεως καὶ πείσας ὑμᾶς τοιαύτην εἶναι νομίζειν τὴν
 τῶν λόγων μελέτην, οἷα περὶ ἐστὶ, μᾶλλον ἢ ζῆν πολυ-

- πλασίω χρόνον, ἐφορῶν οὕτως αὐτὴν ὥσπερ νῦν παρ'
 178 ὑμῖν φερομένην. τῆς μὲν οὖν ἐπιθυμίας οἶδ' ὅτι πολὺ
 καταδεέστερον ἐροῦμεν· ὅμως δ' ὅπως ἂν δύναμαι
 πειράσομαι διελθεῖν τὴν τε φύσιν αὐτῆς καὶ τὴν δύ-
 ναμιν, ἣν ἔχει, καὶ ποία τῶν ἄλλων τεχνῶν ὁμοιοειδῆς
 ἐστί καὶ τί τοὺς συνόντας ὠφελεῖ, καὶ ποίας τινὰς ἡμεῖς
 ποιούμεθα τὰς ὑποσχέσεις· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς μαθόντας
 τὴν ἀλήθειαν ἄμεινον καὶ βουλεύσεσθαι καὶ διαγνώ-
 179 σεσθαι περὶ αὐτῆς. ἀξιῶ δ' ὑμᾶς, ἣν ἄρα φαίνωμαι
 λόγους διεξιὼν πολὺ τῶν εἰθισμένων λέγεσθαι παρ'
 ὑμῖν ἐξηλλαγμένους, μὴ δυσχεραίνειν ἀλλ' ἔχειν συγ-
 γνώμην, ἐνθυμουμένους, ὅτι τοὺς περὶ πραγμάτων 91
 ἀνομοίωσιν τοῖς ἄλλοις ἀγωνιζομένους ἀναγκαῖόν ἐστι
 καὶ τοῖς λόγοις τοιούτοις χρῆσθαι περὶ αὐτῶν. ὑπο-
 μείναντες οὖν τὸν τρόπον τῶν λεγομένων καὶ τὴν
 παρρησίαν καὶ τὸν χρόνον ἐάσαντες ἀναλῶσάι με τὸν
 δεδομένον ταῖς ἀπολογίαις, ὅπως ἂν ὑμῶν ἐκάστῳ
 δοκῇ δίκαιον εἶναι καὶ νόμιμον, οὕτω φέρετε τὴν
 ψῆφον.
- 180 (κς'. *ιγ'.) Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παι-
 δείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς
 ὑμᾶς. ὁμολογεῖται μὲν γὰρ τὴν φύσιν ἡμῶν ἐκ τε τοῦ
 σώματος συγκεῖσθαι καὶ τῆς ψυχῆς· αὐτοῖν δὲ τού-
 τω οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐκ ἂν φήσειεν ἡγεμονικώτεραν
 πεφυκέναι τὴν ψυχὴν καὶ πλείονος ἀξίαν· τῆς μὲν γὰρ
 ἔργον εἶναι βουλεύεσθαι καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ
 τῶν κοινῶν, τοῦ δὲ σώματος ὑπηρετῆσαι τοῖς ὑπὸ τῆς
 181 ψυχῆς γνωσθεῖσιν. οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων ὁρῶν-
 τές τινες τῶν πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγονότων περὶ μὲν τῶν
 ἄλλων πολλὰς τέχνας συνεστηκυίας, περὶ δὲ τὸ σῶμα
 καὶ τὴν ψυχὴν οὐδὲν τοιοῦτον συνηταγμένον, εὐ-
 ρόντες διττὰς ἐπιμελείας κατέλιπον ἡμῖν, περὶ μὲν τὰ

σώματα τὴν παιδοτριβικὴν, ἧς ἡ γυμναστικὴ μέρος
 ἐστὶ, περὶ δὲ τὰς ψυχὰς τὴν φιλοσοφίαν, περὶ ἧς ἐγὼ
 182 μέλλω ποιῆσθαι τοὺς λόγους, ἀντιστρόφους καὶ σύ-
 ζυγας καὶ σφίσιν ἀνταῖς ὁμολογουμένας, δι' ὧν οἱ
 προεστῶτες αὐτῶν τὰς τε ψυχὰς φρονιμωτέρας καὶ τὰ 92
 σώματα χρησιμώτερα παρασκευάζουσιν, οὐ πολὺ δια-
 στησάμενοι τὰς παιδείας ἀπ' ἀλλήλων ἀλλὰ παρα-
 πλησίαις χρώμενοι καὶ ταῖς διδασκαλίαις καὶ ταῖς
 183 γυμνασίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπιμελείαις. ἰπειδὰν γὰρ
 λάβωσι μαθητὰς, οἱ μὲν παιδοτρίβει τὰ σχήματα τὰ
 πρὸς τὴν ἀγωνίαν εὐρημένα τοὺς φοιτῶντας διδά-
 σκουσιν, οἱ δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντες τὰς ἰδέας
 ἀπάσας, αἷς ὁ λόγος τυγχάνει χρώμενος, διεξέρχου-
 184 ται τοῖς μαθηταῖς. ἐμπείρους δὲ τούτων ποιήσαντες
 καὶ διακριβώσαντες ἐν τούτοις πάλιν γυμνάζουσιν
 αὐτοὺς καὶ πονεῖν ἐθίζουσιν καὶ συνείρειν καθ' ἐν
 ἑκάστον ὧν ἕμαθον ἀναγκάζουσιν, ἵνα ταῦτα βεβαιό-
 τερον κατάσχῃ καὶ τῶν καιρῶν ἐγγυτέρω ταῖς δό-
 ξαις γένωνται. τῷ μὲν γὰρ εἰδέναι περιλαβεῖν αὐτοὺς
 οὐχ οἷόν τ' ἐστίν· ἐπὶ γὰρ ἀπάντων τῶν πραγμάτων
 διαφεύγουσι τὰς ἐπιστήμας· οἱ δὲ μάλιστα προσέχον-
 185 τες τὸν νοῦν καὶ δυνάμενοι θεωρεῖν τὸ συμβαῖνον
 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλειστάκις αὐτῶν τυγχάνουσιν. τοῦ-
 τον δὲ τὸν τρόπον ἐπιμελούμενοι καὶ παιδεύοντες
 μέχρι μὲν τοῦ γενέσθαι βελτίους αὐτοὺς αὐτῶν τοὺς
 μαθητὰς, καὶ σχεῖν ἄμεινον τοὺς μὲν τὰς διανοίας,
 τοὺς δὲ τὰς τῶν σωμάτων ἕξεις, ἀμφοτέρωθεν δύνανται
 προαγαγεῖν· ἐκείνην δὲ τὴν ἐπιστήμην οὐδέτεροι
 τυγχάνουσιν ἔχοντες, δι' ἧς ἂν οἱ μὲν ἀθλητὰς οὓς 93
 βουληθεῖεν, οἱ δὲ ῥήτορας ἱκανοὺς ποιήσαιεν, ἀλλὰ
 μέρος μὲν ἂν τι συμβάλειντο, τὸ δ' ὅλον αἱ δυνάμεις

αὐται παραγίγνονται τοῖς καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς ἐπι-
μελείαις διενεγκοῦσιν.

- 186 Ὁ μὲν οὖν τύπος τῆς φιλοσοφίας τοιοῦτός τις
ἐστίν. (κς'·* ιδ'.) Ἡγοῦμαι δ' ὑμᾶς μᾶλλον ἂν ἔτι
καταμαθεῖν τὴν δύναμιν αὐτῆς, εἰ διέλθοιμι τὰς ὑπο-
σχέσεις, ἃς ποιούμεθα πρὸς τοὺς πλησιάζειν ἡμῖν
187 βουλομένους. λέγομεν γὰρ, ὡς δεῖ τοὺς μέλλοντας
διοίσειν ἢ περὶ τοὺς λόγους ἢ περὶ τὰς πράξεις ἢ περὶ
τὰς ἄλλας ἐργασίας πρῶτον μὲν πρὸς τοῦτο πεφυκέ-
ναι καλῶς, πρὸς ὅπερ ἂν προηρημένοι τυγχάνωσιν,
ἔπειτα παιδευθῆναι καὶ λαβεῖν τὴν ἐπιστήμην, ἣτις ἂν
ἢ περὶ ἐκάστου, τρίτον ἐντριβεῖς γενέσθαι καὶ γυμνα-
σθῆναι περὶ τὴν χρεῖαν καὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν· ἐκ
τούτων γὰρ ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐργασίαις τελείους γί-
188 γνεσθαι καὶ πολὺ διαφέροντας τῶν ἄλλων. εἶναι δὲ
τούτων προσῆκον ἑκατέροις, τοῖς τε διδάσκουσι καὶ
τοῖς μαθητέουσι, ἴδιον μὲν τοῖς μὲν εἰσενέγκασθαι
τὴν φύσιν, οἷαν δεῖ, τοῖς δὲ δύνασθαι παιδεῦσαι τοὺς
τοιούτους, κοινὸν δ' ἀμφοτέρων τὸ περὶ τὴν ἐμπει-
ρίαν γυμνάσιον· δεῖν γὰρ τοὺς μὲν ἐπιμελῶς ἐπι-
στατῆσαι τοῖς παιδευομένοις, τοὺς δ' ἐγκρατῶς ἐπι-
189 μεῖναι τοῖς προσταττομένοις. ταῦτα μὲν οὖν ἐστίν, ἃ
κατὰ πασῶν λέγομεν τῶν τεχνῶν· εἰ δὲ δὴ τις ἀφέ-
μενος τῶν ἄλλων ἔροιτό με, τί τούτων μεγίστην ἔχει 94
δύναμιν πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν, ἀποκριταίμην
ἂν, ὅτι τὸ τῆς φύσεως ἀνυπέροβλητόν ἐστι καὶ πολὺ
πάντων διαφέρει· τὸν γὰρ ἔχοντα τὴν μὲν ψυχὴν εὐ-
ρεῖν καὶ μαθεῖν καὶ ποιῆσαι καὶ μνημονεῦσαι δυνα-
μῆν, τὴν δὲ φωνὴν καὶ τὴν τοῦ στόματος σαφήνειαν
τοιαύτην ὥστε μὴ μόνοις τοῖς λεγομένοις ἀλλὰ καὶ
ταῖς τούτων εὐαρμοστίαις συμπεῖθειν τοὺς ἀκούον-
190 τας, ἔτι δὲ τὴν τόλμαν, μὴ τὴν ἀναισχυντίασ σημεῖον

- γιγνομένην, ἀλλὰ τὴν μετὰ σωφροσύνης οὕτω παρα-
 σκευάζουσιν τὴν ψυχὴν ὥστε μηδὲν ἤττον θαρραῖν
 ἐν δὴ πᾶσι τοῖς πολίταις τοὺς λόγους ποιούμενον ἢ
 πρὸς αὐτὸν διανοούμενον, τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τυχῶν
 ὁ τοιοῦτος παιδείας, μὴ τῆς ἀπηκριβωμένης ἀλλὰ τῆς
 ἐπιπολαίου καὶ πᾶσι κοινῆς, τοιοῦτος ἂν εἴη ὁἷον,
- 191 οἷος οὐκ οἶδ' εἴ τις τῶν Ἑλλήνων γέγονεν; καὶ μὲν
 δὴ κάκεινους ἴσμεν τοὺς καταδεεστέραν μὲν τούτων
 τὴν φύσιν ἔχοντας, ταῖς δ' ἐμπειρίαις καὶ ταῖς ἐπι-
 μελείαις προέχοντας, ὅτι γίνονται κρείττους οὐ μόν-
 ον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν εὖ μὲν πεφυκότων, λίαν δ'
 αὐτῶν κατημεληκότων· ὥσθ' ἐκάτερόν τε τούτων
 δεινὸν ἂν καὶ λέγειν καὶ πράττειν ποιήσειεν, ἀμφο-
 τερά τε γενόμενα περὶ τὸν αὐτὸν ἀνυπέρβλητον ἂν
- 192 τοῖς ἄλλοις ἀποτελέσειεν. περὶ μὲν οὖν τῆς φύσεως
 καὶ τῆς ἐμπειρίας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ τῆς παι- 95
 δείας οὐκ ἔχω τοιοῦτον λόγον εἰπεῖν· οὔτε γὰρ ὁμοίαν
 οὔτε παραπλησίαν ἔχει τούτοις τὴν δύναμιν. εἰ γάρ
 τις διακούσειεν ἅπαντα τὰ περὶ τοὺς λόγους καὶ δια-
 κριβωθείη μᾶλλον τῶν ἄλλων, λόγων μὲν ποιητῆς
 τυχὸν ἂν χαριέστερος γένοιτο τῶν πολλῶν, εἰς ὄχλου
 δὲ καταστάς, τούτου μόνον ἀποστερηθεὶς τοῦ τολμᾶν,
 οὐδ' ἂν φθέγγασθαι δυνηθείη.
- 193 (κς'.* ιε'.) Καὶ μηδεὶς οἰέσθω με πρὸς μὲν ὑμᾶς
 συστέλλειν τὴν ὑπόσχεσιν, ἐπειδὴν δὲ διαλέγωμαι
 πρὸς τοὺς συνεῖναι μοι βουλομένους, ἅπασαν ὑπ'
 ἔμαυτῷ ποιείσθαι τὴν δύναμιν· φεύγων γὰρ τὰς τοι-
 αύτας αἰτίας, ὅτ' ἠρχόμενη περὶ ταύτην εἶναι τὴν
 πραγματείαν, λόγον διέδωκα γράψας, ἐν ᾧ φανήσο-
 μαι τοῖς τε μείζους ποιουμένοις τὰς ὑποσχέσεις ἐπιτι-
- 194 μῶν καὶ τὴν ἔμαυτοῦ γνώμην ἀποφαινόμενος. ἃ μὲν
 οὖν κατηγοροῦ τῶν ἄλλων παραλείψω· καὶ γὰρ ἐστὶ

πλείω τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος· ἄ δ' αὐτὸς ἀποφαίνομαι πειράσομαι διελθεῖν ὑμῖν. ἄρχομαι δ' ἐνθένδε ποθέν.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

Εἰ δὲ δεῖ μὴ μόνον κατηγορεῖν τῶν ἄλλων ἀλλὰ καὶ τὴν ἑαυτοῦ δηλωῶσαι διάνοιαν (p. 293, §. 14)

μέχρι τοῦ

καθ' ὃ δ' ἂν ἐλλειφθῇ τι τῶν εἰρημένων, ἀνάγκη ταύτῃ χεῖρον διακειῖσθαι τοὺς πλησιάζοντας (p. 295, §. 18).

195 Ταῦτα κομψοτέρως μὲν πέφρασται τῶν ἔμπρο- 97
σθεν εἰρημένων, βούλεται δὲ ταῦτὰ δηλοῦν ἐκείνοις. ὁ χορὴ μέγιστον ὑμῖν γενέσθαι τεκμηρίον τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας· οὐ γὰρ, ὅτε μὲν ἦν νεώτερος, ἀλαξονευόμενος φαίνομαι καὶ μεγάλας τὰς ὑποσχέσεις ποιούμενος, ἐπειδὴ δ' ἀπολέλαυκα τοῦ πράγματος καὶ πρεσβύτερος γέγονα, τηνικαῦτα ταπεινὴν ποιῶν τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος ἀκμάζων καὶ πανύμενος αὐτῆς καὶ θαρρῶν καὶ κινδυνεύων καὶ πρὸς τοὺς βουλομένους πλησιάζειν καὶ πρὸς τοὺς 98
μέλλοντας περὶ μου τὴν ψῆφον οἴσειν, ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν τις ἀληθέστερος ἢ δικαιοτέρος περὶ αὐτὴν ἐπιδειχθεῖν γεγεννημένος.

196 Ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοις προσκειῖσθω τοῖς πρότερον περὶ ἡμῶν εἰρημένοις. (κς'.* ις'.) Οὐκ ἄγνοῶ δ' ὅτι τοὺς δυσκόλως διακειμένους οὐδὲν πῶ τῶν εἰρημένων ἱκανόν ἐστιν ἀπαλλάξαι τῆς διανοίας ταύτης, ἀλλὰ πολλῶν ἔτι δέονται λόγων καὶ παντοδαπῶν, εἰ μέλλουσιν ἕτεραν μεταλήψεσθαι δόξαν ἀνθ' ἧς νῦν

197 τυγχάνουσιν ἔχοντες. δεῖ δὴ μῆδ' ἡμᾶς προαπειπεῖν διδάσκοντας καὶ λέγοντας, ἐξ ὧν, δυοῖν θάτερον, ἢ

μεταστήσομεν τὰς γνώμας αὐτῶν ἢ τὰς βλασφημίας
καὶ κατηγορίας, αἷς χρῶνται καθ' ἡμῶν, ἐξελέγξομεν
ψευδεῖς οὐσας. εἰσὶ δὲ διτταί. λέγουσι γὰρ οἱ μὲν, ὡς
ἔστιν ἡ περὶ τοὺς σοφιστὰς διατριβὴ φλυαρία καὶ φε-
νακισμός· οὐδεμίαν γὰρ εὐρηται παιδείαν τοιαύτην, δι'
ἧς γένοιτό τις ἂν ἢ περὶ τοὺς λόγους δεινότερος ἢ
περὶ τὰς πράξεις φρονιμώτερος, ἀλλ' οἱ προέχοντες
198 ἐν τούτοις τῇ φύσει τῶν ἄλλων διαφέρουσιν· οἱ δὲ
δεινότερους μὲν ὁμολογοῦσιν εἶναι τοὺς περὶ τὴν με-
λέτην ταύτην ὄντας, οὐ μὴν ἀλλὰ διαφθείρεσθαι καὶ
γίνεσθαι χεῖρους· ἐπειδὴν γὰρ λάβωσι δύναμιν,
τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. ὡς οὖν οὐδὲν ὑγιὲς
οὐδ' ἀληθὲς οὐδέτεροι τούτων λέγουσι, πολλὰς ἐλπί-
δας ἔχω πᾶσι φανερόν ποιήσειν.

99

199 Πρῶτον δ' ἐνθυμήθητε περὶ τῶν φλυαρίαν φα-
σκόντων εἶναι τὴν παιδείαν, ὡς αὐτοὶ λίαν καταφα-
νῶς ληροῦσιν. διασύρουσι μὲν γὰρ αὐτὴν ὡς οὐδὲν
ἄφελειν δυναμένην ἀλλ' ἀπάτην καὶ φενακισμὸν οὐ-
σαν, ἀξιοῦσι δὲ τοὺς συνόντας ἡμῖν εὐθύς μὲν προσ-
ελθόντας διαφέρειν αὐτοὺς αὐτῶν, ὀλίγας δ' ἡμέρας
200 συνδιατρίψαντας σοφωτέρους ἐν τοῖς λόγοις καὶ
κρείττους φαίνεσθαι τῶν καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς
ἐμπειρίαις προεχόντων, ἐνιαυτὸν δὲ μόνου παραμεί-
ναντας ῥήτορας ἅπαντας ἀγαθοὺς εἶναι καὶ τελείους
καὶ μηδὲν φανυλοτέρους τοὺς ἀμελεῖς τῶν πονεῖν ἐθε-
λόντων μηδὲ τοὺς ἀφυεῖς τῶν τὰς ψυχὰς ἀνδρικὰς
201 ἐχόντων. καὶ ταῦτα προστάττουσιν, οὐθ' ἡμῶν ἀκη-
κοότες τοιαύτας ποιουμένων τὰς ὑποσχέσεις οὗτ' ἐν
ταῖς ἄλλαις τέχναις καὶ παιδείαις οὐδὲν ἐωρακότες
τούτων συμβαῖνον, ἀλλὰ μόλις μὲν ἡμῖν τὰς ἐπιστή-
μας παραγινομένας, οὐχ ὁμοίως δ' ἀλλήλοις ὅτι ἂν
μάθωμεν ἐξεργαζομένους, ἀλλὰ δύο μὲν ἢ τρεῖς ἐξ

ἀπάντων τῶν διδασκαλείων ἀγωνιστὰς γιγνομένους,
 τοὺς δ' ἄλλους ἐξ αὐτῶν ἰδιώτας ἀπαλλαττομένους.
 202 καίτοι πῶς οὐκ ἄφρονας εἶναι χορῆ νομίζειν τοὺς τὰς
 δυνάμεις τὰς ἐν ταῖς ὁμολογουμέναις τῶν τεχνῶν
 οὐκ ἐνούσας, ταύτας ἀπαιτεῖν τολμῶντας παρὰ ταύ-
 τῆς, ἣν οὐκ εἶναί φασι, καὶ πλείους τὰς ὠφελείας ἀξι-
 οῦντας γίνεσθαι παρὰ τῆς ἀπιστουμένης ὑφ' αὐτῶν 100
 203 ἢ παρὰ τῶν ἀκριβῶς εὐρησθαι δοκουσῶν; χορῆ δὲ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας οὐκ ἀνωμάλως ποιεῖσθαι τὰς κρι-
 σεις περὶ τῶν ὁμοίων πραγμάτων, οὐδ' ἀποδοκιμάζειν
 τὴν παιδείαν τὴν ταῦτά ταῖς πλείσταις τῶν τεχνῶν
 ἀπεργαζομένην. τίς γὰρ οὐκ οἶδεν ὑμῶν πολλοὺς τῶν
 ὑπὸ τοῖς σοφισταῖς γενομένων οὐ φενακισθέντας οὐδ'
 204 οὔτω διατεθέντας, ὡς οὔτοι λέγουσιν, ἀλλὰ τοὺς μὲν
 αὐτῶν ἱκανοὺς ἀγωνιστὰς ἀποτελεσθέντας, τοὺς δὲ
 παιδεύειν ἐτέρους δυνηθέντας, ὅσοι δ' αὐτῶν ἰδιω-
 τεύειν ἠβουλήθησαν, ἐν τε ταῖς ὁμιλίαις χαριεστέρους
 ὄντας ἢ πρότερον ἦσαν, τῶν τε λόγων κριτὰς καὶ
 συμβούλους ἀκριβεστέρους τῶν πλείστων γεγενημέ-
 νους; ὥστε πῶς χορῆ τῆς τοιαύτης διατριβῆς καταφρο-
 νεῖν τῆς τοὺς κερρημένους αὐτῇ τοιούτους παρασκευ-
 205 ἀζειν δυναμένης; ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε πάντες ἂν ὁμο-
 λογήσειαν, ὅτι τούτους τεχνικωτάτους εἶναι νομίζομεν
 ἐπὶ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ χειρουργιῶν, οἵτινες ἂν
 τοὺς μαθητὰς ὡς οἶόν θ' ὁμοιοτάτους ἐργάτας ἀλλή-
 λους ἀποδείξωσιν. τῇ τοίνυν φιλοσοφίᾳ φανήσεται
 206 καὶ τοῦτο συμβεβηκός. ὅσοι γὰρ ἠγεμόνος ἔτυχον
 ἀληθινοῦ καὶ νοῦν ἔχοντος, εὐρεθειεν ἂν ἐν τοῖς λό-
 γοις οὔτως ὁμοίαν τὴν δύναμιν ἔχοντες ὥστε πᾶσιν
 εἶναι φανερόν, ὅτι τῆς αὐτῆς παιδείας μετεσχῆκασιν.
 καίτοι μηδενὸς ἔθους αὐτοῖς ἐγγενομένου κοινοῦ 101
 μηδὲ διατριβῆς τεχνικῆς ὑπαρξάσης οὐκ ἔστιν ὅπως

- 207 ἂν εἰς τὴν ὁμοιότητα ταύτην κατέστησαν. ἔτι τοίνυν ὑμῶν αὐτῶν οὐδεὶς ἔστιν, ὅστις οὐκ ἂν εἰπεῖν ἔχοι πολλοὺς τῶν συμπαιδευθέντων, οἱ παῖδες μὲν ὄντες ἀμαθέστατοι τῶν ἡλικιωτῶν ἔδοξαν εἶναι, πρεσβύτεροι δὲ γενόμενοι πλέον διήνεγκαν πρὸς τὸ φρονεῖν καὶ λέγειν τῶν αὐτῶν τούτων, ὧν παῖδες ὄντες ἀπελείφθησαν. ὅθεν μάλιστ' ἂν τις γνοιή τὴν ἐπιμελείαν, ὅσην ἔχει δύναμιν· δῆλον γὰρ, ὅτι τότε μὲν ἅπαντες τοιαύταις ἐχρῶντο ταῖς διανοοίαις, οἷας περ ἐξ ἀρχῆς ἔφυσαν ἔχοντες, ἄνδρες δὲ γενόμενοι τούτων διήνεγκαν καὶ μετέλλαξαν τὴν φρόνησιν τῶ τοὺς μὲν ἐκκεχυμένως ζῆν καὶ ῥαθύμως, τοὺς δὲ τοῖς τε πράγμασι
- 208 καὶ σφίσιν αὐτοῖς προσέχειν τὸν νοῦν. ὅπου δὲ καὶ διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιμελείας γίνονται τινες βελτίους, πῶς οὐκ ἂν οὗτοι λαβόντες ἐπιστάτην καὶ πρεσβύτερον καὶ πολλῶν πραγμάτων ἔμπειρον, καὶ τὰ μὲν παρελιηφότα, τὰ δ' αὐτὸν εὐρηκότα, πολὺ ἂν ἔτι πλέον καὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων διήνεγκαν;
- 209 Οὐ μόνον δ' ἐκ τούτων ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν εἰκότως ἂν ἅπαντες τὴν ἄγνοιαν θαυμάσειαν τῶν τολμῶντων οὕτως εἰκῆ καταφρονεῖν τῆς φιλοσοφίας, πρῶτον μὲν εἰ πάσας τὰς πράξεις καὶ τὰς τέχνας εἰδότες ταῖς μελέταις καὶ ταῖς φιλοποιίαις ἀλισκομένας πρὸς τὴν τῆς φρονήσεως ἀσκησιν ταῦτα μηδεμίαν
- 210 ἠγοῦνται δύναμιν ἔχειν, ἔπειτ' εἰ τῶν μὲν σωματῶν μηδὲν οὕτως ἂν φήσειαν εἶναι φαῦλον, ὅτι γυμνασθὲν καὶ πονῆσαν οὐκ ἂν εἶη βέλτιον, τὰς δὲ ψυχὰς τὰς ἄμεινον πεφυκίας τῶν σωματῶν μηδὲν ἂν νομίζουσι γενέσθαι σπουδαιοτέρας παιδευθείσας καὶ τυ-
- 211 χούσας τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας· ἔτι δ' εἰ περὶ τοὺς ἵππους καὶ τοὺς κύνες καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ζώων ἠρώντες τέχνας ἔχοντάς τινας, αἷς τὰ μὲν ἀνδρειότερα,

- τὰ δὲ πραότερα, τὰ δὲ φρονιμώτερα ποιούσι, περὶ τῆν τῶν ἀνθρώπων φύσιν μηδεμίαν οἴονται τοιαύτην εὐρῆσθαι παιδείαν, ἣτις ἂν αὐτοὺς ἐπὶ τι τούτων ὦν-
 212 περ καὶ τὰ θηρία δυνηθεῖη προαγαγεῖν, ἀλλὰ τοσαύτην ἀπάντων ἡμῶν ἀτυχίαν κατεγνώκασιν, ὥσθ' ὁμολογήσειαν μὲν ἂν ταῖς ἡμετέραις διανοοῖαις ἕκαστον τῶν ὄντων βέλτιον γίνεσθαι καὶ χρησιμώτερον, αὐτοὺς δ' ἡμᾶς τοὺς ἔχοντας τὴν φρόνησιν ταύτην, ἣ πάντα πλείονος ἄξια ποιούμεν, τολμῶσι λέγειν, ὡς οὐδὲν ἂν ἀλλήλους πρὸς ἐπιείκειαν εὐεργετήσαιμεν.
- 213 ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν θεωροῦντες ἐν τοῖς θανάμασι τοὺς μὲν λέοντας πραότερον διακειμένους πρὸς τοὺς θεραπεύοντας ἢ τῶν ἀνθρώπων ἐνιοὶ πρὸς τοὺς εὖ ποιοῦντας, τὰς δ' ἄρκτους καλινδουμένας καὶ παλαιούσας καὶ μιμουμέ- 103
- 214 νας τὰς ἡμετέρας ἐπιστήμας, οὐδ' ἐκ τούτων δύνανται γινῶναι τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ὅσην ἔχει δύναμιν, οὐδ' ὅτι ταῦτα πολὺ ἂν θάττον τὴν ἡμετέραν φύσιν ἢ τὴν ἐκείνων ὠφελήσειεν· ὥστ' ἀπορῶ, πότερον ἂν τις δικαιότερον θαναμάσειε τὰς πραότητας τὰς τοῖς χαλεπωτάτοις τῶν θηρίων ἐγγιγνομένας ἢ τὰς ἀγριότητας τὰς ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ἐνούσας.
- 215 Ἐχοι δ' ἂν τις πλείω περὶ τούτων εἰπεῖν· ἀλλὰ γὰρ ἦν πολλὰ λίαν λέγω περὶ τῶν παρὰ τοῖς πλείστοις ὁμολογουμένων, δέδοικα, μὴ περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἀπορεῖν δόξω. (κς'.*ιζ'.) Πανσάμενος οὖν τούτων ἐπ' ἐκείνους τρέφομαι τοὺς οὐ καταφρονοῦντας μὲν τῆς φιλοσοφίας, πολὺ δὲ πικρότερον κατηγοροῦντας αὐτῆς, καὶ μεταφέροντας τὰς πονηρίας τὰς τῶν φασκόντων μὲν εἶναι σοφιστῶν, ἄλλο δέ τι πραττόντων ἐπὶ τοὺς οὐδὲν τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐπι-

- 216 τηδεύοντας. ἐγὼ δ' οὐχ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν προσποιουμένων δύνασθαι παιδεύειν ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἀλλ' ὑπὲρ τῶν δικαίως τὴν δόξαν ταύτην ἔχόντων. οἶμαι δὲ σαφῶς ἐπιδείξειν τοὺς κατηγοροῦντας ἡμῶν πολὺ τῆς ἀληθείας διημαρτηκότας, ἥνπερ ἐθελήσῃτε διὰ τέλους ἀκοῦσαι τῶν λεγομένων.
- 217 Πρῶτον μὲν οὖν ὀρίσασθαι δεῖ, τίνων ὀρεγόμενοι καὶ τίνος τυχεῖν βουλόμενοι τολμῶσί τινες ἀδικεῖν· ἦν γὰρ ταῦτα καλῶς περιλάβωμεν, ἄμεινον 104 γνώσεσθε τὰς αἰτίας τὰς καθ' ἡμῶν λεγομένας, εἴτ' ἀληθεῖς εἰσὶν εἴτε ψευδεῖς. ἐγὼ μὲν οὖν ἡδονῆς ἢ κέρδους ἢ τιμῆς ἔνεκα φημι πάντας πάντα πράττειν· ἔξω γὰρ τούτων οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν ὄρω τοῖς ἀν-
- 218 θρώποις ἐγγιγνομένην. εἰ δὲ ταῦθ' οὕτως ἔχει, λοιπὸν ἔστι σκέψασθαι, τί τούτων ἂν ἡμῖν γίγνοιτο διαφθείρουσι τοὺς νεωτέρους. πότερον ἂν ἡσθεῖμεν ὄρωντες ἢ καὶ πυνθανόμενοι πονηροὺς αὐτοὺς ὄντας καὶ δοκοῦντας τοῖς συμπολιτενομένοις; καὶ τίς οὕτως ἔστιν ἀναίσθητος, ὅστις οὐκ ἂν ἀλγήσειε τοιαύτης
- 219 διαβολῆς περὶ αὐτὸν γιγνομένης; ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν θαυμάσθῃμεν οὐδὲ τιμῆς μεγάλης τύχοιμεν τοιούτους τοὺς συνόντας ἀποπέμποντες, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον καταφρονηθῃμεν καὶ μισηθῃμεν τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνόχων ὄντων. καὶ μὴν οὐδ' εἰ ταῦτα παρίδοιμεν, χρήματα πλεῖστ' ἂν λάβοιμεν οὕτω
- 220 τῆς παιδείας προεστῶτες. οἶμαι γὰρ δήπου τοῦτό γε πάντας γινώσκειν, ὅτι σοφιστῆ μισθὸς κάλλιστός ἐστι καὶ μέγιστος, ἦν τῶν μαθητῶν τινὲς καλοὶ κάραθοι καὶ φρόνιμοι γένωνται καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμοῦντες· οἱ μὲν γὰρ τοιοῦτοι πολλοὺς μετασχεῖν τῆς παιδείας εἰς ἐπιθυμίαν καθιστάσιν, οἱ δὲ πονηροὶ καὶ τοὺς πρότερον συνεῖναι διανοομένους

ἀποτρέπουσιν. ὥστε τίς ἂν ἐν τούτοις τὸ κρεῖττον 105
ἀγνοήσειεν, οὕτω μεγάλην τὴν διαφορὰν τῶν πραγ-
μάτων ἐχόντων;

- 221 (κς'.* ιη'.) Ἴσως οὖν ἂν τις πρὸς ταῦτα τολμήσειεν
εἰπεῖν, ὡς πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀκρασίας οὐκ
ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς ἀλλ' ἀμελήσαντες τοῦ συμφέ-
ρουτος ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὀρμῶσιν. ἐγὼ δ' ὁμολογῶ καὶ
τῶν ἄλλων πολλοὺς καὶ τῶν προσποιουμένων εἶναι
- 222 σοφιστῶν ἔχειν τινὰς τὴν φύσιν ταύτην. [ἀλλ' ὅμως
οὐδὲ τῶν τοιούτων οὐδεὶς ἐστίν οὕτως ἀκρατής, ὅστις
ἂν δέξαιτο καὶ τοὺς μαθητὰς εἶναι τοιούτους· τῶν
μὲν γὰρ ἡδονῶν τῶν διὰ τὴν ἀκρασίαν ἐκείνοις συμ-
βαινουσῶν οὐκ ἂν δύναίτο μετασχεῖν, τῆς δὲ δόξης
τῆς διὰ τὴν πονηρίαν γιγνομένης αὐτὸς ἂν τὸ πλεῖ-
στον μέρος ἀπολαύσειεν. ἔπειτα τίνας ἂν καὶ δια-
φθεύρῃαιεν καὶ τοὺς πῶς διακειμένους λάβοιεν ἂν μα-
- 223 θητὰς; ἄξιον γὰρ καὶ ταῦτα διελθεῖν. πότερον τοὺς
ἤδη κακοήθεις ὄντας καὶ πονηροὺς; καὶ τίς ἂν, ἂ παρὰ
τῆς αὐτοῦ φύσεως ἐπίσταται, ταῦτα παρ' ἐτέρου μαν-
θάνειν ἐπιχειρήσειεν; ἀλλὰ τοὺς ἐπιεικεῖς καὶ χρη-
στῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιθυμοῦντας; ἀλλ' οὐδ' ἂν εἰς
τῶν τοιούτων τοῖς κακὴν τι λέγουσιν ἢ πράττουσι
- 224 διαλεχθῆναι τολμήσειεν]. (κς'.* ιθ'.) Ἄλλὰ γὰρ οὐ
δίκαιον διὰ τοὺς ἀκρατεῖς καὶ πονηροὺς διαβάλλεσθαι
καὶ τοὺς καλῶς τῇ φιλοσοφίᾳ χρωμένους· οὐδὲ γὰρ
εἴ τινας τῶν πολιτῶν συκοφάνται καὶ κακοπράγμο-
νες τυγχάνουσιν ὄντες ὥσπερ ὁ κατήγορος, προσήκει
καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας δοκεῖν εἶναι τοιούτους, ἀλλὰ
δεῖ χωρὶς περὶ ἐκάστου διαγιγνώσκειν. τούτου δ'
ἔνεκα καὶ τοὺς λόγους ὑμῖν προανέγνω καὶ τοὺς πλη-
σιάζαντάς μοι διηλθον, (δηλῶσαι) βουλόμενος, ὅσον
διέσταμεν ἀλλήλων. εὐρήσετε γὰρ οὐδὲν τῶν αὐτῶν

ἡμᾶς οὐτ' ἐπιτηδεύοντας οὔτε λέγοντας οὐτ' ἀσχοῦν-
 τας οὔθ' ὑπισχνουμένους· ἀλλ' οὐδὲ τοὺς πλησιάζ-
 οντας τῶν αὐτῶν ἑκατέρους ἔνεκα συνόντας· ἀλλὰ
 τοὺς μὲν ἀλαζουείας, τοὺς δὲ παιδείας μετασχεῖν βου-
 λομένους. πρὸς δὲ τούτοις ἴδοιτ' ἂν τοὺς μὲν δικαί-
 ως ἂν μισηθέντας ἀπάσαις ταῖς Ἑλληνίσι πόλεσιν
 ἐνοχλοῦντας καὶ ζητοῦντας, οὔστινας ἐξαπατήσουσιν,
 ἐπὶ δὲ τοὺς ἀληθεστέρους καὶ σπουδαιοτέρους ἐξ ἀ-
 πάντων τῶν τόπων αὐτοὺς πλέοντας. περὶ ὧν ἂν
 ἠδέως Αὐσιμάχου πνθοίμην, τίνα ποτὲ γνώμην ἔχει
 περὶ τῶν ἐκ Σικελίας καὶ τοῦ Πόντου καὶ τῶν ἄλλων 106
 τόπων δεῦρο πλεόντων ὡς ἡμᾶς, ἵνα παιδευθῶσιν.
 πότερον αὐτοὺς οἶεται σπανίζοντας ἐκεῖ πονηρῶν
 ἀνθρώπων ἐνθάδε ποιεῖσθαι τὴν πορείαν; ἀλλὰ παν-
 ταχοῦ πολλὴν ἀφθονίαν εὔροι τις ἂν τῶν συμπονη-
 225 ρεύεσθαι καὶ συνεξαμαρτάνειν βουλομένων. ἀλλ'
 ἵνα κακοπράγμονες καὶ συκοφάνται γένωνται, πολλὰ
 χρήματα τελέσαντες; ἀλλὰ πρῶτον μὲν οἱ ταύτην
 ἔχοντες τὴν γνώμην πολὺ ἂν ἥδιον τὰ τῶν ἄλλων λά-
 βοιεν ἢ δοῖεν ἑτέροις ὅτιοῦν τῶν σφετέρων αὐτῶν·
 ἔτι δὲ τίνες ἂν ὑπὲρ πονηρίας ἀργύριον ἀναλώσειαν,
 ἐξὸν αὐτοῖς μηδὲν δαπανηθεῖσιν εἶναι τοιούτοις, ὅπό-
 226 ταν βουληθῶσιν; οὐ γὰρ μαθεῖν ἀλλ' ἐπιχειρῆσαι
 μόνον δεῖ τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων. ἀλλὰ δῆλον ὅτι
 καὶ πλέουσι καὶ χρήματα διδόασι καὶ πάντα ποιοῦσι
 νομίζοντες αὐτοί τε βελτίους γενήσεσθαι καὶ τοὺς
 ἐνθάδε παιδεύοντας πολὺ φρονημωτέρους εἶναι τῶν
 παρὰ σφίσι αὐτοῖς· ἐφ' οἷς ἄξιον ἦν ἅπαντας τοὺς
 πολίτας φιλοτιμεῖσθαι καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι
 τοὺς αἰτίους τῇ πόλει τῆς δόξης ταύτης γενομένους.
 227 ἀλλὰ γὰρ οὕτω τινὲς ἀγνωμόνως ἔχουσιν ὥστ' εἰδό-
 τες καὶ τοὺς ξένους τοὺς ἀφικνουμένους καὶ τοὺς

- προεστῶτας τῆς παιδείας οὐδὲν κακόν ἐπιτηδεύοντας, ἀλλ' ἀπραγμονεστάτους μὲν ὄντας τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ πλείστην ἡσυχίαν ἄγοντας, προσέχοντας δὲ τὸν 107
 228 νοῦν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τὰς συνουσίας μετ' ἀλλήλων ποιουμένους, ἔτι δὲ τὰ καθ' ἡμέραν εὐτελέστατα καὶ κοσμιώτατα ζῶντας, καὶ τῶν λόγων ἐπιθυμοῦντας, οὐ τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις λεγομένων οὐδὲ τῶν λυπούντων τινὰς ἀλλὰ τῶν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐδοκιομούντων, ὅμως τολμῶσι βλασφημεῖν περὶ αὐτῶν καὶ λέγειν, ὡς ταύτην ποιοῦνται τὴν μελέτην,
 229 ἴν' ἐν τοῖς ἀγῶσι παρὰ τὸ δίκαιον πλεονεκτῶσιν. καί-
 τοι τίνες ἂν ἀδικίαν καὶ κακίαν ἀσκοῦντες σωφρονέ-
 στερον τῶν ἄλλων ζῆν ἐθελήσειαν; τίνας δὲ πάποθ' ἐωράκασιν οἱ ταῦτα λέγοντες ἀναβαλλομένους καὶ θησαυριζομένους τὰς πονηρίας, ἀλλ' οὐκ εὐθύς τῇ φύσει τῇ παρούσῃ χρωμένους;
- 230 (κς.* κ.) Χωρὶς δὲ τούτων, εἶπερ ἢ περὶ τοὺς λό-
 γους δεινότης ποιεῖ τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν, προσῆκεν ἅπαντας τοὺς δυναμένους εἰπεῖν πολυπράγ-
 μονας καὶ συκοφάντας εἶναι· ταῦτ' ἄρα αἴτιον ἐν ἅπασι
 231 ταύτῳ πέφυκεν ἐνεργάζεσθαι. νῦν δ' εὐρήσετε καὶ τῶν ἐν τῷ παρόντι πολιτευομένων καὶ τῶν νεωστὶ τετελευτηκότων τοὺς πλείστην ἐπιμέλειαν τῶν λόγων ποιουμένους βελτίστους ὄντας τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα παρ-
 108
 232 λωνος. ἐκεῖνός τε γὰρ προστάτης τοῦ δήμου καταστάς οὕτως ἐνομοθέτησε καὶ τὰ πράγματα διέταξε καὶ τὴν πόλιν κατεσκεύασεν ὥστ' ἔτι καὶ νῦν ἀγαπᾶσθαι τὴν διοίκησιν τὴν ὑπ' ἐκείνου συνταχθεῖσαν· μετὰ δὲ ταῦτα Κλεισθένης ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν

τυράννων, λόγῳ πείσας τοὺς Ἀμφικτύονας δανεῖσαι
 τῶν τοῦ Θεοῦ χρημάτων αὐτῶ, τὸν τε δῆμον κατήγαγε
 καὶ τοὺς τυράννους ἐξέβαλε καὶ τὴν δημοκρατίαν
 ἐκείνην κατέστησε τὴν αἰτίαν τοῖς Ἑλλησι τῶν μεγί-
 233 στῶν ἀγαθῶν γενομένην· ἐπὶ δὲ τούτῳ Θεμιστοκλῆς
 ἠγεμῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Περσικῷ γενόμενος, συμ-
 βουλευσας τοῖς προγόνοις ἡμῶν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν,
 ὃ τίς ἂν οἶός τ' ἐγένετο πείσαι μὴ πολὺ τῷ λόγῳ διε-
 νεγκῶν; εἰς τοῦτ' αὐτῶν τὰ πράγματα προήγαγεν,
 ὥστ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνάστατοι γενόμενοι πολὺν χρό-
 234 νον δεσπόται τῶν Ἑλλήνων κατέστησαν· τὸ δὲ τελευ-
 ταῖον Περικλῆς καὶ δημαγωγὸς ὢν ἀγαθὸς καὶ ῥήτωρ
 ἄριστος οὕτως ἐκόσμησε τὴν πόλιν καὶ τοῖς ἱεροῖς
 καὶ τοῖς ἀναθήμασι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὥστ' ἔτι
 καὶ νῦν τοὺς εἰσαφικνουμένους εἰς αὐτὴν νομίζειν
 μὴ μόνον ἄρχειν ἀξίαν εἶναι τῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὴν ἀκρό-
 235 πολιν οὐκ ἐλάττω μυρίων ταλάντων ἀνήνεγκεν. καὶ
 τούτων τῶν ἀνδρῶν τῶν τηλικαῦτα διαπραξαμένων
 οὐδεὶς λόγων ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτῳ μᾶλλον τῶν 109
 ἄλλων προσέσχον αὐτοῖς τὸν νοῦν, ὥστε Σόλων μὲν
 τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ἐκλήθη καὶ ταύτην ἔσχε τὴν ἐπω-
 νυμίαν τὴν νῦν ἀτιμαζομένην καὶ κρινομένην παρ'
 ὑμῖν, Περικλῆς δὲ δυοῖν ἐγένετο μαθητῆς, Ἀναξαγό-
 ρου τε τοῦ Κλαζομενίου καὶ Δάμωνος τοῦ κατ' ἐκεῖ-
 νον τὸν χρόνον φρονιμωτάτου δόξαντος εἶναι τῶν
 236 πολιτῶν. ὥστ' ἐκ τίνων ἂν τις ὑμῖν σαφέστερον ἐπι-
 δείξειεν, ὡς οὐχ αἱ δυνάμεις αἱ τῶν λόγων κακο-
 πράγμονας τοὺς ἀνθρώπους ποιοῦσιν; ἀλλ' οἱ τοι-
 αύτην τὴν φύσιν ἔχοντες, οἷαν περ ὁ κατήγορος,
 πονηροῖς, οἶμαι, καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς πράγμασι
 χρώμενοι διατελοῦσιν.

- 237 (κς'.* κἀ.) Ἔχω δὲ δεῖξαι καὶ τόπους, ἐν οἷς ἔξ-
 εστιν ἰδεῖν τοῖς βουλομένοις τοὺς πολυπράγμονας καὶ
 τοὺς ταῖς αἰτίαις ἐνόχους ὄντας, ἃς οὗτοι τοῖς σοφι-
 σταῖς ἐπιφέρουσιν. ἐν γὰρ ταῖς θανίσι ταῖς ὑπὸ τῶν
 ἀρχόντων ἐκτιθεμέναις ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἐν μὲν ταῖς
 τῶν θεσμοθετῶν ἀμφοτέρους ἐνεῖναι, τοὺς τε τὴν
 πόλιν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς συκοφαντοῦντας, ἐν δὲ
 ταῖς τῶν ἔνδεκα τοὺς τε κακουργοῦντας καὶ τοὺς
 τούτοις ἐφροσῶτας, ἐν δὲ ταῖς τῶν τετραράκοντα τοὺς
 τ' ἐν τοῖς ἰδίαις πράγμασι ἀδικοῦντας καὶ τοὺς μὴ
- 238 δικαίως ἐγκαλοῦντας· ἐν αἷς τοῦτον μὲν καὶ τοὺς
 τούτου φίλους εὖροιτ' ἂν ἐν πολλαῖς ἐγγεγραμμέ-
 νους, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς περὶ τὴν αὐτὴν ἐμοὶ διατριβὴν
 ὄντας οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων ἐνόντας, ἀλλ' οὕτω τὰ 110
 περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς διοικοῦντας ὥστε μηδὲν δεῖσθαι
- 239 τῶν ἀγῶνων τῶν παρ' ὑμῖν. καίτοι τοὺς μῆτ' ἐν ταῖς
 πραγματείαις ταύταις ὄντας μῆτ' ἀκολάστως ζῶντας
 μήτε περὶ ἄλλην πράξιν μηδεμίαν αἰσχρὰν γεγενημέ-
 νους πῶς οὐκ ἐπαινεῖσθαι προσήκει μᾶλλον ἢ κρίνε-
 σθαι; δῆλον γὰρ, ὅτι τοιαῦτα τοὺς συνόντας παιδεύ-
 ομεν, οἳ ἀπερ αὐτοὶ τυγχάνομεν ἐπιτηδεύοντες.
- 240 (κς'.* κβ'.) Ἔτι τοίνυν γνώσεσθε σαφέστερον ἐκ
 τῶν ῥηθῆσεσθαι μελλόντων, ὡς πόρρω τοῦ διαφθεί-
 ρειν τοὺς νεωτέρους ἐσμέν. εἰ γὰρ τι τοιοῦτον ἐποι-
 οῦμεν, οὐκ ἂν Λυσίμαχος ἦν ὁ λυπούμενος ὑπὲρ αὐ-
 τῶν οὐδ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν τοιούτων, ἀλλὰ τοὺς
 πατέρας ἂν ἐωρᾶτε τῶν συνόντων ἡμῖν καὶ τοὺς οἰ-
 κείους ἀγανακτοῦντας καὶ γραφομένους καὶ δίκην
- 241 ζητοῦντας παρ' ἡμῶν λαμβάνειν. νῦν δ' ἐκεῖνοι μὲν
 συνιστᾶσι τοὺς παῖδας τοὺς αὐτῶν καὶ χρήματα δι-
 δόουσι, καὶ χαίρουσιν ὅποταν ὀρῶσιν αὐτοὺς μεθ' ἡμῶν
 ἡμερεύοντας, οἳ δὲ συκοφάνται διαβάλλουσι καὶ

πράγματα παρέχουσιν ἡμῖν, ὧν τίνες ἂν ἥδιον ἴδοιεν πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθειρομένους καὶ πονηροὺς γιγνομένους; ἴσασι γὰρ σφᾶς αὐτοὺς ἐν μὲν τοῖς τοιοῦτοις δυναστεύοντας, ὑπὸ δὲ τῶν καλῶν κἀγαθῶν καὶ νοῦν ἐχόντων ἀπολλυμένους, ὁπόταν ληφθῶσιν.

242 ὥστ' οὔτοι μὲν σωφρονοῦσιν ἀναιρεῖν ζητοῦντες ἀπάσας τὰς τοιαύτας διατριβὰς, ἐν αἷς ἡγούνται βελ- 111
τίους γενομένους χαλεπωτέρους ἔσεσθαι ταῖς αὐτῶν πονηρίαις καὶ στυφοφαντίαις, ὑμᾶς δὲ προσήκει τὰναντία τούτοις πράττειν καὶ ταῦτα νομίζειν εἶναι κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων, οἷς ἂν τούτους ὁρᾶτε μάλιστα πολεμοῦντας.

243 (κς.* κγ'.) Ἄτοπον δέ τι τυγχάνω πεπονθῶς· εἰρήσεται γὰρ, εἰ καὶ τινες λίαν εὐμετάβολον εἶναι με φήσουσιν. ὀλίγῳ μὲν γὰρ πρότερον ἔλεγον, ὡς πολλοὶ τῶν καλῶν κἀγαθῶν ἀνδρῶν διεψευσμένοι τῆς φιλοσοφίας τραχύτερον πρὸς αὐτὴν ἔχουσι, νῦν δ' οὕτως ἐναργεῖς ὑπέιληφα τοὺς λόγους εἶναι τοὺς εἰρημένους καὶ πᾶσι φανεροὺς, ὥστ' οὐδεὶς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖ τὴν δύναμιν αὐτῆς οὐδὲ καταγιγνώσκειν ἡμῶν, ὡς διαφθείρομεν τοὺς μαθητὰς, οὐδὲ πεπονθῆναι τοιοῦτον οὐδὲν, οἷον αὐτοὺς ὀλίγῳ πρότερον

244 ἠτιώμην· ἀλλ' εἰ δεῖ τάληθῆς εἰπεῖν καὶ τὸ νῦν ἐν τῇ διανοίᾳ μοι παρεστηκός, ἡγοῦμαι πάντας τοὺς φιλοτίμως διακειμένους, ἐπιθυμητικῶς ἔχοντας τοῦ φρονεῖν εὖ καὶ λέγειν, αὐτοὺς μὲν ἀμελεῖν τούτων, τοὺς μὲν διὰ ῥαθυμίαν, τοὺς δὲ καταμεμφομένους τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν, τοὺς δὲ δι' ἄλλας τινὰς προφάσεις,

245 παμπληθεῖς δ' εἰσὶ, πρὸς δὲ τοὺς πολλὴν ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τυχεῖν βουλομένους, ὧν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοὶ καθεστᾶσι, δυσκόλως ἔχειν καὶ ζηλοτυπεῖν καὶ τὰς ψυχὰς τεταραγμένως διακεισθαι καὶ πεπονθῆ- 112

ναι παραπλήσια τοῖς ἐρωῶσι· τίνα γὰρ ἂν τις αὐτοῖς
 246 ἐπενεργεῖν αἰτίαν ἔχοι προπεωδεστέραν ταύτης; οὔτι-
 νες μακαρίζουσι μὲν καὶ ζηλοῦσι τοὺς καλῶς χρῆσθαι
 τῷ λόγῳ δυναμένους, ἐπιτιμῶσι δὲ τῶν νεωτέρων τοῖς
 τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς βουλομένοις. καὶ τοῖς μὲν
 θεοῖς οὐδεὶς ἔστιν ὅστις οὐκ ἂν εὖξαιτο μάλιστα μὲν
 247 αὐτὸς δύνασθαι λέγειν, εἰ δὲ μὴ, τοὺς παῖδας καὶ τοὺς
 οἰκείους τοὺς αὐτοῦ· τοὺς δὲ πόνῳ καὶ φιλοσοφίᾳ
 τοῦτο κατεργάσασθαι πειρωμένους, ὃ παρὰ τῶν θεῶν
 αὐτοὶ βούλονται λαβεῖν, οὐδέν φασι τῶν δεόντων
 πράττειν, ἀλλ' ἐνίοτε μὲν ὡς ἐξηπατημένων καὶ πεφε-
 νακισμένων προσποιοῦνται καταγελαῦν αὐτῶν, ὅποταν
 δὲ τύχῳσι, μεταβαλόντες ὡς περὶ πλεονεκτεῖν δυνα-
 248 μένων τοὺς λόγους ποιοῦνται. καὶ συμβούλοις μὲν,
 ὅταν κίνδυνός τις καταλάβῃ τὴν πόλιν, τοῖς ἄριστα
 περὶ τῶν πραγμάτων λέγουσι, τούτοις χρῶνται, καὶ
 πράττουσιν ὅτι ἂν οἱ τοιοῦτοι παραινέσωσι· περὶ δὲ
 τοὺς ἔργον ποιουμένους, ὅπως χρησίμους αὐτοὺς ἐν
 τοῖς καιροῖς τοῖς τοιούτοις τῇ πόλει παρασχέσουσι,
 βλασφημεῖν οἴονται χρῆναι. καὶ Θηβαίοις μὲν καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἐχθροῖς τὴν ἀμαθίαν ὀνειδίζουσι, τοὺς δ' ἐκ
 παντὸς τρόπου ζητοῦντας τὴν νόσον ταύτην διαφυγεῖν
 249 λοιδοροῦντες διατελοῦσιν. ὃ δ' οὐ μόνον ταραχῆς ση- 113
 μεῖόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τοὺς θεοὺς ὀλιγωρίας·
 τὴν μὲν γὰρ Πειθῶ μίαν τῶν θεῶν νομίζουσιν εἶναι
 καὶ τὴν πόλιν ὀρῶσι καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν θυ-
 σίαν αὐτῇ ποιουμένην, τοὺς δὲ τῆς δυνάμεως ἧς ἡ θεὸς
 ἔχει μετασχεῖν βουλομένους ὡς κακοῦ πράγματος ἐπι-
 250 θυμοῦντας διαφθείρεσθαι φασιν. ὃ δὲ πάντων δεινό-
 τατον, ὅτι προκρίναιεν μὲν ἂν τὴν ψυχὴν σπουδαιοτέ-
 ραν εἶναι τοῦ σώματος, οὕτω δὲ γιγνώσκοντες ἀποδέ-
 χονται μᾶλλον τοὺς γυμναζομένους τῶν φιλοσοφοῦν-

των. καίτοι πῶς οὐκ ἄλογον τοὺς τοῦ φανλοτέρου ποιουμένους τὴν ἐπιμέλειαν ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς τοῦ σπουδαιοτέρου, καὶ ταῦτα πάντων εἰδότεων διὰ μὲν εὐεξίαν σώματος οὐδὲν πώποτε τὴν πόλιν τῶν ἐλλογίμων ἔργων διαπραξαμένην, διὰ δὲ φρόνησιν ἀνδρὸς εὐδαιμονεστάτην καὶ μεγίστην τῶν Ἑλληνίδων πόλεων γενομένην;

- 251 (κς. *κδ.) Πολὺ δ' ἂν τις ἔχοι πλείους τούτων ἐναντιώσεις συναγαγεῖν τῶν ἀκμαζόντων τε μᾶλλον ἢ γὰρ καὶ τοῦ καιροῦ τοῦ παρόντος μὴ φροντιζόντων ἕπει καὶ τάδε περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ἔνεστιν εἰπεῖν. φέρε γὰρ, εἴ τινες πολλὰ χρήματα παρὰ τῶν προγόνων παραλαβόντες τῇ μὲν πόλει μηδὲν εἶεν χρήσιμοι, τοὺς δὲ πολίτας ὑβρίζοιεν καὶ τοὺς τε παῖδας καὶ τὰς γυναῖκας αἰσχύνοιεν, ἔστιν ὅστις ἂν τοὺς αἰτίους τοῦ πλούτου μέμψασθαι τολμήσειεν ἄλλ' οὐκ ἂν αὐτοὺς 114
- 252 τοὺς ἐξαμαρτάνοντας κολάζειν ἀξιώσειεν; τί δ' εἴ τινες ὄπλομαχεῖν μαθόντες πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μὴ χρωῶντο ταῖς ἐπιστήμας, ἐπανάστασιν δὲ ποιήσαντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν διαφθείροιεν, ἢ καὶ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ὡς οἶόν τ' ἄριστα παιδεύθέντες τῶν μὲν ἀγώνων ἀμελοῖεν, τοὺς δ' ἀπαντῶντας τύπτοιεν, τίς οὐκ ἂν τούτων τοὺς μὲν διδασκάλους ἐπαινέσειε, τοὺς δὲ κακῶς χρωμένους οἷς ἔμαθον
- 253 ἀποκτείνειεν; οὐκοῦν χρὴ καὶ περὶ τῶν λόγων τὴν αὐτὴν ἔχειν διάνοιαν, ἢ ὑπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ μὴ περὶ τῶν ὁμοίων τὰναντία γιγνώσκειν, μηδὲ πρὸς τοιοῦτον πρᾶγμα δυσμενῶς φαίνεσθαι διακειμένους, ὃ πάντων τῶν ἐνότων ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει πλείστων ἀγαθῶν αἰτιόν ἐστιν. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις οἷς ἔχομεν, ἅπερ ἤδη καὶ πρότερον εἶπον, οὐδὲν τῶν ζώων διαφέρομεν, ἀλλὰ πολλῶν καὶ τῷ τάχει καὶ τῇ

ῥώμη καὶ ταῖς ἄλλαις εὐπορίαις καταδεέστεροι τυγχά-
 254 νομεν ὄντες· ἐγγενομένου δ' ἡμῖν τοῦ πείθειν ἀλλή-
 λους καὶ δηλοῦν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς, περὶ ὧν ἂν βου-
 ληθῶμεν, οὐ μόνον τοῦ θηριωδῶς ζῆν ἀπηλλάγημεν,
 ἀλλὰ καὶ συνελθόντες πόλεις ᾠκίσσαμεν καὶ νόμους
 ἐθέμεθα καὶ τέχνας εὗρομεν, καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ
 255 δι' ἡμῶν μεμηχανημένα λόγος ἡμῖν ἐστὶν ὁ συγκατα- 115
 κενάσας. οὗτος γὰρ περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδί-
 κων καὶ τῶν καλῶν καὶ τῶν αἰσχρῶν ἐνομοθέτησεν,
 ὧν μὴ διαταχθέντων οὐκ ἂν οἴοι τ' ἡμεν οἰκεῖν μετ'
 ἀλλήλων. τούτῳ καὶ τοὺς κακοὺς ἐξελέγχομεν καὶ
 τοὺς ἀγαθοὺς ἐγκωμιάζομεν. διὰ τούτου τοὺς τ' ἀνο-
 ήτους παιδεύομεν καὶ τοὺς φρονίμους δοκιμάζομεν·
 τὸ γὰρ λέγειν ὡς δεῖ τοῦ φρονεῖν εὖ μέγιστον ση-
 μεῖον ποιούμεθα, καὶ λόγος ἀληθῆς καὶ νόμιμος καὶ
 256 δίκαιος ψυχῆς ἀγαθῆς καὶ πιστῆς εἰδωλόν ἐστίν. μετὰ
 τούτου καὶ περὶ τῶν ἀμφισβητησίμων ἀγωνιζόμεθα
 καὶ περὶ τῶν ἀγνοουμένων σκοπούμεθα· ταῖς γὰρ
 πίστεσιν, αἷς τοὺς ἄλλους λέγοντες πείθομεν, ταῖς
 αὐταῖς ταύταις βουλευόμενοι χρώμεθα, καὶ ῥητορι-
 κούς μὲν καλοῦμεν τοὺς ἐν τῷ πλήθει λέγειν δυνα-
 μένους, εὐβούλους δὲ νομίζομεν, οἵτινες ἂν αὐτοὶ
 πρὸς αὐτοὺς ἄριστα περὶ τῶν πραγμάτων διαλεχθῶ-
 257 σιν. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης
 εἰπεῖν, οὐδὲν τῶν φρονίμως πραττομένων εὐρήσομεν
 ἀλόγως γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν δια-
 νοημάτων ἀπάντων ἡγεμόνα λόγον ὄντα, καὶ μάλιστα
 χρωμένους αὐτῷ τοὺς πλεῖστον νοῦν ἔχοντας. ὧν οὐ-
 δὲν ἐνθυμηθεῖς Λυσίμαχος κατηγορεῖν ἐτόλμησε τῶν
 ἐπιθυμούντων τοιούτου πράγματος, ὃ τοσοῦτων τὸ
 πλῆθος καὶ τηλικούτων τὸ μέγεθος ἀγαθῶν αἰτιόν
 ἐστίν.

- 258 (κς.* κέ.) Καὶ τί δεῖ τούτου θαυμάζειν, ὅπου καὶ τῶν περὶ τὰς ἔριδας σπουδαζόντων ἐνιοί τινες 116 ὁμοίως βλασφημοῦσι περὶ τῶν λόγων τῶν κοινῶν καὶ τῶν χρησίμων ὥσπερ οἱ φανυλότατοι τῶν ἀνθρώπων, οὐκ ἀγνοοῦντες τὴν δύναμιν αὐτῶν, οὐδ' ὅτι τάχιστ' ἂν οὗτοι τοὺς χρωμένους ἀφελήσειαν, ἀλλ' ἐλπίζου-
 259 ρους ποιήσειν. περὶ ᾧν δυνηθεῖην μὲν ἂν ἴσως δια-
 λεχθῆναι πολὺ πικρότερον ἢ κείνοι περὶ ἡμῶν, οὐ-
 δέτερον δ' οἶμαι δεῖν, οὐθ' ὅμοιος γίνεσθαι τοῖς
 ὑπὸ τοῦ φθόνου διεφθαρμένοις, οὔτε ψέγειν τοὺς μη-
 δέν μὲν κακὸν τοὺς συνόντας ἐργαζομένους, ἤττον
 δ' ἐτέρων εὐεργετεῖν δυναμένους. οὐ μὴν ἀλλὰ μι-
 κρὰ γε μνησθήσομαι περὶ αὐτῶν, μάλιστα μὲν ὅτι
 260 κἀκεῖνοι περὶ ἡμῶν, ἔπειθ' ὅπως ἂν ὑμεῖς σαφέστε-
 ρον εἰδότες τὴν δύναμιν αὐτῶν οὕτω διακέησθε πρὸς
 260 ἐκάστους ἡμῶν, ὥσπερ δίκαιόν ἐστι, πρὸς δὲ τούτοις
 ἵνα καὶ τοῦτο ποιήσω φανερόν, ὅτι περὶ τοὺς πολιτι-
 κούς λόγους ἡμεῖς ὄντες, οὓς ἐκεῖνοι φασὶν εἶναι
 φιλαπεχθήμονας, πολὺ προότεροι τυγχάνομεν αὐτῶν
 ὄντες· οἱ μὲν γὰρ αἰεί τι περὶ ἡμῶν φλαῦρον λέγου-
 σιν, ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον, ἀλλὰ ταῖς ἀλη-
 261 θεαῖς χρήσομαι περὶ αὐτῶν. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τοὺς
 ἐν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις δυναστεύοντας καὶ τοὺς περὶ
 τὴν ἀστρολογίαν καὶ τὴν γεωμετρίαν καὶ τὰ τοιαῦτα
 τῶν μαθημάτων διατρίβοντας οὐ βλάπτειν ἀλλ' ὡφε- 117
 λεῖν τοὺς συνόντας, ἐλάττω μὲν ᾧν ὑπισχοῦνται,
 262 πλείω δ' ᾧν τοῖς ἄλλοις δοκοῦσιν. οἱ μὲν γὰρ πλείστοι
 τῶν ἀνθρώπων ὑπειλήφασιν ἀδολεσχίαν καὶ μικρολο-
 γίαν εἶναι τὰ τοιαῦτα τῶν μαθημάτων· οὐδὲν γὰρ αὐ-
 τῶν οὔτ' ἐπὶ τῶν ἰδίων οὔτ' ἐπὶ τῶν κοινῶν εἶναι χρή-
 σιμον, ἀλλ' οὐδ' ἐν ταῖς μνεῖαις οὐδένα χρόνον ἐμμέ-

- νειν ταῖς τῶν μαθόντων διὰ τὸ μήτε τῷ βίῳ παρακο-
 λουθεῖν μήτε ταῖς πράξεσιν ἐπαμύνειν ἄλλ' ἕξω
 263 παντάπασιν εἶναι τῶν ἀναγκαίων. ἐγὼ δ' οὐδ' οὐ-
 τως οὔτε πόρρω τούτων ἐγνώκα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οἷ
 τε νομίζοντες μηδὲν χρησίμην εἶναι τὴν παιδείαν
 ταύτην πρὸς τὰς πράξεις ὀρθῶς μοι δοκοῦσι γινώ-
 σκειν, οἷ τ' ἐπαινοῦντες αὐτὴν ἀληθῆ λέγειν. διὰ
 τοῦτο δ' οὐχ ὁμολογούμενον αὐτὸν αὐτῷ τὸν λόγον
 εἶρηκα, διότι καὶ ταῦτα τὰ μαθήματα τὴν φύσιν οὐ-
 * 264 δὲν ὁμοίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις οἷς διδασκόμεθα. τὰ μὲν
 γὰρ ἄλλα τότε ὠφελεῖν ἡμᾶς πέφυκεν, ὅταν λάβωμεν
 αὐτῶν τὴν ἐπιστήμην, ταῦτα δὲ τοὺς μὲν ἀπηκριβω-
 μένους οὐδὲν ἂν εὐεργετήσῃε πλήν τοὺς ἐντεῦθεν
 ζῆν προηρημένους, τοὺς δὲ μανθάνοντας οὐκίησι·
 περὶ γὰρ τὴν περιττολογίαν καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς
 265 ἀστρολογίας καὶ γεωμετρίας διατριβόντες καὶ δυσκα-
 ταμαθήτοις πράγμασιν ἀναγκαζόμενοι προσέχειν τὸν
 νοῦν, ἔτι δὲ συννετιζόμενοι μένειν καὶ πονεῖν ἐπὶ τοῖς
 λεγομένοις καὶ δεικνυμένοις καὶ μὴ πεπλανημένην 118
 ἔχειν τὴν διάνοιαν, ἐν τούτοις γυμνασθέντες καὶ παρ-
 οξυνθέντες ῥᾶον καὶ θᾶττον τὰ σπουδαιότερα καὶ
 266 πλείονος ἄξια τῶν πραγμάτων ἀποδέχεσθαι καὶ μαν-
 θάνειν δύνανται. φιλοσοφίαν μὲν οὖν οὐκ οἶμαι δεῖν
 προσαγορεύειν τὴν μηδὲν ἐν τῷ παρόντι μήτε πρὸς
 τὸ λέγειν μήτε πρὸς τὸ πράττειν ὠφελούσαν, γυμνα-
 σίαν μὲντοι τῆς ψυχῆς καὶ παρασκευὴν φιλοσο-
 φίας καλῶ τὴν διατριβὴν τὴν τοιαύτην, ἀνδρικωτέραν
 μὲν ἢς οἱ παῖδες ἐν τοῖς διδασκαλείοις ποιοῦνται, τὰ
 267 δὲ πλεῖστα παραπλησίαν· καὶ γὰρ ἐκείνων οἱ περὶ
 τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ἄλλην
 παιδείαν διαπονηθέντες πρὸς μὲν τὸ βέλτιον εἰπεῖν
 ἢ βουλευσασθαι περὶ τῶν πραγμάτων οὐδεμίαν πω

- λαμβάνουσιν επίδοσιν, αὐτοὶ δ' αὐτῶν εὐμαθέστεροι
 γίνονται πρὸς τὰ μείζω καὶ σπουδαιότερα τῶν μα-
 268 θημάτων. διατρίψαι μὲν οὖν περὶ τὰς παιδείας ταύ-
 τας χρόνον τινὰ συμβουλεύσαιμ' ἂν τοῖς νεωτέροις,
 μὴ μέντοι περιιδεῖν τὴν φύσιν τὴν αὐτῶν κατασκελε-
 τευθεῖσαν ἐπὶ τούτοις μὴδ' ἔξοκείλασαν εἰς τοὺς λό-
 γους τοὺς τῶν παλαιῶν σοφιστῶν, ὧν ὁ μὲν ἄπειρον
 τὸ πλῆθος ἔφησεν εἶναι τῶν ὄντων, Ἐμπεδοκλῆς δὲ
 τέτταρα καὶ νεῖκος καὶ φιλίαν ἐν αὐτοῖς, Ἴων δ' οὐ
 πλείω τριῶν, Ἀλκμέων δὲ δύο μόνα, Παρμενίδης δὲ
 269 καὶ Μέλισσος ἓν, Γοργίας δὲ παντελῶς οὐδέν. ἡγοῦ- 119
 μαι γὰρ τὰς μὲν τοιαύτας τερατολογίας ὁμοίας εἶναι
 ταῖς θαυματοποιαῖς, ταῖς οὐδὲν μὲν ὠφελούσαις, ὑπὸ
 δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γιγνομέναις, δεῖν δὲ
 τοὺς προὔργου τι ποιεῖν βουλομένους καὶ τῶν λόγων
 τοὺς ματαίους καὶ τῶν πράξεων τὰς μὴδὲν πρὸς τὸν
 βίον φερούσας ἀναιρεῖν ἐξ ἀπασῶν τῶν διατριβῶν.
- 270 (κς'.* κς'.) Περὶ μὲν οὖν τούτων ἀπόχρη μοι τὸ
 νῦν εἶναι ταῦτ' εἰρηκέναι καὶ συμβεβουλευκέναι·
 περὶ δὲ σοφίας καὶ φιλοσοφίας, τοῖς μὲν περὶ ἄλλων
 τινῶν ἀγωνιζομένοις οὐκ ἂν ἀρμόσειε λέγειν περὶ
 τῶν ὀνομάτων τούτων, ἔστι γὰρ ἀλλότρια πάσαις ταῖς
 πραγματείαις, ἔμοι δ' ἐπειδὴ καὶ κρίνομαι περὶ τῶν
 τοιούτων καὶ τὴν καλουμένην ὑπὸ τινῶν φιλοσοφίαν
 οὐκ εἶναι φημί, προσήκει τὴν δικαίως ἂν νομιζομένην
 271 ὀρίσαι καὶ δηλῶσαι πρὸς ὑμᾶς. ἀπλῶς δέ πως τυγχά-
 νω γιγνώσκων περὶ αὐτῶν. ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔνεστιν
 ἐν τῇ φύσει τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐπιστήμην λαβεῖν, ἣν
 ἔχοντες ἂν εἰδεῖμεν ὅτι πρακτέον ἢ λεκτέον ἔστιν,
 ἐκ τῶν λοιπῶν σοφοὺς μὲν νομίζω τοὺς ταῖς δόξαις
 ἐπιτυγχάνειν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ βελτίστου δυναμέ-
 νους, φιλοσόφους δὲ τοὺς ἐν τούτοις διατρίβοντας,

- 272 ἐξ ὧν ταχιστα λήφονται τὴν τοιαύτην φρόνησιν. ἃ δ' ἐστὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ταύτην ἔχοντα τὴν δύναμιν ἔχω μὲν εἰπεῖν, ὀκνῶ δὲ λέγειν· οὕτω γὰρ ἐστὶ σφόδρα καὶ παράδοξα καὶ πολὺ τῆς τῶν ἄλλων ἀφροσύνης διανοίας, ὥστε φοβοῦμαι, μὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀκούσαντες θοροῦβου καὶ βοῆς ἅπαν ἐμπλήσητε τὸ δικαστήριον. ὅμως δὲ καίπερ οὕτω διακείμενος ἐπιχειρήσω διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν· αἰσχύνομαι γὰρ, εἴ τισι δόξω δεδιῶς ὑπὲρ γήρωσ καὶ μικροῦ βίου προ-
- 273 διδόναι τὴν ἀλήθειαν. δέομαι δ' ὑμῶν μὴ προκαταγνῶναί μου τοιαύτην μαυρίαν, ὡς ἄρ' ἐγὼ κινδυνεύων προειλόμην ἂν λόγους εἰπεῖν ἐναντίους ταῖς ὑμετέραις γνώμαις, εἴ μὴ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀκολούθους αὐτοὺς ἐνόμιζον εἶναι καὶ τὰς ἀποδείξεις ἀληθεῖς καὶ
- 274 σαφεῖς ᾧ μὴν ἔχειν ὑπὲρ αὐτῶν. ἠγοῦμαι δὲ τοιαύτην μὲν τέχνην, ἣτις τοῖς κακῶς πεφυκόσι πρὸς ἀρετὴν σωφροσύνην ἐνεργάσαιτ' ἂν καὶ δικαιοσύνην, οὔτε πρότερον οὔτε νῦν οὐδεμίαν εἶναι, τοὺς τε τὰς ὑποσχέσεις ποιουμένους περὶ αὐτῶν πρότερον ἀπερεῖν καὶ παύσε-
- 275 σθαι ληροῦντας πρὶν εὐρεθῆναι τίνα παιδείαν τοιαύτην, οὐ μὴν ἄλλ' αὐτούς γ' αὐτῶν βελτίους ἂν γίγνεσθαι καὶ πλείονος ἀξίους, εἴ πρὸς τε τὸ λέγειν εὖ φιλοτίμως διατεθεῖεν καὶ τοῦ πείθειν δύνασθαι τοὺς ἀκούοντας ἐρασθεῖεν καὶ πρὸς τούτοις τῆς πλεονεξίας ἐπιθυμήσαιεν, μὴ τῆς ὑπὸ τῶν ἀνοήτων νομιζομένης ἀλλὰ τῆς ὡς ἀληθῶς τὴν δύναμιν ταύτην ἐχούσης.
- 276 καὶ ταῦθ' ὡς οὕτω πέφυκε ταχέως οἶμαι δηλώσειν. 121
πρῶτον μὲν γὰρ ὁ λέγειν ἢ γράφειν προαιρούμενος λόγους ἀξίους ἐπαίνου καὶ τιμῆς οὐκ ἐστὶν ὅπως ποιῆσεται τὰς ὑποθέσεις ἀδίκους ἢ μικρὰς ἢ περὶ τῶν ἰδίων συμβολαίων ἀλλὰ μεγάλας καὶ καλὰς καὶ φιλανθρωπῶς καὶ περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων· μὴ

- γὰρ τοιαύτας εὐρίσκων οὐδὲν διαπράξεται τῶν δεόν-
 277 των. ἔπειτα τῶν πράξεων τῶν συντεινουσῶν πρὸς
 τὴν ὑπόθεσιν ἐκλέξεται τὰς προπεωδεδεστάτας καὶ μά-
 λιστα συμφερούσας· ὁ δὲ τὰς τοιαύτας συνεπιζόμενος
 θεωρεῖν καὶ δοκιμάζειν οὐ μόνον περὶ τὸν ἐνεστῶτα
 λόγον ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς ἄλλας πράξεις τὴν αὐτὴν
 ἔξει ταύτην δύναμιν, ὥσθ' ἅμα τὸ λέγειν εὖ καὶ τὸ
 φρονεῖν παραγενήσεται τοῖς φιλοσόφως καὶ φιλοτί-
 278 μως πρὸς τοὺς λόγους διακειμένοις. καὶ μὴν οὐδ' ὁ
 πείθειν βουλόμενος ἀμελήσει τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ τού-
 τῳ μάλιστα προσέξει τὸν νοῦν, ὅπως δόξαν ὡς ἐπι-
 εικεστάτην λήψεται παρὰ τοῖς συμπολιτευομένοις.
 τίς γὰρ οὐκ οἶδε καὶ τοὺς λόγους ἀληθεστέρους δο-
 κοῦντας εἶναι τοὺς ὑπὸ τῶν εὖ διακειμένων λεγομέ-
 νους ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν διαβεβλημένων, καὶ τὰς πί-
 στεις μείζον δυναμένας τὰς ἐκ τοῦ βίου γεγεννημέ-
 νας ἢ τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου πεπορισμένας; ὥσθ' ὅσῳ
 περ ἂν τις ἐρωωμενεστέρως ἐπιθυμῇ πείθειν τοὺς
 ἀκούοντας, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀσκήσει καλὸς κἀγαθὸς 122
 279 εἶναι καὶ παρὰ τοῖς πολίταις εὐδοκιμεῖν. καὶ μηδαίς
 ὑμῶν οἰέσθω τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας γιγνώσκειν,
 ὅσῃν ἔχει ῥοπήν εἰς τὸ πείθειν τὸ τοῖς κρίνουσιν ἀρέ-
 σκειν, τοὺς δὲ περὶ τὴν φιλοσοφίαν ὄντας μόνους
 ἀγνοεῖν τὴν τῆς εὐνοίας δύναμιν· πολὺ γὰρ ἀκρι-
 280 βέστερον τῶν ἄλλων καὶ ταῦτ' ἴσασι, καὶ πρὸς τού-
 τοις, ὅτι τὰ μὲν εἰκότα καὶ τὰ τεκμήρια καὶ πᾶν τὸ
 τῶνπίστεων εἶδος τοῦτο μόνον ἀφελεῖ τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ
 περ ἂν αὐτῶν ἕκαστον τύχη ῥηθῆν, τὸ δὲ δοκεῖν εἶναι
 καλὸν κἀγαθὸν οὐ μόνον τὸν λόγον πιστότερον ἐποίη-
 σεν ἀλλὰ καὶ τὰς πράξεις τοῦ τὴν τοιαύτην δόξαν ἔχου-
 τος ἐντιμοτέρας κατέστησεν, ὑπὲρ οὗ σπουδαστέον ἐστὶ
 τοῖς εὖ φρονοῦσι μᾶλλον ἢ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων.

- 281 (κς'.* κξ'.) Τὸ τοίνυν περὶ τὴν πλεονεξίαν, ὃ
 δυσχερέστατον ἦν τῶν ῥηθέντων· εἰ μὲν τις ὑπολαμ-
 βάνει τοὺς ἀποστεροῦντας ἢ παραλογιζομένους ἢ
 κακόν τι ποιοῦντας πλεονεκτεῖν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν·
 οὐδένες γὰρ ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ μᾶλλον ἐλαττοῦνται
 τῶν τοιούτων, οὐδ' ἐν πλείοσιν ἀπορίαις εἰσὶν. οὐδ'
 ἐπονειδιστότερον ζῶσιν, οὐδ' ὅλως ἀθλιώτεροι τυγχά-
 282 νουσι· οὗτες· χρῆ δὲ καὶ νῦν πλεόν ἔχειν ἠγεῖσθαι
 καὶ πλεονεκτῆσειν νομίζειν παρὰ μὲν τῶν θεῶν τοὺς
 εὐσεβεστάτους καὶ τοὺς περὶ τὴν θεραπείαν τὴν ἐκεί-
 νων ἐπιμελεστάτους ὄντας, παρὰ δὲ τῶν ἀνθρώπων
 τοὺς ἄριστα πρὸς τούτους, μεθ' ὧν ἂν οἰκῶσι καὶ 123
 πολιτεύονται, διακειμένους, καὶ τοὺς βελτίστους αὐ-
 283 τοὺς εἶναι δοκοῦντας. καὶ ταῦτα καὶ ταῖς ἀληθείαις
 οὕτως ἔχει καὶ συμφέρει τὸν τρόπον τοῦτον λέγεσθαι
 περὶ αὐτῶν, ἐπεὶ νῦν γ' οὕτως ἀνέστραπται καὶ
 συγκέχυται πολλὰ τῶν κατὰ τὴν πόλιν, ὥστ' οὐδὲ τοῖς
 ὀνόμασιν ἐνιοί τινες ἐτι χρῶνται κατὰ φύσιν ἀλλὰ
 μεταφέρουσι ἀπὸ τῶν καλλίστων πραγμάτων ἐπὶ τὰ
 284 φανλότατα τῶν ἐπιτηδευμάτων. τοὺς μὲν γε βωμολο-
 χουμένους καὶ σκώπτει καὶ μιμείσθαι δυναμένους
 εὐφρεῖς καλοῦσι, προσῆκον τῆς προσηγορίας ταύτης
 τυγχάνειν τοὺς ἄριστα πρὸς ἀρετὴν πεφυκότας· τοὺς
 δὲ ταῖς κακοηθείαις καὶ ταῖς κακουργίαις χρωμένους,
 καὶ μικρὰ μὲν λαμβάνοντας, πονηρὰν δὲ δόξαν κτω-
 μένους, πλεονεκτικούς νομίζουσιν. ἀλλ' οὐ τοὺς ἔσιω-
 τάτους καὶ δικαιοτάτους, οἵπερ τῶν ἀγαθῶν ἀλλ'
 285 οὐ τῶν κακῶν πλεονεκτοῦσι· τοὺς δὲ τῶν μὲν ἀναγ-
 καίων ἀμελοῦντας, τὰς δὲ τῶν παλαιῶν σοφιστῶν
 τερατολογίας ἀγαπῶντας φιλοσοφεῖν φασιν, ἀλλ'
 οὐ τοὺς τὰ τοιαῦτα μανθάνοντας καὶ μελετῶντας,
 ἐξ ὧν καὶ τὸν ἴδιον οἶκον καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς πό-

λεως καλῶς διοικήσουσιν, ὧν περ ἔνεκα καὶ πονητέον
 καὶ φιλοσοφητέον καὶ πάντα πρακτέον ἐστίν. ἀφ' ὧν
 ὑμεῖς πολὺν ἤδη χρόνον ἀπελαύνετε τοὺς νεωτέρους,
 ἀποδεχόμενοι τοὺς λόγους τῶν διαβαλλόντων τὴν τοι- 124
 286 αὐτὴν παιδείαν. καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς μὲν
 ἐπιεικεστάτους αὐτῶν ἐν πότοις καὶ συνουσίαις καὶ
 ῥαθυμίαις καὶ παιδιαῖς τὴν ἡλικίαν διάγειν, ἀμελή-
 σαντας τοῦ σπουδάζειν, ὅπως ἔσονται βελτίους, τοὺς
 δὲ χεῖρω τὴν φύσιν ἔχοντας ἐν τοιαύταις ἀκολασίαις
 ἡμερεύειν, ἐν αἷς πρότερον οὐδ' ἂν οἰκέτης ἐπιεικῆς
 287 οὐδεὶς ἐτόλμησεν· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῆς Ἐννεα-
 κρούνου ψύχουσιν οἶνον, οἱ δ' ἐν τοῖς καπηλείοις
 πίνουσιν, ἕτεροι δ' ἐν τοῖς σκιραφείοις κυβεύουσι,
 πολλοὶ δ' ἐν τοῖς τῶν ἀγλητρίδων διδασκαλείοις δια-
 τρίβουσιν. καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ ταῦτα προτρέποντας οὐ-
 δεὶς πώποτε τῶν κήδεσθαι φασκόντων τῆς ἡλικίας
 ταύτης εἰς ὑμᾶς εἰσήγαγεν· ἡμῖν δὲ κακὰ παρέχουσιν,
 οἷς ἄξιον ἦν, εἰ καὶ μηθενὸς ἄλλου, τούτου γε χάριν
 ἔχειν, ὅτι τοὺς συνόντας τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμά-
 288 των ἀποτρέπομεν. οὕτω δ' ἐστὶ δυσμενὲς ἅπασιν τὸ
 τῶν συνοφαντῶν γένος, ὥστε τοῖς μὲν λυομένοις εἵ-
 κοσι καὶ τριάκοντα μνῶν τὰς μελλούσας καὶ τὸν ἄλλον
 οἶκον συναναιρήσειν οὐχ ὅπως ἂν ἐπιπλήξειαν, ἀλλὰ
 καὶ συγκαίρουσι ταῖς ἀσωτίαις αὐτῶν, τοὺς δ' εἰς τὴν
 αὐτῶν παιδείαν ὀτιοῦν ἀναλίσκοντας διαφθείρεσθαι
 φασιν. ὧν τίνες ἂν ἀδικιώτερον ἔχοιεν τὴν αἰτίαν
 289 ταύτην; οἵτινες ἐν ταύταις μὲν ταῖς ἀκμαῖς ὄντες 125
 ὑπερεῖδον τὰς ἡδονὰς, ἐν αἷς οἱ πλεῖστοι τῶν τηλικού-
 των μάλιστ' αὐτῶν ἐπιθυμοῦσιν, ἐξὸν δ' αὐτοῖς ῥα-
 θυμεῖν μηδὲν δαπανωμένοις εἴλοντο πονεῖν χρήματα
 τελέσαντες, ἄρτι δ' ἐκ παίδων ἐξεληλυθότες ἔγνωσαν,
 290 ἃ πολλοὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐκ ἴσασιν, ὅτι δεῖ τὸν

ὀρθῶς καὶ πρεπόντως προεστῶτα τῆς ἡλικίας καὶ κα-
λὴν ἀρχὴν τοῦ βίου ποιούμενον αὐτοῦ πρότερον ἢ
τῶν αὐτοῦ ποιήσασθαι τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ μὴ σπεύ-
δειν μηδὲ ζητεῖν ἑτέρων ἄρχειν, πρὶν ἂν τῆς αὐτοῦ
διανοίας λάβῃ τὸν ἐπιστατήσοντα, μηδ' οὕτω χαίρειν
μηδὲ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς ὡς ἐπὶ τοῖς
ἐν τῇ ψυχῇ διὰ τὴν παιδείαν ἐγγιγνομένοις. καίτοι
τοὺς τοιοῦτω λογισμῷ κεχρημένους πῶς οὐκ ἐπαινεῖ-
σθαι χρὴ μᾶλλον ἢ ψέγεσθαι, καὶ νομίζεσθαι βελτί-
στους εἶναι καὶ σωφρονεστάτους τῶν ἡλικιωτῶν;

- 291 Θανμάζω δ' ὅσοι τοὺς μὲν φύσει δεινοὺς ὄντας
εἰπεῖν εὐδαιμονίζουσιν ὡς ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ πράγμα-
τος αὐτοῖς συμβεβηκότος, τοὺς δὲ τοιοῦτους γενέσθαι
βουλομένους λαιδοροῦσιν ὡς ἀδίκου καὶ κακοῦ παι-
δεύματος ἐπιθυμοῦντας. καίτοι τί τῶν φύσει καλῶν
ἔστων μελέτη κατεργασθὲν αἰσχρὸν ἢ κακὸν ἔστιν;
οὐδὲν γὰρ εὐρήσομεν τοιοῦτον, ἀλλ' ἐν γε τοῖς ἄλ-
λοις ἐπαινοῦμεν τοὺς ταῖς φιλοπονίαις ταῖς αὐτῶν
ἀγαθόν τι κτήσασθαι δυνηθέντας μᾶλλον ἢ τοὺς παρὰ
292 τῶν προγόνων παραλαβόντας, εἰκότως· συμφέρει 126
γὰρ ἐπὶ τε τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ μάλιστα' ἐπὶ τῶν
λόγων μὴ τὰς εὐτυχίας ἀλλὰ τὰς ἐπιμελείας εὐδοκι-
μεῖν. οἱ μὲν γὰρ φύσει καὶ τύχῃ δεινοὶ γενόμενοι λέ-
γειν οὐ πρὸς τὸ βέλτιστον ἀποβλέπουσιν, ἀλλ' ὅπως
ἂν τύχωσιν, οὕτω χρῆσθαι τοῖς λόγοις εἰώθασιν· οἱ
δὲ φιλοσοφία καὶ λογισμῷ τὴν δύναμιν ταύτην λα-
βόντες, οὐδὲν ἀσκέπτως λέγοντες, ἤττον περὶ τὰς
293 πράξεις πλημμελοῦσιν. ὥσθ' ἅπανσι μὲν βούλεσθαι
προσῆκει πολλοὺς εἶναι τοὺς ἐκ παιδείας δεινοὺς εἰ-
πεῖν γιγνομένους, μάλιστα δ' ὑμῖν· καὶ γὰρ αὐτοὶ
προέχετε καὶ διαφέρετε τῶν ἄλλων οὐ ταῖς περὶ τὸν
πόλεμον ἐπιμελείαις, οὐδ' ὅτι κάλλιστα πολιτεύεσθε

- καὶ μάλιστα φυλάττετε τοὺς νόμους, οὓς ὑμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον, ἀλλὰ τούτοις, οἷσπερ ἡ φύσις ἢ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλων ζώων καὶ τὸ γένος τὸ τῶν
- 294 Ἑλλήνων τῶν βαρβάρων, τῷ καὶ πρὸς τὴν φρόνησιν καὶ πρὸς τοὺς λόγους ἄμεινον πεπαιδεῦσθαι τῶν ἄλλων. ὥστε πάντων ἂν συμβαίῃ δεινότατον, εἰ τοὺς βουλομένους τοῖς αὐτοῖς τούτοις διενεγκεῖν τῶν ἡλικιωτῶν, οἷσπερ ὑμεῖς ἀπάντων, διαφθεῖρεσθαι ψηφίσαισθε, καὶ τοὺς τῇ παιδείᾳ ταύτῃ χρωμένους, ἧς ὑμεῖς ἡγεμόνες γεγένησθε, συμφορᾶ τινὶ περιβάλοιτε.
- 295 (κς. * κή.) Χρὴ γὰρ μηδὲ τοῦτο λανθάνειν ὑμᾶς, ὅτι πάντων τῶν δυναμένων λέγειν ἢ παιδεύειν ἢ πόλις 127 ἡμῶν δοκεῖ γεγενῆσθαι διδάσκαλος, εἰκότως· καὶ γὰρ ἄθλα μέγιστα τιθεῖσαν αὐτὴν ὀρῶσι τοῖς τὴν δύναμιν ταύτην ἔχουσι καὶ γυμνάσια πλεῖστα καὶ παντοδαπάτα παρέχουσιν τοῖς ἀγωνίζεσθαι προσηρημένοις καὶ περὶ τὰ τοιαῦτα γυμνάζεσθαι βουλομένοις, ἔτι
- 296 δὲ τὴν ἐμπειρίαν, ἥπερ μάλιστα ποιεῖ δύνασθαι λέγειν, ἐνθένδε πάντας λαμβάνοντας· πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν τῆς φωνῆς κοινότητα καὶ μετριότητα καὶ τὴν ἄλλην εὐτραπελίαν καὶ φιλολογίαν οὐ μικρὸν ἡγοῦνται συμβαλέσθαι μέρος πρὸς τὴν τῶν λόγων παιδείαν. ὥστ' οὐκ ἀδίκως ὑπολαμβάνουσιν ἅπαντας τοὺς λέγειν ὄν-
- 297 τας δεινοὺς τῆς πόλεως εἶναι μαθητάς. σκοπεῖτ' οὖν, μὴ παντάπασιν ἢ καταγέλαστον τῆς δόξης ταύτης φλαυθρόν τι καταγιγνώσκειν, ἣν ὑμεῖς ἔχετε παρὰ τοῖς Ἑλλησι πολὺ μᾶλλον ἢ γὰρ παρ' ὑμῖν· οὐδὲν γὰρ ἄλλ' ἢ φανερῶς ὑμῶν αὐτῶν ἔσεσθε κατεψηφισμένοι τὴν
- 298 τοιαύτην ἀδικίαν, καὶ πεποιηκότες ὅμοιον, ὥσπερ ἂν εἰ Λακεδαιμόνιοι τοὺς τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἀσκοῦντας ζημιοῦν ἐπιχειροῦεν ἢ Θετταλοὶ παρὰ τῶν ἱππεύειν μελετώντων δίκην λαμβάνειν ἀξιοῦεν. ὑπὲρ ὧν

φυλακτέον ἐστίν, ὅπως μὴδὲν τοιοῦτον ἐξαμαρτήσε-
 σθε περὶ ὑμᾶς αὐτοὺς, μὴδὲ πιστοτέρους ποιήσετε
 τοὺς λόγους τοὺς τῶν κατηγορούντων τῆς πόλεως ἢ 128
 299 τοὺς τῶν ἐπαινούντων. (κς'. * κθ'.) Οἶμαι δ' ὑμᾶς
 οὐκ ἀγνοεῖν, ὅτι τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν δυσκόλως
 πρὸς ὑμᾶς ἔχουσιν, οἱ δ' ὡς οἶόν τε μάλιστα φιλοῦσι
 καὶ τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἐν ὑμῖν ἔχουσιν. καί
 φασιν οἱ μὲν τοιοῦτοι μόνην εἶναι ταύτην πόλιν,
 τὰς δ' ἄλλας κώμας, καὶ δικαίως ἂν αὐτὴν ἄστὴν
 τῆς Ἑλλάδος προσαγορεύεσθαι καὶ διὰ τὸ μέγεθος
 καὶ διὰ τὰς εὐπορίας τὰς ἐνθένδε τοῖς ἄλλοις γιγνο-
 μένας καὶ μάλιστα διὰ τὸν τρόπον τῶν ἐνοικούν-
 300 των· οὐδένας γὰρ εἶναι πραοτέρους οὐδὲ κοινοτέρους,
 οὐδ' οἷς οἰκειότερον ἂν τις τὸν ἅπαντα βίον συνδια-
 τρίψειεν. οὕτω δὲ μεγάλαις χρῶνται ταῖς ὑπερβολαῖς,
 ὥστ' οὐδὲ τοῦτ' ὀκνοῦσι λέγειν, ὡς ἦδιον ἂν ὑπ' ἀν-
 δρὸς Ἀθηναίου ζημιωθεῖεν ἢ διὰ τῆς ἐτέρων ἀμότη-
 τος εὖ πάθοιεν. οἱ δὲ ταῦτα μὲν διασύρουσι, διεξι-
 ούντες δὲ τὰς τῶν συκοφαντῶν πικρότητας καὶ κακο-
 πραγίας ὅλης τῆς πόλεως ὡς ἀμίκτου καὶ χαλεπῆς οὐ-
 301 σης κατηγοροῦσιν. ἔστιν οὖν δικαστῶν νοῦν ἐχόντων
 τοὺς μὲν τῶν τοιούτων λόγων αἰτίους γιγνομένους
 ἀποκτείνειν ὡς μεγάλην αἰσχύνην τῇ πόλει περιποι-
 οῦντας, τοὺς δὲ τῶν ἐπαινῶν τῶν λεγομένων περὶ
 αὐτῆς μέρος τι συμβαλλομένους τιμᾶν μᾶλλον ἢ τοὺς
 ἀθλητὰς τοὺς ἐν τοῖς στεφανίταις ἀγῶσι νικῶντας·
 302 πολὺ γὰρ καλλίω δόξαν ἐκείνων κτῶμενοι τῇ πόλει
 τυγχάνουσι καὶ μᾶλλον ἀρμόττουσαν. περὶ μὲν γὰρ 129
 τὴν τῶν σωματίων ἀγωνίαν πολλοὺς τοὺς ἀμφισβη-
 τοῦντας ἔχομεν, περὶ δὲ τὴν παιδείαν ἅπαντες ἂν ἡμᾶς
 πρωτεύειν προκρίνειαν. γρηθὲν τοὺς καὶ μικρὰ λογιζε-
 σθαι δυναμένους τοὺς ἐν τοῖς τοιούτοις τῶν ἔργων

διαφέροντας, ἐν οἷς ἡ πόλις εὐδοκίμει, τιμῶντας
 φαίνεσθαι, καὶ μὴ φθονερωῶς ἔχειν, μηδ' ἐναντία τοῖς
 303 ἄλλοις Ἑλλησι γιννώσκειν περὶ αὐτῶν. ὧν ὑμῖν οὐ-
 δὲν πώποτ' ἐμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτον διημαρτήκατε
 τοῦ συμφέροντος, ὥσθ' ἡδίων ἔχετε, δι' οὓς ἀκούετε
 κακῶς ἢ δι' οὓς ἐπαινείσθε, καὶ δημοτικωτέρους εἶναι
 νομίζετε τοὺς τοῦ μισεῖσθαι τὴν πόλιν ὑπὸ πολλῶν
 αἰτίους ὄντας ἢ τοὺς ἅπαντας, οἷς πεπλησιάκασιν, εὖ
 304 διακείσθαι πρὸς αὐτὴν πεποιηκότας. ἦν οὖν σωφρο-
 νῆτε, τῆς μὲν ταραχῆς παύσεσθε ταύτης, οὐχ οὕτω
 δ' ὥσπερ νῦν οἱ μὲν τραχέως, οἱ δ' ὀλιγώρως δια-
 κείσεσθε πρὸς τὴν φιλοσοφίαν, ἀλλ' ὑπολαβόντες
 κάλλιστον εἶναι καὶ σπουδαιότατον τῶν ἐπιτηδευ-
 μάτων τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν, προτρέψετε τῶν
 νεωτέρων τοὺς βίον ἱκανὸν κεκτημένους καὶ σχολὴν
 ἄγειν δυναμένους ἐπὶ τὴν παιδείαν καὶ τὴν ἄσκησιν
 305 τὴν τοιαύτην, καὶ τοὺς μὲν πονεῖν ἐθέλοντας καὶ
 παρασκευάζειν σφᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ πόλει περὶ
 πολλοῦ ποιήσεσθε, τοὺς δὲ καταβεβλημένως ζῶντας
 καὶ μηδενὸς ἄλλου φροντίζοντας, πλὴν ὅπως ἀσελγῶς 130
 ἀπολαύσονται τῶν καταλειφθέντων, τούτους δὲ μισή-
 σετε καὶ προδότας νομιεῖτε καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς
 τῶν προγόνων δόξης· μόλις γὰρ, ἦν οὕτως ὑμᾶς αἰ-
 σθῶνται πρὸς ἑκατέρους αὐτῶν διακειμένους, ἐθελή-
 σουσιν οἱ νεώτεροι καταφρονησάντες τῆς ῥαθυμίας
 προσέχειν σφίσι αὐτοῖς καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ τὸν νοῦν.
 306 ἀναμνήσθητε δὲ τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων
 τῶν τῇ πόλει καὶ τοῖς προγόνοις πεπραγμένων, καὶ
 διέλθετε πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ σκέψασθε, ποῖός τις ἦν
 καὶ πῶς γεγωνῶς καὶ τίνα τρόπον πεπαιδευμένος ὁ
 τοὺς τυράννους ἐκβαλὼν καὶ τὸν δῆμον καταγαγὼν
 καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστήσας, ποῖος δέ τις ὁ τοὺς

βαρβάρους Μαραθῶνι τῇ μάχῃ νικήσας καὶ τὴν δόξαν τὴν ἐκ ταύτης γεγενημένην τῇ πόλει κτησάμενος, 307 τίς δ' ἦν ὁ μετ' ἐκείνων τοὺς Ἑλλήνας ἐλευθερώσας καὶ τοὺς προγόνους ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν δυναστείαν, ἣν ἔσχον, προαγαγών, ἔτι δὲ τὴν φύσιν τὴν τοῦ Πειραιῶς κατιδὼν καὶ τὸ τεῖχος ἀκόντων Λακεδαιμονίων τῇ πόλει περιβαλὼν, τίς δ' ὁ μετὰ τοῦτον ἀργυρίου καὶ χρυσίου τὴν ἀκρόπολιν ἐμπλήσας καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ἰδίους μεστοὺς πολλῆς εὐδαιμονίας καὶ πλούτου ποι- 308 ἦσας· εὐρήσετε γάρ, ἣν ἐξετάξετε τούτων ἕκαστον, οὐ τοὺς συκοφαντικῶς βεβιωκότας οὐδὲ τοὺς ἀμελῶς 131 οὐδὲ τοὺς τοῖς πολλοῖς ὁμοίους ὄντας ταῦτα διαπραγμαμένους, ἀλλὰ τοὺς διαφέροντας καὶ προέχοντας μὴ μόνον ταῖς εὐγενείαις καὶ ταῖς δόξαις ἀλλὰ καὶ τῷ φρονεῖν καὶ λέγειν, τούτους ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν αἰ- 309 τίους γεγενημένους. ὧν εἰκὸς ὑμᾶς ἐνθυμουμένους ὑπὲρ μὲν τοῦ πλήθους τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἔν τε τοῖς ἀγῶσι τοῖς περὶ τῶν συμβολαίων τῶν δικαίων τεύξονται καὶ τῶν ἄλλων τῶν κοινῶν μεθ' ἑξέουσι, τοὺς δ' ὑπερέχοντας καὶ τῇ φύσει καὶ ταῖς μελέταις καὶ τοὺς τοιούτους γενέσθαι προθυμουμένους ἀγαπᾶν καὶ τιμᾶν καὶ θεραπεύειν, ἐπισταμένους, ὅτι καὶ τὸ καλῶν καὶ μεγάλων ἡγήσασθαι πραγμάτων καὶ τὸ δύνασθαι τὴν πόλιν ἐκ τῶν κινδύνων σφίξειν καὶ τὴν δημοκρατίαν διαφυλάττειν ἐν τοῖς τοιούτοις ἔνεστιν ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς συκοφάνταις.

310 (κζ'.) Πολλῶν δ' ἐφεστώτων μοι λόγων ἀπορῶ, πῶς αὐτοὺς διαθῶμαι· δοκεῖ γάρ μοι καθ' αὐτὸ μὲν ἕκαστον ὧν διανοοῦμαι ῥηθὲν ἐπιεικὲς ἂν φανῆναι, πάντα δὲ νυνὶ λεγόμενα πολὺν ἂν ὄχλον ἐμοί τε καὶ τοῖς ἀκούουσι παρασχεῖν. ὅπερ καὶ περὶ τῶν ἤδη προειρημένων δέδοικα, μὴ τοιοῦτόν τι πάθος αὐτοῖς

- 311 διὰ τὸ πλῆθος τυγχάνη συμβεβηκός. οὕτω γὰρ ἀπλή-
 στως ἅπαντες ἔχομεν περὶ τοὺς λόγους, ὥστ' ἐπαινοῦ-
 μεν μὲν τὴν εὐκαιρίαν καὶ φαμὲν οὐδὲν εἶναι τοιοῦ-
 τον, ἐπειδὴν δ' οἰηθῶμεν, ὡς ἔχομέν τι λέγειν, ἀμελή-
 σαυτες τοῦ μετριάξαι, κατὰ μικρὸν ἀεὶ προστιθέντες
 εἰς τὰς ἐσχάτας ἀκαιρίας ἐμβάλλομεν ἡμᾶς αὐτούς· e
- 312 ἔτι βούλομαι διαλεχθῆναι πρὸς ὑμᾶς. (κῆ.) Ἀγανα-
 κτῶ γὰρ ὄρων τὴν συκοφαντίαν ἄμεινον τῆς φιλοσο-
 φίας φερομένην, καὶ τὴν μὲν κατηγοροῦσαν, τὴν δὲ 344
 κρινομένην. ὃ τίς ἂν τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν γενήσε-
 σθαι προσεδόκησεν, ἄλλως τε καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς ἐπὶ
- 313 σοφίᾳ μείζον τῶν ἄλλων φρονοῦσιν; οὐκ οὖν ἐπὶ γε
 τῶν προγόνων οὕτως εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς μὲν καλου-
 μένους σοφιστὰς ἐθαύμαζον καὶ τοὺς συνόντας αὐτοῖς
 ἐξήλουν, τοὺς δὲ συκοφάντας πλείστων κακῶν αἰτίους
 ἐνόμιζον εἶναι. μέγιστον δὲ τεκμήριον· Σόλωνα μὲν
 γὰρ, τὸν πρῶτον τῶν πολιτῶν λαβόντα τὴν ἐπωνυ- b
 μίαν ταύτην, προστάτην ἤξιωσαν τῆς πόλεως εἶναι,
 περὶ δὲ τῶν συκοφαντῶν χαλεπωτέρους ἢ περὶ τῶν
- 314 ἄλλων τοὺς νόμους ἔθεσαν. τοῖς μὲν γὰρ μεγίστοις
 τῶν ἀδικημάτων ἐν ἐνὶ τῶν δικαστηρίων τὴν κρίσιν
 ἐποίησαν, κατὰ δὲ τούτων γραφὰς μὲν πρὸς τοὺς
 θεσμοθέτας, εἰσαγγελίας δ' εἰς τὴν βουλὴν, προβολὰς
 δ' ἐν τῷ δήμῳ, νομίζοντες τοὺς ταύτη τῇ τέχνῃ χρω-
 μένους ἀπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας. τοὺς μὲν c
 γὰρ ἄλλους ἀλλ' οὐκ οὖν πειραῖσθαι γε λανθάνειν κακουρ-
- 315 γοῦντας, τούτους δ' ἐν ἅπασιν ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐ-
 τῶν ὀμότητα καὶ μισανθρωπίαν καὶ φιλαπεχθιμοσύ-
 νην. (κθ.) Κακεῖνοι μὲν οὕτως ἐγίγνωσκον περὶ αὐτῶν·
 ὑμεῖς δὲ τοσοῦτον ἀπέχετε τοῦ κολάζειν αὐτούς, ὥστε
 τούτοις χρῆσθε καὶ κατηγοροῖς καὶ νομοθέταις περὶ

- τῶν ἄλλων. καίτοι προσῆκεν αὐτοὺς νῦν μισεῖσθαι
 316 μᾶλλον ἢ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. τότε μὲν γὰρ ἐν
 τοῖς ἐγκυκλίοις μόνον καὶ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν ἔβλα- d
 πτον τοὺς συμπολιτευομένους· ἐπειδὴ δ' ἀύξηθείσης
 τῆς πόλεως καὶ λαβούσης τὴν ἀρχὴν οἱ πατέρες ἡμῶν
 μᾶλλον θαρρήσαντες τοῦ συμφέροντος τοῖς μὲν κα-
 λοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν καὶ μεγάλην τὴν πόλιν
 317 ποιήσασι διὰ τὰς δυναστείας ἐφθόνησαν, πονηρῶν δ'
 ἀνθρώπων καὶ μεστῶν θρασύτητος ἐπεθύμησαν, οἴη-
 θέντες ταῖς μὲν τόλμαις καὶ ταῖς φιλαπεχθημοσίνοις
 ἱκανοὺς αὐτοὺς ἔσεσθαι διαφυλάττειν τὴν δημοκρα- e
 τίαν, διὰ δὲ τὴν φανυλότητα τῶν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς ὑπαρ-
 ξάντων οὐ μέγα φρονήσειν οὐδ' ἐπιθυμήσειν ἑτέρας
 πολιτείας, ἐκ ταύτης τῆς μεταβολῆς τί τῶν δεινῶν οὐ
 συνέπεσε τῇ πόλει; τί δὲ τῶν μεγίστων κακῶν οἱ ταύ- 345
 τὴν ἔχοντες τὴν φύσιν οὐ καὶ λέγοντες καὶ πράττου-
 318 τες διετέλεσαν; οὐ τοὺς μὲν ἐνδοξοτάτους τῶν πολι-
 τῶν καὶ μάλιστα δυναμένους ποιῆσαί τι τὴν πόλιν
 ἀγαθόν, ὀλιγαρχίαν ὀνειδίζοντες καὶ λακωνισμόν, οὐ
 πρότερον ἐπαύσαντο πρὶν ἠνάγκασαν ὁμοίους γενέ-
 σθαι ταῖς αἰτίαις ταῖς λεγομέναις περὶ αὐτῶν; τοὺς
 δὲ συμμάχους λυμαινόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες καὶ
 τοὺς βελτίστους ἐκ τῶν ὄντων ἐκβάλλοντες οὕτω διέ- b
 θεσαν ὥσθ' ἡμῶν μὲν ἀποστῆναι, τῆς δὲ Λακεδαι-
 319 μονίῳν ἐρασθῆναι φιλίας καὶ συμμαχίας; ἐξ ὧν εἰς
 πόλεμον καταστάντες πολλοὺς ἐπέιδομεν τῶν πολιτῶν
 τοὺς μὲν τελευτήσαντας, τοὺς δ' ἐπὶ τοῖς πολεμίοις
 γενομένους, τοὺς δ' εἰς ἔνδειαν τῶν ἀναγκαίων κατα-
 στάντας, ἔτι δὲ τὴν δημοκρατίαν δις καταλυθεῖσαν
 καὶ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος κατασκαφέντα, τὸ δὲ μέγι-
 στον, ὅλην τὴν πόλιν περὶ ἀνδραποδισμοῦ κινδυνεύ- c
 σασαν καὶ τὴν ἀκρόπολιν τοὺς πολεμίους οἰκήσαντας.

320 (λ.) Ἄλλὰ γὰρ αἰσθάνομαι, καίπερ ὑπὸ τῆς ὀργῆς βία φερόμενος, τὸ μὲν ὕδωρ ἡμᾶς ἐπιλείπον, αὐτὸς δ' ἐμπεπτωκὼς εἰς λόγους ἡμερησίους καὶ κατηγορίας. ὑπερβὰς οὖν τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν τῶν διὰ τούτους γεγενημένων, καὶ διωσάμενος τὸν ὄχλον τῶν ἐνόντων εἶπειν περὶ τῆς τούτων συκοφαντίας, μικρῶν ἔτι πάνυ μνησθεῖς ἤδη καταλύσω
 321 τὸν λόγον. (λαΐ.) Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὄρω τοὺς δ κινδυνεύοντας, ἐπειδὴν περὶ τὴν τελευτήν ὧσι τῆς ἀπολογίας, ἱκετεύοντας, δεομένους, τοὺς παῖδας, τοὺς φίλους ἀναβιβαζομένους· ἐγὼ δ' οὔτε πρόπειν οὐδὲν ἠγοῦμαι τῶν τοιούτων τοῖς τηλικούτοις, πρὸς τε τῷ ταῦτα γινώσκειν αἰσχυρθεῖην ἂν, εἰ δι' ἄλλο τι σφροῖμην ἢ διὰ τοὺς λόγους τοὺς προειρημένους ὑπ' ἐμοῦ καὶ γεγραμμένους. οἶδα γὰρ ἐμαυτὸν οὐ- e
 τως ὀσίως καὶ δικαίως κεχορημένον αὐτοῖς καὶ περὶ τὴν πόλιν καὶ περὶ τοὺς προγόνους καὶ μάλιστα περὶ τοὺς θεοὺς, ὥστ' εἴ τι μέλει τῶν ἀνθρωπίνων ἀν-
 322 οὐδὲν αὐτοὺς οἶμαι λανθάνειν. διόπερ οὐκ ὀρωδῶ 346 τὸ μέλλον συμβῆσεσθαι παρ' ὑμῶν, ἀλλὰ θαρρῶ καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω τότε μοι τοῦ βίου τὴν τελευτήν ἤξειν, ὅταν μέλλῃ συνοίσειν ἡμῖν, σημείω χρώμενος, ὅτι καὶ τὸν παρελθόντα χρόνον οὕτω
 323 προσήκει τοὺς εὐσεβεῖς καὶ θεοφιλεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην καὶ νομίζοντος, ὃ τι ἂν ὑμῖν δόξη, τοῦθ' ἔξειν μοι καλῶς καὶ συμφερόντως, ὅπως ἕκαστος ὑμῶν χαίρει καὶ βούλεται, τοῦτον τὸν τρόπον φερέτω τὴν ψῆφον.

16.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΖΕΥΓΟΥΣ.

-
- (α΄.) Περὶ μὲν οὖν τοῦ ζεύγους τῶν ἵππων, ὡς 347
οὐκ ἀφελόμενος ὁ πατὴρ Τεισίαν εἶχεν ἀλλὰ προιάμε-
νος παρὰ τῆς πόλεως τῆς Ἀργείων, τῶν τε πρέσβεων
τῶν ἐκεῖθεν ἡκόντων καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰδόντων
ἀκηκόατε μαρτυρούντων· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἅπαν-
2 τές εἰσιν εἰθισμένοι με συκοφαντεῖν. τὰς μὲν γὰρ δί-
κας ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων λαγχάνουσι, τὰς δὲ b
κατηγορίας ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ποιοῦν-
ται, καὶ πλείω χρόνον διατρίβουσι τὸν πατέρα μου δια-
βάλλοντες ἢ περὶ ὧν ἀντώμοσαν διδάσκοντες, καὶ
τοσοῦτον καταφρονοῦσι τῶν νόμων, ὥστε περὶ ὧν
ὑμᾶς ὑπ' ἐκείνου φασὶν ἡδικῆσθαι, τούτων αὐτοὶ δί-
3 κην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ἀξιοῦσιν. ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν
οὐδὲν προσῆκειν τὰς κοινὰς αἰτίας τοῖς ἰδίους ἀγῶσιν·
ἐπειδὴ δὲ Τεισίας πολλάκις οὐνειδίξει μοι τὴν φυγὴν c
τὴν τοῦ πατρὸς καὶ μᾶλλον ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἢ
τῶν αὐτοῦ σπουδάζει πραγμάτων, ἀνάγκη πρὸς ταῦτα
τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι· καὶ γὰρ ἂν αἰσχυνοίμην, εἰ
τω δόξαιμι τῶν πολιτῶν ἤττον φροντίζειν τῆς ἐκείνου
δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων.
- 4 (β΄.) Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρεσβυτέρους βραχὺς ἂν
ἐξήρκει λόγος· ἅπαντες γὰρ ἴσασιν, ὅτι διὰ τοὺς αὐ-
τοὺς ἄνδρας ἢ τε δημοκρατία κατελύθη κάκεινος ἐκ
τῆς πόλεως ἐξέπεσεν· τῶν δὲ νεωτέρων ἕνεκα, οἳ τῶν d
μὲν πραγμάτων ὕστεροι γεγόνασι, τῶν δὲ διαβαλλόν-
των πολλάκις ἀκηκόασι, πορρωτέρωθεν ἄρξομαι δι-
δάσκειν.

- 5 (γ'.) Οἱ γὰρ τὸ πρῶτον ἐπιβουλευσαντες τῷ δήμῳ
καὶ καταστήσαντες τοὺς τετρακοσίους, ἐπειδὴ παρα-
καλούμενος ὁ πατήρ οὐκ ἤθελε γενέσθαι μετ' αὐτῶν,
ὄρωντες αὐτὸν καὶ πρὸς τὰς πράξεις ἐρωμένως ἔχοντα
καὶ πρὸς τὸ πλῆθος πιστῶς διακείμενον, οὐχ ἡ-
γοῦντ' οὐδὲν οἰοί τ' εἶναι κινεῖν τῶν καθεστῶτων, e
- 6 πρὶν ἐκποδῶν ἐκεῖνος αὐτοῖς γένοιτο. εἰδότες δὲ τὴν
πόλιν τῶν μὲν περὶ τοὺς θεοὺς μάλιστ' ἂν ὀργισθεῖ-
σαν, εἴ τις εἰς τὰ μυστήρια φαίνοιτ' ἕξαμαρτάνων,
τῶν δ' ἄλλων εἴ τις τὴν δημοκρατίαν τολμῶη κατα-
λύειν, ἀμφοτέρως ταύτας συνθέντες τὰς αἰτίας εἰς- 348
ἠγγελλον εἰς τὴν βουλὴν, λέγοντες, ὡς ὁ πατήρ μὲν
συνάγοι τὴν ἐταιρείαν ἐπὶ νεωτέροις πράγμασιν, οὐ-
τοι δ' ἐν τῇ Πουλυτίωνος οἰκίᾳ συνδειπνοῦντες τὰ
- 7 μυστήρια ποιήσειαν. ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως γενομένης
διὰ τὸ μέγεθος τῶν αἰτιῶν καὶ διὰ ταχέων συλλε-
γείσης ἐκκλησίας οὕτω σαφῶς ἐπέδειξεν αὐτοὺς ψευ-
δομενους, ὥστε παρὰ μὲν τῶν κατηγορῶν ἠδέως ἂν ὁ
δῆμος δίκην ἔλαβε, τὸν δ' εἰς Σικελίαν στρατηγὸν ἔχει- b
ροτόνησεν. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξέπλευσεν ὡς ἀπηλλαγ-
μένος ἤδη τῆς διαβολῆς, οἱ δὲ συστήσαντες τὴν βουλὴν
καὶ τοὺς ῥήτορας ὑφ' αὐτοῖς ποιησάμενοι πάλιν ἤγειρον
- 8 τὸ πρᾶγμα καὶ μηνυτὰς εἰσέπεμπον. καὶ τί δεῖ μακρο-
λογεῖν; οὐ γὰρ πρότερον ἐπαύσαντο, πρὶν τὸν τε πα-
τέρ' ἐκ τοῦ στρατοπέδου μετεπέμψαντο, καὶ τῶν φίλων
αὐτοῦ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέ-
βαλον. πυθόμενος δὲ τὴν τε τῶν ἐχθρῶν δύναμιν καὶ c
τὰς τῶν ἐπιτηδείων συμφορὰς, καὶ νομίζων δεινὰ πά-
σχειν, ὅτι παρόντα μὲν αὐτὸν οὐκ ἔκρινον, ἀπόντος δὲ
κατεγίγνωσκον, οὐδ' ὡς ἀπελθεῖν ἠξίωσεν εἰς τοὺς
- 9 πολεμίους· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τοσαύτην πρόνοιαν ἔσχευ
ὑπὲρ τοῦ μηδὲ φεύγων μηδὲν ἕξαμαρτεῖν εἰς τὴν πό-

λιν, ὥστ' εἰς Ἄργος ἔλθων ἡσυχίαν εἶχεν, οἱ δ' εἰς τοσοῦτον ὕβρεως ἤλθον, ὥστ' ἔπεισαν ὑμᾶς ἐλαύνειν αὐτὸν ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ στηλίτην ἀναγράφειν καὶ πρέσβεις πέμποντας ἐξαιτεῖν παρ' Ἀργείων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρήσαιτο τοῖς παροῦσι κακοῖς καὶ πανταχόθεν εἰργόμενος καὶ σωτηρίας οὐδεμιᾶς ἄλλης αὐτῷ φαινομένης τελευτῶν ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἠναγκάσθη καταφυγεῖν.

- 10 (δ'.) Καὶ τὰ μὲν γενόμενα ταῦτ' ἐστίν· τοσοῦτον δὲ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ὕβρεως περίεστιν, ὥστ' οὕτως ἀνόμωσ τοῦ πατρὸς ἐκπεσόντος ὡς δεινὰ δεδρακότος αὐτοῦ κατηγοροῦσι, καὶ διαβάλλειν ἐπιχειροῦσιν ὡς Δεκέλειάν τ' ἐπετείχισε καὶ τὰς νήσους ἀπέστησε καὶ τῶν πολεμίων διδάσκαλος κατέστη. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτοῦ
- 11 προσποιοῦνται καταφρονεῖν, λέγοντες, ὡς οὐδὲν διέφερε τῶν ἄλλων, νυνὶ δ' ἀπάντων αὐτὸν τῶν γεγενημένων αἰτιῶνται καὶ φασι παρ' ἐκείνου μαθεῖν Λακεδαιμονίους, ὡς χρὴ πολεμεῖν, οἳ καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκειν τέχνην ἔχουσιν. ἐγὼ δ' εἴ μοι χρόνος ἱκανὸς γένοιτο, ῥαδίως ἂν αὐτὸν ἐπιδείξαιμι τὰ μὲν δικαίως πράξαντα, τῶν δ' ἀδίκως αἰτίαν ἔχοντα. πάντων δ' ἂν εἶη δεινότατον, εἰ τοῦ πατρὸς μετὰ τὴν φυγὴν δωρεὰν λαβόντος ἐγὼ διὰ τὴν ἐκείνου φυγὴν ζημιωθεῖην.
- 12 (ε'.) Ἦγοῦμαι δ' αὐτὸν παρ' ὑμῶν δικαίως ἂν πλείστης συγγνώμης τυγχάνειν· ὑπὸ γὰρ τῶν τριάντων ἐκπεσόντες ταῖς αὐταῖς ἐκείνῳ συμφοραῖς ἐχρήσασθε. ἐξ ὧν ἐνθυμεῖσθαι χρὴ, πῶς ἕκαστος ὑμῶν διέκειτο καὶ τίνα γνώμην εἶχε καὶ ποῖον κίνδυνον οὐκ ἂν ὑπέμεινεν, ὥστε παύσασθαι μὲν μετοικῶν, κατελθεῖν δ' εἰς τὴν πατρίδα, τιμωρῆσασθαι δὲ τοὺς ἐκβαλόντας.
- 13 ἐπὶ τίνα δ' ἢ πόλιν ἢ φίλον ἢ ξένον οὐκ ἤλθετε δεησόμενοι συγκαταγαγεῖν ὑμᾶς; τίνος δ' ἀπέσχεσθε

πειρώμενοι καταλθεῖν; οὐ καταλαβόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸν σῆτον τὸν ἐν τῇ χώρᾳ διεφθείρετε καὶ τὴν γῆν ἐτέμνετε καὶ τὰ προάστεια ἐνεπρήσατε καὶ τελευτῶν- c

14 τες τοῖς τείχεσι προσεβάλετε; καὶ ταῦθ' οὕτω σφόδρ' ἐνομίζετε χρῆναι ποιεῖν, ὥστε τοῖς ἡσυχίαν ἄγουσι τῶν συμφυγάδων μᾶλλον ὠργίζεσθε ἢ τοῖς αἰτίοις τῶν συμφορῶν γεγεννημένοις. (ζ'.) Ὡστ' οὐκ εἰκὸς ἐπιτιμᾶν τοῖς τῶν αὐτῶν ὑμῖν ἐπιθυμοῦσιν, οὐδὲ κακοὺς ἄνδρας νομίζειν, ὅσοι φεύγοντες καταλθεῖν ἐξήτησαν, d ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μένοντες φυγῆς ἄξι' ἐποίησαν· οὐδ' ἐντεῦθεν ἀρξαμένους κρίνειν, ὁποῖός τις ἦν ὁ πατὴρ πολίτης, ὅτ' οὐδὲν αὐτῷ τῆς πόλεως προσῆκεν, 15 ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου σκοπεῖν, οἷος ἦν πρὶν φυγεῖν περὶ τὸ πλῆθος, καὶ ὅτι διακοσίους ὀπλίτας ἔχων τὰς μεγίστας πόλεις τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπέστησεν, ὑμῖν δὲ συμμάχους ἐποίησε, καὶ εἰς οἴους κινδύνους αὐτοὺς κατέστησε, e καὶ ὡς περὶ Σικελίαν ἐστρατήγησεν. τούτων μὲν γὰρ ἐκείνῳ προσήκει χάριν ὑμᾶς ἔχειν· τῶν δ' ἐν τῇ συμφορᾷ γενομένων τοὺς ἐκβαλόντας αὐτὸν δικαίως ἂν αἰτίους νομίζοιτε.

16 (ζ'.) Ἀναμνήσθητε δὲ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, ἐπειδὴ κατῆλθεν, ὡς πόλλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησεν, ἔτι 350 δὲ πρότερον, ὡς ἐχόντων τῶν πραγμάτων αὐτὸν κατεδέξασθε, καταλελυμένου μὲν τοῦ δήμου, στασιαζόντων δὲ τῶν πολιτῶν, διαφερομένων δὲ τῶν στρατιωτῶν πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἐνθάδε καθεστηκυίας, εἰς τοῦτο δὲ μακρίας ἀμφοτέρων* ἀφιγμένων 17 ὥστε μηδετέροις μηδεμίαν ἐλπίδ' εἶναι σωτηρίας· οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἔχοντας τὴν πόλιν ἐχθροὺς ἐνόμιζον b μᾶλλον ἢ Λακεδαιμονίους, οἱ δὲ τοὺς ἐκ Δεκελείας μετεπέμποντο, ἡγούμενοι κρεῖττον εἶναι τοῖς πολε-

- μίοις τὴν πατρίδα παραδοῦναι μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὲρ τῆς
 πόλεως στρατευομένοις τῆς πολιτείας μεταδοῦναι. τοι-
 18 αὐτήν μὲν οὖν τῶν πολιτῶν γνώμην ἔχόντων, κρατούν-
 των δὲ τῶν πολεμίων καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάττης,
 ἔτι δὲ χρημάτων ὑμῖν μὲν οὐκ ὄντων, ἐκείνοις δὲ βα-
 σιλέως παρέχοντος, πρὸς δὲ τούτοις ἐνενήκοντα νεῶν c
 ἐκ Φοινίκης εἰς Ἄσπενδον ἠκουσῶν καὶ παρεσκευασμέ-
 νων Λακεδαιμονίοις βοηθεῖν, ἐν τοσαύταις συμφοραῖς
 19 καὶ τοιούτοις κινδύνοις τῆς πόλεως οὔσης, μεταπεμ-
 ψαμένων αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν οὐκ ἐσεμνύνατ' ἐπὶ
 τοῖς παροῦσιν, οὐδ' ἐμέμψατο περὶ τῶν γεγεννημένων,
 οὐδ' ἐβουλεύσατο περὶ τῶν μελλόντων, ἀλλ' εὐθύς
 εἶλετο μετὰ τῆς πόλεως ὄτι οὖν πάσχειν μᾶλλον ἢ μετὰ
 Λακεδαιμονίων εὐτυχεῖν, καὶ πᾶσι φανερὸν ἐποίησεν,
 ὅτι τοῖς ἐκβαλοῦσιν ἀλλ' οὐχ ὑμῖν ἐπολέμει, καὶ ὅτι d
 κατελθεῖν ἀλλ' οὐκ ἀπολέσαι τὴν πόλιν ἐπεθύμει.
 20 γενόμενος δὲ μεθ' ὑμῶν ἐπεισε μὲν Τισσαφέρην μὴ
 παρέχειν χρήματα Λακεδαιμονίοις, ἔπαυσε δὲ τοὺς
 συμμάχους ὑμῶν ἀφισταμένους, διέδωκε δὲ παρ' αὐ-
 τοῦ μισθὸν τοῖς στρατιώταις, ἀπέδωκε δὲ τῷ δήμῳ
 τὴν πολιτείαν, διήλλαξε δὲ τοὺς πολίτας, ἀπέστρεψε δὲ e
 21 τὰς ναῦς τὰς Φοινίσσας. καὶ μετὰ ταῦτα καθ' ἕκαστον
 μὲν, ὅσας τριήρεις ἔλαβεν ἢ μάχας ἐνίκησεν ἢ πόλεις
 κατὰ κράτος εἶλεν ἢ λόγῳ πείσας φίλας ὑμῖν ἐποίησε,
 πολὺ ἂν ἔργον εἶη λέγειν· πλείστων δὲ κινδύνων τῇ πό-
 λει κατ' ἐκείνους τὸν καιρὸν γενομένων οὐδεπώποτε τοῦ
 πατρὸς ἠγρουμένου τρόπαιον ὑμῶν ἔστησαν οἱ πολέμιοι.
 22 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐστρατηγημένων οἶδα μὲν, ὅτι 351
 πολλὰ παραλείπω, διὰ τοῦτο δ' οὐκ ἀκριβῶς εἴρηκα
 περὶ αὐτῶν, ὅτι σχεδὸν ἅπαντες μνημονεύετε τὰ πρα-
 χθέντα. (ή.) Λοιδοροῦσι δὲ λίαν ἀσελγῶς καὶ θρασέως
 καὶ τὸν ἄλλον βίον τὸν τοῦ πατρὸς, καὶ οὐκ αἰσχύ-

- νονται τοιαύτη παρρησία χρώμενοι περὶ τοῦ τεθνεῶ-
 23 τος, ἣν ἔδεισαν ἂν ποιήσασθαι περὶ ζῶντος, ἀλλ'
 εἰς τοσοῦτον ἀνοίας ἐληλύθασιν, ὥστ' οἴονται καὶ
 παρ' ὑμῖν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκιμήσειν, ἣν ὡς b
 ἂν δύνωνται πλεῖστα περὶ αὐτοῦ βλασφημήσωσιν,
 ὥσπερ οὐ πάντα εἰδότας, ὅτι καὶ τοῖς φανυλοτάτοις
 τῶν ἀνθρώπων ἔξεστιν οὐ μόνον περὶ τῶν ἀνδρῶν
 τῶν ἀρίστων ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θεῶν ὑβριστικούς
 24 λόγους εἰπεῖν. (θ'.) Ἴσως μὲν οὖν ἀνόητόν ἐστιν ἀπάν-
 των τῶν εἰρημένων φροντίζειν· ὅμως δ' οὐχ ἥμιστ'
 ἐπιθυμῶ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων τῶν τοῦ πατρὸς
 διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, μικρὸν προλαβὼν καὶ τῶν προ- c
 γόνων ἐπιμνησθεῖς, ἵν' ἐπίστησθ' ὅτι πόρρωθεν ἡμῖν
 ὑπάρχει μέγιστα καὶ κάλλιστα τῶν πολιτῶν.
- 25 (ι'.) Ὁ γὰρ πατὴρ πρὸς μὲν ἀνδρῶν ἦν Εὐπατρι-
 δῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥά-
 διου γυνῶναι, πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμεωνιδῶν, οἱ
 τοῦ μὲν πλοῦτου μέγιστον μνημεῖον κατέλιπον, ἵπ-
 πων γὰρ ζεύγει πρῶτος Ἀλκμέων τῶν πολιτῶν Ὀλυμ-
 πίασιν ἐνίκησε, τὴν δ' εὐνοίαν, ἣν εἶχον εἰς τὸ πλή- d
 θος, ἐν τοῖς τυραννικοῖς ἐπεδείξαντο· συγγενεῖς γὰρ
 ὄντες Πεισιστράτου καὶ πρὶν εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆ-
 ναι μάλιστα αὐτῶ χρώμενοι τῶν πολιτῶν, οὐκ ἠξίω-
 σαν μετασχεῖν τῆς ἐκείνου τυραννίδος, ἀλλ' εἴλοντο
 φυγεῖν μᾶλλον ἢ τοὺς πολίτας ἰδεῖν δουλεύοντας.
- 26 τετραράκοντα δ' ἔτη τῆς στάσεως γενομένης ὑπὸ μὲν
 τῶν τυράννων τοσοῦτω μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐμισήθη- e
 σαν, ὥσθ' ὁπότε τὰ κείνων κρατήσκειν, οὐ μόνον τὰς
 οἰκίας αὐτῶν κατέσκαπτον ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους
 ἀνῶρυττον, ὑπὸ δὲ τῶν συμφυγάδων οὕτω σφόδρ'
 ἐπιστεύθησαν, ὥσθ' ἅπαντα τοῦτον τὸν χρόνον ἡγού-
 μενοι τοῦ δήμου διετέλεσαν. καὶ τὸ τελευταῖον Ἀλ-

κιβιάδης καὶ Κλεισθένης, ὁ μὲν πρὸς πατρὸς, ὁ δὲ πρὸς μητρὸς ὢν πρόπαππος τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, στρατηγῆσαντες τῆς φυγῆς κατήγαγον τὸν δῆμον καὶ 352
 27 τοὺς τυράννους ἐξέβαλον, καὶ κατέστησαν ἐκείνην τὴν δημοκρατίαν, ἐξ ἧς οἱ πολῖται πρὸς μὲν ἀνδρίαν οὕτως ἐπαιδευθήσαν ὥστε τοὺς βαρβάρους τοὺς ἐπὶ πᾶσαν ἐλθόντας τὴν Ἑλλάδα μόνοι νικᾶν μαχόμενοι, περὶ δὲ δικαιοσύνης τοσαύτην δόξαν ἔλαβον ὥστ' ἐκόντας αὐτοῖς τοὺς Ἕλληνας ἐγχειρίσαι τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης, τὴν δὲ πόλιν τηλικαύτην τὸ μέγεθος ἐποίησαν καὶ τῇ δυνάμει καὶ ταῖς ἄλλαις κατα- b
 σκευαῖς ὥστε τοὺς φάσκοντας αὐτὴν ἄστν τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ τοιαύταις ὑπερβολαῖς εἰθισμένους χρῆσθαι δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν.

28 (ια΄.) Τὴν μὲν οὖν φιλίαν τὴν πρὸς τὸν δῆμον οὕτω παλαιὰν καὶ γνησίαν καὶ διὰ τὰς μεγίστας εὐεργεσίας γεγενημένην παρὰ τῶν προγόνων παρέλαβεν· αὐτὸς δὲ κατελείφθη μὲν ὀρφανὸς, ὁ γὰρ πατὴρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Κορωνεῖα τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν, ἐπετροπεύθη δ' ὑπὸ Περικλέους, ὃν πάντες ἂν ὁμο- c
 λογήσειαν καὶ σωφρονέστατον καὶ δικαιοτάτον καὶ σοφώτατον γενέσθαι τῶν πολιτῶν. ἠγοῦμαι γὰρ καὶ τοῦτ' εἶναι τῶν καλῶν, ἐκ τοιούτων γενόμενον ὑπὸ τοιούτοις ἤθεσιν ἐπιτροπευθῆναι καὶ τραφῆναι καὶ
 29 παιδευθῆναι. δοκιμασθεῖς δ' οὐκ ἐνδεέστερος ἐγένετο τῶν προειρημένων, οὐδ' ἠξίωσεν αὐτὸς μὲν θάθυμως ζῆν. σεμνύνεσθαι δ' ἐπὶ ταῖς τῶν προγόνων ἀρεταῖς, ἀλλ' εὐθύς οὕτω μέγ' ἐφρόνησεν, ὥστ' ᾤηθη δεῖν δι' αὐτὸν καὶ τὰ κείνων ἔργα μνημονεύεσθαι. (ιβ΄.) Καὶ d
 πρῶτον μὲν, ὅτε Φορμίων ἐξήγαγεν ἐπὶ Θράκης χιλίους Ἀθηναίων, ἐπιλεξάμενος τοὺς ἀρίστους, μετὰ τούτων στρατευσάμενος τοιοῦτος ἦν ἐν τοῖς κινδύνοις

ὥστε στεφανωθῆναι καὶ πανοπλίαν λαβεῖν παρὰ τοῦ
 30 στρατηγοῦ. καίτοι τί χρὴ τὸν τῶν μεγίστων ἐπαίνων
 ἄξιον; οὐ μετὰ μὲν τῶν βελτίστων ἐκ τῆς πόλεως
 στρατενόμενον ἀριστείων ἀξιούσθαι, πρὸς δὲ τοὺς e
 κρατίστους τῶν Ἑλλήνων ἀντιστρατηγούντ' ἐν ἅπασι
 τοῖς κινδύνοις αὐτῶν φαίνεσθαι περιγιγνόμενον; ἐκεῖ-
 νος τοίνυν τῶν μὲν νέος ὢν ἔτυχε, τὰ δ' ἐπειδὴ προ-
 σβύτερος ἦν ἔπραξεν.

31 (ιγ'.) Μετὰ δὲ ταῦτα τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν ἔγη- 353
 μεν· ἡγοῦμαι γὰρ καὶ ταύτην ἀριστεῖον αὐτὸν λαβεῖν
 ὁ γὰρ πατὴρ αὐτῆς Ἰππόνικος, πλούτῳ μὲν πρῶτος
 ὢν τῶν Ἑλλήνων, γένει δ' οὐδενὸς ὕστερος τῶν
 πολιτῶν, τιμώμενος δὲ καὶ θαυμαζόμενος μάλιστα
 τῶν ἐφ' αὐτοῦ, μετὰ προικὸς δὲ πλείστης καὶ δόξης
 μεγίστης ἐκδιδούς τὴν θυγατέρα, καὶ τοῦ γάμου τυ-
 χεῖν εὐχομένων μὲν ἀπάντων, ἀξιούντων δὲ τῶν πρῶ-
 των, τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενος b
 κηδεστὴν ἐπεθύμησε ποιήσασθαι.

32 (ιδ'.) Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὁρῶν τὴν ἐν
 Ὀλυμπίᾳ πανήγυριν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων ἀγαπω-
 μένην καὶ θαυμαζομένην, καὶ τοὺς Ἑλληνας ἐπίδειξιν
 ἐν αὐτῇ ποιουμένους πλούτου καὶ θώμης καὶ παιδεύ-
 σεως, καὶ τοὺς τ' ἀθλητὰς ζηλουμένους καὶ τὰς πόλεις
 ὀνομαστὰς γιγνομένας τὰς τῶν νικούντων, καὶ πρὸς
 τούτοις ἡγούμενος τὰς μὲν ἐνθάδε λητουργίας ὑπὲρ
 τῶν ἰδίων πρὸς τοὺς πολίτας εἶναι, τὰς δ' εἰς ἐκείνην c
 τὴν πανήγυριν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰς ἅπασαν τὴν Ἑλλά-
 33 δα γίγνεσθαι, ταῦτα διανοηθεὶς, οὐδενὸς ἀφυέστερος
 οὐδ' ἄρρωστώτερος τῷ σώματι γενόμενος τοὺς μὲν γυ-
 μνικοὺς ἀγῶνας ὑπερεῖδεν, εἰδὼς ἐνίοις τῶν ἀθλητῶν
 καὶ κακῶς γεγονότας καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντας καὶ
 ταπεινῶς πεπαιδευμένους, ἵπποτροφεῖν δ' ἐπιχειρή-

- σας, ὃ τῶν εὐδαιμονεστάτων ἔργον ἐστὶ, φαῦλος δ' οὐδεὶς ἂν ποιήσειεν, οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστάς d
 34 ἀλλὰ καὶ τοὺς πῶποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο. ζεύγη γὰρ καθῆκε τοσαῦτα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ὅσοις οὐδ' αἱ μέγιστα τῶν πόλεων ἠγωνίσαντο, τοιαῦτα δὲ τὴν ἀρετὴν ὥστε καὶ πρῶτος καὶ δεῦτερος γενέσθαι καὶ τρίτος. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἐορτὴν δαπάναις οὕτως ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς ὥστε φαίνεσθαι τὰ κοινὰ e τὰ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῶν ἰδίων τῶν ἐκείνου. κατέλυσε δὲ τὴν θεωρίαν, τὰς μὲν τῶν προτέρων εὐτυχίας μικρὰς πρὸς τὰς αὐτοῦ δόξαι ποιήσας, τοὺς δ' ἐφ' αὐτοῦ νικήσαντας παύσας ζηλουμένους, τοῖς δὲ μέλ- 354 λουσιν ἱπποτροφεῖν οὐδεμίαν ὑπερβολὴν καταλιπών.
- 35 περὶ δὲ τῶν ἐνθάδε χορηγιῶν καὶ γυμνασιαρχιῶν καὶ τριηραρχιῶν αἰσχύνομαι λέγειν· τοσοῦτον γὰρ ἐν τοῖς ἄλλοις διήνεγκεν, ὥσθ' οἱ μὲν ἐνδεεστέρως ἐκείνου λητουργήσαντες ἐκ τούτων σφᾶς αὐτοὺς ἐγκωμιάζουσιν, ὑπὲρ ἐκείνου δ' εἴ τις καὶ τῶν τηλικούτων χάριν ἀπαιτοίη, περὶ μικρῶν ἂν δόξειε τοὺς λόγους ποιεῖσθαι.
- 36 (ιέ.) Πρὸς δὲ τὴν πολιτείαν, οὐδὲ γὰρ τοῦτο πα- b ραλειπτέον, ὥσπερ οὐδ' ἐκείνος αὐτῆς ἠμέλησεν, ἀλλὰ τοσοῦτω τῶν μάλιστ' εὐδοκιμησάντων ἀμείνων περὶ τὸν δῆμον γέγουεν, ὅσον τοὺς μὲν ἄλλους εὐρήσεθ' ὑπὲρ αὐτῶν στασιάσαντας, ἐκείνον δ' ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύοντα. οὐ γὰρ ἀπελαυνόμενος ἀπὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἀλλὰ παρακαλούμενος ἦν δημοτικός· καὶ πολλάκις ἐκγενόμενον αὐτῷ μὴ μόνον μετ' ὀλίγων τῶν ἄλλων ἄρχειν ἀλλὰ καὶ τούτων αὐτῶν πλεον ἔχειν, οὐκ ἠθέλησεν. ἀλλ' εἴλεθ' ὑπὸ τῆς πόλεως ἀδι- c
 37 κηθῆναι μᾶλλον ἢ τὴν πολιτείαν προδοῦναι. καὶ ταῦθ'

ἕως μὲν συνεχῶς ἐδημοκρατεῖσθ' οὐδεὶς ἂν ὑμᾶς λέ-
 γων ἔπεισεν· νῦν δ' αἰ στάσεις αἰ γενόμεναι σαφῶς
 ἐπέδειξαν καὶ τοὺς δημοτικούς καὶ τοὺς ὀλιγαρχικούς
 καὶ τοὺς οὐδέτερον ἐπιθυμοῦντας καὶ τοὺς ἀμφοτέρων
 μετέχειν ἀξιοῦντας. ἐν αἷς δὲς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν
 ὑμετέρων ἐξέπεσεν· καὶ τὸ μὲν πρότερον, ἐπειδὴ τά- d
 χιστ' ἐκεῖνον ἐκποδῶν ἐποιήσαντο, τὸν δῆμον κατέλυ-
 σαν, τὸ δ' ὕστερον οὐκ ἔφθασαν ὑμᾶς καταδουλωσάμε-
 νοι, καὶ πρώτου τῶν πολιτῶν αὐτοῦ φυγὴν κατέγνω-
 σαν· οὕτω σφόδρ' ἦ τε πόλις τῶν τοῦ πατρὸς κακῶν
 38 ἀπέλαυσε καὶ ἐκεῖνος τῶν τῆς πόλεως συμφορῶν ἐκοινώ-
 νησεν. καίτοι πολλοὶ τῶν πολιτῶν πρὸς αὐτὸν δυσκό-
 λως εἶχον ὡς πρὸς τυραννεῖν ἐπιβουλεύοντα, οὐκ ἐκ
 τῶν ἔργων σκοποῦντες, ἀλλ' ἠγούμενοι τὸ μὲν προᾶγμ' e
 ὑπὸ πάντων ζηλοῦσθαι, δύνασθαι δ' ἂν ἐκεῖνον μά-
 λιστα διαπράξασθαι. διὸ καὶ δικαίως ἂν αὐτῷ πλείω
 χάριν ἔχοιτε, ὅτι τὴν μὲν αἰτίαν μόνος τῶν πολιτῶν 355
 ἀξίος ἦν ταύτην ἔχειν, τῆς δὲ πολιτείας ἴσον ᾤετο
 δεῖν καὶ τοῖς ἄλλοις μετεῖναι.

39 (ις'.) Διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν ἐνόντων εἰπεῖν ὑπὲρ
 τοῦ πατρὸς ἀπορωῶ, τίνας ἐν τῷ παρόντι πρόπει μνη-
 σθῆναι καὶ ποι' αὐτῶν χρὴ παραλιπεῖν· αἰ γάρ μοι
 δοκεῖ μείζον εἶναι τὸ μήπω πεφρασμένον τῶν ἤδη
 πρὸς ὑμᾶς εἰρημένων. ἐπεὶ καὶ τοῦθ' ἠγούμαι πᾶσιν
 εἶναι φανερόν, ὅτι τοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστιν εὐνούστα-
 τον εἶναι ταῖς τῆς πόλεως εὐτυχίαις, ὅτῳ πλείστον b
 40 μέρος καὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν μέτεστιν. ἐκεῖ-
 νου τοίνυν εὖ μὲν πραττούσης τῆς πόλεως τίς εὐδαι-
 μονέστερος ἢ θαυμαστότερος ἢ ζηλωτότερος ἦν τῶν
 πολιτῶν, δυστυχησάσης δὲ τίς ἐλπίδων μειζόνων ἢ
 χρημάτων πλειόνων ἢ δόξης καλλίωνος ἐστερήθη; οὐ
 τὸ τελευταῖον ἐπειδὴ κατέστησαν οἱ τριακονθ' οἱ

μὲν ἄλλοι τὴν πόλιν ἔφυγον, ἐκεῖνος δ' ἐξ ἀπάσης
 τῆς Ἑλλάδος ἐξέπεσεν; οὐ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσαν-
 δρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντ' ἐκεῖνον ἀποκτεῖναι καὶ c
 τὴν ὑμετέραν καταλῦσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἠγούμε-
 νοι πίστιν ἔξιεν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τεῖχη κατα-
 βάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέ-
 41 σαιεν; ὥστ' οὐ μόνον ἐξ ὧν ὑμᾶς εὖ πεποίηκεν ἀλλὰ
 καὶ ἐξ ὧν δι' ὑμᾶς κακῶς πέπονθε ῥάδιον γινῶναι
 τὴν εὐνοίαν τὴν ἐκείνου. φαίνεται γὰρ τῶν δῆμων βοη-
 θῶν, τῆς αὐτῆς πολιτείας ὑμῶν ἐπιθυμῶν, ὑπὸ τῶν
 αὐτῶν κακῶς πάσχων, ἅμα τῇ πόλει δυστυχῶν, τοὺς
 αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους ὑμῶν νομίζων, ἐκ παντὸς d
 τρόπου κινδυνεύων τὰ μὲν ὑφ' ὑμῶν, τὰ δὲ δι' ὑμᾶς,
 42 τὰ δ' ὑπὲρ ὑμῶν, τὰ δὲ μεθ' ὑμῶν, ἀνόμοιος πολί-
 τῆς Χαρικλεῖ τῶν τούτου κηδεστῆ γεγεννημένος, ὃς τοῖς
 μὲν πολεμίοις δουλεύειν ἐπεθύμει, τῶν δὲ πολιτῶν
 ἄρχειν ἠξίου, καὶ φεύγων μὲν ἠσυχίαν εἶχε, κατελ-
 θὼν δὲ κακῶς ἐποίει τὴν πόλιν. καίτοι πῶς ἂν γέ-
 νοιτ' ἢ φίλος πονηρότερος ἢ ἐχθρὸς ἐλάττονος ἄξιος;
 43 εἴτα σὺ κηδεστῆς μὲν ὧν ἐκείνου, βεβουλευκῶς δ' e
 ἐπὶ τῶν τριάκοντα τολμᾶς ἐτέροις μνησικακεῖν, καὶ οὐκ
 αἰσχύνει τὰς συνθήκας παραβαίνων, δι' ἃς αὐτὸς οἰ-
 κεῖς τὴν πόλιν, οὐδ' ἐνθυμεῖ, διότι, ὁπόταν δόξη τῶν
 παρεληλυθότων τιμωρίαν ποιεῖσθαι, σοὶ καὶ προτέρω 356
 καὶ μᾶλλον ἢ μοὶ κινδυνεύειν ὑπάρχει; οὐ γὰρ δήπου
 44 παρ' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ ὧν ὁ πατὴρ ἔπραξε δίκην λήψονται,
 σοὶ δὲ καὶ ὧν αὐτὸς ἠμάρτηκας συγγνώμην ἔξουσιν.
 ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὁμοίως ἐκείνω φανήσει τὰς προσφά-
 σεις ἔχων· οὐ γὰρ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς πατρίδος ἀλλὰ
 συμπολιτευόμενος, οὐδ' ἀναγκασθεὶς ἀλλ' ἐκὼν, οὐδ'
 ἀμυνόμενος ἀλλ' ὑπάρχων ἠδίκεις αὐτοὺς, ὥστ' οὐδ'
 ἀπολογίας σοὶ προσήκει τυχεῖν παρ' αὐτῶν. b

45 (ιξ΄.) Ἀλλὰ γὰρ περὶ μὲν τῶν Τεισία πεπολιτευ-
 μένων ἴσως πότε ἐν τοῖς τούτου κινδύνοις ἐγγενήσε-
 ται καὶ διὰ μακροτέρων εἰπεῖν· ὑμᾶς δ' ἀξιῶ μὴ προ-
 ἔσθαι με τοῖς ἐχθροῖς μηδ' ἀνηκέστοις συμφοραῖς
 περιβαλεῖν. ἱκανῶς γὰρ καὶ νῦν πεπειράμαι κακῶν,
 ὅς εὐθύς μὲν γενόμενος ὀρφανὸς κατελείφθην, τοῦ
 μὲν πατρὸς φυγόντος, τῆς δὲ μητρὸς τελευτησάσης, c
 οὔπω δὲ τέτταρ' ἔτη γεγονῶς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς
 46 φυγὴν περὶ τοῦ σώματος εἰς κίνδυνον κατέστην, ἔτι
 δὲ παῖς ὢν ὑπὸ τῶν τριάκοντ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέπε-
 σον. κατελθόντων δὲ τῶν ἐκ Πειραιῶς καὶ τῶν ἄλ-
 λων κομιζομένων τὰς οὐσίας ἐγὼ μόνος τὴν γῆν, ἣν
 ἡμῖν ἀπέδωκεν ὁ δῆμος ἀντὶ τῶν δημευθέντων χρη-
 μάτων, διὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν δύναμιν ἀπεστερήθην.
 τοσαῦτα δὲ προδεδυστυχηκῶς καὶ δις τὴν οὐσίαν ἀπο-
 λωλεκῶς νυκτὶ πέντε ταλάντων φεύγω δίκην. καὶ τὸ d
 μὲν ἔγκλημ' ἐστὶ περὶ χρημάτων, ἀγωνίζομαι δ' εἰ χρὴ
 47 μετεῖναι μοι τῆς πόλεως. τῶν γὰρ αὐτῶν τιμημάτων
 ἐπιγεγραμμένων οὐ περὶ τῶν αὐτῶν ἅπασιν ὁ κίν-
 δυνὸς ἐστίν, ἀλλὰ τοῖς μὲν χρήματα κεκτημένοις περὶ
 ζημίας, τοῖς δ' ἀπόρως ὥσπερ ἐγὼ διακειμένοις περὶ
 ἀτιμίας, ἣν ἐγὼ φυγῆς μείζω συμφορὰν νομίζω· πολὺ
 γὰρ ἀθλιώτερον παρὰ τοῖς αὐτοῦ πολίταις ἠτιμωμέ- e
 48 νον οἰκεῖν ἢ παρ' ἐτέροις μετοικεῖν. δέομαι δ' οὖν
 ὑμῶν βοηθηθῆσάι μοι καὶ μὴ περιδεῖν ὑπὸ τῶν ἐχ-
 θρῶν ὑβρισθέντα μηδὲ τῆς πατρίδος στερηθέντα μηδ'
 ἐπὶ τοιαύταις τύχαις περιβλεπτον γενόμενον. δικαίως
 δ' ἂν ὑφ' ὑμῶν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλεηθείην. εἰ 357
 καὶ τῷ λόγῳ τυγχάνω μὴ δυνάμενος ἐπὶ τοῦθ' ὑμᾶς
 ἄγειν, εἴπερ χρὴ τούτους ἐλεεῖν, τοὺς ἀδίκως μὲν κιν-
 δυνεύοντας, περὶ δὲ τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένους,
 ἀναξίως δ' αὐτῶν καὶ τῶν προγόνων πράττοντας,

πλείστων δὲ χρημάτων ἀπεστερημένους καὶ μεγίστη μεταβολῇ τοῦ βίου κεχρημένους.

- 49 Πολλὰ δ' ἔχων ἑμαυτὸν ὀδύρασθαι μάλιστα ἐπὶ τούτοις ἀγανακτῶ, πρῶτον μὲν εἰ τούτῳ δώσω δίκην, παρ' οὗ λαβεῖν μοι προσήκει, δεύτερον δ' εἰ διὰ τὴν ^b τοῦ πατρὸς νίκην τὴν Ὀλυμπίασιν ἀτιμωθήσομαι, δι' 50 ἣν τοὺς ἄλλους ὄρω δωρεὰς λαμβάνοντας, πρὸς δὲ τούτοις εἰ Τεισίας μὲν μηδὲν ἀγαθὸν ποιήσας τὴν πόλιν καὶ ἐν δημοκρατίᾳ καὶ ἐν ὀλιγαρχίᾳ μέγα δυνήσεται, ἐγὼ δ' εἰ μηδετέρους ἀδικήσας ὑπ' ἀμφοτέρων κακῶς πείσομαι, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων τάναντία τοῖς τριάκοντα πράξετε, περὶ δ' ἐμοῦ τὴν αὐτὴν ἐκείνοις γνώμην ἔξετε, καὶ τότε μὲν μεθ' ὑμῶν, νῦν δ' ^c ὑφ' ὑμῶν τῆς πόλεως στερησομαι.

17.

ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΟΣ.

(α'.) Ὁ μὲν ἀγὼν μοι μέγας ἐστίν, ὧ ἄνδρες δι- 358 κασταί. οὐ γὰρ μόνον περὶ πολλῶν χρημάτων κινδυνεύω ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν ἀδίκως τῶν ἄλλοτριῶν ἐπιθυμεῖν· ὃ ἐγὼ περὶ πλείστου ποιούμαι. οὐσία μὲν γὰρ ἱκανή μοι καταλειφθήσεται καὶ τούτων στερηθέντι· εἰ δὲ δόξαιμι μηδὲν προσῆκον τοσαῦτα χρήματ' ἐγκαλέσαι, διαβληθείην ἂν τὸν ἄ- ^bπαντα βίον.

- 2 (β'.) Ἔστι δ', ὧ ἄνδρες δικασταί, πάντων χαλεπώτατον τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν. τὰ μὲν γὰρ συμβόλαια τὰ πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις ἄνευ

μαρτύρων γίνεται, τοῖς ἀδικουμένοις δὲ πρὸς τοιούτους ἀνάγκη κινδυνεύειν, οἳ καὶ φίλους πολλοὺς κέκτηνται καὶ χρήματα πολλὰ διαχειρίζουσι καὶ πιστοὶ διὰ τὴν τέχνην δοκοῦσιν εἶναι. ὅμως δὲ καὶ τούτων ὑπαρχόντων ἡγοῦμαι φανερὸν πᾶσι ποιήσειν, ὅτι ἀποστεροῦμαι τῶν χρημάτων ὑπὸ Πασίωνος. c

3 (γ'.) Ἐξ ἀρχῆς οὖν ὑμῖν, ὅπως ἂν δύνωμαι, διηγῆσομαι τὰ πεπραγμένα. ἐμοὶ γάρ, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, πατήρ μὲν ἐστὶ Σωπαῖος, ὃν οἱ πλείοντες εἰς τὸν Πόντον ἅπαντες ἴσασιν οὕτως οἰκείως πρὸς Σάτυρον διακεείμενον, ὥστε πολλῆς μὲν χώρας ἄρχειν, 359 ἀπάσης δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐκείνου.

4 πνυθανόμενος δὲ καὶ περὶ τῆσδε τῆς πόλεως καὶ περὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐπεθύμησ' ἀποδημῆσαι. γεμίσας οὖν ὁ πατήρ μου δύο ναῦς σίτου καὶ χρήματα δούς ἐξέπεμψεν ἅμα κατ' ἐμπορίαν καὶ κατὰ θεωρίαν· συστήσαντος δέ μοι Πυθοδώρου τοῦ Φοίνικος Πασίωνα

5 ἐχρώμην τῇ τούτου τραπέξῃ. (δ'.) Χρόνῳ δ' ὕστερον διαβολῆς πρὸς Σάτυρον γενομένης, ὡς καὶ ὁ πατήρ μου ἐπιβουλεύει τῇ ἀρχῇ καὶ γὰρ τοῖς φυγάσι συγγιγνοίμην, τὸν μὲν πατέρα μου συλλαμβάνει, ἐπιστέλλει δὲ τοῖς ἐνθάδ' ἐπιδημοῦσιν ἐκ τοῦ Πόντου τά τε χρήματα παρ' ἐμοῦ παραλαβεῖν καὶ αὐτὸν εἰσπλεῖν κελεύειν. b

6 ἐὰν δὲ τούτων μηδὲν ποιῶ, παρ' ὑμῶν ἐξαίτεῦν. (ε'.) Ἐν τοσοῦτοις δὲ κακοῖς ὦν, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, λέγω πρὸς Πασίωνα τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς· οὕτω γὰρ οἰκείως πρὸς αὐτὸν διεκέιμην ὥστε μὴ μόνον περὶ χρημάτων c ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τούτω μάλιστα πιστεύειν. [ἡγοῦμην δ' εἰ μὲν προοίμην ἅπαντα τὰ χρήματα κινδυνεύειν, εἴ τι πάθοι κείνος, στερηθεὶς καὶ τῶν ἐνθάδε καὶ τῶν ἐκεῖ, πάντων ἐνδεὴς γενήσεσθαι· εἰ δ' ὁμολογῶν εἶναι ἐπιστελλαντος Σατύρου μὴ παραδοίην, εἰς

τὰς μεγίστας διαβολὰς ἔμαντὸν καὶ τὸν πατέρα κατα-
 7 στήσειν πρὸς Σάτυρον]. βουλευομένοις οὖν ἡμῖν ἐδόκει
 βέλτιστον εἶναι [προσομολογεῖν πάντα ποιεῖν, ὅσα Σά- d
 τυρος προσέταττε, καὶ] τὰ μὲν φανερὰ τῶν χρημάτων
 παραδοῦναι, περὶ δὲ τῶν παρὰ τούτῳ κειμένων μὴ
 μόνον ἔξαρνον εἶναι ἀλλὰ καὶ ὀφείλοντά με καὶ τού-
 τῳ καὶ ἑτέροις ἐπὶ τόκῳ φαίνεσθαι καὶ πάντα ποιεῖν,
 ἐξ ὧν ἐκεῖνοι μάλιστ' ἤμελλον πεισθῆσεσθαι μὴ εἶναι
 μοι χρήματα.

- 8 (ς.) Τότε μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐνόμιζόν
 μοι Πασίωνα δι' εὐνοίαν ἅπαντα ταῦτα συμβουλεύειν· e
 ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Σατύρου διεπραξάμην,
 ἔγνω αὐτὸν ἐπιβουλεύοντα τοῖς ἑμοῖς. βουλομένου
 γὰρ ἐμοῦ κομίσασθαι τὰμαντοῦ καὶ πλεῖν εἰς Βυζάν-
 τιον, ἠγησάμενος οὗτος κάλλιστον αὐτῷ καιρὸν πα-
 ραπεπτωκέναι· τὰ μὲν γὰρ χρήματα πόλλ' εἶναι τὰ 360
 παρ' αὐτῷ κείμενα καὶ ἄξι' ἀναισχυντίας, ἐμὲ δὲ πολ-
 λῶν ἀκούοντων ἔξαρνον γεγενῆσθαι μηδὲν κεκτῆ-
 σθαι, πᾶσί τε φανερὸν ἀπαιτούμενον καὶ ἑτέροις
 9 προσομολογοῦντα ὀφείλειν· καὶ πρὸς τούτοις, ὧ ἄν-
 δρες δικασταί, ἐνόμιζεν, εἰ μὲν αὐτοῦ μένειν ἐπιχει-
 ροίην, ἐκδοθῆσεσθαι μ' ὑπὸ τῆς πόλεως Σατύρῳ, εἰ δ'
 ἄλλοσέ ποιτραποίμην, οὐδὲν μελήσειν αὐτῷ τῶν ἐμῶν b
 λόγων, εἰδ' εἰσπλευσοίμην εἰς τὸν Πόντον, ἀποθανεῖ-
 σθαι με μετὰ τοῦ πατρός· ταῦτα διαλογιζόμενος διανο-
 εῖτό μ' ἀποστερεῖν τὰ χρήματα. καὶ πρὸς μὲν ἐμὲ προσε-
 ποιεῖτ' ἀπορεῖν ἐν τῷ παρόντι καὶ οὐκ ἂν ἔχειν ἀποδοῦ-
 ναι· ἐπειδὴ δὲ βουλόμενος εἰδέναι σαφῶς τὸ πρᾶγμα
 προσπέμπω Φιλόμηλον αὐτῷ καὶ Μενέξενον [ἀπαιτή-
 στοντας], ἔξαρνος γίγνεται πρὸς αὐτοὺς μηδὲν ἔχειν
 10 τῶν ἐμῶν. πανταχόθεν δέ μοι τοσοῦτων κακῶν προσ- c
 πεπτωκότων τίν' οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν, ὧ γ' ὑπ-

ἤρχε σιγῶντι μὲν ὑπὸ τούτου ἀπεστερηῆσθαι τῶν χρημάτων, λέγοντι δὲ ταῦτα μὲν μηδὲν μᾶλλον κομίσασθαι, πρὸς Σάτυρον δ' εἰς τὴν μεγίστην διαβολὴν καὶ ἔμαντὸν καὶ τὸν πατέρα καταστῆσαι; κράτιστον οὖν ἠγησάμην ἡσυχίαν ἄγειν.

- 11 (ζ'.) Μετὰ δὲ ταῦτ', ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀφικνουῦνται μοι οἱ ἀπαγγέλλοντες, ὅτι ὁ πατήρ ἀφείται, καὶ Σάτυρῳ οὕτως ἀπάντων μεταμέλει τῶν πεπραγμένων, ὥστε πίστεις τὰς μεγίστας αὐτῷ δεδωκώς εἶη, καὶ τὴν ἀρχὴν ἔτι μείζω πεποιηκώς ἣς εἶχε πρότερον, καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν εἰληφώς γυναῖκα τῷ αὐτοῦ υἱεῖ. πυνθόμενος δὲ ταῦτα Πασίων καὶ εἰδὼς, ὅτι φανερῶς ἤδη πράξω περὶ τῶν ἔμαντοῦ, ἀφανίζει Κίτ-
 12 του τὸν παῖδα, ὃς συνήδει περὶ τῶν χρημάτων. ἐπειδὴ δ' ἐγὼ προσελθὼν ἐξήτητον αὐτὸν, ἠγούμενος ἔλεγχον ἂν τοῦτον σαφέστατον γενέσθαι περὶ ὧν ἐνεκά-
 λουν, λέγει λόγον πάντων δεινότατον, ὡς ἐγὼ καὶ Μενέξενος διαφθείραντες καὶ πείσαντες αὐτὸν ἐπὶ τῇ τραπέζῃ καθήμενον ἐξτάλαντ' ἀργυρίου λάβοιμεν παρ' αὐτοῦ· ἵνα δὲ μηδεὶς ἔλεγχος μηδὲ βάσανος γένοιτο περὶ αὐτῶν, ἔφασκεν ἡμᾶς ἀφανίσαντας τὸν παῖδ' ἀντεγκαλεῖν αὐτῷ καὶ ἐξαιτεῖν τοῦτον, ὃν αὐτοὶ ἠφα- 361
 νίσσαμεν. καὶ ταῦτα λέγων καὶ ἀγανακτῶν καὶ δακρῦον εἶλκέ με πρὸς τὸν πολέμαρχον, ἐγγυητὰς αἰτῶν, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκεν, ἕως αὐτῷ κατέστησ' ἐξ ταλάντων ἐγγυητὰς. καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 13 (η'.) Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὧ ἄνδρες δικασταί· ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἀπολωλεκώς ἤδη, περὶ δὲ τῶν αἰσχίστας αἰτίας ἔχων, αὐτὸς μὲν εἰς Πελοπόννησον ὠχόμεν ζητήσω, Μενέξενος δ' εὐρίσκει τὸν παῖδ' ἐνθάδε, καὶ ἐπιλαβόμενος ἠξίου αὐτὸν βασανί-

ξεσθαι καὶ περὶ τῆς παρακαταθήκης καὶ περὶ ὧν οὐ-
 14 τος ἡμᾶς ἠτιάσατο. Πασίων δ' εἰς τοῦτο τόλμης ἀφί-
 κεδ' ὥστ' ἀφηρεῖτ' αὐτὸν ὡς ἐλεύθερον ὄντα, καὶ
 οὐκ ἠσχύνετ' οὐδ' ἐδεδοίκει, ὃν ἔφασκεν ὑφ' ἡμῶν
 ἠνδραποδίσθαι καὶ παρ' οὗ τοσαῦτα χρήμαθ' ἡμᾶς
 ἔχειν, τοῦτον ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν καὶ κωλύων
 βασανίζεσθαι. ὃ δὲ πάντων δεινότατον· κατεγγυῶν-
 τος γὰρ Μενεξένου πρὸς τὸν πολέμαρχον τὸν παῖδα,
 Πασίων αὐτὸν ἐπὶ τὰ ταλάντων διηγγυήσατο. καὶ μοι
 τούτων ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

15 (θ'.) Τούτων τοίνυν αὐτῷ πεπραγμένων, ὧ ἄν-
 δρες δικασταί, ἠγούμενος περὶ μὲν τῶν παρεληλυθό-
 των φανερώς ἠμαρτηκέναι, οἰόμενος δ' ἐκ τῶν λοι-
 πῶν ἐπανορθώσεσθαι, προσῆλθεν ἡμῖν φάσκων
 ἔτοιμος εἶναι παραδοῦναι βασανίζειν τὸν παῖδα. ἐλό-
 16 μενοι δὲ βασανιστὰς ἀπηντήσαμεν εἰς τὸ Ἑφαιστεῖον.
 κἀγὼ μὲν ἠξίουں αὐτοὺς μαστιγοῦν τὸν ἐκδοθέντα
 καὶ στρεβλοῦν, ἕως τάληθῆ δόξειεν αὐτοῖς λέγειν.
 Πασίων δ' οὕτωσιν οὐ δημοκοίνους ἔφασκεν αὐτοὺς
 ἐλέσθαι, ἀλλ' ἐκέλευε λόγῳ πυνθάνεσθαι παρὰ τοῦ
 16 παιδὸς, εἴ τι βούλοιντο. διαφορομένων δ' ἡμῶν οἱ
 βασανισταὶ αὐτοὶ μὲν οὐκ ἔφασαν βασανιεῖν, ἔγνω-
 σαν δὲ Πασίων' ἐμοὶ παραδοῦναι τὸν παῖδα. οὗτος
 δ' οὕτω σφόδρ' ἔφενγε τὴν βάσανον, ὥστε περὶ μὲν e
 τῆς παραδόσεως οὐκ ἠθέλεν αὐτοῖς πείθεσθαι, τὸ δ'
 ἀργύριον ἔτοιμος ἦν ἀποτίνειν, εἰ καταγνοίεν αὐτοῦ.
 καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

362

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

17 (ι'.) Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ τῶν συνόδων, ὧ ἄνδρες
 δικασταί, πάντες αὐτοῦ κατεγίνωσκον ἀδικεῖν καὶ
 δεινὰ ποιεῖν, ὅστις τὸν παῖδα, ὃν ἔφασκον ἐγὼ συν-

ειδέναι περὶ τῶν χρημάτων, πρῶτον μὲν αὐτὸς ἀφανίσας ὑφ' ἡμῶν αὐτὸν ἦτιᾶτ' ἠφανίσθαι, ἔπειτα δὲ συλληφθέντα ὡς ἐλεύθερον ὄντα διεκώλυσε βασανίζεσθαι, μετὰ δὲ ταῦθ' ὡς δοῦλον ἐκδοὺς καὶ βασανιστὰς ἐλόμενος λόγῳ μὲν ἐκέλευσε βασανίζειν, ἔργῳ ^b δ' οὐκ εἶα, διὰ ταῦθ' ἠγούμενος οὐδεμίαν αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι, εἰς ἑαυτὸν εἰς ὑμᾶς εἰσέλθῃ, προσπέμπων ἐδεῖτό μου εἰς ἱερὸν ἐλθόνθ' ἑαυτῷ συγγενέσθαι.

18 καὶ ἐπειδὴ ἦλθομεν εἰς ἀκρόπολιν, ἐγκαλυψάμενος ἔκλαε καὶ ἔλεγεν, ὡς ἠναγκάσθη μὲν δι' ἀπορίαν ἕξαρνος γενέσθαι, ὀλίγου δὲ χρόνου πειράσοιτο τὰ χρήματ' ἀποδοῦναι· ἐδεῖτο δὲ μου συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ καὶ συγκρούσαι τὴν συμφορὰν, ἵνα μὴ παρακαταθήκας δεχόμενος φανερὸς γένηται τοιαῦτ' ἐξημαρτηκῶς. ἠγούμενος δ' αὐτῷ μεταμέλειν τῶν πεπραγμένων συνεχώρουν καὶ ἐκέλευον αὐτὸν ἐξευρεῖν, ὄντιν' ἂν βούληται τρόπον, ὅπως τούτῳ τε καλῶς ἔξει

19 κἀγὼ τὰμαυτοῦ κοιμοῦμαι. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ συνελθόντες πίστιν τ' ἔδομεν ἀλλήλοις ἢ μὴν σιωπήσεσθαι τὰ πραχθέντα, ἣν οὗτος ἔλυσεν, ὡς ὑμεῖς αὐτοὶ προίοντος τοῦ λόγου γνώσεσθε, καὶ ὠμολόγησεν εἰς τὸν Πόντον μοι συμπλευσεῖσθαι κἀκεῖ τὸ χρυσίου ἀποδώσειν, ἵν' ὡς πορρωτάτῳ ἀπὸ τῆσδε τῆς πόλεως διαλύσεις τὸ συμβολαιον, καὶ τῶν μὲν ἐνθάδε μηδεὶς εἰδείῃ τὸν τρόπον τῆς ἀπαλλαγῆς, ἐκπλεύσαντι δ' [αὐτῷ] εἰεῖ λέγειν, ὅ τι αὐτὸς βούλοιο· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ποιήσεις, δίαιταν ἐπὶ ῥητοῖς ἐπέτρπε Σατύρῳ, ἐφ' ᾧτε

20 καταγιγνώσκειν ἡμιόλι' αὐτοῦ τα χρήματα. ταῦτα δὲ συγγράψαντες καὶ ἀναγαρόντες εἰς ἀκρόπολιν Πύρωνα Φεραῖον ἄνδρα, εἰθισμένον εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, δίδομεν αὐτῷ φυλάττειν τὰς συνθήκας, προστάξαντες αὐτῷ, εἰ μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς ἀ-

τοὺς, κατακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατύρω ἀποδοῦναι.

- 21 (ια΄.) Τὰ μὲν οὖν ἡμέτερόν, ὧ ἄνδρες δικασταί, οὕτω διεπέπρακτο· Μενέξενος δ' ὀργιζόμενος ὑπὲρ τῆς αἰτίας ἧς κάκεινον [Πασίων] ἠτιάσατο, λαχὼν δίκην ἐξήτει τὸν Κίττον, ἀξιῶν τὴν αὐτὴν Πασίῳ ψευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἥσπερ ἂν αὐτὸς ἐτύγχανεν, εἰ τι τούτων ἐφαίνετο ποιήσας. καὶ οὗτος, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἐδεῖτό μου ἀπαλλάττειν Μενέξενον, λέγων, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ πλέον ἔσται, εἰ τὰ μὲν χρήματ' ἐκ τῶν συγγεγραμμένων εἰς τὸν Πόντον εἰσπλεύσας ἀποδώσει, αὐτὸς δ' ὁμοίως ἐνθάδε καταγέλαστος ἔδοιτο· ὁ γὰρ παῖς, ἐὰν βασανίζηται, περὶ πάντων τάληθῆ κατα-
 22 ερεῖ. ἐγὼ δ' ἠξίουν πρὸς μὲν Μενέξενον πράττειν ὅ τι βούλοιο, πρὸς δ' ἐμὲ ποιεῖν αὐτὸν τὰ συγκείμενα. ἐν ἐκείνῳ μὲν οὖν τῷ χρόνῳ ταπεινὸς ἦν, οὐκ ἔχων ὅ τι χρήσαιτο τοῖς αὐτοῦ κακοῖς. καὶ γὰρ οὐ μόνον περὶ τῆς βασάνου καὶ τῆς δίκης ἐκείνης ἐδεδοίκει τῆς εἰληγμένης ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γραμματείου, ὅπως μὴ
 23 ὑπὸ τοῦ Μενεξένου συλληφθῆσοιτο. (ιβ΄.) Ἀπορῶν δὲ καὶ οὐδεμίαν ἄλλην εὐρίσκων ἀπαλλαγὴν, πείσας τοῦ ξένου τοὺς παῖδας διαφθείρει τὸ γραμματεῖον, ὃ ἔδει Σάτυρον λαβεῖν, εἰ μὴ μ' ἀπαλλάξειεν οὗτος. καὶ οὐκ ἔφθη διαπραξάμενος ταῦτα καὶ θρασύτατος ἀπάντων ἀνθρώπων ἐγένετο, καὶ οὗτ' εἰς τὸν Πόντον ἔφη μοι συμπλευσεῖσθαι οὗτ' εἶναι πρὸς ἐμ' αὐτῷ συμβόλαιον οὐδὲν, ἀνοίγειν τ' ἐκέλευε τὸ γραμματεῖον ἐναντίον μαρτύρων. τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ λέγοιμι, ὧ ἄνδρες δικασταί; εὐρέθη γὰρ [ἐν τῷ γραμματεῖῳ γεγραμμένον] ἀφειμένος ἀπάντων δ τῶν ἐγκλημάτων ὑπ' ἐμοῦ.

- 24 (ιγ΄.) Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα, ὡς ἀκριβέστατα

οἴός τ' ἦν, ἅπανθ' ὑμῖν εἶρηκα. ἡγοῦμαι δὲ Πασίω-
ν', ὃ ἄνδρες δικασταί, ἐκ τοῦ διεφθαρμένου γραμ-
ματείου τὴν ἀπολογίαν ποιήσεσθαι καὶ τούτοις ἰσχυ-
ριεῖσθαι μάλιστα. ὑμεῖς οὖν μοι τὸν νοῦν προσέχετε·
οἶμαι γὰρ ἐξ αὐτῶν τούτων φανεράν ὑμῖν ποιήσειν
τὴν τούτου πονηρίαν.

- 25 (ιδ'). Πρῶτον δ' ἐκ τούτου σκοπεῖσθε. ὅτε γὰρ
ἐδίδομεν τῷ ξένῳ τὴν συνθήκην, καθ' ἣν οὗτος μὲν
ἀφείσθαι φησι τῶν ἐγκλημάτων, ἐγὼ δ' ὡς ἔδει με
παρὰ τούτου κομίσασθαι τὸ χρυσίον, ἐκελεύομεν τὸν
ξένον, εἰ μὲν διαλλαγῶμεν πρὸς ἡμᾶς αὐτούς, κα-
τακαῦσαι τὸ γραμματεῖον, εἰ δὲ μὴ, Σατύρῳ ἀποδοῦ-
ναι· καὶ ταῦτα ῥηθῆναι ὑπ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμο-
26 λογεῖται. καίτοι τί μαθόντες, ὃ ἄνδρες δικασταί,
προσετάττομεν ἀποδοῦναι Σατύρῳ τὸ γραμματεῖον. 364
ἂν μὴ διαλλαγῶμεν, εἴπερ ἀπηλλαγμένος ἤδη Πα-
σίων ἦν τῶν ἐγκλημάτων καὶ τέλος εἶχεν ἡμῖν τὸ
πρᾶγμα; ἀλλὰ δῆλον, ὅτι ταύτας τὰς συνθήκας ἐποιη-
σάμεθ' ὡς ὑπολοίπων ὄντων ἡμῖν ἔτι πραγμάτων,
περὶ ὧν ἔδει τούτου πρὸς ἐμὲ κατὰ τὸ γραμματεῖον
27 διαλύσασθαι. ἐπειτ' ἐγὼ μὲν, ὃ ἄνδρες δικασταί,
ἔχω τὰς αἰτίας εἰπεῖν, δι' ἃς οὗτος ὠμολόγησεν ἀπο-
δώσειν τὸ χρυσίον· ἐπεὶ γὰρ ἡμεῖς τε τῶν πρὸς Σά- b
τυρον διαβολῶν ἀπηλλάγημεν καὶ τὸν Κίττον οὐχ
οἴός τ' ἐγένετ' ἀφανίσειν, τὸν συνειδότα περὶ τῆς πα-
ρακαταθήκης, ἡγησάμενος, εἰ μὲν ἐκδοίη τὸν παῖδα
28 βασανίσει, φανερός γενήσεσθαι πανουργῶν, εἰ δὲ μὴ
ποιήσῃε ταῦτ', ὀφλήσειν τὴν δίκην, ἐβουλήθη πρὸς
αὐτὸν ἐμὲ τὴν ἀπαλλαγὴν ποιήσασθαι. τοῦτον δὲ
κελεύσατ' ἀποδείξαι, τί κερδαίνων ἢ τίνα κίνδυ-
νον φοβηθεῖς ἀφῆκ' αὐτὸν τῶν ἐγκλημάτων; εἰ δὲ c
μηδὲν ἔχη τούτων ὑμῖν ἀποφαίνειν, πῶς οὐκ ἂν δι-

- καίως ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ περὶ τοῦ γραμματείου πι-
 29 στεύοιτε; καὶ μὲν δὴ, ὡς ἄνδρες δικασταὶ, καὶ τότε
 ῥάδιον πᾶσι γινῶναι, ὅτι ἐμοὶ μὲν, ὅς ἐνεκάλουν, εἰ
 τοὺς ἐλέγχους ἐφοβούμην, ἐξῆν καὶ μηδεμίαν συνθή-
 κην ποιησάμενον χαίρειν εἶναι τὸ πρᾶγμα· τούτῳ δὲ
 διὰ τε τὴν βᾶσανον καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἐν ὑμῖν
 οὐχ οἷόν τ' ἦν ὁπότε βούλοιστ' ἀπηλλάχθαι τῶν κιν- d
 δύνων, εἰ μὴ πείσειεν ἐμὲ τὸν ἐγκαλοῦντα. ὥστ' οὐκ
 ἐμὲ περὶ τῆς ἀφέσεως ἀλλὰ τοῦτον περὶ τῆς ἀποδό-
 σεως τῶν χρημάτων ἔδει τὰς συνθήκας ποιεῖσθαι.
 30 ἐτι δὲ κάκεῖν' ὑπερφυῆς, εἰ πρὶν μὲν συγγράψασθαι
 τὸ γραμματεῖον οὕτω σφόδρ' ἠπίστησα τοῖς πράγμα-
 σιν ὥστε μὴ μόνον ἀφεῖναι Πασίωνα τῶν ἐγκλημάτων
 ἀλλὰ καὶ συνθήκας περὶ αὐτῶν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ
 δὲ τοιοῦτον ἔλεγχον κατ' ἐμαυτοῦ συνεγραψάμην, τη-
 νικαῦτ' ἐπεθύμησ' εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν. καίτοι τίς ἂν e
 οὕτω περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων βουλευσάιτο; (ιε΄.)
 31 Ὁ δὲ πάντων μέγιστον τεκμήριον, ὡς οὐκ ἀφειμένος
 ἦν Πασίων ἐν ταῖς συνθήκαις ἀλλ' ὠμολογηκῶς ἀπο-
 δῶσειν τὸ χρυσίον· ὅτε γὰρ Μενέξενος ἔλαχεν αὐτῷ
 τὴν δίκην οὐπω διεφθαρμένου τοῦ γραμματείου,
 προσπέμπων Ἀγύρριον, ὅντ' ἀμφοτέροις ἡμῖν ἐπιτή- 365
 δειον, ἡξίου μ' ἢ Μενέξενον ἀπαλλάττειν ἢ τὰς συν-
 32 θήκας τὰς γεγενημένας πρὸς αὐτὸν ἀναιρεῖν. καίτοι,
 ὡς ἄνδρες δικασταὶ, οἶεσθ' ἂν αὐτὸν ἐπιθυμεῖν ἀναι-
 ρεθῆναι ταύτας τὰς συνθήκας, ἐξ ὧν ψευδομένους
 ἡμᾶς ἐμελλεν ἐξελέγξειν; οὐκ οὐν ἐπειδὴ γε μετεγρά-
 φησαν, τούτους ἔλεγε τοὺς λόγους, ἀλλὰ περὶ ἀπάν-
 των εἰς ἐκείνας κατέφευγε καὶ ἀνοίγειν ἐκέλευε τὸ
 γραμματεῖον. ὡς οὖν τὸ πρῶτον ἀναιρεῖν ἐξήτει τὰς b
 συνθήκας, αὐτὸν Ἀγύρριον μαρτυροῦντα παρέξομαι.
 καὶ μοι ἀνάβηθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

33 (ις.) Ὅτι μὲν τοίνυν τὰς συνθήκας ἐποησάμεθ' οὐχ ὡς Πασίων ἐπιχειρήσει λέγειν, ἀλλ' ὡς ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς εἶρηκα, ἱκανῶς ἐπιθεδεῖχθαι νομίζω. οὐκ ἄξιον δὲ θαυμάζειν, ὧ ἄνδρες δικασταί, εἰ τὸ γραμματεῖον διέφθειρεν, οὐ μόνον διὰ τοῦτο, ὅτι πολλὰ τοιαῦτ' ἤδη γέγονεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τῶν χρωμένων τινὲς Πασίῳ πολὺ δεινότερα τούτων πεποιήκασι. (ιζ.) Πυθόδωρον γὰρ τὸν σκηνίτην καλούμενον, ὃς ὑπὲρ Πασίωνος ἅπαντα καὶ λέγει καὶ πράττει, τίς οὐκ οἶδεν ὑμῶν πέρυσιν ἀνοίξαντα τὰς ὑδρίας καὶ τοὺς κριτὰς ἐξελόντα 34 τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς εἰσβληθέντας; καίτοι ὅστις μικρῶν ἔνεκα καὶ περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων ταύτας ὑπανοίγειν ἐτόλμησεν, αἱ σεσημασμένοι μὲν ἦσαν ὑπὸ τῶν πρυτάνεων, κατεσφραγισμένοι δ' ὑπὸ τῶν χορηγῶν, ἐφυλάττοντο δ' ὑπὸ τῶν ταμιῶν, ἔκειντο δ' ἐν ἀκροπόλει, τί δεῖ θαυμάζειν, εἰ γραμματείδιον παρ' ἀνθρώπῳ ξένῳ κείμενον τοσαῦτα μέλλοντες χρήματα κερδαίνειν μετέγραψαν, ἢ τοὺς παῖδας αὐτοῦ πείσαντες ἢ ἄλλῳ τρόπῳ, ὧ ἡδύναυτο, μηχανησάμενοι; περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν.

35 (ιη.) Ἦδη δέ τις Πασίων ἐπεχείρησε πείθειν, ὡς τὸ παράπαν οὐδ' ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα, λέγων, ὡς παρά Στρατοκλέους ἐδανεισάμην τριακοσίους στατήρας. ἄξιον οὖν καὶ περὶ τούτων ἀκοῦσαι, ἵν' ἐπίστησθ', οἷοις τεκμηρίοις ἐπαρθεῖς ἀποστερεῖ με τῶν χρημάτων. (ιθ.) Ἐγὼ γὰρ, ὧ ἄνδρες δικασταί, μέλλοντος Στρατοκλέους εἰσπλεῖν εἰς τὸν Πόντον, βουλόμενος ἐκεῖθεν ὡς πλείστ' ἐκκομίσασθαι τῶν χρημάτων, ἐδεήθη Στρατοκλέους τὸ μὲν αὐτοῦ χρυσίον ἐμοὶ καταλιπεῖν, ἐν δὲ τῷ Πόντῳ παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ κο- 366

- 36 μίσασθαι, νομίζων μεγάλα κερδαίνειν, εἰ κατὰ πλοῦν
μὴ κινδυνεύοι τὰ χρήματα, ἄλλως τε καὶ Λακεδαιμο-
νίων ἀρχόντων κατ' ἐκείνου τὸν χρόνον τῆς θαλάτ-
της. τούτῳ μὲν οὖν οὐδὲν ἠγοῦμαι τοῦτ' εἶναι ση-
μεῖον, ὡς οὐκ ἦν ἐνθάδε μοι χρήματα· ἐμοὶ δὲ μέγιστ'
ἔσται τεκμήρια τὰ πρὸς Στρατοκλέα πραχθέντα, ὡς
37 ἦν μοι παρὰ τούτῳ χρυσίον. ἐρωτῶντος γὰρ Στρατο-
κλέους, ὅστις αὐτῷ ἀποδώσει τὰ χρήματα, ἐὰν ὁ πα-
τήρ οὐμὸς μὴ ποιήσῃ τὰ ἐπεσταλμένα, αὐτὸς δ' ἐκ-
πλεύσας ἐνθάδ' ἐμὲ μὴ καταλάβῃ, Πασίων' αὐτῷ
συνέστησα, καὶ ὁμολόγησεν οὗτος αὐτῷ καὶ τὸ ἀρ-
χαίου καὶ τοὺς τόκους τοὺς γιγνομένους ἀποδώσειν.
καίτοι εἰ μηδὲν ἔκειτο παρ' αὐτῷ τῶν ἐμῶν, οἴεσθ'
ἂν αὐτὸν οὕτω θαδίως τοσοῦτων χρημάτων ἐγγυητήν
μου γενέσθαι; καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 38 (κ'.) Ἴσως τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, καὶ τού-
των ὑμῖν μάρτυρας παρέξεται, ὡς ἕξαρον ἐγενόμην
πρὸς τοὺς ὑπὲρ Σατύρου πράττοντας μηδὲν κεκτῆ-
σθαι πλὴν ὧν ἐκείνοις παρεδίδουν, καὶ ὡς αὐτὸς ἐπ-
ελαμβάνετο τῶν χρημάτων τῶν ἐμῶν ὁμολογοῦντος
ἐμοῦ ὀφείλειν τριακοσίας δραχμὰς, καὶ ὅτι Ἴππολαϊ-
δαν, ξένον ὄντ' ἐμαντοῦ καὶ ἐπιτήδειον, περιεώρων
39 παρὰ τούτου δανειζόμενον. (κα'.) Ἐγὼ δ' ὧ ἄνδρες
δικασταί καταστάς εἰς συμφορὰς, οἷας ὑμῖν διηγη-
σάμην, καὶ τῶν μὲν οἴκοι πάντων ἀπεστερημένος, τὰ δ
δ' ἐνθάδ' ἀναγκαζόμενος παραδιδόναι τοῖς ἠκουσιν,
ὑπολοίπου δ' οὐθενὸς ὄντος μοι, πλὴν εἰ δυνηθεῖην
λαθεῖν περιποιησάμενος τὸ χρυσίον τὸ παρὰ τούτῳ
κείμενον, ὁμολογῶ καὶ τούτῳ προσομολογήσαι τρια-
κοσίας δραχμὰς καὶ περὶ τῶν ἄλλων τοιαῦτα πράττειν
καὶ λέγειν, ἐξ ὧν ἐκείνους μάλιστ' ἂν πείθειν ῥόμην

- 40 μηδὲν εἶναί μοι. καὶ ταῦθ' ὡς οὐ δι' ἀπορίαν ἐρί-
 γνετο, ἀλλ' ἵνα πιστευθείην ὑπ' ἐκείνων, ῥαδίως e
 γνώσεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ ὑμῖν μάρτυρας παρῆξο-
 μαι τοὺς εἰδότας πολλά μοι χρήματ' ἐκ τοῦ Πόντου
 κομισθέντα, ἔπειτα δὲ τοὺς ὀρώντάς με τῇ τούτου
 τραπέξῃ χρώμενον, ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυσώνησ' ὑπ'
 41 ἐκεῖνον τὸν χρόνον πλέον ἢ χιλίους στατηῆρας. πρὸς 367
 δὲ τούτοις εἰσφορᾶς ἡμῖν προσταχθείσης καὶ ἐτέρων
 ἐπιγραφέων γενομένων ἐγὼ πλεῖστον εἰσήνεγκα τῶν
 ξένων, αὐτός θ' αἰρεθείς ἐμαυτῷ μὲν ἐπέγραψα τὴν
 μεγίστην εἰσφορὰν, ὑπὲρ Πασίωνος δ' ἐδεόμην τῶν
 συνεπιγραφέων, λέγων, ὅτι τοῖς ἐμοῖς χρήμασι τυγ-
 χάνει χρώμενος. καὶ μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 42 (κβ'.) Αὐτὸν τοίνυν Πασίων' ἔργῳ παρῆξομαι
 τούτοις συμμαρτυροῦντα. ὀκνάδα γὰρ, ἐφ' ἣ πολλὰ b
 χρήματ' ἦν ἐγὼ δεδωκώς, ἔφηνέ τις ὡς οὕσαν ἀνδρὸς
 Δηλίου. ἀμφισβητοῦντος δ' ἐμοῦ καὶ καθέλκειν ἀξι-
 οῦντος οὕτω τὴν βουλήν διέθεσαν οἱ βουλόμενοι συ-
 κοφαντεῖν, ὥστε τὸ μὲν πρῶτον παρὰ μικρὸν ἦλθον
 ἄκριτος ἀποθανεῖν, τελευτῶντες δ' ἐπέισθησαν ἐγ-
 43 γνητάς παρ' ἐμοῦ δέξασθαι. καὶ Φίλιππος μὲν ὧν μοι
 ξένος πατρικός, κληθεὶς καὶ ὑπακούσας, δείσας τὸ
 μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀπιὼν ᾤχετο. Πασίων δ' Ἄρ- c
 χέστρατόν μοι τὸν ἀπὸ τῆς τραπέξης ἑπτὰ ταλάντων
 ἐγγυητὴν παρέσχευ. καίτοι εἰ μικρῶν ἀπεστερεῖτο
 καὶ μηδὲν ἦδει μ' ἐνθάδε κεκτημένον, οὐκ ἂν δήπου
 44 τοσούτων χρημάτων ἐγγυητῆς μου κατέστη. ἀλλὰ
 δῆλον, ὅτι τὰς μὲν τριακοσίας δραχμὰς ἐνεκάλεσεν
 ἐμοὶ χαριζόμενος, τῶν δ' ἑπτὰ ταλάντων ἐγγυητῆς
 μοι ἐγένεθ' ἡγούμενος πίστιν ἔχειν ἱκανὴν τὸ χρυ-
 σίου τὸ παρ' αὐτῷ κείμενον. ὡς μὲν τοίνυν ἦν τέ μοι

πολλὰ χρήματ' ἐνθάδε καὶ ταῦτ' ἐπὶ τῇ τούτου τραπέξει κείται μοι, καὶ ἐκ τῶν ἔργων τῶν Πασίανος ὑμῖν δεδήλωκα καὶ παρὰ τῶν ἄλλων τῶν εἰδότεων ἀκηκόατε.

- 45 (κγ'.) Δοκεῖτε δέ μοι, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἄριστ' ἂν γινῶναι περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἀναμνησθέντες ἐκεῖνον τὸν χρόνον, καὶ τὰ πράγματα πῶς εἶχεν ἡμῖν, ^e ὅτ' ἐγὼ Μενέξενον καὶ Φιλόμηλον προσέπεμψ' ἀπαιτήσοντας τὴν παρακαταθήκην, καὶ Πασίαν τὸ πρῶτον ἐτόλμησεν ἕξαρος γενέσθαι. εὐρήσετε γὰρ τὸν μὲν πατέρα μου συνειλημμένον καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν ἀφηρημένον, ἐμοὶ δ' οὐχ οἶόν τ' ὄν δια τὰς παρούσας τύχας οὔτ' αὐτοῦ μένει οὔτ' εἰς τὸν Πόντον
- 46 εἰσπλεῖν. καίτοι πότερον εἰκὸς ἔμ' ἐν τοσοῦτοις ὄντα ³ κακοῖς ἀδίκως ἐγκαλεῖν, ἢ Πασίωνα καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἡμετέρων συμφορῶν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ἐπαρθῆναι τὴν ἀποστέρησιν ποιήσασθαι; τίς δὲ πάποτ' εἰς τοσοῦτον συκοφαντίας ἀφίκετο ὥστε αὐτὸς περὶ τοῦ σώματος κινδυνεύων τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν; μετὰ ποίας δ' ἂν ἐλπίδος ἢ τίς διανοηθεὶς ἀδίκως ἦλθον ἐπὶ τοῦτον; πότερον ὡς δεισ- ^b σας τὴν δύναμιν τὴν ἐμὴν ἤμελλεν εὐθύς μοι δώσειν ἀργύριον; ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐκάτερος ἡμῶν ἔπραττεν.
- 47 ἀλλ' εἰς ἀγῶνα καταστάς ῥῆμην καὶ παρὰ τὸ δίκαιον πλεόν ἔξιεν Πασίανος παρ' ὑμῖν; ὃς οὐδὲ μένει ἐνθάδε παρεσκευαζόμεν, δεδιώς, μή μ' ἐξαιτήσῃε Σάτυρος παρ' ὑμῶν. ἀλλ' ἵνα μηδὲν διαπραττόμενος ἐχθρὸς τούτῳ κατασταίην, ὃ μάλιστα ἐτύγχανον πάν- ^c των τῶν ἐν τῇ πόλει χρώμενος; καὶ τίς ἂν ὑμῶν ἀξιώσῃε καταγινῶναί μου τοσαύτην μανίαν καὶ ἀμαθίαν;
- 48 (κδ'.) Ἐνθυμηθῆναι δ' ἄξιόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ἀτοπίαν καὶ τὴν ἀπιστίαν ὧν ἐκάστοτε

Πασίων ἐπεχείρει λέγειν. ὅτε μὲν γὰρ οὕτως ἐπραττον, ὥστ' οὐδ' ἂν, εἰ προσωμολόγει μ' ἀποστρεῖν τῶν χρημάτων, οἷός τ' ἂν ἦν παρ' αὐτοῦ δίκην λαβεῖν, τότε μὲν αἰτιᾶταί μ' ἀδίκως ἐγκαλεῖν ἐπιχειρῆσαι· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ τε τῶν πρὸς Σάτυρον διαβολῶν ἀπηλλάγην καὶ τοῦτον ἅπαντες ὀφλήσειν τὴν δίκην ἐνόμιζον, τηνικαῦτά μὲ φησιν ἀφεῖναι πάντων τῶν ἐγκλημάτων αὐτόν. καίτοι πῶς ἂν τούτων ἀλογώτερα γένοιτο;

49 (κέ.) Ἄλλὰ γὰρ ἴσως περὶ τούτων μόνον ἀλλ' οὐ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐναντί' αὐτὸς αὐτῷ καὶ λέγων καὶ πράττων φανερός ἐστίν· ὃς τὸν μὲν παῖδα, ὃν αὐτὸς ἠφάνισεν, ὑφ' ἡμῶν ἔφρασκεν ἀνδραποδισθῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τοῦτον ἀπεγράψατο μὲν ἐν τοῖς τιμήμασιν ὡς δοῦλον μετὰ τῶν οἰκετῶν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ δ' αὐτὸν ἠξίου Μενέξενος βασανίζειν, ἀφηρηθ' ἔως ἐλεύθερον ὄντα. πρὸς δὲ τούτοις ἀποστρεφῶν αὐτὸς τὴν παρακαταθήκην, ἐτόλμησεν ἡμῖν ἐγκαλεῖν, ὡς ἔχομεν ἔξ τάλαυτ' ἀπὸ τῆς τούτου τραπέζης. καίτοι ὅστις περὶ πραγμάτων οὕτω φανερῶν ἐπεχείρει ψεύδεσθαι, πῶς χρὴ πιστεύειν αὐτῷ περὶ ὧν μόνος 369 πρὸς μόνον ἔπραξεν;

51 (κς.) Τὸ τελευταῖον τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ὁμολογήσας ὡς Σάτυρον εἰσπλευσεῖσθαι καὶ ποιήσειν ἅττ' ἂν ἐκεῖνος γυνῶ, καὶ ταῦτ' ἐξηπάτησε, καὶ αὐτὸς μὲν οὐκ ἠθέλεν εἰσπλευῖσαι πολλάκις ἐμοῦ προκαλεσαμένου, εἰσέπεμψε δὲ τὸν Κίττον· ὃς ἐλθὼν ἐκεῖσ' ἔλεγεν, ὅτι ἐλεύθερος εἶη καὶ τὸ γένος Μιλήσιος, εἰσπέμψειε δ' αὐτὸν Πασίων διδάξοντα περὶ τῶν χρημά-
52 των. ἀκούσας δὲ Σάτυρος ἀμφοτέρων ἡμῶν δικάζειν μὲν οὐκ ἠξίου περὶ τῶν ἐνθάδε γενομένων συμβολαίων, ἄλλως τε καὶ μὴ παρόντος τούτου μηδὲ μέλ

λοντος ποιήσειν, ἃ ἐκεῖνος δικάσειεν, οὕτω δὲ σφόδρ' ἐνόμιζεν ἀδικεῖσθαι με, ὥστε συγκαλέσας τοὺς ναυκλήρους ἐδεῖτ' αὐτῶν βοηθεῖν ἐμοὶ καὶ μὴ περιορᾶν ἀδικούμενον, καὶ πρὸς τὴν πόλιν συγγράφας ἐπιστολὴν ἔδωκε φέρειν Ξενοτίμῳ τῷ Καρκίνου. καὶ μοι ἀνάγνωθι αὐτοῖς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

53 (κζ'.) Οὕτω τοίνυν, ὧ ἄνδρες δικασταὶ, πολλῶν μοι τῶν δικαίων ὑπαρχόντων, ἐκεῖν' ἠγοῦμαι μέγιστον εἶναι τεκμήριον, ὡς ἀποστερεῖ με Πασίων τῶν χρημάτων, ὅτι τὸν παῖδ' οὐκ ἠθέλησε βασανίζειν ἐκδοῦναι τὸν συνειδῶτα περὶ τῆς παρακαταθήκης. καίτοι περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς τραπέζαις συμβολαίων τίς ἂν ἔλεγχος ἰσχυρότερος τούτου γένοιτο; οὐ γὰρ 54 δὴ μάρτυράς γ' αὐτῶν ποιούμεθα. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς καὶ περὶ τῶν ἰδίων καὶ περὶ τῶν δημοσίων οὐδὲν πιστότερον οὐδ' ἀληθέστερον βασάνου νομίζοντας, καὶ μάρτυρας μὲν μὴ γενομένους οἷόν τ' εἶναι καὶ τῶν μὴ πεπραγμένων παρασκευάσασθαι, τὰς δὲ βασάνους φανερώς ἐπιδεικνύναι, ὁπότεροι τάληθῆ λέγουσιν. ἃ οὗτος εἰδὼς ἠβουλήθη εἰκάξειν ὑμᾶς περὶ τοῦ πράγματος μᾶλλον ἢ σαφῶς εἰδέναι. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γ' ἂν εἶπειν ἔχοι, ὡς ἔλαττον ἔμελλεν ἔξειν ἐν τῇ βασάνῳ, καὶ διὰ τοῦτ' οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐκδοῦναι. πάντες γὰρ ἐπίστασθ' ὅτι κατειπὼν μὲν ἠμελλε τὸν ἐπίλοιπον χρόνον ὑπὸ τούτου κάκιστ' ἀνθρώπων ἀπολεῖσθαι, διακαρτερήσας δὲ καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι καὶ μεθ' ἔξειν, ὧν οὗτός μ' ἀπεστέρησεν. ἀλλ' ὅμως τοσούτῳ μέλλων πλέον ἔξειν, συνειδὼς αὐτῷ τὰ πεπραγμένα, ὑπέμεινε καὶ δίκας φεύγειν καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας ἔχειν, ὥστε μηδεμίαν βάσανον περὶ τοῦ πράγματος τούτου γενέσθαι. 370

56 (κη.) Ἐγὼ οὖν ὑμῶν δέομαι μεμνημένους τούτων καταψηφίσασθαι Πασίανος, καὶ μὴ τοσαύτην πονηρίαν ἐμοῦ καταγνώναι, ὡς οἰκῶν ἐν τῷ Πόντῳ καὶ τοσαύτην οὐσίαν κεκτημένος ὥστε καὶ ἐτέρους εὖ ποιεῖν δύνασθαι, Πασίαν' ἤλθον συκοφαντήσεων καὶ ψευδεῖς αὐτῷ παρακαταθήκας ἐγκαλαῶν. b

57 (κθ.) Ἄξιον δὲ καὶ Σατύρου καὶ τοῦ πατρὸς ἐνθυμηθῆναι, οἳ πάντα τὸν χρόνον περὶ πλείστον τῶν Ἑλλήνων ὑμᾶς ποιοῦνται, καὶ πολλάκις ἤδη διὰ σπᾶνιν σίτου τὰς τῶν ἄλλων ἐμπόρων ναῦς κενὰς ἐκπέμποντες ὑμῖν ἐξαγωγὴν ἔδοσαν· καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συμβολαίοις, ὧν ἐκεῖνοι κριταὶ γίνονται, οὐ μόνον
58 ἴσον ἀλλὰ καὶ πλέον ἔχοντες ἀπέρχεσθε. ὥστ' οὐκ ἂν εἰκότως περὶ ὀλίγου ποιήσασθε τὰς ἐκείνων ἐπιστολάς. δέομαι οὖν ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ἐκείνων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι καὶ μὴ τοὺς Πασίανος λόγους, ψευδεῖς ὄντας πιστοτέρους ἡγεῖσθαι τῶν ἐμῶν. c

18.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΝ.

(α΄.) **Εἰ** μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς ἦσαν ἠγωνισμένοι 371
τοιαύτην παραγραφὴν, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἠρχόμεν ἂν τοὺς λόγους ποιῆσθαι· νῦν δ' ἀνάγκη περὶ τοῦ νόμου πρῶτον εἰπεῖν, καθ' ὃν εἰσεληλύθαμεν, ἵν' ἐπιστάμενοι, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, τὴν ψῆφον φέρητε, καὶ μηδεὶς ὑμῶν θαυμάσῃ, διότι φεύ-
2 γων τὴν δίκην πρότερος λέγω τοῦ διώκοντος. ἐπειδὴ γὰρ ἐκ Πειραιέως κατελθόντες ἐνίους ἔωρατε τῶν b

πολιτῶν συκοφαντεῖν ὠρημένους καὶ τὰς συνθήκας
 λυεῖν ἐπιχειροῦντας, βουλόμενοι τούτους τε παῦσαι
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιδείξαι, ὅτι οὐκ ἀναγκασθέντες
 ἐποίησασθ' αὐτὰς ἀλλ' ἠγοῦμενοι τῇ πόλει συμφέ-
 ρειν, εἰπόντος Ἀρχίνου νόμον ἔθεσθε, ἄν τις δικάζη-
 ται παρὰ τοὺς ὄρκους, ἐξεῖναι τῷ φεύγοντι παραγράφασ-
 θαι, τοὺς δ' ἄρχοντας περὶ τούτου πρῶτον εἰσάγειν,
 3 λέγειν δὲ πρότερον τὸν παραγραφάμενον, ὁπότερος c
 δ' ἄν ἦττηθῆ. τὴν ἐπωβελίαν ὀφείλειν, ἴν' οἱ τολ-
 μῶντες μνησικακεῖν μὴ μόνου ἐπισηκοῦντες ἐξε-
 λέγγουιντο μηδὲ τὴν παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίαν ὑπομέ-
 νοιεν ἀλλὰ καὶ παραχοῆμα ζημιοῦντο. δεινὸν οὖν
 ἠγησάμην, εἰ τῶν νόμων οὕτως ἔχόντων ἐγὼ περιό-
 ψομαι τὸν μὲν συκοφάντην ἐν τριάκοντα δραχμαῖς
 κινδυνεύοντα, ἑμαυτὸν δὲ περὶ τῆς οὐσίας ἀπάσης
 ἀγωνιζόμενον.

4 (β'.) Ἀποδείξω δὲ Καλλιμάχον οὐ μόνου παρὰ d
 τὰς συνθήκας δικαζόμενον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἐγκλη-
 μάτων ψευδόμενον, καὶ προσέτι δίαίταν ἡμῖν γεγενη-
 μένην περὶ αὐτῶν. βούλομαι δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν διη-
 γήσασθαι τὰ πραχθέντα· ἄν γὰρ τοῦτο μάθητε, ὡς
 οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ κακὸν πέπονθεν, ἠγοῦμαι ταῖς τε
 συνθήκαις ὑμᾶς ἥδιον βοηθήσειν καὶ τούτῳ μᾶλλον
 ὀργιεῖσθαι.

5 (γ'.) Ἦρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα οἱ μετὰ τοὺς τριά- 372
 κοντα καταστάντες, ὄντος δέ μοι Πατροκλέους ἐπιτη-
 δείου, τοῦ τότε βασιλεύοντος, ἔτυχον μετ' αὐτοῦ βα-
 δίζων. ἐκεῖνος δ' ἐχθρὸς ὢν Καλλιμάχῳ τῷ νῦν
 ἐμὲ διώκοντι τὴν δίκην, ἀπήνητησεν ἀργύριον φέ-
 ροντι. λαβόμενος δ' αὐτοῦ Πάμφιλον ἔφασκεν αὐτὸ
 καταλιπεῖν καὶ δημόσιον γίνεσθαι· ἐκεῖνον γὰρ εἰ-
 6 ναι τῶν ἐν Πειραιεῖ. ἀμφισβητοῦντος δὲ τούτου καὶ

λοιδορίας αὐτοῖς γενομένης ἄλλοι τε πολλοὶ συνέ- b
 δραμον, καὶ κατὰ τύχην Ῥίνων εἰς τῶν δέκα γενόμε-
 νος προσῆλθεν. εὐθύς οὖν πρὸς αὐτὸν τὴν φάσιν
 τῶν χρημάτων ὁ Πατροκλῆς ἐποιεῖτο· ὁ δ' ὡς τοὺς
 συνάρχοντας ἤγεν ἀμφοτέρους. ἐκεῖνοι δ' εἰς τὴν
 βουλήν περὶ αὐτῶν ἀπέδωσαν· κρίσεως δὲ γενομένης
 7 ἔδοξε τὰ χρήματα δημόσι' εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτ', ἐπειδὴ
 κατῆλθον οἱ φεύγοντες ἐκ Πειραιέως, (οὗτος) ἐνεκάλει
 τῷ Πατροκλεῖ καὶ δίκας ἐλάγχανεν ὡς αἰτίῳ τῆς συμ-
 φορᾶς γεγενημένῳ· διαλλαγῆς δὲ πρὸς ἐκείνον καὶ c
 πραξάμενος αὐτὸν δέκα μναῖς ἀργυρίου Λυσίμαχον
 ἐσυκοφάντει· λαβῶν δὲ καὶ παρὰ τούτου διακοσίας
 δραχμὰς ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν. καὶ τὸ μὲν πρῶ-
 τον ἐνεκάλει φάσκων με συμπράττειν ἐκείνοις, τελευ-
 τῶν δ' εἰς τοῦτ' ἀναιδείας ἤλθεν, ὥσθ' ἀπάντων με
 τῶν γεγενημένων ἠτιᾶτο· ἅπερ ἴσως καὶ νῦν τολμη-
 8 σαι κατηγορεῖν. ἐγὼ δ' ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας
 πρῶτον μὲν τοὺς ἐξ ἀρχῆς παραγενομένους, ὡς οὗτ' d
 ἐπελαβόμεν οὗτ' ἐφηψάμεν τῶν χρημάτων, ἔπειτα
 (Ῥίνωνα) καὶ τοὺς συνάρχοντας, ὡς οὐκ ἐγὼ τὴν
 φάσιν ἀλλὰ Πατροκλῆς ἐποιήσατο πρὸς αὐτοὺς, ἔτι
 δὲ τοὺς βουλευτὰς, ὡς ἐκεῖνος ἦν ὁ κατηγορῶν. καὶ
 μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

9 (δ'). Οὕτω τοίνυν πολλῶν παραγενομένων τοῖς
 πραχθεῖσιν, ὥσπερ οὐδενὸς συνειδότος αὐτὸς μὲν
 οὗτος ἐφιστάμενος εἰς τοὺς ὄχλους καὶ καθίζων ἐπὶ
 τοῖς ἐργαστηρίοις λόγους ἐποιεῖτο ὡς δεινὰ πεπον- e
 θῶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν χρημάτων ἀπεστερημένος,
 τῶν δὲ χρωμένων τινὲς τούτῳ προσιόντες μοι συνε-
 βούλευον ἀπαλλάττεσθαι τῆς πρὸς τοῦτον διαφορᾶς
 καὶ μὴ βούλεσθαι κακῶς ἀκούειν μηδὲ κινδυνεύειν

περὶ πολλῶν χρημάτων, μηδ' εἰ σφόδρα πιστεύω τῷ 373
 πράγματι, λέγοντες, ὡς πολλὰ παρὰ γνώμην ἐν τοῖς
 10 δικαστηρίοις ἀποβαίνει, καὶ ὅτι τύχη μᾶλλον ἢ τῷ
 δίκαιῳ κρίνεται τὰ παρ' ὑμῖν, ὥστε λυσιτελεῖν μοι
 μικρὸ ἀναλώσαντι μεγάλων ἐγκλημάτων ἀπαλλαγῆναι
 μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποτείσαντι κινδυνεύειν περὶ τηλι-
 κούτων. τί ἂν ὑμῖν τὰ πολλὰ διηγοίμην; (οὐδὲν γὰρ)
 παρέλιπον τῶν εἰθισμένων περὶ τῶν τοιούτων λέγε-
 σθαι. τελευτῶν δ' οὖν ἐπέισθην, ἅπαντα γὰρ εἰρήσεται b
 τάληθῃ πρὸς ὑμᾶς, δοῦναι τούτῳ διακοσίας δραχμᾶς.
 ἵνα δὲ μὴ πάλιν ἐξείη συκοφαντεῖν αὐτῷ, δίαιταν
 ἐπὶ ῥητοῖς ἐπετρέψαμεν Νικομάχῳ Βατῆθεν. . . .

MΑΡΤΥΡΕΣ.

11 (ε'.) Τὸ μὲν τοίνυν πρῶτον ἐνέμεινε τοῖς ὁμο-
 λογημένοις, ὕστερον δ' ἐπιβουλεύσας μετὰ Ξενοτί-
 μου τοῦ τοῦς νόμους διαφθείροντος καὶ τὰ δικαστή-
 ρια δεκάζοντος καὶ τὰς ἀρχὰς λυμαιομένου καὶ
 πάντων κακῶν αἰτίου λαγχάνει μοι δίκην μυρίων c
 δραχμῶν. προβαλλομένου δ' ἐμοῦ μάρτυρα, ὡς οὐκ
 εἰσαγωγίμος ἦν ἡ δίκη διαίτης γεγενημένης, ἐκεί-
 12 νῳ μὲν οὐκ ἐπεξῆλθεν, εἰδὼς, ὅτι, εἰ μὴ μεταλάβοι
 τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων, τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, πείσας δὲ τὴν ἀρχὴν πάλιν τὴν αὐτὴν δίκην
 ἐγράψατο, ὡς ἐν τοῖς πρυτανείοις μόνον κινδυνεύ-
 σων. ἀπορῶν δ' ὅ τι χρησαίμην τοῖς κακοῖς, ἠγγη-
 σάμην εἶναι κράτιστον ἐξ ἴσου καταστήσαντ' ἀμφο- d
 τέροις τὸν κίνδυνον εἰσελθεῖν εἰς ὑμᾶς. καὶ τὰ μὲν
 γενόμενα ταῦτ' ἐστίν.

13 (ς'.) Πυνθάνομαι δὲ Καλλίμαχον οὐ μόνον περὶ
 τῶν ἐγκλημάτων διανοεῖσθαι ψευδῆ λέγειν ἀλλὰ καὶ
 τὴν δίαιταν μέλλειν ἐξαρῶν εἶναι καὶ παρεσκευάσθαι
 λέγειν τοιούτους λόγους, ὡς οὐκ ἂν ποτ' ἐπέτρεψε

Νικομάχῳ δίαιταν, ὃν ἠπίστατο πάλαι χρώμενον
 ἡμῖν, καὶ ὡς οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἀντὶ μυρίων δρα-
 14 χμῶν διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν. ὑμεῖς δ' ἐνθυμεῖ-
 σθε πρῶτον μὲν, ὅτι τὴν δίαιταν οὐκ ἀμφισβητοῦν-
 τες ἀλλ' ἐπὶ ῥητοῖς ἐπειρέψαμεν, ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον
 ἐποίησεν, εἰ Νικόμαχον εἴλετο διαιτητὴν, ἀλλὰ πολὺ 374
 μᾶλλον εἰ περὶ τῶν πραγμάτων ὠμολογηκῶς περὶ τοῦ
 διαιτητοῦ διεφέρετο. ἔπειτ' ὀφειλομένων μὲν αὐτῷ
 μυρίων δραχμῶν οὐκ εἰκὸς ἦν αὐτὸν ἐπὶ δυοῖν μυαῖν
 ποιήσασθαι τὴν διαλλαγὴν· ἀδίκως δ' αἰτιώμενον καὶ
 συκοφαντοῦντα οὐδὲν θαυμαστὸν τοσοῦτον ἐθελῆσαι
 λαβεῖν. ἔτι δ', εἰ μεγάλ' ἐγκαλῶν ὀλίγ' ἐπράξατο,
 οὐ τούτῳ τοῦτο τεκμήριόν ἐστιν, ὡς ἡ δίαιτα οὐ γέ- b
 γονεν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡμῖν, ὡς καὶ τὴν ἀρχὴν οὐ
 15 δικαίως ἐνεκάλεσεν. θαυμάζω δ' εἰ αὐτὸν μὲν ἱκανὸν
 γινῶναι νομίζει, ὅτι οὐκ εἰκὸς ἀντὶ μυρίων δραχμῶν
 διακοσίας ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἐμὲ δ' οὐκ ἂν οἶεται τοῦτ'
 ἔξυυρεῖν, εἴπερ ἡβουλόμην ψευδῆ λέγειν, ὅτι πλέον
 ἔδει φάσκεν τούτων δεδωκέναι. ἀξιῶ δ', ὅσον περ
 ἂν τούτῳ σημεῖον ἦν ὡς ἡ δίαιτα οὐ γέγονεν, ἐλόντι
 τὰ διαμαρτυρηθέντα, τοσοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι τεκμη- c
 ριον ὡς ἀληθῆ λέγω περὶ αὐτῆς, ἐπειδὴ τῷ μάρτυρι
 φανερός ἐστιν οὐδ' ἐπεξελεθεῖν ἀξιῶσας.

16 (ἡ.) Ἐργοῦμαι δ', εἰ μήθ' ἡ δίαιτα ἐρεγγόνει μήτε
 τῶν πεπραγμένων ἦσαν μάρτυρες, ἔδει δ' ἐκ τῶν εἰ-
 κόντων σκοπεῖν, οὐδ' οὕτω χαλεπῶς ἂν ὑμᾶς γινῶναι
 τὰ δίκαια. εἰ μὲν γὰρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀδικεῖν ἐτόλ-
 μων, εἰκότως ἂν μου κατεργινώσκετε καὶ περὶ τοῦτον
 ἔξαμαρτάνειν· νῦν δ' οὐδένα φανήσομαι τῶν πολι-
 τῶν οὔτε χρήμασι ζημιώσας οὔτε περὶ τοῦ σώματος d
 εἰς κίνδυνον καταστήσας. οὗτ' ἐκ μὲν τῶν μετεχόντων
 τῆς πολιτείας ἐξαλείψας, εἰς δὲ τὸν μετὰ Λυσάνδρου

- 17 κατάλογον ἐγγράφας. καίτοι πολλοὺς ἐπῆρεν ἢ τῶν τριάκοντα πονηρία τοιαῦτα ποιεῖν· οὐ γὰρ ὅτι τοὺς ἀδικουῦντας ἐκόλαζον, ἀλλ' ἐνίοις καὶ προσέταττον ἐξαμαρτάνειν. ἐγὼ μὲν τοίνυν οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐκείνων ἀρχῆς οὐδὲν εὐρεθῆσομαι τοιοῦτον ἐργασάμενος· οὐτος δ' ἀδικηθῆναί φησιν, ὅτ' ἐξεβέβληντο μὲν οἱ τριάκοντα, ὁ δὲ Πειραιεὺς ἦν κατελιημένος, ἐκράτει δ' 18 ὁ δῆμος, περὶ διαλλαγῶν δ' ἦσαν οἱ λόγοι. καίτοι δοκεῖ ἂν ὑμῖν, ὅστις ἐπὶ τῶν τριάκοντα κόσμιον αὐτὸν παρέσχευ, εἰς τοῦτον ἀποθέσθαι τὸν χρόνον ἀδικεῖν, 375 ἐν ᾧ καὶ τοῖς πρότερον ἡμαρτηκόσι μετέμελεν; ὁ δὲ πάντων δεινότατον. εἰ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἐχθρῶν μὴδ' ἀμύνεσθαι μὴδὲν' ἠξίωσα, τοῦτον δὲ κακῶς ποιεῖν ἐπεχειρουν, πρὸς ὃν οὐδὲν πώποτε μοι συμβόλαιον ἐγένετο.

- 19 (θ'.) Ὡς μὲν οὖν οὐκ αἰτιός εἰμι Καλλιμάχῳ τῆς τῶν χρημάτων δημεύσεως, ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι μοι νομίζω· ὡς δ' οὐκ ἐξῆν αὐτῷ δικάζεσθαι περὶ τῶν τότε γεγενημένων, οὐδ' εἰ πάντα ταῦτ' ἦν πεποιηκῶς, ἅ φησιν αὐτὸς, ἐκ τῶν συνθηκῶν γνώσεσθε. καί μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΣΤΝΘΗΚΑΙ.

- 20 (ι'.) Ἔρα μικρῷ τῷ δικαίῳ πιστεύων τὴν παραγραφὴν ἐποίησάμην, ἀλλ' οὐ τῶν μὲν συνθηκῶν διαρρήθην ἀφεισῶν τοὺς ἐνδείξαντας ἢ φήναντας ἢ τῶν ἄλλων τι τῶν τοιούτων πράξαντας, ἐμαντὸν δ' ἔχων ἀποφαίνειν, ὡς οὔτε ταῦτα πεποίηκα οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἐξῆμαρτον; ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τοὺς ὄρκους. c

ΟΡΚΟΙ.

- 21 (ια'.) Οὐκ οὖν δεινὸν, ᾧ ἄνδρες δικασταί, οὔτω μὲν τῶν συνθηκῶν ἐχουσῶν, τοιούτων δὲ τῶν ὄρκων γενομένων, τοσοῦτον φρονεῖν Καλλιμάχον ἐπὶ τοῖς

λόγοις τοῖς αὐτοῦ ὥσθ' ἠγεῖσθαι πείσειν ὑμᾶς ἐναν-
 τία τούτοις ψηφίσασθαι; καὶ εἰ μὲν εἴωρα μεταμέλον
 τῇ πόλει τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον ἦν θαυμάζειν
 αὐτοῦ· νῦν δ' οὐ μόνον ἐν τῇ θέσει τῶν νόμων ἐπε-
 22 δείξασθε περὶ πολλοῦ ποιούμενοι τὰς συνθήκας, ἀλ-
 λὰ καὶ Φίλωνα τὸν ἐκ Κοίλης ἐνδειχθέντα παραπρο- d
 σβεύεσθαι, καὶ περὶ μὲν τοῦ πράγματος οὐδὲν ἔχοντ'
 ἀπολογήσασθαι, τὰς δὲ συνθήκας παρεχόμενον, ἔδο-
 ξεν ὑμῖν ἀφείναι καὶ μηδὲ κρίσιν περὶ αὐτοῦ ποιήσα-
 σθαι. καὶ ἡ μὲν πόλις οὐδὲ παρὰ τῶν ὁμολογούντων
 ἐξαιμαρτάνειν ἀξιοῖ δίκην λαβεῖν, οὗτος δὲ καὶ τοὺς
 23 οὐδὲν ἡδικοκίας τολμᾷ συκοφαντεῖν. καὶ μὴν οὐδὲ
 τὰδ' αὐτὸν λέληθεν, ὅτι Θρασύβουλος καὶ Ἄνυτος
 μέγιστον μὲν δυνάμενοι τῶν ἐν τῇ πόλει, πολλῶν δ' e
 ἀπεστερημένοι χρημάτων, εἰδότες δὲ τοὺς ἀπογράψαν-
 τας, ὅμως οὐ τολμᾶσιν αὐτοῖς δίκας λαγχάνειν οὐδὲ
 μνησικακεῖν, ἀλλ' εἰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον
 ἐτέρων δύνανται διαπραττεσθαι, ἀλλ' οὖν περὶ γε
 τῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἴσου ἔχειν τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦ- 376
 24 σιν. καὶ οὐχ οὗτοι μόνοι ταῦτ' ἠξιώκασιν, ἀλλ' οὐδ'
 ὑμῶν οὐδεὶς τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν τετόλμηκεν. καί-
 τοι δεινὸν, εἰ ἐπὶ μὲν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμα-
 σιν ἐμμένετε τοῖς ὄρκοις, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου συκοφαν-
 τία παραβαίνειν ἐπιχειρήσετε, καὶ τὰς μὲν ἰδίας ὁμο-
 λογίας δημοσία κυρίας ἀναγκάζετ' εἶναι, τὰς δὲ τῆς
 πόλεως συνθήκας ἰδία τὸν βουλόμενον λύειν ἐάσετε.
 25 ὃ δὲ πάντων ἂν τις μάλιστα θαυμάσειεν, εἰ, ὅτε μὲν b
 ἄδηλον ἦν, εἰ συνοῖδουσιν αἱ διαλλαγὰι τῇ πόλει, τοι-
 ούτους ὄρκους ἐποιήσασθε περὶ αὐτῶν, ὥστ' εἰ καὶ
 μὴ συνέφερον ἀναγκαῖον εἶναι τοῖς ὁμολογημένοις ἐμ-
 μένειν, ἐπειδὴ δ' οὕτω καλῶς ὑμῖν συμβέβηκεν ὥστε
 καὶ μηδεμιᾶς πίστεως γεγενημενης ἄξιον εἶναι τὴν

- παρουσαν πολιτείαν διαφυλάττειν, τηνικαῦτα τοὺς
 26 ὄρκους παραβήσεσθε· καὶ τοῖς μὲν εἰρηκόσιν, ὡς χρη-
 τὰς συνθήκας ἐξαλείφειν, ὠργίξεσθε, τουτουὶ δ' ὅς c
 γεγραμμένας αὐτὰς τολμᾷ παραβαίνειν, ἀξήμιον ἀφή-
 σετε. ἀλλ' οὐτ' ἂν δίκαια οὐτ' ἄξι' ὑμῶν αὐτῶν οὐτ'
 ἂν πρέποντα τοῖς πρότερον ἐγνωσμένοις ποιήσατε.
- 27 (ιβ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ', ὅτι περὶ τῶν μεγίστων ἤκατε
 δικάσοντες· περὶ γὰρ συνθηκῶν τὴν ψῆφον οἴσετε,
 ἄς οὐδὲ πώποτ' οὔθ' ὑμῖν πρὸς ἑτέρους οὐτ' ἄλλοις
 πρὸς ὑμᾶς ἐλυσιτέλησε παραβῆναι, τοσαύτην δ' ἔχουσι d
 δύναμιν, ὥστε τὰ πλείστα τοῦ βίου καὶ τοῖς Ἑλλησι d
 28 καὶ τοῖς βαρβάροις διὰ συνθηκῶν εἶναι. ταύταις γὰρ
 πιστεύοντες ὡς ἀλλήλους ἀφικνούμεθα καὶ ποριζό-
 μεθα. ὧν ἕκαστοι τυγχάνομεν θεόμενοι· μετὰ τούτων
 καὶ τὰ συμβόλαια τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ποιούμεθα
 καὶ τὰς ἰδίας ἐχθρας καὶ τοὺς κοινούς πολέμους δια-
 λυόμεθα· τούτῳ μόνῳ κοινῶ πάντες ἄνθρωποι δια-
 τελοῦμεν χρώμενοι. ὥσθ' ἅπασι μὲν προσήκει βοη-
 29 θεῖν αὐταῖς, μάλιστα δ' ὑμῖν. (ιγ'.) Ὑπόγειον γὰρ e
 ἐστίν, ἐξ οὗ καταπολεμηθέντες, ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς γενό-
 μενοι, πολλῶν ἐπιθυμησάντων διαφθεῖραι τὴν πόλιν,
 εἰς ὄρκους καὶ συνθήκας κατεφύγομεν, ἄς εἰ Λακε-
 δαιμόνιοι τολμῶεν παραβαίνειν, σφόδρ' ἂν ἕκαστος
 30 ὑμῶν ἀγανακτήσειεν. καίτοι πῶς οἷόν τ' ἐστὶν ἑτέρων 37
 κατηγορεῖν, οἷς αὐτός τις ἐνοχός ἐστιν; τῷ δ' ἂν δό-
 ξαιμεν ἀδικεῖσθαι παρὰ τὰς συνθήκας κακῶς πάσχον-
 τες, εἰ μὴδ' αὐτοὶ φαινοίμεθ' αὐτὰς περὶ πολλοῦ ποι-
 ούμενοι; τίνας δὲ πίστεις πρὸς τοὺς ἄλλους εὐρήσομεν,
 εἰ τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς γεγενημένας οὕτως εἰκῆ λύ-
 31 σομεν; ἄξιον δὲ καὶ τῶνδε μνησθῆναι, διότι πολλῶν
 καὶ καλῶν τοῖς προγόνοις ἐν τῷ πολέμῳ πεπραγμέ-
 νων οὐχ ἤκισθ' ἡ πόλις ἐκ τούτων τῶν διαλλαγῶν εὐ- b

δοκίμησεν. πρὸς μὲν γὰρ τὸν πόλεμον πολλαὶ πόλεις
 ἂν εὐρεθεῖεν καλῶς ἠγωνισμέναι, περὶ δὲ στάσεως οὐκ
 ἔστιν ἢν ἂν τις ἐπιδείξειεν ἄμεινον τῆς ἡμετέρας βε-
 32 βουλευμένην. ἔτι δὲ τῶν μὲν τοιούτων ἔργων, ὅσα
 μετὰ κινδύνων πέπρακται, τὸ πλεῖστον ἂν τις μέρος
 τῇ τύχῃ μεταδοίη· τῆς δ' εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς μετριότητος
 οὐδεὶς ἂν ἄλλ' ἢ τὴν ἡμετέραν γνώμην αἰτιάσαιο.
 ὥστ' οὐκ ἄξιον προδότας ταύτης τῆς δόξης γενέσθαι. c

33 (ιδ'.) Καὶ μηδεὶς ἠγείσθω μ' ὑπερβάλλειν μηδὲ
 μείζω λέγειν, ὅτι δίκην ἰδίαν φεύγων τούτους εἰρηκα
 τοὺς λόγους. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῶν ἐπιγεγραμμέ-
 νων χρημάτων ἔστιν οὗτος ὁ ἄγων, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν
 περὶ τούτων, ὑμῖν δὲ περὶ τῶν ὀλίγῳ πρότερον εἰρη-
 μένων· ὑπὲρ ὧν οὐδεὶς οὔτ' ἂν εἰπεῖν ἀξίως δύναίτο
 34 οὔτ' ἂν τίμημ' ἱκανὸν ἐπιγράψαιτο. τοσοῦτον γὰρ
 αὕτη διαφέρει τῶν ἄλλων δικῶν, ὥστε τῶν μὲν τοῖς
 ἀγωνιζομένοις μόνον προσήκει, ταύτῃ δὲ τὸ κοινὸν d
 τῆς πόλεως συγκινδυνεύει. περὶ ταύτης δὴ ὄρκους
 ὁμόσαντες δικάζετε, τὸν μὲν, ὅνπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις εἰ-
 θισθε, τὸν δ' ὃν ἐπὶ ταῖς συνθήκαις ἐποιήσασθε. ταύ-
 την ἀδίκως γνόντες οὐ τοὺς τῆς πόλεως μόνου νόμους
 ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπάντων κοινούς παραβήσεσθε. ὥστ'
 οὐκ ἄξιον οὔτε κατὰ χάριν οὔτε κατ' ἐπιείκειαν οὔτε κατ'
 ἄλλ' οὐδὲν ἢ κατὰ τοὺς ὄρκους περὶ αὐτῶν ψηφίσασθαι. e

35 (ιε'.) Ὡς μὲν οὖν οὐ χρὴ καὶ συμφέρει καὶ δίκαιον
 ὑμᾶς ἔστιν οὕτω περὶ τῶν συνθηκῶν γιννώσκειν, οὐδ'
 αὐτὸν ἠγοῦμαι Καλλίμαχον ἀντερεῖν· οἶμαι δ' αὐτὸν
 ὀδυρεῖσθαι τὴν παροῦσαν πενίαν καὶ τὴν γεγενημέ-
 378 μην αὐτῷ συμφορὰν, καὶ λέξειν, ὡς δεινὰ καὶ σχέτλια
 πείσεται, εἰ τῶν χρημάτων, ὧν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας
 ἀφηρέθη, τούτων ἐν δημοκρατίᾳ τὴν ἐπωβελίαν ὀφλή-
 σει, καὶ εἰ τότε μὲν διὰ τὴν οὐσίαν τὴν αὐτοῦ φυγεῖν

ἤναγκάσθη, νυνὶ δ' ἐν ᾧ χρόνῳ προσῆκεν αὐτὸν δι-
 36 κην λαβεῖν, ἄτιμος γενήσεται. κατηγορήσει δὲ καὶ τῶν
 ἐν τῇ μεταστάσει γενομένων, ὡς ἐκ τούτων μάλισθ' ὑ-
 μᾶς εἰς ὀργὴν καταστήσων· ἴσως γάρ τινος ἀκήκοεν, β'
 ὡς ὑμεῖς, ὅταν μὴ τοὺς ἀδικοῦντας λάβητε, τοὺς ἐν-
 τυγχάνοντας κολάζετε. ἐγὼ δ' οὐθ' ὑμᾶς ταύτην ἔχειν
 τὴν γνώμην ἠγοῦμαι, πρὸς τε τοὺς ὑπειρημένους λό-
 37 γους θάδιον ἀντειπεῖν νομίζω. (ιζ'.) Πρὸς μὲν οὖν
 τοὺς ὀδυρομένους, ὅτι προσῆκει βοηθεῖν ὑμᾶς, οὐχ οἴ-
 τινες ἂν δυστυχεστάτους σφᾶς αὐτοὺς ἀποδείξωσιν,
 ἀλλ' οἴτινες ἂν περὶ ᾧν ἀντωμόσαντο δικαιότερα λέ-
 γοντες φαίνονται. περὶ δὲ τῆς ἐπωβελίας, εἰ μὲν ἐγὼ c
 τούτων τῶν πραγμάτων αἴτιος ἦν, εἰκότως ἂν αὐτῷ
 μέλλοντι ζημιώσεσθαι συνήχθεσθε· νῦν δ' οὐτός ἐστιν
 ὁ συκοφαντῶν. ὥστ' οὐδὲν ἂν δικαίως αὐτοῦ λέγον-
 38 τος ἀποδέχοισθε. ἔπειτα κάκεινο χρῆ σκοπεῖν, ὅτι
 πάντες οἱ κατελθόντες ἐκ Πειραιέως ἔχοιεν ἂν τοὺς
 αὐτοὺς λόγους εἰπεῖν, οὔσπερ οὗτος, ᾧν οὐδεὶς ἄλλος
 τετόλμηκε τοιαύτην δίκην εἰσελθεῖν. καίτοι χρῆ μι-
 σεῖν ὑμᾶς τοὺς τοιούτους καὶ κακοὺς πολίτας νομί-
 ζειν, οἴτινες ταῖς μὲν συμφοραῖς ὁμοίαις τῷ πλήθει
 κέχρηται, τὰς δὲ τιμωρίας διαφόρους τῶν ἄλλων ἀξι- d
 39 οῦσι ποιεῖσθαι. πρὸς δὲ τούτοις ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν
 αὐτῷ, πρὶν ἀποπειραθῆναι τῆς ὑμετέρας γνώμης,
 ἀφέντι τὴν δίκην ἀπηλλάχθαι πάντων τῶν πραγμά-
 των. καίτοι πᾶς οὐκ ἄλογόν ἐστιν ἐν τούτῳ τῷ κιν-
 δύνῳ ζητεῖν αὐτὸν ἐλέου παρ' ὑμῶν τυγχάνειν, οὗ
 κύριος αὐτός ἐστι, καὶ εἰς ὃν αὐτὸς αὐτὸν καθίστησι,
 καὶ ὃν ἔτι καὶ νῦν ἔξεστιν αὐτῷ μὴ κινδυνεύειν;
 40 (ιζ'.) Ἄν δ' ἄρα μεμνηῖται τῶν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας γε- e
 γενημένων, ἀξιοῦτε αὐτὸν μὴ κείνων κατηγορεῖν,
 ὑπὲρ ᾧν οὐδεὶς ἀπολογήσεται, ἀλλ' ὡς ἐγὼ τὰ χρῆ-

ματα εἴληφα διδάσκειν, περὶ οὗπερ ὑμᾶς δεῖ ψηφίξε-
σθαι, μηδ' ὡς αὐτὸς θεινὰ πέπονθεν ἀποφαίνειν, ἀλλ'
ὡς ἐγὼ πεποίηκα ἐξελέγχειν, παρ' οὗπερ ἀξιοῖ τὰ- 379

41 πολωλότα κομίζεσθαι· ἐπεὶ κακῶς γ' αὐτὸν πρᾶτ-
τουτα ἐπιδείξαι καὶ πρὸς ἄλλον ὄντινον ἄγωνιζόμενος
τῶν πολιτῶν δύναται. καίτοι χορὴ μέγα παρ' ὑμῶν δύνα-
σθαι τῶν κατηγοριῶν, οὐχ αἷς ἔξεστι χορησθαι καὶ πρὸς
τοὺς μηδὲν ἡμικροτηκότας, ἀλλ' ἄς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ἀλλ' ἢ
κατὰ τῶν ἡδίκηκῶν. πρὸς μὲν οὖν τούτους τοὺς λό-
γους καὶ ταῦτ' ἴσως ἀρκέσει καὶ τάχ' ἀντειπεῖν ἔξεσται.

42 (ιη'.) Ἐνθυμείσθε δ', εἰ καὶ τῷ δόξω δις περὶ b
τῶν αὐτῶν λέγειν, ὅτι πολλοὶ προσέχουσι ταύτῃ τῇ
δίκῃ τὸν νοῦν, οὐ τῶν ἡμετέρων πραγμάτων φροντί-
ζοντες ἀλλ' ἡγούμενοι περὶ τῶν συνθηκῶν εἶναι τὴν
κρίσιν. οὐς ὑμεῖς τὰ δίκαια γνόντες ἀδεῶς οἴκεῖν ἐν
τῇ πόλει ποιήσετε· εἰ δὲ μὴ, πῶς οἶεσθε διακείσε-
σθαι τοὺς ἐν ἄστει μείναντας, ἢν ὁμοίως ἅπασιν ὀρ-
γιζόμενοι φαίνησθε τοῖς μετασχούσι τῆς πολιτείας;

43 τίνα δὲ γνώμην ἔξειν τοὺς καὶ μικρὸν ἀμάρτημα σφί- c
σιν αὐτοῖς συνειδότας, ὅταν ὀρθῶσι μηδὲ τοὺς κοσμίως
πεπολιτευμένους τῶν δικαίων τυγχάνοντας; πόσῃν δὲ
χορὴ προσδοκᾶν ἔσεσθαι ταραχὴν, ὅταν οἱ μὲν ἐπαρ-
θῶσι συκοφαντεῖν ὡς ὑμῶν αὐτοῖς ἤδη ταῦτ' ἐγνω-
κότων, οἱ δὲ δεδίωσι τὴν παροῦσαν πολιτείαν ὡς οὐ-

44 δεμιᾶς αὐτοῖς ἐτι καταφυγῆς ὑπαρχούσης; ἄρ' οὐκ
ἄξιον φοβείσθαι, μὴ συγχυθέντων τῶν ὄρκων πάλιν
εἰς ταῦτ' ἀκαταστῶμεν, ἐξ ὧν περ ἠναγκάσθημεν τὰς d
συνθήκας ποιήσασθαι; καὶ μὴν οὐ δεῖ γ' ὑμᾶς παρ'
ἑτέρων μαθεῖν, ὅσον ἐστὶν ὁμόνοια ἀγαθὸν ἢ στάσις κα-
κόν· οὕτω γὰρ ἀμφοτέρων σφόδρα πεπειράσθε, ὥστε
καὶ τοὺς ἄλλους ὑμεῖς ἀριστ' ἂν διδάξαίτε περὶ αὐτῶν.

45 (ιδ'). Ἴνα δὲ μὴ δοκῶ διὰ τοῦτο πολὺν χρόνον

περὶ τὰς συνθήκας διατρίβειν, ὅτι ῥάδιόν ἐστι περὶ
 αὐτῶν πολλὰ καὶ δίκαια εἰπεῖν, τοσοῦτον ὑμῖν ἔτι e
 διακελεύομαι μνημονεύειν, ὅταν φέρητε τὴν ψῆφον,
 ὅτι πρὶν μὲν ποιήσασθαι ταύτας ἐπολεμοῦμεν, οἱ μὲν
 τὸν κύκλον ἔχοντες. οἱ δὲ τὸν Πειραιᾶ κατειληφότες,
 μᾶλλον ἀλλήλους μισοῦντες ἢ τοὺς ὑπὸ τῶν προγό-
 46 των πολεμίους ἡμῖν καταλειφθέντας, ἐπειδὴ δὲ τὰς
 πίστεις ἀλλήλοις ἔδομεν εἰς ταῦτον συνελθόντες, οὐ- 380
 τω καλῶς καὶ κοινῶς πολιτευόμεθα, ὥσπερ οὐδεμιᾶς
 ἡμῖν συμφορᾶς γεγενημένης. καὶ τότε μὲν ἀμαθεστά-
 τους καὶ δυστυχεστάτους πάντες ἡμᾶς ἐνόμιζον· νῦν
 δ' εὐδαιμονέστατοι καὶ σωφρονέστατοι τῶν Ἑλλήνων
 47 δοκοῦμεν εἶναι. ὥστ' ἄξιον οὐ μόνον τηλικαύταις ζη-
 μίαις κολάζειν τοὺς παραβαίνειν τολμῶντας τὰς συν-
 θήκας ἀλλὰ ταῖς ἐσχάταις, ὡς τῶν μεγίστων κακῶν
 αἰτίους ὄντας, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὥσπερ Καλλίμαχος b
 βεβιωκότας. (κ'.) Ὅς δέκα μὲν ἔτη συνεχῶς ὑμῖν Λα-
 κεδαιμονίων πολεμησάντων οὐδὲ μίαν παρέσχεν αὐ-
 48 τὸν ἡμέραν τάξει τοῖς στρατηγοῖς, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν
 τὸν χρόνον διετέλεσεν ἀποδιδράσκων καὶ τὴν οὐσίαν
 ἀποκρυπτόμενος. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα κατέστησαν,
 τηρῖκαῦτα κατέπλευσεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ φησὶ μὲν
 εἶναι δημοτικὸς, τοσοῦτω δὲ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐπε-
 θύμει μετασχεῖν ἐκείνης τῆς πολιτείας, ὥστ' οὐδ' εἰ c
 κακῶς ἔπαθεν, ἠξίωσεν ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἠρεῖτο μετα
 τῶν ἡμαρτηκότων εἰς αὐτὸν πολιορκεῖσθαι μᾶλλον ἢ
 49 μεθ' ὑμῶν τῶν συνηδικημένων πολιτεύεσθαι. καὶ μέχρι
 τῆς ἡμέρας ἐκείνης παρέμεινε μετέχων τῆς πολιτείας,
 ἐν ἧ προσβαλεῖν ἠμέλλετε πρὸς τὸ τεῖχος· τότε δ' ἐξῆλ-
 θεν, οὐ τὰ παρόντα μισήσας ἀλλὰ δείσας τὸν ἐπιόντα
 κίνδυνον, ὡς ὕστερον ἐδήλωσεν. ἐπειδὴ γὰρ Λακεδαι-
 μονίων ἐλθόντων ὁ δῆμος ἐν τῷ Πειραιεὶ κατεκλείσθη, d

πάλιν ἐκεῖθεν διαδράς ἐν Βοιωτοῖς διητᾶτο· ὥστ' αὐτῷ προσήκει μετὰ τῶν αὐτομόλων ἀναγεγράφθαι
 50 πολὺ μᾶλλον ἢ τῶν φυγόντων ὀνομάζεσθαι. καὶ τοι-
 οὔτος γεγενημένος καὶ περὶ τοὺς ἐκ Πειραιέως καὶ
 περὶ τοὺς ἐν ἄστει μείναντας καὶ περὶ πᾶσαν τὴν
 πόλιν, οὐκ ἀγαπᾷ τῶν ἴσων τυγχάνειν τοῖς ἄλλοις
 ἀλλὰ ζητεῖ πλέον ἔχειν ὑμῶν, ὥσπερ ἢ μόνος ἀδι-
 κηθεὶς ἢ βέλτιστος ὢν τῶν πολιτῶν ἢ μεγίσταις e
 συμφοραῖς δι' ὑμᾶς κεχορημένος ἢ πλείστων ἀγαθῶν
 αἴτιος τῇ πόλει γεγενημένος.

- 51 Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ γιννώσκων
 αὐτὸν, ἵν' αὐτῷ μὴ τῶν ἀπολωλότων συνήχθεσθε
 ἀλλὰ τῶν ὑπολοίπων ἐφθονεῖτε. νῦν δὲ περὶ μὲν
 τῶν ἄλλων ὅσοις ἐπιβεβούλευκε, καὶ δίκας οἷας δεδί- 381
 κασταικαὶ γραφὰς (ἄς) εἰσελήλυθε, καὶ μεθ' ὧν συνέ-
 στηκε καὶ καθ' ὧν τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκεν, οὐδ' ἂν
 52 δις τοσοῦτον ὕδωρ ἱκανὸν διηγήσασθαι γένοιτο· ἐν
 δὲ μόνον ἀκούσαντες τῶν τούτῳ πεπραγμένων ῥαδίως
 καὶ τὴν ἄλλην αὐτοῦ πονηρίαν γνώσεσθε. (κά.) Κρα-
 τῖνος γὰρ ἠμφισβήτησε χωρίου τῷ τούτου κηδεστῆ.
 μάχης δ' αὐτοῖς γενομένης, ὑποκρυψάμενοι θεράπαι-
 ναν ἠτιῶντο τὸν Κρατῖνου συντροῦσαι τῆς κεφαλῆς b
 αὐτῆς, ἐκ δὲ τοῦ τραύματος φάσκοντες ἀποθανεῖν
 τὴν ἄνθρωπον λαγχάνουσιν αὐτῷ φόνου δίκην ἐπὶ
 53 Παλλαδίῳ. πυθόμενος δ' ὁ Κρατῖνος τὰς τούτων ἐπι-
 βουλάς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἠσυχίαν ἤγευ, ἵνα μὴ
 μεταθεῖντο τὸ πρᾶγμα μὴδ' ἐτέρους λόγους ἐξευρί-
 σκοιεν, ἀλλ' ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθεῖεν κακουργοῦντες·
 ἐπειδὴ δ' ὁ κηδεστὴς μὲν ἦν ὁ τούτου κατηγορηκῶς,
 οὔτος δὲ μεμαρτυρηκῶς ἢ μὴν τεθνάναι τὴν ἄνθρω-
 54 πον, ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν, ἵν' ἦν κεκρυμμένη, c
 βία λαβόντες αὐτὴν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ δικαστήριον

ζῶσαν ἅπασιν τοῖς παροῦσιν ἐπέδειξαν. ὥσθ' ἑπτακο-
σίων μὲν δικαζόντων, τεττάρων δὲ καὶ δέκα μαρτυ-
ρησάντων ἅπερ οὗτος, οὐδεμίαν ψῆφον μετέλαβον.
καὶ μοι κάλει τούτων μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 55 (κβ'.) Τίς οὖν ἂν ἀξίως δύναίτο κατηγορῆσαι
τῶν τούτῳ πεπραγμένων; ἢ τίς ἂν εὐρεῖν ἔχοι παρά-
δειγμα μείζον ἀδικίας καὶ συκοφαντίας καὶ πονηρίας; δ
ἔνια μὲν γὰρ τῶν ἀδικημάτων οὐκ ἂν ὅλον τὸν τρό-
πον δηλώσειε τῶν ἀδικησάντων, ἐκ δὲ τῶν τοιούτων
ἔργων ἅπαντα τὸν βίον τῶν ἐξαμαρτανόντων ῥάδιον
56 κατιδεῖν ἐστίν. ὅστις γὰρ τοὺς ζῶντας τεθνάναι μαρ-
τυρεῖ, τίνας ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκεῖ; ἢ ὅστις ἐπὶ
τοῖς ἀλλοτρίοις πράγμασιν οὕτω πονηρός ἐστι, τί οὐκ
ἂν ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ τολμήσειεν; πῶς δὲ χρὴ τούτῳ πι-
στεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντι, ὃς ὑπὲρ ἐτέρων ἐπιου-
κῶν ἐξελέγχεται; τίς δὲ πώποτε φανερώτερον ἐπε-
δείχθη τὰ ψευδῆ μαρτυρῶν; τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ἐκ
τῶν λεγομένων κρίνετε, τὴν δὲ τούτου μαρτυρίαν,
57 ὅτι ψευδῆς ἦν, εἶδον οἱ δικάζοντες. καὶ τοιαυτῆ' ἡμαρ-
τηκῶς ἐπιχειρήσει λέγειν, ὡς ἡμεῖς ψευδόμεθα, 382
ὅμοιον ἐργαζόμενος, ὥσπερ ἂν εἶ τῳ Φρυνώνδας παν-
ουργίαν οὐνειδίσειεν ἢ Φιλουργὸς ὁ τὸ Γοργόνειον
ὑφελόμενος τοὺς ἄλλους ἱεροσύλους ἐφασκεν εἶναι.
τίνα δὲ προσήκει τῶν μὴ γενομένων παρασχέσθαι
μάρτυρας μᾶλλον ἢ τοῦτον, ὃς αὐτὸς ἐτέροις τὰ ψευδῆ
τολμᾷ μαρτυρεῖν;
- 58 (κγ'.) Ἀλλὰ γὰρ Καλλιμάχου μὲν ἐξέσται πολλά-
κις κατηγορεῖν, οὕτω γὰρ παρεσκευάσται πολιτεύε-
σθαι, περὶ δ' ἑαυτοῦ τὰς μὲν ἄλλας ἀπάσας παραλεί-
ψω λειτουργίας, ἧς δ' οὐ μόνον ἂν μοι δικαίως ἔχοιτε
χάριν ἀλλὰ καὶ τεκμηρίῳ χρῆσαισθε περὶ τοῦ παν-

τὸς πράγματος, ταύτης δὲ μνησθήσομαι πρὸς ὑμᾶς.
 59 ὅτε γὰρ ἡ πόλις ἀπώλεσε τὰς ναῦς τὰς ἐν Ἑλλησπόντῳ
 καὶ τῆς δυνάμεως ἐστερήθη, τῶν μὲν πλείστων τριη-
 ράρχων τοσοῦτον διήνεγκον, ὅτι μετ' ὀλίγων ἔσωσα
 τὴν ναῦν, αὐτῶν δὲ τούτων, ὅτι καταπλεύσας εἰς τὸν
 60 Πειραιᾶ μόνος οὐ κατέλυσα τὴν τριηραρχίαν, ἀλλὰ
 τῶν ἄλλων ἀσμένως ἀπαλλαττομένων τῶν λητουρ-
 γιῶν καὶ πρὸς τὰ παρόντ' ἀθύμως διακειμένων, καὶ
 τῶν μὲν ἀνηλωμένων αὐτοῖς μεταμέλον, τὰ δὲ λοιπὰ
 ἀποκρουπτομένων, καὶ νομιζόντων τὰ μὲν κοινὰ διε-
 φθάρθαι, τὰ δ' ἴδια σκοποῦμένων, οὐ τὴν αὐτὴν
 ἐκείνοις γνώμην ἔσχον, ἀλλὰ πείσας τὸν ἀδελφὸν
 συντριηραρχεῖν, παρ' ἡμῶν αὐτῶν μισθὸν διδόντες
 61 τοῖς ναύταις κακῶς ἐποιοῦμεν τοὺς πολεμίους. τὸ δὲ
 τελευταῖον προειπόντος Λυσάνδρου, εἴ τις εἰσάγοι
 62 σῆτον ὡς ὑμᾶς, θάνατον τὴν ζημίαν, οὕτω φιλοτίμως
 εἶχομεν πρὸς τὴν πόλιν, ὥστε τῶν ἄλλων οὐδὲ τὸν
 σφέτερον αὐτῶν εἰσάγειν τολμώντων ἡμεῖς τὸν ὡς
 ἐκείνους εἰσπλέοντα λαμβάνοντες εἰς τὸν Πειραιᾶ
 κατήγομεν. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς ἐψηφίσασθ' ἡμᾶς στεφα-
 νῶσαι καὶ πρόσθε τῶν ἐπωνύμων ἀνειπεῖν ὡς μεγά-
 63 λων ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας. καίτοι χρὴ τούτους δη-
 μοτικούς νομίζειν, οὐχ ὅσοι κρατοῦντος τοῦ δήμου
 μετασχεῖν τῶν πραγμάτων ἐπεθύμησαν, ἀλλ' οἱ δυσ-
 τυχησάσης τῆς πόλεως προκινδυνεύειν ὑμῶν ἠθέ-
 λησαν, καὶ χάριν ἔχειν, οὐκ εἴ τις αὐτὸς κακῶς πέ-
 πονθεν, ἀλλ' εἴ τις ὑμᾶς εὖ πεποίηκε, καὶ πένητας
 383 γενομένους ἔλεειν οὐ τοὺς ἀπολωλεκότας τὴν οὐσίαν
 63 ἀλλὰ τοὺς εἰς ὑμᾶς ἀνηλωκότας. (κδ'.) Ὡν εἰς ἐγὼ φανή-
 σομαι γεγενημένος, ὃς πάντων ἂν εἶην δυστυχεστάτος,
 εἰ πολλὰ τῶν ἐμαυτοῦ δεδαπανημένος εἰς τὴν πόλιν
 εἶτα δόξαιμι τοῖς ἄλλοτριόις ἐπιβουλεύειν καὶ περὶ

μηδενὸς ποιεῖσθαι τὰς παρ' ὑμῖν διαβολὰς, ὅς οὐ μόνον τὴν οὐσίαν ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν τὴν ἔμμαντοῦ περὶ ἐλάττονος φαίνομαι ποιούμενος τοῦ παρ' ὑμῖν **b**
64 εὐδοκιμεῖν. τῷ δ' οὐκ ἂν ὑμῶν μεταμελήσειεν, εἰ καὶ μὴ παραχοῆμα ἀλλ' ὀλίγον ὕστερον, εἰ τὸν μὲν συκοφάντην ἴδοιτε πλούσιον γεγεννημένον, ἐμὲ δ' ἐξ ὧν ὑπέλιπον λητουργῶν, καὶ τούτων ἐκπεπτωκότα; καὶ τὸν μὲν μηδὲ πώποτε ὑπὲρ ὑμῶν κινδυνεύσαντα μείζον καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν συνθηκῶν δυνάμενον, **c**
65 ἐμὲ δὲ τὸν οὕτω πρόθυμον περὶ τὴν πόλιν γεγεννημένον μηδὲ τῶν δικαίων ἀξιούμενον τυγχάνειν; τίς δ' οὐκ ἂν ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, εἰ πεισθέντες ὑπὸ τῶν Καλλιμάχου λόγων τοσαύτην πονηρίαν ἡμῶν καταγνοίητε, οὓς ἐκ τῶν ἔργων κρίναντες δι' ἀνδραγαθίαν ἐστεφανώσατε, ὅτ' οὐδ' οὕτω θάδιον ἦν ὡσπερ **d**
66 νῦν τυχεῖν ταύτης τῆς τιμῆς; τοῦναντίον δ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἢ τοῖς ἄλλοις· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοὺς ἐλληφότητας τὰς δωρεὰς ὑπομιμνήσκουσιν, ἡμεῖς δ' ὑμᾶς **d** τοὺς δεδωκότας ἀξιοῦμεν μνημονεύειν, ἵν' ὑμῖν τεκμηρίον τῶν εἰρημένων ἀπάντων καὶ τῶν ἐπιτηθευ- **e**
67 μάτων τῶν ἡμετέρων γένηται. δῆλον δ' ὅτι ταύτης τῆς τιμῆς ἀξίους ἡμᾶς αὐτοὺς παρείχομεν, οὐχ ἵν' ὀλιγαρχίας γενομένης τἀλλότρια διασπάξοιμεν, ἀλλ' ἵνα σωθείσης τῆς πόλεως οἱ τ' ἄλλοι τὰ σφέτερον αὐτῶν ἔχοιεν, ἡμῖν τε παρὰ τῷ πλήθει τῶν πολιτῶν χάρις ὀφείλοιο· ἦν ὑμᾶς νῦν ἀπαιτοῦμεν, οὐ πλέον ἔχειν τοῦ δικαίου ζητοῦντες, ἀλλ' ἀποφαίνοντες μὲν, **e** ὡς οὐδὲν ἀδικοῦμεν, (ἀξιοῦντες δὲ) τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς **f**
68 συνθήκαις ἐμμένειν. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, εἰ τοὺς μὲν ἡδίκηκότας τιμωρίας ἀφεῖναι κύριαί γένοιοντο, ἐφ' ἡμῖν δὲ τοῖς εὐπεποιηκόσιν ἄκυροι κατασταθεῖεν. ἄξιον δὲ τὴν παροῦσαν τύχην διαφυλάττειν, ἐνθυμουμένους, **384**

ὅτι ἐτέρας μὲν πόλεις ἐποίησαν ἤδη συνθῆκαι (μᾶλλον) στασιάσαι, τὴν δ' ἡμετέραν ὁμοιοεῖν. ὧν χρῆ μεμνημένους ἅμα τὰ τε δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ψηφίσασθαι.

19.

ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΟΣ.

(α΄.) Ἐνόμιζον μὲν, ὧ ἄνδρες Αἰγινῆται, οὕτω 38
καλῶς βεβουλεῦσθαι περὶ τῶν αὐτοῦ Θρασύλοχον ^b
ὥστε μηδέν' ἂν ποτ' ἐλθεῖν ἐναντία πράξοντα ταῖς
διαθήκαις αἷς ἐκεῖνος κατέλιπεν· ἐπειδὴ δὲ τοῖς ἀν-
τιδίκαις τοιαύτη γνώμη παρέστηκεν ὥστε καὶ πρὸς
οὕτως ἐχούσας αὐτὰς ἀμφισβητεῖν, ἀναγκαίως ἔχει
2 παρ' ὑμῶν πειραῖσθαι τῶν δικαίων τυγχάνειν. τού-
ναντίου δὲ πέπονθα τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων.
τοὺς μὲν γὰρ ἄλλους ὄρω χαλεπῶς φέροντας, ὅταν
ἀδίκως περὶ τινος κινδυνεύωσιν, ἐγὼ δ' ὀλίγου δέω
χάριν ἔχειν τούτοις, ὅτι μ' εἰς τουτουὶ τὸν ἀγῶνα
κατέστησαν. ἀκρίτου μὲν γὰρ ὄντος τοῦ πράγματος 385
οὐκ ἂν ἠπίστασθ' ὁποῖός τις γεγεννημένος περὶ τὸν
τετελευτηκότα κληρονόμος εἰμὶ τῶν ἐκεῖνου· πυθό-
μενοι δὲ τὰ πραχθέντα πάντες εἴσεσθ' ὅτι δικαίως
3 ἂν καὶ μείζονος ἢ τοσαύτης δωρεᾶς ἠξιώσθην. χρῆν
μέντοι καὶ τὴν ἀμφισβητοῦσαν τῶν χρημάτων μὴ
παρ' ὑμῶν πειραῖσθαι λαμβάνειν τὴν οὐσίαν, ἣν Θρα-
σύλοχος κατέλιπεν, ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνον χρηστὴν οὔσαν
οὕτως ἀξιούσιν αὐτῆς ἐπιδικάζεσθαι. νῦν δ' αὐτῇ το-
σούτου δεῖ μεταμέλειν ὧν εἰς ζῶντ' ἐξήμαρτεν, ὥστε ^b
καὶ τεθνεώτος αὐτοῦ πειραῖται τὴν τε διαθήκην ἄκυ-

- 4 ρον ἅμα καὶ τὸν οἶκον ἔρημον ποιῆσαι. θαυμάζω δὲ
καὶ τῶν πραττόντων ὑπὲρ αὐτῆς, εἰ διὰ τοῦτ' οἴονται
καλὸν εἶναι τὸν κίνδυνον, ὅτι μὴ κατορθώσαντες
οὐδὲν μέλλουσιν ἀποτεῖσειν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι με-
γάλην εἶναι καὶ ταύτην ζημίαν, ἂν ἐξελεγχθέντες, ὡς
ἀδίκως ἀμφισβητοῦσιν, ἔπειθ' ὑμῖν δόξωσι χεῖρους
εἶναι. τὴν μὲν οὖν τούτων κακίαν ἐξ αὐτῶν τῶν ἔρ-
γων γνώσεσθ', ἐπειδὰν διὰ τέλους ἀκούσητε τῶν πε-
πραγμένων· ὅθεν δ' οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν
περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διη-
γεῖσθαι.
- 5 (β'.) Θράσυλλος γὰρ ὁ πατὴρ τοῦ καταλιπόντος
τὴν διαθήκην παρὰ μὲν τῶν προγόνων οὐδεμίαν οὐ-
σίαν παρέλαβεν, ξένος δὲ Πολεμαινέτῳ τῷ μάντει
γενόμενος οὕτως οἰκειῶς διετέθη πρὸς αὐτὸν, ὥστ'
ἀποθνήσκων ἐκεῖνος τὰς τε βίβλους τὰς περὶ τῆς μαν-
τικῆς αὐτῷ κατέλιπε καὶ τῆς οὐσίας μέρος τι τῆς νῦν d
6 οὔσης ἔδωκεν. λαβὼν δὲ Θράσυλλος ταύτας ἀφορμὰς
ἐχοῖτο τῇ τέχνῃ· πλάνης δὲ γενόμενος καὶ διαιτηθεὶς
ἐν πολλαῖς πόλεσιν ἄλλαις τε γυναιξὶ συνεγένετο. ὧν
ἔναι καὶ παιδάρ' ἀπέδειξαν, ἀκεῖνος οὐδὲ πώποτε
γνήσι' ἐνόμισε, καὶ δὴ καὶ τὴν ταύτης μητέρ' ἐν τού-
7 τοῖς τοῖς χρόνοις ἔλαβεν. ἐπειδὴ δ' οὐσίαν τε πολλὴν
ἐκτήσατο καὶ τὴν πατρίδ' ἐπόθεσεν, ἐκείνης μὲν καὶ e
τῶν ἄλλων ἀπηλλάγη, καταπλεύσας δ' εἰς Σίφνον
ἐγημεν ἀδελφὴν τοῦ πατρὸς τοῦμοῦ, πλούτῳ μὲν αὐ-
τὸς πρῶτος ὧν τῶν πολιτῶν, γένει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις
ἀξιόμασιν εἰδὼς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν προέχουσαν.
- 8 οὕτω δὲ σφόδρ' ἠγάπησε τὴν τοῦ πατρὸς φιλίαν, 386
ὥστ' ἀποθανούσης ἐκείνης ἄπαιδος αὐτῆς ἠγάγετ'
ἀνεψιὰν τοῦ πατρὸς, οὐ βουλόμενος διαλύσασθαι
τὴν πρὸς ἡμᾶς οἰκειότητα. οὐ πολὺν δὲ χρόνον συν-

οικήσας ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσατο καὶ περὶ τούτην,
 9 αἰσπερ καὶ περὶ τὴν προτέραν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐγνημεν
 ἐκ Σερίφου παρ' ἀνθρώπων πολὺ πλείονος ἀξίων ἢ
 κατὰ τὴν αὐτῶν πόλιν, ἐξ ἧς ἐγένετο Σώπολις καὶ b
 Θρασύλοχος καὶ θυγάτηρ ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικουῖσα.
 Θράσυλλος μὲν οὖν τούτους μόνους παῖδας γνησίους
 καταλιπὼν καὶ κληρονόμους τῶν αὐτοῦ καταστήσας
 τὸν βίον ἐτελεύτησεν.

- 10 (γ'.) Ἐγὼ δὲ καὶ Θρασύλοχος τοσαύτην φιλίαν
 παρὰ τῶν πατέρων παραλαβόντες, ὄσσην ὀλίγω πρό-
 τερον διηγησάμην, ἔτι μείζω τῆς ὑπαρχούσης αὐτὴν
 ἐποίησαμεν. ἕως μὲν γὰρ παῖδες ἦμεν, περὶ πλείονος c
 ἡμᾶς αὐτοὺς ἠγούμεθα ἢ τοὺς ἀδελφούς, καὶ οὔτε
 θυσίαν οὔτε θεωρίαν οὔτ' ἄλλην ἐορτὴν οὐδεμίαν
 χωρὶς ἀλλήλων ἠγομεν· ἐπειδὴ δ' ἄνδρες ἐγενόμεθα,
 οὐδὲν πώποτ' ἐναντίον ἡμῖν αὐτοῖς ἐπράξαμεν, ἀλλὰ
 καὶ τῶν ἰδίων ἐκοινωνοῦμεν καὶ πρὸς τὰ τῆς πόλεως
 ὁμοίως διεκείμεθα καὶ φίλοις καὶ ξένοις τοῖς αὐτοῖς
 11 ἐχρώμεθα. καὶ τί δεῖ λέγειν τὰς οἴκοι χρήσεις; ἀλλ'
 οὐδὲ φυγόντες ἀπ' ἀλλήλων ἠξιώσαμεν γενέσθαι. τὸ
 δὲ τελευταῖον φθόῃ σχόμενον αὐτὸν καὶ πολὺν χρό-
 νον ἀσθενήσαντα, καὶ τοῦ μὲν ἀδελφοῦ Σωπόλιδος d
 αὐτῷ πρότερον τετελευτηκότος, τῆς δὲ μητρὸς καὶ
 τῆς ἀδελφῆς οὐπω παρουσῶν, μετὰ τοσαύτης ἐρημίας
 γενόμενον οὕτως ἐπιπόνως καὶ καλῶς αὐτὸν ἐθερά-
 πευσα, ὥστ' ἐκείνου μὴ νομίζειν ἀξίαν μοι δύνασθαι
 12 χάριν ἀποδοῦναι τῶν πεπραγμένων. ὅμως δ' οὐδὲν
 ἐνέλιπεν, ἀλλ' ἐπειδὴ πονήσως διέκειτο καὶ οὐδεμίαν
 ἐλπίδ' εἶχε τοῦ βίου, παρακαλέσας μάρτυρας υἱὸν μ' e
 ἐποίησατο καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν οὐσίαν
 ἔδωκεν. καὶ μοι λαβὲ τὰς διαθήκας.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ.

(δ.) Ἀνάγνωθι δὴ μοι καὶ τὸν νόμον τὸν Αἰγινήτων· κατὰ γὰρ τοῦτον ἔδει ποιῆσθαι τὰς διαθήκας· ἐνθάδε γὰρ μετωκοῦμεν.

ΝΟΜΟΣ.

- 13 (ε.) Κατὰ τουτουὶ τὸν νόμον, ᾧ ἄνδρες Αἰγινήται, υἱόν μ' ἐποιήσατο Θρασύλοχος, πολίτην μὲν αὐτοῦ καὶ φίλον ὄντα, γεγονότα δ' οὐδενὸς χεῖρον 38 Σιφυῖων, πεπαιδευμένον δ' ὁμοίως αὐτῷ καὶ τεθραμμένον. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν μᾶλλον κατὰ τὸν νόμον ἔπραξεν, ὃς τοὺς ὁμοίους κελεύει παῖδας εἰσποιεῖσθαι. λαβὲ δὴ μοι καὶ τὸν Κεῖων νόμον, καθ' ὃν ἡμεῖς ἐπολιτευόμεθα

ΝΟΜΟΣ.

- 14 (ς.) Εἰ μὲν τοίνυν, ᾧ ἄνδρες Αἰγινήται, τούτοις μὲν τοῖς νόμοις ἠναντιοῦντο, τὸν δὲ παρ' αὐτοῖς κείμενον σύνδικον εἶχον, ἤττον ἄξιον ἦν θαυμάζειν αὐτῶν· νῦν δὲ κἀκεῖνος ὁμοίως τοῖς ἀνεγνωσμένοις b κεῖται. καὶ μοι λαβὲ τὸ βιβλίον.

ΝΟΜΟΣ.

- 15 (ζ.) Τί οὖν ὑπόλοιπόν ἐστίν αὐτοῖς, ὅπου τὰς μὲν διαθήκας αὐτοὶ προσομολογοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, τῶν δὲ νόμων τούτοις μὲν οὐδεὶς, ἐμοὶ δὲ πάντες βοηθοῦσι, πρῶτον μὲν ὁ παρ' ὑμῖν τοῖς μέλλουσι διαγνώσεσθαι περὶ τοῦ πράγματος, ἔπειθ' ὁ Σιφυῖων, ὅθεν ἦν ὁ τὴν διαθήκην καταλιπὼν, ἐτι δ' ὁ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀμφισβητοῦσι κείμενος; καίτοι τίνας ἂν ὑμῖν ἀποσχέσθαι δοκοῦσιν, οἵτινες ζητοῦσι c πείθειν ὑμᾶς, ὡς χρὴ τὰς διαθήκας ἀκύρους ποιῆσαι τῶν μὲν νόμων οὕτως ἐχόντων, ὑμῶν δὲ κατ' αὐτοὺς ὁμωμοκότων ψηφιεῖσθαι;

- 16 (η.) Περὶ μὲν οὖν αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἰκανῶς

- ἀποδεδείχθαι νομίζω· ἵνα δὲ μηδεὶς οἴηται μήτ' ἐμὲ διὰ μικρὰς προφάσεις ἔχειν τὸν κληρὸν μήτε ταύτην ἐπιεικῆ γεγενημένην περὶ Θρασύλοχον ἀποστερεῖσθαι τῶν χρημάτων, βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἶπειν. αὐ- d
σχυνθείην γὰρ ἂν ὑπὲρ τοῦ τετελευτηκότος, εἰ μὴ πάντες πεισθείητε, μὴ μόνον ὡς κατὰ τοὺς νόμους
17 ἀλλ' ὡς καὶ δικαίως ταῦτ' ἔπραξεν. ῥαδίας δ' ἡγοῦ-
μαι τὰς ἀποδείξεις εἶναι. τοσοῦτον γὰρ διηνέγκαμεν, ὥσθ' αὕτη μὲν ἢ κατὰ γένος ἀμφισβητοῦσα πάντα τὸν χρόνον διετέλεσε καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνον καὶ πρὸς Σώ-
πολιν καὶ πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν διαφερομένη καὶ δυσμενῶς ἔχουσα, ἐγὼ δ' οὐ μόνον περὶ Θρασύλοχον e
καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν οὐσίαν, ἧς ἀμφισβητοῦμεν, φανήσομαι πλείστου τῶν φίλων ἄξιος γεγενημένος.
- 18 (θ'.) Καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν πολὺ ἂν ἔργον εἶη λέγειν· ὅτε δὲ Πασῖνος Πάρον κατέλαβεν, ἔτυχεν αὐτοῖς ὑπεκκείμενα τὰ πλεῖστα τῆς οὐσίας παρὰ τοῖς ξένοις τοῖς ἑμοῖς· ὥόμεθα γὰρ μάλιστα ταύτην τὴν 388
νῆσον ἀσφαλῶς ἔχειν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων καὶ νομιζόντων αὐτ' ἀπολωλέναι, πλεύσας ἐγὼ τῆς νυκτὸς ἐξεκόμισ' αὐτοῖς τὰ χρήματα, κινδυνεύσας περὶ τοῦ
19 σώματος· ἐφρουρεῖτο μὲν γὰρ ἡ χώρα, συγκατειληφότες δ' ἡσάν τινες τῶν ἡμετέρων φυγάδων τὴν πόλιν, οἳ μιᾶς ἡμέρας ἀπέκτειναν αὐτόχειρες γενόμενοι τὸν τε πατέρα τὸν ἑμὸν καὶ τὸν θεῖον καὶ τὸν κηδε-
στὴν καὶ πρὸς τούτοις ἀνεψιοὺς τρεῖς. ἀλλ' ὅμως οὐ- b
δέν με τούτων ἀπέτρεψεν, ἀλλ' ὥχόμην πλέων, ἡγούμενος ὁμοίως με δεῖν ὑπὲρ ἐκείνων κινδυνεύειν ὥσπερ
20 ὑπὲρ ἑμαυτοῦ. (ι'.) Μετὰ δὲ ταῦτα φυγῆς ἡμῖν γενομένης ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοιοῦτου θορύβου καὶ δέ-
ους ὥστ' ἐνίοις καὶ τῶν σφετέρων αὐτῶν ἀμελεῖν,

οὐδ' ἐν τούτοις τοῖς κακοῖς ἠγάπησα, εἰ τοὺς οἰκείους τοὺς ἔμαντοῦ διασῶσαι δυνηθείην, ἀλλ' εἰδὼς Σώπολιν μὲν ἀποδημοῦντα, αὐτὸν δ' ἐκείνον ἀρρώστως διακείμενον, συνεξεκόμισ' αὐτῷ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν καὶ τὴν οὐσίαν ἅπασαν. καίτοι τίνα δικαιοτέρου αὐτὴν ἔχειν ἢ τὸν τότε μὲν συνδιασώσαντα, νῦν δὲ παρὰ τῶν κυρίων εἰληφότα;

- 21 (ια΄.) Τὰ μὲν τοίνυν εἰρημέν' ἐστὶν ἐν οἷς ἐκινδύνευσα μὲν. φλαῦρον δ' οὐδὲν ἀπέλαυσα· ἔχω δὲ καὶ τοιαῦτ' εἰπεῖν, ἐξ ὧν ἐκείνῳ χαριζόμενος αὐτὸς ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον. (ιβ΄.) Ἐπειδὴ δὲ γὰρ ἤλθομεν εἰς Μῆλον, αἰσθόμενος, ὅτι μέλλοιμεν αὐτοῦ καταμένειν, ἐδεῖτό μου συμπλεῖν εἰς Τροίξῃνα καὶ μηδαμῶς αὐτὸν ἀπολιπεῖν, λέγων τὴν ἀρρωστίαν τοῦ σώματος καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, καὶ ὅτι χωρὶς ἐμοῦ γενόμενος οὐδὲν ἔξοι χρῆσθαι τοῖς αὐτοῦ
- 22 πράγμασιν. φοβουμένης δὲ τῆς μητρὸς, ὅτι τὸ χωρίον ἐπνυθάνετο νοσῶδες εἶναι, καὶ τῶν ξένων συμβουλευόντων αὐτοῦ μένειν, ὅμως ἔδοξεν ἡμῖν ἐκείνῳ χαριστέον εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτ' οὐκ ἔφθημεν εἰς Τροίξῃν' ἐλθόντες καὶ τοιαύταις νόσοις ἐλήφθημεν, ἐξ ὧν αὐτὸς μὲν παρὰ μικρὸν ἤλθον ἀποθανεῖν, ἀδελφὴν δὲ κόρην τετρακαιδεκέτιν γεγυυῖαν ἐντὸς τριάκονθ' ἡμερῶν κατέθαψα, τὴν δὲ μητέρ' οὐδὲ πένθ' ἡμέραις ἐκείνης ὕστερον. καίτοι τίν' οἴεσθέ με γνώμην ἔχειν τοσαύτης μοι μεταβολῆς τοῦ βίου γεγενημένης; ὅς τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἀπαθῆς ἦν κακῶν, νεωστὶ δ' ἐπειρώμην φυγῆς καὶ τοῦ παρ' ἐτέροις μὲν μετοικεῖν, στέρεσθαι δὲ τῶν ἔμαντοῦ, πρὸς δὲ τούτοις ὄρων τὴν μητέρα τὴν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐκ μὲν τῆς πατρίδος ἐκπεπτωκυίας, ἐπὶ δὲ ξένης καὶ παρ' ἄλλοτρίοις τὸν βίον τελευτώσας. ὥστ' οὐδεὶς ἂν μοι

δικαίως φθονήσειεν, εἴ τι τῶν Θρασυλόχου πραγμά-
των ἀγαθὸν ἀπολέλανκα· καὶ γὰρ ἵνα χαρισαίμην
ἐκείνῳ, κατοικισάμενος ἐν Τροιζῆνι τοιαύταις ἐχρη-
σάμην συμφοραῖς, ὧν οὐδέποτ' ἂν ἐπιλαθέσθαι δυ-
νηθεῖην.

- 24 (ιγ'.) Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦθ' ἔξουσιν εἰπεῖν, ὡς εὖ
μὲν πράττοντος Θρασυλόχου πάντα ταῦθ' ὑπέμενον,
δυστυχήσαντα δ' αὐτὸν ἀπέλιπον· ἐν αὐτοῖς γὰρ τού-
τοις ἔτι σαφέστερον καὶ μᾶλλον ἐνεπεδειξάμην τὴν εὖ-
νοϊαν, ἣν εἶχον εἰς ἐκεῖνον. ἐπειδὴ γὰρ εἰς Αἰγίναν ^c
κατοικισάμενος ἠσθένησε ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧσπερ
ἀπέθανεν, οὕτως αὐτὸν ἐθεράπευσα, ὡς οὐκ οἶδ'
ὅστις πώποθ' ἕτερος ἕτερον, τὸν μὲν πλεῖστον τοῦ
χρόνου πονήρως μὲν ἔχοντα, περιμένα δ' ἔτι δυνα-
25 μενον, ἐξ μῆνας δὲ συνεχῶς ἐν τῇ κλίνῃ κείμενον. καὶ
τούτων τῶν ταλαιπωριῶν οὐδεὶς τῶν συγγενῶν μετα-
σχεῖν ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἐπισκεψόμενος ἀφίκετο πλὴν
τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀδελφῆς, αἱ πλεον θάτερον ἐποίησαν·
ἀσθενεῦσαι γὰρ ἦλθον ἐκ Τροιζῆνος, ὥστ' αὐταῖς θερα- ^d
πείας ἐδέοντο. ἀλλ' ὅμως ἐγὼ, τοιούτων τῶν ἄλλων περὶ
αὐτὸν γεγενημένων, οὐκ ἀπεῖπον οὐδ' ἀπέστην ἀλλ'
26 ἐνοσῆλευον αὐτὸν μετὰ παιδὸς ἐνός· οὐδὲ γὰρ τῶν
οἰκετῶν οὐδεὶς ὑπέμεινεν. καὶ γὰρ φύσει χαλεπὸς ὢν
ἔτι δυσκολώτερον διὰ τὴν νόσον διέκειτο, ὥστ' οὐκ
ἐκείνων ἄξιον θαυμάζειν, εἰ μὴ παρήμενον, ἀλλὰ πολὺ
μᾶλλον, ὅπως ἐγὼ τοιαύτην νόσον θεραπεύων ἀνταρ-
κεῖν ἠδυνάμην· ὃς ἔμπυος μὲν ἦν πολὺν χρόνον, ἐκ
27 δὲ τῆς κλίνης οὐκ ἠδύνατο κινεῖσθαι, τοιαῦτα δ' ἔπα- ^e
σχεν ὥστ' ἡμᾶς μηδεμίαν ἡμέραν ἀδακρύτους διά-
γειν, ἀλλὰ θρηνοῦντες διετελοῦμεν καὶ τοὺς πόνους
τοὺς ἀλλήλων καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν
ἡμετέραν αὐτῶν. καὶ ταῦτ' οὐδένα χρόνον διέλειπεν·

οὐδὲ γὰρ ἀπελθεῖν οἶόν τ' ἦν ἢ δοκεῖν ἀμελεῖν, ὅ μοι 390
πολὺ δεινότερον ἦν τῶν κακῶν τῶν παρόντων.

- 28 (ιδ'.) Ἐβουλόμην δ' ἂν ὑμῖν οἴός τ' εἶναι ποιῆ-
σαι φανερόν, οἷος περὶ αὐτὸν ἐγενόμην· οἶμαι γὰρ
οὐδ' ἂν τὴν φωνὴν ὑμᾶς ἀνασχέσθαι τῶν ἀντιδίκων.
νῦν δὲ τὰ χαλεπώτατα τῶν ἐν τῇ θεραπείᾳ καὶ δυσχε-
ρέστατα καὶ πόνους ἀηδεστάτους ἔχοντα καὶ πλεί-
στης ἐπιμελείας δεηθέντ' οὐκ εὐδιήγητ' ἐστίν. ἀλλ'
ὑμεῖς αὐτοὶ σκοπεῖτε, μετὰ πόσων ἂν τις ἀγρυνυιῶν b
καὶ ταλαιπωριῶν τοιοῦτον νόσημα τοσοῦτον χρόνον
29 θεραπεύσειεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὕτω κακῶς διετέθην,
ὥσθ' ὅσοι περ εἰσῆλθον τῶν φίλων, ἔφασαν δεδιέναι,
μὴ κἀγὼ προσαπόλωμαι, καὶ συνεβούλευόν μοι φυ-
λάττεσθαι, λέγοντες, ὡς οἱ πλείστοι τῶν θεραπευ-
σάντων ταύτην τὴν νόσον αὐτοὶ προσδιεφθάρησαν.
πρὸς οὓς ἐγὼ τοιαῦτ' ἀπεκρινάμην, ὅτι πολὺ ἂν θᾶτ-
τον ἐλοίμην ἀποθανεῖν ἢ κείνον περιδεῖν δι' ἐνδειαν c
τοῦ θεραπεύσοντος πρὸ μοίρας τελευτήσαντα.

- 30 (ιε'.) Καὶ τοιοῦτῳ μοι γεγεννημένῳ τετόλμηκεν
ἀμφισβητεῖν τῶν χρημάτων ἢ μῆδ' ἐπισκέψασθαι πῶ-
ποτ' αὐτὸν ἀξιόσασα, τοσοῦτον μὲν χρόνον ἀσθενή-
σαντα, πνυθανομένη δὲ καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ὡς
διέκειτο, ῥαδίας δ' οὔσης αὐτῇ τῆς πορείας. εἶτα νῦν
αὐτὸν ἀδελφίζειν ἐπιχειρήσουσιν, ὥσπερ οὐχ ὅσῳ περ
ἂν οἰκειότερον προσεείπωσι τὸν τεθνεῶτα, τοσοῦτῳ
31 δόξουσιν αὐτὴν μείζω καὶ δεινότερ' ἐξαμαρτεῖν· ἦτις d
οὐδ' ἐπειδὴ τελευτᾶν ἤμελλε τὸν βίον, ὀρώσα τοὺς
πολίτας τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι περ ἦσαν ἐν Τροιζῆνι,
διαπλέοντας εἰς Αἰγίναν, ἴν' αὐτὸν συγκαταθάψειαν,
οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν καιρὸν ἀπήντησεν, ἀλλ' οὕτως
ἁμῶς καὶ σχετικῶς εἶχεν, ὥστ' ἐπὶ μὲν τὸ κῆδος οὐκ
ἠξιώσεν ἀφικέσθαι, τῶν δὲ καταλειφθέντων οὐδὲ δέχ'

32 ἡμέρας διαλιποῦς ἤλθεν ἀμφισβητοῦσα, ὥσπερ τῶν
 χρημάτων ἀλλ' οὐκ ἐκείνου συγγενῆς οὔσα. καὶ εἰ μὲν e
 ὁμολογήσει τοσαύτην ἔχθραν ὑπάρχειν αὐτῇ πρὸς
 ἐκεῖνον ὥστ' εἰκότως ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν κακῶς εἴη
 βεβουλευμένος, εἰ τοῖς φίλοις ἠβουλήθη μᾶλλον ἢ
 ταύτη τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν· εἰ δὲ μηδεμιᾶς διαφο- 391
 ρᾶς οὔσης οὕτως ἀμελῆς καὶ κακῆ περὶ αὐτὸν ἐγένετο,
 πολὺ ἂν δῆπου δικαιότερον στερηθεῖη τῶν αὐτῆς ἡτῶν
 33 ἐκείνου κληρονόμος γίγνοιτο. ἐνθυμεισθε δ' ὅτι τὸ μὲν
 ταύτης μέρος οὐτ' ἐν τῇ νόσῳ θεραπεΐας ἔτυχεν οὐτ'
 ἀποθανῶν τῶν νομιζομένων ἠξιώθη, δι' ἐμὲ δ' ἀμ-
 φότερα ταῦτ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι δίκαιόν ἐστιν
 ὑμᾶς τὴν ψῆφον φέρειν, οὐκ εἰ τινες γένει μὲν φασί
 προσήκειν, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὅμοιοι τοῖς ἐχθροῖς γε- b
 γόνασιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ὅσοι μηδὲν ὄνομα συγ-
 γενείας ἔχοντες οἰκειότερους σφᾶς αὐτοὺς ἐν ταῖς συμ-
 φοραῖς τῶν ἀναγκαίων παρέσχον.

34 (ιζ'.) Λέγουσι δ' ὡς τὰς μὲν διαθήκας οὐκ ἀπι-
 στοῦσι Θρασύλοχον καταλιπεῖν, οὐ μέντοι καλῶς οὐδ'
 ὀρθῶς φασὶν αὐτὰς ἔχειν. καίτοι, ὧ ἄνδρες Αἰγινῆ-
 ται, πῶς ἂν τις ἄμεινον ἢ μᾶλλον συμφερόντως περὶ
 τῶν αὐτοῦ πραγμάτων ἐβουλεύσατο; ὃς οὐτ' ἔρημον c
 τὸν οἶκον κατέλιπε τοῖς τε φίλοις χάριν ἀπέδωκεν,
 ἔτι δὲ τὴν μητέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν οὐ μόνον τῶν αὐ-
 τοῦ κυρίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμῶν κατέστησε, τὴν μὲν
 35 ἐμοὶ συνοικίσας, τῇ δ' υἱόν μ' εἰσποιήσας; ἄρ' ἂν
 ἐκείνως ἄμεινον ἔπραξεν, εἰ μήτε τῆς μητρὸς τὸν ἐπι-
 μελησόμενον κατέστησε, μήτ' ἐμοῦ μηδεμίαν μνεΐαν
 ἐποιήσατο, τὴν δ' ἀδελφὴν ἐπὶ τῇ τύχῃ κατέλιπε, καὶ
 τὸν οἶκον ἀνώνυμον τὸν αὐτοῦ περιεΐδε γενόμενον;

36 (ιζ'.) Ἀλλὰ γὰρ Ἰσως ἀνάξιος ἦν υἱὸς εἰσποιηθῆ- d
 ναι Θρασυλόχῳ καὶ λαβεῖν αὐτοῦ τὴν ἀδελφὴν. ἀλλὰ

πάντες ἂν μαρτυρήσειαν Σίφνιοι τοὺς προγόνους τοὺς ἐμούς καὶ γένει καὶ πλούτῳ καὶ δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν πρώτους εἶναι τῶν πολιτῶν. τίνες γὰρ ἢ μειζόνων ἀρχῶν ἠξιώθησαν, ἢ πλείω χρήματ' εἰσήνεγκαν, ἢ κάλλιον ἐχορήγησαν, ἢ μεγαλοπρεπέστερον τὰς ἄλλας λητουργίας ἐλητούργησαν; ἐκ ποίας δ' οἰκίας τῶν ἐν Σίφνῳ πλείους βασιλεῖς γεγόνασιν; e

37 ὥστε Θρασύλοχός τ' εἰ καὶ μηδὲ πάποτ' αὐτῷ διελέχθη, εἰκότως ἂν ἠβουλήθη μοι διὰ ταῦτα δοῦναι τὴν ἀδελφὴν, ἐγὼ τ' εἰ καὶ μηδέν μοι τούτων ὑπῆρχεν, ἀλλὰ φαυλότατος ἦν τῶν πολιτῶν, δικαίως ἂν παρ' αὐτοῦ διὰ τὰς εὐεργεσίας τὰς εἰς ἐκεῖνον τῶν μεγίστων ἠξιώθη.

392

38 (ἡ.) Οἶμαι τοίνυν αὐτὸν καὶ Σωπόλιδι τὰδελφῷ μάλιστα κεχαρίσθαι ταῦτα διαθέμενον. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ταύτην μὲν ἐμίσει καὶ κακόνουν τοῖς αὐτοῦ πράγμασιν ἠγεῖτο, ἐμὲ δὲ περὶ πλείστου τῶν αὐτοῦ φίλων ἐποιεῖτο. ἐδήλωσε δ' ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ ὅτ' ἔδοξε τοῖς συμφυγάσιν ἐπιχειρεῖν τῇ πόλει μετὰ τῶν ἐπικούρων. αἰρεθεῖς γὰρ ἄρχειν αὐτοκράτωρ ἐμὲ καὶ γραμματέα προσεῖλετο καὶ τῶν χρημάτων ταμίαν ἀπάντων κατέστησε, καὶ ὅτ' ἠμέλλομεν κινδυνεύειν. αὐτὸς αὐτῷ με παρετάξατο. καὶ σκέψασθ' ὡς σφόδρ' αὐτῷ συνήνεγκεν· δυστυχησάντων γὰρ ἡμῶν ἐν τῇ προσβολῇ τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τῆς ἀναχωρήσεως οὐχ οἷας ἠβουλόμεθα γενομένης, τετρωμένον αὐτὸν καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενον ἀλλ' ὀλιγοψυχοῦντα ἀπεκόμισ' ἐπὶ τὸ πλοῖον μετὰ τοῦ θεράποντος τοῦμαντοῦ, φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων, ὥστ' ἐκεῖνον πολ-
λάκις καὶ πρὸς πολλοὺς εἰπεῖν, ὅτι μόνος ἀνθρώπων
40 αἴτιος εἶην αὐτῷ τῆς σωτηρίας. καίτοι τίς ἂν μείζων ταύτης εὐεργεσία γένοιτο; ἐπειδὴ τοίνυν εἰς Λυκίαν

c

ἐκπλεύσας ἀπέθανεν, αὕτη μὲν οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἔθνε καὶ ἐώρταξε καὶ οὐδὲ τὸν ἀδελφὸν ἠσχύνετο τὸν ἔτι ζῶντα, οὕτως ὀλίγον φροντίζουσα τοῦ τεθνεῶτος, ἐγὼ δ' ἐπένηθ' 41 αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς οἰκείους νόμος ἐστίν. καὶ ταῦτα πάντ' ἐποίουν διὰ τὸν τρόπον τὸν ἑμαυτοῦ καὶ τὴν d φιλίαν τὴν πρὸς ἐκείνους ἀλλ' οὐ ταυτησί τῆς δίκης ἔνεκα· οὐ γὰρ ὄμην αὐτοὺς οὕτω δυστυχήσειν ὥστ' ἀπαιδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας εἰς ἔλεγχον καταστήσειν, ὁποῖός τις ἕκαστος ἡμῶν περὶ αὐτοὺς ἐγένετο.

42 (ιδ΄.) Πρὸς μὲν οὖν Θρασύλοχόν τε καὶ Σώπολιν ὡς αὕτη τε κἀγὼ διεκείμεθα, σχεδὸν ἀκηκόατε· τρέψονται δ' ἴσως ἐπ' ἐκείνον τὸν λόγον, ὅσπερ αὐτοῖς e λοιπός ἐστιν, ὡς Θράσυλλος ὁ πατήρ ὁ ταύτης ἠγοῖτ' ἂν δεινὰ πάσχειν, εἴ τίς ἐστὶν αἰσθησις τοῖς τεθνεῶσι περὶ τῶν ἐνθάδε γιγνομένων, ὄρων τὴν μὲν θυγατέρ' ἀποστερουμένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ κληρο- 43 νόμον ὦν αὐτὸς ἐκτίησάτο γιγνόμενον. (κ΄.) Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι μὲν οὐ περὶ τῶν πάλαι τεθνεῶτων ἀλλὰ 393 περὶ τῶν ἐναγχος τὸν κληρὸν καταλιπόντων προσήκειν ἡμῖν τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. Θράσυλλος μὲν γὰρ, οὕσπερ ἠβούλετο, τούτους κυρίους τῶν αὐτοῦ κατέλιπεν· δίκαιοι δὲ καὶ Θρασυλόχῳ ταῦτά ταῦτ' ἀποδοθῆναι παρ' ὑμῶν, καὶ γενέσθαι διαδόχους τῆς κληρονομίας μὴ ταύτην, ἀλλ' οἷς ἐκεῖνος διέθετο· οὐ μέντ' ἂν μοι δοκῶ φυγεῖν οὐδὲ τὴν Θρασύλλου 44 γνώμην. οἶμαι γὰρ ἂν αὐτὸν πάντων γενέσθαι ταύ- b τη χαλεπώτατον δικαστήν, εἶπερ αἰσθοίτο, οἷα περὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ γεγένηται. πολλοῦ (γ') ἂν δεήσειεν ἀχθεσθῆναι κατὰ τοὺς νόμους ὑμῶν ψηφισαμένων, ἀλλὰ πολὺ ἂν μᾶλλον, εἰ τὰς τῶν παιδῶν διαθήκας

ἀκύρους ἴδιοι γενομένας. καὶ γὰρ εἰ μὲν εἰς τὸν οἶ-
 κον τὸν ἐμὸν δεδωκὼς ἦν Θρασύλοχος τὴν οὐσίαν,
 τοῦτ' ἂν ἐπιτιμᾶν εἶχον αὐτῷ· νῦν δ' εἰς τὸν αὐτῶν
 μ' εἰσεποιήσατο, ὥστ' οὐκ ἐλάττω τυγχάνουσιν εἰληφό-
 45 τες ὧν δεδώκασιν. χωρὶς δὲ τούτων, οὐδένα μᾶλλον
 εἰκός ἐστιν ἢ Θράσυλλον εὔνου εἶναι τοῖς κατὰ δό-
 σιν ἀμφισβητοῦσιν· καὶ γὰρ αὐτὸς καὶ τὴν τέχνην
 ἔμαθε παρὰ Πολεμαινέτου τοῦ μάντεως καὶ τὰ χρή-
 ματ' ἔλαβεν οὐ κατὰ γένος ἀλλὰ δι' ἀρετὴν, ὥστ'
 οὐκ ἂν δήπου φθονήσειεν, εἴ τις περὶ τοὺς παῖδας
 αὐτοῦ χρηστὸς γενόμενος τῆς αὐτῆς δωρεᾶς ἦσπερ
 46 ἐκεῖνος ἠξιώθη. (κά.) Μεμνησθαι δὲ χρὴ καὶ τῶν
 ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων. ἐπέδειξα γὰρ ὑμῖν αὐτὸν οὕτω δ
 περὶ πολλοῦ τὴν ἡμετέραν οἰκειότητα ποιησάμενον
 ὥστε γῆμαι καὶ τὴν ἀδελφὴν τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τὴν
 ἀνεψιάν. καίτοι τίσιν ἂν θᾶττον τὴν αὐτοῦ θυγα-
 τέρ' ἐξέδωκεν ἢ τούτοις παρ' ὧνπερ αὐτὸς λαμβάνειν
 ἠξίωσεν; ἐκ ποίας δ' ἂν οἰκίας ἠΐδιον εἶδεν υἱὸν αὐ-
 τῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον ἢ ταύτης,
 ἐξ ἧσπερ καὶ φύσει παῖδας ἐξήτησεν αὐτῷ γενέσθαι;
 47 (κβ.) Ὡστ' ἂν μὲν ἐμοὶ ψηφίσθησθε τὸν κληρὸν, e
 καὶ πρὸς ἐκεῖνον ὑμῖν καλῶς ἔξει καὶ πρὸς τοὺς ἄλ-
 λους ἅπαντας, οἷς προσήκει τι τούτων τῶν πραγμά-
 των· ἂν δ' ὑπὸ ταύτης πεισθέντες ἐξαπατηθῆτε, οὐ
 μόνον ἔμ' ἀδικήσετε ἀλλὰ καὶ Θρασύλοχον τὸν τὴν
 διαθήκην καταλιπόντα καὶ Σώπολιν καὶ τὴν ἀδελ- 394
 φὴν τὴν ἐκείνων, ἢ νῦν ἐμοὶ συνοικεῖ, καὶ τὴν μητέρ'
 αὐτῶν, ἢ πασῶν ἂν εἴη δυστυχεστάτη γυναικῶν, εἰ
 μὴ μόνον ἐξαρκέσειεν αὐτῇ στέρεσθαι τῶν παίδων,
 ἀλλὰ καὶ τοῦτ' αὐτῇ προσγένοιτο, ὥστ' ἐπιθεῖν ἄκυ-
 ρου μὲν τὴν ἐκείνων γνώμην οὐσαν, ἔρημον δὲ τὸν
 48 οἶκον γιγνόμενον, καὶ τὴν μὲν ἐπιχαίρουσαν τοῖς αὐ-

- τῆς κακοῖς ἐπιδικαζομένην τῶν χρημάτων, ἐμὲ δὲ μη-
 δενος δυνάμενον τῶν δικαίων τυχεῖν, ὅς τοιαῦτ'
 ἔπραξα περὶ τοὺς ἐκείνης, ὥστ' εἴ τίς με σκοποῖτο μὴ ἔ
 πρὸς ταύτην ἀλλὰ πρὸς τοὺς πάποτε κατὰ δόσιν ἀμ-
 φισβητήσαντας, εὐρεθείην ἂν οὐδενὸς χείρων αὐτῶν
 περὶ τοὺς φίλους γεγεννημένος. καίτοι χρὴ τοὺς τοι-
 ούτους τιμᾶν καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι πολὺ μᾶλλον
 ἢ τὰς ὑφ' ἐτέρων δεδομένας δωρεὰς ἀφαιρεῖσθαι.
- 49 ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τῷ νόμῳ βοηθεῖν, καθ' ὃν ἔξεστιν
 ἡμῖν καὶ παῖδας εἰσποιήσασθαι καὶ βουλευσασθαι
 περὶ τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ἐνθυμηθέντας, ὅτι τοῖς
 ἐρήμοις τῶν ἀνθρώπων ἀντὶ παίδων οὗτός ἐστιν· διὰ
 γὰρ τοῦτου καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ μηδὲν προσήκον-
 τες μᾶλλον ἀλλήλων ἐπιμελοῦνται.
- 50 (κγ'.) Ἴνα δὲ παύσωμαι λέγων καὶ μηκέτι πλείω
 χρόνον διατρίβω, σκέψασθ' ὡς μεγάλα καὶ δίκαι'
 ἦκω πρὸς ὑμᾶς ἔχων, πρῶτον μὲν φιλίαν πρὸς τοὺς
 καταλιπόντας τὸν κλῆρον παλαιὰν καὶ πατρικὴν καὶ
 πάντα τὸν χρόνον διατελέσασαν, ἔπειτ' εὐεργεσίας δ
 πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ περὶ δυστυχοῦντας ἐκείνους
 γεγεννημένας, πρὸς δὲ τούτοις διαθήκας παρ' αὐτῶν
 τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένας, ἔτι δὲ νόμον ταύταις
 βοηθοῦντα, ὃς δοκεῖ τοῖς Ἑλλήσιν ἅπασιν καλῶς κείσθαι.
- 51 τεκμήριον δὲ μέγιστον· περὶ γὰρ ἄλλων πολλῶν δια-
 φερόμενοι περὶ τούτου ταῦτὰ γιννώσκουσιν. δέομαι
 οὖν ὑμῶν καὶ τούτων μεμνημένους καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν εἰρημένων τὰ δίκαια ψηφίσασθαι, καὶ τοιούτους e
 μοι γενέσθαι δικαστὰς, οἷων περ ἂν αὐτοὶ τυχεῖν
 ἀξιῶσαιτε.

20.

ΚΑΤΑ ΛΟΧΙΤΟΥ.

(α.) Ὡς μὲν τοίνυν ἐτυπέ με Λοχίτης, ἄρχων 395
 χειρῶν ἀδίκων, ἅπαντες ὑμῖν οἱ παρόντες μεμαρτυ-
 ρήκασιν. (β.) Τὸ δ' ἀμάρτημα τοῦθ' οὐχ ὅμοιον δεῖ
 νομίζειν τοῖς ἄλλοις οὐδὲ τὰς τιμωρίας ἴσας ποιεῖσθαι
 περὶ τε τοῦ σώματος καὶ τῶν χρημάτων, ἐπισταμέ-
 νους, ὅτι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώποις οἰκειότατόν ἐστι, καὶ
 τοὺς τε νόμους ἐθέμεθα καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας μαχό- b
 μεθα καὶ τῆς δημοκρατίας ἐπιθυμοῦμεν καὶ τᾶλλα
 πάντα τὰ περὶ τὸν βίον ἕνεκα τούτου πράττομεν.
 ὥστ' εἰκὸς ὑμᾶς ἐστὶ τοὺς περὶ τοῦτ' ἐξαμαρτάνοντας,
 ὃ περὶ πλείστου ποιεῖσθε, τῇ μεγίστῃ ζημίᾳ κολάζειν.

2 (γ.) Εὐρήσετε δὲ καὶ τοὺς θέντας ἡμῖν τοὺς νό-
 μους ὑπὲρ τῶν σωμάτων μάλιστα σπουδάσαντας. πρῶ-
 τον μὲν γὰρ περὶ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων καὶ
 δίκας καὶ γραφὰς ἄνευ παρακαταβολῆς ἐποίησαν, ἵν' c
 ὅπως ἂν ἕκαστος ἡμῶν τυγχάνῃ καὶ δυνάμενος καὶ
 βουλόμενος, οὕτως ἔχη τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀδικοῦντας.
 ἔπειτα τῶν μὲν ἄλλων ἐγκλημάτων αὐτῶ τῶ παθόντι
 μόνον ὁ δρᾶσας ὑπόδικός ἐστιν· περὶ δὲ τῆς ὕβρεως, ὡς 396
 κοινοῦ τοῦ πράγματος ὄντος, ἔξεστι τῶ βουλομένῳ τῶν
 πολιτῶν γραφασμένῳ πρὸς τοὺς θεσμοθέτας εἰσελθεῖν
 3 εἰς ὑμᾶς. (δ.) Οὕτω δ' ἠγήσαντο δεινὸν εἶναι τὸ τύ-
 πτειν ἀλλήλους, ὥστε καὶ περὶ τῆς κακηγορίας νόμον
 ἔθεσαν, ὃς κελεύει τοὺς λέγοντάς τι τῶν ἀπορρήτων
 πεντακοσίας δραχμὰς ὀφείλειν. καίτοι πηλίκας τινὰς
 χρῆ ποιεῖσθαι τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἔργῳ παθόν-
 των κακῶς, ὅταν ὑπὲρ τῶν λόγῳ μόνον ἀκηκοότων b
 οὕτως ὀργιζόμενοι φαίνησθε;

4 (ε΄.) Θαναμαστόν δ' εἰ τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς ὀλιγαρχίας ὑβρίζαντας ἀξίους θανάτου νομίζετε, τοὺς δ' ἐν δημοκρατία ταῦτ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντας ἀξιμίους ἀφήσετε. καίτοι δικαίως ἂν μείζονος οὗτοι τιμωρίας τυγχάνοιεν· φανερώτερον γὰρ ἐπιδείκνυνται τὴν αὐτῶν πονηρίαν. ὅστις γὰρ νῦν τολμᾷ παρανομεῖν, ὅτ' οὐκ ἔξεστι, τί ποτ' ἂν ἐποίησεν, ὅθ' οἱ κρατοῦν-
 τες τῆς πόλεως καὶ χάριν εἶχον τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἔξα-
 μαρτάνουσιν;

5 (ς΄.) Ἴσως οὖν Λοχίτης ἐπιχειρήσει μικρὸν ποιεῖν τὸ πρᾶγμα, διασύρων τὴν κατηγορίαν καὶ λέγων, ὡς οὐδὲν ἐκ τῶν πληγῶν κακὸν ἔπαθον, ἀλλὰ μείζονος ποιοῦμαι τοὺς λόγους ἢ κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν γεγενη-
 μένων. (ξ΄.) Ἐγὼ δ' εἰ μὲν μηδεμία προσῆν ὑβρις τοῖς πεπραγμένοις, οὐκ ἂν ποτ' εἰσῆλθον εἰς ὑμᾶς· νῦν δ' οὐχ ὑπὲρ τῆς ἄλλης βλάβης τῆς ἐκ τῶν πληγῶν δ
 γενομένης ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰκίας καὶ τῆς ἀτιμίας ἤκω
 6 παρ' αὐτοῦ δίκην ληψόμενος, ὑπὲρ ὧν προσήκει τοῖς ἐλευθέροις μάλιστα ὀργίζεσθαι καὶ μεγίστης τυγχάνειν τιμωρίας. ὁρῶ δ' ὑμᾶς, ὅταν του καταγνῶθ' ἱεροσυ-
 λίαν ἢ κλοπὴν, οὐ πρὸς τὸ μέγεθος ὧν ἂν λάβωσι τὴν τίμησιν ποιουμένους ἀλλ' ὁμοίως ἀπάντων θά-
 νατον καταγιγνώσκοντας, καὶ νομίζοντας δίκαιον εἶναι τοὺς τοῖς αὐτοῖς ἔργοις ἐπιχειροῦντας ταῖς αὐ-
 7 ταῖς ζημίαις κολάζεσθαι. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ τῶν e
 ὑβριζόντων τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, καὶ μὴ τοῦτο σκοπεῖν, εἰ μὴ σφόδρα συνέκοψαν, ἀλλ' εἰ τὸν νόμον παρέβησαν, μὴδ' ὑπὲρ τοῦ συντυχόντος μόνου ἀλλ' ὑπὲρ ἅπαντος τοῦ τρόπου δίκην παρ' αὐτῶν λαμβά-
 νειν, ἐνθυμουμένους, ὅτι πολλάκις ἤδη μικραὶ προ-
 8 φάσεις μεγάλων κακῶν αἰτιαὶ γεγόνασι, καὶ διότι διὰ 397
 τοὺς τύπτειν τολμῶντας εἰς τοῦτ' ἤδη τινὲς ὀργῆς

προήχθησαν ὥστ' εἰς τραύματα καὶ θανάτους καὶ φηγάς καὶ τὰς μεγίστας συμφορὰς ἐλθεῖν· ὧν οὐδὲν διὰ τὸν φεύγοντα τὴν δίκην ἀγέννητόν ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ τούτου μέρος ἅπαντα πέπρακται, διὰ δὲ τὴν τύχην καὶ τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων συμβέβηκεν.

- 9 (θ'.) Ἐγὼ δ' ὑμᾶς οὕτως ἂν ἀξίως ὀργισθῆ-
ναι τοῦ πράγματος, εἰ διεξέλθοιτε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, ὅσῳ μείζον ἐστὶ τοῦτο τῶν ἄλλων ἁμαρτημάτων. εὐ-
ρήσετε γὰρ τὰς μὲν ἄλλας ἀδικίας μέρος τι τοῦ βίου βλαπτούσας, τὴν δ' ὑβρίν ὅλοις τοῖς πράγμασι λυμαι-
νομένην, καὶ πολλοὺς μὲν οἴκους δι' αὐτὴν διαφθα-
ρέντας, πολλὰς δὲ πόλεις ἀναστάτους γεγενημένας.
- 10 (ι'.) Καὶ τί δεῖ τὰς τῶν ἄλλων συμφορὰς λέγοντα δια-
τρίβειν; αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς δις ἤδη τὴν δημοκρατίαν ^c
ἐπέιδομεν καταλυθεῖσαν καὶ δις τῆς ἐλευθερίας ἀπε-
στερήθημεν οὐχ ὑπὸ τῶν ταῖς ἄλλαις πονηρίαις ἐνό-
χων ὄντων ἀλλὰ διὰ τοὺς καταφρονοῦντας τῶν νόμων
καὶ βουλομένους τοῖς μὲν πολεμίοις δουλεῦειν, τοὺς
11 δὲ πολίτας ὑβρίζειν. ὧν οὗτος εἰς ὧν τυγχάνει. καὶ
γὰρ εἰ τῶν τότε κατασταθέντων νεώτερός ἐστιν,
ἀλλὰ τὸν γε τρόπον ἔχει τὸν ἐξ ἐκείνης τῆς πολιτείας.
αὐταὶ γὰρ αἱ φύσεις εἰσὶν αἱ παραδοῦσαι μὲν τὴν δύ-
ναμιν τὴν ἡμετέραν τοῖς πολεμίοις, κατασκάψασαι
δὲ τὰ τεῖχη τῆς πατρίδος, πεντακοσίους δὲ καὶ χιλίους ^d
ἀκρίτους ἀποκτεῖναι τῶν πολιτῶν.
- 12 (ια'.) Ὡν εἰκὸς ὑμᾶς μεμνημένους τιμωρεῖσθαι
μὴ μόνον τοὺς τότε λυμνηαμένους ἀλλὰ καὶ τοὺς νῦν
βουλομένους οὕτω διαθεῖναι τὴν πόλιν, καὶ τοσοῦτῳ
μᾶλλον τοὺς ἐπιδόξους γενήσεσθαι πονηροὺς τῶν
πρότερον ἡμαρτηκότων, ὅσῳ περ κρείττον ἐστὶ τῶν
μελλόντων κακῶν ἀποτροπὴν εὐρεῖν ἢ τῶν ἤδη γεγε-

- 13 νημένων δίκην λαβεῖν, καὶ μὴ περιμείνηθ' ἕως ἂν ἀθροισθέντες καὶ καιρὸν λαβόντες εἰς ὄλην τὴν πόλιν e ἐξαμάρτωσιν, ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ὑμῖν προφάσεως παραδοθῶσιν, ἐπὶ ταύτης αὐτοὺς τιμωρεῖσθε, νομίζοντες εὖρημ' ἔχειν, ὅταν τινὰ λάβητ' ἐν μικροῖς πράγμασιν
- 14 ἐπιδεδειγμένου ἅπασαν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν. κράτι- 398 στον μὲν γὰρ ἦν, εἴ τι προσῆν ἄλλο σημεῖον τοῖς πονηροῖς τῶν ἀνθρώπων, πρὶν ἀδικηθῆναί τινα τῶν πολιτῶν, πρότερον κολάζειν αὐτούς· ἐπειδὴ δ' οὐχ οἷόν τ' ἐστὶν αἰσθῆσθαι πρὶν κακῶς τινὰς παθεῖν ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' οὖν γ' ἐπειδὴν γνωρισθῶσι, προσήκει πᾶσι μισεῖν τοὺς τοιοῦτους καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς νομίζειν.
- 15 (ιβ'.) Ἐνθυμεῖσθε δ' ὅτι τῶν μὲν περὶ τὰς οὐσίας κινδύνων οὐ μέτεστι τοῖς πένησι, τῆς δ' εἰς τὰ σώματ' αἰκίας ὁμοίως ἅπαντες κοινωνοῦμεν· ὥσθ' b ὅταν μὲν τοὺς ἀποστεροῦντας τιμωρῆσθε, τοὺς πλουσίους μόνον ὠφελεῖτε, ὅταν δὲ τοὺς ὑβρίζοντας κολάζητε, ὑμῖν αὐτοῖς βοηθεῖτε. ὧν ἕνεκα δεῖ περὶ πλείστου ποιεῖσθαι ταύτας τῶν δικῶν, καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων συμβολαίων τοσοῦτου τιμᾶν, ὅσον προσήκει τῷ διώκοντι κομίσασθαι, περὶ δὲ τῆς ὑβρεως, ὅσον ἀποτείσας ὁ φεύγων παύσεσθαι μέλλει τῆς παρ-
- 17 ούσης ἀσελγείας. ἂν οὖν περιαιρῆτε τὰς οὐσίας τῶν νεανιευομένων εἰς τοὺς πολίτας καὶ μηδεμίαν νομί- c ζηθ' ἱκανὴν εἶναι ζημίαν, οἵτινες ἂν εἰς τὰ σώματ' ἐξαμαρτάνοντες τοῖς χρήμασι τὰς δίκας ὑπέχωσιν, ἅπανθ' ὅσα δεῖ τοὺς καλῶς δικάζοντας διαπράξεσθε·
- 18 καὶ γὰρ περὶ τοῦ παρόντος πράγματος ὀρθῶς γνώσεσθε καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας κοσμιωτέρους ποιήσετε καὶ τὸν βίον τὸν ὑμέτερον αὐτῶν ἀσφαλέστερον καταστήσετε. ἔστι δὲ δικαστῶν νοῦν ἔχόντων περὶ

τῶν ἀλλοτριῶν τὰ δίκαια ψηφίζομένους ἅμα καὶ τὰ δ
σφέτερόν αὐτῶν εὖ τίθεσθαι.

- 19 (ιγ΄.) Καὶ μηδεὶς ὑμῶν εἰς τοῦτ' ἀποβλέψας, ὅτι
πένης εἰμὶ καὶ τοῦ πλήθους εἷς, ἀξιούτω τοῦ τιμή-
ματος ἀφαιρεῖν. οὐ γὰρ δίκαιον ἐλάττους ποιεῖσθαι
τὰς τιμωρίας ὑπὲρ τῶν ἀδόξων ἢ τῶν διωνομασμένων,
οὐδὲ χεῖρους ἡγεῖσθαι τοὺς πενομένους ἢ τοὺς πολλὰ
κεκτημένους. ὑμᾶς γὰρ ἂν αὐτοὺς ἀτιμάξοιτ' εἰ τοι-
20 αὔτα γιγνώσκοιτε περὶ τῶν πολλῶν. ἔτι δὲ καὶ πάν-
των ἂν εἶη δεινότατον, εἰ δημοκρατουμένης τῆς πό-
λεως μὴ τῶν αὐτῶν ἅπαντες τυγχάνοιμεν, ἀλλὰ τῶν
μὲν ἀρχῶν μετέχειν ἀξιοῖμεν, τῶν δ' ἐν τοῖς νόμοις
δικαίων ἀποστεροῖμεν ἡμᾶς αὐτοὺς, καὶ μαχόμενοι 39
μὲν ἐθέλοισιν ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τῆς πολιτείας, ἐν
δὲ τῇ ψῆφῳ πλέον νέμοισιν τοῖς τὰς οὐσίας ἔχουσιν.
- 21 οὐκ ἂν γέμοι πεισθῆθ' οὕτω διακείσεσθε πρὸς ὑμᾶς
αὐτοὺς, οὐδὲ διδάξετε τοὺς νεωτέρους καταφρονεῖν
τοῦ πλήθους τῶν πολιτῶν, οὐδὲ ἀλλοτρίους ἡγήσεσθ'
εἶναι τοὺς τοιοῦτους τῶν ἀγώνων. ἀλλ' ὡς ὑπὲρ αὐ-
τοῦ δικάζων, οὕτως ἕκαστος ὑμῶν οἴσει τὴν ψῆφον.
ἅπαντας γὰρ ὁμοίως ἀδικοῦσιν οἱ τολμῶντες τοῦτον
τὸν νόμον παραβαίνειν τὸν ὑπὲρ τῶν σωμάτων τῶν
22 ὑμετέρων κείμενον. (ιδ΄.) Ὡστ' ἂν σωφρονῆτε, παρα-
καλέσαντες ἀλλήλους ἐνσημανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν
τὴν ὑμετέραν αὐτῶν, εἰδότες, ὅτι πάντες οἱ τοιοῦτοι
τῶν μὲν νόμων τῶν κειμένων καταφρονουῦσι, τὰ δ'
ἐνθάδε γιγνώσκόμενα, ταῦτα νόμους εἶναι νομίζουσιν.
- (ιε΄.) Ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἴός τ' ἦν εἴρηκα περὶ
τοῦ πράγματος· εἰ δέ τις τῶν παρόντων ἔχει τί μοι
συνειπεῖν, ἀναβὰς εἰς ὑμᾶς λεγέτω.

21.

ΠΡΟΣ ΕΥΘΥΝΟΥΝ ΑΜΑΡΤΥΡΟΣ.

(α΄.) Οὐ προφάσεως ἀπορῶ, δι' ἣντινα λέγω 400
ὑπὲρ Νικίου τουτουί· καὶ γὰρ φίλος ὢν μοι τυγχάνει
καὶ δεόμενος καὶ ἀδικούμενος καὶ ἀδύνατος εἰπεῖν,
ὥστε διὰ ταῦτα πάντα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγειν ἀναγκά-
ζομαι.

2 (β΄.) Ὅθεν οὖν τὸ συμβόλαιον αὐτῷ πρὸς Εὐθύ-
νονν γεγένηται, διηγῆσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύναμαι διὰ
βραχυτάτων. (γ΄.) Νικίας γὰρ οὐτοσί, ἐπειδὴ οἱ β
τριάκοντα κατέστησαν καὶ αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐκ μὲν
τῶν μετεχόντων τῆς πολιτείας ἐξήλειπον, εἰς δὲ τὸν
μετὰ Λυσάνδρου κατάλογον ἐνέγραφον, δεδιῶς τὰ
παρόντα πράγματα τὴν μὲν οἰκίαν ὑπέθηκε, τοὺς δ'
οἰκέτας ἔξω τῆς γῆς ἐξέπεμψε, τὰ δ' ἐπιπλα ὡς ἐμὲ
ἐκόμισε, τρία δὲ τάλαντα ἀργυρίου Εὐθύνω φυλάτ-
3 τειν ἔδωκεν, αὐτὸς δ' εἰς ἀγρὸν ἐλθὼν διητᾶτο. οὐ
πολλῷ δὲ χρόνῳ ὕστερον βουλόμενος ἐκπλεῖν ἀπήτησε c
τὰργύριον· Εὐθύνους δὲ τὰ μὲν δύο τάλαντα ἀποδί-
δωσι, τοῦ δὲ τρίτου ἕξαρονος γίννεται. ἄλλο μὲν οὖν
οὐδὲν εἶχε Νικίας ἐν τῷ τότε χρόνῳ ποιῆσαι, προσ-
ιῶν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους ἐνεκάλει καὶ ἐμέμφετο
καὶ ἔλεγεν, ἂ πεπονθῶς εἴη. καίτοι οὕτω τοῦτόν τε
περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο καὶ τὰ καθεστῶτα ἐφοβεῖτο,
ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον ὀλίγων στέρηθεις ἐσιώπησεν ἢ
μηδὲν ἀπολέσας ἐνεκάλεσεν.

4 Τὰ μὲν οὖν γεγενημένα ταῦτ' ἐστίν. (δ΄.) Ἀπό- d
ρως δ' ἡμῖν ἔχει τὸ πρᾶγμα. Νικία γὰρ οὔτε παρα-
κατατιθεμένῳ τὰ χρήματα οὔτε κομιζομένῳ οὐδεὶς
οὔτ' ἐλεύθερος οὔτε δοῦλος παρεγένετο, ὥστε μήτ'

ἐκ βασάνων μήτ' ἐκ μαρτύρων οἶόν τ' εἶναι γινῶναι
περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ἀνάγκη ἐκ τεκμηρίων καὶ ἡμᾶς δι-
δάσκειν καὶ ὑμᾶς δικάζειν, ὁπότεροι τάληθῆ λέγουσιν.

5 (ε΄.) Οἶμαι δὴ πάντας εἰδέναι, ὅτι μάλιστα συκο-
φαντεῖν ἐπιχειροῦσιν οἱ λέγειν μὲν δεινοί, ἔχοντες δὲ
μηδέν, τοὺς ἀδυνάτους μὲν εἰπεῖν, ἱκανοὺς δὲ χρή- 401
ματα τελεῖν. Νικίας τοίνυν Εὐθύνου πλείω μὲν ἔχει,
ἦττον δὲ δύναται λέγειν ὥστε οὐκ ἔστι δι' ὅτι ἂν ἐπήρθη
6 ἀδίκως ἐπ' Εὐθύνου ἐλθεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐτοῦ
ἂν τις τοῦ πράγματος γνοιή, ὅτι πολὺ μᾶλλον εἰκὸς
ἦν Εὐθύνου λαβόντα ἐξαρνεῖσθαι ἢ Νικίαν μὴ δόντα
αἰτιᾶσθαι. δῆλον γάρ, ὅτι πάντες κέρδους ἔνεκ' ἀδι-
κοῦσιν. οἱ μὲν οὖν ἀποστεροῦντες ὦν περ' ἔνεκ' ἀδι-
κοῦσιν ἔχουσιν, οἱ δ' ἐγκαλοῦντες οὐδ' εἰ λήψεσθαι b
7 μέλλουσιν ἴσασιν. (ζ΄.) Πρὸς δὲ τούτοις, ἀκαταστά-
τως ἐχόντων τῶν ἐν τῇ πόλει καὶ δικῶν οὐκ οὐσῶν
τῶ μὲν οὐδὲν ἦν πλέον ἐγκαλοῦντι, τῶ δὲ οὐδὲν ἦν
δέος ἀποστεροῦντι. ὥστε τὸν μὲν οὐδὲν ἦν θαν-
μαστὸν, ὅτε καὶ οἱ μετὰ μαρτύρων δανεισάμενοι
ἐξηροῦντο, τότε ἂ μόνος παρὰ μόνου ἔλαβεν ἀπο-
στερηῆσαι· τὸν δ' οὐκ εἰκὸς, ὅτε οὐδ' οἷς δικαίως ὠφεί-
λετο οἶόν τ' ἦν πράττεσθαι, τότε ἀδίκως ἐγκαλοῦντα c
οἰεσθαί τι λήψεσθαι.

8 (η΄.) Ἐτι δ' εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν, ἀλλὰ
καὶ ἐξῆν καὶ ἐβούλετο συκοφαντεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἐπ'
Εὐθύνου ἦλθε, ῥάδιον γινῶναι. οἱ γὰρ τοιαῦτα
πράττειν ἐπιθυμοῦντες οὐκ ἀπὸ τῶν φίλων ἄρχονται
ἀλλὰ μετὰ τούτων ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχονται, καὶ τού-
τοις ἐγκαλοῦσιν, οὓς ἂν μήτ' αἰσχύνωνται μήτε δε-
δίωσι, καὶ οὓς ἂν ὀρώσι πλουσίους μὲν, ἐρήμους δὲ
9 καὶ ἀδυνάτους πράττειν. (θ΄.) Εὐθύνω τοίνυν τὰ d
ναντία τούτων ὑπάρχει· ἀνεψιὸς γὰρ ὦν Νικίου τυγ-

- χάνει, λέγειν δὲ καὶ πράττειν μᾶλλον δύναται τούτου, ἔτι δὲ χρήματα μὲν ὀλίγα, φίλους δὲ πολλοὺς κέκτηται. ὥστ' οὐκ ἔστιν ἐφ' ὄντινα ἂν ἤττον ἢ ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν· ἐπεὶ ἔμοιγε δοκεῖ, εἰδότι τὴν τούτων οἰκειότητα, οὐδ' ἂν Εὐθύνοὺς Νικίαν ἀδικῆσαι, εἰ
- 10 ἐξῆν ἄλλον τινὰ τοσαῦτα χρήματα ἀποστερεῆσαι. νῦν ε δ' ἀρχαιότερον ἦν αὐτοῖς τὸ πρᾶγμα· ἐγκαλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστιν ἐξ ἀπάντων ἐκλεξάμενον, ἀποστερεῖν δ' οὐχ οἶόν τ' ἄλλον ἢ τὸν παρακαταθέμενον. ὥστε Νικίας μὲν συκοφαντεῖν ἐπιθυμῶν οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν, Εὐθύνοὺς δ' ἀποστερεῖν ἐπιχειρῶν οὐκ ἄλλον εἶχεν.
- 11 (ί.) Ὁ δὲ μέγιστον τεκμήριον καὶ πρὸς ἅπαντα 402
ικανόν· ὅτε γὰρ τὸ ἐγκλημα ἐγένετο, ὀλιγαρχία καθειστήκει, ἐν ἧ οὕτως ἐκότερος αὐτῶν διέκειτο, ὥστε Νικίας μὲν, εἰ καὶ τὸν ἄλλον χρόνον εἰθιστο συκοφαντεῖν, τότε ἂν ἐπαύσατο, Εὐθύνοὺς δὲ, καὶ εἰ μὴδὲ
- 12 πώποτε διενεοῆθη ἀδικεῖν, τότε ἂν ἐπήροθη. ὁ μὲν γὰρ διὰ τὰ ἀμαρτήματα ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ διὰ τὰ χρήματα ἐπεβουλευέτο. πάντες γὰρ ἐπίστασθε, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ δεινότερον ἦν πλουτεῖν ἢ ἀδικεῖν· οἱ μὲν b γὰρ τὰ ἀλλότρια ἐλάμβανον, οἱ δὲ τὰ σφέτερόν αὐτῶν ἀπώλλυον. ἐφ' οἷς γὰρ ἦν ἡ πόλις, οὐ τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐτιμωροῦντο ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας ἀφηροῦντο, καὶ ἠγοῦντο τοὺς μὲν ἀδικοῦντας πιστοὺς,
- 13 τοὺς δὲ πλουτοῦντας ἐχθροὺς. ὥστε μὴ περὶ τοῦτ' εἶναι Νικία, ὅπως συκοφαντῶν τὰλλότρια λήψοιτο, ἀλλ' ὅπως μὴ οὐδὲν ἀδικῶν κακόν τι πείσοιτο. τῷ μὲν γὰρ ὅσον Εὐθύνοὺς δυναμένῳ ἐξῆν ἅ τ' ἔλαβεν ἀπο- c στερεῖν καὶ οἷς μὴ συνέβαλεν ἐγκαλεῖν· οἱ δ' ὥσπερ Νικίας διακείμενοι ἠναγκάζοντο τοῖς τ' ὀφείλουσι τὰ χρῆα ἀφιέναι καὶ τοῖς συκοφαντοῦσι τὰ αὐτῶν διδό-

- 14 *να.* καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, αὐτὸς ἂν ὑμῖν Εὐθύ-
 νους μαρτυρήσειεν· ἐπίσταται γὰρ, ὅτι Τιμόδημος
 τουτουὶ τριάκοντα μναῖς ἐπράξατο, οὐ χρέος ἐγκαλῶν
 ἀλλ' ἀπάξειν ἀπειλῶν. καίτοι πῶς εἰκὸς Νικίαν εἰς
 τοῦτ' ἀνοίας ἐλθεῖν, ὥστ' αὐτὸν περὶ τοῦ σώματος
- 15 κινδυνεύοντα ἐτέρους συκοφαντεῖν, καὶ μὴ δυνάμε- d
 νον τὰ αὐτοῦ σώζειν τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν,
 καὶ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἐχθροῖς ἐτέρους διαφόρους
 ποιεῖσθαι, καὶ τούτοις ἀδίκως ἐγκαλεῖν, παρ' ὧν οὐδ'
 ὁμολογούντων ἀποστερεῖν οἷός τ' ἂν ἦν δίκην λαβεῖν,
 καὶ τότε πλέον ἔχειν ζητεῖν, ὅτε οὐδὲ ἴσον ἐξῆν αὐ-
 τῷ, καὶ ὅτε ἂ οὐκ ἔλαβεν ἀποτίνειν ἠναγκάζετο, τότε
 καὶ ἂ μὴ συνέβαλεν ἐλπίζειν πράξασθαι; e
- 16 Περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανὰ τὰ εἰρημένα. (ιαΐ.)
 Ἴσως δ' Εὐθύνους ἐρεῖ, ἃ καὶ πρότερον ἤδη, ὅτι οὐκ
 ἂν ποτ' ἀδικεῖν ἐπιχειρῶν τὰ μὲν δύο μέρη τῆς παρα- 403
 καταθήκης ἀπέδωκε, τὸ δὲ τρίτον μέρος ἀπεστέρη-
 σεν, ἀλλ' εἴτε ἀδικεῖν ἐπεθύμει εἴτε δίκαιος ἐβούλετο
 εἶναι, περὶ ἀπάντων ἂν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχευ.
- 17 (ιβΐ.) Ἐγὼ δ' ἠγοῦμαι πάντας ὑμᾶς εἰδέναί, ὅτι πάν-
 τες ἄνθρωποι, ὅταν περ ἀδικεῖν ἐπιχειρῶσιν, ἅμα καὶ
 τὴν ἀπολογίαὶν σκοποῦνται· ὥστ' οὐκ ἄξιον θαυμά-
 ζειν, εἰ τούτων ἔνεκα τῶν λόγων οὕτως Εὐθύνους
 ἠδίκησεν. ἔτι δ' ἔχοιμ' ἂν ἐπιδείξαι καὶ ἐτέρους, οἳ
 χρήματα λαβόντες τὰ μὲν πλείστ' ἀπέδωσαν, ὀλίγα δ' b
 ἀπεστέρησαν, καὶ ἐν μικροῖς μὲν συμβολαίοις ἀδική-
 σαντας, ἐν μεγάλοις δὲ δικαίους γενομένους· ὥστ'
 οὐ μόνος οὐδὲ πρῶτος Εὐθύνους τοιαῦτα πεποίηκεν.
- 18 ἐνθυμεῖσθαι δὲ χρὴ, εἰ ἀποδέξεσθε τῶν τὰ τοιαῦτα
 λεγόντων, ὅτι νόμον θήσετε, πῶς χρὴ ἀδικεῖν· ὥστε
 τοῦ λοιποῦ χρόνου τὰ μὲν ἀποδώσουσι, τὰ δ' ὑπο-
 λείψονται. λυσιτελήσει γὰρ αὐτοῖς, εἰ μέλλουσιν, οἷς

ἂν ἀποδῶσι τεκμηρίοις χρώμενοι, ὧν ἂν ἀποστερωῶσι μὴ δώσειν δίκην. c

19 (ιγ΄.) Σκέψασθε δὲ καὶ, ὡς ὑπὲρ Νικίου ῥάδιον εἶπεῖν ὅμοια τῇ Εὐθύνου ἀπολογία. ὅτε γὰρ ἀπελάμβανε τὰ δύο τάλαντα, οὐδεὶς αὐτῷ παρεγένετο· ὥστ' εἶπερ καὶ ἐβούλετο καὶ ἐδόκει αὐτῷ (ἐξεῖναι) συκοφαντεῖν, δῆλον, ὅτι οὐδ' ἂν ταῦτα ὁμολόγει κεκομίσθαι, ἀλλὰ περὶ πάντων ἂν τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐποιεῖτο, καὶ περὶ πλειόνων τε χρημάτων Εὐθύνους ἂν ἐκινδύνευεν, καὶ ἅμα οὐκ ἂν εἶχεν οἷσπερ νυνὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι.

20 (ιδ΄.) Καὶ μὲν δὴ καὶ Νικίαν μὲν οὐδ' ἂν εἰς δύ- d
ναιτο ἀποδείξει, δι' ἣντινά ποτε αἰτίαν (οὕτως) ἐνεκάλεσεν, Εὐθύνου δὲ ῥάδιον γινῶναι, ὧν ἔνεκα τοῦτον τὸν τρόπον ἠδίκησεν. ὅτε γὰρ Νικίας ἦν ἐν ταῖς συμφοραῖς, πάντες οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ ἐπιτήδειοι ἀκηκοότες ἦσαν, ὅτι τὸ ἀργύριον, ὃ ἦν αὐτῷ, τούτῳ παρακατέ-
21 θετο. ἐγίνωσκεν οὖν Εὐθύνους, ὅτι μὲν ἔκειτο τὰ χρήματα παρ' αὐτῷ, πολλοὺς ἠσθημένους, ὅποσα δὲ, οὐδένα πεπυσμένον· ὥσθ' ἠγείτο ἀπὸ μὲν τοῦ ἀρι- e
θμοῦ ἀφαιρῶν οὐ γνωσθήσεσθαι, πάντα δ' ἀποστερωῶν καταφανῆς γενήσεσθαι. ἐβούλετο οὖν ἱκανὰ λαβῶν ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι μᾶλλον ἢ μηδὲν ἀποδοῦς μηδ' ἀρνηθῆναι δύνασθαι.

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

I.

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

(α.) Εἰ μὲν νεώτερος ἦν, οὐκ ἂν ἐπιστολὴν 404
ἔπεμπον ἀλλ' αὐτὸς ἂν σοι πλεύσας ἐνταῦθα διε-

λέχθην· ἐπειδὴ δ' οὐ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ὅ τε τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς καιρὸς καὶ τῶν σῶν πραγμάτων συμβέβηκεν, ἀλλ' ἐγὼ μὲν προαπείρηκα, τὰ δὲ πράττεσθαι νῦν ἀκμὴν εἴληφεν, ὡς οἷόν τ' ἐστὶν ἐκ τῶν παρόντων, οὕτω σοὶ πειράσομαι δηλώσαι περὶ αὐτῶν.

- 2 (β'.) Οἶδα μὲν οὖν, ὅτι τοῖς συμβουλευέειν ἐπιχειροῦσι πολὺ διαφέρει μὴ διὰ γραμμάτων ποιεῖσθαι τὴν συνουσίαν ἀλλ' αὐτοὺς πλησιάσαντας, οὐ μόνον ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ῥᾶον ἂν τις παρῶν πρὸς παρόντα φράσειεν ἢ δι' ἐπιστολῆς δηλώσειεν, οὐδ' ὅτι πάντες τοῖς λεγομένοις μᾶλλον ἢ τοῖς γεγραμμένοις πιστεύουσι, καὶ τῶν μὲν ὡς εἰσηγημάτων,
- 3 τῶν δ' ὡς ποιημάτων ποιοῦνται τὴν ἀκρόασιν· ἐτι 40 δὲ πρὸς τούτοις ἐν μὲν ταῖς συνουσίαις ἦν ἀγνοηθῆναι τῶν λεγομένων ἢ μὴ πιστευθῆναι, παρῶν ὁ τὸν λόγον διεξιῶν ἀμφοτέροις τούτοις ἐπήμυνεν, ἐν δὲ τοῖς ἐπιστελλομένοις καὶ γεγραμμένοις ἦν τι συμβῆναι τοιοῦτον, οὐκ ἔστιν ὁ διορθώσων· ἀπόντος γὰρ τοῦ γράψαντος ἔρημα τοῦ βοηθήσοντός ἐστιν. οὐ μὲν ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ μέλλεις αὐτῶν ἔσεσθαι κριτῆς, πολλὰς ἐλπίδας ἔχω φανήσεσθαι λέγοντας ἡμᾶς τι τῶν δεόντων· ἠγοῦμαι γὰρ ἀπάσας ἀφέντα σε τὰς δυσχερείας τὰς προειρημένας αὐταῖς ταῖς πράξεσι προσέξειν τὸν νοῦν. b
- 4 (γ'.) Καίτοι τινὲς ἤδη με τῶν σοὶ πλησιασάντων ἐκφοβεῖν ἐπεχείρησαν, λέγοντες, ὡς σὺ τοὺς μὲν κολακεύοντας τιμᾶς, τῶν δὲ συμβουλευόντων καταφρονεῖς. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἀπεδεχόμενην τοὺς λόγους τούτους ἐκείνων, πολλὴν ἂν ἡσυχίαν εἶχον· νῦν δ' οὐδεὶς ἂν με πείσειεν, ὡς οἷόν τ' ἐστὶ τοσοῦτον καὶ τῇ γνώμῃ καὶ ταῖς πράξεσι διενεγκεῖν, ἂν μὴ τις τῶν μὲν μαθητῆς, τῶν δ' ἀκροατῆς, τῶν δ' εὐρετῆς γένηται, καὶ c

πανταχόθεν προσαγάγῃται καὶ συλλέξῃται, δι' ὧν οἶόν τ' ἐστὶν ἀσκήσαι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν.

5 Ἐπήρθη μὲν οὖν ἐπιστέλλειν σοι διὰ ταῦτα.

(δ'.) Λέγειν δὲ μέλλω περὶ μεγάλων πραγμάτων καὶ περὶ ὧν οὐδενὶ τῶν ζώντων ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ σοὶ προσήκει. καὶ μὴ νόμιζέ με προθύμως οὕτω σε παρακαλεῖν, ἵνα γένῃ συγγράμματος ἀκροατῆς· οὐ γὰρ οὗτ' ἐγὼ τυγχάνω φιλοτίμως διακειμένος πρὸς τὰς ἐπι-

6 τοιούτων. πρὸς δὲ τούτοις κάκεινο πᾶσι φανερόν, d

ὅτι τοῖς μὲν ἐπιδείξεως δεομένοις αἱ πανηγύρεις ἀρμόττουσιν, ἐκεῖ γὰρ ἂν τις ἐν πλείστοις τὴν αὐτοῦ δύναμιν διασπείρειεν, τοῖς δὲ διαπράξασθαί τι βουλομένοις πρὸς τοῦτον διαλεκτέον, ὅστις τάχιστα μέλλει τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς ὑπὸ τοῦ λόγου δηλω-

7 θείσας. εἰ μὲν οὖν μιᾶ τινι τῶν πόλεων εἰσηγούμην,

πρὸς τοὺς ἐκαίνης προεστῶτας τοὺς λόγους ἂν ἐποιούμην· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας παρεσκεύασμαι συμβουλεύειν, πρὸς τίν' ἂν δικαιότε- e
ρον διαλεχθεῖην ἢ πρὸς τὸν πρωτεύοντα τοῦ γένους καὶ μεγίστην ἔχοντα δύναμιν;

406

8 (ε'.) Καὶ μὴν οὐδ' ἀκαιρως φανησόμεθα μεμνη-

μένοι περὶ τούτων. ὅτε μὲν γὰρ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀρχὴν εἶχον, οὐ ῥάδιον ἦν ἐπιμεληθῆναί σοι τῶν περὶ τὸν τόπον τὸν ἡμέτερον, οὐδὲ τούτοις ἐναντία πράττειν ἅμα καὶ Καρχηδονίοις πολεμεῖν· ἐπειδὴ δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕτω πράττουσιν ὥστ' ἀγαπᾶν, ἦν τὴν χώραν τὴν αὐτῶν ἔχουσιν, ἢ δ' ἡμετέρα πόλις ἠδέως ἂν αὐτὴν σοι παράσχοι συναγωνιζομένην, εἴ τι πράττοις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγαθόν, πῶς ἂν παραπέσοι καλλίων καιρὸς τοῦ νῦν σοι παρόντος;

b

9 (ς'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ μήτε δημηγορῶν μήτε

στρατηγῶν μήτ' ἄλλως δυνάστης ὧν οὕτως ἐμβριθῆς αἵρομαι πρᾶγμα καὶ δυοῖν ἐπιχειρῶ τοῖν μεγίστοι, ὑπὲρ τε τῆς Ἑλλάδος λέγειν καὶ σοὶ συμβουλεύειν. ἐγὼ γὰρ τοῦ μὲν πράττειν τι τῶν κοινῶν εὐθύς ἐξέστην, δι' ἃς δὲ προφάσεις πολὺ ἂν ἔργον εἴη μοι λέγειν, τῆς δὲ παιδεύσεως τῆς τῶν μὲν μικρῶν κατα-
 φρονούσης, τῶν δὲ μεγάλων ἐφικνεῖσθαι πειρωμένης
 10 οὐκ ἂν φανείην ἄμοιρος γεγεννημένος. ὥστ' οὐδὲν ἄτοπον, εἴ τι τῶν συμφερόντων ἰδεῖν ἂν μᾶλλον δυνηθείην τῶν εἰκῆ μὲν πολιτευομένων, μεγάλην δὲ δόξαν εἰληφότων. δηλώσομεν δ' οὐκ εἰς ἀναβολὰς, εἴ τινος ἄξιοι τυγχάνομεν ὄντες, ἀλλ' ἐκ τῶν ῥηθῆσθαι μελλόντων.

2.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ω Ι.

(α'.) Οἶδα μὲν, ὅτι πάντες εἰώθασι πλείω χάριν 406 ἔχειν τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσιν, ἄλλως τε κἂν μὴ κελευσθεῖς ἐπιχειρῆ τις τοῦτο ποιεῖν. ἐγὼ 407 δ' εἰ μὲν μὴ καὶ πρότερον ἐτύγγανόν σοι παρηνεκῶς μετὰ πολλῆς εὐνοίας, ἐξ ὧν ἐδόκει μοι τὰ πρόποντα μάλιστ' ἂν σαντῶ πράττειν, ἴσως οὐδ' ἂν νῦν ἐπεχείρουν ἀποφαίνεσθαι περὶ τῶν σοὶ συμβεβηκότων.
 2 ἐπειδὴ δὲ προειλόμην φροντίζειν τῶν σῶν πραγμάτων καὶ τῆς πόλεως ἕνεκα τῆς ἐμαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, αἰσχυνθείην ἂν, εἴπερὶ μὲν τῶν ἥττον ἀναγκαίων φαινοίμην σοι συμβεβουλευκῶς, ὑπὲρ δὲ τῶν μᾶλλον^b κατεπειγόντων μηδένα λόγον ποιοίμην, καὶ ταῦτ' εἰδὼς ἐκεῖνα μὲν ὑπὲρ δόξης ὄντα, ταῦτα δ' ὑπὲρ τῆς σῆς σωτηρίας, ἧς ὀλιγωρεῖν ἅπασιν ἔδοξας τοῖς ἀκού-
 3 σασι τὰς περὶ σοῦ ῥηθείσας βλασφημίας. (β'.) Οὐ-

θεῖς γὰρ ἔστιν, ὅστις οὐ κατέγνω προπετέστερόν σε
 κινδυνεύειν ἢ βασιλικώτερον, καὶ μᾶλλον σοι μέλειν
 τῶν περὶ τὴν ἀνδρίαν ἐπαίνων ἢ τῶν ὄλων πραγμά-
 των. ἔστι δ' ὁμοίως αἰσχροὺν περιστάντων τε τῶν πο-
 λεμίων μὴ διαφέροντα γενέσθαι τῶν ἄλλων, μηδεμιᾶς
 τε συμπεσοῦσης ἀνάγκης αὐτὸν ἐμβαλεῖν εἰς τοιού-
 τους ἀγῶνας, ἐν οἷς κατορθώσας μὲν οὐδὲν ἂν ἦσθα
 μέγα διαπεπραγμένος, τελευτήσας δὲ τὸν βίον ἅπασαν
 4 ἂν τὴν ὑπάρχουσαν εὐδαιμονίαν συνανεῖλες. χρὴ δὲ
 μὴ καλὰς ἅπασας ὑπολαμβάνειν τὰς ἐν τοῖς πολέμοις
 τελευτὰς, ἀλλὰ τὰς μὲν ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῶν γο-
 νέων καὶ τῶν παίδων ἐπαίνων ἀξίας, τὰς δὲ ταῦτά τε
 πάντα βλαπτούσας καὶ τὰς πράξεις τὰς πρότερον δ
 κατωρθωμένας καταρροπαινούσας αἰσχροῦς νομίζειν
 καὶ φεύγειν ὡς αἰτίας πολλῆς ἀδοξίας γιγνομένας.
 5 (γ'.) Ἡγοῦμαι δὲ σοι συμφέρειν μιμεισθαι τὰς
 πόλεις, ὃν τρόπον διοικουῖσι τὰ περὶ τοὺς πολέμους.
 ἅπασαι γὰρ, ὅταν στρατόπεδον ἐκπέμπωσιν, εἰώθασι
 τὸ κοινὸν καὶ τὸ βουλευσόμενον ὑπὲρ τῶν ἐνεστώ-
 των εἰς ἀσφάλειαν καθιστάναι· διὸ δὴ συμβαίνει μὴ
 μιᾶς ἀτυχίας συμπεσοῦσης ἀνηρῆσθαι καὶ τὴν δύνα-
 6 μιν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλὰς ὑποφέρειν δύνασθαι συμ-
 φορὰς καὶ πάλιν αὐτὰς ἐκ τούτων ἀναλαμβάνειν. ὃ
 καὶ σὲ δεῖ σκοπεῖν, καὶ μηδὲν μείζον ἀγαθὸν τῆς σω-
 τηρίας ὑπολαμβάνειν, ἵνα καὶ τὰς νίκας τὰς συμβαι-
 νούσας κατὰ τρόπον διοικῆς [καὶ τὰς ἀτυχίας τὰς
 συμπιπτούσας ἐπανορθοῦν δύνῃ]. ἴδοις δ' ἂν καὶ Λακε- 408
 δαιμονίους περὶ τῆς τῶν βασιλέων σωτηρίας πολλὴν
 ἐπιμέλειαν ποιουμένους καὶ τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν
 πολιτῶν φύλακας αὐτῶν καθιστάντας, οἷς αἰσχίον
 ἔστιν ἐκείνους τελευτήσαντας περιδεῖν ἢ τὰς ἀσπίδας
 7 ἀποβαλεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνά σε ἐλέηθεν, ἃ Ξέρξης

τε τῷ καταδουλώσασθαι τοὺς Ἑλληνας βουλευθέντι καὶ Κύρῳ τῷ τῆς βασιλείας ἀμφισβητήσαντι συνέπε-
 σεν. ὁ μὲν γὰρ τηλικαύταις ἤτταις καὶ συμφοραῖς πε-
 ριπεσῶν, ἡλίκας οὐδεὶς οἶδεν ἄλλοις γενομένης, διὰ
 τὸ περιποιῆσαι τὴν αὐτοῦ ψυχὴν τὴν τε βασιλείαν
 κατέσχε καὶ τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ παρέδωκε καὶ τὴν
 Ἀσίαν οὕτω διώκησεν ὥστε μηδὲν ἤττου αὐτὴν εἶναι
 8 φοβερὰν τοῖς Ἑλλησιν ἢ πρότερον. Κύρος δὲ νικῆσας
 ἅπασαν τὴν βασιλέως δύναμιν καὶ κρατήσας ἂν τῶν
 πραγμάτων, εἰ μὴ διὰ τὴν αὐτοῦ προπέτειαν, οὐ μό-
 νου αὐτὸν ἀπεστέρησε τηλικαύτης δυναστείας ἀλλὰ
 καὶ τοὺς συνακολουθήσαντας εἰς τὰς ἐσχάτας συμ-
 φορὰς κατέστησεν. ἔχοιμι δ' ἂν παμπληθεῖς εἰπεῖν,
 οἱ μεγάλων στρατοπέδων ἡγεμόνες γενομένοι διὰ τὸ
 προδιαφθαρῆναι πολλὰς μυριάδας αὐτοῖς συναπώ-
 λεσαν.

- 9 (δ'.) Ὡν ἐνθυμούμενον χρὴ μὴ τιμᾶν τὴν ἀν-
 δρίαν τὴν μετ' ἀνοίας ἀλογίστου καὶ φιλοτιμίας ἀκαί-
 ρου γιγνομένην, μηδὲ πολλῶν κινδύνων ἰδίων ὑπαρ-
 χόντων ταῖς μοναρχίαις ἐτέρους ἀδόξους καὶ στρατιω-
 τικοὺς αὐτῷ προσεξενρίσκειν, μηδ' ἀμιλλᾶσθαι τοῖς
 ἢ βίου δυστυχοῦς ἀπαλλαγῆναι βουλομένοις ἢ μισθο-
 φορᾶς ἔνεκα μείζονος εἰκῆ τοὺς κινδύνους προαιρου-
 10 μένοις, μηδ' ἐπιθυμεῖν τοιαύτης δόξης, ἧς πολλοὶ
 καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων τυγχάνουσιν,
 ἀλλὰ τῆς τηλικαύτης τὸ μέγεθος, ἣν μόνος ἂν τῶν
 νῦν ὄντων κτήσασθαι δυνηθείης· μηδ' ἀγαπᾶν λίαν
 τὰς τοιαύτας ἀρετὰς, ὧν καὶ τοῖς φαύλοις μέτεστιν,
 ἀλλ' ἐκείνας, ὧν οὐδεὶς ἂν πονηρὸς κοινωνήσειεν·
 11 μηδὲ ποιεῖσθαι πολέμους ἀδόξους καὶ χαλεποὺς, ἐξὸν
 ἐντίμους καὶ ῥαδίους, μηδ' ἐξ ὧν τοὺς μὲν οἰκειοτά-
 τους εἰς λύπας καὶ φροντίδας καταστήσεις, τοὺς δ'

ἐχθροὺς ἐν ἐλπίσι μεγάλαις ποιήσεις, οἷας καὶ νῦν αὐτοῖς παρέσχες· ἀλλὰ τῶν μὲν βαρβάρων, πρὸς οὓς 409 νῦν πολεμεῖς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξαρκέσει σοι κρατεῖν, ὅσον ἐν ἀσφαλείᾳ καταστῆσαι τὴν σαυτοῦ χώραν, τὸν δὲ (βασιλέα τὸν) νῦν μέγαν προσαγορευόμενον καταλύειν ἐπιχειρήσεις, ἵνα τήν τε σαυτοῦ δόξαν μεῖζω ποιήσης καὶ τοῖς Ἑλλησιν ὑποδείξῃς, πρὸς ὃν χρὴ πολεμεῖν.

12 (ε΄.) Πρὸ πολλοῦ δ' ἂν ἐποιησάμην ἐπιστεῖλαι σοι ταῦτα πρὸ τῆς στρατείας, ἵν' εἰ μὲν ἐπέισθης, μὴ τηλικούτῳ κινδύνῳ περιέπεσες, εἰ δ' ἠπίσθησας, μὴ b συμβουλευεῖν ἐδόκουν ταῦτά τοῖς ἤδη διὰ τὸ πάθος ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένοις, ἀλλὰ τὸ συμβεβηκὸς ἐμαρτύρει τοὺς λόγους ὀρθῶς ἔχειν τοὺς ὑπ' ἐμοῦ περὶ αὐτῶν εἰρημένους.

13 (ς΄.) Πολλὰ δ' ἔχων εἶπεῖν διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν παύσομαι λέγων· οἶμαι γὰρ καὶ σὲ καὶ τῶν ἐταίρων τοὺς σπουδαιοτάτους ῥαδίως ὀπόσ' ἂν βούλησθε προσθήσειν τοῖς εἰρημένοις. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι τὴν ἀκαιρίαν· καὶ γὰρ νῦν κατὰ μικρὸν c προϋῶν ἔλαθον ἐμαντὸν οὐκ εἰς ἐπιστολῆς συμμετρίαν ἀλλ' εἰς λόγου μῆκος ἐξοκείλας.

14 (ξ΄.) Οὐ μὴν ἀλλὰ καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων οὐ παραλειπτέον ἐστὶ τὰ περὶ τῆς πόλεως ἀλλὰ πειρατέον παρακαλέσαι σε πρὸς τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς. οἶμαι γὰρ πολλοὺς εἶναι τοὺς ἀπαργέλλοντας καὶ λέγοντας οὐ μόνον τὰ δυσχερέστατα τῶν περὶ σοῦ παρ' ἡμῖν εἰρημένων ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν προστιθέντας· οἷς οὐκ εἰκὸς προσέχειν 15 τὸν νοῦν. καὶ γὰρ ἂν ἄτοπον ποιοίης, εἰ τὸν μὲν δῆμον τὸν ἡμέτερον ψέγοις, ὅτι ῥαδίως πείθεται d τοῖς διαβάλλουσι, αὐτὸς δὲ φαίνοιο πιστεύων τοῖς τὴν τέχνην ταύτην ἔχουσι, καὶ μὴ γιγνώσκουσι, ὡς

ὄσῳ περ ἂν τὴν πόλιν εὐαγωγοτέραν ὑπὸ τῶν τυχόντων οὔσαν ἀποφαίνωσι, τοσοῦτῳ μᾶλλον σοι συμφερόντως ἔχουσαν αὐτὴν ἐπιδεικνύουσιν. εἰ γὰρ οἱ μηδὲν ἀγαθὸν οἴοι τ' ὄντες ποιῆσαι διαπράττονται τοῖς λόγοις ὅτι ἂν βουλευθῶσιν, ἢ που σέ γε προσήκει τὸν πλεῖστ' ἂν ἔργῳ δυνάμενον εὐεργετῆσαι μηδενὸς ἀποτυχεῖν παρ' ἡμῶν.

- 16 (ή). Ἦγοῦμαι δὲ δεῖν πρὸς μὲν τοὺς πικρῶς τῆς πόλεως ἡμῶν κατηγοροῦντας ἐκείνους ἀντιτάττεσθαι τοὺς πάντα τε ταῦτ' εἶναι λέγοντας καὶ τοὺς μήτε μείζον 410 μήτ' ἔλαττον αὐτὴν ἠδίκηκέναι φάσκοντας· ἐγὼ δ' οὐδὲν ἂν εἴποιμι τοιοῦτον· αἰσχυνθεῖην γὰρ ἂν, εἰ τῶν ἄλλων μηδὲ τοὺς θεοὺς ἀναμαρτήτους εἶναι νομιζόντων αὐτὸς τολμῶν λέγειν, ὡς οὐδὲν πάποθ' ἢ
- 17 πόλις ἡμῶν πεπλημμέληκεν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐκεῖν' ἔχω περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὅτι χρησιμωτέραν οὐκ ἂν εὖροις ταύτης οὔτε τοῖς Ἕλλησιν οὔτε τοῖς σοῖς πράγμασιν· ᾧ μάλιστα προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστίν. οὐ γὰρ μόνον b συναγωνιζομένη γίγνοιτ' ἂν αἰτία σοι πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλὰ καὶ φιλικῶς ἔχειν δοκοῦσα μόνον· τοὺς τε γὰρ ὑπὸ σοὶ νῦν ὄντας ὄξον ἂν κατέχοις, εἰ μηδεμίαν ἔχοιεν ἀποστροφὴν, τῶν τε βαρβάρων οὓς βουλευθείης θάττον ἂν καταστρέψαιο. καίτοι πῶς οὐ χρὴ προθύμως ὀρέγεσθαι τῆς τοιαύτης εὐνοίας, δι' ἣν οὐ μόνον τὴν ὑπάρχουσαν ἀρχὴν ἀσφαλῶς καθέξεις c
- 19 ἀλλὰ καὶ πολλὴν ἑτέραν ἀκινδύνως προσκτήσει; θαυμάζω δ' ὅσοι τῶν τὰς δυνάμεις ἔχόντων τὰ μὲν τῶν ξενιτευομένων στρατόπεδα μισθοῦνται καὶ χρήματα πολλὰ δαπανῶσι, συνειδότες, ὅτι πλείους ἠδίκηκε τῶν πιστευσάντων αὐτοῖς ἢ σέσωκε, τὴν δὲ πόλιν τὴν τηλικαύτην δύναμιν κεκτημένην μὴ πειρῶνται θεραπεύειν ἢ καὶ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων καὶ σύμπα-

20 **σαν** τὴν Ἑλλάδα πολλάκις ἤδη σέσωκεν. ἐνθυμοῦ δ' d
 ὅτι πολλοῖς καλῶς βεβουλεῦσθαι δοκεῖς, ὅτι δικαίως
 κέχρησαι Θετταλοῖς καὶ συμφερόντως ἐκείνοις, ἂν
 δράσιν οὐκ εὐμεταχειρίστοις ἀλλὰ μεγαλοψύχοις καὶ
 στάσεως μεστοῖς. χρὴ τοίνυν καὶ περὶ ἡμᾶς πειραῖσθαι
 γίγνεσθαι σε τοιοῦτον, ἐπιστάμενον, ὅτι τὴν μὲν χώ-
 ραν Θετταλοὶ, τὴν δὲ δύναμιν ἡμεῖς ὁμορὸν σοι τυγ-
 χάνομεν ἔχοντες, ἣν ἐκ παντὸς τρόπου ζῆτει προσαγα-
 21 γέσθαι. πολὺ γὰρ κάλλιόν ἐστι τὰς εὐνοίας τὰς τῶν e
 πόλεων αἰρεῖν ἢ τὰ τείχη. τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα τῶν
 ἔργων οὐ μόνον ἔχει φθόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοιούτων
 τὴν αἰτίαν τοῖς στρατοπέδοις ἀνатиθέασιν· ἣν δὲ τὰς
 οἰκειότητος καὶ τὰς εὐνοίας κτήσασθαι δυνηθῆς, ἀπαν-
 τες τὴν σὴν διάνοιαν ἐπαινέσονται.

22 (θ'.) Δικαίως δ' ἂν μοι πιστεύοις οἷς εἶρηκα περὶ
 τῆς πόλεως· φανήσομαι γὰρ οὔτε κολακεύειν αὐτὴν 411
 ἐν τοῖς λόγοις εἰθισμένος ἀλλὰ πλεῖστα πάντων ἐπιτε-
 τιμηκῶς, οὔτ' εὖ παρὰ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς εἰκῆ δοκιμά-
 ζουσι φερόμενος ἀλλ' ἀγνοούμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ φθο-
 ρούμενος ὥσπερ σύ. πλὴν τοσοῦτον διαφέρομεν, ὅτι
 πρὸς σὲ μὲν διὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὕτως
 ἔχουσι, πρὸς δ' ἐμὲ, διότι προσποιοῦμαι τὸ βέλτιον
 αὐτῶν φρονεῖν, καὶ πλείους ὀρῶσιν ἐμοὶ διαλέγεσθαι
 23 βουλομένους ἢ σφίσι αὐτοῖς. ἡβουλόμην δ' ἂν ἡμῖν
 ὁμοίως ῥάδιον εἶναι τὴν δόξαν, ἣν ἔχομεν παρ' αὐ-
 τοῖς, διαφεύγειν. νῦν δὲ σὺ μὲν οὐ χαλεπῶς, ἣν βου-
 ληθῆς, αὐτὴν διαλύσεις, ἐμοὶ δ' ἀνάγκη καὶ διὰ τὸ
 γῆρας καὶ δι' ἄλλα πολλὰ στέργειν τοῖς παροῦσιν.

24 (ι'.) Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν πλὴν το-
 σοῦτον, ὅτι καλόν ἐστι τὴν βασιλείαν καὶ τὴν εὐδαι-
 μονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ὑμῖν παρακαταθέσθαι τῇ τῶν
 Ἑλλήνων εὐνοίᾳ.

3.

ΦΙΛΙΠΠΩΙ.

(α΄.) Ἐγὼ διελέχθην μὲν καὶ πρὸς Ἀντίπατρον 411
περὶ τε τῶν τῆ πόλει καὶ τῶν σοὶ συμφερόντων ἕξα-
κούντως, ὡς ἑμαυτὸν ἔπειθον, ἠβουλήθην δὲ καὶ
πρὸς σὲ γράψαι, περὶ ὧν μοι δοκεῖ πρακτέον εἶναι
μετὰ τὴν εἰρήνην, παραπλήσια μὲν τοῖς ἐν τῷ λόγῳ
γεγραμμένοις, πολὺ δ' ἐκείνων συντομώτερα.

- 2 (β΄.) Κατ' ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν χρόνον συνεβού-
λευον, ὡς χρὴ διαλλάξαντά σε τὴν πόλιν τὴν ἡμετέ-
ραν καὶ τὴν Λακεδαιμονίων καὶ τὴν Θηβαίων καὶ τὴν
Ἀργείων εἰς ὁμόνοιαν καταστῆσαι τοὺς Ἕλληνας,
ἠγούμενος, ἂν τὰς προεστώσας πόλεις πείσῃς οὕτω
φρονεῖν, ταχέως καὶ τὰς ἄλλας ἐπακολουθήσειν. τότε 412
μὲν οὖν ἄλλος ἦν καιρὸς, νῦν δὲ συμβέβηκε μηκέτι
δεῖν πείθειν· διὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γεγενημένου
ἠναγκασμένοι πάντες εἰσὶν εὖ φρονεῖν καὶ τούτων
ἐπιθυμεῖν, ὧν ὑπονοοῦσί σε βούλεσθαι πράττειν
καὶ λέγειν, ὡς δεῖ παυσαμένους τῆς μανίας καὶ τῆς
πλεονεξίας, ἣν ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, εἰς τὴν Ἀσίαν
3 τὸν πόλεμον ἐξενεγκεῖν. (γ΄.) Καὶ πολλοὶ πυνθάνονται
παρ' ἐμοῦ, πότερον ἐγὼ σοὶ παρήνεσα ποιεῖσθαι τὴν β
στρατείαν τὴν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἢ σοῦ διανοηθέντος
συνεῖπον· ἐγὼ δ' οὐκ εἰδέναί μιν φημι τὸ σαφές, οὐ
γὰρ συγγεγενῆσθαι σοὶ πρότερον, οὐ μὴν ἄλλ' οἴεσθαι
σὲ μὲν ἐγνωκέναι περὶ τούτων, ἐμὲ δὲ συνειρηκέναι
ταῖς σαῖς ἐπιθυμίαις. ταῦτα δ' ἀκούοντες ἐδέοντό μου
πάντες παρακελεύεσθαι σοὶ καὶ προτρέπειν ἐπὶ τῶν
αὐτῶν τούτων μένειν, ὡς οὐδέ ποτ' ἂν γενομένων
οὔτε καλλίωνων ἔργων οὔτ' ὠφελιμωτέρων τοῖς Ἕλ-
λησιν οὔτ' ἐν καιρῷ μᾶλλον πραχθησομένων. c

4 (δ΄.) Εἰ μὲν οὖν εἶχον τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἦνπερ
 πρότερον, καὶ μὴ παντάπασι ἦν ἀπειρηκῶς, οὐκ ἂν
 δι' ἐπιστολῆς διελεγόμην ἀλλὰ παρῶν αὐτὸς παρώ-
 ξυνον ἂν σε καὶ παρεκάλουν ἐπὶ τὰς πράξεις ταύτας.
 νῦν δ' ὡς δύναμαι παρακελεύομαί σοι μὴ καταμελῆ-
 σαι τούτων, πρὶν ἂν τέλος ἐπιθῆς αὐτοῖς. ἔστι δὲ
 πρὸς μὲν ἄλλο τι τῶν ὄντων ἀπλήστως ἔχειν οὐ κα-
 λὸν, αἶ γὰρ μετριότητες παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐδοκί- d
 μοῦσι, δόξης δὲ μεγάλης καὶ καλῆς ἐπιθυμεῖν καὶ μη-
 δέποτ' ἐμπίπλασθαι προσήκει τοῖς πολὺ τῶν ἄλλων
 5 διενεγκοῦσιν· ὅπερ σοὶ συμβέβηκεν. ἡγοῦ δὲ τόθ'
 ἔξιν ἀνυπέροβλητον αὐτὴν καὶ τῶν σοὶ πεπραγμένων
 ἀξίαν, ὅταν τοὺς μὲν βαρβάρους ἀναγκάσῃς εἰλωτεύειν
 τοῖς Ἑλλησι πλὴν τῶν σοὶ συναγωνισαμένων, τὸν δὲ
 βασιλέα τὸν νῦν μέγαν προσαγορευόμενον ποιήσῃς
 τοῦτο πράττειν, ὅ τι ἂν σὺ προστάτῃς. οὐδὲν γὰρ
 ἔσται λοιπὸν ἔτι πλὴν θεὸν γενέσθαι. ταῦτα δὲ e
 κατεργάσασθαι πολὺ ῥᾶόν ἐστιν ἐκ τῶν παρόντων
 ἢ προσελθεῖν ἐπὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν, ἦν
 νῦν ἔχεις, ἐκ τῆς βασιλείας τῆς ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ὑπαρ-
 6 ξιάσης. χάριν δ' ἔχω τῷ γήρῳ ταύτην μόνην, ὅτι προ- 413
 ἡγαγεν εἰς τοῦτό μου τὸν βίον, ὥσθ' ἂ νέος ὢν διανο-
 ούμην καὶ γράφειν ἐπεχείρουν ἔν τε τῷ πανηγυρικῷ
 λόγῳ καὶ τῷ πρὸς σὲ πεμφθέντι, ταῦτα νῦν τὰ μὲν
 ἤδη γιγνόμενα διὰ τῶν σῶν ἐφορῶ πράξεων, τὰ δ'
 ἐλπίζω γενήσεσθαι.

4.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΩΙ.

(α΄.) Ἐγὼ, καίπερ ἐπικινδύνου παρ' ἡμῖν ὄντος 413
 εἰς Μακεδονίαν πέμπειν ἐπιστολήν, οὐ μόνον νῦν,
 ὅτε πολεμοῦμεν πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τῆς εἰρήνης οὐ-

σης, ὅμως γράφαι πρὸς σὲ προειλόμην περὶ Διοδότου, δίκαιον εἶναι νομίζων ἅπαντας μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τοὺς ἑμαυτῷ πεπλησιακότας καὶ γεγενημένους ἀξιούς ἡμῶν, οὐχ ἥκιστα δὲ τοῦτον καὶ διὰ τὴν εὐνοϊαν τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἄλλην ἐπιείκειαν. μάλιστα μὲν οὖν ἠβουλόμην ἂν αὐτὸν συσταθῆναί σοι δι' ἡμῶν· ἐπειδὴ δὲ δι' ἐτέρων ἐντετύχηκέ σοι, λοιπὸν ἐστὶ μοι μαρτυρῆσαι περὶ αὐτοῦ καὶ βεβαιῶσαι τὴν γεγενημένην αὐτῷ πρὸς σὲ γνώσιν. ἐμοὶ γὰρ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν συγγεγενημένων ἀνδρῶν καὶ δόξας ἐνίων μεγάλας ἐχόντων, τῶν μὲν ἄλλων ἀπάντων οἱ μὲν τινες περὶ αὐτὸν τὸν λόγον, οἱ δὲ περὶ τὸ διανοηθῆναι καὶ πρᾶξαι δεινοὶ γεγονόνασιν, οἱ δ' ἐπὶ μὲν τοῦ βίου σῶφρονες καὶ χαριέντες, πρὸς δὲ τὰς ἄλλας

3 **χρήσεις καὶ διαγωγὰς ἀφυεῖς παντάπασι· οὗτος δ' οὕτως εὐάροστον τὴν φύσιν ἔσχηκεν ὥστ' ἐν ἅπασιν τοῖς εἰρημένοις τελειότατος εἶναι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἐτόλμων λέγειν, εἰ μὴ τὴν ἀκριβεστάτην πείραν αὐτός τ' εἶχον αὐτοῦ καὶ σὲ λήψεσθαι προσεδόκων, τὰ μὲν αὐτὸν χρώμενον αὐτῷ, τὰ δὲ καὶ παρὰ τῶν ἄλλων** 414

4 **τῶν ἐμπείρων αὐτοῦ πυνθανόμενον, ὧν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν, εἰ μὴ λίαν εἶη φθονερός, καὶ εἰπεῖν καὶ βουλευσασθαι μηδενοὶς ἦττον αὐτὸν δύνασθαι καὶ δικαιοτάτον καὶ σωφρονέστατον εἶναι καὶ χρημάτων ἐγκρατέστατον, ἔτι δὲ συνημερεῦσαι καὶ συμβιῶναι πάντων ἡδιστον καὶ λιγυρώτατον, πρὸς δὲ τούτοις πλείστην ἔχειν παρρησίαν, οὐχ ἦν οὐ προσῆκεν, ἀλλὰ τὴν εἰκότως ἂν μέγιστον γιγνομένην**

5 **σημεῖον τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς τοὺς φίλους· ἦν τῶν** b **δυναστῶν οἱ μὲν ἀξιόχρεων τὸν ὄγκον τὸν τῆς ψυχῆς ἔχοντες τιμῶσιν ὡς χρησίμην οὖσαν, οἱ δ' ἀσθενεστεροὶ τὰς φύσεις ὄντες ἢ κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἔξου-**

σίας δυσχεραίνουσιν, ὡς ὧν οὐ προαιροῦνται τι ποιεῖν
 βιαζομένην αὐτούς, οὐκ εἰδότες, ὡς οἱ μάλιστα περὶ
 τοῦ συμφέροντος ἀντιλέγειν τολμῶντες, οὔτοι πλεί-
 στην ἐξουσίαν αὐτοῖς τοῦ πράττειν ἄβούλονται πα-
 6 ρασκευάζουσιν. εἰκὸς γὰρ διὰ μὲν τοὺς ἀεὶ πρὸς ἡδο- c
 νὴν λέγειν προαιρουμένους οὐχ ὅπως τὰς μοναρχίας
 δύνασθαι διαμένειν, αἱ πολλοὺς τοὺς ἀναγκαίους
 ἐφέλκονται κινδύνους, ἀλλ' οὐδὲ τὰς πολιτείας, αἱ
 μετὰ πλείονος ἀσφαλείας εἰσὶ, διὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τῷ βελ-
 τίστῳ παρρησιαζομένους πολλὰ σώζεσθαι καὶ τῶν
 ἐπιδόξων διαφθαρῆσεσθαι πραγμάτων. ὧν ἔνεκα
 προσῆκε μὲν παρὰ πᾶσι τοῖς μονάρχοις πλεον φέρε-
 σθαι τοὺς τὴν ἀλήθειαν ἀποφαινομένους τῶν ἅπαντα d
 μὲν πρὸς χάριν, μηδὲν δὲ χάριτος ἄξιον λεγόντων·
 συμβαίνει δ' ἕλαττον ἔχειν αὐτοὺς παρ' ἐνίοις αὐτῶν.
 7 ὃ καὶ Διοδότῳ παθεῖν συνέπεσε παρὰ τισὶ τῶν περὶ
 τὴν Ἀσίαν δυναστῶν, οἷς περὶ πολλὰ χρήσιμος γενό-
 μενος οὐ μόνον τῷ συμβουλεύειν ἀλλὰ καὶ τῷ πράτ-
 τειν καὶ κινδυνεύειν, διὰ τὸ παρρησιάζεσθαι πρὸς αὐ-
 τοὺς περὶ ὧν ἐκείνοις συνέφερε, καὶ τῶν οἴκοι τι-
 μῶν ἀπεστέρηται καὶ πολλῶν ἄλλων ἐλπίδων, καὶ μει- e
 ζον ἰσχυσαν αἱ τῶν τυχόντων ἀνθρώπων κολακεῖαι
 8 τῶν εὐεργεσιῶν τῶν τούτου. διὸ δὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς
 ἀεὶ προσιέναι διανοούμενος ὀκνηρῶς εἶχεν, οὐχ ὡς
 ἅπαντας ὁμοίους εἶναι νομίζων τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν ὄν- 415
 τας, ἀλλὰ διὰ τὰς πρὸς ἐκείνους γεγενημένας δυσχε-
 ρείας καὶ πρὸς τὰς παρ' ὑμῶν ἐλπίδας ἀθυμότερος ἦν,
 παραπλήσιον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πεπονθῶς τῶν πεπλευ-
 κότων τισὶν, οἷ τὸ πρῶτον ὅταν χρήσονται χειμῶ-
 σιν, οὐκέτι θαρροῦντες εἰσβαίνουσιν εἰς θάλατταν,
 καίπερ εἰδότες, ὅτι καὶ καλοῦ πλοῦ πολλάκις ἐπιτυ-
 χεῖν ἔστιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ συνέστηκέ σοι, καλῶς

- 9 ποιεῖ. λογίζομαι γὰρ αὐτῷ συνοίσειν, μάλιστα μὲν ὃ
 τῇ φιλανθρωπία τῇ σῆ στοχαζόμενος, ἣν ἔχειν ὑπέ-
 ληψαι παρὰ τοῖς ἔξωθεν ἀνθρώποις, ἔπειτα νομίζων
 οὐκ ἀγνοεῖν ὑμᾶς, ὅτι πάντων ἡδιστόν ἐστι καὶ λυ-
 σιτελέστατον πιστοῦς ἅμα καὶ χρησίμους φίλους κτᾶ-
 σθαι ταῖς εὐεργεσίαις καὶ τοὺς τοιούτους εὖ ποιεῖν,
 ὑπὲρ ὧν πολλοὶ καὶ τῶν ἄλλων ὑμῖν χάριν ἔξουσιν.
 ἅπαντες γὰρ οἱ χαρίεντες τοὺς τοῖς σπουδαίοις τῶν
 ἀνδρῶν καλῶς ὁμιλοῦντας ὁμοίως ἐπαινοῦσι καὶ τι- c
 μῶσιν ὥσπερ αὐτοὶ τῶν ὠφελειῶν ἀπολαύοντες.
- 10 (β'.) Ἀλλὰ γὰρ Διόδοτον αὐτὸν οἶμαι μάλιστα σε
 προτρέψεσθαι πρὸς τὸ φροντίζειν αὐτοῦ. συνέπειθον
 δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῶν ὑμετέρων ἀντέχεσθαι πραγ-
 μάτων καὶ παραδόνθ' ὑμῖν αὐτὸν ὥσπερ μαθητὴν
 εἰς τοῦμπροσθε πειραθῆναι προελθεῖν. ὁ δὲ ταῦτά
 μου λέγοντος ἐπιθυμεῖν μὲν ἔφασκε τῆς ὑμετέρας φι-
 λίας, οὐ μὴν ἀλλὰ παραπλήσιόν τι πεπονθέναι πρὸς d
 11 αὐτὴν καὶ πρὸς τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας. ἐκείνους τε
 γὰρ νικᾶν μὲν ἂν βούλεσθαι, καταβῆναι δ' εἰς αὐ-
 τοὺς οὐκ ἂν τολμῆσαι διὰ τὸ μὴ μετεσχηκέναι θώμης
 ἀξίας τῶν στεφάνων, τῶν τε παρ' ὑμῶν τιμῶν εὐξά-
 σθαι μὲν ἂν τυχεῖν, ἐφίξεσθαι δ' αὐτῶν οὐ προσδο-
 κᾶν· τὴν τε γὰρ ἀπειρίαν τὴν αὐτοῦ καταπεπληῆχθαι
 καὶ τὴν λαμπρότητα τὴν ὑμετέραν, ἔτι δὲ καὶ τὸ σω-
 μάτιον οὐκ εὐκρινὲς ὄν ἀλλ' ἔχον ἅττα σίνη νομίζειν e
 12 ἐμποδιεῖν αὐτὸν πρὸς πολλὰ τῶν πραγμάτων.
- (γ'.) Οὗτος μὲν οὖν, ὅτι ἂν αὐτῷ δοκῆ συμφέ-
 ρειν, τοῦτο πράξει· σὺ δ' ἂν τε περὶ ὑμᾶς ἂν θ' ἡσυ- 416
 χίαν ἔχων διατρίβῃ περὶ τούτους τοὺς τόπους, ἐπιμε-
 λοῦ καὶ τῶν ἄλλων μὲν ἀπάντων, ὧν ἂν τυγχάνῃ δεό-
 μενος, μάλιστα δὲ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τούτου καὶ
 τῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, νομίσας ὥσπερ παρακαταθήκη

ἔχειν[τοῦτον] παρὰ τε τοῦ γήρωσ ἡμῶν, ὃ προσηκόν-
 τως ἂν πολλῆς τυγχάνοι προνοίας, καὶ τῆς δόξης τῆς
 ὑπαρχούσης, εἴ τινος ἄρα σπουδῆς ἐστὶν ἀξία, καὶ τῆς
 εὐνοίας τῆς πρὸς ὑμᾶς, ἣν ἔχων ἅπαντα τὸν χρόνον
 13 διατετέλεκα. καὶ μὴ θαυμάσης, μήτ' εἰ μακροτέραν
 γέγραφα τὴν ἐπιστολὴν μήτ' εἴ τι περιεργότερον καὶ
 πρεσβυτικώτερον εἰρήκαμεν ἐν αὐτῇ· πάντων γὰρ
 τῶν ἄλλων ἀμελήσας ἐνὸς μόνου ἐφρόντισα, τοῦ φα-
 νῆναι σπουδάζων ὑπὲρ ἀνδρῶν φίλων καὶ προσφιλε-
 σιάτων μοι γεγενημένων.

5.

Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ω Ι.

(α΄.) Πρὸς τὸν πατέρα σου γράφων ἐπιστολὴν 416
 ἄτοπον ὄμην ποιήσειν, εἰ περὶ τὸν αὐτὸν ὄντα σὲ τό-
 πον ἐκείνῳ μήτε προσερωῶ μήτ' ἀσπάσομαι μήτε
 γράψω τι τοιοῦτον, ὃ ποιήσει τοὺς ἀναγνόντας μὴ
 νομίζειν ἤδη με παραφρονεῖν διὰ τὸ γῆρας μηδὲ παν-
 τάπασι ληρεῖν ἀλλ' ἔτι τὸ καταλελειμμένον μου μέρος
 καὶ λοιπὸν ὃν οὐκ ἀνάξιον εἶναι τῆς δυναμέως, ἣν
 ἔσχον νεώτερος ἂν.

2 (β΄.) Ἀκούω δέ σε πάντων λεγόντων, ὡς φιλάν-
 θρωπος εἶ καὶ φιλαθήναιος καὶ φιλόσοφος, οὐκ ἀφρό-
 νως ἀλλὰ νοῦν ἐχόντως. τῶν τε γὰρ πολιτῶν ἀποδέ-
 χεσθαί σε τῶν ἡμετέρων οὐ τοὺς ἡμεληκότας αὐτῶν
 καὶ πονηρῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦντας, ἀλλ' οἷς
 συνδιατρίβων τ' οὐκ ἂν λυπηθείης, συμβάλλων τε καὶ 417
 κοινωνῶν πραγμάτων οὐδὲν ἂν βλαβεῖης οὐδ' ἀδικη-
 θείης, οἷοις περὶ χρῆ πησιάζειν τοὺς εὖ φρονοῦντας·
 3 τῶν τε φιλοσοφιῶν οὐκ ἀποδοκιμάζειν μὲν οὐδὲ τὴν
 περὶ τὰς ἔριδας ἀλλὰ νομίζειν εἶναι πλεονεκτικὴν ἐν
 ταῖς ἰδίαις διατριβαῖς, οὐ μὴν ἀρμόττειν οὔτε τοῖς τοῦ

πλήθους προεστῶσιν οὔτε τοῖς τὰς μοναρχίας ἔχουσιν·
 οὔδὲ γὰρ συμφέρον οὔδὲ πρόπον ἐστὶ τοῖς μείζον τῶν
 ἄλλων φρονοῦσιν οὔτ' αὐτοῖς ἐρίζειν πρὸς τοὺς συμ- b
 πολιτευομένους οὔτε τοῖς ἄλλοις ἐπιτρέπειν πρὸς αὐ-
 4 τοὺς ἀντιλέγειν. ταύτην μὲν οὖν οὐκ ἀγαπᾶν σε τὴν
 διατριβὴν, προαιρεῖσθαι δὲ τὴν παιδείαν τὴν περὶ
 τοὺς λόγους, οἷς χρῶμεθα περὶ τὰς πράξεις τὰς προσ-
 πιπτούσας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν καὶ μεθ' ὧν
 βουλευόμεθα περὶ τῶν κοινῶν· δι' ἣν νῦν τε δοξά-
 ζειν περὶ τῶν μελλόντων ἐπικαιῶς, τοῖς τ' ἀρχομένοις
 προστάττειν οὐκ ἀνοήτως, ἃ δεῖ πράττειν ἐκάστους, c
 ἐπιστήσει, περὶ δὲ τῶν καλῶν καὶ δικαίων καὶ τῶν
 τούτοις ἐναντίων ὀρθῶς κρίνειν, πρὸς δὲ τούτοις τι-
 μᾶν τε καὶ κολάζειν, ὡς προσῆκόν ἐστιν ἑκατέρους.
 5 σωφρονεῖς οὖν νῦν ταῦτα μελετῶν· ἐλπίδας γὰρ τῶ
 τε πατρὶ καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχεις, ὡς, ἂν πρεσβύτερος
 γενόμενος ἐμμείνης τούτοις, τοσοῦτον προέξεις τῇ
 φρονήσει τῶν ἄλλων, ὅσον περὶ ὁ πατήρ σου διενήνο-
 χεν ἀπάντων.

6.

ΤΟΙΣ ΙΑΣΟΝΟΣ ΠΑΙΣΙΝ.

(α'.) Ἀπήγγειλέ τίς μοι τῶν πρεσβευσάντων ὡς 41
 ὑμᾶς, ὅτι καλέσαντες αὐτὸν ἄνευ τῶν ἄλλων ἐρωτή-
 σαιτ' εἰ πεισθείην ἂν ἀποδημῆσαι καὶ διατρίψαι παρ' 41
 ὑμῖν. ἐγὼ δ' ἔνεκα μὲν τῆς Ἰάσονος καὶ Πολυαλκοῦς
 ξενίας ἠδέως ἂν ἀφικοίμην ὡς ὑμᾶς· οἶμαι γὰρ ἂν
 τὴν ὁμιλίαν τὴν γενομένην ἅπασιν ἡμῖν συνενεγκεῖν·
 2 ἀλλὰ γὰρ ἐμποδίζει με πολλὰ, μάλιστα μὲν τὸ μὴ δύ-
 νασθαι πλανᾶσθαι καὶ τὸ μὴ πρόπειν ἐπιξενουῖσθαι
 τοῖς τηλικούτοις, ἔπειθ' ὅτι πάντες οἱ πνθόμενοι τὴν
 ἀποδημίαν δικαίως ἂν μου καταφρονήσειαν, εἰ προη- b

ρημένος τὸν ἄλλον χρόνον ἡσυχίαν ἄγειν ἐπὶ γήρως ἀποδημεῖν ἐπιχειροῖην, ὅτ' εἰκὸς ἦν, εἰ καὶ πρότερον ἄλλοθί ποῦ διέτριβον, νῦν οἴκαδε σπεύδειν, οὕτως 3 ὑπογυῖόν μοι τῆς τελευτῆς οὔσης. πρὸς δὲ τούτοις φοβοῦμαι καὶ τὴν πόλιν· χρὴ γὰρ τάληθῆ λέγειν. ὁρῶ γὰρ τὰς συμμαχίας τὰς πρὸς αὐτὴν γιγνομένας ταχέως διαλυομένας. εἰ δὴ τι συμβαίῃ καὶ πρὸς ὑμᾶς τοιοῦτον, εἰ καὶ τὰς αἰτίας καὶ τοὺς κινδύνους δια- c φρυγεῖν δυνηθεῖην, ὃ χαλεπὸν ἐστίν, ἀλλ' οὖν αἰσχυνηθεῖην ἂν, εἴτε διὰ τὴν πόλιν δόξαιμί τισιν ὑμῶν ἀμελεῖν, εἴτε δι' ὑμᾶς τῆς πόλεως ὀλιγωρεῖν. μὴ κοινοῦ δὲ τοῦ συμφέροντος ὄντος οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀμφοτέροις ἀρέσκειν δυνηθεῖην. αἱ μὲν οὖν αἰτίαι, δι' ἃς οὐκ ἔξεστί μοι ποιεῖν ἂ βούλομαι, τοιαῦται συμβεβήκασιν.

4 (β'.) Οὐ μὴν περὶ τῶν ἐμαυτοῦ μόνου ἐπιστείλας οἶμαι δεῖν ἀμεληῆσαι τῶν ὑμετέρων, ἀλλ' ἅπερ ἂν παραγενόμενος πρὸς ὑμᾶς διελέχθην, πειράσομαι d καὶ νῦν περὶ τῶν αὐτῶν τούτων ὅπως ἂν δύνωμαι διεξελεθεῖν. μηδὲν δ' ὑπολάβητε τοιοῦτον, ὡς ἄρ' ἐγὼ ταύτην ἔγραψα τὴν ἐπιστολὴν οὐχ ἕνεκα τῆς ὑμετέρας ξενίας ἀλλ' ἐπίδειξιν ποιήσασθαι βουλόμενος. οὐ γὰρ εἰς τοῦθ' ἦκω μανίας ὡστ' ἀγνοεῖν, ὅτι κρείττω μὲν γράψαι τῶν πρότερον διαδεδομένων οὐκ ἂν δυναίμην, τοσοῦτον τῆς ἀκμῆς ὑστερωῶν, χεῖρω δ' ἔξενεγκῶν πολὺ φαυλοτέραν ἂν λάβοιμι δόξαν τῆς e 5 νῦν ἡμῖν ὑπαρχούσης. ἔπειτ' εἶπερ ἐπίδειξει προσεῖχον τὸν νοῦν ἀλλὰ μὴ πρὸς ὑμᾶς ἐσπούδαξον, οὐκ ἂν ταύτην ἐξ ἀπασῶν προειλόμην τὴν ὑπόθεσιν, περὶ ἧς χαλεπὸν ἐστὶν ἐπιεικῶς εἰπεῖν, ἀλλὰ πολὺ καλλίους ἐτέρας ἂν εὔρον καὶ μᾶλλον λόγον ἐχούσας. ἀλλὰ γὰρ οὔτε πρότερον οὐδὲ πάποτ' ἐφιλοτιμήθην 419

ἐπὶ τούτοις, ἀλλ' ἐφ' ἐτέροις μᾶλλον, ἢ τοὺς πολλοὺς
 διαλέληθεν, οὔτε νῦν ἔχων ταύτην τὴν διάνοιαν
 6 ἐπραγματευσάμην, ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ὄρων ἐν πολλοῖς
 καὶ μεγάλοις πράγμασιν ὄντας, αὐτὸς δ' ἀποφύνα-
 σθαι βουλόμενος, ἣν ἔχω γνώμην περὶ αὐτῶν. ἡγοῦ-
 μαὶ δὲ συμβουλεύειν μὲν ἀκμὴν ἔχειν, αἱ γὰρ ἐμπει-
 ρίαι παιδεύουσι τοὺς τηλικούτους καὶ ποιούσι μᾶλλον b
 τῶν ἄλλων δόνασθαι καθορᾶν τὸ βέλτιστον, εἰπεῖν
 δὲ περὶ τῶν προτεθέντων ἐπιχαρίτως καὶ μουσικῶς
 καὶ διαπεπονημένως οὐκέτι τῆς ἡμετέρας ἡλικίας
 ἐστίν, ἀλλ' ἀγαπήν ἄν, εἰ μὴ παντάπασιν ἐκλελυ-
 μένως διαλεχθεῖν περὶ αὐτῶν.

7 (γ'.) Μὴ θαυμάζετε δ' ἄν τι φαίνωμαι λέγων ὧν
 πρότερον ἀκηκόατε· τῷ μὲν γὰρ ἴσως ἄκων ἄν ἐντύ-
 χοίμι, τὸ δὲ καὶ προειδῶς, εἰ πρέπον εἰς τὸν λόγον
 εἶη, προσλάβοιμι· καὶ γὰρ ἄν ἄτοπος εἶην, εἰ τοὺς ἄλ- c
 λους ὄρων τοῖς ἐμοῖς χρωμένους αὐτὸς μόνος ἀπε-
 χοίμην τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρότερον εἰρημένων. τούτου
 δ' ἔνεκα ταῦτα προεῖπον, ὅτι τὸ πρῶτον ἐπιφερόμε-
 8 νον ἐν τῶν τεθρυλημένων ἐστίν. εἰθισμαι γὰρ λέγειν
 πρὸς τοὺς περὶ τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἡμετέραν διατρί-
 βοντας, ὅτι τοῦτο πρῶτον δεῖ σκέψασθαι, τί τῷ λόγῳ
 καὶ τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι διαπρακτέον ἐστίν· ἐπει-
 δὲν δὲ τοῦθ' εὖρωμεν καὶ διακριβωσώμεθα, ζητητέον d
 εἶναι φημι τὰς ιδέας, δι' ὧν ταῦτ' ἐξεργασθήσεται καὶ
 λήψεται τέλος, ὅπερ ὑπεθέμεθα. καὶ ταῦτα φράσω
 μὲν ἐπὶ τῶν λόγων, ἔστι δὲ τοῦτο στοιχεῖον καὶ κατὰ
 τῶν ἄλλων ἀπάντων καὶ κατὰ τῶν ὑμετέρων πραγμά-
 9 των. οὐδὲν γὰρ οἶόν τ' ἐστὶ πραχθῆναι νοῦν ἐχόντως,
 ἄν μὴ τοῦτο πρῶτον μετὰ πολλῆς προνοίας λογίσῃσθε
 καὶ βουλευσῃσθε, πῶς χρὴ τὸν ἐπίλοιπον χρόνον e
 ὑμῶν αὐτῶν προστῆναι καὶ τίνα βίον προελέσθαι καὶ

ποιίας δόξης ὀριγνηθῆναι καὶ ποτέρας τῶν τιμῶν ἀγαπῆσαι, τὰς παρ' ἐκόντων γιγνομένης ἢ τὰς παρ' ἀκόντων τῶν πολιτῶν· ταῦτα δὲ διορισμένους τότε ἤδη τὰς πράξεις τὰς καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν σκεπτέον, ὅπως συντενοῦσι πρὸς τὰς ὑποθέσεις τὰς ἐξ ἀρχῆς ⁴²⁰

10 γενομένης. καὶ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ζητοῦντες καὶ φιλοσοφοῦντες ὥσπερ σκοποῦ κειμένου στοχάσεσθε τῇ ψυχῇ καὶ μᾶλλον ἐπιτεύξεσθε τοῦ συμφέροντος· ἂν δὲ μηδεμίαν ποιήσησθε τοιαύτην ὑπόθεσιν ἀλλὰ τὸ προσπίπτον ἐπιχειρῆτε πράττειν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑμᾶς ταῖς διανοίαις πλανᾶσθαι καὶ πολλῶν διαμαρτάνειν πραγμάτων.

11 (δ'.) Ἰσως ἂν οὖν τις τῶν εἰκῆ ζῆν προηρημένων b τοὺς μὲν τοιούτους λογισμοὺς διασύρειν ἐπιχειρήσειεν, ἀξιώσειε δ' ἂν ἤδη με συμβουλεύειν περὶ τῶν προειρημένων. ἔστιν οὖν οὐκ ὀκνητέον ἀποφῆνασθαι περὶ αὐτῶν, ἃ τυγχάνω γινώσκων. ἐμοὶ γὰρ αἰρετώτερος ὁ βίος εἶναι δοκεῖ καὶ βελτίων ὁ τῶν ἰδιωτερόντων ἢ τῶν τυραννούντων, καὶ τὰς τιμὰς ἡδίους ἢ γούμαι τὰς ἐν ταῖς πολιτείαις ἢ τὰς ἐν ταῖς μοναρχίαις·

12 καὶ περὶ τούτων λέγειν ἐπιχειρήσω. καίτοι μ' οὐ λέληθεν, ὅτι πολλοὺς ἔξω τοὺς ἐναντιουμένους, καὶ μάλιστα τοὺς περὶ ὑμᾶς ὄντας. οἶμαι γὰρ οὐχ ἥκιστα τούτους ἐπὶ τὴν τυραννίδα παροξύνειν ὑμᾶς· σκοποῦσι γὰρ οὐ πανταχῆ τὴν φύσιν τοῦ πράγματος ἀλλὰ πολλὰ παραλογίζονται σφᾶς αὐτούς. τὰς μὲν γὰρ ἐξουσίας καὶ τὰ κέρδη καὶ τὰς ἡδονὰς ὀρωσικαὶ τούτων ἀπολαύσεσθαι προσδοκῶσι, τὰς δὲ ταραχὰς καὶ τοὺς φόβους καὶ τὰς συμφορὰς τὰς τοῖς ἄρχουσι συμπιπτούσας καὶ d τοῖς φίλοις αὐτῶν οὐ θεωροῦσιν, ἀλλὰ πεπόνθασιν ὅπερ οἱ τοῖς αἰσχίστοις καὶ παρανομωτάτοις τῶν ἔρ-
13 γων ἐπιχειροῦντες. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τὰς μὲν πονηρίας

τὰς τῶν πραγμάτων οὐκ ἀγνοοῦσιν, ἐλπίζουσι δ' ὅσον μὲν ἀγαθόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ἐκλήψεσθαι, τὰ δὲ δεινὰ πάντα τὰ προσόντα τῷ πράγματι καὶ τὰ κακὰ διαφεύξεσθαι, καὶ διοικήσειν τὰ περὶ σφᾶς αὐτοὺς οὕτως, ὥστε τῶν μὲν κινδύνων εἶναι 14 πόρρω, τῶν δ' ὠφελειῶν ἐγγύς. τοὺς μὲν οὖν ταύτην ἔχοντας τὴν διάνοιαν ζηλῶ τῆς ῥαθυμίας, αὐτοὺς δ' αἰσχυνθεῖν ἂν, εἰ συμβουλευῶν ἐτέροις ἐκείνων ἀμελήσας τὸ ἑμαυτῷ συμφέρον ποιοίην καὶ μὴ παντά- πασι ἐξωθεῖς ἑμαυτὸν καὶ τῶν ὠφελειῶν καὶ τῶν 421 ἄλλων ἀπάντων τὰ βέλτιστα παραινοίην. ὡς οὖν ἐμοῦ ταύτην ἔχοντος τὴν γνώμην, οὕτω μοι προσέχετε τὸν νοῦν.

7.

Τ Ι Μ Ο Θ Ε Ω Ι.

(α΄.) Περὶ μὲν τῆς οἰκειότητος τῆς ὑπαρχούσης 421 ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους οἶμαί σε πολλῶν ἀκηκοέναι, συγχαίρω δέ σοι πυνθανόμενος, πρῶτον μὲν ὅτι τῇ δυναστείᾳ τῇ παρούσῃ κάλλιον χοῆ τοῦ πατρὸς καὶ φρονημώτερον, ἔπειθ' ὅτι προαιρεῖ δόξαν καλὴν κτήσασθαι μᾶλλον ἢ πλοῦτον μέγαν συναγαγεῖν. σημεῖον γὰρ οὐ μικρὸν ἐκφέρεις ἀρετῆς ἀλλ' ὡς δυνατόν μεγιστοι, ταύτην ἔχων τὴν γνώμην· ὥστ' ἦν ἐμμείνης τοῖς περὶ σοῦ νῦν λεγομένοις, οὐκ ἀπορήσεις τῶν ἐγκωμιασομένων τὴν τε φρόνησιν τὴν σῆν καὶ τὴν 2 προαίρεσιν ταύτην. ἠγοῦμαι δὲ καὶ τὰ διηγγελεμένα περὶ τοῦ πατρὸς σου συμβαλεῖσθαι μεγάλην πίστιν πρὸς τὸ δοκεῖν εὖ φρονεῖν σε καὶ διαφέρειν τῶν ἄλλων· εἰδῆσθαι γὰρ οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων οὐχ οὕτως ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν τοὺς ἐκ τῶν πατέρων τῶν

εὐδοκιμούντων γεγονότας, ὡς τοὺς ἐκ τῶν δυσκόλων καὶ χαλεπῶν, ἦν περ φαίνονται μηδὲν ὅμοιοι τοῖς γονεῦσιν ὄντες. μᾶλλον γὰρ ἐπὶ πάντων κεχαρισμένον αὐτοῖς ἐστὶ τὸ παρὰ λόγον συμβαῖνον ἀγαθὸν τῶν εἰκότως καὶ προσηκόντως γιγνομένων.

3 (β'.) Ἦν ἐνθυμούμενον χρῆ ζῆτεῖν καὶ φιλοσοφεῖν, ἐξ ὅτου τρόπου καὶ μετὰ τίνων καὶ τίσι συμβούλοις χρώμενος τὰς τε τῆς πόλεως ἀτυχίας ἐπανορθώσεις καὶ τοὺς πολίτας ἐπὶ τε τὰς ἐργασίας καὶ τὴν σωφροσύνην προτρέψεις καὶ ποιήσεις αὐτοὺς ἥδιον 422 ζῆν καὶ θαρραλεώτερον ἢ τὸν παρελθόντα χρόνον· ταῦτα γὰρ ἐστὶν ἔργα τῶν ὀρθῶς καὶ φρονίμως τυ-
4 ραννευόντων. ὧν ἐνιοὶ καταφρονήσαντες οὐδὲν ἄλλο σκοποῦσι, πλὴν ὅπως αὐτοὶ θ' ὡς μετὰ πλείστης ἀσελγείας τὸν βίον διάξουσιν, τῶν τε πολιτῶν τοὺς βελτίστους καὶ πλουσιωτάτους [καὶ φρονιμωτάτους] λυμαίνονται καὶ δασμολογήσουσι, κακῶς εἰδότες, ὅτι προσήκει τοὺς εὖ φρονούντας καὶ τὴν τιμὴν ταύτην ἔχοντας μὴ τοῖς τῶν ἄλλων κακοῖς αὐτοῖς ἡδονὰς b παρασκευάζειν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἐπιμελείαις τοὺς πο-
5 λίτας εὐδαιμονεστέρους ποιεῖν, μηδὲ πικρῶς μὲν καὶ χαλεπῶς διακεῖσθαι πρὸς ἅπαντας, ἀμελεῖν δὲ τῆς αὐτῶν σωτηρίας, ἀλλ' οὕτω μὲν πράως καὶ νομίμως ἐπιστατεῖν τῶν πραγμάτων ὥστε μηδένα τολμᾶν αὐτοῖς ἐπιβουλεύειν, μετὰ τοσαύτης δ' ἀκριβείας τὴν τοῦ σώματος ποιεῖσθαι φυλακὴν ὡς ἁπάντων αὐτοὺς c ἀνελεῖν βουλομένων. ταύτην γὰρ τὴν διάνοιαν ἔχοντες αὐτοὶ τ' ἂν ἔξω τῶν κινδύνων εἶεν καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις εὐδοκίμοιεν· ὧν ἀγαθὰ μείζω χαλεπὸν εὐρεῖν
6 ἐστίν. ἐνεθυμήθην δὲ μεταξὺ γράφων, ὡς εὐτυχῶς ἅπαντά σοι συμβέβηκεν. τὴν μὲν γὰρ εὐπορίαν, ἦν ἀναγκαῖον ἦν κτήσασθαι μετὰ βίας καὶ τυραννικῶς

καὶ μετὰ πολλῆς ἀπεχθείας, ὁ πατήρ σοι καταλέλοιπε, τὸ δὲ χρῆσθαι τούτοις καλῶς καὶ φιλανθρωπῶς ἐπὶ σοὶ δ γέγονεν· ὧν χρῆ σε πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν.

7 (γ'.) Ἄ μὲν οὖν ἐγὼ γιννώσκω, ταῦτ' ἐστίν· ἔχει δ' οὕτως. εἰ μὲν ἐρᾶς χρημάτων καὶ μείζονος δυναστείας καὶ κινδύνων, δι' ὧν αἱ κτήσεις τούτων εἰδὶν, ἑτέρους σοι συμβούλους παρακλητέον· εἰ δὲ ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἔχεις, ἀρετῆς δὲ καὶ δόξης καλῆς καὶ τῆς παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίας ἐπιθυμεῖς, τοῖς τε λόγοις e τοῖς ἔμοις προσεκτέον τὸν νοῦν ἐστὶ καὶ τοῖς καλῶς τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν διοικοῦσιν ἀμιλλητέον καὶ πει- 8 ρατέον αὐτῶν διενεγκεῖν. ἀκούω δὲ Κλέομμιν τὸν ἐν Μηθύμνῃ ταύτην ἔχοντα τὴν δυναστείαν περὶ τετὰς ἄλλας πράξεις καλὸν κάραθόν εἶναι καὶ φρόνιμον, καὶ τοσοῦτον ἀπέχειν τοῦ τῶν πολιτῶν τινὰς ἀποκτείνειν ἢ φυγαδεύειν ἢ δημεύειν τὰς οὐσίας ἢ ποι- 423 εῖν ἄλλο τι κακόν, ὥστε πολλὴν μὲν ἀσφάλειαν παρέχειν τοῖς συμπολιτενομένοις, κατάγειν δὲ τοὺς φεύγοντας, ἀποδιδόναι δὲ τοῖς μὲν κατιοῦσι τὰς κτήσεις, 9 ἔξ ὧν ἐξέπεσον, τοῖς δὲ πριαμένοις τὰς τιμὰς τὰς ἐκάστοις γιγνομένας, πρὸς δὲ τούτοις καθοπλίζειν ἅπαντας τοὺς πολίτας, ὡς οὐδενὸς μὲν ἐπιχειρήσοντος περὶ αὐτὸν νεωτερίζειν, ἣν δ' ἄρα τινὲς τολμήσωσιν, ἠγούμενον λυσιτελεῖν αὐτῷ τεθνάναι τοιαύτην ἀρε- b τὴν ἐνδειξαμένῳ τοῖς πολίταις μᾶλλον ἢ ζῆν πλείω χρόνον τῇ πόλει τῶν μεγίστων κακῶν αἴτιον γενόμενον.

10 (δ'.) Ἔτι δ' ἂν πλείω σοι περὶ τούτων διελέχθην, ἴσως δ' ἂν καὶ χαριέστερον, εἰ μὴ παντάπασιν ἔδει με διὰ ταχέων γράψαι τὴν ἐπιστολήν. νῦν δὲ σοὶ μὲν αὖθις συμβουλευέσομεν, ἂν μὴ κωλύσῃ με τὸ γῆρας, ἐν δὲ τῷ παρόντι περὶ τῶν ἰδίων δηλώσομεν. (ε'.) Αὐτοκράτωρ γὰρ ὁ τὰ γράμματα φέρων οἰκείως e

11 ἡμῖν ἔχει· περὶ τε γὰρ τὰς διατριβὰς τὰς αὐτὰς γεγόμεναμεν καὶ τῇ τέχνῃ πολλάκις αὐτοῦ κέχρημαι καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ὡς σὲ σύμβουλος ἐγενόμην αὐτῷ. διὰ δὴ ταῦτα πάντα βουλοίμην ἄν σε καλῶς αὐτῷ χρήσασθαι καὶ συμφερόντως ἀμφοτέροισι ὑμῖν, καὶ γενέσθαι φανερόν, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ γίννεται τι τῶν δεόντων αὐτῷ.

12 (ζ'.) Καὶ μὴ θαυμάσης, εἰ σοὶ μὲν οὕτως ἐπιστέλλω δ' προθύμως, Κλεάρχου δὲ μηδὲν πώποτ' ἐδεήθην. σχεδὸν γὰρ ἅπαντες οἱ παρ' ὑμῶν καταπλέοντες σὲ μὲν ὁμοίον φασιν εἶναι τοῖς βελτίστοις τῶν ἐμοὶ πεπλησιακότων, Κλεάρχον δὲ κατὰ μὲν ἐκείνον τὸν χρόνον, ὅτ' ἦν παρ' ἡμῖν, ὠμολόγουν, ὅσοι περ' ἐνέτυχον, ἐλευθεριώτατον εἶναι καὶ πραότατον καὶ φιλανθρωπότατον τῶν μετεχόντων τῆς διατριβῆς· ἐπειδὴ δὲ τὴν δύναμιν ἔλαβε, τοσοῦτον ἔδοξε μεταπεσεῖν ὥστε πάντας

13 θαυμάζειν τοὺς πρότερον αὐτὸν γιννώσκοντας. πρὸς μὲν οὖν ἐκείνον διὰ ταύτας τὰς αἰτίας ἀπηλλοτριώθην· σὲ δ' ἀποδέχομαι καὶ πρὸ πολλοῦ ποιησαίμην ἄν οἰκείως διατεθῆναι πρὸς ἡμᾶς. δηλώσεις δὲ καὶ σὺ διὰ ταχέων, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχεις ἡμῖν· Αὐτοκράτορός τε γὰρ ἐπιμελήσει καὶ πέμψεις ἐπιστολὴν ὡς ἡμᾶς, ἀνανεούμενος τὴν φιλίαν καὶ ξενίαν τὴν πρότερον ὑπάρχουσαν. ἔρωσο, κἂν του δέῃ τῶν παρ' ἡμῖν, ἐπίστελλε.

8.

ΤΟΙΣ ΜΥΤΤΙΑΗΝΑΙΩΝ ΑΡΧΟΥΣΙΝ.

(α'.) Οἱ παῖδες οἱ Ἀφαρέως, ὑδεῖς δ' ἐμοὶ, παιδευθέντες ὑπ' Ἀγήνορος τὰ περὶ τὴν μουσικὴν, ἔδεήθησάν μου γράμματα πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ἂν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὰς κατηγάγετε φυγά-

- δων, καὶ τοῦτον καταδέξῃσθε καὶ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς. λέγοντος δέ μου πρὸς αὐτούς, ὅτι δέδοικα, μὴ λίαν ἄτοπος εἶναι δόξω καὶ περίεργος, ζητῶν εὐρίσκεισθαι τηλικαῦτα τὸ μέγεθος παρ' ἀνδρῶν, οἷς οὐδὲ πώποτε πρότερον οὔτε διελέχθην οὔτε συνήθης ἐγενόμην, ἀκούσαντες ταῦτα πολὺ μᾶλλον ἐλιπάρουν.
- 2 ὡς δ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινεν ὧν ἠλπίζον, ἅπασιν ἦσαν καταφανεῖς ἀηδῶς διακειόμενοι καὶ χαλεπῶς φέροντες. ὁρῶν δ' αὐτούς λυπουμενούς μᾶλλον τοῦ προσήκοντος, τελευτῶν ὑπεσχόμην γράψειν τὴν ἐπιστολήν καὶ πέμψειν ὑμῖν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μὴ δικαίως ἂν δοκεῖν μωρὸς εἶναι μηδ' ὀχληρὸς ταῦτ' ἔχω λέγειν.
- 3 (β'.) Ἐγοῦμαι δὲ καλῶς ὑμᾶς βεβουλεῦσθαι καὶ διαλλαττομένους τοῖς πολίταις τοῖς ὑμετέροις, καὶ πειρωμένους τοὺς μὲν φεύγοντας ὀλίγους ποιεῖν, τοὺς δὲ συμπολιτευομένους πολλοὺς, καὶ μιμουμένους τὰ περὶ τὴν στάσιν τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. μάλιστα δ' ἂν τις ὑμᾶς ἐπαινέσειεν, ὅτι τοῖς κατιοῦσιν ἀποδίδοτε τὴν οὐσίαν· ἐπιδείκνυσθε γὰρ καὶ ποιεῖτε πᾶσι φανερόν, ὡς οὐ τῶν κτημάτων ἐπιθυμήσαντες τῶν ἀλλοτριῶν ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως δείσαντες ἐποιήσασθε τὴν 425
- 4 ἐκβολὴν αὐτῶν. (γ'.) Οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ μηδὲν ὑμῖν ἔδοξε τούτων μηδὲ προσεδέχεσθε μηδένα τῶν φυγάδων, τούτους γε νομίζω συμφέρειν ὑμῖν κατάγειν. αἰσχρὸν γὰρ τὴν μὲν πόλιν ὑμῶν ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖσθαι μουσικωτάτην εἶναι καὶ τοὺς ὀνομαστωτάτους ἐν αὐτῇ παρ' ὑμῖν τυγχάνειν γεγονότας, τὸν δὲ πρόεχοντα τῶν νῦν ὄντων περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς παιδείας ταύτης φεύγειν ἐκ τῆς τοιαύτης πόλεως, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας τοὺς διαφέροντας περὶ τι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων, κἂν μηδὲν προσήκωσι, ποιεῖσθαι πολίτας, ὑμᾶς δὲ τοὺς εὐδοκιμοῦντάς τε παρὰ τοῖς ἄλ-

λοις καὶ μετασχόντας τῆς αὐτῆς φύσεως περιορᾶν παρ
 5 ἑτέροις μετοικοῦντας. θαυμάζω δ' ὅσαι τῶν πόλεων
 μειζόνων δωρεῶν ἀξιοῦσι τοὺς ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀ-
 γῶσι κατορθοῦντας μᾶλλον ἢ τοὺς τῇ φρονήσει καὶ
 τῇ φιλοπονίᾳ τι τῶν χρησίμων εὐρίσκοντας, καὶ μὴ c
 συνορῶσιν, ὅτι πεφύκασιν αἱ μὲν περὶ τὴν δῶμην καὶ
 τὸ τάχος δυνάμεις συναποθνήσκειν τοῖς σώμασιν, αἱ
 δ' ἐπιστῆμαι παραμένειν ἅπαντα τὸν χρόνον ὠφελου-
 6 σαι τοὺς χρωμένους αὐταῖς. ὧν ἐνθυμουμένους χρῆ
 τοὺς νοῦν ἔχοντας περὶ πλείστου μὲν ποιεῖσθαι τοὺς
 καλῶς καὶ δικαίως τῆς αὐτῶν πόλεως ἐπιστατοῦντας,
 δευτέρους δὲ τοὺς τιμὴν καὶ δόξαν αὐτῇ καλὴν συμ-
 βαλέσθαι δυναμένους· ἅπαντες γὰρ ὥσπερ δείγματι d
 τοῖς τοιούτοις χρώμενοι καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συμ-
 πολιτευομένους ὁμοίους εἶναι τούτοις νομίζουσιν.

7 (δ'.) Ἴσως οὖν εἶποι τις ἂν, ὅτι προσήκει τοὺς
 εὐρέσθαι τι βουλομένους μὴ τὸ προᾶγμα μόνον ἐπαι-
 νεῖν ἀλλὰ καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐπιδεικνύναι δικαίως
 ἂν τυγχάνοντας, περὶ ὧν ποιοῦνται τοὺς λόγους.
 (ε'.) Ἐχει δ' οὕτως. ἐγὼ τοῦ μὲν πολιτεύεσθαι καὶ
 ῥητορεύειν ἀπέστην· οὔτε γὰρ φωνὴν ἔσχον ἱκανὴν
 οὔτε τόλμαν· οὐ μὴν παντάπασιν ἄχρηστος ἔφην οὐδ' e
 ἀδόκιμος, ἀλλὰ τοῖς τε λέγειν προηρημένοις ἀγαθόν
 τι περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων συμμαχῶν φανείην ἂν
 καὶ σύμβουλος καὶ συναγωνιστὴς γεγενημένος, αὐ-
 τός τε πλείους λόγους πεποιημένος ὑπὲρ τῆς ἐλευθε- 426
 ρίας καὶ τῆς αὐτονομίας τῆς τῶν Ἑλλήνων ἢ σύμπαν-
 8 τες οἱ τὰ βήματα κατατετριφότες. ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς ἂν
 μοι δικαίως πλείστην ἔχοιτε χάριν· μάλιστα γὰρ ἐπι-
 θυμοῦντες διατελεῖτε τῆς τοιαύτης καταστάσεως. οἴ-
 μαι δ' ἂν, εἰ Κόνων μὲν καὶ Τιμόθεος ἐτύγχανον ζῶντες,
 Διόφαντος δ' ἦκεν ἐκ τῆς Ἀσίας, πολλὴν ἂν αὐτοὺς

ποιήσασθαι σπουδῆν, εὐρέσθαι με βουλομένους ὧν τυγχάνω δεόμενος. περὶ ὧν οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω ^b λέγειν· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν οὕτως ἐστὶ νέος οὐδ' ἐπιλήσμων, ὅστις οὐκ οἶδε τὰς ἐκείνων εὐεργεσίας.

⁹ (ς'). Οὕτω δ' ἂν μοι δοκεῖτε κάλλιστα βουλευσασθαι περὶ τούτων, εἰ σκέψαισθε, τίς ἐστὶν ὁ δεόμενος καὶ ὑπὲρ ποίων τινῶν ἀνθρώπων. εὐρήσετε γὰρ ἐμὲ μὲν οἰκειότατα κεκρημένον τοῖς μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις γεγεννημένοις ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑπὲρ ὧν δὲ δέομαι τοιούτους ὄντας, οἷους τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τοὺς περὶ τὴν πολιτείαν ὄντας μὴ λυπεῖν, τοῖς δὲ ^c νεωτέροις διατριβὴν παρέχειν ἡδεῖαν καὶ χρησίμην καὶ πρόεπουσαν τοῖς τηλικούτοις.

¹⁰ (ζ'). Μὴ θαυμάζετε δ' εἰ προθυμότερον καὶ διὰ μακροτέρων [τῶν ἄλλων] γέγραφα τὴν ἐπιστολήν· βούλομαι γὰρ ἀμφοτέρω, τοῖς τε παισὶν ἡμῶν χαρίσασθαι καὶ ποιῆσαι φανερὸν αὐτοῖς, ὅτι, κἂν μὴ δημηγορῶσι μηδὲ στρατηγῶσιν ἀλλὰ μόνον μιμῶνται τὸν τρόπον τὸν ἐμὸν, οὐκ ἡμελημένως διάξουσιν ἐν τοῖς Ἑλλη- ^d σιν. Ἐν ἔτι λοιπόν· ἂν ἄρα δόξη τι τούτων ὑμῖν πράττειν, Ἀγήνορι τε δηλώσατε καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, ὅτι μέρος τι καὶ δι' ἐμὲ τυγχάνουσιν ὧν ἐπεθύμουν.

9.

ΑΡΧΙΔΑΜΩ Ι.

(α'). Εἰδὼς ᾧ Ἀρχίδαμε πολλοὺς ὠρμημένους ⁴³⁴ ἐγκωμιάζειν σὲ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸ γένος ὑμῶν, εἰλόμην τοῦτον μὲν τὸν λόγον, ἐπειδὴ λίαν ῥάδιος ἦν, ἐκείνοις παραλιπεῖν, αὐτὸς δὲ σε διανοοῦμαι παρακαλεῖν ἐπὶ στρατηγίας καὶ στρατείας οὐδὲν ὁμοίας ταῖς νῦν ἐνεστηκυῖαις, ἀλλ' ἐξ ὧν μεγάλων ἀγαθῶν

αἷτιος γενήσῃ καὶ τῇ πόλει τῇ σαυτοῦ καὶ τοῖς Ἑλλη-
 2 σιν ἅπασιν. ταύτην δ' ἐποίησάμην τὴν αἴρεσιν, οὐκ
 ἄγνοῶν τῶν λόγων τὸν εὐμεταχειριστότερον ἀλλ'
 ἀκριβῶς εἰδὼς, ὅτι πράξεις μὲν εὐρεῖν καλὰς καὶ με-
 γάλας καὶ συμφερούσας χαλεπὸν καὶ σπάνιον ἐστίν,
 ἐπαινέσαι δὲ τὰς ἀρετὰς τὰς ὑμετέρας ῥαδίως οἷός τ'
 ἂν ἐγενόμην. οὐ γὰρ ἔδει με παρ' ἑμαυτοῦ πορίζε-
 σθαι τὰ λεχθησόμενα περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμῖν
 πεπραγμένων τοσαύτας ἂν καὶ τοιαύτας ἀφορμὰς ἔλα-
 βον ὥστε τὰς περὶ τῶν ἄλλων εὐλογίας μὴδὲ κατὰ
 μικρὸν ἐναμίλλους γενέσθαι τῇ περὶ ὑμᾶς ῥηθείῃ.
 3 (β'.) Πῶς γὰρ ἂν τις ἢ τὴν εὐγένειαν ὑπερεβάλετο
 τῶν γεγονότων ἀφ' Ἡρακλέους καὶ Διὸς, ἢν πάντες
 ἴσασι μόνοις ὑμῖν ὁμολογουμένως ὑπάρχουσιν, ἢ τὴν
 ἀρετὴν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὰς Δωρικὰς πόλεις κτι-
 σάντων καὶ τὴν χώραν ταύτην κατασχόντων, ἢ τὸ
 πλῆθος τῶν κινδύνων καὶ τῶν τροπαίων τῶν διὰ τὴν
 4 ὑμετέραν ἡγεμονίαν καὶ βασιλείαν σταθέντων; τίς δ'
 ἂν ἠπόρησε, διεξιέναι βουλευθεὶς τὴν ἀνδρίαν ὄλης τῆς
 πόλεως καὶ σωφροσύνην καὶ πολιτείαν τὴν ὑπὸ τῶν
 προγόνων τῶν ὑμετέρων συνταχθεῖσαν; πόσοις δ' ἂν
 λόγοις ἐξεγένετο χρήσασθαι περὶ τὴν φρόνησιν τοῦ σοῦ 435
 πατρὸς καὶ τὴν ἐν ταῖς συμφοραῖς διοίκησιν καὶ τὴν
 μάχην τὴν ἐν τῇ πόλει γενομένην, ἧς ἡγεμὼν σὺ κα-
 ταστὰς καὶ μετ' ὀλίγων πρὸς πολλοὺς κινδυνεύσας
 καὶ πάντων διενεγκῶν αἷτιος ἐγένου τῇ πόλει τῆς
 σωτηρίας, οὗ κάλλιον ἔργον οὐδεὶς ἂν ἐπιδείξειεν;
 5 οὔτε γὰρ πόλεις ἐλεῖν οὔτε πολλοὺς ἀποκτεῖναι τῶν
 πολεμίων οὔτω μέγα καὶ σεμνὸν ἐστίν, ὥς ἐκ τῶν
 τοιούτων κινδύνων σῶσαι τὴν πατρίδα, μὴ τὴν τυ-
 χούσαν ἀλλὰ τὴν τοσοῦτον ἐπ' ἀρετῇ διενεγκούσαν.
 περὶ ὧν μὴ κομψῶς ἀλλ' ἀπλῶς διεληθὼν, μὴδὲ τῇ

λέξει κοσμήσας ἄλλ' ἐξαριθμήσας μόνου καὶ χύδην εἰπῶν οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν εὐδοκιμήσειεν.

6 (γ'.) Ἐγὼ τοίνυν δυνηθεὶς ἂν καὶ περὶ τούτων ἐξαρκούντως διαλεχθῆναι, κάκεινο γινώσκων, πρῶτον μὲν ὅτι ῥᾶόν ἐστι περὶ τῶν γεγενημένων εὐπόρως ἐπιδραμεῖν ἢ περὶ τῶν μελλόντων νοῦν ἐχόντως εἰπεῖν, ἐπειθ' ὅτι πάντες ἄνθρωποι πλείω χάριν ἔχουσι τοῖς ἐπαινοῦσιν ἢ τοῖς συμβουλευούσι, τοὺς μὲν γὰρ ὡς εὔνοους ὄντας ἀποδέχονται, τοὺς δ' ἂν μὴ κελευ-

7 σθέντες παραινῶσιν, ἐνοχλεῖν νομίζουσιν, ἀλλ' ὅμως ἅπαντα ταῦτα προειδῶς τῶν μὲν πρὸς χάριν ἂν ῥηθέντων ἀπεσχόμη, περὶ δὲ τοιούτων μέλλω λέγειν, περὶ ὧν οὐδεὶς ἂν ἄλλος τολμήσειεν, ἡγούμενος δεῖν τοὺς ἐπαικειίας καὶ φρονήσεως ἀμφισβητοῦντας μὴ τοὺς ῥάστους προαιρεῖσθαι τῶν λόγων ἀλλὰ τοὺς ἐργωδεστάτους, μηδὲ τοὺς ἡδίστους τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλ' ἐξ ὧν ὠφελήσουσι καὶ τὰς πόλεις τὰς αὐτῶν καὶ τοὺς ἄλλους Ἑλλήνας· ἐφ' οἷσπερ ἐγὼ τυγχάνω νῦν ἐφεστηκώς.

8 (δ'.) Θαυμάζω δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν πράττειν ἢ λέγειν δυναμένων, εἰ μηδὲ πώποτ' αὐτοῖς ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, μηδ' ἐλεῆσαι τὰς τῆς Ἑλλάδος δυσπραξίας οὕτως ἀσχωρῶς καὶ δεινῶς διατιθεμένης, ἧς οὐδεὶς παραλέλειπται τόπος, ὃς οὐ γέμει καὶ μεστός ἐστι πολέμου καὶ στάσεων καὶ σφαγῶν καὶ κακῶν ἀναριθμητῶν· ὧν πλείστον μέρος μετελήφασιν οἱ τῆς Ἀσίας τὴν παραλίαν οἰκούν- 436

τες, οὓς ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντας ἐκδεδώκαμεν οὐ μόνον τοῖς βαρβάροις ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τοῖς τῆς μὲν φωνῆς τῆς ἡμετέρας κοινωνοῦσι, τῶ δὲ τρόπῳ

9 τῶ τῶν βαρβάρων χρωμένοις· οὓς, εἰ νοῦν εἶχομεν, οὐκ ἂν περιεωρῶμεν ἀθροισζομένους οὐδ' ὑπὸ τῶν

τυχόντων στρατηγουμένους, οὐδὲ μείζους καὶ κρείττους συντάξεις στρατοπέδων γιγνομένας ἐκ τῶν πλανωμένων ἢ τῶν πολιτευομένων· οἱ τῆς μὲν βασιλέως χώρας μικρὸν μέρος λυμαίνονται, τὰς δὲ πόλεις τὰς Ἑλληνίδας, εἰς ἣν ἂν εἰσέλθωσιν, ἀναστάτους ποιούσι, τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες, τοὺς δὲ φυγαδεύοντες, 10 τῶν δὲ τὰς οὐσίας διαρπάζοντες, ἔτι δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας ὑβρίζοντες, καὶ τὰς μὲν εὐπρεπεστάτας κατασχύνοντες, τῶν δ' ἄλλων ἅ περὶ τοῖς σώμασιν ἔχουσι περισπῶντες, ὥσθ' ἄς πρότερον οὐδὲ κεκοσμημένας ἦν ἰδεῖν τοῖς ἀλλοτρίοις, ταύτας ὑπὸ πολλῶν ὀραῖσθαι γυμνάς, ἐνίας δ' αὐτῶν ἐν θάκεσι περιοφθειρομένας δι' ἐνδειαν τῶν ἀναγκαίων.

11 (ε΄.) Ὑπὲρ ὧν πολὺν ἤδη χρόνον γιγνομένην οὔτε πόλις οὐδεμία τῶν προεστάναι τῶν Ἑλλήνων ἀξιουσῶν ἠγανάκτησεν, οὔτ' ἀνὴρ τῶν πρωτευόντων οὐδεὶς βαρέως ἠνεγκε, πλὴν ὁ σὸς πατήρ· μόνος γὰρ Ἀγησίλαος ὧν ἡμεῖς ἴσμεν ἐπιθυμῶν ἅπαντα τὸν χρόνον διετέλεσε τοὺς μὲν Ἑλληνας ἐλευθερῶσαι, πρὸς δὲ τοὺς βαρβάρους πόλεμον ἐξενεγκεῖν. οὐ μὴν 12 ἀλλὰ κἀκεῖνος ἐνὸς πράγματος διήμαρτεν. καὶ μὴ θαναμάσης, εἰ πρὸς σὲ διαλεγόμενος μνησθήσομαι τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπ' αὐτοῦ γνωσθέντων· εἰθισμαί τε γὰρ μετὰ παρρησίας ἀεὶ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, καὶ δεξαίμην ἂν δικαίως ἐπιτιμήσας ἀπεχθέσθαι μᾶλλον 13 ἢ παρὰ τὸ προσῆκον ἐπαινέσας χαρίσασθαι. τὸ μὲν οὖν ἐμὸν οὕτως ἔχον ἐστίν, ἐκεῖνος δ' ἐν ἅπασιν τοῖς ἄλλοις διενεγκῶν καὶ γενόμενος ἐγκρατέστατος καὶ δικαιοτάτος καὶ πολιτικώτατος διττὰς ἔσχεν ἐπιθυμίας, χωρὶς μὲν ἑκατέραν καλὴν εἶναι δοκοῦσαν, οὐ συμφωνούσας δ' ἀλλήλαις οὐδ' ἅμα πράττεσθαι δυναμένας· ἠβούλετο γὰρ βασιλεῖ τε πολεμεῖν καὶ τῶν

- φίλων τοὺς φεύγοντας εἰς τὰς πόλεις καταγαγεῖν καὶ 431
- 14 κυρίους καταστήσαι τῶν πραγμάτων. συνέβαινε οὖν ἐκ μὲν τῆς πραγματείας τῆς ὑπὲρ τῶν ἐταίρων ἐν κακοῖς καὶ κινδύνοις εἶναι τοὺς Ἕλληνας, διὰ δὲ τὴν ταραχὴν τὴν ἐνθάδε γιγνομένην μὴ σχολὴν ἄγειν μηδὲ δύνασθαι πολεμεῖν τοῖς βαρβάροις. ὥστ' ἐκ τῶν ἀγνοηθέντων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ῥάδιον καταμαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους μὴ πρότερον ἐκφέρειν πρὸς βασιλέα πόλεμον, πρὶν ἂν διαλλάξῃ τις τοὺς Ἕλληνας καὶ παύσῃ τῆς μανίας καὶ τῆς φιλονικίας ἡμᾶς. περὶ ὧν ἐγὼ καὶ πρότερον εἴρηκα καὶ νῦν ποιήσομαι τοὺς λόγους.
- 15 (ε'.) Καίτοι τινὲς τῶν οὐδεμιᾶς μὲν παιδείας μετ-εσχηκότων, δύνασθαι δὲ παιδεύειν τοὺς ἄλλους ὑπισχνουμένων, καὶ ψέγειν μὲν τὰ μὰ τολμώντων, μιμείσθαι δὲ γλιχομένων, τάχ' ἂν μανίαν εἶναι φήσειαν τὸ μέλειν ἐμοὶ τῶν τῆς Ἑλλάδος συμφορῶν, ὥσπερ παρὰ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον αὐτὴν πράξουσιν. (ζ.) Ὡν δικαίως ἂν ἅπαντες πολλὴν ἀνανδρίαν καὶ μικροψυχίαν καταγνοῖεν, ὅτι προσποιούμενοι φιλοσοφεῖν αὐτοὶ μὲν ἐπὶ μικροῖς φιλοτιμοῦνται, τοῖς δὲ δυναμένοις περὶ τῶν μεγίστων συμβου-
- 16 λεύειν φθονοῦντες διατελοῦσιν. οὗτοι μὲν οὖν βοηθοῦντες ταῖς αὐτῶν ἀσθενείαις καὶ ῥαθυμίαις ἴσως τοιαῦτ' ἐροῦσιν· ἐγὼ δ' οὕτως ἐπ' ἐμαντῶ μέγα φρονῶ, καίπερ ἔτη γεγονῶς ὀγδοήκοντα καὶ παντάπασιν ἀπειρηκῶς, ὥστ' οἶμαι καὶ λέγειν ἐμοὶ προσήκειν μάλιστα περὶ τούτων καὶ καλῶς βεβουλευθῆναι πρὸς σὲ ποιούμενον τοὺς λόγους, καὶ τυχὸν ἀπ' αὐτῶν γενή-
- 17 σεσθαί τι τῶν δεόντων. ἡγοῦμαι δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, εἰ δεήσειεν αὐτοὺς ἐξ ἁπάντων ἐκλέξασθαι τόν τε τῷ λόγῳ κάλλιστ' ἂν δυνηθέντα παρακαλέσαι

τοὺς Ἑλληνας ἐπὶ τὴν τῶν βαρβάρων στρατείαν καὶ
 τὸν τάχιστα μέλλοντα τὰς πράξεις ἐπιτελεῖν τὰς συμ-
 φέρειν δοξάσας, οὐκ ἂν ἄλλους ἀνθ' ἡμῶν προκρι-
 θῆναι. καίτοι πῶς οὐκ ἂν αἰσχροὺν ποιήσαιμεν, εἰ
 τούτων ἀμελήσαιμεν οὕτως ἐντίμων ὄντων, ὧν ἅπαν-
 18 τες ἂν ἡμᾶς ἀξιώσαιεν; τὸ μὲν οὖν ἐμὸν ἔλαττόν 438
 ἔστιν· ἀποφῆνασθαι γὰρ, ἃ γινώσκει τις, οὐ πάνυ
 τῶν χαλεπῶν πέφυκεν· σοὶ δὲ προσήκει προσέχοντι
 τὸν νοῦν τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις βουλευσασθαι,
 πότερον ὀλιγορρητέον ἐστὶ τῶν Ἑλληνικῶν πραγμά-
 των γεγονότῃ μὲν, ὥσπερ ὀλίγω πρότερον ἐγὼ διῆλ-
 θον, ἡγεμόνι δὲ Λακεδαιμονίων ὄντι, βασιλεῖ δὲ
 προσαγορευομένῳ, μεγίστην δὲ τῶν Ἑλλήνων ἔχοντι
 δόξαν, ἢ τῶν μὲν ἐνεστώτων πραγμάτων ὑπεροπτεόν.
 μείξοσι δ' ἐπιχειρητέον.

19 (ἡ.) Ἐγὼ μὲν γὰρ φημι χρῆναί σε πάντων
 ἀφόμενον τῶν ἄλλων δυοῖν τούτοις προσέχειν τὸν
 νοῦν, ὅπως τοὺς μὲν Ἑλληνας ἀπαλλάξεις τῶν πολέ-
 μων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν νῦν αὐτοῖς παρον-
 των, τοὺς δὲ βαρβάρους παύσεις ὑβρίζοντας καὶ πλείω
 κεκτημένους ἀγαθὰ τοῦ προσήκοντος. ὡς δ' ἐστὶ
 ταῦτα δυνατὰ καὶ συμφέροντα καὶ σοὶ καὶ τῇ πόλει
 καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐμὸν ἔργον ἤδη διδάξαι περὶ
 αὐτῶν ἐστίν.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ.

I.

ΛΟΓΟΙ ΕΠΕΙΣΦΕΡΟΜΕΝΟΙ.

(Anonym Vit. Isocr.)

Εἰ δέ τινες ἐπεισάγουσιν ἄλλους τινὰς λόγους ὡς ὄντας αὐτοῦ, οὐ προσδεκτέον ἐκείνους παρὰ τοὺς φερομένους· εἰσὶ δὲ οἱ ἐπεισφερόμενοι οὔτοι·

Συμβουλευτικοὶ ἑννέα·

α'. Περὶ παρασκευῆς ἵππομεδῶν. (?)

β'. Περὶ αὐτονομίας.

γ'. Σινωπικός.

δ'. Νησιωτικός.

ε'. ς'. ζ'. Σύμμικτοι τρεῖς

η'. Ἀμφικτυονικός.

θ'. Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίοις.

Ἐπιδεικτικοὶ ἑπτὰ·

α'. Κλυταιμνήστρας ἐγκώμιον.

β'. Πηνελόπης.

γ'. Μενεκράτης.

δ'. Ἐπιτάφιος τοῖς ἐν Θυρέα.

ε'. Νεοπτόλεμος.

ς'. Παριακός.

ζ'

(Δικανικοὶ)

Συνηγορία πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐπιστάτου.

Περὶ τοῦ ὄρνυγος.

Ἐπεὶ Τιμοθέου.

Ἐπιτροπικός.

Περὶ τῆς ὑδρίας.

Σύμμικτοι πέντε·

α'. Περὶ φιλοσοφίας.

β'. Περὶ Πλάτωνος

γ'. Περὶ ἐριδος.

δ'. Προτρεπτικός.

ε'. Καταδρομὴ σοφιστῶν.

(Photius Cod. CCLX.)

Ἀνεγνώσθησαν Ἰσοκράτους λόγοι διάφοροι. Φέρονται δὲ αὐτοῦ τὸν ἀριθμὸν ἑξήκοντα· ὧν ἐκρίθησαν γνήσιοι κατὰ μὲν

Διονύσιον ἐπὶ τοῖς πέντε καὶ εἴκοσι, κατὰ δὲ Καικίλιον οὕτω καὶ εἴκοσι. Γεγραφέναι δὲ αὐτὸν τέχνην ῥητορικὴν λέγουσιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἴσμεν τοῦ ἀνδρὸς ἐπιγεγραφομένην τῷ ὀνόματι. Οἱ δὲ συνασκήσει μᾶλλον ἢ τέχνη χρῆσασθαι κατὰ τοὺς λόγους τὸν ἀνδρα φασί.

II.

Τ Ε Χ Ν Η.

1. Ἰσοκράτης φησὶ μηδὲν ἄλλο ἐπιτηδεύειν τοὺς ῥήτορας ἢ ἐπιστήμην πειθοῦς. (Sextus Empir. πρὸς μαθημ. II. §. 62 p. 301, F.) — esse rhetoricen persuadendi opificem, id est, πειθοῦς δημιουργόν. (Quint. inst. orat. II, 15, 4.)

2. Τὸν ἐν ταῖς τέχναις ἀποφαινόμενον ἐκ τῆς προγόν(ων εὐεργεσίας) εὖνους δεῖν ποιῆσαι τοὺς ἀκροατάς. (Epist. Socrat. XXX, 4 de Isocrate.)

3. Ἐν γὰρ ταῖς καταστάσεσι τὰ τε οἰκεία συνιστῶμεν καὶ τὰ τῶν ἐναντίων διαβάλλομεν πρὸς τὸ οἰκεῖον συμφέρον ἐργαζόμενοι τὰς καταστάσεις, ὡς Ἰσοκράτης ἐδίδαξεν. (Anon. et Maxim. Planud. V, 551, 10. W.)

4. Ἰσοκράτης ἐν τῇ τέχνῃ φησὶν· ὡς ἐν τῇ διηγῆσει λεκτέον τό τε πρᾶγμα καὶ τὰ πρὸ τοῦ πράγματος καὶ τὰ μετὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὰς διανοίας, αἷς ἐκότερος τῶν ἀγωνιζομένων χρώμενος τόδε τι πέπραχεν ἢ μέλλει πράττειν, καὶ τούτων τοῖς συμβαλλομένοις ἡμῖν χρηστέον. (Syrianus Venetus IV. p. 302. not. Sopater Aldinus IV. p. 712, 23. Anonymus VII. p. 721, 17. et 917, 16. Walz.)

5. (Ἰσοκρ.) φησὶν ἐν ταῖς τέχναις προσήκειν οἰκεία καὶ γνώριμα τὰ παραδείγματα φέρειν. (Epist. Socrat. XXX, §. 10.)

6. Ἐκ τῆς Ἰσοκράτους τέχνης διδασκόμεθα, ποῖαι τῶν λέξεων λέγονται καθαραί· τοσοῦτον γὰρ πεφρόντις τῆς καθαρότητος τῶν λέξεων ὁ ἀνὴρ, ὡς καὶ ἐν τῇ οἰκείᾳ τέχνῃ τοιάδε παραγγέλλειν περὶ λέξεως· δεῖ δὲ ἐν τῇ μὲν λέξει τὰ φανήεντα μὴ συμπίπτειν· χωλὸν γὰρ τὸ τοιόνδε· μηδὲ τελευτᾶν καὶ ἀρχεσθαι ἀπὸ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, οἷον εἰποῦσα σαφῆ, ἠλίκα καλὰ, ἐνθα Θαλῆς· καὶ τοὺς συνδέσμους τοὺς αὐτοὺς μὴ σύνεγγυς τιθέναι καὶ τὸν ἐπόμενον τῷ ἡγουμένῳ εὐθύς ἀνταποδιδόναι, ὀνόματι δὲ χρῆσθαι ἢ μεταφορᾷ μὴ σιληρᾷ ἢ τῷ καλλίστῳ ἢ τῷ ἥμιστῳ πεποιημένῳ ἢ τῷ γνωριμωτάτῳ· ὅπως δὲ ὁ λόγος μὴ λόγος ἔστω· ξηρὸν γὰρ· μηδὲ ἔμμετρος· καταφανὲς γὰρ· ἀλλὰ μεμῆχθω παντὶ ῥυθμῷ, μάλιστα ἰαμβικῷ ἢ τροχαϊκῷ. Διηγητέον δὲ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὰ λοιπὰ ἐπομένως· καὶ μὴ πρὶν ἀποτελέσαι τὸ πρῶτον ἐπ' ἄλλο ἵέναι, εἴτα ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανέναι ἀπὸ τοῦ τέλους· καὶ αἱ ἐπὶ μέρος δὲ διάνοιαι τελειοῦσθωσαν ἐφ' ἑαυτὰς περιγραφόμεναι. (Maxim. Planud. ad Hermog. V. p. 469, 8. et Ioannes Sicel. VI. p. 156, 19.)

III.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ.

(α.) 1. Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ ἔλεγεν ὑπὲρ τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ὁμοίαν εἶναι ταῖς ἑταιρίαις. Καὶ γὰρ ἐκείναις τοὺς ἀλισκομένους ὑπὸ τῆς ὥρας αὐτῶν βούλεσθαι συνεῖναι αὐταῖς· ὁμοίως δὲ μηδένα εὐτελεῶς οὕτως αὐτοῦ περὶ φρονεῖν, ὡς ὑπομεῖναι ἂν συνοικῆσαι τιμὴ αὐτῶν. Καὶ οὖν καὶ τὴν Ἀθηναίων πόλιν ἐνεπιδημῆσαι μὲν εἶναι ἡδίστην καὶ κατὰ γε τοῦτο πασῶν τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα διαφέρειν· ἐνοικῆσαι δὲ ἀσφαλῆ μηκέτι εἶναι. Ἠνίττετο δὲ διὰ τούτων τοὺς ἐπιχωριάζοντας αὐτῇ συνοφάντας καὶ τὰς ἐκ τῶν δημαγωγούντων ἐπιβουλάς. (Aelian. V. Hist. XII, 52.)

2. Ἐστιώμενος δὲ ποτε παρὰ Νικοκρέοντι (1. Νικοκλεῖ) τῷ Κύπρου τυράννῳ, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι, ἔφη· οἷς μὲν ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρός· οἷς δ' ὁ νῦν καιρός, οὐκ ἐγὼ δεινός. (Pseudoplut. p. 838, F. Plutarch. qu. symp. p. 913, A. Macrob. qu. Saturn. VII. 1. Ioannes Sicel. VI. p. 449, 24. Maxim. Planud. V. p. 543. Alexander VIII. p. 480. W. Anonym. de schemat. v. 17.)

3. Ἰσοκράτης κἀκίστον ἄρχοντα ἔλεγεν εἶναι τὸν ἄρχεῖν ἑαυτοῦ μὴ δυνάμενον. (Stephan. Apophthegm. syllog. p. 697. Arsen. Violet. ed. Walz. p. 307. Maxim. Confess. Serm. p. Excerpt. p. 559.)

4. Ἰσοκράτης εἶπεν, ὅτι τὸν χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα δεῖ τῶν μὲν προγεγενημένων μεμνήσθαι, τὰ δὲ ἐνεστῶτα πράττειν, περὶ δὲ τῶν μελλόντων φυλάττεσθαι. (Stob. Flor. 1, 45.)

5. Εὖ σοι τὸ μέλλον ἔξει, ἂν τὸ παρὸν εὖ τιθῆς. Ἰσοκράτους. (Anton. Melissus p. 10. Gesn.)

6. Ἰσοκράτους. Ὅπως θολερὸν καὶ ἀπαίδεντον ψυχὴν οὐ δεῖ ταράττειν. (Georgides gnomol. p. 93.)

7. Οἱ ἄνθρωποι τότε γίνονται βελτίους, ὅταν θεῶ προσέρχονται· ὁμοίον δὲ ἔχουσι θεῶ τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 53. Maxim. Conf. p. 578.)

8. Ἐρωτηθεὶς, τίμιν οἱ φιλόπονοι τῶν ῥαθύμων διαφέρουσιν, εἶπεν, „ὡς οἱ εὐσεβεῖς τῶν ἀσεβῶν, ἐλπῖσιν ἀγαθαῖς.“ (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. p. 621.)

9. Πεφύκασιν αἱ πονηραὶ φύσεις καὶ φιλόνοικοι μὴ πρότερον λῆγειν τῆς διαμάχης καὶ ἐριδος, πρὶν ἢ καιρίαν δέξασθαι τὴν πληγὴν καὶ ἀνεπιλήστου τιμωρίας πείραν λαβεῖν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 133.)

10. Τὸν λογισμὸν ὥσπερ ἰατρὸν ἀγαθὸν ἐπικαλεῖσθαι δεῖ ἐν ἀτυχίᾳ βοηθόν. Ἰσοκράτους. (Anton. Meliss. p. 71. Maxim. Conf. p. 590.)

(β.) 1. Πρὸς τὸν εἰπόντα πατέρα, ὡς οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀνδράποδον συνέπεμψε τῷ παιδίῳ, τοιγαροῦν, ἔφη, ἀπιθι, δύο γὰρ

ἀνθ' ἐνὸς ἕξις ἀνδράποδα. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838. B. Phot. Bibl. Cod. CCLX.)

2. Σοφοκλέα δὲ τὸν τραγικὸν θεασάμενος ἐπόμενον ἐρωτικῶς παιδί, εἶπεν, οὐ μόνον δεῖ, Σοφοκλείς, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 839. Stob. Serm. VI, 78.) Rectius ab aliis Pericli tribuitur.

3. Ἰδὼν νεανίαν φιλοπονοῦντα, ἔφη, κάλλιστον ὄψον τῷ γήρατι ἀρτύεις. (Steph. Apophth. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. p. 621.)

4. Ὁ Ἰσοκράτης ἔφησε τῆς παιδείας τὴν μὲν ῥίζαν εἶναι πικρὰν, τὸν δὲ καρπὸν γλυκύν. (Hermog. I. 22, 1. W. Aphthon. I. p. 63, 14. Liban. Prog. Chr. III.)

5. Περὶ δὲ Θεοπόμπου καὶ Ἐφόρου φέρεται τι τοιοῦτο αὐτοῦ καὶ ἀστεῖον· εἶχε γὰρ καὶ τοῦτο. ὡς ἑώρα τὸν Θεόπομπον μικρὰν ὑπόθεσιν τινα λαμβάνοντα καὶ ἐπεκτείνοντα ταύτην καὶ διὰ πολλῶν λέγοντα, ὡσπερ ἐν τῇ Φιλιππικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ ἐποίησε, τὸν δὲ Ἐφορον μεγάλην μὲν ὑπόθεσιν λαμβάνοντα καὶ πολλῶν δεομένην, εἶτα δι' ὀλίγων αὐτὴν λέγοντα καὶ ἔλλιπῶς, ἔφησεν, ὡς ὅτι ἔχω τινὰς δύο μαθητὰς, ὧν ὁ μὲν δεῖται μάλιστα, ὁ δὲ χαλινοῦ· μάλιστα μὲν λέγων περὶ τοῦ Ἐφόρου διὰ τὸ νωθὲς καὶ βραδὺ τῆς φύσεως· χαλινοῦ δὲ διὰ τὸ Θεοπόμπον πολὺ τε καὶ ἀκρατὲς τῆς γλώττης. (Anonym. Vit. Isocr. et Suidas s. v. Ἐφορος. cf. Cic. d. or. II, 13. Phot. Bibl. Cod. CLXXVI. CCLX. et Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 839.)

7. Τοῦ δὲ Κυμαίου Ἐφόρου ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξεληθόντος καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ πατρὸς Δημοφίλου πεμφθέντος ἐπὶ δευτέρῳ μισθῷ, παίζων Δίφορον αὐτὸν ἐκάλει. (Pseudoplut. 839. Anonym. Vit. Isocr.)

8. Ἰσοκράτης ὁ σοφιστὴς τοὺς εὐφυεῖς τῶν μαθητῶν θεῶν παιδὰς ἔλεγεν εἶναι. (Theo I. p. 203. cf. 220. 215.)

9. Ἰσοκράτης ὁ ρήτωρ παρήνει τοῖς γνωρίμοις προτιμᾶν τῶν γονέων τοὺς διδασκάλους, ὅτι οἱ μὲν τοῦ ζῆν μόνον, οἱ δὲ διδάσκαλοι καὶ τοῦ καλῶς ζῆν αἰτίοι γεγόνασιν. (Theo I. p. 207, 2. cf. 213, 4.)

(γ') 1. Καρέωνος ὄντος λάλου καὶ σχολάζειν παρ' αὐτῷ βουλομένον διττοὺς ἤτησε μισθοὺς. Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πνυθόμενον, ἕνα μὲν, ἔφη, ἵνα λέγειν μάθῃ· τὸν δὲ ἕτερον, ἵνα σιγᾶν. (Steph. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307. Maxim. Conf. 647.)

2. Ἰσοκράτης τοῖς μαθηταῖς παρεκελεύετο μὴ πράγματα λέγειν ἀλλὰ πράγματα παρέχειν τοῖς ἀκρωμένοις. (Ioannes Damascen. app. flor. Stob. XVI, 104.)

3. Εἰώθει δὲ πρὸς τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ λέγειν, ὡς αὐτὸς μὲν δέκα μνῶν διδάσκει, τῷ δὲ αὐτὸν διδάξαντι τόλμαν καὶ εὐφωσίαν δώσειν δεκαμισχιλίας. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, E.)

4. Ἦνίκα καὶ τὸν μισθὸν ἰδὼν τῆς διδασκαλίας ἀριθμούμενον φάναι θαυμάσαντα, ὡς „νῦν ἐμαυτὸν ἐγνων τούτοις πεπραμένον.“ (Phot. Bibl. Cod. CCLX.)

5. Καὶ Δημοσθένην δὲ ἔτι ρητορεύοντι φασὶ μετὰ σπουδῆς προσελθεῖν αὐτῷ καὶ χιλίας μὲν ἄς εἰσεπράττετο οὐκ ἔχειν φάναι παρασχεῖν, διακοσίας δὲ μόνας δώσειν ἐφ' ᾧ τε τὸ πέμπτον μέρος ἐκμαθεῖν, τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὡς „οὐ τεμαχίζομεν, ᾧ Δημοσθένης, τὴν πραγματείαν, ὥσπερ δὲ τοὺς καλοὺς ἰχθῦς ὅλους παλοῦσιν, οὕτω καὶ γὰρ σοι, εἰ βούλοιο μαθητεύειν, ὁλόκληρον ἀποδώσομαι τὴν τέχνην.“ (Pseudoplutarch. Vitt. X Oratt. 837, D.)

6. Εἶχε δ' ἄλλοτρίως πρὸς ἐπίδειξιν, ὡς ἀφικομένων ποτὲ πρὸς αὐτὸν τριῶν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν τοὺς μὲν δύο κατασχεῖν, τὸν δὲ τρίτον ἀπολύσαι, φάμενος εἰς τὴν ἐπιούσαν ἦκειν, νῦν γὰρ αὐτῷ θέατρον εἶναι ἀντ' ἀκροατηρίου. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, D.)

7. Καὶ πρὸς τὸν ἐρόμενον, διὰ τί οὐκ ᾧν αὐτὸς ἱκανὸς (λέγειν) ἄλλους ποιεῖ, εἶπεν, ὅτι καὶ αἱ ἀκόναί αὐταὶ μὲν τέμνουν οὐ δύνανται, τὸν δὲ σίδηρον τητικὸν ποιοῦσιν. (Pseudoplut. Vitt. X Oratt. 838, E. Photius Bibl. Cod. CCLX. Stephan. Apophthegm. p. 697. Arsen. Viol. p. 307.)

8. Κατὰ ἀμφιβολίαν δὲ, οἷον Ἰσοκράτης ὁ ρήτωρ συνισταμένου αὐτῷ παιδίου καὶ ἐρωτῶντος, τίνας αὐτῷ δεῖ, εἶπε· πινακιδίου καὶ νοῦ, καὶ γραφειδίου καὶ νοῦ· ἀμφιβαλλόμενον γὰρ, πότερον νοῦ καὶ πινακιδίου λέγει ἢ πινακίδος καινῆς καὶ καινοῦ γραφειδίου. (Theo I. p. 209, 1. W.)

9. Πάλιν δὲ ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, τί ρητορικὴ, εἶπεν, τὰ μὲν μικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν. (Pseudoplut. 838, F. coll. Max. Planud. V. p. 455, 10. W. Hermog. III. p. 363, 15. Ioannes Sicel. VI. p. 132, 17. 133, 13. 459, 12. Longin. π. ὕψους 39, 2. Epist. Socrat. XXX, 9. Harpocr. p. 36, 3. 105, 3. Suidas s. v. ἀρχαίως et καινῶς. Bekk. Anecd. p. 449.)

(δ'.) 1. Ἰσοκράτης εἰπόντος αὐτῷ τινος, ὅτι ὁ δῆμος ὑπὸ τῶν ρητόρων ἀρπάσσεται, τί θαναμαστὸν, εἰ Κόρακος ἐφευρόντος τὴν ρητορικὴν οἱ ἀπ' ἐκείνου κόρακες εἰσιν. (Arsen. Violet. ed. Walz. p. 506.)

2. Οὗτος ἀκούσας παρὰ τινος, ὅτι ὁ δεῖνα ἐπ' ἐμοῦ τάδε κατὰ σοῦ ἐλοιδορεῖ. Εἰ μὴ σὺ, εἶπεν, ἠδέως ἤκουσας, οὐκ ἂν ἐκείνος ἐλοιδορεῖ. (Maxim. Confess. Serm. per Excerpt. p. 563. ed. Combef.)

3. Καὶ κυβερνήτης ἀγαθὸς ἐνίοτε ναυαγεῖ καὶ ἀνὴρ σπουδαῖος ἀτυχεῖ. (Ibid. p. 589.)

4. Εὐτυχίας ὥσπερ μέθης ἄφρων ἐπὶ πλεῖον ἀπολαύσας ἀνοητότερος γίνεται. (Ibid. p. 590.)

5. Ὁ μεμνημένος τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ἐπ' οὐδενὶ τῶν συμβάντων δυσχερανεῖ. (Ibid.)

6. Εἰς μὲν τὸ εὐπλοῆσαι κυβερνήτου καὶ πνεύματος, εἰς δὲ τὸ εὐδαιμονῆσαι λογισμοῦ δεῖ καὶ τέχνης. (Ibid. p. 591.)

7. Τῆς εὐτυχίας ὡσπερ ὀπώρας παρουσίας ἀπολαύειν δεῖ. (Ibid.)

8. Ἀλόγιστός ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς συμβαίνουσι κατὰ φυσικὴν ἀνάγκην ἀχθόμενος. (Ibid.)

9. Φαύλου ἀνδρὸς καθάπερ κυνὸς σιγηροῦ δεῖ τὴν σιγὴν μᾶλλον ἢ τὴν φωνὴν εὐλαβεῖσθαι. (Ibid. p. 597.)

10. Νόμῳ καὶ ἄρχοντι καὶ τῷ σοφωτέρῳ εἴκειν κόσμιον. (Ibid. p. 650.)

11. Δεῖ ὡσπερ ἐξ εὐνομουμένης πόλεως φυγαδεύειν στασιαστὴν ἄνθρωπον, οὕτως ἐκ τῆς ψυχῆς τὸν πρὸς τὰ φαῦλα κεκλιότα λογισμόν. (Ibid. p. 669.)

12. Τῷ γὰρ πάθει τοῦ σώματος καὶ τὸ νοερόν τῆς ψυχῆς συνομολογεῖν ἀνέχεται. (Ibid.)

13. Ἡ ἀληθινὴ φιλία τοῖα ζητεῖ μάλιστα· τὴν ἀρετὴν, ὡς καλόν· καὶ τὴν συνήθειαν, ὡς ἡδύ· καὶ τὴν χρείαν, ὡς ἀναγκαῖον. δεῖ γὰρ ἀποδέξασθαι κρίναντα καὶ χαίρειν συνόντα καὶ χρῆσθαι δεόμενον. (Ibid. p. 548.)

INDEX NOMINUM.

A.

Abrocomas. Οὗτος σατράπης ἦν Ἀρταξέρξου τοῦ Περσῶν βασιλέως. (Harpoer.) IV, 140.

Achaicae urbes a Spartanis occupatae. XII, 42.

Achilles, Thetidis et Pelei filius, ad bellum Troianum missus X, 52. in illo bello omnibus aliis antecellebat IX, 17. 18.

[*Ἀκρόπολις*. XVII, 18. 20. V, 146. VIII, 47. 126. XV, 234.]

Adrastus, Talai f., rex Argivorum, Atheniensibus supplicis tempore Thesei, quia Oedipi filium Polynicen in regnum reducturus rem ad Thebas male gesserat. IV, 54. XII, 168—170. X, 31. Omnia per Athenienses est consecutus, quae petebat. IV, 59. XII, 171.

Adrias (*Ἀδρία*: ὃ καὶ Ἴωνικὸν πέλαγος λέγεται. λέγεται δὲ καὶ Ἀδριατικὸν πέλαγος τὸ αὐτό. Bekk. Anecd. 346.) Illyrii accolunt. V, 21.

Aeacidae heroes, Nicoclis generis auctores. III, 42. semideorum a Iove procreatorum praestantissimi. IX, 13.

Aeacus, Iovis f., Teucidarum generis auctor. IX, 14. Iustitia et pietate insignis. XII, 205. Graecos a siccitate liberavit. IX, 14. Plutoni et Proserpinae assidere perhibetur. IX, 15.

Eius filii Telamon et Peleus. IX, 16.

Aegeus, pater Thesei. X, 18.

Aegina insula, XIX, 24. 31., in qua Graeci commune templum condiderunt. IX, 15.

Aeginetae XIX, 1. 13. 14. 34. Eorum lex XIX, 12.

Aeginetica Isocratis oratio XIX. nomen inde traxit, quod reus, cui oratio tribuitur, in Aegina tunc commorabatur. Scripta fortasse a. Ch. n. 390.

Aegyptiorum regio, leges, pietas, sapientia laudantur XI, 11—30. Eorum rex Lacedaemoniis auxilium praebebit. VI, 63.

Aegyptus. (*Αἴγυπτος*: ὃ Νεῖλος ποταμὸς, ἀφ' οὗ καὶ ἡ χώρα ὑπὸ τῶν νεωτέρων Αἴγυπτος ἐκλήθη. Bekk. Anecd. 361.) Eius natura aliis regionibus longe praestantior. XI, 11.

Incolae abundantiae et inopiae aquarum arbitri. XI, 13. Iidem Nili beneficio continentem et insulam simul incolunt. XI, 14.

Celeberrimi scriptores eius formam civitatis aliis anteponunt. XI, 17. Religio. XI, 21. 24. 25. Sacerdotes artis medicae auxilium invenerunt non periculosum illud sed tutum. XI, 22. Adolescentes operam dant astronomiae, arithmeticae, geometriae.

XI, 23. Belluarum cultus unde originem traxerit. XI, 26—27. Pythagoras Aegyptiorum discipulus est factus. XI, 28. Erat patria Danaï. X, 68. — A rege Persarum defecit et feliciter cum eius ducibus Abrocoma, Tithrauste, Pharnabazo per tres annos bellum gessit. IV, 140. et. 161. (Diodorus hanc Persicam expeditionem contra Nephereum aut Acoridem susceptam non commemoravit.) Ochum bellum sibi inferentem fugavit et derisit. V, 101. Thebani et Argivi Persis auxilia miserunt ad hoc bellum (Diod. XVI, 44.). XII, 159. Athenienses ibi ducentas triremes perderunt (Thuc. I, 109.). VIII, 86.

Aeolis ab Dercylida cum mille armatis occupata. IV, 144. (a. Chr. n. 398.)

Aeolus humanum se erga hospites praestitit. XI, 7.

Aeschines. Pax per eum facta. Τρόθ. 5.

Agamemnon, Argivus. XII, 72—89. totius Graeciae dux contra barbaros. XII, 76. 77. 79. Expeditionis eius in Troiam verum consilium. 80.

Agenor Mytilenaeus; praestantissimus in arte musica. magister musices factus Aphaerei filiis. Ep. VIII, 1. Eum commendat Isocrates restituendum cum patre et fratribus Mytilenaeorum magistratibus. Epist. VIII.

Agésilas. Οὔτος ἦν, ὡς ὁ Ξενοφῶν δηλοῦ, βασιλεὺς Ἀκενδαιμονίων ἐπιφανὴς καὶ γενναῖος, καὶ πολλὰ τῆς Ἀσίας κατεστρέψατο τοῖς Κύρῳ συναβᾶσιν χρησάμενος στρατιώ-

ταις. (Harp.) Semper erat cupidus Graeciae liberandae bellique barbaris inferendi. Ep. IX, 11. Cyri minoris copiis usus totam paene Asiam intra Halyn fluvium expugnavit a. Ch. n. 396. 395. IV, 144. V, 62. Exercitus eius per octo menses a Persarum satrapis sustentatus. IV, 153. Prudentissimus Lacedaemoniorum conatus est eodem tempore regi Persarum bellum inferre et amicos suos patriis expulsos reducere. V, 86. 87. Ep. IX, 13. 14.

Agis, f. Archidami. Τρόθ. 6.
Agyrrhius, XVII, 31. 32. (Δημαγωγὸς οὗτος οὐκ ἀφανής. Harp.)

Aiax, Telamonis f., bello Troiano interfuit, virtute ab Achille secundus. IX, 17. 18.

Alcibiades, ὃν φησι Ἀσσίας ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λειποταξίου, εἰ γνήσιος ὁ λόγος, αὐτόν τε καὶ τὸν πρὸς μητρὸς πάππον δις ἐξοστρακισθῆναι (Harp.), proavus Alcibiadis cum Clisthene populum ab exilio reduxit tyrannosque eiecit. XVI, 26.

Alcibiades, Cliniae f., e gente Eupatridarum. XVI, 25. Patre in proelio ad Coroneam occiso pupillus relictus Periclem habuit tutorem. XVI, 28. Socratis discipulus nequaquam est nominandus. XI, 5. Adolescens a Phormione, Athen. duce, ob virtutem in proelio patefactam coronam et armaturam integram in praemium accepit. XVI, 29. Hipponici, ditissimi et nobilissimi civis, filiam duxit. XVI, 31. Eius splendidissima victoria bigis Olympiae

parta. XVI, 32. Bis patria ab adversariis imperii popularis expulsus. XVI, 37. Cum iis esse noluit, qui postea imperium quadringentorum constituerunt. XVI, 5. Accusatus impietatis et crimine solutus in Siciliam missus est. XVI, 7. Inde advocatus ad causam dicendam (a. Ch. n. 415.) Argos et Lacedaemonem profugit. XVI, 9. Ob reditum in patriam bellum suscepit, quo Athenienses omnesque Graecos valde perturbavit. V, 58. 59. Lacedaemonii quum eius impulsu maris imperium concupissent, terrae principatum amiserunt. V, 60. (Ante exilium a. Ch. n. 419. ducentis armatis instructus maximas Peloponnesi civitates a societate Lacedaemoniorum abduxerat. XVI, 15.) Revocatur ab exercitu Atheniensi qui Sami erat, XVI, 19., redit magna cum laude in patriam (a. Ch. n. 408.). V, 61. 67. Tissaphernem induxit, ne Lacedaemoniis belli sumtus praeberet. XVI, 20., et omnino patriae res restituit. XVI, 20. 21. Imperio XXX virorum constituto iterum exul factus est. XVI, 37. Lysander eum interficiendum curavit. XVI, 40.

Alcibiades, Alcibiadis f., cui oratio de bigis (XVI.) scripta est, ab ineunte aetate fortuna adversa esse usus. XVI, 45. 46.

Alcmaeon, Megaclis f., Alcibiadis atavus maternus, primus Atheniensium Olympiae bigis vicit. XVI, 25.

Alcmaeon philosophus, duas res solas esse docuit. XV, 268.

Alcmaeonidae, γένος ἐπιφα-

νὲς Ἀθήνησιν ἀπὸ Ἀλκμαίωνος. (Harp.). Alcibiadis maiores a matre, ditissimi. XVI, 25. Pisistrati cognati tyrannidis eius participes esse noluerunt sed exularunt, tyrannisque ita fuerunt invisi, ut etiam cadavera eorum e sepulcris domesticis eiicerentur. XVI, 25. 26.

Alcmene, Amphitryonis coniux, a Iove amata et mater Hercules facta. X, 16. 59.

Alexander, Priami f. (Paris), propter quem bellum Troianum susceptum esse dicitur IV, 186. sed non vere X, 51., certaminis dearum de pulcritudine arbiter. X, 41.

Alexander, Philippi f., Macedo, quattuordecim fere annos natus, quo tempore Isocrates paucis ante mortem annis epistolam quintam ei mittebat. Humanus, Atheniensibus amicus, sapientiae studiosus fuisse, dialecticae studium tamen minus probasse, eloquentiae praetulisse dicitur. Ep. V, 2. 3. 4. Contra Persas bellum gessit. Ἰπτόθ. 5.

Amadocus (Ἰσοκράτης Φιλίππου. δύο γεγονάσιν οὗτοι, πατήρ καὶ υἱός, ὃς καὶ Φιλίππου συμμαχίσεων ἦλθεν εἰς τὸν πρὸς Κερσοβλέπτην πόλεμον. ἀφοτέρων μέμνηται Θεόπομπος ἐν τῇ ἰα' τῶν Φιλιππικῶν. Harp.) ὁ παλαιός, quem Athenienses colere coacti erant propter coloniam in Chersoneso. V, 6.

Amazones, filiae Martis, bellum contra Athenienses susceperunt. IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Nulla earum ex incursione in Atticam facta domum rediit, et quae domi

relictæ erant, hac clade accepta imperio sunt privatae. IV, 70.

Amphictyones συνεδριὸν τί ἐστιν Ἑλληνικὸν, συναγόμενον ἐν Θερμοπύλαις. ὠνομάσθη δὲ ἦτοι ἀπὸ Ἀμφικτύονος τοῦ Δευκαλίωνος, ὅτι αὐτὸς συνήγαγε τὰ ἔθνη βασιλεύων, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν ἧ' — ταῦτα δ' ἦν ἰβ', Ἴωνες Δωριεῖς Περραιβοὶ Βοιωτοὶ Μάγνητες Ἀχαιοὶ Φθιωτὰι Μηλιεῖς Δόλοπες Αἰνιᾶνες Δελφοὶ Φωκεῖς — ἢ ἀπὸ τοῦ περιοίκου ἐῖναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, ὡς Ἀναξιμένης ἐν α' Ἑλληνικῶν. (Harp.). Iis Clisthenes persuasit, ut sibi Dei pecuniam mutuatam darent. XV, 232.

Amphictyoniae socii sunt Philippo addicti. V, 74.

Amphictyonicus, orat. Isocr. iniuria tributa, v. Ἀποσπ. I.

Amphipolis (Ἀντιφῶν περὶ τοῦ Λινδίου φόρου. πόλις αὕτη τῆς Θράκης. πρότερον δὲ Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο, ὡς Ἀνδροτίων ἐν ἰβ' Ἀτθίδος. Μαρσύας δ' ἐν Μακεδονικοῖς διὰ τὸ περιοικεῖσθαι τὸν τόπον Ἀμφίπολιν ὠνομάσθαι, πρότερον Ἄκραν καλουμένην. οἱ δὲ Ἄρες πόλις. Harp.). Suos colonos quater aut quinques perdidit. V, 5. Brasidas ibi Cleonem vicit a. Ch. n. 422. (Thuc. V, 6.) VI, 53. Eius possessio neque Philippo neque Atheniensibus utilis. V, 5. 6. VIII, 22. bellum de Amphipoli inter Athenienses et Philippum gestum multarum calamitatum caussa. V, 2. Isocrates propterea de ea orationem scripserat, a. Ch. n. 347., priusquam Philippicam

componeret. V, 1. — Chares contra eam missus. Ἐπόθ. 8.

Amphitryo, Alcmenes coniux. X, 59.

Amyntas, rex Macedonum, a Lacedaemoniis adiutus. IV, 126. a finitimis (Illyriis) proelio superatus regnoque privatus, iam omni spe abiecta castellum occupavit et trimestri spatio Macedoniam universam recepit et senio confectus in regia dignitate decessit. VI, 46.

[Ἄνακτες καὶ Ἄνασσαί. οἱ μὲν υἱοὶ τοῦ βασιλέως καὶ οἱ ἀδελφοὶ καλοῦνται Ἄνακτες, αἱ δὲ ἀδελφαὶ καὶ γυναῖκες Ἄνασσαί. Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Κυπρίων πολιτείᾳ. Harp. — IX, 72.]

Anaxagoras σοφιστῆς, Ἡγησιβούλου υἱὸς Κλαζομένιος, Ἀναξιμένους μαθητῆς Μιλησίον. νοῦς δ' ἐπεκαλεῖτο, ἐπεὶ ὕλην τε καὶ νοῦν πάντων φρουρὸν εἶπεν. οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἥλιον μύδρον εἰπὼν διάπυρον. (Harp.), Periclis magister. XV, 235. dixit infinitum esse numerum rerum. XV, 268. et ibi BS.

Anaximenes Lampsacenus. Contra eum Helena scripta. Ἐπόθ. 10.

(*Antalcidae*) pax (a. Chr. n. 387). VIII, 16. 68. XII, 106. Per eam piratae mare tenent, mercenarii milites urbes occupant, cives intra moenia proeliantur. IV, 115. Dedecus Graeciae. IV, 180. Non solum Lacedaemoniis opprobrio vertitur, sed etiam Atheniensibus. IV, 175. (Eius formula Xenoph. Hell. V, 1, 31.)

Anticles, Isocratis discipulus,

a civitate corona aurea ornatus. XV, 93—94.

[*Ἀντιδοσις*: τὸ τὴν οὐσίαν δοῦναι τινά τιμιν εὐπορωτέραν πρὸς τὸ τὴν δοθεῖσαν λειτουργίαν, δαπανηρὰν οὖσαν, ἐκεῖνον λειτουργεῖν, ἢ οὐ θέλοντα ἐκεῖνον λειτουργεῖν ἀντιδοῦναι τὴν ἑαυτοῦ καὶ τοῦτον ἀντιλαβόντα λειτουργεῖν. Bekk. Anecd. 197 et 406. Ab ea nomen inditum est orationi XV. a. Chr. n. 353.]

Antipater, Macedo, post pugnam Chaeronensem (a. Ch. n. 338) legatus Athenas missus est, ubi Isocrates eum convenit. Epist. III, 1. Laudatur eius humanitas Epist. IV, 9, commendaturque ei Diodotus in Epistula quarta ad eum missa (a. 340 s. 339).

Anytus cum Thrasybulo potens in civitate. XVIII, 23. Ἀριστοτέλης δ' ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ Ἀνυτὸν φησι καταδειξαι τὸ δεικάζειν τὰ δικαστήρια. Harp. Socratem accusavit. *Ἰσόθ.* XI.

Aphareus. Οὗτος Ἰππίου μὲν ἦν υἱός, ἐνομιζέτο δὲ Ἰσοκράτους. (Harp.) Eius liberi ut nepotes Isocratis commemorantur Ep. VIII, 1. V. s. v. Isocrates. Negavit Isocratem oratt. forenses scripsisse. *Ἰσόθ.* 16—21.

Aphidna, Atticae oppidum. X, 19.

Aphrodite (Venus) de pulchritudine certans promisit Helenae nuptias. X, 41.

Arcadum pugna cum Lacedaemoniis (Herod. IX, 35. Paus. III, 11.). VI, 99.

Archestratus, mensae praefectus. XVII, 43.

Archidamus, Zeuxidami fil. *Ἰσόθ.* 6.

Archidamus, Agesilai f., Ep. IX, 4. 11, qui originem a Iove et Hercule ducit, ib. 3., impellitur ab Isocrate epistula nona ad eum missa (a. 356), ut contra Persas expeditionem suscipiat. Ib. 18. 19. Lacedaemoniis in oratione (VI.) suo nomine inscripta (quae scripta est paullo post a. 356) suadet, ne Thebanorum imperata faciant neve Messenam sibi eripi patiantur. V. *Ἰσόθ.* 6.

Archinus. Eo rogante translationis legem sciverunt (a. Ch. n. 403.). XVIII, 2.

Areopagitae commemorantur *Ἰσόθ.* 7.

Areopagiticus, oratio VII. dicta, quia tota oratione Isocrates nihil aliud agit, nisi ut Areopagus in pristinam restituatur dignitatem. Scripta est a. Ch. 355 vel 354. V. *Ἰσόθ.* 7.

Areopagus censurae morum praefectus (VII, 37.) a Lycurgo est expressus. XII, 154. In eum admitti nefas erat nisi et honesto loco natos et virtute ac vitae modestia spectatissimos. VII, 37. Eorum bona administratio. VII, 39—55.

Ares (Mars). Filiae eius Amazones, IV, 68. XII, 193.

Argivi. Eorum urbem olim Danaus occupavit. XII, 80. Agamemnon praestantissimus rex et dux fuit. XII, 72. Antiquissimis temporibus bella et contra Thebanos duce Adrasto et contra Herculis liberos gesserunt. IV, 64. 65. XII, 169. Post Thebanum bellum rex eorum supplex Atheniensium.

est factus. IV, 54—59. XII, 173. XIV, 53. Spartani cum iis et Messeniis agrum in Peloponneso occupatum sunt partiti. XII, 42. 255. Inimicissimi tamen semper Lacedaemoniis fuerunt V, 30. 39. 74. Ep. III, 2. neque potuerunt prorsus ab iis opprimi XII, 46. 256. sed bellum adhuc cum iis gerunt XII, 91. Clades eorum ad Thyream a Lacedaemoniis accepta (Herod. I, 82.) VI, 99., qui Agesilao duce eorum agrum incursarunt (Xenoph. IV, 4. 19.) VIII, 100. Alcibiades equos ab iis emerat (XVI, 1.) et postquam ad eos confugit, ab iis exposcitur. XVI, 9. Duce Nicostrato Persarum regem in subigenda Aegypto iurarunt (Diod. XVI, 48.) XII, 159. sed tempore orationis Philippicae miserima erat eorum conditio V, 51., qui quovis fere anno agros suos vastari sinebant et si quando a bellis vacabant, nobilissimos opulentissimosque cives trucidabant. V, 51. 52.

Argos in maximis semper fuit Graeciae civitatibus. IV, 64. Adrastus eius rex. IV, 54. A Danao est occupata X, 68. ab Heraclidis IV, 61. VI, 18. (hinc patria Philippi ab Heraclidis orti. V, 32.) et Doriensibus XII, 177. 253—254. Alcibiades huc confugit. XVI, 9.

Aristides optimus Atheniensis civis. VIII, 75.

Aristides rhetor Ἐπόθ. 14. contra Isocratis orat. VIII. scripsit. Ἐπόθ. 8.

Aristoteles commemoratur Ἐπόθ. 7. Fuit inimicus Isocratis. Ἐπόθ. 13. 16—21.

Artemisium Athenienses cum classe profecti. IV, 90. (ἰδίως τὸ τῆς Ἀρτεμίδος ἄγαλμα Ἐπερείδης Δηλιακῶ. λέγεται δὲ καὶ ἀρωατήριον τι τῆς Εὐβοίας, ὡς Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος. Harp.)

Asia et *Europa*, duae terrae totius partes. IV, 179. Asia a Cnido usque ad Sinopen a Graecis accolitur IV, 162. cf. V, 123, Ep. IX, 8. Asiae partem quae est intra Ciliciam et Sinopen ut expugnet suadetur Philippo. V, 120. Regnum Asiae est potentissimum et opulentissimum, ita ut in proverbium fere abierit. II, 5. IV, 133. 166. 187. V, 9. 132. VIII, 42. IX, 71. X, 41. 43. Primam contra eam expeditionem suscepit Hercules. V, 111—112. deinde bello Troiano pro Asia et Europa est pugnatum. X, 51. XII, 83. et Europa tum primum Asiam vicit. X, 67. 68. XII, 83. Postea autem rex Persarum regnum eius obtinuit IV, 88. 126. 135. 137. 142. 146. 154. 162. 178. 186. V, 66. 76. 83. 86. 89. 100. 104. VI, 27. IX, 65. 68. XII, 103. 106. Ep. II, 7. Ep. III, 2. et Athenienses fortiter et feliciter contra eam pugnasse dicuntur IV, 82. 83. XII, 47. 60. XIV, 59. Incolae eius minime sunt fortes et bellicosi. V, 124. 125. quamobrem Persae in ora eius maritima multis proeliis sunt victi IV, 149. et Lacedaemonii eos aggressi multas reportarunt victorias. V, 62. VI, 54. IX, 54. XII, 107. Eius dynastae Lacedaemoniis amici. VI, 63. 73. quomodo Diodoto sint usi. Ep.

IV, 7. Diophantus ibi comoratur Isocratis amicus. Ep. VIII, 8. Emigrarunt inde Phocaeenses. VI, 84.

Aspendus. Huc classis Phoenicum venit. XVI, 18.

Atarneus (πολίχνιον τι κατανικρὸν Λέσβου κείμενον, Ἴσοκράτης Πανηγυρικῶ, Ἡρόδοτος ἐν 5'. Harp.), oppidum Mysiae, a Dracone est occupatum. IV, 144.

Athena (Minerva) de Attica certans cum Neptuno XII, 193. de pulcritudine cum Venere et Iunone X, 41. Eius simulacrum a Phidia confectum. XV, 2.

Athenae, Argos, Thebae, Lacedaemon quattuor potentissimae Graeciae civitates. IV, 64. Athenae maxima et celeberrima Graeciae urbs. IV, 23. X, 35. Est torrentis instar. XV, 172. Est ἄστυ τῆς Ἑλλάδος XV, 299. XVI, 27. a Pindaro ἔρεισμα Graeciae nominatum. XV, 166.

Athenienses XIV, 1. 6. — Sunt soli e Graecis eodem in nati solo, quod incolunt. IV, 24—25. VIII, 49. XII, 125. (Ἀυτόχθονες οἱ Ἀθηναῖοι. Δημοσθένης ἐν τῷ παραπρῆσβείας „μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς ἐστέ.“ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ θεῶν κληθῆναί φησιν αὐτοὺς αὐτόχθονας, ἐπεὶ τὴν χθόνα, τουτέστι τὴν γῆν, ἀργὴν οὖσαν πρῶτοι εἰργάσαντο· οἱ δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐπήλυδας. ὁ δὲ Πίνδαρος καὶ ὁ τὴν Δαναίδα πεποιηκώς φασιν Ἐριχθόνιον καὶ Ἥφαιστον ἐν γῆς φανῆναι. αὐτόχθονες δὲ καὶ Ἀρκάδες ἦσαν, ὡς Ἑλλάνικὸς φησι, καὶ Ἀλγινῆται καὶ Θηβαῖοι. Harp.) Graecos

agriculturam docuerunt IV, 28. 29. et inde quotannis a plurimis Graeciae civitatibus frugum primitias acceperunt. IV, 31. Docuerunt mysteria. IV, 29. et philosophiam atque eloquentiam. IV, 47. 50. XV, 295. Hinc iuvenes Isocratis temporibus Athenas confluunt, ut eloquentiam et philosophiam discant. XV, 224. Sophistae oratoresque plurimorum urbi extiterunt auctores bonorum, veluti Solon, qui res eius ordinavit, XV, 232. 313. Clisthenes, qui tyrannos expulit, XV, 232. 306. Themistocles, qui cives suos dominos Graecorum reddidit, XV, 233. 307. Pericles, qui urbem delubris et donariis exornavit et in arcem non minus decem millibus talentorum invexit. XV, 234. 307. Suadae singulis annis sacrum faciunt eamque unam ex deabus esse existumant. XV, 249. Simul spectacula plurima et pulcherrima dederunt IV, 45. Praeterea artes ad vitae necessitates et commoda invenerunt et portum Piraeum condiderunt. IV, 40. 42. Leges primi tulerunt et civitatis formam instituerunt. IV, 39. XII, 124. A tempore Thesei eis democratia aristocratica erat. XII, 128. 132—138. et sqq. Hac reipublicae forma ultra mille annos usque ad Solonem et Pisistratum sunt usi. XII, 148. Democratia Solonis describitur VII, 20—55. Comparatur deinde respublica, qualis tempore Areopagitici erat, cum ea, quae sub triginta tyrannis fuerat. Ib. 64—69. Tempore Symmachici

(orat. VIII. scripta a. Ch. n. 356.) malos consiliarios in rebus ad rempublicam pertinentibus adhibent VIII, 13., nulli est libere loquendi potestas, nisi in suggestu stolidissimis et in theatro comoediarum scriptoribus VIII, 14., est civitas a mercatoribus, hospitibus, inquilinis deserta VIII, 21. mercenariisque militibus utuntur abiectissimis VIII, 44. cives sunt remiges, ib. 48., tota civitatis administratio male habet VIII, 49. et sqq. Democratia bis eversa. VIII, 51. 123. XX, 10. Iuvenes in computationibus et lusibus aetatem agere, ad Enneacrurum vinum refrigerare, in lustris alea ludere, in tibicinarum ludis tempus terere solent. VII, 48. XV, 287. — Antiquissimis vero temporibus miserunt duces in Graeciae civitates, qui collectis egenis incolis barbaros undique expellerent et Graecia sic amplificata in omnibus insulis et in utraque continenti urbes conderent. IV, 34—37. XII, 43. 44. 163. 190. Sunt semper imbecillioribus civitatibus opitulati. IV, 52. VIII, 42. XIV, 1. Ep. II, 19. Quamobrem Thebanos coegerunt cadavera Argivorum ad Cadmeam occisorum reddere suis. IV, 55. 58. XII, 169. XIV, 53. Peloponnesios cum Eurystheo pro Heraclidis vicerunt IV, 56. 58. V, 34. VI, 42. VII, 75. XII, 194. item Thraces cum Eumolpo IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Scythas cum Amazonibus IV, 68—70. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Persas cum Da-

rio et Xerxe IV, 71. 72. 86—99. V, 147. VII, 75. XII, 49. et sqq. 92. 195., ubi Xerxis praemiis repudiatis terram suam deseruerunt. IV, 94. 96. V, 147. VI, 83. VIII, 43. Post victorias bello Persico reportatas ad Marathonem, Artemisium, Salaminem principatum acceperunt. VII, 6. 17. VIII, 30. 42. 76. Quo facto socios induxerunt, ut suae republicae formam amplecterentur et populare imperium constituerent. IV, 105. XII, 54. Effecerunt ut Graeci septuaginta (IV, 106.) aut sexaginta quinque annos (XII, 56.) feliciter degerent. Persarum regis ditionem circumscripserunt. IV, 118. 120. XII, 59. VII, 80. Ipsi tamen sunt per hunc principatum Graecis invisit facti. VI, 42. Per decennium sese omnibus Graecis barbarisque infensis opposuerunt. XII, 57. Scionaeorum agrum Plataensium profugis distribuerunt IV, 109. et Messeniorum reliquiis Naupactum dederunt habitandam. XII, 94. Post bellum Deceliacum Thebani Atheniensium urbem esse evertendam decreverunt. XIV, 31. Athenienses ducentas naves in Aegyptum missas amiserunt, ad Cyprum centum et quinquaginta, in Dato decem millia armatorum, in Sicilia quadraginta millia militum cum ducentis et quadraginta navibus. in Hellesponto ducentas. VIII, 86. Sepulturae publicae caesorum quotannis sunt habitae et antiquissimae familiae perierunt. VIII, 87. 88. Conon vi-

ctoria ad Cnidum reportata (ob quam Euagoras civitate donatus et cum Conone statua honoratus est, IX, 54. 57.) Atheniensibus moenia et priscum decus restituit. V, 64. VII, 12. IX, 56. 68. Tempore Areopagitici ducentas triremes possident, pace fruuntur, mari imperant, sociosque multos habent. VII, 1. Fuerunt Thebanis auxilio, quum Lacedaemonii Boeotiam vastare conarentur (bello Corinthiaco iterumque bello Thebano) V, 43. XIV, 27. Idem Lacedaemonii causa salutis, quum Thebani Peloponnesiis iuncti Spartam evertere vellent. V, 44. Cum Chiis, Rhodiis, Byzantiis pacem fecerunt a. Ch. n. 355. XV, 63. Corcyram ceperunt Timotheo duce XV, 109. item Samum, Sestum, Crithoten, Potidaeam, Toronam XV, 108—113. Chalcidenses vicerunt. XV, 113. Timotheum nihilominus magna pecunia multarunt. XV, 129. Cum Philippo pacem fecerunt. V, 7. 8.

Athenodorus Ἀθηναῖος τῶ γένει, στρατιώτης. Δημοσθένους ἐν τῶ κατ' Ἀριστοκράτους. (Harp.), urbium conditor in Thracia. VIII, 24.

Athos mons a Xerxe perfosus. IV, 89.

Attica. Urbs eius Aphidna. X, 19. Prope Atticam Euboea sita. IV, 108. Bellum ibi cum Darii copiis ab Atheniensibus gestum. IV, 86. Xerxis copiae terrestres in eam irruerunt. IV, 93.

Autocrator, Isocratis discipulus et familiaris. Epist. VII, 10.

B.

Batensis dicitur Nicomachus XVIII, 10.

Boeotiae Lacedaemonii bellum intulerunt. V, 43. Thebani eam male habent. VIII, 115. tempore Plataici pro Atheniensium agro propugnat. XIV, 33.

Boeotorum nemo nisi Plataeenses Atheniensibus contra Persas auxilium fert. XII, 93. Thebani quorundum moenia everterunt, quosdam agris expulerunt, omnibusque imperare conati sunt. XIV, 35. Apud eos Callimachus est commoratus, quum populus Atheniensis a Lacedaemoniis erat obsessus. XVIII, 49.

Brasidas Lacedaemonius Amphipolin obsidione liberavit. VI, 53.

Busiris, filius Neptuni et Libyae. XI, 10. 35. regnum in Aegypto constituit. XI, 11. Perperam dicitur ab Hercule occisus, ducentis enim annis ante eum fuit. XI, 36. 37. A Polycrate, qui defensionem eius scripserat, dicebatur Nilum ut agrum circumflueret coegisse et hospites devorasse XI, 4. 5. 31. Laudationem eius continet orat. XI. scripta a. 391 vel paullo post.

Busiris urbs. Ἰπὸθ. 11.

Byzantii, socii Atheniensium bello Corinthiaco, pace facta in fide manserunt. XIV, 28. Pax est cum iis facta. VIII, 16. XV, 63.

Byzantium Thebani triremes miserunt V, 53. et huc navigaturus erat, qui orationem XVII. habet. XVII, 8.

C.

Cadmea (Καδμεία· Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ. τῆς Καδμείας καὶ οἱ ἄλλοι δῆτορες πολλαῖς μνημονεύουσι. λέγεται δὲ οὕτως ἢ τῶν Θηβαίων ἀκρόπολις, ὡς παρὰ πᾶσι σχεδὸν τοῖς ἱστορικοῖς ὁμολόγηται. (Harp.) ἀπὸ Κάδμου τοῦ ποιήσαντος αὐτήν. Bekk. Anecd. 270.). IV, 55. X, 31. XIV, 53. est a Lacedaemoniis occupata a. Chr. n. 383. IV, 126. XIV, 19. 28.

Cadmus Sidonius rex Thebarum factus est. X, 68. XII, 80.

Caecilius de Isocr. oratt. Ἀποσπ. 1.

Callimachus ei, cui tribuitur oratio paragraphica (XVIII.), litem decem mille drachmarum intendit. XVIII, 14. 15. Patrocles fuit eius inimicus, ib. 5. Eius mores facinoraeque 47—54. Scripta est oratio circiter a. 399.

Callippus, Isocratis discipulus, a civibus aurea corona ornatus. XV, 93.

(*Caranus*) unus e Graecis pericula tyrannidis effugit regnum in Macedonia nactus. V, 107. 108.

Carcinus (ἔστι δὲ καὶ κύριον ὄνομα, οὗ μνημονεύει Ἰσοκράτης Τραπεζιτικῶ. εἶη δ' ἂν οὗτος ὁ Ἀθηναίων στρατηγός, πεμφθεὶς περιπλεῦσαι Πελοπόννησον. Harp.). Eius filius Xenotimus. XVII, 52.

Cares barbari Cyclades insulas tenuerunt, ex quibus sunt ab Atheniensibus expulsi. XII, 43. et X, 68.

Cariae praeses Hecatomnus IV, 162.

Carthaginienses optime civitatem suam administrant et domi oligarchiam, militiae monarchiam sectantur. III, 24. Dionysium, Siculorum tyrannum, obsidione clauserunt, a quo fugati et caesi sunt. VI, 44. 45. cf. Ep. I, 8.

Carthaginiis imperium Athenienses sperasse dicuntur. VIII, 85.

Castor, Tyndarei f. VI, 18. Helenae frater. X, 19. ab Helena inter deos cum fratre relatus navigantibus opem fert. X, 61.

Cecrops masculis liberis orbus decessit. XII, 126.

Centauri bimbres et fortitudine atque celeritate insignes a Theseo victi. X, 26. Pugnae eorum cum Peleo. IX, 16.

Ceorum lex. XIX, 13. (Κέως μία τῶν Κυκλάδων νήσων, παρακειμένη τῇ Ἀττικῇ. Harp.)

Cephisodorus, Isocratis discipulus, de Isocratis oratt. forens. Ἰσοκρ. 16—21.

Cerberus. Eum Hercules adducere est iussus. X, 24.

Cercyon latro a Theseo interfectus. X, 29.

Cersobleptes. Πολλάκις τούτου μνημονεύουσιν οἱ δῆτορες, ὥσπερ καὶ Δημοσθένης κατ' Ἀριστοκράτους. ἦν δὲ παῖς Κόττος, καὶ νεώτατος ὢν βασιλεὺς κατεστάθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς Θράκης. ὅτι δὲ καὶ περὶ Χερρονήσου ποτὲ ἐπολέμησεν Ἀθηναίοις, δηλοῖ καὶ Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ εἰρήνης. — VIII, 22. — Harp.

Ceryces (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ — 157. — γένος ἐστὶν ἐν Ἀθήναις οὕτως ὀνομαζόμε-

νον. κέκληται δὲ ἀπὸ Κήρυκος τοῦ Ἐρμού. Harp.), gens sacra Eleusiniis praeconum munere fungens, cum Eumolpidis edicunt ut barbari homicidaeque procul sint.

Chalcidenses a Timotheo debellati. XV, 113.

Chares contra Amphipolin missus. Ἰπόθ. 8.

Charicles (εἰς τῶν λ'. Αυσίας. Harp.), Tisiae affinis, pravus civis. XVI, 42.

Charmantides, Isocratis discipulus, a civibus aurea corona ornatus. XV, 93.

Chersonesus. Atheniensium colonia huc deducta. V, 6. Cersobleptes de ea pugnavit. VIII, 22. Timotheus fecit ut Athenienses magis ad eam animos attenderent. XV, 112.

Chii eos reddebant superiores quibus auxilium tulissent IV, 139. navales copias Lacedaemoniis praebuerunt (Thuc. VIII, 106. Xenoph. Hell. I, 6. II, 1.) VIII, 97., qui eorum principes eiecerunt, ibid. 98. Socii Atheniensium in fide manserunt bello Corinthiaco finito. XIV, 28. Pax cum iis facta. VIII, 16. XV, 63. — Ἰπόθ. 8.

Chius insula IV, 163. Pendaritus Laced. urbem Chiorum servavit VI, 53.

Cilicia. Asiae tractus intra Ciliciam et Sinopen. V, 120. Urbs eius Soli. IX, 27. Eua-goras eam ad defectionem impulit. IX, 62. Inutilis est Persarum regi (Ocho). V, 102. Tempore Panegyrici eius urbes tenent Graecorum amici, IV, 161.

Cisthene: Ἰσοκράτης Πανηγυ-

ρικῶ (153.). ὄρος τῆς Θοράκης. Κρατῖνος „κάνθ'ένδ' ἐπὶ τέρματα γῆς ἧξις καὶ Κισθίνης ὄρος ὄψει.“ (Harp.) Quae perperam dicta sunt; intellegitur enim oppidum Aeolidis.

Cittus Pasionis mensarii puer. XVII, 11. 21. 27. Milesium se esse dixit et liberum. Ib. 51.

Clazomenius Anaxagoras XV, 235.

Clearchus a Lacedaemoniis missus expeditionem suscepit cum Cyro contra Persarum regem Artaxerxem. V, 90. 95. 99. VIII, 98. XII, 104. a Persis insidiosè interficitur. V, 91. Antea nunquam exercitum duxerat. V, 97.

Clearchus (tyrannus Heraclensis in Ponto, Diod. Sic. XV, 81. XVI, 36. Photii Bibl. Cod. 224. Iustin. XVI, 4.), quo tempore apud Isocratem fuit, liberalissimus, mansuetissimus, humanissimus inter eius discipulos. Posteaquam autem principatum est adeptus, animum mutasse visus est. Fuit pater Timothei. Ep. VII, 12.

Cleomnis, Methymnae princeps, probus et prudens vir. Ep. VII, 8.

Cleophon demagogus. VIII, 75.

[Κληροῦχοι. Δημοσθένης ἐν ἡ' Φιλιππικῶν. κληροῦχοι ἐκαλοῦντο, οὓς Ἀθηναῖοι ἐπεμπον ἐπὶ τὰς πόλεις, ἄς ἐλάμβανον, κλήρους ἐκάστοις διανεμοῦντες. Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ (107.) „ὑπὲρ ὧν προσήκει τοὺς εὐ φρονοῦντας μεγάλην χάριν ἔχειν πολὺ μᾶλλον ἢ τὰς κληρουχίας ἡμῖν ἐνειδέξιν, ἄς ἡμεῖς εἰς τὰς ἐρημονόμενας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν

χωρίων ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν
ἐξέπεμπομεν." Harp.]

(*Clinias*), Alcibiadis pater,
ad Coroneam pugnans cecidit.
XVI, 28.

Clisthenes, Megaclis f., Alci-
biadis a matre proavus, po-
pulum Atheniensem a tyrannis
expulsum reduxit et Solonis
democratiam restituit. VII, 16.
XV, 232. (306.) XVI, 26. 27.

Clytaemnestrae laudatio orat.
Isocrati falso adscripta. v.
Ἀποσπ. I.

Cnidus. A Cnido usque ad
Sinopen Graeci Asiam accolunt.
IV, 162. Cononis victoria ad
Cnidum a. Chr. n. 394. IX, 68.

Coele pagus Atticae. Philo
ἐν Κολίης. XVIII, 22.

Conon, Timothei f., Isocra-
tis familiaris et de Mytilenaeis
bene meritus. Ep. VIII, 8. Ac-
cepta in Hellesponto clade
Cyprum ad Euagoram navigat
(a. Chr. n. 405.) atque Lace-
daemonios vincit patriaeque
priscum decus restituit (a. Chr.
n. 394.). IV, 154. V, 61—64.
67. VII, 12. 65. IX, 52—57.
XII, 105. qua de caussa statua
in eius honorem est posita.
IX, 57. In bello Cnidico fuit
regis Persarum dux IV, 142.
est a Persarum satrapis in vin-
cula coniectus. IV, 154.

Corax, artis oratoriae inven-
tor. Ἀποσπ. III. δ'. 1.

Corcyra (Κέρκυρα: ἡ παρ'
Ὀμήρῳ Σχερία. Bekk. Anecd.
275.) opportunissimo et pul-
cherrimo omnium quae circa
Peloponnesum sunt situ collo-
cata et octoginta triremes pos-
sicens a Timotheo est subacta.
XV, 108. 109.

Core (Proserpina), filia Iovis
et Cereris, rapta est IV, 28.
et in Orco versatur coniux
Plutonis IX, 15., unde eam Pi-
rithous erat abducturus. X, 20.

Corinthiacum bellum ob The-
banorum insolentiam ortum.
XIV, 27.

Corinthii populus nullius auc-
toritatis VI, 91. Eorum agrum
Lacedaemonii sunt populati.
VIII, 100.

Corinthus. Societas contra
Spartanos ibi conflata. IV, 142.

Coronea, ubi Alcibiadis pa-
ter cecidit. XVI, 28.

Cratinus litigavit de fundo.
XVIII, 52—54.

Cresphontes, conditor Mes-
seniorum, ex Herculis progenie
ortus a Messeniis occiditur. VI,
22. Eius filii Lacedaemonem
confugiunt Lacedaemonisque
Messenam tradunt. VI, 31.

Creta. Monstrum ex Pasi-
phae, Solis filia, natum, e viro
et tauro conflatum, ibi edu-
catum et a Theseo superatum.
X, 27.

Cretensis vocatur Minos. XII,
43.

Crisaeus ager proverbialiter
dictus (cf. Plut. Sol. c. 11.),
XIV, 31.

Crithote (Δημοσθένης ἐν τῷ
κατὰ Ἀριστοκράτους. Κριθωτή
μία πόλις τῶν ἐν Χερσονήσῳ,
καθὰ φησιν Ἑλλάνικος ἐν α'
Τρωϊκῶν. Ἐφορος δ' ἐν τῇ δ'
φησιν αὐτὴν κατοικισθῆναι ὑπὸ
Ἀθηναίων τῶν μετὰ Μιλτιάδου
ἐνεὶ παραγενομένων. Harp.),
urbs opportunissime in Helles-
ponto sita et a Timotheo capta.
XV, 108. 112.

Cyclades insulae antiquitus

a Caribus occupatae, quibus erectis Athenienses Graecos incolae ibi collocarunt. XII, 43. Certamina de iis inter Graecos geruntur. IV, 136.

Cygnus, Neptuni f., Troiano bello interfuit. X, 52.

Cyprii Salaminii succensent quo tempore Nicocles imperio est potitus. III, 33. Nicocles rex Cyprius nominatur XV, 67. et orat. III. est inscripta: *Νικολῆς ἢ Κύπριοι*. Cyprius etiam Hipponicus fuisse dicitur. Ὑπόθ. 1.

Cyprus. Teucer ibi Salaminem condidit. IX, 18. Persis est subiecta IX, 20. qui navales copias inde colligebant. V, 102. Defecit tamen a Persis. IV, 161. V, 102. Euagoras eam paene totam subegit. IX, 62. quo regnante multi Graecorum huc confugerunt IX, 51. inter eos Conon. V, 62. IX, 52. 53. Bellum deinde ibi est gestum inter Euagoram et Persas Graecis utrosque adiutantibus. IV, 134. 153. IX, 58. 60. 67. Athenienses ibi centum quinquaginta triremes amiserunt. VIII, 86.

Cyrenaei, Lacedaemoniorum coloni. V, 5.

Cyrene. Lacedaemoniorum uxores cum liberis huc mittendae. VI, 73.

Cyrus maior, Cambysis f., a matre in viam abiectus et a Persica muliere sublatus totius Asiae dominus est factus. V, 66. 67., ita ut eius posterii *magni* reges dicantur. V, 132. Transfert imperium a Medis ad Persas IX, 37. interfecto avo suo. IX, 38.

Cyrus minor, Darii f., cum

fratre Artaxerxe de regno contendit adiutus a Lacedaemoniis (a. Chr. n. 401.). XII, 104. Eius exercitus (Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶν Κυρεῖον στρατεύμα, τὸ μετὰ Κύρου συναναβιβηκὸς, ὅτε ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην· οὗ μετεῖχε καὶ Ξενοφῶν. Harp.) Clearcho duce Persarum regis copias devicit et paene ad regiam ipsam pervenit. IV, 145. V, 90. IX, 58. Sed Cyri temeritate, qui in persequendis hostibus periit, prospero successu caruit. V, 90. 92. Ep. II, 7. 8. Quo mortuo omnes Asiae incolae confluunt ad extinguendum eius exercitum. IV, 146. Nam etiam Graeci Asiam incolentes Cyri Clearchique causae infesti erant. V, 95. Cyri copiis deinde Agesilaus est usus. IV, 144.

Cythera a Persis (post Cononis victoriam) vi expugnata. IV, 119.

D.

Damon, ὄνομα κύριον, διδάσκαλος Περικλέους. (Harp.) XV, 235.

Danae a Iove amata X, 59. peperit Perseum. XI, 37.

Danaus ex Aegypto profugus Argos occupavit. X, 68. XII, 80.

Darius, Hystaspis f., bellum cum Graecis gessit IV, 71. eius imperatores ad Marathonem fugati IV, 86. XII, 195.

Darius Codomanus. Ὑπόθ. 5. confusus cum Artaxerxe III. Ocho.

Datus (Δατὸς πόλις ἐστὶ Θράκης σφόδρα εὐδαίμων. ἀπὸ ταύτης γοῦν ἐλέγετό τις καὶ παροι-

μία, Δατὸς ἀγαθῶν. δεδηλώ-
κασι δὲ περὶ τε αὐτῆς καὶ τῆς
παρακειμένης χώρας ὅτε μὲν
τὸ Δατὸν οὐδετέρως λέγοντες,
ὡς δὲ τὴν Δατὸν θηλυκῶς,
ὡς αἰὶ Ἐφορος ἐν τῇ δ' ἀπαξ
δ' ἄρσενικῶς τὸν Δατὸν Θεό-
πομπος γ' Φιλιππικῶν. μετω-
νομάσθη μέντοι ἡ πόλις τῶν
Δατηνῶν Φιλίππου τοῦ Μακε-
δότων βασιλέως κρατήσαντος
αὐτῆς, ὡς Ἐφορός τέ φησι καὶ
Φιλόχορος ἐν τῇ ε'. Harp.). Cla-
dem magnam ibi Athenienses
acceperunt. VIII, 86.

[Δεκαρχία. Δεκαδαρχία.
Ἰσοκράτης (IV, 110. V, 95. XII,
68.). τὰς μὲν ὑπὸ Λακεδαιμο-
νίων κατασταθείσας ἐν ταῖς
πόλεσι δεκαδαρχίας συνεχῶς
ὀνομάζουσιν οἱ ἱστορικοὶ, ὁ μὲν-
τοι Ἰσοκράτης ἐν τῷ Παναθη-
ναϊκῷ (68.) τρόπον τινὰ ἐξηγή-
σατο τοῦνομα· φησὶ γὰρ, ὅτι
Λακεδαιμόνιοι ἰ μόνον ἀνδρας
κυρίου ἐκάστης πόλεως ἐπό-
ησαν. Harp.]

Decelia (δῆμος Ἰπποθωντί-
δος. Bekk. Anecd. 240.) munita
a Lacedaemoniis auctore Alci-
biade XVI, 10. 17. VIII. 84.

Deceliacum bellum (Δεκελει-
κὸς ὁ Πελοποννησιακὸς πόλε-
μος, ἀπὸ μέρους τοῦ τελευταίου.
Harp. λέγουσι — Δεκελεικὸν,
καθότι Ἀθηναίους Δεκέλεια ἐπε-
τειχίσθη. Bekk. Anecd. 234.)
VIII, 37. XIV, 31.

Decemviri: Ἰσοκράτης ἐν τῇ
πρὸς Καλλίμαχον παραγραφῇ
(5.) „ἤρχον μὲν γὰρ οἱ δέκα
οἱ μετὰ τοὺς λ' καταστάντες.“
περὶ τῶν μετὰ τὴν κατάλυσιν
τῶν λ' Ἀθήνησι χειροτονηθέν-
των ἀνδρῶν ἰ καὶ τῶν ἐξῆς
εἴρηκεν Ἀνδροτίων ἐν τῇ γ'.

ἐκαλεῖτο μέντοι τούτων ἕκαστος
τῶν ἀρχόντων δεκαδοῦχος, ὡς
Λυσίας δῆλον ποιεῖ ἐν τῷ περὶ
τοῦ Διογένους κλήρου. (Harp.)
Rhion unus ex iis. XVIII, 6.

Delius vir. XVII, 42.

Delphi. Oraculum ibi anti-
quissimum, omnibus commune,
fide dignissimum VI, 31. con-
sultum ab Heraclidis VI, 17.
a Lacedaemoniis VI, 23. 31. et
Messeniis ibd. Inscriptio Del-
phis posita XII, 230. (Γνωθί-
σαντὸν· ἀπόφθεγμα. οἱ δὲ Χεί-
λωνός φασιν. Ἐρμιππος δὲ
Δελφὸν εὐνοῦχόν φησιν εἰρη-
κεῖναι τὸ γνωθί σαντὸν καὶ ἐν
τῷ ναῷ ἐπιγράψαι. Χαμαι-
λέων δὲ Θαλοῦ φησιν εἶναι τὴν
γνωμὴν ταύτην. Bekk. Anecd.
233.) Opes Delphicas Thebani
sunt conati superare privatis
sumptibus. V, 54.

Demeter (Ceres) in erroribus
suis, rapta quum sibi esset
filia Proserpina Atheniensibus
ob accepta beneficia fruges et
mysteria donat: IV, 28.

[Δημόκοινος ὁ δημόσιος
βασανιστής. Ἰσοκράτης ἐν τῷ
Τραπεζιτικῷ (15.) σχεδὸν ἐξη-
γήσατο τοῦνομα. Harp.]

Demonicus, Hipponici filius.
I, 1. 2. Ad eum orat. I. missa.
V. Ἰπόθ. 1.

Demosthenes. Pax per eum
facta. Ἰπόθ. 5. add. Ἀποσπ. III.

Dercylidas dux Lacedaemo-
niorum (regem falso dicit Har-
pocratio) cum mille armatis
Aeolidem occupavit IV, 144.

[Διαιτηταί. Δημοσθένης
ἐν τῷ κατὰ Μειδίου. εἰσὶ δὲ
οἱ διαιτηταί ἕτεροι τῶν δικα-
στῶν· οὗτοι μὲν γὰρ ἐν δικα-
στηρίοις ἐδίκαζον ἀποδεδειγ-

μένους καὶ τὰς ἀπὸ τῶν διαιτητῶν ἐφεσίμους ἔκρινον, οἱ δὲ διαιτηταὶ πρότερον κλήρω λαχόντες ἢ ἐπιτρεψάντων αὐτοῖς τῶν κρινομένων τοῖς κρινομένοις διήτων. καὶ εἰ μὲν ἤρεσκε τοῖς ἀντιδίκοις, τέλος εἶχεν ἡ δίκη· εἰ δὲ μὴ, τὰ ἐγκλήματα καὶ τὰς προκλήσεις καὶ τὰς μαρτυρίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἄλλας πίσταις ἐκατέρων ἐμβαλόντες εἰς κἀδίσκους καὶ σημηνάμενοι παρεδίδοσαν τοῖς εἰσαγωγεῦσι τῶν δικῶν. λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Harp. — Ἐγένοντο δὲ διαιτηταὶ πάντες Ἀθηναῖοι, οἷς ἐξήκοστον ἔτος ἦν. Bekk. Anecd. 235. — XVIII, 14.]

[Διακόσιοι καὶ χίλιοι: Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Ἰσχομαχόν φησιν „οὐδεὶς Ἀυσίδης ἐστὶ τῶν διακοσίων καὶ χιλίων.“ οἱ πλουσιώτατοι Ἀθηναίων χίλιοι καὶ διακόσιοι ἦσαν, οἱ καὶ ἐλειτούργουν. Harp. p. 184, 3. — XV, 145.]

Diodotus, Isocratis discipulus et amicus. Ep. IV, 1. ei libertas loquendi apud quosdam Asiae principes fraudi fuit. Ib. 7. Habuit filium, qui parum firma valetudine utebatur. Ib. 10 sq.

Dionysia (ἑορτὴ Ἀθηνησι Διονύσου. ἤγετο δὲ τὰ μὲν κατ' ἀγροὺς μηνὸς Ποσειδεῶνος, τὰ δὲ Ἀρναῖα Γαμηλιῶνος, τὰ δὲ ἐν ἄστει Ἐλαφηβολιῶνος. Bekk. Anecd. 235.). — Ludi scenici Dionysiis. VIII, 82. XII, 168.

Dionysius Syracusanus Syracusas occupavit, omnes Siciliae urbes Graecae originis cepit, maximas copias sibi comparavit, Syracusas maximam Grae-

carum urbium reddidit. V, 65. 67. III, 23. Lacedaemonii ei auxilium praestant. IV, 126. A Carthaginensibus obsessus prosperum habuit eventum. Nam Carthaginensibus devictis vitam in regno exegit filioque imperium reliquit a. Chr. n. 367. VI, 44. 45. Assentatores magni habere dicebatur, hortantes suadentesque despicere. Ep. I. 4., tamen Isocrates ei epistolam misit V, 81. quae est Epist. I, scripta paullo ante a. 367.

Dionysius, Dionysii f., Lacedaemoniorum amicus. VI, 63.

Dionysius Halicarnassensis de Isocrate Ἀποσπ. I.

Diophantus (ὄνομα κύριον. Harp.), dux Atheniensis (Diod. XVI, 48.), Isocratis familiaris. Ep. VIII, 8.

Dipaea, oppidulum Arcadiae, victoria magna a Lacedaemoniis de Arcadibus reportata insignis (Herod. IX, 35. Paus. III, 11.). VI, 99.

Dores Lacedaemonii a prima origine fuerunt. VI, 16. Heraclidae apud eos consederunt. VI, 17. Peloponnesum occuparunt et urbes agrosque trifariam diviserunt XII, 177. 253 254. Athenienses ab iis in bello de coloniis condendis gesto non adiuvantur. XII, 190.

Draco (Pelleneus) Atarneum cepit et Mysium campum devastavit (Xenoph. Hell. III, 2. 11.). IV, 144.

E.

[Ἐλορήνη. De pace cum sociis facienda et a. Chr. n. 355.]

facta oratio *περὶ Ειρήνης* (VIII.)
est a. Ch. n. 356. scripta.]

Elei. Lacedaemonii iis agri
partem ademerunt (Diod. XIV,
17.). VIII, 100,

Empedocles quattuor dixit
esse rerum elementa. XV, 268.

Enneacrunus [*Λυσίας* (immo
Isocrates) *ἐν τῷ περὶ τῆς ἀν-
τιδόσεως κρήνη τις ἐν Ἀθή-
ναις. πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Καλ-
λιρόη.* Harp.]. Vinum ad eum
refrigerant. XV, 287.

Eos (Aurora), mater Mem-
nonis. X, 52.

Eraphus, pater Libyae. XI,
10.

[*Ἡπειρον*: *σύνηθές ἐστι τῷ
Ἰσοκράτει τὴν ὑπὸ τῷ βασιλεῖ
τῶν Περσῶν γῆν οὕτω καλεῖν,
ὡσπερ ἐν τε Φιλίππῳ (97.) καὶ
Ἀρχιδάμῳ (73.).* Harp.]

Ephialtes diminuit Aëropagi
auctoritatem. Ὑπόθ. 7.

[*Ἐφοροί*: *ἄρχοντες ἦσαν
ἄνδρες ἑννέα (corr. πέντε) ἐν
Λακεδαιμόνι, κληθέντες ἀπὸ
τοῦ πάντας ἐφορᾶν ἦσαν δὲ
ἡ μεγίστη ἀρχή.* Bekk. Anecd.
257. — XII, 181.]

Ephorus, Isocratis discipulus.
Ἀποσπ. III. β'. 6. 7.

[*Ἐπιγραφεῖς*: *ἀρχή τις
ἐστὶν ἡ τῶν ἐπιγραφέων, ἣτις
ἐν ταῖς δίκαις ἐπέγραφε τὰ
ἐπιτίμια τοῖς ἀλισκομένοις. ἡ
ἐπιγραφεῖς οἱ ὀρίζοντες καὶ ἐπι-
γράφοντες τὰς εἰσφορὰς ἐκά-
στον.* Bekk. Anecd. 254. —
XVII, 41.]

Epidaurii, nullius auctori-
tatis populus. VI, 91.

[*Ἐπιστάτης*: Oratio *Συνη-
γορία πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ
ἐπιστάτου iniuria Isocrati tri-
buta.* V. Ἀποσπάσμ. I.]

[*Ἐπίσταθοι*: *οἱ ἄρχοντες
καὶ σατράπαι, οἱ κατέχοντες
βασιλεῖ τὰς ὑπηκόους πόλεις,
παρὰ τὸ ἐπὶ τοῖς σταθμοῖς εἶ-
ναι· σταθμοὶ δὲ αἱ καταγωγαί.
οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τοὺς τοι-
ούτους ἀρμοστάς ἐκάλουν.* Bekk.
Anecd. 253. Ἰσοκράτης *Πανη-
γυρικῶ* (162.) „*Ἐκάτομος ὁ
Καρίας ἐπίσταθμος*“, ὃς οὐδὲν
ἕτερον ἦν ἢ κατὰ σατραπειάν
Καρίας κύριος. Harp. IV, 120.]

[*Ἐπώνυμοι*: *Δημοσθένης
ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους* (18.).
*Διττοὶ εἰσὶν οἱ ἐπώνυμοι, οἱ
μὲν ἰ τὸν ἀριθμὸν, ἀφ' ὧν αἱ
φυλαί, ἕτεροι δὲ β' καὶ μ', ἀφ'
ᾧν αἱ ἡλικίαι προσαγορεύονται
τῶν πολιτῶν καθ' ἕναστον ἔτος,
ἀπὸ ἡ' ἐτῶν μέχρις ξ'.* (Harp.)
XVIII, 61.]

Erechtheus contendit cum
Eumolpo de urbe Athenarum
XII, 193.

Erichthonius, Vulcani et Ter-
rae f., a Cecrope regnum Athe-
narum accepit, a quo omnes
Atheniensium ad Theseum re-
ges originem ducunt. XII, 126.

Erythea insula, unde Her-
cules boves abduxit. VI, 19.
X, 24.

[*Ἐρις*. *Περὶ ἔριδος* oratio
iniuria Isocrati tributa. V. Ἀπο-
σπάσμ. I.]

Euagoras (ὄνομα κύριον, εἰς
ὃν τὸ ἐγκώμιον Ἰσοκράτους.
Harp.). Aeacidæ (Teucidæ)
eius maiores. IX, 18. Natus Sa-
lamine. IX, 21. Eius a pueritia
virtus. 22—24. E Solis Cili-
ciæ oppido, quo confugerat, in
patriam redit. 27—32. Salami-
nis regnum suae genti recuperat
et Phoenicibus eripit. III, 28.
Merita eius de civitate sua.

IX, 41—50. Graecorum multi et inter eos Conon ad eum confugiunt et ab Atheniensibus ob merita ius civitatis accipit et statua ei ponitur. IX, 51—57. Cum rex Persarum bellum ei intulisset, socio filio Pnytagora tota paene Cypro est potitus, Phoenicem vastavit, Tyrum expugnavit, Ciliciam ad defectionem compulit regemque pacem facere coegit. IX, 57—69. Unius urbis in Cypro rex et in foedere Antalcidae cum aliis insulis Persarum regi traditus (a. Chr. n. 387.) ab eo subigi non potest IV, 141. Beatam egit vitam IX, 70. et plures reliquit liberos (mortuus esse perhibetur a. Chr. n. 374.) 72., inter eos Nicoclem. III, 42. Laudatio eius Orat. IX. Euagoras inscripta et ab Isocrate seniore est composita, v. s. Isocrat. et *Ἐπιθ.* 9., fort. a. Chr. n. 370.

Euander de Isocrate. *Ἐπιθ.* 2.

Euboea insula, multis commodis abundans, cuius situs ad maris imperium est aptissimus. IV, 108. Thebani eam vastaverunt. V, 53.

Eumolpidae Eleusiniis edicunt ut barbari homicidaeque procul sint. IV, 157.

Eumolpus, Neptuni f., cum Erechtheo de Athenarum possessione contendit, dicens Neptunum ante Minervam urbem possedisse XII, 193., et irruptionem in Atticam fecit. IV, 68.

Eunomus, Isocratis discipulus, aurea corona a civitate ornatus. XV, 93.

Eupatridae (*εὐπατρίδαι ἐναίουντο οἱ αὐτὸ τὸ ἄστυ οἰκοῦν-*

τες καὶ μετέχοντες βασιλικῶν γένους καὶ τὴν τῶν ἱερῶν ἐπιμέλειαν ποιοῦμενοι. Bekk. Anecd. 257.), Alcibiadis maiores. XVI, 25.

Euripides de Socrate. *Ἐπιθ.* 11.

Europa ut altera terrae pars (IV, 179.) Asiae opposita IV, 187. V, 137. VI, 54. est tamen nunc minus fortunata quam Asia. V, 132. Contendit cum ea et triumphavit bello Troiano. X, 51. 67. item postea Atheniensium merito IV, 117. 149. XII, 47. Eius imperium Thraces, Scythae, Persae affectarunt IV, 68. cum barbaris Europae Philippus bellum gessit. V, 152. Ut urbes eius sui iuris essent, praescriptum in pace Antalcidae. IV, 176.

Eurybiades, Lacedaemoniorum dux, in bello navali cum Xerxe gesto Graecos paene perdidit. XII, 51.

Eurystheus, Argivorum rex, Herculem, Iovis filium, imperata facere coegit. IV, 60. X, 24. Nemo tamen eius potentiam laudibus ornavit. V, 144. Incursione in Atticam facta ab Atheniensibus victus et captus est. IV, 58. 59. 65. V, 34. VI, 42. XII, 194. Inimicus Heraclidarum IV, 56. contumeliosa morte periit. IV, 60. Quid post eius mortem Heraclidae fecerint. VI, 17. 18.

Euthynus, Niciae consobrinus XXI, 9., acceperat a Nicia tria talenta custodienda, ib. 2. unum est infitiatus, ib. 3. Qua de causa orat. XXI. (tere a. 402) scripta est (habita esse non videtur).

G.

Ge (Terra) peperit Erichthonium. XII, 126.

[*Γερουσία καὶ Γέροντες*: ἄρχοντες ἦσαν ἐν Λακεδαιμόνι, οἱ ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας μέχρι γῆρας καλῶς βεβιωκότες, τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιν ὄπῳ. ἦν δὲ ἡ μεγίστη ἀρχὴ μετὰ τοὺς ἐφόρους ἢ γερουσία. Bekk. Anecd. 227. — XII, 154.]

Gigantes. Gigantomachia levior quam deorum pugna ad Ilium. X, 53.

Gorgias Leontinus in Thesalia vixit sine uxore et liberis, reliquitque mille stateres. XV, 155. 156. (mortuus fere a. Chr. n. 380.). Dicere ausus est nihil esse eorum, quae videamus. X, 3. XV, 268. Contra eum or. X. scripta esse dicitur. Ἰπόθ. 10.

Gorgonium surripuit Philurgus. XVIII, 57.

Gylippus (ὄνομα κύριον, Λακεδαιμόνιος. Harp.) solus Syracusios ab obsidione liberavit exercitumque Atheniensium terra marique fugatum cepit (a. Chr. n. 413.). VI, 53.

H.

Hades (Orcus). Theseus cum Pirithoo in eum descendit X, 20. 39. et Orpheus ex eo mortuos reducebat. XI, 8.

Halys, fluvius Asiae, IV, 144. Quo tempore Athenienses principatum tenebant, exercitus Persici infra eum descendere non audebant. VII, 80. XII, 59.

[*Ἀρμοσταί*: οἱ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἄρχοντες καὶ φρούραρχοι ἐμπειρόμενοι, παρὰ τὸ

ἀρμόζειν καὶ καθιστᾶν τὰς ὑπ' αὐτῶν φυλαττομένας πόλεις. Bekk. Anecd. 445. — IV, 117.]

Hecatomnos (ὄνομα κύριον. Harp.), Cariae satrapa. IV, 162.

Helena, Iovis et Ledae f., Herculi a patre praelata et pulcritudine donata est. X, 14. 16.

Theseus primus eam amavit, ib. 18—38. Eius nuptias omnes illo tempore reges civitatumque principes ambiebant, 39. Pollicita est eas Venus Paridi. Ib. 41. Illa Menelai coniuge facta et rapta Graeci omnes surrexerunt, quasi patria sua vastata; et sic Graeciae libertatis effectrix evasit. Ib. 49. 67. et XII, 80. Ob formam immortalis (X, 61.), fratres suos iam mortuos et Menelaum immortalitate donavit. X, 62. Stesichoro potentiam suam ostendit. X, 64. Homero mandavit, ut de iis scriberet, qui ad Troiam militassent. X, 65. Illi et Menelao Therapnis in Laconia sacrificatur. X, 63.

Scriptis eius non laudationem sed defensionem Gorgias X, 14. quamobrem Isocrates veram eius laudationem in orat. X, Helena inscripta, est aggressus. Scripta esse videtur circiter a. 392, paulo post orationem in Sophistas.

Helios (Sol) procreavit filiam Pasiphaen. X, 27.

Hellas (Graecia) antiquissimis temporibus humilis erat IV, 68. sed coloniis conditis duplo maior est reddita. XII, 44. 47. 167. Debent barbari ei servire. IV, 131. Contra eos igitur est ei bellum gerendum, qui Graeciam magnam est red-

diturus. XII, 44. Ep. I, 8. Bello Troiano tota Graecia coniuncta Agamemnone duce Troiam expugnavit. IX, 65. X, 49. XII, 76. 80. Quod Persarum rex eius copiis utitur IV, 134. eiusque res curat IV, 175. id Graeciae est dedecori IV, 180. 182., ita ut bellum cum Persis debeat suscipi. IV, 185. V, 70. Ep. I, 8. 9. Sic malis, quibus premitur, potest liberari. XV, 65. Ep. IX, 8. 15. — Multis praeterea locis ἢ Ἑλλάς nominatur, quos enumerare nihil opus est.

Hellenes (Graeci) parvam antiquitus incolebant terram bellis et inopia pressi. IV, 34. Athenienses eorum fines dilatant. IV, 37. In Aegina commune templum condiderunt. IX, 14. 15. Nomen Graecorum est nomen humanitatis et eruditionis factum IV, 50. IX, 66. XV, 293. Opponuntur barbaris III, 50. IV, 17. 67. 68. 85. 155. 158. V, 9. 80. 115. 121. 124. 125. 130. 132. 139. 140. 141. VII, 79. IX, 37. 59. 66. X, 49. 50. 52. XII, 45. 47. 60. 105. 152. 163. 213. XV, 80. XVIII, 27. Epp. II, 10. III, 5. IX, 11. Communis eorum lex de sepeliendis mortuis. XII, 170. Unius imperium non ferunt V, 107. 108. Principatum Graecorum quinam obtinere debeant. IV, 22. 57. 63—65. 99. VII, 66. VIII, 24. — Plurimis praeterea locis Ἑλλήνων mentio fit.

Hellenica regio V, 107. administratio, opposita barbarico dominatui. V, 154. res Hellenicas olim barbari non curabant. VII, 80. Hellenicae ora-

tiones XV, 46. Hellenica bella. XII, 1.

Hellenides urbes. III, 23. IV, 37. 64. 137. V, 64. 65. 68. VI, 26. VIII, 42. IX, 47. X, 35. 68. XII, 45. 59. 77. 119. 159. 163. 190. 191. 258. XV, 121. 224. 250. Ep. IX, 9.

Hellesponti urbes Sestus et Crithote. XV, 108. Hellespontum Xerxes ponte iunxit. IV, 89. Clades in Hellesponto ad Aegios flumen (a. Chr. n. 405). IV, 119. V, 62. VII, 64. VIII, 86. XII, 99. XVIII, 59.

Helotes (εἰλωτεύειν τὸ δουλεύειν, Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶ (131.) εἰλωτες γὰρ οἱ μὴ γόνω δοῦλοι Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οἱ πρῶτοι χειρωθέντες τῶν Ἑλλος τὴν πόλιν οἰκούντων, ὡς ἄλλοι τε πολλοὶ μαρτυροῦσι καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ α'. Harp.). IV, 131. XII, 104. A Thebanis in vicinia Lacedaemoniorum collocati sunt (Messeni sunt intellegendi, Paus. IV, 23.). VI, 28. 87. Uni ex Helotibus servisse dicuntur optimates Graeci IV, 111. (Lysandrum intellegit Sauppilus.)

Hera (Iuno) de pulcritudine certans. X, 41.

Heraclidae dant Lacedaemoniis Messenam. VI, 24. Nominatur sic Philippus Macedo Ἰπτόθ. 5.

Hercules, Iovis et Alcmenae f. X, 16. Perseo quattuor aetatibus posterior XI, 37. aequalis et cognatus Thesei X, 23. XII, 205. quocum saepe componitur. I, 8. V, 144. Labores ei ab Eurystheo sunt impositi. IV, 60. X, 24. XII, 194. Reducit Tyndareum et accipit

regnum. VI, 18. Est a Neleo eiusque filiis bobus, quos ex Erythia abegerat, spoliatus. VI, 19. Expeditionem contra Troiam et Laomedontem suscepit. V, 111. IX, 16. Busiridem interemisse dicitur XI, 36. Columnas erexit, monumentum virtutis suae et terminos Graecae terrae. V, 112. XII, 250. Excellens prudentia, sapientia, iustitia. V, 109—112. 144. Virtute immortalis est factus et inter deos receptus. I, 50. V, 132. VI, 17. Athenienses ei simul immortalitatis auctores. V, 33. Optime de Graecia est meritus. V, 76. 114. Ex eius gente orti Philippus V, 115. et Archidamus VI, 8. Ep. IX, 3. Liberi eius Eurysthei inimicitiam fugientes Atheniensibus supplices sunt facti IV, 54. 56. 58. 62. 65. V, 33. 34. X, 31. XII, 194. et post receptum in Deos Herculem in multis erant erroribus. VI, 17. Posteriores tamen Spartam conderunt et Argos, Lacedaemonem atque Messenam occuparunt. IV, 61. VI, 21. 32.

Hephaestion, Vulcani templum. XVII, 15.

Hephaestus (Vulcanus), pater Erichthonii. XII, 126.

Hermippus de Isocrate scripsit. *Ἱστορίαι*. 2. 5.

Hesiodus, optimus vitae humanae consiliarius. II, 43. De eo disputabant Sophistae in Lyceo. XII, 18. 33. Allatus in *Ἱστορίαι*. 1.

Hesperidum mala afferre Herculi erat mandatum. X, 24.

Hippolaidas. XVII, 38.

Hippolyta una ex Amazoni-

bus amavit et secuta est The-
seum. XII, 193.

Hipponicus, ditissimus et nobilissimus Atheniensium, Alcibiadis socer. XVI, 31.

Hipponicus, Demonici pater I, 2. et familiaris eius, qui orat. I. scripsit. Ibid. Virtute excellens. I, 9—11. (V. de eo *Ἱστορίαι*. 1, ubi Cyprius fuisse dicitur.)

Homeridae (*Ἱσοκράτης Ἐλένη* (65.). *Ἱστορίαι* γένος ἐν Χίῳ, ὅπερ Ἀκουσίλαος ἐν γ', Ἑλλάνικος ἐν τῇ Ἀτλαντιάδι ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ φησὶν ὠνομάσθαι. Σέλευκος δὲ ἐν β' περὶ βίων ἀμαρτάνειν φησὶ Κράτητα νομίζοντα ἐν ταῖς Ἱεροποιαῖς Ἱστορίαις ἀπογόνους εἶναι τοῦ ποιητοῦ ὠνομάσθησαν γὰρ ἀπὸ τῶν ὀμηρῶν, ἐπεὶ αἱ γυναῖκές ποτε τῶν Χίων ἐν Διονυσίοις παραφρονήσασαι εἰς μάχην ἤλθον τοῖς ἀνδράσι καὶ δόντες ἀλλήλοις ὀμηρα νυμφίους καὶ νύμφας ἐπαύσαντο, ὧν τοὺς ἀπογόνους Ἱστορίαις λέγουσιν. Χαίρ.) Eorum narratio de Homero X, 65.

Homerus ab Helena per somnum ad carmina sua componenda excitatus narratur. X, 65. Illo omnes inferiores, qui in eodem poeseos genere elaboraverunt. XII, 263. Aestumatur eius poesis magni apud Graecos, quod eos, qui barbaros expugnarunt, praeclaris extulit laudibus. IV, 159. Sophistae de ea disserere solebant. XII, 18. 33. Persecutus est fabulose certamina et bella semideorum. II, 48. Nonnunquam deos de futuris rebus deliberantes facit. XIII, 2.

Hyperbolus (Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Νικουλίαν. ἦν δὲ δημαγωγός, ὃν Θουκυδίδης ἐν τῇ ἡ' ἐξωστρακισθῆαι φησίν. Harp.), demagogus Atheniensium. VIII, 75.

I.

Iason, Pheraeorum in Thesalia tyrannus. Magnam gloriam inde sibi comparavit, quod regi Persarum se bellum esse illaturum dixit. V, 119. 120. Eius liberis epistula VI. est missa, ubi §. 1. de Iasonis hospitio est sermo (circiter a. 359).

Idrieus (Ἰσοκράτης Φιλίππου (103.). δυνάστης ἦν οὗτος ἐν Καρίᾳ, υἱὸς Ἐκατόμνον, ἀδελφὸς δὲ Μανσώλου καὶ Ἀρτεμισίας. Harp.), opulentissimus Asiae satrapa, regi Persarum haud favens. V, 103.

Ilyriorum maximam partem subegit Philippus. V, 21.

Ion. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως (268.). Ἴωνος τοῦ τῆς τραγωδίας ποιητοῦ μνημονεύει ἀν νῦν ὁ δῆτωρ, ὃς ἦν Χίος μὲν γένος, υἱὸς δὲ Ὀρθομένους, ἐπίκλησιν δὲ Ξούθου. ἔγραψε δὲ μέλη πολλὰ καὶ τραγωδίας καὶ φιλόσοφόν τι σύγγραμμα τὸν Τριαγμὸν ἐπιγραφόμενον, ὅπερ Καλλίμαχος ἀντιλέγεσθαι φησιν ὡς Ἐπιγένους· ἐν ἐνίοις δὲ καὶ πληθυντικῶς ἐπιγράφεται Τριαγμοί, καθὰ Δημήτριος ὁ Σκήψιος καὶ Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς. ἀναγράφουσι δὲ ἐν αὐτῷ τάδε „Ἀρχὴ ἦδε μοι τοῦ λόγον. πάντα τρία καὶ πλεόν οὐδὲν οὐδὲ ἔλασσον. τούτων τῶν τριῶν ἐνὸς ἐκάστου ἀρετὴ τριάς, σύνεσις καὶ κράτος καὶ τύχη.“ (Harp.)

Iones coloni Atheniensium, Persis infestissimi, tamen a Lacedaemoniis primum ab illis abstracti, postea his traditi sunt. IV, 122. Sunt laudandi, quod eos diris devoverunt, qui templorum a Persis crematorum ullum instaurassent. IV, 156.

Ionia. Inde erat maxima pars classis, qua ad Cyprum Persae utebantur IV, 135. Ibi exercitum esse collocandum dicit IV, 165. Samus praestans in Ionia. XV, 108.

Iphicrates de rebus gestis c. Timotheo in iudicium vocatus et absolutus est a. 354. a. Chr. XV, 129.

Isocrates (ὁ Ἀθηναῖος ἐγεννήθη μὲν ἐπὶ τῆς ὀγδοηκοστῆς καὶ ἔκτης Ὀλυμπιάδος (a. Chr. n. 436.) ἄρχοντος Ἀθήνησι Λυσισμάχου [Μυρρινουσίου. ψ.], πέμπτῳ πρότερον ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, δυσεὶ καὶ εἴκοσι ἐτεσι νεώτερος Ἀντίου [πρεσβύτερος δὲ Πλάτωνος ἐπίτᾳ. ψ.]. Dion. et Pseudoplutarch. Θεοδώρου [τοῦ Ἐρχιμῆως. ψ.] τοῦ ἀύλοποιῦ ἐγένετο παῖς, Ἠδυτοῦς μητρός. Anonym. et Pseudopl. Ἀδελφοὶ δ' αὐτῷ ἐγένοντο Τεῖσιππος καὶ Θεόμνηστος καὶ Θεόδωρος. Suid., sed Pseudoplut. patri tres praeterea liberos fuisse scribit, Telesippum Diomnestum atque filiolum). Pater eum ita studiose educavit, ut inter aequales et condiscipulos clarior etiam et notior esset quam postea inter cives. XV, 161. (Γενόμενος δ' ἀκουστῆς Προδίου τε τοῦ Κείου καὶ Γοργίου τοῦ Διονυσίου καὶ Τεῖσιου τοῦ Συ-

ρακουσίον, τῶν τότε μέγιστον ὄνομα ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἐχόντων ἐπὶ σοφία, ὡς δὲ τινες ἱστοροῦσι, καὶ Θηραμένους τοῦ ῥήτορος, ὃν οἱ τριάκοντα ἀπέκτειναν, — a. Chr. n. 404. — δημοτικὸν εἶναι δοκοῦντα — [οὐ συλλαμβανομένου ὑπὸ τῶν τριάκοντα καὶ φυγόντος ἐπὶ τὴν βουλαίαν ἐστίαν, ἀπάντων καταπεπληγμένων, μόνος ἀνέστη βοηθήσων. ψ.]. Dion. et Pseudoplut. μαθητῆς ἐγένετο φιλοσόφου Σωκράτους. [ἐλυπήθη δὲ οὐ μετρίως ἐπὶ τῷ Σωκράτους θανάτῳ καὶ μελανιμονῶν τῇ ὑστεραίᾳ προήλθε. ψ.] Anonym. et Pseudopl. νέος δὲ ὢν ἐδόκει διοίσειν τῶν περὶ Λυσίαν τὸν ῥήτορα πρὸ αὐτοῦ γενομένων· καὶ τοῦτο μαρτυρεῖ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδρῳ (278 sq.) Σωκράτην λέγοντα ποιήσας οὕτω· νέος μὲν ἔτι, ὦ Φαῖδρε, Ἰσοκράτης, ὃ μέντοι περὶ αὐτοῦ μαντεύομαι εἰπεῖν ἐθέλω· δοκεῖ γάρ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς περὶ Λυσίαν εἶναι [λόγους τὰ τῆς φύσεως· ἔτι δὲ ἦθει γεννικωτέρῳ κερῶσθαι. Ὅστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θαναμαστόν, προιούσης τῆς ἡλικίας, εἰ περὶ αὐτοὺς τε τοὺς λόγους, οἷς νῦν ἐπιχειρεῖ, πλέον ἢ παίδων διενέγκοι τῶν πάποτε ἀψαμένων λόγων· εἴτε εἰ αὐτῷ μὴ ἀποχορήσαι ταῦτα, ἐπὶ μείζων τις αὐτὸν ἄγοι ὄρημ' ἰστοτέρα. φύσει γάρ, ὦ φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ τοῦ ἀνδρὸς διανοία. Πλ.] Anonym. et Plato.). Amisiss bello Deceliaco cunctis facultatibus mederi coepit rebus suis et aliquorum esse magister. XV, 161. 162. (σχολῆς δὲ ἠγεῖτο, ὡς τι-

νὲς φασι, πρῶτον ἐπὶ Χίου, μαθητὰς ἔχων ἑννέα. Pseudopl.) Primi ad eum accesserunt Eunomus et Lysithides et Callippus, post hos Onetor, Anticles, Philonides, Philomelus, Charmantides, quos omnes civitas aureis coronis donavit. XV, 93—94. Fuit etiam amicus et magister Timothei. XV, 101. Ep. VIII, 8. ἀκροαταὶ δὲ αὐτοῦ ἐγένοντο εἰς ἑκατὸν, ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Τιμόθεος ὁ Κόνωνος, σὺν ᾧ καὶ πολλὰς πόλεις ἐπήλθε, συντιθεὶς τὰς πρὸς Ἀθηναίους ὑπὸ Τιμοθέου πεμπομένας ἐπιστολάς, ὅθεν ἐδωρήσατο αὐτῷ τάλαντον τῶν ἀπὸ Σάμου περιγενομένων. ἐμαθήτευσε δ' αὐτῷ καὶ Θεόπομπος ὁ Χῖος καὶ Ἐφορος ὁ Κυμαῖος καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ τὰ τραγωδομένα συγγραψας καὶ Θεοδέκτης ὁ Φασηλίτης ὁ τὰς τραγωδίας ὑστερον γράψας, Λεωδάμας τ' Ἀθηναῖος καὶ Λάκριτος [Phaselita], ὡς δὲ τινὲς φασι καὶ Ἐπερείδης καὶ Ἰσαῖος. [Ἔσχε δὲ μαθητὰς πολλοὺς μὲν, τοὺς δὲ εὐδοκιμηκότας καὶ ἐπιφανεῖς τούτους, Θεόπομπον, Ἐφορον, ὧν καὶ ἱστορίαι φέρονται, Ἐπερείδην, Ἰσαῖον, Λυκούργον, οἵτινες εἰσὶ τῶν δέκα ῥητόρων τῶν κριθέντων τε καὶ ἀναγινωσκομένων, εἶτα Φιλίσκον, Ἰσοκράτην ὁμώνυμον αὐτοῦ, Θεοδέκτην, Ἀνδροτίωνα τὸν τὴν Ἀττίδα γράψαντα, καθ' οὗ καὶ ὁ Δημοσθένης ἔγραψε, καὶ Πύθωνα τὸν Βυζάντιον, τὸν ῥήτορα Φιλίππου. Ἀν.] Pseudopl. et Anon.) Divitias inde nactus invidiam excitavit. XV, 4. 146. 154. Nam non solum privatos homines disci-

pulos habuit, sed oratores, duces, reges, omnino plures, quam omnes reliqui rhetores. XV, 30. 39. Indicat ipse se plura bona sibi comparasse quam Gorgiam ib. 158., quae tamen ab externis potissimum accepit, ut a Nicocle. XV, 39. 40. Ἐπόθ. 2. (Ἐλάμβανε δὲ χρήματα πάμπολλα ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας, παρὰ μὲν τῶν πολιτῶν οὐδὲν [hoc falsum est], ὡς περ γέρας τοῦτο κατατιθέμενος καὶ τροφεῖα καταβάλλων τῇ πατρίδι, παρὰ δὲ τῶν ξένων χιλίας δραχμῶν. Anon.) Erat ea de caussa inter mille et ducentos illos, qui trierarchiae munere fungebantur, quod cum filio Aphareo tempore orationis XV. ter obierat. XV, 145. (Ἐυπόρησε δ' ἱκανῶς, οὐ μόνον ἀργύριον εἰσπράττων τοὺς γνωρίμους, ἀλλὰ καὶ παρὰ Νικολέου τοῦ Κυπρίων βασιλέως, ὃς ἦν υἱὸς Εὐαγόρου, εἴκοσι τάλαντα λαβὼν ὑπὲρ τοῦ πρὸς αὐτὸν γραφέντος λόγου· ἐφ' οἷς φθονηθεὶς τοὺς προεβλήθη τριηραρχεῖν. καὶ δις μὲν ἀσθένειαν σκηψάμενος διὰ τοῦ παιδὸς παρητήσατο· τὸ δὲ τρίτον ὑποστὰς ἀνήλωσεν οὐκ ὀλίγα. Pseudopl.) Iam seniori ei facultatum permutatio ob trierarchiae munus a Lysimacho oblata et ea de re iudicium conflatum est. XV, 4. De aliis autem rebus nunquam erat in iudicium vocatus, XV, 27., quia neminem laesit. XV, 33. (Δύο δ' ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ συνέστησαν αὐτῷ ἀγῶνες· πρότερος μὲν εἰς ἀντίδοσιν προκαλεσαμένου αὐτὸν Μεγακλείδου, πρὸς ὃν οὐκ ἀπήντησε διὰ νόσον, τὸν

δὲ υἱὸν πέμψας Ἀφαρέα (a. Chr. n. 356.) ἐνίκησε. Δεύτερος δὲ Λυσιμάχου αὐτὸν προκαλεσαμένου περὶ τριηραρχίας εἰς ἀντίδοσιν· ἠττηθεὶς δὲ τὴν τριηραρχίαν ὑπέστη. Pseudopl.) Nam sophistae et alii multi ei invidebant, quia sapientiores se illis profitebatur et plures discipulos habebat, etiam civitati Atheniensium non adulari sed illam obiurgare solebat. XII, 5. Epp. II, 22. IX, 15. Erat autem ad capessendam rempublicam omnium civium minime a natura instructus, voce et audacia carens, et ingenio praeditus, quod ad bene sentiendum et cogitandum valebat, sed ad res gerendas infirmius neque ad eloquentiam satis aptum et ad dicendum in magna hominum frequentia prorsus ineptum erat. V, 81. 82. XII, 9. 10. Epp. I, 9. VIII, 7. His igitur omnibus destitutus ad sapientiae studium deque Graeciae statu regumque et rerumpublicarum negotiis scribendum fugit. XII, 11. Orationes conscripsit Atheniensium civitati totique Graeciae utilia suadentes, ornate copioseque compositas. XII, 2. Non destitit Graecos ad concordiam et expeditionem in Asiam excitare. XII, 13. et plures de libertate Graecorum conscripsit orationes, quam omnes oratores. Ep. VIII, 7. Atheniensium maiores in Pannegyrico maximis laudibus celebravit, XV, 60. 61. 76, optimeque et hac oratione et aliis de patria est meritis, ibd. 76—86. (Τίς γὰρ οὐκ ἂν γένοιτο φιλό-

πολὶς τε καὶ φιλόδημος, ἢ τίς οὐκ ἂν ἐπιτηδεύσειε τὴν πολιτικὴν καλοκαγαθίαν, ἀναγνοὺς αὐτοῦ τὸν Πανηγυρικόν; ἐν ᾧ διεξιῶν τὰς τῶν ἀρχαίων ἀρετάς, φησὶν, ὡς οἱ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσαντες ἀπὸ τῶν βαρβάρων οὐ τὰ πολεμικὰ δεινοὶ μόνον ἦσαν ἀλλὰ καὶ τὰ ἥθη γενναῖοι καὶ φιλότιμοι καὶ σώφρονες· οἳ γε τῶν μὲν κοινῶν μᾶλλον ἐφρόντιζον ἢ τῶν ἰδίων, τῶν δ' ἄλλοτρίων ἤττον ἐπεθύμουν ἢ τῶν ἀδυνάτων· καὶ τὴν εὐδαιμονίαν οὐ πρὸς ἀργύριον ἔκρινον ἀλλὰ πρὸς εὐδοξίαν· μέγαν οἴομενοι τοῖς παισὶ καταλείψειν πλούτον καὶ ἀνεπίφθονον, τὴν παρὰ τοῖς πλήθει τιμῆν. Κρείττονα δ' ἠγοῦντο τὸν εὐσχήμονα θάνατον ἢ τὸν ἀκλεῆ βίον· ἐσκόπουν δ' οὐχ ὅπως οἱ νόμοι καλῶς καὶ ἀκριβῶς αὐτοῖς ἔξουσιν, ἀλλ' ὡς ἡ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων μετριότης μηδὲν ἐκβήσεται τῶν πατρίων· οὕτω δ' εἶχεν αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀλλήλους φιλοτίμως καὶ πολιτικῶς, ὥστε καὶ τὰς στάσεις ἐποιοῦντο πρὸς ἀλλήλους, πότεροι πλείω τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιήσουσιν, οὐχ οἷτινες τοὺς ἑτέρους ἀπολέσαντες τῶν λοιπῶν αὐτοὶ ἀρξουσιν· τῇ δ' αὐτῇ προθυμίᾳ χρώμενοι καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα τῷ θεραπεύειν προσήγοντο τὰς πόλεις, καὶ τῷ πείθειν ταῖς εὐεργεσίαις μᾶλλον ἢ τῷ βιάζεσθαι τοῖς ὅπλοις κατεῖχον, πιστοτέροις χρώμενοι τοῖς λόγοις ἢ νῦν τοῖς ὄρκοις, καὶ ταῖς συνθήκαις ἀξιοῦντες μᾶλλον ἐμμένειν ἢ ταῖς ἀνάγκαις· τοιαῦτα δὲ περὶ τῶν ἡτόνων ἀξιοῦντες γινώσκειν, οἷα

περὶ σφῶν αὐτῶν τοὺς κρείτους ἂν ἤξιώσαν φρονεῖν· οὕτω δὲ παρεσκευασμένοι τὰς γνώμας, ὡς ἴδια μὲν (ἄστη) ἔχοντες τὰς ἑαυτῶν πόλεις, κοινὴν δὲ πατρίδα τὴν Ἑλλάδα οἰκοῦντες. Dion.) Quam orationem etiam invidi et obtrectatores imitabantur. V, 11. (Συνέδηκε μέντοι τὸν Πανηγυρικόν, οἳ μὲν ἔτεσι φασὶ δέκα, οἳ δὲ ἐπὶ τούτοις ἕτερα πέντε· καίτοι γε Γοργίου τοῦ Λεοντίου καὶ Λυσίου τῶν ἐνθυμημάτων καὶ ἐπιχειρημάτων μικροῦ μεταβολῆ καθέστηκε καὶ μετάθεσις ὁ Πανηγυρικὸς Ἰσοκράτους λόγος. Διατρέψαι δ' ἂν τις οὐκ εὖ μακρὸν οὕτω χρόνον τοῦ Πανηγυρικοῦ προσεδρεύοντα τὸν ῥήτορα τῇ συνθήκῃ διὰ τὸ τῆς λέξεως κατεσκευασμένον καὶ περιττὸν καὶ διὰ τὴν εἰς ἀκριβείαν τῶν ὀνομάτων ἐκλογὴν καὶ δὴ καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλα τούτων συνθήκης. Ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν κώλων καὶ περιόδων ἐπὶ τοσοῦτον ἀκριβεία ἱκανῆ καταναλωσαι χρόνον. Μάλιστα δὲ αὐτῷ ἡ τῶν πραγμάτων εὐρεσις καὶ διοίκησις τῆν τοσαύτην ἀσχολίαν ἐνεποίησε· τὰ γὰρ κεφάλαια καὶ τὰ ἐπιχειρήματα, οἷς ὁ λόγος οἰκονομούμενος ἀπαρτίζεται, εἴ τις ἐπιμελῶς καὶ καθ' ἕναστον μέρος ἐπισκέψαιτο, εὐρήσει συντελεσθῆναι πολλοῦ θεόμενα χρόνον. Photius.) Eadem patriae caritate instigatus est aetate iam provectus de Graecis reconciliandis inferendoque Persis communi Graecorum bello scribere in oratione ad Philippum missa. V, 10. et squ. 16. Ep. III, 2. Idem fecit in epistulis

ad Philippum scriptis (Epp. II et III.). Omnino non desiit bellum gerere cum Persis idoneos viros ad id hortando. V, 130. De communibus Graeciae commodis etiam epistulam ad Dionysium tyrannum misit. V, 81. et Epist. I. Nunquam operam dedit orationibus ad ostentationem compositis. Ep. VI, 5. neque oratt. forens. XV, 36. XII, 1 (cf. tamen Ἐπιθ. 16—21). Tamen a civibus suis est neglectus XII, 11. et inde, quum senio esset confectus, morosus factus et querulus XII, 8., quamquam neque gloria destitutus erat et sanitatis insignis corporis et animi particeps XII, 7., ita ut octoginta annos esset natus, quum epistulam nonam scribebat. Ep. IX, 16. Etiam epistulam quartam et sextam aetate senili scripsit. Epp. IV, 12. VI, 6. item orationem ad Philippum scriptam V, 1. 10. 149. et Euagoram IX, 73. et orationem de Permutatione anno aetatis octogesimo secundo XV, 9., voluitque hanc imaginem vitae et animi esse. XV, 7. Panathenaeici autem scribendi initium fecit annos nonaginta quattuor natus XII, 3. eumque absolvit nonaginta septem annos habens, quum triennium morbo laborasset. XII, 267. et sqq. Nam dimidio fere orationis scripto in morbum incidit periculosissimum, qui verecunde nominari nequit, cum eoque triennium conflixit. XII, 267. (Ἐτελεύτα τὸν βίον ἐπὶ Χαιρωνίδου ἄρχοντος, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ

μάχης (a. Chr. n. 338.), δυοῖν δέοντα βεβιωκῶς ἐκατὸν ἔτη, γνώμη χρησάμενος ἅμα τοῖς ἀγαθοῖς τῆς πόλεως συγκαταλύσαι τὸν ἑαυτοῦ βίον, ἀδήλου ἔτι ὄντος, πῶς χρήσεται τῇ τύχῃ Φίλιππος παραλαβὼν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἀρχήν. Dion. Ἀποκαρτερήσας δ' ἐτελεύτησεν, ὡς μὲν Δημήτριός φησιν, ἐν νέᾳ ἡμέρᾳ, ὡς δὲ Ἀφαρεὺς, δεκατέσσαρας. προαναγίτους δὲ τούτους τοὺς στίχους ἐτελεύτησεν, ἐκ τριῶν δραμάτων Εὐριπίδου.

Δαναὸς ὁ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ.

Σιδώνιον ποτ' ἄστν Κάδμος ἐκλιπών.

Πέλοψ ὁ Ταυτάλειος εἰς Πίσαν μολών.

δηλῶν ἐκ τούτων ὡς ὅτι, ὥσπερ ἐνεῖνοι, βάρβαροι ὄντες, ἐλθόντες εἰς τὴν Ἑλλάδα κατέσχον αὐτῆς, οὕτω καὶ τέταρτος τις οὗτος ἀνεφύη δεσπότης τῆς Ἑλλάδος ὁ Φίλιππος. Anon. Ἐξελεθεῖν δὲ τοῦ βίου οἱ μὲν ἐναταῖον φασὶ σίτου ἀποσχόμενον, οἱ δὲ τεταρταῖον, ἅμα ταῖς ταφαῖς τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ πεσόντων [itaque haud paucis post pugnam diebus, refelliturque hoc testimonio vulgaris de Isocratis morte narratio] Pseudopl. Ἐτάφη δὲ μετὰ τῆς συγγενείας πλησίον Κυνοσάργου ἐπὶ τοῦ λόφου ἐν ἀριστερᾷ αὐτοῦ τε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Θεόδωρος καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ταύτης τε ἀδελφῆ, τηθῆς τοῦ ῥήτορος, Ἀνακῶ, καὶ ὁ ποιητὸς υἱὸς Ἀφαρεὺς καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Σωκράτης, μητρὸς Ἰσοκράτους ἀδελφῆς Ἀνακοῦς υἱὸς ἂν, ὃ τε ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁμώνυμος

τοῦ πατρὸς Θεόδωρος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, τοῦ ποιηθέντος αὐτῷ παῖδες Ἀφαρέως, ἣ τε γυνή Πλαθάνη, μήτηρ δὲ τοῦ ποιητοῦ Ἀφαρέως. — νέον μὲν ὄντα μὴ γῆμαι, γηράσαντα δὲ ἑταίρα συνεῖναι (a. circiter a. Chr. n. 384.), ἣ ὄνομα ἦν Λαγίσκη, ἐξ ἧς ἔσχε θυγάτριον, ὃ γενόμενον ἐτῶν δαδέκα πρὸ γάμου ἐτελεύτησεν. Ἐπειτα Πλαθάνην τὴν Ἰππίον τοῦ ῥήτορος γυναικα ἠγάγετο τρεῖς παῖδας ἔχουσαν, ὧν τὸν Ἀφαρέα, ὡς προεῖρηται, ἐποίησατο· ὃς καὶ εἰκόνα αὐτοῦ χαλκῆν ἀνέθηκε πρὸς τῷ Ὀλυμπίῳ ἐπὶ κίονος καὶ ἐπέγραψεν·

Ἰσοκράτους Ἀφαρέως πατρὸς
εἰκόνα τήνδ' ἀνέθηκε
Ζηνί, θεοῦς τε σέβων καὶ
γονέων ἀρετήν. —

Ἐπὶ μὲν οὖν τούτων τράπεζαι ἐπῆσαν ἕξ, αἱ νῦν οὐ σώζονται. Αὐτῷ δ' Ἰσοκράτει ἐπὶ τοῦ μνήματος ἐπὶν κίων τριάνοντα πηγῶν, ἐφ' οὗ σειρὴν πηγῶν ἐπὶ συμβολικῶς, ὃς νῦν οὐ σώζεται. Ἦν δὲ καὶ αὐτοῦ τράπεζα πλησίον, ἔχουσα ποιητὰς τε καὶ τοὺς διδασκάλους αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ Γοργίαν εἰς σφαιραν ἀστρολογικὴν βλέποντα, αὐτόν τε τὸν Ἰσοκράτην παρεστῶτα. ἀνάκειται δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἐλευσίῳ εἰκὼν χαλκῆ ἔμπροσθεν τοῦ προστώου ὑπὸ Τιμοθέου τοῦ Κόνωνος καὶ ἐπιγράφεται·

Τιμόθεος φιλίας τε χάριν,
ξύνεσιν τε προτιμῶν
Ἰσοκράτους εἰκὼ τήνδ' ἀνέ-
θηκε θεαῖς.

Λεωχάρους ἔργον. Pseudopl.)
Usus autem est praeter Timotheum familiaritate Cononis et

Diophanti Epist. VIII, 8. [et Hipponici. I, 2. et Ἰπόθ. 1.] et Iasonis et Polyalcis. Ep. VI, 1. Habuit nepotes Apharei liberos. Ep. VIII, 1.

Isthmus ὁ κατὰ Κόρινθον τόπος. (Bekk. Anecd. 265.) Eum Peloponnesii bello Persico muro intercludebant. IV, 93. Lacedaemonii per Timotheum eo redacti, ut nullus eorum exercitus per Isthmum proficisceretur. XV, 110.

Italia Eius imperium Athenienses affectasse dicuntur VIII, 85. Lacedaemonii ibi tyranni (h. e. Dionysii) dominationem adiuverunt VIII, 99. Erat tempore Panegyrici devastata. IV, 169.

L.

Lacedaemon ad maximas Graecarum urbium est referenda IV, 64. cum Argis et Messena antiquo tempore prima in Peloponneso. XII, 253. Fruitur gloria antiqua et magna VI, 12. cf. 90. 108. Misit ad bellum Troianum Menelaum. XII, 72. Helena a Theseo inde rapta X, 19. post eius descensum ad inferos huc rediit. X, 39. Spartani iure eam possident. VI, 16. Nam Herculis posterii, maiores eorum, qui nunc Lacedaemone regnant, eam occuparunt IV, 61. XII, 254. ipse autem Hercules a Tyndareo dono accepit. VI, 18. Reges ibi honoratissimi sunt, sed nequeunt cuiquam iniuriam facere. VIII, 142 squ. Thebani huc legatos misisse dicuntur XIV, 29.

Lacedaemonii origine Dores

quomodo in Peloponneso con-
sederint et latissimis agris sint
potiti et Messenam acceperint
VI, 16. 24. XII, 45. 177. quam
tempore Archidami postquam
occupaverunt VI, 23. ultra qua-
dringentos annos possident.
VI, 26. Est iis ab oraculo as-
signata. VI, 31. Eam ever-
terunt, quamquam de Graecis
optime meritam. XII, 91. Om-
nino ex quo in Peloponnesum
venerunt, nihil potius habu-
erunt, quam ut omnibus Grae-
cis imperarent. XII, 98. 117.
228. Occupata Peloponneso
factionibusque inter eos ortis
plebem in servitutum redactam
circa se in vicinia collocarunt
atque ei exiguum agrum de-
derunt. XII, 177. et squ. Po-
steris Herculis regiam digni-
tatem dederunt V, 33. quos
venerantur. V, 80. Ep. II, 6.
A principio cum finitimis bella
gerunt. V, 51. et omnes in
Peloponneso civitates invase-
runt. XII, 45. 228. Hinc Ar-
givi, Messenii, Megalopolitae
iis sunt infesti V, 74. neque
cum Argivis et Thebanis in
amicitiam possunt redire V,
39. quos ut conciliet Philippus,
suadet orator V, 30. Ep. III,
2. Boeotiam vastare conati
sunt. V, 43. Thebanis insidias
struxerunt VIII, 98. et cum
iis, qui ipsis diu servierant,
XIV, 30., bellum gesserunt
XIV, 27. et eorum arcem oc-
cuparunt. XIV, 19. Gloria a
maioribus tradita per septin-
gentos annos salva permansit.
VI, 12. Celebratae sunt pugnae
eorum ad Thyream et Dipaeam
VI, 99. et ad Thermopylas IV,

90. 91. V, 147. 148. VI, 99.
XII, 187. 189. Omnino Asiam
et Europam tropaeis impleverunt.
VI, 52. 54. Victi tamen sunt
per Cononem ad Rhodum (Cni-
dum) V, 63. 64. 129. VII, 65. IX,
54. 56. 69. XIV, 40. qui iis im-
perium eripuit IV, 154. et ad
Leuctra VIII, 58. XII, 57. et a
Persis trium annorum spatio im-
perio maritimo privati V, 99. IX,
64. omni autem potentia a The-
banis. XII, 57 sq. Ep. I, 8.
Nam media in urbe de liberis
et uxoribus cum Thebanis et
Peloponnesiis pugnare sunt co-
acti V, 48. et timent Theba-
norum novam incursionem. V,
50. Incusantur, quod Graecos
Persis subiecerint iisdemque
durius imperaverint. IV, 122.
142. XII, 59. 103. 104. 106.
Nam socios suos miseros
esse et Persarum regem viri-
bus Graecorum regnum suum
firmare patiuntur IV, 125. 129.
Mantinensium urbem everte-
runt, Cadmeam occuparunt,
Olynthios et Phliasios expu-
gnarunt, Amyntae, Dionysio,
Persarum regi operam nava-
runt. IV, 126. Cyprii se iis
dant. IV, 135. Bellum inferunt
tantum non singulis diebus
Graecis, cum barbaris aeterna
societate inita IV, 128. Asiam
regis Persarum esse concesserunt
IV, 137., auctores pacis
Antalcidae, cuius conditiones
afferuntur VIII, 16. 68. Omnino
regis amicitiā sectantur.
V, 42. Post victoriam ad Aegos
flumen reportatam Decemviro
cuique urbi praeficiunt maxime
molestos XII, 54. 55. 66.
et Asiam vastant. IX, 54.

Plures Graecos indicta causa interfecerunt, quam Athenienses, ex quo urbem incolunt, in iudicium adduxerunt XII, 66. 68., et insignes civitates everterunt. XII, 70. Plataeenses de Graecia optime meritos in Thebanorum gratiam expugnarunt XII, 92. 93. XIV, 13. 26. 62. sed tamen prohibuerunt, ne Athenae everterentur. XIV, 32. Bello Peloponnesiaco, quo Isocrates sua amisit XV, 161., Deceliam muniunt VIII, 84. Post longum bellum (XVIII, 47) pace facta (XVIII, 29) Atheniensibus imperant. VII, 65. 69., qui ab iis centum talenta ad bellum contra partes populares gerendum sunt mutuati. VII, 68. Populum in Piraeo includunt. XVIII, 49. Sunt cum Atheniensibus conciliandi. IV, 188. Notatur eorum pigritia et cupiditas habendi. XI, 20. Eorum gymnasia et exercitia tamen sunt optima. XII, 217. XV, 298. In Olympiis ceterisque conventibus sunt insignes. VI, 95. Equos alunt VI, 55. neglegunt tamen agriculturam et artes. XII, 46. Item eorum democratia est optima. VII, 61. Nam optime rempublicam administrant, domi sub imperio paucorum, militiae sub rege. III, 24. Regum saluti maxime consulunt. Ep. II, 6. Sunt Aegyptiorum civitatis statum ex parte imitati. XI, 17. Ab Aegyptiis enim petierunt et concoctiones et ut militum nemo sine venia magistratum peregrinaretur (καὶ γὰρ τὸ μηδένα τῶν μαχίμων ἄνευ τῆς τῶν ἀρχόν-

των γνώμης ἀποδημεῖν. Ἰσοκράτους ἐν Βουσίριδι (18.) περὶ Λακεδαιμονίων ταῦτα λέγοντος ῥητέον, ὅτι καὶ οἱ τὰς Λακεδαιμονίων πολιτείας γεγραφότες τὰ ὅμοια εἰρήκασιν· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης οὐκ ἐξείναι φησιν ἀποδημεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ὅπως μὴ ἐθίζωνται ἄλλων νόμων εἶναι φίλοι. τοῦ μέντοι Ἰσοκράτους τοὺς μαχίμους μόνους λέγοντος καλύεσθαι ἀποδημεῖν οἱ περὶ Ἀριστοτέλην τοὺς πάντας Λακεδαιμονίους φασίν. Harp.). Eorum forma reipublicae similis est exercitui VI, 81. Non multitudine copiarum sed virtute sedes in Peloponneso occuparunt VI, 82. VII, 6. 7. Numquam victi sunt duce rege e familia Archidami. VI, 111. Operam igitur dare debent, ne quid hac gloria indigni committant. VI, 91. Quoniam virtute sua de Graecis sunt bene meriti IV, 73. VI, 52. cum Atheniensibus, quibuscum comparantur XII, 24. 112. 189. 238. XV, 77., aemulati sunt IV, 85. et cum iis, qui de Lacedaemoniorum maioribus optime erant meriti IV, 61. 65., principatum obtinuerunt IV, 16. et putaverunt principatum sibi antiquitus deberi. IV, 18. VI, 110. Atheniensium socii amicitiam Lacedaemoniorum concupiverunt XV, 318. Itaque Lac. imperium terra marique acceperunt. VII, 7. VIII, 107. XV, 57. XVII, 36. Ep. I, 8. At Graecis invisum facti V, 86 squ. 95. quippe qui eos sub Decemviris male et crudeliter tractavissent. XII, 67. 68.

prae fastu ac superbia in servitutem paene inciderunt VIII, 95—106. 116. IX, 68. XII, 158. XV, 64. et principatum amiserunt V, 40. 47. 104. VII, 7. 69. VIII, 58. XII, 52. quem vix decem annos tenerant. XII, 56. Solent a multis temere laudari. XII, 109. 200. 216. Isocrates contra apte de iis scripsit. XII, 249. Origo omnium malorum iis fuit imperium maritimum, quod ut capessero Alcibiades iis persuaserat. V, 59. 60. XVII, 36. Ep. I, 8. Hic enim ad eos confugit XVI, 9. et eos rationem belli gerendi docuisse dicebatur. XVI, 11. Idem antea maximas Peloponnesi urbes a Lac. societate abduxerat. XVI, 15. item postea Persas ab eis alienavit. XVI, 20., qui navibus eos adiuturi erant. XVI, 18. Est eorum opera interfectus. XVI, 40. Archidamus rex eorum. Ep. IX, 18. De colonia Cyrenaica eorum V, 5.

Laches archon. Ἰπόθ. 11.

Laconica. Persae in eam escenderunt IV, 119. Eius urbs Therapnae. X, 63.

Laomedon. Contra eum Hercules expeditionem suscepit. IX, 16.

Lapithae. Theseus cum iis iunctus contra Centauros pugnavit. X, 26.

Ledam amans Juppiter oloris speciem induit. X, 59. Liberi eius. X, 16.

Leontinus Gorgias. XV, 155.

Λευκανοί (Lucani), ignobilis gens. VIII, 50.

Leuctra (Δημοσθένης ἐν τῷ

ὑπὲρ Κτησιφῶντος. ἔστι δὲ χωρίον Βοιωτίων περὶ Θεσπιάς. Harp.). Pugna ibi commissa a. Chr. n. 371. V, 47. VI, 10. VIII, (58.) 100. XV, 110. Ἰπόθ. 6. 8. 14.

[*Δηξιαρχικὸν γραμματεῖον*. *Δισκίνης ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου* (18.), εἰς ὃ ἐνεγράφοντο οἱ τελεωθέντες τῶν παιδῶν, οἷς ἐξῆν ἤδη τὰ πατροῦα οἰκονομεῖν, παρ' ὃ καὶ τούνομα γεγονέναι, διὰ τὸ τῶν λήξεων ἄρχειν· λήξεις δ' εἰσὶν οἱ τε κληροὶ καὶ αἱ οὐσίαι, ὡς καὶ *Δειναρχος ἐν τῇ ἀ' καθ' Ἡγελόχου συνηγορία ὑπὲρ ἐπικλήρου*. Harp. VIII, 88.]

Libya, mater Busiridis, filia Epaphi. XI, 10.

Libya terra. Ἰπόθ. 11.

Lochites. De verberibus ab eo inflictis XX, 1. 5. 22. Hinc orat. XX. circiter 400. a. Chr. n. contra eum scripta et habitata est.

Lyceum (Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους ἐν τῶν παρ' Ἀθηναίοις γυμνασίων ἐστὶ τὸ Λύκειον, ὃ Θεόπομπος μὲν ἐν τῇ κα' Πεισιστράτου ποιῆσαι, Φιλόχορος δ' ἐν τῇ δ' Περικλέους φησὶν ἐπιστατοῦντος αὐτὸ γενέσθαι. Harp.). Sophistae in eo Homerum recitant. XII, 18. 33. (Ἰσοκράτης — διατριβὴν εἶχε πρὸς τῷ Λυκείῳ τῷ γυμνασίῳ. Anon. Vit. Isocr.)

Lycia a nullo Persarum expugnata. IV, 161. Thrasylochus huc profectus mortuus est. XIX, 40.

Lycurgus, qui Spartanis leges tulit, imitatus est Atheniensium priscae administrationis formam, democratiam

aristocratia temperatam. XII, 152. 153.

Lydia. Thibron eam vastavit. IV, 144. Persis eripi potest. IV, 163. Circa eam exercitus est a Graecis collocandus. IV, 165.

Lysander (ὄνομα κύριον. Λακεδαιμονίων ναύαρχος. Harp.). dux felicissimus, Timotheo tamen postponendus. XV, 128. Athenas obsidens interdixit, ne quis Atheniensibus frumenta importaret. XVIII, 61. Catalogus eius. XVIII, 16. XXI, 2. Alcibiadem sustulit. XVI, 40.

Lysias c. Isocr. comparatus. Ἐπόθ. 16—21.

Lysimachus Isocratem de permutatione in ius vocavit (Pseudopl.), quare fingit eum ille in orat. περὶ ἀντιδόσεως sibi adversarium, XV, 14 et passim.

Lysimacho cuidam a Callimacho ducentae drachmae extorquentur. XVIII, 7.

Lysithides, Isocratis discipulus, a populo aurea corona ornatus. XV, 93.

M.

Macedones. Rex eorum Amyntas IV, 126. VI, 46. et Philippos, qui optimos eorum circum se habet. V, 19. 154.

Macedonia. Eam Thessali antiquitus tenebant. V, 20. (Caranus) hic regno est potitus. V, 107. Amyntas intra trium mensium spatium totam obtinuit. VI, 46. Nunc Philippus eius rex. V, 67. Periculosum est epistolam in hanc terram mittere. Ep. IV, 1.

Machaon de Isocr. Helena. Ἐπόθ. 10.

Magnetes a Philippo subacti. V, 21.

Malea. Lacedaemoniorum classis post victorias a Timotheo reportatas non audebat intra Maleam navigare. XV, 110.

Mantineia. Pugna ibi commissa. Ἐπόθ. 6.

Mantinenses. Eorem urbem Lacedaemonii pace facta everterunt a. Chr. n. 385. IV, 126., incolas in vicos migrare coegerunt. Μαντινέων διοικισμός. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης (100.) περὶ τῶν Λακεδαιμονίων λέγων φησὶ „Μαντινέας διώκισαν“ καὶ Ἐφορος ἐν τῇ κ' φησὶν, ὅτι εἰς ἐκώμας τὴν Μαντινέων διώκισαν πόλιν Λακεδαιμόνιοι. (Harp.)

Marathon. Pugna ibi commissa. IV, 91. V, 147. VIII, 38. XII, 195. XV, 306.

Massilia. Ἰσοκράτης μὲν φησιν ἐν Ἀρχιδάμῳ (84.) ὡς Φωκαεῖς φυγόντες τὴν τοῦ μεγάλου βασιλέως δεσποτείαν εἰς Μασσαλίαν ἀπέκησαν· ὅτι δὲ πρὸ τούτων τῶν χρόνων ἤδη ὑπὸ Φωκαέων ὤκιστο ἡ Μασσαλία, καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Μασσαλιωτῶν πολιτείᾳ δηλοῖ. (Harp.)

Medi. Eos Cyrus Persarum copiis vicit. IX, 37.

Megalopolitae Lacedaemonii infesti V, 74.

Megarenses sempiterna pace fruuntur et maximas Graecorum domos possident, quamquam nec terram amplam nec portus nec metalla habentes. VIII, 117. Thebani iis sunt minitati. V, 53.

Meletus cum Anyto Socratem accusavit. *Ἰσόθ.* 11.

Melii. In eorum urbe expugnanda Athenienses magnos sumtus fecerunt. XV, 113. Eorum excidium (a. Chr. n. 416.) iis obicitur. IV, 100. 110. XII, 63. 89.

Melissus (*ἦν ἐπὶ τῶν Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου καὶ Ἐμπεδοκλεῦς χρόνων. οὗτος ἔγραψε περὶ τοῦ ὄντος καὶ ἀντεπολιτεύσατο δὲ Περικλεῖ· καὶ ὑπὲρ Σαμίων στρατηγίας ἐναυμάχησε πρὸς Σοφοκλέα τὸν τραγικόν, ὄλυμπιαδι ὀγδοηκοστῇ τετάρτη.* Suid.). Probare studuit univ. esse unum. X, 3. XV, 268.

Melos. XIX, 21.

Memnon, Aurorae f., Troianum ad bellum missus. X, 52.

Menecrates oratio iniuria Isocrati tributa. V. *Ἀποσπάσμ.* 1.

Menelaus ob iustitiam et modestiam (XII, 89.) Iovis gener est factus. XII, 72. Uxor eius Helena. XII, 80. Contendit de ea cum Paride X, 51. et est ab ea immortalis factus. X, 62.

Menestheus (filius Iphicratis) de praetura cum Timotheo gesta in iudicium vocatus et absolutus est. XV, 129.

Menexenus. XVII, 9. 12. 13. 14. 21. 23. 31. 45. 49.

Messena ad primas referenda in Peloponneso civitates. XII, 258. Capta ab Hercule VI, 19. ab Heraclidis et Doriensibus VI, 61. XII, 177. Nestor inde ortus. XII, 72. Cresphontis liberi dederunt eam Lacedaemoniis. VI, 31. Quo facto hi eam expugnaverunt. VI, 16. 26. Thebani iis eripiunt Messenam VI, 11. 13. 25. 27. 38. 58. 86. *Ἰσόθ.* 6, quod antea nemo conatus est. VI, 30.

Messenii cum Lacedaemoniis et Argivis agrum in Peloponneso occupatum dividerunt. XII, 42. 255. Cresphontem interfecerunt. VI, 22. Qua de caussa a Lacedaemoniis sunt expugnati VI, 23. 33. et terra sua privati. VI, 70. XII, 91. Vingtini tamen annos obsidionem Lacedaemoniorum sustinuerunt. VI, 57. Athenienses iis Naupactum habitandam dederunt. XII, 94. Thebani eos qui se Messenios dicebant reduxerunt. VI, 28. Semper erant Lacedaemoniis infesti. V, 74. Philippus eis auxilium laturus esse dicebatur. V, 74.

Methymna. Eius imperium Cleommis tenebat. Ep. VII, 8.

[*Μέτοικοι: οἱ καταλιπόντες τὰς αὐτῶν πατρίδας καὶ Ἀθήνησιν οἰκῆσαντες, οἱ καὶ ἐτέλων μετοίκιον ἐκάστου ἔτους δραχμὰς δώδεκα.* Bekk. Anecd. 281. — VIII, 21.]

Milesium se esse Cittus dicebat. XVII, 51. *Περὶ τοῦ κατοικισμοῦ Μιλησίοις* oratio erat Isocrati iniuria tributa. V. *Ἀποσπάσμ.* 1.

Miltiades, f. Cimonis, praeclarus vir. VIII, 75. XV, 307.

Minos Cretensis, f. Iovis, virtute insignis. XII, 205. Eius tempore multae turbae de Cycladibus ortae sunt. XII, 43.

Mysium agrum Draco vastavit. IV, 144.

Mytilenaei socii Atheniensium in fide manserunt. XIV, 28. Isocrates ad eorum magistratus epistulam misit iisque Agenorem commendavit (circa a. 350). Ep. VIII.

N.

[*Ναύκληρος*: σημαίνει μὲν καὶ τὸν τῆς νεῶς κύριον, σημαίνει δὲ τὸν ἐπιπλέοντα αὐτῇ, ἔφ' ᾧ τὰ ναῦλα λαμβάνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸν τὰ ἐνοίκια τῆς οἰκίας ἐκλέγοντα. Bekk. Anecd. 282. XVII, 52.]

Naupactus. Huc Messeniorum reliquiae ab Atheniensibus deductae. XII, 94.

Neleus cum filiis praeter Nestorem Herculi boves rapuit et ab eo punitus est. VI, 19.

Nemesin amans Juppiter olois speciem induit. X, 59.

Neoptolemus, oratio Isocrati iniuria adscripta. V. Ἀποσπάσμ. 1.

[*Νεώσοικοι*: καταγωγή ἐπὶ τῆς θαλάττης ᾠκοδομημένα εἰς ὑποδοχὴν τῶν νεῶν, ὅτε μὴ θαλαττεύοιεν. τὰ νεώρια δὲ ἡ τῶν ὄλων περιβολή. Bekk. Anecd. 282. — VII, 66.]

Nereus, pater Thetidis. IX, 16.

Nestor, filius Nelei, ab Hercule Messenae regnum accepit. VI, 19. Fuit prudentissimus omnium aequalium. XII, 72. 89.

Nicias Euthynum consobrinum in ius vocat. or. XXI.

Nicocles Cyprius, Salamini-
orum rex (IX, 1), Euagorae
filius. III, 42. Patris memoriam
magnifice celebrat IX, 1. Ut
imperio potitus est, regiam
pecuniis vacuum et negotia tur-
barum plena suscepit. Tam
iustum autem se erga cives
praebuit, ut neque exilia, ne-
que caedes, neque publicatio-
nes bonorum eo regnante in-
ciderent. III, 31—32. 45. Erat
etiam temperans et castus III,

36. 42. 45. et liberalis erga
omnes. III, 35. Isocrati, qui
apud eum etiam coenavit,
Ἀποσπ. III., multa dedit mu-
nera XV, 40. (v. s. v. Isocra-
tes). Studebat philosophiae.
IX, 78. Ad eum orat. II. est
scripta a. Ch. n. circiter 376.
II, 1. XV, 67. 71. Non minus
eius nomen orat. III. gerit,
scripta a. Ch. n. circiter 372.,
et Euagorae laudatio ad eum
postea missa. IX, 73.

Nicomachus Batensis, arbi-
ter. XVIII, 10. 13. 14.

Nilus, Aegypti fluvius, Ae-
gyptiis maximos usus praebet.
XI, 12. Busiris eum ut agrum
(h. e. Delta quod dicitur) cir-
cumflueret coegit XI, 31.

O.

Ochus. Ἐπόθ. 5 V. Darius
Codomanus.

Oedipi filius Polynices XII,
169.

Olympia. Conventus ibi ab
omnibus celebratur. XVI, 32.
Lacedaemonii ibi magni habentur.
VI, 95. Vicit ibi bigis
Alcmaeon XVI, 25. et Alcibia-
des. XVI, 33 49.

Olympii vocantur dii datores
bonorum. V, 117.

Olynthii a Lacedaemoniis ob-
sidentur IV, 126.

Onetor (Ἰσοκράτης ἐν τῷ
περὶ τῆς ἀντιδόσεως — 93. —
πρὸς τοῦτον ἀν εἶεν οἱ γεγραμ-
μένοι Δημοσθένους περὶ τῆς
ἐξούλης λόγοι. ὅτι δὲ τῶν χορη-
γησάντων ἦν, Ἡλιόδωρος περὶ
τῶν Ἀθήνησι τριπόδων. Harp.),
discipulus Isocratis, a populo
aurea corona ornatus.

Orchomenii. Iis tributa The-

bani antiquitus pendebant XIV, 10

Oropii Atheniensibus agrum donaverunt. XIV, 20.

Oropum Thebani Atheniensibus eripuerunt. XIV, 37.

Orpheus Busiride aetate posterior mortuos ex Orco rediit. XI, 7. et sqq. Deorum in primis calumniator discerptus interiit. XI, 39

P.

Paeones Philippus Macedo subegit. V, 21

Palladium (ἐπὶ Παλλάδιῳ· Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀριστοκράτους (71.). δικαστήριόν ἐστιν οὕτω καλούμενον, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ, ἐν ᾧ δικάζουσιν ἀκουσίῳ φόνοῦ καὶ βουλεύσεως οἱ ἐφέται. ἔσχε δὲ καὶ τὸ δικαστήριον τὴν τοῦ Παλλάδιου ἐπωνυμίαν καὶ οἱ δικασταὶ τὴν τῶν ἐφετῶν ἐντεῦθεν Ἀγαμέμνωνος μετὰ τῶν Ἀργείων σὺν τῷ Παλλάδιῳ προσενεχθέντος Ἀθήναις ἐξ Ἰλίου, Δημοφῶν ἀρπάξει τὸ Παλλάδιον καὶ πολλοὺς τῶν διωκόντων ἀναιρεῖ. Ἀγαμέμνων δὲ δυσχεράνας δίκην τὸν ἀρπάσαντα ἀπαιτεῖ, καὶ συνίσταται τὸ κριτήριον ἐπὶ ν' μὲν Ἀθηναίων, ν' δὲ Ἀργείων, οὓς ἐφέτας ἐκάλεσαν παρὰ τὸ ἀμποτέρωθεν ἐφεθῆναι αὐτοῖς τὰ τῆς κρίσεως. Harp.). In eo dies dicitur Cratino. XVIII, 52.

Pamphilus (?) Ath. XVIII, 5.

Panathenaea magna. Δημοσθένης Φιλιππικοῖς. Διτὰ Παναθηναῖα ἤγαγε Ἀθήνησι, τὰ μὲν κατ' ἕναστον ἐνιαυτὸν, τὰ δὲ διὰ πεντετηρίδος, ἅπερ

καὶ μεγάλα ἐκάλουν. Ἰσοκράτης Παναθηναϊκῶ — 17. — φησί· „μικρὸν δὲ πρὸ τῶν μεγάλων Παναθηναίων.“ ἤγαγε δὲ τὴν ἑορτὴν πρῶτος Ἐριχθόσιος ὁ Ἡφαιστου, κατὰ φησιν Ἑλλάνικος τε καὶ Ἀνδροτίων, ἐκότερος ἐν α' Ἀτθίδος. πρὸ τούτου δὲ Ἀθηναῖα ἐκαλεῖτο, ὡς δεδήλωκεν Ἰστρὸς ἐν γ' τῶν Ἀττικῶν. (Harp.)

Panathenaeus inscribitur orat. XII. Summarium eius et descriptio. XII, 24. et 39. Atheniensium res gestas et laudes continet. XII, 5. Quomodo differat a Panegyrico. XII, 35. Scribere coepit eam a. Ch. n. 342. et finivit 339.

Panegyricus inscribitur orat. IV Summarium eius XV, 57. Ceteros sophistas copiosiores reddidit, auctorem inopiorem. V, 84. Etiam adversarii eam admirantur et imitari student. V, 11. Commem. Ep. III, 6. Edita est a. Ch. n. 380. V. s. v. Isocrates.

Parianus, orat. Isocrati iniuria tributa. Ἀποσπάσμ. 1.

Parmenides unum esse dixit universum. XV, 268.

Parrhasius. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως — 2. — ὅτι μὲν ζωγράφος Παρράσιος, παντὶ δῆλον. Ἰόβας δὲ ἐν ἡ' περὶ ζωγράφων διεξέρχεται τὰ περὶ τὸν ἄνδρα. φησὶ δ' αὐτὸν εἶναι υἱὸν καὶ μαθητὴν Εὐήνορος, Ἐφέσιον δὲ τὸ γένος. (Harp.).

Parum Pasinus cepit. XIX, 18.

Pasinus (Ἰσοκράτης Αἰγυπτιακῶ — 18. — ὄνομα κύριον. Harp.) Paro est potitus.

Pasio (ὄνομα κύριον, τρα-

πεζίτης. Harp.) XVII, 4. et passim in hac oratione.

Pasiphae, Solis filia, monstri Cretensis mater. X, 27.

Patrocles ἄρχων βασιλεύς XVIII, 5.

Pedaritus (Ἴσοκράτης ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ (53.). τῶν ἐν Λακεδαιμόνῳ ἐκπεμφθέντων ἐστὶν οὗτος, ἀρμολογῆς ἀνὴρ, τῶν γεγονότων καλῶν, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν β' Ἑλληνικῶν. Harp.) Chium ab obsidione liberavit.

Peitho, una dearum, cui quotannis sacrum offerunt Atheniensis. XV, 249.

Peleus, Aeaci f., mortalis Thetidem immortalem in matrimonium duxit, quibus nuptiis Dii ipsi interfuerunt. IX, 16. Pater Achillis est factus. IX, 17. Insignis in pugna cum Centauris commissa. IX, 16.

Pelopidarum infelicis generis felicissimus Menelaus fuit. X, 62.

Peloponnesiacum bellum commemor. Τρόθ. 14.

Peloponnesii. Cum Eurystheo in Atticam irruunt, ut sibi Heraclidae ab Atheniensibus tradantur. IV, 58. 65. VI, 42. VII, 75. X, 31. XII, 194. Xerxe adveniente Isthmum muro muniunt. IV, 93. Postea tamen in eodem bello Persico pericula subeunt pudore acti. IV, 97. VII, 75. Lacedaemonii eorum imperium affectarunt XII, 50. 98. quamobrem hi oderunt Lacedaemonios V, 49. et una cum Thebanis Spartam evertere student V, 47. 48. Etiam cum Atheniensibus bellum gesserunt. XII, 114. Vectigalia Lacedaemoniis nulla pendebant. XII, 69. Inter Pelopon-

nesios, Thebanos, Athenienses siti sunt Megarenses. VIII, 118.

Peloponnesus. Graeci extra et intra Peloponnesum dividuntur VI, 43. XIV, 57. Pelops huc venit et eius dominus est factus. X, 68. XII, 80. Deinde Heraclidae in eam cum paucis copiis venerunt et agros eius trifariam dividerunt. IV, 61. VI, 16. 82. XII, 98. 177. 204. 253. Epist. IX, 3. Lacedaemonii maximas eius urbes everterunt XII, 70., eaque sunt potiti exceptis Argis. VII, 7. XII, 46. 47. 70. 98. 166. 255. Xerxes speravit se capturum esse eam, si navales Atheniensium copiae suis accessissent IV, 94. Alcibiades maximas eius civitates a societate Lacedaemoniorum abduxit XVI, 15. Male habita est a Lacedaemoniis. VIII, 99., a Persis vexata IV, 119. Timotheus eam circumnavigans Corcyram cepit, XV, 109., quae optime est sita inter civitates quae circa Peloponnesum sunt XV, 108. Peloponnesi urbes commemorantur VI, 75. Postea Thebani eam liberant VIII, 58. fiunt tamen mox civitatibus eius molesti. V, 53. Eius conditio omnino misera sub Thebanorum principatu. VI, 64—68. Philippus eam subacturus esse dicebatur. V, 74. Profectus est huc is, qui orat. XVII. habet. XVII, 13.

Pelops (ὁ Φρύγιος, ἡ δὲ Φρυγία καὶ αὐτὴ τῆς Ἀσίας ἦν, φρυγῶν τὴν ἐπιβουλὴν τοῦ Ἴλου πολεμοῦντος αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτοῦ πατέρα, ἦλθεν εἰς Πῆσαν καὶ ὕστερον συμπάσης Πε-

λοποννήσου ἐκράτησεν· ἐξ οὗ καὶ Πελοπόννησος ἐκλήθη. Schol.), Tantalus f., tota Peloponneso est potitus. X, 68. XII, 80. Eius imperium tamen a nullo est laudatum. V, 144.

[Πελοπασταί: στρατιῶταί τιμες, πέλητην ἔχοντες. ὁ δὲ πέλητης εἶδός ἐστιν ὄπλον, οἶον ἀσπίς, ἴτην οὐκ ἔχουσα, οὐδὲ βοὸς ἀλλ' αἰγὸς ἢ υἶος δέσματι περιτεταμένη. Bekk. Anecd. 297. — IV, 115. 141. 144. VIII, 118.]

Penelopes ἐγκόμιον iniuria Isocrati tributum. V. Ἀποσπάσμ. 1.

Pericles, Anaxagorae et Damonis discipulus XV, 235. Alcibiadis tutor XVI, 28. insignis sapientia, iustitia, modestia ibd. et XV, 111. orator optimus, probus moderator reipublicae XV, 234. Suam rem familiarem nihil ampliorem, at civitatem ditissimam reddidit VIII, 126. XV, 234. 307. Urbem magnifice ornavit XV, 234. Samum cepit. XV, 111.

Perrhaebos Philippus subegit. V, 21.

Persae, antiquissimus et potentissimus populus IV, 67. cui Cyrus imperium acquisivit. IX, 37. Tempore Archidami eorum reges nondum ducentos annos imperarant. VI, 26. (IV, 178.) Potentia eorum inde repetenda, quod uni parent. III, 23. Graecis semper insidiantes et inimici IV, 155. 183. Etiam deorum sedes spoliare et comburere sunt ausi. IV, 156. Quot Persarum copiae in Thermopylis fuerint. VI, 100. Devotionibus apud Ath. ob-

stringitur, si quis civium pacem aut amicitiam Persarum expetat. IV, 157. Eorum fortitudo minime timenda. IV, 145. Eorum ignaviae causae exponuntur IV, 150 et sq. Sunt molles et enervati homines. V, 124. 125. Atheniensium principatu neque longis navibus intra Phaselidem navigarunt neque exercitu infra Halyn descenderunt. VII, 80. IV, 118. At post Atheniensium ad flumen Aegus cladem maris imperium tenuerunt, in Laconicam naves appulerunt, Cythera ceperunt IV, 119. et eorum rex (Artaxerxes Mnemon) totam Asiam a Graecis accepit V, 100. IV, 137. 178. estque tot hominum dominus, quorum numerum inire haud facile est. IV, 127. Est rerum Graecarum arbiter. IV, 120. Persae Graecas in Asia urbes partim destruunt partim arces in iis exstruunt IV, 136. 137. et utuntur Graecorum copiis ad Cyprum IV, 134. Nam rex Persarum contra Euagoram exercitum misit IV, 141. et in hoc bellum amplius quinquaginta millia insumpsit IX, 60. sed tamen nihil effecit. IX, 61. 64. Ochus rex ne traditarum quidem sibi urbium dominus est. V, 99. 100. Celeberrimi eorum viri, Abrocomas, Tithraustes, Pharnabazus Aegyptum non potuerunt expugnare. IV, 140. Ipse rex ab Aegyptiis est fugatus et derisus. V, 101. Lycia nemo Persa unquam potitus est. IV, 161.

Perseus. Iovis et Danae filius, Herculem quattuor aetatibus anteivit. XI, 37.

Persicum bellum erat clarissimum omnium IV, 68. Eius belli ratio et tempus. VI, 42. VII, 75. VIII, 37. 88. 90. XII, 49. XIV, 57. XV, 233.

Persidae. Heraclidæ soli ex iis relictæ VI, 18.

Persis i. e. Persica femina Cyrum a matre in viam abfectum sustulit. V, 66.

Pharnabazus, clarissimus Persarum dux. IV, 140.

Phaselis. Post bellum Persicum Persæ intra Phaselidem longis navibus navigare non audebant. IV, 118. VII, 80. XII, 59.

Pheræus vir Pyro. XVII, 20.

Phidias, qui Minervæ statuam fecit. XV, 2.

Philippus, Amyntæ f., Mædoniæ rex. Argos eius patria. V, 32. Est enim ab Hercule ortus. V, 76. Hinc Graecus vocatur. V, 139. Eius pater primariis Græciæ civitatibus amicus. V, 106. Ipse Thessalos sibi conciliavit. V, 20. Ep. II, 20. Magnetes, Perrhaebos, Pæones devicit, Illyriorum, exceptis iis, qui Adriam accolunt, et totius Thraciæ dominus est factus. V, 21. Hinc tempore orationis (V.), Philippi nomine inscriptæ, potentissimus erat in Europa V, 137. et divitias et opes tantas possidebat, quantas nemo Græcorum. V, 15. Habet Mædonum prudentissimos nec minus multos Græcos minime stultos secum V, 19. et est non solum belli (V, 139.), sed etiam philosophiæ peritus. V, 29. Obtrectatores dicunt, eum Græcorum libertati insidiari

V, 73. 74. Cum Atheniensibus bellum de Amphipoli gessit et pacem fecit. V, 7. VIII, 22. Post pugnam Chaeronensem expeditionem in Persas parabat. Ep. III, 2. 3. Isocrates non solum orationem quintam ad eum misit a. Ch. n. 346. V, 1. cuius argumentum et consilium V, 9. 16. exponitur, sed etiam epistolam secundam (a. 342.) et tertiam (a. 338).

Philippus, Atheniensis, hospes eius, qui orat. XVII. habet. XVII, 43.

Philo Coelensis, amnestiæ beneficio absolutus. XVIII, 22.

Philomelus, Isocratis discipulus, a civibus aurea corona ornatus. XV, 93. — Amicus eius qui or. XVII. habet. XVII, 9. 45. (Videtur is non diversus esse ab Isocratis discipulo.)

Philonides, Isocratis discipulus, a civibus aurea corona ornatus. XV, 93.

Philurgus (ὄνομα κήριον Ἀθηναίου ἱεροσόλου. Bekk. Anecd. 315.), fur, qui Gorgonium surripuit. XVIII, 57.

Phliasii populus nullius auctoritatis VI, 91. a Lacedæmoniis obsidentur. IV, 126. VIII, 100.

Phocæenses Persarum regis dominationem fugientes Asia relicta Massiliam condiderunt. VI, 84.

Phocenses a Thebanis bello petiti V, 50. 54. Philippus eius belli arbiter futurus V, 74.

Phocis. Bellum ibi a Thebanis geritur V, 55.

Phocylides poeta, optimus vitæ humanæ consiliarius. II, 43.

Phoenices Salamine dominantes (IX, 47.) ab Euagora regno pelluntur. III, 28.

Phoenicia, unde Persarum navales copiae colligi solebant V, 102. XVI, 18. 20., bello devastata est. IV, 161. V, 102. IX, 62. Quidam e Phoenicia exul regnum Salaminis occupavit. IX, 19.

Phoenix, pater Pythodori. XVII, 4.

Phormio ad Potidaeam mille Athenienses duxit. XVI, 29.

[Φρατρία ἐστὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς φυλῆς, φρατέρες δὲ οἱ τῆς αὐτῆς φρατρίας μετέχοντες, καὶ φρατρίζειν τὸ τῆς αὐτῆς φρατρίας μετέχειν· φρατρίαρχος δ' ἐστὶν ὁ τῆς φρατρίας ἄρχων. Harp. VIII, 88.]

Phrygia Persis eripi potest. IV, 163.

Phrynonidas, ἦν δὲ Ἀθηναῖος περιβόητος ἐπὶ πονηρίᾳ, οὐδὲν ἤττον Εὐρυβάτου. (Harp.) XVIII, 57.

Phyle. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης — 108. — δημὸς ἐστὶ φυλῆς τῆς Οἰνῆδος. Μένανδρος Δυσκόλω

„τῆς Ἀττικῆς νομίζετ' εἶναι τὸν τόπον

Φυλῆν, τὸ Νυμφαῖον δ' ὄθεν προέρρομαι

Φυλασίων“

Φιλόχορος δ' ἐν ζ' Ἀτθίδος φρούριον αὐτὸ φησιν εἶναι. (Harp.)

Pindarus ob unum dictum (Athenas esse Graeciae propugnaculum) ab Atheniensibus proxenus factus et decem millibus drachmarum est donatus (cf. Paus. I, 8, 4.). XV, 166.

Piraeus XVIII, 59. 61. em-

porium Graeciae. IV, 42. Themistocles natura eius perspecta eum muris circumdedit. XV, 307. Bello civili sedes partium popularium. VII, 67. 68. XVI, 13. 46. XVIII, 2. 5. 7. 17. 38. 45. 49. 50.

Pirithous, Thesei in Helena rapienda socius, ad inferos descendit, ut Proserpinam raperet. X, 20.

Pisistratus tyrannus Ath. XII, 148. Alcmaeonidae eius cognati. XVI, 25.

Platacae a Thebanis dirutae a. Ch. n. 374 vel 373. VI, 27., qui eas praeter foedus et ius tenent. VIII, 17. V. Ἰσόθ. 14.

Plataeenses bello Persico Atheniensium socii XII, 93. XIV, 57. habent in sua terra monumenta maximae Atheniensium gloriae. XIV, 58. Bis sunt propter Atheniensium amicitiam expugnati (a. Ch. n. 427. et 374.) XIV, 26. a Lacedaemoniis in Thebanorum gratiam XII, 92. 93. a Thebanis pacis tempore XIV, 1. 5. 7. 8. 11. 12. Athenienses iis Scionaeorum agrum, IV, 109. et apud se ius civium concesserunt XII, 94., unde propter conubia multae cognationes inter duas civitates extiterunt. XIV, 51.

Plataicus, or. XIV, quam fingit scriptor Plataeenses coram populo Ath. habuisse. Scripta a. Chr. n. 374 vel 373.

Plato. Περὶ Πλάτωνος oratio iniuria Isocrati tributa. Ἀποσπάσµ. I. Ipse affertur. Ἰσόθ. 13.

Pluto in orco. IX, 15.

Pnytagoras, Euagorae filius. IX, 62.

Polemaenetus, vates, cuius hospes Thrasyllus. XIX, 5. 45.

[*Πολέμαρχος*. ἀρχή τις ἦν παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλουμένη, ἔστι δὲ εἰς τῶν θ' ἀρχόντων. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ διεξελθὼν, ὅσα διοικεῖ ὁ πολέμαρχος „πρὸς αὐτὰ“ φησιν, αὐτὸς τε εἰσάγει δίκας τὰς τε τοῦ ἀποστασίου καὶ κληῶν καὶ ἐπικληῶν τοῖς μετοίκοις, καὶ τᾶλλα, ὅσα τοῖς πολίταις ὁ ἄρχων, ταῦτα τοῖς μετοίκοις ὁ πολέμαρχος. Harp. — XVII, 12. 14.]

Polyalces (*Πολίοχος* καὶ *Πολυάλκης* ὀνόματα ἴβρια. Harp.), Isocratis hospes. Ep. VI, 1.

Polycrates sophista, contra quem scripta est oratio XI., Busiris inscripta, et uti nonnulli putabant etiam Helena. *Τπόθ*. 10. Erat defensionis Busiridis et accusationis Socratis auctor. XI, 1. 4. At eius defensio Busiridis revera est accusatio et eius accusatio Socratis laudatio. XI, 5. Vid. *Τπόθ*. 11.

Polydeuces (Pollux), Tyndarei filius et Helenae frater. VI, 18. X, 19.

Pontus. Inde iuvenes confluebant ad Isocratis aliorumque praeceptorum disciplinam. XV, 224. In Ponto (h. e. Panticapaei in regno Bosporano) habitabat Sopaeus. Hinc commemoratur in or. XVII, 3. 5. 19. 20. 21. 23. 35. 40. 45. 56.

Poseidon (Neptunus) taurum immisit, qui Atticam vastaret. X, 25. Pater fuit Busiridis XI, 10. 35. Cyceni X, 52. Eumolpi IV, 68. XII, 193. Theseus ab eo originem duxit. X, 18. 23.

Potidaeam Timotheus cepit. XV, 108. 113.

Priamus, pater Alexandri. X, 41.

[*Προστάτης*. οἱ τῶν μετοίκων Ἀθήνησι προεστηκότες προστάται ἐκαλοῦντο· ἀναγκαῖον γὰρ ἦν ἕναστον τῶν μετοίκων πολίτην τινὰ Ἀθηναίων νέμειν προστάτην· Ἐπερείδης ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγόρας μὲμνηται καὶ Μένανδρος ἐν ἀρχῇ τῆς Περινθίας. Harp. VIII, 53.]

Protagoras sophista. X, 2.

[*Πρωτανεῖα*. Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλίμαχον παραγραφῇ (12.). ἔστι δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀττικοῖς τὰ πρωτανεῖα· ἦν δὲ ἀργύριον τι ὅπερ κατετίθεσαν οἱ δικαζόμενοι ἀμφοτέροι, καὶ ὁ φεύγων καὶ ὁ διώκων. Harp.]

[*Πρωτάνεις*. τὸ δέκατον μέρος τῆς βουλῆς τῶν φ', ἢ ἄνδρες ἀπὸ μιᾶς φυλῆς, οἱ διοικοῦντες ἅπαντα τὰ ὑπὸ τῆς βουλῆς πραττόμενα, πρωτάνεις ἐκαλοῦντο. ἐρωτάνεον δὲ ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλαις αἱ ἰ' φυλαὶ κλήρω λαχοῦσαι· Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Harp. VIII, 15. XVII, 34.]

Prytaneum. Viri bene de civibus meriti publice ibi alun-
tur. XV, 95.

Pulytionis domus, ubi Alcibiades una cum sociis mysteria fecisse dicebatur. XVI, 6.

Pyro Pheraeus. XVII, 20.

Pythagoras Samius, sacerdotum Aegyptiorum discipulus, philosophiam inde ad Graecos transtulit, apud quos eius discipuli magno sunt in honore. XI, 28.

Pythia imperavit saepe, ut

Graecae urbes primitias frugum Athenas mitterent. IV, 31. Oraculum eius de Helena expectant parentes. X, 19.

Pythodorus, Phoenicis f. cognomine Scenites (σκηνίτης· φοικεν ἐπώνυμον εἶναι. μήποτε δὲ ὡς ἀγοραῖον καλούμενον, ἐπειδὴ ἐν σκηναῖς ἐπιπράσκετο πολλὰ τῶν ὀνίων. Harp.). XVII, 4. Pasionis res curat. XVII, 33.

R.

Rhadamanthys propter virtutem celebratus. XII, 205. (Ῥαδάμανθυς τοὺς τρόπους· ὁρθεῖν ἂν ἐπὶ τινος δικαίου. Bekk. Anecd. 61.)

Rhinon (Ἰσοκράτης ἐν τῇ πρὸς Καλλιμάχον παραγραφή· κύριον. Harp.), unus e decemviris. XVIII, 6. 8.

Rhodi cum Chiis et Byzantiis ab Ath. defecerunt, unde ortum bellum sociale. VIII, 16. XV, 63. Ῥοδῶ. 8.

Rhodus insula IV, 163. Bellum ibi a Persis male gestum. IV, 142. Lacedaemonii ibi victi (alii ei pugnae a Cnido nomen imponunt). V, 63.

S.

Salaminiorum (in Cypro) regnum Phoenices tenebant, quibus Euagoras id eripuit. III, 28. Nicocles, rex eorum. XV, 40.

Salamis insula, pugna navali contra Persas commissa insignis. V, 147.

Salamis Cypria a Teucro condita IX, 18. ἐμβεβαρβαρωμένη IX, 20. 47. Euagoras tenuit eius regnum. IX, 71.

Samius Pythagoras vocatur XI, 28.

Samus insula in Ionia IV, 163. a Timotheo decem mensibus expugnata. XV, 108. 111. Pericles antea eam ceperat. XV, 111.

Sarpedon, Iovis filius, ad bellum Troianum missus. X, 52.

Satyrus, Ponti h. e. regni Bosporani princeps XVII, 3. et passim in h. o. — Athenienses magni faciebat ibd. 57.

Scionaeorum interitum (a. Ch. n. 421.) Atheniensibus opprobrio vertunt. IV, 100. XII, 63. Eorum terram Athenienses Plataeensibus dederunt. IV, 109.

[Σκιράφια· Δεΐναρχος ἐν τῷ κατὰ Προξένου. σκιράφια ἔλεγον τὰ κυβευτήρια, ἐπειδὴ διέτριβον ἐν Σκίρω οἱ κυβεύοντες, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ ὑπόσημαίνει. Harp. — VII, 48. XV, 287.]

Sciron latro, a Theseo interentus. X, 29.

Scythae, antiquissimus et potentissimus populus IV, 67., cum Amazonibus in Atticam incurrun. IV, 68. XII, 193.

Seriphus insula. XIX, 9.

Sestum in Hellesponto Timotheus expugnavit. XV, 108. 112.

Sicilia devastata erat, quo tempore Dionysius imperio potitus est. III, 23. Dionysius, tyrannus eius (IV, 126.), omnes in Sicilia urbes, quae Graecae erant, subegit V, 65. IV, 169., adiuvantibus Lacedaemoniis VIII, 99. Athenienses infelicem contra eam susceperunt expeditionem (a. Ch. n. 415—413.). VIII, 84. 85. 86. XVI, 7. 15. Lacedaemoniis amica VI, 73. Iuvenes ex Sicilia Athe-

narum scholas frequentabant. XV, 224.

Sidonius Cadmus vocatur. X, 68.

Sinope urbs. V, 120. Graeci in Asiae ora maritima a Cnido usque ad Sinopen habitant. IV, 162.

Σινωπικός, oratio iniuria Isocrati tributa. *Ἀποσπάσμ.* I.

Siphniorum lex de adoptione. XIX, 15. Qui orationem XIX. habet, erat e nobilissimis Siphniis unus. XIX, 13. 36.

Siphnus. Reges i. e. archontes ibi. XIX, 36. Thrasyllus uxorem inde duxit. XIX, 7.

Socrates. Accusationem eius Polycratesscripsit XI, 4. *Ἐπὶ*. 11. qui perperam Alcibiadem eius discipulum fecit. XI, 5.

Soli, urbs Ciliciae. (*Σόλοι*. *Ἰσοκράτης* *Ἐνυγόρα* — 27. — *Σόλοι ἢ μὲν Κυπριακὴ πόλις, ἢ δὲ τῆς Κιλικίας, ὡς ἄλλοι τε ἱστοροῦσι καὶ Ἐφορος ἐν τῇ ε΄.* Harp.)

Solon, unus e septem sapientibus XV, 235. et primus sophista nominatus XV, 313. aequalis Pisistrati XII, 148. optimam constituit civitatem. VII, 16. XV, 231. 232.

Sopaeus Bosporanus, pater eius qui orat. XVII habet XVII, 3.

Sophistae. Contra eos scripta orat. XIII. fort. a. Ch. n. 393. *Καταδρομὴ σοφιστῶν* iniuria Isocrati adscripta. *Ἀποσπάσμ.* I.

Sophocles ab Isocr. admonitus. *Ἀποσπ.* III.

Sopolis, Thrasylli filius, frater Thrasyllochi XIX, 9. 11. 17. 20. 38. 42. 47.

Spartae ab Heraclidis conditae IV, 61. XII, 255. nomen celebre VI, 110. ob temperantiam et obedientiam inprimis laudatur. XII, 111. Forma tamen eius civitatis minime praeferenda Atheniensi. XII, 134. Post pugnam Leuctricam (VIII, 100.) Thebani cum Peloponnesiis eam evertere cupiverunt. V, 44. — add. VI, 25.

Spartiatiae urbes in Peloponneso sitas expugnaverunt XII, 166. 204. 205. Plebem apud se perioecorum nomine duro imperio habent. XII, 178 — 181. 184. Lycurgi legibus utuntur XII, 152. et antiqua instituta maxime servant X, 63. (XII, 250.) neque internis dissidiis et caedibus et rerum novarum studiis unquam perturbantur XII, 259. quamobrem a multis laudantur. XII, 41. Inprimis eorum civitatis forma probatur XII, 109. 239. At concordia eorum aliis semper noxia fuit XII, 220. 225. neque quidquam unquam iis curae fuit quam res alienas possidere XII, 188. 241. 243. Atheniensium duces quidam mala exempla a Spartanis proposita imitati sunt. XII, 100. Hinc Spartani vix decem annos principatum Graecorum tenuerunt XII, 56. nec postea pristinum dignitatis gradum recuperare potuerunt. XII, 58. Sed clades eorum in Thermopylis accepta semper est laudata. XII, 187. Ad pugnam Salaminiam decem tantummodo triremes miserunt. XII, 50. Comparantur cum Atheniensibus XII, 47. 65. 155. 175.

176. quibus semper infesti fuerunt. XII, 114. 159. 161.

Stesichorus poeta oculis privatus ob convicium in principio carminis in Helenam coniectum. X, 64. sed cum palinodiam cecinisset, oculi ei restituti sunt ibd.

Stratocles. XVII, 35. 36. 37.

[*Sycophantae*. Leges contra eos latae. XV, 313. 314.]

[*Συγγραφεῖς*: Ἰσοκράτης Ἀρεοπαγιτικῶ (58). εἰδισμένον ἦν παρ' Ἀθηναίοις, ὁπότε δέοι, πλήθος τι αἰρεῖσθαι εἰς ῥητὴν ἡμέραν εἰσφέρων γνώμας εἰς τὸν δῆμον. τοῦτο δὲ καὶ πρὸ τῆς καταστάσεως τῶν ὕ ἐγένετο, καθὰ Θουκυδίδης ἐν τῇ ἡ' φησὶν „ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ περὶ Πείσανδρον ἔλθόντες εὐθύς τῶν λοιπῶν εἶχοντο, καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον συλλέξαντες εἶπον γνώμην, ἢ ἄνδρας ἐλέσθαι συγγραφέας αὐτοκράτορας, τούτους δὲ συγγράψαντας γνώμην ἐξενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθότι ἄριστα ἢ πόλις οἰκῆσεται.“ ἦσαν δὲ οἱ μὲν πάντες συγγραφεῖς ἢ οἱ τότε αἰρεθέντες, καθὰ φησὶν Ἀνδροτίων τε καὶ Φιλόχορος, ἐκάτερος ἐν τῇ Ἀτθίδι· ὁ δὲ Θουκυδίδης τῶν ἢ ἐμνημόνευσε μόνον τῶν προβούλων. Harp.]

Syracusae a Dionysio occupatae. V, 65. Oppugnabantur, quum Dionysius rerum summarum est potitus. Dionysius tamen patriam suam liberavit et maximam Graecarum urbium fecit. III, 23.

*Syracusani*s Gylippus auxilio missus eorum hostes vicit. VI,

53. *Dionysius Syracusanus* minime insignis genere. V, 65.

Syria bello vastata tempore Panegyrici. IV, 161.

[*Συσσίτια* Lacedaemoniorum ex Aegypto petita. XI, 18.]

T.

Talaus, rex Argivorum, pater Adrasti. IV, 54.

[*Ταμίαι*: Ἰσαῖος ἐν τινι τῶν κληρικῶν. ἀρχὴ τις παρ' Ἀθηναίοις ἦν οἱ ταμίαι, ἢ τὸν ἀριθμὸν. παραλαμβάνουσι δ' οὗτοι τὸ τε ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὰς Νίκας καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ τὰ χρήματα ἐναντίον τῆς βουλῆς, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. εἰσὶ δὲ τινες καὶ τῶν τριῶν ταμίαι, ὡς ὁ αὐτὸς φιλόσοφος φησὶν. ὅτι δὲ καὶ τοῖς τριηράρχοις παρείποντο ταμίαι, δεδήλωκεν Εὐπολις ἐν Μαοικᾷ. Harp. XVII, 34.]

Tanagraei Thebanis contributi. XIV, 9.

Tantalus, Iovis filius. Eius opes nemo laudibus ornavit. V, 144. Propter improbitatem a Iove est summis suppliciis affectus. I, 50. Eius filius Pelops. X, 68.

Telamon, filius Aeaci, cum Hercule contra Laomedontem expeditione suscepta praeclarum se praestitit. IX, 16. Eius filii Ajax et Teucer IX, 17.

[*Τετρακόσιοι*: Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῆς μεταστάσεως. οἱ ὕ' πρὸ ζ' ἔτων κατέστησαν τῶν ἢ τυράννων παρ' Ἀθηναίοις, οἵτινες δ' ἢ μῆνας ἤρξαν τῆς πόλεως, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ. Harp. VIII, 108. XVI, 5.]

Teucer, Telamonis filius, Aiacis frater, belli Troiani particeps. IX, 17. Troia expugnata Salamina condit. IX, 18., ita ut eius posterius regnum Salaminos teneant IX, 19. et ipse auctor sit Nicocli generis. III, 28.

Teucridarum generis auctor Aeacus. IX, 14.

Thebae una ex amplissimis Graeciae civitatibus. IV, 64. Ibi Cadmus regnavit. X, 68. XII, 80. Bellum ab Adrasto Thebis illatum IV, 55. XII, 168. — add. XII, 170. 171. 173. 174 VI, 47. XIV, 9.

Thebani. Obiicitur iis superbia VI, 10. et ἀμαθία. XV, 248. Eorum civitas ceteris primariis Graeciae civitatibus a Philippo reconcilianda est. V, 30. Ep. III, 2. Nam Herculem, Philippi generis auctorem, maxime colunt. V, 32. Athenienses contra eos pro Adrasto bellum susceperunt IV, 58. 64. X, 31. XIV, 53. At in Panathenaico sine bello cum Thebanis rem transactam esse orator scribit. XII, 171. 174. Bello Persico proditores Graeciae XIV, 59. 61. 62. Postea Persis auxilia in Aegyptum miserunt. XII, 159. Athenienses multis malis affecerunt V, 43. et post cladem Hellesponticam soli suaserunt ut Athenae everterentur. XIV, 31. Laced. in eorum gratiam Plataeas everterunt. XII, 93. Thebani illis diutissime servierunt. XIV, 30. Sed Lac. eis insidiati sunt et eorum arcem Cadmeam occupaverunt IV, 126. VIII, 98. Itaque gravis inimicitia inter

utrosque existit. V, 39., magnaque damna et pericula Lacedaemoniis inde comparata sunt. V, 44. 48. VI, 8. 9. 10. 27. VIII, 58. XII, 57. Timentur a Lac. V, 50. Thespias et Plataeas praeter foedus occupaverunt VIII, 17. XIV, 1. omnino Boeotos male tractaverunt VIII, 115. Euboeam vastaverunt, Byzantium triremes miserunt, Phocenses bello petiverunt. At eo bello proprias urbes amiserunt et eo redacti sunt, ut omnem salutis spem in Philippo ponerent V. 53—55. — add. V, 74. VI, 104, VII, 10. VIII, 59. 118.

Themistocles, Atheniensis, optimus civis VIII, 75. in proelio navali adversus Xerzem Graecos unus servavit XII, 51. et Atheniensibus principatum acquisivit XV, 233. Piraeum communit, urbem muris circumdedit XV, 307. A Persis magnis praemiis est cumulat. IV, 154.

Theodectes, Isocratis discipulus. Ὅδοθ. 13.

Theognis. Τοῦ δὲ ποιητοῦ Θεόγνιδος μνημονεύει Ἰσοκράτης ἐν ταῖς πρὸς Νικοκλέα ὑποθήκαις (43.). οὗτος δ' ἦν Μεγαρεὺς ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ Ἀττικῇ Μεγάρων· αὐτὸς γὰρ φησιν ὁ ποιητὴς

„ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελίην ποτε γαίαν.“
ὃ μὴ ἐπιστήσας Πλάτων ἐν ἁ Νόμων τῶν ἐν Σικελίᾳ Μεγάρων πολίτην ἔφρασκεν [εἰς Σικελίαν], κατηκολούθησαν δὲ τῷ Πλάτωνι οὐκ ὀλίγοι. (Harp.)

Theopompus, Isocr. discip. Ἀποσπ. III.

Therapnae. Ἴσοκράτης Ἐλένη (63.). τόπος ἐστὶν ἐν Λακεδαιμονίᾳ Θεράπναι, οὗ μνημονεύει καὶ Ἀλκμᾶν ἐν α'. (Harp.) Ibi Helenae sacra offerebantur.

Thermopylae (Ἴσοκράτης Πανηγυρικῶ. ἐνίοι μὲν τὴν πόλιν ταύτην Ἰύλας καλοῦσι· Φιλίας δὲ φησιν ἐν γῆς περιόδῳ Θερμοπύλας κληθῆναι, ἐπεὶ ἐκεῖ ἢ Ἀθηναῖα θερμὰ λουτρὰ τῷ Ἡρακλεῖ ἐποίησε. Harp.), pugna et interitu Lacedaemoniorum insignes. IV, 90. V, 148. VI, 99. XII, 187.

Theseus, Aegaei filius dictus, revera Neptuni fuit. X, 18. Herculis cognatus et aemulus. X, 23. Virtute sua immortalē memoriam nactus. I, 8. V, 144. X, 21. Taurum a Neptuno missum interimit X, 25. Centauros vincit X, 26. monstrum in Creta trucidat Athenasque a foedo tributo liberat X, 27. Scironem et Cercyonem latrones interficit X, 29. Adrasto et Heraclidis opem fert. X, 31. XII, 169. Atheniensium rex. XII, 126. Συνοικισμός ab eo factus X, 35. Rempublicam multitudini administrandam permisit. X, 32. et squ. XII, 128. et squ. Helenam vi abduxit X, 19. 20. ad inferos descendit X, 20. 39. Amazonem Hippolytam Athenas duxit uxorem. XII, 193. — add. XII, 205.

[Θεσμοθεταί: Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτιάνου. ἀρχή τις ἐστὶν Ἀθήνησιν ἢ τῶν θεσμοθετῶν ἕξ τῶν ἀριθμῶν ὄντων, εἰς δὲ ἐκ τῶν καλουμένων θ' ἀρχόντων. καλοῦνται δὲ οὕτως, ὅτι τῶν νόμων τὴν ἐπιμέλειαν εἶχον· θεσμοὶ δὲ

ἐκαλοῦντο οἱ νόμοι, ὡς προείπομεν. ὅτι δὲ τοὺς νόμους οὗτοι διώρθουν κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, εἶρηκεν Ἀλκίμηης τε ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Θεόφραστος ἐν γ' Νόμων. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ διέρχεται, ὅσα οὗτοι πράττουσιν. Harp. XV, 314. XX, 2.]

Thespieae. Lacedaemoniorum magnus exercitus ibi erat collocatus. XIV, 13. Thebani urbem occuparunt et everterunt VIII, 17. VI, 27.

Thespienses Thebanis civitatem contribuere sunt coacti. XIV, 9.

Thessali re equestri insignes XV, 298. tria millia equitum habent et innumerabiles peltastas, tamen ad egestatem sunt redacti. VIII, 117. Ante Philippum Macedoniae imperabant V, 20. Philippi amici, V, 20. Ep. II, 20. Amphictyoniae participes. V, 74.

Thessalia opulentissima regio XV, 155., quam Thebani subigere sunt conati. V, 53.

Thetis, filia Nerei, nupsit Peleo X, 16. et Achillis mater facta est. X, 52.

Thibro (Ἴσοκράτης Πανηγυρικῶ (144.). Λακεδαιμόνιος οὗτος ἦν πεμφθεὶς εἰς τὴν Ἀσίαν ἀρροστής μετὰ τὰ Πελοποννησιακά. Harp.) Lydiam est depopulatus IV, 144.

Thracēs, antiquissimus et potentissimus populus. IV, 67., cum Eumolpo in Atheniensium terram irruerunt. IV, 68. VI, 42. VII, 75. XII, 193. Olim Atheniensibus vicini IV, 70.

Thracia. Athenodorus et Cal-

lustratus Athenienses urbes hic condiderunt. VIII, 24. ἐπὶ Θοράκης πόλεις (Potidaea, Torone, rel.) VII, 9. XV, 108. XVI, 29. συντάξεις ἀπὸ Θοράκης XV, 113. Philippus Thraciae reges quos vult constituit. V, 21.

Thrasymbulus, filius Lyci, potentissimus vir Athenis. XVIII, 23.

Thrasyllus Siphnius, pater Thrasyluchi, XIX, 5. 6. 9. 42. 43. 45.

Thrasylochus, Thrasylli filius, Siphnius, qui eum, qui orationem Aegineticam (XIX) habet, adoptavit. XIX, 1 et passim.

Thyrea. Pugna inter Argivos et Lacedaemonios ibi commissa. VI, 99. Ἐπιτάφιος τοῖς ἐν Θυρέᾳ iniuria Isocrati tributus. V. Ἀποσπάσμ. I.

Timodemus extorsit ab Euthyno triginta minas. XXI, 14.

Timotheus, Cononis f., Isocratis amicus XV, 101. Ep. VIII, 8., Atheniensibus imperium recuperavit. VII, 12. Nam plures urbes cepit quam ullus dux unquam XV, 107. i. e. viginti quattuor XV, 113. in iis Corcyram, Samum, Sestum, Crithotam, Potidaeam, Toronam, XV, 107—113. Quibus artibus id effecerit qualemque se erga socios praebuerit. XV, 114—128. Tamen magna multa (a. Ch. n. 354.) ei est imposita. XV, 129. Hoc unde factum sit. XV, 130—139. Oratio ὑπὲρ Τιμοθέου iniuria Isocrati tributa. V. Ἀποσπάσμ. I.

Timotheus, Clearchi f., Heraclae tyrannus. Ei commendatur Autocrator ab Isocrate epistula VII. (circiter a. 345.)

Tiribazus. Eius exercitus magnam partem e Graecis constat. IV, 135.

Tisias adversarius filii Alcibiadis, XVI, 1. 3 Charicli XXX viro affinis ibd. 43. add. ibd. 45. 49.

Tissaphernes per Alcibiadem a Lacedaemoniis abalienatur XVI, 20. cum equitibus persequitur Graecos ex expeditione Cyri redeuntes. IV, 148.

Tithraustes, clarissimus Persarum dux. IV, 140.

Torona (Ἰσοκράτης Παναθηναϊκῶ. 63. πόλις ἐν Θοράκῃ, ὡς Ἐφορος ἐν δ' ἱστορεῖ. Harp.) a Timotheo capta. XV, 108

Toronaeorum infortunium XII, 63.

[*Τραπεζιτικὸς* nominata est orat. XVII. contra mensarium Pasionem scripta.]

[*Τριάκοντα*, ol. Sub eis quae fuerit Atheniensium conditio VII, 65. Eorum *μανία* VIII, 108. *πονηρία* XVIII, 17. Mille et quingentos cives indicta caussa interfecerunt VII, 66. 67. XX, 11. et quinque millia civium in Piraeum confugere compulerunt. Ib. Eorum sub imperio periculosius erat divitem esse quam improbum. XXI, 12.]

Triballi, ignobilis populus. VIII, 50. Omnium hominum maxime concordēs, sed aliis perniciosi. XII, 227.

Troezen. XIX, 21. 22. 23. 25. 31.

Troia, tempore Herculis potentissima Asiae civitas, ab Hercule intra paucos dies vi expugnatur. V, 111. A Graecis decem annis expugnata.

IV, 181. V, 112. IX, 18. 65. Messena, Lacedaemon, Argos praestantissimos viros ad hoc bellum miserant. XII, 71. Ipsi deorum filii eius belli participes erant. X, 52. Laudatur virtus eorum, qui Troiam expugnaverint V, 144. X, 65. XII, 205 sed virtuti eorum, qui Persas vicerunt, postponitur. IV, 83.

Troianum bellum. IV, 54. 181. XII, 189 multarum rerum utilium caussa. X, 67. Hinc Troiani mythi gratissimi IV, 158 et Troiani belli heroes hymnis et tragoediis celebrati. IX, 6. Inimicitia Graecorum et barbarorum inde exstitit XII, 42.

Tyndareos, Lacedaemoniorum rex, Helenae pater X, 19., ab Hercule in regnum reductus illi Lacedaemonem donat VI, 18.

Tyrus, ab Euagora expugnata IV, 161. IX, 62.

X.

Xenotimus, Carcini filius. XVII, 52.

Xenotimus leges adulterat, iudicia et magistratus corrumpit. XVIII, 11.

Xerxes, rex Persarum, cum Graecis bellum gessit IV, 71. XII, 156. 161. 189. Ep. II, 7. et ipse dux contra Graecos omnes Asiae incolas congregavit. IV, 88. Quantum copiarum coegerit XII, 49. Athon perfodit, Hellespontum ponte iunxit IV, 89. Inimicissimus Graecorum V, 42.

Z.

Zeno (Eleata) eadem fieri posse et non fieri posse demonstravit. X, 3.

[*Zεῦγος*: οὐ μόνον τὸ ἐκ δυεῖν ἐπὶ τῶν βοῶν ἢ ἵππων ἐξευγμένον ζεῦγος καλεῖται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ πλειόνων. Bekk. Anecd. 260. Inscripta est περὶ τοῦ ζεῦγους orat. XVI. fere a. 397. scripta.]

Zeus (Iuppiter), rex deorum III, 26. IV, 179 Est imbrium et siccitatum promus condus. XI, 13. Cognomen gerit Σωτῆρος. IX, 57. Ad pulcritudinem humili persona suscepta accedit, ad Alcmenam Amphitryoni similis, ad Danaen in aureum imbrem mutatus, in sinum Nemesis et ad Ledam oloris figura. X, 59. Ex amore Alcmenae et Ledae liberi sunt procreati Helena et Hercules IV, 60. X, 16. 23. 38. 42. 43. 53. Ep. IX, 3. unde Menelaus eius affinis. XII, 72. Reddidit Herculem filium propter virtutem immortalem, sed Tantalum propter improbitatem gravissimis poenis affectit. I, 50. V, 132. Ex Cerere genuit Proserpinam. X, 20. Fuit pater Aeaci IX, 13. 14. (et sic auctor generis Euagorae et Nicoelis III, 42. IX, 81.) Epaphi XI, 10. 35. Minois XII, 205. Persei XI, 37. Sarpedonis. X, 52.

Zeuxidamus, pater Archidami. Ἰπὸθ. 6.

Zeuxis. Ἰσοκράτης περὶ τῆς ἀντιδόσεως (2.), ἀριστος τῶν κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ζωγράφων. (Harp.)

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

